

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

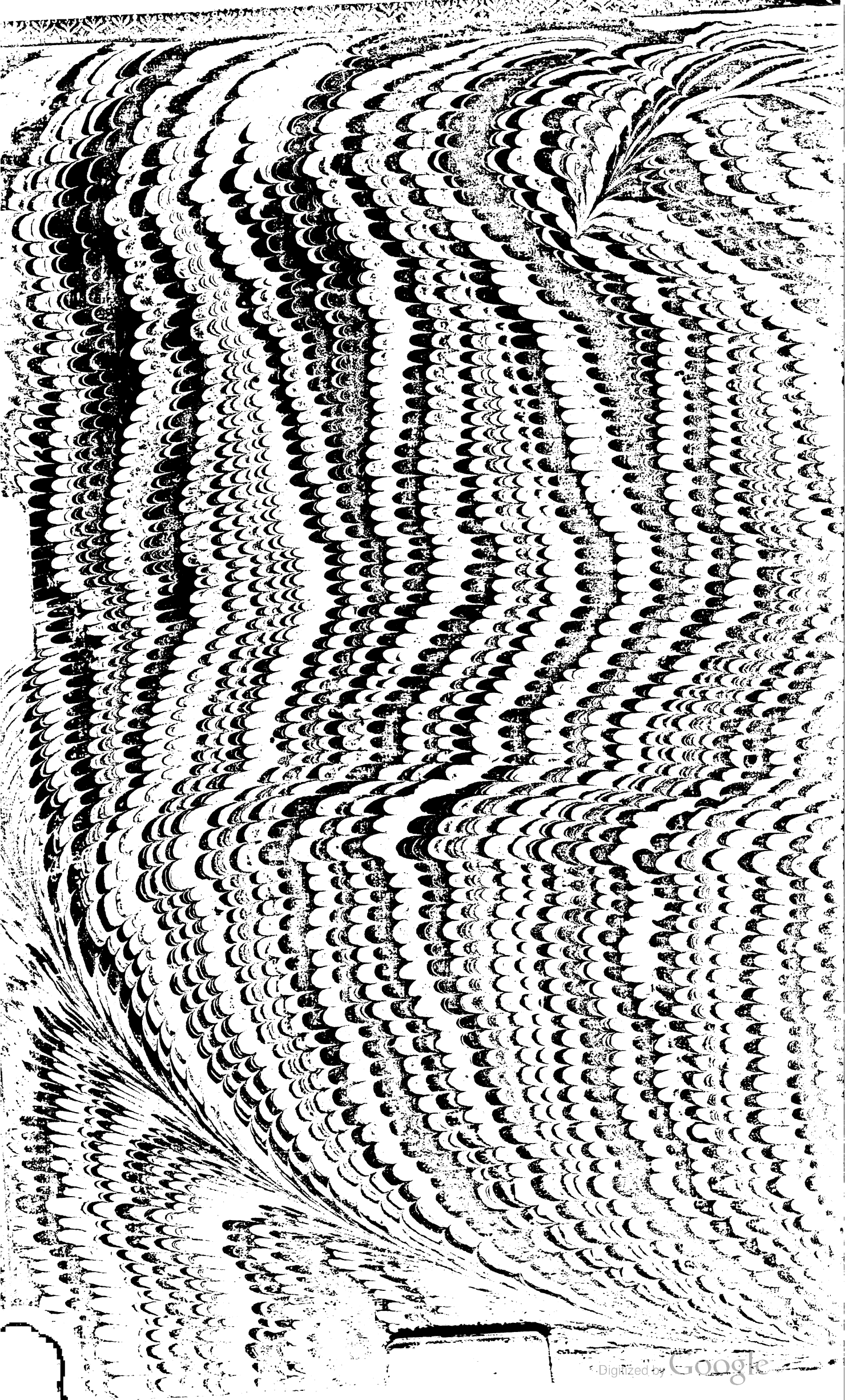
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

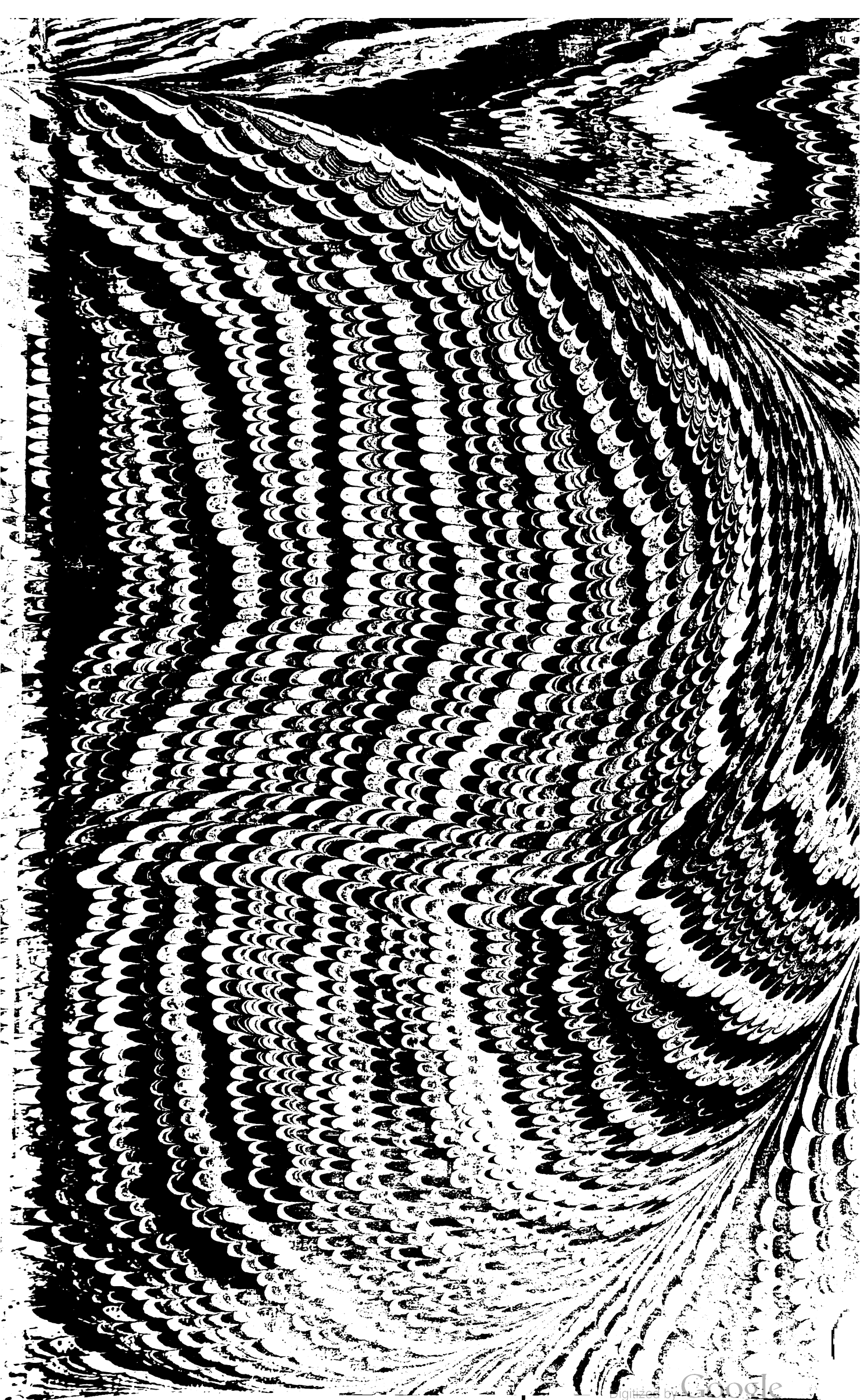
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

11/4/12

112

X 234/7

IACOBUS GRONOVIVS I.F.R.F.

Græcæ Linguae, Historiarum et Eloquentiæ Professor.

*Hænetibi, ut exhilaras frontem Gronovius alter Tu mentem ratione polis, tu sacula pandis;
Dadaleo Sculptam, Pallas, in ære DICO. Sic facis, ut mirer facta manumque Dei.*

A P P I A N O Y
ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΣ
 ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
 ΒΙΒΛΙΑ ΕΠΤΑ
ΚΑΙ
 Ι Ν Δ Ι Κ Η.

A R R I A N I
NICOMEDIENSIS
 EXPEDITIONIS ALEXANDRI
 LIBRI SEPTEM
ET
 HISTORIA INDICA.

EX
 BONAV. VULCANII INTERPRETATIONE LATINA

post variam aliorum industriam

Ita lacunis vel cognitis vel ignotis etiamnum & obscuris suppletis,

Ita Auctoris in Græcæ Linguæ nativo usu præstantia & facultate restituta

ex plurium MSSorum & præsertim unius Optimi collatione,

ut nunc demum prodire hic auctor videri debeat,

OPERA
 J A C O B I G R O N O V I I.

LVGDVNI BATAVORVM,
 Excudit PETRVS VANDER AA, Bibliop.

M D C C I V.

SERENISSIMO ET CELSISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO
COSMO III
MAGNO ETRURIÆ DUCI

Arrianus hic Florentiam versus simul mentem sustinens intendere & iter, non opinatur admitti ab se aliquid pœnitendum, aut cujus veniam in excusandi meditatione collocare debeat. Ipse naturæ impetus hoc agere tum hodieque cernitur, tum olim fuit agnitus, ut omnia quæ vivunt, jucunditas quædam trahat vertatque ad loca, ubi aliquando refici ea & pasci contigerit. Talia vero Arriani fuerunt fata, ut per annos bene multos in benigno illic tutoque & fideli repositorio latuerit, sed plane tanquam Saturnus ab ingratis manibus regno ejectus. Etenim per immunda, quæ sola per populos famamque circumferebantur, exemplaria ab pristina venustate & naturali pulchritudine, quam ab parente suo acceperat, depulsus ac male destitutus, tamen in Pietatis Medicæ Palatio velut Latio altero sepositus, conscientiam fortunæ prioris ac nobilitatem opperiens sua tempora retinuit. Ibi inter tot magnorum veterum vivas imagines quum non dememinerit servatam esse præstantiam suam, & nunc quoque salutem ac novum natalem illi loco debere se agnoscat, festinat frequentare mansionem incolumitatis suæ. Etiam phœ-

D E D I C A T I O.

phœnicem in Arabia renatum & recenti corpore vividum, ubi robur adoleverat, dixerunt non cunctari, quin Heliopolin, sedem solitam majorum, quorum corpus excepit, rediret, originis suæ admonitionem voluptati ducens. Ipsi jam sunt tres & triginta anni, quando ad noscenda vetustatis per inæstimabiles membranas fulgentis monumenta Sererenissima Regia Celsitudo Tua me admisit: nec infinitam istam indulgentiam aliunde Tibi, **PRINCEPS CLEMENTISSIME**, allatam subnatamque credidi, nisi quod spei bonæ in me appareret nebula, quæ in aliqua doctrinæ parte posset respondere exspectationi Tuæ, quando tempestivis veluti his ac felicibus imbribus porro sæcundare has vires voluisti. Tunc perstrinxit & obstupefecit me codex Arriani, perinde ut antea deploraverat crebrò corruptæ suæ apud posteros lucubrationis indignam absurditatem. Ferreus fuisset, si tantæ felicitati aliquid non satisfaciens commisisset, nulla ope huic eruditissimo homini, cujus domesticæ vitæ meam similem optaveram, præstita. Immo dignus erat Arrianus, quem ante omnia foveri a me cuperem. Quis enim auctor ad studia majori cum utilitate proferri poterat? Quo volumine tractari res aut majoris aut paris ad historiam momenti dicemus? Non enim Typhona novum ex fabulis repetimus, cujus extentæ manus orientem & occidentem apprehenderent. Immo dum regnum illud Persicum cccxx circiter annos regnatum intra paucos annos adfligit, quid aliud, quam divinitatem faticinæ ex Judæo prædictionis declarat, & quemadmodum Persicus ille aries ab Græco hirco (utraq;e fataliter agnoscimus dicta nomina) fuerit contusus, aut qua ratione ille æneus colossi venter in somnorina imagine magno Nebucadnezarî visus vere exstiterit, ac denique ille pardalus quatuor alis in tergo & totidem capitibus designatus impleri, & sic illa Arabum inclita epocha annorum Dilcarnaim constitui inceperit? Hæc enim omnia scriptor iste confirmat & exsequitur, dum ex Philosophicis & Geographicis egressus, & delibare aliquid Historicum statuens, forsan Aristotelem pro monitore habet, & Alexandri expeditionem sumit stilo suo satis polito curam materiamque decentissimam, sicut iste philosophus Protogenem dicebatur monuisse, ut Alexandri Magni opera pingeret propter æternitatem rerum. Quam ut nomine

D E D I C A T I O.

ne adeptus fuit, ita certe industria ejus in hoc genere adhibita fere nonnisi ad interitum & posteritatis offensionem vergit, dum violata variis dolis & offuciis nequivit ingenui splendoris speciem custodire, nisi in unico Tuo, DOMINE, exemplari. Unde dum sperare licet fore, ut differenet ista prior obscuritas, simul futurum erit, ut tanto beneficio, æterno sane illo, devinctus Arrianus, etiam porro fundet amplietque laudem felicitum istorum S. Laurentii pluteorum. Ego quidem quam sanctissime potui, fidem meam in hoc Benignitatis Tuæ deposito seu reddendo seu cum pluribus communicando seu reverenter adspiciendo liberare conatus fui; sed dum hoc egi, quid aliud quam vetus miles Tuus, non ab tribuno lectus, sed Tuo, IMPERATOR UNICE, ore citatus & evocatus hanc alteram aram Magnificentiae Majorum Liberalissimæ & Tuæ Clementissimæ Indulgentiæ, qua januam tam splendidæ gazæ patere mihi olim jussisti, ab animo meo erectam exstare volui, ad quam assiduis votis pro Incolumitate Tua supplicarem, Deum obsecrans, ut illam Pacis Perpetuæ sapientiam, ignoratam Magno Alexandro, per tot annos fortunatissime populis ac regionibus Etruscis expertam & nunc quoque vigentem, quum ubique turbatur, in Tua Moderatione perannare longissime velit. Quod precor

Serenissimæ Regiæ Celsitudini Tuæ

devotissimus & obsequentissimus

cliens ac beneficiarius

Lugduni ad Rhenum
Nonis Martiis
c1616 c1111.

JACOBUS GRONOVIVS.

JACOBUS GRONOVIVS

LECTORI

S. P. D.

Siquid vulgaris causa in animum tuum admittis, unde ad hanc editionem Arrianus per me venerit, omnino non satis circumspetto præjudicio hanc totam rem consideras. Exemplarium erat affatum, ut quisque legendo ei imminens satiare desiderium hoc & implere sine invidia posset. Non etiam pro neglectiore jacuerat hic scriptor, ut paucos eum dignatos fuisse in manum sumere imagineris. Ipsa nomina præsto sunt, & talia, ut vitam suam solis studiis inclarescere voluerint. Sed & pars hæc historiæ veteris habet eam rationem, ut quum in media sæcula rebus gestis clara & virtutes Asiaticas cum Europæis jam miscentia incidat, ab ullo rerum veterum noscendarum cupido prætermitti nequeat, certe non debeat. Itaque ex his omnibus præagire licebat adolescenti in vitam, hoc est, in hanc Asiæ Græciæque ætatem cognoscendam, ingressuro, pronam adeo planamque viam sibi a prioribus, quos paulatim variis ætatibus ab ipso numine evocatos ad restituenda vetera monumenta audit ac veneratur, stratam esse, ut liquida omnia parataque accessui ipsius esset reperturus. Ita certe me & formabam & solabar illo tempore, quo ex progrediendi ordine in hoc spatium deferabar. Magnum quid audienti spondet opinio vetus de Sigismundo Cesare primum, mox & Rege Alphonso; ut quibus non decuerit quidquam offerri, nisi partibus omnibus emendatum, etsi de priore scribat Facius, paula licentiore stilo. Magnum tot interpretationes: quum „ & Alexander Gabuardus scribat hæc verba: Quos industria & labore Bartholomei „ Facii Latinos, ut vides, habemus. Thadæus ille Ugoletus Parmensis vir in utraque „ pagina doctissimus me suis literis admonuit se legisse interpretationem Arriani à Nico- „ lao Sagundino factitatam fuisse. Magnum Francisci Philelphi expectatio & man- „ datum, quo ab Pet. Perleone petit Arrianum historicum, quo imperia Persarum & Macedonum vel suâ historiâ Latinis cognita esse velit. Sed & P. Bembo per epistolam cum Jac. Sadoletto de hoc egerant. Magnum scripta Eliæ Vineti in Arriani vitam Alexandri, prout referuntur in Indice operum ejus. Magnum labor Bonaventuræ Vulcanii, de quo audimus Scaligerana, il tourne fort heureusement ce qu'il traduit: & „ in Epistolis 396. Vulcanius noster sane vir optimus & doctissimus est, & cui in aucto- „ ribus Græcis Latine vertendis quidvis tribuere au sim. Sed plus ab ingenio, quam a corpore potest. Quum tamen ad eundem visus respicere Casaubonus ad Strabonem scribat eum qui Callimachi poematis novissime vertit, tam infeliciter hæc reddidisse, ut ejus se valde misereat pag. 29. Magnum Salmasii cura de Palatinis exemplaribus ab ipso signata in Solinianis pag. 694. Nec minus magnum anxia Freinsheimii lectio Curtianæque cum Arrianeis studiose comparantis industria & assiduitas.

Itaque ad hæc omnia sedulo, prout ferebat ætas, aggressus fui. In quibus ut crebro fatebar molliri quidem non nihil, quod morabatur simul progressum simulque claræ veri naturam & faciem vetabat aspicere; ita quantum supererat in ambiguo hærens, ad quod acies mea penetrare non poterat? Immo ut nunc licet fateri & cogor, quantum erat; in quo decipiebar credens fortasse intelligi a me, unde eram remotus longissime? adeo ut ne suspicari quidem possem, aliquid intelligentiam meam effugisse. Opinor tales non tunc modo, sed his duobus sæculis plures lectores habuit Arrianus; & ut ipso exemplo id patefiat, talem mihi proponit ipsa res Palmerium a Grentemesnil, cujus

A D L E C T O R E M.

notulas in hoc auctore quondam etiam rebar aliquid afferre commodi; sed Musarum fidem! quam minutum & vix ita appellandum, si consideres ea quæ nunc proferuntur, & inde exigas quam perditæ editus fuerit optimus Arrianus, ita ut quid qua mente scriberet, hinc ignoratum fuerit. Non sermonis Græci ingenuitas placere poterat, non relatio facti operosi absque scrupulo profligabatur, & nulla pars erat sana. Quid igitur in eo egistis viri egregii, ut post tantas operas etiam nobis deberet esse tam molestus & querelæ plenus, quia non intelligebamus, Arrianus? Navigavistis utique in cæca nocte sine specula & pharo, aut quum opinaremini in formosa & bene strata xysto vos spatari, inter caricem & stimulos sensu lapsi incessistis. Sed ecce, dum sic æstuo, anno sæculi præcedentis LXVIII proferri potuerunt, & vidit ea ætas, nova quædam auxilia, si sic fas appellare; & laboris continuati per annos complures in Zelandia & Frisia, etiam duobus codicibus MSS. instructi (quorum unus membranaceus ex grandioribus literis exaratus, ut audis pag. 169) sed præsertim diligentia indefatigabilis, jactatio exiit, me certe non inter postremos plaudente, cujus aviditas ad repetendum ita Arrianum ex continenti laceffita fuit sine dubio sperantis multa, quædam certe, egregia & utique melioris venæ; sed & in hoc omine statim falsum me deprehendi, traducente se Ulysse in lorica Achillis. Quum longa tractatione mihi essent cogniti loculi, in quibus aliquid bonæ notæ Arrianeum foret abditum, potui statim per singula fraudis vestigia apprehendere & concipere furtorum perpetuorum indecentiam meramque cercopis alicujus Ἀρριανὸς πελάς vafritiem. In qua parte ut non diu hæream, & ex uno specimine videas omnia, præfationi suæ Vulcanius adjunxit breviarium integra pagina conceptum; ubi collatio est Basileensis editionis cum Manuscripto, tum enumeratio locorum, quos ex conjectura videbatur emendavisse, numero circiter 140. Hæc in totidem notas illic mutata sunt, in quibus tamen nihil aliud dici videas, quam quod dixerat Vulcanius, quum interim reticeatur nomen ejus; quod merito exsecrabar, sic aliena & quidem nullius commodi, quippe notissima, huc esse, sed tali modo, immissa. Quid dicam de infinitis aliis, quæ justis auctoribus videbam ablata, non artificioso sed astuto silentio huc translatis? Unde quidquid istic est, debet utique apud illum, cui cor est, σκελετὸν. Charta profecto ipsa tantam pestem opinor deploravit & abominata fuit; & si in miseria etiam jocandi locus est, crediderim non calceos, ut rustici, non maxillas, ut iste liguritor apud Athenæum ex Diphilo Chærephon, sed manus, sed digitos, sed oculos clavis suffixos habere debuerat. Unde tamen sub dedicatione & ipsa furtivis cogitationum, quas Grotius & alia magna ingenia pepererant, spoliis consuta subrepentem facinorose in illum & studiorum præmia collata sunt, ut tam degeneris otii studia Professorius quoque decor exornaverit: quod eo minus mireris oportet, quia etiam animadvertas ab hominibus non satis cautis & furti ignaris aut similibus huic labro lactucis bona verba in eum effundi, non dubitante & Nesselio scribere quod nesciebat, & Crophio in Macedonicis aliquoties citare hunc hominem in negotio, quod ab alterius industria venerat.

Hanc ego causam esse quum deprehenderem Arriani, scriptoris quem nemo nosse potest, nisi etiam legere desideret; immo de quo judicia plurima hic illic exstantia nemo audire potest, quin, quicquid ejus superest, hilarissime recognoscere festinet, si quidem perverso genio natus non sit; quam, oro, viam sequi debui? An dedere me favori Daventriensium meorum & Viri studiis ac morum honestate tunc præstantissimi & bono illius urbis nati, nisi præpostera fuissent fata, Theophili Hogersii, ut præmature involutus & infasciatus simili titulo, quem modo dixi, verba etiam venderem de eo, quod defunctorie didiceram, aut potius non didiceram, nec vel spem discendi habere poteram, & sic præsepe frondibus qualitercunque instruens, in hac certe historici studii parte ubique præ ignorantia offenderem, idque uno pecuniæ alicujus annuæ studio, cujus solius contemplatione istæ appellationes ab nascentibus affectantur ita, ut in hoc judicio primas teneant? Certe etsi profectuum non pœniteret, etsi ad manum mihi esset, qui tenera ista principia mea fulcire & posset & vellet

A D L E C T O R E M.

vellet, nequivi ab animo meo satis accurate disceptante impetrare, ut vitæ meæ quantulumcunque duraturæ annos voluptatesque tantopere abjicerem & spretui haberem, ut vix parum bene intellectum à me obtineretur, aut hic illic in re non magni momenti carpenda obhærerem, quæ sunt hodiernorum librorum dotes, quam interrim notabilior omnino portio ut præclusa deploraretur. Et licet ego sciam multos fuisse eorum, qui titulum istum gesserunt, qui susque deque habuerunt, quid in Arriano ageretur; mihi tamen possessio hæc illustrationis Arrianeæ multorum istorum nominum & munerum instar fuit. Quod si causam quoque hanc Arriani ut decet, transferre etiam placet ad alios, quos certe examussim perdidicisse debuerant; quid habent illi homines ad ornamentum istius spartæ, ad quam adeo cæca velocitate decurrentes nihil postea nisi quædam diu cocta & crebro prolata auditoriis inferre, multo minus aliquam partem novâ luce patam illustrare valent. Monabat me Casanbonus epist. 40. Equidem sic semper judicavi, sic statui, qui ad hoc scribendi genus sine MSS. auxilio se applicant, parum caute, ne dicam, imprudenter facere; quod ipsum millies in bonis libris occini audias. Quod si non aliunde hæc, quam ex peregrinarum regionum instrumentis & elegantia peti possunt, quid aliud mihi optare vel proponere potui? quid est, quod sordidi hodierni sustinent effutire in libris per trivia legi solitis, nec multos annos peregrinationum per Italiam hoc vel istud perficere posse, quum profecto ubique judicent in tenebris, & sic veros unicofque proficiendi modos adhuc obturare & præscindere malevole conentur? Ego vero unum ad hæc omnia solatium respexi ex Italia, & vel ibi illud constituendum esse censui, vel nusquam. Fateor; ita domum deserui, & cum ea optimum patrem, non etiam denuo visurus, unde in variam fraudem, in errores multos parum profuturos, in damnosas impensas, conjectus fui. Sed nunc id ipsum animo tranquilliore commemorare queo, quia jam paulatim salvus appropinquo tempori, quidd reliquias meas ossibus illius rursus junget; & quia vexationum quarumcunque tædia mihi exorta satis uberi solatio fovit, pensavit ac refecit illa postmodum fortunatissima & non sine majoris favoris aspiratione deductio ad comitatem, doctrinam, juvandique, tum dexteritatem, tum ingenuam naturalemque & infinitam cupiditatem Viri Illustrissimi, & per verissima merita in libris nunc omnibus ac paginis decantati ANTONII MAGLIABECHII.

Hic deus ille, deus, cui non nostra ara quotannis
Bissenos fumare dies solet. Omnis ad illum
Hora, dies nexu votivo pertinet omnis.
Et quid ni? Nec enim nostris solatia Musis
Contigit ulla dari; quæ mollia prorsus abunde
Contigit inde dari; quorum lautissima quædam
Nunc placet ad Musas & publica commoda ferre.
Quod per Alexandri Magni decus aptaque Regi
Scripta, viri nomen tanti ac benefacta canantur,
Nec quisquam ignoret, merito cui gratia reddi
Debeat & cujus mactari nomen honore.

Hoc dico, etsi infesta & sterilis me jactatio pro ludo & joco diu habuerit, tamen non fuisse pigram, simulatque meam laborandi & veteram membranarum evolvendi cupidinem licuit indicare & asseverare promptissima humanissimaque benignitati incomparabilis hujus Viri; quippe cujus interventu quum statim pandi & aperiri contingeret bibliothecam Mediceam S. Laurentii, ego vero non desii repente irruere in Arrianos, quum se offerrent duo ejus exemplaria formæ circiter octuplicis, quarum priori erat addita declamatio Polemonis pro Cynægiro; tertium in forma maxima & charta ferica, cui alligata in calce erant aliqua Plutarchi & Diodori Siculi, cui mox accedebat quartum in Abbatia S. Petri Perusie etiam in charta, cui adnotatum erat ἐπεὶ αὐτὸν οἱ πλείονες ὀνόμαζον, ἔτι δ' αὖτ' ἀπὸ τοῦ Χρ. γνήσιος. Quod totum
ut

A D L E C T O R E M.

prout magno labore mihi constiterat, qui forsan non satis aequo compendio honoraretur, id tamen profecisse me lætabar, ut ita scirem, qualis ab vulgo olim lectus fuerit Arrianus; utque inde possem cum nostro rationem non paulo accuratiorem, quam licebat aliis, deducere. Sicut jam olim multa exemplaria Arriani hujus existisse testatur Eustathius in loco noto de scriptura vocis Πίργης vel Τίργης, ut agnoscat πολλά τ̃ παλαιὰ ἀντιγράφων, ita ne hæc quidem tempora bonam copiam ejurant, servato satis magno eorum numero; sed quam correcte, patet ex isto Πίργης, quod & ipse olim & alii nunc vident, adeo ut hinc quoque non potuerit imminis esse vel optimus codex. Sed qualia ista quatuor deprehenderam, talia mihi imaginabar fuisse & Palatina exemplaria apud Salmasium, & simile penes Glareanum; etiam talia vidit Vulcanius vel Constantinopolitanum vel Augustanum, nec alia duo adhibita dicuntur ad posteriorem editionem, universa scilicet ex eodem valetudinario progressa, & plura alibi obhærebunt, ut amant illa errare. Itaque non eram tanto opere aut illi tempori quod impensum erat infensus; aut infelicitate mea, per quam non videbar incidere in satis pretiosa operæ meæ oblectamenta, delassatus, quin iterare constituerem pensum idem, si daretur copia. Quando jam ad alia admotum, & quod tunc intelligebam intentum volumini, quo Origenis Philosophumena continebantur, advertit eidem alligata hæc ipsa scriptorum Arriani pars: in quo sicut Origeniana illa hætenus laudabat Holstenius, ut mereri lucem adscriberet; ita Arrianum segniter prætergressus, adeo ut nihil nisi nominare dignetur. Me tamen illa custodia Origenianorum commovebat ad bene existimandum de fide chirographi, quod plane unum idemque erat. Hoc enim quum rari exempli sedulitas in ista parte servasset, etiam in Arriano forsan exsuperavisse omnium diligentiam suspicabar. Accedebat, quod in eodem volumine exstat quoque Hieroclis Expositio in aureum carmen, quam idem Holstenius hoc elogio prosequebatur [„exemplar omnium quotquot vidi (vidi autem plura) longe correctissimum, ex quo editum exemplar quam plurimis locis insigniter emendavi:] Nec erat ejus expositionis chirographum diversum. Unde non potuit non in flammam exagitari promittitudo mea huic Arriano imminens, ne discederem ab hoc volumine, nisi etiam explorato hoc Arriani documento. Et quid multa? Statim eum ex ἀρχαῖς debui dicere & illi mihi gratulari: adeo longe aliter jam ipse Arrianum contemplabar, adeo longe aliter ipse me. Itaque brevi die obtinui, quod adspiciens non modo gaudere potui tot itineribus peractis, sed quod hos triginta vitæ meæ annos oblectamento incredibili reficere potuit; quum interim riderem adeo irritas Arriani lectiones & citationes, quas quotidie prodire cernebam. Quod si licet his addere, quod mente diu fovi, opinarer huic Mediceo codici simillimum fore aut illum quem vides in Cæsareæ Bibliothecæ Nesselii quinta parte & Historicos complexa, num. IV poni, quoniam & illic citatur ejusdem Ἰνδύη, ut suspicor, ex ipso Msto, quum non ita sit in editione N. B. quæ illi omnium optima & accuratissima est: aut illum qui ibidem num. LXXXIX. recensetur cum iisdem signis, ubi etiam tertius indicatur num. CXI. Unde & quando eos inspiciendi facultatem! Sed quod dicere inceperam, mi lector, ut & ipse tandem facere queas, quod modò ex me audivisti, & hac saltem in parte possint studia per pronum magis solum & molle & ut ita dicam elapidatum incedere, tulit animus te quoque vocare in consortium, quod spero quibusdam placitum, non omnibus; nec enim in speciem laboravi, & ea sunt tempora, ut oporteat habere quosdam ab hac voluptate exemptos quippe illaudatos, & quos conspuere melius est; & quid mea refert? Credesne tantum illic intercidisse verborum, ex quibus amissis manca profecto est historica narratio? credesne librarios scribas adeo plurimam partem fuisse vitiosos, ut nihil minus quam quæserint emendatum exemplar quod describerent? credesne ipsam Arriani manum, illam politissimo Græci sermonis usui adsuefactam, tanta face potuisse inquinari? Ita nempe habemus auctores Græcos; ita nobis causa est in urbibus nostris desiden-

* * di,

A D L E C T O R E M.

di, nostram vicem satis securos egregia esse, quæ vel possidemus vel legimus & unde tum explicantur multa, imo omnia illustrari creduntur: ita typographis indulgendum novas editiones affectantibus cum magna notarum mole, unde ipse auctor aut nihil aut parum adjuvatur, nisi in præfationum choragio. Ego certe domum reversus quam dulces Arrianeis his attendens soles condidi! quam gratalucubratione tenebras delibans dulci mox somno declinavi lumina! Gustum quidem statim a te non averti, ut quædam utique loca haberes integra, & scires quid foret Arrianus: sed cætera mihi reservans non quod projicerem ut ignota, sed ut longo usu exigerem, expolirem, & Alexandri illam κοσμοκατοικίην expeditionem penitus pernoscerem. Mirari enim non desino calamos veterum ita fuisse tritos in isto per arma conspicuo Pellæi juvenis transitu Asiæ minoris ac majoris, ut quo ordine ac summa rerum processerint ista arma, enarrarent, non etiam rite exsequentes, quid vel per singulas urbes vel regiones constituerit ac mutaverit, aut quæ ipsas mutatio incesse- rit blandiri novo regimini suo gestientes. Hinc non omisi perrepere omnes angulos & annotare, quid illa orbis conversio hic illic legeretur peculiare diversis locis intulisse, præsertim postquam & nummi tantopere adjuvarent per plurima loca Alexandrum monstrantes. Sed liceat illa servare mihi, & nunc vix quidquam dare, nisi quod ad Arrianum pertineat & ejus restitutionem, quæ maxime requirebatur, nec ultra decus augeatur libri mensura. Quod tamen forsitan sic quoque videbitur fieri, dum conor nonnulla meis quoque verbis approbare, quum suffecisset forsitan sola ponere, ut in multis feci, & ubique politiore Arriano in nova lectione, quam illa corrupta, quæ præcesserat. Itaque hæc pro tempore sit nobis conveniens megalographia; nec enim nunc vacat scribere digressiones. Sed & medio tempore fortunam constantem in fovendo quæ inceperat deprehendi, incidens in ipsum volumen, quo postea Bonaventura Vulcanius fuit usus. Non enim modo post editionem Stephani subodoratus fuit interpretationem multis locis nimium licenter discessisse ab Græcis, sed ipsam commoditatem Latini sermonis instaurandam esse, unde inductis plurimis ad marginem alia adscripsit, quæ supponi mallet; cuius ego mandatum non dubitavi exequi fideliter, ut inde scias petita esse, quæ nunc alia leges in Latinis, quam huc usque fuerunt lecta. Sed etiam vir ille doctissimus nactus exemplar hujus historiæ Augustanum, quod incipiebat ab verbis καὶ πλείονα ἐπὶ τῇ Φιλίππῳ δοθέντων, universum magno cum studio perspexit & varias lectiones in ora annotavit, quibus etiam idcirco me usum fuisse videbis. Verum ex eo didici, quod te quoque scire interest, Vulcanio non satis placuisse rationem Stephani, qua in ea editione usus fuit, dum nescio qua immodica laborum suorum jactantia ipse verbis Vulcanii præstantis interponit vel quorum innumeros errores cum in præclaro illo suo linguæ Græcæ Thesaurο detexisse comperissem, vel ut Henr. Stephanus interpretandum censet, vel quem ab Henr. Stephano accepi, Constantinopoli ad eum una cum quibusdam Aristotelis aliorumque Græcorum scriptorum libris missum, vel neque id religiosa Henr. Stephani diligentia permissura fuerit, quibus propterea præscripsit Vulcanius modò adjecta ab Henr. Stephano plane ἀπεγοδιώσασα, modò adjectum ab Henr. Stephano, modò adjecta me incio ab Henr. Stephano, modò adjecta ab Henr. Steph. impudenter. Ita peracto, quod meum fuit, vel cum Græcis τῇ Εὐγένειον Δία vel cum Latino Hercule Inventorem Patrem venerans, tibi precor, ut aliquando lacunam de Hephæstione, unam residuam in Arriano, aut reperiens hoc Alexandrinæ historiæ corpus ipse suppleas penitus, aut denique ab alio suppletum tractes; & eorum, quæ apposita vides, rationem velis habere, ut corrigas.

Pag. 15 vers. 3 procubiis lege procubiti. 42, 20 dele in terram. 43, 4 ἄλλοι lege ἄλλο. 210, 21 dele quidem.

269, 18 ante lege a me. 113, 7 pependunt, adde, quæ Cyrus imperavit. 323, 33 concedere lege condere.

In notis pag. 2 col. 1 vers. quarto a fine delenda mox pro ἰδοὺ optimus ἰδίδου. Pag. 111 col. 1 vers. 3 ex senatu adde: dato legatorum vel præfectorum nomine, prout proprie sic administrata Ægyptus, & ut notat auctor, ex equire. Pag. 313 col. 1. vers. 5 Πλατωναὺς lege Πλατῶνας.

APPIA.

ARRIANI DE EXPEDITIONE ALEXANDRI LIBER PRIMVS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ὁ Λάγυς, καὶ
Α'ριστοβουλὸς ὁ Α'ριστοβούλου,
ὅσα μὲν ταῦτα ἄμφω περὶ Α'-
λεξάνδρου ὁ Φιλίππου ξυγγρα-
ψαν, ταῦτα ἐγὼ ὡς πάντη ἀ-
ληθῆ ἀναγράψω¹. ὅσα δὲ ἔτι ταῦτα, τέτων
τὰ πιστότερα ἐμοὶ φαινόμενα καὶ ἅμα ἀξιαφη-
νιότατα ὁπτιλέξαμην². ἄλλοι μὲν δὲ ἄλ-
λα

PRAEFATIO.

VAECVNQVE Ptolemæus La-
gi, & Aristobulus Aristobuli
filius, de Alexandro Philippi
filio consentientes inter se me-
morix prodiderunt, ea ipsa
tanquam verissima conscribo:
ex iis vero in quibus inter se dissentiunt,
quæ mihi fide pariter & narratione dignio-
ra videbuntur, selegi. Certe de Alexan-
dro

¹ Α'ρριανὸς ἱστορῶν ἀναβάσεως Α'λεξάνδρου βιβλίον πρῶτον] Hunc titulum à Venetis primo, mox Basileensibus ut-
que propagatum video, tantum appellatione Α'λεξάνδρου
statim subjuncta nomini scriptoris. Sed haud liquide
iidem affirmant eum ab Arriano sic conceptum esse,
quippe qui in sequentibus libris eundem non conservent,
sed hoc modo mutant Α'ρριανὸς Α'λεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστο-
ρίαν δυοῖν usque ad ipsum finem; quod à Vulcanio pas-
sum deinde ita mutatum, ut huic primæ inscriptioni
responderent omnes sequentium librorum tituli, Am-
stelodamæza editio retinuit. Omnes haud dubio tantun-
dem de auctoris manu fuere solliciti. Certe verisimilius
edidissent Α'ρριανὸς λόγον ἀναβάσεως, ut ipse auctor in In-
dicis hoc opus vocat λόγον, & in ipso libro primo ξυγ-
γραφὴν. Equidem in auctore nostro citando variant scrip-
tores. Ab Eustathio ad Dionysii periegesin video cita-
ri Α'ρριανὸς περὶ Α'λεξάνδρου, cujus verba sic referuntur
in MS. Oxoniensi. Ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν μὲν τῆς προ-
φήσεως καὶ ἐκταῖς τοιαύτῃ γραφῇ παρὰ τὴν Ἰουλιανὴν καὶ παρὰ
τὴν Α'ρριανὴν δὲ ἐν τοῖς περὶ Α'λεξάνδρου. πολλὰ δὲ τὴν παλαιῶν
ἐπιγραφῶν ἔχουσιν ἔτι. Τῶν ποταμῶν τὴν Εὐφράτην καὶ τὴν
Πύργον οἱ τὴν μίσην σφῶν Α'ρριανὸν ἀπέχουσιν, ὅθεν καὶ Με-
σοποταμίαν πρὸς τὴν ἐπιχωρίαν καλεῖται, ὁ Πύργος πολὺ τι τα-
πεινότερος ἐστὶν Εὐφράτι, quod unice verum est & cum Ar-
riano conveniens. Sed Eustathius ex suo ingenio, nec
multum satagens, quæ vera hujus operis fuerit inscrip-
tio, ista allegavit: certe tam genuina est illa inscriptio,
quam ap'pellatio fluvii Πύργου per Π; quod licet sit, ut
ipse ait, et ἀπὸ τῆς παλαιῆς, nos in duobus modo

invenimus, non sane illis optimis, qualia & Eustathio
visâ suspicamur. Sed quum Stephano in voce Α'ρρι-
ανὸς citetur Α'ρριανὸς τετάρτη² ἀναβάσεως Α'λεξάνδρου; &
ab eodem in Χασμυρίῃ advocetur plane parili modo Σα-
φάειτος ἐν Κέρῃ ἀναβάσει; Erymologo etiam Ζενοφῶν ἐν
τῇ ἀναβάσει in voce Δύσπαρι; consultissimum mihi vi-
detur vocem ἱστορίαν relegare ad auctorem suum, præ-
sertim quum in plerisque atque adeo etiam optimo MS.
habeatur, Α'ρριανὸς ἀναβάσεως Α'λεξάνδρου βιβλίον πρῶτον,
quæ optime procedunt, & verissima esse judico, sic ut
nunc id sequutus sim. Nuspiam quoque mihi appa-
ruit vox προοίμιον, quam hic præfixerunt, quæ quan-
tis erroribus & corruptelis causam dederit, statim ap-
parebit.

² Ὡς πάντη ἀληθῆ ἀναγράψω] Satis supine, quasi hoc
proœmium ut vocant, ab Arriano conceptum fuisset
ante inchoatum hoc volumen, quum tamen absoluta
demum & finito adjectum fuisse aperte constet ex se-
quentibus, in quibus etiam præteriti temporis figurâ
utitur. Itaque etsi vulgatum illud in uno forsan aut
altero MS. codice & inde in editis omnibus hæreat,
præferendum tamen puto, quod & plures, & meliores,
ac in his optimis agnoscunt ἀναγράφω. Quid quod jam
Faciis olim interpretatus est *litteris mandavi*, & *delegi*?
& Vulcanius omnino excusari nequit, dum nunc *con-*
scribam & *selegam* inquit, inferius vero *commemoravi*.

³ Α'ξιαφηνιότατα ἐπιλέξαμην] Non temere sollici-
tandum hoc verbum, quo familiarissime uti hunc au-
ctorem novi, atque adeo alibi à nobis restitui. Va-

A rian-

λα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, ἔδ' ἔστι
ὑπὲρ ὅτων πλείονες, ἢ ἀξυμφορότεροι ἐς ἀλ-
λήλους. Ἀλλ' ἐμοὶ Πτολεμαῖός τε καὶ Ἀεὶ-
βελῶπις πρῶτοι ἐδόξαν ἐς τὴν ἀφήγησιν ὁ
μὲν ὅτι συνεστράτευσε βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ,
Ἀεὶβελῶπις. Πτολεμαῖός δ' ἐπὶ τῷ
ἐξυτραπεύσαι, ὅτι καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ὄνειαρό-
τερον ἢ τῷ ἄλλῳ ψεύσασθαι ἰὺ. ἄμφω δ' ἐ-
πὶ τετελευτηκότῳ ἦδη Ἀλεξάνδρῳ ἐξηγε-
φασιν, ὅτε αὐτοῖς ἦτε ἀνάγκη καὶ ὁ μισθὸς ὅ-
τι ἄλλως ἢ, ἢ ὡς συνίχεσθαι, ἐξηγεῖσθαι, ἀπο-
ἰῶ. Ἐπὶ δ' ἐπὶ τῷ ἄλλων ἐξηγεῖσθαι
μὲν, ὅτι καὶ αὐτὰ ἀξιοφάνηται τῷ μὲν ἐδόξαν,
καὶ ὅτι πάντῃ ἀπίστα, ὡς λεγόμενα μόνον ὑπὲρ
Ἀλεξάνδρου, ἀνέγραψαν. ὅστις δ' ἐθαυμάσειεν
ἀνθ' ὅτι ὅτι τοσοῦτος ἐξηγεῖσθαι, καὶ ἐμοὶ
ὅτι νῦν ἦλθεν ἡ δὲ ἡ ἐξηγεῖσθαι, τῷ τε ἐκείνων
πάντα πῶς ἀναλεξάμενος, καὶ τοῖς δὲ τοῖς ἡ-
μετέροις ἐντυχόν, ἔγωγε θαυμάζω.

dro alii alia scripserunt: neque ullus est de
quo aut plures extent scriptores, aut magis
inter se dissidentes. Sed mihi Ptolemæus
& Aristobulus præ cæteris historicis fide di-
gni visi sunt: hic quidem, quod regi Ale-
xandro socius expeditionis fuerit; Ptole-
mæus autem, quia præterquam quod una
militarit, turpius in eo (quippe qui rex
etiam esset) mendacium quam in alio quo-
piam esset futurum: uterque, quod mortuo
jam tum Alexandro scribunt, quum neque
necessitas neque merces, qua adducti aliter
quidpiam atque accidisset scriberent, esset
proposita. Nonnulla etiam ab aliis conscri-
pta, quod & illa non indigna narratu judi-
carem, neque prorsus incredibilia, tanquam
de Alexandro sparsa tantum, commemora-
vi. Quisquis vero mirabitur, ecquid mihi
in mentem venerit, ut post tam multos scri-
ptores ipse etiam ad hanc historiam conscri-
bendam me conferrem, is, evolutis omni-
bus illorum scriptis, quum ad meorum le-
ctionem accesserit, tum demum miretur.

riantes tamen hoc loco MSSos invenio, partim ἀνα-
λεξάμενος, partim ἀπολεξάμενος, id quod habet etiam
optimus. Et sane cap. 10. pro his δὲ καὶ πρὸς ἐκ πα-
τρὸς Ἀθηναίων ἐκλεξάμενος, in optimo erat ἀπολεξάμενος,
cujus fides omnino debet prævalere.

4 Ἐπὶ δὲ καὶ πρὸς] In aliis legitur ἔστι δὲ καὶ ἄ. Hæc
sunt infultæ interjectiones. Longe rotundius simplicius-

que in MS. Opt. ἐπὶ καὶ.

5 Ἀξιοφάνηται τῷ μὲν ἰδεῖν] Omnes MSS. ἰδεῖν. De-
inde pro τοσοῦτος συγγραφεὺς præferbat optimus τοσού-
τος. Et sane τοσοῦτος Arriano non est tam multus, sed
tantus. Sic primo statim capite habes τοσούτος μᾶλλον
vii, 9. ἐς τοσοῦτος ἱταπύουσι. Et c. 12. τοσούτος φιλο-
σόφους.

ΚΕΦ. Α.

ΛΕΓΕΤΑΙ Δὲ Φίλιππον μὲν τελευτῆ-
σαι ὅτι ἀρχὸν Πυθοδήμου Ἀθηνῶν
παλαβόντα δὲ τὴν βασιλείαν Ἀλεξάνδρῳ,
παῖδα ὄντα Φίλιππον, ἐς Πελοπόννησον παρ-
ελθεῖν· εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη Ἀ-
λεξάνδρου. ὅταντα ξυμβαλόντα τῆς Εὐ-
λίας

CAP. I

PHILIPPVM ferunt mortem obiisse archon-
te Pythodemo Athenis: Alexandrum au-
tem ejus filium, accepto regno in Pelopon-
nesum profectum, viginti circiter tunc tem-
poris annos natum. Ibi, coacta Græcorum
quot-

1 Λέγεται δὲ Φίλιππος μὲν τελευτῆσαι] Occurrit sane
hæc constructio lib. vii. cap. 5. Λέγεται δὲ γινώσκειν ἢ
δοῖν αὐτὴν τῇ στρατιᾷ, ἐς τὰ λείοντα διακρίνει. Sed illa adeo
nequit hic tolerari, ut certe sit indignissima in ipso pri-
mo clivi ascensu offensio. Et procul fide omni. Quod
enim hujus principii exemplum? & cui elegantiz ista
adversativa? maxime quum omnino appareat præceden-
tes periodos demum ab Arriano annexas fuisse post abso-
lutum hujus historiz corpus, ut hæc sint prima verba,
quæ Arrianus scripserit: quæ quis ab ista particula in-
choabit? Hinc, opinor, inductus Isaac Casaubonus
in principio notarum ad Suetonium verba hæc Arriani
citat omissa vocula, dicens librorum Arriani princi-
pium esse λέγεται Φίλιππος τελευτῆσαι &c. In qua cita-
tione nos deprehendimus duo esse aliena ab calamo Ar-
riani & te confirmaturum, lector, mihi persuadeo.
Primum audaciz nimis est, expungere particu-
lam, quæ in omnibus omnino antiquis codicibus Ca-
saubono occurrit, & aliis, ut & mihi, præterquam in
optimo, ex quo solo ocus rescribere λέγεται δὲ, verissi-
ma correctione. Præterea idem iste omisso illo μὲν ha-
bet Φίλιππος τελευτῆσαι, quomodo scripsisse Arrianum
indubitato argumento sunt sequentia, in quibus eun-
dem casum quartum continuare pergit, παραλαβόντα
Ἀλεξάνδρου, quum potuisset, ac debuisset alioquin πα-

ραλαβόντα Ἀλεξάνδρου; & id debuit advertere tam Casa-
bonum, quam editores in vetere elegantia non inspi-
dos. Quippe hac scribendi consuetudine utitur auctor;
ut hujus libri cap. 13. Ἀρχὸν δὲ λέγεται εἶπαι ἐν τῷ
συλλόγῳ, quum posset Ἀριστοῦ. Quin etiam lib. vii,
13. ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ καὶ τὸ πῆδος λέγεται ἰδεῖν Ἀλεξάνδρου.
MS. optimus cum alio tam illic exhibebat Ἀλεξάνδρου,
quam statim post τότε δὲ Ἀλεξάνδρου ἐπὶ πολὺ πλείονας.
Nec sane sic noster modo, sed & alii eruditiores. Dio-
nysius Halic. i, 59. συμπλεῖσαι δ' αὐτῇ τοῖς Τρωσὶ λέγι-
ται &c. Ælianus iii. Var. hist. 19. λέγεται τὴν διαφο-
ραν Ἀριστοῦ πρὸς Πλάτωνα γινώσκειν. Immo sic quo-
que Latini. Mela iii, 10. insule, quas Hesperidas te-
nuisse memoratur. Et ex poetis Ovidius iv. Fast. 507.
Dicitur hoc Celei vixisse senis. Sic quoque igitur
Pomponius in tit. de origine juris: Romulum traditur
populum divisisse. Nam quæ affert illic Rupertus, sunt
aliena. Certe, viri docti, si Xenophontus est Arria-
nus, pariamini oro eum quoque Xenophontis more lo-
qui qui libro i. Κόρυς παῖδ. Καὶ τὸ Κόρυς δὲ ὅταντα λέ-
γεται εἶπαι. Mox pro ἰδεῖν optimus ἰδεῖν. Quam
vero castigatior nuperus hoc loco notat ἀκυρίαν consan-
guinitatis in Attalo, eam omnem, si inspexeris Freins-
hemiana ad Curtium vi, 9, 17. plane inventes, & quod
de vocabulo θῆος dicit, & unde illud ἀδελφίδης.

λίνας ὅσοι ὄντες Πελοποννήσῃ ἦσαν, αὐτεῖν
παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν² δ' ὅτι τὴν Πέ-
σας φραγῆς, ἥντινα Φιλίππῳ ἤδη ἔδωσαν· καὶ
αὐτήσαντα λαβεῖν παρ' ἐκείνων, πλεῖν Λα-
κεδαιμονίων· Λακεδαιμονίους δὲ ἀποκρίνασθαι,
μὴ εἶναι σφίσι πάτεροι, ἀκολουθεῖν ἄλλοις,
ἀλλ' αὐτὴς ἄλλῃ ἐξηγεῖσθαι. Νεωτέρους δὲ
ἅπαν καὶ τῇ Ἀθηναιῶν τὴν πόλιν· ἀλλὰ Ἀθη-
ναίους γε τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ τῇ Ἀλεξάνδρου³
ἐκπλαγέντας, καὶ πλείονα ἐκ τῇ Φιλίππῳ
δοθέντων, Ἀλεξάνδρῳ εἰς πλεῖν ζυγῶσαι.
Ἐπαελθόντα δὲ εἰς Μακεδονίαν, ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ
εἶναι δ' εἰς τὴν Ἀσίαν εὐλοῦν⁴· ἅμα δὲ τὰς ἡμέ-
ρας ἐλαύνειν ὅτι Θράκης, εἰς Τριβαλλῶν καὶ Ἰλ-
λυριῶν, ὅτι τε νεωτερίζειν ἐπύθετο Ἰλλυριῶν
τε καὶ Τριβαλλῶν, καὶ ἅμα ὁμόρως ὄντας
ὅσα ἔδοξε ὑπολείπεσθαι, ὅτι μὴ πάντη τα-
πεινωθέντας⁵, ἔτι μακρὰν ἀπὸ τῆς οἰκίας τε-
λόμενοι⁷. ὁρμηθέντα δὲ ἐξ Ἀμφιπόλεως
ἐμβα-

quotquot in Peloponneso erant, concilio,
petiisse ab iis, uti imperator militiæ adver-
sus Persas crearetur: quod quidem Philip-
po antea concesserant. Id à singulis impe-
tratum, exceptis Lacedæmoniiis: à quibus
responsum fuisse, Lacedæmonios eam con-
suetudinem à majoribus non accepisse, ut
aliis parerent, sed ipsi aliis præessent. A-
thenas vero novi etiam aliquid fuisse molit-
as: sed Athenienses primo statim Alexan-
dri adventu perculsos, plus etiam, quam
Philippo, Alexandro honoris detulisse. De-
inde, in Macedoniam reversum, exercitum
quem in Asiam duceret apparasse. Incun-
te autem vere statuisse in Thraciam, item in
Triballos & Illyrios excurrere, quos & novis
rebus studere acceperat, & quia finitimi
erant nonnisi plane domitos relinquendos
putabat, quum adco longinquam atque re-
motam à domo expeditionem fusciperet.
Arrepto itaque ex Amphipoli itinere, irru-
pisse

2 Αὐτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν] Sic 11, 14. βασιλεὺς
παρὰ βασιλείῳς γινώσκῃ αὐτοῖς. Sed alibi mavult particu-
lam ἱεῖ adhibere, lib. vi. cap. 15. ὅτι τι ἡγεμονίᾳ ἡ Ἀλε-
ξάνδρου. Plane eadem variandi indole, qua 1, 18. ma-
vult scribere ἀπαξίως τις παθὴν πρὸς αὐτὸν ἀχαρῇ, quum
11, 14. scripserit εὖν ἐν Περσῶν ἀχαρῇ παθῶν. Et libro
vii. cap. 24. εὖν πείσῃ ἐκ ἡμῶν ἀχαρῇ. Alii Græci
simpliciter dixissent αὐτῶν αὐτὸς ἡγεμονίαν, quam syn-
taxin illis placuisse docet eruditus ille P. Leopardus lib.
11. Emend. cap. 13. Ergo & ipse Polybius dixit οἱ
Δάριοι ἡγεμόνες ὅσα τῶν Ἀχαιῶν, quod illustravit Henr.
Valefius in notis postumis ad Hæroclationem pag. 178.
Quī poruit igitur fieri, ut vir tantæ doctrinæ, quam
nos & coram in ipso fuimus admirati non minus quam
nunc in scriptis ejus, potuerit notare ad Excerpta Pei-
,, resc. pag. 753? Sequens acroteleution forte sic conci-
piendum est, οἱ δὲ τὰς αὐτῶν Σιθῶν, ut sensus sit, *Am-
,, bo Severi pater & filius à te pœnas exposcunt*. Verum
,, id non satisfacit, dicendum enim fuisset παρὰ σὺ, non
σὺ. Quum tamen in ipso illo sensu toties id usurpari
eximius ille Leopardus demonstrat. Etiam recte mox
in solo opt. ἔδοξε, id enim requiritur.

3 Τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ τῇ Ἀλεξάνδρου] MS. Opt. τῇ Ἀλε-
ξάνδρου.

4 Τὸ εἰς τὴν Ἀσίαν εὐλοῦν] Parum satisfacit Vulcanius,
excusatum quem in Asiam duceret. Plenius Faciana, *uti
in Asiaticum bellum apparatus moliretur*. Debuerant
expeditionem in Asiam. Id patet ex voce εὐλοῦμεν, οἱ
qua paulo post utitur, & clarissime cap. 2. πυνθανόμε-
νος τῇ Ἀλεξάνδρου τῇ εὐλοῦν. Cap. 10. σπουδὴ τῇ εἰς τὴν Ἀσίαν
εὐλοῦν, ubi ipse Vulcanius, *studio trajiciendi in Asiam*.
Lib. 11, cap. 17. οἱ εἰς Αἰγύπτου εὐλοῦν ὑμῶν ἡμῶν γινώσκῃ,
ubi idem *expeditio in Egyptum*.

5 Ἐλαύνειν ἐπὶ Θράκης, εἰς Τριβαλλῶν καὶ Ἰλλυριῶν.] Sic
primi distinguunt Basilenses, quum Veneti omne id
ignorarent. Vulcanius *per Thraciam in Triballos & Il-
lyrios excurrere*. Facius *per Thracas iter faciens Tribal-
lus atque Illyrios petere*. Quam Geographiam ego non
capio. Ut Rex Macedoniæ bello petiturus Triballos
& Illyrios, debeat per Thraciam proficisci? Enimvero
nimia deliratio: nec ea mens Arriani, qui tres distin-
ctas expeditiones hic innuit. Nec magis mirari debui-
mus, quod quum primo dicat ἐπὶ, postea usurpet vo-
culam εἰς, quam quod primo nomen regionis illi pla-
cuerit, at postea appellationes populorum. Itaque quod
has tres destinationes diversa scribendi ratione expref-
serit, haud dubie solite sibi suavitatis causa, id non

excusat interpretes & lectores, ut male intelligerent, &
Thraciam collocarent inter Triballos ac Macedonas,
nedum inter hos & Illyrios. Verè, *excurrere in Thra-
ciam, contraque Triballos & Illyrios*. Et ordine tria
hæc bella deinceps sequuntur. Sane hic genius Arriani
apparet quoque lib. iv. cap. 15. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῇ Ὄξῃ τε
ποταμῷ καὶ αὐτοῖς, καὶ εἰς τὴν Σαγγάριον χώραν προχωρῶν ἐγγί-
κει. MS. Opt. etiam ὅτι νεωτερίζει sine copula τε.

6 Οὐκ ἰδοὺν ὑπολείπεσθαι ὅτι μὴ πάντα ταπεινωθέντας.]
Quam fidem ad conservandam Vulcanio famam, aut
in Græca lingua peritiam attulerit ultimus editor, hic
primum locus documento est. Nam quum præter re-
ceptam in contextum versionem, *quia finitimi erant,
neque satis adhuc domiti, minime negligendos putabat*,
quæ longe est infuissima, apposuisse Vulcanius mar-
gini, & *quod nisi omnino domitos relinquendos non pu-
tabat*, ille hanc omisit, quum sit necessaria, & unice
Græcas voces exprimat. Itaque maluit cum Freinshe-
mio, qui ad Curtium 111. 1. 19. perperam vertit, *non-
dum perdomitos à tergo relinquendos*, vitiose transcur-
rere, quam Vulcanii *δύοις πλεον* considerare. Rece-
ptæ versioni ne una quidem vox in Græcis responderet,
vel applicari potest. Particulas illas ὅτι μὴ pro *nisi* amat
Arrianus, nec pro alio queunt poni. Sic hoc lib. cap.
17. διέφυγε μὴ εὐλοῦν, ὅτι μὴ διελθεῖ τις ἐν τοῖς περὶ
Et cap. 27. ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἡ ὁδὸς ἐκ-ἀλλας, ὅτι μὴ τῶν
ἀπ' ἀρκύς αἰέμασι πνέοντες, *nisi ventis à septentrione flan-
tibz*. 11. 2. ἀπορὸν ἄλλως ἰδοὺν, ὅτι μὴ προχωρήσαντας
τοὺς Πέρσας, σάξιν. Ubi recte interpretes, *nisi se ad
Persarum voluntatem aggregarent*. Nisi quod dicere so-
let Suetonius. Græcarum etiam particularum vim sa-
tis folide percepit Vulcanius, ut inprimis apparet ex
postrema versionis ejus correctione, *nonnisi plane domi-
tos relinquendos*; quod placuit, adscivimus. Cæterum
vox *domare* tantæ est efficaciz, uti ei Græcum ταπει-
νῶν vix queat respondere: neque Alexander unquam
poterit dici *domuisse*, sive *perdomuisse* Thracas, sed opti-
me *ταπεινωμένους*, quod est depressisse, imminuisse,
& infirmos reddidisse, ut insultare absentiz suæ nequi-
rent. Sic cap. ix. Atheniensium civitas τῇ ἐπὶ τῇ αἰ-
χῇ εἰς ταπεινότητα ἀφικομένη, ubi uterque simpliciter *im-
minutum imperium*. Sic lib. vii. cap. 9. in Alexandri
oratione, Philippus τὸ φωνῶν ἔθος ταπεινώσεις, ubi du-
rissime interpretatur *afflicta*, & mox Ἀθηναίους τε καὶ Θη-
βαίους ἐφιδριοντάς αὐτὸν τῇ Μακεδονίᾳ εἰς τοσόνδε ἐταπεινώσαν,
sic *accidit eorum vires*.

7 Οὕτω μακρὰν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐλλόμενοι] Ita sine va-
rietate

ἀμα μὲν χάρακι ἐχρῶντο ταῖς ἀμάξαις, εἰς τὸ σπομάχεσθαι ἀπ' αὐτῶν, εἰ βιάζοντο ἄμα δὲ ἐν τῷ εἶχον ἐπαφίεναι ἀνιούσιν, ἢ σποτομάχεται τῷ ὄρει, ἐπὶ τῷ Φάλαγγι τῷ Μακεδόνων ταῖς ἀμάξαις. Γνώμην δὲ πεποίητο, ὅτι ὅσα πυκνότερα τῇ Φάλαγγι¹² καταφερόμεναι συμμίζουσιν αἱ ἀμάξαι, τοσούτοις μᾶλλον ἢ ἀσπεκιδάουσιν αὐτῷ βία ἐμπεσοῦσαι. Ἀλέξανδρῳ δὲ βολὴ γίνεται, ὅπως ἀσφαλέςτατα ὑποβάλλῃ τὸ ὄρεον, ἢ ἐπειδὴ ἐδόκει ἀσχυρὸν διωθεῖν (ἐν δὲ εἶναι ἄλλῃ τῷ παράδοξον) ὡς γὰρ γέλλῃ τοῖς ὀπλίταις, ὅπως καταφέροντο καὶ τὸ ὄρεον αἱ ἀμάξαι, ὅσοις μὲν ὁδὸς πλατεία ἔστα παρέχον λύσαι τῷ τάξει, τοῦτους δὲ ἀσχυρῶσαι, ὡς δὲ αὐτῶν ἐμπεσεῖν ταῖς ἀμάξαις· ὅσοι δὲ περικαταλαμβάνοντο, ξυμνέουσιν τὰς δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐς γῆν¹³, συκλεῖσαι ἐς ἀκείβεις ταῖς ἀσπίδας, καὶ αὐτῶν φερομένης ταῖς ἀμάξαις, καὶ τῇ ῥύμῃ καὶ τὸ εἶκος ὑποπιδώσας¹⁴, ἀβλαβῶς ἐπελθεῖν. καὶ ἔτι ξυνέβη, ὅπως παρήνεσέ τε Ἀλέξανδρον, καὶ εἰχασεν. οἱ μὲν γὰρ διέχον τῷ Φάλαγγι, αἱ δὲ ὑποτῇ ἀσπίδων ὀπισθοχωροῦσαι ὀλίγα ἐβλάψαν· ἀπέθανε δὲ ἑκάς ὑπὸ ταῖς ἀμάξαις¹⁵. Ἐνθα δὲ οἱ Μακεδόνες θαρσύναντες, ὅτι ἀβλαβεῖς αὐτοῖς αἱ μάλιστα ἐδεδίεσαν αἱ ἀμάξαι ἐγένοντο, οὐκ ἔτι ἐπὶ τῷ Θράκῃ ἐνέβαλον¹⁶. Ἀλέξανδρον δὲ τοὺς τοξότας μὲν σποτῶν δεξιῷ κέρως, πρὸς τὴν ἄλλαν Φάλαγγιν, ὅτι ταύτην ἐπὶ πρότερον ἦν, ἐλθεῖν ἐκέλευσε, καὶ ἐκποξέειν ἐς τοὺς Θράκας, ὅτι πρὸς φέροντο· αὐτοὺς δὲ ἀναλαβὼν τὸ ἄγγμα, καὶ τοὺς ὑπααισῆς, καὶ τοὺς Ἀγριάνας, καὶ τὸ

εὐά-

12 Ὅσα πυκνότερα τῇ Φάλαγγι. Quæ hæc sit ratiocinatio, parum liquet, certe mihi. Si enim aliquid pondus superne dejiciatur ad densam aciem, quæ montem adscendit, turbandam ac rejiciendam, id quidem intelligo in vacuum utique non casurum; sed adeo non protinus illam dissipabit, ut contra, quanto erit ista confertior, tanto facilius exceptura sit ac sustentatura id quod immittitur, densitateque & frequentia ordinum se in gradu tueri valida futura. Etsi enim priores turbentur, restituet rem multitudo posteriorum simul ita convulsentium, ut perumpi omnia non possint. Plane contrarium ei, quod hic ab Arriano ex Thracum opinione statuitur; nisi quod hæcenus id concedi potest, quod barbari & inconditi & inconsulti sic temere cogitent: si tamen modo vel id verbum Arriani est, vel id consilium his ab Arriano adscriptum fuit, de quo vehementer dubito. Certe in Perusino erat *πυκνότερα*, quasi obliquam aciem vocet, quæ non per clivum planum recta incedat, sed per præcipitia & ductos huc illuc tramites adscendat. Vulcanius adscripsit veterem codicem habere *πυκνότερα*, quasi adverbium esset, ac de curribus ipsis dictum vellet, *quanto densiores injicerentur in phalangem*. Verum ablanditur quod vetustum est, quodque in duobus aliis offendi *πυκνότερα*, hoc est, quanto pronioribus & velut incumben-
tibus in adscensione militibus plaustra immittantur.

Huc alludunt illa ἢ ἀποτομάχεται τῷ ὄρει, & quæ sequitur, ῥύμη. Nec enim dubium est, quin tanto periculosiores sint futuri desuper immissi currus; quanto arrectior erat clivus, & quanto propterea flexiore in anteriora corpore cogeantur eniti. Egregie huc quadrat, quæ de significatione verbi *incumbere* notavit Pater ad Senecam III de ira. Sane quamvis hi barbari sint, tamen assueto pugnandi modo satis callentes.

13 *Συμνέουσιν τὰς δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐς γῆν*. Facius: *Corpora humi sternant*. Vulcanius, *ii reclinati atque in humum flexi*. O squallidæ versiones! Longe amplius perfectiusque sonant Græca: *ii conferti*, constipati, sibi invicem adpliciti, & in humum demissi. Utrumque in testudine inprimis necessarium.

14 *ὑποπιδώσας*. In uno ὑποπιδώσας.

15 *Ἀπέθανε δὲ ἑκάς ἐπὶ ταῖς ἀμάξαις*. Unde hanc lectionem duxerint editores, videant: certe in nullo prorsus antiquo libro eam legi, qui omnes concorditer habent ὑπὸ ταῖς ἀμάξαις, quomodo rescribendum.

16 *Ἐπὶ τῷ Θράκῃ ἐνέβαλον*. MSSi ἐς τὴν, & cur mutatum oportuit? Nonne cap. 2. legitur *ἦτις Φάλαγγις ἐνέβαλον ἐς αὐτὸς*, & sic milles. Et hoc autem & præcedens observatum etiam Vulcanio ex codice Augustano.

εὐώνυμον ἦγεν. Ἐνθα δὲ οἱ τοξόται βάλλοντες
τοὺς περὶ θεοῦ τῆς Θρακῶν, ἀνέτελλον· καὶ
ἡ φάλαγξ περισμίξασα, ὁ χαλεπῶς ἐξέω-
σεν ἐν τῇ χώρᾳ ἀνθρώπους φίλους, καὶ κα-
κῶς ὠπλισμένους¹⁷ βαρβάρους· ὥστε Ἀλέξαν-
δρον ἀπὸ τῆς εὐωνύμου¹⁸ ἐπάγοντα ἐκέπι ἐδέξαν-
το, ἀλλὰ ῥέψαντες ὡς ἐκαστοὶς πρὸς ἑαυτὸν τὰ
ὄπλα¹⁹, καὶ τῶν ὅρων ἐφυγον. Καὶ ἀπέ-
θανον πρὸ αὐτῶν ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους,
ζῶντες δὲ ἄνδρες μὲν ὀλίγοι ἐλήφθησαν, δι'
ὠκυτότητα, καὶ τῇ χώρᾳ ἐμπειρίαν· γυναι-
κες δὲ ὅσαι ζυμειποντο αὐτοῖς, ἐάλωσαν
πάντας· καὶ τὰ παιδάκια, καὶ ἡ λεία πα-
σα ἐάλω. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν λείαν ὀπί-
σω ἀπέπεμψεν ἐς τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θα-
λάσῃ, Λυσανίαν καὶ Φιλότητα· τῶν δὲ ἀφ' ἑ-
σθέρᾳ· αὐτὸς δὲ τὸ ἄκρον τῶν Τριβαλλῶν,
περὶ τῆς Αἴμου ἐς Τριβαλλὰς, καὶ ἀ-
φικνεῖται ἐπὶ τῇ Λύγων ποταμῶν²⁰. ἀπέχεται
δὲ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἰστρίας, ὡς ἐπὶ τῇ Αἴμον ἰόντι²¹,
καθμὲν πρὸς αὐτὴν. Σύρμος δὲ ὁ τῶν Τριβαλλῶν
βασιλεὺς, ἐκ πολλῶν πωθανόντων ὅσους Ἀ-
λέξανδρος τὸν πόλεον, γυναικῶν μὲν καὶ παίδων τῶν
Τριβαλλῶν περὶ τῆς Ἰστρίας, ἀφ' ἑσθέρᾳ
καλεῖται· Πεύκη ὄνομα τῇ νήσῳ ἐστίν· ἐς
ταύτην δὲ τὴν νήσον καὶ οἱ Θρακοὶ οἱ περὶ
χωροὶ τοῖς Τριβαλλοῖς, περὶ τῆς Ἰστρίας Ἀλέξανδρον, ἐκ πολλῶν συμπεφθόγες²² ἦσαν.

Καὶ

17 Ἀνθρώπους φίλους καὶ κακῶς ὠπλισμένους] Vulcanius :
exiles homines maleque armatos, & secundæ editioni in-
tentius correxit exilis stature hom. Neutrum nobis pla-
cuit. An igitur nobilis illa Thracum ferocia in tam ex-
ilibus corporibus habitavit? Quanto rectius in supple-
mentis Curtianis Freinshemius, hostem nudum ac levi-
ter armatum. Id enim notat hoc loco φίλος, ut φίλος
ἄρ, φίλοι τόποι, in quibus nulli frutices, omnia æ-
quata. Nonnulli etiam MSSi ὠψηλοι, sed melius vul-
gatum. Etymologus in voce ψωμός. φίλος στρατιώτης,
ὁ ἄσπλος καὶ γυμνός.

18 Ἀπὸ τῆς εὐωνύμου] MS. Opt. ἐκ τῆς εὐων. Durius
autem hæc ab Vulcanio in Latinum versa sunt *sustinere*
non possent ἐκείνι ἐδέξαντο.

19 ῥέψαντες ὡς ἐκαστοὶς πρὸς ἑαυτὸν τὰ ὄπλα] *Abjektivis*
prout cuique licebat armis, in qua oratione nescio quid
fastidii est. Quando enim aut quomodo non licet un-
quam abicere arma? Certe qui nec sacramenti milita-
ris nec vitæ aut honoris sui curam habet, ei super id
licet. Sed & in MSS. invenio aut *προχωροῖ*, aut *προ-
χωρεῖ*, aut *προχωρεῖ*, quod habet quoque optimus. Un-
de puto scribendum *προσχωροῖ*, hoc est, *abjicientes*,
prout quibusque accedebat, arma. Et vide infra quæ de
hac confusione. Sequentia etiam sic possent distingui
ac verti ῥέψαντες ὡς ἐκ. π. τὰ ὄπλα κατὰ τὴν ὁρὴν, ἐφυγον.
Abjektivis de vel in monte armis, *fugiebant*. Vide ad
IV, 22.

20 Λύγων ποταμῶν] Sic habent MSS. omnes, quos
adhuc, nisi quod in uno tantum offendi Λύγων,
quam appellationem nescio unde in posteriore Latina
versione retentam, video quidem ab Vulcanio adnota-
tam esse, non tamen correctam. In tanto autem con-
sensu librorum veterum nefas est aliquid secus suspi-
cari. Ortellius quidem quum Ciadrum scripsisset Daciæ
fluvium, subjicit, *Foris Lyginus Λύγωνος* Arriano dici-

lævum cornu duxit. Sagittarii, prout qui-
que Thracum profiliebant, sagittis ferientes
reprimunt. Tum phalanx immissa, par-
vo negotio nudos homines; maleque ar-
matos barbaros loco movit: ita ut Alexan-
drom à læva irruentem sustinere non pos-
sent, sed abjectis prout cuique licebat ar-
mis per montem diffugerent. Cæsi ex iis
mille circiter & quingenti. Virorum pau-
ci in potestatem vivi venerunt, pedum ce-
leritate & loci notitia elapsi: fœminæ quot-
quot eos sectabantur, omnes captæ: pue-
ri etiam & præda omnis abducta. Ac præ-
dam quidem Alexander eo unde venerat
in maritimas urbes remisit, Lysaniæ &
Philotæ ejus administrandæ negotio dato:
ipse autem superato vertice per Æmum in
Triballos contendit, & ad Lyginum flu-
men (distat id ab Istro, si quis Æmum
petat, itinere tridui) pervenit. Syr-
mus autem Triballoorum rex, cognita mul-
to ante Alexandri expeditione, fœminas
& pueros Triballoorum in Istrum ablega-
rat, jussitque, ut transmissio flumine in
quandam Istri insulam, cui Peuce nomen
est, sese reciperent. In quam etiam insu-
lam Thracæ illis finitimi imminente Ale-
xandro jam pridem profugerant: quin etiam
Syr-

1. *Alexandri*. Sed neque hic de Dacia agimus, sed
regione inter Danubium & Æmum: neque quum Cia-
drus in Danubium exeat, potest is absolute dici tridui
itinere ab eo abesse. Et quanquam Cedrus apud Dio-
nem lib. 11 huic narrationi pulchre conveniat, tamen
non opinamur eosdem esse, sed alium illum, alium
Arriani Lyginum. Quod si tabulam Daciæ Mæsia-
rumque ab Ortelio concinnatam inspicias, mire vide-
bis huc convenire Pingum fluvium, quem in Thesau-
ro ex Plinio recenset Dardanorum in Mæsia fluvium,
etiam ipsa voce accedente ad Arrianum.

21 ὡς ἐπὶ τῇ Αἴμον ἰόντι] Mirificos lectores & inter-
pretes sortitus est Arrianus, ex quibus Facius, *quod*
tridui itinere per Æmum iter facientibus ab Istro abest.
Vulcanius, *si quis Æmo transeat*. Papæ! an istæ vo-
ces id exprimunt? Quid refert, si aut Æmo quis trans-
eat aut per Æmum iter faciat, quum nihil sit Lyginus
& Æmo? Imo Arrianus vult, *Æmum versus profi-
ciēti*. Ratio loquendi & ista tertii casus usurpatio
clara ex iis, quæ notavit pater ad Livium 1, 8.

22 Ἐκ πολλῶν συμπεφθόγες] Plenus vibicum hic lo-
cus. Et quanto fodes tempore hi Thracæ illuc confu-
gerant ante Alexandri adventum? quum Arrianus cla-
re testetur de solo Syrmo enim præcivisse adventum
Alexandri. Quod primum est, duas illas priores vo-
culas ex præcedentibus quidam insulse repetiit; quas
ego rursus induco & voluntate optimi codicis rejicio.
Major nodus illigatus est sequentibus. Τὸ δὲ πολὺ πλῆ-
θος τῶν Τριβαλλῶν ἐφυγον ὀπίσω ἐπὶ τῇ ποταμῶν ἐς νήσον τῇ
ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. Etenim si pugna quam commisit Alexan-
der contra illos πολλὰς τῶν Τριβαλλῶν, facta est ad Istrum;
(quod fieri debuit, si & illi, & ipse Syrmus cum suis
eo confugerunt, ut plane hoc loco affirmatur) quomo-
do post finitam eam potuit Arrianus dicere deinde eum
τῇ νήσῳ ἀφικνεῖσθαι ἐπὶ τῇ Ἰστρίᾳ, qui ad illum ipsum con-
fixe-

Καὶ αὐτὸς ὁ Σύρμος ἐς ταύτην συμπεφύ-
γη ξυὺ τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Τὸ δὲ πολὺ πλῆ-
θος τῶν Τριβαλλῶν ἐφυγεν ὀπίσω ὅτι τὸ πο-
ταμὸν, ἐς ἣσόν ἦν αὐτῶν τὸ ἴστρον, εἶδεν
περὶ τῇ προτεραιᾷ ὁρμήθῃ Ἀλέξανδρον.
Ὡς δὲ ἔμαθεν αὐτῶν πλὴν ὁρμῆς, καὶ αὐτὸς
ὑποσφάλας τὸ ἔμπαινον, ὅτι τοὺς Τριβαλ-
λῆς ἦγε, καὶ καταλυμβάνει κατατραποπε-
δεύοντας ἡδὺν καὶ οἱ μὲν καταλειφθέντες²³ πρὸς
τῶν ἰστροῦ τῶν ποταμῶν, παρέτασσον-
το. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ αὐτὸς πλὴν μὲν Φάλαγ-
γας ἐς βαλὺν ἐκτάξας ἐπῆγε· τοὺς δὲ τοξό-
τας καὶ τοὺς σφενδονήτας παρεκθρόνους ἐκέλευ-
σεν ἐκτοξεύειν τε καὶ σφενδονᾶν ἐς τοὺς βαρ-
βάρους, εἰπὼς παρεκλίσσασθαι αὐτοὺς ἐς τὰ
ψιλά ἐκ τῆς νάπης. Οἱ δὲ, ὡς ἐντολὴν βέλους
ἐγένοντο, παύσαντες ἐξέθεντο ὅτι τοὺς τοξότας
ὅπως ἐς χεῖρας συμμίσξονται γυμνοῖς ἢ σὺν τοῖς
τοξόταις. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς ἐρηγήγαγεν
αὐτοὺς ἐκ τῆς νάπης ἔξω, φιλόταται μὲν, ἀνα-
λαβόντες τοὺς ἐκ τῆς ἀνωθεν Μακεδονίας ἰω-
πέας, παρετάξεν ἐμβάλλειν καὶ τὸ κέρας
τὸ δεξιόν, ἥπερ μάλιστα παρεκχεῖν ἤθεσαν ἐν
τῇ ἐκδρομῇ. Ἡρακλείδης δὲ καὶ Σώπολιν,
τοὺς ἐκ Βοθριαίας τε καὶ Ἀμφιπόλεως ἰππέας,
καὶ τὸ εὐώνυμον κέρας ἐπάγειν ἐτάξε. Πλὴν
δὲ Φάλαγγας τῶν πεζῶν, καὶ πλὴν ἄλλων ἰω-
πῶν, πρὸς τὴν Φάλαγγα πρὸς ταῖνας, καὶ
μέσους ἐπῆγε· καὶ ἐς τὴν ἀκροβολισμὸς παρ'
ἐκαστέρων ἦν, οἱ Τριβαλλοὶ δὲ μείον εἶχον ὥς
δὲ ἢ τε Φάλαγξ πυκνὴ ἐνέβαλλεν ἐς αὐτοὺς
ἐρρώμενως, καὶ οἱ ἰππεῖς οὐκ ἀκονίσματα ἐπὶ
ἄλλῃ παρεπιπτόν, τότε δὴ ἐπαπίσσαντο ἀφ'

Syrmus ipse cum familia eo confugerat. In-
gens vero Triballorum multitudo per flu-
men ad aliam quandam insulam in Istro si-
tam sese contulerat, unde Alexander pri-
die solverat. Quos ut Alexander eo appu-
lisse intellexit, revocato itinere in Tribal-
los movit, ubi eos jam in castris degentes
offendit: hi vero deprehensi, ad sylvam
flumini vicinam aciem instruebant. Ale-
xander etiam ipse phalangem densius in-
structam adducit: deinde sagittarios ac fun-
ditores præmittit, qui sagittis & fundis
barbaros laceffant, si forte ea ratione è syl-
vis in aperta provocari possint. Triballi in-
tra teli jactum constituti, & sagittis icti in
sagittarios prouunt, ut cum sagittariis qui
inermes erant confinus manus confererent.
Quos ubi Alexander extra sylvam produ-
xit, Philotam sumpto equitatu superioris
Macedoniæ, in dextrum cornu, qua ma-
xime excurrando processerant: Heraclidem
autem & Sopolin, cum equitatu quem ex
Bottixæ & Amphipoli adduxerat, in sini-
strum cornu impetum facere jubet. Ipse
cum peditum phalange, reliquo equitatu
fronti prætento, in medios fertur. Et qui-
dem, quam diu velitatum utrinque fuit,
Triballi haud inferiores erant: simulac ve-
ro densa phalanx valido in eos impetu ruit,
equitesque non jam hastarum ictu sed ipsis
equis prementes, undequaque irruerunt,
protinus in fugam coniecti, per sylvam
flumen repetunt tribus millibus in fugâ cæ-
sis.

ἀλλ' αὐτοῖς ὀθοῦντες τοῖς ἰπποῖς, ἄλλῃ καὶ
τῇ νάπῃ ἐς τὸ ποταμὸν. Καὶ ἀποθνήσκουσιν ἄνδρες
τε ἰσ-

fixerat: Huic quæstioni nihil potest responderi. Quod
magis lepidum est, quomodo Alexander progressus ex
Æmo ad Lyzinum, & triduo separatus ab Istro pri-
die potuit solvise ab insula in Istro sita? quod ex Vul-
canii narratione procedit. Deinde quod est in Græco
ἐπίσω ἰφυγεν, in Latinis non est, nisi id resideat in illis
postea sese contulerat. Quod sane indignum Vulcanio.
Sed is id quidem in nova correctione induxit, & nunc
nos ejus auctoritate. Tum etiam Græca illa ἰφυγεν ἐπὶ
τὸ ποταμὸν non queunt significare per flumen, non ma-
gis, quam supra ἐπὶ Θρᾷκης per Thraciam. Denique
hæsisse hic Vulcanium ostendit, quod in versione im-
mittat aliam insulam, quæ prior vox in Græcis est nus-
quam; sensum vero eum a Facio mutuatus est, qui
vertit alteram omisiss per flumen. Sed hanc alteram in-
sulam prorsus ipse formavit ad decipiendum Vulca-
nium, quum nusquam dicatur ad aliquam insulam
fuisse Alexander, idque pridie. Nam Freinshemius
oppido parce & maligne in Supplementis transcurrit,
tantum obiter monito alium Triballorum exercitum
paucis ante diebus à Macedonibus cæsum; quod cre-
do ipse somniavit, aut in aere commissam pugnam
vidit. Sic hi tres nihil nisi hac canis, hac lupus.
Quare opinor satis commendavero huic laborem,
si sine periculo tantum præceptis superandum posthac
præbuerit, & in his tam corruptis egregiam opem tu-
lero præstanti Arriano. Unde primum Mstro optimo

id exigente ejiciendæ sunt illæ voces ἐς ἣσόν τινα τὸ ἴστρον
ἴστρον, quæ nescio qua stoliditate ex superioribus etiam
sunt repetitæ. Deinde sciendum hanc pugnam non
prope Istrum esse factam, sed prope τὸ ποταμὸν, ὅθεν
περὶ τῇ προτεραιᾷ ὁρμήθῃ Ἀλέξανδρος. Quis autem ille?
nempe non alius, quam quem supra memoravit Lygi-
num. Ad hunc in silvas retro confugerat Triballorum
magna pars, quæ prius vel cum rege Syrmo vel eum
præcedens aut sequens, volebat quoque fugere ad Da-
nubium, quamcunque ob rationem, quam reticuit Ar-
rianus vel alii ante eum. Hinc pridie solverat ad fa-
mam Syrmii in Istro latentis: sed audito alios Tribal-
los retro fugientes se abscondisse in silvis, illuc rediit,
hostemque invenit; quo cæso, dein tridui iter fecit ad
Syrnum. Verte igitur: *Ingens vero Triballorum mul-
titude retro fugit ad fluvium, unde pridie Alexander
moverat.* Prorsus enim hic accidit, quod in prælio ad
Istrum: è qua urbe quum perrexisset in Asiam Alexan-
der, postea Darium cognoscens alia via in eam ipsam
venisse, & κατόπιν αὐτῶν vel ὑποδύν γενομένη, tum ipse
quoque προπύμποι τινὰς προκατασκευασμένους τὴν ὁδὸν ἐπὶ-
σιν, & sic sequitur lib. 11 cap. 8.

23 Καὶ οἱ μὲν καταλειφθέντες] Procul dubio legit Vul-
canius, καταλειφθέντες, deprehensi, quia præcedit κατα-
λυμβάνει: immo sic ipse manu sua correxit. Sed nullus
ita MS.

τεταχίλοι ἐν τῇ Φυγῇ, ζῶντες δὲ ὀλίγοι καὶ
τῶν ἐλήφθησαν, ὅτι ὕλη τε δασεῖα καὶ
ποταμὸς ἰσχυρὸς, καὶ νύξ ὀπιγνομένη τῷ ἀκρί-
βειαν δὲ διώξεως ἀφείλετο τοὺς Μακεδόνες.
Αὐτῶν δὲ τῶν Μακεδόνων τελευτήσαν λέγει Πτο-
λεμαῖος ἰπποκράτους ἐνδεχά, περὶ δὲ ἀμφὶ
3 τοὺς πεσόντας. Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης τει-
ταῖς ἀφικνεῖται Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὸν ποτα-
μὸν τὸν Ἰστρον, ποταμὸς τὸν ἔχει τῷ Εὐρώπῳ
μέγιστον ὄντα, καὶ πλείστην γῆν ἐπερχόμενον,
καὶ ἔθνη μαχίμωτατα ἀπείροντα, τὰ μὲν
πολλὰ Κελτικὰ, ὅθεν γε καὶ αἱ πηγαὶ αὐτῶν
ἀνίσχουσιν ὧν τελευταῖες, Κινάδης καὶ Μαρ-
κομάνης· ἐπὶ δὲ Σαυροματῶν μοῖραν, Ἰάζυ-
γας· ἐπὶ δὲ Γέτας τοὺς ἀπαθανατίζοντας²⁴.
ἐπὶ δὲ Σαυρομάτας, τοὺς πολλοὺς²⁵. ἐπὶ δὲ
Σκύθας, ἔς τε Ἐκβολὰς²⁶, ἵνα ἐκδιδῶι ἔτι
πέν-

sis. Pauci etiam ex his vivi capti, quod
densa sylva flumini immineret, & nox in-
gruens persequendi facultatem Macedoni-
bus præriperet. Ex Macedonibus Ptole-
mæus equites quidem undecim, pedites
circiter quadraginta desideratos scribit.
Tertio post hanc pugnam die Alexander ad 3
Istrum flumen pervenit, omnium quæ in
Europâ sunt maximum, quodque pluri-
mum terræ alluit, & bellicosissimas natio-
nes suo tractu complectitur, ac quidem
præcipue Celticas, à quibus etiam fontes
ejus oriuntur. Harum nationum extremi
sunt Quadi & Marcomani, deinde Iazy-
ges, Sauromatarum pars: ulterius Getæ
qui Apathanatizantes, hoc est, animas à
morte liberas statuantes, dicuntur: exinde
Sauromatarum natio: postremo Scythæ,
ad exitum fluminis usque, ubi per quinque
ostia

24 Γέτας τὸς ἀπαθανατίζοντας.] Cur in nupera editio-
ne dicunt se retinuisse Græcanicum vocabulum, quum non
aliter fecerit Vulcanius? Hoc primum. Deinde cum
ista nota refert conferri ea, quæ Henr. Stephanus in
Thesaurο ad eam vocem collegit, ex quibus patebit
fons, unde iste iners hausit illud satis insulsum im-
mortalitatem agentes, unde locum Aristotelis, Hero-
doti, Curtii. Mihi plane non videtur Græcos, dum
id verbum usurparunt de Getarum consuetudine, id il-
lo sensu fecisse; adeo quum in aliis occasionibus illud
adhibent, prorsus ab hoc intellectu abeunt. Immo qui
sunt illi, qui immortalitatem agunt? vivi, an quos
mortuos putamus? Vivi immortalitatem agere non po-
terant, quos finire hanc vitam videbant. Illos, qui
decesserant, non vocaverunt Græci ἀπαθανατίζοντας,
sed vivos illos populos. Non opinor posse commo-
dius exprimi aut alio sensu accipi, quam pro immor-
talibus consecrantes. Id docemur ab Diodoro lib.
II cap. 20. Τῆς Ἀσσυρίας τὴν περιφέρειαν τιμᾶν ὡς θεῶν
ἀπαθανατίζοντας τὴν Σεμίραμιν. Item lib. IV. Πολυ-
μῶναι τε ἀπὸ τῆς διὰ πολλὰς ὑμνήσεως ἐπιφανίης κατασκευά-
ζον τὴν διὰ τῶν ποιημάτων ἀπαθανατίζομένην τῇ δόξῃ. Id
docemur ab Strabone in Inscriptione sepulchri Indi,
qui se combussit ipse Σαρματιοχῆρας Ἰνδὸς ἀπὸ Βαργύρας
κατὰ τὰ πατρία ἰδὼν ὅτι ἐαυτὸν ἀπαθανατίσας κατὰ. Ver-
tant oro id per τὰ immortalitatem agere. Id docemur
ab Dione lib. XLV. τὸ δὲ δὴ Καίσαρι αὐτῷ, ὡς καὶ ἀπαθα-
νατίζομαι, καὶ ἐς τὸ ἄρτι ἀριθμὸν συγκαταλεγμένῳ ἀνα-
τίθεισιν, quod Fulvius Ursinus interpretabatur, immor-
talitatem jam adeptis. Item ab Justino martyre Apol.
II pag. 67. καὶ τί λέγομεν ἀποθήσκοντες παρ' ἡμῶν αὐτοκρά-
τορας αἱ ἀπαθανατίζονται ἀξιώσεις; Ab Luciano in Scy-
tha. Οὐ Σκύθαις μόνον ἐπιχάρων ἀπαθανατίζω καὶ πύμπιν
παρὰ τὴν Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίους ἔξιναι θεοποιεῖν Σκύ-
θαις. In Concilio Deorum. Τοιγαρὺν οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γί-
ται ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἡμῶν χαίρειν εἰπόντες, αὐ-
τοὶ ἀπαθανατίζουσι: in quibus vertunt immortalitate φε-
ρατε. Ab Porphyrio lib. II ἀποχῆς. Ταύτη τὴν φαινο-
μένην ὑμῶν θεῶν τῇ θυσίᾳ διεξιέμενοι, καὶ διὰ τὸ πυρὸς
ἀπαθανατίζοντες αὐτοὺς τὰς τιμὰς. Egrege autem ab Scho-
liaste Nicandri pag. 32. Ἡ Δημήτηρ Κελτῶν λαβὼσα ἀνι-
στρεφὴν ὡς ὑἱόν. Βυλομένη δὲ ἀπαθανατίσας, συνεχῶς εἰς τὸ
πῦρ ἔβαλλεν. Hoc ille videlicet interpretabitur agere im-
mortalitatem. Etiam Phavorinus alicunde scribit pag.
1169. Λίπῳιν παρὰ Λυκαφίον, οἷον μὴ δαδουκίαν τὴν Περ-
σέφον, παρόσον ἀπαθανατίσθη. Qui ergo sunt ἀπαθανα-
τίζοντες? Certe nihil minus, quam immortalitatem a-
gentes: sed quos eximie inter Græcos exponit Lucianus,
apud quem quum Mnesippus quævisset ex Τοχα-
τι, ὅπως δὲ ὑμῶν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἀποθανῆσι θύειν, ὡς

περ θεῶν; respondet Scythæ. ὡς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑσπερίαις καὶ
πασηφόροις τιμώμεν αὐτούς. Inter Latinos Mela, II, 2. Ad
mortem paratissimi, Getæ utique. Id varia opinio perficit:
alii redituras putant animas obeuntium; alii esse non
redeant, non extingui tamen, sed ad beatiora transire:
alii emori quidem, sed id melius esse quam vivere. Ni-
hil pote clarius ad nostra Græca illis mediis, & ex
quibus ab Mela patet non appellari eos immortalitatem
agentes, ut nunc nostri rure loquuntur. Quid autem
Romani per id intellexerint, aut quo ænigmati ἀπαθανατι-
ζομένην talem expresserint, demonstrat nummus Postumi,
in quo Hercules exhibetur Cerberum incatenatum te-
nens, cum elogio HERCVLI IMMORTALI. Adde
Etymologicum in Ζάμολξιν.

25 Σαυρομάτας τὸς πολλοὺς.] Vulcanius, Sauromata-
rum vulgus. Et sane persæpe sic sumitur. Lucianus
in principio Scythæ, καὶ τῶν βασιλείῳ γένει, ὡς καὶ πλο-
φοκῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν καὶ δημοτικῶν. Sed ita si
nunc accipiamus, colligetur Iazygas, qui ante dicun-
tur Σαυροματῶν μοῖρα, esse nobiles & proceres eorum,
ex hujus sententia. Contra tamen intellexit Facius,
vertens Iazyges Sarmatarum gens - deinde Sarmatarum
magna pars. At libro VII cap. 19 ubi legitur Ἀραβας
τὸς πολλοὺς, vertit Facius contra Arabes gentem numero-
sam, Vulcanius in Arabas populosam gentem. Hæc
quomodo conveniunt? Immo in hoc loco Iazygas in-
telligit accessionem & partem Sarmatarum, nunc ipsum
grande corpus, unde prognati Iazyges. Et de Arabi-
bus non ita loquitur, quod prædicare vellet eorum mul-
titudinem, sed more suo Arrianus exprimit ipsas Ara-
bum sedes & rempublicam, quam visitare sic volebat.
Hic stylus est Arriani plane non intellectus. Sic cap.
25 ὑπερ τῶν αὐτῶν ἐπὶ σέβειν Λυκίων τῶν κατὰ οἱ πολλοὶ, ubi
Vulcanius, neque pauci ex inferiore Lycia legatos mis-
erunt. Facius, eademque de re complures Lycie inferioris
populi. Plane ad eam interpretationem Freinshemius
in supplemento II, 11, 3 idem petebant multarum ur-
bium oratores ex inferiore Lycia. Latina hæc λιτότης
plane non probatur ab Græca illa loquutione, in qua
non multe urbes, non complures populi, non neque pauci,
sed prorsus omnes inferioris Lycie populi comprehen-
duntur. Sic lib. IV cap. I. Τῶν Σογδιανῶν οἱ πολλοὶ, ubi
Vulcanius Sogdianorum plerique, Facius Sogdianorum
plurimi. Ego interpretor ipsum commune Sogdiano-
rum.

26 Ἐς τὴν ἔκβολαν.] Certe perfectius & plenius in opti-
mo MS. ἔς τε ἐπὶ τὰς ἔκβολας. Infra cap. 7. ἔς τε ἐπὶ τὸ
ερατοπόδιον ἡεροβόλιζοντο. Et cap. 15. ἔς τε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς
πασσὸς τάξις. Cap. 16. ἔς τε ἐπὶ τὸ ὕδωρ καταβαίνοντες,
quod erronee interpretatur Vulcanius in ἀπηνεῖσιν
scen-

πέντε τόματα ἐς τὸ Εὐξείνιον πόντον. Ἐνταῦθα χαταλαμβάνει αὐτὰς ἡκίστας ναῦς μακρὰς ἐκ Βυζαντίου, ἀφ' ἧς πόντος ἔχει Εὐξείνιος καὶ τὸ ποταμὸν²⁷. Ταύτας ἐμπλήσας τοξοτῶν τε καὶ ὀπλιτῶν, τῇ νήσῳ ἐπέπλεε, ἵνα οἱ Τριβαλλοὶ τε καὶ οἱ Θράκες συμπεφθιγότες ᾖσαν· καὶ ἐπεὶ ἔρχετο βιάζεσθαι πλεῖν ἀπόβασιν. Οἱ δὲ βάσβαροι ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ ποταμὸν, ὅππῃ αἱ νῆες πρὸς πτόειν²⁸· αἱ δὲ ὀλίγαί τε ᾖσαν, καὶ ἡ φραγὴ καὶ πολλὴ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὴν νῆσιν τὰ πολλὰ ἀπότομα ἐς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ τὸ ρέευμα ἔχει ποταμὸν τὸ παρ' αὐτῶν, οἷα δὲ ἐς τὸν σὺν κεκλεισμένον, ὅθεν καὶ ἀπορον πρὸς τὸ ἐξέρχασθαι. Ἐνθα δὲ Ἀλέξανδρος ἀπαγαγὼν τὰς ναῦς²⁹, ἔγνω ἀφαιρῶν τὸ Ἰσθμὸν, ἐπὶ τοῦς Γέτας τοὺς πέραν τὸ Ἰσθμὸν ὡς κλεισμένους· ὅππῃ τε συνηλθὺς κλεισμένους εἶδεν πολλοὺς ἐπὶ τῇ ὁχθῇ τὸ Ἰσθμὸν, ὡς εἰς ἑσθίας, εἰ ἀφαιρῶν (ᾖσαν γὰρ ἰπποεῖς μὲν ἐς τετρακισχιλίους, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν μυρίων) καὶ ἅμα πύθοντα ἔλαβεν αὐτὸν ἐπέκεινα τὸ Ἰσθμὸν εἰσελθόν. Τῶν μὲν δὲ νεῶν ἐπέκεινα αὐτὸς τὰς δὲ διφθέρας, ὑφ' αἷς ἐσκήνου³⁰, τὸ χάρψης πληρώσας, καὶ ὅσα μονόξυλα πλοῖα, ἐκ τῆς χώρας ξυλλαγῶν (ὡς δὲ καὶ τῶν ἐν πορίᾳ πολλή, ὅππῃ τῶν τοῖς χερσίν αἱ οἱ πρὸς τοῖς τοῖς Ἰσθμῷ ἐφ' ἀλίσια τε τῇ ἐκ τὸ Ἰσθμὸν, καὶ εἴποτε παρ' ἀλλήλους ἀνὰ τὸ ποταμὸν τέλλοιτο, καὶ ληστεύοντες³¹ ἀπ' αὐτῶν οἱ πολλοί) ταῦτα ὡς πλείστα ξυλλαγῶν, δεξιβάζον ἐπ' αὐτῶν τὸ στρατὸς ὅσους δυνατὸν ὡς ἐν τῷ τοῖς τοῖς πύθοντα. Καὶ γιγνομένη οἱ ἀφαιρῶντες ἅμα Ἀλέξανδρος, ἰπποεῖς μὲν ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους, πεζοὶ δὲ ἐς τετρακισχιλίους. Διεβάλλον δὲ τὸ νηκλὸς³², ἢ λήιον ὡς σίτη βαθύ· καὶ ταῦτα

ostia in Euxinum pontum profuit. Hic Alexander naves aliquot longas offendit, quæ Byzantio per pontum Euxinum ad verisio flumine advenerant. In his tanto numero sagittariorum & armatorum quantum capere poterant imposito, insulam in quam Triballi & Thraces confugerant petit. Quumque summâ vi pedem in terrâ ponere niteretur, barbari ad flumen concurrentes quacunque naves appellebant exitum prohibebant. Porro & naves paucæ erant, & exigua in iis militum manus : & insulæ situs maximâ ex parte præruptus ac præceps, fluminisque ipsius cursus (utpote arctis spatiis conclusus) rapidus & ad appellendum difficilis. Idcirco Alexander, subductis navibus, mutato consilio Istrum trajicit, & Getas trans Istrum habitantes petit ; quod ad ripam Istri multos confluisse videret, tanquam repulsuros, si trajiceret (erant enim equitum quatuor millia, peditum supra decem) simul etiam quod illum cupiditas ceperat trans Istrum eundi. Naves itaque ipse conscendit : pelles vero sub quibus in castris degebant paleis impleri jubet, & quotquot in eâ regione erant lintres simul convchi. Erat autem magna earum copia, quod Istri accolæ iis utantur partim ad piscandum, partim ut inter se commeari possint, multi etiam ut prædationes exercent. Iis igitur quamplurimis collectis, quantam eâ ratione fieri poterat exercitus partem traducit. Numerus eorum qui cum Alexandro trajecerunt, fuit equitum mille & quingenti, peditum quatuor millia. Trajecerunt autem noctu, eâ parte quâ densa erat frumenti seges : quo factum est,

scendentes. Non enim tetigerunt amnem, sed usque ad aquam extremam degressi sunt. Habuit autem id Vulcanius ex prima amulatione versionis Facianz alii ex amni tela mittere. Non intrarunt amnem, nedum ut ex eo tela miserint. Cap. 28 καθέκει ἐς τὸ ἐπὶ τῇ ὁχθῇ. Sic pronuntiandum & legendum censeo proverbium vetus in Suida, ἐς τὸ ἐπὶ τῇ ὁχθῇ, ubi vulgo sine sensu & vi sit ἐπὶ. Sed & plenior & explicatio ejus interpretationem nobis præbet membrana Medicea, de qua & diximus alibi, & unde hanc emendationem prompsimus, ubi sic illa exhibetur. Ἐπὶ τῇ δυσκαταπόνηται. ἐν τῇ τοῖς διακρίσεως τὸ φερόμενον τὸ ἔργον ἢ ὅπως διακρίσει τοῖς διακρίσεως. ἰγνέτο δὲ ὅτι ὅτις ἀπὸ πλῆθους. Palsim vero sic Arrianus.

27 Κατὰ τὸ ποταμὸν] Herodotus maluit dicere αὐτὰς τὸ ποταμὸν lib. 24 cap. 89 de navibus Darii, quæ etiam ex Bosporo Thraciæ per Euxinum nāvigarunt in Istrum; at istud Arrianus generaliter accipit ὡς ποταμὸν ἀλλήλους αὐτὰς τὸ ποταμὸν τέλλοιτο.

28 ὅππῃ αἱ νῆες πρὸς πτόειν] MS. Opt. cum duobus aliis ὅππῃ, ceteri diversimodo infra.

29 Ἀπαγαγὼν τὰς ναῦς] Notandum est omnino Vulcanius ob temerariam usurpationem phræscos Latine in vocibus subducere & deducere naves. Quæ quum pueris notæ sint, ut certæ soleant esse, & nemo Latinus eas confundat, ipse tamen non hoc solum loco male

eas adhibet, sed & sine libri 14 καὶ κατὰ τὸ ποταμὸν ἔγγοτο, navibus in Indum flumen subductis. vi, 3 σημεῖον ἐς ἀναγωγὴν signum deducendis navibus, quum jam remigio & aliis ornamentis instructæ diu in aqua stessent. Id quod tanto intentius advertere debui, quia nuperus homo, licet ab Suida exposita illi fuisset ἀναγωγὴ, quod esset ὁ τὸ πλῆθος ἐκπλεῖν, licet ipse deductionem interpretatus esset, cum in flumen aut mare naves traherentur, ipse tamen in illo eodem loco ἀναγωγὴν ἐν κόσμῳ vertit ordine deducuntur, idque cum reprehensione interpretis, qui male verterit subducuntur. Utique utrumque tantidem est, & ipse suam imperitiam in usu Latinitatis arguit. Nam naves deducuntur ante ἀναγωγὴν; quum ἀναγομένη, jam deductæ sunt, & navigando procedunt. Eant igitur, qui historicos Græcos ex versionibus intelligere se satis gloriuntur.

30 Διφθέρας ἐπὶ αἷς ἐσκήνου] Non modo interpretes, dum vertit sub quibus, videtur voluisse, sed & MSSi quos inspexi omnes habent ὑφ' αἷς. Et sic ipse Arrianus lib. 111 cap. 29 ξυλλαγῶν ἐν τῷς διφθέρας ὑφ' αἷς ἐσκήνου ἐν στρατῷ &c.

31 Καὶ ληστεύοντες] Ita quidem & omnes MSS. sed tralaticii. In optimo καὶ ληστεύοντες, non temere.

32 Διεβάλλον δὲ τὸ νηκλὸς] Non debuit hoc sollicitare Grentemesnilius. Hic enim usus verbi hujus est, ut apud alios Græcos, ita Arrianum nostrum, & jam satis

τη μάλλ' ἢ ἔλαθον προαχόντες τῇ ὄχθῃ. Ὑπὸ δὲ τῷ ἑὸν Ἀλέξανδρον ἀφ' ἧς λήϊας ἦγε, ὠρμηθείας τοῖς πεζοῖς, πλαγαίαις ταῖς σαρίσσαις ἐπικλινόνας τ' ὄστον, ἔτω προάγειν ἐς τὰ ἐκ ἐξάσιμα. Οἱ δὲ ἵπποις, ἐς τε μὲν ἀφ' ἧς λήϊας προήκῃ φάλαγγς, ἐφείποντο. Ὡς δὲ ἐκ τ' ἐργασίμων ἐξήσαν³³, τῷ μὲν ἵππων ὅπλ' τὸ δεξιὸν κέραν αὐτὸς Ἀλέξανδρος παρήγαγε, τῷ φάλαγγα δὲ ἐν πλασίῳ Νικάνορα ἀγῆν³⁴ ἐκέλευσεν. Καὶ οἱ Γέ³⁵ ἐδὲ τὴν ὀρώτῃ ἐμβολῇ τῶν ἵππων ἐδέξαντο. Ὁ δὲ δὲ μὲν αὐτοῖς ἡ πόλμα ἐφάνη ἔξ Ἀλέξανδρου, ὅπ' ὁμαρῶς ἔτω τ' μέγιστον τ' ποταμῶν διεβέβηκεν ἐν μᾶν νυκτὶ τ' ἱέρων, ἔμεφεώσας τ' πόρον. Φοβερὰ δὲ καὶ τ' φάλαγγος ἡ ξυγκλασις³⁶, βία δὲ ἡ τ' ἵππων ἐμβολή. Καὶ τὰ μὲν ὀρώτα ἐς τῷ πόλιν καταφύγῃσιν, ἡ δὲ ἐπ' αὐτοῖς ὅσον ὠρμηθείαις³⁷ τ' ἱέρων. ὡς δὲ ἐπ' αὐτοῖς εἶδον σπῆδον Ἀλέξανδρον³⁸ τὴν μὲν φάλαγγα ὠρμηθείαις ποταμῶν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν πῃ οἱ πεζοὶ ἐν ἐρυσάντων τ' ἱερῶν, τὴν ἵππων δὲ κατὰ μέτωπον, λείπεσθαι αὐτὸν τῷ πόλιν οἱ Γέ³⁹ κακῶς τέλχιον μένιν, ἀναλαβόντες τ' παιδαλειῶν καὶ τ' γυναικῶν ὅπ' τὴν ἵππων ὅσα φέρον οἱ ἵπποι ἡδύ-

est, ut ad ripam appellentes minus ab hoste cerni possent. Sub auroram Alexander aciem per segetem ducit, imperans peditibus ut transversis sarissis frumentum reclinant, ita progrediantur donec arva excefferint, & in campum non cultum pervenerint. Equites vero, quamdiu phalangis per segetem procedebat, sequebantur. Ubi extra culta ventum est, Alexander ipse equitatum ad dextrum cornu ducit: Nicahori, ut quadrata acie phalangem ducat, jubet. Getæ ne primum quidem equitatus impetum tulere, inaudita Alexandri audacia perculsi, quod ita facile unica nocte Istrum omnium fluminum maximum nullo per vadum ponte ducto transisset. Terrorem etiam eis incutiebat phalangis densitas, & violentus equitum impetus. Ac primo quidem ad urbem confugiunt, unâ tantum phalangâ ab Istro distantem. Ceterum ubi conspicati sunt Alexandrum summâ diligentia phalangem secus flumen ducere, ne pedites circumveniri ex insidiis à Getis possent, equitatum autem à fronte dispositum, rursus Getæ urbem utpote male munitam deserunt: tantumque puorum & foeminarum quantum equi ferre poterant

diu annotatus. Cap. 11 αὐτὰς τὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἀναγνώσκειν διακρίνει, quamvis illic in optimo MS. erat διακρίνει. Et hæc sunt ipsa verba, quæ Suidas ad Oxi amnis transitum citat. Cap. 14 ταύτην παρὰ τὴν ὕψος τὴν ἑρῶν διαβαλεῖν τ' πόρον. VII, 20. παρὰ ἑλγος ἰδὸν διαβαλὼν ἐς αὐτὸν. Sed & hæret hæc in eorundem verborum ambigua vicinitate lib. v cap. 20, ubi dicitur, quod res est. Et διαβαλὼν τὰς κλῆς per foramen ait Achilles Tarius lib. 11 p. 109.

33 Εἰς τὴν ἐργασίαν ἐξήσαν] In nullo prorsus codice vetusto id verbum offendi, in omnibus ἐργασίαν, etiam Vulcanius in Augustano, etiam H. Stephanus in suo, ut merito alterum facessat. Vice versa accidit libro VII cap. 14 in his, αἱ ἐπὶ Βασιλείᾳ ἤλασαν, ubi codex ille tam recte innocentie habebat ἤλα, reliquis cum vulgato conspirantibus.

34 Τὴν φάλαγγα ἐν πλασίῳ ἀγῆν] Adeo omnis hæc narratio concinna apparet, ut religio futura esset quidquam in illa accusare. Etiam ratio phalangis instar πλασίῳ ordinatæ apud antiquos & doctos satis nota. Quid tamen est, quod Vulcanius nunc veterit quadrata acie, aut Facius quadrato agmine; at libro IV cap. 5 αἱ πλασίῳ ἰσχυροῦς ταξίης etiam modo uterque vertat quadrato agmine? An nulla differentia inter aciem fortinὰ πλασίῳ καὶ πλασίῳ ἰσχυροῦς? Certe vero. Deinde quid ad φάλαγγα ἐν πλασίῳ ἀγῆν proprie facit vulgata illa, quæ sequitur, ἐργασίαις? Equidem nihil. Et quæ à nobis pro ea supponitur ἐργασίαις, ostendit non fuisse ne tunc quidem phalangis ordinarium in quadrato agmine incellum hoc loco. Occurrit haud dubie aliquid in via Alexandro, cur non explicare & ostentare phalangem potuerit, etsi jam extra fata, quod substituit Arrianus ex narratione ipsa intelligi satis ab lectoribus posse opinatus. Immo etiam ab latere fluvii discedere noluit, ut omnino ordines agminis accommodaverit situi itineris: vide paulo post. Hæc quum sic contemplamur, accedit intemerata codicis Medicei bonitas, quæ ut nusquam facile ausim rejicere, ita ne nunc quidem. Is vero plane exhibet ἐν πλασίῳ. Dixi tibi, le-

ctor, omnia, & ipse tantum nunc considera. Idem quoque habebat ἡ τ' ἵππων ἐμβολή.

35 Τὴν φάλαγγα ἡ ἐργασίαις] Utrum hæc voces notare queant phalangis series, ut Facius, an melius phalangis densitas, ut Vulcanius, delibero. Certe alibi Vulcanius τὴν βαδύτην aciei sic solet interpretari, ut adeo sic Latinos lectores deducat. In quibusdam MSS. inveni ἐργασίαις, in aliis ἐργασίαις, quomodo ego crediderim Vulcanium legisse; quippe quod expressit, nec aliter etiam in Augustano invenit, idque ab Arriano scriptum opinor. Ita infra de eadem phalange δρῶντων σύγκλασιν dicit, ubi mirifice interpretatur Vulcanius flexis bastarum cuspidibus. At nihil in Arriano legitur de cuspidibus. Itaque Freinsheimius, quum in Supplementis I, 12, 24 ipsa verba Vulcanii integra assumeret, cuspides omisit, sed, quod sane rideas, ita ut omnem quoque δρῶντων ἐργασίαν omiserit. Lib. III ἡ ἀναγνώσκειν τὴν φάλαγγα lib. v cap. 17 τὰς περὶ ἐκαστοῦ αἰῶνος αἱ ἐκαστοῦ ἐργασίαις ἐπ' αὐτὴν τὴν φάλαγγα. Et eodem, πρὸς τὴν τὴν φάλαγγα τ' φάλαγγος πρὸς τὴν. Hac re video densatam & horrentem sarissis phalangem posse esse φοβερὰν; ἐργασίαις vero prorsus est aliud, neque tam ad terrorem hostium, quam ad agilitatem phalangis in motuum conversionumque decore facit.

36 Ἡ δὲ ἵππων] Id absurdum. Lege ex optimo & quibusdam aliis ἀπὸ τῆς, ut factum lib. v cap. 12 ἡν ἀφ' αὐτῶν πολὺ τι ἀπὸ τῆς τ' ἵππων, quum illic Basilea edidisset ἵππων.

37 Ὅσον παρὰ τὴν] Satis fateor bene & cap. 18 novimus eam particulam admissam. Nihilominus in optimo eadem prior vocula aberat. Et sane quum cap. 2 placuerit Arriano simpliciter ἀπὸ τῆς ἐκαστοῦ αἰῶνος, potest & nunc sic videri loquutus.

38 Ὡς δὲ ἐπ' αὐτοῖς εἶδον σπῆδον Ἀλέξανδρον] Et bona hæc scriptura, & à plurimis retinetur. Non est tamen celandum, quod in uno inveni, αἱ δὲ ἐπ' αὐτοῖς εἶδον σπῆδον Ἀλέξανδρον, qui casus commodissime quidem dependet à sequentibus φάλαγγα &c.

ἡδυνάτο· ἐν δὲ αὐτοῖς ἡ ὁρμή ὡς πορρώτατα
 ὑπὸ τῷ ποταμῷ ἐς τὰ ἔρημα. Ἀλέξανδρος
 δὲ τὴν τε πόλιν λαμβάνει, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν
 ὁσίωνοι (Γέ) ὑπελείποντο· καὶ τὴν μὲν λείαν Με-
 λεάγρῳ καὶ Φιλίππῳ ἐπαναγαγεῖν δίδωσιν· αὐτὸς
 δὲ κατασκάψας τὴν πόλιν, οὗδε ἴε ἐπὶ τῇ ὄχ-
 θῃ τῷ Ἰσθμῷ Διὶ Σωτήρει, καὶ Ἡρακλεῖ, καὶ αὐτῷ
 τῷ Ἰσθμῷ, ὅπου ὁκ' ἀπορῶ αὐτῷ ἐγένετο. Καὶ
 ἐπαναγὰς αὐτῆς ἡμέρας σώας σύμπασις ἐπὶ το-
 σρατόπεδον. Ἐνθαυτὰ ἀφίκοντο πρέσβεις ὡς
 Ἀλέξανδρον, οὗδε ἴε τῶν ἄλλων ὅσα αὐτόνομα
 ἔθνη περὶ τοὺς Ἰσθμῷ, καὶ οὗδε Σύρμης τῆς
 Τριβαλλῶν βασιλέως· καὶ οὗδε Κελτῶν τῶν ἐπὶ
 τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὠκισμένων ἦκον (μεγάλοι οἱ
 Κελτοὶ τὰ σώματα, καὶ μέγα ἐπὶ σφίσι φρο-
 νήσιες) Φιλίας δὲ πάντες τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐφίε-
 μνοι ἦσαν ἑφασάν. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε πίστεως
 Ἀλέξανδρος καὶ ἔλαβε· τοὺς Κελτοὺς δὲ καὶ
 ἤρετο, ὅ, τι μάλιστα δεδίτῃ αὐτῶν τῶν ἀνθρω-
 πίνων, ἐλπίσας ὅτι μέγα ὄνομα τὸ αὐτῶν καὶ
 ἐς Κελτοὺς καὶ ἐπὶ περὶ τοσούτους ἦκε· καὶ ὅτι αὐ-
 τὸν μάλιστα πάντων δεδίονα φήσουσι. Τῷ δὲ
 παρ' ἐλπίδα ξυνέβη τῶν Κελτῶν ἡ ἀποκρίσις·
 οἷα γὰρ πορρώτε ὠκισμένοι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ χα-
 εῖα δύσπορα οἰκῆσι, καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἐς ἄλλα
 τὴν ὁρμὴν ὁρῶντες, ἑφασάν δεδίονα μὴ ποτε ὁ ἄ-
 ρατος αὐτοῖς ἐμπεσοῖ· καὶ τέττες φίλους τε ὀνο-
 μάσας καὶ συμμαχοὺς ποιησάμενοι, ὅπως
 ἀπέπεμψε· τοσούτοι ὑπεκρίναν, ὅτι ἀλαζόνες
 Κελτοὶ εἰσιν. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Ἀργιάνων καὶ Παύ-
 λων περὶ τὸν Ἰσθμῷ. Ἐνθα δὲ ἄγγελοι ἀφίκοντο αὐ-
 τῷ, Κλεῖτον τε τῶν Βαρδύλειω ἀφελάναι ἀγ-
 γέλλοις, καὶ Γλαυκίαν περὶ τοσούτους ἀνθρώπων
 τῶν Ταυλαντίων βασιλέα. Οἱ δὲ τῶν Αὐταριά-
 τας ἐπιθήσας αὐτῷ κατὰ τὴν πορείαν ἐξήλ-
 γον. Ὡς δὲ ἔνεχε κατὰ σπυρδὴν ἐδόχθη ἀνα-
 ζήτησις. Ἀλλὰ γὰρ δὲ ὁ τῶν Ἀργιάνων βα-
 σιλεὺς³⁹, ὅς μιν καὶ Φιλίππῳ ζῶντι ἀσπα-
 ζόμενοι Ἀλέξανδρον δὴλ' ἦν, καὶ ἰδίᾳ ἐπεί-
 σθησε παρ' αὐτὸν, τότε δὲ παρὲν αὐτῷ μὲν τῶν
 ὑπασιπῶν, ὅσους τε χαλλίους καὶ θυροπλοῖά τας
 ἀμφ' αὐτὸν εἶχε. Καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν ὅτι τῶν
 Αὐταριάτων πυνθανόμενον Ἀλέξανδρον, οἱ πνέ-
 τε καὶ ὁπόσοι εἴεν, ὅς κ' ἔφη ζῆναι ἐν λόγῳ πίθε-
 ας Αὐταριάτας (εἶναι γὰρ ἀπολεμωτά τας τῶν
 αὐτῶν) καὶ αὐτὸς ἐμβαλεῖν ἐς τὴν χώραν αὐτῶν,

terant abducunt, & quam longissime pos-
 sunt à flumine in solitudines sese recipiunt.
 Alexander urbem capit, & prædam omnem
 à Getis relictam, eamque Meleagro &
 Philippo abducendam tradit. Ipse vero,
 urbe solo adæquatâ, in Istri ripâ Jovi Ser-
 vatori, atque Herculi ipsique adeo Istro
 (quod se haud difficilem in transitu præ-
 buisset) sacrum facit: eodemque die omnes
 suos incolumes in castra reducit. Eo loci
 legati ad Alexandrum venêre cum ab aliis
 liberis suique juris nationibus quæ Istrum
 accolunt, tum à Syrmo Triballorum rege,
 & à Celtis qui Ionium sinum incolunt.
 Sunt porro Celtæ & proceræ staturæ, &
 multum sibiipsis tribuentes. Omnes autem
 se Alexandri amicitiam poscentes venire
 afferebant. Fides utrinque & data & acce-
 pta est. At Celtas percunctatus est Ale-
 xander, quid in rebus humanis maxime ex-
 timescerent: ratus nominis sui splendorem
 ad Celtas multoque ulterius penetrasse; quod-
 que ipsum præ rebus omnibus timerent
 responsuros. Cæterum à Celtis longe aliter
 ac sperarat ei responsum fuit: se videlicet
 quod procul ab Alexandro agerent, & lo-
 cā accessu difficilia habitarent, ipsumque
 alio expeditionem facere viderent, vereri
 ne cælum in ipsos ruat. Alexander eos
 amicos appellans & in confœderatorum nu-
 merum recipiens, remisit, hoc unum sub-
 dens, Celtas arrogantes esse. Inde in A-
 grianos & Pæonas movit. Ubi nuntium ei
 allatum est Clitum Bardylis filium ab eo
 defecisse, Glauciamque Taulantiorum re-
 gem se eidem conjunxisse. Nuntiabant
 etiam Autariatas ipsum in itinere adoritu-
 ros. Quibus de causis celeriter inde mo-
 vendum censuit. Langarus vero Agriano-
 rum rex, quia dum Philippus adhuc in vi-
 vis esset, Alexandro charus fuerat, & pri-
 vatim ad eum legatos miserat, ac tunc
 temporis cum lectissimis optimeque armatis
 scutatis militibus ei aderat, quum audiret
 Alexandrum sciscitantem quinam illi aut
 quot numero Autariatæ essent, monuit,
 Autariatas nihili faciendos esse, quod es-
 sent omnium illius regionis hominum mi-
 nime bellicosi: seque in eorum regionem
 irrupturum, ut domi potius haberent quod
 agerent. Jubente igitur Alexandro popula-
 bus^{bun-}
 ὡς ἀμφὶ τὰ σφέτερά μαλλον ἔχειεν. Καὶ κε-
 λθί-

39 Καὶ παρὰ Κελτῶν τῶν ἐπὶ] In uno legebatur καὶ παρὰ
 Κελτῶν εἰ καὶ τῶν ἐπὶ. In reliquis omnibus καὶ παρὰ Κελτῶν
 εἰ καὶ, quæ vera est scriptura. Mox nescio curiofior ma-
 ius maluerint scribere bis Κελτῶν. Sane in omnibus
 scriptis constanter erat Κελτῶν, ut supra Κελτοὶ & Κελτῶν,
 & sic Vulcanius ex Aug.

40 Λαγάρης ὁ τῶν Ἀγρ. βασιλ.] Videtur idem nomen
 esse, quod Livio xxxi, 28 dicitur *Longanus Dardano-*
rum rex. MSSi tres bis hoc loco Λαγάρης, sed non etiam

optimus. Immo non aliud videtur esse, quod memorat
 Polyænus lib. iv cap. i, ubi incipit Ἀργυῖος βασιλεὺς
 Μακεδόνων, Ταυλασίῳ Ταύλαρος, ubi MS. Medicus pri-
 mo loco habet Γάλαρος, in posteriore Ταύλαρος, trans-
 positis consonantibus Α & Γ vel Τ, quum codex Can-
 tabrigiensis bis præferat Γάλαρος. Quæ autem de Bar-
 dyle nuper hic fuerunt allata, unde rapta sint, cognos-
 ces inspicies Freinshemium vel in indice Curtiano in
 ea voce, vel citata ad Supplement. I, 12, 12.

λθούσιν· Ἀλέξανδρος, ἐς Ἑλλάδα αὐτὸς· καὶ ἐμβαλὼν ἦγε καὶ ἔφερε τὴν χώραν αὐτῶν. Αὐτὰρ εἰς τὴν δὴ ἀμφὶ τὰ αὐτῶν εἶχον. Λάγλαρ δὲ τὰ τὰ ἄλλα ἐπιμήθη μεγάλας πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ δῶρα ἔλαβεν ὅσα μέγιστα παρὰ βασιλεῖ τῶν Μακεδόνων νομίζετο· καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν Ἀλέξανδρος Κύναν, καὶ αὐτὴν ὁμολόγησε δῶσθαι αὐτῷ ἐς Πέλλαν ἀφικομένην Ἀλέξανδρον· ἀλλὰ Λάγλαρ μὲν ἐπανελθὼν οἶκα δέ, νόσῳ ἐτελεύτησεν. Ἀλέξανδρος δὲ παρὰ τὴν Ἐριγὸνα ποταμὸν πορθυόρῳ, ἐς Πέλλιον πόλιν ἐτέλλετο. Ταύτῃ γὰρ χαλεπήφῃ ὁ Κλέϊτος ὡς ὀχυρωτάτῃ τὴν χώραν· καὶ πρὸς αὐτὴν ὡς ἦκεν Ἀλέξανδρος, κατατρεχτοπεδύσας πρὸς τὴν Ἐρδαϊκὴν ποταμὸν, τὴν ὑπεραίαν ἐγνώκει πρὸς ἑαυτὸν τὴν τείχεα. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὴν Κλέϊτον, τὰ κύκλῳ τὴν πόλιν ὅρη ὑπερδεδία τε ὄντα καὶ δασέα κατεῖχον, ὡς πάντοθεν ἐπιπίθεσθαι τοῖς Μακεδόσιν, εἰ τὴν πόλιν πρὸς ἑαυτοὺς. Γλαυκίας δὲ αὐτῷ, ὁ τὴν Ταυλαντίων βασιλεὺς, ἔπειτα παρῆν. Ἀλέξανδρος μὲν δὴ τὴν πόλιν πρὸς ἑαυτὸν, οἱ δὲ πολέμοι σφαιρασάμενοι παῖδας πρεῖς καὶ κόρας ἵστας τὴν δεινὸν, καὶ κραιβὲς μέλας πρεῖς, ὡς μύλο μὲν ὡς δεξιόμοι ἐς χεῖρας

bundus eorum agrum ingreditur & vastat : atque ita Autariatæ sedibus suis se continuere. Langarus amplissimis honoribus ab Alexandro affectus, munera etiam accepit quæ apud Macedonum reges habentur summa. Sororem etiam Alexandri Cynam nomine, ubi Pellam reversus esset, uxorem se illi daturum spondet : sed Langarus domum reversus morbo obiit. Post hæc Alexander secus Erigonem fluvium iter faciens, Pellion venit : quam urbem Clitus occuparat, ut totius regionis munitissimam. Quo simulac venit Alexander, castris ad Eordaicum flumen positus postredie muros adoriri statuit. Clitus suis copiis montes urbi circumjectos qui maxime alti & sylvis densi erant infederat, ut si Macedones urbem adorirentur, omni ex parte irruere in eos posset. Glaucias vero Taulantiorum rex nondum advenerat. Quum itaque jam Alexander urbi immineret, hostes macæatis tribus pueris & totidem puellis tribusque nigris arietibus, erumpunt tanquam cum Macedonibus manus conserturi. Quumque jam propius convenissent, loca quæ occupant

ἔς Μακεδόνας. Οἱ μὲν δὲ γενόμενοι ἐξέλιπον καὶ

41 Βεῖ Πέλλιον πόλιν] Valde vacillat in MSis hoc urbis nomen. Invenio enim præter vulgatum quoque Πέλλιον cum gemino Πέλλιον πόλιν & Πέλλιον πόλιν & Πέλλιον πόλιν, quod retinet optimus : neque aliter habet in versione Facius. Etiam in Supplementis Curtianis Freinshemius probat Pelium, quod Daffaretiz oppidum, ex Livio xxxi, 40, quem margini apposuit, illic appellat; & merito dices, si inspexeris Ortelii eum præcedentis in hac sententia Thesaurum in eo vocabulo, ubi committit Livium, Arrianum & Stephanum, putatque tres illos eandem innuere urbem. Hoc unum maxime miror, vel cur vel unde sibi vindicaverit Freinshemius, ut id oppidum dixerit Eordaico flumini imminens. Certe Arrianus id non dicit, neque quisquam alius antiquorum. Et ex Arrianæ narratione apparet Alexandrum hæctenus juxta ripam Erigonis profectum, illic, ubi minimo distabant intervallo, ab eo deflexisse ad flumen Eordaicum, qui est ipse Apsus: transquem fluvium videtur sita fuisse urbs Pellium. Et utique potest quis castris alibi positis sequenti die aggredi urbem aliquot stadia inde distantem. Et tale quid hic accidisse manifestum est ex hac ipsa narratione, ubi dicitur sequenti die nil aliud nisi oppidanos compulsos in urbem, coactos relinquere circumjecta in agris castris, ex quibus eos tunc ejecerit Alexander. Facius Eordaicum. MSS. Opt. statim Ἀλέξανδρος ἐρδαϊκὸν ποταμὸν.

42 Οἱ μὲν δὲ γενόμενοι] In uno MS. erat γινόμενοι, in optimo γινόμενοι; nec est, cur ultra loloio vicitare curiamus, aut Arrianum suo fraudemus. Sunt enim verba per se absoluta; & subintelligitur Ἀλέξανδρος καὶ τὸν πολέμιον, prorsus quasi diceret, ὡς οἱ οἱ μὲν ἰσχυροί, quomodo alias loqui solet. Sic cap. 6 ἔτι χαίροντες ἡ τὰ φέρει προδεδωμένους, οἳ δὲ ἐν φόβῳ ἀπὸ ἀλλήλων αἰσινῶν Ἀλέξανδρον, quum nihil impediret quarto casu uti οἰσινῶν. Lib. iv cap. 4 ὁ δὲ βασιλεὺς μὲν ἔφρονε ἢ γινόμενοι. Omnis poterat γινόμενος usurpare. Sic violatus est hic auctor lib. v cap. 10 βούττα ἐπὶ τοῦ καὶ ἀπὸ τῶν Εὐκαλίων, καὶ ἄλλα ὅσα ἐπὶ διαβάσει συσκευάζονται. Quæ quidem

non nego bene se habere, sed MSS. omnes etiam ille optimus συσκευάζονται, ut prorsus constet, non assecutos eam scripturam fuisse illos, qui libros MSS. tractaverunt : hoc est, quæ ab transitum apparantibus fieri solent. Immo sic plane & Basileensis editio, ut plane vel Stephano vel Vulcanio importuna hæc mutatio exprobrari debeat, quorum hic tamen postea etiam in MS. August. invenit συσκευάζονται. Contrariam vicem expertus est Arrianus lib. vi cap. 6 ἐς οἱ τὴν ἀρχὴν συμφορῶν καὶ οἱ μὲν τινὰ ἡμῶντο, horrendo sane nuperi Tiresiz stupore. Nam quum id absque dubio operarum negligentia primo invasisset in editionem Stephani vel Vulcanii, iste longus homo fide bona imitatus est, nec à Richelianiis aut Gandavensibus scedis admonitus est ad aperiendos oculos, quum non modo MSS. omnes quos consulgi, etiam optimus, sed editio quoque Basileensis, etiam Veneta, manifeste præferant συμφορῶν, cui in tanto consensu litem movere, erit calces stimulo impingere. Inprimis quum etiam insulsiissime vertat Vulcanius, & distinctiones ab Arriano positas vane immutet dicens: quumque multi vulneribus acceptis inutiles ad pugnandum effecti in arcem se recepissent; ii se aliquamdiu ex loco edito adituque difficili tutati sunt. Quod plane ineptum. Si enim per vulnera inepti facti fuerunt ad pugnandum è muris, quomodo potuerunt tutari arcem; hoc est, pugnare pro arce & ex loco edito se tutari? Sed satis est id non dicere Arrianum, & τραυματίας intelligit non alios, quam per vulnera inutiles effectos. Sed præter & occisos & τραυματίας alii in arcem se receperunt & eam tutati sunt. Id dicit clare auctor. Maxime mirifica ἀνακαλυφθῆα reperitur lib. ii cap. 7. Καὶ ἔθνη ὅσα κατοικούντες εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον καθ' ὅδον σφίσι γίνοντο. Jam ergo non opinor esse, cur quidquam negotii facessat Evangelista Lucas viii, 10. καὶ ἀπὸ πύλων αὐτῶν, λεγόντων. Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί ἐσθλασιν ἔσω. Mavult vero optimus codex plurali numero quam duali uti. Sic enim iv, 8. Οἱ πῶς ἐς Δίαν ἀνέχθη αὐτοῖς ἡ γένεσις, scilicet Διοσκύρου, ubi tamen ille habebat αὐτοῖς.

καίτοι καλῶς ὄντα τὰ καὶ πλημμέλεια πρὸς σφῶν
 χρεῖα, ὥς τε καὶ τὰ σπάρτα αὐτῶν χαλεπήθη
 ἐπὶ κείνῳ. Ταύτη μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ κατακλεί-
 σας αὐτὸς ἐς τὴν πόλιν, καὶ στρατοπέδουσα μὲν
 πρὸς τὰ τείχη, ἐγνώκει τὴν εὐχρηστικότητα
 αὐτῆς. ἣ δὲ ὑπεραίρα παρῆν μὲν πολλῆς δυ-
 νάμεως Γλαυκίας ὁ τῶν Ταυλαντίων βασιλεύς.
 Ἐνθα δὴ Ἀλέξανδρος τὴν μὲν πόλιν ἀπέγνω
 εἰλεῖν ἀν' ἑωῦ τῇ παρῶσθι δυνάμει, πολλῶν μὲν ἐς
 αὐτὴν καὶ μαχίμων συμπεφυκότων, πολλῶν δὲ
 ἅμα τῷ Γλαυκίᾳ προσκεισομένων, εἰ αὐτὸς
 τῷ τοίχῳ προσμάχοιτο. Φιλάτω δὲ, ἀναλα-
 βόντα τὴν ἰππέωσιν ὅσας ἐς προσφυλακὴν, καὶ τὰ
 ὑποζύγια τὰ ἐκ τῶν στρατοπέδων, ἐς ἐπισημοῦν
 ἐπέμπευ. Καὶ ὁ Γλαυκίας μάθων τὴν ὁρμὴν τῇ
 ἀμφὶ Φιλάτῳ, ἐξελαύνει αὐτὸς, καὶ κατα-
 λαμβάνει τὰ κύκλω ὅρη τῶν πεδίων, ὅθεν οἱ ξυῶ
 Φιλάτῳ ἐπισημοῦσθαι ἐμελλον. Ἀλέξανδρος
 δὲ, ἐπειδὴ ἀπὸ γῆρας αὐτῶν ὅτι κινδυνεύουσιν
 οἱ τε ἰππεῖς καὶ τὰ ὑποζύγια, εἰ νῦν αὐτὸς
 καταλήψεται, αὐτὸς μὲν ἀναλαβὼν τὰς τε ὑπα-
 στας καὶ τὰς τοξότας καὶ τὰς Ἀρχιῶνας καὶ ἰππεῖς
 ἐς τετρακοσίους, ἐβόηθη σπεύδειν. Ἰδὲ δὲ ἄλλο στρα-
 τῶμα πρὸς τὴν πόλιν ἀπέλιπεν, ὥς μὴ, ἀπο-
 χωρήσαντι παντὸς τῶν στρατῶν, καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως
 ἐπιδημιῶντες τοῖς ἀμφὶ Γλαυκίαν συμμαχέσθαι.
 Ἐνθα δὴ Γλαυκίας προσάγει τὸν Ἀλέξανδρον
 αἰσιδόμην, ἐκλείπει τὰ ὅρη. οἱ δὲ ξυῶ Φι-
 λάτῳ, ἀσφαλῶς ἐπὶ τὸν στρατόπεδον διεσώθη-
 σαν. Ἐδὸς δὲ ἐπὶ τῷ Ἀλέξανδρον ἐνδυχαίᾳ
 ἀπειληφέναι οἱ ἀμφὶ τὸν Κλεῖτον καὶ Γλαυκίαν
 τότε καὶ ὅρῳ τὰ ὑποζύγια κατεῖχον, πολλοῖς
 μὲν ἰππεύουσιν, πολλοῖς δὲ ἀκονίζουσιν καὶ σφενδονή-
 ταις, καὶ ὀπλίταις δὲ ὅκ' ὀλίγαις. καὶ οἱ ἐν
 τῇ πόλιν κατελημμένοι προσκείμεσθαι ἀπαλ-
 λατομοῖς ἐμελλον. τότε χρεῖα, δι' ὧν ἡ πα-
 ροδὴ καὶ τῷ Ἀλέξανδρῳ, πρὸς καὶ ὑλῶδῃ ἐφαί-
 νετο, τῇ μὲν, πρὸς τὸ ποταμὸν⁴³ ἀπειρομάχῳ,
 τῇ δὲ, ὅρῳ τῶν ὑποζυγίων καὶ κρημνοῖς πρὸς
 τὸ ὄρος. ὥς δὲ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἀν' τῷ
 6 στρατεύματι ἡ παροδὴ ἐγένετο. Ἐνθα δὴ ἐκ-
 πύσσεται τὸν στρατὸν Ἀλέξανδρος ἕως ἑκατὸν καὶ
 εἴκοσι τῶν βάθῃ τῶν φάλαγγος. Ἐπὶ τὸ χέρας
 δὲ ἑκατέρωθεν⁴⁴ ἀφ' ἑκατοῦς ἰππεῖς ἐπιτάξας, παρήγγελλε σιγῇ ἔχειν, τὸ τῶν βαλ-
 λόμενον ὅξενος δεχόμενος. καὶ ἰὰ μὲν πρῶτα ἐσήμανεν, ὅθεν ἀναλίσσονται δόρατα τοὺς ὀπλίτας,
 ἔπειτα

parant aspera alioqui & munita deserunt,
 adeo ut etiam hostiæ ibidem relictæ sint
 repertæ. Eo ipso die hostibus intra mœnia
 conclusis, castrisque ad muros positis, sta-
 tuerat Alexander alio in orbem muro ducto
 ipsos intercludere. Postridie vero quum
 Glaucias Taulantiorum rex cum ingenti
 exercitu eo pervenisset, nec speraret Ale-
 xander se iis quas adduxerat copiis urbem
 capere posse, quod & multi & strenui in
 urbem confugissent, multique cum Glau-
 cia aggressuri essent, si ipse murum oppu-
 gnaret: Philotam, sumto equitatu qui
 præsidio sufficeret, cum jumentis castrensi-
 bus frumentatum mittit. Glaucias, cognito
 Philotæ adventu, in eos movit, & montes
 campo in quem Philotas frumentatum itu-
 rus erat circumjectos occupat. Alexander,
 simulac ei renuntiatum est, equitatum &
 impedimenta in magno discrimine versari, si
 nox eos occupet, ipse confestim scutatis &
 sagittariis atque Agrianis equitibusque qua-
 dringentis secum sumtis, auxilio advolat,
 reliquo exercitu ad urbem relicto; ne uni-
 versis exercitu discedente, oppidani excur-
 rentes cum Glaucia conjungerentur. Glau-
 cias, ut sensisset Alexandrum adventare,
 montes deserit, atque ita Philotas tuto se
 in castra recepit. Existimabant adhæc Cli-
 tus & Glaucias difficultate locorum inter-
 ceptum esse Alexandrum. Nam & montes
 opportunos magno equitum, jaculatorum &
 funditorum numero infederant, & armatis
 militibus non paucis; & qui in urbe relictæ
 erant, in abeuntes irrupturi erant. Præter-
 ca loca per quæ Alexandro transcendendum
 erat angusta & sylvosa erant: hinc flumi-
 ne, atque inde monte excelsis atque præ-
 ruptis viam adeo coarctantibus, ut ne qua-
 tuor quidem scutatis militibus conjunctim
 iter esset. Alexander aciem ita instruit, ut
 6 centum viginti in spissitudine phalanx ha-
 beat: equitesque in utroque cornu ducen-
 tos locans, mandat, ut silentio habito
 mandata celeriter excipiant. Ac primo ut
 loricati erigerent hastas imperat, deinde ut
 signo

43 Τῇ μὲν πρὸς τὸ ποταμὸν] Opt. τῇ μὲν ἢ πρὸς. Et li-
 cet in versione Vulcanius duas periodos miscuerit, ta-
 men Græca necessario sic dividi & legi debent, ὑλῶδῃ
 ἐφαίνετο. Τῇ μὲν ἢ πρὸς &c. Dein MSS. libri omnes non
 τῷ βάθῃ τῶν φάλαγγος, sed τὸ βάθος.

44 Ἐπὶ τὸ χέρας δὲ ἐκατέρωθεν] Parum capio, cur
 Freinsheimius id interpretatus sit ante utrumque phalangis
 cornu in Supplementis 1, 12, 24. Haud dubie veretur,
 ne labes hic quædam sit, quum Arrianus, ubi ante di-

xit viam vix quatuor scutaris permeabilem, nunc ab
 phalange eam transiri, idque tot equitibus in cornua,
 affirmet. Sed cogitare debemus nondum se demisisse A-
 lexandrum in eas angustias: quas introiturus, variis
 aciei agitationibus alia minatur, alia aggressus est; ut
 duntaxat hic ejus ordo ab Arriani manu sit alienus.
 Mox etiam optimus & προσβολὴν. Et sane προσβολὴν ἀρ-
 ταν nulla est. Notavit quoque Vulcanius ex Augustano.
 Quin & olim sic Basilicenses ediderunt & Veneti.

ἔπειτα ἀπὸ ξυμπήματι Ⓢ ποτεῖναι ἐς ὠρεβο-
λίω, καὶ νῦν μὲς τὸ δεξιὸν ἐκλίνας ἢ δρεψῶν
τὴν συγκλεισιν, αὐθις δὲ ἐπὶ τὰ δεξιτερα. Καὶ
αὐτὴν δὲ τὴν Φάλαγγα ἐς τε τὸ πρῶτον ὀξέως
ἐκίνησε, καὶ ἐπὶ τὰ κέρατα ἄλλοτε ἄλλῃ παρή-
γαγε· καὶ ἔτι πολλὰς τάξεις τάξας τε καὶ με-
κομήσας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, καὶ τὸ εὐώνυμον,
οἷον ἔμβολον ποιήσας τὴν Φάλαγγα, ἐπὶ γεν-
ῆς πολέμους. Οἱ δὲ πάλαι μὲν ἐθαύμαζον,
τὴν τε ὀξύτητα ὁρῶντες καὶ τὸ κόσμον τὴν δρωμενῶν.
τότε δὲ πρῶτον ἡδὴ τὴν ἀμφὶ Ἀλέξαν-
δρον οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ λείπυσιν τοὺς ὠρεῶς
λόφους⁴⁵. Οἱ δὲ καὶ ἐπαλαλάξαι ἐκέλευσε τοὺς
Μακεδόνες, καὶ τοῖς δρεψῶσι δεπῆσαι πρὸς
τὰς ἀσπίδας⁴⁶. οἱ δὲ Ταυλάνιοι ἐπὶ μᾶλλον
ἐκπλαγνέτες πρὸς τὴν βοῆς, ὥς πρὸς τὴν πό-
λιν ἐπαρήγαγον σπευδῆναι τὴν στρατόν. Ἀλέξαν-
δρος δὲ λόφον πῖνὰς κατέχοντες ἰδὼν ὅτι πολλὰς
τὴν πολέμων, παρ' ὅν αὐτῷ ἡ παράδοσις ἐγένε-
το, παρήγαγε τοῖς σωματοφύλαξι καὶ τοῖς ἀμφ'
αὐτὸν ἐταίροις, ἀναλαβόντας τὰς ἀσπίδας ἀνα-
βαίνειν ἐπὶ τὸ πῶμα, ἐπὶ τοὺς ἵππους⁴⁷, καὶ
ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ γίλοπον· ἐκείσε δὲ ἐλθόντας,
εἰ ὑπομνῶσι οἱ κατελιπότες τὸ χεῖρον, τοὺς
ἡμίσεας κατεπιδεῖναι ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ ἀνα-
μιχθῆναι τοῖς ἵππεσιν περὶ μάχης. Οἱ
δὲ πολέμοι τὴν ὁρμὴν τὴν Ἀλεξάνδρου ἰδόν-
τες, λείπυσιν τὸ γίλοπον, καὶ παρεκκίνησιν ἐφ'
ἐκείσε τὸ ὄρῳ. Ἐνθα δὲ κατελαβὼν Ἀλέξανδρος τὸ γίλοπον σὺν τοῖς ἐταίροις⁴⁸, τοὺς
τε Ἀγριᾶνας μεταπέμπε, καὶ τοὺς τοξότας ὄντας ἐς διαχίλις· τοὺς δὲ ὑπακιστάς ἀφαι-
νειν τὸ ποταμὸν ἐκέλευσε, καὶ ἐπὶ τούτων τὰς τάξεις⁴⁹ τὴν Μακεδόνων· ὅποτε δὲ ἀφαιρῶντες
τύ-

signo dato in adversum dirigant, tanquam
impetum facturi, ac modo dextrorsum,
modo sinistrorsum hastarum cuspides fle-
ctant. Ipse interea phalangem celeriter pro-
movit, & in cornua aliter atque aliter du-
xit: atque ita immutatâ in varias formas
brevi tempore aciei structurâ, à læva tan-
quam in cuneum redactâ phalange in ho-
stes fertur. Hi vero diu mirati sunt quantâ
celeritate quoque ordine res gesta esset:
neque jam Macedonum impetum sustinen-
tes, primos montes deferunt. Tum Alexander
clamores edi, hastisque scuta quati jubet.
Quo clamore vehementius perculsi Taulan-
tii exercitum celeriter urbem versus mo-
vere. Alexander animadvertens exiguam
quandam hostium manum collem tenere
quâ iter fecerat, corporis sui custodibus,
& amicis qui circa eum erant, imperat uti
assumptis scutis, ad flumen equos conscen-
dant & collem petant. Quo ubi ventum
esset, si hostes qui locum illum occupa-
bant eos opperirentur, dimidia pars ex
equis desiliant, & equitibus misti, pedites
confligant. Hostes, adventantem Alexan-
dram conspicati, collem deferunt, & utrinque
per montana diffugiunt. Eum collem Alexan-
der cum amicis capit, & Agrianorum at-
que sagittariorum duobus circiter millibus
ad se vocatis, scutatos flumen trajicere ju-
bet: postque hos, Macedonum cohortes.

Ubi

45 Αὐτοὶ τὴν πρῶτην λόφους] Vulcanius montes deferunt. Distinctius vides agi in Græcis. Paulo ante etiam quatuor scripti & in his optimus ἐς τὸ πρῶτον, quod secutus sum. Sic & Vulcanius ex August.

46 Τοῖς δρεψῶσι δεπῆσαι πρὸς τὰς ἀσπίδας] Pro vocula πρὸς unus ex MSS. habebat καὶ, sed optimus utramque ignorabat. Et fane sic Polybius xv, 12 συμφασσάσας τοῖς δρεψῶσι τὴν θύραν. Et xi, 28. συνέφασσας τοῖς μαχηταῖς τὴν θύραν. Lucianus solet dicere τὰ ξίφη vel τὰ δρεψῶν πρὸς τὰς ἀσπίδας. Diodorus Sic. 1, 67 τοῖς κοιτοῖς τὰς ἀσπίδας πατάσσειν.

47 Ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ πῶμα ἐπὶ τοὺς ἵππους] Tres illæ voces ἐπὶ τὸν ποταμὸν non modo nihil bene hoc loco significant, sed omnino importunæ veniunt. Accesserat jam Alexander ad πρῶτην λόφους relictos ab hoste, hinc festinans ad aliam hostium partem, quam in colle alibi restare conspiciebat, jubet partem suorum equos conscendere collemque istum petere. Non potest non insipida & præter auctoris mentem appositâ esse hujus fluvii mentio, ut apparet tum ex interpretatione Facii ex ipso flumine inscensibus equis collem petant, tum ex Vulcanii ad flumen equos conscendant. Ad flumen fuerunt omnes, quum urbem obsiderent: non nunc. Itaque indicante palmariam hanc restitutionem optimo MSto eas tres prorsus ejiciendas pronuncio.

48 Κατελαβὼν Ἀλέξανδρος τὸ γίλοπον σὺν τοῖς ἐταίροις] Facius cum collem cum amicorum cohorte Alexander capit. Plenissime, ut vides. Ergo quum & hæc & locum hunc sic distinctum videret nuperus Swartardus, & Vulcanius unde unde illa σὺν τοῖς ἐταίροις prætermisisset,

subjicitea addenda fuisse Græcis, editque cum amicis capit. Sit ita. Sed quare magis cum amicis, quam cum σωματοφύλαξι, quos prorsus ante dixit impetum cum ἐταίροις & ipso Alexandro illuc fecisse? Sed videlicet sic debuerunt nunc distinguere, quod τὰς ἀμφ' αὐτὸν ἐταίρους Alexander secum habuisse paulo ante audierant. Sed scire oportet eam distinctionem primam ortam esse ab Basilensibus, quum Veneti continuo ductu habeant σὺν τοῖς ἐταίροις τῷ Α'γριᾶνῳ. Sed quid, o miseri, an nescitis alios esse, quos Arrianus vocat τὰς ἀμφ' αὐτὸν ἐταίρους, alios, quos simpliciter ἐταίρους? Immo vero diversi: & illi sunt, quos alibi vocat ἐταίροι βασιλικὴν ἰλην, hi, quos ἄλλας τάξεις ἐταίροι vel ἱλας, vel ἰπταρχίας. Ita prorsus distinguit auctor infra cap. 19 & III, 11 & 19. Eam ipsam distinctionem v, 12 sic effert τῶν ἐταίρων τὸ ἀγῆμα καὶ τὴν Κλίτην τάξιν. Nam Clitus erat præfectus βασιλικῆς ἰλης. Vertendum erat: Postquam cum colle Alexander cepit, cum amicis & Agrianis & sagittarios, omnes ad duo millia, accessit, distinctione posita post vocem γίλοπον, & dein σὺν τοῖς ἐταίροις τὰς το Α'γρ. Nihil potuit facere tutius Freinsheimius in Suppl. 1, 12, 27, quam omnes ἐταίρους omittere: sed & nil fordidius.

49 Καὶ ἐπὶ τῷ τῶν τάξεων] Certe non memini medias voces ita uspiam ab Arriano poni pro post hos. Unde etiam in tribus MSS. inveni ἐπὶ τῷ τῶν deleta ultima litera, sed ex optimo scribendum ἐπὶ τῷ τῶν, quomodo semper Arrianus. Fine capitis 9. Ε'πὶ τῷ τῶν ἡγῶσαν. Post hæc decreverunt. Cap. 10. καὶ τὸ ὑπερὶ ἐπὶ τῇ Φιλίππου ταλυντὴ πλημμελεθῆναι, hoc est, & eorum que dein-

ceps

τύχουεν, ἐπὶ ἀσπίδα ἐκτρέψασθαι, ὡς πε-
νὴν ὄντος ἀφ' αὐτῶν φαίνεσθαι τὴν Φάλαγγα.
Αὐτὸς δὲ ἐν περὶ φουλακῇ ὄν, ἀπὸ τῆς λόφου ἀφ-
εώρα τὴν πολεμίων τὴν ὁμίλην. Οἱ δὲ ὄρῳντες
ἀφ' αὐτοῦ δύνανται τὸ δῶκεν καὶ τὸ ὄρη ἀντεπῆ-
σαι, ὡς τοῖς μὲν Ἀλέξανδρον ὁπαθησόμενοι τε-
λευταῖοις ἀποχωρήσιν. Οἱ δὲ, παλαζόντων
ἤδη, αὐτὸς ἐκβῆ σὺν τοῖς ἀμφοῖν αὐτῶν, καὶ ἡ
Φάλαγξ, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ὁπίσθαι, ἐπι-
λάλαξεν· οἱ δὲ πολέμοι, πάντων ἐπὶ σφῶν
ἐλαυνόντων, ἐγκλίναντες ἐφθλόν· καὶ ἐν τῷ
ἐπὶ τῷ Ἀλέξανδρον τοὺς τε Ἀργείους καὶ τοὺς
τοξότας δρόμῳ, ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν. Καὶ ὡς
τοῖς μὲν αὐτοῖς φθάσας ἀφ' αὐτῶν τοῖς τελευταῖοις
δὲ, ὡς εἶδεν ὁπικειμένους τοὺς πολέμους, ὁπι-
τῆσας ἐπὶ τῇ ὁχλῇ τὰς μηχανὰς, ἐξακοντίζον
ὡς πρῶτον ἀπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν, ὅσα ἀπὸ
μηχανῶν βέλη ἐξακοντίζον· καὶ τοὺς τοξότας
δὲ ἐκ μέσων τοῦ ποταμοῦ ἐκτοξεύειν, ἐπεὶ ὅσας
καὶ τοῦτο. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὴν Γλαυκίαν εἶσω
βέλη παρελθὼν οὐκ ἐτόλμων· οἱ Μακεδόνες
δὲ ἐν τῷ ἀσφαλῶς ἐπέρασαν τὸν ποταμόν,
ὥστε ἑδῆς ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀποχωρήσει αὐτῶν.
Τρίτῃ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρας καταμαθὼν Ἀλέ-
ξανδρον κακῶς αὐλιζόμενος, τὴν ἀμφὶ
Κλεῖτον καὶ Γλαυκίαν, καὶ ὅτε Φουλακὴς ἐν τῇ
στῆθι αὐτοῖς Φουλακτομένης, ὅτε χάραξ ἡ
ταφρον περὶ βελήμωνος (οἷα δὲ ξυνὸν φέρεται
πυλάχθαι οἰομένην Ἀλέξανδρον) ἐς μὴν
δὲ οὐκ ὠφέλιμον ἀποτίταται μόλις, αὐτοῖς τὴν
τάξιν, ὑπὸ νύκτα ἐπὶ λαθὼν ἀφ' αὐτῶν τὴν πο-
ταμόν, τὴν τε ὑπαίσιον ἀμα οἱ ἄγων, καὶ τὴν Ἀργείων, καὶ τὴν τοξότας, καὶ τὴν Περδικῆν καὶ

Ubi vero trajecerint, ad sinistram declinent
aciem, ut densa statim eorum qui transfissent
phalanx esse videretur. Ipse in procubitis cum
esset ex colle hostium motus spectabat. Hi
vero quum exercitum transeuntem cernerent
juxta montes obviam iverunt, veluti in eos
qui postremi ab Alexandro discesserant im-
petum facturi. In quos jam appropinquan-
tes ipse cum suis excurrit, quum phalanx
transmisso jam flumine clamores edit. Ho-
stes, tota Macedonum vi in eos irruente,
in fugam vertuntur: Alexander Agrianas
& sagittarios raptim ad flumen inducit: at-
que ipse quidem primus transit, quumque
extremos ab hoste premi cerneret, machi-
nis in ripa collatis, quam longissime in
eos tela, quaecunque machinis torqueri
possunt, emitti jubet. Sagittariis etiam,
qui & ipsi flumen ingressi erant; ut e me-
dio flumine hostem sagittis petant imperat.
Glaucias intra teli jactum progredi non
audebat. Interea Macedones incolumes tra-
jiciunt, ita ut nemo eorum in discessu de-
sideratus fuerit. Triduo post Alexander,
quum audisset Clitum & Glauciam iniquo
loco castrametatos, & neque excubias in
castris agere, neque vallo aut fossa sese
cinxisse (quippe qui Alexandrum metu im-
pulsu discessisse crederent) aciemque ipso-
rum in longum, parum ex eorum commo-
do, porrectam; clam sub noctem flumen
transit, sumtis secum scutatis atque Agria-
nis, sagittariisque, & Perdicæ ac Cœni
copiis,

Κοί-

ceps post Philippi mortem erant commissa, non ut Blac-
kardus, sub Philippi obitum. Quod si voluisset dicere
Atrianus, vel scripsisset ὑπὸ τῇ τελευτῇ vel saltem ἐπὶ
τῇ τελευτῇ. 11, 7. Ἐπὶ τῇ δὲ τῇ ὁμίλῃ. Et 23 ἐπὶ τῷ
ubi Vulcanius eodem tempore, sed potuit simplicius, post
Admetum Alexandrum. 17, 11. Ἐπὶ τῇ δὲ ab hoc Cyro.

30 Ἐπὶ ἀσπίδα ἐκτρέψασθαι] Nonne est indecentissi-
mum, Professores Græcæ Linguae nihil in his verbis olim
vidisse, & hodiernos plane non esse meliores? quum
jam ante tot annos Yvo Villiomarus in Titium, J.
Lipsius libr. v milit. Rom. id genus loquendi expli-
cuerint, quom & Taciti & tot Græci scriptores fre-
quentissime hoc genus loquendi adhibeant. Vulcanius
scuta inter se exporrigant. Facius junctis scutis. Et hoc
in Frisia pulchrum est. Scilicet si jungant scuta siue
exporrigant, id vero faciet ad speciem confertioris aut
ratiore phalangis. Recte Freinshemius: statim aciem
infunderent, levum cornu quod à flumine hostibusque pro-
priis aberat, in speciem multitudinis quantum possent ex-
plicantes. Id enim est ἐκτρέψασθαι ἀσπίδα, quum ἐκτρέ-
σθαι ἐπὶ δεξιᾷ dicatur de dextro. Hoc autem testari possum
ab Vulcanio postea fuisse deprehensum, qui, ut vides,
sic mutavit sua. Nuperi ut fuerint tam supini, equi-
dem vix capio. Add. 11, 13. Sic quoque apud Helio-
dotum lego 1x pag. 441. παρακείμεναι ἢ ἐπὶ ἀσπίδα τὰς
φάλαγγας, οἱ Ἀθῆναι. En quam bene & ingeniose ver-
tante viri docti! expanfis enim phalangibus in formam scu-
ti orbiculatam.

31 Ὡς τοῖς μὲν Ἀλέξανδρον ἐπισημαίνοντες τελευταῖοις ἀπο-

χωρήσιν] Vulcanius: in eos qui postremi ab Alexandro
discesserant, impetum facturi. Longe à Græcis. Potius,
in eos, qui cum Alexandro postremi discess. Jam & Freins-
hemius olim in Supplementis, ut transjessa gravi ar-
matura extremum agmen, in quo ipse rex transijturus
erat, adorirentur. Deinde ὡς διὰ τὸν ποταμόν ἐκτρέψας,
non est transmissio jam flumine, ut Vulcanius, vel tan-
quam superato jam flumine, ut Facius, sed ut bene ibi-
dem Freinshemius, quasi iterum transmissio amne subsi-
dio suis itura.

32 Κακῶς αὐλιζόμενος] Non puto intelligendum cum
Facio & Vulcanio iniquo loco castrametatos. Nihil huc
facit iniquus locus, sed κακῶς hic est παύσας, negli-
genter & remisse. Optime Freinshemius, metu vacuos
passim nullo ordine tendere. Sequitur ὅτε Φουλακὴς ἐν τῇ
στῆθι αὐτοῖς Φουλακτομένης, quod Vulcanius Facium se-
quitur Latine transtulit neque excubias in castris agere.
Quasi τὰς hoc loco notaret στρατοπέδου, sumereturque ut
alibi & statim post de ordinibus & numeris militum,
cum sit justus ille circuitus horarum, ut nunc hi, nunc
illi tam die quam nocte stationes obeant, & verti de-
beat, vicibus, per ordinem successionesque alternatim.
Quomodo 111, 4 de fonte Ammonis ἀπὸ δεξιᾷ μίσην νυκ-
τὸν ψυχρὸν ἐν τῇ τάξει. hoc est, vicissim, rursus. Nam
& ibi Vulcanius parum attente, paulatim.

33 Ἀποτίταται] Sic Vulcanius & postrema editio,
ut opinor, operarum vitio: nam & MSS. omnes ἀπο-
τίταται, etiam utraque vetustior editio, & id res ipsa
postulat: ideoque revocavi.

Κοίνε ταξιν. Καὶ προσέτακτο μὲν ἀκολουθεῖν
τ' ἄλλω φάλαγγ' ὥς δὲ καιρὸν εἶδεν εἰς ὅππῃ
ἔπρεσμέναις ὁμῇ γενέσθαι πάντας, ἐφῆκε τῆς
ποξότας καὶ τῆς Ἀγριανῶν οἱ δὲ ἀποροδοκῆτοί
τε ὅππῃ πεσόντες, καὶ Φάλαγγι καὶ κέρας⁵⁴, ἥπερ
ἀδινεστάτοις αὐτοῖς χαρακτηρώτατη τῇ ἐμβολῇ
προσμίξεν ἔμελλον, τῆς μὲν ἐπὶ ἐν ταῖς ἐν-
ναῖς κατέκλειον, ἦς δὲ Φόβητος δὴ μαρῶς αἰ-
ρήντες ὥς ἴε πολλοὶ μὲν αὐτὸς κατέληφθησαν⁵⁵
καὶ ἀπέθανον· πολλοὶ δὲ ἐν τῇ σποχρήσει ἀτακ-
τῶ καὶ φοβερά γενομένη, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ ζῶν-
τες ἐλήφθησαν. Ἐγένετο δὲ ἡ διώξις τοῖς μὲν
ἀμφὶ Ἀλέξανδρον μέλει πρὸς τὰ ὄρη τῇ Ταυ-
λαντίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἀπέφυγον αὐτῶν, γυμνοὶ τῇ
ὄπλῳ διεσπύθησαν. Κλεῖτ⁵⁶ δὲ ἐς τὴν πόλιν, ἀ-
πὸ πρῶτον κατέφυγον, ἐμώρθησας τὴν πόλιν, ἀ-
πὸ πύλας τῇ Γλαυκίᾳ ἐς Ταυλαντίαν. Ἐν
ἰστώ δὲ τῇ φυγάδων ἱνὲς τῇ ἐν Θηβαῖν Φόβη-
των, παρελθόντες νύκτωρ ἐς τὰς Θηβας, ἐπαρ-
μένων πινῶν αὐτῆς ὅππῃ νεώτεροι μὲν ἐκ τῆς πόλεως,
Ἀμύναν μὲν καὶ Τιμόλαον τῇ τῇ Καδμείαν ἐχόν-
των, ἔδεν ὑπολοπῆσαντας πολέμους, ἔξω δὲ
Καδμείας ἀπέκλειον ξυλλαβόντες⁵⁷. ἐς δὲ πῶ
ἐκκλησίαν παρελθόντες, ἐπῆραν ἦς Θηβαῖς
σποχήναι σπὸν Ἀλέξανδρον, ἐλθιδεῖαν τε προ-
χόμενοι, παλαιὰ καὶ χαλὰ ὀνόματα, καὶ τῇ βα-
ρύτητι τῇ Μακεδόνων ἡδὴ ποτὲ ἀπαλλαγῆναι
πιθανώτεροι δὲ ἐς τὸ πλῆθος ἐφαίνοντο, πενη-
κέναι Ἀλέξανδρον ἰσχυροὶ μὲν ἐν Ἰλλυριοῖς
καὶ ἡ πόλις ὁ λόγος τῇ τῇ, καὶ παρὰ πολλῶν
ἐφοίτα· ὅτι τε χρονοῦ ἀπὸ οὐκ ὀλίγον, καὶ ὅτι
ἔδεμία ἀγέλια παρ' αὐτῷ ἀφικέτο ὥστε (ὅπερ
Φίλει ἐν τοῖς τοιοῖσδε) ἔγινωσκοντες τὰ ὄντα,
τὰ μάλιστα καὶ ἡδονῇ σφίσιν ἐκέρχον· πυθο-
μῶς

copiis, reliquo exercitu subsequi iussu. Ut
vero tempus illi commodum irruptioni fa-
ciendæ visum est, non expectato reliquo-
rum adventu, sagittarios & Agrianas im-
mittit. Qui quum præter omnem expecta-
tionem in illos irruerent, & phalanx ad cor-
nu quâ debiliores erant validiorem acio-
remque impetum faceret, alios in lectis de-
cumbentes interficiunt, alios fugientes faci-
le capiunt: adeo ut multi capti, multi cæsi
fuerint: neque pauci in illâ inordinatâ tre-
pidâque fugâ vivi in potestatem venerint.
Alexander fugientes ad Taulantiorum mon-
tes usque persequutus est. Quotquot vero
illorum fugerunt, abjectis armis evaserunt.
Clitus, qui in urbem primo confugerat, cæ-
incensâ, ad Glauciam in Taulantios abiit.
Dum hæc geruntur, profugorum qui ex
Thebis fugerant nonnulli, noctu urbem
ingressi, ac per cives aliquot ad novandas
res sollicitati, Amyntam & Timolaum Cad-
meæ arcis præfectos nihil hostile expectan-
tes, extra arcem comprehensos trucidant.
Deinde in concionem prodeuntes, Theba-
nos ad defectionem ab Alexandro molien-
dam concitarunt, libertatis vetustum spe-
ciosumque nomen allegantes: utque sese à
gravi Macedonum imperio asslerent. Quod
quidem eo facilius multitudini persuaserunt,
quod Alexandrum apud Illyrios vita fun-
ctum constanter affirmarent. Nam & fre-
quens erat cā de re sermo, lateque sparge-
batur. Siquidem & nullus jam tempore ab-
fuerat, & nullus nuntius ab eo venerat.
Quapropter, (ut in ejusmodi rebus fere fit)
quum nihil certi haberent, id quod gratius
ipsis esset, fingeant. Alexander de The-
bano-

54 Φάλαγγι καὶ κέρας] Vide, si placet, infra ad caput 14. Nihil enim recte intelligitur.

55 Αὐτῷ κατέκλειον] Est hic in Arriano satis in-
scita ὑπερβολή, quam augent interpretes. An sani homi-
nis narratio est, alios in lectis decumbentes interficiunt, alios
fugientes facile capiunt, adeo ut multi capti, multi cæsi
fuerint? Quis posteriora concedens, negaret priora, ut hæc collectio
adungi debuerit? Imo etiam adnectunt, neque pauci in illa fuga
vivi in potestatem venerint. Inscita aliud erat fugientes facile
capiunt, & multi capti. Inscita omnia. Vides, lector, errare eos
primam vocem negligendo, notantem in ipso illo loco, & oppositam
occis vel captis in fuga, quod sequitur. Hinc quum tandem
nimia hæc largitas Vulcanio videretur, accidit, ut hæc sequentia
ἐκ ὀλίγου δὲ καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν non attenderit. Et sane quid
opus erat dicere non paucos etiam vivos captos fuisse, ubi jam
dixit τῆς φόνου τῆς ἐν μαρῶς ἀφῆντες? Agnosce igitur exactam
ejus MSti, quem optimum voco, fidem, dum duabus literis, quæ
a cunctis reliquis codicibus contemptæ sunt, servandis maximo
incommodo succurrit, legens ἐν μαρῶς ἀφῆντες, quæ est ipsa
Arriani scriptura, ut alios in lectis, alios in fuga occisos narret.
Sed & præterea gratissime accipiendum, quod offert idem
MStus αὐτῷ ἐγκατέλει-
φθησαν. Nihil enim adhuc dicitur de captis: sed hoc verbo innuit
illuc deprehensos & trucidatos. Simili ra-

tionem agit cap. 9 idem codex τῇ σμικρότητι τῇ ἐγκατα-
φῆνται, ubi vulgo καταλεφ. cui sane decomposito illic
sua inest Venus. Sed & deinde MSti omnes ἔγιντο δὲ
ἡ διώξις τοῖς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον, omisla particula μὲν, ut
& Basileensis editio cum Veneta. Vide jam nitidam &
vere Arrianæ dulcedinis narrationem ex hac versione: alios
etiamnum in lectis interficiunt, alios fugientes facile occidunt,
ita ut multi illic oppressi sint & cæsi, multi vero in fuga
illa inordinata ac trepida: non pauci etiam vivi in potestatem
venerunt.

56 Κλεῖτος δὲ ἐς τὴν πόλιν] Quum statim ante dixerit, quam
procul eos fugaverit Alexander, nempe ad montes usque Taulan-
tiorum (quo sane innuit Arrianus non parvum illud spatium fuisse)
miror, cur Freinshemius non maluerit potius sequi sola auctoris
nostri verba, quam potius malam interpretationem adicere, per
hanc πόλιν intelligens ipsum illud Pelium, unde tam longe fugati
erant. Neque id nunc solum affirmat, sed etiam postea dicit
Alexandrum septimo die quam à Pelio movisset, Pellenen
Thessaliæ oppidum pervenisse. Nihil de eo Arrianus. Præ-
placet mihi Facius propinquam aliquam urbem intelligens.

57 Ἀπέκλειον ξυλλαβόντες] In uno erat ξυλλαβόντες
aggreffi. Sed sic quoque IV, I οἱ βαρβαροὶ τῆς στρατιῶν
τῇ Μακεδόνων ξυλλαβόντες ἀπέκτειναν.

μὲν δὲ Ἀλέξανδρον τὰ Ἱθηβαίων, ὁ δαμῶν
ἐδόκει ἀμελητέα εἶναι, τὴν τε Ἱθηβαίων
πόλιν δὲ ὑποψίας ἐκ πολλῶν ἔχοντι, καὶ Ἱθη-
βαίων τὸ πλῆθος ἐφ' αὐτὸν ποιεῖν μὲν⁵⁸, εἰ
Λακεδαιμόνιοι τε πάλαι ἤδη ταῖς γνώμας ἀ-
φρονηκότες, καὶ ἄλλοι δὲ ἐν Πελοποννήσῳ
καὶ Αἰτωλοὶ ἐβέβαιον ὄντες, συνεπιλήψοντο ὅ-
τι οὐκ ἔστιν ἡμῶν τοῖς Ἱθηβαίοις. Ἐλθὼν δὲ πᾶσι
Ἐορδαῖαν τε καὶ Ἐλυμιῶν, καὶ πᾶσι τὰ
Τυμφαίας καὶ Παραναίας ἀρεα, ἐβδόμῃ
ἀφικνεῖται ἐς Πελλήνην⁵⁹ Ἱθηβαλίας. Ἐνθεν δὲ
ὁρμηθεὶς, ἐκ τῆς ἡμέρας ἐβδόμης ἐς Ἱθιωτίαν.
ὥστε ἐπὶ τῷ ὁδοῦ οἱ Ἱθηβαῖοι ἐμαθον εἶσω Πυλῶν
παρεληλυθότα αὐτόν, ὅτι ἐν ὧν ὁ γὰρ γενέ-
σθαι ξυμῇ τῇ γραπῇ πάσῃ. Καὶ τότε δὲ οἱ ὁρά-
ξαντες Ἱθηβαίων στρατεύματα ἐκ Μακεδονίας
Ἀντιπάτρω ἀφίχθαι⁶⁰ ἔφασκον, αὐτὸν δὲ Ἀ-
λέξανδρον τεθνάναι ἰχυρίζοντο, καὶ τοῖς ἀπα-
γέλλουσιν ὅτι ἔστος αὐτὸς τῷ ὁδοῦ Ἀλέξαν-
δρον, χαλεπῶς ἔχον. ἄλλον γὰρ πᾶσι ἡκεν
Ἀλέξανδρον, τὸν Ἀρόπην. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐξ
ὧν γὰρ ἄρας τῇ ὑπεραίῳ⁶¹, τῷ ὁδοῦ τῷ
Ἱθηβαίων, καὶ τὸν ὧν ὁδοῦ τῷ ὁδοῦ⁶².
Οὐδὲ καὶ ἐστὶν ἀποπέδουσαι, ἐν δὲ τῷ ὁδοῦ
βαλίας τῷ ὁδοῦ, εἰ μεταγνόντες ὅτι τοῖς κακῶς
ἐγνωσμένοις τῷ ὁδοῦ αὐτόν. Οἱ δὲ
τοῖς ὁδοῦ ἐδέξασθαι ἐν δὲ τῷ ὁδοῦ ἐξ ὧν
βαλίας, ὥστε ἐκθέοντες ἐκ τῷ ὁδοῦ οἱ τῷ ὁδοῦ
καὶ τῷ ὁδοῦ ὁδοῦ ὁδοῦ ἐστὶν ὅτι τὸ ὁδοῦ
προβολίζοντο ἐς τὰς τῷ ὁδοῦ, καὶ ἡκεν
καὶ ἀπέκλειναι ἐπὶ πᾶσι τῷ Μακεδόνων. Καὶ Ἀ-
λέξαν-

banorum rebus certior factus, nullā ratio-
ne negligendas eas putavit: cum quod Athe-
nensium urbem à multo tempore suspectam
haberet, tum quod Thebanorum audaciam
non levis momenti esse judicaret, si Lacedæ-
monii (quorum animi jampridem erant
alienati) alique ex Peloponnesiis, atque
Ætoli, utpote parum constantes, Theba-
norum seditioni sese conjunxissent. Eor-
dæam itaque & Elymiotin, rupesque Tyn-
phæas & Parauæas cum exercitu prætergres-
sus, septimo die Pellenen Thessaliæ urbem
pervenit. Inde profectus, sexto post diē
Bœotiam ingressus est. Neque prius The-
bani cognovère Alexandrum Pylas transi-
sse, quam Onchestum cum universo exer-
citu pervenit. Ac tunc quoque, qui defe-
ctionis autores fuerant, venisse ex Mace-
doniā ab Antipatro exercitum fingeant:
ipsum vero Alexandrum diem obiisse con-
tendebant. Quumque nonnulli referrent ip-
summet Alexandrum adventare, indigne fe-
rebant, alium quempiam Alexandrum Ae-
ropi filium venire dicentes. Postridie Ale-
xander motis ab Onchesto castris, proprius
ad Thebanam urbem juxta Jolai lucum ve-
nit. Eo loci castra fixit, Thebanis morā
concessā, si forte facinoris sui poenitentia
ducti legatos ad eum mitterent. Illi vero
tantum abfuit ut aliquod compositionis in-
vitamentum præberent, ut confestim ex ur-
be proruentes equites & velites non pauci
in ipsas usque exercitus procubias tela mit-
terent, ac nonnullos Macedonum interfice-
rent.

58 Ὁ φάσκον ποιῆσαι. Memini & alibi Arrianum
aliisque auctores sic loqui. Optimus tamen nunc ἡγε-
μῶν.

59 Ἐς Πελλήνην. Tam Pella, quam Pellene Achaïæ
æque huc conveniunt. Neque Vulcanius alterutram har-
um potuit videri repperisse; siquidem is clare sed ex
Facio vertit *Pellam Thessaliæ urbem*, quia ut cithrogra-
pho suo testatur, V. C. habuit Πέλλα, de Augustano
tamen innuens, quod videtur etiam in alio repperisse.
In MSSis erat vel πέλλα, vel πελλίνα, vel πελλίνα vel
πελλίνα, quod erat in optimo. Pelinann in Thessalia
ex Stephano docuit Salmasius in Solinianis, ut frustra
inculcet Πελλίνα Greutemefnilius, quem in reliquis
audiendum putavi edens tam Τυμφαίας quam Παραναίας:
quod etiam ad Stephanum advertit Holstenius: vel ideo
ut sic caveremus ab interrogatione, quam ponit Freins-
hemius ad Curt. 1. 13, 1, an scribendum Παραναίας,
Parthyæas. Sed & Holstenius ad Ortelium notaverat
apud Arrianum lib. 1. Alex. pag. 8 Παραναίος pro Παραναίος
male legi. Sed ad Stephanum video Παραναίος pro Παρα-
ναίος, ubi etiam hic vult Πελλίνα. Pellinam quoque ad-
firmat Car. Sigonius ad Livium lib. xxxi cap. 39, sed
gravissime in ea citatione hallucinatus. Non enim con-
sul ibi idem iter habuit, quod nunc describitur de Ale-
xandro, ut eadem Pelinna vel Pellina intelligi possit
in utroque loco. Consul ab Apso flumine versus Ma-
cedoniam movit, & Stuberam urbem transgressus, & ex
Pelagonia coacto frumento, Pelinam venit & inde ad
Osfagum flumen. Hæc loca longe ab Thessalia, de
qua nunc agitur.

60 Στρατιῶνα ἐκ Μακεδονίας Ἀντιπάτρω ἀφίχθαι. Ita
scriptum offendi in omnibus. Editio Veneta perspicue
Ἀντιπάτρω, & sic levissima mutatione nupero legendum
visum fuit. Ut scias unde id habeat, considera verba
ejus, *ad Peloponnesios, quorum haud invalida manus ad
Isthmum convenerat, misisse petiit, ne cum Alexandri
hostibus consilia miscerent*, & junge Freinshemium in
Supplem. Curt. 1, 13, 7. Sed nihil est, quod solliciti
simus de constanti vetere lectione. Sæpe tertius ille casus
sic Græcis adhibetur, & recte Facius.

61 Ἐξ ὧν ἄρας τῇ ὑπεραίῳ. Vocem posteriorem
neglexerat in versione Vulcanius. Ergo edidit nuperus
sine ullo scrupulo *motis ab Onchesto castris, postero die
propius ad Tb. urbem venit*. Debuerat igitur addere, quod
millia eo die, quo ab Onchesto movit, processerit; ut
postero demum die ad urbem propius venerit. At alio
modo præcesserat Facius. *Postridie Alexander motis ab
Onchesto castris, Thebas profectus, ad J. L. castra posuit*.
Cur hæc distinctio non placuit? Imo unice placere de-
buit vel præeunte in Supplem. Freinshemio & *Onche-
stum sex circiter passuum millibus à Thebis distantem ex
Pausaniz lib. ix docente*.

62 Ὡς τῷ ὁδοῦ. Facius sequente Vulcanio *Jolai lu-
cum*. Freinshemius in indice Curt. quia Pausanias vocem
ἡρώων, inde apparere scribit rectius in Arriano *sanum* red-
di quam *lucum*. Si quæras, quis illorum verior; entibi
verba Cl. Isaacii Vossii ad Melam. *Itaque τῷ ὁδοῦ æque
atque τῷ ὁδοῦ & lucum & sanum significat*. Immo cur non
templum? Certe observavit jam diu Scaliger *templa celsi
Euniana dici ex interpretatione Æschyli τῷ ὁδοῦ αἰθῆρας*.

λέξανδρος ἐκπέμπει τὴν φίλων καὶ τοξοτῶν, ὥς τε αὐτῶν ἀναστῆναι τὴν ἐκδρομὴν καὶ ἔτι καλεπῶς ἀνέτειλαν, ἥδη τὰς στρατοπέδων αὐτῶν περιφορομένους. Ἐν δὲ ὑστεραίᾳ ἀναλαβὼν τὴν στρατὸν πᾶσαν, καὶ ἀπελθὼν καὶ τοὺς πύλας τοὺς φερόσας ἐπὶ Ἐλευθέρας τε καὶ Ἀττικῶν, εἰδὼς τὸ τε περὶ μὲν τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς⁶³, ἀλλ' ἐστρατοπέδουσιν, εἰ πολὺ ἀπέχων τὴν Καδμείαν, ὥς τε ἐγγὺς εἶναι ὠφέλειαν τῇ Μακεδόνων τοῖς τὴν Καδμείαν ἔχουσιν. Οἱ γὰρ Θεβαῖοι τὴν Καδμείαν διπλᾶ χάρακι περιέβην ἀποτειχισάντες, ὥς μή τε ἐξωθεν ἡνὰ τοῖς ἐκ χειρὸς ἡμετέρας διώσασθαι ἐποφελῆν, μή τε αὐτοὺς ἐκθεόντας βλάβην τῆς σφῶν⁶⁴, ὅποτε τοῖς ἐξω πολέμοις περιφείροντο. Ἀλέξανδρος δὲ (ἐπὶ γὰρ τοῖς Θεβαίοις ἀφ' ὧν Φιλίας ἐλθεῖν μάλλον τι ἢ ἀφ' ὧν κινδυνὸς ἦεν) διέτριβε πρὸς τὴν Καδμείαν καὶ στρατοπέδουσας. Ἐνθα δὲ τὸ Θεβαίων οἱ μὲν τοὺς βέλτερας ἐς τὸ κοινὸν γιγνώσκοντες, ἐξελθεῖν ὤρεταιτο παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ εὐρέσθαι συγγνώμην τῷ πληθὲ τῶν Θεβαίων τὴν ἀποστάσεως· οἱ φυγάδες δὲ καὶ ὅσοι τῆς φυγάδας ὀπίσθηται ἦσαν, εἰδένος Φιλανθρώπου τυχὴν αὖ παρ' Ἀλέξανδρον ἀξίοντες, ἄλλως τε καὶ βασιλεὺς ἔστιν οἱ αὐτῶν⁶⁵, πάντες πασιν ἐπὶ τὸν πλῆθος ἐς τὸν πόλεμον. Ἀλέξανδρος δὲ εἰδὼς τὴν πολλὴν περιστάσιν.

8 Ἀλλὰ λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, ὅτι Περδικχας περιεταγμένον τὸ φυλακὴν ἔστρατοπέδου σὺν τῇ αὐτῇ τάξει, καὶ ἔχοντες τὸν πολέμου εἰς πολὺ ἀφεικτικῶς, εἰ περιμένοντας πρὸς Ἀλέξανδρον⁶⁶ τὸ ἐς τὴν μάχην ξυνηθῆμα, αὐτὸς αὐτῶν περιμένει τῶν χάρακων καὶ ἀφισπάσας αὐτὸν, ὀρέσκει ἐς τὸν Θεβαίων τὸν περιφυλακῶν. Τῷ δὲ ἐπὶ μὲν Ἀμύντας ὁ Ἀνδρομένης, ὅτι καὶ ξυνηταγμένον τὸν Περδικχαῶν, ἐπὶ γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν αὐτῇ τάξιν, ὥς εἶδε τὸν Περδικχαῶν περιεληλυθότα εἰς τὸν χάρακα. Ταῦτα δὲ ἰδὼν Ἀλέξανδρος, ὥς μὴ μοκροὺς ἀπολειφθέντες⁶⁷, πρὸς τὸν Θεβαίων κινδυνώσων, ἐπὶ γὰρ τὴν ἄλλαν στρατὸν. Καὶ τοὺς μὲν τοξότας καὶ τῆς Ἀρκείας ἐκδραμεῖν ἐσήμηνεν εἰς τὸν χάρακα, ταῦτα δὲ ἀγῆματα καὶ τῆς ὑπασινας ἐπὶ χάρακα εἰς παρελθεῖν βιάζομεν, αὐτὸς

cerent. Alexander contra sagittarios levissimae armaturae milites emittit, qui illorum excursionem reprimant: parvoque negotio eos jam exercitum ipsum lassantes represserunt. Postero die universum exercitum ad portas quae Eleutheras atque Atticam petunt ducens, ne tum quidem ad muros promovet, sed haud procul à Cadmeae arce castra locat, ut Macedonum auxilium iis, qui Cadmeam tenebant, praesto esset. Thebani enim arcem illam duplici vallo in orbem iacto sepserant: ita ut neque extrinsecus quisquam subsidio venire obsessis posset, neque ipsi excurrentes suos laedere, quando cum hostibus qui foris erant congredierentur. Alexander, qui adhuc amice componi rem, quam in discrimen adduci Thebanos malebat, in castris ad Cadmeam arcem moram trahebat. Thebanorum nonnulli, qui quid maxime è re publicâ esset norant, ad Alexandrum eundum esse censebant, & veniam defectionis multitudini implorandam. Exules vero quique illos advocarant, Alexandri benignitatem experturos se non putantes, nonnulli etiam Boeotorum principes, plerumque omnibus rationibus ad bellum incitabant. Sed ne sic quidem Alexander urbem oppugnare coepit. At Ptolemæus Lagi filius scribit, Perdiccam praesidii castrensis praefectum quum ab hostium vallo non multum cum suis copiis abesset, non expectato ab Alexandro conflictus signo primum in vallum impetum fecisse, eoque subverso, in Thebanorum praesidium iruisse. Hunc sequutum Amyntam Andromenis filium, qui conjunctas cum Perdicca copias suas habebat, simulac Perdiccam intra vallum progressum videret, suam etiam cohortem immisisse. Alexander id conspiciens, ne sui soli relictis à Thebanis circumvenirentur, reliquum exercitum invexit: & sagittariis quidem atque Agrianis intra vallum ire iussis, agemata & scutatos extra vallum continet. Ibi Perdiccas, dum interius vallum penetrare conatur, telo ictus procidit, & graviter faucibus in castra defer-

ἔξω κατέειχεν. Ἐνθα δὲ Περδικχας μὲν ἔδωκεν, καὶ ἀποκομίζετο κακῶς ἔχων.

63 Τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς] MS. Opt. αὐτῶν.

64 Βλάβην τῆς σφῶν] Putidiusculum hoc. Debuerat enim τῆς σφῶν: ut III, 12 ἐκ πλεονεξίας τῆς σφῶν κατέβην. Et 13 τῆς τῆς σφῶν φεύγοντας. Et 17 χωρὶς τῆς σφῶν ἔχοντας. In MSSis quibusdam deest media vocula, in alio erat τῆς, in optimo βλάβην τῆς σφῶν. Videtur legendum βλάβην τῆς σφῶν.

65 Βασίλεως ἑστίν οἱ αὐτῶν] MSS. plane omnes εἰσιν. Immo & Veneta editio. Primi mutarunt Basileenses. Et quare? Utique II, 8 καὶ τῶν εἰσιν οἱ κατὰ ὥνυ θυνοιο. Et 23 ἔχοντο αὐτῶν πύργον εἰς ὁ. Et milles ita. Quum vero hos Βασίλεως ἑστίν Vulcanius interpretatus esset Boeotorum primores, & eo Freinshemius in indice

Curtiano reprehenderet non satis exprimi Græcum, ex chirographo Vulcanii ipsius sic mutavi.

66 Οὐ περιμένοντας πρὸς Ἀλέξανδρον] Optimus παρ' Ἀλέξ. Certe suavius.

67 Ἰδὼν Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ μοκροὶ ἀπολειφθέντες] Sustineri aliquatenus hæc oratio potest, si quæ addenda fuerant, subintelligas. Sed & hic fraudem reipublicæ factam significat eximius ille codex, dum post secundam vocem interponit καὶ δίσας, quod prorsus recipio, & versionem addo, ac veritus, neque enim solet hoc verbum suppressere auctor, ut patet ex II, 13 Φαεινῶντος ἐπὶ Χίον ἑτάλη, δίσας μὴ τῶν Χίων νικητῶν. Sane & Freinshemius I, 13, 20. Non Alexander suis timens.

ἔχον ὅτι τὸ τραπὲδον ἢ χαλεπῶς διεσώθη
 ἀπὸ τῆς τραυματίας. Τὸς μὲν τοὶ Θεβαίους ἐς τὴν
 κοίλιν οὐδὲν τιμῶν τὸν Ἡράκλειον φέρουσιν οἱ
 ἅμα αὐτῶν εἰσπεσόντες ὁμῶς τοῖς παρ' Ἀλέξαν-
 δρῳ τοξόταις συνέκλεισαν· ἢ ἔτε μὲν πρὸς τὸ
 Ἡράκλειον ἄναχωρῶν, εἴποτο τοῖς Θε-
 βαίοις· ἄλλοθεν δὲ ὅτι στρατὸν αὐτοῖς συνβοῇ
 τῶν Θεβαίων, Φυγὴν τῶν Μακεδόνων γίγνεται. ἢ Εὐ-
 ρυβότας τε ὁ Κρηὶς πῖπτον τοξάρχης, ἢ αὐτῶν
 τῶν τοξοτῶν ἐξεδυμῆκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ χετέφυ-
 γον πρὸς τὸ ἄγλημα τὸ τῶν Μακεδόνων, ἢ τοὺς
 υπασιγὰς τοὺς βασιλικὰς. Καὶ τότε Ἀλέ-
 ξανδρῷ τὴν μετ' αὐτῶν φθιόντων χαλκῶν, τὴν
 Θεβαίους δὲ λευκότας ἐν τῇ διώξει τὴν ταξίν,
 ἐμβάλλει ἐς αὐτὰς συντεταγμένῃ τῇ φάλαγγι.
 Οἱ δὲ ὠθεῖσιν τὴν Θεβαίους εἰς τὴν πυλῶν· ἢ τοῖς
 Θεβαίοις ἐς τοσόνδε ἢ Φυγὴν φοβερά ἐγίγνετο, ὥ-
 στε ἀφ' ὧν πυλῶν ὠθεῖσθαι ἐς τὴν πόλιν, ὥστε
 ἐφθῆσαν συγχλεῖσαι τὰς πυλάς· ἀλλὰ συνεισι-
 πῆσι· ἢ αὐτοῖς εἰς τὴν τεῖχος, ὅσοι τῶν Μα-
 κεδόνων ἐγγὺς φθιόντων ἔρχοντο, ἅτε ἢ τῶν τε-
 χῶν ἀφ' αὐτῶν πρυλαχὰς τὰς πολλὰς ἐρήμων
 ὄντων· ἢ παρελθόντες εἰς τὴν Καδμείαν· οἱ μὲν
 ἐκείθεν χετὰ τὸ Ἀμφίων σὺν τοῖς χετέχουσιν
 τὴν Καδμείαν ἐξέβαινον ἐς τὴν ἄλλαν πόλιν· οἱ
 δὲ χετὰ τὴν τεῖχιν ἐχόμενα ἤδη πρὸς τῶν συμ-
 εισπεσόντων τοῖς φθιόντων ὑπερβαίντες, ἐς τὴν
 ἀγορὰν δρόμῳ ἐφέροντο. Καὶ ὀλίγον μὲν ἵνα
 ἡρώον ἐμείναν οἱ τεταγμένοι τῶν Θεβαίων χετὰ
 τὸ Ἀμφίον ὥς δὲ πανταχόθεν αὐτοῖς οἱ Μακε-
 δόνες ἢ Ἀλέξανδρῳ ἄλλο τε ἄλλῃ ὀπιφανόμε-
 νῳ πρὸς ἔκλειστο, οἱ μὲν ἰπποῖς τῶν Θεβαίων
 διεκπεσόντες ἀφ' ὧν πολεῶς ἐς τὸ πεδίον ἐξέπι-
 πτον· οἱ δὲ περὶ οἷον ἔχαστος ὡς ἔχαστος ἔστω ζο-
 ῖτο· ἔθα δὲ ὁρῶν ἔχ' ἔτι πῶς οἱ Μακεδόνες⁷²,
 ἀλλὰ

defertur : atque ægre ex eo vulnere cura-
 tus est. Ac Thebanos quidem ii, qui cum
 Perdicca vallum perruperant una cum A-
 lexandri sagittariis, in cavam viam, quæ
 ad Herculis templum fert, concludunt : &
 quamdiu templum versus se recipiunt, per-
 sequuntur : sed inde conversis rursus cum
 clamore Thebanis, Macedones se in fugam
 conjiciunt : atque Eurybotas quidem Cre-
 tentis sagittariorum præfectus cadit, & sa-
 gittariorum circiter septuaginta ; reliqui ad
 agema Macedonum & scutatos regiones con-
 fugerunt. Alexander animadversâ suorum
 fugâ, & temerariâ ac confusâ Thebanorum
 persecutione, instructâ phalange in eos fer-
 tur, eosque intra portas præcípites agit.
 Tantus autem fugientium metus ac pertur-
 batio erat, ut quum per portas in urbem
 repellerentur, ne de claudendis quidem
 portis cogitarent : sed quotquot Macedones
 fugientibus imminebant, una cum ipsis in-
 tra muros sese conjicerent : quippe quod
 muri, ob frequentia præsidia, propugna-
 toribus vacui essent. Quumque ad Cad-
 meam arcem progredierentur, alii quidem
 inde, secus Amphionis templum, una cum
 iis qui Cadmeam arcem occupabant, in
 aliam urbis partem exierunt ; alii secus
 moenia, quæ jam ab iis, qui una cum fu-
 gientibus illapsi in urbem erant, teneban-
 tur, cursim ad forum ferebantur. Ac The-
 bani quidem, qui ad Amphionis tem-
 plum in statione erant, aliquamdiu substi-
 tere : cæterum quum ex omni parte Ale-
 xander cum Macedonibus superveniens pre-
 meret, equites quidem Thebani per urbem
 diffusi in campos procurrerunt : peditum
 quisque ut potuit, salutem sibi quæsit.
 At vero irâ perciti non tam Macedones,
 quam

68 Πρὸς τὸ Ἡράκλειον] Optimus ἐπὶ τὸ Ἡρ.

69 Ἀλλὰ συνεισπῆσι. MSS. partim συνεισπῆσι, partim ἡρόδοτος & Veneti & Basilenses ediderunt, partim συνεισπῆσι & sic quoque Vulcanius ex Augustano, neque in ullo scriptura in editionibus postremis vulgata exstat : & quum sic quoque mox sequatur, stultitia mea fuit id immutasse.

70 Καὶ παρελθόντων εἰς τὴν Καδμείαν] Si hæc verba parenthesis etiam sunt includenda, id quod primo factum in editione Vulcanii video ; quomodo ea possunt tali modo verti, ut idem fecit ? Certe id vitiosum est, & post vocem ὅταν claudenda est parenthesis. Deinde si sic jam retineamus genitivum παρελθόντων, quod & fieri posse & recte fieri posse fateor ; tamen etiam fatendum erit non esse styli Arrianxi, ut apparet ex cap. 23 πολλὰς αὐτοῖς εἰς τὰ φρονίμους τὴν μὲν διαφθορὰν καταπαύσας, τὴν δὲ βαλλομένης. Libro III cap. 8 οἱ μὲν πολλοὶ ἀπίθουσι, τὴν δὲ τινὰς ἢ ἀπίθουσι, τὴν δὲ ἢ ζῶντας αὐτοῖς ἵππους ἔλαβον. Sed & eodem libro III cap. 25 insignis plane ad hanc rem locus est, ut ibi patebit. Hinc igitur plenissime adsevero ex optimo legendum παρελθόντων. Sic omnia plana, ut edidimus.

71 Ἐς τὸ πεδίον ἐξέπιπτον] Quod mirum est, nihil postea de his equitibus, qui in campos procurrerunt,

ut Vulcanius, apertos extra urbem campos effuso cursu petierunt, ut Facius, sequitur, unde colligamus, quid iis factum sit : & credere possumus in tanto odio securos eos abiisse ? Aliquos quidem evasisse ex hoc incendio scribit postea supervenientes Atheniensibus mysteria majora celebrantibus. Quod magis mireris, habet Optimus codex ἐς τὸ στρατόπεδον. Utrum Alexandri, ut precarentur veniam ? an ipsorum Thebanorum, ut inde se facilius tuerentur ? Thebanorum non audimus fuisse ; sed bis supra meminit στρατοπέδου Alexandri. Huc non dubito illos fugisse, seu via ipsa illuc eos ferente, seu quod animadverterant non esse admodum efferatos Macedonas. Sed & scripsit forsitan ἔξισπιναι.

72 Οὐχ ὅπως τι οἱ Μακεδόνες] Non tam Macedones. Aliud tamen ab hac versione declarant proprie Græca verba : est enim ὅπως quomodo, postquam, prout, id quod parum huc convenit. Igitur ut omnia bene se habeant, scribe ἔχ' ἔτι πῶς τι οἱ Μακεδόνες, quod exstat in omnibus MSS. notavitque etiam ex Augustano Vulcanius, unde & plene admisi. Deinde scribendum τὴν μὲν ἄλλαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπισπῆσιντες, ἢ δὲ ἢ ἐς ἄλλαν, quomodo integre codex optimus. Οὐδὲ δὲ autem est in omnibus, idque confirmat ipse auctor libro III cap. 24 πολλὰς μὲν ἀπίθουσι αὐτοῖς φεύγοντας, ἢ δὲ τινὰς ἐς ἄλλαν τὴν ἐρημίαν, C 2

ἀλλὰ Φοκεῖς τε καὶ Πλαταιεῖς καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Βοιω-
τοὶ, ἔδδ' ἀμυνομένους ἐπὶ τῆς Θηβαίας ἐδδὲ
κόσμῳ ἐκλείον, τῆς μὲν οὖν ταῖς οἰκίαις ἐπεισ-
πίπτοντες, τῆς δὲ ἐς ἀλκὴν τετραμμένους, τῆς
δὲ καὶ πρὸς ἱεροῖς ἐκείνουσ' ἔτε γυναικῶν ἔτε
9 παίδων Φειδομήριοι. Καὶ παθόντες τὸ Εὐλι-
κόν, μεγέθει τε καὶ ἀλυσίσι πολέως καὶ ὀξύτητι
ἔργου, ἔχ' ἥκιστα δὲ τὰς ὁδοὺς ἐς τε τῆς
παθόντας καὶ τῆς δρασάνας, ἢ μείον ἢ τῆς ἄλ-
λης Εὐλίνας ἢ καὶ αὐτῆς τῆς μετὰ χρόνον
ἔργου ἐξέπληξε. Τὰ μὲν γὰρ Σικελίαν Ἀθη-
ναίοις ἐκωκυρεχθέντα, εἰ καὶ πλήθος τῶν ἀπολομέ-
νων ἢ μείονα τὴν ἔμφορον τῇ πόλει ἤνεγκεν,
ἀλλὰ τὰς τὸ πόρρω ἀπὸ τῆς οἰκίας διαφθορῆται
αὐτοῖς τὸ τρεῖς, καὶ τὸ πολὺν ἔμφορον
μᾶλλον ἢ οἰκίον ὄντα, καὶ τὰς τὴν πόλιν αὐτοῖς
περιλειφθέντα, ὡς καὶ ἐς ὑπερονότου τὰς πο-
λέως ἀνίσταται, Λακεδαιμονίους τε καὶ τοῖς ἔμ-
μαχοις καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμῶντας, ἔπε
αὐτοῖς τοῖς παθόνσι ἴστω τὴν αἰδομένην τὴν ἔμφο-
ρον πρὸς τὴν πόλιν, ἔτε τοῖς ἄλλοις Εὐλίαι τὴν
ὅτι τὰς παθόντας ἐκπληξίν οἰοῖται παρέχε. Καὶ τὸ
ἐν Αἰγῶς πολεμοῖς αὐτῆς Ἀθηνῶν πᾶσιμα,
καυλῶν τε ἦν, καὶ ἡ πόλις ἐδδὲ ἄλλ' ὅτι μὴ τῶν
μακρῶν τετραχθῆναι ἐξέπληξε καὶ τῶν πολλῶν πα-
ραδοσὶ καὶ τερήσῃ τὸ δὲ χρόνος ἐς ταπεινότητά ἀφι-
κομένη, ἵνα τε ἡ πόλις ἵνα περὶ οὐκ ἐφύλαξε,
καὶ τὴν δύναμιν ἢ ἀφ' ἡμαρτὴν τὴν παλαιὰν ἔλα-
βεν⁷⁵. ὡς ἴατε μακρὰ τείχη ἐκλείχσασθαι καὶ τὸ θα-
λάσσης αὐτῆς ὅτι κρατῆσαι, καὶ ἵνα ἵνα φοβερῆς
σφίσι Λακεδαιμονίους καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθόντας
ἀφανίσαι ἵνα πόλιν, αὐτῆς ἐν τῷ μέρει ἐκ τῶν
ἐχθρῶν κινδύνων ἀφαισώσασθαι. Λακεδαιμο-
νίων ἵνα αὐτὸν καὶ τὰ Ἀθῆνας καὶ Μαντινέαν
πᾶσιμα, τῷ ὁδοῦ μᾶλλον ἢ τὴν ἔμφο-
ρον, ἢ τὰς πλείους ἵνα ἵνα ἀπολομένων τῆς Λα-
κεδαιμονίους ἐξέπληξε ἢ ἵνα ἵνα ἐκωκυρεχθέντα
Βοιωτῶν καὶ Ἀργεῶν γενομένη πρὸς ἑσθλὴν πρὸς
τὴν Σπάρτην, καὶ αὐτὴ τὰς αἰσθῆς τὸ ὅτι μᾶλλον
ἢ τῇ

quam Phocenses & Plataenses alique Boe-
oti, Thebanos non jam resistentes nullo
modo adhibito trucidant: alios, irruptione
in eorum aedes factā; alios ad vim con-
versos, alios ad templa confugientes ac
supplices: neque mulieribus neque pueris
parcentes. Porro clades ista Græcanica,
cum magnitudine urbis captæ, tum celeri-
tate rei, quodque adeo præter opinionem
tam eorum qui eā affecti essent, quam qui
affecissent, accidisset, non minus alios Græ-
cos, quam eos qui rei gestæ interfuerant,
perculosos tenuit. Namque Atheniensium
clades apud Siciliam accepta, tametsi in-
terfectorum numero non minorem calami-
tatem urbi attulit; tamen quoniam procul
à domo exercitus perierat; isque potius ex
auxiliaribus quam domesticis copiis conscrit-
tus fuerat; quodque urbs illis salva relicta
esset, quā in posterum cum Lacedæmoniis
eorumque sociis & magno rege bellum ge-
rentes diu resistere possent; neque ipsis qui
clade illa affecti erant, tantum calamitatis
sensum infixit, neque reliquis Græcis pa-
rum cladis admirationem consternationem-
que incussit. Rursus alia Atheniensium ad
Ægos fluente clades navalis fuit: at urbs
nullā aliā calamitate acceptā, præterquam
quod longi muri diruti, multæque naves
amissæ, & imperium aliquā ex parte im-
minutum erat, formam tamen decoremque
patrium retinuit, pristinamque potestatem
exiguo post tempore recepit, ita ut & lon-
gos muros instaurarit, & maris imperium
recuperarit, utque Lacedæmonios, qui tum
temporis maxime formidabiles ipsis erant,
& parum aberat quin urbem everte-
rent, ipsi vicissim è summis periculis con-
servarint. At Lacedæmoniorum rursus ad
Leuctra ac Mantineam clades, inopinato
potius calamitatis eventu quam cælorum
multitudine Lacedæmonios perterrefecit.
Sed & Boeotorum & Arcadum cum Epa-
minonda ad Spartam pugna, insolentia spe-
ctaculi

ne, etsi alioqui τῆς μὲν, τῆς δὲ sit vulgata oppositio
eque quum alibi in nostro occurrat, tum cap. 18. III,
25. v, 10. Neque vero postrema verba putem sic intel-
ligenda, ut intellexit Vulcanius *ad templa confugientes*
ne supplices; quod videtur fecisse deductus ab Facio, qui
inani timore hic dedit, *nec privata tellus, nec sacra a-*
edes, nec deorum ara cuiquam saluti fuit. Nam tantum-
modo mens Arriani est de domibus; nempe milites A-
lexandri passim per domos cucurrisse, quærentes cæ-
dem; in his igitur domibus alios occiderunt aulos vim
tentare & se illic defendere, (nam in publico ἐδδὲ ἀμυνο-
μένοις; jam dixit) alios vero vi omisit ad ἱερά & focum &
apud avita ac privata sacra prostratos & per ea precantes.

73 Τὰ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς οἰκίας διαφθορῆται &c.] Cum
universa hac consideratione Arriani conferenda est
prima periculus Æneæ in commentario Tactico, quem
nullus dubito in easdem historias aciem intendisse, quum
similia prorsus proferret; ex observatione rerum vide-

licet quibus ipse aut interfuerat, aut à quibus vita ipsius
& ætas non erat admodum remota: ut hinc quoque vi-
deatur nonnihil confirmari conjectura magni Casauboni
de scriptoris ejus ætate.

74 Νῆες τὴν πολλὰν παραδοσὶ] An non mediz voces
aliquid offendunt? an non videtur scripsisse auctor τὴν
πολεμικῶν, quæ vox sic temere contracta coierit? an ut
Σουφρομένη οἱ πολλοὶ?

75 Τὴν δύναμιν ἢ διαρκῆ τὴν παλαιὰν ἔλαβεν] Forte
τὴν πάλαι ἀνέλαβεν, quum & oratio id postulet, & amet
Arrianus ita loqui. Sic cap. 12 τὴν πάλαι ἔργον. Et 18
ἐνθαυτοῖς πάλαι. 11, 3 Γόρδιον ἵνα τὴν πάλαι Φρυγῶν ἀνδρα-
γύτητα. Et 14 ἐς βελαιῶν τὴν πάλαι ὕψος φιλίας. 111, 18
αὐτὴ Περσῶν τὴν πάλαι τιμωρίαν. 111, 26 τὴν φιλίας τὴν πάλαι
ὑπεκκ. v, 19 ἄλλαν χώραν πρὸς τὴν πάλαι ὕψος προσέθηκε.
Certe versio has voces proprie explicat. Sed MSS. omnes
vulgatum firmant.

ἡ τῇ ἀρεθείᾳ τῶν κινδύνων⁷⁶ αὐτὸς ἰε τῆς Λα-
κεδαιμονίας καὶ τῆς Συμμεταχόντων αὐτοῖς τῶν
ἰότε τραγμάτων ἐφόδισεν. Ἡ δὲ δὴ Πλαταιέων
ἄλωσης καὶ πόλεως, τῇ μικρότητι τῶν κατὰ τὴν
φθίνουσαν, (ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἀφ' αὐτῶν ἔφυγον
πάλαι εἰς τὰς Ἀθήνας,) ἐμείγα παθήματα ἐγένετο.
Καὶ ἡ Μήλη καὶ Σκιώνης ἄλωσης, ἡσιωτικῶς τε
πολίσιμα⁷⁷, καὶ τοῖς δρασάσων αἰσχυρῶν
μαλλόν ἢ προσέβαλεν, ἡ δὲ ἰοξύμπαν Ἑλλω-
κὸν μέγα⁷⁸ τὸ ὄλεον παρέχε. Θεβαίοις δὲ
τὰ τὸ Σπασαεὺς ὄρεα καὶ ξυῖ ἐδὲν λογιζομένη
τοῖμα, καὶ ἡ ἄλωσης δι' ὀλίγους ἰε καὶ ἐξυῖ πόνω
ἰὸν ἐλόντων ξυνεχθεῖσα, καὶ ὁ φοῖν⁷⁹ πολὺς,
οἷα δὲ ἐξ ὁμοφύλων ἰε καὶ παλαιὰς ἀπεχθείας
ἐπεξίονταν, καὶ ὁ τὸ πόλεως παλιελὴς ἀνδραπο-
δισμός, διωμά⁸⁰ ἰε καὶ δόξη ἐς τὰ παλέματα τῶν
ἰότε τραγμάτων⁸¹ ἐν τοῖς Ἑλλησπον, ὅθεν ἐξῶ⁸²
εἰκότ⁸³ εἰς μῆνιν τὴν Σπὸ⁸⁴ τὸ θεῖον ἀνέχεσθ⁸⁵.
Ὡς τὸ περὶ τῶν Μηδικῶν πολέμων τραγμάτων τὸ
Ἑλλωκὸν ἀφ' αὐτῶν ταύτων δίκην ἐκπίσαν-
τας Θεβαίους, καὶ τὸ Πλαταιέων ἐν ταῖς σπον-
δαῖς κατὰ τὴν φθίνουσαν, καὶ τὸ παντελὲς ἀνδραποδι-
σμὸν τὸ πόλεως, καὶ τὸ τὸ ὄλεον τῶν σφῶ⁸⁶ Λα-
κεδαιμονίους ἐχ' Ἑλλωκὸν γενομένης ἀφ' αὐτῶν
Θεβαίους σφῶ⁸⁷, καὶ τὸ χρεῖν τὸ ἐρημώσεως, ἐν
ὅττοις Ἑλλωκὸν τὸ ὄλεον ἀνδρῶν Μήδοις ἀπώ-
σαντο τὸ Ἑλλάδ⁸⁸ τὸ κινδύνων καὶ ὅτι Ἀθηναίους
αὐτοὶ τῇ φθίνουσαν ἀπώλλυνον, ὅτε τὸ ἀνδρα-
ποδισμὸν τὸ πόλεως γνώμῃ τῶν τῶν Λα-
κεδαιμονίων συμμάχοις. Ἐπεὶ καὶ τὸ ἐξυ-
φορεῖς πολλὰ Σπὸ⁸⁹ τὸ θεῖον ὅτισημῶν ἐλέγετο,
καὶ δὴ οἱ μὲν τῶν τῶν ἡμελῆθη ὑπερον δὲ ἡ
μενῆμ αὐτὰ ἐς λογιζομένη ἐκπαλαῖ ὅτι τοῖς
ξυνεχθεῖσι τῶν τῶν ἀνέχεσθ⁹⁰. Τοῖς
δὲ μετὰ τῶν τῶν συμμάχοις (οἷς δὲ καὶ
ἐπετρέφει Ἀλέξανδρος τὰ κατὰ τὰς Θεβας ἀφ' αὐτῶν)⁹¹ τὸ κατὰ τὰς Θεβας ἀφ' αὐτῶν

ctaculi potius quam magnitudine periculi;
& Lacedæmonios ipsos & alios, ad quos
infortunium illud communiter pertinebat,
perculit. Platæensium vero urbis expugna-
tio, ob paucitatem captorum (plerique enim
multo ante Athenas profugerant) minus ca-
lamitosa est habita. Porro Melus & Scione
insularia oppidula capta, dedecus potius
victoribus quam Græcis admirationem at-
tulere. Thebanis vero repentina atque te-
meraria defectio, adeoque brevis ac facilis
expugnatio, strages etiam multa, utpote a
tribulibus & quidem iis veteres inimicitias
persequentibus edita, totius denique urbis
direptio, quæ potentiâ bellicâque gloriâ in-
ter Græciæ civitates eminebat, haud im-
merito ad divini numinis iram referebatur;
nimirum de Thebanis, quod Medico bello
Græcos prodidissent, tandem pœnas exi-
gentis: quod Platæenses violatis induciis
oppressissent urbemque eorum pehitis diri-
puissent: quod eos, qui se Lacedæmoniiis
dedidissent, præter Græcorum morem tru-
cidassent: quodque eam regionem vastassent,
ex quâ Græci in Medos aciem instruentes
periculum totius Græciæ cervicibus aver-
tissent: quodque Athenienses suo etiam suf-
fragio perdidissent, quum inter Lacedæ-
moniorum confœderatos de diripiendâ urbe
consultaretur. Porro ante illam urbis cala-
mitatem multis prodigiis divinitus editis
monitos eos fuisse ferunt, quæ quidem tum
temporis negligebantur: postea memoriâ
repetita in eam cogitationem induxerunt,
eventus ipsos iis prodigiis significatos fuisse.
Auxiliariis autem copiis (quibus etiam A-
lexander de rebus urbis pro suo arbitratu
statuere permisit) Cadmeam arcem præsidio
teneri

76 Τῇ ἀρεθείᾳ τῶν κινδύνων] Absque dubio, τῶ κινδύνῳ,
& miror, unde hoc tam parens & insulsum in omnibus
sane editionibus vitium exstiterit, quum & Facius peri-
culi specie & magnitudine & pariter Vulcanius reddant.
Sic olim scripseram. Vulgarum tamen restat in omnibus,
quos evolvi, quod magis miratus sum: præter unum
aliud & optimum, qui habent τὸ κινδύνῳ, idque est
verissimum, & nunc deprehendo similiter notasse ex
Augustano Vulcanium.

77 Νεσιωτικὰ τὰ πολίσματα ἢ] Iniqua suspiciōne ve-
xat Arriani hanc ἐπιτήρησιν Holstenius in postumis ad
Sæphanum, notans se putare id factum κακοζήλιον Thu-
cydidis, qui quod certa conditione tunc de Scionæis scri-
pserat, id absolute postea adseverante Arriano, & quæ
alia huc facientia apud eum videri possunt. Non enim
hic de Scione solum loquitur, sed etiam de Melo: de
hac Melo vellem audire, quemadmodum aliter scriptu-
rus foret Holstenius, quam nunc facit Arrianus, apud
quem omnia sunt acutissima meo iudicio. Nam quum
Scione vere esset πόλις, & Melus vero esset insula cum
urbe prorsus non majoris operis, ad utramque simul re-
spiciens iuste & bene dixit νεσιωτικὰ πολίσματα. Et ope-
ra præcium erit videre, quam bene ipse in voce ΦΑΣΗ-

ΔΙΣ tueatur Herodianum, quum & is & solus Phaselum
testaretur esse insulam.

78 Τῶν τότε προχόντων] Nihil cohæret aut convenit.
Lege προχόντων, nempe πόλεως, quod præcedit, & con-
structio est πόλεως προχόντων τὸ τότε πόλεως ἐν ταῖς Ἑλλήσπον.
Sic omnes MSSi. Sic versio Vulcanii, qui etiam post-
ea id ex Augustano annotavit.

79 Εἰς μῆνιν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀνέχεσθ⁷⁹] Libro tamen
iv cap. 9 omittit præpositionem, ἐς μῆνιν τὸ Θεοῦ ἀνα-
φύομαι.

80 Παραδόντων σφῶ⁸⁰] Notante Vulcanio habet August.
σφῶ⁸⁰ αὐτῶν, quod ipse in uno tantum reperi, quem se-
cundo loco contuli, sed cuius corrector nimis invere-
cunde hic illic aliqua immisit, plerumque cum August.
codice convenientia. Quem quum plus æquo probaret
Vulcanius, tum illas lacinias adscivit, tum ex ejus au-
thoritate versionem quoque suam aliquoties interpolavit.
Sic quum cap. 11 inveniret τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν καὶ τὰς
ἄλλας Ἑλλήσπον adscripsit versioni & relique Græciæ. Ibidem
quum esset ὅρος, τίμῳ τὴν οἰκίαν Ἀθήνας, ille Latina sic
quoque finxit montem transit secans iter, quod Abd. &
M. versus Græcas urbes ad mare suas tendit. Quorum
quum finis non sit, relicta auctori suo, hinc abigantur.

ξε, ἡ πόλιν δὲ χαλῶσκά· φαίεις ἔδαφον, καὶ
 ἡ χώραν χαλῶσκά· τοῖς θυμμάχοις, ὅση μὴ ἱε-
 ρα αὐτῆς· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ ὅσοι ὑπε-
 λείποντο Θεβαίων, πᾶσι τῶν ἱερέων τε καὶ ἱερειῶν
 καὶ ὅσοι ξένοι Φιλίππων ἢ Ἀλέξανδρον ἢ ὅσοι παρ-
 ξένοι Μακεδόνων ἐγένοντο, ἀνδραποδίσαν. Καὶ
 τῶν Πινδάρων δὲ ποιητῶν οἰκίαν καὶ τῆς ἀπογόνου
 Πινδάρου λέγουσιν ὅτι διεφύλαξεν Ἀλέξανδρος
 αἰδοῦν τῇ Πινδάρου· ὅτι τέτοις Ὀρχομένον τε
 καὶ Πλαταιὰς ἀναστῆσαι τε καὶ τειχίσαι οἱ θυμμά-
 10 χοι ἐγνώσαν. Ἐς δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδας ὡς
 ἐξηγήθη τῶν Θεβαίων τὸ πᾶν, Ἀρχαῖδες μὲν
 ὅσοι βοηθήσαντες Θεβαίοις ἀπὸ τῆς οἰκείας ὥρ-
 μήθησαν, θάνατον χαλεψήσαντο τῷ παρὰ
 τῶν σφῶν ἐς τὴν βοήθειαν. Ἡλεῖοι δὲ τῆς Φυ-
 ράδας σφῶν χαλεπὸν ἔχοντο, ὅτι ἐπὶ τῇδεῖοι Ἀλέ-
 ξάνδρου ἦσαν⁸¹. Αἰτωλοὶ δὲ παρὰ τῆς σφῶν
 ἐθνη πέμψαντες, θυγῶν τυχὴν ἔδοντο, ὅτι
 καὶ αὐτοὶ ἡ παρὰ τῶν Θεβαίων ἀπα-
 γελθέντες ἐκώλεισαν. Ἀθωαῖοι δὲ, μυσθίων
 τῶν μεγάλων ἀγορῶν, ὡς ἦσαν πνὲς τῶν Θε-
 βαίων ἐξ αὐτῶν ἔργα, τὰ μὲν μυσθία ἐκ-
 πλαγάντες ἐξέλιπον, ἐκ δὲ τῶν ἀργῶν ἐσκευα-
 γώρουν ἐς τὴν πόλιν. Οἱ δὲ δῆμος δὲ ἐς ἐκκλη-
 σίαν συνηλθὼν, Δημάδου γράψαντες, δέκα
 παρὰ τῶν πάντων Ἀθωαίων ἐπὶ τῶν Ἀλφειῶν,
 πέμπει παρὰ τῶν Ἀλεξάνδρου, ἕστινας ἐπὶ τῇδε-
 ῖας Ἀλεξάνδρου ἐγνώσκον· ὅτι τὸ αὐτὸ ἐξ
 Ἰλλυρίων καὶ Τριβαλλῶν ἐπανῆλθε, χαίρειν τῷ
 δῷ τῶν Ἀθωαίων ὅσῳ ἐκ καὶ παρὰ τῶν
 Ἀθωαίων, καὶ ὅτι Θεβαίους ἐνεωτερισμῷ ἐπὶ μὴ
 σατο. Οἱ δὲ τῶν Ἀθωαίων ἀλλὰ φιλονεικῶντες παρὰ
 τῶν παρὰ τῶν ἀπεκρίνατο, ὅτι πολλοὶ δὲ παρὰ
 τῶν παρὰ τῶν δῶν, ἐξήτη τῶν ἀμφὶ Δημοσθέ-
 νου⁸² καὶ Λυκίον· καὶ Ἰππεῖδου δὲ ἐξήτη,
 καὶ Πολύεκτον, καὶ Χάρητα, καὶ Χαρίδημον, καὶ
 Εὐφιάτην, καὶ Διόπμον, καὶ Μοιροκλέα·
 τῶν τῶν αἰτίων ἐκ τῆς ἐκ Χαίρωνείας θυμ-
 φροῶς τῇ πόλει γενόμενης, καὶ τῶν ὑστερον ὅτι
 τῇ Φιλίππων ἡλεῖν τῇ πλημμεληθέντων ἐς τὴν αὐ-
 τὸν καὶ ἐς Φιλίππων καὶ Θεβαίοις δὲ τῆς τε
 ἀποστασεως ἀπέφαιεν αἰτίων ἐμείον ἢ τῶν αὐ-
 τῶν Θεβαίων νεώτεροις. Ἀθωαῖοι δὲ τῶν
 μὲν ἀνδρας ὅσῳ ἐξέδοντο, παρὰ τῶν δὲ αὐτῶν
 παρὰ

teneri placuit, urbem solo æquare; ad-
 hæc agros, nisi qui sacri essent, inter
 socios distribuere; pueros & fœminas,
 ac quotquot Thebanorum cædibus super-
 fuissent (exceptis sacerdotibus utriusque se-
 xus, atque iis qui Philippo aut Alexandro
 privatim, aut Macedonibus hospitalitatis
 jure devincti essent) in servitutem redige-
 re. Attamen Pindari poetæ domum ejusque
 stirpem ab Alexandro Pindari reverentiâ
 ducto, fartam tectam conservatam ferunt.
 Orchomenum inde & Platæas socii Alexandri
 instaurant, & muro cingunt. Postquam ad
 10 reliquos Græcos Thebanorum clades perla-
 ta est, Arcades, quotquot Thebanis sup-
 petias laturi domibus suis pedem extule-
 rant, in eos qui subsidii mittendi autores
 ipsis fuerant mortis sententiam ferunt. Elei
 exules suos, quod Alexandro chari essent,
 recipiunt. Ætolorum urbes singulatim le-
 gatos ad Alexandrum mittunt, veniam de-
 precantes, quod & ipsi nuntiata Thebano-
 rum defectione novis rebus studuissent. A-
 thenienses vero quum per id tempus magna
 mysteria celebrarent, & Thebanorum non-
 nulli ex recenti clade eo venissent, attoniti
 mysteria intermittunt, & sarcinas ex agris
 in urbem convehunt. Deinde populo in
 concionem vocato, Demade decernente,
 & decem legatos ex omnibus Atheniensibus
 seligente, ad Alexandrum, quos maxime
 gratos ei fore putabant, mittunt: qui quod
 ab Illyriis & Triballis incolumis redisset,
 publicam ei Atheniensium lætitiā, quam-
 vis non tempestive, significarent: quodque
 Thebanorum seditionem ultus esset. Ale-
 xander, quoad cætera humaniter ad eorum
 legationem respondens, epistolam ad popu-
 lum Atheniensem scripsit, quā Demosthe-
 nem, Lycurgum, Hyperidem, Polyeu-
 ctum, Charetem, Charidemum, Ephial-
 tem, Diotimum & Mærocleon sibi dedi po-
 stulabat. Hos enim autores cladis Chæro-
 nensis esse censebat, omniumque facinorum
 quæ deinceps post Philippi obitum adversus
 se pariter & illum commissa fuissent: The-
 banos denique non minus ab hisce quam
 ab iis qui in urbe res novas moliti erant,
 ad defectionem sollicitatos esse. Athenien-
 ses, iis quos poscebat retentis, alios rur-
 sum

81 Εἰς τῶνδε Ἀλεξάνδρου ἦσαν] Hoc placet editorum
 palato. At cur id potius illo, quod est in omnibus
 scriptis quos adhibui, Ἀλεξάνδρου. Nonne cap. 26. legi-
 tur πρὶν καὶ ἐπιτηδύοις γινώσκοντο τοῖς Θεβαίοις? Nonne
 IV, 14. ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδύοις ἢ τὰ Καλλισθένους? Nonne
 V, 28. τὸς ἐπιτηδύοις αὐτὰ ἐκκαλεῖται; Nonne VI, 13.
 τῶν ἐπιτηδύοις ἐς τὸ ἔσχατον Ἀλεξάνδρου γινώσκοντο? Immo
 & statim post, & alibi.

82 Εἰς τῶνδε τῶν ἀμφὶ Δημοσθένους] Legendum ἐστὶν, quo-
 modo est in optimo & quibusdam aliis: quippe non
 quærebatur, sed exposcebat, ut loquitur Livius XXXIX, 30.
 Imperatoribus Achæis potestas. Sic & paulo post scriben-

dum; nec minus ab hac corruptela liberi fuerunt alii.
 Diodorus IV, 279. Minos πῶς ἀγγέλλει πρὸς Καίσα-
 ρα ἐστὶν τὸν Δαυδαλὸν εἰς τιμωρίαν. Heliodorus lib. VII
 pag. 363. ὁ δὲ Αἰδύων βασιλεὺς ἐστὶν μὲν καὶ τὰς φίλας
 ἐστὶν δὲ καὶ τὰ συμμάχους μίτταλλα. Ubique requiritur
 ἐστὶν. Ipse Diodorus in hac historia subjicitur scribens
 ἐκκαλεῖται, & Plutarchus ἐστὶν πῶς, & utique statim
 sequitur τοῖς ἐκκαλεῖται. De numero autem demagogō-
 rum & varietate nominum confer, quæ notavit cita-
 vitque Maussacus ad Harpocrationem pag. 55. Εἰς τῶνδε
 longe aliam requireret constructionem, ut docet locus
 παρὰ Α. Περικλ. 17, 5.

παρὰ Ἀλέξανδρον, ἀφίκασι δὲ μόμοι τ' ὄργην τοῖς ἑξατηθεῖσι· καὶ Ἀλέξανδρος ἀφίκει, τυχόν μὲν, αἰδοῦ τῆς πόλεως, τυχόν δὲ, σπαθὴν ἔστιν Ἀσίαν φύλα, οὐκ ἐβέλων ἔδεν ὑποπίον· αὐτοῖς Ἑλλήσποντον ὑπολείπεσθαι. Χαρίδημον μὲν τοι, μόνον τῶν ἑξατηθεῶν καὶ ἐδιδόκων, φθύνειν ἐκέλευσε· καὶ φθύνει Χαρίδημος ἐς τὴν Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρείον.

Ταῦτα δὲ ἀφ' ἁπορίας ἐπαγγέλλεται εἰς Μακεδονίαν· καὶ τότε διὰ τὸ Ὀλυμπίῳ τιμωρῶσαι τὸ ἀπ' Ἀρχελαῦ ἐπιχεθεῖσθαι ἔθυσεν, καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ Αἰγαίᾳ διέθηκε τὰ Ὀλύμπια. Οἱ δὲ καὶ ταῖς Μύσαις λέγουσι ὅτι ἀγῶνα ἐποίησε. Καὶ οἱ τὴν ἀγῶνα τὸ Ὀρφέως ἔοικας ἔθετο· ὁ ἄλλος ἀγαλμα, τὸ ἐπὶ Πιερῇ, ἰδρῶσαι ξυμῆος. Καὶ ἄλλοι ἄλλα ἐπεθείαζον τὴν μάχην· Ἀλκιμαχίδης δὲ, ἀπὸ Τελμυσίδος μάντις, παρῆναι ἐκέλευσεν Ἀλέξανδρον· δηλαδὴ ὅτι πωληαῖς ἐπὶ τὴν μέλιν, καὶ ὅσοι ἀμφὶ ὀδῶν ἔχουσιν, πολὺς ποιεῖν τε καὶ αἰδέσθαι Ἀλέξανδρον καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. Ἀμὰ δὲ τὰ περὶ δερχιδῶν ἐξελαύνει ἀπ' Ἑλλησπόντου, τὰ μὲν καὶ Μακεδονίαν τε καὶ τὴν Ἑλλάδα Ἀντιπατρὶ ὅπι τρέφας, αὐτὸς δὲ ἄγων· περὶ μὲν σὺν φίλοις τε καὶ ποταμοῖς, καὶ πολλὰ πλέεις τῶν περὶ στυμνίων, ἰσχυρὰς δὲ ὑπὸ τῶν πεντακχιλίαις. Ἦν δὲ αὐτὰς ὁ φύλας τῶν λίμνῶν καὶ Κερκινίτιν ὡς ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ Στρυμόνα ποταμὸν τὰς ἐκβολὰς. Διαβὰς δὲ τὴν Στρυμόνα, παρήμειπεν τὸ Πάγαιον ὄρεον· τὴν ὡς ἐπ' Ἀβδηρὰ καὶ Μαρόνεια πόλεις Ἑλλήσποντος· ὅτι θαλάσσης ὁμιχμίας. Ἐνθεν δὲ ὅτι

sum legatos ad eum mittunt, iram adversus eos, quos ad supplicium deposcebat, ut remittat orantes. Quod quidem fecit, siue reverentiā urbis, siue studio trajiciendi in Asiam, nihil suspectum in Græciā relinquere volens. Unum Charidemum ex omnibus quos poposcerat & qui dediti non erant, exulare iussit. Charidemus in Asiam ad Darium regem profugit.

His rebus gestis in Macedoniam reversus, Jovi Olympico sacrum fecit jam antea ab Archelao institutum, & certamen Olympicum apud Ægas fieri curavit. Sunt qui & Musis ludos fecisse dicant. Per id tempus nuntiatum est Orphei OEagri F. Thracis statuum in Pieriā continuè iudasse. Varia fuit varum de hoc prodigio sententia: Aristander vero Telmisseus, vates eximius, Alexandrum bono animo esse jubet: significari enim, cujuscvis generis poetas magnopere laboraturos in Alexandro ejusque rebus gestis describendis atque decantandis. Dehinc ineunte vere ad Hellesponto movit, Macedoniae & reliquæ Græciæ administratione Antipatro commissā. Ipse peditum una cum militibus levis armaturæ & sagittariis triginta millia, equitum ultra quinque millia secum ducit. Iter autem illi fuit juxta lacum Cercinitem Amphipolin versus, & deinde ad Strymonis fluvii ostia. Trajecto dein Strymone, Pangæum montem præterit viā, quæ Abderam & Maroneam versus Græcas urbes ad mare sitas tendit. Inde ad Ebrum flumen profectus; quo haud diffi-

τὸ Ἑβρον ποταμὸν ἀφικόμενος, ἀφ' ἧς καὶ τῆς

83 Ἑλλήσποντον ἀπ' Ἑλλησπόντου] Vulcanius, ἀπ' Hellespontu solus, quum adhuc esset in Macedonia. Itaque notavit absurditatem istam Gentemesnilius jubens legere ἐπ' Ἑλλήσποντον, ut sensus requirit palam. Sed non tam sensus solus, quam quomodo sensum Arrianus expresserit, attendendum. Nam certe ante Gentemesniliū recte interpretatus sensum fuerat Facius, cum exsensu ad Hellespontum movit. Hic autem MSS. omnes habent ἐπ' Ἑλλήσποντον. Et solet Arrianus tam secundum quam quartum casum huic propositioni adjungere. Sic infra. Ἐπὶ Μιλῆτι ἐστάλετο. Lib. III cap. I ἐπ' Αἰγύπτου ἐστάλετο, ubi Veneti & Basileenses ediderant Αἰγύπτου. Et cap. 6 ἐστάλετο ἐπὶ Πελοποννήσου. Sic enim MSS. Florentini, sic ex Augustano Vulcanius, quum priores indocte Πελοποννήσου antehac exhibeant. Itaque & libri II initio pro ἐπὶ Αἰγύπτου πάλιν reponendum Αἰγύπτου, & vice versa III, 25 pro καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνι, corrigendum Βαβυλῶνι, quia utrobique ita non solum optimus codex sed in primo loco omnes MSS. exhibent: atque etiam illud Αἰγύπτου apparet in Basileensi editione. In Ind. cap. 43 solus Augustanus recte ἐπ' Αἰγύπτου. Hinc est, quod nolim audire Casaubonum in verbis Strabonis lib. IX pag. 408. Σχοιῖος ἐπὶ χερσὶ τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ Αἰθιοπίας, legere jubentem ἐπὶ Αἰθιοπίας, quia paulo post ἰγγύς τ' ἐπ' Αἰθιοπίας ἔστι, & quia sic Eustathius: utrumque enim æque justum & probum est. Non item, quum idem magnus vir in Theophrasteo charactere ἀναμνηστικῶς pag. 269 pro ἐπὶ θάλασσης φησὶ, scribi jubet ἐπὶ θάλασσης vel ἐπὶ θάλασσης. Per-

peram putat prius nihil significare: significat enim prorsus idem quod ἐπὶ θάλασσης.

84 Ἐπιτρέψας, αὐτὸς δὲ ἄγων] Revocavi distinctionem editionis Basileensis, quæ à Vulcanio inepte immutata, ineptius ab novissimo editore admissa & retenta est, ut post verbum ἐπιτρέψας poneretur εἰς τὴν τριτάτην. Vulcanium hujus culpæ auctorem ipsa ejus interpretatio prodit, quæ hinc quoque novam periodum inchoans finit secum ducit. Mirum cur Græca sic suspensa reliquerit, & non etiam ediderit ἄγχι.

85 Ἦν δὲ αὐτῶν ὁ εἶδος παρὰ τὴν λίμνην] Vindicavimus satis perspicue hunc locum ab perverso intellectu interpretum, qui de classe hæc acceperunt. Sed ante omnes video hic voluisse acrimoniam insignem ostendere Freinsheimium in Supplementis, non modo de classe accipientem ista, sed etiam causas dantem, cur huc iverit, non tantum παρὰ, sed διὰ τὴν λίμνην. Scribit enim: Hoc modo per lacum, quem à vicini montis nomine Cercinitem vocant, ubi classem habebat, in Strymonem invehens, Amphipolim & deinde ad ostia Strymonis processit. Digna Curtio supplementa. Scilicet Cercinitem lacus coibat cum Strymone, & sic reges Macedoniae in eo lacu soliti habere classem. Egrege id ex hoc loco sequitur. Nos in hujus partis interpretatione versati sumus ut decuit. Deinde optimus & alii ex antiquis παρήμειπεν. & pro Πάγαιον complures, & inter hos Perusinus, Πάγαρον ingenio solenni scribarum in depravandis appellationibus locorum.

τὴν πεπρωμένην. Εἰ κείθεν δὲ ἀφ' ἧς Παμφυλίας ὅππῃ
τὴν Μέλαναν ποταμὸν ἐρχεῖται. Διαβὰς δὲ καὶ τὴν
Μέλαναν, ἐς Σητὸν ἀφικνεῖται ὅν ἐκκοσι ταῖς
πέντε ἡμέραις ἀπὸ τῆς οἰκουμένης ἐξορμήσεως. Εἰ
θὼν δὲ ἐς Εἰλεῦντα, οὗ Πρωτεσίλαος ὅππῃ τῷ
πατρὶ τῷ Πρωτεσίλαος, ὅππῃ καὶ Πρωτεσίλαος
τῷ πατρὶ ἐδὲκεν ἐκβιῶν ἐς τὴν Ἀσίαν τῇ ἑλληνικῇ
τῇ ἡμέρᾳ Ἀγαμέμνονι ἐς Ἴλιον στρατεύσαντων.
Καὶ ὁ νῆς τῷ θυσιᾷ καὶ, ὅππῃ τεχέρας οἱ γενέ-
σθαι τῷ Πρωτεσίλαο τὴν ἀπόβασιν. Παρμυρίων
μὲν δὴ τῇ περὶ τῶν πολλῶν, καὶ ἡ ἴππων
ἀφ' ἑβδόμης ἐτάχθη ἐκ Σητὸς ἐς Ἀβυδὸν καὶ
διέβησαν εἰς ἡρώσι μὲν ἐκείθεν καὶ ἐξήκοντα⁸⁷, πλείοις
δὲ ἄλλοις πολλοῖς τροχίοις. Ἀλέξανδρον δὲ
ἐξ Εἰλεῦντος ἐς τὴν Ἀχαιοῦ λιμένα κατὰ ἄρᾳ ὁ
πλείων λόγος κατέχῃ, καὶ αὐτὸν τε κυβερνῶντα
ἡνὶ στρατηγὶδα ναυῶν ἀφ' ἑβδόμης καὶ ἐπειδὴ
κατὰ μέσον τὸ πόντον τῷ ἑλληνιστῶν ἐγένετο,
σφάζοντα ταύρον, τῷ Προσδῶνι καὶ Νηρηΐσι
σπένδειν ἐκ χυσοῦς φιάλης ἐς τὸν πόντον. Λέγου-
σι δὲ καὶ ὡρῶν ἐκ τῆς νεῶς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐκ-
βιῶν αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν, καὶ βαμύς
ιδρύσασθαι⁸⁸, ὅθεν τε ἐτάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης,
καὶ ὅππῃ ἐξέβη τὴν Ἀσίαν, Διὸς ἀποβατηρίου καὶ
Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους ἀμελθόντα δὲ ἐς Ἴλιον,
ἡνὶ τε Ἀθηνᾶς θυσιᾷ ἡνὶ Ἰλιάδι, καὶ τὴν πανο-
πλίαν

difficulus transmissio, per Pæticam regio-
nem ad Melana fluvium venit: eoque etiam
trajecto, vigesimo postquam è Macedonia mo-
verat die Seston adigit. Inde Eleunta pro-
fectus, Protefilao super ipsius tumultum sa-
crificat: quod Protefilaus creditur, Græ-
corum, qui cum Agamemnone ad Ilium
militarunt, primus in Asiam pedem intu-
lisse. Sacrificii vero scopus hic erat, ut fe-
licior ipsi quam Protefilao descensus in A-
siam esset. Parmenioni Alexander peditatus
maximam partem & equitatum ex Sesto in
Abydum trajiciendi negotium dat: qui
quidem triremibus centum & sexaginta
aliisque navibus onerariis quamplurimis
transvecti sunt. Alexandrum ex Eleunte in
Achæorum portum navigasse plures scri-
bunt, navisque prætoris gubernatorem
fuisse: quumque jam in mediis Hellesponti
fluctibus versaretur, mactato tauro, Nep-
tuno ac Nereidibus aureâ phialâ in mare
profusâ libasse. Ferunt etiam primum ex
nave cum armis in Asiæ terram descendisse,
altariaque struxisse Jovi descensori, &
Minervæ, & Herculi, eo loci unde ex
Europâ solvit, & in Asiâ appulit: quum-
que in Ilium venisset, Palladi Iliacæ sacri-
ficasse: universisque armis, quibus uti so-
leret,

⁸⁶ Διαβὰς καὶ τὴν πεπρωμένην. Ferri potest, ut tertia vox
pro τῷ ποταμῷ sumatur. Quomodo 11, 4 καθ' ἣν ἰδίαν Ἀλέ-
ξανδρος φασί μετὰ, καὶ τὴν καλὴν καθ' ἣν. In Indicis cap.
34 καὶ τὴν ἰσχυρὰ καὶ οἱ ταύτη ἰλαύνουσιν. MSus tamen
optimus καὶ τὴν Εἰλεῦντα, quod vere Arriani facilitati
convenit. Nam quod paulo ante in variis MSSorum
lectionibus Εἰλεῦντος & Εἰλεῦντος procaciter superbire nuper vo-
luerunt ita, unius literæ mutatione scribendum Εἰλεῦντος ja-
cantes, fatui & ridiculi sunt, quum sic jam olim ver-
terit Facius, & sequutus in Supplementis Freinshemius.
Multo ineptiores, quod ad rem certissimam tot aucto-
rum testimonia, quasi eis indigeret, vocant, maxime
quum jam Ortelius Hebrum Plinio & Ptolomæo sine ad-
spiratione dici Εἰλεῦντος apud Arrianum & Alexandri notaverit
retro tam longe. MS. optimus plane illic τὴν Εἰλεῦντα.
Etiam Vulcanius ex Augustano prorsus Εἰλεῦντος. Idem
præterea cum quibusdam aliis & hic Εἰλεῦντα, & infra
Εἰλεῦντος, licet sciam viros doctos pugnare pro vulgata.
⁸⁷ Εἰλεῦντος καὶ ἐξήκοντα. Vix credibile est Freinshe-
mium, tam seduli laboris virum, potuisse in Supplem.
Curt. 11, 5, 25 scribere: Inde cum quinquaginta longis
navibus Sigeum petiit, idque ex Arriano nostro &
Diodoro XVII, 17, quum apud hunc in Græcis clare ha-
beatur αὐτὸς δι' ἡμετέρας ναυσὶν ἐξήκοντα καταπλεύσας πρὸς
τὴν Τρωάδα χώραν. Sed nimirum, quia ibi in Latinis mi-
serabili & sædo errore editum fuit, ipse quinquaginta
cum navibus longis, ut cognosceremus unde & quo cum
studio ista Supplementa confecta sint. Arrianus autem
plane eum numerum improbat, ut audimus: ubi quam
sibi constet, apparet ex capite 19 hujus libri, ubi ejus-
dem navium numeri ductorem scribit Nicanora.

⁸⁸ Βαμύς ἰδρύσασθαι &c.] Locus animadversione di-
gnus. Nam quum ab Arriano dicatur Alexander aras
statuisse & ubi in Europa descendit, & ubi in Asiâ ap-
plicuit descenditque Jovis descensoris, Minervæ & Her-
culis, quum hoc inquam ordine collocata sint verba
Arriani, & eundem in interpretatione ordinem servasset

Facius: Vulcanio contra placuit eum invetere, dicere-
que eum altaria struxisse Jovi descensori & Minervæ &
Herculi eo loci unde ex Europa solvit & in Asiâ appu-
lit: quasi intelligeret, nisi fallor, horum aras utroque
loco illo positas. At vero Berneggerus Justino contra-
rium facit Arrianum, quippe hoc dicente lib. XI cap. 4
Alexandrum naves onerantem, conspecta Asiâ, duo-
decim aras Deorum in belli vota statuisse, notat, Jovi
descensori & Minervæ & Herculi struxit aras ait Ar-
rianus lib. XI. Freinshemius quid intellexerit, celare nos
voluit scribens in Supplementis. Ara deinde constituta
sunt, ubi exscensionem fecerat, Jovi descensori, Minervæ
que & Herculi: eo quoque loco unde ex Europa solve-
rat, aras exstrui jussit. Sed quanquam cælet, verissime
tamen videtur moderari. Nam haud dubie Διὸς ἀποβα-
τηρίου ara non potest vocari, nisi à loco, in quo ἀπο-
βατῆρες solent homines, qui navigarunt (sic enim ἀπο-
βατῆρες & ἀποβατήρια intelligunt Græci) non in quo con-
scendunt navem homines navigaturi. Itaque hæc aras,
de quibus loquitur Arrianus, positæ fuerunt in Asiâ,
at illæ, de quibus agit Justinus, certe in Europa, &
id innuit quoque Arrianus, quum dicit βαμύς ἰδρύσασ-
θαι, ὅθεν τε ἐτάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης, scil. τινῶν θυῶν, quos
expressit Justinus. Sed & ipse Justinus an non etiam in
descensu in Asiâ positas aras testatur fuisse? Immo
certe, scribens, in extremo isto capite; Cum delati in
continentem essent, Alexander jaculum velut in hostilem
terram jecit, armatusque, primus de navi, tripudians
similis, profuit; atque ita hostias cedit, precatus, ne
se regem ille terre invite accipiant. Sic enim transposito
verbo primus vel legendæ sunt, vel intelligendæ saltem
istæ voces, si sententiam Justiniani salvam & claram vo-
lumus. Videmus autem à Justino quoque prodi hostias
illic ab Alexandro cælas: id sine aris fieri non potuit.
Indicat ergo Arrianus, ad quorum Deorum aras illæ
fuerint cælas, atque ita non pugnant hi duo auctores,
nec interpretis Vulcanii officium fuit omnia convertere.

πλίσια ἴην αὐτῷ ἀναβῆναι ἐς τὸ νεὼν⁸⁹, καὶ χα-
 θελεῖν ἀντὶ ταύτης τὸ ἱερὸν ἵνα ὅπλων ἐπὶ ἐκ τῆς
 Τρωϊκῆς ἐργῆς σωθῶμεθα· καὶ ταῦτα λέγουσιν
 ὅτι οἱ ὑπασπιστὰς ἐφερον παρὰ αὐτῷ ἐς τὰς μά-
 χας· οὕτως δὲ αὐτὸν καὶ Πειράμω ὅπλῳ βωμῶς
 τοῦ Διὸς τῷ ἑκείνῳ λόγῳ⁹⁰ κατεχέμεν Πειρά-
 μω παρὰ τὸν ἱμῶν τῷ Νεοπολέμῳ γένει, ὃ δὲ ἐς
 12 αὐτὸν κατέβηκεν. Ἀνιόντα δ' αὐτὸν ἐς Ἰλίου Με-
 νοίτιος τε ὁ κυβερνήτης⁹⁰ χρυσῶν στεφάνῳ ἐτε-
 φάνωσε, καὶ ὅπλῳ τῷ Χαλκῷ ὁ Ἀθηναῖος⁹¹ ἐκ
 Σιγῆς ἐλθὼν, καὶ πινεσ ἄλλοι⁹², οἱ μὲν Ἑλλη-
 νες, οἱ δὲ ὅπλῳ χεῖροι. Οἱ δὲ, ὅπῃ τὸ Ἀχιλλεύς
 ἄρα τάφον ἐτεφάνωσε· Ἡφαιστῖον δὲ λέγου-
 σιν, ὅπῃ Πατρόκλῳ τὸ τάφον ἐτεφάνωσε, καὶ
 θύδαμῖν σεν ἄρα (ὡς ὁ λόγος⁹³) Ἀλέξανδρον⁹⁴
 Ἀχιλλεῖα, ὅπῃ Ὀμήρου κήρυξ⁹⁵ ἐς τὴν ἐπεί-
 μνημῶν ἔτυχε. Καὶ μὲν τοὶ καὶ ἱὸν Ἀλέξανδρον
 ἔχ' ἡμεῖς ἱστῶμεν ἐνεκα θύδαμῖν σεν⁹⁶ Ἀχιλλεῖος⁹⁷,
 ὅπῃ αὐτῷ γὰρ Ἀλέξανδρον ἔχ' ἡμεῖς ἄλλῳ ὅπῃ
 τυχαίᾳ τῷ χειρὶν τῷτο ἐκλιπὲς ξυμβῆ, ὃ δὲ
 ἐξελύχθη ἐς ἀνθρώπων τὰ Ἀλέξανδρον ἔργα
 ἐπαξίως. Οὕτ' ἐν χαλκογράφῳ, ὅτε πῃ
 μετὰ ἐπὶ οἴσῃ, ἀλλ' ὃ δὲ ἐν μέλῃ ἡδὴ Ἀλέ-
 ξανδρον⁹⁸, ἐν ὅτῳ ἱερῶν τε καὶ Γέλων καὶ Θήρων
 καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὁδὸν Ἀλέξανδρον ἐπεοικότες.
 Ὡς τε πολὺ μείον γινώσκῃ⁹⁹ τὰ Ἀλέξανδρον, ἢ
 τὰ Φαυλότατα τὰ παλαιῶν. Ὅποτε καὶ ἡ
 μῦθων σὺν Κύρῳ ἀνδρὸς ὅπῃ βασιλεῖα Ἀρ-
 ξέξῃ καὶ τὰ Κλέαρχου τε καὶ τὰ αὐτῶν ἀλόν-
 τῃ παθήματα, καὶ ἡ κατὰ τὰς αὐτῶν ἐκείνων,
 ἱὸν Ξενοφῶν αὐτῶν κατὰ γὰρ, πολὺ πῃ ὅπῃ
 Φανέρεα ἐς ἀνθρώπων Ξενοφῶν¹⁰⁰ ἐνεκα ἐστίν,
 ἢ Ἀλέξανδρος τε καὶ τὰ Ἀλέξανδρον ἔργα. Καὶ
 τοιγα Ἀλέξανδρον¹⁰¹ ὅτε ξυμῶ ἄλλῳ ἐστρατεύσεν,
 ὅτε Φύγων μέγα βασιλεῖα τῶν τῇ κατὰ τῇ
 ὅπῃ τὸ θάλατταν ἐμποδῶν γινώσκῃ¹⁰² ἐκρε-
 τισεν¹⁰³

leret, in ejus templo fixis, sumpsisse eo-
 rum loco sacra quaedam arma, quæ ex
 Trojano bello adhuc salva erant: quæ qui-
 dem arma scutatos ante ipsum in prælium
 gestare solitos narrant. Sacrificasse etiam
 eum Priamo ad Jovis Hercii aram fama tenet,
 ut Priami iram adversus Neoptolemi
 progeniem, quæ ad ipsum pertinebat,
 deprecaretur. Porro Alexandro Ilium con-
 12 scendenti Menæcius gubernator auream co-
 ronam imposuit: post hunc Chares Athe-
 nicnsis, qui ex Sigæo venerat, atque alii
 nonnulli, partim Græci, partim indigenæ.
 Sunt qui eum etiam Achillis tumulum co-
 ronasse, Hephæstionem vero Patrocli di-
 cant: & felicem quidem, ut rumor est,
 nominavit Achillem Alexander, quod Ho-
 merum præconem ad perpetuandam suam
 memoriam nactus esset. Neque vero im-
 merito hac de causâ Alexandro felix cen-
 sendus Achilles visus est: quum hanc unam
 particulam ad cumulum felicitatis ei defuisse
 contigerit. Neque enim ejus gesta pro digni-
 tate memoriæ prodita sunt, neque quif-
 quam ea aut solutâ oratione aut versu con-
 scripsit, aut lyrico carmine cecinit, quem-
 admodum Hieronis, Gelonis, Theronis,
 aliorumque multorum qui Alexandro nullâ
 ratione comparandi sunt. Quo factum est, ut
 minus notæ sint Alexandri res præclare ge-
 stæ, quam alia vetera minutissima fa-
 cta. Siquidem illa decem millium cum Cy-
 ro adversus Artaxerxem expeditio, & Cle-
 archi atque eorum qui cum eo capti fue-
 runt clades, & eorundem Xenophontæ du-
 ce reditus, illustriora apud homines Xeno-
 phontis operâ sunt effecta, quam aut Ale-
 xander aut ejus res gestæ. Cæterum Ale-
 xander neque alterius cujuscumque exercitum
 ad suum conjunxit, neque Persarum re-
 gem fugiens, descensu ad mare impedi-
 tos

89 Εἰς τὸ νεὼν] MS. Optimus cum altero τὸ νεὼν.

90 Μενεΐτιος τε ὁ κυβερνήτης] Redit ad filium narratio-
 nis, quam ipse ut magis veram simplicemque proba-
 vit: alioquin sibi obloqueretur, quum supra dixerit ipsum
 gubernasse à quibusdam tradi. Etsi ego non possum col-
 ligere id ipsum ab Arriano non agnatum fuisse pro ve-
 ro, & velle nunc Menæcium quendam ut gubernato-
 rem historię inserere. Cur enim quoque non dixit,
 quid muneris possederit ille Chares? sed indicat eum à
 patria à Ἀθηναῖος. Ego nullus dubito, quin id quoque
 fecerit in hoc Menæcio. Deinde si nunc gubernator fuit
 Menæcius, unde tantum de eo in sequentibus silentium?
 & cur Onesicritus illi successor datus? Nihil sane variant
 MSSi, unde nec nobis tentare aliquid in animo est,
 etsi non desit, quod magis placeat: sed multa nobis
 ignorata potuerunt huc intervenisse. Facius indecenter
 regie classis dux.

91 Καὶ τῶν ἄλλων] Quemadmodum in hoc loco ge-
 rant sese Codices MSS. quid nobis de iis videatur, &
 quomodo hic locus sit supplendus, enarravimus in fine
 Supplementorum nostrorum, ipsum Arrianum ex iis
 sanare non dubitantes.

92 Ἡ Ἀλέξανδρον ἔχ' ἡμεῖς τέτυκται ἱστορία ὑδαμῖν σεν Ἀ-

χιλλεῖν] Inspiciamus hic animum nuper editoris, quem
 nunc paterfacit, & ejus inspiciendi copiam dar, dum
 pronunciat nihil animo ipsius verius hac emendatione
 ὑδαμῖν σεν. Primum nescio an non id furtive clepserit
 ex versione Facii ista, fuit baud dubie Alexandro non
 parum fortunatior Achilles ob eam rem existimandus: cer-
 te eandem sententiam vides. Deinde ut dixi, ad ani-
 mum ejus inspiciendum veniamus, sicciorem creta &
 plenum infelicitis scilicet, immo in vera Græci sermonis
 notitia agrestem scabrumque. Quid enim? si omnia
 jam concedamus, an Græcus dicet ὑδαμῖν σεν Ἀλέ-
 ξανδρον, ut Latini felicior Alexandro, idque Arriano im-
 pingemus, & non ὑδαμῖν σεν Ἀλέξανδρον? Ne multa.
 Sermo est absurdus. Vulgarum scripturam tuerentur quo-
 que omnes vetusti codices. Hanc dissertationem Ar-
 riani opportune videtur captavisse Julianus Orat. 11 δι-
 ται ὅδ' ἀλλήλῃς τὸ ὁμοῦ καὶ τὸ ἀντιθέτως τὰ κατὰ τὸν νόμον καὶ τὸ πᾶν
 πλῆθος, ἢ τὰ τῷ Μανεδῶνι ἔργα. Postea ex chirographo
 Vulcanii mutavimus interpretationem, quæ ut respon-
 deret Græcis, adscripsit in ora idem Vulcanius ἱστορία
 vocabulo χαρίων legi debere μόνον. Sed sine causa.

93 Τὸς τῇ κατὰ τῇ ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐμποδῶν γινώ-
 σκῃ] Vulcanius, descensu ad mare impeditos. Immo
 descen-

τησιν· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἀλλ' εἰς ἀνὴρ το-
σαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα χεῖρ πλὴν ἢ μέγε-
θος· ὡς Ἐλληνιστὴν ἢ βαρβάρους ἀπεδείξατο. Ἐν-
θεν καὶ αὐτὸς ὁρμηθῆναι φημί ἐς τὴν δὲ τὴν ἔν-
γραφὴν, οὐκ ἀπαξίως ἐμαυτὸν φανερὰ κα-
ταστήσει ἐς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. Ὅς
ὡς δὲ ἀνὰ ταῦτα ὑφ' ἐμαυτοῦ γινώσκω, τὸ μὲν
ὄνομα ὑδὲν δέομαι ἀναγράψαι (ὑδὲ γὰρ ὑδὲ ἀ-
γνώστον ἐς ἀνθρώπους ἐστίν) ὑδὲ παλιν, ἢ τις
μοι ἐστίν, ὑδὲ τὸ γένος τὸ ἐμὸν, ὑδὲ εἰ δὴ ἵνα
δεξιὴν ἐν τῇ ἐμαυτοῦ ἡγήσα· ἀλλ' ἐκείνο ἀναγρά-
ψω, ὅτι ἐμοὶ παλιν τε καὶ γένος καὶ δεξιῶν, οἷον
οἱ λόγοι εἰσὶν τε καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ ἐγένοντο⁹⁴. Καὶ ὅτι
τῶν

tos vicit : neque quisquam est mortalium
qui solus tam præclara & numero & ma-
gnitudine aut inter Græcos aut inter barbaros
facinora ediderit. Atque hac quidem de
causâ me ad hanc historiam conscribendam
impulsus fuisse profiteor, non indignum
me censens per quem Alexandri res gestæ
apud homines notæ celebresque efficeren-
tur. Quisquis vero sim qui ita de me sen-
tiam, nomen quidem adscribere nihil atti-
net (neque enim obscurum illud inter mor-
tales est) sed nec patriam nec genus meum,
neque an aliquem in civitate meâ magistra-
tum gesserim. Illud dixisse satis fuerit, mi-
hi nec patriæ nec generis nec honorum or-
namenta deesse, literas vero à puero fem-

descensum ad mare impediētes, qui obstiterant descensui.
Alio modo id declarat lib. II cap. 7. Ἐπὶ ὅσῃ κατὰ τὸν
ἐκ τῆς ἑξῆς πότι καὶ ἔδῃ σφίσι ἐγένετο, καὶ οὐκ ἀπὸ
Ῥώμης. Recte etiam intellexerat Facius: qui obstabat, quo mi-
nus in maritimam regionem descenderet.

94. Ὅτι ἱστορὶα πατρὶς τε καὶ γένος καὶ ἀρχαὶ οἷον οἱ λόγοι εἰσὶν
τε καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ ἐγένετο] An locus hic vel plane explicandus
sit, vel etiam attingi debeat, vix scio: adeo hæc ætas
aut intelligere eum detrectabit, aut nihil nisi deridebit,
more priorum sæculorum, quando semper sub hirsutis
hujusmodi maxillis depressa & vexata ingemuisse inge-
nia discimus. Etenim multos quidem honore literarum
enituisse accepimus, multos etiam easdem literas meritis
ac pulcherrimis passim decorare præconiis legimus;
sed nullum id æque præstitisse & istam πανταγώνιον ple-
nissimam omnis voluptatis adeo iustis laudibus & gra-
tibus prosequutum esse, ac nunc facit Arrianus, profi-
teri ausum. Et vide tamen, quam supina & degeneri
versione tam nobile testimonium obscuretur: *mibi nec
patriæ, nec generis, nec honorum ornamenta deesse, lite-
ras vero à puero semper cordi fuisse*. Non secus ac si ca-
lor auctoris nostri nive & febre Attica ab interprete con-
spuendus ac fopendus esset. Non equidem nego Arria-
num his omniibus conferri potuisse, nego id Arrianum
nunc dicere: nego quidquam ejus magnificentiae per
hæc Latina exprimi, quam animo conceperat eminens-
sissimus hic auctor. Vertendum enim: *Illud dixisse satis
fuerit mibi de patriam, de genus, de dignitates hac studia
esse & jam à juventute fuisse*. Hoc est, quantum alii ob
patriam, genus, dignitatesve gloriantur, & fatua adu-
latione sese ipsi prosequuntur; non minus ego, quan-
quam istis omnibus me conditio mea satis ornaverit,
me amo non propter illa fortuita partim, partim futi-
lia, sed propter sola mea studia; præque iis omnia alia
ista & contemno & contempsi semper. Nulla verba,
quibus Arriani amor literarum clarius exprimi, aut bo-
nis ac merito illis sacris appellatis artibus major gloria
& illis qui easdem colunt, robustius solatium dari po-
terat. Quid enim aliud hæc ipsa, quam vivum fir-
mumque exemplum præferunt ejus, quod magnus ille
Tullius in illo glorioso studiorum principatu nonnisi
timide proferre sustinebat, & fortasse recte dicere eam
vitam multos doctos homines reipublicæ præponendam
putavisse; sed alibi rursus Attico professus se malle in
ejus sedecula, quam habebat sub imagine Aristotelis,
sedere, quam in istorum sella curuli? Quid aliud quam
manifesta quedam testatio, quantis partibus sincerus
ille literarum usus & delectatio omnibus illorum, qui
se in paganis illis & obæratibus Ulubris cellis Rhames
vocant, Bajis & voluptatibus anteponi debeat? Quid
aliud inculcant, nisi non patriam, quam complures
mentiti sunt; non genus, quod etiam ambitiosi multi,
quum esset sordidum, ejurarunt & falso se infererunt;
non dignitates & honores magistratusque, quæ tantis
tamque pestiferis lenociniis perducuntur, pro quibus adeo

temere & improbe impieque tam multa tentantur, ve-
rum omnia ab hominibus inhumanis, sed unum illud
tranquillum in musis otium vere pro insulis esse, ut
scribebat Lucilio suo Annæus? Sic non consulem mo-
do, sed & reges literas sibi regno cariores dixisse audi-
mus. Sic Libanium noluisse præfectum palatii fieri,
quum sophistam illo majorem esse præferetur. Sic re-
pudiatus Anisio Labconi consulatus ab Augusto obla-
tus, quum mallet studiis operam dare honore non sus-
cepto. Quid suavissimus ille ἐν ποιήσῃ ἱστορίᾳ *Ælianus*?
Is ergo quam magnifica esse existimat illa omnia ἀνα-
γνώσκειν καὶ ἐν ἱστορίᾳ χρημάτων, ὑπὲρ τριῶν, ὑπὲρ πέντε
καὶ χιλίων, ὑπὲρ πλῆθος, ὑπὲρ τὸ διὰ θεοῦ, ὑπὲρ
φίλων τῶν ἑταίρων, ὑπὲρ τῶν ἑταίρων, illa inquam
omnia, in quibus teritur solida istorum curialium vitæ
& omnes eorum confessus? nempe purum putum φλα-
νθίνον lib. II cap. 10. Et ut hic universæ antiquitatis con-
scientiam in idem testimonium congruere videamus,
libet advocare quod in ore frequens habebat, prover-
bium, quo dicebatur ἀπὸ ἵππων ὡς ὄντις, sic expositum
ab *Zenobio*. Τῶν παραμένοντων ἡμῶν ἐπὶ τῷ ἀπὸ σωμα-
τικῆς, ἢ ἐκ ἄλλοις τῶν ἀτιμωμένων, sic interpretante
Schotto, *Proverbium usurpat, cum quis ab honestis ad
indigniora prolabitur, ut qui ex Grammatico mechanicus
evadit vel indignius quid aggreditur*. Eam interpretatio-
nem concinnavit ille ex paraphrasi Chilianæ vel paro-
miographi, quibus appellacionibus solet ille dignari
magnum nostratem Desiderium, qui sic habet, *Ubi
quis ad studia honestioribus ad parum honesta deflectit, ve-
luti si quis de philosopho cantor, de theologo grammaticus,
de mercatore caupo, ex aconomo coquus, de fabro fiet bistrio*.
*Quadrabit item, ubi quis de conditione lautioris ad abje-
ctiora devenierit*. Quam sane paraphrasin & animo au-
toris & temporis infelicitati, quo vixit, condonamus? *cau-
tior debuit esse parer Andreas, cujus tempore splen-
debat magis Græca Romanaque eruditio, ubi notum
est nunquam πραγματικῶς vocata esse τὰ μηχανικά, ma-
xime τὰ χειρωνακτικά, sed ea ipsa, quæ alias πολιτικὰ di-
cuntur*. Itaque siue Zenobius auctor est ejus paraphra-
seos, siue is ex aliis antiquioribus Græcis collegit, cer-
te ipse is statuit illum ab equis ad asinos transire, quæ
relicta vita studiis dedita ac vere liquida vocari se pati-
tur in curtæ municipalis fæcem, ut loquutus est Varro
ἐπὶ ἀρχαῖς. Sic Demonax ille, quem quomodo de-
scribit Lucianus? nempe quum esset ἐν τῷ ὄφει, ὅσα καὶ
ἀξιώματα πολιτικὰ καὶ ἄλλα, ἀλλὰ πάντα τὰ ἐπὶ τῷ ὄφει
ἡμέτερος, καὶ ἀξιώματα ἑαυτοῦ καλλίστην, ὡς εἰκάζει πρὸς τὰ
καλὰ ἔργα, καὶ ἐμφορὰ πρὸς φιλοσοφίαν ἔχοντος ἐν παιδείᾳ κα-
θὺς κοινωμένοις, ὑπερδὲ τοῦ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθῷ ἀπαιτῶν,
ὅλον δὲ παραδόντος ἑαυτὸν εὐδοκίᾳ καὶ παρρησίᾳ διδάσκον.
Nemo tamen Arriano conspectior, qui teste Photio &
eis τὸ τῷ ὄφει ἀπὸ τῶν τῶν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς &
fructu illo usus, pro omnibus illis tantum sibi præstare
literas faceret. Denique hunc ipsum locum esse censet,
quem

τῶδε οὐκ ἀπαξίω ἑμαυτὸν τῷ πρώτῳ τῷ ἐν τῇ
Φωγῇ τῇ Ἑλλάδι, εἴθε ὅν καὶ Ἀλέξανδρος τῷ
ἐν τοῖς ὅπλοις. Ἐξ Ἰλίου δὲ ἐς Ἀρβύλον ἦκεν, ὅ
πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἀφ' Ἀρβύλου καὶ τῇ Ἑλλή-
σποντον ἐστρατοπεδούχῃ. Καὶ τῇ ὑπερλίτῃ ἐς Πε-
ράτιον, ἣν δὲ ἄλλη Λάμψακον ὠνομαζέμεν, ὡς
τῶ Περαλίῳ ποταμῷ ἐστρατοπεδού-
σῃ,

per cordi fuisse : propterea non indignum
me judicaverim, qui inter primos Græcæ lin-
guæ scriptores, ut Alexander inter eos qui
in re militari præstiterunt, collocer. Ale-
xander itaque ex Illo ad Arisben movit,
quo in loco universus exercitus trajecto
Hellefponto castra fixerat. Postridie Percot-
ten, deinde Lampsacon prætergressus, ad Pra-

quem in mente habuit Lucianus, quum scriberet in
Pseudomanti: Ἀρριανὸς ὁ τῷ Ἑκκτῷ μαθητῇ, ἀπὸ τῶ
μαυτὸν ἐν ταῖς πρώτοις καὶ παιδείᾳ παρ' ὅλον τὸ βίον συγγενέ-
τος. Addendus Tacitus xii ann. *Provincia Germania su-
perior, triumphalia ornamenta inde parva Pomponio, par-
va pars fama apud posteros, in quis carminum gloria præ-
cellit.* Et agnovit hanc istorum verborum dotem libra-
rius, cujus manu optimus Florentiz codex descriptus
est, qui ad oram libri hæc adscripsit, digna, quæ per
typos quoque vulgentur: οὕτως σοι γίνονται ἄρματα τ' ἀλφειὺς
καὶ ποταμός! Sed & recte, certe simplicius nunc video
Facium dedisse: *mibi patriam, familiam, magistratus,
litteras ac bonas artes esse, & à puero semper fuisse.* Dubie
tamen; nam ut patria & familia à puero illi fuerunt, sic
videri quoque poterit dicere sibi magistratus & litteras sem-
per fuisse. Propter hæc quum depeream Arrianum, non
minus desideravi hanc ejus sententiam in clara luce poni,
quum ut fatear quod res est, veritus semper fui, sequen-
tia ejus in fascinum ventura, immo miratus, quid con-
tigisset, ut nullus etiamnum ista contrectaverit, quæ
profecto superbiora sunt per interpretationem Vulcanii
*præterea me non immerito inter primos Græcæ lingue scri-
ptores ut Alexandrum inter eos q. i. r. w. p. censendum,*
quæ nunc mutavimus ex ejus chiographo. Hinc igitur
infert plagam maximo viro minimus quidam philau-
tiz vertiginem & phantasmatum illusiones in Arriano
arguens, quod dum istorum memoriam transmitteret ad
posteros, tam censuerit inter primos se scriptores, quam
censendus esset inter duces Alexander. At o boni! ubi ali-
quid de scriptoribus? an Arrianus inter primos *scripto-
res* se refert? An Herodoto, Thucydidi paribulque se
æquat? Imo ille dicit, quia ab juventute semper mihi
curæ fuerunt literæ, ideo non dedignor me inter primos
(scilicet qui hodie vivunt & ea utuntur) in ejus linguæ
usu, sicut Alexander in usu armorum. Sed & deinde
quum in Latinis τὸ *præterea* non responderet Græcis τῷ
τῶδε, id mutavi, ut vides.

95 Πρὸς τὴν Προσαλίαν ποταμῷ] Primo hic temerariam
itineris designationem obtrusit in Supplementis Freinshemius.
Nam quum Arrianus secundo demum die post
adsumptam πῶσαν δύναμιν dicat Alexandrum præterisse
Lampsacon, iste imprudenter & vitiose: *Postero die
præter Percoten & Lampsacon ad Præstium flumen con-
tendit:* quum inter Percoten & flumen illud interfuit ex
Arriani supputatione diurnum iter. Deinde quum nunc
plane scripserit idem Freinshemius *ad Præstium flumen,*
& in margine præter hunc locum Arriani apponat Stra-
bonem lib. xiii, quum idem in indice Curtiano *Pra-
estius. apud Arrianum* I, 5, 16 Προσαλίον *scribitur vitio-
se:* quum Holstenius in Annotationibus in Ortelium
pag. 157 notaverit *apud Arrianum lib. I male Προσα-
λίον scribitur,* & pag. 158 *Legendum Προσαλίον,* repetitque
ad Stephanum in Γεργύς; an nobis ita imponet nuperus
ille furcifer, ut ab ipso excogitata fuisse credamus, quæ
huc allevit? Non magis sane, quam quum statim dicit
Legendum puto Πριάπυ, quod ex iisdem Freinshemii lo-
cis sublegit, ut & quæ de Arsæ & Rheomithre & ver-
bo κινδυνεύει & κινδυνός (vide modo in indice Curt. *Me-
mnon*) sequuntur. Sed relinquamus malo genio infeli-
cem. Fabrettus ad Column. Trajan. pag. 321 retinet
versionem Vulcanii, nisi quod Præstium & omisso
Pontum. Videamus an bene Præstium huic loco incul-
cent. Eum stabiliunt ex Strabone. Et Strabo eum po-
nit inter Abydum & Lampsacon. At vero Arrianus

negat inter Abydum & Lampsacon nunc esse Alexan-
dram, quum is hanc jam *παρημῆψε*; ab altero Lam-
psaci latere est, non versus Abydum (hinc enim vene-
rat, & ibi est Percote ac Arisbe) sed versus Parium &
Priapum ad septentrionem. Quare fieri non potest, ut
situs, quem Strabo illi Præctio assignat, nuda allegatio
emendationem hanc in Arriano corroboret: sed plane
perimat & pro vana contemnat. Accedit ipsa descriptio
Arriani, dicentis eum exire in mare, quod est inter
Hellefpontum & Pontum, hoc est, Propontida. (nec enim
satisfacit versio Vulcanii.) At quum multi Lampsacon
statuant urbem in Hellefponto; tum alii ἐν Προποντίδῃ,
ut ait Ptolomæus & Stephanus: ut sane jam non parvo
spatio ultra Lampsacon & finem Hellesponti exonerare
se is fluvijs debuerit. Potius hic congruunt alia verba
Strabonis eod. lib. pag. 589. *Εἰ δὲ τὰ μεταξὺ Λαμψά-
κου καὶ Περσέως (hoc est ipsum Arriani παραμυσιφαντὶ Λαμ-
ψακῶν) Περσὸς ἢ πόλις καὶ ποταμός. κατὰ στρατὸν δὲ ἡ πόλις *
καὶ ὁ ποταμός οὗν ἔτι καλεῖται.* In Ptolomæo hic repositæ
sunt Γερπῆς ποταμὸς ἰσβολή. Sed illæ sunt propius Cyzi-
cum; & quum Priapus urbs inde excidit, tum in MS.
Abbatiz Florentinz vetustissimo legitur Γερπῆς. Sed id
vocabulum discedit longius ab constanti MSSorum le-
ctione, & haud dubie verus est Præctius, sed quod ex
notis interpretum & Supplementis Freinshemii plane
non intelligas. Non enim jam statuitur ab Arriano A-
lexander ultra Lampsacon recta progrediens per litora,
sed quum hanc urbem præterisset, relicto mari, prope
quod huc usque tenuerat, deflectens in mediterranea,
videtur occurrisse Præctio, qui fluvijs etiam inter Aby-
dum & Lampsacon exeat in mare, ita tamen errat,
ut flexus ejus proficiscentibus ultra Lampsacon versus
Colonas sit transeundus. Mirifice improba est descriptio
Freinshemii, *quod ex Ideis montibus ortum, Lampsaconem
Abydenumque agrum interfuit, deinde paulisper ad
Septentrionem flexum in Propontidem exit.* Ubi enim
erat ille ager? nonne proxime mare, in quod exibat?
Certe, & propterea non fluxu prope fontem divisit eum,
& tunc ad Septentrionem vadens, sed ipso admodum
ostio. Strabo quum illum ponit inter Lampsacon &
Abydum, id facit solo respectu ostii & fluxus prope
ostium & litus, non respiciens mediterranea. Videlicet
Idæos montes concipit non satis extensos, quasi ex iis
prodire flumen & exire in Propontidem non posset, nisi
procurreret versus Septentrionem, quum clare noscamus
ex Strabone pedem ejus pertinere Zeleiam usque Cyziceni
agri, ut haud dubie ab Septentrione veniens & versus meri-
diem progressus inter Abydum & Lampsacon exeat, &
sic necessario eum transire debuerit illic Alexander ab
boreali latere Lampsacon proficiscentem. Similiter sequen-
tia corripit immutando idem insignis vir, scribens.
Inde Hermotum prætergressus rex, ad Colonas duxit. In-
spice Arrianum modo, & plane contraria deprehendes:
nam Colonas prætergressus, Hermotum venit. Sed
Hermotum hoc non agnoscit Holstenius, & pro eo,
quod nauci non esse dicit, reponit Γεργύς; additque
*sane situs inter Præstium fluvium & Colonas exacte
congruit.* Sic ille. Ubi vides eundem ab illo committi
errorem, quem in Freinshemio notavimus. Non enim
inter Præstium fluvium & Colonas nunc esse Alexan-
dram dicit auctor, sed Colonas statuens inter Præstium
& Hermotum, jam ultra Colonas venisse Hermotum
scribit. Itaque simul & emendatio ista corrumpit. Non
enim hic locus, ubi nunc est Alexander, est in agro

D 2

Lam-

σεν, ὃς ῥέων ἐκ τῶν Ἰδαίων, ἐκδιδίδεσθαι
λασσαν τὴν μεταξὺ τῆς Ἑλλησπόντου τε καὶ τῆς
Εὐξείνου πόντου. Ἐνθεν δὲ εἰς Ἐγμωτον ἀφίκετο,
Κολωνὰς πόλιν ᾧ ὄνομα εἶναι. Σκοποὶ δὲ αὐτῶν
ἐπέμποντο πρὸς τὴν πρᾶξιον καὶ Ἰσπανίαν
καὶ τὴν Ἀμύναν ὁ Ἀρραβαῖς, ἔχον τὴν τελευ-
την τὴν ἰλίαν τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας⁹⁶, ἧς ἰλα-
ρχης ἦν Σωκράτης ὁ Σάβων, καὶ τὴν πρὸς ὁ-
μῶν χαλκιδωνίαν ἰλας τεσσάρας. Καὶ δὲ τὴν
παροδὸν Πείριον πόλιν⁹⁷ ἐνδοθεῖσαν πρὸς τὴν
ἐνοικίαν ἰσὺς ὡς ἀλλοφροσύνης ἀπέστρεψε σὺν
Πατηγόρῳ τῷ Λυκαρχεῖ ἐν τῇ ἐταίρῳ. Περ-
σῶν δὲ στρατηγὸν ἦσαν Ἀρσάκης καὶ Ρομύθης καὶ
Πετρίης⁹⁸ καὶ Νιφάτης καὶ ἐν ταῖς Σπιδαι-
δαίης ὁ Λυδίας καὶ Ἰωνίας σατραπῆς, καὶ Ἀρσί-
της ὁ τῶν πρὸς Ἑλλησπόντιον Φρυγίας ὑπαρχ⁹⁹.
Οὗτοι δὲ πρὸς Ζελίαν τῇ πόλιν κατεστρατοπε-
δού-

Prædium flumen confedit, quod ex Idæis
montibus fluens, inter Hellespontum &
Euxinum pontum in mare fertur. Inde Her-
motum venit, Colonas urbem transgressus.
Speculatores porro ante exercitum miserat,
quorum dux erat Amyntas Arrabæi filius,
cum turmâ amicorum ab Apolloniâ, cui
præfectus erat Socrates Sathonis filius, &
quatuor turmis præcursorum, quos vocant.
In transitu, Panegorum Lycagoræ filium
unum ex amicis, cum aliquo comitatu mit-
tit, qui Priamum oppidum, quod incolæ
dediderant, recipiat. Persarum autem du-
ces erant, Arsames, Rheomithres, Pete-
nes, Niphates, & cum his Spithridates Ly-
diæ & Ionie satrapæ, & Arsites, Phrygiæ
quæ ad Hellespontum vergit præses. Hi
omnes ad Zeliam urbem cum equitatu bar-
bari-

Lampfaceno, aut illic statui potest, nisi & Colonæ in
eodem contineri probentur. Hermotum ex Arriani nar-
ratione videtur potius esse in Colonnarum regione &
agro. Strabo autem plane illic ab Holstenio citatus
Lampfaceno agro adscribit Gergitha. Ceterum fateri
cogimur & Colonas ab eodem poni in Lampfaceno agro:
id enim clare eum inspicere videbis. Sed ne sic quidem
satisfacit Holstenianum; & vide omnia, an non exigant
Μέγιστον. Stephanus Μεγιστον appellat πόλιν Τρωικῶν,
Μεγιστον vero πόλιν πρὸς Ἀμύναν; quæ haud dubie,
quum sit eadem, ab Stephano apud diversos auctores
diversimode scripta pro diversa ac duplici fuit habita;
verum tamen fuisse Μεγιστον statuit Valesius in loco
per Holstenium quoque annotato. Quam facile id mu-
tari nomen potuit, ut in invalesceret pro HT?

96 Ἐχον τὴν τελευτὴν τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας] In
cetera nocte hic pugnas ciet nuperus editor: est fateor
differte in Græcis τῶν: sed in Græcis corruptis. Et si
jam esset aliter, quomodo vox τῶν simpliciter sic posi-
ta notabit turmam, quæ tunc ab Apolloniatis vene-
rat? Et tamen ne hoc quidem ipsius inventum est, sed
Facii quem vertisse viderat *cobortem amicorum ex Apol-
lonia profectam*. Et quare credam τῶν tempus notare,
non quo Apolloniatis amici erant, ut putabat olim Vul-
canius, sed quo ab iis turma venerat τῶν? Ergo
noster in ipso illo momento adfuit & vidit tunc venien-
tem ab Apolloniatis istam turmam, ut non transierit
simul cum aliis sub Parmenione. Immo ἰλη καὶ ἐξ Ἀπολ-
λωνίας non potest esse alia quam quæ ex Apolloniatis
conscripta est. Unde etiam recte Freinshemius in Sup-
plementis, una Apolloniatum, quam Socrates ducebat.
Vox autem τῶν nihili est, atque aliis potius quam Ar-
riano imputanda. MSS. enim omnes, inter quos etiam
optimus ille, τῶν τῶν τῶν ceras duabus literis: quin
imo sic & Veneta & Basileensis editio. Immo sic quo-
que notavit ex Augustano Vulcanius, statimque appro-
bans versionem mutavit, ita amico- (sic enim inceperat
scribere, sed post inductis his literis reposuit) *Socio-
rum, qui ex Apollonia venerant*, etsi hæc quoque sint
plebeji nitoris. Et quis tantopere ineptiarum & spissio-
num fuit cupidus? Nos igitur arbitrii hic nostri fui-
mus.

97 Πείριον πόλιν] Freinshemius quum in Supplemen-
tis scripsisset *Priapenorum urbem*, in Indice Curtiano
propterea notavit *apud Arrianum* 1, 5, 17 *falso legimus*
Πείριον πόλιν pro Πριάμῳ. Postea Holstenius non solum
pag. 158 ad Ortelium annotavit, *Apud Arrianum scri-
bendum, Πριάμῳ πόλιν*, sed & ad Stephanum, *corrupte*
legitur nomen huius urbis apud Arrianum, ubi scribe

Πριάμῳ, ubi tamen miror verti ab eo *Priapum oppidum*.
Hæc Franekeranus stellio adaptavit sibi, & post illud
vulgare *legendum* puto, vocare sustinuit rem manife-
stam. At non est res tam manifesta, ut putas. Fa-
cile quidem μ & π possunt misceri & mixta fuisse doc-
et error in sequenti appellatione Σπιδαιδης, ut nunc
legitur, ubi olim fuit Μιθριδης: quam restitutionem
hactenus juvat Codex optimus, ut exhibeat Πιθριδης,
ut est quoque in editione Veneta, & sic apparet σ omis-
sum. Sed in hac urbe id non est ita manifestum. Primo
enim Ortelius in Thesouro suo sic scripsit. *Priami ur-
bem habet Arrianus 1, circa Phrygiam, quam Alexan-
dro deditam scribit. Hujus meminit etiam Concilium E-
phesinum 111.* Si in concilio istius enarratione sit mentio
talis urbis, cur eam in dubium voco? Deinde si vocem
Πριάμῳ, ut corrigitur, sumas pro vocabulo numinis,
erit ratio loquendi historicis ignota & fugienda: & sa-
ne sic præferrem Πριάμῳ πόλιν, etsi non propriæ urbis
appellationem, certe ut alluderet ad Homerikum in Ca-
talogo *Ἐκπύρσαι Πριάμῳ πόλιν*, intelligens quancunque
illic locorum, quum jam in Ilio fuerit. Si quatenus ipsa
urbs dicitur Priapus, ut sit in locis Strabonis, Plinii,
Solini, Stephani, impingetur Arriano modus loquen-
di, quo nunquam illum usum opinor. Nota habeo,
quæ collecta sunt de τῇ urbemque Patavi, urbs Xanthi,
Suvius Rheni, & sci arbor, ac similia; sed non id pla-
cuit Arriano. Tertio exemplaria scripta omnia, quæ
adhibui, consentiunt in Πριάμῳ πόλιν, & sic verut
Facius *Priamum oppidum*. Et videri potest hoc nomine
urbs fuisse non minus quam Δαδύραος. At si Priapus
urbs dedita est, ubi mansit Priamum, urbs inter Lampsa-
cum & Priapum? Quarto scribit Plinius & ex eo Solinus
Euripum porrigi spatio aliquot passuum ad urbem Prip-
pum, qua transcendit in Asiam potiundi orbis amore
Alexander. Quod si intelligas Priapum transcensam ab
Alexandro, certe admodum imperfecte extulerunt illi:
verum illi non dicunt transcendisse urbem Priapum, sed
illum Euripum. Non potuit enim ad urbem illam vul-
go ad mare sic dictam & sitam post Priamum Alexander
transiisse, utique ex narratione Arriani.

98 Πιτρίης] Freinshemius *Petanem* facit, nulla addi-
ta mutæ vocalis causa; tamen habens ante oculos,
opino. Itanen Oxyartis filium & Ostanen aliaque si-
milium literarum vocabula. Unus ille Optimus habet
Πιτρίης, quod & propter fidem ejus puto verissimum,
ex perpetua Asiaticorum nominum terminatione *Οξένης*
Καλλίνης, Σισίονης, Αττίνας vel *Ατίνης* Curtio VIII, 1. Et in
hac appellatione ille sibi constat, ut cap. 17 etiam ita
referat. Sic quoque Μιθριδης nostro, aliis est Μιθριδης;
nam Μιθριδης in nullo scripto libro inveni.

ἀλλοτὲς ἦσαν ξυὼ τῇ ἡπείῳ τε τῇ βαρβαρικῇ
καὶ τοῖς Ἑλλήσι τοῖς μισοφόροις. Βαλευμοῦνοις
δὲ αὐτοῖς ἡπείρου τὸ παρόντων, ἐπειδὴ Ἀλέξαν-
δρος ἀφ' ἑβερῶς ἤγγελλετο, Μένων ὁ Ῥό-
διος παρῆλθε μὴ ἀφ' ἡπείρου ἵεναι πρὸς τοὺς
Μακεδόνες, τῷ τε περὶ πολὺ φρόνως σφῶν,
καὶ αὐτῷ Ἀλέξανδρος παρόντι, αὐτοῖς δὲ δόκον-
τι Δαρείῳ. Προϊόντας δὲ ἴον τε χιλὸν ἀ-
φαιρῶν χαλκὸν παλαιοῦ τῇ ἡπείῳ, καὶ τὸν τῇ γῇ
καρπὸν ἐμπιπράναι, μηδὲ τὸ πόλεον αὐτῶν Φε-
δομύνης· ὃς γὰρ μὲν ἐν τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον
ἀπειλὰ τῆς ὀπλιτικῆς. Ἀρσίτιω δὲ λέγει
εἰπεῖν ὅτι τῷ συλλόγῳ τῆς Περσῶν, ὅτι οὐκ αὖ
ἐπιδόμει οἰκίαν ἐμπεροθεύσαν· τὴν ὑπο-
τίταλ' ἡμῶν ἀνδράπων· καὶ τὴν Πέρσας ἀρσίτη
προσδέσθαι, ὅτι καὶ ὑποπῶν ἡ αὐτοῖς ὡς ἐς τὴν
Μέμνοκα, πρὸς ἐμποιεῖν ἐκόντα τῷ πολέμῳ
14 τὸ βασιλείῳ πηλὸν ἐνεχε. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέ-
ξανδρος πρὸς τὸν ἑβερῶν ἐπὶ τὴν Γρανικὸν ποταμὸν
σὺν πεταγμένῳ τῷ στρατῷ, διπλῶν μὲν τὸ φά-
λαγγα τῆς ὀπλιτικῆς τάξας· τὴν δὲ ἡπείρου
καὶ τὰ κέρατα ἄγων, τὰ σκλοφόρα δὲ κα-
λὸν ἐπιτάξας ἐπεσθαι, τοὺς δὲ προσηλασκει-
φόμους καὶ τὴν πολέμιον ἡγεῖν αὐτῷ Ἡγέλοχος,
ἡπείρου μὲν ἔχον τοὺς σαρισσοφόρους, τὴν δὲ ψιλὴν
ἐς πεντακοσίους. Καὶ Ἀλέξανδρος τε καὶ πολὺ
ἀπείχετο ποταμῷ· τὴν Γρανικῷ, καὶ οἱ δὲ ἴον
σκοπῶν σπυδῇ ἐλαμύοντες, ἀπήγγελλον ἐπὶ
τῷ Γρανικῷ πέραν τῆς Πέρσας ἐφισταῖν τε-
ταγμένους ὡς ἐς μάχην. Ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρος
μὲν τὸν στρατὸν πᾶσαν συνέταττεν ὡς μαχημένους.
Παρμενίων δὲ προσελθὼν, λέγει Ἀλέξανδρον
τάδε· Ἐμοὶ δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ὅτι
τῷ παρόντι κατὰ στρατοπέδουσαι ἐπὶ τὸν ποταμὸν
τῇ ὄχθῃ, ὡς ἔχοντες. Τὴν γὰρ πολέμιος ὁ
δοκῶ

barico, & Græcis mercenariis, constite-
rant. Consultantibus porro iis de summâ
rerum, quum Alexander transisse nuntiare-
tur, Memnon Rhodius monuit non esse
proelio cum Macedonibus contendendum,
qui & peditatu superiores essent, & præ-
sentem haberent Alexandrum, ipsi vero
Darium absentem. Omne autem frumen-
tum herbidum equitatu proculcandum de-
struendumque esse, omnemque terræ fru-
ctum exurendum, ac ne ipsis quidem oppi-
dis parcendum: atque ita Alexandrum com-
meatu destitutum moram in eâ regione non
facturum. Ad ea Arsten in conventu Per-
sarum dixisse ferunt, se ne unam quidem
eorum, qui ipsi subditi essent domum in-
cendi passurum: atque in ejus sententiam à
Persis itum esse, suspicantibus Memnonem,
regii honoris continuandi causâ, belli mo-
ram protractionemque quærere. Interea A-
lexander ad Granicum flumen instructo
exercitu processit, duplicem armatorum
phalangem ducens. Equites ad cornua col-
locat, impedimenta extrema subsequi jubet.
Speculatoribus qui hostes prospectent Hege-
lochum præficit, sarissatos equites illi ad-
jungens & levis armaturæ circiter quin-
gentos. Jam non procul à Granico aberat
Alexander, quum statim nonnulli ex spe-
culatoribus incitatis equis advolantes nun-
tiant, Persas trans Granicum instructâ ad
prælium acie consistere. Alexander omnem
exercitum ad committendum prælium in-
struit. Tum accedens Parmenio, his verbis
Alexandrum compellat: „Consultum mihi
„videtur, rex, in præsentia ad fluminis
„ripam, ut possumus, castra locare. Ne-
„que enim judicârim tantum animi hosti-
„bus

99 Προϊόντας δὲ] Quum hætenus ista ex Latinis ex-
sultarent, Vulcanius in correctione repetita id animad-
vertens voluit inferere, Si vero progredierentur, omne
frumentum. Quod admittere timui, quum sensum non
absolvat, & potius debuit *progredientibus vero omne*.
Sed quo progredierentur? Verius dixisset auctor ὑποχω-
ρήσας, ut paulum retro cederent corruptis omnibus &
facta ingenti solitudine. Verumtamen potuerunt adhuc
post intellectum Alexandri transitum in Asiam multa
progressi ante se vastare, ut omne hoc iter, quod huc
usque peregrit Alexander. Alioquin elegantissime hoc
verbum interpretari possumus, ut in Aristotelis Proble-
mate 102 προϊόντας δὲ πρὸς τὸ πρῶτον Γαζαίους Gazam
accepisse testatur Stephanus pro tandem, denique. Et
ex supervacuo idem adhibetur Eliano III πρὸς αἰ. 1,
quum scribit διὰ μίσην τὸν Τροπῶν ὁ Πηλὸς ἔρχεται χαλκῇ καὶ
πρὸς αἰ. προϊὼν εὐλαίς δικῇ, quod facile potuisset subintel-
ligi.

1 Ὅτι ἐκ αὐτῶν προϊὼν μίαν οἰκίαν ἐμπεροθεύσαν] Nihil
quidem hic molestum: nec displicebit tamen scripturæ
diversitas, quæ in MSSis occurrit. Erat enim in uno
ὅτι ἐκ αὐτῶν προϊὼν οἰκίαν ἐμπερ. In optimo autem: ὅτι ἐκ
αὐτῶν προϊὼν οἰκίαν μίαν ἐμπερ. ut sit oratio directa, &
quasi ipsa Arstis verba loquentis in consilio ad socios.

Hoc est, ne permiserimus & sine vindictâ aspexerimus
vel unam domum incendi. Pro sequentibus τῶν ὑποτι-
ταλμένων ἀνδράπων MSS. plerique, in quibus & optimus
ὡς οἱ τῶν αἰώνων, etiam duobus illis qui habent modo
distractum ὑπὸ τῶν. Super scriptum est αἰ. Et cur edi-
tores negligunt? Utique VI, 27 est χώρας ὑπὸ Φιλίππου
τῶν αἰώνων. V, 21 τῇ ὑπὸ οἱ χώραν. III, 9 πρὸς ὃ ἀ/ε.
Et alibi. Cæterum orationis sanitas respuit hunc lo-
quendi modum, quem ex optimo codice hac & super-
iore nota produxi, neque vocula illa αἰ patitur, ut de
pluribus quam uno memoretur. Opinor scripsisse au-
ctorem ὅτι ἐκ αὐτῶν προϊὼν μίαν οἰκίαν ἐμπεροθεύσαν τὴν
ὡς οἱ τῶν αἰώνων.

2 Ἀπείχετο τὸν ποταμὸν] Opt. ἀπείχον ἀπὸ τοῦ ποτ. nam
& hoc Arriani est duplicare præpositiones. Sic cap. 18
ἀπείχον ὁ Ἑρμῆς ἀπὸ Σπάρτης εὐλαίς αἰώνων.

3 ὡς ἔχοντες] Vulcanius & alii ut possumus. Facius
quæritur proinde. At nulla eos difficultas premebat,
quin possent illic pernoctare, prout vellent: & quando
Græci hunc sensum exprimere volunt, utuntur ὡς ἔ-
χοντες, ut hic ipse cap. 18 στρατοπέδουσαι αὐτῷ, ὡς ἔ-
χοντες, ἐπὶ τοῖς Μακεδόσι. Omnino verte, ut sumus, &
sic sequente pagina vertendum ipsa Alexandri verba
docent, & importuna hic est doctrina τὴν habere pro
posse,

δοκῶ πολμήσῃ πολὺ τῆς πεζῶν λειπομόρους, πλησίον ἡμῶν αὐλιοθῶμαι, καὶ ταύτη παρῆξεν ἔωθεν εὐπειτῶς τὰς στρατῶν ἀφ᾽ ἑαυτῶν τὸ πόρον. Ὑποφθάσομεν γὰρ αὐτοὶ περάσαντες, ὥρην ἐκείνους ἐς τὰ ξιν χαβίσαομαι. Νῦν δὲ οὐκ ἀνδύομαι μοι δοκῆσαι ὅτι χειρήσῃ τὰς ἑγῶν, ὅτι ἔχῃ οἶόν τε ἐν μετώπῳ ἀφ᾽ ἑποταμῶν ἀγειν τὸ στρατόν. Πολλὰ μὲν γὰρ αὐτῷ ὁρᾶται βαθέα· αἱ δὲ ὄχθαι αὐταί, ὁρᾶς ὅτι ὑπερῷοι καὶ κρηναὶ εἰσὶν αἱ αὐτῶν ἀτάκτως τε ἐν καὶ χερσας, ἥ ὥς ἀδενέσασον, ἐκδάνουσιν ὅτι κείσονται ἐς φάλαγγα συντεταγμένοι τὸν πολεμίων οἱ ἰππεῖς· καὶ τὸ πρῶτον σφάλμα ἐς τε τὰ παρόντα χαλεπὸν, καὶ ἐς τὸ ὑπερῷον παντὸς τὸ πολέμου κρίσιν σφαλερόν. Ἀλέξανδρος δὲ, ταῦτα μὲν (ἔφη) ὡς Παρμενίων γινώσκω, ἀχάνομαι δὲ, εἴ τ᾽ μὲν Ἑλλήσποντον διέβην διπλοῦς, ἴστω δὲ μικρὸν ῥόδιμα (ἔγωγε τὸ ὄνομα καὶ τὸ Γρανικὸν ἐκφαλίσας) εἰς ἡμᾶς τὸ μὴ ἀφ᾽ ἑαυτῶν, ὡς ἔρομεν. Καὶ ἴστω ὅτι πρὸς Μακεδόνων τὸ δόξης, ὅτι πρὸς τὸ ἐμῆς ἐς ἑαυτῶν κινῶνται.

,, riam, perque meam in adeundis periculis

bus fore, ut, quum peditatu longe inferioriores sint, prope nos pernoctent, cam- que ob causam facilem exercitui nostro cras sub primam lucem fluminis transi- tum fore. Citius enim transierimus, quam ab illis acies instrui possit. Nunc vero non absque periculo rem hanc aggressuri videmur. Fieri siquidem non potest ut exercitum in adversum hostem per flumen ducamus: quod & profundum vorticosumque sit & contraria ripa alta, ut vides, ac prærupta. Nam inordinate angustaque acie (quod genus infirmissimum est) exeuntibus nobis, equitatus hostium bene instructus phalangi nostræ incumbet. Fuerit porro primum hoc infortunium, quoad præsentem rerum statum, grave; quoad de toto bello iudicium, periculofum. Ad hæc Alexander, Intellego quidem, ô Parmenio, sed dedecori mihi fuerit, si quum ita parvo negotio Hellepontum trajecerim, rivus hic (Granicum cum eo nomine extenuans) nobis obstiterit, quo minus, ut possumus, transcamus. Neque id ego per Macedonum glomptitudinem & alacritatem, commisc-

posse. Hic error sæpiusculum in Arriano admissus est, sed omnino corrigendus. Sic IV, 23 ὡς ἔχῃ ἐξ ἑοῦ ἐπὶ τῷ πρώτῳ, primo impetu ut potuit repressit. Sane repressit, & fugavit statim primo impetu, non ut potuit, sed prorsus ut voluit intra urbem. Et sic frequenter Arrianus. Etiam apud Herodotum hæc formula male vulgo accepta est, & adhuc corrupta habetur VI, 16. Εφεσίω προσηκούσας ὅπως ἔχῃ περὶ τῶν Χίων. Non possunt hæc verba denotare sententiam, quæ illic requiritur, & necessarium scribendum ὡς ἔχῃ, ut nos legimus in membrana incomparabili bibliothecæ Medicæ.

4 Εἰ μετώπῳ ἄγειν] Non est in adversum hostem ducere, ut Vulcanius: non ex adverso trajicere, ut Facius, sed recta fronte & bene composita traducere.

5 Ἀτάκτως τε ἐν καὶ κατὰ κέρας ἥ ὥς ἀδενέσασον, ἐκδάνουσιν ἐπὶ κείσονται ἐς φάλαγγα συντεταγμένοι.] Inordinate angustaque acie exeuntibus nobis equitatus hostium bene instructus phalangi nostræ incumbet. Sic Vulcanius ex Faciana interpolata, quæ erat, Quod si incompositi angustiore acie exierimus, quod genus aciei infirmissimum est &c. Alienissima versio. Neque enim ad rem facit angusta, sive lata, & explicata acie transeant. Et cur angusta acies est infirmissima, & non aliquando firmissima, si sic locus jubeat? Sed nec Græcus ullus dixit ἐπὶ κείσονται ἐς φάλαγγα pro incumbere phalangi: immo quanta balbuties exeuntibus nobis, phalangi nostræ? & omnino illa ἐς φάλαγγα pertinent ad vocem συντεταγμένοι. Verre: Itaque sine justo ordine & ad latus vel cornu, ubi infirmissima est acies, exeuntibus equitatus hostium in aciem compositus incumbet. Φάλαγγες enim quum propria sit peditum, tamen hic notat quamcunque justam aciem, ut sæpe quidem alibi, sed geminus plane huic locus V, 16 αὐτὸς παρέλαυνεν ἐπὶ τὸ ὑπὸνυμον τῶν βαρβάρων κατὰ κέρας ἐπὶ τεταραγμένους ἱππῶν σπευδὴν ποιῶντων περὶ ἐπὶ φάλαγγος ἐκταχέντων αὐτοῖς τὴν ἵππον. Miserabiliter illic Vulcanius: ad sinistrum barbarorum cornu contendit, eo consilio, ut prius perturbatos aggrediatur, quum equitatus phalangi admoveat posset: quum deberet, ipse ad sinistram barbarorum prætervectus est, à cornu ad hoc perturbatos aggredi cupiens, priusquam equitatus ipsorum legitime ac juste ordinatus esset. II, 81 ὁπῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἐπὶ φάλαγγος τεταγμένων βαρβάρων. Hic etiam eadem notione φάλαγγες ponitur, id quod animadvertendum fuit Freinshemio in verbis Polyæni IV, 1, 5 οἱ Μακεδόνες τῷ

συνήματι τὸ σάλπιστος ἀναπαύσαντες ῥυμηδὸν ἱππῶν αὐτῶν παλιν, καὶ τὴν φάλαγγα ῥέξαντες ἐς φουγὴν ἐτρέψαντο. Hoc est, &c. At vir doctus in notis ad Curtium IV, 16, 27 quia Macedonibus haud dubie phalangem tribui putabat, illic legerit, τὴν φάλαγγα phalange rumpentes, temere. Semper autem in veteri militia plurimum periculi erat in lateribus ac cornibus, & pene pars & auspiciū victoriæ erat, potuisse cornu aggredi: inprimis in phalangis Macedonicæ ordinatione, quæ circumagi non poterat, sed una modo fronte pugnare; & nisi à lateribus loco ipso defenderetur, anceps valde erat. Hinc partim cautio pro iis, ut supra cap. 6 ἀποσπένοντες ἐπὶ κείσονται ἐς φάλαγγα κατὰ κέρας, ἥ ὥς ἀδενέσασον αὐτοῖς κατεργαστῇ τὴν ἐμβολὴν προσμύειν ἐμῶν. Plane ad nostra verba; sed nec ibi ὑπερῷος Vulcanius. Item cap. 15 ὡς δὲ καὶ ἐκδάνονται αὐτῶν οἱ Πέρσες κατὰ κέρας προσπίπτουσιν. Partim insidias in iisdem, ut cap. 29 ἐν τούτῳ ἐπιτίθενται αὐτοῖς οἱ βαρβάροι λόχοις κατὰ κέρας. Quod pessime transfertur. Uterque interpres eo deceptus est, quod putaverunt eandem phrasin esse ἐπὶ κείσονται κατὰ κέρας, & ἀγειν ἐπὶ κέρας, ut loquitur Arrianus II, 8, ubi uterque angustam aciem exposuit; quum tamen aliquo modo Vulcanius recte id deprehenderit III, 15 κατὰ κέρας τοῖς ἀμφὶ τὸν Παρμενίωνα ἐκβαλοῖ, ex obliquo in Parmenionis agmen feruntur. Polybius lib. XI cap. 1 Claudius προσέβαλε κατὰ κέρας τοῖς Καρχηδονίοις ἐπὶ τῷ θηρίῳ. Libet his addere hæc Xenophontea ex lib. I Κύρου παρ. pag. 105, ubi docens Imperatorem omnia prudenter prospicere ante debere, ait inter alia; καὶ ἵπποι δὲ σοὶ κατὰ κέρας ἄγονται οἱ πολέμοι ἐπὶ φανίῳ πῶς χρὴ ἀντιταχέσασθαι, καὶ εἰ σοὶ ἐπὶ φάλαγγος ἄγονται ἄλλοθεν ποτε οἱ πολέμοι φανίῳ ἢ κατὰ πρῶτον. Vertunt: Si tibi explicatum in cornu exercitum ducenti hostes se obvii ostendant, quo pacto sit acies eis opponenda. Sin eum phalangis in morem instructum ducenti ex alia quavis parte hostes appareant, non autem à fronte. Quis percipit in his Latinis communem sensum? Lib. VII pag. 303 πρὸς δὲ γὰρ αὐτῶν ὅτι ἐπὶ κέραι, ἐπὶ κέραι (nempe sibi consulunt) ἢ κατὰ κέρας προσήσαν, quum si adversis cornibus nos invaderent. Male quidem, nec possunt intelligi. Pag. 310 μαχηδὸς δὲ, ἵπποι, πρὸς κέρας, ὡς πρὸς ἀδενέσασον στρατιῶνα γίγνεται, φάλαγγα δὲ ἔχοντες, ὡς πρὸς ἰσχυρότερον αὐτῶν. Libro VII, pag. 663 ἐν κέραις ἐς φάλαγγα καταστῆσαι.

6 Τὸ μὴ διαβῆναι] Plerique MSS. τὸ μὴ ἐκ διαβῆναι,

δύτης ὁρμήτης ποιῶν· ἀναβαρρήσειεν τε δὲ
 κώϊες Πέρσας, ἀξιομαχῆς Μακεδόνων ὄντας,
 ὅππῃ δὲ ἄξιον ἔσθων δέης ὅτι τὰ πρῶτα
 15 ἔπαθον. Ταῦτα εἰπὼν, Παρμενίωνα μὲν ὅτι
 τὸ δῶνυμον χέρας πέμπει ἡγεσόμενον, αὐτὸς
 δὲ ὅτι τὸ δεξιὸν παρήγει. Προεπαχθήσαν δὲ
 αὐτὰρ ἔτι μὲν δεξιῷ, Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος
 ἔχων τοὺς ἐταίρους τοὺς ἰππεύας, καὶ τοὺς τοξότας,
 καὶ τοὺς Ἀργεῖους τοὺς ἀκονητάς· Ἀμύντας δὲ
 ὁ Ἀρραβαῖος, τῆς τε σαλευσοφόρης ἰππεύας
 ἔχων, Φιλώτα ἐπετάχθη, καὶ τοὺς Παίονας καὶ
 τὸν Ἰλνυ τὸν Σακερῆ. Ἐχόμενοι δὲ τούτων
 ἐπαχθήσαν οἱ ὑπὸ πρῶτον τῷ ἐταίρῳ, ὃν ἡγήτο
 Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος· ἐπὶ δὲ τούτοις, ἡ Περ-
 δίκας ὁ Ὀρρόνιος· Φάλαγξ· ἐπὶ δὲ, ἡ Κοῖος
 ὁ Πολεμοκράτης· ἐπὶ δὲ, ἡ Κρατερῆ ὁ Ἀλε-
 ξάνδρος· ἐπὶ δὲ, ἡ Ἀμύνιος ὁ Ἀνδρομένιος· ἐπὶ
 δὲ, ὁ Φίλιππος ὁ Ἀμύντιος ἡγεῖται. Τῷ δὲ δῶ-
 νυμον πρῶτοι μὲν οἱ Θεσσαλοὶ ἰππεύς ἐπαχθη-
 σαι, ὃν ἡγήτο Κάλας ὁ Ἀρπαῖος· ἐπὶ δὲ τού-
 τοις, οἱ Σύμμαχοι ἰππεύς, ὃν ἡγεῖται Φίλιππος
 ὁ Μελέαρος· ἐπὶ δὲ τούτοις, οἱ Θράκες ὃν ἡγε-
 ρεν Ἀγάθων. Ἐχόμενοι δὲ τούτων πεζοί, ἡ ἡ
 Κρατερῆ Φάλαγξ καὶ ἡ Μελέαρος καὶ ἡ Φίλιπ-
 πος, ὅτι ἐπὶ τὸ μέσον τῷ Συμπάσις τάξεως.
 Περσῶν δὲ ἰππεύς μὲν ἦσαν ἐς διαμυελίους, ἔξοι
 δὲ πεζοὶ μαθοφόροι ὀλίγον ἀποδόντες διαμυ-
 ελίων ἐπαχθῆσαι δὲ τῷ μὲν ἰππῶν πρῶτον ἡγεῖται
 τὰς ποταμῶν καὶ τὸ ὄχθιν ἐπὶ Φάλαγχα μα-
 κρὰν, τοὺς δὲ πεζοὺς κατόπιν τῷ ἰππεύῳ καὶ τῷ
 ὑποδείξια ἢ τὰ ὑπὸ τῷ ὄχθιν χεῖρα. Ἡ δὲ
 Ἀλέξανδρος αὐτὸν καθεώρων (δὴ τὸν ἰππῶν τῷ
 ὄχθιν τῷ λαμωρότητι καὶ τῷ ἀμφ' αὐτὸν τῷ συν-
 ἡπλήξει δευτέρῳ) καὶ τὸ δῶνυμον μὲν
 σφῶν ἐπέχοντα, ταύτην πυκνὰς ἐπέταξαν τῇ
 ὄχθι τὰς ἰσας τῷ ἰππῶν. Χρόνον μὲν δὴ ἀμφο-
 τέρας ταῖς ἀλλήλαις ἐπ' ἀκρὲς τὸ ποταμὸν ἐφε-
 ρότες, ὑπὸ τῷ μέλλον ὀκνεῖν, ἡσυχίαν ἦσαν
 καὶ σιγὴν ἡ πολλὴ ἀφ' ἑκατέρων. Οἱ γὰρ Πέρσαι
 πρὸς τὸν μὲν τοὺς Μακεδόνας, ὅπως ἐρῶσιν αὐτοὺς
 ἐς τὸ πόνον, ὡς ὅτι κεκοσμημένοι ἐκβαλόντων· Ἀ-
 λέξαν-

rim, unde Persis, ut reor; qui Mace-
 donibus pares, crescat audacia, nisi sta-
 tim initio aliquid dignum suo ipsorum
 metu passi fuerint. His dictis, Parmenio-
 15 nem, ut ad sinistrum cornu praesit, mittit,
 ipse ad dextrum suas copias ducit. Philo-
 tam Parmenionis filium, cum equitatu ami-
 corum, cumque sagittariis & Agrianis ja-
 culatoribus, priore loco dextrorsum consti-
 tuit: cui Amyntam Arrabai filium cum
 sarissatis equitibus, & Pæonibus, & Socra-
 tis turmā, adjunxit. Proximos his collocat
 scutatos amicorum, quibus praerat Nica-
 nor Parmenionis filius; tum Perdiccae Or-
 rontis filii phalangem, mox Coeni Polemo-
 cratis filii: inde, Crateri Alexandri filii:
 praeterea Amyntæ Andromenis filii, inde
 copias quibus Philippus Amyntæ filius prae-
 fectus erat. In sinistro cornu primi erant
 Thessali equites, quorum dux erat Calas
 Harpali filius. Post hos auxiliariorum equi-
 tatus, cui praerat Philippus Menelai filius.
 Deinde Thraces duce Agathone. Proximi
 his, pedites, & Crateri phalanx & Melea-
 gri & Philippi, usque ad medium totius
 aciei. Persarum equitatus erat viginti mil-
 lium: externorum vero, qui mercede con-
 ducti erant, peditatus totidem circiter mil-
 lium. Equitatum in ripā fluminis in longam
 phalangem exporrexerant, peditatu pons
 collocato. erant enim loca supra ripam edi-
 tiora. At quā parte Alexandrum ipsum sunt
 conspicati (facile enim dignoscebatur cum
 ex armorum splendore, tum ex eorum qui-
 bus stipatus erat admirabili cultu) ad fini-
 strum ipsorum cornu sese conferentem, in
 eā densiores equitum turmas ad ripam sta-
 tuunt. Uterque porro exercitus ad oram
 fluminis aliquandiu substitit, & eventum
 reformidans quiete sese summoque silentio
 tenuit. Persae expectabant dum Macedones
 flumen ingrederentur, ut in egredientes
 impetum facerent. Alexander insiliens in
 equum,

ἐς τὸ πόνον, ὡς ὅτι κεκοσμημένοι ἐκβαλόντων· Ἀ-
 λέξαν-

7 Παρμενίων τῷ Ὀρρόνι] Dealbatus noster, etsi in omni-
 bus libris legatur ita, tamen notat scribendum Ὀρρόνι.
 Si roges quare? Respondet, quia sic libro 111 cap. 11
 vocatur. Ratio digna tam inani & cayo capite. Immo
 necessario scribendum est Ὀρρόνι, quia Ὀρρόνις est no-
 men Persicum, & non Macedonicum. 111, 8 Ὀρρόνις
 καὶ Μακεδόνης. Id Freinsheimius in Indice Curtiano fir-
 mat auctoritate Curtii, Polyeni, Diodori: & in notis
 111, 11, 10 Strabonis & Zonaræ. Id etiam firmatur ab
 simili appellatione Ὀρρόνις. At Ὀρρόνις videtur fuisse
 Macedonicum: etsi ne verum quidem sit, in omni-
 bus manuariis libris sic legi, quum in uno ipse viderim
 Ὀρρόνις, in duobus Ὀρρόνις: sed illi secundi generis. Pro-
 pterea non puto Latine pronunciandum Perdiccae Or-
 ontis, sed Orontis. Item vi, 28 & libro 111 citato nuper.
 In Indic. 19 Παρμενίων τῷ Ὀρρόνι, scripsit Ὀρρόνις.

8 ἑς διαμυελίους] Quum eximius ille Bongarsius no-

tavisset ad Justinum xi, 9, 1 se vereri, ut recte Justinus
 scripserit Persas prima congressione habuisse numerum
 sexcentorum millium; quum deinde Freinsheimius ad
 Curtium 111, 11, 27 scripserit vel inde convinci ab Ju-
 stino immodice augmentum numerum, quod ipsi postea
 regi in praelio ad Issum minus unum tribuit, quod qui-
 dem barbaris ingeniis non convenit atque Dario; ap-
 paret, unde ratiocinationis suae partem nuperus trans-
 tulerit. Ex sexcenta vero sexaginta facere in loco pra-
 sertim dubio, licentia est. Itaque & Vossius habet in-
 ter centum aut ducentos. Sed nunquam mihi fuit am-
 biguum, quin illud sex in Justino corruptum sit ex vi-
 cino verbo, scripseritque auctor Persarum fore centum
 millia. Videns enim maximam dissensionem scripto-
 rum, sic cautè voluit agere, quod adfatim patet ex ip-
 siteris. Arrianus quem numerum ediderit, retulit Pho-
 tius eum ipsum, quem exemplaria nostra praefrunt.

λέξανδρον δὲ ἀναπιδύσας ὅππ' ἔ'π'ων, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενον ἔπειθαι τε καὶ ἀνδρας ἀγαθοὺς γίνασθαι, τοὺς μὲν περὶ δρόμους ἰπώεας καὶ μὲν καὶ τοὺς Παίονας περιεβαλεῖν εἰς τὸ ποταμὸν ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαῖον καὶ τὸν περὶ μίαν τάξιν, καὶ περὶ τῶν τῶν Σωκράτους ἱλίου Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἀγροντα, ἡ δὲ ἑτέρωθεν τὴν ἡγεμονίαν ἔ'π'ων καὶ παντὸς ἔχουσα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ αὐτὸς δὲ ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπύγων τε καὶ τῶν ἑνυαλίῳ ἀλαλάζοντας, ἐμβαίνει εἰς τὸ ποταμὸν, λοξὴν αἰὲν ὡς εἰσὶν τὴν τάξιν, ἡ παρεῖλκε τὸ ρεύμα, ἵνα δὴ μὴ ἐκδύνηται αὐτὰς οἱ Πέρσαι χαλὰ κέρας περιεπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς, ὡς 16 ἀνυπὸν, τῇ φάλαγγι περιεμίξῃ αὐτοῖς. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἡρώτοι οἱ ἀμφὶ Ἀμύνταν καὶ Σωκράτην περιεσέχον τῇ ὄχθῃ, ταύτην καὶ αὐτοὶ ἀνῶθεν ἔβαλλον· οἱ μὲν αὐτῶν, ὅπο' ὅχθης ἐξ ὑπερδεδίξιν εἰς τὸ ποταμὸν ἐσακοντίζοντες· οἱ δὲ, χαλὰ τὰ χθαμαλώτερα αὐτῆς εἰς τὸν ποταμὸν ἔβαλλον. Καὶ ὡς τὸν ποταμὸν ὠδισμός, τὸ μὲν ἐκβαίνειν ἐκ τῶν ποταμῶν, τῶν δ' εἰσέρχων ἐκ τῶν ποταμῶν καὶ παλῶν ὅπο' μὲν τῶν Περσῶν πολλὰ ἄφροισι, οἱ Μακεδόνες δὲ ξυνοῖς δόρασιν ἐμάχοντο. Ἀλλὰ τῶν τε πλήθους πολὺ ἐλαττέμενοι Μακεδόνες ἐχάκοπαθεν ἐν τῇ ᾧ τῇ περὶ τῶν ποταμῶν, καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀβεβαίας τοῦ καὶ ἄμα χεῖρας ἐκ τῶν ποταμῶν ἀμυνόμενοι· οἱ δὲ Πέρσαι, ἐξ ὑπερδεδίξιν τὴν ὄχθην· ἄλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τὸ Περσικὸν ἵππων ταύτην ἐπετέτακτο, οἱ τε Μέμνωνος παῖδες, καὶ αὐτὸς ὁ Μέμνων μὲν τῶν ἐκινδύνισεν. Καὶ οἱ μὲν ἡρώτοι τῶν Μακεδόνων συμμιζάντες τοῖς Πέρσαις, κατεκτόνησαν περὶ αὐτῶν, ἀνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, ὅσοι γε μὴ περὶ Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπέκλιναν αὐτῶν. Ἀλέξανδρος γὰρ ἡδὴ πλησίον ἦν,

equum, iis qui circa erant sequi virosque sese praeberere iussis, antecursores equites in amnem praemittit, cum Pæonibus & una peditum cohorte, quibus Amyntas Arrabæi filius præerat, atque ante hos Socratis turmam, & Ptolemæum Philippi filium, cui quidem totius equitatus præfectura eo die contigerat: ipse dextrum cornu agens, signis canere iussis & faustis clamoribus Marti à milite edi, flumen ingreditur, obliquam semper aciem ducens qua amnis ferebat, ne videlicet ipsi exeunti hostes in cornu impetum facerent, sed ipse potius, quoad ejus fieri posset, phalange in eos invheretur. Persæ, qua Amyntas & Socrates 16 primi ripæ appropinquabant, ex alto tela mittere; alii ex editiore ripâ in flumen jactantes, alii per decliviora planioraque loca usque ad aquam descendentes. Ibi turbulentus equitum confictus fuit, his flumen exire, illis exitum prohibere nitentibus. Ac Persæ quidem tragulas confertim mittebant, Macedones hastis pugnabant. Sed Macedones numero longe inferiores, primo statim congressu non parum damni acceperunt: quod ipsi ex lubrico pariter atque humili loco è flumine pugnarent: Persæ vero eminentiore ripâ dimicarent, eamque lectissimo Persarum equitatu cinxissent. Ibi Memnonis filii, ac post hos Memnon ipse, dimicabant. & primi quique Macedonum cum Persis confligentes strenueque officium suum facientes cæsi sunt, præter eos qui se ad Alexandrum appropinquantem receperunt. Neque enim longe aberat, dextrum cornu ducens,

9 Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἀγροντα ἡ δὲ] Quasi per ordinem transiret equitatus præfectura inter duces, ita verunt. Tum egregiam operam navatam putant, quod incisum, & pariter σύνταγμα in versione aliena interpretaverunt, quo factum ut quod ab Arriano profertur genere fœminino de Socratis ala, ad Ptolemæum & virile aliquod transferatur. Sed apage illud incisum, apage in malam cum auctore furcam illud σύνταγμα, quod vox ἀγροντα prorsus respuit, quæ omnino comitantem requirit alium casum ejus rei, quam ἀγρον. Construendum est: καὶ Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἀγροντα μίαν τάξιν τὸν περὶ μίαν, καὶ περὶ τῶν τῶν Σωκράτους ἱλίου, ἡ δὲ &c. ut statim ante constitui debuit, Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαῖον ἔχοντα τὰς περὶ δρόμους ἰπώεας καὶ μὲν καὶ τὸν Παίονα καὶ τὸν περὶ μίαν τάξιν περιεβαλεῖν. Sic illud ἀγροντα postponit 11, 2 δὲ μὲν μὲν αὐτὸς εἰλυσεν ἐπὶ τὰς Κυκλάδας νήσους Δαταίμωσιν αὐτὰς Πέρσιν ἀγροντα. Videtur autem in Macedonica militia obtinuisse, ut primus locus inter & turmas & omnes militum partes per dies variaret, quasi omnes honore æquata essent, idque ista varietate ostenderetur, id vocat ἡγεμονίαν Arrianus. Sic V, 13 ἔχοντες δὲ τῶν τῶν ἄλλων ὑπασπιστῶν, αἱ ἐκείνοις αἱ ἡγεμονίαι ἐν τῇ τότε ξυνοῖσιν, ut videtur correxisse interpretes, ubi vulgo ὡς ἐκείνοις. Idem de ducibus testatur Arrianus I, 29 αἱ ἐκείνοις τὸ στρατηγὸν ἡ ἡγεμονία τὴν τάξιν ἐν τῇ τότε ἡμέρᾳ ἦν. Hanc ἡγεμονίαν vocat Polybius πρωτίης lib. I cap. 24. Aptissime enim locum principem in præliis illic interpretatus est

Casaubonus, de quo contendebat Romana legio cum sociis. Herodotus vero πρωταγῶν libro 111 cap. 112 ὡς ἐκείνη αὐτῶν ἐπὶ τῇ πρωταγῇ τὴν ἡμέραν. Verto igitur: atque ante istos Socratis alam ducentem Ptolemæum Philippi filium, quæ locum principem universi equitatus eo die sortita erat. An id quoque voluit Freinsheimius usurpatum fuisse in custodiis machinarum? Nam quum Arrianus I, 22 scribat διφυλάξαν οἱ περὶ Φιλώταν τε καὶ Ἑλλάνους, οἱς ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐπιτίτραπτο, ipse in Supplementis 11, 10, 3 exponit, quibus in eam diem machinarum custodia cessaret, quali per diem eam curam transiisse vel etiam sorte evenisse significaret. Quod tamen non poterit probare, & videtur id dependisse ex arbitrio regis cuicunque id mandare. Sic sane accipienda apparet verba ejusdem libri cap. 24 τὰς μὲν μηχανὰς ἐς Τραλλεὺς ἀπαγαγεῖν ἐκείνους τὰς ἐπὶ αὐταῖς τεταγμένους. Jam vero quod Basileenses editi habent ἔχουσαν casu accusandi, quodque in uno MS. ipse etiam invenni, positum quidem est pro recto ἔχουσα, ut blaterat noster, sed id adeo non sine causa factum fuit, ut id unice manum Arriani indicet. Nam vera lectio fuit ἔχουσα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ut plene servavit unus iste Optimus, & revocavi. Sed etiamnum defectus videretur hic locus (addi enim debet verbum κελύει vel simile) nisi distinctione commoda & leniore post vocem ἡμέρᾳ annexantur his sequentia, quod curavi ex editione Basileensi.

ἄμα οἱ ἄλκων τὸ κέρασ τὸ δεξιόν. Καὶ ἐμβάλλει
ἐς τοὺς Πέρσας πρῶτον, ἵνα τὸ πᾶν σίφῃ. ἵππων
καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν τεταγμένοι
ἦσαν, καὶ οὗτοι αὐτὸν ξυμεινέμεν μάχῃ χαρτερά,
καὶ σιγῇ ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις τῶν ξυμμετῶν τοῖς Μα-
κεδόσι διέβαινον χαλεπῶς ἥδη. Καὶ ἡ μὲν δὴ
τῶν ἵππων ἡ μάχῃ, περὶ οὐρανὸν δὲ μάλλον π
ἐφ' ἧς. Συμμετῶν γὰρ ἵππων τε ἵππων, καὶ ἄν-
δρες ἀνδράσιν, ἡγωνίζοντο, οἱ μὲν ἐξῶσαι εἰσ-
απαν δὴ τὸ ὄχθης, καὶ ἐς τὸ πεδῖον βιάσα-
σθαι τοὺς Πέρσας, οἱ Μακεδόνες οἱ δὲ εἰσβαί-
ναι αὐτῶν τὸ ἐκείσιν οἱ Πέρσαι, καὶ ἐς τὸ ποταμὸν
αὐτῶν ἀπώσασθαι. Καὶ ἐν τῇ τῇ ἐπλεονέκλειν
ἥδη οἱ σὺν Ἀλέξανδρῳ τῇ τε ἄλλῃ ῥώμῃ καὶ ἐμ-
πειρίᾳ, καὶ ὅτι ξυμμετῶν κρανέοις¹¹ πρὸς παλτά
ἐμάχοντο. Ἐνθα δὴ καὶ Ἀλέξανδρος ξυμμετῶν
τὸ δόρυ σιγῇ μάχῃ, ὃ δὲ Ἀρετῇ ἡττῇ δόρυ ἔτε-
ρον, ἀναβολέα τῇ βασιλικῶν. τῷ δὲ καὶ αὐτῷ
πονημῶν σὺν τελεμμένον τὸ δόρυ μὲν ὃ δὲ τῷ
ἡμῖς κεκλαμῶν τῷ δόρυ μὲν ὃ δὲ τῷ
ἐμάχοντο, καὶ ἵππῳ δείξας Ἀλέξανδρος, ἄλλον
αὐτῶν ἐκέλευε. Δημάρχῳ¹² δὲ, ἀντὶ Κο-
ρίνθῳ τῷ ἀμφ' αὐτὸν ἐταίρῳ, δίδωσιν αὐτῷ
τὸ αὐτὸ δόρυ. Καὶ ὅς ἀναλαβὼν, καὶ ἰδὼν Μι-
θριδάτῃ τῷ Δαρῆι γαμβρὸν πολὺ πρὸ τῆς
ἄλλης πρὸς ἵππων, καὶ ἐπαρῶν ἄμα οἱ ὡς
πρὸς ἐμβολὸν τῶν ἵππων¹³, ἐξελαύνει καὶ αὐτὸς πρὸ
τῶν ἄλλων. καὶ παύσας ἐς τὸ πρὸς ὥσπον τῷ δόρυ
καὶ, χαρτερά τῇ Μιθριδάτῃ. Ἐν δὲ ἵππῳ
Ροισακῆς μὲν ἐπελαυνέει Ἀλέξανδρος, καὶ
παῖς Ἀλέξανδρος τῷ κεφαλῇ τῇ κοπίδι, καὶ ἔμ
κράνους πᾶσι ἀπέθραυσεν, τῇ πληγῇ δὲ ἔλαβε τὸ κράν¹⁴. Καὶ χαρτερά τῇ καὶ ἵππον Ἀλέξανδρος,
παύσας τῷ ξυμμετῶν μὲν τῷ δόρυ ἐς τὸ πρὸν. Σπιθριδάτης δὲ ἀνέτετατο μὲν ἥδη ἐπ'
Ἀλέ-

ducens, qui quidem ubi maxime confertos
equites Persarumque duces videt primus
impetum facit. Acerrimum ibi circa regem
prælium excitatur. Interim alii post alios
Macedonum ordines facile jam flumen trans-
eunt. ac tametsi ex equis pugnaretur, pe-
destre potius prælium videbatur. Ita equi
equis, viri viris conferti confligebant, illi
quidem penitus à ripâ arcere & Persas in cam-
pum repellere nitentes Macedones, Persæ
contra exitu Macedonas prohibere, rursus-
que ad flumen protrudere. Tandem qui cir-
ca Alexandrum erant, superiores evadunt,
partim robore, & usu ac peritiâ rei bellicæ,
partim quod jaculis ex corno confectis ad-
versus tragulas pugnarent. Hic Alexandro
hasta in conflictu rumpitur. qui ab Arete
regionum equorum stratore aliam petit. cui
etiam strenue rem gerenti sua rupta erat,
& reliquo hastæ fragmento non male pu-
gnabat: idque Alexandro ostendens, aliam
peti jubet. Demaratus Corinthius unus ami-
corum qui circa cum erant, suam Alexan-
dro hastam porrigit. Quâ arreptâ, Mithri-
datem Darii generum longe ante alios equo
profectum conspicatus, equitum exiguo
comitatu assumpto, ipse etiam alios ante-
vertens, eques in eum fertur, atque ora
trajectum prosternit. Ibi Rœsaces in Ale-
xandrum investus, gladio caput ejus ferit,
galeâque nonnihil diffractâ ictus irritus re-
siliit. Hunc etiam Alexander sternit, hastâ
per thoracem in pectus ictâ. Jamque Spi-
thridates in Alexandrum alte à tergo gladium
sustu-

11 *Ξυμμετῶν κρανέοις*] Quum interpretationem horum
præterisset Facius, Vulcanius *jaculis corneis* interpreta-
tus fuit ita, ut margini apponeret, *ex arbore corno*.
Postea chirographo suo correxit *ex corno confectis*. In
quo sicut ei parere potuimus, ita miror cur priorem
vocem non consideraverit attentius. Erat enim *ξυμμετῶν*
species armorum non ad eminus pugnandum & jaculandum,
sed comitis & è propinquo. 111, 14 *τοῖς ξυμμετῶν πρόσωπον*
τῶν Περσῶν κίοντες Alexander & ejus equites. Ita & mox.
Diodorus Siculus XIX, 27 in Eumenis acie memorat
ξυμμετῶν, qui ab interprete dicuntur *lanceas ferentes*,
ut cap. 29 in Antigoni acie nominat *λογχοφόροι*, quos
vertit *lancearios*. Id autem tanto magis erat nunc ad-
vertendum, quod non Macedonas armis suis debeamus
credere vicisse ob materiam, unde constabant. Nam &
παλτά ex eadem fiebant plerumque. Xenophon lib. VII
Κορυθαί. ὡπλισμένοι δὲ πάντες ἦσαν τοῖς αὐτοῖς κύμα ὅπλοις,
χρυσῇ Φουκαίᾳ, θύραξ χαλκῆς, κράνισ χαλκοῖς, λάβοις
λαυκαῖς, παλτά κρηναῖα ἐν ἱκασί. Sed & in Romulo Plu-
tarchus, Ἐνταῦθα καὶ τῶν κράνισαν ἴφασαν τῶν ἱκασί γυνοῖσιν,
καὶ οὐλογυνοῖς ὅτι κρηναῖα οὐτὶς αὐτῶν λογχοῖς ἀποτί-
σιν ἀπὸ τῶν Ἀντιγόνων τῶν ξυμμετῶν ἱκασί κρηναῖα. Imo & Ro-
manis placuisse hoc genus ligni docent apud Festum
Columna hastilia, quæ explicat *ex arbore corno facta*:
nam quodcumque eligas, intelligendum ξυμμετῶν, cujus
hastile erat ex cornu arboris ligno.

12 *Δημάρχῳ*] Ita clare unicus ille codex, quum re-

liqui omnes eodem editis, in quibus *Δημάρχῳ*, modo cor-
rupti sint, nisi quod in uno vidi *Δημάρχῳ*, etiam pejor.

13 *Πρὸς πρὸς αὐτὸν ἄμα οἱ, ὡς πρὸς ἱμῶν τῶν ἵππων*] Ut
appareat omnibus scripturæ hujus inconcinnitas, scire
oportet, nullo modo inde versionem Vulcanii (nam
Facius posteriora omisit) colligi posse, sed proprie signi-
ficare *profectum vel proequitantem secum, tanquam cu-
neum equitum*. Ut dicatur quasi Alexander cum Mi-
thridate simul paulo evectus, non singuli ex sua parte
ac diversa, sed una eademque, quod nemo non videt
esse mendosissimum. Sed & perperam pro cuneo po-
nitur exiguus comitatus; cuneus enim vel ex maximo
numero constare potest, & ea similitudo non multitudi-
nem, sed formam respicit ordinationis. Quin etiam tres
postremæ voces vel minimum, cui innitantur, non ha-
bent. Sed & suave videre est, quam acute hic egerint edi-
tores. Nam quum Veneti distinxissent *πρὸς πρὸς αὐτὸν ἄμα οἱ ὡς πρὸς*, Basilicenses *πρὸς πρὸς αὐτὸν ἄμα οἱ ὡς πρὸς*, & hos
sequutus esset Vulcanius (qui tamen chirographo no-
vissimo illud comma induxit) postremus sic ausus fuit
mutare, ut allegavimus. Cui sodes bono? In hoc igi-
tur loco tam causario & manifeste defecto quum omnes
omnino MSSi deferant, lege & reple ex Optimo καὶ
πρὸς πρὸς αὐτὸν ἄμα οἱ, quod non dubitavi admittere. Utique
& cap. 23. *Τιμάριον ἄμα οἱ τῶν ἄγων*. Et cap. 30
ἀγῶνισα ἄμα οἱ τῶν δυνάμεων. Ut cap. 18. *Μιθριδάτης οἱ ὡς πρὸς*
αὐτὸν ἄμα οἱ ὡς πρὸς.

λεξάνδρην καλῶσαι. Λύσιππον ποιῆσαι, ὅς-
περ καὶ Ἀλέξανδρον μόνον περιχρῖναι ἐποίη-
ται. Τῶν δὲ ἄλλων ἱππέων, ὡς τοὺς ἐξήκοντα
περὶ οἱ δὲ ἐς τοὺς πεντήκοντα καὶ τέτους τῇ ὑπε-
ραίᾳ ἔβαλεν Ἀλέξανδρος. ἔξιν τοῖς ὀπλοῖς τε
καὶ ἄλλῳ κόσμῳ. ἡμεῖσι δὲ αὐτῶν καὶ παισὶ τῷ
τεχεῖα τῷ χρόνῳ ἀτέλεια. ἔδωκε, καὶ ὅσα
ἄλλα ἢ τὰ σώματι λειψυγία, ἢ χεῖρα τῶν
κτῆσιν ἐχάτων εἰσφορά. Καὶ τῶν τετραμύρων
δὲ πολλὰ πρὸν οἶον ἔχον, ἐπελθὼν τε αὐτοὺς
ἐχάτους καὶ τὰ τεράματα ἰδὼν, καὶ ὅπως πῶς
ἐπρόκειτο ἐρόμενον, καὶ ὅ, πρὸς αὐτῶν, εἰπὼν τε
καὶ ἀλαζονέσας οἱ πρὸς αὐτῶν. Οἱ δὲ καὶ τῷ
Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔβαλεν. Ἐβαλε δὲ καὶ τοὺς
μυθοφόρους Ἑλλήνας, οἱ ξυνὸν τοῖς πολεμίοις
πρὸς αὐτῶν ἀπέθανον. ὅσους δὲ αὐτῶν αἰχμα-
λώτους ἔλαβε, τέτους δὲ δῆσας ἐν πέδαις, εἰς
Μακεδονίαν ἐπέμψεν. ἐργάζεσθαι, ὅτι πρὸς
ταῖς

Lyfippus Alexandri jussu finxit; qui qui-
dem etiam Alexandrum ipsum reliquis sta-
tuariis praelatus finxit. Ex reliquo equita-
tu supra LX desiderati sunt, pedites circi-
ter XXX: quos Alexander postredie cum
armis & reliquo cultu sepeliri jussit: paren-
tibus eorum ac liberis, in sua cuique regio-
ne, vestigialium immunitatem concessit,
omniaque quæ aut corpore præstantur ser-
vitia, aut ex facultatibus penduntur tribu-
ta, remisit. Sauciorum etiam magnam cu-
ram habuit, obeundo singulos, vulneraque
inspiciendo, & quomodo quisque ea acce-
pisset interrogando, libera cuique gestorum
suorum narratione prædicationeque permis-
sa. Persarum etiam duces sepelivit: ad hæc
mercenarios Græcos, qui hostibus meren-
tes, cæsi fuerant. Quotquot vero merce-
nariorum vivi in potestatem venerunt, vin-
ctos in Macedoniam ad ergastula misit, quod
con-

negant aut nesciverunt eas statuas in urbe Dio fuisse
erectas; sed an in isto oppido non potuit fuisse tem-
plum Jovis? immo an non Δῖον Græce exprimit tem-
plum Jovis? immo an non ista urbs nomen accepit ab
isto templo? Hæc ego tria credo, & cognoscere cupio,
qui possit horum utrumcunque negari? Ut plus dicam,
hoc oppidum & simul templum illic innui opinor ab
Justino xxiv, 2. Quo perducto in sanctissimum Jovis
templum veterime Macedonum religionis. Immo &
templum clare nominatur in verbis Livii quæ ibi alle-
gantur: quod templum cuius Dei, nisi Jovis? hoc est,
Δῖον. Sane & ego reor mentem Arriani prorsus fuisse
ide oppido Dio, sed hi viri non sic erant accipiendi.

19 Τῶν τε κατὰ τὴν χώραν ἀντιλαίων. Vulcanius in sua cui-
que regione vestigialium immunitatem. Facius, agri immu-
nitatem. Significat ea quæ provenissent in agris eorum,
fuisse immunita, & sive exportare vellent, sive in urbem
suam colligere, licuisse id eis facere sine ullo onere.

20 Εἰς Μακεδονίαν ἐπέμψεν. In Optimo est ἀπέμψεν,
& sic ab Arriano scriptum affirmat eadem vox repe-
ta, ut moris est. Postea in illis τῇ Ἀθηνῶν ἐν τῇ πόλει
plerique codices vetusti omittunt posterius τῇ, si quid
hoc ad rem pertinet. 111, 16 ἡ ἀντιλαίων ἐς πόλιν. Cæte-
rum ob epigramma quod paulo post narratur, placuit
Freinshemio ad Curt. 111, 12, 27 & VII, 7, 14 Pausaniam,
qui libro ix exserte scribat, neque de Dario, nec de In-
dicis victoriis tropæum ullum erigi curasse Alexandrum,
cum Arriano committere, & ut alterum, nempe Pau-
saniam!, erroris arguat, alteri patrocinari. Id fecit,
postquam Basileenses Latine Facii versionis margini
apposuerunt in his contineri ALEXANDRI TRO-
PÆUM, quod in prior editione non viderat. Et for-
san hic locus & ista nota Freinshemio subiecit, ut in
fronte notarum arcu cum tropæo erecto inscriberet A-
LEXANDER DE PERSIS ET INDIS. Eandem non
erigendi tropæi ab Carano institutam, deinceps ab Mac-
donicis Regibus retentam observationem narraverat Lud.
Nonnius ad Goltzii Græciam pag. 163, repetitque pag.
172 ad Philippi nummum xi, in quo Minerva armata
& ab altera parte tropæum. Itaque hunc & locum Dio-
dori Siculi ex libro xvi de tropæo contra Illyrios osten-
tat contra auctoritatem Pausaniæ, ut & alterum Alexan-
dri VII. Sed ut omittis aliis hoc agamus (nam & pos-
teriore loco profligavit alia Freinshemius, & aliud est
nummum cudere cum imagine erigentis tropæum,
aliud erigere ipsum) non video hic ab Arriano tropæum
erigi. Quippe quum tropæum non intelligatur
nisi erectum prope sedem pugnz ipsius. At hæc etiam
similis titulo & elogio tropæi, tamen est inscriptio do-
narii, ut semper moris fuisse vel ex donariis Delphicis

apud Herodotum cognoscimus. In quo si Alexander
videtur aliquo modo admiscere τὸ ἔκδοτον προετραγῶδι-
μονον, id utique non in contumeliam Persarum, sed
Lacedæmoniorum fecisse prorsus videtur. Neque pos-
sum non hic adnotare acumen Thomæ Stanleii, in
commentario ad Æschylum scribentis Alexandrum Ho-
meri in primis studiosum post primam in Asia partem
victoriam ccc armaturas Persicas dono Palladi misisse
exemplo Ulyssis, quem Homerus scribit exuvias Doloni
jam jam expiranti detractas è vestigio Minervæ dedica-
sse. Καὶ τῷ Ἀθηνῶν Λύσιππῳ Δῖος ὁδοῦ τοῦ Ἰψῆος ἀνίστασθαι
χαρὶ. Quod ipsum Ulyssis exemplum in mente fuisse
tunc Alexandro & ad ejus imitationem id fecisse, ima-
ginari mihi non possum; & nihil non in his duobus
dispar. Quin si Alexander primus sic Minervam co-
luisse, posset aliqua parte fulciri hæc suspicio. Sed
pater Philippus jam dederat exemplum, ut palam ex
nummis patet, quos idcirco judicavi apponendos.
Quippe quod caput Minervæ ab altera parte illic vides,
palam venit ex consuetudine Macedonica, qua soliti
fuerunt panoplias illi consecrare, ut notat nunc Arria-
nus, & sit in istis nummis. Plane autem inscriptio hæc
formata est ad exemplum ejus, quod describit Dio
Chrysost. in Trojana pag. 186, Achivorum nave ab
Hectore incensa, castraque capta καὶ ἀνάθημα ἀναθέντος τῇ
Ἀθηνῶν, καὶ ἐπιγράφαντες, ὡς ἰδὲ ἐστὶν, τοῖς ἡγεμῶσι. Pra-
ve etiam in Supplementis Curtianis 11, 5, 34 edidit
Freinshemius trecentos clypeos. neque enim hos expri-
mit tantum πανοπλία.

τὰ κοινῇ δόξαντα²¹ τοῖς Ἑλλησιν, Ἑλλήνες
ὄντες, ἐναντία τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῇ βαρβάρων
ἐμάχοντο. Ἀποπέμψεν δὲ καὶ εἰς Ἀθῆνας τρια-
κοσίας πανοπλίας Περσικὰς, ἀνάθημα εἶναι τῇ
Ἀθηνᾷ, ὡς τῇ πόλει καὶ ὀπίσθαιμα ὀπίσθαι-
φῆται ἐκέλευσε τὸδε, ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ Οἱ Ἕλλη-
νες, ΠΛΗΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ-
ΝΙΩΝ, ΑΠΟ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ
ΤΩΝ ΤΗΝ Ἀσίαν κατοί-
18 ΚΟΥΝΤΩΝ. Καταστήσας δὲ Κάλαν σα-
τραπείην τῆς Ἀρσίνης ἡγε, καὶ τοὺς φόρους
τῆς αὐτοῦς ἀποφέρειν ἑξῆς, ὡς τῷ Δαρείῳ
ἔφερον, ὅσοι μὲν τῇ βαρβάρων χαπόντες ἐκ τῶν
ὄρων ἐνχεῖρον σφᾶς, τέττες μὲν ἀπαλλάτ-
τασθαι ὅτι τὰ αὐτῶν ἐχάσθης ἐκέλευσε. Ζε-
λείτας δὲ ἀφῆκε τῇ αἰτίας, ὅτι τῷ βίαιον ἔγνω
συμβαλεῖσθαι²² τοῖς βαρβάροις. Δασκύλιον δὲ
ποταμὸν Παρμυρίωνα ἐκπέμψεν καὶ
ποταμὸν Δασκύλιον Παρμυρίων ἐκ-
πόντων τῇ Φρυγῶν. αὐτὸς δὲ ὅτι Σαρδίων
τῶν πόλεων, καὶ ἀπέχον²³ αὐτῶν ὅσον ἐβδόμηκον-
τα σταδίους Σαρδίων, ἦσαν παρ' αὐτὸν Μιθρήνης
τε ὁ Φρύγας καὶ τὸ ἀκροπόλεως τῇ Σαρδί-
σι, καὶ Σαρδιανῶν οἱ διωπατώτατοι· ἐκδιδόντες
οἱ μὲν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Μιθρήνης τὴν ἀκρὰν καὶ τὰ
τῆς ἀκρᾶς. Ἀλέξανδρος δὲ αὐτὸς μὲν κατε-
στράτευσε ὅτι τῷ ἑμῷ παταμῶν ἀπέχον²⁴
δὲ ὁ ἑμῷ Σαρδίων σταδίους εἴκοσι²⁵.
Ἀμύνταν δὲ τὸν Ἀνδρομένους τὴν ἀκρὰν ποτα-
μὸν ἐκπέμψεν Σαρδίων καὶ Μιθρήνης
μὲν ὡς πρὸς ἅμα οἱ ἦσαν, Σαρδιανῶν δὲ καὶ τοὺς
ἄλλους Λυδῶν τοῖς νόμοις τε τοῖς πάλαι Λυδῶν
τῆς ἀκρᾶς ἔδωκε, καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἀφῆκεν. Ἀν-
ῆλθε δὲ αὐτὸς εἰς τὴν ἀκρὰν, ἵνα τὸ Φρύγιον
καὶ τὸ Περσῶν καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὅχιρον τὸ χεῖρον.
Υπὸ τῇ φιλίᾳ τε καὶ ὑπὸ τῷ παντὶ καὶ
πρὸς τὴν εἰρήνην πεφραγμένον αὐτὸς δὲ ὅτι τῇ
ἀκρᾷ ναόν τε οἰκοδομήσας Διὸς Ὀλυμπίου ἐπέθηκε, καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι. Σκοπεῖν δὲ αὐτῷ
τὴν ἀκρὰν ὡς ὅτι τῇ πεφραγμένον αὐτὸς δὲ ὅτι τῇ
ἀκρᾷ ναόν τε οἰκοδομήσας Διὸς Ὀλυμπίου ἐπέθηκε, καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι. Σκοπεῖν δὲ αὐτῷ

contra commune Græcorum decretum;
Græci quum essent, in Græcos pro barba-
ris arma gessissent. Athenas porro, CCC
armaturas Persicas misit, quæ Minervæ in
eâ urbe donarii loco suspenderentur: hanc-
que iis inscriptionem addi iussit, ALEX-
XANDER PHILIPPI FILIVS
ET GRÆCI, LACEDÆMO-
NIIS EXCEPTIS, HÆC DE
BARBARIS ASIAM INCOLEN-
TIBVS SPOLIA. Posthæc Cala ejus pro-
18 vincia cui Arsites præfuerat satrapa consti-
tuto, iisdemque tributis, quæ Dariô pen-
dere soliti erant, imperatis, barbaros quot-
quot è montibus descendentes sese dedide-
runt, ad domos suas reverti jubet. Zeliis
quoque culpam remisit, quod coactos illos
cum barbaris militasse sciret. Parmenionem
ad capiendum Dascylium mittit: idque ce-
pit præsidio destitutum. Ipse Sardes versus
movit: quumque ab oppido LXX. ferme
stadiis abesset, obvium habuit Mithrenen,
præsidii quod in arce erat præfectum, pri-
moribus Sardoniorum comitatum: atque hi
quidem oppidum, Mithrenes arcem & pe-
cuniam dedunt. Alexander ad Hermum flu-
men castra locat. Distat id à Sardibus sta-
diis xx. Amyntam Andromenis filium Sar-
des mittit, qui arcem recipiat: ac Mithre-
nen honorifice secum ducit. Sardonianis au-
tem aliisque Lydis, ut antiquis Lydorum
legibus utantur permittit, liberosque dimit-
tit. Ipse in arcem conscendit, ubi Persarum
præsidium erat: visusque ipsi est locus ve-
hementer munitus. Erat enim arx excelso
admodum loco sita, omnique ex parte præ-
rupta, & triplici muro cincta. Ipse in sum-
mâ arce templum Jovi Olympio extruere,
aramque ponere decernit. Consideranti ve-
ro illi quisnam arcis locus maxime eam ad
rem commodus esset, opportuno anni tem-
pore confestim tempestas ingentiaque toni-
trua

21 Τὰ κοινῇ δόξαντα] Retinui versionem ab Freinshe-
mio confirmatam in notis Curtianis 111, 1, 9, cui ingra-
te postremus editor hanc laudem subripuit, quum Vul-
canius in edita versione interpretatus esset communem
Græcorum sententiam, novissime autem correxisset com-
mune Græcorum institutum ac morem Græci in Græcos de-
lectis duabus vocibus. In eodem furto igitur scias hæ-
rere, quod in Amstelodamensi editione notatur pag.
217, quippe quem locum libri tertii Freinshemius illic
quoque citat.

22 Ἐγὼ σάτραπὸς τῶν βαρβάρων] Vulcanius,
cum barbaris militasse sciret. Etiam Facius: quoniam
sciebat invidus pro barbaris arma suscepisse. Denique
etiam in Supplementis Freinshemius, quos à Persis co-
actos adversus ipsum militasse cognoverat. At aliud
denotant Græca, nempe, quod coacti cum barbaris mi-
litare decreverant. Habes ergo, Lector, quod Stepha-

nianæ & nuperrimæ editioni exprobrēs, quæ tanta le-
vitate hic desuper sunt, ut Venetam aut Basilicensem
noluerint consulere; in eis namque legitur ἵνα οὐκ
ἐπιτρέψωι quam lectionem tuentur MSSi tres, at aliæ
cum Optimo ἵνα σάτραπὸς, quod tandem revocemus.
Simile quid est 11, 20 ὅτι ὑπὸ ἀνάγκης μὲλλον τι ἢ κατὰ
ἡμετέραν τὴν σφῶν ἰδέαν ἐπιτρέψωι τοῖς Πέρσας. In iis-
dem paulo ante legitur ἀπαλλάττειν α. τ. α. ε. ἐκείνους,
ubi duæ posteriores edunt ἐκείνους, sed Vulcanius ipsa
postea literam σ transfixit. In MSS. quos vidi, nihil
notavi.

23 Σταδίων εἴκοσι] Opt. σταδίων ὅσον εἴκοσι, quæ per-
petua est Arriani sive cautio, sive suavis loquutio, &
paulo ante præcessit. Dein necessario scribendum ἐκείνους
α. τ. α. ε. ἐκείνους, ubi vulgo omittitur καὶ.

24 Ὡς ἔστιν ἐκ τῆς φωνῆς &c.] Nihil facit hoc loco op-
portunum anni tempus à Vulcanio excogitatum. Ve-
rior

καληραὶ καὶ ὕδαρ ἐξ ἑραῦ πύλῃς τὰ τ' Αὐ-
δῶν βασιλεία. Καὶ σπένδον Α'λεξάνδρῳ ἑδο-
ξεν²⁵ ἐκ θεῶν συμβαθῆναι, ἵνα λῆθ' οἰκοδομῆ-
σθαι ἱερὸν Διὶ τ' ἑσέων, καὶ ὑπὸς ἐκέλευσε. Κατέ-
λιπε δὲ τ' μὲν ἄλλους τ' Σάρεδων ὀπιμελήων
Παυσανίαν τ' ἐπαῖρον τ' ἄλλους τ' Φόρων τ' συμ-
τάξιας τε καὶ σποροφῶς²⁶ Νικίαν. Α'σανδρον
δὲ τ' Φιλώτην, Λυδίας καὶ τ' ἄλλης τ' Σπιδει-
δάτης ἀρχῆς, δὲς αὐτῶ ἱπποείας τε καὶ ψιλῆς
ἄσπις ἱκανοὶ ὥστε τὰ παρόντα ἑδοκεῖν. Κάλαν
δὲ καὶ Α'λεξάνδρον τ' Α'ερόπην, ὅππ' τ' χρεῖαι
τ' Μέμνον²⁷ ἐκπέμπει, ἀρχῆς ἰσὺς τε Πελο-
πονησίους²⁷ καὶ τ' ἄλλων συμμάχων τοὺς πολ-
λὸς πλὴν Α'ργείων. Οὗτοι δὲ εἰς Σάρεδον κα-
τελείφθησαν τ' ἄλλων φυλάττειν. Ἐν τῷ δὲ
ὥς τὰ ὑπὸ τ' ἱππομαχίας ἐξηγήθη, οἵτε
τ' Ε'φείων φερόντες μοδοφόροι ὄντο Φό-
ροντες, δύο τελέρεις τ' Ε'φείων λαβόντες,
καὶ ξυν' αὐτοῖς Α'μύντας ὁ δ' ἡγεμὼν, ὅς ἐφυγεν
ἐκ Μακεδονίας Α'λεξάνδρον²⁸. παθὼν μὲν ἑδὲν
πρὸς Α'λεξάνδρῳ, δυστοίκα δὲ τῇ πρὸς Α'λέ-
ξανδρον, καὶ αὐτὸς ἀπαξιώσας²⁹ τὴν παθεῖν πρὸς
αὐτῷ

trua excitantur, & vehemens imber è caelo
ruit in eam partem ubi Lydorum regia fue-
rat. Alexandro itaque visum est, significari
à Deo, quo loco templum Jovi exstruen-
dum esset: atque ita fieri imperat. Arcis
curam Pausaniae uni ex amicis committit,
vectigalium ac tributorum collectionem Ni-
ciae. Asandrum autem Philotae filium Ly-
diae ac reliquae Spithridatis provinciae prae-
ficit: equitesque & expeditos, qui ad prae-
sentem rerum statum sufficere videbantur,
ei adjungit. Calan autem & Alexandrum
Aëropi filium in Memnonis provinciam mit-
tit, qui Peloponnesenses ac sociorum plerof-
que ducant, excoptis Argivis. Hi enim Sar-
dibus praesidio arcis relictī erant. Interea,
dispersa passim equestris illius praelii fama,
mercenarii, qui apud Ephesum in praesidio
erant, duabus Ephesiorum triremibus ca-
ptis, profugerunt: unaque cum iis Amyntas
Antiochi filius, qui ex Macedonia ab Ale-
xandro se subduxerat, non quod ullam in-
juriam ab Alexandro accepisset, sed odio
quodam illius concepto, indignum ratus si
aliquo ab Alexandro incommodo afficeretur.

rior Facius, repente (ut erat anni tempus) tetra tempe-
stas, aut Freinshemius in Supplementis: confestim exor-
ta vehementis tempestas nullo imbri partem arcis per-
fudit.

25 Καὶ συνέθεν Α'λεξάνδρῳ ἑδοξεν] Veneta & Basileensis
editiones cum codice MS. Perusino, & uno Florentino
καὶ συνέθεν Α'λεξάνδρῳ διόδοτον, idemque notavit ex Au-
gustano Vulcanius. Duo reliqui Α'λεξάνδρῳ διόδοτον omi-
tis duabus prioribus vocalis. Unde & quo ista omnia?
nisi ut appareat Arriani manum esse Α'λεξάνδρῳ διόδοτον
ἐξ, quae plane ita existat in Optimo & alio Florentino,
ad quam alii alludunt: etsi non tam Alexandro, quam
Aristandro id credimus placuisse, & per hunc illi.
Μοχ pro Παυσανίᾳ τ' ἐπαῖρον lege ex iisdem τ' ἐπαῖρον.
Sic III, 6 Μίανδρον τ' ἐπαῖρον. Et 16 Μάζαρον τ' ἐπαῖρον.
Et 28 Κάρων τ' ἐπαῖρον. Et passim.]

26 Φόρων τ' συμτάξιας τε καὶ σποροφῶς] Vulcan. vectiga-
lium ac tributorum collectionem, & inde Freinshemius,
vectigalibus tributisque colligendis. Procul dubio uter-
que ex Facii imitatione exigendis vectigalibus ac tribu-
tis. Si Facio veniam damus, Vulcanio utique negan-
da est, quum συντάξι hoc loco nec sit collectio, nec
vectigalia vel tributa possit notare, neque etiam debeat
ratio haberi significationis, quam praebet Harpocra-
tion, quum debuisset tributorum descriptioni & colla-
tioni. Συντάξι. ο. φῶς, est, imponere tributum, descri-
bere ac designare, quantum & quid contribuendum sit.
Manifeste sic utitur ipse Arrianus III, 17 ὁ φῶς δὲ ὁ
συντάξις ἢ ἱππαι, de Uxiis. Et simplex in principio
Indic. Φῶς ἀπὸ φερὲν Κύρῳ ἐκ τ' ὕψος φῶν, ὅς ἐταξεν Κύρῳ.
At colligere tributa Graecis dicitur Φωλογεῖν. In Facio
autem lenius consulendum; quippe Veneti & Basileenses
edunt συντάξις, quod quidem apparet conveniens, sed
est contra omnes scriptos, quantum novi; id vero est
etiam quod alibi dicit συλλογῆς: & videri posset A-
lexander non tantum permississe Niciae, ut indicendi
nova vectigalia potestatem haberet, se absente, quum
ipse proculdubio praesens provinciam ordinaverit, immo
noluerit alios φῶς sibi solvi; quam fuerant soluti Da-
rio. Sed ut dico id est praeter MSS. codices, & pos-
sunt multa fuisse in causa, ut & illam potestatem Ni-
ciae dederit, si tempora id repente exigent. Verto
igitur tributorum descriptioni & collationi. Id enim

nunc denotari puto per vocem ἀπαξίωσας, ut paulo post
τὴν φῶν, ὅς ἐστι τοῖς βασιλείοις ἀπὸ φῶν. Et jam ante.

27 Α'γοῖα τῶν τε Πελοποννησίων] Et hic novissimae edi-
tiones vitiose literam abstulerunt. Reponendum ex
MSS. omnibus ἀγοῖας, nec aliter Basileenses, agnovit-
que in versione Vulcanius: etsi is postea non reperiens
eam scripturam in Augustano vacillavit, & mutavit
versionem mittit Peloponnesenses ac sociorum pl. ducentem.
Deinde Optimus αἰς τὰ τ' ἱππομαχίας ἐξηγήθη, absque
ὑπὸς, ut cap. 26 τὰ δὲ τ' ἐπιβουλῆς ἐξηγήθη αἰδῶ, quam
particulam tamen retinet Arrianus II, 6 φεῖται αὐτοῖς
τὰ ἐξηγῆσθαι ὑπὸς Δαριῶν τε καὶ τ' στρατίας τ' Δαριῶν.

28 Ε'φείων ἐκ Μακεδονίας αἰς Α'λεξάνδρῳ] Optime ver-
tit Vulcanius, qui ex Macedonia ab Alexandro se sub-
duxerat; vel ut in Supplementis Freinshemius, qui ex
Macedonia profugerat. At plane diversa in Graecis. Ita-
que offendens hic Grentemefnilius legere jubet αἰς
Α'λεξάνδρῳ. Infeliciter profecto, ut solet passim, dum
non nisi vitiosas editiones tractat & inde ita se effert,
ut ingenio omnia committere non dubitet, quod non
potest non frequentissime delirare à sulco iusto. I nunc
bone lector, & mirare optimos auctores tot nugis le-
ctionum scaterere, omniaque suspicionibus & conjectu-
ris ineptissimis plena esse. Irrepsit particula αἰς in Vul-
canianam & novissimam editiones. At nullus eam
agnoscit MS., atque etiam Veneti & Basileenses clare
ἔφωγον ἐκ Μακεδονίας Α'λεξάνδρῳ. Etiam notavit in Au-
gustano deesse Vulcanius. Contrarium evenit Peirescia-
nis, ubi pag. 22 notat Valesius φῶν τὰ χρεῖα dictum
pro φῶν τὰ χρεῖα. Non opinor. Nam & sic ille
Arma Jovis fugiens & regnis exsul ademitis.

29 Καὶ αὐτὸς ἀπαξιώσας] Prior vocis in Optimo non
apparet, nec sunt necessaria. Pro sequente verbo in
tribus MSS. offendi ἀπαξιώσας, quod scire magno cu-
pide emisit Freinshemius, quem vide in Curtiano In-
dice in Amyntas: ejus enim sunt verba, quae nuper
huic loco sunt apposita. Sed alii & Optimus recte te-
nent vulgaram, satis lucide ab Vulcanio interpretatam,
& à Freinshemio nimium πραγματικῶς consideratam,
& locutio Latina est apud Iustinum VII, 3 dedignatus
ipse ire. Idem postea pro δ' αὐτῶν habet, quod nos
diu suspicabamur, (quum animadverteremus nihil an-
tecedere, quo referri hoc plurale deberet, neque posse
E ;

αὐτῷ ἄχαρι. Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐς Ἐφέσον ἀφικόμενος, τοὺς τε φυγάδας, ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐξέπεσον τὴν πόλιν, κατήγαγε, καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καταλύσας, δημοκρατίαν κατέστησε. τοὺς δὲ φόρους, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον, τῇ Ἀρτέμιδι ξυμπελῆν³⁰ ἐκέλευσεν. Ὁ δὲ δῆμος ὁ τῷ Ἐφεσίῳ, ὡς ἀφηρέθη αὐτοῖς ὁ ἀπὸ τῶν ὀλίγων φόρος, ἵς τε Μένονα ἐπαγομένους, καὶ τὰς τὸ ἱερὸν συλῆσαντας τὴν Ἀρτέμιδα, καὶ τὰς τὴν εἰκόνα τῆς Φιλίππου τὴν ἐν τῷ ἱερῷ καταβαλόντας, καὶ τὸ τάφον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀνορύξαντας τὴν Ἡρόπυον, τὴν ἐλευθερώσαντα τὴν πόλιν, ἀρμυῖαν ἀποκλείουσι. Καὶ Σύρφακα μὲν καὶ τὴν παῖδα αὐτῶν Πελάγοντα³¹ καὶ τοὺς τῶν ἀδελφῶν τῶν Σύρφακα παῖδας ἐκ τῆς ἱερᾶς ἐξαγαγόντες κατέλυσαν τοὺς δὲ ἄλλους διεκώλυσε Ἀλέξανδρος³² παρρησιᾶν ὅτι ζῆλον καὶ τιμωρεῖσθαι γινώσκων τοῖς αἰπίοις καὶ ἐξω δίκη ἵνας, τὴν μὲν καὶ ἐχθραν, τὴν δὲ καὶ ἀσπαρῆν χρημάτων ἀποκτενῆ, συγχωρηθὲν αὐτῷ, ὁ δῆμος. Καὶ εἰ δὴ τῷ ἄλλῳ, καὶ τοῖς ἐν Ἐφέσῳ παραχθῆσιν,
 19 Ἀλέξανδρος ἐν τῷ τότε βύδοντι. Ἐν τῷ τῷ δὲ ἐκ Μαγνησίας τε καὶ Τραλλέων παρ' αὐτὸν ἦσαν ἐνδιδόντες τὰς πόλεις καὶ ὅς πεμπὶ Παρμενίωνα, δὴς αὐτῷ διαχίλις καὶ πεντακοσίους πεζοὺς τῶν ξένων, καὶ Μακεδόνας ὡς ἀπλησίους, ἰπποκῆς δὲ τῶν ἐταίρων ἐς διακοσίους. Ἀλκίμαλον³³ δὲ τὸν Ἀγαθοκλῆς, ὅτι τὰς Αἰολίδας τὰς πόλεις ἐξω διωμάς ὅς ἐλάτῃον ἐξέπεμψε, καὶ ὅσα Ἰωνικὰ καὶ ὑπὸ τοῖς βαρβάροις ἐπὶ ἦσαν. Καὶ τὰς μὲν ὀλιγαρχίας πανταχῶς καταλύειν ἐκέλευσε, δημοκρατίας δὲ γε ἐγκαθίσταται³⁴, καὶ τοὺς νόμους τοὺς σφῶν ἐκείνοις ἀποδιδόναι καὶ τὴν φόρους ἀνείναι, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον. Αὐτὸς δὲ ὅτι μένους³⁵ ἐν Ἐφέσῳ, θυσίαν τε ἔθυσεν τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ πομπὴν ἐπέμψε ἐξω τῇ στρατιᾷ πάσῃ ὁπλισμένην τε καὶ ὡς ἐς μάχην ἐξυπεταγμένην. Τῇ δ' ὑπερῆρα ἀναλαβὼν τὴν πεζὴν τὴν λοιπὴν καὶ τὴν τοξότας καὶ τὴν Ἀγριανὰς καὶ τὴν Θρακίαν ἰπποκῆς καὶ τῶν ἐταίρων τὴν βασιλικὴν ἵλιν καὶ πρὸς ταύτην πρὸς ἄλλας, ὅτι Μιλήτης ἐτέλλετο καὶ τὴν μὲν ἐξω καλεμένῃ πόλιν³⁶ ἐξ ἐφόδου ἔλαβεν ἐκλιπῆ-

tur. Is quum quarto die Ephesum pervenisset, exules quotquot ab ipsis civitate ejecti fuerant, reducit, & abolito paucorum dominatu, popularem statum constituit. Tributa quæ barbaris detulerant, Dianæ pendi iussit. Ephesiorum populus, sublato metu ex paucorum dominatione, eos qui Memnona adduxerant, quique templum Dianæ spoliaverant, & Philippi statuem in eadem æde subverterant, quique Heropythi sepulchrum, à quo civitas in libertatem reducta fuerat, in foro eruerant, ad necem poscunt. Syrfacem ejusque filium Pelagontem, & fratrum Syrfacis liberos è templo protractos lapidibus obruunt. In alios Alexander ulterius inquiri aut de iis supplicium sumi vetuit: intelligens videlicet, populum, potestate sibi factâ, non tantum in fontes, sed in eos etiam, qui extra culpam essent, partim odio, partim spe prædæ fæviturum. Et certe, si quibus aliis, his præcipue rebus in Epheso gestis Alexander sibi laudem comparavit. Dum hæc geruntur, 19 legati ex Magnesiâ & Trallibus veniunt, qui urbes Alexandro dedant. Ipse Parmenionem mittit cum duobus millibus quingentis peditibus exteris, & Macedonibus totidem: equitibus, ex amicis, ducentis. Alcimalum autem Agathoclis filium ad Æolicas urbes & Ionicas, quæ adhuc in barbarorum potestate erant, cum paribus fere copiis emittit. Paucorum dominatum ubique aboleri, & popularem statum introduci, patriasque leges cunctis restitui jubet; tributa etiam, quæ barbaris detulerant, rescindi. Ipse Ephesi commoratus, Dianæ sacrificavit, eique cum universo exercitu armato ac veluti ad pugnam instructo pompam duxit. Postridie vero cum reliquo peditatu, sagittariis & Agrianis, Thracum equitatu, & amicorum turmâ regiâ, aliisque insuper tribus, Miletum profectus est, & exteriorē quidem, ut vocant, urbem primo adventu, quod præsidio vacua esset, cepit:

mus adfentiri Freinshemio laxissime in Supplementis II, 6, 23 transferenti, qui paucorum dominatione pelli fuerant, ut sic ad sequens ὀλίγων respexerit) δὲ αὐτὸν, scilicet Ἀλέξανδρον, propter ipsum, qui ejus partes fovere se ostendissent. Necessaria est hæc mutatio, & nescio an non eam suboluerit Facius, vertens, qui sua ipsius causa extorres facti fuerant. Id quod vel maxime affirmat ipse Arrianus III, 6 κατελθόντας ἀπὸ τῆς φυγῆς, ὅσοι δὲ αὐτὸν ἔφυγον, qui sua causa fugerant.

30 Τῇ Ἀρτέμιδι ξυμπελῆν. Hoc igitur respicit Tacitus scribens lib. III annal. 61. *Auctam hinc concessu Herculis, cum Lydia potiretur, cerimoniam templo: neque Persarum disione deminutum jus: post Macedonas, deinceps servavisse.* Quid voluerit, non satis exprimit. Certe non ut Romani servaverunt, sic & Macedones, qui locuplete reditu augentes sic ostenderunt se servari velle.

31 Σύρφακα μὲν καὶ τὴν παῖδα αὐτοῦ Πελάγοντα] Nihil clarius exprimi potest. Vide tamen quanta attentione in Supplementis Freinshemius: *Pelagon cum fratre Syrface & patruelibus.* Sed voluit, opinor, *patre.*

32 Ἀλκίμαλον] MSS. duo Ἀλκίμαλον. Sed Optimus Ἀντίμαχον.

33 Δημοκρατίας] ὅτι γε ἐγκαθίσταται] Notandum est, quod sine ulla auctoritate sic ediderint. Nam Veneti & Basilenses legerunt *ὅτι γε ἐγκ.* MS. unus *ὅτι τότε.* Tres alii *ὅτι ἐγκ.* & sic quoque Optimus & quintus, quem Perusius inspexi. Sed & idem ille Optimus statim τὴν νόμους τὴν σφῶν ἐκείνοις ἀποδιδόναι, non ἐκείνοις, ut vulgatur.

34 Αὐτὸς δὲ ἐπιμύνας] Plerique cum Optimo ὁπομύνας.

35 Καὶ τὴν μὲν ἐξω καλεμένην πόλιν] Licet eam in V. C. ἐφόδον esse annotaret Vulcanius, in editionis margine.

ὅπῃ δὲ Φυλακῆς· ὁπταῖνα δὲ χαλκῶρα ποτε-
δύσας, ἔγνω σπουδάζειν τὴν εἴσω πόλιν. Ἡ-
γιστράτῃ δὲ ὅτῃ ἡ Φερσῶν ἡ Μιλησίαν ἐκ
βασιλείας ἐπετέτραπτο, πρὸθεν γράμματα
παρ' Ἀλέξανδρον ἐπέμπευ, σιδήρους δὲ Μίλη-
τον· τότε δὲ ἀναβαρύνσας ὅπῃ τῇ Περσῶν φρα-
τῶν μακρὰν ὄνῃ, ἀφιστάμενος τοῖς Πέρσαις
ἐπὶ τὴν πόλιν. Νικάνωρ δὲ τὸν Ἑλληνικὸν ναυ-
τοκὸν ἄγων, ὑποφάνει τοὺς Πέρσαις, τοῖσιν
ἡμέραις πρὸ τῆς χαλκῶρας πλύσας ἢ τῆς Πέρ-
σαις Μιλήτῳ πρὸχῶν· ἐξομίζετο ναυτὸν ἐξ-
ἰσῆσαι καὶ ἔχοντα ἐν τῇ ἡσῶν ἢ Λάδῃ· καὶ ταῦτα δὲ
αὐτῇ ὅπῃ τῇ Μιλήτῳ³⁶. Αἱ δὲ τῇ Περσῶν νῆες
ὑπερῆσαν, ἐπειδὴ ἑμαυτοὶ ναύαρχοι τῷ ἀμφὶ
Νικάνωρα τὴν ἐν τῇ Λάδῃ πρὸχῶρα γινώσκοντες,
πρὸς τῇ Μυκάλῃ τῶν δὲ ἀρμύσεων. Τὴν
γὰρ Λάδην τὴν ἡσῶν πρὸχῶρα εὐλήφει Ἀλέξαν-
δρος, καὶ τῶν μόνον τῇ ἐγκαθομίσσει, ἀλλὰ
καὶ τοὺς Θρᾷκας καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐς τετρακχι-
λίους ἀφιστάσας ἐς αὐτὴν. Ἦσαν δὲ τῇ
βαρύνοντες αἱ νῆες, ἀμφὶ τοὺς τετρακχοσίας. Παρ-
μενίων μὲν δὴ καὶ ὡς παρὴν Ἀλέξανδρον ναυμα-
χῶν, τὰ τε ἄλλα κρατῶν τῶν ναυτικῶν τῆς
Ἑλλώας ἐπελπίζων, καὶ πῶς θεῶν ἀνέπειθεν
αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς ὤφθη χαθήμενος ὅπῃ τῇ αἰ-
χμαλὶ καὶ ὀρμύσας τῇ Ἀλέξανδρον νῆϊ. Καὶ δὴ
σηκῶντας³⁷ μὲν, μεγάλα ἀφελήθησθαι ἐς
τὰ ἄλλα· κινηθεῖσι δὲ, καὶ πρὸς μέγα ἔσοθαι
τὸ πᾶσιμα· καὶ ὡς γὰρ θαλασσοκράειν τοὺς
Πέρσαις. καὶ αὐτὸς δὲ ἔφη ὅτι βίβωμαι ἐθελῶν τῇ
νῆϊ, καὶ τῇ κινδύνῳ μετέχειν. Ἀλέξανδρος δὲ
τῇ τε γνώμῃ ἀμαρτάνειν ἔφη Παρμενίωνα, καὶ τῇ
σημείῳ ἢ καὶ τῇ τοῦ εὐκλῆς ἐυμολήσας³⁸. Ὁλίγους
τε γὰρ ναυτοὺς πρὸς πολλὰς πλείους ξυνέθεν λο-
γισμῶν ναυμαχίαν, καὶ ἐμελετικὸς τῇ σφῶν

καυ-

cepit: ibique castrametatus, interiorē mu-
ro intercludere statuit. Hegesistratus enim,
cui Milesiorum praesidium à rege commis-
sum erat, literas antea ad Alexandrum de
Mileti deditione miserat: sed tum, quod
Persarum exercitum non procul abesse sci-
ret, recepto animo, urbem Persis conser-
vare statuerat. Cæterum Nicanor navales
Græcorum copias ducens, Persas antever-
tens, triduo ante appulerat quam illi Mi-
letum venirent, & centum sexaginta navi-
bus ad Lade insulam, quæ Mileto proxima
est, portum ceperat. Persarum vero na-
ves quum serius appulissent, & earum du-
ctores Lade à Nicanore preoccupatam esse
cognoscerent, sub Mycalem montem se
cum classe receperunt. Neque enim solam
insulam illam navibus in portum ductis A-
lexander occuparat, verum etiam Thracas
aliorumque militum peregrinorum quatuor
millia in ipsam transmiserat. Barbarorum
classis erat navium circiter quadringenta-
rum. Parmenio, ad navale prælium A-
lexandrum instigat; cum aliis de causis supe-
riores navali pugna Græcos fore sperans,
tum augurio præcipue persuasus, quod a-
quila à puppi classis Alexandri in littore sub-
sistens visa esset: quodque, si vincerent,
magnum inde ad summam belli adjumen-
tum; si vincerentur, non magnum detri-
mentum percepturus videretur. Namque
ut maxime à prælio abstineretur, maris im-
perium penes Persas esse: se libenter naves
conscuturum, & periculi partem subitu-
rum. Alexander Parmenionem opinione suâ
falli respondit, neque recte augurium in-
terpretari. Parum enim prudenter facturum
se, si cum tam paucis navibus adversus mul-
to plures pugnet: cumque parum exercitato
in

ne, mox etiam ex Augustano idem chirographo suo
repeteret, quum ipse in omnibus, etiam in Optimo in-
venerim ἔκδοτον, nisi quod in Perusino legebatur ἔκδοτον,
tamen favendum fuit postremo editori. Quamquam
quid ejus memini? quum enim dicit, Scribo τὴν ἐκ
καλαμῶν πόλιν, Alexander exteriorem urbem, ut voca-
bant, praesidiis vacuam ex itinere cepit; Milesiis in in-
teriorē mutum concessis, auxiliaque suorum, quæ baud
procul erant, opperientibus; nonne audio linguam si-
mul & ingenium & manum Freinsheimii in Supplemen-
tis II, 7, 12 παραφραζομένη ita: exteriorem urbem, ut ipsi
vocabant, ex itinere cepit: nam oppidani militesque, ne
vires spargerent, in interiorē urbem concesserant, auxi-
lium suorum, quod baud procul abesse rebantur, opperi-
unt. Quæ hæc causa, ut non hinc suffragatus iste in-
ferior convincatur? quæ differentia in verbis? nulla
profecto, nisi quod Freinsheimius non dicit Milesiis
concessis, quomodo loquebantur Musæ, quas agrestis
ille ex Zelandia in rura Frisiz intulit. Et is tamen in
sequentibus insulatur Otzelio? Illa Milesia ἐξώπαις vide-
tur esse, quam scribit Strabo ex Ephoro κτίσμα Κρητικῶν,
ὅτι θαλαττικὴν τετυχωμένην, ἢ τὸ ἢ τὴν παλαιὰ πόλιν Μιλη-
σίαν ἐστίν. Plutarchus ita scribit de Achradina Syracusarum,
quæ πρὸς τὴν ἐκ πόλιν τετυχισαί. Ita Nubienus in Cli-

maris secundi octava parte memorat *Casmir interiorē*
& *Casmir exteriorē*.

36 Κεῖται δὲ αὕτη ἐπὶ τῇ Μιλήτῳ] Sunt ipsa verba He-
rodoti VI, 7. ἢ δὲ Λάδῃ ἐπὶ τῆς μικρῆς ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλη-
σίῳ κειμένη. At Strabo lib. XIV. πρὸς τὴν δὲ Λάδην τῆ-
σος πλησίον. Pausanias in Atticis. Ἐπὶ δὲ Μιλησίῳ πρὸς
τὴν πόλιν Λάδην τῆσος.

37 Καὶ δὲ κινδύνῳ μετέχειν] Plenior & rotundior scriptura
in Optimo, καὶ δὲ δὴ. tum in eodem ac tribus aliis est
ἐς τὰ ἄλλα, in uno ἐς τὰ πολλὰ, quod illic alludit. Nos
illud adsumpsimus etiam Vulcanio inventum in Augu-
stano, & versionem corrigi jubente, & illustravit Casau-
bonus ad Polybium. Vulgo ἄλλα. Quin vero etiam displicent
ista Latina à puppi classis Alexandri. Quid enim? an
& Arrianus dicit κατὰ πρόρμην τὴν πόλιν? Non faveo. Pup-
pis non est classis, nec in ea consideratur, sed navium,
quæ eam partem litori habebant proxime applicitam,
proram versus mare spectantem, ut solitis fuisse anti-
quos docuerunt diu viri docti ex illo Virgiliano *Obver-*
tunt pelago proras. Sic libro VI quum Alexander ægro-
tus maneret in tentorio quod erat in puppi, προχῶντος
τῆς νῆος τῇ ὄχθῃ ὁ μὲν τὴν χεῖρα ἀνίστηναι ἐς τὸ πλῆθος. Idem
etiam supra non ἐπαρτίζον, sed ἐπαρτίζον.

38 Τὸ σημεῖον ἐστὶ κατὰ τὸ εὐκλῆς ἐυμολήσας] Sic quidem
ἐκ

ναυλικῶς πρὸς ἡσκημένους τὸ τ' Κυπρίων τε καὶ
Φοινίκων πλὴν τε ἐμπειρίας τῆς Μακεδόνων καὶ
τὸ λῆμα ἐν ἀβεβαίῳ χωρίῳ οὐκ ἐθέλειν ὡς
δύναται τοῖς βαρβάροις³⁹. καὶ ἡττηθεὶς τῇ ναυμαχίᾳ
καὶ μικρὰν τιμὴν βλάβην ἔσχετο ἐς τὸν πόλεμον τὸ
πρώτῳ δόξαν· τὰ τε ἄλλα, καὶ τοὺς Ἕλληνας
νεωτερεῖν πρὸς τὴν ναυτικὴν παιδείαν· τὸ ἐπαγ-
γεῖλαι⁴⁰ ἐπαρθείας. Ταῦτα μὲν τὰς λογισμῶν
ἐκτελέσει οὐκ ἐν καιρῷ ἀπέφαινε ναυμαχεῖν·
τὸ θεῖον δ' αὐτὸς ἀλλή ἐξηγεῖτο. Εἶτα μὲν γὰρ
πρὸς αὐτὸν τὸ ἀετὸν ἀλλ' ὅτι γῆς καθήμε-
νος⁴¹ ἐφαίνετο, δοκεῖν οἱ μᾶλλον ἢ σημαίνειν
20 ὅτι ἐκ τῆς γῆς κρατήσῃ τὸ Περσῶν ναυτικόν. Καὶ
ἐν τούτῳ Γλαυκίπῳ, ἀνὴρ τῆς δοκίμων ἐν
Μιλήτῳ, ἐκπεμθεὶς ὡς Ἀλέξανδρον ὡς
τὸ δῆμος τε καὶ τῆς ξένων τῆς μαθοφόρων, οἷς
μᾶλλον ἢ ἐπετέτραπτο ἡ πόλις, τὰ τε τείχη
ἐφ' ἧς ἐθέλειν τοὺς Μιλησίους καὶ τοὺς λιμένας παρε-
χειν καὶ ἄλλους Ἀλέξανδρον καὶ Πέρσας· καὶ πλὴν πο-
λιορκίας ὅτι τούτοις λυεῖν ἤξιον. Ἀλέξανδρος
δὲ Γλαυκίπῳ μὲν πρὸς τὰς ἀπαλλάττειν
καὶ τὰ χεῖρα ἐς τὴν πόλιν, καὶ Μιλησίοις ἀπαγ-
γεῖλαι ὡς οὐκ ἐθέλειν, ὡς μαχομένους ἔσθ-
θαι⁴². Αὐτὸς δ' ὅτι σῆσας τὰς τείχεσιν μηχανάς,
καὶ ἅ μὲν κατεβαλὼν δι' ὀλίγου πῶν λειχῶν, καὶ
δὲ κατεσείσας ὅτι πολὺν, πρὸς τὴν πύλιν τρα-
χύναν, ὡς ὅτι ἐκρηγνύμενος ἢ κατερρήναι ἢ ἐσπεί-
λῃτο τὸν ἰόντα, ἐφομαρτύνων καὶ μόνον θεω-
μένων πῶν Περσῶν ἀπὸ τῆς Μυκάλης πολιορκη-
μένους τοὺς φίλους σφῶν καὶ συμμαχίας. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἀμφὶ Νικάνορα ἀπὸ τῆς Λαδίας τὴν
ὁρμὴν

in re navali milite, adversus exercitissimos Cyprios ac Phoenices eat: neque velle se ut barbari Macedonum peritiam atque virtutem loco instabili experiantur: & si navali praelio succumbant, non exiguum damnum inde secuturum ad primam de bello opinionem: praeterea Gracos navalis cladis nuntio excitatos, novas res molituros. Quibus rebus cum animo suo perpensis, navalem pugnam parum eo tempore consultam fore judicavit. Augurium vero se aliter exponere: atque aquilam quidem, sibi faustam esse; sed quod humi subsedisset, id potius sibi portendi videri, se ex continente Perfarum classem victurum. Inter hæc 20 Glaucippus, unus ex Milesiorum primori- ad Alexandrum à populo & exteris mercenariis, quibus potissimum urbs commissa erat, missus, exponit velle Milesios muros ac portus Alexandro & Persis communes præbere, utque obsidionem eâ conditione solvat. Alexander Glaucippo, ut confestim se in urbem recipiat, jubet, Milesiisque repuntiet, uti se tanquam intus præliaturi ad pugnam parent. Ipse, machinis ad moenia admotis, & muro brevi tempore partim quassato, partim late diruto, exercitum propius adduxit, ut quâ aut demolitus aut labefactus murus erat, irrumperet, Persis præsentibus, ac tantum non ex Mycale amicos suos ac socios obsessos spectantibus. Interca Nicanor ex Lade insulâ Alexandri motus pro-
spi-

& in aliis MSS. & ipse Arrianus loqui gaudet, ut cap. 21 καὶ τὸ αὐτὸν ταύτῃ συνίσταται. II, 3. συμβαλλόντας τὸ μακρὸν. Optimus tamen exhibebat ἐξηγεῖται, quod nec ipsum adeo contemnendum, ut rectius putem. Sic cap. 27. καὶ αὐτὸν τῷ θεῷ, ὡς αὐτὸς τὴν καὶ οἱ αὐτὸν ἐξηγεῖται. II, 3. εἰς τὴν τῶν Τελμωσίων σφῶν τὰ θεῶν ἐξηγεῖται. Et statim ita, ubi tamen etiam meminisse occurrere, id quod notavi, συμβαλλόντας τὸ μακρὸν.

39 Τὴν τε ἐμπειρίαν τῆς Μακεδόνων καὶ τὴν τέλμας ἐν αὐτῇ χωρίῳ ἐκ ἐθελῶν παραδόναι τοῖς βαρβάροις. Vulcanius neque velle se, ut barbari Macedonum peritiam atque virtutem loco instabili experiantur. Facius, non esse consilii sui, loco instabili atque incerto de Macedonum virtute apud Barbaros periculum facere. Freinshemius παραφράζει. Se quidem virtuti suorum non diffidere. ceterum scire illam in navalibus pugnis minimum conferre ad victoriam. Multo enim plura ventorum fluctuumque ludibriis permitti, quæ gubernatorum atque remigum peritia vitaret, aut suis partibus opportuna redigeret. Quanto suaviora sunt simpliciter Græca! Non modo censet se sic facturum, ut barbari experiantur virtutem, cum Vulcanio, ut periculum faciat apud barbaros de virtute Macedonum cum Facio, aut de remigum gubernatorumque peritia jactat cum Freinshemio, quod jam præcessit, sed se prodere barbaris illam suorum virtutem ac præliandi peritiam, & vincendam haud dubie exponere.

40 Παιδείας τὴν ἀπαγγεῖλαι. MSS. omnes etiam Augustanus, etiam Veneta ac Bas. editiones ἀπαγγεῖλαι: & sic postea ἀπαγγεῖλαι.

41 Ἐπὶ γῆς καθήμενος. Præter unum, non magni momenti, rursus scripti omnes ἐπὶ γῆς, & statim ἐκ γῆς,

non ἐκ γῆς.

42 Ὡς μαχομένους ἔσθθαι. Editionis ultimæ opinor esse in typis lapsum. Nam Veneta, Basilensis & Vulcaniana μαχομένους, quomodo etiam MS. Contra 111, 9 ἡ δ' ὑπὲρ Αἰγύπτου ὡς πρὸς μαχομένους, ubi sola Basil. μαχομένους. Rursus IV, 25 παρασκευάσαι ὡς μαχομένους. Ubi etiam in una tantum MSta charta inveni μαχομένους. Xenoph. 111 Κυρ. 225 ὡς ἐπὶ προτίον οἱ πόλεμοι, μαχομένοι. Sed id leve præ altero. Quid enim dicit Vulcanius renunciari jussisse Alexandrum, uti se in proximam lucem ad pugnam parent Milesii, quum tamen statim & oppugnet & expugnet urbem Alexander? Et ex Vulcanii interpretatione Freinshemius: itaque scirent omnium fortunarum arbitrium meliori permittendum aut in proximam lucem de eo certandum esse? At vero Facius, oppidanis renunciare, uti sese statim ad pugnam pararent. Quis illorum verior? haud dubie Facius. Quod ut scias, Lector, nihil hic agnosce nisi malam editorum posteriorum & manum & mentem. Nam Ven. & Bas. rectissime ἔσθθαι, ut etiam scripti, & id unice huc convenit. Innuit ne quidem erumpendi & extra muros pugnandi fore eis copiam; sed eam esse regis fiduciam, ut statim moenia transiliret, & in ipsa urbe eos aggrediretur. Mox scribit Arrianus, τὰ μὲν κατεβαλὼν, τὰ δὲ κατεσείσας ἐπισπᾶν. Interpretatur Vulcanius partim quassato, partim late diruto. Freinshemius in Suppl. 11, 7, 16 quum magnam murorum partem dejecissent, Facius murorum partem brevi evertit, multum etiam quassavit. Hoc verum est. Nam quæ nuper hic apposita sunt de Hellanicæ filiis, mera est observatio Freinsheimii loco citato.

ὁρμῶν τῶν ξυλ' Ἀλεξάνδρου χαλιδόνες, ἐς τὴν λιμνὴν ἐπέπλεον τῇ Μιλησίῳ, ὡς γὰρ γῆν τὴν εἰρεσίαν ποιεῖν, καὶ κατὰ τὸ τόμα ἔλινεν, ἥτοι τὸ πεινῶτατον ἰὺν, ἀνιπάρους βύζαν τὰς τριήρεις ὁρμίσαντες⁴³, ἀποκεκλείεσαν, τῶν μὲν Περγαίων ἀνιπάρων τὴν λιμνὴν, τοῖς Μιλησίοις δὲ τὴν ἐκ τῇ Περγῶν ὠφέλειαν. Ἐνθα οἱ Μιλησιοὶ τε καὶ οἱ μαδοφόροι, πανταχόθεν ἤδη παρεσκευμένον σφίσι τῇ Μακεδόνι, οἱ μὲν αὐτῶν ῥιπῆντες σφῆς ἐν τῇ θαλάσῃ ὅτι τὴν ἀσπίδων ὑπὸ πῶν, ἐς τοῖς ἀνώνυμον ἢ πόλιν ὁπτικεμένῳ διενήγοτο· οἱ δὲ, ἐς κελύπια ἐμβαλόντες καὶ ἐπὶ γομφιοὶ ὑποφάσαι τὰς τριήρεις τῇ Μακεδόνι, ἐγκυκλίωθησαν ἐν τῇ τόμα ἔλινεν, πρὸς τῇ τελευτῇ· οἱ δὲ πολλοὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλιν ἀπώλλυντο. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐχομένης ἤδη τῇ πύλει⁴⁴, ὅτι τοὺς ἐς τὴν πόλιν κατὰ πεφθόγους ἐπέπλεον αὐτοὺς, κλίμακας φέρειν⁴⁵ ὅτι

spiciens, juxta littus remigans in Milefiorum portum navigat, atque in ipsis portus faucibus, ubi quam minimum spatii erat, confertos utrinque triremium ordines, prorsis mare versus spectantibus collocans, Persicæ classis portus aditum, & Milesiis Persarum subsidium præcludit. Tum Milesii & mercenarii, irrudentibus jam in eos undequaque Macedonibus, alii sese in mare projicientes, scutis supinis incumbentes, in parvam quandam insulam urbi proximam (nomen insulæ obscurum est) trajecerunt: alii, inscensis lembis, quum Macedonum triremes effugere conarentur, ad fauces portus capti fuerunt: multi in ipsâ urbe interfecti. Alexander urbe potitus, eos qui in insulam profugerant classe petit, scalis in prorsis triremium portari jussis, utpote in abrupta insulæ

43 Ἀνιπάρους βύζαν τὰς τριήρεις ὁρμίσαντες.] Construtio difficilior, & quam vexant interpretes. Faciùs *prorsis navium à mari statuit*, quum nihil de mari in Græcis dicatur; ex cujus tamen æmulatione Vulcanius *confertos utrinque triremium ordines prorsis mare versus spectantibus*, qui ut accuratior, ita ubi sedeatur illud *utrinque*, non video. Posteriora de prorsis mare versus spectantibus hinc aliena esse postmodum vidit quoque ipse & contextit *adversis inter se prorsis*, ut sic fingat duos ordines alterum puppibus in urbem versis, alterum in mare, prorsis sibi invicem obversis. Vix scio, quid dicam; nisi quod ita fieri debuit, ut essent paratæ ad excipiendos pugna hostes, qui ab mari venirent ad urbem liberandam; simul si quid ab urbanis viribus conaretur portum rursus aperire, ut sic esset acies navalis ἀμφίπλευρος, quomodo si Græcia quoque novisset naves poni ἀμφίπλευρας, sane id hoc loco factum crederetur. Nunc sufficit de urbe inclusa cogitare, & ei oppositas fuisse ita naves, ut prorsis excepturæ essent, si quid inde bellicum ingrueret, quia dicit Arrianus, *prorsis contra urbem versus conferte triremes collocatas habentes*; ut 11, 20 *τριήρεις βύζαν τὴν πόλιν φραζάμενοι*. Credas etiam Freinshemio aliquid difficultatis obvenisse, quum ita minute defungitur in Supplementis, *ipsam Milefiorum portum ingressa Persici auxilii spei oppidanis ademisse*.

44 Ἐχομένης ἤδη τῇ πύλει.] Magni ponderis animadversionem hic imputare potest mundo nuperus editor in correctâ versione Vulcanii *urbe probe potitus*, quum in ipsius editione, vitio typorum, legeretur *urbe pobe potitus*. Fatue & improbe! Nihil hic nisi lapsus typorum est syllabas singulas utriusque vocis temere repetentium, & delendæ sunt, ut delevit quoque Vulcanius & nunc omisimus.

45 Καὶ βάκας φέρειν.] Hoc loco de sambucis somniate, idem esse crediderim, ac si quis hodie Romanam historiam componens, bombardas & similia nuper inventa tormenta garrere & inserere per insulsiſsimam prolepsos audaciam vellet. Hoc enim vel maxime requisierim, ut ostendatur eas Alexandri tempore in mundo fuisse. Deinde stupor est merus & qui Noctuinum deceat, credere Alexandri classem, expeditam illam volanciemque, fuisse onustam tali bellicorum instrumentorum apparatu; quasi vero is in urbibus à mari obsidendis occupare se statuisſet, quum ne quidem configere necessarium duxerit. Ea deinde instrumenta hoc loco ab Arriano vocata fuisse sambucas quis credat, quum tamen in nobili illa descriptione Tyri oppugnata tantum dicat *καὶ τὰς γυφύρας αὐτῶν ὄιστοι*, αἱ δὲ ἐπιβάλλαν ἐπὶ τὴν κατεργασμένην τὴν τειχὺς, quod

quidem rursus factum narrat in expugnatione Massagorum 19, 26? Quibus exemplis inductum opinor Facium nunc quoque tranſtulisse *pontes*. Præterea non loquitur hic tanquam naves illæ jam essent sambucis talibus adornatæ, sed in re præſenti jubet à militibus & sociis navalibus leve aliquod instrumentum in prorsis apportari, quod sambucæ machinæ stabili & ponderosæ & inædificatæ, applicari nullo modo potest. Dicit *φέρειν*, non *ποιεῖν*, utpote intelligens instrumentum aliquid itralaticii præparatum & confectum, tanquam quod solebant habere in navibus. Itaque quum in quatuor MSS. inuenirem sine ulla mutatione hanc vulgatam scripturam, aliter eam examinandam censui; ad quod inprimis ansam præbebat particula *KAI*, quam negari nequit omnino molestam & supervacuum esse. Tum passim à viris doctis annotati sunt & defectus ex similitudine vocum ex eisdem literis constantium, & inprimis errores ex confusione literarum *A* & *Λ* exorti, & mihi quoque obvenere, ut alias videbimus. Præterea passim in MSS. reperitur forma literæ talis *ω*, quæ interdum pro *β*, modo pro *μ*; nunc pro *κ* accipienda est, unde non pauca in antiquorum libris maculæ & aberrationes. Hinc libro 11 pro *Ἀδριανῶν* in aliis invenitur *Ἀδριονίω*. Hinc cap. 21 *ἰδυμύορτα* pro *ἰδυμύορτα*. Hinc cap. 24 *ἰσχυλόντι* natum pro *ἰσχυλόντι*, quorum illud mihi obvenit in MSS. secundæ notæ omnibus; neque tamen cum Vulcano aut nupero illo pronunciam eam scripturam ferri quoque posse. Si enim ferri potest, cur non interpretantur, accommodant, ac retinent? Sed nego ferri posse, & contra Richelium quem vocant & omnes alios obduco unius Optimi auctoritatem, in quo clare *ἰσχυλόντι*. Nec causa fuit, cur hoc potius annotarent, quam 11, 19 pro *ἰσχυλόντι*, quod est idem verbum, in MSS. plurimis & Basilicensi editione *ἰσχυλόντι*. Et cod. cap. 12 pro *ἰσχυλόντι* itidem *ἰσχυλόντι*. Hinc orta variatio in nomine *Ἀρσάκης*, *Ἀρσάκης*, *Ἀρσάκης*. Hinc in Indicis *βάσανα* pro *μάσανα*, & initio libri 111 *Μαζάκης*, *Μαζάκης*. Hinc 11, 9 ortum illud *ἀνέβυσαν*, quod est nugacissimum ut ostendimus. Et similia sunt multa. Ex quibus collegi quum scriptum esset *καὶ βάκας*, in minorum characterum exemplaribus degeneravisse in *καὶ βάκας* pro *κλίμακας*. Ita enim lego, quod ut nunc extra dubium ponas, confirmo in Optimo MS. id perspicue haberi, qui tamen etiam *καὶ* præmittit, *καὶ κλίμακας*, quam particulam etsi nesciam, tamen opinor ex diversâ lectione appositam esse. Freinshemius etiam in Supplementis dixit, *naves, quibus impositæ prorsis scale ferebantur*. Plane ut Vulcanius. Livius quoque xxviii, 36 de navibus;

ὅππῃ τὰς πλώρας τῶν τελερῶν κελύσας, ὡς χαλὰ
τὰ δῆποτα τῶν νήσων, χαλὰ τῶν πλοίων τε ἔχοντες
ἐκ τῶν νηῶν τῶν δῆποτα ποιησύνοντες. Ὡς δὲ
ἀνακινῶντες ἐθέλοντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἑώρα,
οἱ κίχλα λαμβάνει αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι γενναῖοί
τε καὶ πιστοὶ αὐτῶν ἐφαίνοντο. Καὶ σπένδοντες πρὸς
αὐτοὺς ἐπὶ τὰς, ὡς αὐτῶν ἑστραθύνοντες. Ἦσαν
δὲ ἔσθιοι μοδοφόροι Ἑλλήνες ἐς τριακοσίους αὐ-
τοὺς δὲ Μιλησίους, ὅσοι μὴ ἐν τῇ χαλῇ λήψαντες
πόλεως ἔπεισον, ἀφῆκε, καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἔδωκεν.
Οἱ δὲ βάρεσσαι δῆποτα τῇ Μυχαλῆς ὁρμῶν, τοῖς
μὲν ἡμέραις ἐπέπλεον τῶν Ἑλληνικῶν ναυ-
τικῶν, πλοῖα ἑλάνθησαν ἐς ναυμαχίαν ἐλπίζον-
τες τὰς δὲ νύκτας πρὸς τῇ Μυχαλῇ ὁρμῇ ἐν χα-
λῇ ὡρμίζοντες, ὅτι ὑδροβία ἀπὸ τῆς Μαίανδρου
ποταμοῦ τῇ εἰς βολῶν⁴⁶ ἀπὸ μακρῶν ἡγα-
χάζοντο. Ἀλέξανδρος δὲ, τοῖς μὲν ναυσὶ τῇ
λιμένα ἐφύλαττε τῇ Μιλησίων, ὡς μὴ βιά-
σαιντο οἱ βάρεσσαι τῇ ἑσπέρῃ. Ἐκπέμπει δὲ ἐς
τῇ Μυχαλῇ φιλιώται, ἀρῶν τὰς τῶν πλοίων
καὶ τῶν περὶ τὰς τῶν τῶν, ὡς ἑλάνθησαν ἐπὶ τῇ
δῆποτα αὐτῶν. Οἱ δὲ, ὡς αὐτῶν τῇ σπῆναι
καὶ τῶν ἄλλων ὅππῃ τῶν ἐπὶ τῇ ἄλλῃ ὅππῃ μὴ πο-
λιοχέρημοι ἐν ταῖς ναυσὶν, ἐς Σάμον ἀπέπλε-
σαν· ἐκεῖθεν δὲ ὅππῃ τῶν αὐτῶν αὐτῶν ἐπὶ τῇ
τῇ Μιλήτῳ· καὶ τὰς μὲν πολλὰς τῶν νηῶν πρὸ τῆς
λιμένης ἐν μετῶρῳ παρέταξαν, ὅππῃ ἐκ χα-
λῆσαιτο ἐς τὸ πέλαγος⁴⁷ τοὺς Μακεδόνας·
πέντε δὲ αὐτῶν εἰσὲ πλοῖα ναυεῖς τῇ μετὰ τῇ τῇ
ἄλλῃ νήσῳ καὶ τῇ στρατοπέδῳ λιμένα, ἐλπίσαν-
τες κενὰς χαλῇ λήψαντες τὰς Ἀλέξανδρου ναῦς.
ὅππῃ τοὺς καύτας δῆποτα ἀναυῶται ἐπὶ πολὺ
ἀπὸ τῶν νηῶν, τοὺς μὲν ἐπὶ Φρυγανισμῶν, τοὺς
δὲ ἐπὶ Συγκομῶν τῶν ὅππῃ τῶν, τοὺς δὲ καὶ εἰς
πλοῖα ταῖς ταῖς, πεπυσμένοι ἦσαν. Ἀλλὰ μέγας
μὲν ἡ ἀπὸ τῶν ναυτῶν· ἐκ δὲ τῶν παρόντων
συμπληρώσας Ἀλέξανδρος δέχε-
ται, ὡς πλοῖα πλοῖα τὰς πέντε τῶν Περσῶν
κατεῖδε, πέμπει ἐπὶ αὐτὰς χαλῇ σπῆναι,
ἐμβάλ-

fulæ veluti in murum ex navibus conscen-
surus. Ut vero insulares extrema tentare
velle vidit, commiseratione illorum homi-
num captus est, quod & generosi & fidi es-
se viderentur. Eâ itaque conditione cum iis
pactus est, ut secum militarent. Erant por-
ro ii mercenarii Græci trecenti. Milesiis,
quotquot in expugnatione urbis cæsi non
fuerant, vitam & libertatem dedit. At bar-
bari à Mycale moventes, interdium quidem
in Græcanicæ classis conspectum adnaviga-
bant, sperantes illos ad navalem pugnam
provocari posse: noctu ad stationem suam,
parum commodam, sese recipiebant, quod
à Mæandri fluminis ostiis procul inde aquari
eos oporteret. Alexander, Miletu portu na-
vibus infesso, ne barbari vi factâ in eum se
recipere possent, Philotam ad Mycalem mit-
tit cum equitatu & peditum tribus agmini-
bus, ut barbaros descensione in terram pro-
hibeat jubens. Barbari, aquæ cæterarumque
rerum necessariarum inopiâ, tantum non in
navibus obfessi, in Samum navigarunt: sum-
ptoque inde comœatu Miletum redeunt,
plurimasque naves ante portum in alto con-
stituunt, ut Macedonas in æquor provo-
cent: quinque autem earum in portum quen-
dam qui inter aliam illam insulam & exer-
citus medius erat, sese injecerunt, eâ spe
ut vacuas Alexandri naves caperent: quod
nautas procul à navibus dispersos esse sci-
rent, alios lignatum, alios ad importanda
necessaria, alios prædatum egresos esse. Et
pars quidem nautarum aberat: Alexander,
ex iis qui præsto erant, decem naves instru-
ens, ut quinque Persarum naves adnavigan-
tes vidit, confestim obviam iis mittit, ut-
que

vibus; trahunt scalas, orasque ex anchoras præciunt, pro-
quibus Prudentius hymn. 7 Celsam paratis pontibus
scandit ratem, quos pontes intelligit Casaubonus ad
Suetonium Aug. 20. Hæc ubi cognoveris, mi lector,
parebit, spero, quam nupera ista sambucistria opti-
mum Arrianum aulæ sit κλιμακίζον, quum ipse vel ma-
xime meretur cum istis animadversionum libris ἐν κλι-
μακίς vinciri.

46 Μαίανδρου ποταμοῦ τῇ εἰς βολῶν] Optimus ἐκ βολῶν:
Utique & VII, 7 Εὐλαίῳ ἐκ βολῶν εἰς τῇ ποταμῷ agnoscit.
Idem Optimus codex etiam statim cum aliis tribus (quod
etiam de August. & alio testatur Vulcanius) ἡ γυνὴ τῇ
ἀποβάσει τῇ ἀπὸ τῇ νηῶν: quæ descriptio vere Arriani
est. Sic II, 22 οἱ ἀπὸ τῇ τῇ τῇ. & hoc libro οἱ ἐκ τῇ πο-
ταμῷ. An voluit τῇ ἀποβάσει τῇ?

47 ὅππῃ ἡ καλλιπαιστὴς ἐς τὸ πέλαγος] Vulcanius, ut pro-
vocet. Sed aliud notat ista particula. Quippe cap. 3
ὅππῃ αἱ νῆες προσπίπτουσιν, ipse interpretatus est quacunque
naves appellebant, & cap. 21 ὅππῃ τῇ ἰδιῶν αἱ πρὸς ἀσφα-
λῆσαι φαινόντο, ubi aliquid deesse visum fuerat. In priore
tamen loco plurimi MSS. ὅππῃ. Quomodo paulo post
nostra verba pro illis ὅππῃ τῇ ἀσφαλῇ προσπίπτουσιν Optimus

& plurimi alii MSS. habent ὅππῃ. Et rursus cap. 27 τῇ
τῇ ὅππῃ πειρησάμεθα ἡν, Opt. & alius unus ex vetustis
ὅππῃ. Hoc autem loco omnes, etiam novissime notante
Vulcanio Augustanus, habent ὅππῃ, hoc est, si forte eno-
care possent. Quæ vocula ex MSS. restituenda est tum
hic, tum in illis locis IV, 17 καὶ τῇ ὅππῃ Σπινταμῶν ἐν-
δρῶσαι τῇ ἐκ βολῶν. Ubi vulgo ὅππῃ. Rursus II, 21 καὶ
τῇ ὅππῃ αἱ νῆες προσπίπτουσιν. Et V, 10 τῇ ὅππῃ λείδοι
ὅππῃ πλοῖα. Id enim ex varia lectione admitto pro ὅππῃ.
Inveniuntur apud Arrianum ὅππῃ, ὅππῃ, sed cuique
suus locus est, non mixtus. Nunc video plane ita ut re-
stituimus legisse Venetos, nisi quod ediderunt ὅππῃ, &
rectissime à Facio versum inde, si quo modo Macedonum
naves provocare in altum possent. Dein pro vulgato
ἀποσπασάμεθα ἐπὶ πολὺ MS. unus ἐπὶ τὸ πολὺ, tres alii
cum Opt. tantum τὸ πολὺ, ommissa præpositione. Ἐπὶ πο-
λὺ notat in longum tempus, cap. 24 ἐπὶ πολὺ ἀντίχουν τῇ
πολιορκίᾳ, V, 13 ὅππῃ ἐπὶ πολὺ τῇ νηῶν κατακλύν. Aliud
Arriano est τὸ πολὺ. III, 18 καὶ ταῦτα (ἰδίῳ) δρόμον τὸ πο-
λὺ ἦν. VII, 7 καὶ τῇ ὅππῃ τὸ πολὺ ἡ γῆ αὐτῇ ἐξ ὅππῃ. VI,
25 ὅππῃ δὲ τῇ νηῶν τὸ πολὺ τῇ πορείᾳ ποιήσονται.

ἐμβαλὼν ἀνὴρ πρῶτος κελύσας. Οἱ δὲ ἐν ταῖς
 πέντε ναυσὶ τῇ Περσῶν, ὡς παρ' ἐλπίδα ἀνα-
 γορεύσας τοὺς Μακεδόνες ὅτι σφᾶς εἶδον, ἑπο-
 σρέσαντες ἐκ πολλῆς ἐφθονον πρὸς τὸ ἄλλον
 ναυικόν. Καὶ ἡ μὲν Ἰασίων ναὺς ἀλίσκεται αὐ-
 τοῖς ἀνδράσι ⁴⁸ ἐν τῇ Φυγῇ, ὅτε ταχυναύισται·
 αἱ δὲ πένταρες ἐφθασαν χαλκφυγῇ εἰς τὰς οἰ-
 κείας ἰσθμους. Οὐ πῶ μὲν δὴ ἀπέπλυνον ἄνωγα-
 21 κτοι ἐκ Μιλήτης οἱ Πέρσαι. Ἀλέξανδρος δὲ
 χαλκύσας ἐγὼν τὸ ναυικόν, ληϊμάτων τε ἐν
 ἰσθμῷ τῷ περὶ τὴν ἑσπέραν, καὶ ἅμα οὐκ ἀξιόμαχον ὄρων
 τὸ αὐτὸ ναυικόν ἰσθμῷ Περσικῷ· ἔκβη ὁ δὲ ἐθέλων
 μέγιστον τῶν στρατῶν κινδυνεύειν. Ἄλλως τε ἐπε-
 νθή, χατέχων ἥδη ἰσθμῷ τῷ περὶ τὴν Ἀσίαν, ὅτι ἔπε-
 ναυικῶν ἐπὶ δέοιτο, ταῖς τε καὶ θαλάσσις πόλεις
 λαβὼν, χαλκύσας τὸ Περσῶν ναυικόν, ἔπε-
 ν ὁπότεν τὰς ὑπηρεσίας συμπληρώσουσιν ⁴⁹, ἔπε-
 ν ὅπου τῇ Ἀσίᾳ προσέξουσιν ἐχούσας. Καὶ τὸ ἀε-
 τοῖν ταύτησιν ἐμβαλὼν, ὅτι ἐσήμηνεν αὐτῷ ἐκ
 τῆς γῆς κρατήσθαι τῶν ναυῶν. Ταῦτα δὲ ἀφ' ὧν
 ἐξάμειν, ὅπου Κασίας ἐπέλλετο, ὅπου ὁ Ἀλι-
 καρνασσὸς συνεστῆκεναι ὁ Φαύλλιν διώματιν ἔ-
 τε βαθεῶν καὶ ἑξῶν ἐξηγέλλετο. Οἱ σὺν δὲ ἐν
 μέσῳ πόλεις Μιλήτης τε καὶ Ἀλικαρνασσῶν,
 ταύτας ἐξ ἐφ' ὧν λαβὼν, χαλκῶν πεδὸν
 πρὸς Ἀλικαρνασσῶν, ἀπέχων τὴν πόλιν εἰς
 πέντε μάλιστα σταδίους, ὡς ὅπου ληϊόν πολιορ-
 χία. Ἡ τε γὰρ φύσις τῶν χωρίων ὀχυρὸν ἐποίησεν αὐ-
 τὸν, καὶ ὅπου πρὸς εἶναι ὡς πρὸς ἀσφάλειαν ἐφαί-
 νετο, ἐν παντὶ ταῦτα Μέμνων τε αὐτὸς παρών,
 ἥδη σποδιδενγυρῶν πρὸς Δαρείον τὸν τε καὶ τὸν
 Ἀσίαν καὶ τὸ ναυικὸν παντὸς ἡγεμὼν, ἐκ πολλῆς
 παρεσχεδίαζε καὶ στρατῶν πολλοὶ μὲν ξένοι ἐν τῇ
 πόλει ἐγκατελείφθησαν ⁵⁰, πολλοὶ δὲ καὶ Περ-
 σῶν αὐτῶν· αἵ τε τεῖρεις ἐφάμεν ἰσθμῷ ληϊῶν,
 ὡς καὶ πρὸ τῆς ναυῶν πολλῶν ὠφέλειαν γίγνασθαι
 εἰς τὰ ἔργα. Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ προσά-
 γοντες Ἀλέξανδρον ἰσθμῷ τῷ περὶ τὴν Ἀσίαν, ὅπου
 Μύλασσα φερέσας πύλας, ἐκδρομὴν τε γίγνε-
 ται τὴν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀκροβολισμός· καὶ τότε
 καὶ χαλεπῶς ἀνέτειλαν τε οἱ παρ' Ἀλεξάνδρου
 ἀντεκδρομῶντες, καὶ εἰς τὴν πόλιν κατέκλεισαν.

Οὐ πολλὰς δὲ ὑπερον ἡμέρας Ἀλέξανδρος ἀναλαβὼν τοὺς ἰσθμῶν ὑπασιγὰς καὶ τὴν τῇ ἐταίρων
 ἵππων, καὶ τὴν Ἀμύντην τε καὶ Περδίκην καὶ Μελεάγρον ἰάξιν τὴν περὶ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τοὺς τοὺς
 τοῦτο

⁴⁸ Ἰασίων ναὺς ἀλίσκεται αὐτοῖς ἀνδράσι] Vulcanius, Jasseorum navis in fuga capta est. Freinshemius, una Jasseorum navis que Jasseos vehebat, deprensus est. Quoniam ergo hi nolunt exprimere mentem Arriani & historiam, prout est; succurrat Arriano Facius, cujus haec est interpretatio: una Jasseorum navis plena capta est. Nimis multa fere de hac locutione compulsus fui scribere.

⁴⁹ ὑπηρεσίας συμπληρώσουσιν] Optimus πληρώσουσιν. Sic in obsidione Tyri. Πληρώσασιν παντίς μὴ τῆς, & τῆς μὴ τῆς πληρώσουσιν.

⁵⁰ ξένοι ἐν τῇ πόλει ἐγκατελείφθησαν] Vetterat Vulcanius & veterani quidem milites mercenarii non pauci. Postremus editor vocem secundam sua sponte eiecit, de Arriano parum sollicitus, cujus unius memor esse debet. Nam ubi ille ξένοι ita singulatim nominat? Restitue ex Optimo ξένοι μισθοφόροι τῇ πόλει ἐγκατελείφθησαν. Sic enim quoque non voces, sed literas auget, ut sane semper eos nominare solet. Ut infr. cap. 25 Φυλακῶν ἔχον ξένοι μισθοφόροι. Et cap. 15 ξένοι δὲ πρὸς μισθοφόροι ὄλγον ἀπὸ τῆς διασκευῆς. Ac passim. Haud dubie igitur satis elegans mutatio vocum.

ποξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας, πρὸς τὴν πόλιν
ἐς τὸ πρὸς Μυῦδον μέρος⁵¹, τό, τε τείχος
κατοψόμενοι, εἰ ταύτη ὀπλιμαχότερον τυ-
χάνοι ὢν ἐς τὴν περὶ τοῦ Μυῦ-
δον ἐξ ὀπλομένης διώαιτο λαθὼν καταλαβόν-
τες· ὅς τινι τῷ ὀφείλειαν ἐς τὴν Ἀλι-
καρνασσὴν πολιορκίαν, τὴν Μυῦδον οἰκίαν γε-
νομένην. Καί τοι οὐκ ἐδότο⁵² αὐτῷ ἐκ τῶν Μυ-
δίων, εἰ λάθοι νυκτὸς περὶ τοῦ Μυῦ-
δου, καὶ τὰ συγκείμενα ἀμφὶ μέσας νύκτας
περὶ τοῦ Μυῦδου τείχεος ὡς δὲ ἐδὲν ἐκδοτο⁵³ ἀπὸ
τῶν ἐνδόν, αἱ τε μηχαναὶ καὶ αἱ κλίμακες αὐτῷ
ἐπαρῆσαν, οἷα δὲ οὐκ ὅτι πολιορκίαν ἐλάτ-
υν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ περὶ τοῦ Μυῦδου ἐκδομένης τὴν πόλιν
περὶ τοῦ Μυῦδου, καὶ ὡς τῶν Μακεδόνων τὴν φάλαγ-
γα ὑπερῷον κελύσας τὸ τείχος. Καὶ ἕνα
γε πύργον κατέβαλον οἱ Μακεδόνες· ὃ μὲν τοι
ἐγγύς γε τὸ τείχος περὶ⁵⁴. καὶ οἱ ἐκ τῆς πό-
λεως ἅμα εὐρώτως ἀμυνόμενοι, καὶ ἐκ τῆς Ἀλι-
καρνασσῆς ἥδη καὶ θάλασσαν πολλοὶ ὤψα-
σθαι βοηθήσαντες, ἀπορὸν ἐποίησαν τῷ Ἀλέξανδρῳ
τὴν αὐτοκρίδιον ἵε καὶ ἐξ ὀπλομένης καταλήψιν
τῆς Μυῦδου. Οὕτω μὲν δὴ ἐπαρῆσαν Ἀλέξαν-
δρος, ἐδὲν πρὸς τὴν ὀνέκα ὡρμήθη καὶ τὴν πο-
λιορκίαν τῆς Ἀλικαρνασσῆς αὐτὸς περὶ τοῦ Μυῦ-
δου. Καὶ πρῶτα μὲν τὴν τάφρον ἡ πρὸς τὴν πόλιν ὁρώ-
ντος αὐτοῖς, πλάτος μὲν τριᾶκοντα μάλιστα
πήγων, τὸ δὲ βάθος⁵⁵ ἐς πεντήκοντα, ἐ-
χώρουν, τὴν ῥαδίαν εἶναι τὴν περὶ τοῦ Μυῦ-
δου πύργον, ἀφ' ὧν ἐμελλε τοὺς ἀκροβολισμὸς ἐς
τοὺς περὶ τοῦ Μυῦδου τείχεος ποιῆσθαι, καὶ τῶν
ἄλλων μηχανῶν αἷς κατασείειν ἐπὶ τὸ τεί-
χος. Καὶ ἡ τε τάφρος αὐτῷ ἐχώρησε χαλε-
πῶς, καὶ οἱ πύργοι περὶ τοῦ Μυῦδου ἥδη. Οἱ δὲ ἐκ τῆς
Ἀλικαρνασσῆς νυκτὸς ἐκδρομήσαντες, ὡς ἐμπρὶν
τοὺς τε πύργους, καὶ ὅσαι ἄλλαι μηχαναὶ
περὶ τοῦ Μυῦδου ἡ δὲ πύργος τῆς περὶ τοῦ Μυῦ-
δου πύργου, καὶ τῶν Μακεδόνων, καὶ ὅσοι οὐ
αὐτῷ ὡς ἐγγὺς ἐξεγεθόντες παρεβόησαν, καὶ
χαλεπῶς κατακλείδωσαν εἰς τὰ τείχη αὐτῶν
καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἄλλοι τε ἐς ἐκδομένην καὶ ἔχοντες, καὶ ὁ Νεοπτόλεμος ὁ Ἀρράβιος τῆς Ἀ-
μύντης ἀδελφός, τῶν περὶ τοῦ Μυῦδου ἀντομολογούντων⁵⁶. Τῶν δ' Ἀλεξάνδρου στρατιωτῶν ἀπέ-
θανον

præter hos sagittariis, & Agrianis, urbem
quâ Myndum spectat, obambulat, murum
exploraturus an eâ parte commodius oppu-
gnari, & an Myndo pariter subitâ atque im-
provissâ excursionē potiri posset. Myndum
enim in suam potestatem redactam magno
sibi adjumento ad Halicarnassi obsidionem
fore censebat. Et quidem nonnulli Mynden-
ses deditionem Alexandro polliciti erant, si
clam per noctem accessisset. Nocte igitur
intempestâ, uti convenerat, ad muros ve-
nit: quumque oppidanos nihil de deditione
agitare videret, neque machinæ ac scalæ ad
manum essent, quod non oppugnaturus sed
proditiōne urbem recepturus venerat, nihi-
lominus tamen Macedonum phalange pro-
pius admotâ murum suffodi jubet: qui sta-
tim unam turrē subvertunt: cujus tamen
ruina murum non nudavit. Oppidani sum-
mâ vi resistentes, & ab Halicarnassæis, qui
mari eo venerant, adjuti, Alexandri de ca-
piendâ facile primo impetu Myndo spem ir-
ritam fecerunt. Ita Alexander rebus, quâ-
rum causâ venerat, infectis revertitur, &
ad Halicarnassi obsidionem rursus se confert:
ac primum omnium fossâ quam oppidani
ante urbem duxerant, triginta summum cu-
bitorum latitudine, altitudine quindecim,
repleri jubet, quo facilius turres è quibus
in propugnatores jacularentur, adduci, aliæ-
que machinæ, quibus murum quaterē sta-
tuerat, admoveri possent. Fossâ haud diffi-
culter repletâ, turres jam adduci cœperant;
quum Halicarnassæi noctu excurrentes, ani-
mo incendendi & turres & reliquas machi-
nas quæ jam admotæ erant, aut parum ab-
erat quin admoverentur, à Macedonibus
quibus custodia machinarum erat commissâ,
aliisque qui tumultu excitati accurrerunt,
parvo negotio intra moenia repulsi sunt. Cæ-
si sunt in hoc conflictu ex Halicarnassæis
CLXX. in quibus Neoptolemus Arrabæi fi-
lius, Amyntæ frater, unus eorum qui ad
Darium transfugerant. Ex Alexandri autem
mili-

51 Περιτλὸν τὴν πόλιν ἐς τὸ πρὸς Μυῦδον μέρος] Voculam
is non agnoscit Optimus, & sane nihil nisi turbat.

52 Καὶ τοι ἐκδοτο] Καὶ τοι usurpat auctor pro quam-
vis, tamen, quod plane hic locum non habet, &
omnino repone καὶ τι ἐκδοτο. ut est in Optimo & aliis
MSS. Etiam aliquid venditabatur illi. Sic cap. 16 καὶ
τι καὶ διὰ τοῦτο αὐτῶν. Et saepe.

53 Οὐ μὲν τοι ἐγγύς γε τὸ τείχος περὶ] Freinshe-
mius in Supplementis Curtii sic παραφράζει. Et illi qui-
dem una turrium dejecta, nihil tamen aperuerunt loci,
quo intra percurrerent. Nam forte ita prociderat tur-
ris, ut quam murorum partem stans protexerat, non mi-
nus ruina sepiret. Hoc ipsum velut Εὐρυπλοῦς ab postre-
mo editore arreptum. (nisi quod addat quatuor muni-
pars subrita esset.) vidēs ad Facium & Vulcanium ini-

quis modis tractandum. Sed oro, unde constat hujus
explicationis veritas; quippe potuerunt jam ante intus
aliquid isti turri, ut & alius obduxisse, ut licet vel hæc
vel aliæ deicerentur, nihil tamen apertum subito esset.
Deinde ista Latina turrim dejectam aperuisse nihil loci,
addita hac ratione, quia murorum partem sic quoque
ruina sepiret, an Græce alio modo efferri possunt,
quam quo voluit Vulcanius πύργον πείσσειν ἢ γυναικῶν τὸ
τείχος? Vulgarum tamen retinent omnes MSSi codices,
quibus obediendum puto, nisi quod unius laterulæ in-
ductione succurrat, καὶ μὲν τι (nempe τὴν πόλιν) ἐγγύς γε
τὸ τείχος περὶ.

54 Τὸ δὲ βάθος] Equabiliter Opt. βάθος δὲ.

55 Τῶν περὶ τοῦ Μυῦδου ἀντομολογούντων] Proliis eam de-
scri-

θαῖον μὲ ἐς ἐκκαίδεκα, πρῶμα πᾶσι δὲ ἐγέναντο
ἐς τριακοσίους ὅτι ἐν νυχτὶ γνομένης τῆς ἐκδρο-
μῆς, ἀφυλακτοί τεροι ἐς τὸ ὑπερσκέομαι ἦσαν.
22 Οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ὑπερον, δύο τῇ Μακε-
δονίᾳ ὁπλίῃ ἐκ τῆς ὑπερον Περδικκῆς τάξεως,
ἐνυκλιώντες τε καὶ ἅμα ἐνυπνιόντες, αὐτὸν τε
καὶ τὰ αὐτῶν ἐκάτερθε ὅτι μέγα τῷ λόγῳ ἠ-
γείνθη δὴ φιλοψυμία τε ἐπὶ πρὸς αὐτοῖς (καὶ ἡ
καὶ οὖν ὅτι ὑπεβέβηται) ὥστε ὁπλισάμενοι αὐ-
τοὶ ὅτι σφῶν, πρὸς ὁρμήσιν ἰδὲ τείχεα καὶ
ἄκραν τῆς πρὸς Μύλασσα μάχης τετραμ-
μύην, ὥς ὅτι δειξὶν τὸ σφῶν ῥώμης μᾶλλον ἢ
τῆς πρὸς πολέμους μὲν κινδύνῳ τῶν ἀγῶνα ποιησά-
μενοι. Καὶ τῶν καλόντων ἦν τῇ ἐκ τῆς πό-
λεως δύο τε ὄντες, καὶ ἕξ ἡ λογιμαὶ πρὸς
φερομένης ἰδὲ τείχεα, ἐπεκθέρων. Οἱ δὲ τῆς
μὲν ἐγγὺς πελάσσαντες ἀπέκλειναν, πρὸς δὲ
τοὺς ἀφεισκότας ἡκροβολίζοντο, πλεονεκί-
μενοι ἰδὲ τε πλήθῃ καὶ ὅτι χρεὶν τῇ χαλεπότητι
ὅτι ἐξ ὑπερδύσιν τοῖς πολέμοις ἢ ὅτι ἐκδρομῇ
τε καὶ ὁ ἀκροβολισμὸς ἐγένετο. Καὶ ἐν ἰσχύᾳ ἀν-
εθέσαν πρὸς καὶ ἄλλοι τῇ Περδικκῆς στρατι-
ῶν, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀλικαρνασσὸς ἄλλοι. καὶ ἐνυ-
πνιῶν μάχῃ κατέρειν πρὸς τῶν τείχεα. Καὶ κα-
τακλίον αὐτοῖς πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ τῶν
πυλῶν οἱ ἐπεκθέρωντες. Παρ' ὁλίγον δὲ ἦλθε
καὶ ἀλόνῃ ἡ πόλις. Τὰ τε γὰρ τείχεα ἐν τῷ τότῃ
ὅσον ἐν ἀκριβεὶ φυλακῇ ἦν, καὶ δύο πύργα καὶ
μεσοπύργον εἰς ἑδαφὸν κατεπεπωκότα, καὶ
χαλεπὴν ἀνὰ τῶν τεινύματι, εἰ ἅπαν πρὸς ἵατο ὅτι ἐργῶν, καὶ ἐς τὸ τείχος παροδὸν πα-
εχε. Καὶ ὁ τῆς πύργου κατεσφραγισμένη, ὅτι ὅτι χαλεπῶς ἀνέρριψεν ὅτι πρὸς ἀγῶνα

militibus xvi. desiderati: vulnerati circiter
ccc, quod quum noctu excursio illa facta
esset, minus caveri & evitari telorum jactus
posset. Paucis post diebus duo armigeri
contubernales, ex Perdiccae agmine, quum
inter pocula suas quisque virtutes & facta
magnificis verbis extolleret, contentione de
honore inter sese orta, animisque vino ex-
candescens, privato consilio arma capi-
entes, ad muros juxta arcem quæ potissi-
mum Mylassa versus spectat, se conferunt,
ostentatione potius roboris, quam animo pe-
riculoso cum hostibus conflictus adeundi.
Hos oppidani quidam conspicati duos modo
esse, & temere murum petere, excurrunt.
Hi vero propiores factos interficiunt, remotio-
res telis petunt, superati & multitudine &
loci difficultate, quod ex editiore loco ho-
stes & impetum facerent & tela mitterent.
Multi inter ea ex Perdiccae militibus, mul-
ti ex Halicarnasso accurrunt. Acris inde pu-
gna ad muros fit, & oppidani qui excurre-
rant, denuo a Macedonibus in urbem agun-
tur, parumque abfuit quin urbs caperetur.
Nam & in muris parum diligens tum tem-
poris custodia habebatur, & duæ turres una
cum muro inter illas medio, in solum pro-
stratæ, facilem in murum ingressum si in-
teger exercitus illum adortus fuisset, præ-
bebant. Tertia quoque turris quassata: ne
ipsa quidem difficulter suffossa everti potuif-
set.

scriptionem soli Neoptolemo applicat Facius, in quis
Neoptolemus Arabæ, transfuga, Amyntæ frater. Freins-
hemius in Supplementis ad utrumque inter quos Neop-
tolemus, qui cum Amyntæ fratre ad Darium persugerat.
Facium sequi videtur Vulcanius, quem præ manibus
habemus satis clare se exprimentem. At plane contra
hos omnes Diodorus lib. xvii. cap. 25. Τέλος δὲ πρὸς
αὐταῖς ταῖς πόλεσιν ἵπποις τοῖς τῇ Μακεδονίᾳ, καὶ σὺν αὐτοῖς
Νεοπτόλεμος ἡγεμὼν αἰετὶ ἐπιφανής, ut inter oppugnantes
Macedonas, non propugnatores Persas ceciderit. Freins-
hemius frustra & multum sudabit, ut Amyntam Arra-
bæ ostendar ad Darium persugisse. Sed ille dum no-
men Arrabæi omittit, nescio quid cogitaverit. Possis
hunc locum sic quoque interpretari Neoptolemus frater
Arrabæi, Amyntæ filii. Et ita interpretandum censeo,
ut hi Amyntæ filii Neoptolemus & Arrabæus fuerint,
uterque satis notus, cum tertio etiam fratre & quarto
Heromene & Alexandro, infra cap. 26. Cur autem in
sequentibus quum dicatur in τῇ ὑπερον Περδικκῆς τάξεως,
quas voces præteritis Vulcanius, maluerint nuper in-
terpretari ex Perdiccae agmine, cum Freinshemio (nam
& hoc ex ejus Supplementis puerile subiectum est, non
minus quam quod etiam ἐν σφῶν vertat privato consilio
arma capientes: vide sodes Freinsheimii indicem Cur-
tianum in voce Arma, et si satis bene reddiderat Fa-
cius, sine cuiusquam jussu armati) quam potius cum Fa-
cio ex ea cohorte, cui postea Perdiccas præfuit? Certe
enim Facius plene respondet Græcis illis, non Freins-
hemiana. Cæterum ego nullus dubio, quin particula
ὅτι ἐν temere sit repetita ex superiore versu. Retinent ta-
men editi & scripti omnes, quos vidi. Mox MSS. ἐνυκ-

νύκτας τε καὶ ἅμα ἐνυπνιόντες. ubi vulgo voculam τε omittunt.

56 Τῶν τεινύματι κατὰ τὴν ἀκρὴν τῆς [Vulcanius quum pri-
mo vertisset, ad muros qua summum jugum Mylassa ver-
sus spectat, dein correxit ad eam murorum partem, quæ
Myl. Freinshemius in Suppl. ad muros juxta arcem quæ
Mylassis obversa est. Hoc captare sustinuit Franeque-
ranus, ut diceret ex sua versione esse. Facius, muros
urbis ab ea parte, quæ ad Miletum vergit, adeunt. Res
patet per se.

57 Τῶν στρατιῶν, εἰ ἅπαν προσηύοντο τῷ ἔργῳ] Quan-
ta potest mole, firmiter se tueretur hæc syntaxis, eam-
que conservant etiam MSS. præter unum, qui proferit
εἰ ἅπαντες προσηύοντο τῷ ἔργῳ. Quæ equidem scriptura
silentio condenda non fuit ob mirificam Artiani in his
generum enallagis usurpandis cupiditatem, ut prope-
modum cum ratione queat in dubium vocari. Sic cap.
21 καταλύσει τὸ Περσῶν ναυτικὸν ὅτι ὅτι Ἀσίας προσέξου-
σιν ἔχοντας. Poruerat facile debueratque vel ἔχοντας scri-
bere vel saltem ἔχον: sed placuit illi voces eas τὸ Περσῶν
ναυτικὸν construere, ac si scripsisset τῶν Περσῶν ναυτάς.
Cap. 15 αὐτὸς δὲ ἀγῶν τὸ δίδον κίρας ὑπὸ σκαλπύργῳ τε καὶ
τῷ ἑνυαλίῳ ἀλλομαζόντας. Et apprimè ad hunc locum v.
14 πρὸς στρατὸν ἐπιδεῖν ἐκίλευται ἢ πολὺ ἀποδοῦντας τῇ ἑκά-
κιστον. III, 19. Τῇ στρατιᾷ τῇ ἄλλῃ ἀναλαβὼν ἦν
ἰσχυρῶς ὡς ἐς μάχην. Et passim. Video nunc scriptu-
ram, quam ex uno MSto commodum produxi, ex-
stare quoque in editione Basileensi, etiam Veneta, immo
etiam notatam esse Vulcanio in Augustano.

58 Οὐδὲ ὅτι χαλεπῶς ἀνέρριψεν] Legè ex MSSis αἱ
ἡρώδης. Sic II, 22 καὶ τῇ κατὰ τὸν τείχεα. Alle-
dunt editiones Ven. & Basileensis ἀνέρριψεν.

νῦν. Ἀλλὰ ἐφθισαν ἡδ' ἀντὶ τῆς πεπρωκότ⁵⁹ λείχης, ἔσθθαι πλίνθινον μίλωειδές ἀντοικοδομικά μύροι, ὃ χαλεπῶς, ἀπὸ πολυχρείας⁵⁹. Καὶ ἰδὼν ἐπὶ τῇ ἡνιότερα ἰατρὰς μηχανὰς Ἀλέξανδρος⁶⁰ καὶ ἐκδομὴ αὐτῆς γίνε⁶¹ τ' ἐκ τ' πόλεως, ὅππῃ τῷ ἐμωρῆσαι τὰς μηχανὰς. Καὶ μέρος μὲν πτῆ⁶² πλησίον τῆς λείχης γέρον⁶⁰ καὶ ἐνός τ' πύργων τ' ξυλίνων χαλεπαύθη, τὰ δὲ ἄλλα διεφύλαξαν οἱ περὶ Φιλόταν τε καὶ Ἑλλάνικον, οἷς ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐπετέτραπτο⁶³ ὡς δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐπεφάνη ἐν τῇ ἐκδομῇ, τὰς ἰε δαδὰς ὅσας ἔχοντες ἐκβεβωθήκεσαν ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ τὰ ὅπλα οἱ πολλοὶ αὐτῶν ῥίψαντες, εἰσω τῇ λείχῃ ἐφθισαν. Καί τοι τά γε ὡρῶν τῇ φύσει ἰε τ' χρεῖα ὑπερδεδίχθαι ὅπως ἐπεκράτει, καὶ ἔχ⁶⁴ μέτωπον μόνον ἡκροβολίζοντο ἐς τοὺς περμαχομένους τῇ μηχανῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τ' πύργων, οἱ δὲ ἐκαστὸς ἐν τῇ ἐρημμένῃ λείχῃ αὐτοὶ ὑπολειμμένοι ἐκ πλαγίῃ ἰε καὶ μόνον ἔχ⁶⁵ νότον παρεῖχον ἀκροβολίζεσθαι ἐς τοὺς τῷ αἰῶ⁶⁶ κοδομημένῳ λείχῃ περσάγοντας. Οὐ πολλαῖς δὲ ὑπερον ἡμέραις ἐπάγοντος αὐτῆς Ἀλέξανδρος⁶⁷ τὰς μηχανὰς τῷ πλινθίνῳ τῷ ἐντός τείχε⁶⁸, καὶ αὐτῷ ἐφεσηκός τῷ ἔργῳ, ἐκδομὴ γίνε⁶⁹ πανδημεί ἐκ τ' πόλεως. τ' μὲν καὶ τὸ ἐρημμένον τείχος, ἢ αὐτὸς Ἀλέξανδρος⁷⁰ ἐπετέτακτο. τῶν δὲ καὶ τὸ τείρυλον, ἢ ὅδε πάντῃ ὑπερδεχομένοις τοῖς Μακεδόσιν. Καὶ οἱ μὲν δαδὰς τε ταῖς μηχαναῖς ἐβάλλον, καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τὸ ἐξάγειν τε φλόγα καὶ ἐπὶ μέγα περκαλέσσα⁷¹. Τῶν δὲ ἀμφ' Ἀλέξανδρον αὐτῶν τε ἐμβαλλόντων ἐς αὐτοὺς ἐρρωμένως, καὶ ταῖς μηχαναῖς ἀπὸ τῶν πύργων λίθων τε μεγάλων ἀφιεμένων, καὶ βελῶν ἐξακοπιζομένων, ὃ χαλεπῶς ἀπεσφάθησαν τε καὶ ἐφθισαν ἐς τὴν πόλιν καὶ φόνος ταύτῃ ὅσῃ ὀλίγος ἐγένετο, ὅσῃ πλείονες τε καὶ ξυλὴ μείζονι τῇ τόλμῃ ἐξέδεσμον. Οἱ μὲν ἡδ', εἰς χεῖρας ἐλθόντες τοῖς Μακεδόσιν, ἀπέθανον· οἱ δὲ, ἀμφὶ τῷ τείχε⁷² τῷ καταπεπρωκόπῃ, σφοδρέας τε ἢ καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν τῆς παρόδου ἔσθης, καὶ τῶν κατερημμένων τ' λείχης χαλεπῶς τὴν ὑπερβασιν αὐτοῖς παρεχόντων. Τοῖς δὲ καὶ τὸ τείρυλον⁷³ ἐκδομαῖς ἀπὴν-

59 Ἀπὸ πολυχρείας] MS. Opt. ὑπὸ. Qua particula ad eandem notionem utitur cap. 26 ὑπὸ καμῶν ἐν τῇ θῆκῃ ἀδυνατῶν ἔχειν, ubi gregarii MSS. certatim turbant, aliis eum primis edit. ἀπὸ, aliis ἀποκαμῶντα προferentibus. Sed Optimus retinet ὑπὸ pro defatigatione, quomodo & 11, 4 & 11, 25 loquentem invenies. Quin & 11, 2 ὡς τὸ ὅτι μὲν ὑπὸ τῷ πλῆθος τ' βελῶν ἐνυμνῶν τὸ τείχος τ' περμαχομένων. Sic editiones primæ ante Vulcanium, sic MSS. Florentini. At nostris nuperis placuit ἀπὸ! Quo auctore? Eodem lib. cap. 5. ὑπὸ τ' ἐνυμνῶν παρὰ καμῶν τὸ ἔπος.

60 Καὶ μέρος μὲν τῇ πλησίον τῇ λείχῃ γέρον] Sic Optimus. In aliis ut & vulgatis abest illud τ'. Sed & infra τῇ ἐρημμένῃ λείχῃ.

61 Κατὰ τὸ τείρυλον] Quia Vulcanius vel Stephanus

curavit edi ad oram libri ista, Vide num τείρυλον de quopiam ipsius urbis loco à tribus portis nomen habente intelligere oporteat, idemque Ortelio videtur, scribit nuperus editor placere & sibi, cum utrique consentiat, addere pro argumento, quod de Proterio apud Euagrium legitur additque, sic proterius τείρυλον Halicarnassus urbis pars fuit, ut τείρυλον Alexandria. Ne hoc quidem pertenu ex isto cerebro proficisci non potuit, quia subreperet Fremsheimio, cuius est id omne, ut videre est Indice Curtiano in v. Tripylos. Quamquam quid miseri illi volunt? An Arriano pars Halicarnassi appellatur τείρυλον? An Euagrion? quum nostri verba sint κατὰ τὸ τείρυλον, huius vero αἰὲ τὸ καλεῖται τείρυλον in neutro genere. An Athenis talem agnovit Polybius, quum scripsit legat. 3. ἐπεὶ ἂν ἐστὶν κατὰ τὸ Δία⁷⁴

ἀπὸ Πτολεμαῖος ὁ σωματοφύλαξ ὁ βασιλικός⁶², τὴν τε Ἀδδαίην καὶ Τιμανδρὸν ἅμα οἱ ταῖς ἄλλαις ἐστὶν ἕως τῶν φιλῶν. Καὶ ἔτοι εὐδὲ αὐτοὶ χαλεπῶς ἐπρέσαντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. Ζωεύῃ δὲ καὶ τῶν τοῖς⁶³ ἐν τῇ ἀποχωρήσει κατὰ τοῦ γέφυραν τὴν ὅτι τὰ φρεν πεποιημένῳ φθίγῃσι, τὴν τε γέφυραν αὐτῶν ὑπὸ πλῆθος ξυμπίπτειν, καὶ πολλὰς αὐτῶν ἐς τὴν πόλιν ἐμπεσόντας, τοὺς μὲν ὑπὸ σφῶν κατὰ πατηθῆντας ἀφθαλιῶσαι, τοὺς δὲ καὶ ἀναθεῖν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων βαλλομένων. Οἱ πλείους δὲ φόβῳ παρὰ ταῖς πύλαις αὐταῖς ξυμπίπτειν ὅτι ἡ ἐγγυκαίσις τῶν πυλῶν, φοβερὰ τε καὶ πρὸς τὴν χαρμὴν γενομένη, δεισάντων μὴ σωεῖσθαι τοῖς φεύγουσιν ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ Μακεδόνες, πολλὰς καὶ τῶν φίλων⁶⁴ τῶν εἰσόδων ἀπέκλεισεν, ἕως ὥστε αὐτοῖς τοῖς πείχεσθαι οἱ Μακεδόνες διέφθειραν. Καὶ παρ' ὀλίγον ἤκει ἀλῶναι ἡ πόλις, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἀνεκάλυπτο τὸ φράγθῃμα, ἐπὶ ἀφασίᾳ ἐθέλων τὴν Ἀλικαρνασσὸν, εἰ καὶ φίλιον ἐδόδοιεν ἐκ τῶν Ἀλικαρνασέων. Ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐς χιλίους, τῶν δὲ ξυμ' Ἀλεξάνδρῳ ἀμφὶ τοὺς τεσσαράκοντα, καὶ ἐν τῶν Πτολεμαῖου τε ὁ σωματοφύλαξ, καὶ Κλέαρχος ὁ τοξάρχης, καὶ Ἀδδαῖος χιλιάρχης⁶⁵ ἔτοι καὶ ἄλλοι τῶν οὐκ ἡμελημένων Μακεδόνων. Ἐνθα δὴ ξυμελθόντες οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν, Ὀρότοβατης τε καὶ Μέμνων, καὶ ἐκ τῶν παρόντων γρόντες σφῶν τε ὁ διωαμῶν ὁ πτολὺ ἀντεχων τῇ πολιορκίᾳ, καὶ τὸ πείχεσθαι τὸ μὲν περὶ κατὰ πτωχὸς ἡδὴ ὁρῶντες, τὸ δὲ κατὰ σπασμένον πολλὰς δὲ τῶν φιλῶντων ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς, τὴν μὲν διεφθαμένους, τὴν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν τελευτῶσθαι ἀπομάχους ὄντας· ταῦτα ἐν καὶ λαβόντες, ἀμφὶ δαυτέρῃ φυλακῇ τὸν τε ξύλιον

sus excurrerant, obviam ivit Ptolemæus regius corporis custos, Addæi & Timandri simul agmen secum ducens & nonnullos expeditos, qui etiam ipsi facile oppidanos represserunt. quibus hoc præterea in recessu infortunii accidit, ut iis per angustum pontem, quem supra fossam duxerant, fugientibus, ponte præ multitudinem incumbentium rupto, alii in fossam prolapsi, alii à suis proculcati, alii à Macedonibus ex alto telis icti perierint. Plurima autem cædes ad portas ipsas edita est: quod præ nimio metu præpropere ac parum tempestive clausæ fuissent. Veriti enim ne fugientibus impliciti Macedones una in urbem irruerent, multos ex suis excluderunt, qui à Macedonibus ad ipsa moenia cæsi sunt. parumque aberat quin urbs ipsa caperetur, nisi Alexander receptui cani jussisset, conservandæ adhuc urbis cupidus: si Halicarnaslei aliquod compositionis invitamentum præbuisent. Ex oppidanis circiter mille cæsi: ex Macedonibus fere quadraginta: atque in his Ptolemæus corporis custos, & Clearchus sagittariorum dux, & Addæus chiliarcha, alique non obscuri nominis Macedones. Posthæc Orontobates & Memnon ceterique Persarum duces è re præsentis satis intelligentes se non posse multo tempore obsidionem sustinere, & muros partim jam dirutos, partim labefactatos cernentes, plerisque etiam militum in excursionibus aut cæcos aut vulneribus inutiles ad pugnam factos: re accuratius perpensâ, sub secundam noctis vigiliam turrin ligneam, quam

λαὸν aut Lucianus, quum in Scythia scripsit ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τῆς πόλεως, aut in Navigio ὅσον ἡμετέραν τὴν περὶ τῆς Διπύλου? An Romæ Plutarchus, quum de fortuna populi Rom. scripsit ἱκανὴ διπύλου, ὁ πολέμου πύλον καλεῖται, ut recte Scaliger emendavit ad Varronem p. 65? Enimvero magna pars urbis!

62. Πτολεμαῖος ὁ σωματοφύλαξ ὁ βασιλικός] Unde novit Freinsheimius, hunc Ptolemæum esse Philippi filium? Ita enim scribit in Supplementis II, 10, 13. *Memnonem Ptolemæus excepit Philippi filius, regii corporis custos, præter propriam manum Addæi Timandrique cohortibus stipatus.* Quibus in margine apponit *Arrian.* I, 5, 12. I, 7, 18. quorum ultimæ notæ designant hunc locum; priores vero cap. 15 τῶν Σαυράτης ἰσχυρὸν Πτολεμαῖον τὸν φιλῶντων ἀγορεύει, tanquam duobus in locis de eodem Ptolemæo ageretur. Sanequam inconsulte, ac sine ulla veri specie, quum illic nullo verbo indicetur, eum Philippi filium fuisse corporis regii custodem. Immo non modo dicimus non videri unum, sed omnino scimus Ptolemæum Philippi ab eo, qui corporis custos dicitur, plane alium ac diversum fuisse. Tres in Arriano occurrunt Ptolemæi honorati dignitate σωματοφύλακων. Primus est Ptolemæus Seleuci cap. 25, cuius etiam meminit cap. ult. & tandem in conflictu hostesta morte defunctus narratur II, 11. Secundus, qui in hoc nostro loco memoratur & in hac ipsa expugnatione

Halicarnassi periit in conspectu Alexandri. Tertius Ptolemæus Lagi, quem quum dicat Arrianus III, 6 mortuo Philippo revertentem ab Alexandro factum esse σωματοφύλακα, tum nescio quomodo III, 29 in locum Demetrii demum post mortem Philote in Ariaspi factum eundem narrat. Ptolemæus vero Philippi, quem citavit cap. 15, haud dubie is ipse est, quem cap. 24 refert Carizæ præpositum, & II, 5 ab eo victum Orontobatem. Itaque optimum ac tutissimum erat non augeri Arrianum: nam etsi affirmare nequeamus cuius filius fuerit hic noster Ptolemæus; certe affirmare possumus eum filium Philippi utique non fuisse. IV, 7 est Ptolemæus ὁ τῶν Θρακῶν στρατηγός.

63. Ζωεύῃ δὲ καὶ τῶν τοῖς] Immo τῶν τοῖς ex omnibus MSS. Et est vitium ex Vulcaniana productum. Nam Basilenses cum MSS. conveniunt; & hunc ipsum casum respicit sequens vox φεύγουσι. Immo & Vulcanius ipse postea emendavit sive ex MS. sive quod videbat vitium operarum esse.

64. Πολλὰς δὲ καὶ τῶν φίλων] Optimus & alii φίλων. Statim Optimus αὐτοῖς τοῖς ταῖς καὶ. & ἀπὸ τῶν τοῖς μὲν ἐν τῇ πόλει ἐς χιλίους, τῶν δὲ ξυμ' Ἀλ. deleta adverbialia δὲ. Certe apparet non potuisse aliquos tolerare iterationem vocis μὲν, & ideo mutavisse, in quo tamen erraverunt, & idem declarabitur prope finem libri septimi.

πύργον, ὃν αὐτοὶ ἀνικοδόμησαν ταῖς μηχαναῖς
τῶν πολεμίων ἐμπιπράσι, καὶ ταῖς τοῖς ἐν αἷς
ταῖς βέλαις αὐτοῖς ἀπέκειτο. Εἰς βάλον δὲ καὶ ταῖς
οἰκίας πῦρ ταῖς πλησίον ἔλειχες. Τῷ δὲ
καὶ προσήψατο ἡ φλόξ⁶⁵, ὥστε τε τῶν τοῖων καὶ
τῶν πύργων πολλὰ ἐπενεχθεῖσα, καὶ καὶ τῶν ἀνέμων
ταύτης ἐπιφέρειν. αὐτῶν δὲ οἱ μὲν ἐς τὴν
ἄκραν τὴν ἐν τῇ νήσῳ ἀπεχώρησαν, οἱ δὲ ἐς τὴν
Σαλμακίδα⁶⁶ ἄκραν ἔτι καλεμένην. Ἀλε-
ξάνδρῳ δὲ ὡς ἐξῆλθ' ἐλθὼν ταύτῃ πρὸς τὴν⁶⁷ αὐ-
τομολησάντων ἐκ τῶν ἐργῶν, καὶ τὸ πῦρ πολὺ κα-
θεῶρα αὐτὸς, καί τοι ἀμφὶ μέσας πεννύκτας
τὸ γιγνώσκον. ὁ δὲ καὶ ὡς ἐξαγαγὼν τῆς
Μακεδονίας τῆς μὲν ἐπὶ ἐμπιπράντας τὴν πόλιν
ἐκ-

quam adversus hostium machinas constru-
xerant, & porticus, in quibus tela eorum
reposita erant, incendunt: ædibus etiam
muro proximis ignem injiciunt; quæ cele-
ter igne concepto, quum & ex porticibus
turrique flamma vento agitata accederet,
late fuderunt incendium. Oppidanorum ve-
ro alii in arcem ejus insulæ, alii in Salma-
cidem arcem ita vocatam, sese receperunt.
Quæ quum Alexander ex transfugis qui ex
eâ clade venerant cognovisset, ipseque in-
gentes ignes cerneret, tamen jam intem-
pesta nox esset quum id fieret, nihilomi-
nus tamen immisissis Macedonibus, eos qui
urbem

65 Τῶν δὲ καὶ προσήψατο ἡ φλόξ] Quum Vulcanius
primo sic transtulisset ab his exestuans flamma in tur-
rim ferebatur, vento ipso incendium eo propellente, post-
ea mutavit, ab his exestuans flamma turrim etiam com-
prehendit, vento ipso incendium eo ferente. Utrumque
imperfectum. Itaque plenius Freinshemius in Suppl.
quo celeriter concepto, quum & ex porticibus turrique
flamma vento agitata accederet, late fuderunt incendium.
Quas voces dum vides, lector, decerne, utrum is,
qui nuper contumeliosam castigationem his subjecit,
credi debeat adspexisse Curtium potius, quam hæc ipsa
Freinshemiana, & unde adjuta sit primum vera horum
interpretatio. Quanquam in verbis Arriani ego nihil
videam de incendio late fuso, aut quam late fustum fue-
rit, & omnino verba Arriani sic modo concipiuntur:
quas & ipsas flamma invasit, quippe plurima ab portici-
bus & turri illuc delata, ac vento etiam nonnihil illuc
invehente. Sequentia miror ab interprete de oppidanis
intelligi, quum illi αὐτοὶ non possint esse alii, quam de
quibus præcedit, nempe Persicis ducibus.

66 Εἰς τὴν Σαλμακίδα] Animadversiones nuperæ no-
bis indicant Diodorum Siculum in libro xvii habere αὐ-
τὴν Κῶν. Quod verum quidem est, sed non ita, ut
quam Arrianus vocat Salmacida, eam Diodorus voca-
verit Con. Longe gentium id est à vero. Cæterum lo-
cus hic est difficillimus intellectu. Id primo attulit pa-
raphrasis Freinsheimii in Supplementis 11, 10, 21, ubi
sic scribit: Oppidanorum militumque validissima pars ar-
cem in insula sitam occupavit; alii in Salmacidem se con-
sulere: alterius arcis id nomen. Reliquam multitudinem
resque pretiosas duces auferunt in Con insulam. Ubi
videmus non duo loca appellari, quæ velut refugia fue-
runt oppidanis Persicisque, ut facit Arrianus, sed tria.
Nec tamen alium auctorem hujus historię habet Freins-
hemius nisi Diodorum & Arrianum, quos etiam citat.
Sed nec Diodorus plura novit, quam duo, prorsus ut
Arrianus, nempe arcem in urbe & insulam. Verba
ejus sunt: οἱ στρατηγοὶ καὶ στρατῶν ἔγνωσαν τὴν πόλιν ἐπι-
λαβεῖν, αἱ δὲ τὴν ἀκρόπολιν τὴν ἀριστερὰν τῶν στρατιωτῶν κατα-
σχεύουσαι, καὶ τὴν λοιπὴν ἄκραν καὶ τὰ χεῖρματα ἀπεκόμισαν εἰς
τὴν Κῶν. Plane nonnisi duo hic loca indicantur, ad
quæ confugerunt: immo non potest monstrare Freins-
hemius duas arcēs vel in Halicarnasso vel in insula illa,
quam primo loco sine propria appellatione nominat,
& in qua videtur duas collocare, dum Salmacidem ita
describit alterius arcis id nomen esse, non addens, ubi
posita sit hæc altera: quin si præter Salmacin putavit
aliam in urbe fuisse arcem, lapsus haud dubie est. Stra-
bo lib. xiv pag. 656. Ἐχὺ δὲ ἀκρόπολιν ἡ Ἀλικαρνασός,
non plures. Idem manifestum est ex loco Vitruvii 11,
8. Dicit enim illic: in summa arce media Martis fan-
tum, in cornu summo dextro Veneris & Mercurii sanum
ad ipsum Salmacidis fontem, in sinistro cornu regia do-
mus, quam rex Mausolus ad suam rationem collocavit,
eamque mox exponit. Ubi non memorantur diversæ

arcēs, sed unius arcis plura membra, nempe sini-
strum, medium & dextrum. Immo & noster repetit
11, 5, τὴν ἀκρὰν τῆς Ἀλικαρνασίου, ubi & Cos additur, ut
etiam cap. 13. De insula autem illa, quum ne nomi-
netur quidem, quis potest statuere? Nec tamen aliun-
de potuit hausisse Freinshemius, ut vana prorsus sit
hæc ejus dilata perpicuitas. Sed neque ex Diodoro
aliquid accessere ausim ad illustrationem Arriani, &
insulam Co suspicari intercidisse. Nam Cos insula,
etsi propinqua, non tamen sic propinqua jacebat, ut
veniente luce Alexander arcis ejus situm commoditatem-
que contemplari, ut Halicarnassæ, potuerit, quod
plane dicit Arrianus. Præterea vero quin interpreta-
tionem Vulcanii in arcem ejus insule improbatum sit
unusquisque, dubitandum mihi non videtur: neque
enim ullius insulæ mentio præcessit, neque de cujus in-
sulæ arce loquatur, vel ipse Vulcanius dixerit. Facius
quoque tantum in arcem insule. Holstenius ad Step-
hanum p. 132 statuit & doctè colligit duas in Caria fuisse
Heracleas unam cognomento Latmon, alteram Sal-
macida. Posteriores hanc addit describi in alio loco
Stephani & occurrere apud Arrianum. Si hanc cogi-
tat, labitur. Si quid video, turbas has oggessit ca-
rundem vocularum subita repetitio, nimirum ἀκρὰν &
τὴν. Unde etiam factum, ut in duobus MSS. in-
venerim Σαλμακίδα ἀκρὰν, ἀκρὰν ἔτι καλ. ut sic ter ea
vox iteretur. Itaque si ejiciantur illæ tres invicem se
sequentes τὴν καὶ τὴν, & credamus in primis exemplis,
quæ ex chirographo Arriani descripta sunt, ab homi-
nibus non assequentibus manum auctoris, sed tamen
religiosis in sequendo literarum ductu, fuisse lectum εἰς
τὴν ἀκρὰν νήσον, quod illi, qui sequenti ætate descripse-
runt hæc apographa prima, defectum esse animadver-
tentes, supplendum ita censuerunt τὴν καὶ τὴν νήσον: si in-
quam sic statuamus, & revertamur ad verisimilem prio-
rum exemplarium lectionem, enimvero ecce tibi pul-
cherrimam restitutionem, nempe εἰς τὴν Ἀκρόνησον ἀπε-
χώρησαν. Requiritur enim adjacens arx, ut & illam
& alteram urbis Halicarnassi cum luce oriente videre
potuerit. Testatur autem claris verbis Strabo, quæ
superius ex eo allegatis subneçtit. Πρόκειται δὲ αὐτῇ (ar-
cis in Halicarnasso) ἡ Ἀκρόνησος.

67 Ὡς ἐξηγγέλη ταῦτα πρὸς τινὰ] MS. Optimus ὡς
ἀπηγγέλη ταῦτα ἐκ τινῶν. Ac deinde ὅσοι δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις
καταλ. τῆς Ἀλικαρνασίου τότε δὲ σώζον. Sic omnes MSS.
etiam Veneta & Basileensis editio. In Vulcaniana prius
habetur, secundum neglectum est, sed postea id ad-
scripsit ipse Vulcanius. Hanc satis oportunam & sua-
vem voculæ δὲ repetitionem sic puto ex uno MS. resti-
tuendam supra cap. 21. ὅσα δὲ ἐν μέσῳ πόλεως Μιλήτου τε
καὶ Ἀλικαρνασίου, ταῦτα δὲ ἐξ ἐφ' ὧν λαβὼν καταστράτευ-
σθαι &c. quum in aliis omnibus non reperitur posterior
δὲ, plane ut hoc loco. 111, 8 καὶ ὅσα ἀνωμαλὰ αὐτῇ εἰς ἐπ-
αρκίαν, ταῦτα δὲ ἐκ πολλῶν οἱ Πέρσαι ἐπαρκίαν πεποιήκεσαν.

ἔκλεον, ὅσοι δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις καταλαμβάνοντο τῶν Ἀλικαρνασίων, τούτους δὲ σφάζειν παρήγγελεν. Ἡ δὲ τε ἡὸς ὑπέφαινε, καὶ καλῶν τὰς ἄκρας ἀς οἱ τε Πέρσαι καὶ οἱ μισθοφόροι κατελήφθησαν, ταύτας μὲν ἀπὸ γῆνι πολιορκεῖν, τειβῶν τε ἔπινοῶν δὲ ὀλίγῳ ἔσονται οἱ ἀμφὺ αὐταῖς τῇ φύσει τῶν χειρῶν, καὶ ἔτι μὲν εἶναι ἐξελόντι οἱ τὴν πόλιν ἡδὴ πᾶσαι. Θάψας δὲ ἰὺς ἀποθανόντας ἐν τῇ νυκτὶ τὰς μὲν μηχανὰς ἐς Τράλλεις ἀπαγαγεῖν ἐκέλευσε ἰὺς ἐπὶ αὐταῖς τεταγμένους. Αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν εἰς ἑδάφῳ κατασχέψας, αὐτῆς τε ταύτης καὶ τῆς ἄλλης Καρίας Φυλακὴν ἐγκαταλιπὼν, ξένους μὲν περὶ τειραλίους, ἰππεῖς δὲ ἐς ἀλφειοὺς, καὶ Πτολεμαῖον ἡγεμόνα αὐτῶν, ἔπειτα Φρυγίας ἐπέλετο. Τὴν δὲ Καρίαν συμπαύσης σατραπείῃ ἔταξεν Ἀδαν, θυγατέρα μὲν Ἐχάτομνε, γυναικὶ δὲ Ἰδριεύς, ὃς καὶ ἀδελφὸς αὐτῇ ὦν, χεῖν ὅμοιοι τῶν Καρῶν ξυνώκει. Καὶ ὁ μὲν Ἰδριεύς τελευτῶν ταύτην ἐπέτερε τὰ πράγματα, νενομοσμένοι οἱ ἦν Ἀσίᾳ ἐπὶ Σπὸ Σιμεράμεως, καὶ γυναικῶν ἀρχὴν ἀνδρῶν. Πηξόδαρος δὲ τὴν μὲν ἐκβάλλει τὴν δὲ χεῖν, αὐτὸς δὲ χεῖν τὰ πράγματα. Οὐροτοβάτης δὲ τὴν Καρῶν δὲ χεῖν ἐκ βασιλείας πεμφθεὶς εἶχε, γαμβρὸς ὦν Πηξόδαρου. Ἀδαν δὲ Ἀλινδα μόνον κατεῖχε, χειρὶν τὴν Καρίας ἐν τοῖς ὀχυρώτατοις, καὶ ἐσβαλόντι Ἀλέξανδρῳ ἐς Καρίαν, ἀπὸ τῆς, τὰ τε Ἀλινδα ἐκδίδουσα, καὶ παῖδά οἱ πρεμνὴν Ἀλέξανδρον. Καὶ Ἀλέξανδρος ἰάτε Ἀλινδα αὐτῇ ἐπέτερε, καὶ τὸ ὄνομα τὴν παῖδος οὐκ ἀπὸ τῆς ἔσχε, καὶ ἐπειδὴ Ἀλικαρνασὸν τε ἐξέειλε, καὶ τὴν ἄλλαν Καρίαν ἐπέκράτησεν, αὐτῇ ἀρχὴν ἀπάσης ἔδωκε. Τῶν Μακεδόνων δὲ τὴν συνεστρατευμένων Ἀλέξανδρου ἦσαν οἱ νεώτεροι τῶν τῶν φιλίας γαλακχότες, καὶ τῶν ἑγὼ οὐκ ἀμελητέα εἶναι οἱ ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἐκπεμπὴν αὐτοὺς ἐκ Καρίας, ἀλφειμαύστοντας ἐπὶ Μακεδονίᾳ ἅμα ταῖς γυναιξίν, ὁπλίστας αὐτοῖς Πτολεμαῖον τὴν Σελεύκῃ,

urbem incendebant, trucidari jubet: iis vero qui intra tecta inventi essent, parci. Illucescente porro aurorā, contemplatus arces quas Persæ pariter & mercenarii occupant, eas nequaquam obsidendas esse statuit: tum quod multum temporis ob locorum naturam sibi perituum esset, quodque non magni momenti essent, postquam ipse totam urbem evertisset. Mortuis itaque noctu sepultis, machinarum præfectos ut eas in Tralles avehant jubet. Ipse urbem solo adæquavit: eique & reliquæ Cariæ præsidio imposito, exterorum peditum trium milium, equitum ducentorum, ac Ptolemæo iis præfecto, in Phrygiam movit. Satrapatum totius Cariæ Adæ tribuit. Hecatōmni filia hæc erat, Hidriei soror: qui quum frater ejus esset, Carum tamen lege etiam uxor erat. Hidrieus porro moriens regni administrationem ei reliquerat. Usitatum enim erat in Asiā jam inde à Semiramide, ut & virorum uxores regnent. Eam Pexodarus regno eiecerat, summam rerum potestatem usurpans. Orontobates autem Carum regnum à rege missus tenebat, utpote Pexodari gener. Ada vero unicam in Cariā camque munitissimam urbem, Alinda nomine, tenebat. Hæc Alexandro Cariam cum exercitu ingressu obuiam profecta, Alinda ei tradit, eumque sibi in filium adoptat. Alexander Alinda ei custodienda reliquit, & filii nomen non aspernatur. Porro deletā Halicarnassō, quum totā Cariā potitus esset, totius provinciæ imperium illi derulit. Post hæc quum ex Macedonibus qui secum militabant, nonnulli paulo ante expeditionem uxores duxissent, etiam horum res Alexander minime negligendas existimavit. Itaque iis ex Cariā dimissis, hybernandi in Macedoniā cum uxoribus potestatem facit, Ptolemæo Seleuci filio uno

εκ

68 Αὐτὸς δὲ κατεῖχε τὰ πράγματα. Οὐροτοβάτης δὲ τὴν Καρῶν &c.] Gravior hic luctus est, quam ut queramus, utrum Πηξόδαρος, an Πηξόδαρος vocatus hic regulus ab Diodoro fuerit. Ipsa hæc narratio est luxatissima ac dissoluta. Nam quomodo si Pexodarus summam rerum potestatem usurpabat, Orontobates regnum tenere potest dici, idque addita causa, quum gener ejus esset? An qui socer usurpat potestatem, ejus gener regnum tenet? Facius, Eam Pexodarus regno eiecerat, translata in se rerum potestate. Namque Orontobates Pexodari gener à Davio missus illa expulsa Cariam regabat. Eque bene. Produnt quoque maculam MSS. quorum duo habebant αὐτὸς δὲ κατεῖχε τὰ πράγματα. Πηξόδαρος (ita enim illi quum paulo ante in aliis legerim Πηξόδαρος, in alio Πηξόδαρος. Vitiuvio x, 7 dicitur aliquis Pexodorus, Herodoto v, 118 Πηξόδαρος) Οὐροτοβάτης τὴν Καρῶν. Alii cum vulgato consentiebant. Sed & Arriani veram scripturam & historiam perbelle expedit codex, quem merito Optimum voco: is ita habet. Αὐτὸς δὲ

κατεῖχε τὰ πράγματα. Τελευτήσαντος δὲ Πηξόδαρου (sic enim ille) Οὐροτοβάτης τὴν Καρῶν &c. Interim satis miror, nihil additum esse ab Arriano, ut nos doceret, quo jure Pexodarus hanc Adam ejicere ex dominatione potuerit, & quo vinculo consanguinitatis ad regiam familiam pertineret, quod tamen facit in Orontobate, & fecerunt etiam alii in hoc Pexodaro. Certe nisi unus Strabo non ita, ut Arrianus, fuisset corruptus, non potuisset ab Freinshemio tam belle constitui successio ista, ab Ada ad Orontobatem, quam tamen quoque memoraverat Arrianus, ut nunc restituimus.

69 Τῶν Μακεδόνων δὲ τὴν συνεστρατευμένων Ἀλ. ἦσαν οἱ νεώτεροι γαλακχότες.] Græca syntaxis aliquid amplius desiderat, nec fieri potest, ut plenum inde sensum colligar, quicumque novit, quo modo Arrianus illud suum ἦσαν οἱ νεώτεροι vel ἦσαν οἱ solet adhibere. Itaque pulcherrime Opt. MS. cum duobus aliis defectam orationem sanant ita: Τῶν Μακεδόνων δὲ ἦσαν οἱ συνεστρατευμένοι Ἀλέξανδρῳ ἦσαν νεώτεροι.

G

λόνες, ἕνα τὸ σωματοφυλάκων τὸ βασιλικῶν,
καὶ τὸ στρατηγῶν, Κοῖνόν τε τὸ Πολεμοκράτης καὶ
Μελέαγρον τὸ Νεοπολέμην, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῇ
νομιμῇ ἦσαν ἀριστάδας, ἐπειδὴ αὐτοὶ
τε ἐπαύωσι, καὶ τοὺς μὲν σφῶν ἐκπεμφθῆναι
ἐπαναγῶσι, καὶ ἀλέξανδρον ἰππείας τε καὶ πεζῆς
ἐκ τῶν ὅσων πλείους. Καὶ τὸ ἔργον τὸ
τῷ⁷⁰, εἰς τὴν ἑτέραν, διδοκίμησε τὸν Μα-
κεδόνα Ἀλέξανδρον. Ἐπεμψα δὲ καὶ Κλέαν-
δρον τὸ Πολεμοκράτης ὅτι ξυλλογὴν στρατιω-
τῶν εἰς Πελοπόννησον. Παρμενίωνα δὲ ἐπέμψεν
ὅτι Σάρδεων, διὲς αὐτῶν τὸ πεταίρων ἰππασ-
χίαν καὶ τῆς Θεσσαλίας ἰππείας καὶ τῆς ἄλλης
ξυμμάχους καὶ τὰς ἀμάξας ἀγεῖν· καὶ καλεῖν
στρατιῶνα σὺν Σάρδεων⁷¹ ὅτι Φρυγίαν. Αὐτὸς
δὲ ὅτι Λυκίας τε καὶ Παμφυλίας⁷², ὡς τὸ
πᾶσι κρατήσας, ἀχρεῖον καὶ ἀσπῆσαι τοῖς
πολεμίοις τὸ ναυτικόν. Καὶ πρῶτον μὲν παρ-
εὖ ὕπαστρα καὶ ὄχρον Φυλακίῳ ἔχον ἕνεος
μοδοφόρος ἐξέφθοι ἐλαβεν· οἱ δ' ἐκ τῶν ἀκρας
ξείνοι ὑπόσπονδοι ἐξήλθον. Ἐπειτα εἰσβαλὼν
εἰς Λυκίαν, Τελμισσοῦς μὲν δολοχίαν ἀρσεν-
οῦ γὰρ τοῦ ἀρσενίου δὲ τὸ Ζαῖνον ποταμόν, Πίνα-
ρον καὶ Ζαῖνον ἰσὺ πόλιν καὶ Πάταρον ἐκδοῦναι
ἐλαβεν, καὶ ἄλλα ἐλάττω πολίσματα εἰς τρι-
κασίαν. Ταῦτα καὶ ἀρσενίου εἰς ἀκμῇ ἦδη τῇ
χειμῶν⁷³, εἰς τὴν Μιλυάδα καλεμένην χώραν
εἰσβάλλει· ἢ ἐπὶ μὲν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ, ξυμ-
πύλῃ δὲ εἰς τὴν Λυκίαν, τότε ὅπως ἐν βασιλείᾳ
μεγάλῃ πελαγμένον. Καὶ ἐνταῦθα Φασελίται
ἀντίσταντες ἦσαν τῇ Φιλίας τε καὶ Ἰουδαίου
στρατηγῶν Ἀλέξανδρον, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν
ὅπλων ἐκβλήθησαν ἐκ τῆς Λυκίας τῇ κα-
τὰ οἱ πολλοί. Ἀλέξανδρος δὲ Φασελίτας τε καὶ
Λυκίας ἐκδοῦναι τὰς πόλεις τοῖς ὅτι τῷ
πελοπόννησιν ἐκείλυσεν, καὶ παρεδόθησαν ξυμπα-
σαι. Αὐτὸς δὲ ὡλίσθη ὑπερὶ εἰς τὴν Φασελίδα
καὶ ξυμμάχους, συνεξαίρει αὐτοῖς φρύγιοι
ὄχρον ὅπλων καὶ χροῖον τῇ χώρα καὶ Πισιδῶν
ὅπλων καὶ οἱ βάβαιοι πολλὰ ἐλαβόντων
26 Φασελίαν τῆς τῇ γῆν ἐξαγομένην. Ἐπὶ δὲ αὐ-
τῷ τῇ Φασελίδᾳ ὅτι ἐξαγγέλλει Ἀλέ-
ξανδρον αὐτῷ τὸ Ἀρόπην⁷² ἐπεσθῆναι, τὰ τε
ἄλλα τῇ ἐταίρῳ ὅτι, καὶ ἐπὶ τότε Θεσσα-
λῶν τὸ ἰππὸν ἀρχόντα. Ἦν μὲν δὲ ὁ Ἀλέξαν-
δρος ὅτος ἀδελφὸς Ἡρόμενος τε καὶ Ἀρραβᾶν
τῇ ξυμπελαβόντων τὸ σφαιρὸν τὸ Φιλίππου.
Καὶ τότε αἰτίαν ὁρίσας αὐτῷ Ἀλέξανδρον
ἀφῆκε, ὅτι ἐν πρώτοις τε ἀφῆκε τῶν φίλων⁷³

ex regis corporis custodibus, iis praefecto-
ex ducibus vero copiarum, Corno Potemo-
cratis filio, & Melcagro Neoptolemi filio,
(quod etiam hi recens uxores duxerant)
adjunctis: imperatque ut quum ipsi rever-
terentur, & eos qui una dimissi erant re-
ducerent, equitatum ac peditatum, quam
maximum possent, ex ea regione conscri-
berent. quo quidem facto, si quo unquam,
magnam sibi Alexander apud Macedones
laudem comparavit. Cleandrum autem Po-
temocratis filium ad militem conscribendum
in Peloponnesum, Parmenionem Sardes
misit, datā huic amicorum equitum praefe-
ctura: utque Thessalos equites aliosque ad-
xiliarios, & plaustra ducat, atque Sardibus
in Phrygiam procedat, jubet. Ipse in Ly-
ciam & Pamphyliam tendit, ut oris mari-
timis in potestatem redactis, classem ho-
stium inutilem ipsis efficiat. Ac primo qui-
dem ex itinere Hyparna oppidum munitum,
quodque exterum militem mercenarium
praesidio habebat, primo accessu cepit. Ex-
teri enim qui arcem tenebant, fide datā
exiere. Deinde Lyciam cum exercitu in-
gressus, Telamisicos pactis sibi conciliavit.
Transmissio inde Xantho flumine Pinara &
Xanthum urbem & Patara deditione acce-
pit; aliaque minora oppida circiter xxx.
His rebus gestis mediū hyeme, in Milyada
regionem ita vocatam movet, quae quidem
majoris Phrygiae pars, sed magno rege ita
jubente, Lyciae contributaria est. Eo loci
Phaselitarum legati venerunt, amicitiam
petentes, aureaque coronā Alexandrum co-
ronaturi: neque pauci ex inferiore Lycia
legatos, qui de foedere incundo tractarent,
miserunt. Alexander Phaselitis & Lyciis,
ut urbes iis qui ad hoc missi essent tradant,
imperat. quae quidem omnes traditae fue-
runt. Ipse paulo post in Phaselitas profe-
ctus, una cum ipsis castellum quoddam
munitum, quod Pissae in eorum regione
exstruxerant, expugnat: unde barbari ex-
currentes, Phaselitas agrum colentes mul-
tis damnis afficiebant. Interea dum apud
Phaselitas est Alexander, nuntium affertur
Alexandrum Aëropi filium ejus vitae insi-
dari, quum alioqui ex amicis esset, &
tum temporis Thessalico equitatu praesisset.
Erat hic Alexander Heromenis & Arrabaei
frater, qui necis Philippi consocii fuerant.
Et tum quidem in culpa quum esset, Ale-
xander cum dimiserat, quod primus ami-
corum

70 Καὶ τὸ ἔργον τὸ τῷ. Vox postrema abest à multis MSS.
Nimirum vera erat scriptura Optimi, καὶ τὸ ἔργον τῷ δι.

71 Προϊόντων ἀπὸ Σαλδίων] MS. Opt. ἀπὸ τῶν.

72 Ἀλέξανδρον αὐτῷ τὸ Ἀρόπην] Illud αὐτῷ non legitur in
Optimo ac duobus aliis, & quidam antecedentia sufficiunt

Immo ita sufficiunt, ut hoc debeat prorsus deleri: cum
constet alioquin saepe placuisse Graecis hae geminari,
& praesertim in libris sacris.

73 Ὅτι οἱ πρώτοις τε ἀφῆκε τῶν φίλων] Focinsheimius ad
Cuf

παρ' αὐτὸν, ἐπὶ δὴ Φίλιππον ἐτελεύτησε, καὶ
τὸ θώρακα σινοειδὲς, σινηκολόγησεν αὐτῷ
εἰς τὰ βασίλεια· ὑπερον δὲ καὶ οἱ πλεονέκτες
αὐτὸν εἶχε, στρατηγὸν τε ἐπὶ Θρακίας τεύλας,
καὶ ἐπειδὴ Κάλας δὲ τὸ Θεσσαλῶν ἱπποαρχὸν
ἐπὶ σατραπείᾳ ἐξεπέμψθη, αὐτὸν ἀπέδειξεν
ἀρχεὺν τὸ Θεσσαλικῆς ἱππῶν. Τὰ δὲ τὸ ἐπιβου-
λῆς ἐξηγγέλθη ὡςδε. Δαρεῖον ἐπὶ δὴ Ἀμύν-
τας αὐτομολήσας πρὸς αὐτὸν⁷⁴, λόγους τε
ἴσας καὶ χάμματα ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν
ἐκόμισε, καὶ ἀπέμπετ' ἐπὶ θάλασσαν Ἀσι-
νίῳ ἄνδρα Πέριον τῷ ἄμφ' αὐτὸν πιστῷ.
πρόφασιν μὲν, ὡς καὶ Ἀπρίων τὸ Φρυγίας σα-
τραπὴν, ἧ δὲ ἀληθείᾳ ἵδ' Ἀλέξανδρον τὸν
σινοειδῆ, καὶ πῆγεις δώσονται, ἡ δὲ σπο-
κτείνῃ⁷⁵ βασίλεια Ἀλέξανδρον, αὐτὸν βασίλεια
καὶ ἀσκήσειν τὴν Μακεδονίαν, καὶ χερσὶν πάλαι-
τα πρὸς τὴν βασιλείαν ἐπιδώσειν χίλια. Οἱ
δὲ Ἀσινοὶ αὐτὸς πρὸς Παρμενίωνον, ταῦτ'
εἶπε ἀκακινόμῳ ὡς ἐνεχέ ἀπεσταλὴ· καὶ
ἴδ' αὖτε αὐτίκω οἱ φυλακὴν πέμπετ' παρ' Ἀλέ-
ξανδρον, καὶ πυνθάνετ' αὐτὰ αὐτῷ Ἀλέξαν-
δρῳ. Συναγαγὼν δὲ τοὺς φίλους, βυβλῶν
πρόσθηκε ὁ καὶ καὶ τῷ Ἀλέξανδρῳ γινώσκαι.
Καὶ ἐδόκε τοῖς ἐταίροις μήτε πάλαι ὅτι βεβου-
λευσθαι, τὸ κράτιστον ὅτι ἱπποικῶν ἀνδρῶν ἐπι-
στὰς ἐπιτρέψας, νυνὶ τε χερσὶν αὐτὸν καὶ
παρ' ἐκποδῶν ποιῆσθαι, ὧν καὶ ἐπιτη-
δεότεροι γενόμενοι τοῖς Θεσσαλοῖς, ξυνὸν αὐ-
τοῖς πικροτεῖσθαι. Καὶ καὶ θεοὶ ἐφόβον αὐτούς.
Ἐπὶ δὲ πολιορκίᾳ αὐτῷ Ἀλέξανδρῳ Ἀλι-
καρνασσῶν, ἀναπαύεσθαι μὲν οἱ μεσημβρίας,

corum post Philippi obitum ad se venisset,
& thorace indutus eum in regiam comita-
tus esset: postea vero multis honoribus af-
fectum sibi adjunxerat, ducemque copia-
rum in Thraciam miserat, & Cala Thessalici
equitatus praefecto ad satrapiam misit, hunc
Thessalis equitibus ducem dederat. Insidia-
rum vero ratio ita instituta fuisse narratur.
Darius acceptis per Amyntam transfugam
ab hoc Alexandro mandatis & literis, Asi-
finem hominem Persam, cui plurimum fi-
debat, ad maritimam oram mittit, praetex-
tu quidem legationis ad Atizyem Phrygiae
satrapam: re verā autem, ut Alexandrum
hunc adiret, fidemque faceret, si regem
Alexandrum interficeret, Macedoniae re-
gnum & mille insuper auri talenta se illi
datum. Sed Afisines a Parmenione com-
prehensus, causam suae legationis examina-
tus explicavit. Parmenio illum cum custo-
diā ad Alexandrum mittit, qui eadem ex
illo cognoscit. Convocatis autem amicis,
quid de Alexandro statuendum sit, consul-
tat. Amicis visum est, neque initio consul-
te factum fuisse, quod praestantissimum
equitatum homini non fido commisisset:
& nunc celeriter illum de medio tollen-
dum, priusquam conciliatis Thessalorum
animis res novas una cum iis moliretur.
Prodigium etiam recens timorem ipsis ad-
jecit. Alexandro enim adhuc Halicarnassum
obsidente, & sub meridiem quiescente,
ferunt hirundinem dormientis caput circum-
vol-
volutum.

χελιδνὰ δὲ πέτεσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς⁷⁶ τρυ-
ζουσαν

Curtium VII, 1, 5 haec verti posse ait ex Curtio & Justi-
no quod *primus amicorum ad se venisset*, & ab hoc sen-
su longe abire illud interpretum quod *inter precipuos
amicos ad se venisset*. Id nuperus Plutarchus non modo
furtive recantavit suppresso inventoris nomine, sed etiam
tum in ipsam versionem recepit, tum obloqui Curtia-
no restitumio neminem posse arroganter scribit, ad-
dito, *ita factum quis negat?* Nihil potuit vanius. Nam
quicquid sit, eripi mihi non potest, quin, quanto dete-
rior Freinshemio est Vulcanius in hac parte, (quod
indulgere illi fas est) tanto ipse inferior mihi videatur
Facto, altero Arriani interprete, qui commodissime
dedit *inter primos amicorum ad se venerat*.

74 *Αὐτομολήσας πρὸς αὐτὸν* MSS. omnes, etiam Ve-
neta ac Basileensis editio *παρ' αὐτὸν*. Id non potuerunt
nisi indoctissimi mutare. Sic enim supra cap. 21 τῶν
παρὰ Δαρεῖον αὐτομολήσαντων. IV, 22 πρὸς αὐτὸν Ἀπρίων, παρὰ
ταύτην αὐτομολήσας. Et cap. 30 ὅς ἐστιν ἰδὼν μὲν πάλαι αὐ-
τομολήσας, εἰς Βακτρὰ παρὰ Βήσσον. Videtur illos offendisse
propositio iterata in eadem periodo, & ita, ut variet
significationem. Id vero unicum indicium ac pignus
debebat haberi manus Arrianeae. Sic supr. cap. 20. ἐν-
παραφύκτις παρὰ Ἀλέξανδρον παρὰ τὸ δῆμον. III, 23. στρατο-
μήτους παρὰ τοῖς βαρβάρους παρὰ τὰ δῆμονα. IV, 5. Παρὰ
τῷ βασιλεῖ Σινδῶν ἀφικνέσθαι παρὰ Ἀλέξανδρον πρίστους:
ubi etiam paulo ante similis lapsus in vocula ἐπὶ IV, 4.
καὶ ἐπὶ τῷ δὲ ἡ δὲ καὶ ἐπὶ πάντων Σινδῶν ἰγύιστο. Sic in
particula εἰς Indic. c. 22 εἰς νύκτα αὐτοῖς ὁ πλοῦς ἰγύιστο εἰς

Σάρωγγα. Pari modo restitimus πρὸς III, 22. Prout
autem distinxeris vel ante, vel post *παρ' αὐτὸν*, ita &
vertendum.

75 *Ἡ δὲ ἀποκτείνῃ* MSS. omnes cum editionibus pri-
mis pro vulgata particula habent *et*. Sed & Vulcanius
novissimo chirographo suo eam restituit. In verbi scri-
ptura variant vel *ἀποκτείνῃ* vel *ἀποκτείνῃ* praefere-
ntes, quod est & in Optimo ac iisdem editis. Non minus
inconstanter sunt in sequentibus illis *ἀλλ' ὅτι Παρμε-
νίους ταῦτ' εἶπεν ἀκακινόμῳ*; quippe duo *Παρμενίους* hab-
ent, omisso quae *ἡ* mox adjuncta sunt; alius tam no-
mine ducis, quam tribus postremis vocibus destitui-
tur. Etiam *αὐτίκα* in plerisque non apparet. Hi livo-
res in minus accuratis codicibus mihi persuadent genui-
nam Arriani manum superesse in Optimo libro, qui
omnia sic exhibet. *Οἱ δὲ Ἀσινοὶ αὐτὸς πρὸς Παρμενίωνον
λόγους πρὸς Παρμενίον, αὐτὸν ἵνα ἀπέσταλῃ. Καὶ τῷ
ἐπὶ φυλακὴν πέμπετ' αὐτὸν παρὰ Ἀλέξανδρον, καὶ πυνθάνετ'
ταῦτα παρὰ αὐτῷ Ἀλέξανδρῳ.* Nec debet admirationi esse
tertia repetitio illius hominis in adeo paucis verbis,
quum altera pag. mox idem fiat, estque haec simplici-
tas styli in hoc auctore. Eam vero cum particula *παρ'*
interpono auctoribus MSSis omnibus & editis, quos in-
sulse mutaverunt recentiores.

76 *Χελιδνὰ δὲ πέτεσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς* Plinius quam
Graeca sonant vertit Vulcanius, *hirundinem circumvol-
tasse*; & quum tale quid desideretur, nulla tamen edi-
tio, nec ullus MSus liber a vulgato discedit, praeter
G 2

ζῶσαν μεγάλως, καὶ τὸ θύνης ἄλλη καὶ ἄλλη κηθί-
ζεν, θορυβώδεστερον ἢ χεῖν τὸ εἰωθὸς ἀδύσαν.
Τὸν δὲ, ὑπὸ χαμάτις ἐγεγρηναί μὲν ἀδυάτως
ἔχειν ἐκ τῆς ὕπνου, τροχάμενον δὲ πρὸς τὴν
Φωῆς, ἥ χειρὶς βαρύνει ἀποσπῆσαι τὴν χε-
λιδόνα· πλὴν δὲ ποσὶν ἀεὶ δεῖσθαι ἀποφυ-
γεῖν πληγίσαν, ὥστε ὅτι τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀ-
λέξανδρου ἡ κηθιμύνη, μὴ πρὸθεν ἀνείναι,
περὶ παντελῶς ἐξεγρηναί Ἀλέξανδρον. Καὶ
Ἀλέξανδρος ὁ Φαῦλον ποιησάμενος τὸ τὴν
χελιδόν, ἀνεκρίνωσεν Ἀλεξάνδρῳ τὰ Τελ-
μοσῶν μανθάνειν. Ἀλεξάνδρος δὲ, ἐπιβελὼν μὲν
ἐκ τῆς τῆς φίλων θημείνεσθαι αὐτῷ εἰπεῖν· σι-
μείνεσθαι δὲ, καὶ ὅτι καταφανὴς ἔσται. Τὴν γὰρ
χελιδόνα, συντροφόν τε εἶναι ὄρνιθα καὶ θύου
ἀνθρώποις, καὶ ἅλῳ μᾶλλον ἢ ἄλλῳ ὄρνιθα.
Ταῦτά τε ἐν καὶ τὰ ἀπὸ τῆς Πέρσου ξυμβεῖς,
πέμπει ἐς Παρμενίωνα ἡ Ἀμφοτεροῦ τῆς Ἀλέ-
ξανδρου μὲν παῖδα, ἀδελφὸν δὲ Κρατερῶν. καὶ
ξυμπέμπει αὐτῶν τῆς Περσείων ἱσθῶς τὸ ὁδὸν ἡγη-
σομένης. Καὶ ὁ Ἀμφοτεροῦ πολλὴν ἐνδύς ἐπι-
χρῆσις, ὡς μὴ γινώσκοντες εἶναι χεῖν τὸ ὁδόν, λαν-
θάνει ἀφικόμενος πρὸς Παρμενίωνα· καὶ γράμ-
ματα μὲν ἐκ κομίζεσθαι παρ' Ἀλεξάνδρου (καὶ γὰρ
ἔδοξε γράφειν ὑπὸ ἑαυτοῦ τὰ ἐς τὸ ἐμ-
φανές) τὰ δὲ ἀπὸ γλώσσης οἱ ἐντεταλμένα
27 ἐξηγγάλε· καὶ ἔτι ξυλλαμβάνεται ὁ Ἀλέξανδρος ὅτος, καὶ ἐν φυλακῇ ἔσται. Ἀλέξανδρος δὲ

volitasse magnos garritus edentem, & mo-
do in hoc, modo in illud lectuli latus in-
fedis, turbulentius quam illius avis confue-
tudo fert, capentem. Ipsum præ defatiga-
tione à somno excitari non potuisse: sed
quum ulterius strepitu suo molesta esset,
leviter manu hirundinem repulisse: illam
tantum abfuisse ut repulsa avolarit, ut ipsius
capiti insidens non prius cantare destiterit,
quam Alexander penitus experrectus fuerit.
Is prodigium illud non inane esse ratus, A-
ristandrum Telmisiensem vatem consulit:
qui insidias Alexandro ab amico quodam
strui, portendi respondit. fore tamen ut in-
sidia proderentur. Hirundinem enim coa-
lumniam atque amicam hominibus esse, ac
præ cæteris avibus garrulam. Vatis itaque
responsum cum Persæ dictis conferens,
Amphoterum Alexandri quidem filium,
Crateri autem fratrem, ad Parmenionem
mittit, Pergensibus aliquot, qui itineris
duces essent, adjunctis. Amphoterus, ha-
bitu illius regionis assumpto, ne in itinere
agnosceretur, clam ad Parmenionem per-
venit: ac nihil quidem ab Alexandro lite-
rarum adfert, (nihil enim hac de re literis
committendum iudicarat) sed verbis man-
data exponit. atque ita Alexander hic ca-
pitur, & custodiæ traditur. Alexander ex 27

Pha-

δὲ

unum Optimum, in quo περιτίθηται. 11, 26 ait ὑπὸ
πύλαις ὅτι τὸ βασιλεῖ. Περιτίθηται ὅτι κεφαλῆς in-
pris nude & perspicue exprimit, quod Suetonius in
Augusto aquila eum ferius circumvolavit. Circaneam
avem dictam ait magnus Scaliger ad Varronem τὴν κό-
κλιν περιτιττομένην. Sed & paulo supra an non videtur
plinius fore, si ista ἔτι τὸ περιτιττομένης αὐτῷ Ἀλεξάνδρου
Ἀλκιμασίου, ita transposueris ἔτι τὸ περιτιττομένης Ἀλεξάν-
δρου Ἀλκιμασίου, αὐτῶν ἀναπαύσασθαι? Etiam pro τρεῖς ὄντες
μεγάλης Optimus habet μεγάλη, idque recte, quum in
duobus aliis mendose, sed huc tamen declinantibus le-
gatur μεγάλη. Gaudet enim isto adverbio Arrianus.
Cap. 19 μεγάλη ἀφελίσθη. 111, 23 μεγάλη ἀδύσιν. 11,
20 ὀλίγα βλάψθη.

77 ὡς τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀλ.] Nervosus in Opti-
mo ac duobus aliis κεφαλῆς αὐτῶν τῆς Ἀλ.

78 Πέρσιν ἐς Παρμενίωνα] An Græcum sit, viderint
alii. Vere Græcum esse, & veram simul manum Ar-
riani exstare sine dubio credo in Optimo, πέρσιν ὡς
Παρμενίωνα. Eam particulam infra quoque restitue-
mus.

79 Ἀμφοτεροῦ τῆς Ἀλεξάνδρου μὲν παῖδα, ἀδελφὸν δὲ Κρα-
τερῶν] Potuit suavius & lenitate majore Palmerius in
Vulcanium uti, & sine tanti impetus ferocia mirari,
si id utique facere in animo habebat, quod mirandum
non erat, sed pro vero admittendum. Miratur supi-
nitatem Vulcanii & ejus interpretationem, qui Am-
photerum fecerit Alexandri filium, cum esset puer ad
aulæ ejus ministerium. Frustra miratur. Cur enim
Alexandri filius non erat, qui fuit Crateri frater, quod
is temere andet statuere? Utique & Craterus erat Ale-
xandri filius, ut liquet ex cap. 15 ἐπὶ δὲ τὴν φάλαγγα τῶν
Κρατερῶν, τῶν Ἀλεξάνδρου. 111, 12 τὸ δὲ εὐάντημος τὸ φάλαγγ-
τος ἡ Κρατερῶν τῶν Ἀλεξάνδρου τῶν ἐξ ἑαυτοῦ. Rursum in In-
dic. cap. 19 ἐν δὲ Ὀρσιδῶν Κρατερῶν τῶν ὁ Ἀλεξάνδρου.

Freinshemius tum hoc loco in Supplementis tantum ha-
bet Amphoterus Crateri frater omisiss reliquis: tum in
Indice Curtiano, quum aliquod nomen duobus datum
historia clare dicit, solet ad evitandam confusionem
post memorata ea quæ de uno leguntur, subjungere al-
terum, sed præmissa voce: alius. Sic in Philippus,
Ptolemeus & cæteris. Quod quum in hac appellatione
non fecerit, videtur eundem per omnia Craterum in-
telligere. Sed lapsus est, ut ex primo loco (quem satis
indecore transiit in Suppl. Freinshemius, forte ob
hanc ipsam difficultatem, obiter contentus dixisse à re-
ge dextrum cornu ductum fuisse, sinistrum Parmenio-
ni commissum) suspicandi satis efficax datur ansa. Illic
enim recensens Arrianus ordines Macedonici exercitus,
in dextra acie collocat phalangem Crateri Alexandri fi-
lii; in sinistra vero phalangem Crateri, cujus patrem
non nominat, quod nec uspiam alibi facit. Negari
non potest hos duos diversos esse. Sed & alterum Cra-
terum secum pedestri via duxit vi, 27, quum alterum
triremi præficeret. Immo & hoc more Arrianus uti-
tur, ut quum inveniantur duo duces cognomines,
& de quibus diversa tradere debebat, in lectoris gra-
tiam, ut cognoscat diversos esse, alteri adjungat patris
nomen, in altero omitat. Cujus rei eximium docu-
mentum est Cleander Polemocratis filius & alius. Illum
enim cap. 25 missum in Peloponnesum ad conscriben-
dos milites, & ibi addit patris nomen: hunc cap. 29
cecidisse in prælio contra Pisidas, non appellato patris
nomine, sed tantum Κλείωνος τὸ ὁ κρατερὸς ἀποθνήσκει,
de quo ad suum locum. At rursus 11, 20 Cleander
Polemocratis filius ex Peloponneso redit. Rursum alius
sine patris nomine 111, 12 & 26 & apud Curtium 2, 1.
Sic ergo sit quoque in recensione duplicis Crateri in præ-
lio ad Granicum.

δὲ ἀρας ἐκ Φασηλίδος, μέρ⁸⁰ μὲν ἡ δ' ἑρα-
ζίας ἀφ' ἧς ὁρῶν πέμπει ὅτι Πέρσης, ἡ ὠδο-
πεπνήκεσαν αὐτὰς οἱ Θράκες⁸⁰, χαλεπὴν
ἄλλως ἢ ἑ μακρὰν εἶσαι τὴν παράδοιν· αὐτὸς δὲ
παρὰ τὴν θάλασσαν ἀφ' ἧς αἰγαλὺς ἦγε ἰθὺς
ἀμφ' αὐτόν. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ὁδῷ οὐκ ἄλλως,
ὅτι μὴ τ' ἀπ' ἀρχῆς ἀνέμων πνεόντων· εἰ δὲ
νότοι κατέχειν, ὁπόρως ἐχθ' ἀφ' ἧς αἰγαλὺς
ὁδοποιεῖν. Τότε δ' ἐκ νότων σκληρῶν⁸¹, βορέαι
ἐπιπνέουσιν, οὐκ ἀνθ' ἧς θείη (ὡς αὐτὸς τε
ἢ οἱ ἄμφο' αὐτὸν ἐξηγῶντο) θυμάρη καὶ ταχυῖαν
τὴν παράδοιν παρέχον. Ἐκ Πέρσης δὲ ὡς παρὰ
ἐντυγχάνουσιν αὐτὰς χτ' ἡ τὴν ὁδὸν πρέβεις
Ἀσπενδίων αὐτοκράτορες⁸², τ' μὲν πολλὴν ἐ-
δίδον-

Phaselide movens, aliquam exercitus par-
tem per montana Pergas mittit, quā Thra-
ces iter monstrarunt, arduum quidem, sed
compendiosum. ipse secus mare per litus
suos ducit. Via autem hæc aliter confici
non potest, nisi ventis à septentrione flan-
tibus: austro autem spirante, per litus iter
impervium fit. Tum vero pro vehementibus
austtris boreales venti exorti, non absque
divino quodam numine (ut ipse Alexander
& qui cum eo erant interpretabantur) faci-
lem ac celerem transitum præbuerunt. Ex
Pergis progressus, obvios habuit legatos
Aspendiorum principes, oppida quidem de-

80 Ἐπὶ Πέρσης ἡ ὠδοποιήσασιν αὐτὰς οἱ Θράκες] Non
temere dixerim Pergas numero plurali; nec etiam in-
terpreter, qua Thracæ iter monstrarunt, quomodo utro-
bique agit Vulcanius τὴν Pergis etiam usurpante Freinshemio
in Supplem. 11, 12, 1, & Facio. Cætera Latina
expromunt ἡγεμονίας, ut dicit 111, 17 qui descri-
buntur ab Livio XLIII, 5 monstrantes iter duces. Præ-
terea vix capio, cur Thracæ potissimum hic nomen-
tur quasi viz ἑσθ' cognita stratores; ac licet ita quo-
que habeatur in Optimo codice, in tribus tamen erat
ἡγεμονίας. Equidem sunt hic in vicina Thracæ Bithyni;
vide tamen an non potiores hic sint Κάρεις, quos certe
scimus præfentes fuisse. Quod sane ut non nimis affir-
mo, ita omnino vertendum Pergam mittit, qua iter
fecerant Cares vel Thracæ. Inter Alexandri copias qui-
dem recensentur equites Diodoro XVII, 17. Θράκας δὲ
πρόδρομοι καὶ Παίονες συνεκρίσθησαν, Κάρεια δὲ ἔχοντες ἡγεμονία,
ut hi possent intelligi. Sed in Arriano alios plane esse
προδρόμους, alios Θράκας tam equites quam pedites patet
ex lib. III, ubi tertium prælium cum Persis narraturus,
uno loco memorat ὅτι τὴν πρόδρομοι ἱππῆς καὶ οἱ Παίονες,
alio etiam inter equites ἐς ἑπικαμπὴν οἱ τὴν Θράκην ἐπὶ τὰ
χάστε, alio ἐπὶ δὲ τὰς σκυροφόρας οἱ ἀπὸ Θράκας περὶ δὲ.
Sic quoque alibi. Sed mox cur illa χαλεπὴν ἄλλως ἢ ἑ
μακρὰν εἶσαι vertit arduum quidem, sed compendiosum,
quomodo etiam Facius iter difficilium quidem aliquanto,
sed brevius; quod Græce sonaret χαλεπὴν μὲν ἀλλ' ἑ μακρ-
χάστε, alio ἐπὶ δὲ τὰς σκυροφόρας οἱ ἀπὸ Θράκας περὶ δὲ.
Certe si compendiosum illud fuisset per montes aut
etiam brevius, non ivisset Alexander juxta litus, sed
brevitate illa fuisset usus, nec difficultas quidquam de-
terruiisset. Frustra ex his prædicatis alterum molestum,
alterum lenius volunt, quum in eis requirantur duo
penitus onerosa, & omnino contrarium dicebat Arria-
nus, qui scripsit χαλεπὴν ἄλλως ἢ μακρὰν, arduum alias
longumque. Sic plane habet Optimus codex, & sunt
ea vera profectuum impedimenta, quibus contraria
sunt sequentia illa, θυμάρη καὶ ταχυῖαν τὴν παράδοιν.

81 Ἐκ νότων σκληρῶν] Vulcanius: pro vehementibus
austtris. Facius vero post graves notos. Rectius aper-
tiusque.

82 Πρίσβεις Ἀσπενδίων αὐτοκράτορες] Vulcanius: legatos
Aspendiorum principes. Hoc est, verbum verbo redde-
re (quod non debere semper fieri magno monitore no-
vimus) nec considerare quid conjuncta significant. Fa-
cius negligit. Freinsheimius quoque in Supplementis:
ex principibus civitatis. Sed nunquam Græcis πρίσβεις
αὐτοκράτορες id significant, aut vox αὐτοκράτορες juncta
cum voce πρίσβεις quidquam de principe civitatis innuit,
quum πρίσβεις αὐτοκράτορες etiam is esse possit, qui nul-
lum magistratum gerat. Verre: legati Aspendiorum
libera potestate. Ut VII, 9 Philippus dicitur factus ἡγε-
μὼν αὐτοκράτορες συμπάσης τῆς Ἑλλάδος, Dux totius Græ-
ciæ cum amplissima potestate, ut amplior in exprimendo
vertit Facius. Neque potest is sensus exprimi lenius,

quam auxilio & lacte ingenii Liviani xxxviii, 8. Le-
gatus cum mandatis liberis. Exponit Strabo p. 524 πό-
ριος τ' ἑπὶ πολέμου γινώσκων. Sed sæpissime id non sunt
adsequuti interpretes. Sic VI, 14 καὶ παρὰ Οὐδρανῶν οἱ τὴν
ἡγεμονίαν τ' ἑλόντων καὶ οἱ νομάρχαι αὐτοὶ, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τῶν
τοῖς ἐκαστὸν καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν οἱ γινώσκοντες αὐτοκράτορες &c.
Fuerint sane hi legati principes illius gentis, quod non
nego: sed id satis aperte dixit Arrianus verbis prioribus
(quæ & ipsa male interpretatur urbium præfetti ac
præsides ipsi. Rogo, qua in parte hi Latini sint diversi?
An præses non potest dici nisi de regione, ut sic sola
vox præses exponat vim vocis νομάρχης? Facius urbium
præfetti principesque & cum his CL ex primoribus ejusdem
gentis) & misera foret iteratio, si hac ultima voce
nihil innuit aliud. Quanquam quis ille sensus erit,
quum ἀπὸ τῶν νομάρχων (hi sunt æque principes quam
præsides aut præfetti) dicet venire principes gentis?
An principis titulus unquam apud Græcos fuit γινώσκων-
τατος simpliciter? Immo is est præcipuorum & eminenti-
um civium: hi cum principibus gentium suarum ve-
nerunt ad Alexandrum αὐτοκράτορες, ut quoquo modo
posset cum eo coire & nomine gentis qualemcunque
cum eo pacem facere. Mirum est, quum hæc sit tam
frequens apud Græcos loquutio, uni Arriano hoc fa-
tum contingere, ut non intelligatur. Dionysius Ha-
lic. lib. VI cap. 73 περιβόηται τὴν αὐτοκράτορα πρὸς τὴν
γινώσκων ἀποφράσας, cum plena potestate. Diodorus
Siculus XI, 24 οἱ Καρχηδόνιοι ἐξ ἐπιμνησιν πρὸς Γέλωνα πρὸς
ἐνταῦθα αὐτοκράτορας τὴν δυνατάτατος αὐτῶν τὴν καὶ βολύτα-
τα. XVII, 39 οἱ δὲ Μακεδόνες ἐπιμνησιν εἰλοντο τὸν Ἀ-
λέξανδρον αὐτοκράτορα. Et cap. 48. Ἀντίπατρος ἰσχυρῶς ἔδει
διακρίματος, ἀπὸ τῆς ἐπιμνησιν τῆς βασιλείας Πολυπέρχοντος
καὶ στρατῶν αὐτοκράτορα. Sic quoque XVI, 53. XVI, 42
Cyprii αὐτοκράτορας τὰς ἰδίας βασιλείας ἐποίησαν, magnum
imperium arrogabant. Josephus IV Ἀρχαιολ. 8. στρα-
τῶν μὲν αὐτοκράτορι χροῖσιν τὴν δὲ. Sed fere absurdus
sum, qui nunc id profero, quod ante tot annos tam
perspicue ad Aristophanis comedias demonstratum est,
& vel Suidas notavit. Elegantissime sic Polybius scri-
bens de valli Romanorum ex vallis confecti præstantia
XVII, 15. ὅτι ἐπιλαβόμενοι ἐκπύσαντες ῥάδιον, διατὸ πρῶτον
μὲν πάσης τῆς προσβολῆς χροῖν αὐτοκράτορα τὴν ἐκ τῆς δύ-
ναμιν ἔχον. Calaubonus, quoniam quancunque partem
valli prebenderis, huic terra eam præstat firmitatem, ut
nisi cum toto opere labefactari nequeat: Cujus ego sen-
tentia nihil prorsus in verbis Polybii possum agnoscere.
Et quæso quid differunt inter se, si dixeris eam habere
firmitatem, ut nisi cum toto opere labefactari nequeat,
& si dixeris, unum si attrahas furculum, multos si-
mul sibi invicem propter mutuam implicationem obse-
quentes, tollas necesse esse? An non utraque eodem
recurrunt? an non in multis simul sublati furculis la-
befactatur totum opus? Ego sane nullum in his discrimen
video. Et tamen annumerat hæc Polybius, Vir

διδόντες, φρεράν δὲ μὴ εἰσάγειν δρόμοι. Καὶ
 πρὸς μὲν τὸ φρερᾶς παρ᾽ ἄλλους ἀπὸ τῶν ὅσα
 ἤξιον· πενήκοντα δὲ πάλαιτα κελεύειν τρε-
 ῖς δὲναυ αὐτοῖς ἐς μισθόν, καὶ τοὺς ἵππους ἐς
 δασυμόν βασιλεῖ ἔτρεφον. Οἱ δὲ, ὡς περὶ τῶν
 γυμνῶν καὶ τοὺς ἵππους παρὰ δώσιν ἐμυθέντο, οἱ
 ἀπὸ τῶν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ Σιδῆς ἦ· εἰς
 δὲ οἱ Σιδῆται³³ Κυμαῖοι ἐκ Κύμης τὸν Αἰολίδος
 καὶ ἔτι λέγουσιν ὡς σφῶν τόνδε τὸν λόγον ὅτι
 ὡς καὶ ἦσαν περὶ τὸ γένος ἐκείνου οἱ παῖδες ἐκ
 Κύμης γαλήνης, καὶ ἐπὶ οἰκισμῷ ἐξέβησαν,
 αὐτίκα τὴν μὲν Ἑλλάδα γλῶσσαι ἐξέλαβοντο,
 οὗτος δὲ βαρβαρὸν φωνὴν ἔσταν, ἡ δὲ τὸ πρῶτον
 χάριν βαρβαρῶν, ἀλλὰ ἰδὼν σφῶν, ἔπειτα πρῶ-
 τον ἔσταν τὴν φωνήν· καὶ ἐκ τότε³⁴ καὶ αὐτοὺς
 ἄλλες παραχρῆς Σιδῆται ἐβαρβαρίζον. Κα-
 ταλιπὼν δὲ φρεράν ἐν τῇ Σιδῇ, πρῶτον ἐπὶ
 Σύλλιον, χειρὸν ὀχρὸν καὶ φρεράν ἔχον ἕνα
 μισθοφόρον καὶ αὐτὸν τὸ ἐπιπρῶτον βαρβαρῶν.

Ἀλλ'

accuratissimus, ut duas distinctas rationes vel demon-
 strationes præstant in vallo Romano. Præterea quæ-
 so an terra eam potest præstare firmitatem, ut ex plu-
 ribus quocunque modo depactis vallis, si modo non
 clavis aut funibus aliæ machina connexi sint, nullum
 evellere queam, quin totum opus labefactetur? Deni-
 que an ulla mentio in verbis Græcis est *labefactati to-
 tius operis*? Immo vero sunt duo separata documenta:
 prius ostendit firmitatem depacti valli Romani ex ipsa
 terra: posterius eandem ex compaginatione implicita.
 Græco vallo terra parvam dat firmitatem, quia solus
 stipes, sine radicibus, immisus in terram, oneratus
 ramulis facile concutitur, ut natura docet in arboribus,
 quæ nisi huc illuc sparsim ejectas haberent radices, non
 possent æquilibrium servari ab expansis ramis prægrava-
 tis. Illam differentiam in his verbis probat Polybius
 elegantissima loquendi ratione, ut dixi, & exquisitis-
 mis verbis; quæ Latine sonant: ratio autem est,
 quoniam omnes commissuras sic ipsa terra firmat, ut
 prorsus extrahi aliquid nequeat; solidissima terræ
 ipsius vi continetur; ipso depactionis modo satis so-
 la terra eas securas & stabiles facit. Nunquam speravi
 in Theonis progymnasmatibus cap. 11 *πρὸς μὲν*, de
 usu ejus apud veteres, me visurum voces illas *ἐν* (*ἐν* *μὲν*)
διερχόμενοι πρὸς τὴν αὐτοκράτορα καὶ *Χαλκιδίων* verti *lega-
 tiu Chalcidensum de summa rerum ad se missu*. Sed in eo-
 dem capite observo legi hæc verba *παρὰ ἑκατέρω* καὶ *ἐν*
ἑκατέρω ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ, & Latine sic intelligi
apud Hecateum in primo & secundo. Unde patet nihil
 recte percipi. Restitues vero *παρὰ ἑκατέρω* καὶ *ἐν* *ἑκατέρω*
ἐν τ. vertesque *apud Hecateum de antro Hecates in primo*
& secundo libro. Nam addidit summam fabulæ Theo-
 pompo apparet. Lysias orat. xii contra Agoratum
 pag. 193. *Περὶ τῶν ἐν τῇ αὐτοκράτορα*.

83. *Οἱ Σιδῆται*] Quum non modo Stephanus de Urbi-
 bus, sed etiam numismata nuper producta gentile ef-
 ferant per in secunda syllaba, hinc alii rectius ita quo-
 que in Arriano scriptum iri censent, alii emendandos
 in Arriano *Σιδῆται* pronunciant. Et ego quidem quin
 in nummis & aliis scriptoribus recte *Σιδῆται* dicantur,
 non ambigo: sed an non aliud viderit Arrianus, id
 confidero. Certe omnes MSi habent *Σιδῆται*, etiam ille
 omni auro, omni nummo præstantior unicus codex.
 Quin quum Arrianus id diserte agat, ut doceat Sidæ
 incolas suo quodam proprio modo barbarizasse, vide-
 tur accurate sequutus formam exprimendi sui gentilicii

dentes, at ne præsidia imponeret deprecant-
 tes. Ac de præsidio quidem postulata im-
 petrarunt: quinquaginta talenta in exerci-
 tus stipendia iis imperat, & equos quos tri-
 buti nomine Dario nutriebant. Equos ita-
 que ultra argenti summam daturus se pol-
 liciti, discedunt. Alexander inde in Siden
 movit: sunt autem Siditæ Cumæi, ex Cu-
 mis Æoliis oriundi, qui quidem de origi-
 ne suâ hujusmodi quippiam narrant; nimi-
 rum majores qui è Cumis profecti eo ap-
 pulerunt, atque in eam regionem habitan-
 dam descenderunt, repente Græcicæ lin-
 guæ oblitos fuisse, statimque barbaros so-
 nos edidisse: nec quidem illos cum barba-
 ris vicinis communes, sed ipsis proprios ac
 peculiare quique antea in usu non fuissent:
 atque ex eo tempore Siditas à vicinis bar-
 baris distinctos esse. Alexander, relicto
 apud Siden præsidio, Syllium profectus est,
 oppidum munitum, atque tam externi mer-
 cena-

id jam eo ipso ostendere. *Σιδῆται* vocat, in quo duo
 signa non tam barbarismi, quam alienæ à Græca for-
 matione consuetudinis. Primo quod typus (ut solet id
 vocare Stephanus) vel character Pamphylius eam non
 admittat. Nam *Κύρβη* (inquit idem Stephanus) *τοῖς*
Παμφυλίας, ὁ πόλις Κυρβῆος. Rursus *Πύργη* *τοῖς*
Παμφυλίας, ὁ πόλις Πύργου. Hæc tres in Pamphylia urbes
 ejusdem terminationis, ex quibus duz usitatum illic
 typum habentes, ostendunt alterius urbis incolas eo nolle
 uti. Secundum est, quod antiquiores (maxime Ale-
 xandrinæ scriptores historiarum vetustiores, quam nunc
 Arrianus quoque tractat) ex ipsorum istius urbis civium
 usu eos expresserint *Σιδῆται*, non ex communi Græco-
 rum more *Σιδῆταις*, ut debuisset ostendit in vicina *Καυ-
 ρία* *Δῆρος*. Ex quibus patet regulam quam voci *Σιδῆ*
 Stephanus subnectit, prorsus alieno loco ab illo adhibi-
 tam fuisse, siquidem vel ipsos Sidæ incolas aspiciamus,
 vel etiam Pamphylios, apud quos quum typus
 ille esset ignoratus, non potuit valere ista definitio, nec
 magis *Σιδῆ* illam curavit, quam *Κύρβη* vel *Πύργη*. Hinc
 non sustineo quidquam in Arriano mutari. Nummi
 vero, in quibus conspicitur *Σιδῆται*, non sunt nisi sub
 Cæsaribus cusi: quo tempore non est mirum post tot
 rerum temporumque varietates si etiam linguæ charac-
 ter, olim singularis, propior accesserit ad commu-
 nem morem.

84. *Εὐ τὸν*] Mirum sane, quum ipse Arrianus,
 elegans ad unguem & tersus scriptor, hoc opus appellet
Ἀττικὴν συγγραφήν, quæ illuc influxerit hæc non Attica
 loquutio. Nam non esse talem plenissime demonstravit
 ad Luciani Solocestiam pag. 100 Eruditissimus noster
 Grævius, cujus decessus cum maxime auditus magnum
 mihi luctum attulit, tum ob alia, quæ unusquisque
 cogitare potest, tum quod amicitia ab ipsis Musis concilia-
 ta, per sexaginta annos calide exercita ac servata inter
 meum illiusque nomen hoc fulmine interpellata abrum-
 pitur. Quin etiam non ita solet loqui Arrianus alibi.
 Mox cap. 29 *καὶ ἐκ τῶν πρὸς ἐς ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν*. Si-
 militer fine hujus libri, *ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν*.
 Initio libri 11 *τὸν ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν*. VII, 4 & 8 *ἐκ τῶν*
ἐκ τῶν. Et alibi. Rursus ita non dicit *ἐκ τῶν*, sed *ἐκ τῶν*
 II, 2 *ἐκ τῶν κατὰ πρῶτον* pro quo alibi *ἐκ τῶν κατὰ*
τῶν. Sic ἐκ τῶν fine capitis 1 libri 11. Sed videlicet
 nemo ita cautus est, ut non aliquando quid excidat.
 Certe eodem fato existat VI, 28. *ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν*
ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν. Apollonius 4 Argos. *ἐκ τῶν ἐκ τῶν*
ἐκ τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῶν.

ἄλλ' ὅτε τὸ Σύλλιον ἔξ ἐφ' ὅδ' αὐτοχρεδίῃ
ἠδυνάσθη λαβεῖν. Ἐπειτα ἡ γέληθ' αὐτὰ χαλὰ
τὴν ὁδὸν, τοὺς Ἀσπενδίου, ὅτι ἔδεν τὴν συγκει-
μένον ὁρᾶσαι ἐθέλοιεν· ὅτε τοὺς ἰπποὺς ὡς
δύναται πεμψέωσαν, ὅτε ἀπαριθμήσαν τὰ
πύλαια, καὶ τὰ ἐκ τῆς χώρας ὅτι ἀνασκευασά-
μενοι ἐς τὴν πόλιν, τὰς τε πύλας ἀποκεκρί-
χασιν τοῖς παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ τὰ πύλαια ὅπῃ
πεπονηκότα ἴω, ὅπως κινάσονται. Ταῦτα πυ-
28 θόρῳ, ὅτι Ἀσπενδίου ἀνέβλυνται. Ὡς οὖν
δὲ τὸ Ἀσπενδίου τὰ μὲν πολλὰ ὅτι ἀκρα ὄχρα
καὶ ἀποτόμα· καὶ παρ' αὐτὴν τὴν ἀκραν ὁ Εὐρυ-
μέδων ποταμός βῆ. Ἦσαν δὲ αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐπὶ
ἀκρα ἐν τῷ χαμαλῷ οὐκ ὀλίγα οἰκήσεις, καὶ
καὶ τείχος ὡς ἐβέβητο αὐταῖς ὁ μέγας. Τὸ μὲν
δὲ τείχος, βύθος ὡς περὶ ἄνω Ἀλέξανδρον
ἐγνωσαν, ἐκλείψουσιν ὅσοι ἐπ' ὀκνοῦν, καὶ τὰς
οἰκίας, ὅσας ἐν τῷ χαμαλῷ ὀκισμένας οὐκ
ἔδοκον ἀφαιρᾶσαι ἀνδράσιν αὐτοῖς ἐς τὴν
ἀκραν συμφορῶν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς ἀ-
φίκετο ξυῖν τῇ δυνάμει, εἶσω τὴν ἐρήμην τείχους
παρελθὼν, κατεπρατοπέδουσιν ἐν ταῖς οἰκίαις
ταῖς χαλαλεμμέναις περὶ τὸ Ἀσπενδίου·
οἱ δὲ Ἀσπενδίου, ὡς εἶδον αὐτὸν τε Ἀλέξαν-
δρον παρ' ἐλπίδα ἦκοντα, καὶ τὸ φασὶν περὶ
κύκλῳ σφῶν πάντα, πέμψαντες πρέσβεις ἐ-
πεὶ οὐκ οἶσάν περὶ τὸν ἔξωθεν. Συμψῆσαι. Καὶ
Ἀλέξανδρος τὸ, τε χεῖρον ὄχρον ἰδὼν, καὶ
αὐτὸς οὐκ ὅτι χεῖρον πολιορκίαν ὡς ἀνασκευα-
σάμενος, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μὲν ἔδεν ὡς ξυῖν
καὶ περὶ αὐτὸς· ὁμήρεος δὲ δῖος σφῶν τοὺς
δυνατοτάτους ἐκέλευσε καὶ τοὺς ἰπποὺς, ὡς
περὶ αὐτὸν ὁμολόγησαν καὶ ἐκ τὸν τάλαντα, ἀν-
τὶ τῇ πενήκοντα καὶ πενταχῶς τὰς σατράπῃ τῷ
ὑπ' Ἀλέξανδρον ταχθέντι. καὶ φόρος ἀποφέρειν
ὅσα ἔτη Μακεδόσι, καὶ ὑπὲρ τῆς χώρας ἀφαι-
ρήσαι, ἢ τὴν περὶ τὴν εὐστασίαν βίαν κατεχέουσαν
αὐτὰ ἦσαν. Ὡς δὲ πάντα οἱ ἐπεχόρησαν, ἀνέ-
βλεψεν ἐς Πέργην, καὶ κείνη ἐς Φρυγίαν ὁρμη-
το· ἢ δὲ αὐτὸς ἡ πορεία παρὰ Τελμισσὸν πό-
λιν. Οἱ δὲ ἀνθρώποι ἔσονται, τὸ μὲν γινώσκοντες Πισιδῶν εἰσὶν, βάσβαροι. χεῖρον δὲ οἰκῶν ὑπὲρ τῆς
λιν;

cenarii que militis quam adcolentium barba-
rorum praesidio firmatum, ira ut repentino
insultu capi non posset. Adhuc in itinere
nunciatum est, Aspendios nihil eorum quae
pacta essent praestare, neque equos tradere
iis qui ad eos recipiendos missi erant, ne-
que pecuniam numerare velle, sed rebus
suis ex agro in urbem vectis, portas iis qui
ab Alexandro venerant praeclassisse, et mu-
ros sicubi affecti videbantur instaurasse. Qui-
bus rebus cognitis, Aspendum versus castra
movit. Sita est ea urbs magnā ex parte in
asperā praeruptaque rupe, quam Eurymedon
fluvius alluit. Erant autem iis circum-
rupem declivioribus ac planioribus in locis
aedificia non pauca, modico muro circum-
jecto. Simulac vero Alexandrum moenibus
appropinquantem viderunt, muro aedificiis-
que, quae humilioribus in locis inhabita-
bant, desertis, quod ea tueri se posse diffi-
derent, in arcem confugiunt. Alexander,
ut primum eo cum exercitu pervenit, va-
uum murum transgressus, in aedificiis, quae
Aspendii deseruerant, castra locat. Qui
quum Alexandrum praeter expectationem
imminentem ac sese undique ab exercitu
circumsessos viderunt, missis legatis ora-
runt ut prioribus conditionibus pactio fie-
ret. Alexander, loci munitione animadver-
sa, quodque ipse ad longam obsidionem
imparatus esset, nihilominus tamen non iis-
dem conditionibus cum eis convenit: sed
ut principes urbis obsides dent, et equos
quos antea promiserant tradant, et talen-
torum summam duplicent, imperat: utque
satrapae, quem Alexander statuisset, pare-
ant, et tributa annua Macedonibus pen-
dant: ac de agro, cuius possessionem fini-
timis vi eripuisse accusabantur, iudicio con-
tendant. Omnibus iis conditionibus acce-
ptis Pergen profectus, inde in Phrygiam
castra movit. Erat porro illi iter faciendum
juxta Telmissum urbem. Homines hi sunt
barbari, a Pisidis oriundi: locum autem
inhabitant vehementer excelsum omnique
ex

85 Ἀλλ' ὅτε τὸ Σύλλιον] Primum MS. Optimus hoc
vocabulum scribit Σύλλιον. Deinde censēbam aliquam
hic lacunam esse, quia necessario videbatur aliud com-
ma sequi debere ab vocola ὅτε incipiens, ut semper so-
let. Sed aliud in sequentibus latere deprehendi. Nam
pro illis proxime sequentibus ἰσχυρὰ ἡ γέληθ' MS. unus
legebat uno verbo ἰσχυρὰ, sed Optimus contra, ve-
rum optime ἰσχυρὰ καὶ ἡ γέληθ'; haec respondent praece-
denti ὅτε. Sed Holstenius ad Stephanum vult Σύλλιον
vel Σύλλιον.

86 Ἦσαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἰκίαις] En quam accuratus in
hac versione Vulcanius! Erant autem iis &c. Habeat
hoc sibi. Nos opinamur legendum αὐτῇ, nempe Ἀσπεν-
διῃ, ut est in uno Optimo, quum reliqui omnes pari er-
rore delirent. Deinde in illis, τὸ μὲν δὲ τείχος αὐτῶν ὡς
προσέχοντο Ἀλέξανδρον ἔγνωσαν, ἐκλείψουσιν, item ille Opti-

mus ignorat voculum αὐτῇ.

87 Ἐφ' ὅσον πρῶτον] Optimus πρῶτον. Alludunt-
que illuc alii omnes.

88 Αὐτὸς δὲ ἐπὶ χεῖρον πολιορκίαν παρασκευάσας] Pri-
mo placet, quod est in Optimo ac plerisque aliis αὐτὸς
ὡς ἐκ. Deinde etiam admitto, quod in solo Opt. erat
ἐπὶ χεῖρον πολ. παρασκευάσας. Sic 11, 25 εἶπον παρα-
σκευάσας διαρῆς ἐς χεῖρον πολιορκίαν. Et 14, 18 εἶπον ἐν-
σκευάσας ὡς ἐς χεῖρον πολιορκίαν.

89 Τὸ ὑπ' Ἀλέξανδρον ταχθέντι] Ven. & Bas. editio
& nonnulli MSS. ignorant voculam ὑπ'. Alii ignorant
vocem ταχθέντι, legentes reliqua τὸ τὸ Ἀλέξανδρον, neque
id male. Ex Optimo tantum notavi τὸ Ἀλέξανδρον;
utrum addit vox postrema ταχθέντι, nec ne, liquide
non dixerim.

λον, ἡ πάντῃ σπότομον ἡ ὁδὸς παρὰ τὴν πόλιν, χαλεπή. καὶ γὰρ ἐκ τῆς πόλεως ὄρος ἔστε ἐπὶ τὴν ὁδὸν· καὶ τὴν μὲν αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ σποπαίνε. Ἀντίπορον δὲ αὐτῶν ὁρῶν ἄλλο ἐστὶν⁹⁰, ἡ μείων σπότομον· ἡ ταῦτα τὰ ὄρη ὡς τὰ πύλας ποιῶν ἐπὶ τῇ ὁδῷ, ἡ ἐστὶν ὀλίγη φυλακὴ καὶ τεχνίτης τὰ ὄρη ταῦτα, ἀπορον ποιῶν τὴν παράδοον. Καὶ τότε οἱ Τελμισαῖοι πανδημεῖς ἐκβεβηκότες, ἀμφοτέρω τὰ ὄρη κατέχον. Ταῦτα δὲ ἰδὼν Ἀλέξανδρος, στρατοπέδου ἑαυτῆς, ὅπως εἶχον, ἐκέλευε τοὺς Μακεδόνες, γυνῆς ὅπῃ μὲν οἱ πανδημεῖοι Τελμισαῖοι, ἀντιζομῶντες σφᾶσι δόντες, ἀλλ' ἀποχωρήσασιν εἰς τὴν πόλιν πλησίον ἥσαν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅσοι φυλακὴν καὶ ταλιπόντες ἐπὶ τοῖς ὄρεσι. Καὶ ξυνέβη, ὅπως εἶχε· οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἀπῆλθον, αἱ φυλακαὶ δὲ ἐγκατέμεναν. Καὶ ἐπὶ τῆς εὐθὺς ἀναλαβὼν τοὺς τε τοξότας, ἡ ἰὰς τῶν ἀκοντιστῶν τάξεις, ἡ τῶν ὀπλιτῶν ὅσοι κηρότεροι ἐπήγαγον. Οἱ δὲ οὐκ ἔμειναν βαλλόμενοι, ἀλλὰ ἔλιπον τὸ χεῖρον. Ἀλέξανδρος δὲ ὑπερβαλὼν⁹¹ τὰ σπῆα, πρὸς τῇ πόλει κατεστρατοπέδωσε. Καὶ ἐνταῦθα ἀφικνῶν⁹² παρ' αὐτὸν Σελγίων πρέσβεις. Οἱ δὲ εἰσι ἡ αὐτοὶ Πισιδᾶν βάρβαροι, ἡ πολλὴν μεγάλῃ οἰκίᾳ, ἡ αὐτοὶ μάχιμοί εἰσιν· ὅπῃ δὲ πολέμοι τοῖς Τελμισαῖοις ἐκ παλαιῶν ἐτύγχανον, ὑπερ' Φιλίας πρὸς Ἀλέξανδρον περὶ σκευῶν ἦσαν. Καὶ πρὸς τῆς σπένδον⁹³ Ἀλέξανδρος, ἡ ἐκ ἰσχυρῶν πρὸς ἑαυτὰ ἐλθέσαστο. Τὴν Τελμισαῶν δὲ ἀπέγνω εἰλὴν ἀνὲν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἀλλ' ἐπὶ Σαλαγασσῶν⁹⁴ ἐτέλλετο. Ἡ δὲ ἡ αὐτῆς μικρὰ πόλις. Πισιδᾶν ἡ ταύτῃ ὥκεν· καὶ ἐδόκεν πάντων Πισιδῶν μάχιμων ὄντων αὐτοὶ εἶναι οἱ μάχιμώτατοι, καὶ τότε τὸ λῶρον τὸ πρὸ τῆς πόλεως, ὅπῃ καὶ ἔτος ἡ μείων ἡ τείχεος ὄρεος ἐς τὸ σπομαχᾶς ἦν, κατελιφότες περὶ σκευῶν. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν Φαλαγγὰ τῶν Μακεδόνων τάττει ὡς. Ἐπὶ μὲν δὲ δεξιῇ κέρας, ἵνα ἡ αὐτὸς ἐπετέτακτο, τοὺς

ὑπα-

ex parte præruptum : viaque ipsa quæ ad urbem ducit, ardua est ac difficilis. Siquidem mons ab urbe in viam protenditur, cujus radices in ipsam viam desinunt. Huic alter ex adverso mons objectus est æque abruptus : ita ut portas in viâ facere videantur, facileque aditus omnis ab exiguo præsidio montibus illis imposito impediri possit. Utrumque montem Telmiffici omnibus suis copiis collatis infederant. Id conspicatus Alexander, Macedones ibi, quomodo- cunque possent, castra locare jubet : ita secum reputans, Telmiffenses non ita cum omnibus copiis eo loci moram facturos : quum Macedonas castra fixisse cernerent, sed maximam eorum partem in urbem, quæ proxima erat, sese recepturam, præsidio aliquo in montibus relicto. Et quidem perinde ac cogitârat evenit, plerique enim eorum recesserunt, præsidium solum remansit. Alexander, protinus sumtis sagittariis & jaculatorum ordinibus, & armigeris, qui expeditiores erant; præsidium invadit. Telmiffici, quum telorum jactus sustinere non possent, locum deserunt. Alexander superioris angustiis ad urbem castra movet. Eo loci legati à Selgeis ad eum veniunt. Sunt autem & hi Pisidæ barbari, magnamque urbem incolunt, bellicosi etiam ipsi. Hi, quod veteres Telmifficorum hôstes essent, legatos ad Alexandrum, amicitiam petentes, miserant. Fœdere itaque cum iis pacto, deinceps illis ad omnia fides Alexander est usus. Dehinc, quum Telmiffi expugnatio non exiguum tempus requirere videretur, Salagassum petit. Erat porro etiam hæc non parva urbs, à Pisidis habitata : quumque omnes Pisidæ bellicosi existimati fuerint, tum hi cæteris bellicâ laude superiores semper sunt habiti : ac tum temporis collem, qui urbi imminabat, quod non minus quam muros urbis munitum illum ad propulsandum hostem judicarent, occupant. Alexander Macedonum phalangem ita instruit. A dextro cornu, cui ipse præerat,

90 Ἀντίπορον δὲ αὐτῶν ὄρος ἄλλο ἐστὶν] Descriptio horum collium est, qualis illa apud Plinium vi, 14 Pylarum Caspiarum: *Causa portarum nominis, interruptis angusto transitu jugis, illa ut vix singula meent plaustra; dextra levæque ambustis similes impendunt scopuli*. Eam situs rationem appellavit Arrianus ἀντίποροι iv, 27 ἐπὶ γαλήφῃ, ἡς ἡ ἀντίπορος τὴν τῶν Μακεδόνων στρατοπέδον. Quæ voces valde sunt vicinæ, sed constructione diversæ. Certe Arriano ἀντίπορος fere pro parallelo positum in Indic. c. 3, ubi Indiz πλωρὴν juxta mare Eoum vocat ἀντίπορον πλωρὴν ejus quæ erat juxta fluvium Indum. At Straboni lib. ii pag. 126 fere eodem sensu ἀντίπορος εὐρώπη Λιβύη dicitur pag. 332, & 335.

91 Ἀλέξανδρος δὲ ὑπερβαλὼν] Optimus, ἡ Ἀλέξανδρος ὑπερβ.

92 Ἐπὶ Σαλαγασσῶν] Multis ex collatione aliorum auctorum suspectum fuit hoc nomen. Sed primus qui & nummorum subsidio transpositas in eo litteras monuit,

est Nobil. Tristanus in nummis M. Aurelii Antonini, nimis fortiter inhærens dimidiato Γαλασσῶ, quod in ora apposuit Rob. Stephanus, adeo ut appellationem Σαλαγασσῶν pronunciet corruptam. Quem prægressum sequuntur alii, licet nominare vereantur. Et sane edere sustinuissem Σαγαλασσῶν, nisi constans veterum codicum quos vidi scriptura me deterreret, etiam hoc accedente, quod quum Strabo ac Stephanus scribant eam quoque Σαλαγασσῶν appellari, hæc vox videatur contracta esse ex Σαλαγασσῶν, non ex Σαγαλασσῶν. Mox reposui περὶ ταίρις, quum sic habeant primæ editiones & duo MSSi cum Optimo. Nam quæ nuper his allita sunt multos versus implentia, quot furtorum sibi sunt conficia? quam sera ostentatio? Vide ipsius modo Henr. Stephani Thesauri tomum tertium pag. 126, & Cl. Dausqueji Orthographiæ Volumen i pag. 18, & Henr. Valesium in Excerpta Polybii ad paginam 141; editionis Amstel.

ἡπαριστὰς εἶχεν· ἐχομένους δὲ τῶν, τὰς πε-
 ζείαιρους ἔστε ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πῶς λέγεται· ὡς
 εἰς τοὺς τὴν στρατηγὴν ἡγεμονία τὴν τάξεως ἐν τῇ
 τότε ἡμέρᾳ ἦν. Ἐπὶ δὲ τῷ εὐώνυμῳ ἔπεταξεν
 ἡγεμονα Ἀμύνταν τὴν Ἀρράβαϊν. Προετα-
 χθησάν δὲ αὐτῶν, ὅτε μὲν δεξιῶν κέρως, οἵ τε τοξό-
 30 οὶ οἱ Ἀγριᾶνες· ὅτε δὲ εὐώνυμοι, οἱ ἀκονίται
 οἱ Ὀρᾶκες, οἱ ἡγεῖτο Σιταλκῆς. Οἱ γὰρ ἰπποεῖς
 αὐτῶν οὐκ ὠφέλιμοι ἐν τῇ διαχωρίᾳ ἦσαν· τοῖς
 Πισίδασι δὲ καὶ Τελμιοσέσι πρὸς βεβηλοτάτους
 ξυστάσαντο. Ἡ δὲ οἱ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον
 πρὸς βεβηλοτάτους τῶν ὄντων, ὅσοι κατεῖχον οἱ Πισί-
 δαι, καὶ αὐτὸ τὸ σπυτομώτατον τὸ ἀνδρῶν ἦσαν.
 Καὶ οἱ τῶν ὀπιπθέντων αὐτοῖς οἱ βάρεσσοι
 λόγοις καὶ κέρασιν ἴσχυον, ἢ σφίσι μὲν διὰ πρὸς
 οὐδωτάτων μὲν, τοῖς πολεμίοις δὲ χαλεπώτατη
 ἢ πρὸς βασιλῆα· καὶ τοὺς μὲν τοξότας⁹³, οἳ δὲ
 ἔτε ἀκριβῶς ὠπλισμένους καὶ πρὸς τοὺς πελάσαν-
 35 τας, ἐπρέσαντο· οἱ δὲ Ἀγριᾶνες ἔμειναν. Ἐγ-
 γὺς γὰρ ἦδη καὶ ἡ Φάλαγξ τῆς Μακεδωνικῆς πρὸς
 γε, καὶ πρὸς αὐτῆς Ἀλέξανδρον ἐφαίνετο. Ὡς
 δὲ οἱ χερσὶν ἢ μάχῃ ἐγένετο, γυμνοὶ τε οἱ βά-
 ρεσοι ὅσους ὀπλίταις πρὸς σφῆρας ἔφεροντο, καὶ πάντῃ
 καὶ πρὸς σφῆρας ὀπλίταις ἐπιπύον, ἐπὶ αὐτῶν δὲ ἐγκλί-
 νουσι καὶ ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἐς πεντακοσίους. Κα-
 40 φοι γὰρ ὅτι οἱ ἔμπειροι τῶν χερσίων, καὶ χαλεπῶς
 ἀπεχόμενοι· καὶ οἱ Μακεδόνες, ὡς βαρύνετα
 τὸ ὄπλον, καὶ ἀπειλῶν τὸ ὄδον, καὶ θάρραλοι
 ἐς τὸ διάκειναι ἦσαν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐχόμενος
 τῶν Φθιόντων, τὴν πόλιν αὐτῶν αἰρεῖ καὶ κρά-
 45 τει· τὴν δὲ ξυὺ αὐτῶν Κλέανδρος τὸν στρατη-
 γόν⁹⁴ σπυτομάχῃ, καὶ τῶν ἄλλων ἀμφὶ τοὺς εἰκοσιν.
 Ἀλέξανδρος δὲ ὅτι τοὺς ἄλλους Πισίδαις ἦγε,
 καὶ τὰ μὲν ἵνα τὴν Φρυγίᾳ βίᾳ ἐξεῖλε, τὰ δὲ
 50 ὁμολογίᾳ πρὸς σφῆρας γένοιτο. Ἐνέειπεν δὲ ἡ ὅτι
 Φρυγίας, πρὸς τὴν λίμνην ἢ ἵνομα Ἀσκάνια,
 ἐν ἣ ἄλλες πηγυαὶ αὐτόματοι· καὶ τῶν τοῖς
 55 τῶν οἱ ὀπιπθέντες, καὶ δὲ θαλάσσης πρὸς
 τῶν δέοντων. Καὶ ἀφικνεῖται ἐς Κελαινὰς
 πεμπάταις. Ἐν δὲ ταῖς Κελαιναῖς ἀκρᾶ ἦν
 60 πάντῃ σπυτομός. καὶ πάντῃ φυλακῇ κατεῖχον ἐκ τῆς σατραπείας τῆς Φρυγίας, Κάρης μὲν

erat, scutatos locat: proximos his, pedites
 amicos ad sinistrum cornu explicat, prout
 singulis ducibus eo die ordines ducendi con-
 tingerant. A sinistro quidem cornu ducto-
 rem statuit Amyntam Arrabæi filium. Sed
 à dextro quidem latere sagittarios & Agria-
 nas prætendit, à sinistro jaculatores Thra-
 cas, quos ducebat Sitalces. equites enim in
 illâ locorum difficultate nulli usui esse pote-
 rant. Porro Pisidis Telmissei etiam auxilio
 venerant, unaque in acie stabant. Jamque
 Alexandri acies montem subiens quem Pi-
 sidæ tenebant, ad maxime prærupta ascen-
 sus loca pervenerat, quum barbari in u-
 trunque cornu ex insidiis prouunt, quâ
 parte ipsi expeditior via, hostibus vero dif-
 ficillimus accessus esset: & sagittarios qui-
 dem, utpote leviter armatos, quique pri-
 mi pedem contulerant, in fugam vertunt:
 Agrianes vero subsistunt. Nam & propinqua
 erat Macedonum phalanx, & Alexander
 ipsam ducens conspiciebatur. Postquam au-
 tem cominus manu res geri cœpit, barbari
 nudi cum armatis confligentes omnique ex
 parte vulnerati cadunt ac terga vertunt. Cæ-
 si sunt ex iis circiter quingenti. Multi enim,
 quod leves expeditique essent & locorum
 gnari, facile evaserunt: Macedones, ob
 gravitatem armorum imperitiamque viarum,
 fugientes insequi non audebant. Alexander
 fugientium tergis acriter instans, urbem il-
 lorum vi capit, Cleandro uno ex copiarum
 ducibus desiderato, aliisque militibus circi-
 ter viginti. Inde in alios Pisidas movit, &
 nonnulla eorum castella vi cepit, nonnulla
 pactationibus ad deditionem adduxit. Post-
 hæc in Phrygiā venit, ad paludem cui
 Ascania nomen est: in quâ sal suapte spon-
 te concrefcit, quo incolæ utuntur, neque
 mari eam ad rem indigent. Quintis castris
 Celænas pervenit. Erat in eâ urbe arx omni
 ex parte prærupta ac præceps, quam Phry-
 giæ satrapa præsidio Carum mille, Græco-
 rum

χίλιοι,

93 Ἐπὶ δὲ τῷ εὐώνυμῳ] Unus Optimus τῷ εὐώνυμῳ.

94 Καὶ τὰς μὲν τοξότας] Freinshemius hanc historiam sic concinnat in Suppl. 11, 12, 10. Et præmissos ab Alexandro velites opportunitate loci adjuti repulerant: sed Agriani resistebant. Id videlicet est exemplo Curtii scribere Latine historiam Græcam, ut præ Latinitate infans. Quis Romanus sana mente unquam velites incluserit τοξότας? & quidem tam concise, ut Agrianes soliti plurimum in Macedonica militia cum sagittariis procurrare inde excludantur?

95 Κλέανδρος τὸν στρατηγόν] Nunquam ita abrupte Arrianus, ut unum aliquem hoc titulo honoratus non addat, cujus militum partis dux fuerit. 1v, 7 Πολιμαχὸς ὁ τῶν Θρακῶν στρατηγός. At quum de pluribus sermo est, ut quum consilium militare cogitur, aut plures narratur quibusdam militibus impositi, aut occisi, tum fa-

teor id simpliciter additum reperiri. Nec discessit hoc loco à consuetudine sua auctor, ut subindicant MSS. licet paulo difficilior sit judicium. Nam in duobus post vocem στρατηγὸς addebatur τῶν, sive articulus ille sit amisso substantivo, sive hujus ultima pars in genitivo plurali. Itaque integerrime hunc hiarum supplet MStus Opt. post vocem στρατηγὸς adjiciendo τῶν τοξότων. Nihil illo commodius: ut hic Cleander substitutus fuerit in locum Clearchi, qui supra τοξάρχης vocabatur, & in expugnatione Halicarnassi occubuit. Rursus in locum Cleandri, hic interfecti, venit Antiochus, cujus mentio 11, 9 τὸς τοξότας, ὅτι ἦρχεν Ἀντίοχος. Quo rursus occiso ἀντ' αὐτῶν ἄρχεν ἐπίστασι τοῖς τοξόταις Ὁμῆριον Κρήτω, ut est 111, 5. Quum interim etiam v, 14 occurramus ταῖς αὐτῶν τῶν τοξάρχῃ, & primus in Arriano supra cap. 7 dicatur Εὐρυπύκτας ὁ Κρήν ὁ τοξάρχης.

χίλιοι, Ἐλλήνες δὲ μισθοφόροι ἑκατόν. Καὶ ἔτοι ἀνέσθοντες παρ' Ἀλέξανδρον, ἐπαγγέλλοντο, εἰ μὴ ἀφίκοιτο σφίσι βοήθεια ἐν ἡμέρᾳ ἢ ξυμπίπτει (Φερασνὴς τῷ ἡμέρᾳ) ὅπως παραδώσονται τὸ χεῖρον. Καὶ ἔδδξε ταῦτα Ἀλέξανδρῳ, ὠφελιμώτερα, ἢ πολιολογεῖν⁹⁶ ἄπορον παντὶ ἀποφύγεα, τῷ ἄλλῳ. Πρὸς μὲν δὴ ταῖς Κελαυαῖς φυλακῇ κατελείπει

Ἰρα-

96 Ὁφελιμώτερα ἢ πολιολογεῖν] Opt. ac duo alii confirmant ὠφελιμώτερα, ut id dubium esse ultra non queat. Dein nescio quid sequutus sit Vulcanius, quum notavit in margine posse verbum πολιολογεῖν jungi etiam cum voce ἄπορον, sublata quæ post ipsum est interpunctione. Multo minus, quid egerint Veneti ac Basileenses, quum post verbum πολιολογεῖν posuerunt finalem distinguendi notam. Neque enim vovula ἄπορον hoc casu posita cum alio ullo potest jungi, præterquam cum πολιολογεῖν. Si enim putavit eam quoque ad verbum προσφύγεα referri posse, deceptus est, quum id non nisi tertium casum admittat, cuius exemplum est cap. 7 τῷ στρατιώτῃ αὐτῷ προσφύγεα. Et ut id appareat, non est tollenda distinctio post verbum πολιολογεῖν, sed & illa relinquenda intacta, & alia post verbum προσφύγεα apponenda, ut secludantur illa ἄπορον παντὶ προσφύγεα, hoc est, quum difficilis undique ad id esset accessus. Plane quomodo ipsa hæc verba ponuntur cap. 3. Τὸ δὲ ρήμα οὐκ ἔστι ἄπορον προσφύγεα. At in nostro loco ἄπορον neutrum (non more Attico pro feminino ἄπορος usurpatum, ut constitui oporteat πολιολογεῖν ἄπορον ἄπορον παντὶ προσφύγεα, cui nusquam appropinquari posset, quod foret tam sententia quam syntaxi satis commodum) sed ut dico, illud est neutrum, & verba illa tria ἄπορον παντὶ προσφύγεα à sese pendunt, ut separatum comma, ex more auctoris, cui familiare est rationem rei alicujus tali modo edere ut plurimum, quum tamen pro eo 17 dicat largiter ὅτι ἄπορον ἢ προσφύγεα δώκειν. Sic cap. 24 quum Adam dixisset regni hæredem relictam, addit, τοιοῦτοί μιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ γυναικὶς ἀρχὴν ἀνδρῶν. Cap. 25 quum Milyada dixisset Phrygiæ quidem esse, sed accesserit tamen Lyciæ, pro causâ adjicit, τότε ἄλλος ἐν βασιλείᾳ μεγάλην τεταγμένος, quum sic à magno rege esset constitutus. 17, 2. Τὸ μὲν δὲ αὐτῶς πάντας ἀπέκτεινεν, ἄλλος πρὸς Ἀλεξάνδρῳ προστεταγμένος. cap. 19. Σινδὸς κατέσταντο ὡς ἐπὶ τὸ στρατιώτῃ Μακεδόνι. ἄλλος αὐτοῖς ἐξ Ἀλεξάνδρῳ παραγγέλλειν. Lib. VII dicit τὸς τὰ σάλαγγας φθίγγας ἄλλος ὑπ' Ἀλεξάνδρῳ προστεταγμένος. Sed & cap. 18 ait similiter. Τὸς δὲ κατὰ ἀρχαίαν χρησάμενοι ἀποκτείνε, ζυγχαρῆν αὐτῷ, ὁ δὲ ἦμος. Potuerat ultima illa ὁ δὲ ἦμος longe ante præmississe. Potuerat quoque in nostro loco τὴν ἀρχαίαν anteposuisse. Nuspiam id ei placuit. Et quum potuisset ibidem ex vulgari consuetudine uti genitivo, ἀπὸς ἦτος, respuit eum, & maluit uti nominativo: sic quoque illic quum posset dicere ζυγχαρῆντος τότε αὐτῷ, noluit. Similia neutra satis elegantia sunt non modo apud nostrum, sed etiam in aliis politioribus Græcis, adeo ut Atticismus nonnullis esse credatur: quod idcirco per exempla clarius ob oculos ponere conabimur, non sine operæ pretio. Id enim sequutus videtur auctor vetus in fragmento apud Suidam. Προπαγγυρῆν οἱ τῷτο ἐν βασιλείᾳ, προπαγγυρῆν, ubi Æmilius Portus quidem voculam οἱ statuens esse nominativum pluralem alia deesse existimavit, interpretans ideo; Qui à rege hoc ante denunciatum sciebant. Immo quum à rege illi id ante esset denunciatum. Plane ut Dionysius Halicarn. lib. I cap. 40 de Pinariis. διπλά, ἰσθὺν αὐτοῖς καλῶν δὲ ἡμῶν, ἰσπλάγχθυμῶν ἡδὲ τῶν ἰσθῶν ἀφικνέσθαι. Quum jussi essent mane præsto esse. Strabo lib. XI pag. 518 quum dixisset parasangas ab aliis æquiparari pluribus, paucioribus stadiis ab aliis, idem sibi ait contigisse in Nilo, ut alibi brevior, alibi longior navigatione constare χεῖρον crederet, additque, ἄλλος

rum mercenariorum centum, tenebat. Hi legatos ad Alexandrum mittunt, nisi subsidium illis intra statum diem (quem nominabant) adferretur, deditionem pollicentes. Quam quidem conditionem Alexander rebus suis convenientiorem quam obsidionem esse statuit, quod difficillima omni ex parte arcis oppugnatio videretur. In eâ urbe mille

ἑκατὸς παραδιδόμενος καὶ φυλακῇ μίχεται τῷ νῦν. An crederet aliquis, qui præcedentia nostra legit, virum istum, à quo uno plus incrementi acceperunt Græcæ literæ per hæc instaurata sæcula, quam ab omni reliquo Helicone, notare ad hæc aut potuisse aut voluisse, ὡς Græce loquentium postulat, ut legatus παραδιδόμενος ὢν. Immo non Græce, sed Σολοικῶντις loquentium. Posset enim admitti, sed in adjectivum. Et tamen similiter agit ad librum xv pag. 728, ubi recensens Strabo causas, cur ab Persis Susa urbs sedi regis destinata sit, post alias addit, καὶ κρείττερον τὸ μὴδὲ ποτε καὶ ἑαυτῇ τῇ Σασιδῶν πραγμάτων μεγάλῃ ἐπιβουλῇ γινώσκαι. Illic rursus magnus vir: Lego καὶ κρείττερον ὢν, id est, cum melius esset & conducibilis. Immo & sine verbo substantivo idem significat. Quod etiam posset placere, prout Lucianus in Pseudomanti dixit ὡς ἀσπίς ὢν, & in Epistola ad Nigrinum, ὡς γυλὸς ὢν; recte omisit auctor, quod etiam sine isto participio potest probari, ut Aristophani in Pluto p. 62 προσήκει μὴδὲν. Quin ut sciamus, quamvis ὁ πᾶν ille in istis locis ita egerit, tamen melius utique cum edoctum fuisse, inspicenda est epistola Augusti Cæsaris apud Suetonium in Claudio cap. 4 scribentis. Nam semper estuabimus, si de singulis articulis temporum deliberabimus, μὴ προποκιμῶμεν ἡμῶν posse eum gerere bonores arbitremur nec ne. Sic hodierni dies & editores. At in primis editionibus lectum fuit προποκιμῶμεν. Ergo notat Torrentius recte sic ex Turnebi sententia Pulmannus, nisi quis &c. neque enim digna sunt sequentia, ut frustum chartæ iis, quæ addit, maculetur. Certe semel in universon proponi non est προποκιμῶμεν. Ergo noster heros quid agit? nempe notat, mutavimus priorem lectionem, secuti codices manu exaratos, qui omnes & nostri & aliorum sic habent. Hactenus agnosco magnum mutandæ lectionis prioris momentum. Sed qui sunt illi codices? an quos ipse usurpavit? Certe ne unum quidem esse credo, ex quo id plane possit confieri. Sunt in magnifico Medicei Laurentii scriptorio tres codices, omnes notæ adeo antiquæ, ut nullus eorum codicibus ab Casaubono inspectis cedere debeat. Horum in primo testor legi προποκιμῶμεν, in tertio προποκιμῶμεν, in secundo plane προποκιμῶμεν. Hinc nemo non videt perire illud qualecunque momentum. Videamus autem, quæ subijciuntur ab grandi illo ingenio. Nempe: elegantior erat & ἀτίκωτος vulgata μὴ προποκιμῶμεν ἡμῶν supple ὢν. Primo constat in MS. codicibus Latinis prave admodum intermixta Græca conscripta esse. Deinde si concedamus in tractatis ab Casaubono codicibus scriptum fuisse προποκιμῶμεν, unde licebit statim illi mutare, nec revereri primas editiones, quæ unanimi consensu loco MStorum censentur? Immo licebitne mutare, quod fatearis elegantius & ἀτίκωτερον? idque in chirographo eruditissimi principis? Tertio vides, quam nebulam sibi obduxerit. Si elegantiora, si ἀτίκωτερον illa, cur in Strabone mutem? cur apponam mea auctoritate, quod suppleri potest, immo debet? Ego Augusti elegantiz & Atticismo faveo, diffidant licet alii. Huc videtur pertinere & illud Dionis lib. XLIII p. 234, ubi scribit Julium vario calceatu & simili Albanis regibus sæpe usum, ὡς καὶ προσήκει σφίσι δὴ τ' ἡμεῖς. Quod eximius ille Casaubonus ad Suetonii Julium pessime edi sic dicit, & mutat in προσήκει. Lib. LVIII, καὶ αὐτῇ οἱ παρὰ τὴν σκηνὴν τεχέται, συγχαρῆντες σφίσι ὑπὸ τ' βουλῆς, ἐποιέσαν.

πραλίστας ἐς χιλίους, καὶ πεντακοσίους. Μείνας
δὲ αὐτῷ ἡμέρας δέκα, καὶ σάτραπιν Σπο-
δείας Φρυγίας Ἀντίγονον τὸν Φιλίππου, ἐπὶ δὲ
τῶν συμμάχων ἀπὸ ἐκείνων στρατηγὸν Βάλα-
κρον τὸν Ἀμύντου ὁπτιάρχας, αὐτὸς ἐπὶ Γορ-
δίου ἐπέμπετο καὶ Παρμενίονι ἐπέστειλεν, ἀγνο-
ῖα ἅμα οἱ τῶν δυνάμεων ἐκείσιν ἀπαντᾶν. Καὶ ἀ-
πλῆτα ξυνὸν τῇ δυνάμει Παρμενίων, καὶ οἱ
πρόγामी δὲ οἱ 97 ἐπὶ Μακεδονίας σαλάντες, εἰς
Γορδίον ἦσαν, καὶ ξυνὸν αὐτοῖς ἄλλη στρατιά
καταλαχθεῖσα, ὡς ἦν Πτολεμαῖος τὸ Σε-
λεύκης, καὶ Κοῖνός ὁ Πολεμοκράτης, καὶ Με-
λέαρχος 98 ὁ Νεοπόλεμος, περὶ οὗ Μακεδ-
νες εἰς χιλίους 99, ἱπποῖς δὲ ἐς τετρακοσίους, καὶ
Θεσσαλῶν ἱπποῖς ὀφθαλμοῖς, Ἡλείων δὲ,
ἐκαστὸν καὶ πεντήκοντα, ὧν ἦν αὐτὸ Ἀλκίας ὁ
Ἡλείος. Τὸ δὲ Γορδίον ἐπὶ μὲν τῇ Φρυγίας τῇ
ἐφ' Ἐλαιοπότι, καίτοι δὲ ὅτι τῇ Σαγγαρίῳ
ποταμῷ. Ἐν δὲ Σαγγαρίῳ αἱ μὲν πηγαὶ ἐν
Φρυγίας εἰσὶν· αὐτὸς δὲ ὁ ποταμὸς τῇ Βι-
θυνῶν χώρας ἐξέρχεται εἰς τὴν Εὐξείνου πόντον· ἐν-
ταῦθα καὶ Ἀθηνῶν πρεσβεία παρ' Ἀλέξανδρον
ἤλθει, δόμοι δὲ Ἀλέξανδρος ἀφ' ἑνὸς οἴου
ἰὸς αἰχμαλώτους, οἱ ὅτι στρατιὰ ποταμῷ
ἐλήφθησαν Ἀθηνῶν, ξυστρατιώδικοι τοῖς
Πέρσαις· καὶ τότε οἱ Μακεδόνες ξυνὸν τοῖς διχι-
λίαις διδόμενοι ἦσαν. καὶ ὡς αὐτῶν ἀπε-
κρίθησαν οἱ ὅτι τότε ἀπῆλθον· ἐν δὲ ὁ ποταμὸς
εἰς αὐτὸν Ἀλέξανδρος, ἐπὶ σινεῶν τῷ ποταμῷ τῇ
Πέρσῃ πόλεμος, ἀνείκα ἡ τῇ φέβῃ τοῖς Ἑλλη-
σιν, ὅσοι ἐσαντὶ τῇ Ἑλλάδι στρατεύεσθαι ὡς
τῇ βαρβαρίῳ οὐκ ἀπηξίωσαν. Ἀλλ' ὅσοι κινεῖ
ἐπειδὴ καὶ παρόντα καλῶς γέννη, τότε ἤκειν

mille quingentos milites praesidio relinquit,
& dies decem ibi commoratus, Antigonom
Philippi filium Phrygiae satrapam declarat,
& Balacrum Amyntae filium ejus loco auxi-
liaribus copiis praeficit. Ipse Gordium pro-
fectus est, literis ad Parmenionem missis,
uti illuc sibi cum exercitu obviam veniat.
Parmenio imperata facit, & Macedones qui
uxores noviter nuptas visum ierant, Gor-
dium veniunt, & cum iis copiae recens
conscriptae; quas Ptolemaeus Seleuci, &
Coenus Polemocratis, atque Meleagrus Ne-
optolemi filius ducebant. Erant ex copiae,
peditum quidem Macedonum mille, equi-
tum trecentorum, Thessalorum equitum
ducentorum, Eleorum centum quinquaginta,
quibus praerat Alcias Eleus. Est porro
Gordium in Phrygia Hellesponto proxima,
ad Sangarium amnem sita, cujus flu-
minis fontes in Phrygia oriuntur. Ipse, per
Thracas Bithynos fluens, in Euxinum pon-
tum fertur. Eo loci Atheniensium etiam le-
gati ad Alexandrum veniunt, oratum uti ci-
ves suos, qui una cum Persis militantes ad
Granicum amnem capti fuerant, ac tum in
Macedonia cum aliis duobus millibus vin-
cti tenebantur, dimittat. Hi postulatione sua
nequaquam impetrata domum redeunt. Ne-
que enim consultum Alexandro videbatur,
vigente adhuc Persico bello Graecorum me-
tum trepidationemque imminuere, qui ad-
versus Graeciam pro barbaris militare veriti
non fuissent. Hoc tantum responsi dedit,
ut bello Persico ex animi sui sententia con-
fecto, tum demum legatos pro civibus suis
deprecatum mittant.

ὡς αὐτῶν πρεσβευτοὶ ἦσαν.

97 Καὶ οἱ πρόγामी οἱ] Sic habent editiones anteceden-
tes. Quum nuper posteriora ab typis praeterita essent,
etiam in libri tergo sic corrigi jubent. Sed amplius id
nos ex Optimo libro & alio exhibuimus plane ad vo-
luntatem ac manum Arriani.

98 Μελέαρχος] Seu consilio seu forte Vulcanius red-
diderat etiam Latine *Meleagrus*. Id non modo in ipsa
interpretatione sustinuit mutare nuperus, sed & ani-
madvertendum putavit non esse idcirco *Meleagrus* red-
dendum, quamvis ita in Graecis, adducto exemplo
Ἀλέξανδρος *Alexander* & Σοσιπάτρι *Charisii* definitione,
sed quae nihil facit ad rem. Non enim is dicit Graeca
illa debere sic perpetuo efferri per ER; sed ea quae sic
per ER efferuntur, declinari ut secundae declinationis,
vel ut Putschius, secundi ordinis. Contra autem iste ipse
Sospater tum in eodem illo loco, tum paulo ante non
modo *Alexandrus* & *Teucrus* & *Euanandrus* dici concessit,
sed & statim post *Κόδρος* & *Γόνγρος* Latine *Codrus* & *gon-*

grus, non *Coder* & *gonger* affirmavit. Et multa his si-
militer exstant apud illos Grammaticos. Ceterum de-
cernit satis recte auctoritas Ovidii VIII Metam. 299
scribentis *Meleagros*, ut ex codicibus antiquis testatur
Nic. Heinssius & alii ibidem locis, unde alibi & voca-
tivus *Meleagre*. Etiam Seneca lib. II Nat. Quaest. non
dubitavit dicere *Anaximandrus*. Sed & Curtio IV, 3, 23
Balacrus. Neque etiam postea mutavit Vulcanius in
editione sua, unde illi relinquendum iudicavi.

99 Πεζοὶ μὲν Μακεδόνες εἰς χιλίους] MSS. duo χιλίοι.
Quod etsi huc non conveniat, sanctius tamen servant
manum auctoris. Nam contemplare, oro, ingenium
erroris. Plane habet Optimus *Μακεδόνες τριχίλιοι*, quod
non spernendum. Nam quum nulla ratio fuit, ut nunc
uteretur vocula *εἰς* statim dicturus *εἰς*; tum plerumque
videas, quot chiliades numerentur peditum, ut centu-
rias adferri equitum: quin etiam libentissime modos
scribendi & proferendi numeros variat.

A P P I A N O T
A N A B A Σ E Ω Σ
A Λ E Ξ A N Δ P O T
B I B A I O N Δ E Y T E P O N.
A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I
L I B E R S E C V N D V S.

ΚΕΦ. Α.

CAP. I.

ΕΚ δὲ τῶν Μένων τε ναυικῶν
παντὸς ἡγεμὼν ἐκ βασιλείας Δα-
ρείου καθεστῆς, καὶ τῶν ὁρμηλίων
ἐκ Μιτυλήνης, ὡς ἐς Μακεδονίαν τε
καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀποστέλλων τὸ πό-
λεμον, Χιον μὲν λαμβάνει, προδοσίᾳ ἐνδοθεῖσαν·
ἐνθεν δὲ ἐπὶ Λέβρον πλῆθυσας, ὡς καὶ προδοτικῶν
αὐτὰς οἱ Μιτυλιῶται, πᾶς ἄλλας πόλεις τῆς
Λέβου προσηγάγει. Ταύτας δὲ ὁρμηλίας
καὶ προδοτικὰς τῇ Μιτυλίᾳ, τὴν μὲν πόλιν
χαλεπῶς διπλοῦν θαλάττης εἰς θάλατταν ἀπε-
τείχεσε, στεγνὰ δὲ πέντε ἐπιποδομοσάμε-
νος, καὶ τῆς ἐκείνης καλεπῶς· καὶ μέρους μὲν
ἡ τῆς νεῶν τῶν λιμένων αὐτῶν ἐφύλασσε, τοὺς δὲ ἐπὶ
τῆς ἀκρῆς τῆς Λέβου τὸ Σίγριον, ἵνα ἡ προδοτικὴ
μάχη ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Χίου καὶ Γερασίου καὶ Μα-
λακίας ὄλκῃσιν, ἀποκλείσας τὴν ὁρμηλίαν
ἐν φυλακῇ εἶχεν, ὡς μή ἵνα ὠφέλειαν ἔχῃ
θαλάττης ἡγεμὼν Μιτυλιῶται· καὶ ἐν τούτῳ
αὐτὸς μὲν ὅσω τέλει· καὶ εἴπερ ἡ ἄλλοι, καὶ
τὸ πρὸς τὸ ἐβλάψαντα βασιλείας ὁρμη-
λίαν. Αὐτοπροδοτικῆς δὲ καὶ Φαρνάβαζος ὁ

ΕΑΕC dum geruntur, Memnon,
quem Darius rex universae classi-
oraeque maritimae praefecerat,
de bello adversus Macedoniam
Graeciamque transferendo co-
gitans, proditione quidem
Chium capit. Inde vero in Lesbum na-
vigans Mitylenæis qui ejus partes sequu-
ti non sunt, exceptis, reliquas Lesbi ur-
bes in suam potestatem redegit. His ita-
que deditione acceptis, Mitylonen con-
versus, urbem ipsam à mari ad mare du-
plici vallo interclusit, & quinque castellis
extractis, facile reliquam insulam subegit.
Et parte quidem navium portum ipsorum
tenebat, partem ad Sigrium, Lesbi pro-
montorium (quæ potissimum transitus pater)
in speculâ collocarat, quæ navibus onera-
riis ex Chio, Gerasto & Maleâ venienti-
bus trajiciendi potestatem interciperent, ne-
quid nimirum subsidii Mitylenæis mari ad-
venire posset. Interea ipse morbo obiit:
quod quidem, si quid aliud, Darii rebus
obfuit. Autrophradates autem & Pharnaba-
zus

1 Τῆς γὰρ ἐκείνης ὁ καλεπῶς] Vulcanius: facile reli-
quam insulam subegit. Facius: facile reliquis insulis do-
minabatur. Nihil tale. Immo à terra quidem facile
urbem continebat, à terra superior erat, partem reli-
quam insulae facile parere sibi cogebar.

2 [καὶ ἡ προδοτικὴ μάχη, ἐπὶ ταῖς ἀπὸ τῆς Χίου καὶ Μαλακίας
ὄλκῃσιν] Non potest excusari hoc loco particula ἐπὶ;
adeo nihil significat, adeo perverse his immixta est.
Quid vero Vulcanius? Ille perquam confuse, ut vi-
des. Etenim an hic vel minima transitus significatio?
Utique προδοτικὴ non transitus est, sed appulsiis & ac-
cessus ex mari. Facius quum ἀκρῆς vertisset arcem,
ejus aditum agnoscit, παραπλῆνι penitus omittit, ut gra-
ve Geographiam tractet. Et si tamen hæc omnia possent
digeri & tolerari, quæ monstruosa scriptura est, ἐπὶ τῇ
ἀκρῇ ἐπὶ ταῖς ὄλκῃσιν ἀποκλείσας; In his nec caput, nec
pes est. Lege igitur ex Optimo codice ἵνα ἡ προδοτικὴ
μάχη ἐπὶ ταῖς ὄλκῃσιν, ἀποκλείσας τὴν παραπλῆνιν, ἐν

φυλακῇ εἶχεν. Hoc est, parte ad Sigrium Lesbi promon-
torium, ubi plerumque statio est navibus onerariis
Chio, Gerasto & Malea venientibus, praeter navigationem
intercludens, observabat. Duo etiam MSS. Μαλακίας ha-
bent, prout plerumque promontorium Lacouiz perhi-
betur.

3 Εἰς τὴν τότε] Credo, placuit quibusdam repetere vo-
ces integras libri III cap. 11 καὶ ἵνα τι ἄλλο καὶ τότε ἐκεί-
νῃ τῇ Περσικῇ ἐν τῷ τότε τὰ πραγματικά. Sed ibi recte
& plane in tempore sic scripsit. Hoc autem loco id
mirum. Nec Vulcanius, nec Facius has voces in ver-
sione expresserunt. MSS. tamen omnes agnoscunt,
praeter unum illum Optimum, qui nullam harum na-
valium exhibet. Sane non magis necesse est, ut hic tem-
poris circumstantia annoteur, quam lib. praec. cap. 21,
ubi similiter καὶ τῷ τότε ἵνα τι ἄλλο καὶ τότε ἐκεί-
νῃ τῇ Περσικῇ. Cur non hic tale quid adrouit?

Ἀρταβάζου (ὅτι καὶ ἐπέτρεψε τελευτῶν ὁ Μένων) αὐτῷ δέχων, ἔστε Δαρεῖον ὅτι ὡς αὐτῆς γυναικί, ἀδελφίδι αὐτῆς ὄντι) ἔτοι τῇ πολιουσία οὐκ ἀρρώστως προσέκειντο· καὶ οἱ Μιτυλιῶται δὲ τῆς εἰρημίας, καὶ ἀπὸ θαλάττης πολλὰς ναυσὶν ἐφορμύσσας Φερρύμοι, πέμψαντες ὡς τὸ Φαρνάβαζον, ὁμολογίας ἐποίησαντο· τὴν μὲν ξένος τὴν παρ' Ἀλεξάνδρου σφίσι καὶ συμμαχίαν ἡκίας ἀπελθεῖν, Μιτυλιῶταις δὲ καθελεῖν μὲν τὰς πρὸς Ἀλεξάνδρου σφίσι γινόμενας ἡλασσομαχίας δὲ εἶναι Δαρεῖος καὶ τὸν ἑαυτοῦ τῶν Ἀνταλκίδου γινόμενων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον τοὺς Φυγάδας δὲ αὐτῶν καλεῖν καὶ τοῖς ἡμίσεσι τὸ τόπον ὅτε ἐφυγον. Ἐπὶ ταῖς μὲν δὴ καὶ ξυμβάσις τοῖς Μιτυλιῶταις πρὸς τοὺς Πέρσας ἐγένετο, Φαρνάβαζος δὲ καὶ Ἀυτοφραδάτης, ὡς παρήλθοι ἀπ' αὐτῶν τὴν πόλιν, Φερρύ τε ἐς αὐτὴν εἰσέλασθαι, καὶ Φερρύον ἐπ' αὐτῇ Λυκομίδου Ρόδου καὶ τυραννον ἐκτέθειναι τῇ πόλει Διογένην, ἕνα τὸν Φυγάδων· ἡγήματα τε εἰσέφεραν τοὺς Μιτυλιῶταις· τὰ μὲν βία ἀφελόμενοι τοὺς ἔχοντας, τὰ δὲ ἐς τὸ κοινὸν ὑποβαλόντες. Ταῦτα δὲ ἀφ' αὐτῶν ἀφελόμενοι, Φαρνάβαζος μὲν ἐπὶ ὑπὸ Λυκίας, ἄλλοις δὲ ξένος ἢς μαδοφόρος· Ἀυτοφραδάτης δὲ, ὅτι τὰς ἄλλας νήσους. Καὶ ἐν τῷ κατὰ πέμπτην Δαρεῖος θυμῶναι τὸν Μέλορος, αὐτοὶ μὲν ἢς ξένος ὡς Φαρνάβαζος ὡς ἀνὰ ξόντα, παρὰ βασιλέως Φαρνάβαζος δὲ ἐρῶντα ἄρχειν, ὅσον Μένων ἦρχε· καὶ ὡς αὐτῶν τῶν ξένος Φαρνάβαζος, ἐπὶ παρ' Ἀυτοφραδάτῃ ἐπὶ τὰς ναῦς. Ὡς δὲ οὕτως ἐγένοντο, δέκα μὲν ναῦς σέλυσαν ἐπὶ τὰς Κυκλάδας νήσους Δατάμην ἄνδρα Πέρσῃ ἀγῶντα, αὐτοὶ δὲ ναυσὶν ἔχοντες ἐπὶ Τενέδου ἐπλῦσαν· κατὰ κομμάτιες δὲ τὸ Τενέδου εἰς τὸ Βόρειον καλεῖται λιμένα, πέμ-

zus Artabazi filius, cui Memnon moriens praefecturam suam commendarat, tantisper dum Darius aliquid de ea statuisset (erat enim sororis suae filius) obsidionem acriter urgebant. Mitylenæi & terrâ interclusi, & mari ingenti classe obfessi, legatis ad Pharnabazum missis, pactiones ineunt: ut exteri milites qui ab Alexandro auxilio missi erant, discedant; ut Mitylenæi columnas, quas Alexandro cum foederis inscriptione erexerant, subvertant; ut Dario confederati sint juxta pacem ab Antalcide cum Dario rege initam: ut exulum dimidia pars revertatur. Hisce conditionibus Mitylenæi cum Persis pacti sunt. Pharnabazus & Autophradates quum jam urbem ingressi essent, praesidium introducunt, eique Lycomedem Rhodium praeficiunt; ac Diogenem, unum de numero exulum, tyrannum urbi imponunt; Mitylenæis pecuniam imperant, eamque partim ditioribus eripiunt, partim multitudini injungunt. His peractis, Pharnabazus in Lyciam navigat, exteros mercenarios ducens: Autophradates alias insulas petit. Inter hæc Darius Thymondæ Mentoris filium mittit, qui a Pharnabazo exteros illos acciperet & adduceret; nomine regis autem Pharnabazo dicturum, uti praesentet illis, quibus Memnon praefuerat. Pharnabazus externo milite Thymondæ tradito, ad Autophradaten, qui apud classem erat, navigat. Hi, quum una essent, Datamen Persiam in Cycladas cum navibus decem mittunt. Ipsi centum navium classe Tenedon petunt: ad quam insulam delati, quum in portum qui Borealis dicitur, sese recepissent,

4 Ἐς τὴν Δαρεῖον ὅτι ὑπὲρ αὐτῆς γυναικί] Scribe ex Optimo Δαρεῖον τι ὑπὲρ. Id multo clarius.

5 Τὰς Φυγάδας δὲ αὐτῶν κατεῖχε ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσι τὸ τόπον ὅτε ἐφυγον] Facius, exules quorum vix jam dimidia pars superesset, in urbem reducerent. Vulcanius, ut exulum dimidia pars revertatur. Nihil infelicius. Et tamen nuperrime hanc sententiam quoque ex his collegit Freinshemius in Suppl. Darioque fidem polliciti dimidiam exulum suorum partem reciperent. Certe nec pactum tale usquam initum legi; & quisnam in eligenda dimidia hac parte futurus esset arbiter? Exules hi proculdubio προσέειπεν erant expulsi tunc, quum ad Macedonem urbs descivit. Igitur si tantum pro dimidia parte stipularentur Persæ, jam Mitylenzorum (sic enim scribi debere id vocabulum antiqua monumenta probant) factio Macedonibus adherens & erga pristinum regem suum rebellis lucraretur plurimum, quod barbaræ Persarum in capiendâ ultione cupiditati plane non convenit; non convenit ipsi in hac urbe exercitæ crudelitati ab ipsis & vindictæ; non minus, quam ipsis Græcis verbis, quorum ne vestigium quidem in Latinis. Verte: ut exules ipsorum redirent, restituta eis semisse, dimidia parte, bonorum, quæ tunc erant, quæ

tunc possidebant, cum fugerent. Plane conferendum cum Polybiana legatione 46. οἱ τὸ ἀρχαῖον Φυγάδας, ἐπὶ τῇ αὐτῆς φωνῇ διὸ ἔχον αὐτῶν πάσας τὰς κτήσεις, ἐφ' ὧν ἔξ ἀρχῆς ἐφυγον. Agnoscis plane eandem phrasin. Et similis gratia Persei in exules, nisi quod plenior, apud eandem lib. xxvi. ἀδελφὸν μόνον τὴν ἀδελφὴν τοῖς καὶ πατρὶοις, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπαρχόντων καμῶν, ἀφ' οὗ τὰς αὐτῶν ἐφυγον. Ubi quæ Arrianus οἷα; Polybius ὑπὲρ ἡμετέρας vocat: neque ego unquam dubitavi, quin Polybius illuc quoque scripserit ἐφ' ὧν, ut in legatione præcedenti; hoc est, per ellipsin, in quibus bonis erant tunc, quum fugiebant. Nec dissimiliter Herodotus in Erato cap. 75 καὶ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐς Σπάρτην τοῖς καὶ πατρὶοις ἔρχε. Alius sensus est tertii casus, quo utitur lib. iix cap. 6 καὶ Πολυμῆτος ὁ Λαγυεὶς ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐφυγον.

6 Περὶ Φαρνάβαζου ἐρῶντα] Ita sine perfectō sensu hæc hærebant in lacuna, quam explevi ex illis quæ vulgaveram in Supplementis. Sed quam mollior eam velare conatus fuit Facius? Autophradates ad insulas circumjunctas contendit. Inter hæc Darius Thymondæ Mentoris ad Pharnabazum mittit, qui mercenarios recipiat, seque illum in Memnonis locum suffecisse nunciet, quasi notum habuisset verbum παρακαλεῖται.

πυσι παρὰ τὸς Τενεδίους, καὶ κελύουσι τὰς γή-
λας τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ τὸς Ἑλλήνας
γινόμενας σφίσι, ταύτας μὲν καθελεῖν, πρὸς
Δαρείου δὲ ἀγειν τὴν εἰς τὸν ἰσθμὸν ἐπὶ Ἀνταλ-
κίδου Δαρείου συνέθεντο. Τενεδίοις δὲ τὰ μὲν
θυσίας εἰς Ἀλέξανδρον τε καὶ τὸς Ἑλλήνας ἐποί-
μαλλον, οἱ δὲ τὰς παρόντας ἀπορον ἄλλως ἐδόκει,
ὅτι μὴ πρὸς ἁρμόσας τοῖς Πέρσαις, σὺν-
εῖναι ἐπὶ τῷ Ἡγελοχῷ, ὅτε πρὸς τὴν ταχί-
ον παρ' Ἀλέξανδρον αὐτοῖς ξυναγαγεῖν διύαμιν
ναυικὴν, ποσάντη ξυμψύχῃ ὡς δὲ ὀλί-
γη πρὸς τὸν ἰσθμὸν αὐτοῖς παρ' αὐτῶν ἵνα
ἐφίλειαι. Οὕτω μὲν οἱ ἀμφὶ Φαρνάβαζον τὸς
Τενεδίους φέροντες πολλοὺς ἐβέλοντας παρεστήσαντο.
Εἰ δὲ τὴν Πρωτείαν ὁ Ἀνδρόνικος ἐτύγγανε
μὲν ξυναγαγεῖν ἐξ Εὐβοίας τε καὶ Πελοποννήσου
ταύς μακράς, ἐπὶ Ἀντιπάτρου τεταγμένους,
ὡς εἴη ἵνα ταῖς τε νήσοις φυλακὴν καὶ αὐτῇ
τῇ Ἑλλάδι, καὶ (καθάπερ ἐξηγέλλετο) ὅτι
πρὸς οἱ βάσταροι πυθόμενοι δὲ Δαπαρίων
τῷ Σίφῳ ὁρμήντα δέχεσθαι ναυσὶν, αὐτὸς ἔχον
πεντηκίδεα, ναυὶς ἀνάγει ὅτι Χαλκίδος
καὶ τῷ τῷ Εὐείπῳ καὶ πρὸς τὸν Κύνθῳ
τῇ νήσῳ, καὶ μὲν ἡμέρας αὐτῶν αὐλίζετο, ὡς σα-
φές ἐστιν τε ἀπὸ πυθόων καὶ τῷ δέχεσθαι τῶν
καὶ ἅμα οἱ ναυκτὲς φοβερότεροι πρὸς περὶ τοῖς
Φοίνεσιν ὡς δὲ ἐμαθεσάμενος δὲ Δαπαρίων ξυμ-
ταῖς ναυσὶν οἱ Σίφῳ ὁρμήντα, ὅτι πλοῦσας
ἐπὶ ναυὶς ὅσους, ὡς αὐτῶν τῶν καὶ ἀπὸ πρὸς
δοκίμοις ὅτι περὶ, ὡς πρὸ μὲν ταῖς αὐτοῖς ἀν-
δράσιν ἔλαβε. Δαπαρίων δὲ μὲν δυοῖν πηγήροι,
οἱ τῇ πρῶτῃ πρὸς τὴν ἑξῆς ἅμα Πρωτείαν νεῶν
ὑπεκφυγῶν ἀπεσπύθη πρὸς τὸ ἄλλο ναυικόν.
3 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρεῖλθε, πό-
λιν λαμβάνει αὐτὸν ἀνελθόντα ἐς τὴν ἄκραν,

πισσέν, ad Tenedios mittunt, imperantes
ut stelas quas Alexandro & Græcis posue-
rant, tollant, & pacem quam cum Dario
per Antalcidam inierant, colant. Tenedio-
rum animi magis quidem erga Alexandrum
& Græcos erant propensi; sed (quo tum in
statu res ipsorum erant) de salute suâ, nisi
se ad Persarum voluntatem aggregarent,
desperabant. Siquidem Hegelochus, cui A-
lexander ut navales copias denuo compara-
ret imperarat, nondum tantas coegerat, ut
sperarent illas brevi tempore adiumento ipsis
esse posse. Ita Pharnabazus Tenedios metu
potius quam voluntate ad se pertraxit. Dum
hæc aguntur, Proteas Andronici filius na-
ves longas ex Euboeâ & Peloponneso An-
tipatri jussu collegerat, quæ & insulis ipsi-
que adeo Græciæ præsidio alicui essent, si,
uti nuntiabatur, barbari classe infestarent.
Is quum audisset Datamen cum decem navi-
bus ad Siphnum in statione agere, ipse cum
quindecim navibus Chalcidem, ad Euripum
sitam, desertur: quumque primâ luce ad
Cythnum insulam appulisset, totum ibi
diem substitit, ut certius exploratiusque
aliquid de decem illarum navium statu cog-
nosceret: eo etiam consilio, ut impetus
per noctem factus, plus horroris Phœnici-
bus incuteret. Postquam vero certior factus
est, Datamen cum navibus ad Siphnum in
statione esse, noctu inde movens, & sub
ipsam auroram hostes nihil tale expectantes
adortus, octo ex eis naves milite instructas
capit. Datames cum duabus triremibus in
primo cum Proteæ navibus conflictu cla-
psus, ad reliquam classem se recepit. Ale-
xander vero ut Gordium pervenit, con-
scensâ arce, ubi & Gordii & filii ejus Mi-
da
cina καὶ τῇ βασιλείᾳ ὡς τῷ Γορδίῳ καὶ τῷ παιδὶ
αὐ-

7 Προστίταται παρ' Ἀλεξάνδρῳ] In duobus MSS. præ-
positio non apparebat, sic ut inde approbari videatur
veta Arriani manus, quæ restat in Optimo ὑπ' Ἀλεξάν-
δρῳ. Sic paulo infra ὑπὸ Ἀντιπάτρου τιταμίνος.

8 Πρὸς Σίφῳ ὁρμήντα] MSS. duo ὁρμήντα. Videntur ac-
cedere propius ad scripturam Optimi παρὶς Σίφῳ ὁρμήντα.
Et videtur vulgatum ex inferiori versu huc quoque trans-
ductum.

9 Ἐπὶ ναυὶς ὅσους] Absit vox postrema ab Optimo
codice. An non paulo ante, ναυὶς ἀνάγει; & cap. 4.
πρὸς τὴν ναυὶς. IV, 30 ναυὶς ὡς ἕκαστος διασπαρμένοντα.
Polyb. III, 101 ἐπὶ ναυὶς ἐξαποστύλας.

10 Ὡς αὐτὸν τὴν ἰσθμὸν] Præclarus ille Florentinus ἐπὶ
αὐτῶν τὴν ἰσθμὸν. Quid opus fuit id contaminare? Sicut enim
illud in suo sensu nequit improbari, ita certe nequit hoc
posterius, & quidem in loco, qui præsto est, ad ipsam
αὐτοῦ, ad primum αὐτοῦ exortum. Quin decidit ipse
Arrianus III, 18. ὡς τὴν ἰσθμὸν ἐπὶ τὴν ἰσθμὸν αὐτοῦ τῷ ἐμ-
ποδισθῇ. Polybius III, 83. καὶ ἡμῶν ἐπὶ τὴν ἰσθμὸν αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν ἰσθμὸν ὅτι τὴν πρῶτον. Auctor Actorum Apostol.
3, 1. αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἰσθμὸν αὐτοῦ τῷ ἐμποδισθῇ τὴν ἰσθμὸν.

11 Ὡς καὶ τῇ βασιλείᾳ ἢ τῷ Γορδίῳ] An erant tunc
adhuc illic conspicuæ istæ reges? Plane dicit Vulcanius

interpres, ubi Gordii regia erat, & patitur nuperus. Quam
diverso iudicio? Nam quum lib. præc. cap. 18 verba
Arriani ἐπὶ τῇ Λυδῶν βασιλείᾳ, vertisset Vulcanius, ubi
Lydorum regia erat, ille ipse & correxit in versione
aliena fuerat, & animadversionem ponit, sic se ma-
luisse, quam in præsentem est. Falsè & vane. Etenim non
ex ipso est illud malle, sed ex Freinshemio in Sup-
plem. II, 6, 14, quem tamen male sequitur. Nam
ille quidem scribit, ubi vetus Lydorum regia fuerat,
& vero id quidem. Sed tamen adhuc tempore illo erat
istic τῇ σατραπείᾳ ἐπὶ θαλάσῃ τῷ οὐκ ἐπὶ ἀπὸ
δυμῶν, ut ait in Laconicis Pausanias. An id non
potest dici τῇ βασιλείᾳ? At vero in hoc loco cur non
loquitur? an quia Freinshemius non habet sibi id
oggerentem? At habebat plane Curtium III, 1, 12
quondam nobilem Mide regiam. Sed mitius agamus
cum Vulcanio: nam & illum scivisse hæc credimus,
& is paulo laxius illud erat accipit. Nam sic cap. 4.
Ad castra Cyri, qui cum Xenophonte erat. Sic lib.
III, 25 Zandracarta dicit Arrianus, ὡς καὶ τῇ βασι-
λείᾳ τοῦ Γορδίου. Vulcanius ubi regia erat. Ex
lib. VI, 2 ὡς τῇ Σαπυθῶν βασιλείᾳ ἢ, ad Sapithi re-
giam.

αὐτῷ Μίδῃ) ἡ ἀμαξία ἰδεῖν τὸν Γόρδιον, καὶ τὸ
ζυγὸν τῆς ἀμαξίας τὸν δεσμὸν. Λόγος δὲ οὗτος ἡ
ἀμαξίας ἐκείνης οὗτος τοῖς παραχώροις πολὺς
κατεῖχε, Γόρδιον εἶναι τὴν πάλαι Φρυγῶν ἀνδρᾶ
πένητα, καὶ ὀλίγῳ εἶναι αὐτῷ γῆν ἐργάζεσθαι,
καὶ ἐθῆρη βοῶν δύο· καὶ ἰσὺ μὲν ἀρσένειον, ἰσὺ δὲ
ἀμαξίθῆν τὸν Γόρδιον. Καὶ ποτε ἀρσένειον αὐτῷ
ἐπισηῖναι ὅτι τὸ ζυγὸν αἶτον, καὶ ἐπιμένειν ἐς
τε ὅτι βελυτὸν κατήλκοντο τὸ δὲ ἐκπλαγύνετα
ἦν ἑῷ, ἰέναι κοινώσοντα ἑῷ τὸν θεῖον παρὰ
τοὺς Τελμισίους τοὺς μάντις¹². εἶναι γὰρ τοὺς
Τελμισίους σοφῆς τὰ θεῖα ἐξηγεῖσθαι, καὶ σφί-
σιν ἀπὸ γένους δεδωκέναι αὐτοῖς καὶ γυναιξὶ καὶ
παισὶ τὴν μαρτυρίαν παρασάροντα δὲ κόμη πρὶν τὴν
Τελμισίαν, ὅταν γένῃ παρθένῳ ὑδροβομῆν, καὶ
παρὰ ταύτην εἰπεῖν ὅπως οἱ τὸν θεὸν αἰεὶ ἔχοντες.
Τὴν δὲ (εἶναι γὰρ καὶ αὐτὴν τὴν μαρτυρῶν γένους)
θεῖον κελύσαι τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ἐπαλεθόν-
τα εἰς τὸ πόντον αὐτῶν¹³. Καὶ δεηθῶν γὰρ αὐτῆς
Γόρδιον, ἡ θυσιᾶν ξυνοπιοποιήσῃ οἱ αὐτῇ
ἐξηγήσασθαι, θυσαί τε, ὅπως ἐκείνη ὑπετίθετο,
τὸν Γόρδιον, καὶ ζυγὸν ἐνάσθαι ὅτι γάμφῃ τῇ παιδί,
καὶ γενέσθαι αὐτοῖν παῖδα Μίδαν ὄνομα. Ἡ δὲ τε
ἀν-

dæ regia erat, cepit illum cupiditas videndi
currum Gordii, & nodum qui in illius cur-
rus jugo esse ferebatur. Multus enim erat
apud finitimos eo de curru sermo. Gordium
fuisse quendam ex veteribus Phrygibus ho-
minem tenuis fortunæ, exiguum agrum co-
lentem, & paria boum duo, quorum altero
ad arationem, altero ad vecturam uteretur:
eo aliquando arante, aquilam in jugo con-
fedissee, ibique in vesperam usque constitisse.
Gordium spectaculo attonitum, Tel-
missenses vates communicandæ rei causâ ad-
iisse. (esse enim Telmissenses peritissimos pro-
digiorum interpretes, & vaticinandi scien-
tiam ipsis pariter atque uxoribus & liberis
ab ortu insitam esse) quumque ad vicum
quendam venisset, juvenculæ cuipiam fon-
tem adeunti obviam venisse, eique, quid
sibi evenisset, narrasse. Hanc vero, quod
& ipsa ex vatum progenie esset, ut ipsorum
oppidum repetens Jovi regi sacrificaret, jus-
sisse. Gordium contra ut ipsum comitare-
tur, & sacrificii modum rationemque do-
ceret, eam rogasse. Illum à puellâ edoctum,
conjugem sibi eam cepisse, puerumque ex
iis procreatum, Midam nomine. Qui quum
jam

¹² Τελμισίους τὸν μάντις] Quum in hac historia di-
ceret Justinus *augures vicine urbis*, & I. Vossius argu-
te potius quam vere præfatus nihil minus quam vici-
nam hanc urbem fuisse Phrygiæ, omnino scribere se
notasset *ad augures Telmissine urbis*, arripit hoc velut
fucitabulum ingenii sui noster nuperus; sed ne quid
Vossio propere debet, pro insolentiâ negligendi li-
terarum apices substituit *Telmissi urbis*, idque firmari
ait ab Arriano, qui Telmissinum vatum meminit, &
puellæ, quæ ex vatum progenie, & oppidi, in quo
Jovi sacrificari jussit; ac denique imitatione Vossii
causatur situm. Hæc sunt illa acria vincula, quibus
nuper vidi commotos etiam novissimæ Justinæ editioni
præfectos horum Castorum acumen inferuisse aliorum
omnium notis, velut conferens ad istius epitomæ vel
explicationem vel ornatum vel emendationem. Sed si
recte putamus, sunt vana & fucata omnia. Non enim
quia Arrianus meminit & vatum istorum & puellæ &
vici, ideo firmare quidquam videri potest, quomo-
do scripserit Justinus; nec quia iste aliquid nominat,
ideo etiam Justinus nominavit. Plane id colligi salvo
judicio nequit. Porro quum Justinus ait Gordium con-
suluisse augures vicinæ urbis, non innuit Telmissum
fuisse urbem vicinam Gordio urbi & isti parti Phrygiæ;
non sane: sed hactenus vicinam esse, ut fuerit proxi-
ma urbs, in qua habitaverint celebres & periti augures.
Innuit non fuisse aliam urbem æque propinquam & au-
guriis intelligentia claram, in qua essent tam sagaces
conjectores. Id quod verum est, & satis apparet ex hi-
storia Cræci, qui etiam stupens ad τέρρας illud colubri-
um cum equis misisse Διοπρόπης ἐς τὴν ἐξηγητικὴν Τελ-
μισίαν dicitur ab Herodoto, tum ob celebritatem, tum
quia etiam vicini maxime erant, quod cogebatur in
illo ancipiti tempore. Accedit jam ex narratione Ar-
riani, quod urbem Telmissum non intraverit Gordius,
sed καὶ ποτε τὴν Τελμισίαν, atque adeo ipse dictaret
Justinum scripsisse *regionis*, si tam vilem ferram reci-
procari placeret. Et qualia, quæso, sunt hominum in-
genia? Alii hoc loco pari nequeunt ab Justino Telmis-
sum vocari vicinam urbem Phrygiæ (quod tamen eum
fecisse sanctitas & conspiratio tot MSS:orum codicum

fatis adseverat quocunque respectu) quum alii, nihilo
majoris illi centussis, in Hygin. fabula lxxxviii velint
scribi Helenam complures *ex vicinis regibus* vel *ex vi-
cinis civitatibus* vel denique *vicinitatibus* in conjugium
procos petere, quum inter illos procos sint & Thessali
& Bæoti & Athenienses. An si hi sunt dicendi vicini
Spartæ, Gordio vicina nequit dici Telmissos? Sed recte
& Hyginus dixit *ex civitatibus* & Justinus *augures vici-
ne urbis*. Sed & alterum quod adjungit Vossius, frustra
cum in admirationem rapuit. Scribit enim rogans: *Cum
enim supra dixerit, & nos etiam ex aliis ostenderimus,
Midam cum Phrygibus ex Europa in Asiam trajecisse; quo-
modo pater ejus Gordium in Phrygia Asiatica regnare po-
terit?* Scivit quidem, sed tunc non cogitavit vir doctus
diversos fuisse Midas, ut patet ex historia ipsa & Chro-
nologia. Historia dicit Midam alterum in Asiam intu-
lisse Phrygum nomen, quum Phrygia jam vocaretur
tempore Gordii, qui pater Midæ alterius apud Justi-
num. Conon duos fabulose confundit. Primus enim
Bacchi tempore vixit, cujus etiam legitur fuisse hospes.
Secundus æqualis Orphei & Carani, à quo pulsus vi-
detur transiisse in Asiam. Tertius filius Gordii. Quin
etiam dubito, an non quum scribit auctor noster *παρὰ
τὴν Τελμισίαν τὸν μάντις*, sic loqui voluerit ad diffe-
rentiam ab aliis Telmissensibus, quos alii vocarunt Ter-
missenses, in primordiis Pisidiæ. Quid illi agent Suet-
onio in Calig. c. 9 dicenti milites in castris apud A-
ram Ubiorum non prius destitisse ab seditione, quam
animadvertissent Cajum in proximam civitatem deman-
dari. Quæ illa proxima civitas? Docet Tacitus Trevi-
ros. An hæc igitur proxima illi Aræ civitas?

¹³ Εἰς τὸν πόντον αὐτῶν] Ipsorum oppidum
repetens. Quomodo id repeteret quod nunquam intra-
rat? Dg in ubi in Græcis oppidi mentio? Varie confi-
derari potest locus vel legendo αὐτῶν, nempe ipsorum
trium; vel conjici posset αὐτῶν locum suum, quod cla-
rum est; vel denique, si duobus MSS. adherere placet,
αὐτῶν, idque prætulerim, *eundem locum repetens*, nempe
ubi aquila infederat jugo plaustrum. Sane & Facius, *uti
eodem reverteretur*.

ἐνδρα εἶναι τὴν Μίδα χαλὸν καὶ γενναῖον· καὶ ἐν
 τῷ τῷ γὰρ πείθεσθαι ἐν σφίσι τῆς Φρυγίας,
 καὶ γενέσθαι αὐτοῖς χρησμὸν, ὅτι ἅμαξα ἄξι
 αὐτοῖς βασιλέα, καὶ ὅτι ἔτι αὐτοῖς χαλ-
 παύσῃ τὴν γαίαν. ἐπὶ δὲ αὐτῶν τῶν βα-
 λθομύροις ἐλθεῖν τὴν Μίδα ὅμῃ τῷ πατρὶ καὶ τῇ
 μητρὶ, καὶ ἐπιστῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἁμαξῇ.¹⁴
 τῆς δὲ, συμβαλόντας τὸ μαλίσθον, τῶτον ἐκείνους
 γινώσκοντες, ὅτι οὐ θεὸς αὐτοῖς ἐφραζεν ὅτι ἄξι
 ἡ ἁμαξα· καὶ καταστήσῃ μὲν αὐτὴν βασιλέα
 τὴν Μίδα. Μίδα δὲ αὐτοῖς τὴν γαίαν χαλπαύ-
 σαι, καὶ τὴν ἁμαξαν τὴν πατρὸς ἐν τῇ ἀκρᾷ ἀνα-
 θεῖναι χαλεπήναι τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ὅτι τῇ
 εὐαγγελίᾳ πομπῇ· πρὸς δὲ δὴ τῶν τοις, καὶ τὸ δὲ
 αὐτῇ ἁμαξῇ ἐμυθεύει· ὅς τις λύσει τὴν ζυγὴν
 τῇ ἁμαξῇ τὴν δεσμὸν, τῶτον χερσὶν ἄξι καὶ
 Ἀσίᾳ. Ἦν δὲ ὁ δεσμὸς ἐκ Φλοιῶν κρανέας· καὶ
 τῶν εὐτε τέλει εὐτε ἀρχὴ φαίνεται. Ἀλέξαν-
 δρος δὲ ὡς ἀπορώς μὲν εἶχεν ἐξυρρεῖν λύσιν τῇ
 δεσμῷ, ἄλυστον δὲ αὐτὴν εἶναι ἠθέλει, μή τινα
 καὶ τῶν ἐς τῆς πολλὰς κίνησιν ἐργασίῃ, οἱ μὲν
 λέγουσιν ὅτι παίσας τῷ ξίφει διέκοψε τὴν δεσμὸν,
 καὶ λελεύσθαι ἔφη. Ἀριστοβουλὸς δὲ λέγει, ἐξε-
 λόντα τὴν ῥύμην, ὅς τις τὴν τύλην ἀφαι-
 ῖναι μὲν ἀφαιρῇ τὴν ῥύμην ἀφαιρῇ, ζυγὴν
 τὴν δεσμὸν, ἐξελεῖν αὐτὴν ὡς ῥύμην τὴν ζυγόν.
 Ὅπως μὲν δὴ ἐπράχθη τὰ ἀμφὶ τῷ δεσμῷ
 τῷ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἔχω ἰσχυρίσασθαι.
 Ἀπὸ πολλῶν δὲ ἐν ἀπὸ τῇ ἁμαξῇ αὐτὸς τε καὶ
 οἱ ἀμφὶ αὐτὸν, ὡς ἐλογίοντο ὅτι τῇ λύσει τῇ
 δεσμῷ συμβεβηκότες. Καὶ γὰρ καὶ τὸ νυκλὸς
 ἐκείνης βρονταὶ τε καὶ σέλας ἐξ ἑρμῆς ἐπεσήμε-
 ναν· καὶ ὅτι τῶν τοις ἔβηεν τῇ ὑπεραίᾳ Ἀλεξάνδρῳ
 τοῖς Φίνασι θεοῖς τὰ τε σημεῖα, καὶ τὴν δεσμὸν τὴν
 4 λύσιν. Αὐτὸς δὲ τῇ ὑπεραίᾳ ἐπὶ Ἀγκύρας τὴν
 Γαλατικῆς ἐτέλετο, καὶ αὐτὴν αὐτῷ προσβεία
 ἀφικνεῖν Παφλαγόνων, τὸ, περὶ τὴν ἐνδιδόν-
 των, καὶ ἐς ὁμιλογίας συμβαινόντων. ἐς δὲ τὴν
 χώραν ξυῖ τῇ δυνάμει μὴ ἐσβαλεῖν ἐδέοντο.

τῇ

jam in virum formâ virtuteque præstantem
 evasisset, Phrygas interea gravi inter se se-
 ditione laborasse, eosque oraculo monitos
 fuisse, currum iis regem advecturum esse
 qui seditionem tolleret. His vero adhuc his-
 ce de rebus inter se consultantibus, venisse
 Midam una cum patre ac matre, ipsumque
 cum plaustro repente exstitisse in conspectu
 concilii. Illos, vaticinium interpretatos, hunc
 videlicet esse illum quem Deus monuerat
 curru advehendum esse, & ipsos regem crea-
 turos Midam. Hunc itaque seditionem se-
 dasse, paternumque currum Jovi regi, pro
 aquilâ missâ, gratiarum loco in arce suspen-
 sum consecrassse. Adhæc illud etiam de cur-
 ru ferebatur: quicumque jugi quod in cur-
 ru erat nexum solvisset, illum Asiæ impe-
 rio potiturum. Erat autem is nexus ex cor-
 ni arboris libro, qui unde inciperet, quo ve-
 se conderet, visu percipi non poterat. Ale-
 xander quum nullam plane solvendi nexus
 rationem inveniret, insolutum tamen præ-
 termittere nollet, ne id motum aliquem in
 multorum animis excitaret, sunt qui dicant
 illum ensis ictu vinculum discidisse, & so-
 lutum esse dixisse. Aristobulus vero autor
 est, Alexandrum exempto paxillo temonis
 (erat is clavus ligneus per medium temo-
 nem trajectus, cui vinculum adstrictum
 erat) jugum temoni detraxisse. Equidem,
 quomodo nodus ille ab Alexandro solutus
 fuerit, affirmare non ausim. Ipse certe &
 qui cum eo erant ita à curru discesserunt,
 perinde ac si vaticinium de solutione nexus
 impletum esset. Quod quidem & tonitrua
 & fulgura eâ nocte excitata satis declarâ-
 runt: eâque de causâ postero die diis sacri-
 ficavit, tum ob prodigia edita, tum ob ra-
 tionem solvendi nodi ostensam. Alexander
 postridie Ancyram Galatiæ urbem profectus
 est. Eo loci Paphlagonum legati ad eum
 venerunt, qui provinciam dedant, & fœ-
 dus incant: unum hoc orantes, ne exercitus
 fines suos intret. His Alexander, ut Calæ
 Phry-

¹⁴ Εἰς τὴν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἁμαξῇ] Vulc. *concilium*
Telmiffensium adisse, insigni nec excusando errore. Quid
 enim opus erat immittere vocem Latinis, quæ nulla est
 in Græcis. Non hic agitur de concilio Telmiffensium,
 sed Phrygum, quibus etiamnum vel ob seditionem vel
 ob oraculi responsum congregatis adest Gordius. Fa-
 cius, *seque in concilium ita ut erat in curru exhibuisse*.
 Hic quum sit lapsus fœdissimus; tum miror, cur Cl.
 Jo. Schefferus lib. 11 Rei Vehic. cap. 19 duobus locis
 Vulcanii versionem reprehendat, quod ἁμαξῇ *currum*
 verterit, quum tamen ipse videat elidi posse reprehen-
 sionem suam, si currus de vehiculo quocunque ac sic
 plaustro accipiat. Denique nostra hæc verba expo-
 nere se ita dicit, *cumque plaustro substituisse apud congre-*
gatos. Nam & cæteros duos infedisse, nec id conci-
 lium adisse, verum ibi substituisse, forsitan ut se cum suis
 jumentisque reficeret: hoc enim velle τὸ ἐπιστῆναι. Mi-
 ror nihil addi, quos congregatos ipse intellexerit, &

an Telmiffenses Vulcanio concefferit. Quid autem au-
 dio? locus congregationi procerum apud Phrygas de-
 stinatus, simul interviri reficiendis jumentis, & qui-
 dem eodem tempore, quo congregati erant? Id profec-
 to nimis Phrygium. Non id vult verbum ἐπιστῆναι,
 quod toties apud sacræ scripturæ auctores sumitur pro
 subito advenire, adeste, apparere, & tali modo nunc
 quoque sumitur. Quum essent in loco aperto congre-
 gati Phryges, accessit versus locum eum in plaustro
 Gordius cum uxore & Mida. Plutarch. in *ἱστορίαις διαγ.*
 773. duo Spartani τῷ διὰ χρησάμενοι πρὶν ὅν ἰδόντο,
 πάλιν ἐπαγγίσειν οἰκασθαι, καὶ χαρμῆναι διὰ τὴν Βοιωτίαν, ἐπιστῆναι
 πάλιν τῇ τῷ Σκαδῶν οἰκίᾳ. Sic apud Achillem Tar. lib.
 1 p. 55 Leucippe cum Clio διαβαδίζουσα καὶ ἐπιστῆναι τῷ
 πατρὶ κατ' αὐτήν. Etiam Alian. 11 Var. 10 Εἰς αἶψα τὴν
 Τιμόδωρον τὴν Κόρινθον. Et passim: sed hæc sufficiunt ad
 non adfentiendum Pricæo divinis apparitionibus id ver-
 bum adstringenti. Mox prave edebatur καταπαύσθαι.

Τῆτοις μὲν δὴ περὶ τῆς Ἀλέξανδρου ὑπα-
χῆς Κάλαν ἰσχυρά πη τὸ Φρυγίας. Αὐτὸς
δὲ ἐπὶ τῇ Καππαδοκίᾳ ἐλάσας, ξύμπασαν
τὴν ἐπὶ τῇ Ἀλυσὶ ποταμῷ περὶ τὴν ἑσπέρην, καὶ
ἐπὶ τῇ Ἀλυσὶ πολλὰ κατεστήσας δὲ
Καππαδοκῶν Σαβίαν¹⁵ σαλευπῶν, αὐτὸς
περὶ τὴν πύλαν τὴν Κιλικίαν. Καὶ ἀ-
φικόμενος ἐπὶ τὸ Κύριον ἔξω τῆς Πύλης
τόπῳ, ὡς κατεχόμενος τὰς πύλας φυλα-
χαῖς ἰσχυραῖς εἶδε, Παρμενίωνα μὲν αὐτῷ κα-
ταλείπειν τὰς πύλας, ὅσοι βα-
ρύτερον ὀπίσθινοι ἦσαν αὐτὸς δὲ ἀμφὶ τῶν
πύλων φυλακὴν ἀκαλαβῶν τῆς ἐπὶ τῆς
ἑσπέρης καὶ τῆς Ἀλυσὶ, περὶ τὴν νύκτα
ἐπὶ τὰς πύλας, ὡς ἔπειτα περὶ τῶν τοῖς
Φύλαξι ὀπίσθινοι. Καὶ περὶ τῶν μὲν οὐκ
ἐλάθεν, ἐς ἵσον δὲ αὐτῷ κατέστη τὸ τόλμα¹⁶. Οἱ
γὰρ Φύλακες αἰδομένοι Ἀλέξανδρον αὐτὸν
περὶ τῶν πύλων, λιποῦντες τὴν φυλακὴν, ὥρ-
οντο φεύγοντες. Τῇ δ' ὑπερῷα ἅμα τῇ ἐξ ἑσπέρης
διωκόμενοι τὰς πύλας, κατέ-
βαινον ἐς τὴν Κιλικίαν. Καὶ ἐνταῦθα ἀγγέλλε-
ται αὐτῷ Ἀρσάμης, ὅτι περὶ τὴν μὲν ἐπὶ τῇ
Ἀρσάμει Πέρσαι τὴν Ταρσὸν ὡς δὲ ὑπερ-
βλήκοντα ἤδη τὰς πύλας ἐπύθετο Ἀλέξανδρος
ἐκλιπὼν ἐν τῇ ἐξ ἑσπέρης πόλει. Δεδίονται ἔτι
Ταρσὺς μὴ ἐφ' ἀσπαρὴν τραπέας, ὅτι τὴν
ἐπὶ τῇ Ταρσὶ πόλιν ποιήσῃ. Ταῦτα ἀκούσας
ὁρῶν ἦν ἐπὶ τῇ Ταρσὶ τῆς ἐπὶ τῇ ἑσπέρῃ
καὶ τῇ ἐπὶ τῇ Ταρσὶ πόλιν. Ὡς τὸ Ἀρσάμης μα-
θὼν αὐτῷ τὴν ὁρμήν, σπευδὼν φεύγει ἐκ τῆς Ταρ-
σὸς πρὸς τὴν βασιλίαν Δαρῆον, ἐδὲν βλάψας τὴν
πόλιν. Ἀλέξανδρος δὲ (ὡς μὲν Ἀρσάμης
λέλεκε) ὑποκαμάτω ἐπίσπεν οἱ δὲ εἰς τὸν

Phrygiarum satrapæ pareant, jubet. Inde
in Cappadociam movens, omnem quæ cis
Halyn fluvium est regionem, & partem mul-
tam ejus quæ trans Halyn est, subegit.
Sabiætan Cappadociæ satrapam statuit, ipse
ad angustias aditus qui Ciliciam aperit con-
tendit. quumque ad Cyri, cui Xenophon
se conjunxerat, castra venisset, ut Pylas va-
lido præsidio insessas vidit, Parmenionem
ibi cum cohortibus peditum, quæ gravioris
armaturæ erant, reliquit. Ipse sub primam
noctis vigiliam sumtis secum scutatis, & sa-
gittariis atque Agrianis, noctu ad Pylas mo-
vit, ut ex improvise præsidium invadat.
Neque tamen ita clam ac putabat, hostes
adoriri potuit: sed æque feliciter ipsi cessit
audacia. Præsidarii enim cognito Alexandri
adventu, deserto præsidio in fugam se con-
jecerunt. Postero die sub auroram Pylas
cum universo exercitu transgressus, in Ci-
liciam descendit. Hic ei nuntiatum est, Ar-
famen qui initio Tarsum in Persarum pote-
state conservare statuerat, postquam audis-
set Alexandrum jam Pylas transgressum es-
se, de urbe deserenda cogitare. Tarsenses
autem vereri, ne directâ urbe, ita demum
Tarsum desereret. Quo cognito, Alexan-
der summâ festinatione Tarsum petit, equi-
tes & levis expeditæque armaturæ pedites
secum ducens. De cujus adventu Arsames
certior factus confestim ex Tarso ad Da-
rium regem fugit, nullo damno urbi illato.
Alexander, ut Aristobulus refert, præ-
nimio labore in morbum incidit. Alii tradunt
illum, vehementius sudantem atque æstuan-
tem

Κύριον ποταμὸν λέγουσι ῥίφαντα καλεῖσθαι ἐπι-
θυμή-

¹⁵ Σαβίαν] Notanda est varietas Freinsheimii, qui quum in Curtianis Notis 111, 4, 1 dixisset Abistamenem Curtii esse Arriani Sabiætan, in Indice eum, qui Arriano IV, 18 dicitur Stamenes, forte esse Abistamenem Curtii scribit, quæ indecenter vaga sunt. Verissimum est prius, nempe eum quem libro 111 cap. 4 nominat Curtius, esse eundem, quem nunc sub vocabulo Sabiætan innuit Arrianus; & id utique esse Macedonicum evincit vel sola terminatio. An vero Curtius dixerit eundem Abistamenem id vero posset vocari in dubium. Verba Curtii sunt: *Inter ea Alexander Abistamene Cappadocia præposito, Ciliciam petens, cum omnibus copiis regionem, quæ castra Cyri appellatur, pervenit.* Hæc plane conveniunt cum Arriani narratione. Nisi quod Curtius sequenti periodo male somniet de Cyro majore, ut ab aliis notatum est. Ex quo repentino in Ciliciam transitu, non videtur Alexander Cappadociam prope Pontum peragrassæ, sed potius ejus mediterranea, quibus annexa erat Cilicia. Itaque & Freinsheimius intellexit, quum videret in duabus sequentibus Darii pugnis inter Persicos numerari Cappadocas. Nimirum scribit Curtius convenientia temporibus, quæ tractat. Inde ego semper judicavi Curtium reliquisse. *Inter ea Abistæta magne Cappadociae &c.* Nam Persæ Cappadociam divisam habuerunt in duas satrapias, & quum postea successores Alexandri excipe-

rent, hi quoque regna duo inde effecerunt; ita ut id Cappadociæ regnum, quod erat versus Euxinum, vocaverint Pontum vel Καππαδοκίαν πρὸς τὴν Πόντον, alterum vero proxime Ciliciam dixerint vel Καππαδοκίαν πρὸς τὴν Ταύρον vel μεγάλην Καππαδοκίαν. Quæ præclare huc congruunt, & videri possunt apud Strabonem lib. XII p. 534. Videtur autem is, qui perhibetur ab Arriano Σαβίαντας, ab iis, quos sequutus fuit Curtius, Ἀρσάμης appellatus, aut prima litera Σ non fuisse in exemplariis expressa, quod utrumque accidit sæpius. Nec ablu- dit hinc nomen Macedonicum Σίσπας, quod occurrit in Diodori Siculi lib. XVII cap. 12.

¹⁶ Ἐς ἵσον δὲ αὐτῷ κατέστη τὸ τόλμα] Non bene exprimunt interpretes. Vulcanius: *sed æque feliciter ipsi cessit audacia.* Atqui si audacia æque feliciter cessit, ac spes latendi, sane male cessit, quod falsum est: non enim latuit. Facius, *sed prospere cessit audacia.* Quod non est satis. Vult dicere, eo ipso, quod deprehensus auderet nihilominus progredi, tantum effecisse, quantum efficere poterat si latuisset. Omne enim, quod destinaverat aut optaverat, consequutus est eo solo, quod non dubitaverit se ostendere præsidarii. Plutarchus Theophrasti pag. 20. *Τοῖς ἄλλοις δὲ πολλοῖς ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὴν πόλιν, οὕτως μὲν ὑπερβλήκοντα, καὶ οὕτως δὲ γινώσκοντα.*

θυμήσαντα τὸ ὕδαλιν, ἰδρῶντα καὶ κεύματι
ἐχέμενοι. Οὗ δὲ Κιδνίου ῥεῖ ἀφ' αὐτοῦ μέσης τῆ πό-
λεως· οἷα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους τῆ πηγῶν οἱ ἀ-
ποχυσῶν, καὶ ἀφ' αὐτῶν χωρὶς καθαροῦ ῥέων, συχρῶς
τε ἐστὶ καὶ τὸ ὕδωρ καθαρόν¹⁷. σπασμῶς τε ἐν
ἐκείνῳ Ἀλέξανδρον, καὶ θέρματις ἰσχυραῖς, καὶ
ἀγρυπνία ξυνοχέει. Καὶ τὸς μὲν ἄλλους ἰατροὺς
ὅσα οἰεσθαι εἶναι βιάσιμον· Φίλιππον δὲ Ἀ-
χερῶνα ἰατρὸν ξυνόντα Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ταῖς
ἀμφὶ ἰατρικῇ ἐς τὰ μάλιστα πιστοδύμον, καὶ
τὰ ἄλλα ὅσα ἀδύνατον ἐστὶν ἀντιτάξαι ὄντα, κα-
θῆραι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ, καὶ τὴν κε-
λεύειν καθῆραι, τὴν μὲν δὲ ὡδασκάζειν τὴν
κύλιχα· ἐν τῇ δὲ Ἀλεξάνδρῳ δοθῆναι ὅτι-
σολὴν ὡδὴν Παρμενίωνος, φυλάξασθαι Φί-
λιππον· ἀκύνει γὰρ διεφθάρη ὑπὸ Δαρείου
χρήμασι, ὥστε φαρμάκῳ ἀποκτείναν Ἀλέ-
ξανδρον. Τὸν δὲ, ἀναγνόντα τὴν ὅτισολην, καὶ
ἐπὶ μὲν χεῖρας ἔχοντα, αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν
κύλιχα ἐν ἧ τὸ φάρμακον· τὴν ὅτισολην δὲ
τῷ Φίλιππῳ δοθῆναι ἀναγνώσκων. Καὶ ὁ μὲν τότε
Ἀλέξανδρον πίνειν, καὶ τὸν Φίλιππον ἀναγνώ-
σκων τὰ ὡδὴν τῷ Παρμενίωνος. Φίλιππον δὲ
εὐθὺς ἐνδηλοῖ γενέσθαι ὅτι χαλῶς οἱ ἔχῃ τὰ τῷ
φαρμάκῳ· ἐν γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ὅτι-
σολην, ἀλλὰ ποσὸν δὲ μόνον ὡδὴν χαλῶσαι Ἀ-
λέξανδρον, καὶ ἐς τὰ ἄλλα οἱ πείθεσθαι ὅσα
ἐπαγγέλλοιτο. σωθῆσθαι γὰρ πευθόμενοι. καὶ
τὴν μὲν καθαροῦ περὶ τὴν ῥαίσαν αὐτῶν τὸ νόσημα.
Φίλιππῳ δὲ ἐπιδίδωμι ὅτι πρὸς ἐστὶν αὐτῷ Φί-
λιν. καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, ὅτι
αὐτοῖς τε τοῖς φίλοις βέβαιον εἰς τὸ ἀνύποπτον
τυχεῖν ὦν, καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐρρωμέ-
5 νον. Ἐκ δὲ τούτων, Παρμενίωνας μὲν πεμπὴν
ἐπὶ ταῖς ἄλλαις πόλιν, αὐτὸν δὲ οἰκίζοντι τὴν Κιλι-
κίαν τε καὶ Ἀσσυρίων χωρὰν, περὶ χαλῶσαι
καὶ φυλάσσειν τὴν παροδὸν, διὸς αὐτῶν ὡς συμ-
μάχων ἔως πρὸς, καὶ ἔως Ἑλλήνας ἔως μοδο-
φόρους, καὶ τὸς Θράκας ὡς Σιταλκῆς ἡγεῖτο,
καὶ τὸς ἰππώτας δὲ ἔως Θεσσαλίας. Αὐτὸς δὲ ὑ-
περον ἄρας ἐκ Ταρσοῦ, τῇ μὲν πρώτῃ εἰς Ἀγ-
χιάλον πόλιν ἀφικνεῖται. Ταύτῃ δὲ Σαρδα-
νάπαλον κτίσας τὴν Ἀσσύριον λόγον. Καὶ τῷ
πευθόμενῳ δὲ καὶ τοῖς θεμελίοις τῶν τειχῶν δὴλη
ἐστὶ μεγάλη τε πόλις κτισθεῖσα, καὶ ἐπὶ μέγα
ἐλθούσα διωόμεως. καὶ τὸ μνημεῖον Σαρδανα-
πάλη ἐστὶν ἢ τῶν τειχῶν τῆς Ἀγχιάλης, καὶ αὐ-
τὸς ἐφεισθήκει ἐπ' αὐτῷ Σαρδανάπαλον, συμ-
βεβηκώς τὰς χεῖρας ἀλλήλων, ὡς μάλιστα ἐς
κρότον συμβάλλοντα. Καὶ ἐπιγράμμα ἐπεγράφη αὐτῷ, Ἀσσύρια χεῖρα μακάρα. Οἱ μὲν
Ἀσσύ-

tem natandi animo sese in Cydnum flumen,
quod mediam urbem secat, coniecisse. Ejus
fontes quum ex Tauro monte oriantur, &
puro solo excipiantur, sit ut unda ejus in-
corruptissima simulque frigidissima sit: at-
que hinc Alexandrum spasmo acutâque fe-
bri & continuâ vigiliâ correptum fuisse. ac
cæteros quidem medicos de vitâ ejus despe-
rasse, Philippum vero Acarnanem medi-
cum, Alexandri comitem, cui in re medi-
câ potissimum fidebat, quique in exercitu
præcipue celebrer erat, medicatam potionem
adhibere voluisse. Atque interea dum hic ad-
hiberi potionem juberet, ille poculum pa-
raret, literas Alexandro à Parmenione alla-
tas, quibus denuntiabat ut sibi à Philippo
caveret. Audisse enim se, Philippum à Da-
rio pecuniâ corruptum ut illum pharmaco
interficeret. Alexandrum, perlectis literis,
quum adhuc eas manu teneret, poculum in
quo erat potio accepisse. Epistolam vero
Philippo legendam dedisse: unoque tem-
pore Alexandrum potionem hausisse, &
Philippum Parmenionis literas legisse. Phi-
lippum vero vultu satis declarasse, bene se
sibi de pharmaco conscium esse. Neque
enim lectione epistolæ ullam animi pertur-
bationem præ se tulisse: hortatum solum-
modo fuisse Alexandrum, ut etiam in reli-
quis quæ præscriberet, suo consilio acquie-
sceret. Salutem enim, si pareret, recupera-
turum. Atque Alexandrum quidem vi mor-
bi levatum fuisse, & Philippo declarasse,
quam fidum amicum illum semper habuif-
set; cæteris etiam qui ipsi aderant, testa-
tum fuisse quam constantem de ipsorum
amicitiâ opinionem, citra ullam suspicio-
nem, concepisset, simulque quam fortiter
mortem ferret. Post hæc Parmenionem ad
præoccupandas alias angustias mittit, quæ
Ciliciam ab Assyriâ dividunt, ut transitum
tueatur, peditibus auxiliariis ei adjunctis,
Græcisque mercenariis ac Thracibus, qui-
bus Sitalces præerat, atque equitibus Thef-
salis. Ipse postremus ex Tarso subsequutus,
primo die ad Anchialon oppidum pervenit.
Hoc ferunt Sardanapalum Assyriorum re-
gem condidisse. & quidem circuitus ipse &
murorum fundamenta argumento sunt ma-
gnam urbem fuisse, & ad summam poten-
tiam pervenisse, & Sardanapali sepulcrum
ad ipsa Anchiali moenia extabat, cui innite-
batur Sardanapalus manus collidens, ut in
plausibus fieri solet. Inscriptio statuæ addi-
ta

17 Καὶ τὸ ὕδωρ καθαρόν] Vulcanius unda incognita.
Mirisicum etymon. Livius xliii, 33 liquidum
multaque fundere aquam dixit. Dion Chrysost. pag.
101 ὕδωρ καθαρόν dicitur αὐτὴ πηγὴ ἔγγυς ἀναδύσθαι. Ἀρ-

Θαυμάσιον ἔστι καὶ διὰ καθαροῦ ἀναδύσθαι, apud Lucia-
num ait Alpheus tom. i pag. 191. & lib. 2 Verax hist.
ἐπὶ λέγει διὰ καθαροῦ καὶ θαυμάσιον ὕδωρ.

Ἀστυνοὶ καὶ μέτεροι ἑφασχοὶ ἐπώνυμ' ἑπὶ τῷ ὅτι-
 ζάμμω. Οὗ δὲ ἦν αὐτῶν, ὃν ἑφασχέται
 ἐπὶ, ὅπ' ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ Ο' ΑΝΑ-
 ΚΥΝΔΑΡΑΪΟΥ ΠΑΙΣ, ΑΓΧΙΑΛ-
 ΛΟΝ ΚΑΙ ΤΑΡΣΟΝ ΕΝ ΗΜΕΡΑΙ
 ΜΙΑΙ ΕΔΕΙΜΑΤΟ. ΣΥ ΔΕ Ω ΖΕ-
 ΝΕ, ΕΣΘΙΕ, ΚΑΙ ΠΙΝΕ, ΚΑΙ
 ΠΑΙΖΕ, ΩΣ Τ' ΑΛΛΑ ΤΑ ΑΝ-
 ΘΡΩΠΙΝΑ ΟΥΚ ΟΝΤΑ ΤΟΥΤΟΥ
 Α' ΖΙΑ. Τὸν ψόφον αἰνισάμενος ὅτι αἱ
 χεῖρες ὅτι τῷ χρότῳ παιζοι. Καὶ τὸ ΠΑΙΖΕ,
 παρὰ τὸ γένος ἑφασχάμενος ἑφασχάμενος τῷ Α' σ-
 ουείω

ta erat Assyriis literis, cui metrum subesse dicebant. Versuum sententia hæc erat,
 „SARDANAPALVS ANACYNDA-
 „RAXÆ F. ANCHIALON ET TAR-
 „SON VNO DIE CONDIDIT. TV
 „VERO HOSPES EDE, BIBE, LV-
 „DE, QVVM CETERÆ RES HV-
 „MANÆ TANTI NON SINT. Plau-
 sum significans quem manus collisæ faciunt.
 Illud vero *Lude*, molliore quodam lascivio-
 reque Assyrio vocabulo expressum aiebant.
 Ex

18 Τὸ παιζέ παρὰ τὸ γένος ἑφασχάμενος. Vera equidem nec suavis minus est hæc observatio Arriani nostri, regem Ptolemæum & quoscunque scriptores (non enim Aristobulum sequitur, ut mox patebit) sequuti, dum ex significationibus verbi παιζέω, quæ sunt perinde diversæ, ac sunt genera παιδαί, eam eligit ac nobis indicat, quæ ad lasciviam αἰχμῇ ἀντιστοιχεί proximam refertur, & ab Scipione *ludus ætatis* appellatur apud Livium lib. xxviii. Nam inde est, quod id Plutarchus fuerit interpretatus ἀφροδισιαζέ lib. i. de fortuna Alexandri; alii vero apud Suidam ἔχω, ut ex eo notavit Barn. Brissonus lib. i. de regno Persarum prope finem. Neque absolum est, quod notatur à viris doctis Evangelistam Lucam reflexisse idem in referenda parabola de homine divite xii, 19 dicente sibi ἀναπαύει, φάγας, πίνω, ἀφραίνω, quum eodem ordine dicat Arrianus ἴδω, πίνω καὶ συνπαύω in Epictet. ii, 20. Venustior omnibus interpretatio auctoris nostri, prout norant Paræmiographi in *Λυδοὶ ἀνιστορήματα* παιζέω, unde transiit ad Romanos jam Livii poetæ tempore, cujus fragmentum est in Festo *Adfatim edi, bibi, lusi*, quod non neglexit Scaliger in Notis, & post eum certatim monstrant alij, etiam Nic. Heinlius ad Heroidas in Epistola Helenæ, ubi nescio quod παιζέω lego. Sed & ex Asia Anacreon ode xi αἰ τῇ γέροντι μᾶλλον Πείπει τὰ τετραπύ παιζέω, ὅτ' ἄν πάλαι τὰ μούρη. Nam certe Orientale aliquid & ex media Asia petitum in eo verbo residere noscet, qui legerit notam Cl. Drusii satis doctam ad Genesin xxvi, 8. Quod autem Græci consentiunt in versione Assyrii sermonis, qua dicitur Sardanapalus ἡρώεα μᾶς διέμας illas urbes, credere id Græcis sane possumus, ut tanto plus mirentur. Nihilominus fieri potuisset, ut decepti fuerint ratione linguæ Asiaticæ, in qua persæpe id quod Græci ἡρώεα dicunt, non diem unum xxiv horarum notat, sed longius & minus definitum spatium, ut sic Anchialus ac Tarsus indicari possent uno eodemque ferme tempore ædificatæ. Quin etiam nescio, cur placuerit Casaubono scribere ad Strabonis paginam dclxxxii hanc inscriptionem exstare & apud Arrianum ex eodem Clitarcho relata. Non habemus scripta Clitarchi, & Athenæus narraturus hanc ἀπὸ τῶν παλαιῶν non citat Clitarchum, sed quum aliud aliquid de morte Sardanapali citavisset, subiungit; Ἀριστοβούλος δὲ . . . φησὶ, ut nec Athenæus nec Arrianus eam descripserint ex Clitarcho. Quin etiam si Athenæus descripsisset ex Clitarcho, tamen palam esset Arrianum ex Clitarcho non descripsisse. Non enim descripsit Arrianus ex eodem, ex quo Athenæus. Scriberent enim tunc ad eandem sententiam. Verum Athenæus ex Aristobulo describens refert ejus statuæ typum fuisse συμβολικῶς τὴν τῷ δεινῷ χειρὶ δαδύλου αἰ ἐκτεταγμένην. Ad eundem modum ex Aristobulo descripsit Strabo. Atqui Arrianus dicit stetit συμβολικῶς τὴν τῷ χειρὶ δαδύλου, quæ schemata sane differunt, ac propterea non ex eodem auctore descripserunt Athenæus & Arrianus, & quum illi testentur plane esse Aristobulum, haud dubie Arrianus Ptolemæum sequutus fuit. Ne dicam ab illis vocari An-

chialen, ab nostro Anchialum. Et tamen Andr. Schottus ad Vaticanam Appendicem Proverbiorum putari à Charilo compositum epitaphium scribit ex Strabone xii & xiv, & Athenæo lib. viii & hoc loco Arriani & Scholiastæ Aristophanis. Omnino festinanter, etiam male interpretes taxans de compositione manuum, qui sequi debent suos auctores. Quamquam verius putem, quod illi scribunt, & non duabus manibus plausum fecisse, sed potius digitorum unius manus ad pollicem pressione sibilum tenuem indicasse, ut vulgo solet fieri, ostendendæ vilitatis gratia. Ita sane ratiocinatur quoque Ludov. Crescollus lib. i. Theat. Rhetor. cap. 20. Id tum una manu fieri potuit, tum gemina erecta & extenta in quemcunque modum. Quod quidem videtur velle verba cujuscunque auctoris antiqui apud Suidam, & auctorem Appendicis Vaticanæ, ὅτι τὸ κατὰ τὴν ἑξῆς τὴν χεῖρα πεσόντα, αἰ τὴν ἀναπαύει τοὺς δαδύλους, quod dicit esse Callisthenis. Alioquin mirifice surdus ille ἡρώεα digitorum utriusque manus supra caput, qui palmis concussis excitari solet. Sed etiam miror, quid Casaubono in mentem venerit scribenti ad Strabonis dclxxxii paginam ab Arriano hanc interpretationem (nempe vocis ΤΟΥΤΟΥ in epigraphe) non esse adjectam, quum plane dicat Arrianus vocem τὴν αἰνισάμενος τὸν ψόφον ὃν αἱ χεῖρες ἐπὶ τῷ χρότῳ παιζοι. Denique si potes credere, hujus Sardanapali conspectum mundo reddere laboravit Thesaurus Brandeburgicus ex duobus nummis; quos quum & ipse possideam, & longe alios in eis observare liceat ductus, apponam prout possum as-

sequi. Ex quibus paret numen aliquod insistere animali, ut animadvertimus crebro. Nec dubito, quin Amanus Deus, more montium. Sed nec in isto animali tam densas jubas licet contemplari, sed plane ut nunc exhibetur. Quod si quæras quale sit, ex pactione urbis Tarsi non videtur dubitandum, quin exhibeat illam færam, quæ contribuebatur lupis, qui scribente Op-
 I 2
 pia-

σεῖω ὀνόματι. Ἐκ δὲ τῆς Ἀγχιάλης ἐς Σόλους ἀφίκετο, καὶ φρυγῶν ἐπήγαγεν ἐς Σόλους, καὶ ἐπέβαλε αὐτοῖς τὰ λατὰ ἀφ' ἧς ἀκούσια δέξουσι ζήμιαν, ὅτι πρὸς τῆς Πέρσης μᾶλλον ἢ τῶν εἰχόν. Ἐνθεν δὲ ἀναλαβὼν τὸ μὲν πεζὼν τῶν Μακεδόνων τρεῖς τάξεις, ἰσχυρότας δὲ πάντας καὶ ἰσχυροτάτας, ἐξελαύνει ὅτι ἰσχυροτάτην κατεχούσας Κίλικας καὶ ἐπὶ πᾶσι πάσαις ἡμέραις ἰσχυρὰ βία ἐξελών, ἰσχυρὰ δὲ ὁμολογία πρὸς τὴν ἀρχὴν, ἐπαύνην ἐς τῆς Σόλους καὶ ἐπὶ αὐτὰ μανθάνει Πτολεμαῖον καὶ Ἀσάνδρον, ὅτι ἐκράτησαν Ὀροντοβάτην τῆς Πέρσης, ὅς τινι τε ἀκρῶν τῆς Ἀλικαρνασσοῦ ἐφύλασσε, καὶ Μυῶδον, καὶ Καῦνον, καὶ Θήραν, καὶ Καλλίπολιν κατεῖχε. Προσῆκτο δὲ καὶ Κῶ, καὶ Τειόπιον. Τῶντο ἡγήσθη ἔγραφοι μάχη μεγάλη καὶ ἀποδανῆν μὲν τῶν ἀμφ' αὐτόν, πρὸς ἐς ἐπὶ ἀκροῖς, καὶ ἰπώεας ἐς πεντήκοντα, ἀλλὰ δὲ οὐκ ἐλάττω τῶν χιλίων. Ἀλέξανδρος δὲ ἐς Σόλους θύσας τε τῶν Ἀσκληπιδῶν, καὶ πομπεύσας αὐτὸς τε καὶ ἡ στρατὸς πᾶσα, καὶ λαμπάδα ὅππτελίσας, καὶ ἀγῶνα ἀφ' αὐτῆς γυμνικὸν καὶ μουσικόν, Σολεῦσι μὲν δημοκρατῶν ἐδωκεν, αὐτὸς δὲ ἀναζήσας εἰς Ταρσὸν, ἰσχυρὰ μὲν ἰπώεας ἀπέστειλε, Φιλώτα δὲ ἀγεῖν ἀφ' ἧς Ἀλφειὸν περὶ ὅτι τὸ πεταμόν τῶν Πύρραμον αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς πεζοῖς καὶ ἡ ἰλὴ τῇ βασιλικῇ ἐς Μαγαρσὸν ἦκε, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τῇ Μαγαρσίδι ἔδωκεν. Ἐνθεν δὲ ἐς Μαλλὸν ἀφίκετο, καὶ Ἀμφιλόχῳ ὅσα ἡρώεα ὤνισσε καὶ εἰσαζήσοντας καταλαβὼν, τὰς αὐτοῖς κατεπαύσε καὶ τῆς Φόρης ἐς βασιλεῖ Δαρείῳ ἀπέφερον, ἀνέκεν, ὅτι Ἀργείων μὲν Μαλλοὶ ἀποικοῖ ἦσαν, αὐτὸς δὲ ἀπ' Ἀργεῖος τῶν Ἑρακλειδῶν εἶνα²⁰ ἦξιν. Ἐπὶ δὲ ἐς Μαλλὰ ὅτι αὐτὰ ἀγέλλε²¹ Δαρεῖον ἐς Σόλους ξυῖν τῇ πᾶσι διωκόμενῃ στρατοπεδεύειν. Οἱ δὲ ἄλλοι ὅτι ἔστι μὲν τῆς Ἀσσυρίας γῆς, ἀπέχεται δὲ τῶν πολλῶν τῶν Ἀσσυρίων ἐς δύο μάλιστα σταδίων. Ἐνθα δὲ ξυμαγαγὼν τῆς ἐταίρης, φεράει αὐτοῖς τὰ ἐξηγελιδνὰ ἑσπέρῃ Δαρεῖν τε καὶ τῆς στρατῶν τῆς Δαρεῖς. Οἱ δὲ αὐτοῖς, ὡς εἶχον, ἀγεῖν ἐκέλευον. Οἱ δὲ, τότε μὲν ἐπαυέσας αὐτὸς, διέλυσε τὸ ξύλλογον, ἡ δὲ ὑπερβία πρὸς ἡγεῖν, ὡς ὅτι Δαρεῖον τε καὶ Πέρσης. Διότι

Ex Anchialo ad Solos pervenit, præsidioque urbi imposito, ducenta argenti talenta in multam iis imperat, quod propensiore erga Persas animo fuissent. Inde cum tribus Macedonum peditum agminibus, sagittariis omnibus, atque Agrianis, Cilicas qui montes occupaverant adortus, iisque intra septem in universum dies partim vi, partim pacationibus in potestatem suam reductis, Solos rediit. Hic Orontobatem Persam (qui Halicarnassi arcem, & Myndum & Caunum ac Theram & Callipolim tenebat) a Ptolemao & Asandro victum cognovit. Accesserat ad victoriam & Cos, & Triopium. Hunc magno prælio victum perscribebant, caesis peditum circiter septingentis, equitum quinquaginta, vivis non infra mille captis. Alexander quum apud Solos Æsculapio sacrificasset, ipseque pariter ac totus exercitus pompam facibus circumgestatis peregisset, ludis etiam gymnics ac musicis editis, Solensibus democratiam concessit. Ipse Tarsum versus movens (negotio Philotæ dato ut equitatum per Aleium campum ad Pyramum flumen ducat) cum peditatu & turmâ regiâ Magarsum venit, & Minervæ Magarsidi sacrificavit. Inde Mallum profectus, Amphilocho ut heroi parentavit, quumque cives seditione laborantes offenderet, eâ sedatâ, tributa quæ Dario regi pendere soliti erant, iis remisit, quod Malli Argivorum coloni essent, ipseque ab Heraclidis Argivis oriundum se perhiberet. Quum adhuc apud Mallos esset Alexander, nuncium accipit, Darium cum universo exercitu ad Sochos castra fixisse. Est is Assyriæ locus ab angustiis quæ Assyriam aperunt bidui itinere diffusus. Convocatis itaque amicis, quæ sibi de Dario ejusque exercitu nuntiata erant exponit: qui quidem inde confestim in eos duci postulabant. Alexander collaudatâ eorum virtute, tum quidem concilium dimisit: postero vero die exercitum in Darium & Persas duxit: quumque

piano lib. 111 Cynegeticæ. Ταῖροιτοι φοβήτης ὑπὲρ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος Κίλικας τε πᾶν καὶ πρῶτος Ἀμάνθ Καλὸς ἰδὼν θύσας πανέχοις, οὐ τε καλῶς χροῖσται ἀφ' αὐτῶν πρὸς ἀνέμους ἐνδύσας. Οὐ λόγος, ἀλλὰ λόγος προφύλακτος, αἰσχύνης δὲ.

19 Ἐνταῦθα δὲ ἐς Μαλλὸν] MS. Opt. ἐνταῦθα δὲ. Deinde quod sequitur ἐπὶ Ἀργείων μὲν Μαλλοὶ ἀποικοῖ, mirum si ita scripserit Arrianus. Nam MS. Optimus & duo alii legebant Μαλλοὶ, nec aliud hujus urbis gentile memorat Stephanus. Etiam Strabo lib. xiv, ubi hujus historiz mentionem facit, non nisi Μαλλοὶ dicere in fœminino. Et haud dubie Μαλλοὶ homines non sunt nisi in India. Audiveruntne unquam Cratem Mallum? At passim legitur Κράτης ὁ Μαλλωτής. Plane tamen non poteris mirari, si in Thesaurio Brandebur-

gico pag. 438 legas [Et Alexander Mallis tributa remisit, quod Argivorum Coloni essent, ipseque ab Heraclidis Argivis se oriundum perhiberet] quoniam ista sunt ibi quotidiana.

20 Ἀπ' Ἀργεῖος τῶν Ἑρακλειδῶν εἶνα] Vulcanius ab Heraclidis Argivis oriundum. Facius ex Herculis Argivi genere se ortum. Argivi Heraclidæ multi fuerunt, ab quibus non fuit oriundus Hercules. Multæ ibi familiæ Heraclidarum, ab quibus non descendit iste heros. Una modo stirps per Caranum referebat cum ad Herculeum & immiscebat sanguini Heraclidarum. Potuit tamen & Freinshemio placere sic citanti ad Curtium 111, 7, 5. Cur ergo non simpliciter maluit ab Argo oriundus ex Heraclidæ vel Herculis posteris?

ραῖοι δὲ ὑπερβαλὼν τὰς πύλας, ἐσρατοπέ-
δθσε πρὸς Μυριάδρου πόλιν· καὶ τὸ νυκτὸς
χειμῶν ἐπιγίγνετο σκληρὸς, καὶ ὕδωρ τε ἐξ ὕ-
δατος καὶ πνεῦμα βίαιον. Τὸτο χατέχεν ἐν τῷ
σρατοπέδῳ Ἀλέξανδρον. Δαρεῖοι δὲ πῶς μὴ
ἐμὴν φρασίαν διέτριβεν, ἐπιλεξάμενος τὸ
Ἀστυείας γῆς πεδῖον πάντη ἀναπεπαισμένον,
καὶ ἴσως τε πλήρη τῆς φραγῆς ἐπιτήδειον, καὶ ἐπι-
πάσασθαι ἡ ἵππων ἐύφορον. Καὶ τὸτο τὸ
χρῆμα ἐκινεῖσθαι αὐτὰ μὴ ἀπλείπειν Ἀ-
μύντας ὁ Ἀντίοχος, ὁ παρ' Ἀλεξάνδρου αὐ-
τόμολος. Εἰναι γὰρ τὴν ἐνυπνίαν πρὸς τὸ
πλῆθος καὶ τὸ σκεῦος τῆς Περσῶν²¹. Καὶ ἐμῶν
Δαρεῖοι. Ὡς δὲ Ἀλέξανδρος πολλὴν μὲν ἐν
Ταρσοῦ τριβὴν ἐπὶ τῇ νύκτι ἐγίγνετο, οὐκ ὀλί-
γη δὲ ἐν Σόλοις, ἵνα ἐθνή τε καὶ ἐπόμενοι, καὶ
ἐπὶ τῆς ὀρεινῆς Κίλικας διέτριβεν ἐξελάσας,
ἵστο ἔσθλη Δαρεῖον τὸ γράμμιον καὶ αὐτὸς τε ὁ
καὶ τὸ ἡδίστον ἰὺ δόξαδεν, ἐς τὸτο οὐκ ἀκ-
σίως ὑπῆρχεν· καὶ ὑπὸ τῷ χαλκῷ ἡδονῇ ἐκιν-
των²² τε καὶ ἐκινεῖσθαι ἐπὶ χαλκῷ τοῖς αἰ-
βασιλίστοις ἐπαυρόμενος, ἐγὼ μὲν Ἀλέ-
ξανδρον ἐθέλειν πρὸς τὴν ὁδὸν, ἀλλ' ὀκνεῖν
γὰρ, πικρὰν ὁδὸν ὅτι αὐτὸς πρὸς τὸν χα-
λκόν· ἀλλὰ τὴν ἵππων τῶν Μακεδόνων τῶν φραγῶν
ἀλλὰ ἄλλοθεν αὐτὰ ἐπαύροντες ἔλεγον²³. καί-
τοιγε Ἀμύντας ἦεν τε Ἀλέξανδρον ἰσχυρί-
ζετο ὅτι ἐν πύλῃσι Δαρεῖον ἔστα, καὶ αὐτὸς
πρὸς τὸν ἐκείνου ἐκείνου. Ἀλλὰ τὰ χεῖρα μά-
λιν, ὅτι καὶ ἐν τῷ πεδυνίῳ ἡδὴ ἀκασαίμην,
ἐπειθε· καὶ ἡ καὶ δαίμονιον τυχὸν ἦεν αὐτὸν εἰς
ἐκείνου τὸ χῶρον, ὅτι μὴτε ἐν τῇ ἵππων πολλὴ ὁ-
φέλεια αὐτῷ ἐγένετο, μὴτε ἐκ τῶν πλῆθους αὐ-
τῶν τὸ τε ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀκοντῶν τε καὶ τοξο-
μάτων· μὴδὲ τὴν λαμπρότητα αὐτῆς τῆς φραγῆς
ἐπιδείξαι ἐδωκέν· ἀλλὰ Ἀλέξανδρος καὶ τοῖς
ἀμφ' αὐτὸν θυμαρῶς τὸ νίκην παρέδωκεν. Ε-
λθὼν γὰρ ἡδὴ καὶ Πέρσης πρὸς Μακεδόνων ἀ-
φαιρέσειεν τὸ Ἀσίαν τὴν δεξιάν, καὶ θαρσύν-
ει Μήδων μὲν πρὸς Περσῶν ἀφαιρέσειεν, πρὸς
7 Μήδων δὲ ἐπὶ πρὸς Ἀστυείας. Ὑπερβαλὼν
δὴ

que secundis castris Pylarum angustias su-
perasset, ad Myriandrum urbem castra po-
suit: cæque nocte ingens orta tempestas,
magnaue imbrum ac ventorum vis cælo
effusa, Alexandrum in castris continuit.
Darius interea cum exercitu castris locum
delegerat, Assyriæ campum planum omni-
que ex parte apertum, qui & magnitudini
exercitus maxime commodus esset, & ad
ducendum equitatum peropportunos visus
fuerat. A quo quidem loco ne recederet,
Amyntas Antiochi filius, ab Alexandro
transfuga, suaserat. Loci enim amplitudi-
nem, & multitudini Persarum & impedi-
mentis percommodam esse. Et mansit qui-
dem eo loci Darius. Cæterum quum Ale-
xander longiorem moram Tarsi ob ægritu-
dinem faceret, neque minorem Solis, ubi
& sacrificarat & ludos fecerat: multum etiam
temporis in expeditione adversus Cilicas
montanos posuisset: Darium a sententiâ suâ
abduxit. neque ægre ad id quod maxime
cordi erat credendum pertractus est. Siqui-
dem ab iis qui ad voluptatem tantum loquen-
tes aderant, semperque aderunt regibus,
eorum damno, impulsus, Alexandrum ul-
terius progredi nolle sibi persuaserat, nun-
tio sui adventus perculsum. Hoc etiam mo-
do ejus animum commoverant, quod Darii
equitatum facile universas Macedonum co-
pias proculcaturum dicebant: quantumvis
Amyntas Alexandrum, ubicunque is Da-
rium esse audiret, venturum affirmasset:
ibique eum opperiri suavisset. Cæterum de-
terior sententia, quod primo accessu gratior
,, auribus accideret, vicit. Ac fortasse Deus
,, illum eo loci adduxit, ubi nec equitatus
,, magno usui esse posset, ut nec infinita ho-
,, minum pariter & jaculorum ac telorum
,, multitudo, sed nec ipsam quidem exerci-
,, tus magnificentiam ostendere poterat: sed
,, Alexandro facile omnino victoriam præ-
,, bebat. Oportebat enim Asiæ imperium
,, Persis a Macedonibus adimi, quemadmo-
,, dum Persæ Medis ac prius Medi Assyriis
,, ademcrant. Darius, superato monte qui 7
prope

21 Καὶ τὸ σκεῦος τῆς Περσῶν] Sane aliquoties auctor ad-
hibet istud substantivum, sed alia notione, quam hic
desideratur, ut VII, 6. Πικρὰς δὲ Περσῶν σκεῦος τῆς
σκεινῆς καὶ τῆς φωνῆς περιέχον. Et cap. 13. Καὶ πικρὰς σκεινῆς
αὐτῶν ἵππων ἐσταλμένοι. Et cap. 15. ἵππων, ὡς τὰ τῶν
δούλων καὶ τῶν σκευῶν τότε πικρὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Et cap. 29. Ὡς
ἱμοὶ γὰρ καὶ ἡ Περσικὴ σκεινὴ σφοδρῶς εἶναι δοκεῖ. In Indicis
cap. 8. Τῶν σκευῶν δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ φωνὴ ἢ τινὰ ἴσχυριν. Adeo
valde in arctum redigitur significatio ejus vocis ab Arria-
no, ut modo notet habitum ornatumque corporis in
uno vel pluribus, quum hoc loco longe aliter laxiusque
notet omnem apparatus bellicum, qui vel in multitu-
dine virorum militarium vel in comitatu instrumentor-
um & comitatu solet contineri. Hinc vide, an
non Arriani manus ipsa fuerit, quam nobis præbet

MS. Optimus τὸ ἐπισκευῆς.

22 Ὡς δὲ καὶ ἡδὴ ἐκινεῖσθαι] Recte facies, si consu-
lueris Cl. Freinshemium ad Curtii librum VIII cap. 5.
n. 6. Ita enim deprehendens rationem hujus versionis.
Est autem ingenua hæc & mire libera prope Romanam
aulam monitio Arriani nostri, in qua exemplum ejus
præbere videtur Tacitus lib. XIV annal. 13. *Deterrimus
quisque, quorum non alia regia facundior fuit, invi-
sum Agrippina nomen & morte ejus accensum populi fa-
vorem differunt.* Et Josephus exemplum ejus videtur
voluisse tradere in Euthycle Spartanum insinuante in au-
lam Herodis lib. I αἰσίου c. 17.

23 Ἐπὶ πικρὰς ἵππων] MSS. etiam Opt. etiam Augu-
stanus à Vulcanio inspectus, etiam Basilicensis editio
ἐπὶ πικρὰς. Ita ἵππων infra videbimus.

δὴ τὸ ὄρεον Δαρεῖον τὸ χτ' παρὰ Πύλας παρὰ
Ἀμανικὰς καλὴ μὲν, ὥς ὅτι Ἰσὸν περὶ
γε, καὶ ἐγένετο κατόπιν Ἀλέξανδρον λαβόν²⁴.
Τὴν δὲ Ἰσὸν καταχθόν, ὅσους ἀφ' ὧσιν ὑπο-
λελειμμένους αὐτῷ τὴν Μακεδόναν κατέλαβε,
ἴστας χαλεπῶς αἰκισάμενον ἀπέκλεινεν· ἐς
δὲ τὴν ὑπεραίαν περὶ τὸν ποταμὸν τὴν Πί-
ναρον. Καὶ Ἀλέξανδρος ὥς ἤκουσεν ὅτι τὸ
ὅπουθεν αὐτῷ ὄντα τὸ Δαρεῖον, ἐπεὶ καὶ πιστὸς
αὐτῷ ὁ λόγος ἐφαίνετο, ἀναβιβάσας εἰς τρια-
κόντορον τὴν ἐταίρων ἡτὰς ἀποπέμψας ὅπως ὅτι
Ἰσὸν κατασκευασμένους εἰ ταῦτα ἐξαγγέλλε-
ν. Οἱ δὲ ἀναπλυσάμενοι τὴν τριακοντίαν, ὅτι
κολπώδης ἡ καὶ ταύτη θάλασσα, μᾶλλον ἢ
ὁπότεως κατέμαθον αὐτῷ στρατοπεδεύοντας
ἰὺς Πέσσας· καὶ ἀπαγγέλλουσιν Ἀλέξανδρον ἐν
χερσὶν εἶναι Δαρεῖον. Οἱ δὲ συγκελεύσας στρα-
τηγὸς τε καὶ ἰλάρχας, καὶ τὴν ξυμμάχων τοὺς
ἡγεμόνας, παρεκάλει θάρρειν μὴ ἐκ τῆς ἡδὴ
σφίσι καλῶς κενωκυμένης, καὶ ὅτι πρὸς νε-
νικημένους ὁ ἀγὼν νενικηκόσιν αὐτοῖς ἔσται²⁵. καὶ
ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ σφῶν στρατηγεῖ ἀμεινον, ἐπὶ
νῦν Δαρεῖον ἀγαθὸν καθύρξαι πλεονέχοντα ἐκ
τῆς θύρωσας ἐς τὰς πενόμενους· ἵνα σφίσι μὲν
ξύμμετρον τὸ χεῖρον ἀναπύξαι τὴν θάλασσαν,
τοῖς δὲ Ἀχαιῶν τὸ πλεονέχον ὅτι ἔσται τῇ μάχῃ
εἴτε τὰ σώματα εἴτε τὰς γνώμας ὡς ἀπλη-
στοῖς. Μακεδόνες καὶ Πέσσαι καὶ Μήδοι, ἐκ
πάνυ πολλὰς τρυφῶσιν, αὐτὸς ἐν τοῖς πόνοις
τοῖς πολεμικοῖς πάλας ἡδὴ μὲν κινδυνῶν ἀσκη-
μένους, ἄλλως τε καὶ δούλοισι ἀνθρώποις ἐλθόν-
τες ἐς χεῖρας ἤξεν. Οἱσι τε Ἑλλήσι καὶ Ἑλλη-
σιν, ὅς καὶ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν μαχίαν, ἀλλὰ πρὸς
καὶ ξυμμάχους Δαρεῖον, ἐπὶ μάχῃ, καὶ ὅτι τῇ
πολλὰς, κινδυνῶντας. Τῶς δὲ ξυμμάχους σφίσι,
ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐκόντας ἀμυνόμενους βαρ-
βάρων τε αὐτῶν Θράκας, καὶ Πάριους, καὶ Ἰλ-
λυριους, καὶ Ἀγριανούς, ἰὺς θύρωσας τε καὶ τὴν
Εὐρώπην²⁶ καὶ μαχίαν, πρὸς τὰς ἀπο-
νέτατάς τε καὶ μαλακώτατάς τ' Ἀσίας γῆν ἀν-
τιτάσσοντα· ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρον ἀντιταττάμενον
Δαρεῖον. Ταῦτα μὲν ἐν ἐς πλεονέχοντα τὸ ἀγ-
ῶν ἐπέζη. Τὰ δὲ ἄλλα ὅτι μεγάλα ἔσται
σφίσι καὶ κινδυνῶν ἐπεδείκνυν. Οὐ γὰρ ἰὺς σα-
τράπας ἰὺς Δαρεῖον ἐν ἡμέρᾳ τότε κρατήσιν, καὶ
τὴν ἰπποσύνην ἐπὶ Γραμμά ταχθεῖσαν, ἐδὲ τῶς

διου-

24 Εἰγένετο κατόπιν Ἀλέξανδρον λαβόν] Vulcanius Alex-
andrum imprudens à tergo relinquens. Obscure, nec
commode ad Græcā. Facius, ignarus Alexandrum jam
tergo instare. Ne id quidem ab Arriano dicitur, qui
intelligit & ignarus à tergo Alexandri fuit, prætereun-
do scilicet longius.

25 Ὅτι πρὸς νενικηκόσιν αὐτοῖς ἔσται] Ambiguus in hoc
loco vehementer hæsit Vulcanius, ad quem mollien-
dum postea sic Latine fuit interpretatus quodque ut vi-

prope Pylas Amanicas est, Ison versus mo-
vit, Alexandrum imprudens à tergo relin-
quens. Captā Iso, quotquot Macedones ibi
propter valetudinem relictos comprehen-
dit, crudeliter excruciatos interficit. Postero
die ad Pinarum amnem processit. Alex-
ander, simulac audivit Darium à tergo re-
lictum, quoniam illi parum certum hoc
nuntium videbatur, quosdam ex amicis na-
vi quæ XXX remis agitur impositos, Is-
sum remittit, exploraturos an quæ nuntia-
bantur vera essent. Qui triacontoro con-
scensā, quod mare illud sinuosum sit, facie
cognoverunt Persas ibi castra posuisse:
atque Alexandro renuntiant, Darium in
manibus esse. Ipse, convocatis cohortium
turmarumque ductoribus, & auxiliariorum
præfectis, hortatur bono ut animo sint ob
ea quæ præclare antea fortiterque gessissent,
& quod ipsis victoribus adversus victos pu-
gna esset futura. Deum pro ipsis potius pu-
gnare, qui Darium impulerit ut exercitum
ex spatiosissimo campo in illas angustias ad-
duceret, ut Macedonibus commodus ad ex-
plicandam phalangem locus esset: hostibus
vero tanta multitudo ad pugnandum inuti-
lis. Adhæc neque corporum neque animo-
rum viribus pares esse. Macedones enim
cum Persis & Medis, qui multò jam tempo-
re otio ac deliciis enervati essent, congres-
suros: ipsos bellicis laboribus jamdudum ad
pericula subeunda exercitatos: præterea li-
beros homines cum servis conflicturos, Græ-
cos qui in utraque acie essent, non iisdem
conditionibus pugnatos. Qui enim à Da-
rii partibus essent, mercede eaque exigua
conductos pugnare: eos qui à Macedonibus
essent, pro Græciā sponte suā adductos di-
micare. Ex barbaris autem Thracas, Pæo-
nas, Illyrios & Agrianas, fortissimos totius
Europæ & bellicosissimos, adversus molles
effæminatasque Asiæ gentes in aciem ituros.
Denique Alexandrum adversus Darium
exercitum ducere. Atque hæc quidem ad
prælii prærogativam significandam com-
memoravit. Adhæc præmiorum quæ huic præ-
lio proposita essent magnitudinem exponit.
Neque enim eos, satrapas Darii illo prælio
victuros, neque equitatum qualis ad Grani-
cum amnem constiterat, neque viginti mil-
lia

Horibus res successura esset, etiam adnotat in V.C. esse
προσπικηκόσιν una voce. Sed in Supplementis Lacuna-
rum cap. 29 ostendimus Græcā defectā esse, nec po-
tuisse recte verti, nisi illa, quæ vides, ab Optimo co-
dice porrecta immitterentur. Facius dederat: bene ste-
rare ex iis quæ sibi superioribus præliis prospere evenissent,
jubes: certam victoriam in manu esse.

26 Τῶς εὐρωσινίας τε κατὰ τὴν Εὐρώπην] Ante præpo-
sitionem κατὰ ex Opt. inserendam putō voculam τ.

διουμένους ξένους ἰσὺς μαθοφόρους, ἀλλὰ Περσῶν τε ὅ, ἢ τῶν ὀφελῶν καὶ Μήδων, καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη Πέρσαις καὶ Μήδοις ὑπήκοα ἐποικίει τῶν Ἀσίων, καὶ αὐτὸν μέγαν βασιλέα παρόντα, καὶ ὡς ἔδεν ὑπολειφθῆσθαι σφίσι, ὅτι τῶνδε ἰσὺς ἀχῶν, ὅτι μὴ κρατεῖν τῶν Ἀσίων ξυμπάσης, καὶ πέρας τοῖς πολλοῖς πόνοις ὀπιθεῖναι. Εἰ πὶ ἰσὺς τοῖς δὲ τῶν εἰς τὸ κοινὸν ξυλειτουργήσασιν ἡδὴ περὶ αὐτῶν ὑπερμύθηται. Καὶ εἰ δὴ τῶνδε πρὸς αὐτοὺς ἐς χαλκῶν τετολημμένων, ὀνομαστὶ ἔχοντες ὅτι ἰσὺς ἐργῶ ἀναχῶν, καὶ τὸ αὐτῶν οὐκ ἀκινδυνόν²⁷ εἰ ταῖς μάχαις ὡς ἀπαχθεῖσθαι ἐπεξή. Διὲς δὲ καὶ Ξενοφῶντι καὶ τῷ ἄμα Ξενοφῶντι μυθῶν ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ὡς ἔδεν ἢ ἔπε καὶ πληθῶν ἔπε καὶ ἄλλων ἀξίωσιν σφίσι ἐπεικότες. ἔδεν ἰσὺς αὐτοῖς παρόντων Θησαυρῶν, ἔδεν Βοιωτῶν, καὶ Πελοποννησίων, ἔδεν Μακεδόνων καὶ Θρακῶν, ἔδεν ὅση ἄλλη σφίσι ἰσὺς ξυλειτουργῶν. ἔδεν τοξοτῶν, καὶ σφειδονητῶν, ὅτι μὴ Κρητῶν, καὶ Ροδίων ὀλίγων. καὶ ἰσὺς ἐν ἰσὺς κινδύνῳ ὑπὸ Ξενοφῶντι αὐτοχρεδιάζοντων. Οἱ δὲ βασιλεῖα τε ξυλειτουργῶν διουμένη πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ ἐτίθεντο, καὶ ἔθνη ὅσα χαλκῶν εἰς τῶν Εὐξείνου πόντου καὶ ὁδὸν σφίσι ἐπεγέμετο, νικῶντες ἀπὸ ἡλίου²⁸. ὅσα τε ἄλλα ἐν τῶν τοιαύτων πρὸς τῶν κινδύνων ἐς πρὸς χαλκῶν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἐξ ἀγαθῶν ἡγεμόνων πρὸς εὐνοίας εἰκός. Οἱ δὲ ἄλλοι ἄλλοθεν δεξιῶν ἡγεμόνων τε τῶν βασιλεῶν, καὶ ἰσὺς λόγῳ ἐπαίροντες, ἀγνοοῦν ἡδὴ ἐκέλευον. Οἱ δὲ τότε μὲν δειπνοποιεῖσθαι πρὸς χαλκῶν, πρὸς πέμπτῃ δὲ ὡς ὅτι ἰσὺς πύλας²⁹, τῶν ἰσὺς ὀλίγους ἡνῶς³⁰ καὶ τῶν τοξοτῶν πρὸς χαλκῶν φορμένους τῶν ὁδὸν τῶν ὀπίσω, ὡς ἐπὶ τὰς πύλας. καὶ αὐτὸς τῶν νυκτῶν ἀναλαβὼν τῶν φρεσὶν πᾶσαν ἡμέραν, ὡς κατὰ χεῖρας αὐτῶν ἰσὺς πύλας. Ὡς δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἐκράτησεν αὐτῶν τῶν παρόντων, ἀπέπαινε τῶν φρεσὶν ὅλοιον τῶν νυκτῶν, αὐτῶν ἐπὶ τῶν περὶ πρὸς φυλακῶν ἀκρεβῆς κατὰ τῶν σφαιρῶν. ὑπὸ δὲ τῶν ἰσὺς καλῶν πρὸς τῶν πυλῶν καὶ ἰσὺς ὁδὸν καὶ ὡς μὲν πάντῃ σφειδονῶν ἰσὺς ἰσὺς, ἐπὶ κέρως ἦγεν ὡς δὲ διέχωρξεν ἐς πλάτῃ, αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν τὸ κέρας, ἐς φάλαγγα, ἄλλων

lia exterorum mercenariorum, sed summam imperii Persici ac Medici, & quotquot usquam nationes Persis ac Medis parentes Asiā inhabitant: ipsumque adeo magnum regem debellaturos, nihilque ex eo praelio reliquum futurum, quam ut universæ Asiæ imperent, & optatum laboribus suis finem imponant. Adhæc quæ splendide ab iis collatis viribus jam gesta essent recensabat. Siquis vero audax aliquod & laudabile facinus privatim edidisset, nominatim singulos evocans, eorum non sine periculo in adeundis præliis virtutem, quam minimā poterat cum invidia, collaudabat. Fertur autem etiam Xenophontis, & decem millium qui cum eo fuerant meminisse, quippe quod ipsis neque numero, neque ullā aliā æstimatione comparandi fuerint: quod neque Thessalos equites, neque Boeotios, aut Peloponneses, neque Macedonas aut Thracas, neque alium ullum equitatum qui ipsis accensus erat, habuissent. neque sagittarios aut funditores, præter Cretenses & Rhodios nonnullos, quos Xenophon in ipso discrimine festinanter conscripserat. Hos tamen regem cum universo exercitu ante Babylonem in fugam vertisse, gentesque omnes, quotquot iis Euxinum pontum petentibus, in itinere restiterunt, domuisse. Alia præterea adiecit, quibus bonum imperatorem ante prœlia ad bonos ac strenuos milites exhortandos uti par est. Illi certatim regem complexi, & verbis efferentes, è vestigio in aciem duci postulant. Tum Alexander corpora curare jubet, equitesque nonnullos & sagittarios ad Pylas præmittit, qui viam, quam jam transierat, explorent. ipseque noctu cum universo exercitu movit, ut angustias illas denuo occupare posset. Ut vero sub medium noctis rursus Pylas insedit, reliquum noctis exercitui ad quietem dedit, excubiis summā diligentiam in ipsā rupe dispositis; sub auroram ex Pylis in viam descendit, & quamdiu magna erat viarum angustia, angustam etiam aciem ducebat: ubi vero laxare se sinus montium cœperunt, explicuit subinde cornu, alium atque alium ordinem armato-
rum.

27 Καὶ τὸ αὐτὸ ἐκ ἀκινδυνόν] Qua ratione interpretatus sit Vulcanius, patet. Verum hæsit in hoc loco Vir Eximius, & propterea in margine posuit interpretationem Facianam, sequæ periculis omnium in praeliis socium & participem fuisse commemorat. Quid factum? Ex nupera editione hoc posterius eiecitum est, quod tamen multo propius venit ad scopum auctoris, neque quidquam ad Græcā Arriani accedit Vulcanius. Proprie Græca volunt, nominatim unumquemque ad mentionem facinoris præclari appellans, suam quoque omnis periculi in praeliis negligentiam quam minima cum invidia edidisset. Dictum quippe est, ut apud Curtium

7, 1. Ceteros ad deditionem sui excitatus exemplo. Notum illud Hermogenis: Τὸ ἑαυτὸν ἐκαστὸν ἐκαστὸς εἶναι καὶ ὑμίστην, ἀπαχθεῖσθαι κοῦσθαι μίθῃ τεταῖς.

28 Νικῶντες ἀπὸ ἡλίου] Opt. ἐπὶ ἡλίου, quod verissimum. Antea etiam ἰσὺς ὡς ἄλλα κατὰ τῶνδε.

29 ἢ οὐκ ἐπὶ τῶνδε ὡς ἐπὶ τῶνδε πύλας] Admodum dubito, an non quatuor ultimæ voces notæ sint, quum statim in hac eadem periodo sequantur. Et sane mirifice inde se expedivit Vulcanius.

30 Τὰς ἰσὺς ὀλίγους τῶνδε.] Vox ultima in nulli MS. mihi apparuit, idemque ex novissima collatione testatur manus Vulcanii.

ἡ ἄλλη τῇ ὀπλιτῶν τάξει ὡς ἔχον, τῇ μὲν, ὡς ἐπὶ τὸ ὄρϑον, ἐν δεξιτερᾷ δὲ, ὡς ἐπὶ τῇ θάλασσᾳ. Οἱ δὲ ἰππεῖς αὐτῶν πῶς μὲν κατόπιν τῶν πεζῶν τεταγμένοι ἦσαν· ὡς δὲ ἐς τὴν θύρουχλειαν παρεῖσαν, συνέτασεν ἡδὴ ἡ θύρουχλειαν ὡς ἐς μάχην· πρῶτος μὲν ἐπὶ τῇ δεξιᾷ κέρας παρὰ τῷ ὄρϑῳ τῶν πεζῶν τό, τε ἀγῆμα ἡ τῆς ὑπαρχίας, ὧν ἡγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος· ἐχομένῳ δὲ τέτον, τὴν Κοῖνὴν ἰάξιν· ἐπὶ δὲ ἰστίοις, ἡ Περδίκχῃ. Οὗτοι μὲν ἔστε ἐπὶ τῷ μέσῳ τῇ ὀπλιτῶν ἀπὸ τῆς δεξιᾷ δεξιόθεν τεταγμένοι ἦσαν³¹. Ἐπὶ δὲ τῇ θύρῳ, πρῶτῃ μὲν ἀμύνει τάξις ἡ, ἐπὶ δὲ ἡ Πτολεμαίῃ³², ἐχομένη δὲ ταύτης, ἡ Μελεάγρῃ. Τῇ δὲ θύρῳ τοῖς πεζοῖς μὲν Κρατερὸς ἐπετέτακτο ἀρχεῖν, τῇ δὲ ξυμπληρῇ θύρῳ μὲν Παρμενίων ἡγεῖτο· ἡ παρήγελτο αὐτῷ μὴ

rum in phalangem adducens, dextrâ quidem montem versus, lævâ autem ad mare. Equites porro interea peditibus à tergo constituti erant. At postquam in aperta loca ventum est, exercitum statim ad proelium committendum instruit. In dextro cornu montem versus peditum agema locat, & scutatos, quibus præerat Nicanor Parmenionis filius. Proximum his, Cœni; mox Perdiccæ agmen. Hi quidem usque ad medium gravis armaturæ ab dextris incepturus pugnam locaverat. A sinistro vero, primæ erant Amyntæ copiæ, inde Ptolemæi: proximæ huic Meleagri. Et quidem ad lævum Craterus peditibus præfectus erat: totum autem sinistrum cornu Parmenio ducebat. Huic imperatum erat ne à mari recederet,

ne
ἀπολείπειν τὴν θάλασσαν, ὡς μὴ κυκλωθῇεν ἐκ

³¹ Εἰς τὴν ἐπὶ τὸ μέσον τῇ ὀπλιτῶν αὐτῶν τῇ δεξιᾷ ἀρχομένην τάξιν μὲν ἦσαν] Quocunque verisimilitudinis fascino hæc scriptura, quam ab Freinshemio notis ad Curtium 111, 9, 7 prognatam in contextum recipere cunctatus non est nuper editor (quod sane miror, quum in animadversione vanissima suum inventum, nempe ἀρχομένην pro αὐτῇ, præponat, idque nomen vestigiis quibuldam in uno manuariorum existere testetur; sed qua fide & veritate, novit ipse) perstringat intentionis aciem, atque ita prorsus probata sit, tamen cogor obniti, & temerario auso iustam dicam impingere. Non quod Vulcaniano propugnare, sed quod Arrianum tueri & conficiendum penitus dare ptoposui. Etenim, quod palmarium videri potest; nunquam aliquo in loco Arrianus verbo isto ἀρχομένης vel ἀρχομένης & ea figura utitur, ut uspiam per id intelligat *presuturus* aut aliquid aliud derivatum à *preesse*. Sed quum id exprime-re vult, semper activo utitur ἀρχεῖν & ἀρχεῖς. Exempla in promptu sunt & cuiusvis exposita. *ἀρχομένης* vero nunquam utitur, nisi pro *incipiens*. Ecce loca omnia. Lib. 11, 19. Ἀλεξάνδρος δὲ τὸ το χωρὶς αὐτὸ τῇ ἰππικῇ ἀρχομένης πλατύτητι χωνύται. 111, cap. 21. αὐτὸς δὲ ἀμφὶ διίλιν αἰγὴν ἀρχομένης δόρυ ἡγεῖτο. 14, 29. καὶ αὐτὸς ἐχωνυσ ἀρχομένης ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῷ λόφῳ. 4, 1. τότε δὲ τῇ Ἀκρίῳ ἀρχομένης λέγει τὰ δὲ. In Indicis c. 33. Ἀπὸ τῆς ποταμῆς τῆς ὀχθῆς ἀρχομένης ἔς τὴν ἐπὶ τῇ αἰγῇ. At vero ἀρχομένης & ἀρχομένης sic ab Arriano adhibentur, ut nunc significant regi & subjectis, nunc *incipere* & *incipiens*. Id quoque patet partim ex 14, 11. ἡ δὲ διίλιν ἀρχομένης τῇ διόρυχῃ. At 4, 25. Πρὸς τῇ ἀρίστῃ ἀρχομένης τῆς πολλῆς. 61, 27. Οὐκ ἔχον ὑπὸ τῇ Ἀλεξάνδρῳ βασιλείᾳ ἀδικοῦν τῆς ἀρχομένης ὑπὸ τῇ ἀρχομένη. 71, 5. Οὐ χῆναι ἔτι τῇ ἀρχομένης τινι ἄλλο τι ἢ ἀλφειὸν δοκῇ τῇ βασιλείᾳ. Agnoscis in his id quod prius posui. Hinc ergo palam est, ἀρχομένης ne in suspicionem venire posse, id aliquando ab Arriano positum fuisse pro *presuturus*, sed certo constare semper pro *incipiens*. Secundo prorsus omnes MSSi Florentini absque ulla litura ἀπὸ τῆς δεξιᾷ ἀρχομένης (quod quum Freinshemius ineptum & natum ex vitiata scriptura, nuperus stello ad Freinshemii imitationem ineptum & à mala manu appellant, utinam & prior nihil unquam protulisset ineptius, & posterior non à pejore genio & manu in mundum tulisset Arrianum!) exhibent. Tertio, si admittatur novum illud, non poterit Arrianus non videri inepte balbutiens, qui sic ter dicat Alexandrum dextro cornu præfuisse; etiam si enim id hic non dicatur, satis

superque est bis inferius id indicari: sic ut quo alii confirmari se putant ad recipiendum Freinshemianum, eo maxime nos ab isto consilio deterreamur. In aliis aciebus Alexandrum dici ad dextrum curare, nihil facit ad hunc locum, neque id nos negamus. Etiam in omnibus illis locis, quæ allegantur ad probandum Alexandrum semper dextro cornu præfuisse, quod nullus unquam negavit, nuspiam dicitur ἀρχομένης τῇ δεξιᾷ. His quid possit obduci, uti nullus cum maxime video, ita in posterum libens expectabo. Itaque verumus, *Hos quidem usque ad medios gravis armaturæ ordines ab dextro inchoaturo locaverat*. Duo dicit obiter Arrianus, nempe & quos in dextra parte locaverit, & quo sensu potissimum hos ad hanc partem elegerit, nempe quod omnia conficatus decrevisset apud se ab hoc cornu aciem inchoari debere, unde patet in his fiduciam majorem ipsi fuisse. Gualterus libro 11 Alexandreidos sic digessit.

*Jam Macedum series certo stabilita tenore,
Inque acies distincta suas, montana tenebat.
Rex stabilem peditem tanquam insuperabile vallum
Opposuit Persis, in prima fronte phalangem,
In dextro cornu præfissi jura Nicanor
Parmenionis habet, illi Timotheus, Amintas,
Perdicæ, Conon, Clitus & Meleager adhaerent,
Unusquisque sui dux agminis, altera Crater
Cornua possedit, qui nulli Marte secundus.
Parmenio sequitur, quo non consultior alter.
Jungitur Antigonus & turbidus ipse Philotas.*

Quorum tamen posteriora sic leguntur in MS. nostro. *Ubi Ptolemæus, Amintas, Perdicæ, Conon, Clitus & Meleager adhaerent, Unusquisque sui dux agminis. at tibi levum Commissum est cornu, qui nulli Marte secundus Parmenio, sequitur alacer Craterus eisque Jungitur Antigonus & turbidus ense Philotas.* In hac autem ordinatione non dicitur, quæ fuerit acies media, sed tantum referuntur utraque cornua; ex quibus tamen acies media intelligenda, nempe ubi duo cornua se rangebant. Plane sic agit quoque Curtius 111, 9 nihil nisi cornua appellans. Simile quid in prælio ad Arbela comminiscitur quoque Freinshemius ad Curtium 14, 15, 1 nec aliter facit Livius in ordinanda acie Romana ad Cannas, ut satis clare demonstravimus. Vulcanius postea ad oram notavit ἀρχομένης, non addito, utrum ea libri MS. lectio, an ipsius emendatio esset, versionemque sic mutavit *atque bi quidem ad mediam usque avinigerorum aciem à dextro latere presuturi constituti erant*. Quod non intelligo. Facius tacite transire maluit, & *bi quidem ad mediam armatorum aciem pertendebant*.

³² Εἰς τὴν δὲ τῇ Πτολεμαίῃ] Immo ἐπὶ τῇ τῇ Πτολεμαίῃ, cum omnibus MSS. quod miror sic degeneravisse.

ἐκ τῶν βαρβάρων, ὅτι πάντῃ ὑπερφαλαγγήσῃ
αὐτῶν ἀφ' ἑκαστοῦ ἡμέλλον. Δαρεῖον δὲ,
ἐπειδὴ ἐξηγήθη αὐτῷ περὶ τῶν ἡδὴ ἀλέ-
ξανδρῶν ὡς ἐς μάχην³³, τῷ μὲν ἰππέων ἀφ' ἑ-
κάστου³⁴ πέραν ἑποταμῶν τῶν Πινάρων ἐς τρι-
μυλίας μάλιστα τὸ δριμύτων, καὶ μὲν τῶν, τῷ
ψιλῶν ἐς διμυλίας, ὅπως τῷ λοιπῷ διῶ-
μιν καθ' ἡσυχίαν συντάξαι. Καὶ πρῶτος μὲν
τῷ ὀπλίκεν Ἰὼς Ἑλλήνας Ἰὼς μοδοφόρους ἐτα-
ξεν ἐς τριμυλίας, κατὰ τὴν Φάλαγγα τῶν
Μακεδόνων ὅτι δὲ τῷ τοῖς, τῷ Καρδάκων κα-
λυμμένων, ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ἐς ἐξακισμυλίας ὀπλί-
κων δὲ ἦσαν καὶ ἑτοίμοι. Τούτους γὰρ ὅτι Φάλαγγος
αὐτῶν ἐδίδεχτο τὸ χεῖρόν ἵνα ἐτάξαιτο. Ἐπέ-
ταξε δὲ καὶ τῷ ὄρῳ τῷ ἐν δριμύτεσσιν σφῶν κατὰ
τὸ Ἀλεξάνδρου δεξιὸν, ἐς διμυλίας. καὶ τῷ
ἐστὶν οἱ κατὰ ἰσότην ἐγένοντο τῷ Ἀλεξάνδρου
σραϊῆς. Τὸ γὰρ ὄρῳ ἵνα ἐπετάχθησαν, πῇ μὲν
διεχώρη ἐς βάθος, καὶ καλῶς δὲ καὶ αὐτῶν ὡς ὅτε
ἐν θαλάσῃ ἐγένετο. ἐπειτα ἐς ὅτι καμπίων
πρὸς Ἰὼς ὅτι ταῖς ὑπερείαις τεταγμένους
κατόπιν τῷ δεξιῷ κέρως τῷ Ἀλεξάνδρου ἐποί-
τῳ δὲ ἄλλο πλῆθος αὐτῶν ψιλῶν τε καὶ ὀπλί-
κων κατὰ ἑβὴ συντεταγμένον ἐς βάθος ὅδε
ὠφέλιμον, ὅπῃ δὲ ἦν τῷ Ἑλλήνων τῷ μοδοφό-
ρων, καὶ τῷ ὅτι Φάλαγγος τεταγμένους βαρβα-
ρικῶν. Ἐλέγετο γὰρ ἡ πᾶσα ξυνὸν Δαρείῳ σρα-
ϊὰ μάλιστα ἐς ἐξήκοντα μυριάδας³⁵ μαχη-
εῖσιν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς αὐτῷ περὶ τῶν ἰόντων
τὸ χεῖρον διέσχεον ὀλίγον ἐς πλάτος, παρή-
γαγε τῶν ἰππέων, Ἰὼς τεταίρους καλυμμένων,
καὶ Ἰὼς Θεσσαλῶν καὶ Ἰὼς Μακεδόνων. Καὶ τῷ
ἐστὶν ὅτι τῷ δεξιῷ κέρως ἡμᾶς οἱ ἐτάξε.
Τῶν δὲ ἐκ Πελοποννήσου, καὶ τὸ ἄλλο τὸ συμ-
μαχικόν, ὅτι τὸ θύονυμον πέμπει ἐς Παρμε-
νίωνα³⁶. Δαρεῖον δὲ, ὡς συντεταγμένη ἡδὴ
ἦν αὐτῷ ἡ Φάλαγγις, τῶν ἰππέων ἐς Ἰωνας
πρὸς τῷ ποταμῷ ἐπὶ τῷ δεξιῷ περὶ τῶν, ὅπως
ἀσφαλῶς αὐτῷ ἡ ἐκταξίς τῷ σραϊῆς γένοιτο,

ne videlicet à barbaris circumveniretur.
Nam alioqui Persæ facile multitudine co-
piarum phalangem Macedonum omni ex
parte cinxissent. Darius, postquam ei nun-
tium est Alexandrum instructa acie adven-
tare, triginta millibus equitum, expedito-
rum viginti millibus Pinarum flumen traji-
cit, ut reliquum exercitum securius instruat.
Ac primos quidem gravis armaturæ Græcos
mercede conductos numero triginta millium,
adversus Macedonum phalangem constituit.
Ab utroque horum latere Cardacas, qui &
ipsi armati graviter erant, ad sexaginta millia
collocat. Neque enim plures in simplici pha-
lange constitui locus, in quo exercitus in-
struebatur, patiebatur. Porro ad montem
qui ipsis ad sinistram erat, adversus Alexan-
dri dextrum cornu viginti millia statuit. At-
que horum quidem nonnulli à tergo Alexan-
dri exercitus oppositi erant. mons enim in
quo acies instructa erat, aliquâ parte introrsum
recedens profunde, sinum quendam veluti in
mari faciebat: deinde in anfractum porre-
ctus efficiebat ut qui ad radicem montis con-
stituti erant, dextrum Alexandri cornu a-
versum cernerent. Reliqua vero expedito-
rum ac gravis armaturæ multitudo, pro
gentium varietate, in confertos inutilesque
ordines redacta, post Græcos mercenarios
& barbaros in phalangem compositos stabat.
Sexcenta enim bellatorum millia in Darii
exercitu esse ferebantur. Alexander vero,
postquam progredienti sibi majus spatium
aperiri cœperat, equitatum, tum amicorum,
tum Thessalos & Macedonas adducit. atque
hos quidem in dextro cornu juxta se locat.
Peloponneses reliquosque socios ad lævum
cornu Parmenioni mittit. Darius postquam
aciem instruxit, equites quos ante flumen eam
ob causam locarat ut tuto exercitum ordina-
re posset, dato signo revocat. Horum ple-
roisque

ἀνεχόμενοι ἀπὸ ξυμβήματος καὶ ἰσότητος
πολ-

33 Προσώγων ἡδὴ Ἀ. ὡς ἐς μάχην] MS. Optimus ὡς
πρὸς μάχην. Sed in hoc loco MSSi alii vehementer dif-
crepant, unde editio Basileensis habet cum nonnullis προ-
σώγων ἡδὴ Ἀλέξανδρος, V.C. à Vulcanio visus προσώγων ἡδὴ
Ἀλέξανδρος, quod & ipse in uno vidi, idque est, quod vi-
dentur illi innuere. Sed Optimus firmus est in vulga-
to. Et mox idem Optimus τῷ πρὸς ἐς διμυλίας, non
ψιλῶν. Et rursum ἑλλήνας τῶν μοδοφόρων ἵταξεν τριμυλίας,
omissa vocula ἐς, quam vulgati ante ultimam vocem
inferunt. Denique statim ἵνα ἐτάξαιτο MSSi omnes &
Basileensis editio.

34 Διατεταγμένον] Interpres ex Græcis colligit Darium
cum illis quinquaginta millibus fluvium transisse, ut
ex versione patet. Sed plane contrarium dicit Arria-
nus, nempe illa L millia ideo à Dario transire iussa,
ut reliquos ipse manens in altera ripa facilius ordina-
ret, κατὰ ἡσυχίαν, ut nunc ait, vel ἀσφαλῶς, ut infe-
rius. Itaque hic error ex interpretatione tollendus.
Recte Facius tot millia transire jubet.

35 Εξήκοντα μυριάδες] Hic numerus facile hoc modo
confirmatur. Scribit Curtius 1v, 9, 3 ad Arbela dimi-
dio majorem fuisse exercitum, quam fuerat in Cilicia.
Etsi autem Curtius non tam liquide agat, ut certus ex
eo numerus iniri possit; tamen quum hoc tantum con-
stet, quod ante ex eo posuimus, & ad Arbela Arria-
nus 111, 8 scribat fuisse ἑκατὸν μυριάδας πρὸς ἑνὶ, ἰσότητος
δὲ ἐς τετρακισμυλίας, apparet prorsus ἐξήκοντα μυριάδας ita
esse dimidium ejus, ut tantum δίκαια μυριάς deficiatur.
Quæ autem hic nuper magno hiato subiecta sunt ad
Plutarchum ex ipso Plutarcho & scriptis libris emen-
dandum, id omne cum ipsa illa emendatione descriptum
est ex Brissonii libro 1 de regno Persarum pag. 148 &
Freinsheimio in notis Curtianis 111, 3, 3.

36 Πάμπι ἐς Παρμενίωνα] MSSi rursus omnes, etiam
apud Vulcanium Augustanus ὡς Παρμενίωνα. Pro ἐπὶ
τῷ δεξιῷ κέρως in omnibus scriptis est κέρως, & sic cap.
10 iidem habent οἱ τῷ ἀριστερῷ κέρως ἐπιτεταγμένοι, ποῖ
κέρως, ut vulgo.

πολλὰς ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι πρὸς τῇ θαλάσῃ χαλὰ Παρμινίωνα ἔταξεν, ὅτι ταύτη μάλλον ἢ ἰππόσιμα ἦν· μέρῳ δὲ καὶ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὸ βύσιμον πρὸς τὰ ὄρη παρήγαγεν. Ὡς δὲ ἀρξέιοι ὀνταῦθα ἀλφειοσύτητα τῶν χειρῶν ἐφαίνοντο, καὶ ἰσχυρὸς πολλὰς περιπαύσας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας σφῶν ἐκέλευσεν. Αὐτὸς δὲ Δαρειῶν τὸ μέσον τῆς πάσης ἁξέως ἐπέχει, χαλὰ τῶν νόμων τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι τεύχθαι· καὶ τῶν τῆς ἁξέως ταύτης Ξενοφῶν ὁ ὅς 9 Γρύλλης ἀναγράφει. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος καθιδὼν ὀλίγας πᾶσαι τιμῇ τῇ Περσῶν ἰππὸν μετὰ κεχωρηκίαν ἐπὶ τὸ εὐσιμον τὸ εἰσ-
τῆ, ὡς πρὸς τὴν θαλάσσαν, αὐτῷ δὲ τῆς Πελοποννησίου μόνον³⁷, καὶ ἰσχυρὸς ἄλλης τῆς ξυμμάχων ἰππόσεως ταύτη τεταγμένης, πέμπη καλὰ ἁλὶ καὶ Θεσσαλὴς ἰππόσεως ἐπὶ τὸ βύσιμον· κελύσσας μὴ πρὸς τὸ μετώπῳ τῆς πάσης ἁξέως περιπαύσας, ὅ μὴ καταφανῆς τοῖς πολεμίοις γενέσθαι μεταχωρήσας, ἀλλὰ καθόπιν τῆς φάλαγγος ἀφανῶς διελθεῖν. Προέταξε δὲ τῇ μὴ ἰππείᾳ καὶ τὸ δεξιὸν ἰσχυρὸν πρὸς ὁρμῆς, ὃν ἡγεῖτο Πρωτόμαχος, καὶ ἰσχυρὸς Παίονας, ὃν ἡγεῖτο Ἀείτων· τῇ δὲ πεζῶν, τῆς τοξότας, ὃν ἡγεῖτο Ἀνίπορος· τῆς δὲ Ἀργιάντας, ὃν ἡγεῖτο Ἀΐαλ³⁸, καὶ τῇ ἰππείᾳ ἰσχυρὸν καὶ τῇ τοξοπείᾳ, ἐς ὅτι καμπύλῳ πρὸς τὸ ὄρεον τὸ κατὰ νότον³⁹ ἔταξεν. Ὡς τε καὶ τὸ δεξιὸν αὐτῷ τῇ φάλαγγος ἐς δύο κέρατα διέχουσιν τεύχθαι, τὸ μὴ ὡς πρὸς Δαρειῶν τε, καὶ τῆς πέρας τῆς ποταμῆς ἰσχυρὸς πάντας Πέρσας· τὸ δὲ, ὡς πρὸς τοὺς ἐπὶ ἰσχυρῇ καλὰ νότον σφῶν τεταγμένους. Τῇ δὲ βύσιμον πρὸς ἁλὶ χθῆσιν, τῇ μὴ πεζῶν, οἱ τε Κρητὲς τοξόται, καὶ οἱ Θράκες, ὃν ἡγεῖτο Σιλάλκης· πρὸ ἰσχυρῶν δὲ ἰππῶν ἢ καλὰ τὸ βύσιμον. Οἱ δὲ μισθοφόροι ξένοι πᾶσιν ἐτάχθησαν³⁹. Ἐπεὶ δὲ ἔτε πυκνὴ αὐτῶν ἡ φάλαγγος χα-

rosque ad dextrum cornu mare versus adversus Parmenionem statuit, quod ab ea parte major equorum esset usus; reliquam partem in sinistrum cornu ad montes traducit. Quum vero propter angustiam locorum inutiles eo in loco sibi viderentur, plerosque ut in dextrum ipsorum cornu sese recipiant jubet. Darius medium aciei tenebat, Persarum regum in exercitus ordinatione veteri more observato, cuius quidem rei rationem Xenophon Grylli filius conscripsit. Inter hæc Alexander animadvertens universum ferme Persarum equitatum contra lævum suum cornu mare versus traductum, solosque ab se Peloponnesenses, cum reliquo sociorum equitatu, eam ad partem collocatos esse, Thessalos etiam equites confestim eo mittit; imperans ne ex adverso totius aciei equitent, ne ab hostibus eo se transferentes cernantur, sed à tergo phalangis non conspecti ab hoste transeant. Præstituit autem equitibus ad dextrum cornu antecurfiores, quibus præfectus erat Protomachus, & Pæonias, quibus præerat Ariston; peditibus vero sagittarios, quos Antiochus ducebat. Agrianas autem, quorum dux erat Attalus, & nonnullos equitum ac sagittariorum ad anfractum montis qui à tergo erat, locat: ita ut ad eam partem quæ ipsi dextra erat, phalanx in duo cornua divisa cerneretur. Alterum quidem adversus Darium, eosque qui trans flumen stabant, Persas omnes: alterum montem versus, adversus eos qui ad montem à tergo imminabant. Ante sinistrum latus ex peditibus Cretenses sagittarios & Thracas, quos ducebat Sitalces, ponit: ante hos equitatum, qui ad sinistrum cornu pertinebat. Exteri vero mercenarii omnibus præstituti erant. Cæterum quum eorum pha-

37 Πελοποννησίου μόνον] MSS. μόνον. Eodem modo, quo violarunt lib. v cap. 14. Τὴν ἰππείαν μόνον ἀνιπλάσας, quum in MSS. constanter legatur μόνον. Et hoc lib. cap. 12 καὶ ταῦτα ὅτι μόνον ἔχουσιν Ἀλέξανδρος. Sic est in MSS. tam Optimo quam aliis: at editionibus placuit μόνον. Similiter iv, 8. Κλίειν δὲ γινώσκαι μόνον τὴν ἀμαρτίαν reperi in Optimo & duobus aliis, quum edatur ibi quoque μόνον. Et v, 14 τὴν ἰππείαν μόνον ἀνιπλάσας, prout mihi occurrit in omnibus MSS. Sicuti ibidem scribit μόνον ἀνιπλάσας ἄγνοτα. Ubi tandem editionibus convenit cum MSS. quum id debuerit his omnibus locis fieri. Mox pro καλὰ νότον καὶ Θεσσαλὴς, quod video omnes editiones insidere, omnes MSS. κατὰ νότον τὴν Θεσσαλίαν.

38 Ἐς ἰππικὴν πρὸς τὸ ὄρεον τὸ κατὰ νότον] Attendenti patebit nihil minus hæc verba significare posse, quam ad anfractum montis, qui à tergo erat, ut vertit Vulcanius. Etenim si demus ad anfractum montis aliquos locatos fuisse; quomodo propterea fiet, ut phalanx in duo cornua videatur divisa? An non hi ad montis anfractum positi æque possunt facie conversi esse ad Darium & cæteros Persas, ac universa Macedonum acies?

Absurdæ nimis hæc sunt ineptiæ. Utrique in Græcis his non dicitur fuisse anfractum montis. Facius: ac præter hos ex equitibus & sagittariis, quæ mons inflexus erat, ad circumveniendum hostem juxta montem postpositum constituit. qui dexteram partem phalangis tenerent, duo in cornua divisi, quorum alterum adversus Darium, alterum adversus eos qui ad montem à tergo confisterant, spectaret. Nihil felicius. Vertendum: nonnullos equitum & sagittariorum in obliquum (vel inflexum) ad montem à tergo constituit: hoc est, quum reliqua acies omnis aut tergum aut latus monti obversum haberent, hæc pars singularis equitum & sagittariorum frontem monti oppositam habuit; & hoc modo illic ἀμφίτορος acies fuit. Curtius id ipsum exposuit his verbis i, 9, 10: At iis, qui præmissi à Dario jugum montis infederant, Agrianos opposuit & ex Græcia nuper advectos. Ita enim legendum, quum vulgo copula illic absit: at nulli Agriani ex Græcia, sed ne nuper quidem ex Græcia advecti tales Alexandro fuere. Adde i, 11, 12, ubi vox ἰππικὴν parem fortita fuit infelicitatem.

39 Ζῆνοι πᾶσιν ἐτάχθησαν] Ad hæc silent Græculi editores, tanquam bene se haberent, in quibus nulla prorsus

τὸ δὲ ξιὸν τὸ ἐαυτῷ ἐφαίνετο, πολὺ τε ταύτην ὑπερφύλασσε οἱ Πέρσαι ἐδόκουν, ἐκ δὲ μεσση ἐκείλθεσε δύο ἱλας τῆς ἐταίρων, πρῶτη Ἀνθεβυσία⁴⁰, ἥς ἱλάρχης ἦν Περίδας⁴¹ ὁ Μενιδάδης, καὶ ἡ Λαγαία⁴² καλεμένη, ἥς ἡ γαίτη Παντόρδανος⁴³ ὁ Κλεάνδρου, ὅτι τὸ δὲ ξιὸν ἀφανῶς παρελθεῖν. Καὶ τοὺς τοξότας δὲ, καὶ μέρ⁴⁴ τῆς Ἀργιάνων, καὶ τῆς Ἑλλήνων μεθοφῶν ἐσιν ἔς τε τὸ δὲ ξιὸν τὸ αὐτὸ ὅτι μετώπῃ ὤφθαλμον, ἐξέτεινε ὑπὸ τῆς Περσῶν κέρως τὴν Φάλαγγα. Ἐπεὶ γὰρ οἱ ὑπὸ τῆς ὄψεως τεταγμένοι ἔτε χαλίσαν, ἐκδρομῆς τε ἐπ' αὐτῆς τῆς Ἀργιάνων καὶ τῆς τοξοτῶν ὀλίγων καὶ πρὸς ταξίν Ἀλεξάνδρου γενόμενης, ῥαδίως ἀπὸ τῆς ὑπερείας ἀνασταλέντες, ἐς τὸ ἄκρον ἀέφυγον, ἔγνω καὶ τοῖς καὶ αὐτοὺς τεταγμένοις διωκτῶν ὃν λήσασα⁴⁵ ἐς ἀναπλήρωσιν τῆς Φάλαγγος, ἐκείνοις δὲ ἰππέας τριακοσίους⁴⁶ ὅπλατα ἐξήχεον. Οὕτω δὲ τεταγμένους λήσοντες ἡνὰ πρὸς ἡνὰ ἀναπαύων, ὥστε καὶ πάντῃ ἐδόξε χολαία γενέσθαι αὐτῶν ἢ πρὸς τοξότας⁴⁷. Τὸς γὰρ βαρβάρους, ὅπως τὰ πρῶτα ἐτάχθησαν, ἐκίπτε ἀντεπήγε Δαρείος⁴⁸, ἀλλ' ὅτι τὸ ποταμὸν ταῖς ὄχθαις, πολλὰ καὶ μὲν ἀποκρήμνους ἔσας, ἐπὶ δὲ ὅπως⁴⁹ καὶ χαλεπὰ παρὰ τῆς αὐταῖς, ἡνὰ διεφροδῶντα ἐφαίνετο, ἔπος ἐμμεν. Καὶ ταύτην διὸς δὴλ⁵⁰ ἐγένετο τοῖς ἀμφ' Ἀλεξάνδρου ἢ γνῶμη δεδωλμένος. Ὡς δὲ ὁμῶς ἦδη καὶ τὰ τραλόπεδα⁵¹, ἐνταῦθα

phalanx in dextro cornu non satis conferta videretur, atque ex eâ parte potissimum Persas phalangem circumvenire posse iudicaret, ex medio agmine duas amicorum turmas, Anthebusiam, cui Peridas Menesthei filius, & Lagæam, cui Pantordanus Cleandri filius præerant, ut ad dextrum latus clam hostibus se recipiant jubet. Sagittariis etiam, ac parte Agrianum, & Græcorum mercede conductorum nonnullis, in dextro suo cornu ad frontem traductis, phalangem ultra Persarum cornu extendit. Quum enim ii qui ad pedem montis dispositi erant non descenderent, & excursione Agrianum ac paucorum sagittariorum Alexandri iussu in ipsos factâ, facile à radice montis propulsi ad cacumen confugerent; visum etiam ipsi est, eos quos illis eâ ex parte opposuerat, ad corroborandam phalangem usui esse posse. Satisque esse si trecenti equites illis opponerentur. Hoc modo dispositis militibus, Alexander aliquandiu produxit congressus esse videretur. Neque enim Darius barbaros loco quo primum eos constituerat, motos, in adversum ducebat, sed in ripis fluminis (quæ magnâ ex parte præruptæ erant, & quâ facilius in illas conscensus visus fuerat, vallo ducto munierat) sese continebat. Quod quidem statim Macedonibus argumento fuit, Darium jam servitutem animo concepisse. Postquam vero acies con-

sus vel est, vel potest esse sententia, immo nulla Græcæ constructionis sanitas. Itaque interpretatus est Vulcanius, *exteri omnibus prestiti erant*, quæ vis in quo verbo sedeat, ipse viderit. Si πάντων vulgo lectum esset, potuisset habere causam suspicandi hîc quoque scribi debere *πρὸς ταχῆσαι*, ut paulo ante dixit τὰ ἰσχυρὰ πρὸς ταχῆσαι, & sic dixisset aliquid, licet illud aliquid parum distaret à nihilo. Eodem tamen sensu & Facius, *primi omnium locati erant*, quem plane expressit Vulcanius. Hic hærendum profecto fuit MSS. omnibus nos & Arrianum destituentibus, & in vulgatam depravationem consentientibus. Quo pretiosior nobis sit scriptura Codicis Optimi, in quo verissime legitur *πᾶσιν ἰππεύχουσι*, hoc est, *omnibus postpositi sunt*, plane opposita interpretationibus mente. Sic in prælio ad Granicum dicit, *Ἀμύντας ἰππεύχων Φιλῶτα*, pro quibus male in Latinis edidit Vulcanius *cui Amyntam adiunxit*, quum imperfecte Facius extulisset. Sed & alii lapsus hic super sunt tam in Græcis quam Latinis. Primo enim scribendum, ἢ τι πικρὴ αὐτῷ ἢ φιλῶτα, non αὐτῶν, ut de Alexandro ipso, non mercenariis exteris accipiarur. Deinde non erat vertendum *Persæ iudicarent*, sed *iudicarentur* nempe ab Alexandro, vel sicut correxî. Tum οἱ ὅτι τῶν ὅπως τεταγμένοις verterunt Facius quidem, quos Darius in monte collocaverat, Vulcanius vero, qui ad pedem montis dispositi, ac si legisset ὑπὸ.

40 Τῶν τοῦ Ἀνθεβυσίου. Ita sane editiones omnes, ita interpretes omnes, ita omnis turba MSSorum. Et quid igitur vocis illud est? an ab urbe, regioneve, an ab viro originem habens? Certe omnes quod dicant, habebunt nihil. Et rursus igitur notam probitatis agnosce, quæ se commendat Optimus ille codex, exhibens plane Ἀνθεβυσίαν. Ἀνθεβύς urbs Macedoniæ passim ce-

lebrata, inde Ἀνθεβυσίος, idque vocabulum translatum in Asiam, unde Anthemusiada urbem Mesopotamiæ vocat Tacit. vi ann. 41 ac diserite notavit Stephanus. Et hoc exemplum confusionis literarum β & μ apponendum libro i. Etiam pro sequente Λαγαία MSSi omnes, etiam Augustanus Vulcanii, habent Λαγαίαν, sive ita scripserit Arrianus, sive sub eo aliud lateat, & forte Βουαίαν à Βούη, quod est oppidum Macedoniæ, cuius civis Βουαῖος, apud Stephanum.

41 Περίδας. Non dubito, si non eundem hominem, certe idem nomen esse, quod memoratur Curtio vii, 6. *Penidas*, & viii, 1. *Berdes*. Ubi Popma sine causa conjiciebat *Menidas*, quum id factum videatur ex *Berides*, quod erat *Benides*, ex jota factum r. MS. Optimus habebat Περίδας.

42 Δυνατὸν ὃν χρῆσασθαι. Posset adjici præcedentibus ex hoc genere, quæ notavi. Verum MS. Opt. *δυνατὸς αὐτῶν*.

43 Σχολαία γινώσκει αὐτῶν ἢ πρὸς τοξότας. Abest verbum ab Optimo. Tum MSS. omnes nunc quoque αὐτῶν, etiam in multis legitur πρὸς τοξότας.

44 Ἐπὶ δὲ ὅπως. Scribe ex omnibus ἐπὶ. Sic contra video erratum in Dionis Chrysost. Nesso vel principio orationis lxi. οἱ δὲ τὴν Σαφεκλίαν criminantur πρὸς τὴν καὶ ὅς πεποινημένη τὴν τοξίαν διαβαινόντων αὐτῶν ἐπὶ τὴν ποταμὸν. Id Græcum non est, & corrigendum ἐπὶ, dum adhuc transibant. Mox pro ταύτῃ τοῦ δὲ δῆλος in Optimo ταύτῃ αὖ δῆλος, elegantissime.

45 Ὡς δὲ ὁμῶς ἦδη καὶ τὰ στρατόπεδα. Est hoc Arriani, ut στρατόπεδα, quæ castra sunt, pro exercitu & acie interdum ponat. Sic cap. ii τῶν ἄλλων στρατοπέδων, ἀτελὲς exercitu, prout illic Latina ex nova Vulcanii recensione correxî. Vicissim in eodem capite circa finem στρατοπέδων ponit pro castris, ἢ τῶν στρατοπέδων τάλας ἰσχυρὰ. Et

θα παρπαθών πάνη Α'λέξανδρῳ, παρεχάλη
 ἄνδρας ἀγαθὸς γίγνεσθαι. ὃς τ' ἡγεμόνων μόνον
 ταῖς ὀνόμαζα ξυνὴ ἰσὶ ὡρέποις κόσμῳ ἀναγε-
 λῶν, ἀλλὰ καὶ ἰλαρχίας καὶ λοχαγίας ὀνομασί-
 κας τῶν ξένων τῶν μισθοφόρων, ὅσοι καὶ ἀξίω-
 σιν, ἢ ἵνα ἀρετῶν γνωριμώτεροι ᾖσαν. καὶ αὐ-
 τῶν πανταχόθεν βοή ἐγένετο, μὴ ἀφαιρεῖν,
 ἀλλὰ ἐσβάλλειν τοὺς πολέμιους. Οἱ δὲ ἦσαν
 οἱ ἄλλοι ἐπὶ τὰ μὲν ὡρῶτα, καὶ ὅρ' οἱ ἀπό-
 πω ἦδη ἔχον τ' Δαρείου δυνάμιν, βάδιν, καὶ
 μὴ ἀφισπαοδυνῶν καὶ οἱ ἦ ξυμποκνέρας πορείας
 κυμῆσαν τ' Φάλαγγος. ὧς δὲ οἱ οὗτος βέλους
 ἐγίγοντο, ὡρῶτα δὲ οἱ καὶ Α'λέξανδρον, καὶ
 αὐτὸς Α'λέξανδρῳ ὅτι τ' δεξιῶς τεταγμένους
 δρόμῳ ἐς τ' ποταμὸν ἐμβάλλον, ὡς τῇ τε ὀξύ-
 τητι τ' ἐφόδῳ ἐκπλήξαι τὰς Πέρσας, καὶ τ'
 δαῖσονες χεῖρας ἐλθόντας, ὀλίγα ὡρὸς τ' τοξο-
 τῶν βλάπτειν. Καὶ ξυνέβη ὅπως εἰκασεν Α'-
 λέξανδρῳ. Εὐθὺς γὰρ ὡς οἱ χεῖρας ἡ μάχη
 ἐγένετο, πέριπα τ' Περσικῶν στρατεύματι οἱ
 ἰσὶ ἀρετῶν κέραι ὅπι τεταγμένοι καὶ αὐτῇ μὲν
 οἰκία λαμρῶς Α'λέξανδρος τε καὶ οἱ ἀμφ'
 αὐτόν, οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ μισθοφόροι, οἱ σὺν
 Δαρείῳ, ἢ διέχευε τῶν Μακεδόνων ἡ Φάλαγγς,
 ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν χεῖρας ὡρῶτα γαῖα, (ὅτι
 Α'λέξανδρῳ μὲν σπευδῆς ἐς τ' ποταμὸν ἐμβα-
 λῶν, καὶ οἱ χεῖρας πλεῖν μάχῃ ποιήσας, ἐξώθη
 ἦδη τοὺς αὐτῇ τεταγμένους τῶν Περσῶν. οἱ
 δὲ κατὰ μέσον τῶν Μακεδόνων, ὅτε τῇ ἰσῇ
 σπευδῇ ἦσαν τ' ἔργον, καὶ πολλὰ χῆ κρημνώ-
 δει ἰσῇ ὄχθαις οἰσὺν χάνοντες, ἰὸ μετωπον.
 τ' Φάλαγγς καὶ δυνατοὶ ἐγένοντο οἱ τῇ αὐτῇ
 ἰσῇ ἀφισπασαῖς) αὐτῇ ἐμβάλλουσιν οἱ Ἕλ-
 ληνες τοῖς Μακεδόσι, ἢ μάλιστα δισπασμέ-
 νῳ αὐτοῖς τ' Φάλαγγα κατεῖδον. Καὶ τὸ ἔρ-
 γον ἐπὶ αὐτὰ κατεπερὶν, τῶν μὲν ἐς τ' ποταμὸν
 ἀπώσας τοὺς Μακεδόνας, καὶ τ' νίκην τοῖς

conjunctæ sunt, Alexander in omnem exer-
 citus partem obequitans, ut strenuos fortēs-
 que viros sese præbeant, hortatur. neque
 præcipuos solum copiarum duces suis nomi-
 nibus, observato decoro, verumetiam tri-
 bunos & manipulares nominatim compella-
 bat: & ex mercenariis qui aut titulo aut
 rerum gestarum gloria illustriores essent.
 Hic clamor undique sublatus est, abrum-
 pendam moram, in hostes ruendum. Ale-
 xander tamen jam Darii exercitum in con-
 spectu haberet, sensum tamen initio acies
 suas duxit, ne nimia contentione festinatio-
 neque incessus, fluctuans phalanx dissiparetur.
 Posteaquam vero intra teli jactum ven-
 tum est, primi qui circa Alexandrum erant,
 ipseque Alexander in dextro cornu subsis-
 tens, cursu in flumen feruntur: ut & ipsa
 impetus celeritate Persas percellerent; & ce-
 lerius ad manus venientes, parum damni à
 sagittariis acciperent. quod quidem ita ut A-
 lexander cogitaret evenit. Statim enim atque
 ad manus ventum est, Persæ qui ad sini-
 strum cornu collocati erant, terga vertunt.
 In eo conflictu Alexander cum suo comitatu
 illustrem minimeque dubiam victoriam esse
 consecutus. Græci vero mercenarii, qui à
 Darii partibus erant, quâ Macedonum pha-
 lanx divisa erat, utpote in dextrum cornu
 flexa (Alexander enim celeriter amnem ih-
 gressus, & cominus cum hoste congres-
 sus, facile Persas ex eâ parte positos propul-
 saret. Macedones vero in medio positi non
 pari diligentia erant usi, sed editis ac præ-
 ruptis passim ripis impediti, aciei frontem
 eodem ordine servare non potuerant) eâ par-
 te quâ maxime convulsam phalangem sunt
 conspicati, impetum in Macedones faciunt.
 Acris ibi pugna miscetur, Persis quidem,
 Macedonas in flumen repellere, & victo-
 riam

consentient hoc libri veteres; quorum tamen nescio an
 tanti debeat esse auctoritas, ut non confidenter illis ob-
 ducamus scripturam Codicis Optimi, in quo solo est
 τὰ στρατεύματα. Qui etiam ignorat vocem sequentem
 οὐταῖα.

46 Α'λλὰ καὶ ἰλαρχίας καὶ λοχαγίας ὀνομασί-
 κας τῶν ξένων &c.] Negari nequit, quin Vulcanium, qui vetuit *tribunos*
 & *manipulares*, superavit hoc loco Facius, cujus est,
alant quoque, & *tutmatum* præfatos: neque enim
 manipularibus tantus honor habitus, neque potuit in
 tam numerosa acie id facere. Tum in Opt. illud καὶ post
 ὀνομασί non est, & vide, an non expelli debeat. Ver-
 tem: *verum etiam tutmatum ac cohortium duces nati-
 matim ex peregrinis mercenariis.*

47 Εὐθὺς δὲ ἦσαν] MSS. plane omnes οἱ δὲ ἦσαν. Et vul-
 gatam nihil est. Quæ vero statim hic animadversa sunt
 de causis citati Macedonum incurfus in fluvium, omnia
 rapta sunt ab Freinshemio ad Curtium 111, 10, 3.

48 Οἱ δὲ κατὰ μέσον τῶν Μακ.] Macedones vero in me-
 dio flumine positi. Hi plane nulli fuisse. Tu quintam vo-
 cem ex versione expelle, intelligit enim illos, qui ver-

sus mediam aciem constituti erant, & ad proximam
 latus horum, qui cum Alexandro Persas invaserant.

49 Τῶν μὲν ἐς τ' ποταμὸν ἀπώσας τοὺς Μακεδόνας &c.]
 Interpretatio Latina ita nunc faver Persis, & adeo invi-
 da est nomini Græcorum, ut nullus Arrianum non suo
 sermone legens historiam intelligat. Quia enim nihil
 hactenus audiverimus, nisi Persas terga vertere, Persas
 ab Alexandro propulatos, nunc repente Persas Mac-
 donas in flumen repellere conatur, & victoriam su-
 gentibus jam suis recuperare. Vides vero universam
 istam hallucinationem Vulcanii esse, & in Græcis non
 reperiri quidem nomen proprium, neque tamen alios
 subintelligendos, quam Græcos mercenarios in acie
 Darii. In qua re decipiendum ita se dedit Facio, cujus
 plane, addidit versionem *Persis adversantibus Macedonas*
in flumen repellere. Est autem hæc quoque Arriani ca-
 luptas, ut vitandæ dubitationis ergo, quæ de duobus
 antecedentibus jam dixit τῶν μὲν, non subijcit τῶν δὲ, sed
 in alterutro ipsam propriam appellationem duplicet, ut
 hoc loco τῶν Μακεδόνων δὲ. Sic lib. 1 cap. 18. quum præ-
 misisset ἦσαν Μακρόν τῶν οὐ φέρων καὶ Σαρδανῶν οἱ δυνα-
 ται,

ἡδὲ φθίγῃσιν σφῶν ἀνασώσατο. ἤνυσεν Μακε-
δόνων δὲ, ὅς τε Ἀλεξάνδρῳ ἡδὲ Φαυνομένης
ἐπιχειρήσας μὴ λειφθῆναι, καὶ τὸ δόξης τὸ φά-
λαγγος, ὡς ἀμάχῃ δὴ ἐς τὸ τότε ἀφελ-
εσμένης, μὴ ἀφαισῆσαι. Καὶ ἡ τοῖς γένεσι,
ἡδὲ τε Ἑλληνικῇ καὶ ἡ Μακεδονικῇ, φιλοτι-
μίας ἐπέσει ἐς ἀλλήλους. Καὶ ἐπὶ αὐτὰ πύλη
Πτολεμαῖος τε ὁ Σελεύκῃ, ἀνὴρ ἀγαθὸς γε-
νήμων, καὶ ἄλλοι ἐς εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατόν,
II τὸ δὲ ἡμιλημένον Μακεδόνων. Ἐν τῷ τῷ δὲ
αἰσὶν ἀπὸ τῆς δόξης χάρις τὰς, τετραμμένους
ἡδὲ τοὺς χεῖρας τὸ Περσῶν ὄρωντες, ἐπὶ τοὺς
ἐξέως τε τοὺς μισθοφόρους τοὺς Δαρείους, καὶ τὸ
ποσύνδρον σφῶν, ἐπὶ χεῖρας, ἀπὸ τῆς πο-
ταμῆς ἀπώσαντο αὐτὰς, καὶ τὸ παρέρρωτος
τὸ Περσικῇ φρασίθῃ, ἡδὲ φάλαγγας αὐ-
τες, ἐς τὰ πλάγια ἐμβέληκατες ἡδὲ, ἐκείνην
τοὺς ἐξέως καὶ οἱ ἰππεῖς δὲ οἱ τὸ Περσῶν χεῖρας
τοὺς Θιωμαλῆς τεταγμένοι, ὅς κε μέναι ἐν-
τός τῆς ποταμῆς ἐν αὐτῇ τῇ ἐργῷ, ἀλλ' ἐπι-
διαβάτες εὐρώως ἐνέβαλλον εἰς τὰς ἰσας τῆς
Θεσσαλῶν. καὶ ταύτην ξυμῆσιν ἰππομαχίᾳ κρα-
τερά. ὅδὲ ἀπὸ τοῦ ἐνέκλιναν οἱ Πέρσαι, ὡρὶν
Δαρείους τε πεφθόρῃ ἡδὲ οὐκ, καὶ ὡρὶν ἀπὸ
φάλαγγας σφῶν τοὺς μισθοφόρους συσκοπέντας
ἡδὲ τὸ φάλαγγας. τότε δὲ ἡδὲ λαμπρὰ τε
καὶ ἐκ πάντων ἡ φυγὴ ἐγένετο, καὶ οἱ τὸ Περ-
σῶν ἰππεῖς ἐν ἡ ἀνακαρῆσιν ἐκχεκοπέντας, βαρέως
ἀπλοσμένους τοὺς ἐμβάτας σφῶν φέροντες, καὶ
αὐτοὶ οἱ ἰππεῖς καὶ γενὰς ὅδης, πλὴν τε πολ-
λοὶ, καὶ πεφθόρῃ, οὐκ ἀξίᾳ, ἀπὸ τοῦ
ρῆντες, καὶ μείον ὡς ἀλλήλων χεῖρας πύλη, καὶ
καὶ τὸ τὸ δωκόντων, πολεμῶν ἐβλάπτοντο,
καὶ οἱ Θιωμαλῆς θύρωσιν αὐτοῖς ἐπέκευτο. ὡς-
τε ἐμῶν ἡ ὡς περὶ τὸ φάλαγγας ἐν ἡ φυγῇ τῇ
ἰππεῖς ἐγένετο. Δαρείους δὲ, ὡς αὐτῶν τὸ
ἀπὸ τοῦ ὡς Ἀλεξάνδρῳ ἐφωβήθη τὸ χάρις τὸ
θύσιν, καὶ ταύτην ἀπὸ τοῦ φάλαγγας καὶ ἡ
ἄλλα φρατοπέδῃ, ὡς ἐχεν, ἐπὶ τῇ ἀφ-
μαλῇ

riam fugientibus jam suis recuperare nitenti-
bus: Macedonibus contra, ne manifestas A-
lexandri victoriæ deessent, aut phalangis
gloriam, quæ ut invicta tunc temporis
omnium ore celebrabatur, imminuerent.
Adhæc æmulatio quædam contentioque de
honore Græcicæ nationi cum Macedoni-
bus intercedebat. In eo conflictu Ptolemæus
Seleuci filius re fortiter gesta, alique non
obscuri nominis Macedones centum & vigin-
ti numero ceciderunt. Dum hæc geruntur, II
cohortes quæ ad dextrum cornu erant,
quum jam Persas sibi oppositos in fugam
versos viderent, in externos Darii mercedo
conductos, & invalidos maleque affectos
conversi, eos à flumine propellunt. atque
eam Persici exercitus partem quæ divulsa erat,
phalange circumvenientes, è transverso in
eos feruntur, stragemque exterorum edunt.
Porro equites Persæ qui Thessaliæ oppositi
erant, nequaquam se in hoc conflictu intra
flumen continebant, sed eo fortiter atque ani-
mosè transmissi, in Thessalicæ turmas in-
vehuntur. Atrox ibi equestre prælium com-
missum est. neque prius Persæ terga verte-
runt, quam Darium fugisse cognoscerent,
aut antequam mercenarios suos à phalange
dissipatos cæsosque esse intelligerent. Tum
vero manifesta, & quidem totius exercitus
fuga fit. Persarum equi, quod sessores gra-
viter armatos ferrent, in receptu multum in-
commodi acceperunt: ipsique equites, quum
per angusta viarum confertim, metu exagi-
tati, nullo ordine ruerent, non minore da-
mno protriti à suis, quam ab hostibus in-
sequentibus sunt affecti. Thessali enim acriter
à tergo premebant, adeo ut haud minor
equitum quam peditum strages in fugâ edita
fuerit. Darius vero, ut ipsi primum ab Ale-
xandro sinistrum cornu percussus est, eâ-
que ex parte abruptum à reliquo exercitum
vidit, confestim inscensò, ut potuit, curru,
cum

ταυτην, ἐκδιδόντας οἱ μὲν τὰν πέλιν, ὁ δὲ Μερῆν τὴν ἀπὸ τοῦ
quum posterioris Μερῆν potuisset omitti. Sic peritæ
Αττιανός. Nec minus in eo suavissimus Αττιανός.

30 Καὶ τὸ δόξης φάλαγγος] Video retineri posse, ut
subaudiatur vocula τὸ. Sed tamē in omnibus MSS. est
τὸ δόξης. Etiam paulo ante in Optimo erat φάλαγγος ἐν-
τὴν non σφῶν.

31 Καὶ τὸ ποσύνδρον σφῶν] Facius hæc præterit. Vul-
garis: & invalidos, maleque affectos. Quod ad inter-
pretationem Græcæ vocis satis commodum; sed quod
ea Valcanius retulerit ad præcedentia, & conjungat in
exterioris Darii mercedo conductos & invalidos maleque af-
fectos, gravissime impiegit, quum verba citata non de
Persis, sed de Macedonibus prout intellexit Arrianus,
intelligi debeant. Verē: & partem suorum laborantem.
Ipsa res id ostendit.

32 Β' τῆς τῆς ποταμῆς] In flumine. Ac si Thessali in
ipso flumine constituti fuissent. Immo citra flumen,
quod alibi ἐπὶ τῇ δὲ.

33 Καὶ πεφθόρῃ φάλαγγας] Opt. MS. καὶ πεφθό-
ρῃ καὶ ἐν τῇ δὲ.

34 Οὐ μὴν ὡς ἀλλήλων καταπύματα καὶ πρὸς τὴν δὲ
Vocula καὶ nullo genere id exprimere potest, quod
Latina voluit, scil. non minore damno quam ab hosti-
bus: idque satis docet sequens comma, ubi idem est
sermonis Græci modus. Neque tamen ulla est in ita-
licis scriptis varietas: adeo infixus & inveteratus hic
hæret error, quem tandem bona Minerva & Optimi
Codicis auxilio eluo, & scribarum in vulgatis licentiam
ex eo sic emendo, καὶ μὴν ὡς ἀλλήλων καταπύματα καὶ
πρὸς τὴν δὲ φάλαγγας. Circumspectiores fuerunt he-
roes illi lib. 1. cap. 9, ubi etiam occurrit eadem loquen-
di ratio, non particulam καὶ mutant in καὶ, sed utram-
que retinentes, sed invito Arriano. Verba sunt: καὶ μὴν
τὸ καὶ ἀλλήλων φάλαγγας καὶ καὶ τὸς μετακρίνας τὸ καὶ
καὶ φάλαγγας. Nec enim ira Arrianum scripsisse certo scio,
quum in Optimo MS. altera vocularum desit, sed qua-
nam potissimum, non sane accurate notavi.

μαλὶ σὺν τοῖς πρώτοις ἐφθύγε· ὅτε μὲν
ὁμαλοῖς χερσὶ ἐν τῇ φυγῇ ἐτυγχανεν, ὅπῃ τὸ
ἄρμα διεσώζετο. Ὡς δὲ φάραγγί τε καὶ
ἄλλαις δυσχεραῖς ἐκέρχοντο, τὸ μὲν ἄρμα σπο-
λείπει αὐτῶν, καὶ τὴν ἀσπίδα, καὶ τὸ χάνδιον ἐκ-
δύς· ὁ δὲ καὶ τὸ ἵππον σπολείει ἐπὶ τῷ ἄρματι.
αὐτὸς δὲ ἵππον ὅππῃς ἐφθύγε. Καὶ ἡ νύξ ἔ-
λθῃ μακρῶν ὀπιγνομένη ἀφείλετο αὐτὸν, τὸ
πρὸς Ἀλέξανδρον ἀλώων. Ἀλέξανδρος γὰρ,
ἔστε μὲν φάλαγγι, ἀνὰ κράτος ἐδίωκεν· ὥς
δὲ συνεσκόραξε τε ἡδὴ, καὶ τὰ πρὸ ποδῶν
ἀφανῆ λῶν, ἐς τὸ ἐμπάλιν ἀπετρέπετο ὥς ἐπὶ
τὸ φρεσὶ πεδόν. Τὸ μὲν τοῖς ἄρμασι τὸ Δαρείων ἔλα-
βε, καὶ τὴν ἀσπίδα ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸ χάνδιον,
καὶ τὸ ἵππον. Καὶ γὰρ καὶ ἡ δῖος βραδυτέρα αὐ-
τῷ ἐγενήθη, ὅπῃ ἐν τῇ πρώτῃ φάραγγι τὸ φά-
λαγγος ὀπιστρέφας καὶ αὐτὸς, καὶ πρόσθεν ἐς τὸ
δίωκεν ἐτρέπετο, πρὶν ἵσας τε μοτοφόρους
τοὺς ξένους καὶ τὸ τῶν Περσῶν ἵππων σπο-
ταμὸν ἀπωσθέντας χελεῖν. Τῶν δὲ Περσῶν ἀ-
πέθανον μὲν Ἀρσάκης καὶ Πρὸς μύθους καὶ Ἀλ-
ζύης, τὸ ἐπὶ Γρανικῷ ἡγιστάμενον τῶν ἵππων·
σποθήσκει δὲ καὶ Σαβάκης ὁ Αἰγύπτιος σατρα-
πης, καὶ Βυβάκης, τὸ ἐν τῇ Περσῶν. Τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος, εἰς δὴ καὶ μάλιστα μυριάδας.

cum primariis fugit. Et quamdiu planis at-
que apertis locis in fugā uti licuit, curru si-
bi salutem quæsit. Ubi autem in prærupta
loca aliaque viarum difficultates incidit, de-
fero curru & scuto, exutoque amiculo; ar-
cu etiam in curru relicto, consenso equo
fugit. Nox non multo post superveniens ob-
stitit, quominus ab Alexandro caperetur.
Alexander enim dum adhuc lux esset, eni-
xe persequabatur; postquam vero tenebræ
sunt obortæ, & propinqua etiam in obscuro,
ad exercitum reversus, currum Darii, ejus-
que scutum & amiculum atque arcum cepit.
Paulo enim tardius eum insequi cœperat,
quod in primā illā phalangis dissipatione ipse
etiam subsistens, non prius ad insequendum
se converterit, quam externos mercenarios,
Persicumque equitatum à flumine repulso
conspexit. E Persis cecidere Arsames, Rheo-
mithres & Atizyes, ex iis qui apud Grani-
cum equitatum duxerant. Sabaces etiam Æ-
gypti satrapa, & Bubaces, magni inter Per-
sas nominis. Præter hos, ingens multitudo
ad centum millia, atque in his, equitum de-

55 Εἰς δὲ, ὡς εἶχεν, ἐπὶ τῷ ἄρματι σὺν τοῖς πρώτοις ἵπ-
ποις. Facius: *in scenso curru cum iis, qui proximi erant.*
Huic sequutus Vulcanius: *Confestim in scenso ut potuit*
curru cum primariis fugit. Qua versione isti interpretes
Freinshemium tunc non attentum, in errorem gravem
induxerunt, ut ad Curt. 111, 11, 7 notaret Arrianum
fugæ tantum causā dicere currum à Dario consensum.
Nam ubi in Græcis est nunc modo Darium consensisse
currum? quum per totum prælii tempus in curru
fuerit, quod testatur eo loco Curtius, & nunc non ne-
gat Arrianus. Ut omnia clarissima habeas, sic distin-
gue Græca: *εἰς δὲ, ὡς εἶχεν ἐπὶ τῷ ἄρματι, σὺν τοῖς πρώ-
τοις ἵπποις.* Hoc est, *statim, sicut erat in curru, cum pri-
mis ausugit.*

56 Εἰς τὴν μὲν φάλαγγα, ἀνὰ κράτος &c.]. Has duas po-
steriores voces cum quatuordecim sequentibus quam
commode ex MS. vulgaverim & inseruerim, patebit
penitus, si omisissis eis recte attenderis, & nunc incon-
grua antehac processerit narratio, plane sibi disconve-
niens. Ista *πρὸ ποδῶν ἀφανῆ* interpretatur plane Curtius
vii, 3 *vix ut que prope sunt, conspici possint.* Quæ ac-
cessio quum certissime veniat à manu Arriani, non dubi-
tandum est quoque de simplici *ἐπὶ τῷ ἄρματι*, pro quo le-
gebatur *ἀνιστρέπεται*, & Vulcanius novissime mutabat in
ἀνιστρέπεται. Simplex ipsum mox etiam sequitur.

57 Τὸ μὲν τοῖς ἄρμασι τὸ Δαρείων ἔλαβε]. Pro verbo postre-
mo notavi ex MS. Optimo *ἀπολαβὴν*. Ex quo si facias *ἀ-
πολαβὴν*, perfectissima erit sententia.

58 Ἀρσάκης]. Omnes MSSi quos ego tractavi, etiam
Optimus, plane habent Ἀρσάκης, ut nunc debuerit ita
à me edi pro vulgato Ἀρσάκης.

59 Εἰς δὲ καὶ μάλιστα μυριάδας]. Video hic disputari de
numero isto cæsarum Persarum maxime, quem edit
Justinus xi, 9. Nam quum Freinshemius rationem ejus
habeas, quod Justinus in eo debuerit adhibuisse scri-
ptores Græcos: Græci autem scriptores certe illi, qui
superfunt, non numerent nisi per *μυριάδας*, ideo cre-
deret scribendum *centum & sexaginta*; noster curiosus
crediderit potius Justinum incuria factum, quo minus se
in hoc numero exprimendo Græcis scriptoribus confor-

marit (credo quum rure Erisio ageret, sic didicit Latine loqui) tum non posse eo numerum adscendere, quum
nemo veterum tot cæsarum ad Isum meminerit, &
propterea non damnet Sabellici scripturam *peditum sex-
aginta millia*. Nugæ meræ, quæ suo se gladio jugulant.
Nam dum abstinet ab aucto nimis numero Freinshemius,
ad eam diminutionem venit, quam nullus probare po-
test. Et an non pari argumento agere licet, ut valde
numerum imminuamus, non potest tamen eo descen-
dere, quum nemo veterum tam paucos ad Isum cæsos
dixerit? Justinus vero incuria quæ fieri id potuit, quum
is non ad Græcos fecerit, sed Trogum suum ante
oculos habuerit. Trogi incuriam hic nullam exagitari
posse & levem esse objectionem Freinshemius vel ipse
Arrianus evincet. Dicit Freinshemius Græcos per my-
riadas computavisse hanc cladem. Verum est. Sed quo-
modo? an absolute? Non profecto. Dicit Arrianus de
peditibus, *εἰς δὲ καὶ μάλιστα μυριάδας*, de equitibus *ὡς*
τὴν μυρίαν. Neuter sermo ex his ita myriades definit,
ut non aliquot chiliades aut centena capita vel super-
fuerint vel eum numerum rotundum defecerint. Itaque
si modo in rem præsentem venisset Freinshemius, cau-
sa cecidisset. De loco autem Justinus aliter sentio. Ho-
die illic editur *peditum unum & sexaginta millia*. Sic ipse
legi Parisiis in optimæ notæ Thuanæ exemplari MS.
Sic frater meus in Optimo Codice Mediceo. At vero
notat Bongarsius in MSS. suis omnibus fuisse *sexaginta*
unum millia, & sic ipse etiam legi in membranaceo Aca-
demie nostræ. Sic quoque frater in duobus aliis item
Mediceis; & sic editiones priores, ut Mediolanensis
anni MDX. Hinc patet, undecunque contigerit, agnos-
cere nos debere transpositionem in literis *sex & unum*
olim in libris Justinus fuisse, quum in antiquissimis co-
dicibus ea pugna sit. An hic improbe versabimur, si
inducta una litera u dicam me semper statuisse videri
scriptum prius fuisse obscurius quodammodo *numagin-
ta*, & inde correctores non lepidos hic turbasse, quum
Justinus manus fuerit *sex & nonaginta millia*? Plane id
notat Arrianus *δὲ καὶ μάλιστα* (circiter, admodum,) *μυριά-
δας*.

ἐν ἰσθμοῖς, ἰκνωθεὶς ὑπὸ τοὺς μύλους· ὥστε λέγει Πτολεμαῖος ὁ Δάγην, ἑξαεπιοπόλιος τότε Ἀλεξανδρῶν, τοὺς μὲν σφῶν διώκοντας Δαρείον, ὡς ἐπὶ Φάλαγγι πρὶν εἰς τὴν διώξιν ἐγένοντο, ἐπὶ τῇ νεκρῶν ἀφαισθῆναι τὴν Φάλαγγα. Τότε πρὸ τοῦ πεδίου τοῦ Δαρείου βύθους ἐξ ἐφ' ὧν ἐκάλω, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ ἡ γυνὴ, αὐτῇ δὲ καὶ ἀδελφὴ Δαρείου, καὶ υἱὸς Δαρείου νήπιος. Καὶ θυγα-

decem millia : adeo ut Ptolemæus Lagi filius, qui tum temporis Alexandrum cum suis Darium insequentem comitatus erat, autor sit, quum instructâ phalange insequentur, super strata hostium cadavera phalangem transisse. Ipsa etiam castra Darii primo impetu capta sunt, atque in iis mater Darii, & uxor ipsa eademque soror, ac filius adhuc infans. Duæ præterea ejus filiae

ca-

60. Ως ἐπὶ Φάλαγγι τινὲς ἐν τῇ διώξει ἰκνωθεῖς] Satis sordida menda. Nam ut differamus quætere de ipsa loquutione; quid ad probanda centum & amplius millia hominum cæsa adferre argumenti potest phalanx super strata hostium cadavera transiens? In quo pene alicujus momenti prælio id non fit? Sed maxime in verbis apparet livor. Quis enim legit unquam ἐπὶ Φάλαγγι ἰκνωθεῖς, pro, instructa phalange insequi? Γίνεσθαι ἐπὶ τοῖς πεδίοις longe alio sensu legitur. Deinde cur additur vocola τινὲς, quum non de incerta, sed certa persequentium phalange sit sermo? Hæc quum nullo pacto queant defendi aut tolerari; ab illis tamen, si per Musas licet, Græcæ linguæ professoribus, qui proficere non modo se scire linguam Græcam, sed etiam alios docere & locis honoratis incubare, tum potuerunt concoqui, tum Latine explicari. Sed vix illis libris, qui sortiuntur tam sordidos interpretes! Nos færemur nunquam cum luce in hoc loco versari poruisse, & cum obelis confixum gestasse ad melioris usque & felicioris dici expectationem: quod ego sapientius factum puto, quam aut interpretari velut bene sana, & legentium juvenum oculos ac ingenia deridiculo habere & frustrari, ut credant intelligi, quæ nullam partem intelliguntur. Nec tamen ulla prorsum spes ex aliis scriptis obvenit, nisi quod in solo Perusino invenerim Φάραγγι, ita tamen ut deinceps retineat Φάλαγγα. Hoc quum nancisceretur, inceperunt oculi velut ex caligine in splendorem venire, ut postea feliciter dicerem certissimæ & constantissimæ Optimi codicis fidei, qui & hic habet Φάραγγι, & in sequentibus Φάραγγα, quod ærumque ut verissimum Arriani manum, ambabus ulnis amplexor & exosculor. Prorsus enim sic legendum, vertendumque: eos, qui cum ipsis Darium tunc persequabantur, quum in persequendo ad convallē quandam venissent, super cadavera convallē transisse. Caute Facius: eos per strata passim castrorum hostium cadavera sibi transitum quæsiuisse. Huc respexisse opinor Plutarchum in libro 11 de fortun. Alexandri, αἰσθάνει κακὰ μὲν πρὸς λαμὰς ἐπὶ, καὶ περὶ γυφισμῶν καὶ διέξου. Quæ verba profecto ex hac demum restitutione fidem capiunt, quam antea obtinere non poterant. Quod si nihil aliud, existimo hunc locum, quem multi legerunt, demonstraturum, quanta sit differentia inter prætervolantes cum susurro & ἀνέμου τῶν τῶν graculos & veram Criticem, evicturumque nihil esse cum ejus præstantia comparandum, nihil nos plura docere, nihil magis necessarium. Ex isto autem Plutarchi loco apparet non siccam convallē fuisse, sed vorrentem, & eam significationem aptari posse voci Φάραγγε credo, quia & sic in Hebræis una eademque vox utrumque denotat, ut notaverunt viri docti. Nam plerumque Φάραγγι, illæ oriuntur ab torrentibus. Unde Curtius v, 3, ingens vorago concursu cavata torrentium. Strabo lib. xiv p. 649 de Nysa. λαμβάνει τὴν χάρακα τὴν καὶ σάμα Φάραγγα. Unde & Polybius quam lib. 11 cap. 52 vocat Φάραγγα, per quam transire debebat Hannibalis exercitus, seq. cap. vocat χάρακα, quum Livius eam partem sic describeret, in angustiorē viam ex parte altera subiectam jugo imminenti, ut notavit illic chirographo suo Casaubonus. Plutarcho in Gracchis junguntur χαμαῖος ἢ Φάραγγις. Itaque idem hoc loco fieri innotuit, quod apud Appianum Libyc. in oratione Lentuli, τὰς δὲ αἰχμηλάους ἡμῶν τὰς μὲν ἐς τὰ φρεῖς καὶ ποταμούς ἐροβαλόντας αἰς γυφισμῶν ἐπέβαλον, qui scriptor in eisdem bellis p. 102 ἀποκρηνα καὶ Φάραγγας simul ponit. Et notus ex Floro torrents Vergelli cum ponte de cadaveribus facto.

61. Υἱὸς Δαρείου νήπιος] Non potui satis assequi, quæ ratione quum Justinus in ea parte, ubi refert spolia prælii ad Issum, & captivas, non nominaverit hunc puerum vel puerum nondum sextum ætatis annum egressum, ausus sit nuper vir doctus alio loco ubi scribit semel tantum uxorem Darii Alexandro visam esse, cum matrem filiasque ejus parvulas frequenter consolaretur, publice fateri se putare scripsisse Justinum: cum matrem, filias, filiumque ejus parvulum frequenter consolaretur, idque se ita facere, si argumentis & historiæ quid credendum est, quum nec argumenta nec ratio historiæ quidquam pro eo faciant. Nam quod negat eas parvulas dici posse, quæ ab aliis vocentur adultæ, vel θυγατέρες παύριαι, vel ἐπίγαμοι, & similem in modum alia; id ego hæcenus quoque concedo; ut tamen oporteat in hac consideratione partem dare loquutioni veterum, quam vel discere possumus ex Appiano in fine Parthicorum, ubi dicitur Antonius λαβὼν ἐν τῇ ἐν Κλειοπάτρας οὐκὶν γυναῖκα μίαν αὐτῆς regis Medorum τὴν θυγατέρα, ἢτις μικρὴν ἔσται. Sed etiam si id penitus indulgeatur, an inde sequitur à Justino debuisse factam esse mentionem filii parvuli? idque hoc loco, quum ante in ipsa recensione captivarum non nominaverit? Id plane non video. Alterum quoque, quo statuit videri causam omittendi fuisse, quia capite nono nulla capti, sed uxoris, matris & duarum filiarum tantum sit mentio, plane intorqueo, & quum nulla istic sit mentio capti filii, non potest esse suspicio ulla cum hic nominatum fuisse. Immo ne potuit quidem hic nominatus fuisse. Qua in parte enim consolaretur υἱὸν & nondum sex annorum puerum? Immo etiam si ante dixisset eum factum fuisse captivum, nunc tamen ipsa ratio omitti postularet, quum sit fortunam suam nondum caperet. Quid igitur consolaretur? Ne exagitem illum vehementer immanem & acerbum grassandi in Justino modum. Etiam quod postea negat sibi fieri verisimile Justinum virgines, quas memoriæ mandaverat Alexandro à Darii in uxores oblatas, parvulas appellaturum, id profecto nihil est, ut docet locus Appiani, si nihil obstat aliud. Nonne enim quotidie id fit inter principes, & parvulæ despondentur etiam parvulis? Ego autem propterea etiam non credo ab Justino eas esse vocatas parvulas, quia non erant, & aliter eas describunt scriptores antiqui. Quid ergo? Certe quum ex his constet, filium hic adhiberi non posse, multo lenior erit medela, si censamus quod sane ego censeo, Justinum dedisse, cum matrem filiasque ejus parvulas frequenter consolaretur. Tunc enim consolatus eas est, quum conplorationem super Dario edidissent, ut dixit paulo ante. Immo parvulas nunc vocat, habens in animo, quod capite 12. vocaverat, eas timentes. Etiam Arrianus ex aliis refert id cum fecisse πύσαντα γυναικῶν εἰσαγωγή καὶ ἄλλοι τοῖς τοῖς θύουσι. Istud vero adjectivum quum ubique suam præbeat oportunitatem, tum in hoc eventu mirum quam amaverint antiqui de foeminis. Ecce specimina quædam. Virgilius 11 Æn. pueri & parvula longo ordine matres stant circum. Livius 111, 41. Pavida puella strepente. 14, 40. Pavidaque matres ac conjuges oblitæ præ gaudio decoris obviam agmini occurrerent. xxviii, 42. Bunter in prælium pavida proficetur conjux & parvi liberi occurrunt. Nempe pavidus est semper pavens, ut notat Servius ad 11 Æneid. 489. Id ergo & historiæ & rationi & literis, quæ in editionibus & MSSis Justinii exemplaribus bene conveniunt, nisi quod nonnulli habent parvulasque filias ejus, unice congruit, etiam aliquoties Justino frequentatur.

θυγατέρες δύο εάλωσαν, καὶ ἄλλαι ἀμφ' αὐτάς
Περσῶν τ' ὁμοτίμων γυναικες ἔ' πολλαί. Οἱ
γὰρ ἄλλοι Πέρσαι τὰς γυναικάς σφῶν ξυνὴ τῇ
ἄλλῃ χατ' αὐτῶν ἐς Δαμασκὸν ἔτυχον ἐσταλ-
κότες· ἐπεὶ καὶ Δαρεῖος τ' τε λημάτων τὰ
πολλὰ, καὶ ὅσα ἄλλα μεγάλα βασιλεὺς ἐς πο-
λυτελή διαιτῶν καὶ τραυλομενῶν ὁμῶς συνέπε-
θε, πεπόμεφες Δαμασκὸν ὥς τε ἐν τῇ τραυ-
μαλῇ ἔ' πλείονα ἢ τριχίλια⁶² τάλαντα εάλω.
Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Δαμασκῷ λήματα ὀλίγον
ὑπερον εάλω ὑπὸ Παρμηνίων⁶³, ἐπ' αὐτὸ
ἴστο γαλῆν⁶⁴. Τὸ τοτέλ⁶⁵ τῇ μάχῃ ἐκείνῃ
ἐγένετο, ὅππ' ἀρχὴν⁶⁶ Ἀθιναίοις Νικοστράτης
12 μίλως Μαμακτιέων⁶⁷. Τῇ δὲ ὑπερβαίᾳ,
χαίρειν τετραμέν⁶⁸ τ' μηρὸν Ἀλέξανδρον⁶⁹ ἔ-
φθ, ὁμῶς δὲ τὸς τραυματίας ἐπὶ ἡλθε⁷⁰, καὶ τὸς
νεκρὸς ξυναγαγὼν, ἔθαψα μεγαλοπρεπῶς,
συνὴ τῇ δυνάμει πάσῃ ἐκτεταγμένη ὡς λαμβό-
τατα ἐς πόλεμον⁷¹. καὶ λόγῳ ἵε ἐπεκόσμησεν
ὅσοις τὴν ἀφ' αὐτοῦ ἐξῆλθεν ἢ τῇ μάχῃ ἢ αὐτὸς
ξυνέγνω ἐργασμένοι, ἢ ἀκοῇ συμφωνήσαντες
ἐλάβε⁷², καὶ λήμάτων ὅππ' ὅσας ὡς ἐχάσθης συν
τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησε. Καὶ Κιλικίας μὲν Σποδευνίδης
σαλῆς πῶν Βαλακρον, τ' Νιχάνορ⁷³, ἕνα τ'
σωματοφύλακων τ' βασιλικῶν ἀντὶ δὲ ἴστος ἐς
τοὺς σωματοφύλακας κατέλεξε Μένητα τ'
Διονυσίον· ἀντὶ δὲ Πτολεμαίον καὶ Σελεύκον, ὃ
Σποδανὸν⁷⁴ ἐν τῇ μάχῃ, Πολυπέρχοντα⁷⁵ τ'
Σιμμίον ἀρχεὺν ἀπέδειξε τ' ἐκείνους ταξίως. Καὶ
Σολύσι τὰ τε πενήκοντα τάλαντα, ἃ ἐπὶ ἐνδεᾶ⁷⁶ καὶ⁷⁷ ἐκ τ' ὅππ' ἐλθόντων σφίσι λήμα-
των,

62 Οὐ πλείονα τριχίλια] Ne hoc quidem habet quidquam, quo se tueatur. Si posterior numerus foret ex genere ἀπίωται, tolerari posset, ut Actor. xxiii, 10 ἦσαν δὲ πλείους τισὶν ἰσχυροῖς. Nunc necessarium est, ut legas inserta vocula ἢ πλείονα ἢ τριχίλια. Nullus ex scriptis libris eā destituitur, quos quidem ego vidi. iiii, 7 ἡ πλείονα ἢ πλείους ἢ χίλια vi, 22 σμύρνης πολλὰ δένδρα περικύβητα, μείζονα ἢ κατὰ τὴν ἄλλην σμύρνην. Eadem est constructio Xenophontis iv Κυρουικῶν. πλείονα ἢ πλείονα ἢ κατὰ τὸν ἰσχυρὸν πλείονα. Et si voluerit subvenire interpres lepidē. Mox etiam iidem omnes τὸ τοτέλ.

63 Ἀρχόντες Νικοστράτης μὲν Μαμακτιέων·] In utroque quid adverti debeat circa & nomen viri & mensis Latinam interpretationem, ex Raderō produxit Freinshemius ad Curtium iiii, 11, 27 & Meursius lib. iv Archontum Athen. cap. 12. Sed quod Archon iste aliis Nicocrates, Arriano Nicostriatus dicitur, non magis mirari quis debet, quam Curtio Callicratidem dici, quem Arrianus libro iiii vocat Callistratidem inter Lacedaemonios legatos ad Darium & ad Alexandrum du-ctos.

64 Οἱ μὲν δὲ τὸς τραυματίας ἐπὶ ἡλθε] Editio Basil. & omnis scriptorum codicum grex tantum habent οἱ δὲ. Nec ratio fuit mutandi. Certe sic i, 24 Ἀλέξανδρος οἱ δὲ αἱ ἐξῆς λέγει &c. οἱ δὲ καὶ αἱ ἐξῆς λέγει &c. Et huius libri capite 7, quom dixisset Xenophontem Graecosque quamvis nulla parte virium comparandos exercitui Alexandri, subiungit, οἱ δὲ βασιλεὺς τὴν ξυνὴν δυνάμιν πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ ἐτίμησε. iiii, 21. Γνώμη πιστοῦσθαι τὸς ἐκκαλεσθέντας, Δαρεῖον... οἱ δὲ τὸ τοτέλ πάλιν ἐπαναλαμβάνεται μισθῶν, τὸς δὲ στρατιῶν ἐκκαλεσθέντας. &c. vi, 10. Ἀλέξανδρος βάλλεται καὶ αὐτὸς ἐς τὸ σῆθος τοξομαχίας...

captæ, & circum eas aliz principum viro-
rum uxores non multæ. Alii enim Persæ
uxores suas cum impedimentis Damascus
miserant. siquidem & Darius maiorem pecu-
niarum partem, & quæcunque ad splendidi-
um magnificumque apparatus pertinentia
reges etiam militantes comitari solent, Da-
mascus miserat. adeo ut in exercitu ultra
tria millia talentorum inventa non fuerint.
Cæterum omnis ea pecunia paulo post Da-
masci capta est à Parmenione, eam ad rem
ab Alexandro missa. Hic istius prælii exitus
fuit, archonte Athenis Nicosttrato, mense
Januario. Postero die Alexander, quam-
vis æger adhuc è vulnere quod gladio in
femore exceperat, faucibus tamen obivit, &
cæforum corporibus conquiritis, magni-
fice ea sepelivit, universo exercitu in aci-
ei formam splendidissime locato, & bel-
licas uniuscujusque laudes, quem vel ipse
præclarum aliquod facinus in pugna patran-
tem viderat, vel patrasse constanti famâ
acceperat, verbis ornavit, & pecuniarum
largit one singulos pro suo merito dignitate-
que honestavit. Posthæc Balacrum Nicano-
ris filium Ciliciæ satrapam designat. is unus
ex regis corporis custodibus erat: custodiæ
autem corporis in ejus locum suffecit Me-
netem Dionysii filium. Polyperchonti Sim-
miae filio, agmen Ptolemæi Seleuci filii (qui
in prælio ceciderat) ducendum dat. Solen-
sibus quinquaginta talenta, quæ adhuc re-
liqua

οἱ δὲ, ἵς τε μὲν ἵς τε Διερμὸν ἢ αὐτῶν τὸ αἷμα, κατὰ κακῶς
ἔχον ἡμῶν. Quibus omnibus in locis id per pleonasmum
speciem notat nihilominus, vel ipse tamen. Et præcipue
singularis & elegans usus est libro vii, 2 Καλίστρας τ'
Καλαίων, ὅτι ἀπολαύει τὴν παρὰ σφίσινα ὑδαμῶν, οἱ δὲ
δισπότην ἄλλοι ἢ τ' ὅσον ἰσχυροῖς. Sed & id ipsum restitue-
mus iv, 2 & vii, 29.

65 Ἐπεταγμένῳ ὡς λαμβότατα ἐς πόλεμον.] Solent Græci admodum suaviter particulæ ὡς adnectere superlativum, ut nemo ignorat paulo in Græcis humanior. Edit. Basil. ὡς λαμβότατα. MS. unus voculam ὡς igno-
rabat. Optimus inversis vocibus: λαμβότατα ὡς ἐς πό-
λεμον, quod non modo non reprobem, sed omnino ad-
mittam.

66 Ἀκοῇ συμφωνήσαντες ἔλαβε.] Optimus ἴσως. Ita cap. i, 5 ἐπὶ καὶ τὸς ἐκκαλεσθέντας ἔλαβε. Idem codex ἴσως, quem ego pro varia lectione non cunctanter præfero. Nam & alius istic sed secundi ille generis ἐπὶ ἡμῶν habebat, ut apud Vulcanium Augustanus ἴσως. Sed attende modo ἴσως illud μισθῶν sic reperies adhibitum Arriano.

67 Πολυπέρχοντα.] MS. Optimus sane Πολυπέρχοντα, ut jam fuit editum ab Basil. & Vulcanio, etiam sic in Latinis scribente, sed qui & ipse in sua editione dein temere mutavit in σ. Nam superat fides Optimi codicis, quidquid Freinshemius in Indice Curtiano cum Xylandro obstrepat. In patris autem nomine densa videretur esse obscuritas, quoniam in libro Optimo legitur Δαγμῶν, & in libro iiii tertio vidi codicem, qui omnes illas voces omittebat ἐπὶ οἱ δὲ Πολυπέρχοντες τὴν Σιμμίαν.

68 Ἀ' ἵς οὐδὲ ἵς.] Opt. ἵς οὐδὲ ἵς.

παί, ἀπῆκε, καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπέδωκεν. Οἱ δὲ
ἐδὲ τῇ μητρὶ τῇ Δαρείῳ, ἐδὲ τῇ γυναῖκα καὶ
τῇ παίδων ἡμέλεισιν· ἀλλὰ λέγουσι ἴνες τῇ τῷ
Ἀλέξανδρῳ γραφαίτων, τῇ νυκτὸς αὐτῆς ἢ
ὑπὸ τῇ διώξεως τῇ Δαρείῳ ἐπαῖπκεν, ἐς τὴν
σκηνὴν παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δαρείῳ, ἥ τις
αὐτὰ ἐξηρημνίσεν, ἀκῆσαι γυναῖκα καὶ οἰμω-
γῶν καὶ ἄλλων τοιούτων θόρυβον καὶ πόρρω τῇ σκη-
νῆς πύθεται ἢν αἰπὴς γυναῖκες, καὶ ἀνδ' ὅτε
ἐπὶ ἐγγὺς τῷ σκηνώματι. καὶ ἵνα ἐξαλ-
γῶνται, ὅτι, ὡ βασιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ
Δαρείῳ καὶ οἱ παῖδες, ὡς ἐξηγγέλθη αὐταῖς ὅτι
πρὸ τοῦτον τῇ Δαρείῳ ἔχεις, καὶ χάνει τῇ βα-
σιλικῇ, καὶ ἡ ἀσπίς ὅτι κεκομίσται ὀπίσω ἡ Δα-
ρείῳ, ὡς ὅτι περὶ τῇ Δαρείῳ ἀνομιάζουσιν.
Ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον, πέμψαι πρὸς
αὐτὰς Λεονάτον, ἕνα τῶν ἐταίρων, ἐπὶ ἐλά-
μμοι φράσαι ὅτι ζῇ Δαρείῳ· τὰ δὲ ὅπλα
καὶ τὴν χάνει ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ὅτι τῷ ἄρ-
ματι, καὶ ταῦτα ὅτι μόνον ἐχέει Ἀλέξανδρος.
Καὶ Λεονάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν, τὰ
τε περὶ Δαρείῳ εἰπεῖν, καὶ ὅτι τὴν δεξιὰν
αὐταῖς ἐὺ γὰρ Ἀλέξανδρος τῇ βασιλικῇ,
καὶ τὴν ἄλλον κόσμον· καὶ χαλεπῶς βασιλεύσας.
Ἐπεὶ δὲ ἐπὶ ἔχθραν οἱ γενεῶν τῇ πόλεμον τῇ
πρὸς Δαρείῳ, ἀλλ' ὑπὸ τῇ δεξιᾷ τῇ Ἀσίας
ἀφ' ἐπεπολεμῆται ἐνόμως. Ταῦτα μὲν Πτο-
λεμαῖος καὶ Ἀετίβηλος λέγουσι. Λόγος δὲ
ἐστὶν, καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἢ ὑπεραία ἐλθεῖν
ἐπὶ ξυμῇ Ἡφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἐταίρων, καὶ τῇ
μητρὶ τῇ Δαρείῳ, ἀμφιγνοήσασα ὅστις ὁ
βασιλεὺς εἴη αὐτοῖν⁷⁰ (ἐτάλθαι γὰρ ἀμφὺ τῷ
αὐτῷ κόσμῳ) τῇ δὲ Ἡφαιστίωνι προσελθεῖν, καὶ
προσκυνῆσαι, ὅτι μέλλων ἐφάμενοι. Ὡς
δὲ ὁ Ἡφαιστίων περὶ ὀπίσω ὑπεχώρησε, καὶ ἦν
ἔμφ' αὐτὸν⁷¹, τῇ Ἀλέξανδρον δεῖξας, ἐκεί-
νον εἶπε εἶναι Ἀλέξανδρον, τῇ μὲν χαίρειν αὐτῷ
ἢ ἀφ' ἐμαυτοῦ ἀποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δὲ καὶ
φάναι αὐτὴν ἀμαρτεῖν καὶ γὰρ ἐκεῖνον εἶναι Ἀ-
λέξανδρον. Καὶ ταῦτα ἐγὼ ἔχω ὡς ἀληθῆ⁷², ὅτι

ὡς

liqua erant ex summâ quam iis imperârat,
remittit, & obsides reddit. Neque vero ma-
tris Darii, neque uxoris & liberorum cu-
ram, omisit. Nonnulli enim qui de rebus
gestis Alexandri scribunt, autores sunt, eâ-
dem ipsâ nocte, quâ ab insequendo Dario
redierat, quum in tabernaculum Darii,
quod ipsi selectum asservatumque erat, in-
trasset, muliebrum ejulatum atque alium
talem tumultum audisse non procul à ta-
bernaculo, ac quæsisse, quænam essent
illæ mulieres, & cur in tam vicino taber-
naculo? statimque renuntiâsse quempiam,
„ Mater Darii, ô rex, ejusque uxor & li-
„ beri, ut nuntiatum illis fuit te & arcum
„ & amiculum regium habere; posteaque
„ etiam scutum Darii allatum esse, tanquam
„ mortuo Dario ejulatus edunt. Alexan-
dram eâ re cognitâ Leonnatum, unum ex
amicis, ad eas misisse, jussum dicere, Da-
rium superstitem esse: arma vero & amicu-
lum ab illo fugiente in curru relicta esse,
ea solum penes Alexandrum esse. Leonna-
tum tabernaculum ingressum, Darii statum
exposuisse, præterea ut regio etiam cultu
famulatuque illis uti liceret, reginæque ap-
pellarentur, ab Alexandro illis concedi.
Neque enim inimicitiarum causâ sibi adver-
sus Darium bellum susceptum, sed pro im-
perio Asiæ legitime decertasse. Hæc quidem
Ptolemæus & Aristobulus tradunt. Fama vero
tenet Alexandrum quoque ipsum postero die
tabernaculum, solo cum ex amicis Hephæ-
stione comitante, ingressum: & matrem qui-
dem Darii dubitantem uter eorum rex esset
(pari enim uterque corporis cultu erat) ad
Hephæstionem accessisse, eumque veneratam
esse, quod ille habitu corporis præstare vi-
deretur. Qui quum retrocessisset, & qui-
dam eorum qui circa eum erant, quis esset
Alexander, monstrasset, illam errato pude-
factam recessisse, Alexandrum, nullum er-
ratum esse, respondisse. nam & illum Ale-
xandrum esse. Atque hæc quidem, non ut
vera,

69 Ταῦτα ὅτι μόνον ἐχέει] MSS. in quibus & Optimus μό-
νον, quum unus alius μόνον. Deinde ἐπὶ τῇ (sic Opt.) κα-
τὰ ἐχθρ. οἱ γενεῶν τῇ πόλεμον πρὸς Δαρ. omisso τῇ in omni-
bus manu exaratis. Tum quoque plurimi διαπολεμῆται. Sed non etiam Opt.

70 Ὅστις ὁ βασιλεὺς αὐτοῖν] Nihil foret necesse hic no-
tare absque ultima editione fuisset: per quam videtur
fore, ut in editis iidem ludi per typos exstiterint, qui in scriptis per calamos. Nam in duobus inveni ὅτι
ἐπὶ αὐτοῖν, in uno ὅστις ὁ βασιλεὺς ἦν αὐτοῖς, in Persinio
ὅτι τις ὁ βασιλεὺς ἦν. Sed in Optimo ὅστις ὁ βασιλεὺς ἦν αὐ-
τῷ, quomodo edidit Vulcanius & Basilenses, & est
hincristissima scriptura.

71 Καὶ τῇ τῇ ἀμφ' αὐτὸν] Ita retinent mordicus libri
veteres. Speciose tamen Freinshemius ad Curtium III, 12,
17 ἀμφ' αὐτὸν, intelligens spadonem, præsertim quum
dixerit quoque Arrianus cum solo Hephæstione intraf-

se regem: quod omne nuperus editor ad se transtulit.
Sed notari oportet dici Alexandrum ingressum ἐπὶ Ἡ-
φαιστίωνι μόνῳ τῇ ἐταίρῳ, ut ita non neget Arrianus ex
ducibus aut reliquis comitibus quosdam alios adfuisse,
quorum aliquis nutu potuerit monuisse Sisymbrium. Et
quæso? Unde Persico spadoni tam repentina notitia re-
gis Alexandri, ut sic facie ipsa sciret eum distinguere
ab aliis? Ego non invideo id inventum aliis; sed ipse
non utor, qui Arrianum ex antiquis codicibus discio
melius.

72 Οὐχ ὡς ἀληθῆ] Optimus recte ὡς αἰ. Cautio fere
omnibus antiquarum memoriarum scriptoribus adh. Vi-
ta, quoties quid suspecti occurreret. Collegit exempla
Freinshemius ad Curtium VII, 1, 34: quibus addi debent
Livius XXXVII, 48. Rumoris buxus quia neminem alium au-
ctorem habeo, neque affirmata res mea opinione sit, nec pro
vana prætermittenda. Curtius iterum VII, 8, 11. Que ut-
que

ὡς πάντῃ ἀπίστα ἀνέγραψα. Ἀλλ' εἴτε ἕως
ἐπ' ἀρχῇ, ἐπ' αὐτῷ Ἀλέξανδρον ἢ ἐς τὰς γυ-
ναῖκας κατοιικτίσεως, ἢ ἔς τ' ἐταῖρον πίστεως
ἢ ἡμῆς· εἴτε πιδανὸς δοκεῖ τοῖς συγγράψασιν
Ἀλέξανδρον, ὡς ἡ αὐτὰ ἀν' ἀρχῆς καὶ εἰπὼν,
13 ἢ ὅτι τῷδε ἐπ' αὐτῷ Ἀλέξανδρον. Δαρειῶν δὲ
τὴν μὲν νύκτα ξυῶ ὀλίγοις τοῖς ἀμφ' αὐτὸν
ἔφυγε, ἣν δὲ ἡμέρα ἀναλαμβάνων αἰετῶν τε
Περσῶν τοὺς ἀφ' ἀσπίδων ἐκ τ' μάχης, ἢ τῶν
ξένων τ' μαδοφόρων, ἐς τετρακισχίλους ἔχων
τοὺς πάντας⁷³, ὡς ἐπὶ Θάλακόν τε πόλιν καὶ τ'
Εὐφράτιν ποταμὸν σπύδῃ ἤλαυνε, ὡς τὰ
χρᾶ μέσον αὐτῶν καὶ ἔξ' Ἀλεξάνδρου τ' Εὐφρά-
τιν ποιεῖσθαι. Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀντιόχου⁷⁴, καὶ
Θυμώδης ὁ Μέντορος, καὶ Ἀριστομήδης ὁ Φε-
ραίου, καὶ Βιάνωρ ὁ Ἀχαρνᾶν, ξύμπαντες ἔτοι-
μοι αὐτομόλοι μὲν τ' ἀμφ' αὐτὰς τραχηλῶν ὡς
ὀκτακισχίλων, ὅθους ὡς τετραγόμενοι ἦσαν καὶ
τὰ ὄρη φθύροντες ἀφίκοιτο ἐς Τείπολιν τ'
Φοινίκης· καὶ ἐνταῦθα καταλαβόντες τὰς ναῦς
νεωολημμένας, ἐφ' ὧν πρὸς αὐτὸν ἐκ Λέσβου
ἀφ' ἀρχομίσμοι ἦσαν, ἴστων ὅσαι μὲν ἱκαναί
σφίσι ἐς τ' κομιδὴν ἐδόκουν, ταύτας κατελκυ-
σαντες, τὰς δὲ ἄλλας αὐτῶν ἐν τοῖς νεωλείοις κα-
ταχρύσαντες, ὡς μὴ πρὸς αὐτὰς λαχέαι σφῶν τ'
διώξιν, ἐπὶ Κύπρῳ ἔφυγον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Αἴγυ-
πτον, ἵνα τῶν ὀλίγων ὑπερὶ πολυπραγμονῶν καὶ
Ἀμύντας ἀποθνήσκῃ ὑπὸ τ' ἐγχειρίων. Φαρ-
νάβαζ⁷⁵ δὲ καὶ Ἀυτοφραδάτης πρὸς μὲν αὐτὸν
Χίον διέτεινον, καταστήσαντες δὲ Φερσὶν τ'
Χίον, τὰς μὲν ἵπας τ' ἡνῶν ἐς Κῶν καὶ Ἀλικαρνασ-
σὸν ἔστειλαν· αὐτοὶ δὲ ἐκ τὸν ναυσὶ ταῖς αἰετα
πλεῖσταις ἀναγόμενοι, ἐς Σίφνον κατερχον.
Καὶ παρ' αὐτῶν ἀφικνέσθαι Ἀγίς ὁ τ' Λακεδαι-
μονίων βασιλεὺς ἐπὶ μίας τριήρης, χερμαλῖά
τε αὐτῶν ἐς τ' πόλεμον, καὶ διώαμιν ναυτικῶν
καὶ πεζικῶν ὅσω πλείω ἀξιώσων συμπεμ-
ψαί οἱ ἐς τὴν Πελοπόννησον. Καὶ ἐνταῦθα
γελία αὐτοῖς ἐρχεῖται τ' μάχης τ' πρὸς Ἰσθμὸν
γενομένης. Ἐκπλαγέντες δὲ πρὸς τὰ ἐξαγ-
γελθέντα, Φαρνάβαζ⁷⁶ μὲν οὖν δώδεκα ἱπ-
πῆς, καὶ τῶν μαδοφόρων ξένων ξυῶ χιλίοις καὶ
πεντακοσίοις, ἐπὶ Χίῳ ἐστάλη, δαίνας μὴ καὶ
πρὸς τ' ἀγγελίας τ' ἡτῆς οἱ Χίοι νεωτερίσωσιν.
Ἀγίς δὲ παρ' Ἀυτοφραδάτην ἰάλαντα δρυεῖς
λαβὼν ἱερὰ καὶ, καὶ ἱερῆς δέκα, ταύτας μὲν Ἰππῶν ἀξὼν ἀποπέμψας πρὸς τ' ἀδελ-
φὸν αὐτῶν Ἀγισίλαον ἐπὶ Ταίναρον· καὶ πρὸς γέλλειν ἐκέλευεν Ἀγισίλαον, διδοῖναι τοῖς ναύ-
ταις

vera, sed neque ut plane incredibilia; ad-
scripti. Sed siue ita gesta sunt, Alexandrum
tum ob eam quā in foeminas usus est com-
miserationem, tum ob fidem & honorem
amico praestitum, laudo: siue scriptoribus
historiarum appositus visus est Alexander ad
haec & facienda & dicenda, eo etiam nomi-
ne illum laudo. Darius noctu paucis comi-
tatus fugerat: postridie vero recolligens Per-
sas exterosque mercenarios, qui ex eo proe-
lio evaserant, quatuor in universum millia
habens; ad Thapsacum urbem & Euphra-
tem festinato contendit, ut quamciti-
sime posset, Euphratem inter se atque Ale-
xandrum medium relinqueret. Amyntas
porro Antiochi, & Thymodes Mentoris fi-
lius, & Aristomedes Pheraeus, & Bianor
Acarnan, omnes transfugae, statim, ita ut
per montes dispositi erant fugientes Tripo-
lim Phoeniciae pervenerunt, octo circiter
milium millia habentes: ibi sumptis navi-
bus recens in navale subductis, quibus an-
tea e Lesbo transvecti fuerant, quot earum
sibi ad vecturam sufficere viderentur in mare
protractis: reliquisque in navali succensis,
ne celeriter eos insequendi facultatem sup-
pedarent, in Cyprum fugerunt, atque in-
de in Aegyptum: ubi paulo post Amyntas
res novas moliens ab incolis interfectus est.
Pharnabazus autem & Autophradates ali-
quandiu apud Chium moram fecerunt: pra-
sidioque in insula collocato, nonnulli in
Con atque Halicarnasium navibus missi,
ipsi centum navibus optime ad navigandum
comparatis Siphnum appellant. Eo loci Agis
Lacedaemoniorum rex una triremi ad eos
venit, pecuniam in usus belli, & copias na-
vales ac pedestres, quammaximas posset, in
Peloponnesum ducendas petiturus. Inter
haec nuntius adfertur praellii apud Isum
commissi. Quo nuntio perculsi, Pharnaba-
zus quidem cum duodecim triremibus, at-
que exterorum mercenariorum mille quin-
gentis, Chium repetit: veritus ne audita
clade Chii defectionem molirentur. Agis;
acceptis ab Autophradate talentis argenti tri-
ginta, triremibus decem, has quidem Hip-
piæ ad Agesilaum fratrem suum in Tæna-
rum ducendas tradit, mandatis additis, ut
persoluto nautis integro stipendio, quamci-
tissime

cumque tradita sunt, incorrupta perseveremus. Tacitus
xv, 53. Nobis quoquo modo traditum non occultare in
animo fuit. Ac rursus noster vii, 15. Tūτο ὅτι αἱ ἀν-
τις, ὅτι αἱ ἀντις πάντῃ ἀντιγράφει. Ex quo vehementer
confirmatur lectio Optimi MSti, quam produco. Adde
vii, 27. Mox restitui, ut erat in editione Basiliensi &
Vulcanii & omnibus MSS. τ' τε ἱς, non τ' ἱς.

73 Ἐς τετρακισχίλους ἔχων τοὺς πάντας] Vocula prior
non est in Optimo.

74 Ἀμύντας μὲν ὁ Ἀντιόχου] Lege Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀν-
τιόχου. Ita est in Optimo & pluribus MSS, ut etiam sic emen-
daverit postea Vulcanius. Statim quoque iidem Θυμώ-
δης, ut supra, & movuit Gentemecinius.

ταῖς ἐντελῇ τ' ἰαχίτῳ ἐπὶ Κρήτης, ὡς ἴα ἐκεῖ χαλκιστοῦρον. Αὐτὸς δὲ τότε μὲν αὐτῷ ἐν ἰαχίσις⁷⁵ ὑπέμεινεν, ὕστερον δὲ εἰς Ἀλικαρνασσὸν παρ' Αὐτοφραδάτῳ ἀφίκετο. Ἀλέξανδρος δὲ σαλῆρα πῦρ μὲν Συεῖα τῇ κοίλῃ Μένωνα τ' Κερδῖμαν⁷⁶ ἐπέταξε, δὲ αὐτὰ εἰς Φυλακὴν τ' χώρας τοὺς τ' συμμάχων ἰππέας· αὐτὸς δὲ ἐπὶ Φοινίκης ἦλθ', καὶ ἀπαρτὰ αὐτῷ χεῖρ' ἰππὸν Στρατόνιο Γηροστράτῳ παῖς, τ' Ἀραδίων τε καὶ τῷ Ἀράδῳ παροσσίῳ βασιλέως· ὁ δὲ Γηρόστρατος αὐτὸς μὲν Αὐτοφραδάτῳ ἐπὶ τῷ ὄντι καὶ οἱ ἄλλοι οἱ τε τ' Φοινίκων⁷⁷ καὶ οἱ τ' Κυπρίων βασιλεῖς καὶ αὐτοὶ Αὐτοφραδάτῃ ξυνέπλεον. Στρατόνιο δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἐντυχάν, σεφανοὶ χερσὶ σεφάνῳ αὐτὸν, καὶ τῷ τε Ἀράδῳ αὐτῷ τ' ἦσαν καὶ τ' Μάραθῳ τ' χαλκιστοῦρον τ' Ἀράδῳ ἐν τῇ ἡπείρῳ ὠκισμένῳ⁷⁸, πόλιν μεγάλην καὶ βυδαίμικα, καὶ Μαριάμην πόλιν, καὶ τὰ ἅλλα ὅσα τ'
 14 σφῶν ὀπκρατείας, ἐνδίδωσιν. Ἐπὶ δὲ ἐν Μαριάμῳ Ἀλεξάνδρῳ ὅτι, ἀφίκοντο παρὰ Δαρείῳ πατρὶς, ὀππολὺν τε κομίζοντες Δαρείῳ, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ γλώσσης δεησόμενοι ἀφείναι Δαρείῳ τ' μητέρα, καὶ τ' γυναικα, καὶ τοὺς παῖδας. Ἐδήλῃ δὲ ἡ ὀππολὺν ὅτι Φιλίππῳ

tissime possit in Cretam naviget, ad resillius insulæ constituendas. Ipse in iis insulis aliquandiu commoratus, paulo post Halicarnassum ad Autophradatem abiit. Alexander Syriæ, quam Cœlen vocant, Menonem Cerdiman satrapam constituit, equitatu auxiliariorum ipsi in præsidium provinciæ commisso: ipse in Phœnicen profectus est: & in itinere obvium habuit Stratonem Gerostrati filium, (erat is Gerostratus Aradio-
 14 rum, & quotquot Arado insulæ finitimi sunt, rex, qui quidem, ut & alii Phœnicum ac Cypriorum reges, naves suas cum Autophradate conjunxerat) qui, aureâ coronâ Alexandri capiti impositâ, Aradum insulam, & Marathum ex adverso Aradi in continente sitam, urbem magnam atque opulentam, & Mariammen, cæteraque omnia quæ ad ipsorum ditionem pertinebant, ei tradit. Quumque adhuc Marathi esset Alexander, legati ad eum à Dario venerunt, qui & literas adferebant, & verbis deprecarentur ut Darii matrem, uxorem & liberos dimitteret. Significabat etiam epistola amicitiam ac fœdus quod Philippo cum Artaxerxe

τε παρὰ Ἀλέξανδρῳ Φιλία καὶ συμμαχία ἐγένε-

75 Ἐν ταῖς ἰαχίσις] Sic sane jam & Basileenses, quos sequutus Vulcanius notavit tamen in ora editionis suæ V. C. ἰαχίσις, quod & ipse reperi tum in Optimo, tum in alio, ut de eo ambigi non debeat, et si sane vulgatum quoque in nonnullis viderim, sed non illis tanti pretii. Utique dixerat quoque cap. 2. Αὐτοφραδάτῳ ἐπὶ ταῖς ἰαχίσις ἰππῳ.

76 Μένωνα τ' Κερδῖμαν] Unus ex scriptis Κερδῖμα, sed reliqui cum Opt. Κερδῖμμα. Et sic legendum est. Neque vero id notat Menonem Cerdiman, ut Vulcanius, quomodo etiam Loccenius in notis ad Curt. 1v, 1, 4 illic non modo non dissentiente Freinshemio, sed idem etiam repetente ad lib. vii, cap. 3, n. 5. & denique noster ἰαχίσις, qui hunc Cerdiman cognominatum vanissima exhalatione effudit. Quis unus in hoc Arriani scripto legitur gemina appellatione? Et si quis occurrit, cur id non transferunt in Andromenem Philippum, cujus filium auctor facit Amyntam, ut nunc illo, nunc altero solo nomine innuat, ob quæ in omnibus commentariis vapulare debet? Quod videre potes 111, 11, ubi quum Amyntas citetur Philippi filius, Freinshemius ad Curtium 1v, 13, 28 animadvertit, notatque fuisse Andromenis, idque repetivit pro suo nuperus, non modo illic, sed etiam cap. 27 ejus libri. Quin igitur verte hoc loco Menonem Cerdimma ut Facius, (et si ille Memnonem Cerdymma) nempe filium. Ita 111, 12. Ἀγάθῳ τ' Τυρίμῳ, ubi similiter impingebatur. Atque etiamnum gemina labes residet 111, 6. Ἀράδῳ τ' Μαριάμῳ quod vertitur Harpalo Machate, quum & in Græco nomine omittenda sit puncti subnotatio in ultima littera, & vertendum Machate filio, ut v, 8. Φίλιππος τ' Μαχάτῳ, quod Arrianeum. Μαχάτῳ videtur dici Μαχάτῳ in Apophthegm. Plutarchi. Sic apud Theocritum τ' Κρατῖδα, de quo Casaubonus in lectionibus cap. 7, cujus exemplo animadvertet in Arriani lib. 111. cap. 11, ubi Κρατῖδα τ' Δροπιδῳ, Basileensibus edentibus Δροπιδῳ, vertitur Clitus Dropidi filius, & cap. 27. Dropidis: & sic Freinshemius vii, 1, 20. At quo pacto Græce dicitur Δροπιδῳ in primo casu? Erat vertendum Dropida à Δροπιδῳ, præsertim quum & apud Curt. 111, 10.

Dropides Macedonicum nomen exstet, & inferius apud Arrianum 111, 20, sed Δροπιδῳ legatus Atheniensium. Nisi fortasse credemus interpretibus hic in animo fuisse vulgata ista Ulyssi, Achilli &c. aut Euripidis cæcumen Curt. vii, 1, 28. Qua occasione monere cogor de eo, quod assequi nequeo 1, 25. σὺν Πατηγῳ τῷ Λυκαγόρῳ, quod Vulcanius intelligit Panagorū Lycagoræ filium, idque descripsit in Holstenianis ad Stephanum p. 261 Cl. Rycquius, Facio Lycagoram omittente, quod etiam facit caute in Supplementis Curtianis 11, 4, 14 Freinshemius. Nam mirum, si Πατηγῳ recte dicatur filius, ut sane firmant omnes antiqui codices, patris nomen non etiam dici Λυκαγόρῳ, prout omnino crediderim.

77 Ὁ τ' Φοινίκων] Qualis Tyrionum rex, de quo in sequentibus.

78 Ἐν τῇ ἡπείρῳ ὠκισμένῳ] In Optimo legitur κωμῳμένη. Sed majoris momenti aliquid in eodem præstantissimo libro latet. Nam post verba illa πόλιν μεγάλην καὶ βυδαίμικα subjungit καὶ διγῶνα, ita tamen, ut decernere liquide non potuerim, fueritne διγ. an διγ. quæ vox quidem nihil propius videtur habere quam σιδῶνα, quam urbem & Curtius vocans vetustate famaue conditorum inclitam recenset, sed post Byblum. Quod ipsum facit quoque Arrianus, postea demum de Sidone agens. Sed tamen quum viri docti ostenderint plures illic fuisse urbes nomine Tyri ac Sidonis appellatas, posset sic etiam defendi hæc prona conjectura. Verosimilius tamen videtur fuisse hic urbem Σιγῶνα. Nam ad MSti hujus non dubitandam fidem accedit locus Hefychii, qui inter voces Σιγῶναι & Σιδῶναι posuit * πόλιν μεγάλην τ' Παλαστίνῃ. Volunt illic quidem immittere Σιδῶν, sed ea vix recte ab Hefychio poterit dici πόλιν μεγάλην, & ordo literarum tam rejicit bujus urbis appellationem, quam belle & ordinate admittit vocem Σιγῶν. Etiam Josephus in libro 11. de bello Jud. pag. 823 nominat urbem Σιγῶν, sed in Galilæa, quam notavit quoque Ortelius; sed id satis est, quippe unde confirmatur appellatio ista, ut possit esse repetita in his locis, & Palestina sæpe nimium porrigitur.

ἐγένετο· ἢ ἐπειδὴ Ἀρσῆς ὁ υἱὸς Ἀρταξέρξεως
ἐβασίλευσεν, ὅτι Φίλιππος ἀδικίας ὡρώτος
ἐς βασιλείαν Ἀρσῆος ἦρξεν, ἔδεν ἄχαρ ἐκ Περ-
σῶν παθῶν. Ἐξ ἧ δὲ αὐτὸς βασιλεύει Περσῶν,
εἴτε πέμψαι ἡμεῖς Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βε-
βαίωσιν ἢ πάλαι ἔσσης Φιλίας τε καὶ συμμαχίας
ἀφ' ἑσθινῶν τε καὶ φιλίας ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ πολλὰ
κακὰ ἐργάσασθαι Πέρσας. Τὸ τὸ ἐπὶ κατὰ
ἐπὶ αὐτὸς τὴν χώραν ἀμύνων⁷⁹ καὶ τὸ δεχέσθαι
τὸ πατρῷον ἀνασώσων. Τὴν μὲν δὴ μάχην, ὡς
θεῶν τὰ ἔδωκεν, ἔτω χρῆσθαι· αὐτὸς δὲ βασι-
λεὺς ὡς βασιλέως γυναικὶ τε καὶ αὐτῷ αἰ-
τεῖν καὶ μητέρα καὶ παῖδας τοὺς ἀλόντας, καὶ Φιλίαν
ἐβάλει ποιήσασθαι⁸⁰ ὡρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ συμ-
μαχῆσθαι εἶναι Ἀλέξανδρον. καὶ ὡρὸς τὸ πρὶν
πέμπειν ἡμεῖς Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν, καὶ
Μενίσκῳ τε καὶ Ἀρσίμῳ τοῖς ἀγγέλοις, τοῖς ἐκ
Περσῶν ἦκησι, τὰς τὰς πρὸς ἀποφύγας τε
καὶ ὡρὸς Ἀλέξανδρον δώσοντας⁸¹. Πρὸς ταῦτα
ἀντιγράψαι Ἀλέξανδρον, καὶ συμπεμπὴ τοῖς
ὡρὸς Δαρείῳ ἐλθόντι Θεόστρωτον, ὡς ἀγγέ-
λας τὸ ὅτι πολλὴ δόξα Δαρείῳ, αὐτὸν δὲ μὴ
ἀφ' ἀλέγεσθαι ὡρὸς μηδενός. Ἡ δὲ ὅτι πολλὴ
Ἀλέξανδρον ὡδὲ ἔχῃ. Οἱ ὑμέτεροι ὡρὸς ἄνθρωποι,
ἐλθόντες εἰς Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλ-
λάδα, κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς, ἔδεν ὡρὸς δι-
κημοῖσι· ἐγὼ δὲ, τῇ Ἑλλήνων ἡγεμῶν κα-
τασθεῖς, καὶ πικρῶσαι βελόμην Πέρσας,
διέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν.

79 Διαβῆναι αὐτὸς τὴν χώραν ἀμύνων &c.] Hæc periodus non per se consistere, non præcedentibus annecti decenter potest: non etiam sequentia satis commodè absoluntur: non vox διαβῆναι significare potest *expeditionem fecisse*, ut vertit Vulcanius, non *bellum suscepisse*, ut Facius. Denique verba illa εἴτε πέμψαι omni modo requirunt aliquid eisdem respondens. Nihil horum, quæ accuso, negari potest. Quæ igitur gratia debetur ineptissimis hominibus, qui potius interpretari volunt ea, quæ palam constat omnibus modis luxata, & falsissimo fūco decipere lectorem ignarum & quem sperant fore negligentem honoris sui gratia, quam fateri non posse ab ingenio suo recte quædam intelligi, & sic excitare potius unumquemque, si fortasse hoc modo lux aliquando & aliunde obueniat? Sed illi blandiantur sibi. Nos hic conspectissimam fraudemprehendimus jam pueri, quæ licet manserit recta ab omnibus scriptis; tamen constantes mansimus in suspicando hoc insidioso loco: hæsissetque hic Arrianus nobiscum in æternam posteritatis labem & contumeliā, nisi unus ille Optimus bono publico ita favisset, ut ex eo damnum hoc repeteremus. Sic ergo supplemus: διαβῆναι τε καὶ στρατὸς εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι Πέρσας. Τὸ τὸ ἐπὶ κατὰ ἐπὶ αὐτὸς τὴν χώραν ἀμύνων. Hoc est: neque ad confirm. v. am. ac sedus unquam misisse, sed & cum exercitu in Asiam transivisse, ac Persis multa mala intulisse. Cujus rei causa & ipsum descendisse regioni defendendæ, & patrio imperio conservando. An non hæc plane par & gemina est inculcatio ei, qua utitur Latinus contra Æneam apud Dionysium Halic. lib. 1. Πρῶτος δὲ Λατίνος ἔγκλημα ποιήματος τὸ αἰρεῖσθαι τε καὶ ἀκατάγγεστον πόλεμον, καὶ τὴν Ἀσίαν λίγην, ὅστις ὦν καὶ τὴν βελόμην αἰεὶ καὶ φέρει τὰς χώρας πικρῶς γὰρ ὡς διὰ δυνάμειν. Xenophon v. Κυρουαῖ. p.

xerxe intercessisset: quodque quum Arses Artaxerxis filius regnum accepisset, Philip-
pus nullo à Persis incommodo affectus, pri-
mus Arsen injuriā lacecessisset. Alexandrum
vero, ex eo tempore quo Darius Persis re-
gnare cœpisset, pro confirmandâ veteri ami-
citiâ ac fœdere nunquam misisse: etiam
transisse cum exercitu in Asiam, & multa
mala attulisse Persis. Propterea descendisse
ipsum regioni auxiliaturum & aviti imperii
tuendi causâ. De proelio ita ut alicui deorum
visum fuit, decretum esse. Se regem à rege
uxorem suam, matrem ac liberos captos pe-
tere, amicitiam se cum Alexandro & socie-
tatem initurum venire, eâque de re ut Ale-
xander ad se cum Menisco & Arsima legatis,
qui à Persis venerant, alios qui fidem accipe-
rent, & Alexandri nomine darent, mitte-
ret rogabat. Alexander ad hæc responderet,
unaque cum legatis, qui à Dario venerant,
Thersippum mittit, jubens ut epistolam Da-
rio reddat, ipse vero nullâ de re cum Da-
rio sermones conferat. Epistola Alexandri
hæc fuit. „ Majores vestri, Macedoniam re-
„ liquamque Græciam ingressi, damnis nos
„ affecerunt, quum ipsi nulla prius à nobis
„ accepissent. Ego Græcorum imperator
„ creatus, Persarum injuriam vindicare vo-
„ lens, in Asiam trajeci, à vobis lacecessus.
„ Siquidem & Perinthiis opem tulistis, qui
„ pa-

Καὶ γὰρ Περσιν τοῖς ἐβοηθήσατε, οἱ τὸ ἐμὸν πα-
τέρα

367 maluit dicere εἰ δὲ μὴ αἰμῶνι τῇ χώρῃ, quod paulo ante dixit ὡς τὴν χώραν μάχεσθαι.

80 Φιλίαν ἐλθεῖν ποιήσασθαι] Recte in Curtianis notis 1v, 1, 13 Freinshemius ἰδίαν. Id enim confirmatur ab omnibus libris scriptis, in quibus & Optimus. Et jam Facius: *velle secum amicitiam, & societatem jungere*. At nuperus vult esse suavior Freinshemio, jubetque ἐλθεῖν referri ad legatos Meniscum & Arsimum, qui principis sui consilia & voluntatem de ineunda societate deferebant. Quam placide nugas sapit? An potest hic legatio intelligi, quum præcedat proxime αὐτὸς βασιλεὺς αἰτεῖν καὶ ἐλθεῖν? an αὐτὸς adherere potest primo verbo magis, quam posteriori? Rursus an quod continue insequitur καὶ συμμαχῆσθαι εἶναι, potest referri ad legatos? utique dicit non posse. At vero de eodem dicitur ἐλθεῖν ποιήσασθαι Φιλίαν καὶ συμμαχῆσθαι εἶναι. Sed relinquamus furenti absurda. Arrianus scripsit ἰδίαν, quod ei restitimus.

81 Τὰς πρὸς ἀποφύγας τε καὶ ὡρὸς Ἀλέξανδρον καὶ δώσοντας] Non intelligo, quemadmodum legati Alexandri ad Darium venturi possint dici ἀποφύγας τὰς πρὸς ὡρὸς Ἀλέξανδρον. Plane id Græcæ loquutionis satis celebratæ & notæ ratio respuit & damnat. Hæsit & interpres; qui aut verba recte transtulit, aut distinctione si non posita, certe intellecta, post ἀποφύγας τε judicavit voces ὡρὸς Ἀλέξανδρον jungi debere sequentibus καὶ δώσοντας. At sane in omnibus MSSis reperi τὰς πρὸς ἀποφύγας τε καὶ ὡρὸς Ἀλέξανδρον δώσοντας. Hanc notationem mihi expresserunt Vulcaniana, & quæ eam ἀπὸ τῆς sequitur, novissima, editiones, quarum agnosce hoc in loco inertissimam negligentiam: nam in Basileensi plane ita sunt constituta omnia, ut ea ex MSS. produxi, nisi quod typorum vitio δώσοντας.

πέρα ἡδίκην. Καὶ εἰς Θράκην, ἧς ἡμεῖς ἀγ-
χοῦμεν⁸², διώαμιν ἐπιμύειν ὧχ⁸³. Τῷ δὲ
πατρὸς ἀποθανόντι⁸⁴ ὑπὸ τῷ ὀπίθελοισάντων,
ὧς ὑμεῖς συνεταιράτε (ὡς αὐτοὶ ἐν ταῖς ὀπίθε-
λοις πρὸς ἀπάντας ἐκομπάσατε) καὶ Ἀρσὴν
ἀπικτείναντος σε μὲν Βαγῶν⁸⁵, καὶ τὴν δεξιὴν
καὶ ἀριστερὴν⁸⁶ ἐδικαίως, ἔδωκε τῷ Περσῶν
νόμῳ, ἀλλὰ ἀδικήσας Πέρσας, καὶ ὑπὸ ἐμῇ
πρὸς τοὺς Ἑλλήνας χάριμα⁸⁷ ἐκ ὀπίθελοις
ἀφαιρέσει⁸⁸, ὅπως πρὸς με πολέμῳ⁸⁹,
καὶ ἡγήματα ἀποστέλλοντι⁹⁰ πρὸς Λακεδαιμο-
νίους, καὶ ἄλλους Ἰνῆς τῇ Ἑλλάδι, καὶ τῇ μὲν
ἄλλων πόλεων ἐδωμάς δεξιότης, Λακεδαι-
μονίων τε λαδόντων, καὶ τῷ πρὸς σε πεμφθέν-
των, τοὺς ἐμὲς φίλους ἀφαιρέσαντων, καὶ τῇ
εἰρήνῃ⁹¹ ἢ τοῖς Ἑλλήσι κατεσθλάσας, ἀφαιρέσει
ὀπίχειρῶντων, ἐπράτθισα ὅτι σε, ὑπάρξαν-
τος σε τῷ ἔχθρας. Ἐπεὶ δὲ μάχῃ νενίκηκα,
πρότερον μὲν τοὺς σε στρατηγὸς καὶ σατράπας,
καὶ δὲ σε καὶ τῷ μέτῳ σου δυνάμει, καὶ τὴν χάριν
ἔχω, τῇ δὲ δέων μοι δόντων. ὅσοι τῇ μέτῳ σου
ὀφειλάμενοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανον,
ἀλλὰ παρ' ἐμὲ κατέφυγον, ἴστων ὀπιμέλωμαι,
καὶ

patrem meum injuriā affecerant. Ochus
etiam in Thraciam, quæ nostro imperio
subest, exercitum misit. Parente autem
meo per insidiatores quos ipsi subornarā-
tis occiso (quemadmodum vos literis quo-
quoversum missis gloriati estis) quum tu
Arsen cum Bagoa interfici curasses, re-
gnumque injuste & contra Persarum le-
ges atque instituta occupasses, summā
Persis injuriā illatā, literas etiam parum
amicas ad Græcos misisti, quibus eos ad
bellum contra me suscipiendum incitares.
quumque pecunias ad Lacedæmonios,
aliosque Græcorum nonnullos miseris
(quas tamen quum reliquæ omnes Græ-
ciæ civitates contempsissent, soli Lace-
dæmonii acceperunt) quum denique ii
qui abs te emissi fuerunt, amicos sociosque
meos corruerint, atque abalienarint, &
pacem cum Græcis à me constitutam dissol-
vere omnibus modis conati sint, bellum
tibi intuli, quippe qui inimicitiarum au-
tor fueris. Quum autem primo satrapas
tuos bellicque duces, nunc vero te tuum-
que exercitum prælio vicerim, regionem
quoque, deorum benignitate, in meā pote-
state teneam, quotquot tuarum partium
milites ex prælio servati ad me confuge-
runt,

⁸² ἢ εἰς ἡμεῖς ἀγχοῦμεν] Scripti ἡγχοῦμεν, rectius. Et
id quidem notare quoque potuit Vulcanius ex Augu-
stano. Sed nullus eorum habet ἢ ἡμεῖς ἀγχοῦμεν, quod
elegantissimum restat in solo libro, quem Optimum vo-
co, ut nota est illius relativi constructio non tantum
ad posterius, sed etiam respiciens ad præcedens. Idem
paulo ante habebat τιμωρία, non τιμωρία.

⁸³ Ἀρσὴν ἀποκτείναντος σε μὲν Βαγῶν] Brissionius in
Regno Persarum p. 3. quod occiso Arse Bagoa opē im-
perium occupasset, interpretatur. Vulcanius quum dubita-
ret de sensu horum verborum, (neque enim mihi verum
esse sciebat Arsen cum Bagoa occisos à Dario,
quam Arsen solum opera junctā Darii & Bagoæ occi-
sum) suam interpretationem ita recepit, ut tamen Fa-
cianam quoque lectori cognoscendam in margine daret,
auxilio Bagoæ; quo negari nequit, quin pudens &
sani interpretis laudem meruerit. At nuperus, licet
Vulcaniana prorsus approbaret, contineri tamen nequi-
vit, quin Facium alioque Vulcanio diversos, grandi no-
ta, sed cujus sententiam & summam non solum ex au-
ctoribus à Freinshemio in Supplem. Curtianis 11, 1, i
corroboratam, sed ipsa ejusdem Freinshemii verba tan-
quam ab abigeo in suum pratum abacta videas, per-
fricaret; non secus ac si de historię veritate hic dispu-
taretur, quam nemo vel ignoravit vel negavit. At, ὁ
bone, sciverunt optime omnes illi Bagoam occisum ef-
fesse ab Dario vel Darii jussu, & id memorari ab Curtio
vi, 4: sed status quæstionis est de invidia, qua Darium
studet onerare Alexander. Primo igitur negari nequit,
quin invidiosior existat epistola ex versionibus Facii
aliorumque, quam Vulcanii. Quid enim ad regem re-
gum, si eunuchum, licet purpuratum suum, licet au-
ctorem adjutoremque imperii in se translati, attamen
servum & obnoxium interficiat? Quæ hæc infamia tan-
gi domini tantum non Dei apud suos? Vix credibile
est unum diem in aula Persica illa tam dominantis tunc
impotentis, vacavisse tali exemplo. Itaque multo ma-
jus erit crimen & exprobratio conspirationis in regem
suum, quasi ipse Darius ad hoc scelus conscientiam &
operam Bagoæ advocaverit, quum is ante domino suo
fidus, per ipsum flagitiose diceretur expugnatus & cor-
ruptus. Et utique id ipsum Bagoæ beneficium invidiose

etiam exprobrat Alexander apud Curtium vi, 3. Jam
consideretur ordo verborum, quo ea collocavit auctor.
Nam si Arrianus voluisset indigitare per hæc verba Ar-
sen cum Bagoa occisos, collocasset mutato ordine καὶ Ἀρ-
σὴν μὲν Βαγῶν ἀποκτείναντος σε, ὅπως αὐτὴν voces illas
μὲν Βαγῶν annexuisset voculæ σε. Denique mos Græ-
corum scriptorum adhibeatur. Utique gemina plane lo-
quutione utitur Polybius libro viii cap. 9. Τὴν γὰρ
πρὸς τοὺς Ἀρσῶν δυσπραγεῖν τὸς ὅτι αὐτὴν παρρηγοῦντος
ἐν τῇ Μισσην, μὲν ὅτι πολλὴ μὲν ταυρίωνος τῇ καταρ-
κῇ τὰ κατὰ Πιλοπόνησον, ἐπαινεῖται φερμαίνων. Ubi Ca-
saub. opera usus Taurionis. Gemina utitur Strabo lib.
xvi pag. 781. de Syllæo Obodæ Arabis procuratore Ζη-
τῆτος κατεστῆσαι τὴν χάριν καὶ συνήλθον τινὰς αὐτῶν πόλεως
καὶ ἴθι μὲν τῶν Φοινίκων. Recte interpres, Romanis in
urbibus aliquot ac gentibus subigendis adesse. Utitur He-
rodotus 111, 1. Τὸν καὶ οὖν ἰωτὰ ἑαυτὴν διαπέμψας μὲν Αἴγυπ-
τον ἵκανατος ἰφθαίμης, quem ille dominum suum cum Αἰγυ-
πτιῶν rebellans interemit. Plutarchus in Cæsare. Καὶ οὕτως
ἢ πρότερον ἔβλεπον ἐπὶ τὴν στρατιάν, ὅτι κατασφαιρῶν καὶ
καὶ μὲν Κληδίου. Lysias in Alcibiadem orat. xiii p. 251
ἰσχυροῦς τὰς τοὺς Λυσαιδῶν μὲν Αἰθιόπων προδόντων. U-
titur auctor actorum Apostolicorum xiv, 27. ἀνὴρ γιν-
ων ὅσον ἐπείσθη ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν. Et clarissime 11 Re-
gum xv, 25. Καὶ συνιστάτω ἐν αὐτῶν Φακὶ υἱὸς Ρε-
μίου ὁ τριτάτος αὐτῶν, καὶ ἐπείσθη αὐτῶν ἐν Σαμαρείᾳ συν-
τίον οἱ καὶ τῷ βασιλεῖ μὲν τῇ Αἰγύπτῃ καὶ μὲν τῷ Αἰ-
γύπτῃ, καὶ μετ' αὐτῶν πικρῶντα αἰδῶν ἀπὸ τῆς τετρακισίας καὶ
ἰθαλάσσης αὐτῶν. Hæc Græca est loquendi consuetudo:
Alia est Latinorum, ut patet ex illo Curtii vi, 4. Na-
barzanis, qui Darium cum Besso interceperat. Legati
Carthaginiensium dicunt apud Appianum in Pun. p.
80 ad Consules Romanos ὑπὲρ πόλεως παρακαλεῖται ἀν-
ταρχὶ χρισμοῖς μὲν δὲ αὐτῶν συνθηκισμῶν. Locum vero Plu-
tarchi sic scribit in adversariis suis Pater. Ἀρσὴν Βαγῶν
ἀφαιρέσει, ὅπως ἐπείσθη τῷ βασιλεῖ.

⁸⁴ Οὐκ ἐπιτήδεια διαπίμπροτες] In Optimo est simplex
πίμπροτες. Unde dubitavi, an non auctor scripserit:
ἐκ ἐπιτήδεια πύμπροτες ὅπως πρὸς με διαπολεμήσει. Dein-
de idem: οὐκ ἐπὶ καὶ σε καὶ τὴν, ubi vulgo copula abest. Ex
rursus ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἰσχυρῶς.

L 3

καὶ οὐκ ἄχοντες παρ' ἐμοὶ εἶσι, ἀλλ' αὐτοὶ ἐχόν-
τες ξυπραΐθουσί μ' ἐμῷ. Ὡς ἐν ἐμῷ δ' Ἀ-
σίας ἀπάσης κυεῖν οὐκ ἔστι, ἥκε τὸς ἐμῷ. Εἰ
δὲ φοβῇ μὴ ἐλθὼν πάθης π' ἐξ ἐμῷ ἄχαρι,
πέμπε ἱνὰς τ' φίλων τὰ πρὸς ληφομένους.
Ἐλθὼν δὲ τὸς με, τὴν μητέρα καὶ τὴν γυ-
ναῖκα καὶ τοὺς παῖδας, καὶ εἰ ἄλλο ἢ θέλεις,
αἰτ' καὶ λάμβανε. Οἱ, πρὸς ἀντιπρὸς ἐμῷ, ἔστα-
σι. Καὶ ἔλοιπ' ὅταν πέμπης παρ' ἐμῷ⁸⁵, ὡς
τὸς βασιλέα δ' Ἀσίας πέμπε· μηδὲ ἐξ ἴσου
ὑπὲρ ἔλλει, ἀλλ' ὡς κυεῖν οὐκ ἔστι πάντων τῶν
φραζέει τὰ δέη. Εἰ δὲ μὴ, ἐγὼ βελεύσομαι
τὸς σὺ ὡς ἀδικῇ. Εἰ δὲ ἀντιλέγεις τὸς
δ' βασιλείας, ὑπομείνας ἐπὶ ἀγωνίᾳ τὸς
αὐτῆς, καὶ μὴ φεύγε. Ὡς ἐγὼ ὑπὲρ σε πορβύ-
σομαι, ἔστω ἡς. Πρὸς δὲ Δαρεῖον ταῦτα ἀπέ-
15 στείλει⁸⁶. Εἰπεὶ δὲ ἐμαθε τὰ τε χρέματα ὅσα
σὺν Κωφῇ τῷ Ἀρταβάζῳ ὑποπεπόμφη ἐς
Δαμασκὸν Δαρεῖον, ὅτι ἐάλωκε, καὶ ὅσοι Περ-
σῶν ἀμφοῖν αὐτὰ ἐγκατελείφθησαν σὺν τῇ ἄλλῃ
βασιλικῇ τῷ Ἀρταβάζῳ⁸⁷, ὅτι καὶ ἔτοι ἐάλωσαν,
ταῦτα μὲν ὅπισθ' ἀπομείναντα ἐς Δαμασκὸν
Παρμενίωνα φυλάσσειν ἐκέλευε. Τὸς δὲ τρέ-
σθεις ἐκ τῶν Ἑλλήνων⁸⁸, οἱ τὸς Δαρεῖον τὸς
δ' μάχης ἀφικόμενοι ἦσαν, ἐπεὶ καὶ τὸς ἐα-
λωκεν καὶ ἔλαβεν, παρ' αὐτὸν πέμπειν ἐκέλευ-
σεν. Ἦσαν δὲ, Εὐθυκλῆς μὲν Σπαρτιάτης,
Θεσσαλίσκος δὲ Ἰσμιλίης⁸⁹, καὶ Διονυσόδω-
ρος Ὀλυμπιονίκης, Θεβαῖοι. Ἰφικράτης δὲ ὁ
Ἰφικράτης Ἰφικράτην, Ἀθηναῖος. Καὶ ἔτοι
ὡς ἦσαν παρ' Ἀλέξανδρον, Θεσσαλίσκον μὲν καὶ
Διονυσόδωρον, καὶ τὸς Θεβαῖος ὄντας, θύβης
ἀφῆκε· τὸ μὲν ἡ, κατοικίσι τῶν Θεβῶν· τὸ
δὲ, ὅτι συγγνωστὰ δεδρακέναι ἐφάνητο, ἡδρα-
ποδισμένης ὑπὸ Μακεδόνων δ' πατερίδ⁹⁰,
σφίσι τε ἡν ἱνα ἡδύνατο ὠφέλειαν θύεισκό-
μενοι, καὶ εἰ δὴ πνα καὶ τῇ πατρίδι ἐκ Περ-
σῶν καὶ Δαρείων. Ταῦτα μὲν ὑπὸ ἀμφοῖν ἐ-
πικεῖν ἐνθυμηθεῖς, ἰδίᾳ δὲ Θεσσαλίσκον μὲν
αἰδοῖ ἔχοντες ἀφίεναι εἶπεν, ὅτι τ' ἐπιφανῶν

Θη-

„runt, horum curam gero, neque inviti
„apud me sunt, sed suâ sponte mecum mi-
„litant. Ad me igitur, utpote totius Asiæ
„dominum, veni. At si metuis, ne, ubi ve-
„neris, aliquid tibi abs me acerbi accidat,
„mitte amicorum tuorum aliquot, qui fi-
„dem accipiant. Quum ad me veneris, ma-
„trem & uxorem ac liberos, & si quid præ-
„terea voles, posce atque accipe. quicquid
„enim à me petieris, impetrabis. De reli-
„quo, quando ad me scribes, ad Asiæ re-
„gem scribere te memineris: neque tan-
„quam ad parem scribe, sed veluti omnium
„tuarum rerum domino significa siquid pe-
„tas. Sin aliter feceris, ego de te tanquam
„injuriam inferente decernam. Si vero,
„quod ad regni possessionem attinet, con-
„tradicis, aliud pro eo prælium experiri
„paratus ne fugias. Ego enim te, quocunque
„loci fueris, adoriar. Atque hæc quidem
„ad Darium scripsit. Postquam vero cognov- 15
vit, omnem pecuniam quam Darius per Co-
phenem Artabani filium Damascum miserat
captam esse, Persas etiam ejus pecuniæ cu-
stodes, reliquumque regium apparatus in
potestatem venisse, eam Parmenioni Dama-
scum reportandam & custodiendam tradidit.
Legatos autem Græcorum qui ad Darium
ante prælium advenerant, quum etiam ca-
ptos audiret, ad se mitti iussit. Hi erant,
Euthycles quidem Lacedæmonius, Thessa-
liscus vero Ismeniae filius & Dionysodorus
olympionices, Thebani: Iphicrates autem
Iphicratis ducis filius, Atheniensis. Qui quum
ad Alexandrum adducti essent, Thessaliscum
quidem & Dionysodorum (quamvis Theba-
ni essent) statim dimisit; partim commise-
ratione Thebarum, tum quod veniâ digni
viderentur: quippe qui patriâ ipsorum à Ma-
cedonibus direptâ everfâque, & sibi & pa-
triæ utilitatem aliquam adferre Darii ac Per-
sarum adminiculo conarentur. Hæc itaque
modeste ac leniter de utroque statuens,
Thessaliscum quidem privatim, reverentiâ
generis adductus (erat enim illustri apud The-

85 ὅταν παρ' ἐμῷ] Et hic aliquid desideratur. In uno MS. erat ἐπιδεῖν ἰδὼς παρ' ἐμῷ, ut & in Augustano vidit Vulcanius. Sed verum est, quod servat Optimus: ὅταν πέμπης παρ' ἐμῷ. Deinde pro illis μὲν καὶ ἐξ ἴσου ἐπίσταται in uno erat μὲν καὶ ἐξ ἴσου ἐπίσταται, & sic Vulcanio receptum in V.C. in duobus vero vidi μὲν καὶ ἐξ ἴσου ἐπίσταται, quomodo etiam ex Optimo solum notavi, quod tamen parum intelligo, nisi à accipias pro tunc. Sed opinor vero proxima esse, quæ ex duobus notata indica-
vi, corrigendo tantum ἀκούει hoc est, neque temere & sine consilio te mibi parem imaginans scribe. Ut sic denique exemplo illustris loci confirmetur vox Græca, quam solus Suidas sine exemplo ponens servavit. Sic sane sunt ἀσπυδι & ἀκραι & ἀμραχί, quæ omnia usurpat Arrianus.

86 Ταῦτα ἀπέστειλε] Recte in Optimo ἐπίσταται.

87 Σὺν τῇ ἄλλῃ βασιλικῇ παρασκευῇ] MSS. omnes, etiam Optimus κατασκευῇ. Quod & notat Vulcanius ex V.C. Et quidni id retentum? Sane sic cap. 11. Οἱ

Πέρσαι τὰς γυνῆδας σφῶν ἐν τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς Δαμασκὸν ἵτυχον ἐγκατέστη. 111, 15 ὡς Δαρεῖον ἀρήσιν ἐκίη καὶ τὰ χρέματα, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν τῇ βασιλικῇ. Eandem 11, 6 vocat ἐπισκηνήν, ex auctoritate Optimi libri, ut vidimus, sed adferenda huc sunt verba Athenæi vel ipsius Parmenionis apud Athenæum xiii pag. 605. Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἥ ἐπίσταται αὐτῷ μὲν τὸ Δαμασκὸν ἰλεῖν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν τῷ Δαρεῖον ἱερὰς γυνῆδας. 88 Πέρσαι ἐκ τῶν Ἑλλήνων] Dele particulam in volente Opt.

89 Ἰσμιλίης] Vulcanius & Facius vertunt Ismenii; sed sine dubio verior Freinshemius ad Curt. 111, 13, 15 Ismenia, ubi idem quoque rectissime pro στρατῶν: suspi-
catur εὐκταγῶν, addicentibus omnibus quos vidi MSSis, qui habent Ἰφικράτης τῷ στρατῶν, etiam ex V.C. notatum Vulcanio. Id quod necessarium est, tum veritate, tum tempore ipso postulant. In MSS. etiam est Ἰσμιλίης non Ἰσμιλίης. Ita certe id nomen etiam alijs darum à Græcis scribitur, unde utrumque restitui.

Θηβαίων καὶ Διονυσόδωρον δὲ, ὅτι τῇ νίκῃ
τῷ Ὀλυμπίῳ Ἰφικράτῃ δὲ, Φιλία τε τῇ
Ἀθηναιῶν πόλεως, καὶ μνήμη τῆς δόξης τῶν πατρῶς,
ζῶντα τε ἀμφοῖν ἔχον ἐς τὰ μάλιστα ἐπι-
μυσε, καὶ ἰσὺς τελευτήσαντες τὰ ὅσα ἐς τὰς
Ἀθηνᾶς τοῖς πατρῶς γένεσι ἀπέπεμψεν. Εὐθυ-
κλέα δὲ, Λακεδαιμονίον τε ὄντα, πόλεως πε-
ρφαῖος, ἐχθρὸς ἐν τῷ τότε, καὶ αὐτὸν ἔδεν
ἰδίᾳ θύεισθαι ἐν ξυγγνώμῃ, ὅ, π γὰρ καὶ
λόγῳ ἀξίον, τὰ μὲν πατρῶς ἐν φυλακῇ ἀδέ-
σμως ἔχεν· ὑπερον δὲ, καὶ ὡς ὅτι μεγάλα θυ-
τυχεῖτο, καὶ τῶτον ἀφῆκε. Ἐκ Μαράθῃ δὲ
ὁρμηθεὶς, Βύβλον τε λαμβάνει, ὁμολογῶσα ἐ-
διδεῖσθαι, καὶ Σιδῶνα, αὐτῶν Σιδωνίων ὅτι κα-
λεσάμενον, καὶ ἔχθραν τῇ Περσῶν καὶ Δαρείῳ.
Ἐν τούτῳ δὲ περὶ τῶν ὡς ὅτι Τύρον, καὶ ἐ-
πυγχανσιν αὐτῶν καὶ τῶν ὁδὸν πρέσβεις Τυ-
ρίων, ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐταλμόροι, ὡς ἐγνωκότων
Τυρίων πρέσβειν, ὅ, πᾶν ἐπαγγέλλει Ἀλέξαν-
δρος. Ὁ δὲ, ἵπῳ τε πόλιν ἐπαυέσας καὶ τοὺς
πρέσβεις (καὶ γὰρ ἦσαν τῇ ὅτι φανῶν ἐν Τύρῳ οἱ τε
ἄλλοι, καὶ ὁ τῆς βασιλείας τῇ Τυρίων παῖς· αὐτὸς
δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος) μετ' αὐτοφρα-
δάς ἐπὶ τῇ ἐκείνου ἐπαυελθόντας φράσαι
Τυρίοις, ὅτι ἐθέλοι παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν· ὅ-
σα τῶν Ἡρακλεῖ. Ἐν τῇ ἐν Τύρῳ ἱερὸν Ἡρα-
κλέος παλαιότατον ὡς μνήμη ἀνθρωπίνῃ ἀγα-
σάξει, καὶ τῇ Ἀργεῖῃ Ἡρακλέος, καὶ τῇ Ἀλκ-
μήῃ. Πολλὰς γὰρ γενεὰς πλεονέκων πρὸς τὴν πόλιν
ἐν

Thebanos loco) dimisit: Dionysodorum,
quod Olympiis vicisset: Iphicratem vero,
ob amorem Atheniensis urbis, & paternæ
memoriæ gloriā. quem, & quum in vivis
esset, magno semper apud se in honore ha-
buit, & morbo mortui ossa Athenas ad propin-
quos reportari curavit. Cæterum Euthyclem,
quod Lacedæmonius esset, eaque urbs tum
temporis manifestas cum Alexandro inimi-
citas gereret, quodque ipse privatim nihil
quod magnopere veniā dignum videretur,
inveniret, primum quidem in custodiam
(citra vincula tamen) tradidit: postea, ut
res magnæ prospere successerunt, etiam
hunc dimisit. E Maratho deinde movens,
Byblum pactationibus traditam capit. Sido-
nem etiam, Sidoniis ipsis odio Persarum &
Darij cum arcescentibus. Tyrum inde pro-
ficiscenti, Tyriorum legati obviam vene-
runt, à communi missi, significantes Ty-
rios paratos esse, quæ Alexander imperasset,
facere. Ipse, laudatā & civitate & legatis
(erant enim hi ex principibus civitatis cum
alii, tum Tyriorum regis filius. nam ipse rex
Azelmicus cum Autophradate navigabat) juf-
sit ut reversi Tyrii renuntiarent, velle se
urbem intrare, Herculi sacrificaturum. Est
enim in eā urbe templum Herculis vetustis-
simum ex iis, quorum humana memoria
conservatur, non Argivi illius Herculis, qui
Alcmenæ filius fuit. Multis enim ante secu-
lis

90 ὅτι καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐντύχῃ] Et in his cen-
tones latent. Quod quum attendenti in legendo satis
pareat, tum maxime ei, qui inspexerit codices scriptos,
qui sibi non constent. Quippe in eorum quibus-
dam deest καὶ, & deinde μέγα non μεγα. Sed videntur
genuina, quæ in Optimo & altero aliquo concipiuntur
ita, ὅτι καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐντύχῃ. Supra etiam Optimus
confirmat Vulcanii versionem & quem nuperus noster
descripsit Freinsheimium in notis ad Curtium 111, 13, 15
legentem περιφανὴς ἔχοντες. Ut in Indicis cap. 32. Καὶ μοι
δοκίμῃ περιφανὴς εἶναι τὴν σφραγὶδα τῇ τῇ Βουλῇ Νικαρχοῦ.
Xenophon lib. V. Κυρην. p. 341. ὅτι περιφανὴς τῇ διὰ
ἀδελφῶν ἀγαθῇ.

91 Κατὰ ἔχθραν τῇ Περσῶν] Omnes plane antiqui, quos
ego inspexi, sed & V. C. quem Vulcanius postea adhi-
buit ἔχθρας vel ἔχθρας τῇ Περσῶν, & repetit ejus vocis usum
V, 21, τῇ χώρῃ ἐν τῇ Ἀλεξάνδρῳ κατὰ ἔχθρας τῇ Περσῶν.
Necque vero aliunde illud ἔχθρας residuum mansit, quam
ex calamitatibus illatis huic oræ & urbi aliquoties per
istos magnos reges interioris Asiæ, unde etiam Am-
miano Marcellino notum est xxviii, 1 bellum Medi-
cum primum, quo Asiā diripuerunt Persæ & Mile-
tam vexarunt. Et Persarum irruptionem in Syriam in-
telligit ex Polybii libro xvi Valesius, ubi in Græcis
est κατὰ τὴν τῇ Περσῶν ἔχθραν.

92 Ἀλέξανδρος] In libris antiquis tum ita pronuncia-
tio existat, tum etiam Ἀλέξανδρος, Ἀλέξανδρος, Ἀλέξανδρος
concipitur hoc nomen; ex quibus solum ultimum ve-
rum esse probant similia Orientis nomina, ut Milca,
Melchom vel Milchom, Milcom, Malcham & Malken,
Moloch, & hinc alibi Imilcar, Bomilcar, & Asiatica Adra-
melech, Anamelech. Sane cap. 24 tam Optimus quam duo
alii MSS. Ἀλέξανδρος. Quod mirum est, id jam notavit Rei-

nesius in Isophrastis linguæ Punicæ cap. 8. *Azamilku* quod
Regi Tyriorum tum cum Alex. M. urbem expugnaret. Sed
ut procedam, vix ego dubitem, quin idem hoc vocabu-
lum resideat in appellatione quæ plusquam semel legitur
lib. I. Eisdæ capp. primis. Σαμύλλιος ὁ γραμματικὸς.
Idemque videndum in Tatiani loco, ubi fit mentio Εὐ-
ραίου τῷ Κυρην, quem Vossius pater ex Pausania vocat
Εὐραίου, an non Εὐραίου nomen habuerit.

93 Παλαιότητα καὶ μνήμη αἰσθ. διασώζει.] Satis commode
ita veritas, *vetustatem* (scil. quod spectat, ea tanta est)
quousque memoria humana servatur, hoc est, verbis
Pomponii Melæ, ut ea explicuit pater, *annos*, quos
manet numerus vel certis annalibus, vel ἐν χρόνῳ μετρί-
νῳ, ut loquitur Strabo pag. 56. Xenophon V. Κυρην.
p. 411. ὅτι αἰσθάνονται τὴν μνήμην αἰσθάνονται. Lysias contra An-
dodidem p. 67. ἔστιν Ἀθηναῖος αἰσθάνεται αἰσθάνεται. Pausanias
lib. I. Eliac. ἔστιν ὅτι τὸ σῶμα τῶν αἰσθάνεται ἐστὶν. Contra scri-
bit Solinus de Cilice, *quem etas pristina ultra ævum memo-
rie abscondit*. Sed Vulcanius particulam ὡς olim judica-
vit esse genitivum, & sic potuisse ab Arriano inverti vo-
cum seriem, pro, ὡς παλαιότητα. Itaque etiam Vossius
lib. I. Idololat. c. 22 citat ejus probatque interpretatio-
nem istam, *Est enim in urbe ea templum, cujus vetusta-
tem humana memoria conservat*. In quibus nullum acu-
men est. Præterea omnes MSS. assentiuntur Vulcaniano
alteri παλαιότητα ὡς, idque etiam deinde Vulcanius ipse
margini adscripsit, cum interpretatione *vetustissimum
optimum, quæ humana memoria exstant*. Et fuit haud
dubie feriat male hominis lascivia, cui sic placuit graf-
sari in Arriano. Nam etiam 111, 4, ὡς μετρίως ἔστιν
χρόνῳ τὸ ὅτι γινώσκονται, καὶ ἐν πολλοῖς ἀφαιμένῳ, οἱ οὖν ψυ-
χράτοι, ubi Basilenses edidisse video ψυχράτοι, &
paulo ante paruit hæsitatio in λαμπρότητα.

ὁ Τύρῳ Ἡρακλῆς, ἢ Κάδμῳ ἐν Φοινίκῃς ὀρ-
μηθέντα ὀφθαλμοὺς χαλαρῶν, καὶ τὴν παῖδα Κάδ-
μῳ ἢ Σεμέλῃ γενέσθαι· ἐξ ἧς καὶ ὁ Διὸς
Διόνυσος γένετο⁹⁴. Διόνυσος μὲν δὴ πρῶτος
ἐν Σπόρῃ Κάδμῳ εἶη, κατὰ Λάβδακον τὸν Πολυ-
δώρῳ δὲ Κάδμῳ παῖδα. Ἡρακλῆς δὲ ὁ Ἀγ-
γελῶν, καὶ Οἰδίποδα μάλιστα τὸ Λαίῳ. Σέ-
μει δὲ καὶ Αἰγυπῖοι ἄλλον Ἡρακλέα, ἔχοντα
Τύλειοι, ἢ Ἐλλῆνες. Ἀλλὰ λέγει Ἡρόδοτος,
ὅτι τὸ δώδεκα θεῶν Ἡρακλέα ἀγνοοῦν Αἰγυπῖοι,
καθάρῳ καὶ Ἀθῆναιοι Διόνυσον τὸν Διὸς καὶ Κόρης
σεβῶσιν, ἄλλον τῶτον Διόνυσον· καὶ ὁ Ἰάκχος ὁ
μυστικός τε τῶν Διονύσῳ, καὶ τῶν Θεαίων,
ἐπείδει. Ὡς τὸ ἐν Ταρίῳ πρὸς Ἰβήρων
πρώτον Ἡρακλέα (ἵνα καὶ πᾶσι γινώσκῃς Ἡρα-
κλῆος ὀνομασμέναι εἶσι) δοκῶ ἐγὼ τὸ Τύλειον
εἶναι

lis Tyri colebatur Hercules, quam Cadmus
è Phœnice profectus Thebas occupasset,
multoque ante quam Semele Cadmo na-
ta esset, ex quâ Bacchus Jovis filius. Bac-
chus quidem sane tertius à Cadmo, ætate
Labdaci, qui filius Polydori filii Cadmi:
Hercules vero Argivus cum Oedipo Laji fi-
lio circiter vixit. Colunt autem & Ægyptii
alium Herculem, diversum ab eo quem Ty-
rii aut Græci. Sed Herodotus tradit, Ægy-
ptios Herculem in numero duodecim deo-
rum habere. quemadmodum etiam Athe-
nienses Bacchum Jovis & Proserpinæ filium
colunt, diversum ab hoc Baccho. & Jac-
chus mysticus huic Baccho, non Thebano
illi, accinitur. Quapropter Herculem illum
qui in Tartessio ab Iberis colitur (ubi & co-
lumnæ quædam extant Herculis dictæ)
Tyrium

94 Εἰς ἧς καὶ τὸ Διὸς Διόνυσος γένετα] Herculem Baccho
citeriorem egregie docent chronica Ephesiorum apud
Tacit. 111, ann. 61. Sed non adverti aliquam in MSS.
discrepantiam; & licet caute ideo edant Basileenses post
vocem ἧς posita distinctione, ac vertant Facius & Vul-
canius ex qua Bacchus Jovis filius; ac in nupera editio-
ne non modo sileant ad hunc locum, sed insuper pagina
ejus 309 sic allegent; tamen pronuntio utique legendum
videri iis ἧς καὶ τὸ Διὸς ὁ Διόνυσος γένετα. Ratio loquendi
aliud non patitur: ex qua & Jove Dionysus, ut alibi iis
ἐν τῇ καὶ ἧς: certe quod mihi videtur. Præterea ecce in-
credibilem supinitatem, quæ jacet in sequentium ver-
sione. Quid enim colligit? Dicit Bacchum à Cadmo ter-
tium: dein rationem & modum addit, quo id probet:
Polydorus namque Cadmi filius, Polydori Labdacus. An
igitur ex hac serie radicem agit Bacchus? & Bacchus aut
est Labdacus, aut Labdaci filius, ut ibi tertius possit
numerari à Cadmo? Hoc sane esse nequit, quia Bac-
chum à Cadmo tertium jam dixit media Semele. Plena
fatuitatis omnia, & universa ista periodus ab Polydoro
ad Labdacum ex supervacuo est interposita, quum in-
terim nulla culpa sit Arriani. Ille enim vult ostendere
Tyrium Herculem non esse eundem Argivo, sed longe
antiquiorem. Id probat adsumpto argumento ab mon-
stranda ætate, qua vixit Bacchus. Bacchus tertius erat
à Cadmo, æque ut Labdacus, cui fuit coævus Bacchus:
id enim est κατὰ Λάβδακον. Hercules autem Argivus
æqualis fuit Oedipodis, (id enim quoque est κατὰ Οἰ-
δίποδα) qui demum quintus à Cadmo, sic: Cadmus, Poly-
dorus, Labdacus, Laius, Oedipus. At vero si Her-
cules Tyrius jam cultus fuit pro Deo ante Cadmi mi-
grationem in Græciam, sequitur, ut duntaxat quinque
γυναικὶ Tyrius præcedat Argivum. Et jam adhuc restat
illud tempus, quo Hercules cultus apud Tyrios antici-
pavit Cadmi nativitatem, quo spatio includuntur multi
etiam anni. Vulcanius quid notaret κατὰ Λάβδακον & κατὰ
Οἰδίποδα, quomodo perceperit, ex illa interpretatione
ostendit. Cur quum is aulius est interpretari post Oedi-
podem, non etiam vertit post Labdacum, quum sint ea-
dem Græca? Verte: Tyri colebatur Hercules, quam Cad-
mus è Phœnice profectus Thebas obtinuit, & quam filia
Cadmo Semele nata est, ex qua & Jove Bacchus. Bacchus
quidem sane tertius à Cadmo fuerit, ætate Labdaci, qui
filius Polydori, qui Cadmi. (atque adeo Labdacus nepos
Cadmi.) Hercules autem Argivus ætate Oedipi circiter,
qui filius Laji. Argumentum quidem hoc est certissi-
mum, sed quod Arrianus ex Herodoto mutuatus est, qui
partim in Euterpe cap. 145 à Semele Dionysō ad suam
ætatem numerat annos mille sexcentos, ab Hercule au-
tem Argivo tantum nongentos. Ex quo pater Herodo-
tum 700 annos ponere inter Bacchum & Herculem Ar-

givum; at nescio quemadmodum tantum sparium ex-
pleturi sint Labdacus & Laius. Partim in Terpsichore
cap. 60 post memoratam inscriptionem tripodis ab Am-
phitryone positi, addit, ταῦτα ἡλικίῳ αἰετὶ κατὰ Λαίῳ
τὸν Λαβδάκῳ, τὸν Πολυδώρῳ τὸν Κάδμῳ. Ut Amphitryon
æqualis Laji, sic Hercules Oedipi. Sed & rectius Fa-
cius, Bacchus enim tertius à Cadmo. Polydorus nam-
que Cadmi filius, Polydori Labdacus, cujus temporibus
ipse Bacchus claruit. Hercules vero Argivus Oedipodis
Laji temporibus. Itaque Arrianus statuit Herculem Ar-
givum vixisse quinta ætate ab Cadmo, longe profecto
ab illo calculo, quo usus est auctor ille, quem descrip-
sit Stephanus vel contraxit Hermolaus in voce Θάσος,
ubi nona demum ætate vixisse colligit; nam quum
Cadmus esset filius Agenoris, ab Agenoris fratre Belo ad
Herculem continua succedendi serie decem ætates ita
numerat. Belus, Ægyptus, Lynceus, Abas, Danae,
Perseus, Alcæus, Amphitruo, Hercules. Ubi tamen
novem modo numerantur, nec vident commentatores
male dici Ἀβάς, ἢ Δαναὸν, quum interponendus sit A-
crisius, qui pater Danae. Quod etiam facit Scaliger.
Sed quidquid illud sit, non capio, quomodo Oedipus
quinta ab Cadmo sit generatio, Hercules, qui Oedipo
fuit σύγχρονος, sit nona generatio ab Ægypto, qui Cad-
mi patrui fuit filius. Nihilominus ita Scaligerum viden-
mus agere in Stephano, ut Thasum Thasi conditorem
æqualem Cadmo, dixerit iste decem γυναικὶ fuisse anti-
quorem Hercule. Et plane secundas Scaligero agit Maussa-
cus pag. 144. In quo primum perspicuus hic error est,
quod si Thasus fuit æqualis & coævus Cadmo, & cum
eo in Græciam veniens Thasum condidit, apparet non
decem sed novem generationibus fuisse vetustiorum, &
tunc Thasum fuisse conditam, quum non ab Belo, sed ab
Ægypto demum, qui Cadmo par fuit, numerationem
institui oporteat. Deinde non videtur in Stephano scri-
bendum ἢ δὲ γυναικὶ Ἡρακλῆος δέκα Θάσος παλαιότερος,
quum vulgo legatur ἢ δὲ γυναικὶ Ἡρ. καὶ Θάσος, sed potius
ἢ ἡ γυναικὶ Ἡρακλῆος ὁ Θάσος. Nam quia de Procto illic
mentio fit, fratre Acrisii, à quo quintus est Hercules,
videtur Stephanus Proctum & Thasum æquales fecisse.
Nec propterea ab Maussaco dici debuit in purissimum
& purgatissimum Herodoti textum crassissimum error in-
trusus fuisse, quum illic dicatur ταῦτα (nempe Εὐρώπης
Ζητῆσιν & Thasum conditam) πέντε γυναικὶ ἀπὸ τοῦ προ-
κτοῦ εἶσι, ἢ τὸ Ἀμφιτρυῶνος Ἡρακλῆα ἐν τῇ Ἑλλάδι γινώσκει.
Hæc quinque à Cadmo generationes ad ætatem Herculis
etiam confirmantur ab Diodoro Siculo lib. 19 cap. 12,
ubi dicit Bacchum centauro cuidam commississe cadum
vini illic defossam, καὶ προστάξαι τότε ἀνοῖξαι, ὅταν Ἡρα-
κλῆς παραγένηται. Διότι ἐν τῇ τῇ τῇ γυναικὶ ἐπιζωνθῆς
αὐτῷ, μεταδῆται τὸ Φόλον τὸ Διόνυσος παραγένηται.

εἶναι⁹⁵ Ἡ'ρακλέα· ὅτι Φοινίκων κτίσμα ἡ Ταρ-
τησός, καὶ τῶ Φοινίκων νόμῳ ὁ, τε νεὸς πεποι-
θῇ τῷ Ἡ'ρακλεῖ τῷ ἐκεί, καὶ θυσίαι θύονται.
Γηρυόνη δὲ, ἐφ' ὅλην ὁ Ἀργεῖος Ἡ'ρακλῆς
ἐσαλὴ παρὲς Εὐρυδίας, ὡς βῆς ἐπελάσας
ὡς Γηρυόνη, καὶ ἀγαγεῖν εἰς Μυκλήας, ἐδὲν ἡ
παροήκειν ἡ γῆ τῇ Γῆρων, Ἐκαλῶ⁹⁶ ὁ λο-
γιστοὺς λέγει· ἐδὲ ὅτι νῆσον ἵνα Εὐρύθειαν ἔξω
τῇ μεγάλῃ θαλάσῃς γαλήνῃ Ἡ'ρακλέα·
ἀλλὰ τῇ Ἡ'πέρε τῷ ὡς Ἀμυρακίαν τε καὶ Ἀμ-
φιλόχους βασιλέα γενέσθαι Γηρυόνη, καὶ ἐκ τῇ
Ἡ'πέρε ταύτης ἀπελάσας Ἡ'ρακλέα τὰς βῆς,
ἐδὲ τῷ Φαῦλον ἄθλον πῖθελμον. Οἶδα δὲ
ἐγὼ καὶ εἰς τῷτο, ὅτι εὐδοτον⁹⁶ τῇ Ἡ'πειρον ταύ-
την,

95 Δοκῶ ἰγὼ τῇ Τύριον εἶναι] Mirum est, quum tam
plane se exprimat Arrianus, dicatque clarissimo verbo
se censere & putare Tartessum Tyriumque Hercules
esse eodem; quid in animo habuerit Henricus Valesius
ad Peirtesciana Excerpta pag. 110, quum scribit, ni-
hil esse cur dubitaret Arrianus Herculem qui Tartessi
colitur eundem esse cum Tyrio. An ipse verbis utitur
clarius affirmantibus, dicens, id templum à Tyriis
conditum esse non dubito? Sane intentatio hæc indebi-
te litis est & merum somnium. Accedit quod argu-
menta illa, quæ affert Valesius, non sint tam robusta,
quam afferuntur ab Arriano. Nam nec olea erat simi-
lis, nec ignis perpetui locus idem, nec columnæ æqua-
les, quæ producuntur à Valesio: at Arrianus opinionem
suam probat duobus validissimis indicis, nempe quod
ex more Phœnicio & templum ipsum ædificatum sit &
sacrificia peragantur. Quæ quidem sunt duo quædam
summa capita; quum Valesiana quædam sint parerga,
quæ & alibi esse queant. Jam verò quibus modis illa
duo potissimum elucebant? nempe quod & templum
utrumque è trabibus esset constructum, deinde quod
utrobique sacerdotes & pedibus essent nudis atque ux-
oribus abstinerent. Id declaravit egregie Vir eruditione
non solum & ingenio, sed etiam loco & Magni Regis
dignatione conficiens Daniel Hueticus pag. 125 Demon-
strat. Euangel.

96 Οἶδα δὲ ἰγὼ καὶ εἰς τῷτο ὅτι εὐδοτον] Quia perperam
hæc verba accepit Vulcanius, ideo male mutare tenta-
vit, ut pro ὅτι legeretur ἔτι, atque adeo ad marginem
etiam deinde adscripsit ἔτι, inducta vocula ὅτι, ut secun-
da editione istud in contextum reciperetur. Sed auda-
cter nimis, & ut dixi, perperam factum cenfeo. Pri-
mo enim ἰς τῷτο, non significat in hunc usque diem,
vel ut Facius, his temporibus, sed simpliciter, ad hoc,
præter ea quæ dixi ad confirmationem hujus sententiæ,
q. d. & sane ad asserendam hanc istius opinionis nar-
rationem scio etiam pinguis &c. ad sane præterquam
quod satis clare putem ex ipsa sententiæ ratione, tum
sic ea adhibet vii, 7 ἰς ἡ πολὺ ὕδωρ ὁ Εὐφράτης τελευτῶν,
καὶ παραγὰς ἰς τῷτο. Et cap. 30 καὶ ἰς τῷτο ἰς ἀνθρώπων
τιμὴν τε αὐτῷ καὶ μνήμῃ καὶ ἀνθρώπων ὕδα. Ubi itidem im-
pingit & continuata in hunc usque diem memoria & glo-
ria, quæ aliena à Græcis, quæ intelligunt & super hoc
ex hominibus honor ejus. Sic in Indicis cap. 8 ὅτι καὶ
ἰς τῷτο ἰς οἱ τὴν ἰδέαν τῇ χάριτι &c. σπουδῇ ἀντιμε-
τω ἰκκαρίζουσι. Vulcanius: quem etiam in hunc diem. Aut
omisit aliquid aut male intellexit. Verte: quem etiam
ad hoc in hunc diem; ἰς τῷτο respicit adjumentum κόσμου
τοιαύτου. Deinde & hoc tum Arriani, tum Græcisimi
est, simul adjectivis præponere voculam ὅτι, simul ni-
hilominus subjungere infinitivum vel casum quartum,
ac si omnino ea particula non præcessisset. Tale est il-
lud in Indicis cap. 6 ὅτι ἀπὸ τῶνδε ἔξω τελευτῶν, καὶ
τῷ Νείλῳ τὸ πᾶν τῷτο ὅτι ἰούδας εἶναι ὑπόδα τὰ Ἀδελφῶν
ἄρτα. Xenophon v Κυρουικῶν. 356 τῷτο τοιοῦτον μοιγεῖται

Tyrium hunc Herculem esse censuerim.
Tartessus enim à Phœnicibus condita est, &
Phœnicum more templum eo loci Herculi
structum est, & sacra sunt. Geryonem vero,
adversus quem Hercules Argivus ab Eury-
stheo missus, ut boves Geryonis abreptas
Mycenas duceret, nihil ad Iberorum regio-
nem pertinere Hecataeus historicus tradit, ne-
que ad insulam ullam Erythiam in Oceano si-
tam missum fuisse: sed Geryonem continen-
tis, quæ circa Ambraciam & Amphilochosest,
regem fuisse: atque ex hac continente Her-
culem boves abduxisse, neque parvum hunc
etiam laborem judicasse. Neque vero me la-
tet, in hunc usque diem pinguis in illâ con-
tinente

ὡς καὶ εἶναι τὸς συμμάχους καὶ μίλλοντας ὅτι βαλόντες παρα-
σκυάζουσι. v Κυρουικῶν. 467 ἰγὼν ἰγὼν καὶ βύβλιν καὶ οἱ σὺν
ὅτι ἰγὼν τὰ ἀγνὴ τῇ πάλιν. Et p. 400 πάντα ἰσχυρὰ πάλιν
βοῦν τῇ βασιλείᾳ συγχωρῆσαι ταῦτα καὶ ὅτι σμικρότατοι τῇ
πολίμῳ λιπῶν. 11, 164 ἰμῶς ὅτι ἀδελφῶν ὡς ὅτι μεγαλο-
πρίστειναι φαίνονται. Simile est in Actis Apost. 27, 10.
Ἰσχυρὰ ὅτι μὲν ὕβρις καὶ πολλὰς ζημίας ἡ μὲν τῇ φέρει καὶ
τῇ πάλιν, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ ἡμῶν μέλλει ἰσχυρὰ τῇ πάλιν.
Hæc ratio loquendi dubito etiamnum, an non lateat
apud Antoninum Liberalem fab. 1v. Πολιμῶντας καὶ
αὐτῷ συμπαύσαντας ἡ πᾶν τῇ αὐτῷ κρατῆσαι, ὅτι τὰς
Γηρυόνης βῆς συνελθόντες ἀφίλειται, ab sese coercitos & sub-
actos, quod coeuntes voluissent sibi eripere Geryonis bo-
ves. Vulgo ὅτι. De tempore enim addi necesse non est,
quod ipsa docet historia. Et vides, quemadmodum
sustinuerint illic violenter cogitare συνελθόντες τῇ ἀφ.
Simile est in Dionis Rhodiaca pag. 325 ὅτι τῷτον ἰσχυρὰ τι-
νος ὑπὲρ τῷτον λίγοντας, ὡς ἰσχυρῶνται, καὶ αὐτὸ ἀποκρυψά-
μεν, ὅτι δημοσίᾳ τῷτον ἀνθρώπων ἀπογράφεται ὡς. U-
bi magnus ille Casaubonus: [Vacat τὸ ὅτι in istis, nisi
malis ἀπογράφεται ὡς.] Cur non simili nota confixit
eiusdem orationem 24 pag. 278 καὶ τῷτον ἰς δαύμα καὶ
τῇ λυγόντας, ὅτι μόνον καὶ παντάπασιν τῇ σοφῇ ἰσχυρῶνται ἰ-
σχυρὰ. Male enim φασί. Hoc non animadverso lethalis
noxa incescit verba libri vi, 27 ἵνα δὲ Ἀλκιβιάδης
συνίπτα ὅτι ἐν ἀριστῶ δὲ ἀποκρίνεται ἀγνὴν, ἀναλαβόντα
ὀλίγους ἄρτα οἱ ἰσχυρὰς προειρημέναι. Quæ nisi ex cere-
bro Vulcanii, nunquam reperientur unde orta sint.
Nam editio Basileensis multum ab his diversa sic legit:
ὅτι ἐν ἀριστῶ ἀποκρίνεται ἀγνὴν, ἀναλαβόντα ὀλίγους ἄρτα
οἱ ἰσχυρὰς, omisis duobus verbis δὲ & προειρημέναι.
Quam Basileensis libri scripturam constanter tuerunt
omnes MSSi Florentiæ, ut nullus dubitem quin gin-
mina ellipsi usus sit Arrianus συνίπτα ὅτι ἐν ἀριστῶ ἀπο-
κρίνεται, ἀγνὴν ἀναλαβόντα ὀλίγους ἄρτα οἱ ἰσχυρὰς, hoc
est, conjectura assequutum, sinistram versus deflecten-
tem, assumtis paucis secum equitibus, duxisse. Sic vii,
26 ediderunt Basileæ & in uno MS. ipse vidi: Οἱ δὲ
προδύναντες πρὸς τῷτον τῇ λόγῳ, ὅτι μὲν καὶ ἐπὶ τῷτον ἀγνὴν
ὅρα ἰσχυρῶνται ἰσχυρῶνται, non ὅρα. Sed & mirabar, cur di-
catur in oratione Vulcanii legendum καὶ πρὸς Εὐρυδία,
quum in omnibus MSS. mihi obvium fuerit καὶ ἰς Εὐρυ-
δία. Nec credo ullum uspiam MS. codicem esse, qui
id non habeat, estque integerrimum, perinde ut iv,
12 ὡς δὲ ἰς Καλλιόπην ἡ καὶ ἡ πρόσοψις. Ejus culpa vide-
tur referenda in typos Basileenses, qui particulam omi-
serunt: nam Facium agnovisse ex ejus interpretatione
apparet Quapropter abducent inde boves ab Hercule, glo-
riam Eurystheo accessisse existimant, etsi ea sit erronea.
Tandem Vulcanius ex V. C. veram lectionem co-
gnovit supplevitque & versionem simul ita emendavit,
& ad Eurystheum præstantissimos ex continente boves per-
venisse, quæ tamen nec ipsa sententiam Arriani tergit,
debebat enim: & ad Eurystheum pervenisse tum opinionem
& gloriam bonum ex Epiro, tum nomen regis Epiri Geryo-
nem

πλὴν, ὅς βῆς πρέφουσαι χαλκίτας· ὅς ἐς Εὐρυθία
τῶν ἐξ Ἡ' πείρου βοῶν κλέει· ἀφίχθαι, ὅς ἔ
βασιλέως τῆς Ἡ' πείρου τὸ ὄνομα τῆς Γηρυονίου ὅς
ἐξ ὧν ἔ' εἰκότος πείρου· τὸ δὲ ἐχάπην τῆς Εὐ
ρώπης ἱέρων, ὅς ἂν ἔ' βασιλέως τὸ ὄνομα
γνώσκον Εὐρυθία· ὅς, εἴτε βῆς καλὰ· ὅς
παύτη τῇ χώρα νέμον· εἰ μή τις Ἡ' πείρου ἱέρων
ἐπ' αὐτῶν, ὅς αὐτῶν ταῦτα Ἡ' πείρου δὲ Εὐρυ
θίας ἐπαγγέλλουσαι, τὸ ὅς πρὸν ἔ' λόγῳ δο
κρῆται ἐβόλῃ τῶν μύθῳ. Τῷ τῷ Ἡ' πείρου τῶν
Τυρίῳ ἐφ' ἑτέλῳ δῶσαι Ἀλέξανδρον· ὅς
δὲ ἀπηγγέλλῃ ταῦτα πρὸς τὸ πρέφουσαι εἰς
τὴν Τύρον, τὰ μὲν ἄλλα ἐδόξε σφίσι ποιῆν, ὅς
ἡσυχία ἐπαγγέλλῃ Ἀλέξανδρον, εἰς τὴν πόλιν
μήτε ἡνὰ Περγῶν μήτε Μακεδόνων δέχεσθαι·
ὅς τῷ τῷ ἐς τὴν παρόντα τῶν λόγῳ ὑπερεπέ
ρατον, ὅς ἐς τὴν πόλιν τὴν κρίσιν (ἀδελφὸν ἐπ
ἔσαν) ἀσφαλίσαντο σφίσι γνωστέον. ὅς δὲ
ἐξηγγέλλῃ Ἀλέξανδρον τὰ ἐκ τῆς Τύρου, ἱέρ
ων πρέφουσαι πρὸς ὅσῳ ὅσῳ ἀπέπεμψεν
αὐτὸς δὲ ξυμβαλὼν ἱέρων ἐπ' αὐτῶν ὅς τὸν ἡ
μόνας τῆς στρατίας, ὅς ταξίαρχας ὅς ἡλάρχας,
17 ἑλῆξεν ὁ δὲ. Ἀνδρῶν φίλοι ὅς ξυμμαχοί, ἡμῖν
ἐπ' αὐτῶν ὅς ἡνὰ πείρου ἀσφαλὴ ὅς,
θαλασσοκρατῆται Περγῶν· Δαρείον τε δῶ
κον, ὅς πολιορκίαν αὐτῶν πρὸς Τυρίῳ
πόλιν· ἀμφίβολον, ὅς ἡνὰ πείρου, ὅς Κύπρον ἐχ
ομῶν πρὸς Περγῶν· ὅς τῷ τῷ ἀσφαλὴ, ὅς
τὴν ἄλλα, ὅς μάλιστα δὲ ἐς τὰ Ἑλληνικά
πράγματα· μή ποί' ἀγαθὸν ἐπικρατήσαντες αὐτῶν
τῶν ὅς θαλάσση πείρου οἱ Πέρσαι, πρὸς
ρησάντων ἡμῶν ξυμῶν ἡνὰ πείρου, ὅς ὅς Βαβυ
λωνά τε ὅς Δαρείον, αὐτοῖς ξυμῶν πλείονι φόλῳ
μετὰ γάρησιν τὴν πόλεμον ἐς τὴν Ἑλλάδα· Λακε
δαι

nem non extra verisimile posuerim. Tum quoque paulo
ante habent MSS. omnes non τὰς βῆς, sed βίαν, etsi
superius retineant vulgatum.

97 Τῶν δὲ ἐχάπην τῆς Ἡ' πείρου, ὅς ἂν τὴν βασιλείαν
τὸ ὄνομα γνῶσκον Εὐρυθία] Agnosce mirificas inter
pretationes. Vulcanius: at quod neque extremos Europæ I
beros neque regis nomen novit Eurystheus: vel ut post
hæc manu sua emendavit: extremos vero ὅς ἡνὰ πείρου
neque regis nomen novit Eurystheus, neque an optima.
Mirum, mi, si Eurystheo Vulcanius contigeret, ip
sachlum & expeditionem in Iberos manderet, si cogno
sceret tantæ ignorantie se reum agi, ut ne Iberos qui
dem audiret. Facius: præsertim cum nemo Hispanorum
sit, qui id nomen sciat regibus suis fuisse, aut letum in
ea provincia boves signi. Alienisimo intellectu. Immo
Extremorum vero ex Europæi populi Iberos regis ne
que nomen quidem cognosse Eurystheam. Genitivus enim il
le ἐχάπην τῆς Ἡ' πείρου dependet ab constructione vocis βασι
λείας, non ὅς ἡνὰ πείρου.

98 Ἐπ' αὐτῶν καλὰ] MSS. alii omnes ἡνὰ πείρου. Sed
accommodatius ad præcedentia & perfectius in Optima
ἐπ' αὐτῶν, quod requirit præcedens ὅς ἂν: est enim
apodosis huc respiciens. Notavit id quoque Vulcanius
ex Augustano.

99 Ἡ' πείρου πείρου ὅς τῶν Τυρίῳ πείρου] Et hinc

tinente pascua esse, & opimas boves in
pasci, & Eurystheum, quod ex ea conti
nente boves haberet, celebrem fuisse. ne
que absurdum putaverim regem illius conti
nentis Geryonem appellatum fuisse: at
quod neque extremos Europæ Iberos, ne
que regis nomen novit Eurystheus, aut an
optima ea in regione boves nascentur. nisi
quis Junonem adducens quæ id Herculi per
Eurystheum denuntiaret, rem ad similitudinem
vero tegere fabulæ involueris velit. Hinc
Herculi Tyrio Alexander se sacrificare velle
dixit. Quæ postquam à legatis Tyrum per
lata sunt, visum illis est reliqua omnia quæ
Alexander imperasset facere: cæterum ne
minem vel Græcorum vel Macedonum in
urbem admittere. quod illud pro præsent
rerum statu convenientissimum responsum
esse, & quoad eventum belli (qui adhuc in
certus erat) tutissimum ipsis videretur. Si
mulac vero Tyriorum responsum Alexandro
renuntiatum fuit, indignatus, legatos Ty
rum reverti jubet: convocatisque amicis &
principibus exercitus, & cohortium turma
rumque præfectis, ita eos alloquutus est.

17 Expeditionem in Ægyptum facere (ὁ ἀμι
ci ac socii) parum tutum nobis fore cen
sco, Persis imperium maris obtinentibus:
& Darium insequi, Tyriorum urbe du
bia relicta, Persis quæ Ægyptum ac Cy
prum in suâ potestate habentibus. idque
cum ob alias res, tum ob Græciæ statum,
periculosum fore judico, ne fortasse ma
ritimis oppidis recuperatis, interea dum
nos exercitum in Babylonem & Darium
ducimus, ipsi majore classe bellum in
Græciam transferant: præsertim quum
,, Laca

tant votulam oppido necessariam existantibus in o
mnibus antiquis. Scribe: ὅς τῶν Τυρίῳ πείρου. Sequi
tur statim Ἀγύπτιον ὅς Κύπρον ἐχόμενοι πρὸς Π. quæ satis
se tenentur ex densa consuetudine manus Arrianæ fla
gularem numerum ponentis, qui tamen ad utrumque
præcedens aut sequens refecti debent. Sic aliquoties
Ἀγύπτιον Πτολεμαίου ὅς Ἀρμενίας, πρὸς Ἀγύπτιον, 111, 16 & 11,
11. Sic μεγίστην πόλιν τὴν Ἰνδὴν τὴν πρὸς Ἑλλάδα τὴν τὴν
Μαγνητίαν, v. 6. μεταξὺ τῶν Ἰνδῶν ποταμῶν ὅς Ἰνδὸν, v. 3.
Ἑλλάδα τὴν τὴν Ἀσίαν ὅς τὴν Ἰνδὸν ποταμῶν v. 1, 3. πο
ταμῶν τὴν τὴν Βαλτικὴν ποταμῶν ὅς τὴν Τύρην v. 11, 7, τὴν τὴν Ἑρ
μῶν ποταμῶν ὅς τὴν Γαγγύην Indic. c. 10 Hæc quæ
ita sint, nihilominus lidem omnes MSS. hoc loco ex
hibent Ἀγύπτιον ὅς Κύπρον ἐχόμενοι, petendo ut v.
6 Ἡρῶντος ὅς Ἑκαταῶν οἱ λογοποῖ. VII, 7 τὴν τὴν Ἰνδὸν πο
ταμῶν τὴν τὴν Ἑρμῶν ὅς τὴν Τύρην. Sic quum tot locis li
bere agat auctor, plane novum occurrit v. 3 ὅς Ἑρ
μῶν τὴν τὴν Ἑρμῶντος ποταμῶν ἀδελφῶν ἐπικρατήσαντες. Pro
pretea censeo auscultandum antiquis exemplaribus. U
tramque autem hoc notavit etiam ex v. c. Vulcanius &
interpretationi addidit a virgo, ut insisteretur post vo
cem dubia.

1 Πρὸς Ἀγύπτιον ὅς τὴν Ἰνδὸν ποταμῶν τὴν τὴν Ἀσίαν] Particula ὅς non existat in Optima MS.

δαίμονιόν. μὲν ἡμῖν ἐκ τῆς θύβης πολυμύνητον,
τῆς δὲ Ἀθηναιῶν πόλεως φόβον μᾶλλον ἢ ἡ εὐ-
νοία τῇ πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὸ παρὸν χατεχο-
μένης ἐξαεθεσίσης δὲ Τύρου, ἢ τε Φοινίκῃ ἐχο-
το ἀνὰ πᾶσα, καὶ τὸ ναυικόν, ὅθεν πλείονος τε καὶ
κράτουν τῆς Περσικῆς, τὸ Φοινίκων παρ' ἡμᾶς με-
ταχρησθῆναι εἰκός. Οὐ γὰρ ἀνέξοι οἱ ἐρεῖς ἢ οἱ
ἑπὶ τῇ Φοινίκῃ, ἐχρησθῆναι σφίσι τῇ πόλει, αὐτοὶ
ὑπὸ ἄλλων πλέοντες κωδυνεύειν. Κύ-
προν δὲ ἐπὶ τῷ δὲ ἢ χαλεπῶς ἡμῖν πρὸς χω-
ρήσει, ἢ ἐξ ὁπίπλευς θύμαρως ληφθήσε. Καὶ
ταῖς τε ἐκ Μακεδονίας ναυσὶ καὶ ταῖς Φοινισαῖς
πλεόντων ἡμῶν τῇ θάλασσῃ, καὶ Κύπρῃ ἅμα
πρὸς γενόμενης, θαλασσοκρατοῦν τε ἀνὰ βε-
βαίως, καὶ ὅς ἐς Αἴγυπτον εὐχόμεθα θύμαρως ἡμῖν
ἐν ταύτῃ γίνεσθαι. Αἴγυπτον δὲ πρὸς ἀφαισιν, ὑπὸ
τῇ Εὐφράτῃ καὶ τῇ οἰκίᾳ ὁδεῖ ἐπὶ ὑπο-
πλοῖ ὑπολείπειται. τὸν τε ὁπὶ Βαβυλῶν
εὐχόμεθα μὲν ἐς τὰ οἴκα ἀσφαλῆς, καὶ ἐν
μεῖζον ἅμα ἀξιώσει ποιησόμεθα, ὥστε μὴ
μὲν ἡ θάλασσα Περσῶν ἐξυμπασαν, καὶ τῇ
18 ὁπὶ τῇ Εὐφράτῃ γῆν. Ταῦτα λέγων, ὁ
χαλεπῶς ἐπειθεῖν ὁπὶ χειρὶν τῇ Τύρῳ· ἀλλὰ
καὶ ἡ θεὸς ἀνέπειθεῖν αὐτὸν, ὅτι ἐνύπνιον αὐ-
τῆς ἐκείνης τῇ νυκτὶ ὁδοῦ αὐτὸς μὲν τὰς τί-
χας πρὸς αὐτὴν τῇ Τυρίῳ, τῇ δὲ Ἡρακλῆα
δεξιόθεν τε αὐτὸν καὶ ἀνάγειν ἐς τὴν πόλιν. Καὶ
ἴστω ἐξηγεῖτο Ἀριστάνδρῳ, ὡς ἐνὶ πόνῳ ἀ-
λωσομένη τῇ Τύρῳ, ὅτι καὶ τὰς Ἡρακλῆας
ἐργα ἐνὶ πόνῳ ἐγένοντο. Καὶ γὰρ καὶ μέγα ἐργον
τῇ Τύρῃ ἡ πολιορκία ἐφαίμετο. Νῆσός τε γὰρ
αὐτῇ ἡ πόλις ἦν, καὶ τείχεσιν ὑψηλοῖς πάντῃ
ὠχρῶτο. καὶ τὰς ἀπὸ θαλάσσης πρὸς τῇ
Τυρίῳ μᾶλλον ἢ ἐν τῇ πόλει ἐφαίμετο, τῇ
τε Περσῶν ἐπὶ θαλασσοκρατεῖν, καὶ αὐτοῖς
τοῖς Τυρίοις κῶν ἐπὶ πολλῶν ὁρῶν. Ὡς δὲ
ταῦτα ὁμῶς ἐκράτησε, ὥμα ἔγνω χωνύων
ἐκ τῇ ἡπείρου ὡς ὅτι τῇ πόλιν. Ἐπὶ δὲ πο-
ρῶν τῇ περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ποταμὸν, καὶ τὰ μὲν πρὸς
τῇ ἡπείρῃ τῇ θαλάσσης βραχέα καὶ πηλῶδη αὐ-
τῇ τὰ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ πόλιν, ἵνα τὸ βα-
θύτα-

Lacedæmonii apertos sese nobis hostes de-
clararint, Athenienses vero in præsentia
metu magis, quam benevolentia erga nos
sese contineant. Captâ autem Tyro, &
Phœnice tota, & navalis apparatus Phœ-
nicum, quo maximo & validissimo Persæ
utuntur, nobis, ut verisimile est, acce-
det. Neque enim remiges, neque navium
propugnatores Phœnices committent ut
tenentibus nobis ipsorum urbes, ipsi pro
aliis navale prælium subeant. Cyprus
præterea vel facile se nobis adjunget, vel
classe eo missâ parvo negotio capi poterit.
atque ita Macedonum & Phœnicum con-
junctâ classe mare pernavigantes, Cypro
etiam subactâ, firmum maris imperium
tenebimus, simulque nobis facilis in Æ-
gyptum expeditio fuerit. Ægypto autem
nostro imperio adjunctâ, nihil erit quod
aut de Græciâ aut de rebus domesticis si-
mus solliciti. Babyloniam porro expedi-
tionem, præterquam quod cum rerum
domesticarum securitate, majore etiam
nostrâ cum dignitate suscipiemus, Per-
sis undique è mari, & regione cis Eu-
phratem submotis. His dictis facile per-
18 suavit, ut Tyri oppugnationem aggrederen-
tur. Sed & divinitus ipse monitus fuit:
quod eâ ipsâ nocte per somnum visus sibi
esset ipse quidem Tyriorum muros adoriri,
Herculisque species se obtulisset dextram ei
porrigentis, atque in urbem introducentis.
Quod quidem Aristander in hunc modum
interpretabatur, Tyrum magno cum labore
captum iri, quoniam etiam Herculis opera
laboriosa fuissent. Et certe Tyri expugna-
tio laboriosa in primis videbatur. Nam &
ipsa urbs, insula erat, altisque mœnibus
omni ex parte munita; & tum temporis Ty-
rii mari plurimum pollebant, quod nimi-
rum & Persæ domini maris essent, ipsique
præterea Tyrii magnam navium vim habe-
rent. Postquam tamen hæc placuerunt, aggre-
rem ex continente ad urbem ducere statuit.
Est vero fretum limosum alveo, & mare ubi
continenti proximum est, non profundum
ac cœnosum: ubi urbem ipsam attingit, quâ
qui-

2 Οὐ γὰρ ἀνέξοι οἱ ἐρεῖς ἢ οἱ ἐπὶ τῇ Φοινίκῃ. MSS. rursus
ἢ οἱ ἐρεῖς ἢ οἱ ἐπὶ τῇ Φοινίκῃ.

3 Οὐ χαλεπῶς ἐπειθεῖν ὁπὶ χειρὶν τῇ Τύρῳ θεὸς ἀνέπειθε.
Mirum, quis ita interpolaverit hæc Græca, quum Ba-
sileæ editum fuerit ὁπὶ χαλεπῶς ἐπειθεῖν ὁπὶ χειρὶν τῇ Τύρῳ,
θεὸς. In hac autem interpolatione non prima so-
lum periodus nimis violemter abscissa est, sed & adver-
sativa particula ὁπὶ neminem prorsus ex antiquis co-
dicibus habet notorem. Hinc nullus dubito veram
scripturam esse, quam in uno sic reperi. ὁπὶ χαλεπῶς ἐ-
πειθεῖν ὁπὶ χειρὶν τῇ Τύρῳ· ἀλλὰ καὶ τι θεὸς ἀνέπειθεῖν αὐτὸν.
Ex sic quoque ex V. C. Vulcanius, accommodata huic
lectioni interpretatione, quam sequutus sum.

4 Νῆσός τε γὰρ αὐτῇ ἡ πόλις. In MSS. quos vidi, om-
nibus αὐτῇ, etiam in editione Basileensi.

5 Ταῦτα ἀπὸ θαλάσσης πρὸς τῇ Τύρῳ &c.] Vulcanius &c. tum
temporis Tyrii mari plurimum pollebant. Nihil ad senten-
tiam Græcæ dictionis. Verterem: & maritima tunc
temporis favere plus Tyriis videbantur. Ut III, 7. Καὶ
ἰδοὺ αὐτὸν πρὸς Μακεδόνων καὶ Ἀλεξάνδρου ἰδοὺ τὸν σιάντος
τὸ πάθημα, ubi recte versum. Et notavi jam in Sup-
plementis pag. 169.

6 Νῆσός τε γὰρ αὐτῇ ἡ πόλις. Penultimæ voculæ inter-
jectio, quæ sæpe quidem ornat, tamen ut plurimum
significare solet quævis, inutilis est hoc loco, & pro-
fus legendum credo cum Opt. cod. πολλῶν περιουσιῶν.

7 Ἐπὶ δὲ πορῶν τῇ περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ποταμὸν. Immo
fretum, nihil de portu. Facius in toto hoc loco ex-
cutiens pro his Græcis dedit, quodque interjacet mare,
certe melius, quam portum nominare.

θύτα τὸν ἔργον πλὴν, τριῶν μάλιστα ὄργων
τὸ βάθος. Ἀλλὰ λίθων τε πολλῶν ἀφθονία
ἦν, καὶ ὕλης, ἥντινα τοῖς λίθοις ἀκθεῖν ἐπεφό-
ρουν. χάραιες τε καὶ χαλεπῶς ἐν τῷ πηλῷ χα-
τεπηγνυτο, καὶ αὐτὸς ὁ πηλὸς ξυμδύσει
τοῖς λίθοις ἐς τὸ ἐπιμύειν ἐγγίγντο. Καὶ πε-
θυμία τῶν Μακεδόνων εἰς τὸ ἔργον καὶ Ἀλε-
ξάνδρου πολλὴ ἦν, παρόντος τε καὶ αὐτῷ ἔχαστα
ἐξηγημένῃ, καὶ ἅ μὲν λόγῳ ἐπαίροντος, τὰ δὲ καὶ
ἡρσιμα ἴδεν τε ἐκ τῶν περὶ τὸν καὶ ἔχοντων
νεμμένους ἐπικυφίζοντος⁸. Ἀλλ' ἔτι μὲν τὸ πρὸς
τῇ ἡπείρῳ ἐχόντο, καὶ χαλεπῶς περὶ τὸ
ἔργον, ἐπὶ βάθος τε ὀλίγον, χωνύμενοι, καὶ
ἐξείργοντος. Ὡς δὲ τῷ βαθυτέρῳ ἦδη
ἐπέλαστον, καὶ ἅμα τῇ πόλει αὐτῇ ἐγγὺς ἐγί-
γνοντο, σὺν τε τῇ τειχῇ ὑψηλῇ ὄντων βαλ-
λόμενοι ἐκκαπαθεν, ἅτε καὶ ἐπ' ἐργασίᾳ μάλ-
λόν τι ἢ ὡς ἐς μάχην ἀκριβῶς ἐσταλμένοι. καὶ
ταῖς τριήρεσιν ἄλλη καὶ ἄλλη τὴν χώματος ἐπι-
πλέοντες οἱ Τυριοὶ, ἅτε δὴ θαλασοκράτουντες
ἐπὶ, ἀπορον πολλὰ καὶ τὸ πρὸς τῶν Μα-
κεδόνων ἐποίουν. Καὶ οἱ Μακεδόνες πύργους ἐπα-
νω τὴν χώματι, ὅ, ἡδὲ περὶ τὴν αὐτῶν
ἐπὶ πλὴν τὴν θαλάσσης, ἐπέστησαν δύο, καὶ
μηχανὰς ἐπὶ τοῖς πύργοις. Προκαλύμμαται
δὲ δέρρεις καὶ διφθέραι αὐτοῖς ἦσαν⁹, ὡς μήτε
πυρφόροις βέλειον σὺν τῇ λείχῃ βάλλεσθαι,
τοῖς τε ἐργαζομένοις περὶ τὴν αὐτῶν
εἶναι¹² ὡς τὰ πρὸς τὴν αὐτῶν. ἅμα τε ὅσοι περὶ
πλέοντες τῇ Τυρίῳ ἐβλάπτον τοὺς χωνύμενους,
σὺν

quidem parte profundissima pars trajectus
est, tres admodum orgyas altum est. Sed &
magna vis saxorum ad manum erat, & li-
gneæ materiæ quam faxis insternebant. Ne-
que difficulter tigna in cœno stabiliabantur,
ipsūque adeo cœnum compagis loco saxa
tignis committebat. Magna erat Macedo-
num ad opus alacritas, magna etiam Ale-
xandri, qui & præsens erat, & singula ipse
designabat, atque alios verbis exstimulabat,
alios appositè qui ingenti quadam contentio-
ne operi instabant, laudibus extollebat. Et
sane quamdiu ad continentem aggerem du-
cebant, non difficulter processit opus. Nam
& in exigua maris altitudine & nemine pro-
hibente molem jaciebant. Postquam vero in
profundiora loca perventum est, atque ad
urbem ipsam appropinquarunt, missilibus
ab altis muris, non citra damnum, pete-
bantur: quia instructi non tam ad pugnam
quam ad opus erant. Tyrii præterea diver-
sis ex partibus triremibus adnavigantes (quip-
pe qui mari adhuc potiebantur) dubiam ag-
geris extruccionem Macedonibus reddcbant.
Macedones duas ligneas turres aggeri, qua
plurimum in mare productus erat, impo-
nunt, machinasque in iis disponunt. Te-
gmina iis erant coria & pelles, ut neque
missilibus ignitis à muro peti possent, & iis
qui in opere constituti erant eadem operâ
propugnaculi loco adversus telorum ictus es-
sent: simul etiam ut quæqu岸 Tyriorum
adnavigantes, operariis infesti essent, è tur-
ribus

8 Τριῶν μάλιστα ὄργων τὸ βάθος. Si respexeris Freins-
hemiana ad Curtium IV, 2, 9, ubi post ea, quæ ex Ra-
dero illic protulit, monet adhibenda Salmasiana, co-
gnosces unde noster hausserit suam hanc notam, cujus
summa sic ei placuit, ut ad Indica eam referat cap. 13,
quod incidit in paginam editionis ejus 333. Et interim
sic quoque Plinium, illic citatum, male describit, lxx
ponens pro septingentis, ut tam illic quam in contextu
Plinii legitur. Ego autem miror, cur hic hæreant
inter Curtium & Arrianum: quum vox μάλιστα adjun-
cta numeris non notet summum, sed admodum vel ferme
& excedere etiam possit, ut mox c. 20 Φοῖβον μὲν ἡμῶν
ὀδοῦντα μάλιστα. & ibid. ναυσὶν ἱκανὸν μάλιστα καὶ εἰκο-
σιν, ubi omittit. Et cap. 26 Εἰκοσι μάλιστα σταδίαι. A-
liud est ἐπιπλῆρες. Videtur autem ὄργον propria nau-
tarum Græcorum fuisse vox in exploranda altitudinis
maris mensura. Locus Actorum Apostol. cap. 27, 28
fecit, ut multi jam de eo notaverint.

9 Πύργους τοῖς λίθοις ἐγγίγντο. Vulcanius, cœnum com-
pagis loco saxa tignis committebat. Plane vides aliud di-
ci in Græco, aliud in Latino, quod temere meminit
tignorū.

10 Τὰ δὲ καὶ χρίσματα τῶν τι &c. πνευματικὰ ἐπικυφίζον-
τος. Monstri simile est, tot stolidis ineptiis Arrianum
huc usque atteri. Quid enim est χρίσμα ἐπικυφίζοντος;
aut quomodo id verti potest alios appositè extollebat,
quod a Vulcanio factum: & quantum differunt illa
verbis exstimulare, & laudibus extollere. Facius autem,
strenuorum laborem laudibus levaret. Nos hic egregie
auctorem restituius ex Opt. MSto sic corrigentes
transponendo literas: τὰ δὲ καὶ χρίσματα τῶν τι ἐκρίσθη.
hoc est, alios verbis exstimulabat, alios etiam pecunia,

vel muneribus, eosque &c.

11 Προκαλύμμαται αὐτοῖς ἦσαν. Tolerari potest, sed
tamen relativum hoc ad longinquius ita retrocedere de-
bet, & disceditur ab MSSis, (sed excipio Optimum,
ex quo id non notavi) in quibus legitur, αὐταῖς, nem-
pe μηχαναῖς. Intem non assequor, qui Vulcanius di-
catur neglexisse vocem διφθέρας, si in versione posuit
coria & diphteras? Sed & nequitiam alteram mirantis
nobilem Josephi locum a Lipsio prætermitti exsecror.
Eum quippe leporem non ipse excitavit, sed Freins-
hemius ad Curtium IV, 2, 23, qui eum locum adden-
dum allatis ab Lipsio ibi monet.

12 Τοῖς τε ἐργαζομένοις περὶ τὴν αὐτῶν. Non mi-
nus excusata, quam priores, levitate defungi hic pos-
sem, & securo silentio honoratoque duas voculas illas
ὡς τῷ transire, sive ut pedibus trahendæ relinqueren-
tur, sive ut spiculo isto progressum lectoris sui Arria-
nus moraretur. Edunt ita pulchri isti homines. Non
reor tamen vel in uno MS. quicunque etiam ille sit,
legi vel lectum esse. Mihi tam invidus aut dissolutus
genius non est, ut his quæ nec ipsa sententiam faciunt,
atque etiam reliqua turbant, non succurrant reponendo
ex universis scriptis περὶ τὴν αὐτῶν εἶναι, hoc est,
in eodem facto aut tempore, eadem opera, pariter.
Id amat Arrianus etsi diverso sensu. Sic III, 22 βα-
σιλεὺς τε καὶ τῷ αὐτῷ καὶ διαμόνη. IV, 7 ἦσαν οὐ τῷ αὐτῷ.
V, 18 οὐ τῷ αὐτῷ ἐτίμων. VII, 4 οὐ τῷ αὐτῷ ἐγγίγντο οἱ
γάμοι. cap. 17 οὐ τῷ αὐτῷ dicit contracte. Itaque quanta
hoc varie, cur volunt in Actis unum significari? vide.
Nunc quoque Vulcanium ex V. C. annotasse video &
interpretationi inseruisse, quod adscivi.

Σπὸ τῶν πύργων βαλλόμενοι ἢ χαλεπῶς ἀνα-
σταλίσαντες ἐμελλον. Οἱ δὲ Τύριοι πρὸς αὐτὰ
19 ἀνιμχανῶν τοιόνδε. Ναυὶ ἰπποαγωγὸν κλη-
μάτων τε ξηρῶν καὶ ἄλλης ὕλης θυφλέκτι ἐμ-
πλήσαντες, δύο ἰσθες ἐπὶ τῇ πρῶτῃ καὶ ἀπὸ
γῆρας, καὶ ἐν κύκλῳ περιφράσσουσιν ἐς ὅσον
μακρότερον¹³, ὡς φορυτόν τε ταύτη καὶ δαδὰς
ὄσας πλείστας δέξασθαι. πρὸς δὲ, πιάσαντες
καὶ θεῖον, καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τὸ κατακαλέσαι
μεγάλῃ φλόγῃ, ἐπὶ ταύτῃ ἐπεφόρησαν.
Παρέτεινον δὲ καὶ κεραίας διπλῆς ἐπὶ τοῖς ἰσθῶς
ἀμφοτέροις, καὶ σπὸ ταύτης ἐξηγήθησαν ἐν
λέγειν, ὅσα ὀπιχθέντα ἢ ὀπιβληθέντα ἐπὶ
μέγα πλὴν φλόγα ἐξάψει ἐμελλον. ἔρματα
τε ἐς τὸ πρῦμναι ἐθέσαν, καὶ ἐξῆρα εἰς ὅσον
τὸ πρῶτον πιεζομένης καὶ πρῦμναι τινός. Ε-
πειτα ἀνεμὸν τήρησαντες ὡς ἐπὶ τὸ χῶμα
ὀπιφύροντα, ἐξάψαντες τήρησιν τὴν ναυὶ,
καὶ ἔβρον εἰλκον¹⁴. Ὡς δὲ ἐπέλαζον ἤδη τῷ
τε χῶματι καὶ τοῖς πύργοις, πῦρ ἐμβαλόντες
εἰς τὴν ὕλιν, καὶ ὡς βιαζόμενα ἅμα ταῖς
τήρησιν ἐπανεκλύσαντες τὴν ναυὶ, ἐσείδουσιν
ἄκρῳ τῷ χῶματι. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἐν τῇ νηὶ καυο-
μένη ἤδη ἐξηγήσαντο ἢ χαλεπῶς καὶ ἐν τῷ
καὶ τε φλόγῃ πολλὴ ἐνέπιπτε τοῖς πύργοις, καὶ αἱ
κεραῖαι κατακαυόμεναι¹⁵ ἐξέχεον ἐς τὸ πῦρ
ὅσα ἐξάψει τῆς φλόγος παρεσθλασμένα
ἦν. Οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τήρης πληστοὶ τὸ χῶματος
ἀνακαχόμενοι, ἐτόξθον ἐς τοὺς πύργους, ὡς
μὴ ἀσφαλὲς εἶναι πελάσαι ὅσοι σβεσθήσιν τῇ
φλογὶ ἐπέφερον. Καὶ ἐν τῷ κατεχόμενῳ
ἤδη ἐκ τῶ πύργου, ἐκδραμόντες ἐκ
τῆς πόλεως πολλοὶ, καὶ ἐς κελύπη ἐμβα-
ντες, ἄλλη καὶ ἄλλη ἐποκείλαντες τὸ χῶμα,
τοῖς τε χερσὶ καὶ χαλεπῶς δίοσαντες τὸ πρὸ
αὐτῶν περιβλημένον, καὶ τὰς μηχανὰς συμ-
πάσας κατέφλεξαν, ὅσας μὴ τὸ ἀπὸ τῆς νεῶς
πῦρ ἐπέχεον. Ἀλέξανδρος δὲ τὸ, τε χῶμα
ἀπὸ τῆς ἡπείρου ἀρξάμενος πλατύτερον χω-
ρῶν, ὡς πλείους δέξασθαι πύργους, καὶ τοὺς
ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ αὐτὰ παρεσθλάζετο, αὐτὸς ἴσως τε ὑπασις ἀναλαβὼν καὶ τοὺς Ἀ-
γριανούς, ἐπὶ Σιδῶν ἐτάλη, ὡς ἀθροίσαντα ἐκεῖ ὅσα ἤδη ἦσαν αὐτῶν τήρησι, ὅτι σπορώ-
τερος

ribus isti non magno negotio reprimeren-
tur. Tyrii contra huiusmodi quid machi-
nati sunt. Navem hippagogam aridis far-
19 mentis, aliâque materiâ quæ facile succendi
posset, onerant, & malis duobus ad pro-
ram erectis, quam latissime possunt eos in
orbem circumsepunt, ut faces fâcesque
quamplurimos capiant: ad hæc picem & sul-
phur, aliâque ad excitandam ingentem flam-
mam accommoda, accumulunt. præterea ad
utrumque malum binas antennas extende-
rant, atque ex iis in lebetibus suspendunt,
quæcunque aut infusa aut immissa vemen-
ter flammam augere possent. Dehinc omnia
nautica instrumenta in puppim transferunt,
ut eorum pondere gravata puppis proram al-
tius erigat. Deinde observato vento qui ag-
gerem versus spiraret, navim triremibus al-
ligatam in mare protrahunt. Postquam vero
moli turribusque appropinquarunt, immis-
so in materiem igne, quantâ maximâ vi pos-
sunt navim triremibus protrahentes ad mo-
lis caput impellunt. At qui in navi jam suc-
censâ erant remiges facile enatarunt. Interea
ingens incendium turres comprehendit, &
antennæ confractæ quæcunque ad augen-
dum incendium præparata erant effundunt.
Tyrii præterea triremibus suis propius ad
molem admotis, in turres ejaculabantur, ut
non nisi cum periculo ad extinguendum in-
cendium propius accedi posset. Quum ita-
que jam turres ignem concepissent, multi
oppidanorum inscens scaphis, diversis è
partibus ad molem appulsi, vallo quod ante
aggerem Macedonæ jecerant facile subver-
so, reliquis etiam machinis, quas navis in-
cendium non attigerat, ignem immittunt.
Alexander latiore in continente aggerem
moliri orsus, qui plures turres capere posset,
machinarum fabris ut novas machinas struant
jubet. Quibus jam confectis, ipse cum scu-
tatis & Agrianis in Sidonios movit, trire-
mes nimirum quotquot ibi habebat contra-
cturus.

μηχανοποιὸς μηχανὰς ἄλλας κατασκευάζει
ἐν τῷ πύργῳ, ὡς πλείους δέξασθαι πύργους, καὶ τοὺς
ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ αὐτὰ παρεσθλάζετο, αὐτὸς ἴσως τε ὑπασις ἀναλαβὼν καὶ τοὺς Ἀ-
γριανούς, ἐπὶ Σιδῶν ἐτάλη, ὡς ἀθροίσαντα ἐκεῖ ὅσα ἤδη ἦσαν αὐτῶν τήρησι, ὅτι σπορώ-
τερος

13. Ἐς ὅσον μακρότερον] Opt. μακρότατον, idque præ-
stat, quum non modo plane sic sequatur ὅσον πλείους,
sed etiam dicat 1, 16 ὅσον πλείους. Deinde equidem mi-
nor est, cur ἱστορία vertit nautica instrumen-
ta (postea chirographo suo adscripsit alia, munimenta
omnia, quia inveniebatur in Augustano ἱστορία) quum
& ipsa vox aliud denotet, idque viderit & ad margi-
nem posuerit a Curtio *saxa & arenæ* vocari. Ex qui-
bus patet non posse convenientius de eis cogitari, quam
ut credantur omnia fabrice similia intelligi, & quæ-
cunque ponderosa in navi existerent, prout *πλῆθος ἀνι-
στρέφει* & ab aliis & ab Platone sunt dicta. Ad hanc ra-
tionem intellexerat Facius. *imposito onere puppi degra-*

vant. De hac voce notavit aliqua If. Vossius ad Scylacem.

14. Κατ' ἔβρον εἰλκον] Vulcanius, *in mare protrahunt*.
Facius *remulco pertrahunt*, quasi κατ' ἔβρον legisset. Ver-
tendum *secundo vento pertrahunt*. Notata locutio jam
aliis, & in Arriano habemus eandem VII, 20 *ἐλπίστον*
ἀπὸ πύργου καὶ πλὴν ἡμέρας καὶ νυκτὸς κατ' ἔβρον Σιδῶν νηί.

15. Αἱ κεραῖαι περικαυόμεναι] Non intellexit interpres,
dum vertit *confractæ*. Debuit *flexæ* vel *circumactæ*. Et-
iam Facius *rupsit antennas* perperam. Illustravit hanc
significationem verbi ipsius liber IVrus Observationum
patris cap. 21. Ita Strabo lib. 11 pag. 86 *ἐκκαυσμένην*
κεκαυσμένην opponit, quam quidem verti *fractam* vi-
deas, si modo recte perceptum.

τερεα τὰ τῆς πολιορκίας ἐφαίνετο, θαλασσο-
20 κραβέντων τῶν Τυρίων. Ἐν τῷ δὲ Γηροστράτῳ
τε ὁ Ἀ' ραδὲ βασιλεύς, καὶ Ἐ' νύλῳ ὁ Βύβλῳ¹⁶,
ὡς ἔμαθον ταῖς πόλεις σφῶν ὑπ' Ἀ' λεξάνδρου
ἐχομένας, σπολιπόντες αὐτοφραδά τινα τε καὶ
τὰς ξυῶ αὐτῶν νέας, παρ' Ἀ' λεξάνδρου συν τῶ
ναυικῶ¹⁷ σφετέρῳ ἀφίκοντο, καὶ αὐτῶν Σιδω-
νίων πειρήρεις σὺν αὐτοῖς· ὥς τε Φοινίκων μὲν νῆες
ὀγδόηκοντα μάλιστα αὐτῶν παρεγένοντο. Ἦκον
δὲ καὶ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ ἐκ Ρ' ὁδῶ πειρή-
ρεις, ἡ τε περὶ πολὺν¹⁷ χαλκὴ μὲν¹⁷, καὶ ξυῶ
παύτῃ ἄλλαι σφῆες. Καὶ ἐκ Σόλων καὶ Μαλ-
λῶ τρεῖς, καὶ Λυκίας, δεκά. Ἐκ Μακεδονίας
δὲ πεντηκοντορ¹⁸, ἐφ' ἧς Προτέας Ἀ' νδρονίχῃ
ἐπέπλῃ. Οὐ πολλὰ δ' ὕστερον καὶ οἱ τῶ Κύρῳ
βασιλεῖς ἐς τὴν Σιδῶνα κατέχον ναυσὶν ἐχέτον
μάλιστα καὶ εἴκοσι, ἐπεὶ δὴ τὴν τε ἦσαν τὴν
καὶ Ἰ' ὡσὺν Δαρείῳ ἐπύθοντο, καὶ ἡ Φοινίχῃ πᾶ-
σα ἐχομένη ἦδη ὑπ' Ἀ' λεξάνδρου ἐφόβῃ αὐτῆς.
Καὶ τῷ τοῖς πᾶσιν ἔδωκεν Ἀ' λεξάνδρῳ¹⁹ ἄδειαν
τῷ²⁰ περὶ αὐτῆς, ὅτι ὑπ' ἀνάγκης μᾶλλον ἢ
κατὰ γνώμην τὴν σφῶν ἔδωκεν ξυῶ²⁰ καὶ ἡναι τοῖς
Πέρσαις ἐς τὸ ναυπικόν. Ἐν τῷ δὲ αὐτῷ τε μηχαν-
ναὶ αὐτῶν ξυμπεπλήγνυντο, καὶ αἱ νῆες ὡς εἰς ἐσ-
πλῆν¹⁸ καὶ ναυμαχίας ἀποπειρᾶν ἐξηστύνοντο,
ἐν τῷ δὲ ἀναλαβὼν τὴν ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν ἰσθμῶν¹⁹,
καὶ τοὺς ὑπασιναί, καὶ τοὺς Ἀ' ριάνας τε καὶ τοὺς
τοξότας, ἐπ' Ἀ' ραδίας τέλλε²⁰ εἰς τὴν Ἀ' νιλί-
βαιον²⁰ χαλκὸν τὸ ὅρ²⁰. Καὶ τὰ μὲν βία
τῇ ταύτῃ ἐξελθὼν, ταὶ δὲ ὁμολογία²⁰ πᾶσι
σάμην²⁰, ἔνδεκα ἡμέρας ἐπατήγειν εἰς τὴν Σι-
δῶνα, καὶ κατὰ λαμβάνει Κλέανδρον τὸν Πολεμο-
κράτην ἐκ Πελοποννήσου ἦκοντα, καὶ ξυῶ αὐτῶ
μοδοφόρος ἑλλήνας τετρακισχίλιους. Ὡς δὲ
συνετέτακτο αὐτῶ τὸ ναυπικόν, ὅππῃ βιάσας
τοῖς κατὰ σφῶν²⁰ ὅσοι ἰχαιοὶ ἐ-
δόκουν ἐς τὸ ἔργον, εἰ μὴ δέκπλοισι μᾶλλον ἢ
ἢ ἐν χειρὶν ἢ ναυμαχία γίνοιτο, ἀξας ἐκ τῶ
Σιδῶν²⁰ ἐπέπλῃ τῇ Τύρῳ ξυμπεπλήγνυντο ταῖς ναυσὶν²¹. Αὐτὸς μὲν καὶ τὸ δεξιὸν κέρα, δ

sturus. quod difficilis admodum urbis ex-
pugnatio videretur, Tyriis mare tenentibus.
Inter hæc Gerostratus Aradi, & Enylus By- 20
blorum rex, certiores facti urbes suas ab A-
lexandro captas, deserto Autophradate, &
navibus quas ducebat, ipsi cum suâ quisque
classe ad Alexandrum venerunt, unaque cum
iis etiam ipsorum Sidoniorum triremes: ad-
eo ut Phœnicum quidem naves octoginta
circiter haberet. Per eosdem dies etiam
ex Rhodo triremes appulere, in quibus una
peripolus dicta, & cum hac aliae novem.
Ex Solis etiam & Mallo tres. Ex Lyciâ de-
cem. Ex Macedonia quoque navis una quin-
quaginta remorum, cui præfectus erat Pro-
teas Andronici filius. Neque multo post
etiam Cypri reges centum & viginti navi-
bus Sidonem venerunt, clade quam Darius
apud Issum acceperat audita, eâ etiam re
territi quod tota Phœnice in Alexandri po-
testatem venisset: iis omnibus Alexander
præterita errata ignovit, quod necessitate
potius quam suâ ipsorum voluntate classem
cum Persis junxissent. Interea vero dum &
machinæ conficiuntur, & naves ad naviga-
tionem pariter & pugnam instruuntur, Ale-
xander cum aliquot equitum turmis atque
scutatis, Agrianis, & sagittariis in Arabiam
contendit, ad montem cui Antilibano no-
men est. Eâque regione partim vi subactâ,
partim pactationibus in suam potestatem reda-
ctâ, undecim dierum spatio Sidonem rever-
sus est, ubi Cleandrum Polemocratis F. ex
Peloponneso venientem, & cum eo Græ-
corum mercenariorum quatuor millia de-
prehendit. Paratâ jam classe, dispositisque
ad tabulata navium scutatis qui apti ad pu-
gnam viderentur (nisi navium irruptione
potius quam manu navale prælium fieret)
ex Sidone solvens, Tyrum instructâ acie
navigat ipse quidem ad dextrum cornu quod
in

¹⁶ Ἐ' νύλος ὁ Βύβλος] quam prope ea appellatio venit
ad Onophilus Cyprii regis vocabulum apud Herodotum
pag. 329.

¹⁷ Ἦτι περὶ πολὺν χαλκὸν μὲν] Locus singularis, ex quo
solo discitur hæc appellatio & proprietas regiminis Rho-
diorum, ut haberent peculiari nomine sic dictam na-
vem, quæ ut plurimum circumnavigans inspiciebat in-
sulas & loca Rhodiorum juris, atque adeo ipsam in-
sulam. Tale quid enim exhibetur in ipsa voce, de
qua scribit Raderus in nota ad Curtium, quam Freins-
hemius inter suas posuit iv, 3, i multa Suidam scri-
bere & alios. Recte, prout in Attica περὶ πολὺν dice-
bantur, non de hac Rhodia nave. Quam si pluribus
illustrare potuerit Meursius in capite xi i libr. de Rho-
do insula, nescio. Argumentum capitis quidem pol-
licetur, sed in ipso nihil prorsus adfertur incredibili
negligentia aut jactura insigni.

¹⁸ Ὡς εἰς ἐσπλῆν] Arrianus scripsit φῆς εἰς ἐπί-

πλῆν τε. Id plerique MSS. confirmant. Etiam Vulca-
nius ex V. C. Unus μὲν εἰς πλῆν τε. Sed recte ἐπὶ πλῆν,
nempe ad urbem invadendam, & si impediretur, na-
vale prælium tentandum, quod & facere mox consti-
tuit, nisi Tyrii cunctarentur. Utrumque compositum
& differentia ejus patet quoque ex i, 20.

¹⁹ Ἀ' νιλίβαιον τὸ ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν ἰσθμῶν] Vix reperias li-
brum veterem, qui non habeat auctas literas ita ἰσθμῶν
ἰσθμῶν. Videtur scripsisse auctor ἰσθμῶν ἰσθμῶν. Est
elegantia Arriano placita, i, 24 τῶν αὐτῶν κατὰ τὸν ὅς
τῶν ψιλῶν. Et tetigimus, i, 7.

²⁰ Εἰς τὴν Ἀ' νιλίβαιον] Sic quoque Antigonus Tyrum
oppugnaturus, interea dum naves parantur, in Liba-
num excucurrit, sed non subjugandi, sed ligna inde
cædendi ergo, ut scribit Diodorus lib. xix. cap. 58.

²¹ Ἐν τῇ ταύτῃ ταῖς ναυσὶν] MS. unus ξυμπεπλήγνυντο
ἰσθμῶν. Et sic editio Basileensis, notatque ex V. C. Vul-
canius. Sed vere Optimus ξυμπεπλήγνυντο.

δὴ ἐς τὸ πέλαγος αὐτὰς ἀνείχε· καὶ ξυῖ αὐτὰς
οἱ τε Κυπρίων βασιλεῖς, καὶ ὅσοι Φοινίκων, πλὴν
Πινυταγόρου. Οὗτος δὲ καὶ Κρατερὸς τὸ δυνάμειον
κέρως ἔχον τὴν πάσης τάξεως. Τοῖς δὲ Τυρίοις
πρῶτον μὲν ναυμαχεῖν ἐγνωσμένοι ὡς, εἰ καὶ
θάλατταν ὅτι πλείονος ἦσαν Ἀλέξανδρον. Τότε
δὲ πλῆθος νεῶν πολὺ ἀποροδοκίως κατή-
δόντες (καὶ γὰρ πῶς πεπυσμένοι ἦσαν τὰς τε Κυ-
πρίων ναῦς καὶ τὰς Φοινίκων συμμάχους Ἀλέ-
ξανδρον ἔχοντα) καὶ ἅμα ξυμπάσαντες ὅτι
πλεονεχύνοντο. Οὐλοῦντο γὰρ ὅτι πρῶτον πρὸς τὴν
πόλιν, ἀνεχώρησαν ἐπὶ πελάγῳ αἱ ξυῖ Ἀ-
λέξανδρον ἦσαν· ἐπειτα ἔπειτα ξυμπάσαντες ὡς
οὐκ ἀντιλήγοντο, πολλὰ τὰς ῥόθῳ ἐπέπλεον.
Ταῦτα ὁρῶντες οἱ Τυρίοι, ναυμαχεῖν μὴ ἀπέ-
γνωσαν· τριήρεις δὲ, ὅσας τὴν λιμένων τὰς το-
ματὰς ἐδέχοντο, βύζιν τὴν ἐσπλιν Φραξάμῳ
ἐφύλασσον, ὡς μὲν τῶν λιμένων ἵνα ἐγχα-
θορμαδῶνται τῶν πολεμίων τὸ στόλον. Ἀλέξαν-
δρος δὲ, ὡς οὐκ ἀντιλήγοντο οἱ Τυρίοι, ἐπέ-
πλεε τὴν πόλιν· καὶ ἐς μὴ τὴν λιμένα τὴν Σι-
δῶν βιάζεσθαι ἀπέγινε, ἀφ' ὧν τὴν πόλιν
ἐσπλάττει· καὶ ἅμα ἀντιπρόσωπον τριήρεσι πολ-
λαῖς ὁρῶν πεφραγμένοι τὸ ἐσπλιν· τρεῖς δὲ
ταῖς ἐξωτάτω ἐφορμύσας τὰς στόματι τριήρεις
πρὸς τοὺς πύλους οἱ Φοίνικες καὶ ἀντιπρόσωπον ἐμπα-
λόντες κατέδυσον. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ναυσὶν ἐ-
χάλατος ἀπηνέχοντο ἐς τὴν γλῶσσαν, Φιλίαν ὄσαν.
Τότε μὲν δὴ ἐπὶ πόρῳ τὴν πύλιν χόματι κατέ-
τρεψε αἰγυλῶν²², ἵνα σκέπη τῶν ἀνέμων ἐφαί-
νετο, οἱ σὺν Ἀλέξανδρον ἀρτίστοιχοι. Τῇ δὲ
ὑπερῷα, πύς μὲν Κυπρίους ξυῖ ταῖς σφετε-
ραῖς ναυσὶ καὶ Ἀνδρομάχῳ τὰς ναυάρχῳ καὶ τὴν
λιμὴν τὴν ἐν Σιδῶν Φέροντα, ἐκέλθουσαν
ἐφορμύειν τὴν πόλιν. Τὴν δὲ Φοινίκας κατέ-
τρεψε αἰγυλῶν²³, τὴν πρὸς Αἴγυπτον ἀν-
21 ἔχοντα, ἵνα καὶ αὐτὰς ἡ σκλήνη ἦν. Ἡ δὲ καὶ καὶ
μηχανοποιῶν αὐτὰς πολλὰν ἐκ τῆς Κύπρου καὶ
Φοινίκας ἀπάσης συσκευασμένων, μηχανῶν πολ-
λὰς συμπεπληγμένων ἦσαν, αἱ μὲν ὅτι τὸ χό-
ματος, αἱ δὲ ὅτι τὸ ἰσχυρῶν νεῶν, αἱ ἐν
Σιδῶν ἅμα οἱ ἐκόμενοι· αἱ δὲ ὅτι τὴν τριή-
ρεσιν, ὅσας αὐτῶν ἐπὶ ταχυαυλίσσαι ἦσαν. Ὡς
δὲ παρεσκευάσθη ἡ δὴ ξυμπάσα, πρὸς τὴν
μηχανὰς κατέ- τρεψε αἰγυλῶν τὸ ποιητὸν χόμα, καὶ ἀπὸ

in mare extendebatur, unaque cum ipso Cy-
priorum reges, reliquique Phœnices, ex-
cepto Pnytagora. Nam hic & Craterus iæ-
vum totius aciei cornu tenebant. At Tyrii
initio navali proelio decernere statuerant, si
Alexander mari in eos classem duceret:
postquam vero tantam navium vim præter
omnem expectationem adventare conspicati
sunt, (nondum enim audierant omnes &
Cypriorum & Phœnicum naves ad Alexan-
dram confluisse) quumque eas instructæ acie
appellere cernerent. (paulo enim ante quam
urbi appropinquarent, naves quæ circa A-
lexandrum erant in alto subsistebant, Ty-
riisque obviam cum classe non prodeuntibus,
ita in ordinem redactæ magno cum impetu
adnavigabant) tum Tyrii navali prælio ab-
stinendum sibi putarunt. sed triremibus,
quotquot portuum fauces capere poterant,
confertim aditum obstruentes curabant, ne
in aliquem portuum classis hostium appelle-
re posset. Alexander, simulac Tyrios ob-
viam ei non venire animadvertit, propius
ad urbem navigat. Et quidem in portum
qui Sidonem vergit percurrere non statuit,
propter faucium angustias; quodque multis
triremibus adversas proras ostendentibus ad-
itus obstructus esset; tres quæ ad extremas
fauces positæ erant triremes, Phœnices oc-
currentes adversis proris demergunt. Qui in
navibus erant, facile in continentem quam
amici tenebant enatarunt. Tum Alexander
haud procul ab aggere quem struxerat, clas-
sem ad littus, qua tutamen adversus ventos
esset, adducit. Postero die Cyprios cum suis
navibus & Andromacho iis præfecto, ad
portum qui Sidone venientes recipit, ob-
sidere urbem jubet. Phœnices ultra aggerem
locat, ab eâ parte quæ Ægyptum respicit,
ubi & tabernaculum ejus positum erat. Mul-
21 tis interea ex Cypro totaque Phœnice fabris
collectis, machinæ permultæ confectæ erant.
quarum aliæ in aggere collocatæ, aliæ hip-
pagogis navibus quas secum Sidone advexe-
rat, aliæ triremibus paulo tardioribus sunt
impositæ. Rebus omnibus ita præparatis,
machinas in aggerem quem struxerant addu-
cunt. quumque ex navibus aliæ atque aliæ
muro

τὴν νεῶν ἄλλη καὶ ἄλλη²⁴ τὴν τριήρεσιν πρὸς τοὺς
μύλους

22 Κατὰ τὴν αἰγυλῶν] Opt. cum alio τὴν αἰγυλῶν,
ut cap. 21. ἐκ τὴν αἰγυλῶν ἐξωθέντες. Mox omnes scripti,
inter quos & V. C. Vulcanii, συλλεγμένῳ, non συ-
λεγμένῳ.

23 Κατὰ τὴν ἰσχυρῶν &c.] Vulcanius ultra aggerem ab
ea parte, quæ Ægyptum respicit. Quæ singula mutua-
tus est a Facio. Sed quam imprudenter! quantâ enim
Tyrii pariteret, quæ Ægyptum respiciebat? quantâ ma-
xime pariteret ultra aggerem? Sed quam præclaro & per-
spicue Græca? ad portum, qui ultra aggerem erat, &
Ægyptum respiciebat.

24 Προσῆγον τὰς μηχανὰς κατὰ τὴν πύλιν χόμα, καὶ
ἀπὸ τῶν νεῶν ἄλλη καὶ ἄλλη &c.] Interpres: machinas in
aggerem, quem struxerant, adducunt. quumque ex na-
vibus aliæ atque aliæ muro succederent. Si hoc est in-
terpres, quid non erit? Clarius Facius, sed nimis cor-
rumpens: continuo ex aggere simul ac navibus muros quanti
imparat. Sensus enim est. rebus omnibus jam præpara-
tis admovebant machinas, simul a parte congesti aggeris,
simul a navibus his & illis muro succedentibus & eum ten-
tantibus.

μένων τε καὶ ἀποπειρώμενων τὸ τεῖχος. Οἱ δὲ
Τύριοι ὅτι τε τὸ ἐπαλξέων τὸ κατὰ τὸ χάσμα
πύργους ξυλίνοις ἐπέστησαν, ὥς ἀπομάχεσθαι
ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰ ποὶ ἄλλη αἰ μηχαναὶ πρὸς
ἤγοντο, βέλεσι τε ἡμιούντο, καὶ πυρφόροις οἰ-
στοῖς ἐβαλλον αὐτάς τὰς ναῦς. ὥς τε φόβον πα-
ρέχον τοῖς Μακεδόσι πελάζειν τὸ τεῖχος. Ἡ δὲ
αὐτοῖς καὶ τὰ τεῖχη κατὰ τὸ χάσμα, τὸ, τε
ὑψος εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μάλιστα πόδας,
καὶ ἐς πλάτος ἑξήμιστον, λίθοις μεγάλοις ἐν
γύφῳ κειμένοις συμπεπηγότα. Ταῖς δὲ ἰσ-
παρωγῶς τε καὶ ταῖς λειήρεσι τὸ Μακεδόνων ὄσασιν
λαῖς μηχαναῖς προσήγοντο τὰς λειήρας καὶ ταύτην οὐκ
εὐπορον ἐγίνετο πελάζειν ἢ πόλιν. ὅτι λίθοι
πολλοὶ ἐς τὸ πέλαγος πρὸς βλημένοι ἐξείργον
αὐτῶν τὸ ἐγγὺς πρὸς βολίω. Καὶ τότε τὸν Ἀ-
λέξανδρον ἐγὼ ἐξελεύσασιν ἐκ τῆς θαλάσσης
ἤνυστο δὲ χαλεπῶς τὸ τὸ ἐργον, οἷα δὲ ἀπὸ
νεῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ γῆς βεβαίως, γινόμενοι. ἄλ-
λως ἴε καὶ οἱ Τύριοι ναῦς καταφραζάντες πρὸς
λαῖς ἀγκύρας ἐπέηγον τῶν τεύχεων καὶ ὑποτε-
μνομένης λαῖς χοίνεσι τῶν ἀγκυρῶν, ἀπορον τιῶν
πρὸς ὁρμῶσιν ταῖς πολεμίσαις ναυσὶν ἐποίουν.
Ἀλέξανδρος δὲ λειασκόντορας πολλὰς ἐς τὴν αὐ-
τὸν ἰσόπον φραζάας, ἐπέστησεν ἐγκρασίας πρὸς
τῶν ἀγκυρῶν, ὥς ὑπ' αὐτῶν ἀνατέλλεσθαι τὸ
ὅτι πλεονεχίαν. Ἀλλὰ καὶ ὥς ὑφαλοὶ κολυμ-
βηαὶ²⁵ ταῖς χοίνεσι αὐτοῖς ὑπέτεμον. Οἱ δὲ
ἀλύσειν εἰς λαῖς ἀγκύρας ἀντὶ χοίνων χεῖρῶν οἱ
Μακεδόνες κηθίσαν, ὥς τε μηδὲν ἐπὶ πλέον
τοῖς κολυμβηταῖς γίνεσθαι. Ἐξάπλητες ἐν βρό-
χῳ τῶν λίθων²⁶ ἀπὸ τῶν χώματος, ἀνέσπων αὐ-
τοὺς ἐξω τῆς θαλάσσης, ἐπειτα μηχαναῖς με-
τεωρίσαντες, κατὰ βάθος ἀφίεσαν, ἵνα ἐκεί-
πρὸς βλημένοι βλάψουν ἐμμελλον. Ὅπως δὲ
κηθαρὸν πεποίητο τῶν πρὸς βόλων τὸ τεῖχος,
καὶ χαλεπῶς ἦδη ταύτην αἰήτης προσεῖχον. Οἱ
δὲ Τύριοι, πάντῃ ἀποροι γινόμενοι, ἐγνώσαν
ὅτι πλεονεχίαν ποιήσασθαι ταῖς Κυπρίαις ναυσὶν, αἱ
κατὰ τὴν λιμένα ἐφάρμεν τὴν ἐς Σιδῶνα λείρα-
μένον. ἐκ πολλῶν δὲ καταπελάσαντες τὸ λιμένος
τὸ σῶμα ἰσίοις, ἔμνη καταφρατὴν γενέσθαι τὴν
λειήρων τιῶν πλήρωσιν, ἀμφὶ μέσον ἡμέρας,
ὅποτε οἶτε ναῦς ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐσκεδασμέ-
νοι ἦσαν, καὶ Ἀλέξανδρος οἱ τότε μάλιστα
ἀπὸ τῶν ἐπὶ θάτερα τὴν πόλιν ναυτικῶς ἐπὶ τιῶν οὐκ ἐπὶ ἐπεχώρῳ, πληρώσαντες πεντήρεις μὲν
ἰσείας, καὶ ἰερέρεις ἰσας, τεύχεας δὲ ἐπὶ, ὥς ἀκριβεστάτοις τε τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς
κατα-

muro succederent eumque explorarent, Ty-
rii in supremâ parte murorum qui aggeri op-
positi erant, turres ligneas crexerunt, ut ex
his pugnarent, & siquâ ex parte machinæ
admovebantur, telis sese tuebantur, igni-
feraque missilia in ipsas naves conjiciebant:
ut Macedonibus metum appropinquandi mu-
ris injicerent. Erat autem murus aggeri op-
positus cladem pedes altus, latitudine
altitudini respondente, & saxis ingentibus
gypso inter se commixtis. Hippagogæ vero
naves & Macedonum triremes quæ machi-
nas muro admoturæ erant, ne ipsæ quidem
facile urbi appropinquare ibi poterant, quod
magna vis saxorum à Tyriis in mare proje-
cta accessum prohiberet. Alexander saxa è
mari eximenda curavit. quod quidem opus
difficiliter admodum, utpote è navibus, ubi
pes firmiter, ut in terrâ, figi non poterat,
præstatur. Præterea Tyrii obtectis navi-
bus, ad triremium ancoras adlapi, præcis
ancorarum funibus, omnem appellendi po-
testatem hostium navibus præripiebant. A-
lexander complures naves triginta remorum
eâdem ratione obtegens, obliquas ancoris
præstituit, ut Tyriarum navium accessum
propulsarent. Cæterum nihilo secius urinato-
res occulto lapsu subeuntes, funes præscin-
debant. Macedones ferreis catenis pro funi-
bus ancoras alligantes jaciunt, ut urinatores
non amplius jam officere possent. Saxa ita-
que in struem accumulata, laqueis impleta,
è mari protrahunt. deinde ea machinis subla-
ta in altum projiciunt, ne denuo in eundem
locum conjecta incommodo sint. Sublatâ hac
saxorum strue, facile jam ad murum naves
appellebantur. At Tyrii in tantâ rerum an-
gustia constituti, Cyprias naves adoriri sta-
tuunt, quæ portum quî Sidonem spectat
obsidebant; quumque multo antea ipsas por-
tus fauces velis passis obtexissent, ne nimi-
rum triremes milite complentes ab hostibus
conspicerentur; sub meridiem (quo tempo-
re & Macedonum nautæ necessariis rebus oc-
cupati, dispersi erant, & Alexander ex clas-
se, quæ ab alterâ urbis parte erat, in taber-
naculum se contulerat) instructis quinquere-
mibus tribus, quadriremibus totidem, &
triremibus septem, præstantissimis remigi-
bus,

²⁵ ὡς ὑφαλοὶ κολυμβηταί] Hos illustrare in versione,
& quomodo tales potuerint in hac urbe præsto esse,
etiâ conatur Facius, ut oporteat apponi, dum red-
dit: homines enim assueti conchas & alia hujusmodi sub
aquis legere profundo mari &c.

²⁶ Ἐξάπλητες ἐν βρόχῳ τῶν λίθων &c.] Vulcanius.

Saxa itaque in struem accumulata laqueis impleta è mari
protrahunt. In quam struem? Facius, lapides ancis
comprehensos ex aggere pertrahunt, dissipata strue. Ap-
paret struem ab Facio præbitam esse Vulcanio, sed te-
mere, & vitiose dum sic χώματος obhiviscitur. Immo
per laqueos saxis innexos ab aggere è mari ea protrahunt.

κατασφραγισμένων μάχασθαι μέλλουσιν ὁσπλοῖ-
ταις, καὶ ἅμα θύβαρσενά τοις²⁷ ἐς τοὺς ναυίκε-
ας ἄγωνας. Τὰ μὲν ὡρῶτα ἀπὲρμα ἢ εἰρεσία ὅπ-
μιαν νεὸς ἐξέπλεον, ἀνθ' ἡμετέραν τὰς κώπας
παρὰ φέροντες ὥς δὲ ἐπέσπερον ἢ δὴ ἐπὶ τοὺς
Κυρῆας, καὶ ἐγὼς ἔχοντο ὡς ἴσταν, τότε
δὴ ξυὼ βοῇ τε πολλῇ καὶ ἐγκαλόμενα ἐς ἀλλή-
λους, καὶ ἅμα ἢ εἰρεσία ξυνοτὸν ἐπέφεροντο.
Ξυνοτὸν δὲ ἐκείνῃ μὴ ἡμέρᾳ Ἀλέξανδρον δὴ
χωρῆσαι ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ ἀφ' ἧς τὸν
ἐπὶ τὸ εὐαθὸς, δι' ὀλίγον ἐπὶ τὰς ναὺς ἐπα-
νελθεῖν. Οἱ δὲ Τύριοι παρὰ πρὸς τὸν ἀπορρο-
πῶν ταῖς ναυσὶν ὁρμήσας, καὶ ταῖς μὴ πάν-
την κωπῶν ὁπτιυχοῦντες, τὸ δ' ὑπὸ αὐτῶν τὸ βολὴν
καὶ τὸ ἐπὶ πλεονεχίαν ἐκ τῆς παρὸντων πε-
πληρωμένων²⁸, τὴν τε Πυρραγῆν καὶ βασι-
λέως πενήτην βίβος δὴ τὸ ὡρῶτα ἐμβολῆς²⁹
κατέδυσαν, καὶ τὸ Ἀνδροκλῆος καὶ Ἀμαθυσί-
ου καὶ Πασικράτους καὶ Θυριέως τὰς δὲ ἄλλας ἐς
τὴν αἰγυλίαν ἐξωθῆναι ἐκοπῶν. Ἀλέξανδρος δὲ
ὡς ἴδεντο τὸ ἐκ πλεονεχίαν τὴν Τυρίαν τήν-
των μὲν πολλὰς τὴν ξυνοτὸν νεῶν, ὅπως ἐχέ-
την πληρωθεῖν, ἐπὶ τῷ στόματι καὶ λιμένα³⁰ ἀνα-
χέειν ἔταξεν, ὥς μὴ καὶ ἄλλαι ἐκ πλεονεχίαν
τὴν Τυρίαν τῆς αὐτῶν δὲ πλεονεχίαν τε καὶ ξυ-
νοτὸν ἀναλαβὼν, καὶ τὴν τήν-των ἐς πέντε μί-
λια, ὅσα ἐφθῆσαν αὐτῷ καὶ τὰς πλε-
ρωθεῖσαι, παρὰ πρὸς τὴν πόλιν ὡς ἐπὶ τοὺς ἐκ πε-
πληρωτοῦ τὴν Τυρίαν. Οἱ δὲ δὴ τὴν τείχε-
τον τε ἐπὶ πλεονεχίαν τὴν πολεμίων καὶ ὁπτι-
ου Ἀλέξανδρον αὐτὸν ἐπὶ τὴν νεῶν, βοῇ τε ἐπα-
γῶν ἐκκαλόμενοι τοῖς ἐκ τῆς σφαιρῶν νεῶν,
καὶ ὡς οὐκ ἐξαχέοντο ἰω³⁰ ὑπὸ τοῦ ξυνο-
τὸν καὶ τῷ ἐργῷ, σημείοις ἄλλοις καὶ ἄλλοις
αἰδομένοι τὸ ἐπὶ πλεονεχίαν τῆς ἀμφ' Ἀλέξανδρον,

bus, & militibus delectis, qui ad pugnam
ex tabulatis navium conferendam optime ar-
mati, & ad navalia certamina adeunda plus
animi haberent: primo quidem singulae len-
to remigio, nulloque celeusmate edito pro-
labuntur. Postquam vero eo usque provecti
sunt, ut jam à Cypriis cerni possent, tum
ingenti clamore sublato, mutuoque celeus-
mate sese incitantes, concitato remigio in
eorum naves feruntur. Accidit porro eo die,
ut Alexander qui in tabernaculum concessit,
minorem solito ibi moram faceret, cito
ad naves reversus. Tyrii, naves in statione
agentes ex improvise adorti, quum aliae pror-
sus vacuae essent, aliae in ipso clamore atque
impetu non bene instructae, Pnytagorae re-
gis quinqueregum primo statim insultu de-
mergunt, simulque aliam Androclis Ama-
thulii, & Pasicratis Thuriei, alias in littus
propulsas confregerunt. Alexander cognita
Tyriarum triremium excursionem, confestim
naves complures quae sibi aderant, prout
quaeque instructa erat, ad fauces portus sta-
re jubet, ut reliquis etiam Tyriorum navi-
bus prodeundi potestatem praeccluderent. Ipse
cum quinqueregumibus quas habebat, & tri-
remibus admodum quinque celeriter instru-
ctis, urbem circumnavigans, ad Tyrios
portu egressos contendit. Oppidani id ex
muro conspicati, ipsumque Alexandrum in
navibus praesentem esse, & clamore reduce-
re inclamabant suos qui in navibus erant, &
quum clamor praetumultu ab iis qui in il-
lo conflictu versabantur exaudiri non posset,
aliis atque aliis indiciis ut sese reciperent si-
gnificabant: tandem Alexandri incursum se-
rius intellecto, velis versis portum petunt.

paucis
ἐπεχέοντο ἐς τὴν ἀναχώρησιν. Οἱ δὲ ὅψι πο-
τε ὑποσφαινοῖς³¹ εἰς τὸν λιμένα ἐφθῆσαν· καὶ ὀλί-
γον

²⁷ Εὐαθῶτατοι. MS. Opt. cum alio ἰδανωτάτοις. Sic & Vulcanius ex Augustano.

²⁸ Πειπληρωμένων. Optimus & ex Augustano Vul-
canius, πληρωμένων, & huc alludunt reliqui, in quibus est
πληρωμένων.

²⁹ Ἀπὸ τῶν πρώτων ἐμβολῆς. MS. Opt. ἀπὸ τῶν πρώτων ἐμβολῆς.

³⁰ Καὶ ὡς ἐκκαλόμενοι ἢ. Sane in narrationibus non
omnia diserte interdum exponuntur aut exponi com-
mode possunt, ut nonnulla debeant intelligi. Ita viri
docti egerunt in hoc loco, & quamvis nihil praemise-
runt, quod sonorum esset, nec exaudiri posset, ta-
men visus fuit locus hic esse integer, Facio attente
prorsus interpretato, cum non possent à suis exaudiri,
plane ad Græca, ut sic supponat eos jam inclamavisse,
Vulcanio clamorem interponente. Sed ita uterque
spernit copulativam, ac si nulla foret, quod probari
non oportet; & potuit lector inde duci ad cogitationem
alicujus lacunæ, quæ voces absorpserit, quod in tanta
vulgarium codicum pravitate & fraude evitavit solus il-
le Optimus, ex quo voces admodum octo proxime
antecedentes restitui & interpolui, unde patet ex itera-
tione vocis non obortam fuisse aut negligentiam falla-
cem aut oscitantiam. Ex hac autem reparatione &
Arrianum opinor & lectorem plus lucrari, quam si

subnectam aut grandes notas de pellibus alga farctis,
aut καὶ τῶν περὶ τὴν πόλιν nunc simul congregem, quæ par-
titim suis locis jam semel apposta sunt, ubi eorum sit
mentio. Quorum postrema quum ex Freinsheimii in-
dicio rapta sint, tum in prioribus agnosce aliquid ne-
farium. Freinsheimius enim est, qui evicit ex inter-
pretatione, quid Lipsius videatur statuisse in loco Dio-
dori Siculi ex libro xvi. Id facit Freinsheimius in no-
tis ad Curtium iv, 2, 23. Ibi diserte habes τοὺς πολεμίων-
τας. Sed quum Freinsheimius esset vir bonus, & qui sciens
se falli posse, non dubitaret se corrigere ubi causa exi-
geret, in indice Curtiano in voce *Corium* non cuncta-
tus fuit fateri se deserere conjecturam in Diodoro pro-
pter locum Vitruvii x, 20, eundem scilicet illum, quo
laudatus ab Crophio noster utitur improbe, ut quasi
arbitrari decerneret atque Lipsium illiusque iudicium se-
quutos à lineis excidisse, ut sic Freinsheimio insultet
armis, quæ per rapinam illi optimo viro abstulit.

³¹ Αἰδομένοι τὸ ἐπὶ πλεονεχίαν, ἀμφ' Ἀλέξανδρον ὑποσφαινοῖς. Ita distinxit Vulcanius haud dubie studio & dedi-
ta opera: & nuperus Leucochthon simili, hoc est fa-
ctuo studio secutus est. Nam plane alia est interpreta-
tio; sed & distinctio post ἐπὶ πλεονεχίαν ignara Basileensibus,
quam mox quoque induxit Vulcanius chirographo suo. In

γαί μὲν τ' νεῶν φθάνουσιν ὑπεκφυγῶσαι, ταῖς δὲ πλείουσιν ἐμβαλῶσαι αἱ ξυῶν Ἀλεξάνδρου, τὰς μὲν αὐτῶν ἀπλῆς ἐποίησαν, πενήρης δὲ ἡς καὶ ἰετῆρης αὐτῶν³² ἐπ' αὐτῶν τῶν σωματῶν ἔλμισαν ἐλήφθησαν. Φόνον δὲ τ' ὀπίσθαιον ἔχοντες ἐγένετο. Ὡς γὰρ ἤδοντο ἐχόμενες τὰς ναῦς, ἀπετήξαντο καὶ χαλεπῶς ἐς τ' λιμένα. Ὡς δὲ ἐδεμία ἐπὶ τοῖς τυρίοις ἐκ τ' νεῶν ἀφέλεια ἦν, ἐπήγον ἡδὴ οἱ Μακεδόνες τὰς μηχαναὶς τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν. καὶ μὲν δὴ τὸ πῶμα πρὸς αὐτοὺς ἔρχεται, ἀφ' ἰσχυρῶν ἔλκεται ἡνιόχος, ὃς καὶ λόγος ἄξιον. Οἱ δὲ καὶ τὸ πρὸς Σιδῶνα ἰετράμμενον τὴν πόλιν, τ' νεῶν ἰσχυρῶν μηχανοφόρων πρὸς αὐτοὺς. Ὡς δὲ ἐδὲ ταύτην ἡνιόχον, ὅσον ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμος ἦν³³ καὶ πρὸς Αἰγύπτον ἀνέχον τεύχεα, μέλλει πάντῃ ἀποπειρώμενος ἔσθαι. Καὶ ἐνταῦθα πρῶτον κατέσκηψε τὸ τεῖχος ἐπὶ μέγα, καὶ ἡ καὶ κατελείπει αὐτὸν ὡς ἄρραγόν. Τότε μὲν δὴ ὅσον ὀπίσθαιον γαφύρας ἡ ἑρρίπιο³⁴ τείχεος, ἀπεπειρώθη ἐς ὀλίγον τὸ πρὸς βορρῆς καὶ οἱ τυρίοι καὶ χαλεπῶς ἀπεκρύσαντο τοὺς Μακεδόνας.

23 Τεῖχῃ δὲ ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, νυκτερίαις φυλάξας, καὶ ὡς χαλεπῶς τὰς ἡμετέρας τῶν τάξεων ἐς τὸ ἔσθαι, ἐπήγε τῇ πόλει ἐπὶ τῶν νεῶν τὰς μηχανάς. Καὶ πρῶτα μὲν κατέσκηψε τὸ τεῖχος ἐπὶ μέγα. Ὡς δὲ ἀπὸ χερσὶν ἐπὶ πλάτος ἐφάνη τὸ παρερρηγμένον, τὰς μὲν μηχανοφόρους ναῦς ἐπανάγειν ἐκέλευσεν ὃ δὲ δύο ἄλλας ἐπήγει, αἱ τὰς γαφύρας αὐτῶν ἔφερον, αἱ δὲ ὀπίσθαιον ἐπειὸς τῶν κατερρηγμένων ἔλκεται. Καὶ τ' μὲν μίαν τῶν νεῶν οἱ ὑπασισταὶ ἔλαβον, ἡ ἐπετέτακτο Ἀθμῆτος τ' ἑτέραν δὲ, ἡ Κοῖνὴ τάξις οἱ πεζῆταιροι κατέλαβον, καὶ αὐτὸς ἦν τοῖς ὑπασισταῖς ὀπίσθαιον τείχεος, ἡ παρῆκοι, ἐμελλε. Τὰς τεύχεας δὲ, τὰς μὲν ὀπίσθαιον καὶ τοὺς λιμένας ἀμφοτέρως ἐκέλευσεν, εἰπὼς πρὸς σφᾶς τετραμμένων τῶν τυρίων βιάσασθαι τ' ἐσπλῆν ὅσαι δὲ αὐτῶν βέλη ἀπὸ μηχανῶν βαλλόμενα εἶχον, ἡ ὅσαι τοξόταις ἐπὶ τῶν κατασκευάτων ἔφερον, ταύτας ἐκέλευσεν ἐν κύκλῳ³⁵ ὡς ἐπλεέσας τὸ τεῖχος, ἐποκέλειν τε ὅποι παρῆκοι, καὶ ἀνακωχθεῖν ἐντὸς βέλους ἔσθαι τὸ ἐποκέλειν ἀποροί

paucæ tamen naves fugâ evaserunt. Nam Alexandri naves in earum plerasque invectæ, nonnullas ad navigandum inutiles reddidit: quinquennem vero unam & quadriennem ad ipsa portus ostia ceperunt. Propugnatorum cædes haud magna fuit, quoniam simulac captas naves senferant, facile in portum nando evaserunt. Macedones, quum jam nullus Tyriis navium usus superesset, tormenta muris admovere. quæ quidem ab aggeris parte admota, ob muri firmitatem parum damni inferebant. Alii vero, eâ parte urbis quæ Sidonem spectat, nonnullas naves machinas portantes admo-verunt. Sed quum ne hac quidem viâ proficeretur, murum universum qui notum versus est atque Ægyptum spectat, circumiens, omni ex parte oppugnationem tentat. Atque hac primum, & vehementer quidem quasiatus ac perfractus dirutusque est. Tunc igitur injectis pontibus, eâ parte quâ murum demolitus erat, leviter urbem oppugnare cœpit. Sed Tyrii non magno negotio Macedonas repulerunt. Tertio ab hoc die, 23 malaciâ ac tranquillitate expectatâ, copiarum duces ad pugnam cohortatus, tormenta navibus imposita urbi admovit; ac primo quidem impetu magnam muri partem labefactat: quumque jam satis amplo spatio murus dirutus videretur, naves quibus tormenta vehebantur retrahi jubet, aliasque duas cum pontibus adduci, quibus murorum strages transcendere statuerat. atque alteram quidem navium scutati occupant, Admeto duce: alteram Cœni cohors, è militibus qui pedites amici dicuntur constans; ipse etiam cum scutatis, quacunque facultas datur, murum conscensurus. Triremes vero contra utrumque portum adnavigare jubet, si forte converfis in ipsos Tyriis vi irrumperere possint. Quotquot vero naves tela quæ ex machinis jaciuntur habebant, aut quæ sagittarios in tabulatis dispositos vehebant, jubet ut murum circumnavigantes, quacunque viâ licuerit applicent, utque intra teli jactum sese sistant, quamdiu applicare non poss-

uno MS. tantum deprehendi τ' ἐπὶ πλῆν τ' ἀμφ' Ἀλεξ. Sed lege ex Optimo MS. ἀπὸ τῶν νεῶν τ' ἐπὶ πλῆν τῶν ἀμφ' Ἀλεξάνδρου, ὑπερβίβαντες &c.

32 Καὶ ἰετῆρης αὐτῶν] Opt. τετῆρης, quasi omnes quadriremes perissent. Destituitur ille quidem suffragio aliorum codicum; tamen vix est, cur non omnes præ eo solo valere jubeam, ad quod faciunt non parum verba Curtii, licet multum dissidentis ab Arriano: naves autem omnes fere aut demersit aut cepit. Mox ista in τῶν νεῶν absunt ab MS. Optimo.

33 Ὅσον ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμος ἦν] Scriptura expedita quidem, sed quam ab Arriani manu venisse vix credi-

derim. Vox enim prima Vulcanium auctorem habet, nec est in editione Basil. nec in MSS. etsi de Optimo hic affirmare nequeam, sed & verbum ἦν in Opt. non exstabat. Basilenses autem mutato ordine νότον ἦν ἀνέμῳ. Utique si voculas ὅσον pariter & ἦν deleveris, crediderim, antiquam lectionem restitutum iri. Jam & supra talis abundantia inculcata occurrit.

34 Ἡ ἑρρίπιο] MSS. omnes ἐρρίπιο.

35 Ταύτας ἐκέλευεν ἐν κύκλῳ] Reddimus Arriano figuram suam ex omnibus MSSis legentes ταύτας ἐν κύκλῳ.

προσὶ γίγνεται· ὡς πανταχόθεν βαλλομένους ἰδὲ
Τυρίους, ἐν ᾧ δεινὰ ἀμφιβόλους γίγνεται.
Ὡς δὲ αἱ τε ἡνῆες αἱ ξυῖ Α'λέξανδρου προσε-
ρχοι τῇ πόλει, καὶ αἱ γέφυραι ἐπεβλήθησαν τῷ
τείχει ἐπ' αὐτῶν³⁶, ἐν ταῦτα οἱ ὑπασισταὶ εὐ-
ρώτως χεῖρ' αὐτάς ἀνίστανον ὅππ' τὸ τεῖχος.
Οἱ, τε γὰρ Ἀδμητος ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν ᾧ τὸ τε
ἐγένετο, καὶ ἄμα Α'λέξανδρος εἶπετο αὐτοῖς,
ὅτι τε ἔργον αὐτῶν χειρὶ ἁπλοῦς, καὶ θεα-
τῆς τῆς ἄλλων ὄψιν π' λαμψρόν καὶ δέξιν
ἐν ᾧ κινδυνὸν ἐτολμαῖτο. Καὶ ταύτην ὡρῶτον
ἡ ἐπετέτακτο Α'λέξανδρος, ἐλήφθη τὸ τεῖ-
χος, καὶ χαλεπῶς ἀποκρηδέντων ἀπ' αὐτῶν τῶν
Τυρίων, ἐπειδὴ πρῶτον βεβαίω τε καὶ ἄμα ἐ-
πάντη ἀποτόμῳ ἢ προσβάσσει λήσαντο οἱ
Μακεδόνες. Καὶ Ἀδμήτης μὲν, πρῶτος ὀπισθὸς
τῷ τείχεϊ, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευόμενος
ὀπισθαίνειν, βληθεὶς λόγχῃ, ἀποθνήσκει αὐτῷ.
Ἐπὶ δὲ αὐτῷ Α'λέξανδρος³⁷ ἔαχε τὸ τεῖχος
ξυῖ τοῖς ἐταίροις. Ὡς δὲ εἶχοντο αὐτῶν πύργου
τε ἐστὶν οἱ καὶ μετὰ πύργου, αὐτὸς μὲν παρὴν ἀφ' ἧς
τῇ ἐπάλξεων ὡς ὅτι τὰ βασίλεια, ὅππ' αὐτῇ
ὑπορωτέρα ἐφαίνετο ἐς τὴν πόλιν ἢ χάθοδος.
24 Οἱ δὲ ὅππ' τῶν νεῶν, οἱ τε Φοίνικες, καὶ τῶν λι-
μῶνα τῶν πρὸς Αἰγύπτιον (καθ' ὃν καὶ ἐφορ-
μῶντες ἐτύγγανον) βασανιστοὶ, καὶ τὰ κλειθεῖα
ἀφροσύνας, ἐκοπὸν τὰς ναῦς ἐν ᾧ λι-
μῶνι, ταῖς μὲν μετῴροις ἐμβάλλοντες, ταῖς
δὲ ἐς τὴν γλῶττι ἐξωθῶντες. Καὶ οἱ Κύπριοι
καὶ ἄλλοι λιμῶνα τῶν Σιδωνίων φέρον-
τα, ἐδὲ ἱστον κλειθεῖον γὰρ ἔχοντα³⁸, εἰσπλεύ-
σαντες, εἰλον διθῆναι ταύτῃ τῇ πόλει. Τὸ δὲ
πλῆθος τῶν Τυρίων, τὸ μὲν τεῖχος ὡς ἐχό-
μενοι εἶδον, ἐκλείπυσαν ἀθροισθέντες δὲ καὶ
τὸ Ἀγυῶνιον καλὸν μῦθος, ἐπέσρεψαν ταύτῃ
ὅππ' ἰδὲ Μακεδόνες. Καὶ Α'λέξανδρος ξυῖ
τοῖς ὑπασισταῖς ὅππ' ἔχοντες χωρήσας, ἰδὲ μὲν
αὐτῶν μαχομένων διέφθειρεν αὐτῶν, τοῖς δὲ
φθίνουσιν ἐφειπετο. Καὶ φόνος ἰὺ πολὺς, τῶν
τε ἀπὸ τῶν λιμένων ἐχόντων ἢ δὴ τῇ πόλει, καὶ τῶν
Κοῖναι τῶν παρὰ τὴν λιμῶνα εἰς αὐτὴν. Οἱ γὰρ
γὰρ ἐχόντων ἐπὶ παντὶ οἱ Μακεδόνες, καὶ τε πολιορκίας τῇ τειχῇ ἀχθόμενοι, καὶ ὅππ' λαβόντες
ἰνὰς αὐτῶν οἱ Τύριοι πλέοντας ἐκ Σιδωνίων, ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβιβάσαντες ὅπως ἀποπλόν
εἰν ἀπὸ τῶν στρατοπέδων, σφάζαντες ἔριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Α'πέθανον δὲ τῶν μὲν Τυρίων ἐς
ὅκατα-

possint; eo consilio, ut Tyrii omni ex par-
te pressi, in tantis difficultatibus quo se ver-
terent nescirent. Cæterum navibus jam cum
Alexandro ad urbem appulsis, & pontibus
muro injectis, scutati strenue per eos mu-
rum conscendunt. Admetus enim per id tem-
poris fortiter rem gerebat, subsequēbatur &
Alexander ipse, qui & partem operis forti-
ter subibat, & alios, prout quisque præcla-
rum aliquod pugna facinus edidisset, spe-
ctabat. atque eâ parte primum quâ preme-
bat Alexander, murus captus est, parvo nego-
tio Tyriis ex eo depulsis, postquam primum
Macedones firmo solo pedem figebant, & à
parte muri non admodum editâ impetum fa-
ciebant. Admetus qui primus murum conscen-
derat, dum eos qui circa eum erant ut idem
faciant cohortatur, lanceâ trajectus interiit.
Eodem tempore Alexander cum amicis
morum subit. Occupatis itaque turribus
nonnullis, & interturiis, ipse per summa
propugnacula murorum ad regiam conten-
dit, quod facilius illâ viâ ad urbem descen-
sus videretur. At qui in navibus erant, una
cum Phœnicibus, in portum qui Ægyptum
spectat (quem obsederant) impetu facto,
claustrisque revulsis, naves in portu confre-
gerunt, in alias in aquis stantes magnâ vi
delati, alias ad ipsam terram collidentes. Cy-
prii per portum qui Sidonem respicit, nullo
claustro septum immissi, statim eâ parte ur-
bem capiunt. Oppidani simulac murum ca-
ptum conspexerunt, eoque deserto, ad Ageno-
rium (ita eum locum appellant) conglobati,
inde in Macedones sese convertunt. Alexan-
der cum scutatis in eos progressus, alios pu-
gnantes occidit, alios fugientes insequitur.
Magna hic cædes facta est, quum & à por-
tu urbs capta esset, & Cœni copiarum in eam
irruissent. Macedones enim irâ perciti in
Tyrios grassabantur, tum quod obsidionis
diuturnitatem molestissime ferrent, tum
etiam quod Tyrii quum nonnullos suorum
ex Sidone navigantes cepissent, in murum
sublatos, ut ab exercitu cerni possent, cæ-
sos in mare præcipitarent. Tyriorum circi-
ter

³⁶ Γίγνεται ἐπιβλήθησαν τῷ τείχει ἐπ' αὐτῶν.] Lego ἀπ' αὐτῶν. IV, 26 προσαγαγὼν τὴν φάλαγγα καὶ ἀπὸ μηχανῆς γέφυραι ἐπέβησαν τῷ τείχεϊ. V, 8. καὶ ἀπ' ἀμφοῖν (πλοίων) ζύλα τε εἰς οὐχίως ἐπέβησαν. Neque aliter nunc video esse in Opt. codice.

³⁷ Ἐπὶ δὲ αὐτῷ Α'λέξανδρος.] Qui Græcismus faciat, ut putent illi Græcæ linguæ tam periti id notare eodem tempore, plane non capio. Quin etiam si id hoc loco ferre posset Syntaxis Græca, iusta historici narratio non admitteret, qui jam dixit eodem tempore quo Adme-

tus rem gessit, adfuisse Alexandrum. Nos intelligimus Arrianum innuere, post ipsum (nempe Admetum mortuum) Alexander murum tenuit. An non in fine hujus libri ἐπὶ δὲ αὐτῷ ἄλλαι καὶ ἄλλαι τὰ εἰσι?

³⁸ Οὐδὲ τῶν κλειθρῶν γὰρ ἔχοντα.] An ergo & alter non habuit claustrum, ut bene nunc ne hunc quoque quidem habuisse dixerit? Sicutamen MSS. omnes. Valde nihilominus probabile est οἱ δὲ τῶν, ut ediderunt Basileæ; is est stylus Arriani, ut patuit cap. 12. Credibile enim est utrumque portum catena obstrui & claudi potuisse.

ὁκτακχιλίῃς· τῇ δὲ Μακεδόνων, ἐν τῇ τότε
παραβολῇ, Ἀδμητος τε, ὁ πρῶτος ἐλὼν τὸ
ἱεῖρος, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, καὶ ζῶν αὐτῷ
εὐκοσι τὴν ὑπαπαντήν· ἐν δὲ τῇ πασῇ πολιορκίᾳ
μάλιστα ἐς τετρακοσίους. Τοῖς δὲ ἐς τὸ ἱερὸν
ἔρχομενοι χαλκὸν φερόμενοι (ἦσαν δὲ αὐτῶν τε
πάντων οἱ μάλιτα ἐν τῇ τελευτῇ, καὶ ὁ βασιλεὺς
Ἀλέξανδρος, καὶ Καρχηδονίων ἱνὲς θωροὶ ἐς ἡ-
μίαν τῆς ἑρακλέους, κατὰ δὲ ἡνὰ νόμον πα-
λαιόν³⁹, εἰς τὴν μητρόπολιν ἀφικόμενοι) τέτοις
ξύμπασι δίδωσι δίδωσι Ἀλέξανδρον, τῶς
δὲ ἄλλους ἡνδραπόδισε. Καὶ ἐπεράθησαν Τυρίων
τε καὶ τῶν ξείνων ὅσοι ἐγκλεισθήσονται, μάλιστα
ἐς τετρακοσίους. Ἀλέξανδρος δὲ τῷ ἑρακλεῖ
ἔδωκε τε, καὶ πομπὴν ἔστειλε, ζῶν τῇ διω-
μῇ ὁπλισμένη· καὶ αἱ νῆες ξυμπεπομπύσαν
τῷ ἑρακλεῖ, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ἱερῷ
καὶ λαμπάδα ἐποίησε⁴⁰. καὶ τὴν μηχανὴν, ἣ τὸ
τεῖχος κατεσείδη, ἀνέθηκεν εἰς τὸ νεῶν· καὶ τὴν
ναῦν τὴν Τυρίαν, τὴν ἱερὰν τῆς ἑρακλέους⁴¹, ἣν
ἡνὰ ἐν τῷ ἐπιπλῷ ἔλαβε, καὶ ταύτην τῷ ἑ-
ρακλεῖ ἀνέθηκε, καὶ ἐπὶ ἥραμα ἐπὶ αὐτῇ, ἣ
αὐτὸς ποιήσας, ἣ ὅτε δὴ ἄλλος ποιήσαντος οὐκ
ἄξιον μνήμης τὸ ἐπὶ ἥραμα, ἀφ' οὗ τῆς τοῦ
ἐξ αὐτοῦ ἀναγράφει ἀπὸ τῆς ἱστορίας. Τύρος μὲν
δὲ ἔτι πῶς ἐάλω⁴², ἐπὶ ἀρχόντος Ἀνικητῆ Ἀ-
θήνη-

ter octo millia interfecta: ex Macedonibus,
in illo quidem impetu, Admetus qui primus
re fortiter gesta murum cepérat, & cum eo
scutati viginti; in universa vero obsidione,
quadringenti summum. Qui vero in tem-
plum Herculis confugerant, (erant autem
hi præcipui quique Tyriorum principes, &
rex Azelmicus, & nonnulli Carthaginienfes
oraculorum consultores qui ex veteri con-
suetudine in honorem Herculis ad metropolin
conveniebant) iis omnibus Alexander ve-
niam concessit, reliquos in servitutem rede-
git. Tyriorum atque exterorum, qui super-
erant, xxx millia sub hastam missa. Post
hæc Alexander Herculi sacrificium fecit,
& pompam cum exercitu armato misit. Na-
ves etiam Herculi pompam peregerunt. Iu-
dos quoque gymnicos in æde Herculi sacra
multis collucentibus facibus edidit. Tor-
mentum, quo murum demolitus fuerat, in
templo posuit. Navem etiam Tyriam sa-
cram Herculi, quam navali incurfione ce-
perat, Herculi dicat, cum inscriptione,
quam sive ipse, sive alius quispiam fecerit,
quod nihil habeat memoriâ dignum, com-
memorandam minime putavi. Atque ita qui-
dem Tyrus capta fuit, archonte Athenis A-
nicle-

39. Κατὰ δὲ τινὰ νόμον παλαιόν] Concorditer omnes
scripti νόμοι, ut ediderunt Basileenses. Tanquam in-
dicarent hunc masculinum sic usurpatum fuisse, ut al-
terum adjectivum παράλογος, ut occurrit 1, 9. Sed forte
scripsit: κατὰ δὲ τὸν νόμον παλ. VII, 11 τῶν δὲ νό-
μων ἐκείνων φιλοῦσι αὐτοὺς νόμους. Etcap. 6 ibidem τὰ δὲ Μα-
κεδονικὰ νόμους τὴν καὶ αὐτῶν Μακεδονίας ἐν αὐτῇ χώρᾳ ἀγο-
νίας. Largius autem potuit Vulcanius vertere illos θη-
ρῶν, quam utique oraculorum consultores. Quid enim si
non oraculum consuluerint? nec credo consuluisset. Pla-
ne Facius, legatisque Carthaginienfium, qui pro veteri
consuetudine ad sacra Herculi facienda profecti erant. Quod
nemini conveniens esse diffitebitur, tum simpliciter
Græcis, tum illis, quæ de officiis coloniarum erga
metropolin doctissime collegit Henr. Valefius ad Ex-
cerpta Polybii, ubi verba Curtii ad hanc ipsam histo-
riam pertinentia adhibuit de celebrando sacro anniver-
sario, ad quod Carthaginienfium legati more patrio
tunc venerant. Hoc igitur istud ipsum jus erat, quod
coegerat Carthaginienfes Tyron mittere Carthalonem,
quo decimas Herculis ferret ex præda Siciliensi apud
Justin. lib. XVIII. Quibus addi debet hoc Atticæ proprium,
quod ad Panathenæa coloniz Atticæ singulos boves
mittere obstringebantur, ut notant in hoc festo viri
docti ex Aristophanis Scholiaste. Verum præcipue huc
spectat locus Diodori Siculi XX, 14. Καρχηδόνιοι νομίσαν-
τες μάλιτα μάλιστα αὐτοῖς τὴν ἑρακλῆα τὴν παρὰ τοῖς ἀποίκαις,
χρημάτων πλῆθος καὶ τὴν πολυτελεστάτην ἀναθημάτων ἐπεμψάν
εἰς Τύρον ἐκ ἀλύγῃ. Ἀπομνηστέον δὲ ἐκ ταύτης, εἰςθεῖσθαι
τοῖς ἱεροῖς χρόνους δεκάτη ἀποστέλλειν τὴν θύρην ταύτην τὴν
εἰς πρόσοδον πεισθόντων ὅμοιοι δὲ μεγάλας κτησάμενοι πλέ-
τους, καὶ προσόδους ἀξιολογώτερας λαμβάνοντες, μικρὰ πω-
λῶν ἀπέπελσον, ἀλιγυρῶντες τὴν διμῶν. v.

40. Καὶ λαμπάδα ἐποίησε] Non debet ulterius negligi
hic Græci sermonis intellectus, quum jam exstiterit in
cap. 5. θύρας τε τῆς Ἀσκληπιδίης, καὶ πομπύσας αὐτῆς τε καὶ
ἡ στρατὸς πᾶσα, καὶ λαμπάδα ἐπιτελέσας καὶ ἀγῶνα διαβί-
-

γυμνικὸν καὶ μουσικόν. Ubi etiam nonnisi pompam facibus
circumgestatis peractam intelligit, nisi quod Vulcanius
in editione sua his crucem apposuerit, quasi aliquid
improbans. Sic tamen & hoc loco tantum edunt ludos
quoque gymnicos in æde Herculi sacra multis collucentibus
facibus edidit. Facius plane neglexit. Sic quoque cap. 17
libri sequentis, θύρας τῆς πατρίδος νόμους Ἀλέξανδρος καὶ
λαμπάδα ποιήσας καὶ ἀγῶνα γυμνικόν, collucentibus facibus
sacrum facit ludosque gymnicos edidit. Nisi quod ibi fa-
ces transfert ad θυρίας, non ad ludos gymnicos. Cur
igitur non semper, ubi celebratos refert ludos gymnicos,
memorat quoque adhibitas faces, si ex non separatam
aliquam festivitatem, sed accessionem modo cærimo-
niæ ad ludos gymnicos notant? Athenis quidem tria
celeberrima festa sic colebantur, ut accederet quoque
reliquis ludicris λαμπάδες. Sed ideo non desinit quoque
esse ut peculiare sacrum & festo certaminis ritu constans,
ut jam docuit in Græcia Feriata Meursius, ubi in festo
ΛΑΜΠΑΣ locum Arriani ex lib. III citat, prout etiam
facit in Populis Atticis in v. Καρναμῶν, libri secundi
oblitus.

41. Τὴν ναῦν τὴν Τυρίαν, τὴν ἱερὰν τῆς ἑρακλέους] Quid
igitur? utrum instar χρημάτων αὐτῷ confedit illic in
portu, ut caperetur ab Alexandro, & Tyriorum urbi
foret specimen magnificentiz? an navigavit tutelam
insculptam habens Herculem ex more navium Phœni-
cæ, suos Patæcos portantium, qui viros doctissimos
solicitarunt ad plurima scribenda? Certe prius vide-
tur æquius. Hujus vero Tyrii Herculis caput cui aspe-
ctare libuerit, id laureatum ex nummo monstrat Card.
Norisius in Epochis Syro-Macedon. pag. 317, si pro-
tali erit habendum.

42. Τύρος ἔτι πῶς ἐάλω] Placuit viris doctis in Justinum
hoc loco styli stringere, & inprimis Freinshemio,
qui Justinum infumulat longe abire ab omnibus, dum
dicit captam Tyrum per prodicionem: & tam in editio-
ne Berneggeri, quam in notis ad Curtium (reperit
enim:

25 θήκησι, μίλως ἔχαστομζαίων. Εἴπε δὲ ὁ
τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ξυμμεχόμενος Ἀλέξανδρος
ἀφίκοιτο τῷ Δαρείῳ πρέσβεις πρὸς αὐ-
τὸν⁴³, ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν ταλάντα
ὑπὲρ τῆς μητρὸς τε καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παί-
δων δέσσειν ἐθέλειν Ἀλέξανδρος Δαρείῳ· τὴν δὲ ἡ-
ραν πᾶσαν τὴν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτη ποταμοῦ, ἔτε
ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἑλληνικὴν, Ἀλέξανδρος
εἶναι γήματτα δὲ τὴν Δαρείῳ παῖδα Ἀλέξαν-
δρον, φίλον τε εἶναι Δαρείῳ καὶ ξύμμαχον. Καὶ
ἴδων ὁ τῷ συλλόγῳ τῶν ἐταίρων ἀπαγγελ-
θέντων, Παρμόνιον μὲν λέγουσιν Ἀλέξανδρος
εἶπεν, ὅτι αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὢν, ἐπὶ τε-
τοῖς ἀνὴρ ἡγάπησε⁴⁴, καὶ ἀλύσας τὸν πόλεμον,
μηκέτι πρὸς τὸν κινδυνεύειν. Ἀλέξανδρον δὲ
Παρμόνιον ἀποκρίνασθαι, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀνὴρ εἴς
Παρμόνιον ἦν, ὅπως ἀνὴρ ἔπραξεν· ἐπεὶ δὲ Ἀ-
λέξανδρος ἐστίν, ἀποκρίνασθαι Δαρείῳ ἄρ' ὅτι
καὶ ἀπεκρίνατο. Εἴφη γὰρ, ὅτι τῶν χρημάτων δει-
κνύμενος Δαρείῳ, ὅτι τῆς χάρας λαβεῖν ἀντὶ
πάσης τῆς μερῆς· εἶναι γὰρ ταῦτα τῶν χρημάτων καὶ
τῶν χάρας αὐτῷ πᾶσαι· γήματτα δὲ ἐθέλει⁴⁵
καὶ Δαρείῳ παῖδα, γήματτα δὲ καὶ ὁ διδόντων Δα-
ρείῳ· ἐκέλευε τε αὐτὸν ἡγεῖν, ἐπὶ θύρεσσι
ἐθέλοι φιλασθῶν παρ' αὐτῷ. Ταῦτα ὡς ἡ-
κουσε Δαρείῳ, τοὺς μὲν συμβάσεις ἀπέγνω
τοὺς πρὸς Ἀλέξανδρον· ὁ δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν
πολέμους αὐθις ἔειπε. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς Αἰ-
γύπτῳ ἐγγὺς ποιεῖσθαι τὴν πόλιν καὶ ἡ αὐτῷ τὰ
μὲν ἄλλα τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας,
μα ἡ Βάβυς, κρατῶν τῆς Γαζῶν πόλεως,

25 niceto, mense Junio. Quum adhuc in obsi-
dione Tyri versaretur Alexander, legati ad
eum à Dario venerunt, nuntiantes Darium
decem millia talentum daturum, si matrem,
uxorem ac liberos dimitteret; quicquid præ-
terea terrarum inter Euphratem & mare
Græcanicum jacet. Adhæc, si Darii filiam
Alexander conjugem acciperet, amicum ac
socium fore. Quâ legatione in amicorum
conventu explicatâ, Parmenionem Alexan-
dro dixisse ferunt, se quidem, si Alexander
esset, accepturum conditionem, neque se,
bello composito, ulterius dimicaturum. A-
lexandrum contra respondisse, & se quidem,
si Parmenio esset, ita facturum: quoniam
vero Alexander esset, dignum Alexandro
responsum dedisse. Respondit enim, se ne-
que Darii pecuniis egere, neque partem re-
gionis loco totius accipere velle. omnem enim
& pecuniam & regionem suam esse: Darii
filiam se in uxorem ducturum, si vellet, &
quidem ducturum citra voluntatem Darii.
Si Alexandri humanitatem experiri vellet,
ad se veniret. Hoc responso cognito, Da-
rius de compositione desperans, rursus ad
bellum se parat. Alexander expeditionem in
Ægyptum facere instituit. Et cætera qui-
dem Syriæ, quæ Palæstina vocatur, oppi-
da in suam potestatem adduxerat. Eunuchus
vero quidam, nomine Batis, qui Gazæ ur-
bi præerat, solus Alexandro restitit. Mer-
cenariis enim Arabibus conductis, multo-
que

προσπεχωρηκώτα ἦδη ὄντων⁴⁶ δέ τις, ὃ ὄνο-
μα τῶν περὶ τὴν πόλιν πολέμους αὐθις ἔειπε.
ἀλλὰ Ἀλέξανδρος τε

enim: adeo sibi placet) quod non magno post tempore
quam cœpisset obsidio, captos esse Tyrios addiderit, hoc
est, septem menses. Id utrumque huc quoque subli-
pendum fraudato auctoris nomine judicavit nuperus ex
Frisia Autolycus. Sed ego vanissimos cenfeo. Nam
quum ex ipsa annotatione Freinsheimii pateat, quam
varia fuerit istius expugnationis narratio; quo jure age-
tur reus Justinus, quod hunc potius, quam illum se-
quutus sit? Deinde etsi jam varia non esset, sed una e-
ademque, prout illum refert Arrianus, an credibile non
est, etsi auctores cæteri id omittant, (ut in clade im-
minente non omnes plerumque eadem constantia cor-
porat) fuisse aliquem vel transfugam vel alio quo-
dam modo indicantem Alexandro, quæ pars muri es-
set maxime infirma? & quum is ad partem australem
appulisset, hunc ipsum & conscius duxisse Alexandrum
ad regiam, unde sit facilius in urbem descensus. Non-
ne sæpius accidit, ut quum per prodicionem vere urbes
captæ sint, reges tamen voluerint videri vi captas fuisse?
Et quoties vis prodicione adjuvatur? Hac in re unus
Justinus præferendus est mille Freinsheimiis. Deinde
cur male dixit Justinus non magno post tempore? An
licet Freinsheimius habeat rationem annorum Alexan-
dri, ica quoque Justinus agere debuit? Id vero futile
est, si quidquam aliud. Et nihil noxa dignum commi-
sit Justinus in hac historia tam sui securus & veritate
firmus, quam in morte Dionysii majoris, quam conti-
gisse scribit lib. xx insidiis suorum, quas pari modo
vellente. Immo sicut non consenserunt in expugnatione
(quanquam propter indicatam prodicionem non po-
tuo credi debere Justino non convenisse cum aliis) sic non

consenserunt in exitu, & quid de civibus statuerit. Ju-
stinus præter genus Stratonis omnes cives crucibus ad-
fixos, Arrianus duo millia crucibus adfixa, triginta
millia vendita, alii aliud dixerunt. At quid narranti-
interpretes proverbii τὰ ἐκ παλαιῶν, λέγειν ἐνάδει τὴν Τύρον.
Τύρον γὰρ τὴν παλαιὰν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν διέθηκε τὴν χα-
λεπώτατα, ὅθεν λίγεται ἐκ παλαιῶν ἡτοι ἐξ ὧν ἔπαθεν ἡ πα-
λαιὰ Τύρος. Sic id proverbium exhibet codex MS. Me-
dicæus. At Vaticana appendix apud Schottum plenius:
ὡς τὴν πόλιν κατασκάψαι, τὴν δὲ πόλιν τὴν μὲν ἀνα-
σκολοπίσαι, τὴν δὲ κατακαῦσαι. Certe etiam sunt non
pauca singularia apud Justinum in expeditione Alexan-
dri, quæ vix apud alios invenias, unde magis venera-
tionem, quam criminationem meretur. In Archontis,
qui sequitur, nomine non discrepant codices antiqui,
& tamen id videtur fuisse Νικητῆς, quod fateberis in-
spiciens Meursiana de Archontibus IV, 13.

43 Ἀφίκοιτο παρὰ Δ. πρέσβεις πρὸς αὐτὸν] Rursus omnes
ὡς αὐτὸν, etiam V. C. quem inspexit Vulcanius. Immo
quod mireris, ita habet quoque Basileensis editio.

44 Ὅτι αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὢν ἐπὶ τούτοις ἀνὴρ ἡγάπησε] Sic
ex vulgatis postrema, quum Basilea dederit ὅτι αὐτὸς
Ἀλέξανδρος ἦν, ἐπὶ τούτοις ἡγάπησε. At vero omnes MSS.
sic transponunt, ὅτι αὐτὸς αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὢν ἐπὶ τούτοις ἡγάπη-
σε. Deinde eandem particulam in istis mox sequentibus ὡ-
ς αὐτὸς ἡγάπησε iidem omnes longe abigunt, etsi geminet
ita istam voculam v, 18. Καὶ αὐτὸς κατέταται αὐτὸς τυχόν.

45 Ἀνὴρ ἐθέλει] Basileensis editio, MSSi duo, ac de-
nique Optimus ὁ δέ τις, quod nescio cur mutaverit Vul-
canius.

μωδιῶδες ἐπαγόμενον, καὶ οἷον ἐκ πολλῆς παρ-
εσθλακῶς ἀφελῆς ἐς ἡρόμον πολιορκίαν, καὶ
ἰσχυρίαν πειθῶν, μήποτε ἀνὴρ βία ἀλώσκει,
26 ἔγωγε μὴ δέχομαι τῇ πόλει Ἀλέξανδρον. Ἀπέ-
χετο δὲ ἡ Γάζα τῇ μὲν θαλάσσης εἰκοσι μάλιστα
σταδίαις, καὶ ἐπὶ ψαμμώδους καὶ βαθεῖα ἐς αὐτὴν
ἡ ἀνοδος⁴⁶. καὶ ἡ θάλασσα, ἡ καὶ τῶν πόλιν,
τετραγώνου πάσα. Μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα
ἦν, καὶ ἐπὶ χώματι ὕψους ὡκίον, καὶ πεί-
χους ἀπεβέβλητο αὐτῇ ὄγκον. Ἐχάτη δὲ ὠ-
κειτο, ὡς ἐπὶ Αἰγύπτῳ ἐκ Φοινίκης⁴⁷ ἰόντι, ἐπὶ
τῇ δεξιῇ τῇ ἐρήμῳ. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφί-
κετο πρὸς τὴν πόλιν, τῇ μὲν πρώτῃ κατετρα-
τοπέδωσεν ἡ μάλιστα ἐπιμαχὸν αὐτῷ ἐφάνετο
τὸ τεῖχος, καὶ μηχανὰς συμπηγνύσαι ἐκέλευ-
σεν· οἱ δὲ μηχανοποιοὶ γινώσκοντες ἀπεδείκνυντο,
ἀπορον εἶναι βία ελεῖν τὸ τεῖχος, ἀφ' ὧν ὅς
ἔχωματι⁴⁸ ἀλλ' Ἀλέξανδρος ἐδόκει αἰρετέον
ὅσῳ σπρώγεται⁴⁹. ἐκπλήξεν γὰρ τῆς πολε-
μίας τὸ ἔργον τῷ ἀδελφῷ ἐπὶ μέγα, καὶ
τὸ μὴ ελεῖν αἰσχρὸν εἶναι οἱ, λεγόμενον ἐς τε
Ἰβὺς Ἑλλήνας καὶ ἐς Δαρσίους. Ἐδόκει δὲ χῶμα
ἐν κύκλῳ τῇ πολεως γινώσκοντες, ὡς ἐξ ἴσου σπῶ-
ντο χωρὶς ἐπαγόμεναι τὰς μηχανὰς τοῖς πεί-
χουσι. Καὶ ἐχόντων καὶ τὸ νότον μάλιστα τὴν πό-
λεως τεῖχος, ἵνα ἐπιμαχότερα ἐφάνετο. Ὡς
δὲ ἐδόκει ἐξῆρθαι συμμετρῶς τὸ χῶμα, μηχαν-
αὶς ἐπιστήσαντες οἱ Μακεδόνες, ἐπὶ ἦσαν ὡς ἐπὶ
τὸ τεῖχος τῇ Γαζαίων. Καὶ ἐν τέττάρῳ θύοντι Ἀ-
λέξανδρος, καὶ ἐπεφανώμενος τε καὶ κατὰ κράτος
μελλόντι τῷ πρώτῳ ἱερεῖ κατὰ νόμον, τῷ Ἰσ-
σακροφάκῳ ὀρθῶν ἱερῶν περὶ ὧν ἱερῶν
βασιλεὺς, λίθον ἐμβάλλει εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅντινα
τοῖν ποδῶν ἐφέρει. Καὶ Ἀλέξανδρος ἤρετο Ἀρί-
στανδρον τὸν μαντῆν, ὅς, πρὸς οἰονόμος⁴⁹. Οἱ δὲ
σπρώγεται, ὅτι, ὡς βασιλεὺς, τῇ μὲν πόλιν αἰ-
ρήσας, αὐτῷ δὲ σοὶ φυλακτέα ἐπὶ ἐπὶ τῇδε
τῇ ἡμέρᾳ. Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος, τῶς
μὲν πρὸς ταῖς μηχαναῖς ἐξωβέλης αὐτὸν εἰ-
27 χον. Ὡς δὲ ἐκδρομὴ τε ἐκ τῆς πόλεως καρτε-
ρα ἐγένετο, καὶ πῦρ τε ἐπέφερον ταῖς μηχαναῖς
οἱ Ἀραβες, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἀμυνομένους
κατα-

que antea frumento collecto, quod diutur-
næ obsidioni ferendæ sufficeret, fretus etiam
munitione oppidi, quippe quod vi capi non
posset, Alexandrum urbe nequaquam reci-
pere statuerat. Distat Gaza a mari stadiis 26
admodum viginti, accessu quidem propter
arenæ altitudinem difficillimo: adhæc ma-
re urbi propinquum limosum est. Urbs ipsa
ampla, & in alto colle sita, validoque mu-
ro cincta erat. Novissima porro incolitur,
Ægyptum ex Phœnicie petentibus, ad ini-
tium solitudinis posita. Alexander statim at-
que ad urbem pervenit, primò die castra eo
loci posuit, quo maxime commodus ad op-
pugnationem murus videbatur, atque ibi
tormenta confieri jubet. Machinarum arti-
fices, murum præ altitudine molis difficul-
ter admodum vi capi posse judicabant. Ale-
xander contra, quo difficilior esset oppu-
gnatio, eo magis suscipiendam censebat. In-
opinatum enim rei eventum magno terrori
hostibus futurum. Si vero urbem capere non
posset, turpe id sibi, quum ad Græcos &
ad Darium perferretur, fore. Molem itaque
circum urbem struere instituit, tantæ alti-
tudinis, ut machinæ in eâ positæ murorum
fastigium æquarent. quam quidem molem
ex eâ præcipue parte mœnium quæ austrum
versus sunt, extruxit, quoniam inde faci-
liora ad expugnandum videbantur. Quum-
que jam ad justam altitudinem perductum
opus videretur, Macedones machinas ei im-
positas in muros urbis torquent. Inter hæc
Alexandro coronâ capiti imposita sacrifi-
cante, quum ipse patrio more primum sa-
crificium auspicaturus esset, avis quædam ex
eo genere quæ carnibus assuescunt aram su-
pervolans, lapidem quem unguibus gerebat
in ejus caput demisit. Alexander Aristan-
dram vatem consuluit, quid avis illa por-
tenderet: qui respondit, Urbem quidem,
ὁ rex, capies: at tu ab illâ tibi hoc die cave.
Quo audito Alexander se ad machinas extra
teli jactum continuit. Cæterum quum Ara-
27 bæs, acri eruptione ex urbe factâ, ignem ma-
chinis inferrent, & Macedones ex inferiore lo-
co

46 Ψαμμώδους καὶ βαθεῖα ἐς αὐτὴν ἡ ἀνοδος] Nisi fallor, duo speciatim ponuntur ab auctore tanquam singula-
ria in adscensu ad hanc urbem, quæ Facius quum con-
traxisset in unum, vertendo *accessu quidem propter arenæ
altitudinem difficillimo*, judicavit Vulcanius eximium
sibi specimen dari esse & dignum quod imitaretur.
Nec sane negari potest ab altitudine arenæ præberi dif-
ficilem adscensum. Sed is jam tunc quoque supponi-
tur, si dicatur solummodo *ψαμμώδης*. Neque enim
arena firma aut humida sic supponitur. Sed interim ab
auctore opinor duo distincta dici, nempe & arenosam
(ubi suppone quidquid proprium arenæ sit, præsertim
in his locis calidioribus) esse & βαθεῖαν ascensionem, vel
prout βαθεῖα τόπος de laxo & amplo dici solet, porrectam

& apertam, ut æstus undique invadat, vel prælongo
spatio ac incessu inter montana edita ductam.

47 Εἰς Αἰγύπτῳ ἐκ Φοινίκης] Cur interpretes inverso
modo: *ex Ægypto in Phœniciam euntibus*? maxime
quum his prima Phœnicicarum urbium occurrat, ulti-
ma vero & novissima illis, ut recte dicit Arrianus. San-
ctior utique Facius, *euntibus ex Phœnicia in Ægyptum
ultima*.

48 Αἰρετέον ὅσῳ σπρώγεται] MSS. omnes, ipse quoque
Opt. αἰρετέον ὅσῳ σπῶνται. Etiam Vulcanius ex Augustano
inversis vocibus αἰρετέον ὅσῳ σπῶνται ὅσῳ σπῶνται.

49 Οἱ τοῖς οἰονόμος] MSS. τοῖς. Nec refugit auctor
hunc modum. νῆξ, 2 ἱερόνους αὐτῷ δύναιτο.

χάτωθεν αὐτοὶ ἐξ ὑποδυσίας τῶν χειρῶν ἐβαλλόν
τε καὶ ὄνθον χαλκῶν ποιήσας χώμασι. Ἐνταῦθα
καὶ ἐκὼν ἀπειθεὶς Ἀλέξανδρος τὰς μάχης ἢ ἐκ-
πλαγείς ἐν τῷ ἔργῳ οὐκ ἐμνημόνευσε τὴν μαν-
τείαν, ἀλλ' ἀναλαβὼν ἰὺς ὑπασινας, παγε-
βοήθῃ ἵνα μάλιστα ἐπιέζοντο οἱ Μακεδόνες. Καί
τῆς μὲν ἔρχετο μὴ οὐκ αἰσχεῖσθαι φωνῇ ὁδοι-
ναί χαλκῶν τῶν χώματος· αὐτὸς δὲ βάλλει χα-
λκῶν πέλην διὰ τὴν ἀσπίδα διὰ μπάξ καὶ τὸ θώ-
ρακος ἐς τὸ ὦμον. Ὡς δὲ ἔγνω τὰ ἀμφὶ τὸ
πρῶμα ἀληθεύσαντα Ἀριστάνδρον, ἐλπίσας, ὅτι
καὶ τὴν πόλιν δὴ αἰρήσῃν ἐδόκει, Ἀριστάνδρου
ἐνέχεα. Καὶ αὐτὸς μὲν τὸ πρῶμα θορυβώτα
χαλεπῶς. Ἀφικνέσθ' δ' αὐτῷ μεταπεμπόι
ἐκ τῆς θαλάσσης αἱ μηχαναὶ αἱς Τύρον εἶλε· καὶ
χώμα χωριύσας ἐν κύκλῳ πάντοθεν τὴν πόλιν
ἐκέλευσεν, ὥρ' ἑκάστη ἐς δύο σταδίους, ὑψος δὲ
ἐς πόδας πεντηκοντα καὶ δεκάτους. Ὡς δὲ
οὗτοι μηχαναὶ αὐτῷ ἐπιθήσαντο, καὶ ἐπαχθεῖσαι
καὶ τὸ χώμα κατέσταντο τῶν τεύχεων ὅτι πολὺ,
καὶ τοιούτων τε ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὀρυσομήδων, καὶ
τοῦ ἀφανῶς ἐκφερομένων, τὸ τεῖχος πολλὰ
καὶ ἡρέπετο, ὑφίσταντο χαλκῶν τὸ κενόμῳ· τοῖς
τε βέλειαν ὅτι πολὺ κατεῖχον οἱ Μακεδόνες,
ἀνατέλλοντες τὰς πρὸς μαχομένους ἐκ τῶν πυλῶν.
Ἔς μὲν τοῖς πρὸς θαλάσσης οἱ ἐκ τῆς πόλεως,
ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς πολλὰ καὶ ὑπερπομέ-
νων, ὅμως ἀντεῖχον· τῇ τεταγμένη δὲ τῇ Μα-
κεδόνων τὴν φάλαγγα πάντοθεν πρὸς αὐτῶν
Ἀλέξανδρος, ἢ μὲν ὑπορυσομήδων τὸ τεῖ-
χος χαλκῶν βάλλει, ἢ δὲ παυόμενον ταῖς μηχαναῖς
κατασπίδ' ὅτι πολὺ, ὥς μὴ χαλεπὴν ταῖς
κλίμαξι τὴν πρὸς θαλάσσης κατὰ τὴν ἐρημι-
μένα ἐκδύναι. Αἵ τε γὰρ κλίμακες πρὸς τὴν πόλιν
ἰσχυρῶς, καὶ ἐκ πολλῆς ἡ τῇ Μακεδόνων, ὅσοι
τῇ δεξιᾷ μελεποῖντο, ὅσους πρὸς αὐτῶν αἰρήσῃ
τὸ τεῖχος· καὶ αἰρεῖ πρὸς Νεοπτόλεμος, τὴν ἐταί-
ρων τῇ Αἰακιδῶν γένους· ὅτι δὲ αὐτῶν ἄλλῃ
καὶ ἄλλῃ τάξεις ὁμοῦ τοῖς ἡγεμόσιν ἀνέβαινον.
Ὡς δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν παρήλθον πνὲς ἐνὶ τῷ τεύχεσι τῇ
Μακεδόνων, χαλκῶν χίμαιρας ἄλλας καὶ ἄλλας
πύλας, ὅσας ἔχαστοι ἐπετύγχανον, δέχοντο
εἰσω τὴν θύραν πάντας. Οἱ δὲ Γαζαῖοι, καὶ
τὴν πόλιν σφίσιν ἡδὴ ἐχρήμεν, ξυνοικήτορες
ὁμοῦ ἐμάχοντο· καὶ ἀπέθανον πάντες αὐτῶν μαχομένοι, ὥς ἕκαστοι ἐτάχθησαν. Παῖδας δὲ καὶ
γυναικάς ἐξελύδρα πόδισιν αὐτῶν Ἀλέξανδρος· τὴν πόλιν δὲ ξυνοικήσας ἐκ τῶν πρὸς αὐτῶν, ἐλθὼν
ὅσα φρενὴ ἐς τὴν πόλιν.

co sese tuentes ex editiore parte ferirent,
atque ab aggere quem struxerant repelle-
rent: tum Alexander, sive fronte suā vatis
monita negligens, sive stupore rei vaticinii
oblitus, sumptis scutata, qua maxime pre-
mebantur Macedones auxilio accurrit. At-
que hos quidem, ne turpi fugā ab aggere
expellerentur, retinuit; ipse vero scuto ac
thorace catapultā trajecto, in humero vul-
nus accepit: quumque vulnere ipso sensisset
Aristandri vaticinium verum fuisse, gavisus
est, quod ex eodem Aristandri vaticinio ur-
bem quoque capturus videretur. Et ipse qui-
dem ab eo vulnere difficulter curatus est.
Interim alia tormenta, quibus Tyrum expu-
gnarat, mari transmissa accipit: totam dein-
de urbem aggere cingi jubet, latitudine
duorum stadiorum, altitudine pedum ccl.
Constructis vero & in aggere dispositis ma-
chinis, quum murus magnā vi quateretur,
cuniculisque diversis ex partibus suffossis,
& terrā clam egestā, murus pluribus in lo-
cis subsidens propter exinanitiones subterra-
neas, prorueret, Macedones telis instabant,
oppidanos ex turribus propugnantes repel-
lentes: ac ter quidem oppidani Macedonum
impetum, multis suorum interfectis & fau-
ciis, sustinuerunt. At quarto impetu quum
Alexander omni ex parte phalangem admo-
veret, alibi murum suffosum diruens, ali-
bi tormentis quassatum late dejiciens, facilem
Macedonibus per murorum ruinas scalarum
admotionem fecit. Quæ simulac applicatæ
fuerunt, magnā statim contentione inter
Macedones gloriæ avidos certatum fuit,
quisnam primus murum caperet. Neoptole-
mus ex Aecidarum gente, unus ex amicis,
primus conscendit: post hunc alii atque alii
duces cum suis cohortibus. Quumque jam
nonnulli Macedonum ad interiorem muro-
rum partem penetrassent, portis aliis atque
aliis, prout quæque sese obtulerunt, reclu-
sis, universum exercitum intromittunt. Ga-
zenses, urbe jam ab hostibus occupatā, con-
globati nihilominus pugnabant, eoque ipso
loco quo quisque constiterat, vitam pugnans
amisit. Alexander, uxoribus eorum & li-
beris in servitutem redactis, coloniæque ex
finitimis in urbem deductā, eā tanquam
præsidio ad bellum est usus.

30 Ὡς δὲ αἱ μηχαναὶ ἐπιθήσαντο] MSS. omnes μηχαναὶ αὐτῷ ἐπιθήσαντο, & sic quoque jam Basilicenses. Et deinde pro καὶ, quod nescio quid sit, καὶ ἰδίᾳ, etiam ex V. C. Vulcanius, quod restitui.

A P P I A N O Y
A N A B A Σ E Ω Σ
A Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ
B I B A I O N T R I T O N.
A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I
L I B E R T E R T I V S.

ΚΕΦ. Α.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ δὲ ἐπ' Αἰγύ-
πτον, ὡς καὶ τὸ πρῶτον ὁρμήσας,
ἐπέπλετο, καὶ ἐξ ὁδοῦ ἡμέρας δύο
τῆς Γάζης ἐλαύνων ἦκεν ἐς Πηλὺ-
σιον τῆς Αἰγύπτου. Οἱ δὲ ναυτικοὶ
ἐπ' αὐτὸν παρεπέλθον αὐτὰς ἐκ Φοινίκης ὡς ἐπ' Αἰ-
γύπτον· καὶ καταλαμβάνει τὰς ναῦς ἐν Πηλυ-
σίων ὁρμήσας. Μαζάκης δὲ ὁ Πέρσης, ὃς ἦν σα-
τράπης Αἰγύπτου ἐκ Δαρείου καθεστηκὸς, τὴν ἡ-
μέραν ἐν τῇ μάχῃ ὅπως συνέβη πεπονημένον,
καὶ Δαρῆον ὁπαισχρὰ φυγῇ ἔφυγε, καὶ Φοινί-
κην ἡ καὶ Συρίαν καὶ τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ
ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐχόμενα· αὐτὸς τε οὐκ ἔ-
σσης διωκόμενος Περσικῆς, ἐδέχετο ταῖς πόλεσι
Φιλίως καὶ τῇ χώρᾳ Ἀλεξάνδρον. Οἱ δὲ εἰς μὲν
Πηλὺσιον φυλακὴν εἰσήγαγε, τοὺς δὲ ἐπὶ τῇ
ναυῶν ἀναπλεῖ κατὰ τὸ ποταμὸν κελύουσας ἔς τε
ἐπὶ Μέμφιν πόλιν, αὐτὸς ἐφ' Ἡλιόπολιν
ἦλθε, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸ ποταμὸν Νεῖλον, καὶ ὅσα
καθ' ὁδὸν χωρία ἐνδιδόντων τῶν ἐνοικούντων κατα-
σχών, ὧς τῶν ἐρήμους ἀφίκετο ἐς Ἡλιόπολιν.
Ἐκεῖθεν δὲ ὠρμήσας τὸ πῶρον, ἦκεν ἐς Μέμφιν·
καὶ οὕτως ἐκεῖ τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς, καὶ τῷ Ἀπιδί·
καὶ ἀγῶνα ἐποίησε γυμνικὸν τε καὶ μουσικόν· ἦκεν δὲ αὐτὸς οἱ ἀμφὶ ταῦτα τεχνίται ἐκ τῆς Ἑλλά-
δος.

CAP. I

ALEXANDER inde in Ægy-
ptum, quo primum iter insti-
tuerat, contendit, septimoque
postquam Gazā movit die Pe-
lusium Ægypti urbem perve-
nit; navali interim exercitu ex
Phoenice in Ægyptum adnavigante: ac na-
ves quidem Pelusii appulsaas offendit. Inter
hæc Mazaces Persæ Ægypti satrapa à Dario
constitutus, de pugna apud Isium commis-
sa, deque turpi fuga Darii certior factus;
Phoenicem præterea & Syriam magnamque
Arabie partem in Alexandri potestatem re-
ductam esse; quumque ipse Persicum exer-
citus non haberet, Alexandrum in provin-
ciam atque urbes amice recepit. Præsidio
itaque Pelusio imposito, navibusque flumi-
ne Memphin petere iussis, ipse Heliopolin
contendit, Nilum flumen à dextrâ habens:
oppidisque quotquot in itinere erant dedi-
tione receptis, Heliopolin per deserta per-
venit. Inde, trajecto flumine Memphin ve-
nit, ubi cum reliquis diis, tum Apidi sacri-
ficio fecit, gymnics ac musicis ludis edi-
tis: ad quos præstantissimi quique è Græciâ
arti-

arti-

δ.

τὴν καὶ Δαρῆον ὅτι αἰσχρὰ φυγῇ ἔφυγε] Hæc scriptura nullum antiquum librum auctorem referre potest, & procul dubio est ab ingenio peregrino: immo ipsius Vulcanii aut Stephani, quum & in Basileensi editione non minus quam in omnibus MSS. legatur Δαρῆος, atque adeo ipse Vulcanius adscripsit libro suo *al. Δαρῆος*; haud dubie, quia sic inveniebat in MS. Augustano, & contra veritatem ac testatissimæ scripturæ fidem edidisse se videbat. Neque enim id mutari debuit. Nihilominus hæc vehementer Vulcanius, & cum utique videret sic legi in MSS. suis, annotavit in superiore ora. *Ann. si legatur Δαρῆος, tum ἔφυγε interpretandum est fugavit.* Omnia præter famam ejus viri. Quid enim? An non statim præcessit simili modo τὴν μάχην ὅπως συνέβη? Cur non illic quoque ἡ μάχη fecerunt? Sed prorsus 1, 7 ἔφυγε ἀγῶνα αὐτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Ἀσσυρίων ὅτι ἔφυγε τῶν συ-

κιστῶν πρὸς αὐτὸν ἰδίαν. Et VII, 13 ὡς Ἡρακλῆς πρὸς τὴν ἀντι-
στῆναι λόγος κατέχει ὅτι ἐστὶν ἡλῆ. In Indicis cap. 13 ἀγγέλλου-
σι τὴν ἐλπίδα ὅτι οὗ τῶν ἔργων ἔχοντα. Sic antea hujus
libri cap. 5 *ὡς αὐτὰ μανθάνει Πτολεμαῖος καὶ Ἀσάνδρος ὅτι
ἐκείνησαν ὁρμήσας.* Quin etiam VII, 15. Καὶ Πτολεμαῖος
ἀγῶνα ὅτι ἐκείνησαν. Quum tamen III, 10 Πτολεμαῖος
δὲ λόγος ὅτι ἀφικόμενος παρῆναι. Sed ut in præcedentibus
noster, ita & Lucas in Actis Apost. XVI, 3 ἔδωκεν τῷ
ἀπιδί τὸ πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἑλλῆς ὑπάρχον διδόντος præ-
dicatum à casu, quem tenuerat in subjecto. Et neque
absonum ab his est illud Lucæ XII, 24, κατὰ νόμον τῶν
καρπῶν ὅτι ἔσται. Ubi simile ex Terentio notavit
accuratissimus Beza; patet tamen male cum opinari, re-
ctius illic fore ὅτι ἔσται cum Syro, quam ὅτι. Deni-
que sic Varro lib. 11 R. R. pag. 85 *Idemque ut inest
equas, perorigas curatus.* Ubi videndus Scaliger p. 227.

οἱ δοκιμώτατοι. Ἐκ δὲ Μέρφου κατέ-
πλιν χαλὰ τὸ ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν ἴδης
τε ὑπααίνεσθαι ἐπὶ τῶν λαβῶν, καὶ τῆς το-
ξότας, καὶ τοὺς Ἀρχαῖας, καὶ τὴν ἰππικὴν πλὴν
βασιλικὴν ἵλιν τὴν ἑταίρων. Ἐλθὼν δὲ ἐς Κά-
νωτον, καὶ χαλὰ τὸν λίμιν τὴν Μαρίαν πεπληθύν-
σας, ἀποβαίνει ὅπως νῦν Ἀλεξάνδρεια πόλις
ᾠκισται, Ἀλεξάνδρου ἐπώνυμος, καὶ ἐδόξε αὐ-
τῷ ὁ χώρος χαλκίτος κίππου ἐν αὐτῇ πόλει,
καὶ γενεᾶς ἀνὴρ δαίμονα τὴν πόλιν. Πόθου ἐν
λαβρῇ αὐτὸν ἔργον, καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα
τῇ πόλει ἐθηκεῖν, ἵνα τε ἀγροαὶ ἐν αὐτῇ δέμα-
ς ἔσθαι, καὶ ἱερὰ ὅσα, καὶ θεῶν ὠπινῶν, τῷ μὲν
Ἐλλυπικῶν, Ἰσίδος δὲ Αἰγυπτίας. καὶ τὸ τε-
χος ἢ περὶ βελῆας. Καὶ ἐπὶ ταῖς ἐθέτο, καὶ
καὶ τὰ ἱερὰ χαλὰ ἐφαίνετο. Λέγεται δὲ ὡς καὶ
ποῖόςδε λόγος, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ἐθέλει μὲν
Ἀλεξάνδρου χαλὰ λειπὴν αὐτὸν τὰ σημεῖα τῶν
λεγεῖσθαι τοῖς τεκτοσιν, ὅτι εἶνα δὲ ὅτι ἡ
γλῶσση ἐκτελέσθαι. τῇ δὲ τεκτόνων ἵνα ἐπι-
φραδέντα, ὅσα ἐν ἰδύχρῳ ἀλφίτα οἱ στραῖ-
τες ἐκόμενοι ξυμπαρῶντα, ἐπιβάλλειν τῇ γῇ,
ἵνα τὸ βασιλεὺς ὑψηλῶν, καὶ τὸ κύκλον ἐπὶ
περιφραδέντα τῶν περὶ λειχόμεν, ὅτινα τῇ πόλει
ἐπὶ τῇ. Ἰδοὺ δὲ ἐπιλεξάμενος ἴδης μάνεις, καὶ
μάλιστα δὲ Ἀλεξάνδρου τὴν Τελμισσέα (ὅς δὲ
πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀληθεύσαι ἐλέγχετο) Ἀλε-
ξάνδρου φάσαι, διδάσκοντα ἑσέας τὴν πόλιν, τὰ
τε ἄλλα, καὶ τὴν ἐκ γῆς καρπῶν εἶνεχα. Ἐν ἴ-
στῳ δὲ καὶ Ἡγέλοχος κατέπλευσε εἰς Αἰγύπτον,
καὶ ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ, Τενεδίους τε ἀπο-
στάντας Περσῶν, σφίσι παραδόντας (καὶ τὸ ἄκο-
ντας Περσῶν παραδόντας) καὶ Χίον ὅτι δὴ ὁ
δῆμος ἐπηγάγετο σφῶν βίαν τὴν κατεχόντων τὴν
πόλιν, ὅς αὐτοφραδέντας τε καὶ Φαρνάβαζον
ἐγκατέστησαν. ἀλῶναι δὲ αὐτοὺς καὶ Φαρνάβα-
ζον ἐγκαταλείφοντα, καὶ Ἀριστόνικον Μηθυ-
μναῖον τὸν τυραννόν, ἐσπλάυνοντα ἐς τὴν λιμένα
τῆς Χίου ξυμὸν ἡμολίας ληστρικῆς πέντε, ὅπου
σφῶν ἐχόμενοι τὴν λιμένα ἐγγίνοντα, ἀλλ' ἐξα-
πατηθέντα ὡς περὶ τὰ κλειθρα ἐχόντων τὴν
λιμένα, ὅτι τὸ Φαρνάβαζον ἀρα ναυτικὸν ὄρ-
μεν

artifices convenere. Ex Memphi deinde se-
cundo flumine ad mare devectus est : ubi
scutatos & sagittarios atque Agrianes &
regiam turmam equitum ex amicis ejus na-
vibus imponit : quumque Canopum venisset,
Marcotida paludem circumvectus, eo loci ap-
pulit, ubi nunc Alexandria, ab Alexandri no-
mine ita dicta, condita est. Ejus loci situs ei
maxime opportunus condendæ urbi est visus,
& opulentam urbem fore jam tum animo
præſagiebat. Ordiendi igitur operis cupidi-
tate succensus, urbem designare cœpit, &
quo loco forum ædificandum esset, quæ
templa extruenda, quotquot aut diis Græ-
cis, aut Isidi Ægyptiæ sacra esse volebat,
postremo quâ amplitudine murus circumdu-
cendus esset, præſcripſit : quumque eâ de
re sacrum diis faceret, sacrificia prosperos
eventus portenderunt. Narratur porro hac
de re hujuscemodi quidpiam, meo quidem
judicio, non indignum fide : Voluisse qui-
dem Alexandrum signa ducendo muro à fabris
designari, quumque nihil ad manum esset,
quo terra inscribi posset, quandam ex fabris
hoc excogitasse, ut congestâ omni farinâ
quam milites in vasis habebant, eam terræ
quam rex designabat aspergeret, atque ita
in orbem locum muro urbi circumducendo
præſcriptum fuisset. Id vero considerantes va-
tes, & quidem præcipue Aristandrum Tel-
missensem, qui multa etiam alia vera præ-
dixisse ferebatur, Alexandro cecinisse ur-
bem illam cum aliis rebus, tum frugum cō-
piâ opulentam fore. Inter hæc Hegelochus
in Ægyptum cum navibus venit, qui Ale-
xandro renuntiat, Tenedios ad se à Persis
defecisse, quod inviti Persis sese conjunxif-
sent : Chios quoque urbem suam ab eorum
violentia vindicasse, quos Autophradates &
Pharnabazus præsidio reliquerant : captum
etiam in eâ ipsâ urbe esse Pharnabazum &
custodiæ traditum, unaque Aristonicum
Methymnæum tyrannum, qui in portum
Chii cum quinque piraticis navibus se rece-
pisset ignarus portum ab iis teneri, dece-
ptusque ab iis qui claustra portus tuebantur,
Pharnabazi classem in eâ statione esse affir-
man-

2 Καὶ Χίον ἀνὴρ τῶν τῶν Ἑλλανικῶν] Quotquot aut
Diis Græcis aut Isidi Ægyptiæ sacra esse volebat. Sic nu-
gatorie Vulcanius. Etiam Facius, quousque quibus Diis
Græcis, ac præter Deos Græcos Isidi Ægyptiæ. Verten-
dum : & aliquorum Deorum partim quidem Græcorum,
Isidis autem Ægyptiæ, &c. Designat auctor solius inter
Ægyptia portenta Isidis Alexandro curam fuisse : inter
alios vero Deos solummodo Græcorum, non barbaro-
rum cujusquam. Sic apud Livium 1, 7 Romulus sacra
Diis aliis Albano ritu, Græco Herculi, ut ab Evandro
instituta erant, facit. Strabo pag. 822 αὐτὸς δὲ Μυρῆ καὶ
Ἡρακλῆα καὶ Πάριον καὶ Ἰσὺν εἰσάγοντας πρὸς ἄλλας τὰς βαρβα-
ρῶν.

3 Καὶ τὸ ἄκοιτος Π. προχωρ.] Opt. liber καὶ τὸ καὶ ἀκοι-
τας.

Quod deinde sequitur καὶ Χίον ὅτι ὁ δῆμος ἐπηγάγετο
σφῶν βίαν καὶ κατεχόντων τὴν πόλιν, ignoro, quemadmo-
dum consideraverint vel Facius, qui vertit, Chios ab
eorum dominatu se vindicasse, vel Vulcanius, qui Chios
urbem suam ab eorum violentia vindicasse, & dein chi-
rographo suo mutavit ita, & Chium quod videlicet po-
pulus se vindicasset à violentia eorum, addito in alterius
columnæ margine αὐτὸς Χίον. Quod videlicet legitur in
editione Basileensi, sed nusquam mihi in scriptis occur-
rit. Verba Græca clara sunt, & male illi σφῶν accepe-
runt de ipsis Chiis, quum de Macedonibus sit ea vox
intelligenda : vertendumque Chiorum quoque populum
seſe adduxisse in urbem suam propter violentiam eo-
rum &c.

μείνεν αὐτῶν. καὶ ἴδεν μὲν ληστὰς πάντας αὐτῶν
κατακοπῆναι πρὸς σφῶν. Ἀριστονικὸν δὲ ἦγε
παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ Ἀπολλωνίδην τὸν Χίον, καὶ
Φισσῶν, καὶ Μεγαρέα, καὶ ἴδεν ἄλλους ὅσοι τὴν
ἐποστάσεως τὸν Χίον ἐκίετο, καὶ αὐτῶν
ἵσταντο τὰ πρῶτα τῶν ἐκείνων βία εἶχον. Καὶ Μι-
τυλήνῃ δὲ Χάρητα ἔχοντα ὅτι ἀφείλετο, καὶ
ἰατρὰς ἄλλας ἰατρὰς ἐν Λέσβῳ πόλεις καὶ αὐτὰς ὁμο-
λογίᾳ πείσθησαν. Ἀμφότερον δὲ ξυμῆ-
κοντα ναυσὶν ἐπὶ Κῶ ἐπεμψεν. ἐπικαλεῖσθαι
τοὺς σφῶν ἰατρὰς Κῶν, καὶ αὐτοὺς καταπύσαι
ὅτι εὖρε τὴν Κῶν πρὸς Ἀμφότερον ἡδὲ ἐχόμενον
καὶ ἴδεν μὲν ἄλλους, ὅσοι αἰχμαλῶται, ἦν Ἡ-
γέλοχος. Φαρνάβας δὲ ἀπέδρα ἐς Κῶν,
λαβὼν ἴδεν Φύλακας. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν τυ-
ραννίδα μὲν τὴν ἐκ τῶν πόλεων, ἐς ἰατρὰς πόλεις
πέμψας, τῆς αὐτῆς ὁμοίως ἐθέλοιεν ἴδεν δὲ ἀμφ'
Ἀπολλωνίδην τὸν Χίον, ἐς Ἐλεφαντίνην πό-
λιν Αἰγυπτίαν ξυμῆ Φυλακῇ ἀκρίβει ἐπεμψεν.
3 Εἰς τούτοις δὲ πόσιν λαμβάνει αὐτὸν ἐλθεῖν
παρ' Ἀμμωνα ἐς Λιβύην, ἵνα μὲν καὶ τὰ θεῶν
τῆς ἰστορίας, ὅτι ἀπρεκὲς ἐλέγετο εἶναι τὸ μαν-
τεῖον ἢ Ἀμμωνος, καὶ τῆς αὐτῆς αὐτῶν Περ-
σέα καὶ Ἡρακλέα. τὸ μὲν, ἐπὶ τῇ Γοργῶν ὅτε
πρὸς Πολυδῆκεν ἐτέλλετο. τὸ δὲ, ὅτε παρ' Ἀ-
ταίον ἢ εἰς Λιβύην, καὶ πρὸς Βύσιον εἰς Αἴ-
γυπτον. Ἀλέξανδρος δὲ φιλοψυχία καὶ πρὸς
Περσέα καὶ Ἡρακλέα, ἀπὸ γένους τε ὄντι Ἀμ-
φίων. Καὶ καὶ αὐτὸς τὴν γένεσιν τὴν αὐτῆς ἐς
Ἀμμωνα ἀνέφερε, καθάπερ οἱ μύθοι τῇ Ἡ-
ρακλέους τε καὶ Περσέας ἐς Δία. Καὶ ἐν παρ'
Ἀμμωνα ταύτῃ τῇ γυνάμῃ ἐτέλλετο, ὥς καὶ
τὰ αὐτῶν ἀπρεκέτερον εἰσὶν ὁμοίως, ἢ φησὶν γε
ἐγκωμῶν. Μέχρι μὲν δὲ Παράλιον πρὸς
θάλασσαν ἢ δὲ ἐρήμῃ, καὶ μὲν τοὶ δὲ ἀνδρῶν
τὴν χάριν, καὶ ἴδεν ἐς χλίους καὶ ἐξακοσίους, ὥς
λέγει Ἀριστοβούλος. Ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὴν μεσο-
γαιαν ἐτράπετο, ἵνα τὸ μαντεῖον ἦν Ἀμμων-
ος. Εἴτι δὲ ἐρήμῃ τε ἡ ὁδὸς, καὶ φάμμι
ἢ πολ-

mantibus: ac piratas quidem omnes ad in-
ternecionem cæfos esse: adducere se ad A-
lexandrum Aristonicum, & Apollonidem
Chium, Phisinumque & Megareum, qui
defectionis autores adutoresque fuerant, ac
tum temporis violentam apud Chios rerum
omnium administrationem tenebant. Ad hæc
Mitylenen, quam Chares occuparat, re-
cuperatam, reliquaue Lesbiorum oppida
deditione recepta esse. Amphoterum cum
Lx navibus in Con insulam missum: arces-
sivisse enim ipsos Coos, seque quum illac
præternavigaret, intellexisse insulam in Am-
photeri potestate esse: & cæteros quidem
captivos omnes Hegelochus adduxit: Phar-
nabazus in Con insulam clam custodibus au-
fugit. Alexander tyrannos quidem urbium
in urbes mittit, ut de iis sicut liberet sta-
tuerent. Eos vero qui circa Apollonidem
Chium erant, in Elephantinen Ægypti ur-
bem cum accuratâ custodiâ misit. Post hæc
3 cupido Alexandrum cepit adeundi Hammo-
nem Libycum, oraculum consulendi causâ,
quod certissimum esse ferebatur, Perseusque
ipse & Hercules deum consuluisse credeban-
tur: ille quidem quum adversus Gorgon
à Polydecte missus esset: hic vero, quum
in Libyam adversus Antæum, & in Ægy-
ptum contra Busiriden proficisceretur. Erat
porro Alexandro æmulation quædam cum
Perseo & Hercule, quippe qui genus ab
utroque duceret. Siquidem & ipse ortus sui
initia ad Hammonem referebat, quemad-
modum fabulæ Persei atque Herculis ad Jo-
vem. Hoc itaque consilio ad Hammonem
proficisceretur, ut quæ ad se pertinerent
certius cognosceret, aut saltem se novisse
jactaret. Ac quandiu Parætonium usque se-
cus mare per solitudinem profectus est, sed
non omnino per inaquosam regionem, ut
tradit Aristobulus, ad mille sexcenta stadia
iter fecit. Inde mediterranea petiit, ubi
Hammonis templum est, unde oracula pe-
tuntur. Est autem via plane deserta altoque
fabu-

4 Τὸς δὲ ἀμφ' Ἀπολλωνίδην τὸν Χίον] MSS. omnes τὴν
Χίον, nec aliter editio Basilensis. Longe rectius, sive
ad phrasin Græcam attendas, sive ad intellectum, quo
etiam hic comprehenduntur reliqui ante nominati ex
Chio.

5 Καὶ τὴν αὐτῆς γένεσιν τὴν αὐτῆς ἐς Ἀμμωνα &c.]
Ita agunt viri docti in vertendo hoc loco, ut videantur
omnia confundere, & accipere hæc verba, tanquam
hærent ab statim præcedentibus. Nempe vel ut ab
utroque genus duceret, vel ut æmulation cum Perseo &
Hercule illi foret, causam nunc edi intelligunt. Hinc
interpretantur Facius nam & ipse originem suam in Jo-
vem referebat, Vulcanius siquidem & ipse ortus sui ini-
tia ad Hammonem referebat. Certe enim non quia ab
Perseo & Hercule genus ducebat, ideo ad Ammonem
referre originem poterat, nec Perseus aut Hercules ad
Ammonem se retulerunt, sed ad Jovem in Græcia cul-
tum: & quoniam certe ab Perseo & Hercule ducebat

genus suum Alexander, etiam inde certe sequitur id de-
duxisse ad illum Jovem, quum sit eadem series. Ve-
rum in his verbis non agitur de genere aut ejus origi-
ne, sed ut recte Vulcanius de ortus ejus initiis, καὶ γί-
νεται, de conceptu suo ac semine, unde editus esset,
ac propterea non debuit hic præponere vocem siquidem,
quasi ratiocinatio ab proxime antecedentibus continua-
retur. Longe aliud innuit Arrianus. Est enim in his
secunda causa stimuli, cur cuperet invisere Ammonem,
quum prima esset æmulation Persei & Herculis. Sed vo-
ces hæ respiciunt diu antea præmissum in principio hu-
jus periodi ἐν μὲν τῇ. Quæ quum notent Latinum par-
sim, etsi negligenter præteritum ab interpretibus; tum
requirunt apodofin, perinde ut apud Latinos. Ea nunc
demum ab Arriano subnectitur, ut adeo multa illa me-
dia intelligenda veniant per parenthesis, sed quam ve-
teres non ita observaverunt aut notarunt insignibus li-
neolis.

ἡ πολλὴ αὐτῆς, καὶ ἄνδρος. Ὡς δὲ ἐξ ἑ-
ρατὸς Ἀλεξάνδρῳ πολὺ ἐγένετο· καὶ τὸ ἐς
τὸ θεῖον ἀνιέχθη. Ἀνιέχθη δὲ ἐς τὸ θεῖον
καὶ τόδε· ἀνεμῶν ἰότης ἐπὶ πνεύσῃ ἐνεί-
κω τῷ χῶρῳ, καὶ ἰάμμῳ ὀπιφορεῖται· καὶ ὁδὸς
ὅλη μετὰ, καὶ ἀφανίζῃ καὶ ὁδὸς τὰ σημεῖα.
ἔστιν εἰδέναι ἵνα ληθῇ πορεύεσθαι, καὶ ἀ-
περὶ πειλάγῃ, τῇ ἰάμμῳ ὅτι σημεῖα οὐκ
ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς, ἔτε περὶ ὁδοῦ, ἔτε δὲν-
δρον, ἔτε γήλοφοι βέβαιοι ἀνετηκότες, οἷσι-
πιν οἱ ὁδοὶ· τεκμαίρονται ἂν ταῖς πορείαις,
καθάρσιν αὐτὰς τοῖς ἀστροῖς. Ἀλλ' ἐπλανήτο
ἡ στρατιὰ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ οἱ ἡγεμόνες τὸ ὁδὸς
ἀμφίβολοι ἦσαν. Πτολεμαῖος μὲν δὴ ὁ Λά-
γος λέγει δρᾶκοντας δύο ἵναται περὶ τῆς στρα-
τησὶν, Φωνίῳ ἰέντας, καὶ ἰσίοις Ἀλέξανδρον
κελεύσας ἐπεσθαι ἰσὺς ἡγεμόνας, πιστεύσαντας
ἰσὺ θεῶν. ἰσὺς δὲ ἡγήσασθαι τὸ ὁδὸς τῶν τε ἐς τὸ
μυαίνιον, καὶ ὁπίσω αὐτοῖς. Ἀριστοβουλὸς δὲ (καὶ
ὁ παλαιὸν λόγος ταύτης κατέχῃ) κόρακας δύο
περὶ πεταλῶν καὶ στρατῶν, ἰσὺς γενέσθαι
Ἀλεξάνδρῳ ἰσὺς ἡγεμόνας. Καὶ ὅτι μὲν θεῶν ἡ
ἐξωπέλαθεν αὐτῶν, ἔχω ἰσχυρίσασθαι, ὅτι καὶ
τὸ εἶκος ταύτης ἔχῃ· τὸ δὲ ἀπρεκὲς ἔστι λόγος
ἀφελοτο οἱ ἄλλοι καὶ ἄλλοι αὐτὸ ἐξηγησάμενοι.
4. Οἱ δὲ ἄλλοι ἵναται τῆς Ἀμμωνίας τὸ ἱερόν ἐστι,
ταῖς μὲν κύκλῳ πάντῃ ἔρημα, καὶ ἰάμμῳ τὸ

fabulo plerisque in locis impedita, & aquæ
inops. At Alexandro larga è coelo pluvia
demissa est, quod quidem prodigio habitum
fuit: sicut etiam hoc. Quotiescunque au-
ster eâ in regione spirat, magnâ vi arenæ
viam obruit, ita ut omnia viarum vestigia
obducantur, & perinde ut in pelago, quâ
eundum sit cerni præ arenâ non possit. Ne-
que enim signa ulla sive notæ ad viam ex-
tant, non collis, non arbor, non certi tu-
muli, ex quibus viatores itineris rationem
colligere, ut nautæ ex astris, possint. Er-
rabat itaque Alexandri exercitus, & duces
viæ plane ambigebant. Ptolemæus Lagi fi-
lius autor est, dracones duos, clamore edi-
to, agmen præcessisse, & Alexandrum du-
cibus imperasse, ut prodigio acquiescen-
tes, dracones sequerentur, qui eos in ora-
culi sedem & duxerunt & reduxerunt. Ari-
stobulus autem (& frequentior fama ita
habet) duos corvos ante exercitum voli-
tasse scribit, eosque Alexandro itineris du-
ces extitisse. Ego vero affirmare ausim ipsum
aliquo prodigio adjutum fuisse; verisimile
enim omnino hoc est: at rei veritatem scri-
ptorum varietas obscuravit. Locus autem
in quo Hammonis templum est, omni ex
parte vastas solitudines, & densas ac siticu-
losas arenas habet. Medium hujus loci, quod

exi-
πᾶν ἔχῃ¹⁰, καὶ ἄνδρῳ. Αὐτὸς δὲ ἐν μέσῳ
ὀλί-

6 Οἷς τισιν οἱ ὁδοὶ] Sane Freinshemius, quia ali-
quid inæquale sive in Curtio sive in Arriano deprehen-
disse sibi videbatur, conjectura locos illos componere
conatus est ad Curtium vii, 4, 27 & 28, tanto probabi-
lius, quia sane per hos campos τὰς ὁδοποιίας ποιῶμενοι,
καὶ αὐτὸ οἱ ἐν ταῖς πελάγαις, πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς ἀρετῆς σημα-
σίας τῇ δέξοδι ποιῶνται, ut loquitur Diodorus Sic. ii, 54.
Sed quum nulli MSS. mutationem aliquam in Arriano
admittant, omnino spernenda sunt, quæ tentare ince-
pit. Diverfus enim in utrisque sensus est. Quippe Cur-
tius loquitur de iis, qui sæpe commeari per arenas istas
solebant. Hos ait instar nautarum observationem fide-
rum addicere, & ad ea dirigere iter. Hinc Græci di-
xerunt αἱροῖς σηματοῦναι ut notavit Hesychius, & ex eo
ἐπιπλῖ. Arrianus de illis non agit, sed absolute & γενικῶς
ait nec montem, nec arborem, nec collem aut aliud quid
ejus generis stabile ac firmum illic esse, quo transeun-
tes uti possint tanquam stella, qua viam per mare in-
venire solent nautæ nocturni, aut ut ait in libro vi,
tanquam sole, quo diurni. Non dicit Arrianus præ
arena διὰ τὴν ψάμμον (in notis Freinshemii ad Curtium
ediderunt pro arena) cerni non posse, qua eundem sit:
& si diceret, inepta foret comparatio pelagi, ubi qui-
dem mare & aqua viam non impedit. Hactenus com-
parat navigantes & terra proficiscentes, ut quid vulgo
fieri soleat, dicat. Nempe navigantes respicere ad altra,
proficiscentes in terris vastis vel per implicitas vias,
observare aut arborem, aut montem collemve firmum
& semper durantem. Id tantum facit hoc loco. Arena
hæc est instar maris: per mare qui navigant, nunquam
ut viam inveniant respiciunt ipsum mare, sed sciunt
se contemplari altra debere. Id non prædicunt illi,
qui in æquor arenarum incidunt, affluci in aliis vastis
campis ex ipsâ locorum varietate notas capere. Ver-
te igitur in præcedentibus: neque sciri potest qua eundum

fit per illam arenam velut per mare. Facius: non secus
atque in vasto pelago iter facientibus, errorem inducere.
Vastum pelagus non inducit errorem: est improba ista
interpretatio. Sed neque in sequentibus quidquam com-
moveri permittit. In libro autem sexto si pro ὁδὸς scri-
bas ὁδὸς, nulla eveniet apta sermonis connexio, quum
vix duces illic querantur omnes notas confusas esse,
nec se disciplina siderum instructos esse tanquam nau-
tas: nautarum enim est stella duce uti; at vulgo viato-
res in terra vel montibus, vel arboribus, aut colliculis
flexus viarum notare solent. Hoc dicunt ex sua opinio-
ne, & quantum sciunt; non quid fecerint isti, qui per
has Asiaticas aut Africanas arenarum moles nimbof-
que, ut loquitur ille, solebant commeari. Quid illic
faciet ὡς τῆς?

7 Οἱ ἡγεμόνες τὸ ὁδὸς ἀμφίβολοι ἦσαν] Hæc etiam à Fa-
cio expressa sunt: ducesque ipsi itineris incerti erant.
Non etiam ullus MS. ab his discrepat. Unde igitur Ba-
sileenses τὸ ὁδὸς ἀμφίβολον ἔσθ; quasi esset & duces (sc. ex-
rabant) via incerta & confusa existente?

8 Προπιπνύμενος τὸ στρατιᾶς] MSS. omnes auctius πρὸ τῆς
στρατιᾶς, repetita vocula, ut lib. i i cap. 26 τῆς σα-
κοφάγων ἐνὶ τῷ ὑπερπνύμενος ὑπὲρ τοῦ βωμῆ.

9 Ἀλλῇ καὶ ἄλλῃ αὐτὸ ἐξηγησάμενοι] MSS. ὑπὲρ αὐτῶν.

10 Καὶ ψάμμος τὸ πᾶν ἔχει] Optimus cum altero ψάμ-
μον, ut & Vulcanius ex V. C. & videtur ita fuisse,
quum hoc pacto vox ἀνδρὸς rursus queat referri ad χῶ-
ρος, quæ quidem non tam grate cum ψάμμος construi-
tur, ut forsitan voluit Vulcanius, arenas ponens demum
post siticulosas, quum arenæ dicantur pro ipsâ siccitate.
Mox particula δὲ post τισιν ἀνδρῶν ab MSSis rejicitur,
& vitium est editionis Vulcanii, qui etiam erasit & tes-
timonium Augustani codicis adscripsit in eo non esse,
unde expuli.

ὀλίγος ὢν (ὅσον γὰρ πλεῖστον αὐτῷ ἐς πλάτος διέχεται, ἐς πενταεξάκοντα μάλιστα σταδίων ἐξαρτάται) χαλὰ πλεῖας ἐστὶν ἡμέραι δένδρων, ἐλαίων καὶ φοινίκων, καὶ ἑνδρόσος μόνῃ τῇ περίῃ. Καὶ πηγὴ ἐξ αὐτῆς ἀνίσχεται, ἐξ ἧς ἔοικε ὕδατος πηγῆς ὅσαι ἄλλαι ἐκ γῆς ἀνίσχουσιν. Ἐν μὲν γὰρ μεσημβρίᾳ ψυχρὸν τὸ ὕδωρ γινώσκοντες, καὶ ἐπὶ μάλλον ἀψαλμύω, οἷον ψυχρότατον· ἐγκλίαντος δὲ τῆς ἡλίου ἐς ἑσπέραν, θερμότερον καὶ ὥστε τῇ ἑσπέρας ἐπὶ θερμότερον ἐστὶ ὅτι μέσας τὰς νύκτας· μέσων δὲ νυκτῶν, αὐτῆς θερμότερον· ὥστε δὲ μέσων νυκτῶν, ψυχρότερον· καὶ ἐπὶ τῇ ἑσπέρας ψυχρὸν ἦδη ἐστὶ· ψυχρότατον δὲ, μεσημβρίας· καὶ τὴν αὐτὴν ὅτι ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ¹¹. Γίγνεται δὲ καὶ ἄλλες αὐτοματι ἐν τῷ χωρίῳ τῷ τῷ ὄρυκτο· καὶ τῷ τῷ ἐστὶν ἑς Αἴγυπτον φέρει τῇ ἱερῶν πινέυ· Αἴγυπτιον· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ Αἴγυπτιον πέλλοι, ἐς κοιπιδας πλεκταὶς ἐκ φοίνικος ἐσβαλόντες, δῶρον τῷ βασιλεῖ ἀποφέρουσιν, ἢ εἴτω ἄλλω. Ἐστὶ δὲ μακρὸς τε ὁ χρόνος (ἦδη πινέυ αὐτῆς¹² καὶ τρεῖς δακτύλους) καὶ καθαρός, ὥσπερ κρύσταλλον· καὶ τῷ τῷ ὅτι τὰς θυσιῶν ἡρώων, ὡς καθαρωτέρω τῇ ὥστε θαλάσσης ἁλῶν, Αἴγυπτιοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τῇ θείᾳ ὁ ἀμελῶς ἔχουσιν. Ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος τὸν τε χρόνον ἐθαύμασε, καὶ τῷ θεῷ ἐχρήσατο· καὶ ἀκῆσας ὅσα αὐτῷ πρὸς θυμῷ ἦν, ὡς ἔλεγεν, ἀνέβη ἐπὶ Αἴγυπτιον· ὡς μὲν Ἀλεξάνδρος λέγει, πλεῖν αὐτῷ ὀπίσω ὁδόν· ὡς δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, ἄλλω θύειαν, ὡς ὅτι Μέμφιν. Εἰς Μέμφιν δὲ αὐτῷ πρὸς τῆς πολλὰς ἐκ τῇ Ἑλλάδος ἦσαν, καὶ ὅσων ἐστὶν ὄληνα ἀτυχεύοντα ὡς ἐδίδοτο ἀπέπεμψε· καὶ τρεῖς πρὸς τῇ, ὡς μὲν Ἀντιπάτρης μισθοφόροι Ἑλλήνες ἐς πεντακοσίους, ὡς ἦν τοις Μενόιτας ὁ Ἡγισάνδρος· ἐκ Θράκης δὲ ἰπποῖς ἐς πεντακοσίους, ὡς ἦσαν Ἀσκληπιδῶν ὁ Εὐνίκος. Ἐνταῦθα δὲ τῷ τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ πομπὴν ξυνὴ τῇ

exiguo spatio circumscribitur, (nam ubi latissimum est, ad quadraginta summum stadia extenditur) cultis arboribus est refertum, oleis videlicet & palmis, solumque ex circumjectis locis roscedum. Fons etiam ex eo oritur, nihil cum reliquis fontibus quotquot è terrâ scaturiunt simile habens. Meridie enim frigidus est gustanti, multoque magis attingenti, utpote frigidissimus; sole ad vespertum vergente, calidior est; qui quidem calor à vespere ad mediam noctem usque incrementa accipit; mediâ nocte calidissimus est; post mediam noctem paulatim refrigerat; & sub auroram frigidus est, meridie frigidissimus: atque has quidem vicissitudines singulis diebus subit. Gignit autem etiam hoc solum suapte naturâ salem fossilem; quem quidem nonnulli sacerdotēs Hammonis in Ægyptum portant. Quum enim in Ægyptum proficiscuntur, salem in cistulas ex palmâ contextas conditum, regi aut alteri cuiquam muneri ferunt. Sunt autem frustra oblonga (quædam enim longitudinem trium digitorum excedunt) puraque instar crystalli. Hoc genere salis & Ægyptii, & alii quibus divinus cultus curæ est, in sacrificiis utuntur, quod sale marino sit purior. Alexander loci naturam admiratus, oraculum consuluit: acceptoque responso sibi (ut dicebat) grato, in Ægyptum rediit, eodem, ut Aristobulus autor est, quo venerat itinere: ut vero Ptolemæus scribit, rectiore viâ Memphin versus. Ad 5 Memphin multæ ad eum ex Græciâ legationes venêre, neque quenkum, qui postulata non impetrasset, dimisit. Novæ etiam copiarum accesserunt, ab Antipatro mercenarii Græci quadringenti, quibus præerat Menœtas Hegesandri filius: ex Thraciâ equites quingenti, quibus præfectus erat Asclepiodorus Eunici filius. Eo loci Jovi regi sacrum fecit, donaque cum exercitu armato misit: ludos etiam gymnicos & musicos exhibuit. Deinde ad Ægypti admini-

stra-

11 Τὴν αὐτὴν ἐπὶ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. MSS. τὴν αὐτὴν ἐπὶ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Unus etiam τῷ τῷ. duo etiam αὐτῷ. Nisi illud ἐπὶ τῷ iteratum esse credas ex anteriore, ut deleri debeat (quod certe Vulcanius non censuit, quum id in V. C. animadverteret, augens inde versionem suam voce paulatim) crediderim fuisse ὅτι αὐτῷ ἐπὶ τῷ ἐπὶ.

12 Ἡ δὲ τῶν αὐτῶν καὶ Pro his, quod mirere, in V. C. reperiens Vulcanius τῶν αὐτῶν, statim mutavit versionem, ut foret quedam vero illorum longitudo. Et ipse sic inveni, sed in uno tantum. Cæterum negligenda hæc, quum MS. Optimus etiam in principio apponatur καὶ, ut delenda sit parentheseos nota.

13 Ἐνταῦθα δὲ τῷ. A mala manu est illud δὲ, quod in nullo MS. exstat. Et pluribus Arriani locis hic cento insutus est ab iis, qui justam connexionem non

nisi addita hac vocula videre poterant. Ac ex contrario vidi 1, 19 editum ἐνταῦθα καταστρατοποιοῦντος ἔργον &c. contra tres MSS. egregie laudabiles, quibus adversativa plane nectemere erat inserta. Sic hoc lib. 111 c. 9 vulgo editum, ἐνταῦθα δὲ ὡς ἰδὲ τὴν βαρβαρίαν, sed auctoritate Optimi libri, & duorum aliorum rejicio secundam voculam. Sic cap. 26 ἐνταῦθα δὲ καὶ τὴν φιλοτάτην ἐπιβουλὴν ἔργον, ubi nullus MS. eam agnoscit. Et alibi. Certe sæpius five δὲ five δὲ sequatur, suspectum est utrumque. Qua vero sermone Græci auctoritate Vulcanius sequentia ista καὶ πομπῆς ἐπὶ τῇ στρατιᾷ interpretatus sit dona que cum exercitu misit, ipse dicat. Facius cum exercitu consuetos ludos celebravit. Certe πομπῆς est, quod 1, 19 dixit πομπῆς ἐπὶ τῇ, non mittere pompam, sed ut in Indicis c. 36 pompam inducere vel ducere. Sed & statim pro Περσῶν iidem libri Περσῶν.

μοι¹⁴· δύο ῥῶ νομάρχας Αἰγυπίου κατέστησεν
Αἰγυπίας, Δολόασιν¹⁵ καὶ Πέπσιν, καὶ τε-
ταίς δέενεμε¹⁶ καὶ χάρειν¹⁷ Αἰγυπίας. Πελοπίδης δὲ
ἀπεπαμίδης καὶ δελίω, Δολόασιν ἐκδέχε-
σθαι. Φερεάδης δὲ τῷ ἑταίρῳ ὁ Μέμ-
φιδῶ Πανταλέοντα κατέστησεν τὸ Πυθιάον· ὁ
Πηλεσίω δὲ, Πολέμωνα καὶ Μεγακλέως, Πελ-
λαῖον¹⁸ τῷ ξένῳ δὲ ἀρχὴν Λυκίδα Λιτωλόν,
γραμματεῖα δὲ ὅτι τῷ ξένῳ Εὐγνώστον καὶ Ξε-
νοφάντη τῷ ἑταίρῳ· ὁπισκόπους δὲ αὐτῶν,
Αἰγύλιον τε καὶ Εὐφριππον καὶ Χαλκιδόνα¹⁹. Λι-
βύης δὲ τὸ πρὸς ἄρχον ἀρχὴν δίδωσιν Ἀπολλώ-
νιον²⁰ Χαλκιδῶν, Ἀραβίας δὲ τὸ πρὸς Ἡρώων
πόλεως²¹, Κλεομένην καὶ Εὐκναυκράτιον²². καὶ
τὴν τῶν παρηγέλλετο, τὴν δὲ νομάρχας εἶναι ἀρ-
χὴν τῷ νομῶν τῷ ἑταίρῳ²³, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκ

πα-

strationem constituendam conversus, duos
Ægypto præfides Ægyptios præfecit, Do-
loaspin & Petisin, inter quos universam Æ-
gypti regionem distribuit. Petise vero im-
perium detrectante, Doloaspis totam pro-
vinciam suscepit. Præsidiorum principes ex
amicis in Memphi constituit Pantaleontem
Pydnæum: Pelusii, Polemonem Megacelis
F. Pellæum. Exteris militibus Lycidam Æ-
tolum præfecit. Scribam præterea exteris
adjunxit Eugnostum Xenophanti filium,
ex amicis. Inspectores vero iisdem adjecit
Æschylum & Ehippium Chalcedonem. Li-
byæ vero finitimæ Apollonium Charini fi-
lium præfecit: Arabiæ quæ est ad urbem
Heroum, Cleomenem Ecnaucratium: man-
datis additis, ut regionum primores juxta ve-
terem consuetudinem pateretur gubernare

re-

14 Δολόασιν] Nomen Ægyptium videtur fuisse Δο-
λόασιν, nisi aspidis vocabulum illic notum fuerit. In
MSS. quibusdam erat Δολόασιν, sicut & Vulcanius ex
V. C. interdum & Χαλκιδῶν.

15 Τὸν Χαλκιδῶν] Aut mimica aut nulla similitudo
est. inter exempla, quæ hic in nuperæ editionis notis
inter se comparantur, Ehippium Chalcedo, Apollonius
Nicomedes. In uno est purum putum virile nomen, &
non minus bene dicitur Nicomedes Apollonius, aut in-
versis vocabulis, quam Molo Apollonius; in altero est
notissimæ nomen urbis, pro virili an alibi lectum vel
auditum, in dubio est. Quod si quæ in his congrue-
ret similitudo, debuit fuisse Apollonius Nicomedia,
vel Apollonia Nicomedes. Agnosce igitur infantiam
judicii. Ante annos primo suspicatus eram ex editio-
ne Basileensi Χαλκιδῶν scriptum fuisse pro Χαλκιδῶν, quasi
littera s sit à duabus se depravata, quod non videbatur
admodum absurdum. Deinde quia hic nihil videbam
referri de manuariis libris vel Gandavenfibus vel Riche-
lianis, nunquam visis, & Basileensem Vulcanianam
que editiones conspirare in vulgatam, judicavi consen-
tiendum in veterem scripturam, Εὐφριππον Χαλκιδῶν.
Neque enim magis novum mihi videbatur Ehippium
hoc censeri cognomine, quam apud Livium xxv, 28
Ephydium, cui Sidon cognomen erat. Habes hominem
cum cognomento urbis. Sed & inter professores Bur-
digalenses Ausonii nominatur Suckro, quod est Hispa-
nicum Suckro. Itaque sic poterat abire hic locus: ne-
que satis prudenter videri scriptis Holstenius in postu-
mis ad Stephanum, vulgatum nullam rationem habe-
re: ubi tamen post hanc criminationem nihil melius
publico offert, quam fecerat in versione sua Vulcanius.
Cui sicut rationem inesse ostendi, ita quod Holstenius ex
loco suspecto constituat gentile Χαλκιδῶν, id vero nul-
lam rationem habet. Sed longe aliter ipse postea de-
prehendi. Nam MSS. libri aut Χαλκιδῶν habent aut
Χαλκιδῶν (permixtis ay & i ut cap. 22 nonnulli MSS.
Αἰγυπτιασίων, & sic Χαλκιδῶν καὶ Χαλκιδῶν ex MSS.
notavit Valesius ad Theodoretum p. 79.) quod est &
in Optimo. Quæ scriptura videtur ostendere quasi id
cognomen pertineret ad utrumque Æschylum & Ehipp-
ium, eoque ambos ab Arriano describi Χαλκιδῶν,
perinde ut apud Livium xxviii, 38 narratur de Æ-
tolo Theante & Μασίμαχο Ἀκαρνανε & Χαλκιδῶνibus
Εὐβυλιδῶν & Φιλόνη. Verum Æschylus diserte Rhodius
audire apud Curtium iv, 8. Undetandem decidere com-
pulsus fui hoc vocabulo non patriam aut cognomen e-
jus viri ab Arriano fuisse proditum, sed patrem Euip-
pi; ut pater ipsius fuerit Χαλκιδῶν appellatus. Gemina
difficultas exercebat interpretes Herodoti ii, 134. ubi est
Γάλακτος τῷ Ἡφαιστίδῃ, ἀπὸ δὲ Σαμῖν, vertuntque ex
vulgaribus, quod profecto verba Herodoti non pa-

tiuntur; quæ si recte se habent, omnino parrem Jad-
monis vocant Ἡφαιστίαν, sin, corrigendum est sive
Ἡφαιστον. sive alio modo.

16 Λιβύης ἀρχὴν δίδωσιν Ἀπολλώνιον] Niltemere moveo,
quod confirmant codices vetusti. Libro tamen primo
per tertium casum effert cap. 24 ἰταυτὴ τῆς ἄλλης Καρίας
ἐπικράτησιν, αὐτῇ ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἰδίας. iv, 24 τῇ διου-
ρῶν μοίρῃ Πτολεμαῖον τῷ Λάγυνον ἰδίας. v, 29 Ἀἰγυπ-
τῆς χώρας σκεπασμένη ἰδίας, ubi Basil. Ἀἰγυπῶν contra o-
mnes MSS. vi, 15 καὶ ἀρχὴν αὐτῆς Μυσικῆν ἰδίας. vi, 27
τῆς μὲν τῆς Ἀραβικῆς καὶ τῶν Γαδωνίων ἀρχὴν ἰδίας.
Est tamen in Indicis cap. 8 καὶ τῶν ἐπικράτων αὐτῆν ἀρχὴν.

17 Τῆς πρὸς Ἡρώων πόλεως] Male græcificat. Lege ex
omnibus MSS. etiam V. C. apud Vulcanium πρὸς Ἡ-
ρώων πόλιν.

18 Τὸν Εὐκναυκράτιον] Aut hoc, aut ut εὐκναυκράτιον in vul-
garibus MSSis exstat, quod posterius etiam ex V. C.
annotavit Vulcanius. Itaque in editionibus produxe-
runt Arrianum loquentem quasi Demum Atticum indi-
getaret, prout illic dictum legimus in Κυριαίων & in
Καδῶν aliaque ad similem formam. Nam quid opus est
huc afferre parem varietatem, quam subit Naucrises apud
Gellium x, 18, vel Naucrates unus ex laudatoribus
Mausoli etiam ab Suida dicitur Erythræus Naucr-
crates? Idcirco etiam nuper jubebant scribere dis-
junctim in Ναυκρατίων; nec id ipsorum inventum est;
sed Freinsheimii, qui quum in notis Curtianis iv, 8, s
multum dubitasset utrum in Ναυκρατίων an Ναυκρατίων
esset scribendum, tandem in indice (voce Cleomenes)
pronuntiat scribendum esse in Ναυκρατίων probans aut
conjecturam aut persuasionis fidem simili loquutione
apud Xiphilinum ex Dione, ubi Antoninum ait καὶ
Σίτην προσέειπεν τῷ ἐν Βασιλῶν φιλοσόφῳ. Ut nunc est,
nihil vacat de Xiphilino pronunciare; nisi recte apud
eum legi; plane ut Justino lib. ix. dicitur Pausanias no-
bilis ex Macedonibus adolescens, Cæsari i. Civil. Q. Ful-
gini ex primo bastato legionis duodecima, Sueton. Aug.
cap. 67. Proculum ex acceptissimis libertorum. Interim
video apud Herodotum lib. i. cap. 173. καὶ Ἀθηναίων &
11, 9 in Θεβαίων excudi, pro ex Athenis, & Θεβῶν;
sed ut sciret ille scriptor vulneribus librariorum, ita hic
quoque Ἀθηναίων & Θεβαίων ex more dialecti Herodoteæ
reponendum esse me docuit præstantissimus MS. Me-
dicæus. Jam quod ad Arrianum attinet, cur, oro, tam
longe quærimus, quod sub manum est? Scribendum
enim unica modo mutata literula in Ναυκρατίων, quomodo
prorsus est in Optimo MS. codicibus aliis, ut dixi, aut in-
fessis à vulgata labe, aut afferentibus aliquid monstrosius.
Et hanc emendationem Freinsheimio non adnotam mi-
nor vel ab exemplo, quod ex Thucydide producit in
Λακεδαιμόνιος Πανσυνίαις, & utique simile est Herodoteis.

19 Τῶν μὲν νομάρχας εἶναι ἀρχὴν τῶν νομῶν τῶν κατὰ
τὴν ὁρμῆν

○ 3

παλαιῶν χαθεινῆς. Αὐτὸν δὲ ἐκλέγειν παρ' αὐτῶν ἰς φόρους οἱ δὲ ἀποφέρειν αὐτὰ ἐπαχθῆσαν. Στρατηγὸς δὲ τῇ στρατιᾷ κατέστησεν, ἰω' ἱνα ἐπ' Αἰγύπτῳ ὑπελείπετο²⁰, Πθυκῆσαν τε τὸ Μαρχατάτῃ²¹ καὶ Βάλακρον τὸ Α' μινύτῃ. ναύαρχον δὲ ἐπὶ τῇ νεῶν, Πολέμωνα τὸ Θηραμόνῃς. Σωματοφύλακα δὲ ἀντὶ Βαλάκρου, τὸ Λεοννάτῃ τὸ Ο' νάσῃ ἐτάξεν. Ἀνύβας γυνώσκων ἀπέθανεν²². Ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀντίοχος, ὁ ἄρχων τῆς τοξοτῶν, καὶ ἀντὶ αὐτοῦ ἄρχεν²³ ἐπέστησε τοῖς τοξόταις²⁴ Ο' μβείωνα Κρηῖτα. Ἐπὶ δὲ ἰς ξυμμάχους ἰς πεζύς, ὧν Βάλακρος ἦγετο (ἐπεὶ Βάλακρος ἐν Αἰγύπτῳ ὑπελείπετο) Κάλανος κατέστησεν ἡγεμόνα. Καλιανέμει δὲ λέγει²⁵ ἐς πολλὰς τ' ἀρχὰς τὸ Αἰγύπτῳ, πῶς τε φύσιν τὴν χώρας θαυμάσας καὶ τὸ οὐχ ἔτι, ὅτι οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἐφάνετο²⁶ ἐνὶ ὅτι περὶ αὐτῶν ἄρχεν Αἰγύπτῳ πάσης. Καὶ Ρωμαῖοί μοι δοκῶσι, παρ' Ἀλεξάνδρου μαθόντες, ἐν φυλακῇ ἔχειν Αἰγύπτον, καὶ μηδὲνα τὴν ἀπὸ βουλῆς ἐπὶ τὰς ἐκπέμπειν ὑπαρχὸν Αἰγύπτῳ²⁶, ἀλλὰ τῶν ἰς ἰσχυρὰς σφίσι ξυμ-

regiones peculiare, ipse tributa colligeret, quæ quidem ipsi ut penderent imperavit. Copiis quas in Ægypto reliquerat, duces præfecit Peucestam Marcatati & Balacrum Amyntæ filium. Classi vero, Polemonem Thramenis filium. Corporis custodem loco Balacri Leonnatum Onasi filium constituit: Annubas enim morbo extinctus erat. Obierat autem etiam Antiochus sagittariorum dux, in cujus locum Ombrionem Cretensem sufficit. Sociorum peditatui cui Balacrus præerat (qui in Ægypto relinquebatur) Calanum ducem constituit. Ægypti imperium in plures præfides partitus esse dicitur, naturam regionis admiratus & munimenta, neque tutum ratus universum Ægypti imperium uni committere. Quod quidem Alexandri consilium imitati Romani in tuendâ Ægypto mihi videntur, neminem senatorii ordinis, sed equestris, proconsulem eo mittere

σφῶς] Quam prave hæc vulgo intellecta fuerint, patebit ex iis, quæ notare debuimus ad caput 21 hujus libri.

20 Ἡ' τίνα ἐπ' Αἰγύπτῳ ὑπῆλ.] Si non licet proscribere ista ut parum Græca, utique licet ut non Arrianea. Unde quamvis 1, 28 dicatur ὅσον φυλακὴν καταλιπόντες ἐπὶ τοῖς ἔργοις, tamen in nostro loco discrepant libri vett. & in duobus MSS. inveni ἐπ' Αἰγύπτῳ. Sed præfero scripturam libri Opt. ἐν Αἰγύπτῳ, ut 1, 27 κατελείποντες οὐδὲ φέρων ἐν τῇ Σιδῇ. Hoc libr. c. 29 φυλακὴν ἐν τῇ ἀκρῇ τῆς Ἀφρῆς ἀπέλειπον. γ, 8 φέρων τε ἀπέλειπον ἐν Ταξιλοις καὶ τὴν ἀπομάχην τὴν τρατινῶν. 14, 28 de urbe Peuceletide ἐν αὐτῇ φέρων καταστήσει.

21 Πικρίται τὸ Μαρχατάτῃ] MSS. duo Μαρχατάτῃ, quod aut ex Græco aut Macedonico more posset probari, ut alibi Acrotatos. Sed non consentiunt alii, quorum unus Μαρχατῃ. Sane hinc suspicor ex diversa lectione (ex qua superius quoque offensam natam vidimus) ortam unam syllabam, dum alii scripserunt Μαρχατῃ, alii Μαρχατῃ, quod quam parum distat à Μαρχατῃ vel Μαρχατῃ?

22 Ἀνύβας ὃς νόσῳ ἀπέθανεν] Diu cogitavi, quid hoc nominis Macedonici esset; ac quemadmodum ex Africa (nam certe Ἀνύβας vocabulo affine est) aut Ægypto, ubi potuit idoli nomen fuisse vulgo adsumptum, in Europam trajecisset. In MSS. autem non reperi nisi quod in eis omnibus esset Ἀνύβας, unico γ, & nescio an hoc voluerit Vulcanius ex V. C. notans quasi Ἀνύβας (sed ita ut vix distinguas inter γ & β) quæ utraque tantundem satisfecerunt. Donec fortunâ fortis me detulit ad illum Optimum codicem, in quo clare legitur Ἀνύβας, quod ocus restituendum, & notissimum inter Macedonas nomen. Sed cui placet esse attentiori, quæso videat, an non hic sit iusta suspicio lacunæ. Etenim quum solus (de Peucesta enim non aperit, & post aliquoties ejus meminit) Balacer ex custode corporis & præfecto socialium peditum dicatur factus dux præsidii Ægyptiaci, eique suffecti esse duo Calanus & Leonnatus alter σωματοφύλαξ, alter ἡγεμὼν factus συμμαχῶν τὴν πεζῶν, quæ duo munera habuerat Balacer, atque ea quidem manifestissime exprimentur; quid ad hujus successionis declarationem pertinet morbus & mors Arrybae, de quo mentionem nullam ante habuit? Quis illum novit? quod genus, unde domo? an Arrybas aliquis erat præferendus Leonnato? aut præpositus jam

fuit, ac mox mortuus? Sed occurrit Facius, scribens in interpretatione pro Annuba & Antiocho sagittariorum præfectis, qui mortem obierant; equidem nascitissime, & opinor in somnis adstitit illi Arrianus. Ego, ut rem dicam, merito tum hic omnia tuta vereor; tum ne idem vocabulum corruptum sit in eo, qui plus vice simplice in libro 1 nominatur, Ἀνύβας ὁ Ἀρραβῶν. Etenim jam aliquoties à viris doctis deprehensum est, in multis vetustissimis codicibus geminas lectiones exhibitas fuisse; quibus deinde coalitis orta verborum mirifica monstra. Sic quum in quibusdam hoc loco legeretur Ἀνύβας, in aliis Ἀνύβας, factum Ἀνύβας & mutata litera Ἀρραβῶν. Legendum igitur puto ὁ Ἀρραβῶν. Cæteroque multa Macedonicorum nominum vocabula huic ipsi propinqua in Arriano & aliis observes. Denique ne Calanus quidem iste me quiescere sinat, videaturque nimis festinanter huc Indicum nomen occupare. Novimus Caranum familiarissimam Macedonibus appellationem. Novimus & Κάλαν; novimus quoque Κάλανον inter Argyraspidas cum Eudamo nominatum Diodoro lib. xix pag. 688.

23 Ἀντ' αὐτοῦ ἀρχην] Dux priores voces ab uno MS. aberant. In alio pro iis habebantur ἀντ' αὐτοῦ. Quæ varietas quid sibi vellet ignorarem, absque Optimo codice fuisset, in quo perfectissime ἀντ' αὐτοῦ. Hoc igitur repone.

24 Τοῖς τοξόταις] MS. unus τὴν τοξοτῶν. Sed si Arrianum vis, scribe τῶν τοξοτῶν. Plane earundem vocum phrasis in Indicis cap. 21 ἐπιστάται αὐτοῖς ἀρχὴν τῶν ὅλων παντός.

25 Οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἐφάνετο] Hoc non est Arriani, sed explicatio glossæ Arrianæ. Habent namque MSS. omnes, etiam V. C. ab Vulcanio inspectus, οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἐφάνετο. Prorsus ut γ, 18 ἐφ' ὅσον οἱ ἀσφαλὲς ἐφάνετο. Idem error commissus est inf. capite mox sequente, πείσας δὲς ἑδὼν αὐτῷ μίον ἰσοτάχῃ ἐπὶ τῇ φυγῇ, quam scripturam nullus ex antiquis confirmat. Omnes vel ἑδὼν ἢ μίον vel ἑδὼν οἱ μίον, quomodo etiam Optimus. Sic γ, 2 corrupti sunt plures MSS. οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἐφάνετο, quam vulgatam solus defendit Optimus, alii αὐτῷ.

26 Ὑπαρχὸν Αἰγύπτῳ] Verterat Facius pro consule eo mittere. Maluit Vulcanius proconsulem. Uterque opinor novit bene, quo alluserit Arrianus. Cur igitur hæserunt in hoc dignitatis provincialis titulo? Sane ut

6 λάντων. Ἀλέξανδρος δὲ ἅμα τῷ ἡεὶ ὑπο-
φαίνοντι, ἐκ Μέμφιν ἢ ὅτι Φοινίκης, καὶ
ἐνεφυεσθῆναι αὐτῷ, τε καὶ Μέμφιν πόρῳ
Νείλῳ, καὶ αἰ διόρυγες αὐτῷ πᾶσαι²⁷. Ὡς δὲ
ἀφίκετο εἰς Τύρον, καὶ λαμβάνει σιταῦθα ἥκον
αὐτῷ ἥδη καὶ τοὺς ναυτικούς. Ἐν Τύρῳ δὲ αὐτῷ
ἰσὶν Ἡρακλεῖ, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικὸν τε καὶ
μουσικόν. Ἐνταῦθα ἀφικνεῖται παρ' αὐτὸν ἐξ
Ἀθηνῶν ἡ Πάραλτος, ὡς οὖν ἀγῶνα Διό-
φαντος²⁸ καὶ Ἀχιλλεῖα. Ζωὴ ὡς οὖν ἀφικνεῖται
καὶ οἱ πάραλοι ξύμπαντες, καὶ ὅσοι τ' ἐπὶ ἄλλων
ἔτυχον ὡς ἐνέχεα ἐτάλῃσαι, καὶ τὰς αἰχμαλώ-
τους ἀφίκεν Ἀθηναίαις, ὅσοι ὅτι Γραῖκας Ἀ-
θηναίων ἐτάλῃσαι. Τὰ δ' ἐν Πελοποννήσῳ, ὅτι
αὐτῷ γενεωτερίως ἀπήγγελλτο, Ἀμφοτέρων
πέμψαντες βοήθειαν Πελοποννησίων²⁹ ὅσοι ἔσται τ' Πε-
ρισκὸν πόλεμον βέβαιον ἦσαν, καὶ Λακεδαιμονίων
κατήκον. Φοίνιξ δὲ καὶ Κυπρίοις ὡς οὖν
τάχθῃ ἕκαστον ναῦς ἄλλας, ὡς αἰς ἔχοντα
Ἀμφοτέρων ἐπέμπε³⁰, σέλλεν ὅτι Πελοπον-
νήσῳ. Αὐτὸς δὲ ἥδη ἄνω ὤρματο, ὡς ὅτι Θά-
λακόν τε καὶ τ' Εὐφράτην ποταμόν, ἐν Φοι-
νίκῃ μὲν ὅτι τῷ Φόρων ἢ συλλογῇ καὶ ἄλλῃς
Κοίραιον Βερροιαίων³¹, Φιλίξον δὲ τ' Ἀσίας
τὰ ὅτι τὰ δὲ τ' Ταύρος ἐκλέγειν. Τῶν ξυ-
αὐτῷ δὲ λημάτων τ' φυλακῇ ἀπὸ τῶν
ἐπέπεσεν Ἀρπάλῳ ἰσὶν Μαχάτα ἀγῶνα ἐκ τ'
Φυγῆς ἡκού. Ἀρπάλῳ γὰρ τὰ μὲν πρῶτα ἔφυ-
γε, Φιλίππου ἐπὶ βασιλεύοντος, ὅτι πρὸς αὐ-
τὸν καὶ Πτολεμαῖον ὁ Λάγος ὅτι ἰσὶν αὐτῷ ἔφυγε,
καὶ Νέαρξ ὁ Ἀνδροπίνος, καὶ Εὐρυκλῆς ὁ Λα-
είχης, καὶ Λαομέδων ὁ τῶν ἀδελφῶν, ὅτι
ὑποπία αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὡς οὖν Φιλίππου³²,
ἐπειδὴ Εὐρυκλῆν γυναικὰ ἡγάγετο Φιλίπ-
πος, Ὀλυμπιάδα δὲ τῇ Ἀλέξανδρος μετ' ἡγήμασε. Τελυτῶν δὲ Φιλίππου, κα-

tere soliti. Alexander incunte vere Memphi 6
in Phoenicem movit, & Nilo flumine ejus-
que anfractibus omnibus secus Memphin
ponte stratis, Tyrum pervenit, ubi classem
reperit, & Herculi rursus sacrum fecit, lu-
dosque gymnicos & musicos edidit. Eodem
loci sacra Atheniensium navis ad Alexan-
dram venit, legatos advehens Diophantum
& Achillem. Conjunxerant sese huic lega-
tioni omnes maritimæ oræ incolæ: quibus
quidem omnia quæ postularunt concessit, &
Atheniensibus cives quotquot ad Granicum
amnem capti fuerant remisit. Quumque in
Peloponneso tumultus excitati esse nuntia-
rentur, Amphoterum eo mittit, iis qui con-
stantes ad Persicum usque bellum manse-
rant, neque Lacedæmonis morem gesserant,
subventurum. Phoenicibus autem & Cy-
priis centum alias naves parare jussis, Am-
photero eas in Peloponnesum ducendi ne-
gotium dat. Ipse vero ulteriora petens, ad
Thapsacum & Euphratem fluvium conten-
dit, atque in Phœnice quidem tributis co-
gendis Cœranum Berroæum quæstorem
constituit: in Asiâ Philoxenum, qui cis
Taurum vectigalia cogat. Pecuniarum au-
tem quas penes se habebat, Harpalo Ma-
chatae, qui recens ab exilio redierat, in ho-
rum locum suffecto, curam dedit. Hic ipse
Harpalus, quod fidus fuisset, Philippo ad-
huc regnante fugerat, eademque de causâ
una cum illo etiam Ptolemæus Lagi, &
Nearchus Androtini, atque Erigyus Lari-
chi filius, ejusque frater Laomedon. Sus-
pectus enim erat Alexander Philippo, post-
quam Olympiade Alexandri matre repudia-
tâ, Eurydicen uxorem cepit. Mortuo au-
tem

τελ-

ex Senatu illo tempore mittebantur proconsules in ejus
provincias, ita & Cæsar in suas mittebat multos exhe-
natu.

27 Αἱ διόρυγες αὐτῷ πᾶσαι] Vulcanius ejusque anfra-
ctibus omnibus. Facius, ejusque flumini fossis apud Mem-
phim ponte conjunctis. Alter male accipit: vertitque:
alter gravius erravit, dum nimium sibi adsumpsit, etsi
melior Vulcanio. Διόρυγες non sunt anfractus, nec
Mzandrum nunc sequimur, sed fossæ: sed non apud
Memphin modo cum ponte junxit, sed omnes in-
ter Memphin & Pelusium derivatas fossas alveosque.

28 Διόφαντος] Controversiam huic non moveo. In
Optimo tamen libro est Διόφαντος. Idem quoque post-
ea ἀπὸ γυμνασίου non ἀπὸ γυμνασίου.

29 Ἀμφοτέρων πέμψαντες βοήθειαν Πελοποννησίων] Valde
probabile est, quod ipse in uno MS. Vulcanius in
Augustano reperit βοήθειαν.

30 Πρὸς αἰς ἔχοντα Ἀμφοτέρων ἐπέμπε] Centum alias na-
ves, supra eas quas habentem Amphoterum misit, in Pe-
loponnesum destinare. Sic emendari debet versio, quæ
nescio quid de ducatu Amphoteri in illas novas cen-
tum naves garrit, non ex sequela & auctoritate Græ-
corum verborum, sed Facianæ interpretationis, Phe-
nicæ & Cypriæ centum naves, præter eas quas habe-

bant, parare jussit. Amphoteroque duce classis Pelopo-
nesum petitura duce designato &c. Simile fuit circa fi-
nem lib. I. cap. 15.

31 Κοίραιον Βερροιαίων] Cœranum quæstorem Facius. Ut
rem omnem dicam, & quæ mihi probatur tanquam
Macedonicum nomen hic Κοίραιος, quam superiore pa-
gina Κόραιος: ex quibus quum hoc sit purum putum
Indicum, tum illud nimis Græcum, non Βερροιαίων. I-
taque opiner pro altero substituendum Κόραιον, cujus
familiaritas inter Macedonas omnibus nota, & pro
hoc nostro Κοίραιον rescripserim Κοίραιος, quod ipsum
esse Macedonicum nomen docet Freinshemius auctori-
tate Eliani, Livii & Diodori Siculi in notis ad Cur-
tium I. 7, 17.

32 Ὑποπία ἢ Ἀλέξανδρος πρὸς Φιλίππου] MS. Opt. ἢ
Φιλίππου. I. 13, ὅτι καὶ ὑποπίαν τε αὐτῷ ἢ ἐπὶ τῷ Μέρου.
VII, 17 ἢ διὰ τὴν ὑποπίαν αὐτῷ ἐπὶ τῷ Χαλδαίῳ. Deinde quum
adeo aperte Arrianus scribat, ἐπειδὴ Εὐρυκλῆν γυναικὰ
ἡγάγετο Φίλιππος, non capio, quæ fronte Freinshemius
in Supplementis Curtianis I, 9, 2 citet in margine ver-
sio Arriani III, 1, 24 quum ipse illic scribat, ego in eo-
dem matrimonio manenti Cleopatram superinductam com-
perio. Utique nihil de Cleopatra Arrianus, vel ulla Ar-
riani versio: sed Justinus 9, 7 & Plutarchus & Athenæus.

πελοπόννησος ἀπὸ τῆς φυγῆς ὅσοι δὲ αὐτὸν ἐφθάρην,
Πτολεμαῖον μὲν, σωματοφύλακα κατέστησεν.
Ἀῤῥαλον δὲ, ὅτι τῶν χρημάτων, ὅππῃ αὐτὰ τὸ
σῶμα ἐς τὰ πολέμια ἀφείκοντο. Εἰργάζοντο
δὲ, ἰπποδρόμῳ τῶν ξυμμάχων. Λαομέδοντα δὲ
τῶν τέττα ἀδελφῶν, ὅππῃ διγλωσσῶν ὡς ἐς τὰ
βαρβαρικά γράμματα, ἐπὶ τοῖς αἰχμαλώτοις
βαρβάροις. Νέαρχον δὲ, σατραπὸν Λυκίας,
καὶ τὸν ἐχιδνῆς Λυκίας χώρας, ἐστὶ ἐπὶ τῷ Ταύροι
τὸ ὄρεον. Ολίγον δὲ πρὸθεν τῆς μάχης τῶν
Ἰσθαίνον ἐχιδνῆς, ἀναπειθεὶς πρὸς Ταυρίσκου
ἀνδρὸς καὶ Ἀῤῥαλου, φθύνει τὴν Ταυρίσκου.
Καὶ ὁ μὲν Ταυρίσκος παρ' Ἀλέξανδρου τῷ Ἡπει-
ρώτι ἐς Ἰταλίαν σταλθεὶς, ἐκεῖ ἐτελεύτησεν.
Ἀῤῥαλὸς δὲ ὁ μὲν Μεγαρέων φυγὴν ὡς ἀλλ' Ἀ-
λέξανδρος πείθει αὐτὸν κατελθεῖν, πίστεως δὲ
ἐδὲν αὐτὰ μείον ἔσχατ' ἐπὶ τῇ φυγῇ. ὁ δὲ ἐγένετο
ἐπανελθόντι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρημάτων αὐτοῖς ἐτά-
χθη Ἀῤῥαλος. Ἐς Λυδίαν δὲ σατραπὸν
Μένανδρον ἐκπέμπει, τῷ ἐταίρῳ ἐπὶ δὲ τοῖς
ξένοις, ὧν ἡγεῖτο Μένανδρος, Κλέαρχος αὐ-
τῷ ἐτάχθη. Ἀντὶ δὲ Ἀείμμα, σατραπὸν
Συρίας Ἀσκληπιδόρου³³ τῷ Εὐνίκῳ ἀπέδειξεν,
ὅππῃ Ἀείμματος βασιλεῦσαι ἐδόκει αὐτὰ ἐν τῇ
ᾠδῇ σκεδῇ, ὡς ἵνα ἐτάχθη ᾠδῇ σκεδῇ
τῇ ἡρακλῆϊ, καὶ τῷ ὁδῶν τῷ ἄνω³⁴. Καὶ ἀφίκετο
ἐς Θάλακον Ἀλέξανδρος, μὲν δὲ Ἐξατομ-
βαῖωνος, ἐπὶ ἀρχόντος Ἀθήνησιν Ἀριστοφάνους.
καὶ κατὰ λαμβάνει δυνάμειν γούρῳ ἐξ ὀχυρῶν τῶν
πόρων. Καὶ γὰρ καὶ Μαζαῖος, ὅτῳ ἡ Φυλακὴ τῶν
ποταμῶν ἐκ Δαρείου ἐπετέτραπτο, ἰππέας μὲν
ἔχων περὶ περὶ χιλίους³⁵, καὶ ἵππων ἑλκυσίας μὲν
δοφύ-

tem Philippo quum ii qui suâ causâ fuge-
rant, redissent, Ptolemæum quidem inter
corporis custodes retulit: Harpalum vero,
quod corpore esset ad res bellicas subeundas
parum firmo, thesauris præfecit: Erigyium
equitatui sociorum ducem statuit: Laome-
dontem ejus fratrem, quod duarum lingua-
rum peritus esset, quantum ad literas bar-
baricas attinet, captivis barbaris: Nearchum
Lyciæ atque universæ regioni quæ Lyciæ
finitima est, ad Taurum montem usque
præposuit. Paulo ante prælium quod apud
Ission commissum erat, Harpalus persuasus
à Taurisco homine improbo, una cum eo
fugerat. Et Tauriscus quidem ad Alexan-
dram Epirotam in Italiam profectus, ibi vi-
tam finit. Harpalus quum ad Megaren-
ses se recepisset, persuasus ab Alexandro uti ad
se reverteretur, acceptâ fide fugam sibi da-
mno non futuram, rediit. Is reversus, non
solum nihil damni accepit, ut etiam pecu-
niarum administrationi denuo admotus fue-
rit. In Lydiam Menandrum, unum ex ami-
cis, satrapam misit, Clearcho exteris, quo-
rum dux erat Menander, suffecto. In A-
rimmæ locum Asclepiodorum Eunici & Sy-
riæ satrapam constituit, quod Arimmas sibi
visus esset in præparandis necessariis exerci-
tui, interiores Ægypti partes petenti, re-
giam majestatem usurpasse. Alexander Tha-
psacum pervenit mense Junio, archonte A-
thenis Aristophane: ubi duobus pontibus
junctum vadum reperit. Mazæus enim, cui
Darius amnis tutelam mandaverat, cum tri-
bus fere millibus equitum, in quibus duo
erant

33 Σατραπὸν Συρίας Ἀσκληπιδόρου] At libri scripti
aut habent Ἀσκληπιδότου, prout ex V. C. notavit quo-
que Vulcanius, aut Ἀσκληπιδότου, prout est in Opti-
mo. Sed & paulo ante iidem habent aut ὅδ' οἱ μάλιστα
ἰσχυροί, quæ est vera lectio, aut ὅδ' οἱ μάλιστα, quæ cau-
sa videtur fuisse, ut Vulcanius nihil ad hæc verba an-
notaverit.

34 Κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄνω] Interpretes tam Facius,
quam Vulcanius exponunt de itinere in partes interio-
res Ægypti. Sed profecto tum Arrianus dixisset potius
κατὰ, ex opinione veterum, quibus septentrio editus;
meridies deversa. Neque etiam interiores partes Æ-
gypti lustravit Alexander, qui Memphin non excelsit.
Immo intelligit auctor interiorem Asiam & iter
versus Orientem Euphratemque, ut paulo post, ὡς
ἐκ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν. Itaque sic scribit Freinsheim. ad Cur-
tium vi 11, 5, 28. [Notum enim τὰ αὐτῶν Græcis esse, quæ
recedunt à mari introrsus terram, ut contra τὰ κατὰ,
quæ vergunt ad mare] Ad quæ etiam respicere videtur
x, 2, 17 etsi truncâ notâ. Id ipsum sequitur & in ob-
servationibus ad Melam pag. 14 & 15 Vossius. Sed
quoties aut Vossium, ante Freinsheimium id monuit
Salmasius in Solinianis? Certe scribit Dio in Peirescia-
nis de Severo: καὶ ἐς τὴν Αἴγυπτον τὰν αὐτὴν διὰ τῶν Νείλου
ἀνισχυρῶν. Unde sicuti frequenter hoc pacto tam Ar-
rianus quam alii de itinere in mediterranea loquuntur,
ita negligenter rursus interpretati sunt apud nostrum in
Indicis cap. 19 ὅσοι ἰπποὶ ἐν τῇ αὐτῇ στρατησίᾳ, Vulca-

nus, qui priorem expeditionem secuti erant. At quæ
igitur fuit posterior? Verre simpliciter, qui expeditio-
nem in Orientem sequebantur. H' αὖτε Asia Orienti
admotior, ut vice versa i, 21 Memphona vocat τῆς τε
κατὰ Ἀσίας καὶ τῆς νοτιῆς πάντος ἡγμένης: quam inferio-
rem Asiam in principio libri secundi appellat τὴν παρα-
λίαν, atque ita κατὰ τὴν νοτιῆν dicitur Xenophontis i, 12.
Sed restat absurdus in eo, quod iste Arimmas accusetur
regiam majestatem usurpasse in præparandis neces-
sariis exercitui, & non in majoris momenti negotiis,
quod merito expectabatur. Certe aliter apud Capito-
linum arguebatur quidam rationalis sibi ultra procuratio-
nem omnia vindicans. Etiam ab Hadriano procuratores
latius evagantes coerciti dicuntur ab Spartiano. Omnino
id non videtur stetit intra apparatus necessariorum:
sed verius tota administratione provinciarum & vicarii ju-
ris: ut valde verear, ne post voces ἰσχυρῶν αὐτῶν cū aliquid
exciderit, quo dominationis usurpatæ clara documenta
efferebantur, mox oratione reversa ad ipsum Alexan-
dram, qui necessariis acceptis ab eo, cui imperatum
erat ea colligere, profectus fuit ad Euphraten.

35 ἱππῶν μὲν ἔχων περὶ περὶ χιλίους] Equidem & Cur-
tius iv, 12 Mazæi hujus meminit cum tribus milli-
bus equitum. Attamen quum in duobus codicibus in-
veniam τρεῖς χιλίους, adeo id non videtur contemnen-
dum, ut fere crediderim paulo post excidisse voculam
& pro καὶ τῶν fuisse καὶ ὑπὲρ vel ἐπὶ τῶν. Si enim his
quatuor millibus adjungas duo millia Græcorum, ha-
bes

δορβους διαχιλίους, τῶς μὲν αὐτῷ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἐφύλασσε. Καὶ ἐπὶ ταῖς δὲ ἑξινεχῆς³⁶ ἢ γέφυρα ἢ ἐξ ὧν μὲν ἔστε δὲ ἐπὶ τῷ ἀντιπέρασιν ὄχθῃ³⁷, τοῖς Μακεδόνι δειμαίνεσι μὴ ὅπι-
θοῖτο οἱ ἀμφὶ Μαζαῖον ἢ γέφυρα, ἵνα ἐπαύε-
το. Μαζαῖος δὲ ὡς ἤκουσεν ἤδη παρεσάροντα Ἀλέξανδρον, ὥχτο φθόνῳ ξυῖ ἢ τραυλῶ-
πάσῃ· καὶ εὐθὺς ὡς ἔφυγε Μαζαῖος, ἐπεβλή-
θησαν αἱ γέφυραι ἢ ὄχθῃ ἢ πέτραι, καὶ διέβη
ἐπ' αὐτῶν ξυῖ ἢ τραυλῶ Ἀλέξανδρος. Ἐνθεν
δὲ ἐχάραξ ἄνω, ἐν δεξιτέρῃ ἔχον τὴν Εὐφράτιν
ποταμὸν, καὶ τὴν Ἀρμενίας τὰ ὄρη, ἀφ' ἧς Με-
σοποταμίας καλεμένης χώρας. Οὐκ οὐδεὶαν
δὲ ἐπὶ Βαβυλῶνος ἦεν, ἀπὸ δὲ Εὐφράτις ὁρ-
μηθεῖς· ἐπὶ τὴν ἑτέραν ἰόντι, οὐκ ὀψώτερα τὰ
ξύμπαντα τῶν τραυλῶν, καὶ χιλὸς τοῖς ἵπποις,
καὶ τὰ ὅπιτῃ δὲ ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν· καὶ τὸ
καύμα ἔχον ὡσαύτως ὅπιφλέγον. Ἀλόντες δὲ
ἦντες κατὰ τὸν ὁδὸν τὸν ἀπὸ τῆς Δαρείου τραυλῶ-
τος κατὰ σκοπῆς ἐνεκα ἀπεσκευασμένων, ἐξήλ-
γειλαν ὅτι Δαρείος ἐπὶ τῇ Τίγρητος ποταμῷ
καθῆναι, ἐγνωκὼς εἰργεῖν Ἀλέξανδρον εἰς ἀφ-
εαῖνοι· καὶ εἶναι αὐτῶν τραυλῶν πολὺ μείζονα ἢ
ξυῖ ἢ ἐν Κιλικίᾳ ἐμάχτο. Ταῦτα Ἀλέξαν-
δρος ἀκούσας, ἢ σπευδὴν ὡς ἐπὶ τῇ Τίγρητι.
Ὡς δὲ ἀφίκετο, ἔτε αὐτὸν Δαρεῖον κατα-
λαμβάνει, ἔτε τὴν φυλακὴν ἢν ἵνα ἀπολείπει
Δαρείος³⁸, ἀλλὰ ἀφαιρῶν τὴν πόρρον, χαλεπῶς
μὲν δι' ὀξύτητα τῆς ῥῆς, ἔδενος δὲ εἰργοντος. Ἐν-
ταῦθα ἀναπαύει τὴν στρατὸν· καὶ τὴν σελήνης τὸ πο-
λὺ ἐκλιπὲς ἐγένετο. Καὶ Ἀλέξανδρος ἔθνε τῇ
τε σελήνῃ, καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ γῇ, ὅτι τὸ ἔργον
ἵστα λόγος εἶναι κατέχευε. Καὶ ἐδόκει Ἀλεξάν-
δρῳ πρὸς Μακεδόνων καὶ Ἀλεξάνδρου εἶναι τὴν
σελήνης τὸ πάθημα, καὶ ἐκείνῳ τὸ μῆκος ἔσσεσθαι
μάχη. καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν, νίκῃ σημαίνεσθαι Ἀ-
λέξανδρον. Ἄρας δὲ ἀπὸ τῆς Τίγρητος, ἢ ἀφ'
τῆς Ἀσσυρίας χώρας³⁹, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχον τὰ
Σογ-

erant millia Græcorum mercenariorum, an-
tea ad flumen confederat. Quumque pons
non continuus in ulteriorem ripam pertin-
geret, veriti sunt initio Macedones, ne qui
cum Mazæo erant pontem quâ parte imper-
fectus erat supplerent. Cæterum Mazæus
statim atque Alexandrum cognovit appropin-
quare, cum omnibus copiis inde aufugit.
Post ejus fugam, pontibus in ulteriorem ri-
pam jactis, Alexander universum exerci-
tum traduxit. Inde ulterius per regionem,
cui Mesopotamia nomen est, ad lævam Eu-
phratem fluvium & Armeniæ montes ha-
bens, progressus est. Neque vero rectâ viâ
ab Euphrate movens Babylonem contendit,
quod alia via ad exercitum ducendum com-
modior, plus pabuli equis suppeditaret,
aliaque necessaria ex eâ regione sumi pos-
sunt, neque æstus tantopere gradientes tor-
reret. In itinere exploratores nonnulli lon-
gius ab exercitu Darii speculatum digressi,
capti significarunt Darium ad Tigrim flu-
vium confedissee, & Alexandrum transitu
prohibiturum, multoque majores copias ha-
bere, quam quibuscum in Ciliciâ pugnârat.
Quo cognito, Alexander confestim ad Ti-
grim contendit. Quo postquam venit, ne-
que Darium ipsum offendit, neque præsi-
dium ullum à Dario relictum: itaque flu-
men transit, ægre quidem ob cursus rapi-
ditatem, nemine tamen prohibente. Ibi non-
nihil quietis exercitui dedit. Per id tempus
ingens lunæ defectio fuit. Alexander lunæ,
soli, ac terræ, à quibus eclipses fieri di-
cuntur, sacrificium fecit. Aristandro visum
est, felicem ac faustum successum Alexan-
dro & Macedonibus per lunæ defectum por-
tendi, præliumque eo ipso mense commit-
tendum esse; & sacrificia ipsa victoriam A-
lexandro promittere. Motis itaque castris à
Tigri per Assyriam exercitum duxit, à si-
nistrâ

bes ipsa commoda sex millia. At idem Curtius lo-
quens de Mazæi præsidio ad Euphratem iv, 9. Mazæo
prætori sex millia data, quibus transitu amnis arceret.
Et rursum. Mazæo, qui ad inibendum transitum ejus
cum sex millibus equitum occurrerat, non auso periculum
sui facere. Et capite 12 quod prius allegavi, aliam
rem narrat Curtius. Etiam MS. Optimus tantum ha-
bet καὶ τὴν Μαζαῖος &c.

36 Καὶ ἐπὶ ταῖς δὲ ἑξινεχῆς] Narrationem Latinam hoc
loco præbent Facius & Vulcanius satis futilem. Dicunt
Quumque pons non continuus in ulteriorem ripam pertin-
geret. Quare non pertinebat? Haud dubie primo per-
tinuit: & videlicet Macedones præmissi ad Euphratem,
antequam Alexander proficisceretur in Ægyptum, im-
pares tanto Mazæi præsidio ruperant pontem. Ea ora-
tio sic adnectenda est præcedentibus: ad flumen conse-
derat, & propterea pons non continuus in ult. ripam per-
tinebat, veriti Macedonibus, ne &c. Quid enim in
vetere militia consueverunt momenti in ponte rumpendo,

docet Livius vii, 9. Pons in medio erat, neutris eum
rumpentibus, ne timoris indicium esset.

37 Ἐς τὴν δὲ ἐπὶ τῇ ἀντιπέρασιν ὄχθῃ] Saltem particulæ
adversativæ non erat concedendus hic locus, prout ab-
fuisse vidi ab diversis MSSis. Verum pro ea MS. Opt.
Ἐς τὴν ἐς τὴν. de quo non deliberandum, ut monuimus
supra. Et certe sic idem codex iv, 22 præfert ἐς τὴν ἐς
τὴν καὶ τὴν ποταμὸν. Et vi, 7 ἀναπαύσας τὴν ἀμφ' αὐτὸν
ἐς τὴν ἐς πρώτην φυλακὴν, ubi editiones ἐς τὴν ἐπὶ.

38 Ἦν τινὰ ἀπολείπει Δαρείος] Verbi hujus istud tem-
pus non belle congruit. Tum in uno MS. erat ἀπο-
λείπει. Lege ut est in Opt. ἀπολείπει.

39 Διὰ τῆς Ἀσσυρίας χώρας &c.] Locus notandus pro-
pter impetum multorum temere legentium & Geogra-
phiam nimis cupide jactantium. In Vulcaniana edi-
tione apponitur in orâ Vet. cod. Ἀσσυρίας. Sed præter
Vulcanii mentem id factum esse notavit ipse. Hinc ta-
men & nuper scribi placuit velle ita libros, ut idcirco
fateri debeam me quidem sic invenisse in nonnullis, sed

P ne-

Σογδιανῶν δὲ, οἱ δὲ ξιά δὲ αὐτὸν τὴν Τίγρητα. Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἀφασίας, οἱ περὶ δρομοὶ αὐτῶν ἐξελθόντες, ὅπῃ ἰπποεῖς ἔτοιμοι πολέμοι ἀπὸ τοῦ πεδίου φαίνοντο. ὅσοι δὲ, οὐκ ἔχον ἐκείνην. Ζυγὰς ἐν τῇ τραχυνίᾳ περὶ χῶρ' ὡς ἐς μάχην, καὶ ἄλλοι αὐτῶν περὶ δρόμων περὶ ἀσπίδας, ἀκριβέστεροι ἔτοιμοι καλιδόντες, ἔφασκοι δοκεῖν εἶναι σφίσι τὴν ἰπποεῖαν καὶ πλείους ἢ χιλίους. Ἀ' καλὰ δὲ ἐν τῇ τε βασιλικῇ ἰλίῳ, καὶ τῇ ἐταίρων μίαν, καὶ τῇ περὶ δρόμων ἰσὺς Παίονας, ἡλαυσε σκευὴν, τῇ δὲ ἄλλῃ τραχυνίᾳ βάδην ἐπέσθαι ἐκέλευσε. Οἱ δὲ τῇ Περγῶν ἰπποεῖς καλιδόντες ἰσὺς ἀμφ' Ἀ' λέξανδρον ὁξέως ἐπαίροντας, ἐφθον ἀπὸ κράτους. Καὶ Ἀ' λέξανδρος δῶκον ἐνέκευτο, καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἀπέφυγον, ἰσὺς δὲ πᾶς καὶ ἀπέκλειναν, ὅσοις οἱ ἰπποεῖς ἐν τῇ φυγῇ ἔκαμον. τὴν δὲ καὶ ζῶντας αὐτοῖς ἰπποεῖς ἔλαβον. καὶ οὕτως τῶν ἑμῶν, ὅπῃ ὁ πόρρω εἴη Δαρείος ζυγὸν διωάμεν πολλῇ. Βεβηθήκεσαν γὰρ Δαρείῳ Ἰνδοὶν τε οἱ βασιλείους ὁμοιοί, καὶ αὐτοὶ βασιλεῖοι καὶ Σογδιανοί. τῶν μὲν πάντων ἡγεῖτο Βῆσας, ὁ δὲ βασιλεῖων χώρας σαλέρης. Εἴποντο δὲ αὐτοῖς καὶ Σάκαί. Σκυθικοὶ τῶν τοῦ γένους, τῶν δὲ Ἀ' σίας ἐποικιζόντων Σκυθῶν. ἐχ' ὑπήκοοι ἔτοιμοι Βῆσας, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν τῇ Δαρείῳ. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Μαδάκης. αὐτοὶ δὲ ἰπποεῖς ἔξο' ἦσαν. Βαρσαέτης δὲ Ἀ' ραχῶν σατράπης, Ἀ' ραχῶν τε ἡγε, καὶ ἰσὺς ὁρεῖς Ἰνδῶν χαλμυροί. Σαλβαζέτης δὲ ὁ Ἀ' ρείων σαλέρης, Ἀ' ρεῖς ἡγε. Παρθυαῖες δὲ, καὶ

nistrā habens Sogdianorum montes, à dextrā Tigrim. Quarto deinde post transitum die antecursores renuntiant, hostilem equitatum in campis cerni: quantus autem eorum numerus esset, colligi non posse. Instructo igitur exercitu ad pugnam procedit: quum alii rursus ex præcursoribus incitatis equis accurrentes re certius compertā, equites ab se viſos non ultra mille esse affirmabant. Quo audito, confestim assumptā turmā regiā, & amicorum aliā, & antecursoribus Pæonibus, in eos fertur, reliquo exercitu lento gradu sequi jussu. Persarum equites Alexandrum acriter in sese ruentem conspicati, fugam arripiunt. Alexander fugientium terga premit, & multi quidem incolumes evasere, nonnulli occisi sunt, quos equi in fugā deficiebant; alii una cum equis vivi in potestatem venere: ex quibus cognovit, Darium cum ingenti exercitu non procul inde abesse. Venerant enim auxilio ad Darium Indi quotquot Bactrianis finitimi sunt, ipsique Bactriani & Sogdiani: quorum omnium dux Bessus erat, Bactrianorum satrapa. Conjunxerant sese his etiam Sacæ, ex Scythis oriundi iis, qui Asiam incolunt: non imperio Bessi subiecti, sed Dario confederati. Ducebat hos Mabaces; erantque omnes hi equestres sagittarii. Bactres autem Arachotorum satrapa Arachotos & Indos qui montani dicuntur ducebat. Satibarzanes Ariorum satrapa, Arios, Phrataphernes, Parthos, Hyrcanos ac Topyros,

Τῆχαιες, καὶ Τοπίους, τὴν πάντας ἰπποεῖαν, Φρα-

nequaquam omnibus, quum viderim sicut in variis Πίγρης & Πίγρητα, ita etiam Ἀ' πυρίας. Idque ipsum ex V. C. observavit quoque Vulcanius, hinc interpretationem mutans *per inculta loca*. Certe ut de Assyria loquens addat vocem χώρας, id videtur dedecere. Sed est hæc Ἀ' πυρία χώρα, quæ ab Strabone ex probatissima Freinsheimii ad Curtium IV, 9, 8 conjectura dicitur τῷ περὶ Ἀ' πυρίας τόποις ὁμοίος εἶναι. Unde & Stephanus: Νῆρος πόλις Ἀσσυρίων, ἥ ἐκ τῆς Νῆρος Σαμάρειας ἀπὸ οὗ τῇ Ἀ' πυρίας. Et de hac idcirco etiam notavit Bochartus in Phaleg lib. II cap. 3. Verum molesti hinc sunt montes Σογδιανῶν, quomodo in omnibus MSSis reperi, quum jam Holstenius in notis ad Stephanum censuerit legendum Γορδυανῶν vel Γορδυανῶν. Utrumque etiam nuper notis ad Arrianum inspergi meruit, quia Sogdiani montes hinc longius abluat. Quod verum quidem est, sed oportet recte metari vias Alexandri. Ille enim Gordyos montes ad latus habuit post transitum Euphratis; & ibi dixit jam auctor οἱ ἀπὸ τῆς ἑξέως τῇ Εὐφράτι περὶ μὲν καὶ τῇ Ἀρμενίας τὰ ἔρη, & ita, ut scribatur χαρῶν ἀπὸ δὲ τῇ Μεσοποταμίας καλυπτοῦντας χώρας. Nunc igitur proxime versus Armeniam transgressus Tigrin descendit versus meridiem juxta illum fluvium, ut montes Gordyos nequiverit à sinistra habere, sed à tergo; verum ut ad dextram ei fuit Tigris, juxta quem descendebat, sic ad sinistram montana alia & forsan Sogdianæ regionis debuerunt fuisse. Ad hanc venit quidem tarde Alexander, sed hujus iter ab fuga Darii gubernatum fuit, per Mediam ad maris Caspii vicinia progressi. Sogdiana autem juga quum longius hinc

abint, tamen ut forsan cogites Σογδιανῶν aut Κασπίαν, ita securius erit non abire ab MSS. libris.

40 Εὐφρατι δὲ καὶ ἑξέως σφίσι. Vox postrema aberat ab Optimo.

41 Τῶν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἑξέως. MSS. omnes τὴν δὲ τῶν καὶ. Nec aliter editio Basil. imo sic quoque V. C. apud Vulcanium, ut vel hujus vel Stephani mira violentia hic dominata fuerit. Et prorsus ostendit se Arrianus simili distinctione cap. 24 πολλὰς μὲν ἀπὸ τῆς ἑξέως γούρας, ὅς δὲ τῶν ἐς ἄλλαν τετραμμήνους, πολλὰς δὲ ζῶντας ἔλαβον. Et Xenophon lib. III Κύρου. 209 οἱ μὲν τῶν αὐτῶν παλάστους ταχὺ ἀπὸ τῆς ἑξέως, οἱ δὲ ἰπποεῖς, οἱ δὲ τῶν καὶ ἑλόντων αὐτῶν. Porro etiam, quum Vulcanius hunc locum sic verterit, bimembrem faciens ex tripartito nonnulli occisi sunt: alii quos equi in fuga deficiebant, una cum equis vivi in potestatem venire, nihil meretur, nisi ut derideatur. Saltem mutasset distinctionem, & sibi accommodasset. Facius quoque admodum nasute: quos inscutus Alexander, quosdam quos equi in fuga defecerunt, occidit: ceteri incolumes evasere. Mutavi, prout decuit.

42 Ἀ' ρεῖς ἡγε. Occurrit mihi nonnihil scrupuli. Nam in collocandis ordinibus video infra nominari & Daas & Mardos; quos quum non appellaverit in hac recensione, quam causam allegabimus? An Dahæ & Arei junctim sepe positi nunc adunantur? Sancti etiam pro Ἀ' ρεῖς in duobus MSS. reperi Ἀρμενίους. Quod quum valde suspectum sit ex compendiis quæ multa & sunt & fuerunt usurpata in scribendo, tum vide an possit placere Ἀρμενίους καὶ Μαρδους. Pro Μαδόντες MSSi plurimi, &

in

Φραζαφίτης ἦγεν. Μήδων δὲ ἠγεῖτο Ἀτροπατης· ζυμωτά ἦγοντο δὲ Μήδους Καδύσιοι τε καὶ Ἀλβανοὶ καὶ Σακεσῖαι. Τῆς δὲ περσοῦκας ἦ ἔρυνθρα θάλασση Ὀροντοβάτης⁴³ καὶ Ἀλιοβαζάνης καὶ Ὀρξίνης⁴⁴ ἐκόσμεν. Οὕξιοι δὲ καὶ Συσαιοὶ ἠγεμόνα παρείχοντο Ὀξάθριον τὸν Ἀβυλίτην. Βυπάρης δὲ Βαβυλωνίων ἠγεῖτο. Οἱ δ' ἀνάσπασι Κάρες⁴⁵, καὶ Σιτακνοὶ σὺν Βαβυλωνίοις ἐπετάχοντο. Ἀρμενίων δὲ Ὀρόντης καὶ Μιθραύτης ἦρχε, καὶ Ἀριάκης Καππαδοκῶν. Σύρος δὲ ἦτο τε ἐκ τῆς Κοίλης, καὶ ὅσοι τὸ μετὰ τὸν ποταμὸν Συρίας, Μαζαῖ⁴⁶ ἦγεν. Ἐλέγετο δὲ ἡ πᾶσα γρᾶνὰ Δαρείου, ἰππεῖς μὲν ἐς περσικισμυεῖς, πεζοὺς δὲ ἐς ἐχάτον μυριάδας· καὶ ἄρματα δρεπατηφόρα χιχόσια· ἐλέφαντες δὲ ἔσχατοι, ἀλλὰ ἐς πεντεκαίδεκα μάλιστα Ἰνδοῖς τοῖς ὅπσι τάδε ἔσχατ' ἦσαν. Ζῶντα δὲ τῇ διωκτῇ ἐτρατοπεδοῦν καὶ Δαρεῖον⁴⁷ ἐν Γαυγαμήλοις, πρὸς ποταμὸν Βυμάδω⁴⁸, ἀπέχον Ἀρξήλων τὸ πόλιος ὅσον ἑξακοσίους σταδίους, ἐν χάρω ὁμαλῇ παντὶ. Καὶ γὰρ καὶ ὅσα ἀνάμαλα αὐτῷ ἐς ἰσπασίαν, ταῦτα δὲ ἐκ πολλῶν οἱ Πέρσαι τοῖς τε ἄρμασιν ἐπελάυνεν ὡς περὶ πεποιήκεσαν καὶ ἦ ἰππῶν ἰπποδοσία. Ἦσαν γὰρ οἱ ἀνέπειθον Δαρεῖον ἑλθόντα τὸν πρὸς Ἰσθμὸν γενόμενης μάχης, ὅππῃ ἀρα ἐμεινέχθησε τῷ χερσὶν ἦν γεινόμεν⁴⁹ καὶ Δαρεῖον⁵⁰ ἐν χαλεπῶς ἐπέθετο. Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ πρὸς τὴν χερσὶν ὡς ἐξηγγέλθη, ἡμέρας τέσσαρας καὶ τὴν τε γρᾶνὰν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνέπαυσε, τὸ, τε γρᾶνὰν πεδὸν τὰ φεω

piros, omnes equites. Atropates Medorum dux erat: conjuncti autem erant Medis Cadusii & Albani ac Saccesinae. Rubri maris accolae Orontobates, Ariobarzanes, & Orxines ducebant. Uxii vero & Susiani ducem habebant Oxathrem Abuliti filium, Babylonii Buparem. Cares autem anaspasti, hoc est, sedibus suis pulsi, & Sitacini Babylonii conjuncti erant. Armeniis Orontes & Mithraustes præerant, Cappadocibus Ariaces. Syros qui ex Coele sunt, & quotquot intra fluvios Syriæ habitant, Mazæus regebat. Universus porro Darii exercitus ferebatur esse, equitum xlm peditum decies centena millia, currus falcati cc. elephantum non multi, at circiter xv Indis, qui cis Indum flumen, aderant. Cum his copiis Darius in Gaugamelis ad flumen Bumadum castra posuerat, sexcentis circiter ab Arbelis oppido stadiis, plano undique & patenti campo. Quicquid enim inæqualis soli erat, quodque curribus ducendis impedimento esset, id omne Persæ multo ante adæquarant, commodumque ad equitandum fecerant. Persuaserant enim nonnulli Dario, nullam aliam fuisse causam cladis apud Issum acceptæ, quam angustiam locorum: idque Darius facile credidit. Quæ postquam Alexandro à speculatoribus Persarum captis relata sunt, quatuor diebus eo in loco, ubi hæc nuntiata moratus, exercitui quietem ab itineris labore dedit: castra vallo

in his Optimus, præferunt Μαυίαις, quod vel retineas licet, vel pro Μαυαῖς scriptum opineris, ut solet figura ista ο λαρε pro β inveniri. Hinc erronee in Basilensem invasit Μαυαῖς. Unde autem nuperus noster didicerit Ταπύρις, legendum censere pro Τοπίρις (nam quod ipse dicit e libris, falsissimum est, quum MSSi omnes legant, ut vulgo editur) cognosceret, qui inspicieret Ortelium in APYRI. Immo merentur ejus citationes & verba apponi, ita diligenter notantis [APYRI ἀπύροι, quos Tapyros vocat Geographus, ut Eustathius tradit in Dionysii Periegesi. Strabo sic quoque. Populi sunt Hyrcanis vicini. Eisdem putō TO-PYROS & TOPVROS vocari ab Arriano 3 Alexandri. Ταπύροι, geminato RR sunt Musonio & Stephano. Polybius lib. 5 habet montes sic dictos hoc tractu. TAPYRI sunt apud Ptolemæum in Media, & TAPORI in Margiana, Hyrcaniz vicinis regionibus. Vix ultra modum deditos scribunt Ælianus & Athenæus.] Hæc quum vir ille eximius illo tempore jam collegerit, velim scire, quid porro utile huc conulerint vel Casaubonus ad librum xi Strabonis, vel Holstenius ad Stephanum, vel Freinshemius in indice Curtiano; nedum nuperi ex Frisia, multum dilatantes, nihil dicentes vel ignotum vel suum? Quis enim calota non inspexit? Et tamen in Arriano quum libri veteres omnes conspicerent, sane nuncter quidquam mutare in tanta vocalium apud Asiaticos diversitate. De Barfacte notavit Freinshemius ad Curtium vii 1, 13, 3.

43 Ὀροντοβάτης] En jactantiam nuperam [Id verum docis nomen, quod antea male habitum primus redu-

xi.] Unde utrumvis horum affirmatur? Facius jam scripserat Orontobati: an non id idem est? Deinde an quia in prioribus libris sit mentio Orontobatis, idem hic intelligitur? at ille per Ptolemæum & Alexandrum captus fuit: & quando dimissus? Vulgarum Ὀροντοβάτης unde ortum sit, docet egregie unicus codex, ejus scriptor accurate expressit & literam antiquissimi exemplaris & articulum, nempe Ὀροντοβάτης. Hinc suspicetur & inquirat unusquisque. Sed & falsum est clare evinci ab reliquorum quatuordecim ducum nominibus literam ο ab ipso nomine per librarios divulsam transiisse in articulum præpositivum, quia istis articulus ille appositus non invenitur. Nam ecce cap. xi omnes ἰλαγ numerantur addito articulo, ἡ Γλαυκίη ἰλαγ, ἡ τῷ Ἀρξίνοιο, ἡ Σαπόλιδος, ἡ Δαματρίου & porro: unica tamen illic in medio Ἡρακλείου τῷ Ἀντίχου sine articulo recensetur.

44 Ὀρξίνης] Video quid dicant. In MSS. tamen omnibus, quos consului, erat Ὀρξίνης. Verum in Opt. plane legebatur Ὀτάνης, quod advertendum. De Oxathre & Abulite Freinshemius ad Curtium vel in notis v, 1, 8, vel in indice in voce Abulites, unde omnia petita sunt. Sicut de Atropate iv, 9, 7.

45 Ἀνάσπασι Κάρες] Quos ex Herodoti libro vii explicuit Briffonius lib. ii de Regno Persar. eos esse, qui in colonias missi fuerunt in insulas Oceani Meridiani. Memineris autem de nomine Ἀριαράκης ex Grentemefilio.

46 Βυμάδω, In omnibus MSS. reperio Βυμάδω, & sic ex V. C. Vulcanius. Sane sic quoque nonnulli lege-

παύσῃ τε καὶ χάρακι ἐτείχισεν. Εἴγνω γὰρ ὅτι
μὴ σκιδνοφόρα ἀπολείπειν, καὶ ὅσοι τὴν στρατιω-
τῶν ἀπομαχὴν ἦσαν· αὐτὸς δὲ ξυὺ τοῖς μα-
χημοῖς, ἐδὲν ἄλλο ὅππ μὴ ὅπλα φέρουσιν,
ἵεναι ἐς τὸ ἀγῶνα. Ἀναλαβὼν ἔν τ' δυνάμει
νυκτὸς ἦγεν ἀμφὶ δολιτέρας φυλακῇ μάλι-
στα, ὡς ἂν ἡμέρα προσμίζων⁴⁷ τοῖς βαρβα-
ροῖς. Δαρεῖ⁴⁸ δὲ, ὡς προσηγέλην αὐτῷ
προσάγων ἡδὴ Ἀλέξανδρον, ἐκτάσσει τὴν
στρατιάν ὡς ἐς μάχην· καὶ Ἀλέξανδρος ἦγεν
ἑαυτὸν τεταγμένους. Καὶ ἀπειχε μὴ ἀλλή-
λων τὰ στρατοπέδα ὅσον ἐξήκοντα σταδίους· καὶ
μὴ πῶ καθεύδων ἀλλήλους· γιγλόφοι γὰρ ἐν
μέσῳ ὅπππποροδὸν ἀμφοῖν ἦσαν. Ὡς δὲ ἀπεί-
χει Ἀλέξανδρος ὅσον ἐς τριάκοντα σταδίους,
καὶ καὶ αὐτῶν ἡδὴ τῶν γιγλόφων⁴⁹ ἢ αὐτῶν ὁ
στράτος· ἐνταῦθα δὲ ὡς εἶδε⁵⁰ τὴν βαρβαρίαν,
ἔστησε τὴν αὐτὴν φάλαγγα· καὶ συγκατέστησε αὐ-
τὴν τῆς ἐταίρου, καὶ στρατηγὸς, καὶ ἱλά-
ρχας, καὶ τὴν συμμαχῶν τε καὶ τὴν σκιδνοφόρων ξεί-
νων τῆς ἡγεμονίας, ἐβυλβύετο, εἰ αὐτὸς ἐπεί-
γει ἡδὴ τὴν φάλαγγα, ὡς οἱ πλεῖστοι ἀγνοεῖν ἐκέ-
λευον· ἢ (καθὰ τὸν Παρμενίωνα χαλῶς ἐδόκει)
τότε μὴ αὐτὴν καταστρατοπεδεύειν, κατασκέ-
ψας δὲ τὸν τε χῶρον ἅπαντα⁵¹, εἰ δὴ ἡ ὑπο-
πῶν αὐτῇ ἢ ἀποροὴν ἢ, ἢ εἰ ποὶ τὰ φρεῖς ἢ σκί-
λοπες καταπεπηγότες ἀφανεῖς· καὶ τὰς ἄξεις
τὴν πολέμῳ ἀκριβέστερον καὶ δύναι. Καὶ νικᾷ

Παρ-

47 Ὡς ἂν ἡμέρα προσμίζων] Fere ad verbum vide-
tur hæc sequi & exprimere Livius xxxv. 50. *Dellum
conversus, ut inde in Eubæam transmissurus.* Et sic quo-
que persæpe loquitur Arrianus. Sed scrupulum movent
vetusta exemplaria, ex quibus duo προσμίζων. Sed in Op-
timo & alio rectius ac verius προσμίζων, quod & Basi-
lex est editum. Neque enim hac ratione loquendi mi-
nus auctor gaudet quam futuro participii, & sententia
paulo in melius convertitur. Et forsitan ὡς ἂν. προσμίζων.

48 Εἰπέχε μὴ ἀλλήλων τὰ στρατοπέδα ὅσον ἐξήκοντα στα-
δίους καὶ καὶ αὐτῶν ἡδὴ τῶν γιγλόφων] Undenam hi repenti-
ni colles? Quin si sic processit ordo narrandi ab ipso
Arriano conceptus, nihil eo imperfectius excogitari
potest, & ipse duri fuerit ingenii oportet, qui quum
paulo ante à Persis omnia circumcirca fuisse adæquata
memoravit, nunc subito tumulos ac verrucas terræ pro-
ducatur. Sic tamen & Curtius quoque iv, 9, 10 *ne stir-
pes quidem & brevia virgulta opperiant solum, liberque
prospectus oculorum etiam* (F. & in ea) *qua procul re-
cessere, permittitur. Itaque si qua campi eminebant,
iussit equari, totumque fastigium extendi.* Unde stu-
pidus sane sit, qui sine hæsitacione in his legen-
dis procedat, ut fecere tamen adeo multi ante hunc di-
em. Neque enim ne Curtius quidem mox omittit
agnoscere collem, nunc adeo asseverans æquata omnia.
Sed nec coheret oratio. Nam quum mox ait ἡ δὲ αὐτῇ
ὁ στρατός, ad quem potissime respicit vox αὐτῇ? nam
ad Alexandrum video quidem, ut oportebat, referri ab
Vulcanio, sed id remotius est, quam ut tolerari queat:
& plane in contrariam superioribus Arriani verbis sen-
tentiam decurrit, ex quibus omnino illud patet, quo
propius ad Darii castra veniret, eo æquioribus & pla-
nioribus locis occurrentibus. Videntur tamen hæc quo-
que molestiam dedisse Facio, qui neglectis & collibus

vallo ac fossâ munivit. Statuerat enim im-
pedimenta omnia ac militem qui inutilis ad
pugnam esset relinquere: ipse vero cum bel-
latoribus nihil aliud quam arma portantibus
prælium adire. Noctu itaque copiis edu-
ctis circiter secundam vigiliam movit, ut
primâ statim luce manus cum barbaris con-
ficeret. Darius, simulac ei nuntiatum est
Alexandrum appropinquare, confestim ex-
ercitum ad committendum prælium instruit.
Alexander etiam instructam aciem ducit.
Distabant castra à castris sexaginta ferme
stadiis, neque etiamnum adspiciebant se in-
vicem. Colles enim in medio ante utrosque
erant. Postquam vero aberat Alexander fe-
re ad triginta stadia; jamque ad ipsos pro-
pe tumulos exercitus processerat, ubi con-
spectis barbaris phalangem sistit: convoca-
tisque amicis & copiarum ductoribus tur-
marumque præfectis, sociorum etiam ac
mercenariorum exterorum ducibus, consul-
tabat an ex eo loco phalanx in hostem agen-
da esset (quæ plurium sententia erat) an po-
tius (ut Parmenio recte censebat) positus
tibi castris, omnem illum locum accu-
rate perlustrarent, an quid alicubi sus-
pectum parumque tutum esset, an fossæ us-
pium tectæ, an murices solo suffixi laterent:
quem etiam in modum acies instructæ essent,
diligentius certiusque explorarent. Vicitque

Par-

& reliquis Arriani verbis interpretationem sic interpo-
latam habet: *distabant castra à castris lx ferme sta-
diis. Alexander ubi in hostium conspectum venit &c.*
Nullum auxilium ne hic quidem ex ullo MS. Pro-
pterea iste quoque locus non parvo pondere auget com-
mendationem aurei illius MS. qui alia omnia de Ar-
riani facilitate cogitare scopulorumque huius loci supe-
rare nos jubet immixtis non paucis verbis hoc modo.
*καὶ ἀπείχε μὴ ἀλλήλων τὰ στρατοπέδα ὅσον ἐξήκοντα σταδίους· καὶ
μὴ πῶ καθεύδων ἀλλήλους· γιγλόφοι γὰρ ἐν μέσῳ ὅπππποροδὸν ἀμφοῖν
ἦσαν. Ὡς δὲ ἀπείχει Ἀλέξανδρος ὅσον ἐς τριάκοντα στα-
δίους, καὶ καὶ αὐτῶν ἡδὴ &c.* Hoc est: *Distabant castra à
castris sexaginta ferme stadiis: nondum tamen se invicem
adspiciebant. Colles enim in medio ante utrosque erant.*
*Us vero Alexander ad triginta stadia pervenit, jamque
ad ipsos &c.* Hos colles infidebat Mazæus, & intelli-
git Curtius iv, 12. *Quod si percussis Mazæum, qui præfi-
debat itineri, supervenisset, ingens clades accipi potuit.*
*Ille segnis in eo, quem occupaverat tumulo, sedet, con-
tentus non laceßit.* * *Postero die Mazæus, qui cum delectis
equitum in edito colle, ex quo Macedonum prospiciebantur
castra, confederat, ad Darium rediit. Macedones cum
ipsum collem, quem deseruerat, occupaverunt: nam &
superior planicie erat & inde acies hostium, que in campo
explicabatur, conspici poterat.* Ex quo egregie disci-
mus, cur illos Arrianus appellaverit γιγλόφοι, & quid
γιγλόφοι sint apud Græcos.

49 Εἰταῦθα δὲ ὡς εἶδε] Codex Optimus delet adver-
sitivam.

50 Τὸν τε χῶρον ἅπαντα] MSS. omnes, etiam
apud Vulcanium V. C. ἑμπεριπνεύματα. Neque vero ἀ-
ποροί, quod mox sequitur, notat *parum tutum*, &
propius ad originem Facius *num exitus paterent.* Nam
hoc vult, an quid impeditum aut inaccessum.

Παρμενίωνι τῇ γνώμῃ· ἡ καταπρατοπεδυν-
 σον αὐτῷ ὅπως ταταγμένοι ἐμελλον ἴσαι ἐς τὴν
 μάχην. Ἀλέξανδρος δὲ, ἀναλαβὼν τὴν
 ψαλὸν καὶ τὴν ἰππέων ἰσὺς ἐταίρους, ὡς οὐκ
 κύκλῳ, σκοπῶν τὴν χώραν πᾶσαν ἵνα τὸ ἐργον
 αὐτῷ ἴστασθαι ἐμελλεν. Ἐπανελθὼν δὲ, καὶ ἑξυ-
 καλέσας αἰθὺς τὴν αὐτὴν ἡγεμόνας, αὐτὸς μὲν
 οὐκ ἔφη ληθῆναι ὡς ἀκαλεῖσθαι πρὸς τὸ ἐς τὴν
 ἀγῶν· πάλαι γὰρ εἶναι δι' ἀρετῆς τε καὶ σφῶν
 ὡς ἀκαλεῖσθαι, καὶ ὑπὸ τῇ πολλῇ κίσει ἡδὴ
 καλῶν ἐργῶν ἀποδεδειγμένον. Τὴν καὶ σφῶν
 δὲ ἐκαστὸς ἐξορμαῖν ἤξῃ, λοχαγοὶ τε λοχι-
 στας, καὶ ἰλαρχὸν τὴν ἰλίαν τὴν αὐτῇ ἐκα-
 στον, καὶ ταξίαρχον τὰς τάξεις, ἰσὺς τε ἡγε-
 μόνους τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα, ἕκαστον τὴν
 οἱ ὅτι πετραμμένην ὡς ἐν τῇδε τῇ μάχῃ καὶ
 ὑπὸ κοίλῃς Σινείας, ἢ Φοινίκης, ἐδὲ ὑπὸ
 Αἰγυπίας, ὡς πρὸς ἀνὰ, μαχημένους, ἀλλὰ
 ὑπὸ τῇ συμπαθείᾳ Ἀσίας, ἐσπινὰς ληθῆναι
 ἔχον ἐν τῷ τότε κριθέντων. Οὐκ ἐν τῷ ἐς
 τὰ καλὰ ἐξορμῶν ἀλλὰ πολλῶν ἀναγκαῖαν
 αὐτοῖς εἶναι οἰκοδομὴν τῷ τοῦ ἔχοντος, ἀλλὰ κόσμῳ
 τε ἐν τῷ κινδυνῷ ὅπως πρὸς κατ' αὐτὸν ὅτι με-
 λήσει, καὶ σιγῇς ἀκριβῆς, ὅποτε σιγῶντας
 ὅτι πρὸς δόξαι καὶ αὐτὴν λαμψῆς τῇ βοῇ, ἵνα ἐμ-
 ποῖσιν καλῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ὡς φοβερωτάτης,
 ὅποτε ἐπαλαλάξῃ καιρὸς. αὐτοῖς τε ὅπως ὁ-
 ξέως κατακίσειν τὴν περὶ ἀγγελλομένων καὶ
 παρ' αὐτῶν αὐτῶν ἐς τὰς ἰσὺς ὁξέως ὡς ἀ-
 δίδων τὰ ἀγγελλόμενα· ἐν τῇ κατ' αὐ-
 τὸν ἕκαστον καὶ τὸ πᾶν μεμνηθῆναι ἑξυ κινδυνεύον
 τε ἀμελεσμένῳ, καὶ δι' ὅτι μελείας ἐκποι-
 10 μένῳ ξυνορθεύον. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα
 ἐ πολλὰ ὡς ἀκαλέσας τε καὶ ἀντιπρακτε-
 θῆς πρὸς τῇ ἡγεμονίᾳ, διαρρῶν ὅτι σφίσι,
 διαπνοποιεῖσθαι καὶ ἀναπαύεσθαι³¹ ἐκέλευσε τὸν
 στρατὸν. Παρμενίων δὲ λέγων σφίσι ὅτι ἀφικόμενος
 παρ' αὐτὸν ὅτι τὴν σκηνὴν, νύκτας παρήν
 ὅτι πρὸς τοῖς Πέρσας· ἀποροδοκίτοις τε γὰρ
 καὶ ἀναπαραχόμενοις, καὶ ἅμα ἐν νυκτὶ φο-
 βωτέρους ὅτι πρὸς τῇ. Ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἀπο-
 κρίνῃ³² (ὅτι οἱ ἄλλοι³³ κατήκον τῇ λόγων)
 αἰσχροὶ εἶναι κλέψαι τὴν νύκτα, ἀλλὰ φανερώς
 καὶ δίχα σοφίσματος ληθῆναι νύκτα Ἀλέξαν-
 δρον. Καὶ τὸ μεγαλύτερον αὐτῷ τῷ τοῦ, ἔχον
 ὑπέρογκον μᾶλλον πρὸς τὴν θύαρτος ἐν τοῖς κιν-
 δυνῶν ἐφαίνετο. Δοκεῖν δ' ἐμοί γε, καὶ λογισμῶ ἀκριβῆι ἐλθέτω ἐν τῇ τοῦ τοῦ. ἐν νυκτὶ γὰρ

Parmenionis sententia, & castra ibi posita
 sunt, prout ad pugnam ituri erant. Deinde
 Alexander sumptis expeditis & equitatu ami-
 corum, locum omnem in quo praelium com-
 mittendum erat, in circuitu lustrat. Rever-
 susque, convocatis rursus copiarum duci-
 bus, „Non oportere eos suā oratione ad
 „ pugnam incitari, inquit. Veterem enim
 „ ipsorum virtutem, multaue præclara fa-
 „ cinora jam sæpenumero edita magno fatis
 „ incitamento ipsis esse: id modo rogare,
 „ ut prout quisque eorum alicui turmæ,
 „ alæ, agmini, aut phalangi præfectus es-
 „ set, ita suos milites cohortaretur, non jam
 „ illos pro Coelefyriā, aut Phoenice, ne-
 „ que pro Ægypto, ut prioribus præliis,
 „ pugnatueros, sed pro universā Asiā: illo-
 „ que conflictu decernendum esse quosnam
 „ regnare oporteat. Non igitur illos mul-
 „ tis verbis ad fortitudinem excitandos esse,
 „ quibus virtus illa genuina propriaque sit:
 „ monendos tantum, ut unusquisque eos
 „ quibus præest inter pugnandum in ordi-
 „ ne contineat: utque quum silentio opus
 „ sit, id accurate observent: altiore item
 „ voce, quum id ex re fuerit, utantur: cla-
 „ mores denique quam maxime possint ter-
 „ ribiles, quum occasio ita postulaverit,
 „ edant. Adhæc, ut ipsi mandata celeriter
 „ auribus excipiant: excepta, accurate in
 „ agmina transmittant. Demum, ut priva-
 „ tim quisque in animo suo ita statuatur,
 „ summam rei periclitari in eo, quod cir-
 „ ca se neglexerit, & conservari in eo quod
 „ accurate exhausserit. His atque hujus-
 10 cemodi aliis verbis non multis cohorta-
 tus duces, & vicissim ipse à ducibus ani-
 matus, fretus eorum virtute, milites cor-
 pora curare & quietem capere jubet. Sunt
 qui dicant Parmenionem postea ad ipsius
 tabernaculum venisse, utque per noctem in
 Persas irrueret suasisse: inopinantibus enim
 ipsis atque perturbatis impetum noctu fa-
 ctum magis terribilem fore. Alexandrum
 vero ei respondisse, ita ut verba ab adstanti-
 bus intelligi possent: Furtivam victoriam
 cum turpitudine esse conjunctam; Alexan-
 dri esse, aperto Marte, non astu victoriam
 consequi. Atque hæc magnifica ejus vox
 non tam arrogantiae quam fortitudini in ad-
 cundis periculis tributa est. At (meā senten-
 tiā) summā prudentiā hac in re est usus.

Noctū

τοῖς

31 Ταξίαρχον τὰς τάξεις] Iidem omnes ταξίαρχοι.
 Mox MS. Optimus retinet ἐξορμῶν, non ἐξορμῶν.

32 Οἰκοδομὴν τῷ τοῦ ἔχοντος] Adnotavit Vulcanius V. C.
 his addere ἢ πρὸς ταύτης ἵνα μὴ ἴσται. Ea quoque in
 uno Mediceo inveni, Sed non tanti sunt, ut ab Arria-
 no venisse opiner.

33 Θάρρειν ἐπὶ σφίσι διαπνοποιεῖσθαι καὶ ἀνάπαυ.

bus MSS. habetur διαπνοποιεῖσθαι τε καὶ. Quod licet com-
 modum satis sit, videtur tamen gratior Optimi codicis
 scriptura θάρρειν ἐπὶ τῷ τοῦ διαπνοποιεῖσθαι τε καὶ, & ad eam
 reliqui collineant.

34 Ὅτι οἱ ἄλλοι] MS. Opt. ὅτι οἱ ἄλλοι. Tum etiam
 καὶ αἰεὶ σοφίσματος πρὸς δίχα.

τοῖς τε ἀπολόντων καὶ τοῖς ἐνδεῶς πρὸς τὰς μάχας παρεσθιασμένοις, πολλὰ ἐκ τῶν λόγων συμβάντα, ἵως μὲν ἔσφηλε τοὺς χρείσσοντας, τοῖς χείροσι δὲ τῶν ἰσχυρῶν ἐλπιδοθέντων νικῶν παρεδωκεν, αὐτὰ τε κινδυνολογῶν τὸ πολὺ ἐν ταῖς μάχαις σφαλερὰ ἢ οὐκ καταφαίνετο· καὶ ἅμα ἠτήθη ἡ περὶ τοῦ Δαρείου, καὶ συγχώρησιν, καὶ χείροσιν ὄντων χειρόνων ἡγήσασθαι⁵⁶, ἢ λαθεῖν τε καὶ νυκτερινῇ ἐκ σφῶν ὀπίθεσις ἀφηρεῖτο. Εἴτε ἢ ἐκ τῶν λόγων πᾶσι σφίσι συμπεσοί, τοῖς μὲν πολεμίοις τὰ κύκλω φίλια, καὶ αὐτοὶ τὸ χεῖρας ἐμπειροὶ σφείς δὲ ἀπειροὶ ἐν πολεμίοις τοῖς πᾶσι, ὧν ἡ μικρὰ μοῖρα οἱ ἀνιχνεύοντες ἦσαν, ἐπιπληροῦντο ἐν νυκτὶ, μὴ ὅτι πᾶσαι, ἀλλὰ καὶ ἐν μὴ τῶν πολὺν νικῶντες φαίνοντο. Τῶν τε τῶν λογιζομένων ἐνέκῃ ἐπαυῶν Ἀλέξανδρον, καὶ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ὑπερόγκῃ, ἡ μείων. Δαρεῖος δὲ καὶ ὁ ἐν τῷ Δαρείῳ στρατός, ὅπως ὅπως ἴδω δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἀντιπάλῳ, ἐμείναν τὸ νυκτὸς ἐν τῷ στρατοῦ. ὅτι ἔτε στρατόπεδον αὐτοῖς ἐπεβέβλητο ἀκριβές, καὶ ἅμα ἐφοβήθη μὴ σφίσι νύκτωρ ὀπίθειν οἱ πολεμίοι. Καὶ εἴπερ πᾶν ἄλλο, καὶ τὸ ἐκ τῶν Πέρσας ἐν τῷ τότε τῷ στρατοῦ, ἡ γὰρ ἡ ἐν τῷ τοῖς ἡ πολλὰ ὅπλοις, καὶ τὸ δὲ, ὅ, πᾶν φιλεῖ πρὸς τὴν μεγάλων κινδύνων γίγνεσθαι, ὅτι ἐκ τῶν ἀντιπάλων διαδίδει, ἀλλ' ἐν πολλοῖς πολλὰ τῶν μελετηθέντων⁵⁷ ἡ, καὶ τὰς γνώμας αὐτῶν δευλώσαντων. Εἰτά, ὅτε αὐτῶν ἡ στρατὸς ὦδε· ἐάλω γὰρ ὑπεροὶ ἡ ἰσχυρῇ, ἡ πᾶν ἐπὶ τῷ Δαρείῳ, γαλακτένῃ, ὡς λέγει Ἀριστοβούλος. Τὸ μὲν θύοντων αὐτῶν χεῖρας οἱ τε Βάκτριαι ἰππεῖς εἶχον, καὶ ἐν τῷ τοῖς Δάαι, καὶ Ἀραχῶται⁵⁸.

Noctu enim iis qui & abunde & minus parati ad pugnam sunt, multa ex improvise accidere solent, quæ & fortioribus cladem, & imbecillioribus inopinatam utrique victoriam adferant. Ipsi quoque Alexandro plerumque prælium ineunti nox periculosa videbatur. Simul victo rursus Dario, clancularia nocturnaue à suis irruptio facta, in causâ futura erat, quo minus Darius confiteretur, se pejorem pejoribus præstare. Adhæc si præter expectationem suam Macedones cladem aliquam acceperant, hostes omnia loca circumjecta amica habere & peritos locorum esse: sese contra imperitos illorum inter hostes versaturos, quorum non parva pars erant captivi, qui quidem noctu eos invasuri essent, non si Macedones inferiores fuissent, verumetiam nisi longe superiores in victoriâ viderentur. Harum itaque cogitationum causâ, Alexandrum laudandum censeo, nihiloque secius ob tam manifestam animi altitudinem. Darius vero ejusque exercitus, quemadmodum initio aciem instruxerat, ita totam noctem stetit. Neque enim castra accurate munierat, simulque metuebat ne hostes noctu impetum facerent. Et sane longa illa in armis mora, siquid aliud, Persarum rebus tum temporis damno fuit, & metus qui ante magnum aliquod prælium oriri solet, neque is quidem repentinus, sed qui multo ante tempore animos multorum infederat ac penitus subjugarat. Instruxerat autem exercitum Darius hoc modo: descriptio enim aciei post pugnam reperta est, ut tradit Aristobulus. Sinistrum cornu Bactriani equites tenebant, & cum his Dææ & Arachoti: post hos, Per-

55 Κινδυνεύοντι τὸ πολὺ ἐν ταῖς μάχαις σφαλερὰ] Quam densa est levium hominum proclivitas in negligendo, quod observare debebant? An ut Græcum illo modo explicari, aut intelligi potest κινδυνεύοντι ἐν μάχαις; aut si construi placet ἐν ταῖς μάχαις σφαλερὰ, unum verbum κινδυνεύοντι poterit notare ad prælium ineundum? An ullus qui id legit, non offendit? Attamen noster ne in octo quidem animadversionum libris id putavit advertendum: adeo purus putus est hic linguae Græcæ usus. Et tamen hæc lectio undecunque (nam nescio unde) ingressa in editionem unam Vulcanii. Hinc absurditas illa ad nostra secula se produxit, & ulterius prodiret, nisi intercedendum putarem. Quum fiat id in tanta luce; etiam miramur qui tot præclara scripta per vastam adeo barbariem sint corrupta? MSSi omnes, etiam editio Basilensis, etiam v. c. notus ex chirographo Vulcanii, ἐν ταῖς μάχαις. Et omnia potius credam, quam non sic quoque legi in Gandavensi & Richeliano libris, quos nunquam potius, quam aliquando inspectos dicas. Sensus est, etiam ipsi dimicanti vel maxime, aut quia & ipse dimicare strenue ac periculo se committere solebat, visam fuisse præsertim vitandam noxam.

56 Χείροσι ὄντι χειρόνων ἡγήσασθαι] Optimus ὄντι καὶ χειρόνων, non sine emphasi.

57 Εἰ πολλοῖς πολλὰ χεῖρας μελετηθέν] Sic quidem &

Vulcanius qui multo ante tempore multorum animos infederat. Quasi non & omnium animos hæc timida cogitatio opprimeret. Facius vero γινώσκων mortalium animos dixit. Et sane in nullo prorsus vetusto codice, nedum in Optimo istud πολλοῖς apparuit, & jubeo exulare. Est enim absoluta consideratio nec de multa aut certa parte hominum, sed sine definitione quoscunque complectens; & vix poterit dari vel unus Persa, quem non tale quid anxerit. Et sane quis homo tanti roboris, quem non ἐν τῇ ἀκμῇ invadant cogitationes de levitate vel fortunæ ipsius, vel rerum humanarum atque etiam de maximo instante momento, præsertim ubi perculere jam tot adversa? Mox pro τὰς γνώμας αὐτῶν δευλώσαντων in omnibus antiquis scriptum est αὐτοῖς: sed & Optimus τὴν γνώμην αὐτοῖς. Utique hoc ipsum est Arriani, ut patet ex libro v, 17 οἱ Μακεδόνες κατὰ γνώμην τὴν σφῶν προσφερόμενοι τοῖς ἐπὶ τοῖς. VI, 16 οὕτω καὶ ἰδοὶ πάντες ἐδιδόσαντο ἰδὲ τῇ γνώμῃ πρὸς Ἀλέξανδρον.

58 Δάαι, καὶ Ἀραχῶται] Curtius lib. iv, cap. 12 his adjungit Susios. Ubi quum annotasset Raderus se in prima editione scripsisse Suanos, & quum non inveniret Suanos in aliquot auctoribus, Susianos prætulisse: Freinshemius autem pauca verba hæc inclusisset uncis apud Plinium tamen vi, 11 & Ptolem. v, 9 sunt Suanii: Hæc quum ita illi egissent, ergo noster alienorum analo-

ἐπὶ δὲ τούτοις Πέρσαι ἐτελεύχοντο, ἰπποῦς τε
ὄμναι καὶ πεζοὶ ἀκαμμευμένοι, καὶ Σύριοι ἐπὶ
Πέρσαις, ἐπὶ δὲ Συρίοις Καδύσιοι. Αὐτῇ μὲν
ἡ δὲ θυνόντων κέρως, ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς πάλ-
σης φάλαγγος, τάξις ἰσὺς. Κατὰ δὲ τὸ δε-
ξιόν, οἱ τε ἐκ κοίτης Σινείας, καὶ οἱ ἐκ τῆς μέ-
σης τῆς ποταμῆς ἐτελεύχοντο καὶ Μηδοὶ ἐπὶ χε-
ρὶ τὸ δεξιόν. ἐπὶ δὲ Παρθυαῖοι καὶ Σάχα. ἐπὶ
δὲ Τόπειροι καὶ Ὑργάσιοι. ἐπὶ δὲ, Ἀλβάνιοι
καὶ Σακεσῖναι. ἔτοι μὲν ἔστε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς πάλ-
σης φάλαγγος. Κατὰ τὸ μέσον δὲ, ἵνα ἰσὺς
βασιλῆος Δαρείου, οἱ τε συγγενεῖς τῷ βασι-
λέως ἐτελεύχοντο, καὶ οἱ μυλοφόροι Πέρσαι, καὶ
Ἰνδοὶ, καὶ Κάρες οἱ ἀνάσπατοι χαλκὸν ἰσὺς, καὶ
οἱ Μάρδοι ποξό. Οὐξιοὶ δὲ, καὶ Βαβυλώνιοι,
καὶ οἱ πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ Σίτρακι-
νοί, ἐς βόθρον ἐπιτεταγμένοι ἦσαν. Πρὸς
τελεύχοντο δὲ ἐπὶ μὲν τῷ θυνόντων, χερὶ τὸ δεξιόν
τῷ Ἀλεξάνδρῳ, οἱ τε Σκύθαι ἰπποῦς, καὶ
Βακτριανῶν ἐς χελίους, καὶ ἄρματα δρεπανη-
φόρα ἐχέον. Οἱ δὲ ἐλέφαντες ἔστησαν χερὶ τῷ Δαρείῳ ἰσὺς τῷ βασιλικῷ⁶⁰, καὶ ἄρματα

Persæ equites simul ac pedites permisti:
proximi Persis Susi. Susios Cadusii seque-
bantur. Et hic quidem sinistri cornu ordo
erat usque ad medium totius phalangis. De-
xtrum cornu Coelesyrii, & qui inter duo
flumina incolunt, tuebantur. His Medi ad-
iuncti erant: deinde Parthi ac Sacæ: secun-
dum hos Topiri atque Hyrcani: his pro-
ximi Albani & Sacesinæ: & hi quidem us-
que ad mediam phalangem pertinebant.
Ad medium vero, ubi Darius erat, ejus co-
gnati collocati erant, & Persæ melophori,
Indique, & Cares anaspasti vocati, ac Mar-
di sagittarii. Uxii vero & Babylonii, ac ru-
bri maris accolæ, & Sitacini post hos con-
stituti erant. Ante sinistrum porro cornu,
contra dextrum Alexandri, stabant equites
Scythæ, & Bactriani circiter mille, ac cur-
rus falcati centum. Elephanti circa regiam
Darii turmam, & currus quinquaginta. An-
te

analecta nuper, se aliter censere nec quidquam pote-
cerius profiteretur aut clarius, & deinde ab Freinshemio ci-
tatos auctores velut sui inventi beneficium vendit. Improbissime quidem! Sed quod ad Curtii locum at-
tinet, omnino pessime Susianos Susiosque poni puto: & illi Susi aut absunt ab MSS. aut pro illis substituun-
tur Suani, ut ex antiquissimi scripti collatione monet
manus patris mei præter Freinshemiana in Variis Le-
ctionibus. Quæ quum inspicio, confirmandos reor
illos Suanos etiam munimento Arriani. Videntur e-
nim Curtiani Suani respondere illis Arriani mox se-
quentibus: προτετεύχοντο δὲ ἐπὶ μὲν τῷ θυνόντων οἱ τε Σκύ-
θαι ἰπποῦς, καὶ Βακτριανῶν (Βακτριῶν) notat Vulcanius ex V.
C. sed ego nullam varietatem deprehendi) ἐς χελίους καὶ
ἀρματα δρεπανήφωρα ἐκείνους. Quibus si ab tergo appo-
nuntur utpote præcessoribus οἱ τε Βακτριοὶ ἰπποῦς καὶ ἐν τεύ-
τοις δάαι καὶ Ἀραχάτοι, an non plane dices horum o-
mnium interpretem esse Curtium citato loco? In *levo*
cornu Bactriani ibant equites mille admodum. Dabe to-
tidem & Arachosi Suani quatuor millia explebant.
Hos centum falcati currus sequebantur. Plane enim Sua-
ni erant Scytharum genus, ut apparet ex Plinio & Pto-
lemæo, sed situ Geographicum plane non componendi
cum Dahis aut Arachotis, verum versus Dioscuriada urbem
& vicina Ponti Euxini, ut patet ex loco Plinii, præ-
sertim si & Strabonis Soanes sint iidem, ut vult Hol-
stenius, unde vix potuit auxilia habere Darius, ut circa
Arachosiam opiner lare ignotos Suanos. Deinde fateor
quidem à Curtio etiam Daas nominari, sed ego valide cre-
do Arachosis non nisi Drangas fuisse iunctos, non Daas.
Quæ autem mox in longa animadversione dicuntur de co-
gnatis magni regis, si inspexeris Freinshemianas ad Cur-
tium 112, 3, 7 notas, negabis quidquam esse in illis præ-
ter consensum solum improbe istinc detractum: sicut
de argumentis loca Diodori, Apiani, Livii, Polybii, Hesychii
omnia habet Freinshemius idem in indice Curtiano.

59 Οὐξιοὶ δὲ καὶ Βαβυλώνιοι, καὶ αἱ πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ
καὶ Σακεσῖναι. MSS. duo & editio Basileensis per ge-
minum τῇ Σακεσῖναι, etsi non id annotatim cap. 8.
Cæterum verba hæc sunt prorsus egregia, & de quibus
infinitas laudes grateque agere Arriano cogimur, ut-
pote unica ad invenientiam viam restituendi verborum
Curtii, quæ in ancipiti jacentia nuper etiam contami-
nata sunt ex libro IV cap. 12 de hac ipsa structura.
Hæc Armenii quos minores appellant, Armenios Baby-

lonii, utrosque Belite & qui montes Cossorum incol-
bant, sequebantur. Ortelius in Thesaurio maluit istos
sub vocabulo Bellitarum citare, etsi fateatur alium co-
dicem uno t. Nihil tutius fieri ab Freinshemio pote-
rat, quam silere, ubi nihil videbat præter tenebras.
At quid noster nuperus? inducere ausus est duo il-
la verba *utrosque Belite*, non secus quam ex sese au-
sus est expellere omnem morem, legemque & verecun-
diam: immo & fuit, qua urbanos cives urbis Libyæ
putaret sub signis Alexandri militasse. Id vero melius
est & non æque ridiculum, quam id quo nescio quis
similis gentium spectator Hispanos arcessebat. Deni-
que putidissime exædicati sunt Babylonii Belite. Quan-
ti porci margaritas male tractant! Scripsit Curtius, *u-*
trōsque Arbelite. Hoc gentile agnoscit Stephanus Ἀρ-
βελίται, οἱ κάτοικοι Ἀρβελίται. Hæc Arbela aut urbs aut
vicus dicitur, sed talia illa interpretari decet, ut in-
tegram regionem & κάτοικον æquet, quæ solet voca-
ri Ἀρβελίταις. Jam vero notat Ortelius hanc Arbelitæ
à Plinio censeri eandem quæ interdum vocatur Sitta-
cene vel Palæstine. Quod verum est. Verba Plinii sunt
VI, 27. *Inter hæc gentes atque Mesenem Sittacene est, e-*
adem Arbelitis & Palæstine dicta. Oppidum ejus Sittace
Græcorum ab ortu est, quum ante dixisset Sittacene &
Susianen & Persida includere ab meridie Mediam. Hinc
licet alii scriptores differentiam statuerint, patet satis
eosdem, quos Sitacenos dixit Arrianus, ab aliis &
hinc Curtio appellatos Arbelitas.

60 Κατὰ τὴν Δαρείῳ ἰσὺς τῷ βασιλικῷ] Video vertisse
Vulcanium circa regiam Darii turmam; ut nescio an
idem valuerit Facius, ita eum paulo aliter circa alam
regiam. Certe quum attendo, appellatio regis Persi-
ci, vel maxime nunc otiosa est, neque uspiam voca-
batur ejus βασιλικὴ ἰσὺς, sed semper & solius Macedonis,
ut ex omnibus fere paginis constar. Jam vero nihil
minus verum videtur, quam elephantos circa alam
regiam Darii constituisse. Nempe ab utroque latere Da-
rii dicit statim Græcos mercenarios & Persas, quos u-
tique illic non vocat βασιλικὴ ἰσὺς, collocatos fuisse.
Denique vocola κατὰ quum adhibetur in construendis
aciebus ab Arriano, persæpe non notat circa, sed ma-
nifeste contra, ut omnino hic intelligatur ala regia A-
lexandri, cui fuerint oppositi elephantæ. Sic namque
statim κατὰ τὴν φάλαγγα τῷ Μακεδόνι. Sic paulo ante
κατὰ τὸ δεξιὸν τῷ Ἀλεξάνδρῳ, etsi non diffitear alibi etiam
circa

ἐς πενήκοντα. Τῷ δὲ δεξιῷ οἱ τε Ἀρμενίων καὶ
Καππαδοκῶν ἵππεῖς προσέειλάχατο, καὶ ἄρ-
ματα δρεπατηφόρα πενήκοντα. Οἱ δὲ Ἑλ-
λίως οἱ μισθοφόροι ὡς Δαρείον τε αὐτὸν
ἐκτρέφειν, καὶ ἰὺς ἅμα αὐτῷ Πέγσας, κα-
τὰ τὴν Φάλαγγα αὐτὴν τῷ Μακεδόνων, ὡς
μόνοι δὴ ἀντίρροποι τῇ Φαλαγγί, ἐτάχθησαν.
Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἡ στρατὸς ἐκοσμήθη ὡδε. Τὸ μὲν
δεξιὸν αὐτῷ εἶχον τῷ ἵππεων οἱ ἐταῖροι, ὧν
προσέτεταχτο ἡ ἰλὴ ἡ βασιλική, ἧς Κλείτος ὁ
Δρωπίδης ἱλάρχης ἦν. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἡ Γλαυ-
κίς ἰλὴ ἐχομένη δ' αὐτῆς, ἡ Ἐλπίωνος ἐπὶ
δὲ ἡ Σωπλίδης ἔξ Ἑρμοδώρου ἐπὶ δὲ, Ἡρα-
κλείδης ἔξ Ἀντιόχου ἐπὶ ταύτῃ δὲ, ἡ Δημήτρεως
ἔξ Ἀλθαμείνης ταύτης δὲ ἐχομένη, ἡ Με-
λέαρχος τελευταία δὲ τῇ βασιλικῇ ἰλίδι, ἧς
Ἡρόδοτος ὁ Ἰπποστράτης ἱλάρχης ἦν. Συμ-
πλοῆς δὲ τῶν ἵππων τῶν ἐταῖρων Φιλώτας ἦρχεν ὁ
Παρμενίωνος. Τῆς δὲ Φάλαγγος τῇ Μακε-
δόνων ἐχομένη τῷ ἵππεων ὁρῶν τὸ ἄγγμα
ἐτέταχτο τῇ ὑπασιπῶν, καὶ ἐπὶ τετραοὶ ἄλ-
λοι ὑπασιπῶν ἡγήτο δὲ αὐτῶν Νικάνωρ ὁ
Παρμενίωνος. Τῆς δὲ ἐχομένη ἡ Κοῖνης ἔξ Πο-
λεμικράτους τάξις ἦν. Μετὰ δὲ τῆς, ἡ Περ-
δίκης ἔξ Ὀρόντος, ἔπειτα ἡ Μελέαρχος ἔξ Νεο-
πόλεμος, ἐπὶ δὲ ἡ Πολυσπέρχωνος ἔξ Σιμ-
μίας, ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύντης ἔξ Φίλιππου ταύτης
δὲ ἡγήτο Σιμμίας, ὅτι Ἀμύντης ἐπὶ Μακε-
δονίας ἐς ξυλλογὴν στρατῶν ἐσταλμένος ἦν.
τὸ δὲ θύονυμον τῇ Φάλαγγί τῇ Μακεδόνων ἡ
Κρατερὸς ἔξ Ἀλεξάνδρου τάξις εἶχε. καὶ αὐτὸς
Κρατερὸς ἐξῆρχε τῶν θύονυμων τῶν πεζῶν, καὶ ἵπ-
πεῖς ἐχομένοι αὐτῶν οἱ ξύμμαχοι, ὧν ἡγήτο
Ἐυκλείδης ὁ Λαίχης. Τῶν δὲ ἐχομένων ὡς
ὅτι τὸ θύονυμον κέρως οἱ Θεσσαλοὶ ἵππεῖς,
ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Μελέαρχος. Σύμπαν
δὲ τὸ θύονυμον ἦγε Παρμενίων ὁ Φιλώτας, καὶ ἀμφ' αὐτὸν οἱ τῇ Φαρσηλίῳ ἵππεῖς οἱ κρά-
12 τοὶ τε καὶ πλείστοι τῇ Θεσσαλικῇ ἵππῳ ἀνεστέφοντο⁶³. Ἡ μὲν δὲ ἐπὶ μετώπῃ τάξις Ἀλεξάν-
δρου

te dextrum cornu Armenii equites & Cap-
padoces, currusque falcati quinquaginta.
Græci autem mercenarii utrinque Darium
& Persas ei adstantes cingebant, phalangi
Macedonum oppositi, ut qui soli virtute
pares illis essent. Alexandri autem acies ita
instructa fuit. Dextrum cornu tuebatur e-
quitatus amicorum, ex quo priore loco col-
locata turma regia, cui Clitus Dropidæ fi-
lius præerat. Huic adjuncta erat Glauciz
turma: proxima huic, Aristonis: inde, So-
polidis Hermodori filii: post hanc Heracliti
Antiochi F. ab hac Demetrii Althæmenis fi-
lii: hanc sequebatur Meleagri: ultima vero
regiarum turmarum, illa cui Hegelochus
Hippostrati F. præfectus erat. Univerſo au-
tem equitatu amicorum Philotas Parmenio-
nis F. præerat. At phalangi Macedonicæ,
quæ equitibus conjuncta erat, proxime sta-
tutum est agema scutorum, & ab hoc alii
scutati, quorum dux erat Nicanor Parme-
nionis F. Huic proximum erat agmen Cœ-
ni Polemocratis F. deinde Perdicæ Oron-
tis F. mox Meleagri Neoptolemi F. deinde
Polysperchontis Simmiz F. ab hoc Amyn-
tæ Philippi F. Hujus agminis dux erat Sim-
mias, quod Amyntas in Macedoniam ad
conscribendum militem missus esset. Sini-
stram phalangis Macedonicæ partem tene-
bat agmen Crateri Alexandri F. & Craterus
quidem univerſo peditatu ad sinistrum cor-
nu præerat. Huic proximi erant equites so-
ciorum, quibus præfectus erat Erigyus La-
richi F. Hos proxime sequebantur versus
lævum cornu Thessali equites, quos duce-
bat Philippus Menelai F. Univerſo autem
equitatu sinistri lateris imperabat Parmenio
Philota F. Circa hunc Pharseliorum equi-
tes stabant, qui & præstantissimi & plurimi
ex Thessalico equitatu erant. In hunc modum 12

Alexan-

circa vel in vel ad significare. Denique in principio
capitis 13. plane id dicit, quod volumus. ὡς δὲ Δαρείος
καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, οἷς μισθοφόροι Πέρσας καὶ Ἰνδοὺς καὶ Ἀλβα-
νοὺς καὶ Κάρης οἱ ἀπάσπατοι καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται καὶ αὐτὸν
Ἀλεξάνδρῳ τεταγμένοι καὶ τῇ ἰλὴ τῇ βασιλικῇ.

61 Ἐξ ξυλλογῆς στρατῶν] Quum MS. ille Optimus
tam eximia sui documenta ediderit, opinor non præ-
termittendum esse, quod in eo nunc legatur ἐξ ξυλλο-
γῶν, etsi ea voce collectionem vel conscriptionem signa-
tam fuisse exempla huc usque non probaverint, de quo
forſan aliquid sequetur 14, 7.

62 Φίλιππος ὁ Μενέλαος] In plurimis MSS. immo omni-
bus illis secundi generis legitur Μενέλαος, unde etiam
Faciis dedit Meneli. In August. Μενέλαος, unde etiam
in Latinis statim correxit Vulcanius Menilli, etiam pagi-
na 71 editionis suæ notans V. C. semper aut supra habuit
μενέλαος, quum illa orta videantur ex erronea confusione
litterarum A & Λ. Vera Arriani manus in Optimo ha-
betur Μενέλαος, tanquam maluisset hoc loco dialectum

variare ab eo quod posuit 1, 15 & 111, 25. Sicut ab o-
mnibus præferri potuit Λεωφόρος, etiam ab ipso 111, 21.
Etiam notat Vulcanius ex V. C. Φαρσηλίῳ & mox ἐκ
κυκλήμενοι τὸ σφῶν, quæ nonnisi ex peioribus ipse re-
scivi. Sed cur ita caperant frontem adversus illa Παρ-
μενίων ὁ Φιλώτας? & quod nemo unquam dubitavit, mul-
tis testimoniis ex Arriano adfirmatum eunt, nempe
Parmenionem fuisse Philotæ patrem? Certe Parmenion
fuit pater Philotæ. Quid igitur? an hoc vetat, quo
minus & ipse Parmenion fuerit Philotæ filius, non ejus-
dem (quis enim id non videt?) sed alterius, & qui
Parmenionis filii fuerit avus? An non frequenter no-
mina avorum in nepotibus repetita deprehendas? Non-
ne libro vi & Cyrus dicitur Cambyſis filius, & Cam-
byſes Cyri filius, & utrumque æque recte? Haberet
aliquid momenti in se hæc dubitatio, si ostenderent
Parmenionis patrem alio nomine appellatum fuisse, non
Philotam.

63 Ἀμφ' αὐτὸν οἱ τῇ Φ. ἰ. οἱ κρατιστοὶ καὶ πλείστοι τῇ Θεσ-
σ. ἵππῳ

δρῶ ὡδὲ κεκόσμητο ⁶⁴. Εἰπέταξε δὲ καὶ δοῦν-
ται τὰς φάλαγγας, ὡς εἶναι τὴν φάλαγγα ἀμφότρομον.
καὶ παρηγγέλλετο τοῖς ἡγεμόσι τὴν ὅππιατα μέ-
νων, εἰ κυκλωμένοις ἢ ἐς σφῶν πρὸς τὴν Περσι-
κῆν στρατὸν καὶ πρὸς τὴν Περσικὴν ἐπὶ τῇ Περσικῇ
τοῦ ἐμπάλιν δὲ καὶ ἰσὺς βαρβαρὸς ἐς ἐπιχαμ-
πύ δὲ ⁶⁵, εἰπε ἀνάγκη καὶ λαμβάνειν, ἢ
ἀναπύσαι ἢ ἐξυγχεῖσθαι τὴν φάλαγγα. Κατὰ
μὲν τὸ δεξιὸν κέρασ ἐχόμενοι τὴν βασιλικὴν ἰλιν
τὴν Ἀγριανὴν ἐτάχθησαν οἱ ἡμίσεις, ὧν ἡγεῖτο
Ἀττάλῳ, καὶ μὲν ἰσὺς οἱ Μακεδόνες οἱ τοξό-
ται ⁶⁶, ὧν Βελισσὸς ἡγεῖτο. ἐχόμενοι δὲ τὴν τοξο-
τῶν, οἱ δεξιῶν καὶ ἐχόμενοι ξένοι ⁶⁷, καὶ ἄρχων
ἰσὺς Κλέανδρῳ. Προετάχθησαν δὲ τὴν τε Ἀ-
γριανὴν καὶ τὴν τοξοτῶν οἱ τε πρὸς τοξοτῶν ἰππεῖς ⁶⁸
καὶ οἱ Παιόνες, ὧν Ἀρέτης καὶ Αἰετὼν ἡγεῖτο.
Συμπάντων δὲ πρὸς τὴν μέτωπον ἦσαν οἱ μαχο-
φόροι ἰππεῖς, ὧν Μενίδας ἡγεῖτο. Τῆς δὲ βασι-
λικῆς ἰλιν καὶ τῶν ἄλλων ἐταίρων πρὸς τὴν μέτωπον
ἦσαν τῶν τε Ἀγριανὴν καὶ τῶν τοξοτῶν οἱ ἡμί-
σεις, καὶ οἱ Βαλάρκων ἀκονηταί. ἔτοιχοι ἄρ-
ματα δρεπανηφόρα ἐτετάχθη. Μενίδα δὲ καὶ
τοῖς ἀμφὺ αὐτὸν παρηγγέλλετο, εἰ περὶ πρὸς τοῖς
οἱ πολέμοι τὸ κέρασ σφῶν, ἐς πλάγης ἐμ-
βάλλειν αὐτὸς ἐπιχαμπαίτας. Τὰ μὲν ἐπὶ τῇ
δεξιῇ κέρασ ἔτι ἐτετάχθη Ἀλέξανδρῳ. Κα-
τὰ δὲ τὸ ἐξωμῶν, ἐς ἐπιχαμπύ, οἱ τε
Θεῶν ἐτετάχθη, ὧν ἡγεῖτο Σιλάλλης. Καὶ
ἐπὶ ἰσὺς οἱ ἐξυμμαχοὶ ἰππεῖς, ὧν ἡγεῖτο Κοί-
ραν. Εἰπέ δὲ οἱ Ὀδρύσαι ἰππεῖς, ὧν ἡγεῖτο Ἀγρίων ὁ Τυρίμμος. Συμπάντων δὲ ταύτην
πρὸς

Alexander aciem à fronte instruxit. Alium
vero etiam ordinem superadjecit, ut anceps
ac versatilis phalanx esset, traditis mandatis
ducibus ejus agminis quod superaddiderat,
ut si circumveniri suos à Persico exercitu
cernerent, retrorsum conversi barbaros ex-
ciperent, ita sese flectentes, ut & laxare &
coartare phalangem, si necessitas aliqua id
postularet, possent. Ad dextrum quidem
cornu proxima regiæ turmæ collocata erat
Agrianum pars altera, quos Attalus duce-
bat. Post hos Macedones sagittarii, quibus
præerat Briso. Sagittariis adjuncti erant ii
quos veteranos externos nominant, quorum
dux erat Cleander. Ante Agrianas positi
erant equites antecursores & Pæones, quos
Areteas atque Aristo ducebant. Universis au-
tem præstituti erant equites mercenarii, Me-
nida duce. Regiæ autem turmæ aliisque
amicis præposita erat Agrianum & sagitta-
riorum pars altera, & jaculatores quibus
Balacrus præerat, adversus currus falcatos
dispositi. Porro Menidæ & iis quos circa se
habebat, imperatum est, ut si hostes cornu
suum circumequarent, ex transverso in eos
irrumperent. Et hæc quidem in dextro cor-
nu ita sunt ab Alexandro constituta. Ad læ-
vum vero cornu reflexâ acie Thraces collo-
cati sunt, quos ducebat Sitalces. Post hos
equites auxiliares, quibus præerat Cœra-
nus. Ab his Odrysæ equites, ductore Aga-
thone Tyrimmæ filio. Universis autem hac
partē

⁶⁴ *ἐπεταχθήσαντο*] In MS. uno *ἐπεταχθήσαντο*, quomodo &
Basileenses dederunt, sed in Optimo libro id verbum
plane omisissimum est, & vix dubitandum quin merito.
Nam & libro I dixit τοῖς στρατοφύλαξι καὶ τοῖς ἀμφὺ αὐ-
τοῖ ἐταίροις.

⁶⁵ *ὡδὲ κεκόσμητο*] In uno erat *ἐκεκόσμητο*, ut & in
V. C. notaverat Vulcanius; sed in Opt. & dupbus aliis
ὡδὲ κεκόσμητο. In eodem Opt. erat *παρηγγέλλετο*, non *πα-
ρηγγέλλετο*, ut circa finem capituli 14 repetitur *ἡ πρὸς πα-
ρηγγέλλετο αὐτοῖς*. Deinde etiam non πρὸς τῇ Περσικῇ, sed
ἐπὶ τῇ.

⁶⁶ *ἐπιχαμπαίτας* δὲ] Parum caute in hoc loco ver-
tendo se gesserunt Vulcanius simul ac Facius, non se-
cus ac si de una modo conversione ageretur: & quid in
hoc negotio differt *convertere* & *flectere*? Facile quod
dico apparebit, si hæc ad ipsos comparentur *conversi
vestro* (hoc est toto corpore) *barbaros exciperent*; in ob-
liquum vero (vel latera sc. conversi) *si necessitas ali-
qua postularet, aut laxare, aut coartare* &c. Sic e-
nim interpretatio est integra. Vult enim, ut non mo-
do ab posteriore parte exciperent Persas, sed etiam ex
obliquo & lateribus, ut ad illa se converterent, si in-
de accederent hostes.

⁶⁷ *Μακεδόνες οἱ τοξόται*] Non quidem nego potuisse
etiam Macedonas esse sagittarios. Sed quum nusquam
præterea eorum in his libris Arrianus meminerit, ac
Curtius quoque tam diserte referat, *Hic Agriani erant,
quibus Attalus præerat, adjunctis sagittariis Cretensibus*,
non possum non testatum relinquere, videri mi-
hi aliquid mirifice aut suspectum aut memorandum in
his verbis. Si ex libro primo revisas capp. 5 & 6 &

15 & 29, si etiam libro II caput 20, cernes Ἀγριανὴν καὶ
τοξόταις junctim semper positos, sine tali differentia:
quam tamen nunc inductam videtur significare hic spe-
cialis locus, ut quum adeo multos ex Asia jam admi-
ssisset militia Macedonica peritos arcuum & sagittarum,
augeri & discerni corpora eorum & nomina placuerit.
Id quod perspicue videntur indicare sequentia.

⁶⁸ *Ἀρχαῖοι καλόμενοι ξένοι*] Quos veteranos externos no-
minant. Putes quosdam Ἐπιοχίους fuisse, ut erant Ἐπιο-
χίους, Ἐπιοχίους. Quos tamen mirum est nunc de-
mum commemorari, & nusquam vel ante vel posthac.
Vide, an non potius hi essent nominandi omnium re-
centissimi; quum hoc sit tempus, quo quatuor mil-
lia Græcorum ex Peloponneso à Cleandro adducta le-
gimus lib. II cap. 20, qui ipsi potuerunt fuisse. Nec
enim suspicari liber Ἀρχαῖοι. Agnoscamus ergo non in
sagittariis modo contigisse mutationem, sed etiam ag-
mina τὴν ξένοι accepisse aliquid peculiare, ut distingue-
rentur in præfatos, qui ex Macedonia cum rege ierant,
& novellos nunc adscitos.

⁶⁹ *Οἱ τε πρόδρομοι ἰππεῖς*] Sic rursus cap. 21 τὴν προ-
δρόμους ἰππεῖς. Sed tamen ab Opt. abest vox postrema.
Habuiamus equidem supra cap. 8 *ἀνελθόντων τῶν βασι-
λικῆν ἰλιν... καὶ τῶν προδρόμων τῶν Παιόνων*. Quod autem noster
postea ex Gandensii libro legit *οἱ Βαλάρκων ἀκονηταί*, mi-
rum, si non in eo lateat aliquid φωνητικόν, & Gandensii
ille liber sint notæ Freinsheimii ad Curtium IV, 13, 28,
qui & ipse indecenter Loccenii meritum celavit: is enim
solus, quicquid garriant, primus auctor est: non MSSi,
qui omnes in vitiosum conspirant.

πρωτότατος ἢ ξενικὴ ἵππων ἢ τῷ μοδοφόρῳ, ὡς Ἀνδρόμαχος ὁ Ἰέρωνος ἤρχεν. Ἐπὶ δὲ τοῖς σκυλοφόροις, οἱ δὲ τὸ Θράκης πεζοὶ ἐς Φυλακίῳ ἐτάθησαν. Ἡ πᾶσα δὲ στρατὸς Ἀλεξάνδρου, ἵπποισι μὲς ἐπὶ αὐτοῖς, πεζοὶ δὲ 13 ἀμφὶ ταῖς πύλαις μυριάδας. Ὡς δὲ ὁμῶς ἦδη τὰ στρατόπεδα ἐγένετο, ὥσθι Δαρειῶν, καὶ οἱ ἀμφὶ αὐτῶν, οἱ τε μυλοφόροι Πέρσαι, καὶ Ἰνδοί, καὶ Ἀλβανοί, καὶ Κάρες οἱ ἀνάσπατοι, καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον ἰσχυρομένους καὶ τὴν ἰλίῳ τῇ βασιλικῇ. Ἡ γὰρ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτῷ Ἀλέξανδρου μάλλον⁶⁹, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντιπαρήσαντες, ὑπερφύλαγες ἐς πολὺ ἐπὶ τῷ σφῶν ἐωνύμῳ. Ἡ δὲ ἰεοὶ τῷ Σκυθῶν ἵπποισι παρὰ πύλους ἡπὶ τῷ τῷ πρῶτῳ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τὰ ξέως. καὶ Ἀλέξανδρος ἐπὶ ὁμῶς ἦγεν ἐπὶ δόρυ, καὶ ἐγγὺς ὡς τὸ ἐξαλλάσσειν⁷⁰ τὸ ὠδοντοποιούμενον πρὸς τὸν Περσῶν χῶρον. Ἐνθα δὲ δῖος Δαρειῶν, μὴ πρὸς ἡσυχίαν ἐς τὰ ἔχοντα, ἀλλὰ τῷ Μακεδόνων ἀγέῃ σφίσι γενῇ τὰ ἄρματα, καλεῖ τὸν πρὸς τὸν ἀγῶνα ὡς ἐωνύμῳ πρὸς τὸν πύλον τὸ κέρας τὸ δεξιὸν, ἢ Ἀλέξανδρος ἦγε, ὅς μιν ἐπὶ πρῶτον αὐτῶν ἐξαγειν τὸ κέρας. Τὸ δὲ γενόμενον, Ἀλέξανδρος ἐμβάλλει κελύβη ἐς αὐτῶν, τὸς μοδοφόρους ἵππους, ὡς ἡγεῖτο Μενίδας· ἀνελκράμνουντες δὲ ἐπὶ αὐτῶν οἱ τε Σκύθαι ἵπποι καὶ τῷ Βακτριῶν οἱ ξυπτεγμῶνοι τοῖς Σκύθαις, ἐκθλίβουσιν ὀλίγους ὄντας πολλὰς πλείονες. Ἀλέξανδρος δὲ τῶν⁷¹ πρὸς Ἀρέταν τε Παίονας

parte præpositi sunt equites exteri mercenarii, quibus præfectus erat Andromachus Hieronis F. Impedimentis Thracum peditatus præsidio positus est. Erat autem totus Alexandri exercitus, equites ad septem milia, pedites circiter XLIII. Postquam vero 13 jam propiores inter se exercitus facti sunt, videbatur Darius, & qui circa illum erant, melophori Persæ, Indi, Albani, Cares anaspasti, & Mardi sagittarii adversus ipsum Alexandrum turmamque regiam sese opposuisse. Alexander magis versus dextrum cornu aciem ducit. Persæ contra procedunt, ad sinistrum cornu phalangem circumducunt. Jamque fere Scytharum equitatus eos qui Alexandri agmini præstituti erant attigerat, Alexander tamen nihilominus in dextrum cornu ducebat, jamque propemodum ad eum locum pervenerat, quem Persæ adæquaverant: quum Darius metuens ne Macedonibus ad loca non plana progressis, currus falcati inutiles sibi fierent, jubet ut qui ante sinistrum latus positi erant, dextrum cornu circumequiterent, qua Alexander suos ducebat, ne producendi longius cornu Alexandro facultas esset. Quo facto Alexander equites mercenarios, quos Menidas ducebat, invadere eos jubet. Sed quum Scytharum equites, & qui ex Bactrianis Scythis conjuncti erant, ex adverso acriter in eos invehentes extunderent illos paucos ipsi multo plures, Alexander Aretam

69 Ἡ γὰρ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτῷ Ἀλέξανδρου μάλλον] Alexander magis adversus dextrum cornu aciem ducit. Qua versione nihil aliud præstitit Vulcanius, nisi ut ex falsa Faciana fecerit dubiam, ita tamen ut & ipsa in falsam recidat. Quod enim illud cornu dextrum, adversus quod aciem ducit Alexander? id non potest aliud esse præter hostile: at sic Facius, adversus dextrum Darii cornu longius producit aciem. Id vero palam falsum, palam contrarium est verbis Arriani, qui non Δαρειῶν, sed αὐτῶν dicit. Sic omnia perperam. Verre: Alexander magis dextram partem versus duxit. Et quare id fecerit manifestum est ex Curtio, nempe ob murices indicatos: ideo scribit ille, Alexander cum insidiarum locum circumiret, & Darii, qui levum cornu tuebatur, occurreret. Neque etiam sequentia sic intelligenda erant, Persæ contra procedunt (id non est ἀντιπαρήσαντες) ad sinistrum cornu phalangem circumducunt, (nondum agitur de circumducenda phalange; id enim statim datum Darii imperat) sed Persæ pari modo se extendunt, ita ut sinistram ipsorum cornu multo longius porrigerent. Mox etiam in Optimo erat ὑπερφύλαγες πολὺ, non ἐς πολὺ.

70 Ἐγγὺς ἢ τὸ ἐξαλλάσσειν] Vulcanius, jamque propemodum ad eum locum pervenerat. Miserrime ad Faciana ac jam prope erat, ut locum excederet, quem Persæ æquaverant, quæ sunt præstantissima & verissima.

71 Ἀνελκράμνουντες δὲ ἐπὶ αὐτῶν οἱ τε Σκύθαι ἵπποι καὶ τῷ Βακτριῶν οἱ ξυπτεγμῶνοι τοῖς Σκύθαις, Ἀλέξανδρος δὲ τῶν &c.] Mire intricatus locus, & si ullus, desperata medicina proditus. Quantum video, hujus vulgatæ auctor est Vulcanius; quam tantum abest, ut adeo so-

mnolente sequi debuerit nuper editor, ut contra subsistere nullo modo posse dicendum sit. Non enim licet Vulcanius arrepto opportune subsidio ex Latina constructione quum invaderentur aliquo modo ea composuerit, ut sine offensa legi possint, idcirco Græcis satisfactum est. Quæ quidem sic exhibentur, ut necessario fateri oporteat vel periisse aliqua, vel debuisse concipi hoc modo ἀνελκράμνουντες * τῷ τε Σκύθαις ἵπποις καὶ τῷ Βακτριῶν οἱ ξυπτεγμῶνοι, Ἀλέξανδρος &c. quod penitus in Latinis etiam exprefit Vulcanius. In MSS. quos versavi, ludi apparent satis insipidi, & tamen nusquam majore consensu in discrepantibus supplementis. Nam post vocem Σκύθαις adjecta in duobus erant talia ἐκθλίβουσιν καὶ ἐκθλίβουσιν οἱ βαρβαροί: quod totum quum exprefserint quoque Basileenses, quæ libido aut Vulcanii ista aut Stephani, ut tot voces ab eis expellerentur? In alio reperi ἐκθλίβουσιν καὶ ἐκθλίβουσιν οἱ βαρβαροί, quod ipsum novissime ex V. C. adscripsit quoque Vulcanius. Unde prorsus videtur interpolavisse quoque nonnihil versionem suam Facius. Ceterum Scythis ac Bactrianis equitibus, qui Scythi juncti erant, in se (hoc intelligi nequit) ex adverso acriter invectis, impetum non tulerunt. In alio illud ἐκθλίβουσιν erat omissum, sed postea superscriptum. Quæ sicuti nihil juvant, & ex sequentibus videntur erronee revocata, tamen, quum sic omnes hærent, an non mirari libet Gaudenses & Richelianos libros, qui sic jactantur, altum in loco tam miserabili velut soporatos silere? Inexplicabiles profecto essent hæc erraticæ ineptiæ, nisi succurreret liber Optimus; ex quo solo videor restituere posse quod excidit, quodque ab Arriano venit. Nempe ille sic habet

ἡ τῆς ξείνης ἐμβαλὼν τοῖς Σκύθαις ἐκέλευσε
 ἡ ἐκκλίνουσα οἱ βάρεσσαι. Βάκριοι δὲ οἱ ἄλ-
 λοι⁷² πελάσαντες τοῖς Παιούσι τε καὶ ξείνοις, ἴσως
 περὶ τῶν Φθύνων ἤδη ἀνέτρεψαν ἐς τὸ μάχην,
 καὶ τὸ ἰσπομαχίαν ξυστήσαν ἐποίησαν καὶ ἐπι-
 πτοὶ μὲν πλείονες ἢ Ἀλεξάνδρου, ἰσὶν τε πλήθι τῶν
 βαρέων βιαζόμενοι, καὶ ὅτι αὐτοὶ τε οἱ Σκύ-
 θαι καὶ οἱ ἴπποι αὐτοῖς ἀκριβέστερον ἐς φυλακὴν
 πεφραγμένοι ἦσαν. Ἀλλὰ καὶ ὡς τὰς τε περὶ
 βολὰς αὐτῶν ἐδύχοντο οἱ Μακεδόνες, καὶ βία
 καὶ ἵλας περὶ πόντες⁷³ ἐξώθη ἐκ τῆς πα-
 ξεως. Καὶ ἐν τῷ τῷ ἄρματι τῷ Ἀρεπνη-
 φόρῳ ἀφῆκαν οἱ βάρεσσαι καὶ αὐτὸν Ἀλέ-
 ξάνδρου, ὡς ἀκαταρξάροντες αὐτὸν τὸ Φάλαγ-
 γα. καὶ ταύτην μάλιστα ἐφύδασαν. Τὰ μὲν γὰρ
 ὅθιως ὡς περὶ σφύρετο, κατηκόνισαν οἱ τε Ἀ-
 γριάνες, καὶ οἱ ξυὼν Βαλάκρῳ ἀκούσαντες, ὁ περὶ
 πεταγμένοι τὸ ἰσπὸν τῶν ἑταίρων. Ἐὰν δὲ τῶν
 ῥυτῆρων ἀνιλαμδανόμενοι, ἴσως τε ἀναβάτας
 κατέσπον, καὶ ἴσως ἰσπὸν περὶ σφύρεται ἐκοπὸν
 ἐπὶ δὲ αὐτὸν διεξέπεσε ἄρμα ἄρμα. διέχον γὰρ,
 ὡς περὶ παρὴν γελτο αὐτοῖς, ἵνα περὶ σφύρεται
 ἄρμα. καὶ ταύτην μάλιστα ἐφύδασαν αὐτὰ
 σῶα⁷⁴, καὶ οἷς ἐπηλάθῃ, ἀβλαβεῖς διελθεῖν.
 ἀλλὰ καὶ τῶν οἱ τε ἰπποκόμοι τῶν Ἀλεξάνδρου
 στρατῶν, καὶ οἱ ὑπασι τῶν βασιλικῶν ἐν ἑταί-
 ρισιν. Ὡς δὲ Δαρειὺς ἐπὶ ἦγεν ἡδὴ τὴν Φάλαγ-
 γα πᾶσαν, ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος Ἀρέταν
 μὲν κελεύει ἐμβαλὼν τοῖς περὶ σφύρεται τὸ κέ-
 ρας σφῶν τὸ δεξιόν, ὡς ἐς κύκλωσιν αὐτὸς δὲ
 τῶν μὲν ὅτι κέρως ἴσως ἀμφ' αὐτὸν ἦγε. Τῶν
 δ' ἐκδοθησάντων ἰππέων τοῖς κελευμένοις τὸ
 κέρως σφῶν τὸ δεξιόν⁷⁵, περὶ σφύρεται τὸ
 πρῶ-

retam cum Pæonibus & exteris in Scythas
 invehi imperat. Et barbari quidem pedem
 retulerunt: Bactrii alii Pæonibus atque ex-
 teris propinqui, suos in fugam verfos ad
 pugnam retrahunt. commissioque ibi eque-
 stri prælio complures ab Alexandri parti-
 bus cadunt, tum quod multitudine barba-
 rorum premerentur, tum etiam quod Scy-
 thæ & eorum equi tutioribus armis muniti
 essent. Sed vel ita Macedones eorum im-
 petum sustinebant, & in turmas regias ma-
 gnâ vi invecti earum ordines turbantur.
 Barbari contra currus falcatos adversus A-
 lexandrum immittunt, eo consilio ut pha-
 langem disturbarent. quâ in re maxime spe
 suâ frustrati sunt. Statim enim atque cur-
 rus emittebantur, partim Agrianes eos telis
 excipiebant, simulque jaculatores quibus
 Balacrus præerat, amicorum equitatu præ-
 stituti; partim loris comprehensis, fessores
 è curribus deturbati, equique circumventi
 ac cæsi sunt. Nonnulli etiam per medios
 ordines pervaserunt. Laxabant enim se,
 prout imperatum erat, câ parte quâ cur-
 rus impetum facerent: atque ita factum est,
 ut & currus salvi, per illos etiam in quos
 ferebantur salvos pervaderent. Cæterum
 etiam hos magistri equitatus Alexandri, &
 scutati regii in suam potestatem redege-
 runt. Postquam vero Darius universam
 phalangem admovit, Alexander Arctam in
 eos immittit, qui ad dextrum suum cornu
 equitatum circumveniendo animo ducebant:
 ipse interea suos in cornu agebat. Cæte-
 rum ut vidit equites, qui suis jam ad dex-
 trum cornu in fugam inclinatis auxilio
 erant,

habet οἱ ἐπιταγμένοι τοῖς Σκύθαις ἐκκλίνουσαν ὁλίγην ὄντας
 πολλὰ πλείονες. Ἀλεξάνδρος δὲ τὸς &c. Verbum illud
 ἐκκλίνουσαν vel ἐκκλίνουσαν ullam bonam sententiam huc
 asserere non potest, quod proprium est eorum qui fu-
 giunt pro victis. At Scythæ hi & Bactrii, quos Cur-
 tius Massagetæ equites vocat, sunt victores tam ex
 Arriano quam Curtio, unde non ferentibus Scytharum
 impetum mercenariis Alexandri & Menedæ, jubet A-
 retam & Pæonas opitulari. Itaque si pro eo verbo mi-
 nima mutatione scribamur ἐκκλίνουσαν, erit omnibus
 modis integerrima narratio; quod idcirco admittere non
 dubitavi.

72 Βάκριοι δὲ καὶ ἄλλοι] Leve dictu mendum, sed
 quod omnem sententiam maculat. Qui enim sunt illi
 Bactrii alii? Certe ἄλλοι multos indeterminate si-
 gnificant; atque adeo universam Persarum aciem: &
 quam subito Bactrii Pæonibus propinqui victi pedem-
 que referentes nunc suos in fugam verfos ad pugnam retra-
 hant? Mirifica fata! Sed ut absurditas omnis evitetur, mo-
 nemus omnino legendum ex Optimo libro, Βάκριοι δὲ οἱ
 ἄλλοι. Nempe Βάκριοι illi ἴπποι in iustæ aciei parte fini-
 stra collocati, quibus præpositi fuerant isti Σκύθαι τοῖς
 πρῶτοις καὶ Βακτριανῶν ἐς χιλίους, qui paulo ante fugerunt. Sic
 plane & Curtius. Interim Ἀρετὴν Scytharum, qui impe-
 dimenta diripiebant, duce occiso, gravius territis insta-
 bat. Supervenere deinde missi à Dario Bactriani, pu-
 gnaque vertere fortunam. Multi ergo Macedonum pri-

mo impetu obtriti sunt. Sed etiam notandum est,
 quia Vulcanium in infima ora scripsisse video V. C.
 semper habet Ἀρέταν, me in omnibus semper invenisse
 Ἀρέτην.

73 Καὶ βία κατ' ἱλὸς προσέειπε τῷ] Vulcanius: *in tur-*
mas regias acriter invecti. Non fastidio. Nam id sece-
 runt quidem; sed an exprimant Græca verba, id du-
 bito. Nam & regiarum in Græcis nulla mentio, sicut
 etiam non conveniunt; & licet κατὰ possit notare, *ad-*
versus, contra, in, ita κατ' ἱλὸς videtur positum pro
 ἱλαθῶν. Propterea vide an non præstet vertere, *in tur-*
matim magna vi invecti. Sane turmæ regiz non magis
 sunt Scythæ, & Bactrii, quam Pæones & mercenarii
 equites Alexandri. Non attenderunt, quid hoc loco
 esset κατ' ἱλὸς. Eadem constructio v. 15 καὶ ἐπὶ μὲν ὅντων,
 ἀλλὰ κατ' ἱλὸς ἰσοδυναμῶν, ubi vertit idem *turmatim.* Sic
 κατὰ λόγους 14, 2 per singulas cohortes. Facius in editio-
 ne Basilicensi Macedones aliis regiis adiuncti acriter in-
 vecti. Longe ab Arriano, sed voluit scribere *alis regiis.*

74 Ἀὐτὰ σῶα] Ut posthac facebant illa, quibus qui-
 dam libri infuscati sunt, scribere ex Optimo *σῶα* τε *σῶα*.
 In quibus Arrianum agnoscas vel ex solis istis cap. 35
 in Indicis καὶ αὐτοὶ τοῖς σῶα ἴσως καὶ ὁ στρατός. Paulo ante
 edidi ἰσφῆκαν ex Optimo codice pro vulgato *ἀφῆκαν.*

75 Εὐκοπήθησαν ἰππῶν τοῖς καλυμμένοις τὸ κέρως σφῶν
 τὸ δεξιόν] Duo hic potissimum diu cogitavi & miratus
 sum. Primum, quomodo hinc istam versionem pos-
 tueria

πρώτης Φάλαγγος τῆς βαρβάρων, ὅτι πρέ-
ψας ἔτι τὸ διέχον, καὶ ὡς τὸ ἐμβολοῖ ποιήσας τὸ
τε ἴππων τὸ ἐπαιεῖν καὶ τὴν Φάλαγγα τὴν ταύ-
την τετραγώνου, ἥγε δρόμῳ τε καὶ ἀλαλαγμοῖς
ὡς ὅτι αὐτὸν Δαρεῖον. Καὶ χρονοῖ μὲν ἵνα ὀλί-
γων εἴη χρόνος ἡ μάχη ἐγένετο. Ὡς δὲ οἱ περ-
πεῖς οἱ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξαν-
δρος θύρῳσις ἐγένετο, ὠθισμοῖς τε χρο-
νοῖς, καὶ τοῖς ξυτοῖς τὰ πρὸς ὅσα τῶν Περσῶν
κόπτοντες, ἡ τε Φάλαγξ ἡ Μακεδονικὴ πυκνὴ
καὶ ταῖς σαλίστασι περικυβῆα, ἐμβέβληκεν ἡδὴ
αὐτοῖς, καὶ πάντα ὁμῶς ἐδυνάει καὶ παλαφο-
βερῶν ὡς Δαρεῖον ἐφαίνετο, πρῶτος αὐτὸς
ὅτι πρέψας ἐφύγει· ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ περ-
πεῖς οἱ ἀμφὶ τὸν Περσῶν τὸ κέραν, ἐμβάλλοντες ἐς
αὐτὸς θύρῳσις τῆς ἀμφὶ Ἀρέταν. Ταύτη
μὲν δὴ τῶν Περσῶν φυγὴ κατέσχευεν· καὶ οἱ Μα-
κεδόνες ἐπεπύκνωσαν ἐφ' ὅσον τὴν φάλαγγα.
Οἱ δὲ ἀμφὶ Σιμμίαν καὶ ἡ τὴν ταῖς ἐκεί-
σι συσχεομένης Ἀλεξάνδρου διωκτοὶ ἐγένοντο ἐς
τὸ διώξιν, ἀλλ' ὅτι πρὸς αὐτὴν τὴν Φάλαγγα αὐ-
τῶν, ἡγωνίζοντο, ὅτι τὸ θύρῳσις τῶν Μακεδόνων
πυνεῖσθαι ἤγχετο. Καὶ ταύτην τὴν φάλαγγα
καὶ αὐτοῖς τὴν ταῖς, καὶ τὸ διέχον διεκ-
παίον τῶν ἱππῶν καὶ τῶν Περσῶν ἴππων,
ὡς ὅτι ἐκ σκευοφόρων τῶν Μακεδόνων· καὶ τὸ
ἐργον ἐκείνῳ κατεπύκνωσεν. Οἱ τε γὰρ Πέρσαι
θεασίως προσέκειντο ἄνθρωποις τοῖς πολ-
λοῖς, καὶ ἐπὶ προσδοκίᾳ ὅτι σφᾶς διεκπε-
σθῆναι ἵκασθαι, ἀγχοφάντας διπλῶς τὴν Φά-
λαγγα καὶ οἱ ἀιχμαλῶται βάρεσσαι, ἐμβά-
λλοντες τῶν Περσῶν, ξυπεπύκνωσαν καὶ αὐτοῖς τοῖς
Μακεδόσιν ἐν ὧν ἐργῳ. Τῶν δ' ὅτι τετραγώνου
τῆς πρώτης Φάλαγγος οἱ ἡγεμόνες, ὁ δὲ ἡγε-
μα-

erant, priores phalangis barbarorum ordines nonnihil rupisse, eo repente conversus qua abruptio patebat, cuneatâ acie, ex equitatu amicorum & phalange quæ eo loco constituta erat, factâ, concitato cursu ingentique clamore sublato in Darium ipsum fertur. Atque exiguo quidem tempore manu pugnatum est: quum vero equites qui circa Alexandrum erant, atque adeo ipse Alexander magnâ vi premerent, gravissimisque ictibus atque hastis Persarum ora ferirent, & Macedonum phalanx conferta ac sarissis horrida in eos irrueret, omniaque Dario, (cujus animum jam multo ante Alexandri metus ac terror infederat) deplorata viderentur, primus ipse terga vertit. Magno etiam terrore perculsi erant Persæ qui cornu circumequitabant, Areta gravem in eos impetum faciente. Ingens hac parte Persarum fuga erat, & Macedones insequentes magnam fugientium stragem fecere. Simmias vero cum suo agmine non amplius Alexandrum Persarum terga prementem sequi poterat, sed phalangem sistens pugnat: quoniam finistrum Macedonum cornu laborare nuntiabatur. Eâ enim parte, rarefactâ nonnihil acie, quâ vacuum spatium ob laxatos ordines erat, Indorum nonnulli Persæque equites ad ipsâ Macedonum impedimenta penetrarant: acerrimeque ibi pugnatum fuit. Persæ enim audacter in Macedones fe- rebantur, inermes plerisque, neque expectantes fore ut pauci in se irruerent, duplicatâ phalange perfractâ. Barbari quoque captivi Persarum impetum in Macedonas conspicati, in medio pugnae & ipsi in Macedonas conversi sunt. Duces vero Macedonum qui primæ phalangi superadditi erant,

zuerit concinnare Vulcanius, equites qui suis jam ad dexterum cornu in fugam inclinatâ auxilio ierant, (sic opinor voluit, non erant) etsi hæc sint pura puta Fatiata, si tres voces exemeris. Alterum, quid hic faciat vox καυμένοις, omnibus editionibus eam exhibentibus. Nusquam sane Arrianus ita dexterum Alexandri cornu inclinatam in fugam tradidit, ut solummodo illud dependeret ex Menidæ mercenariis, quos ab Scythiis & Bactriis pressos dixit. Deinde quo subito modo potuerunt illi equites, qui nihil aliud nisi suis ad dexterum cornu in fugam inclinatâ auxilio ierant, ipsius phalangis etiam ordines aliquos rumpere? Quare minima mutatione reponendam καυμένοις, hoc est, equites, qui contra insistentes dexterum suorum cornu auxilio ierant. Sententia sic utique absolvitur. Sed ex sunt horum studiorum delicæ, ut vel summo vere similes conjecturæ & minimam mutationem passæ delirent, nec tangerent ipsam auctoris manum non reprehendendam nisi auxilio & interventu codicis antiqui. Id certe hoc loco docemur. Nam quum videri posset conjectura ista vel verissima, ut quæ & sententiam absolvar optime, & ad priscam lectionem accedat proxime, atque etiam in ea confirmaretur ab gregario cumulo vetustorum librorum, in quibus nullam variationem sed plane id quod editur, annotabam, (ut sic καυμένοις viderentur innuere omnino existisse ex verbo

καυμένοις) tamen tandem coactus fui eam damnare, quando verissimam scripturam mihi suggererebat Optimus codicum. Scribendum enim καυμένοις vertendumque equites, qui contra circumvenientes dexterum suorum cornu auxilio ierant. Hos illi facile repulerunt, & nacti occasionem nonnihil turbaverunt ipsos aciei ordines. Particula vero σφῶν ignoratur ab eodem præstantissimo exemplari.

76 Καὶ πάλαι φοβερῶν] Opt. πάλαι ἢ φοβερῶν non otiosa accessione. Quomodo propterea loquutus fuit 1, 7 Λακεδαιμόνιοι τε πάλαι ἢ τὰς γυναικας ἀφισπύκοντες. Et 19, 7. Καὶ τὸν δὲ δῆλον εἶναι πάλαι ἢ ἀχθόμενοι, ubi tamen eandem particulam idem codex Optimus non agnoscit. Idem mox τὸ περὶ Ἀρέταν non ἀμφὶ. Sic contra cap. 17 ὑπὸ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον habent alie vulgatæ, ubi in MSS. tam reliquis quam Optimo atque etiam in editione Basilensi est ἀμφὶ Ἀλέξανδρον. Nec cunctandum est, quia obsequamur vetustis codd. Quæ autem paulo antecedunt οἱ περισπύκοντες τῶν Περσῶν τὸ κέραν, quum recte ab Vulcanio versâ & intellectâ esse sciamus, tamen vir bonus post mutavit sententiam, posita distinctione post Περσῶν non post κέραν, & interpretationem hanc adscripsit Perculsi erant Persæ Darium circumequitantes, Areta fortiter in ipsos cornu immittente. Sed perperam.

77 Θρασύως προσπίπτει] In Opt. ἰνέειτο.

78 Επισπύκοντες τῇ πρώτῃ] Vulcanius qui primæ phalan-

μαθόντες τὸ γνώμῳ, μετὰβαλόντες (ἢ πα-
ρήγαλτο αὐτοῖς) ἔτι τὰξιν, ὅτι γίγνοντι) χι-
νῶν τοῖς Πέρσαις, καὶ πολλὰς μὲν αὐτῶν αὐ-
τῷ ἀμφὶ τοῖς σκιδροφόροις ξυνεχόμεναι ἀπέ-
κτειναν· οἱ δὲ αὐτῶν ἐκλίναντες, ἐφθον. Οἱ
δ' ὅτι τὸ δεξιὸν κέραν τῷ Περσῶν, ὅπως δ'
Φυγῆς δ' Δαρεῖς ἠδὲ μέντοι, περὶ πύσσας
τὸ Ἀλέξανδρον θύοντων, χιτῶνας τοῖς ἀμφὶ
15 ἑ Παρμιόνασι ἐπέβαλον. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀμ-
φιβόλῳ τὰ πρῶτα γενομένων τῶν Μακεδόνων,
πέμπει Παρμιόνην παρ' Ἀλέξανδρον σπεύδον
ἀγγεῖλαι, ὅτι ἐν ἀγῶνι ξυνέχῃ τὸ χεῖρ
σφῆς, καὶ βοηθεῖν δεῖ. Ταῦτα ὡς ἐξηγήθη Ἀ-
λέξανδρῳ, ὃ μὴ δύναιτο ἐπιπεσεῖν· ὅτι
ἐπείθετο δὲ σὺν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐταίρων, ὡς ὅτι
τὸ δεξιὸν τῶν βαρβάρων ἦγε δρόμῳ. Καὶ πρῶ-
τα μὲν τοῖς Φρύγῃσι τῶν πολέμων ἰσχυρῶσι,
τοῖς τε Παρθυαίοις, καὶ τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ οἷς, καὶ
Πέρσαις τοῖς πλείστοις καὶ κρατίστοις ἐμβάλλει· καὶ
ἰσχυρομαχία αὕτη κατεπεσάτη ἔπαυσε ἔρ-
γε ξυνέστη. Ἐς βάθος τε ὡς οἱ αὖτε ἰλαδὸν
πεταγμένοι, ἀνέτρεπον οἱ βάρβαροι⁷⁹, καὶ
ἀνιμώμενοι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον συμπε-
σόντες, ἔτε ἀποκίσετο ἐπὶ ἑτ' ἐξελεγμένους τῶν
ἰσχυρῶν, ἢ παρ' ἰσχυρομαχίας δίκῃ ἐλθόντες, ἀλλὰ
διεκπαῖσαι πᾶς τις τὸ χεῖρ αὐτῶν, ὡς μόνον
ταῦτ' ὡς σωτηρίαν σφίσιν εἶσαι⁸⁰ ἐπειρόμενοι,
ἐκοπὴν τε καὶ ἐκόπητο ἀφειδῶς, οἱ αὖτε ἔχ
ὑπὸ νίκης ἀλλοιείας ἐπὶ, ἀλλ' ὑπὸ σωτη-
ρίας οἰκείας ἀγωνίζομενοι· καὶ ἐπὶ ταῦτα μὴ πίπτε-
σιν ἀμφὶ ἐξήκοντα τῷ ἐταίρων ἑ Ἀλέξανδρῳ,
καὶ πρῶτος Ἡφαιστίων τε αὐτὸς καὶ Κοῖνός,
καὶ Μειδίας. Ἀλλ' ἐκράτησε καὶ τῶν Ἀλέ-
ξανδρῳ. Καὶ ἴσταν μὲν ὅσοι ἐξέπεσον ἀφ' ἑ
ἀμφ' Ἀλέξανδρον⁸¹, ἐφθον ἀνα κράτος. Ἀ-
λέξανδρῳ δὲ ἐγγὺς ἡ περὶ σφίνας ἦδη τῷ
δεξιῷ κέραν τῶν πολέμων. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ οἱ
Θεσσαλοὶ ἰσχυροῖς, λαμπαρῶς ἀγωνισάμενοι
ἔχ ὑπελείποντο Ἀλέξανδρῳ ὅτι ἐργε· ἀλλὰ
ὡς ἐφθον ἦδη οἱ ἀπὸ τῶν δεξιῶν κέραν τῶν βαρ-
βάρων, ὅπως Ἀλέξανδρῳ αὐτοῖς συνέμμεν
ὡς τε ἀποτραπέμενοι Ἀλέξανδρῳ, ἐς τὸ

erant, re confestim cognitâ, conversâ (uti
imperatum ipsis fuerat) acie, Persas à ter-
go adorti sunt, multosque eorum circa im-
pedimenta implicitos interficiunt: alii fu-
gâ evaserunt. At Persæ qui ad dextrum
cornu stabant, nondum intellectâ fugâ Da-
rii, sinistrum Alexandri cornu obequitantes,
ex obliquo in Parmenionis agmen fe-
runtur. Interea, quum dubiæ initio essent
Macedonum res, Parmenio confestim nuntium
ad Alexandrum emittit, qui agmen
suum in discrimine versari significet, auxi-
lioque suo opus esse. Quæ ubi Alexandro
nuntiata sunt, protinus à persequendo ho-
ste desistens, & cum equitatu amicorum
ad exercitum conversus, in dextrum bar-
barorum cornu magnâ vi fertur. Ac pri-
mum quidem in fugientes hostium equites,
Parthos nimirum & Indorum nonnullos,
inque Persas plurimos fortissimosque irrui-
t. Ibi acrius quam usquam antea equestre
prælium committitur: conferti enim quem-
admodum turmatim constiterant, terga
vertunt barbari, & in Alexandri copias ex
adverso incidentes, non jam telorum jactu,
non equis in gyrum actis equestribus prælii
more utebantur, sed alius alium equo de-
turbare conantes, perinde ac si hac unâ in
re eorum salus versaretur, citra discrimen
cædebant simul & cædebantur, quasi jam
non de alienâ victoriâ, sed de propriâ quic-
que salute dimicaret. In hac pugnâ ex
amicis Alexandri circiter LX. cæsi sunt,
Hephæstione & Cœno ac Menida vulnera-
tis. Sed & his Alexander superior evasit.
Reliqui enim, qui in eos qui circa Alex-
andrum erant inciderunt, effusâ fugâ sa-
lutem sibi quaesierunt. Jamque prope co-
ventum erat ut Alexander cum dextro ho-
stium cornu congredieretur: at Thessali
equites re præclare gestâ, nihil Alexandro
conficiendum reliqui fecerant. Jam enim
terga verterant Barbari qui ad dextrum
cornu stabant, quum Alexander illis ap-
propinquaret. Rursus itaque ad insequen-
dum Darium conversus, non prius destitit
quam

διώκειν αὐτοὺς Δαρεῖος ἐξώρμησε, καὶ ἐδίωξεν ἐς-

phalangis superadditi erant. Non intelligo. Facius, qui
ad primam phalangem accesserant. Multo minus. Immo
Duces eorum qui post primam phalangem locati erant.
Intelligit enim aciei totius illam partem, quæ iussu e-
rat in omnes partes se convertere & facere ἀμφίτονον
φάλαγγα. Hoc ut plane sic intelligatur, scribe, ut scri-
psit Arrianus, ex MS. Opt. ἐπιταγμένους ἐπὶ τῇ πρ.
Alioqui aliud notari per vulgatum apparet vel ex loco
quem notavi libro 1 c. 9 & 11, 10, vel ex libro IV cap.
3 ἐπιτάσσουσι αὐτοῖς Φαριάχην.

79 Ἀνέτρεπον οἱ βάρβαροι] Somniant interpretes, hic
dici barbaros terga vertisse, ut Vulcanius, dedisse, ut
Facius, quum fortissime dimicarent; immo etiam si
terga voluissent vertere, non potuissent; adeo crebri

post eos densique stabant ordines. Nec Parmenio eos
fugabar, ut terga dantes in Alexandrum inciderent.
Ipsum βάθος, quod hic notatur ab Arriano, debuit
viros doctos monere Persas à fronte & tergo nunc pu-
gnantes innui, atque ita circumegerint se parte poste-
riore, ut exciperet Alexandrum.

80 Σωτήριαν σφίσι δέσσει] Secunda vox abest ab Opti-
mo, qui jam & alibi eam voculam pro supervacuâ abo-
levit.

81 Οἱ τοὶ ἐξέπεσαν ἀφ' ἑ ἀμφ' Ἀλέξ.] MSS. omnes,
διέπεσαν. Neque vero hæc vertenda erant, qui in eos
qui circa Alexandrum erant, inciderunt, sed qui per
eos . . . elapsi effugerunt. Mox etiam codex Opti-
mus ἰσχυρῶν ἰδὲ ἀπὸ πρῶτοι.

τε φάσιν· καὶ οἱ ἀμφὶ Παρμενίωνα ἰδοὺ καὶ
αὐτὸς διώκοντες εἵποντο. Ἀλλὰ Ἀλέξανδρος
μὴν ἄλγεα τῷ ποταμῷ τὸ Λύκον, κατεστρα-
τοπέδωσεν αὐτῷ, ὡς ἀναπαύσασθαι λίγον τῶν πε-
νδρεας καὶ τῶν ἵππων. Παρμενίων δὲ τό, πε-
τραίοπεδον τὴν βαρβάρων εἴλε, καὶ τὰ σκιδροφό-
ρα, καὶ ἰὺς ἐλέφαντας, καὶ τὰς χαμηλὰς. Ἀλέ-
ξανδρος δὲ, ἀναπαύσας ἰὺς ἀμφ' αὐτὸν ἵπ-
πέας, ἔσπετο ὅτι μέσας νύκτας, περὶ ἡμέρας αὐ-
τὸς κατὰ σπυρδὴν ἐπ' Ἀρβήλα, ὡς Δαρείον
περιεσπῶν ἐκεί, καὶ τὰ ληρήματα, καὶ τὰ ἄλλα
κατασκήνους τὴν βασιλικὴν. Καὶ ἀφίκετο εἰς
Ἀρβήλα ἢ ὑπεραία, διώξας ἰὺς πάντας ἐκ
τῆς μάχης σαρδὴς μαλιστα εἰς ἑξακοσίους. Καὶ
Δαρεῖον μὲν καὶ καταλαμβάνει ἐν Ἀρβήλοισι,
ἀλλ' ἐφθλυνέν δὲ ἐλινύσας Δαρεῖον· τὰ
ληρήματα δὲ ἐγκατελήφθη, καὶ ἡ κατασκήνους
πάντα· καὶ τὸ ἄρμα τὸ Δαρεῖος αὐτὸς ἐγκατε-
λήφθη καὶ ἡ ἀσπίς αὐτοῦ· καὶ τὰ τόξα ἑτάλω.
Ἀπέθανον δὲ πῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἄνδρες
μὲν εἰς ἑκατὸν μαλιστα· ἵπποι δὲ ἐκ τε πῶν
πρωμάτων καὶ τῶν χακοπαθείας τῶν τῇ διώξει,
ὡς ἰὺς χιλίους, καὶ ἵππων τῶν εἰσπαικῶν ἵππων
χεδὸν ἡ οἱ ἡμίσεις. Τῶν βαρβάρων δὲ, νεκρῶν
μὲν ἐλέγοντο εἰς τριάκοντα μυριάδας· ἑτάλω-
σαν δὲ πολὺ πλείονες πῶν σποδανόντων, καὶ
οἱ ἐλέφαντες, καὶ πῶν ἄρμάτων ὅσα μὴ κατε-
κόπη ἐν τῇ μάχῃ. Τῷ τοῦ τέλους τῇ μάχῃ
ταύτῃ ἐγένετο, ὅτι ἀρχὴν Ἀθλιώσιν· Ἀ-
ριστοφάνης, μὲν δὲ Πυανειῶν· καὶ Ἀριστο-
δωρὸς ξυνέβη ἡ μανία, ἐν ἧς αὐτὸς μὲν ἐν
ὅτῳ ἡ σελιὴ ἐκλιπὴς ἐφάνη, τὴν τε μάχην
16 Ἀλέξανδρος καὶ τὴν νίκην γενομένην. Δαρεῖον μὲν
δὴ βύθους ἐκ τῆς μάχης ὡς τὰ ὄρη τὰ Ἀρ-
μενίων ἤλαυνεν ὅτι Μηδίας, καὶ ξυν' αὐτῷ οἱ
τε Βάκτροι, οἱ ἐπανελθόντες τε ἐν τῇ μάχῃ
ζυωτάχθησαν, ἐφυγον, καὶ Περσῶν οἱ τε
συσ-

quam nocte impediretur. Parmenio etiam
cum suo comitatu quantum poterat fugien-
tes insequatur. Alexander Lycum amnem
transgressus, ibi castra posuit, ut milites
pariter atque equi nonnihil sese relaxarent.
Parmenio castris barbarorum potitus, im-
pedimenta omnia, elephantos ac camelos cepit.
Alexander, equitibus qui circa ipsum
erant quiete datâ ad mediam noctem, rur-
sus ad Arbela contendit, quod Darium,
& pecuniam, omnemque regium appa-
ratum se ibi capturum speraret. Postero ita-
que die eo pervenit, eos qui ex praelio
evaserant ad sexcenta circiter stadia in-
sequutus. Ac Darium quidem in Arbelis
non offendit. fugerat enim nullâ uspiam in-
termissione aut morâ factâ: pecuniam vero
nactus est & omnem apparatus; etiam
currus Darii denuo captus fuit, & scutum
denuo Darii atque arcum cepit. Ab Ale-
xandri partibus centum circiter capita in eo
praelio sunt desiderata. equi, partim vulne-
ribus acceptis, partim ex nimia in perse-
quendo defatigatione, mille; ex quibus di-
midia pars fere ex amicorum equitatu erat.
Ex barbaris vero circiter trecenta millia
caesa ferebantur, multoque major numerus
captorum quam caesorum fuit. Elephantis
etiam omnes, & currus quotquot in prae-
lio confracti non fuerant, in potestatem
venerunt. Hic fuit pugnae exitus, archonte
Athenis Aristophane, mense Julio. at-
que ita Aristandri vaticinium verax fuit,
nimirum eodem illo mense quo lunæ defe-
ctus visus erat, Alexandrum & praelium
commisurum, & victoriâ potiturum. Da-
16 rius ex hoc praelio protinus juxta montes
Armeniae in Mediam fugit, & cum ipso
Bactrii, qui & reverso in acie apppositi fue-
rant, fugerunt, & ex Persis cognati re-
gis

82. Τὰ χρήματα δὲ ἐγκατελήφθη, καὶ ἡ ἀσπίς αὐτοῦ.] Liber Optimus non paulo auctior hac parte: τὰ χρήματα δὲ ἐγκατελήφθη, καὶ ἡ κατασκήνους πάντα, καὶ τὸ ἄρμα τὸ Δαρεῖος αὐτὸς ἐγκατελήφθη, καὶ ἡ ἀσπίς αὐτοῦ. Et videntur Arrianea, tum ex ipsa ratione verborum, tum plane sunt ad comparisonem praedae ex secundo praelio composita, ubi quum & caedunt & τὸ ἄρμα cepit Darii Alexander, hic sane non minus id accidit. Certe τὴν κατασκήνους ita exponit Curt. traduntur Arbela regia suppellectili ditique gaza repleta. Praeterea pretiosae vestes, totius, ut supra dictum est, exercitus opibus in illam sedem congestis. Curru etiam pugnasse Darium satis ex eodem apparet, dum clare dixit cap. 15. Curru Darii, equo Alexander vebantur. Neque illum currum etiam in maximo periculo deseruit, atque adeo tandem hunc ipsum currum in fugam vertit, ut testatur idem; quem denique Arbelis relinquere coactus fuit, & ibi cepit Alexander.

83. Πολὺ πλείονες.] Opt. πολλὰ πλ. In Indicis cap. 15. maluit dicere πολλοὺς τὸ ἀλκιμώτερον.

84. Ἀρχοντας Ἀθηνῶν.] Scripti omnes Ἀθηναίους, quod quum retinuerint quoque Basilenses, monstri simile est,

unde mutari contigerit, praesertim quum sic rursus cap. 22. De Aristophane & notatione temporis huius praeter alios videndus Casaubonus ad Theophrastum pag. 201.

85. Δαρεῖος μὲν δὴ ἐκ τῆς μάχης παρὰ τὰ ὄρη τὰ Ἀρμενίων ἤλαυνεν ἐπὶ Μηδίας καὶ &c.] Ne Graeca quidem verba sincera sunt, & hinc multo minus Latina. Idcirco quum Vulcanius in V. C. reperisset οἱ πολλοί, (quod sane licet etiam existeret in Basilensi, non tamen agnovit Facius, ut ex versione ejus apparet) non ἡ πολλοί, censuit ita mutari posse versionem multis Persis consanguineis & melioribus comitatus: mihi autem istud οἱ πολλοί in nullo codice obvenisse testor. Caterum primo voces παρὰ τὰ ὄρη non notant trans montes, (neque enim transcendit Darius) sed juxta vel praeter montes. Facius non procul ab Armenia montibus in Mediam fugientem. Tum certe sequentia de regis cognatis nequeunt admodum belle applicari verbo ἤλαυνεν. Arrianus enim is est, qui adjungat potius, augeatque verba, quam deesse patiarur. Nec tamen ab MSS. reliquis ullum solarium, ut qui cum vulgatis faciunt. Primum igitur Optimus ille codex auctior una voce Δαρεῖος μὲν δὴ εἶναι ἐκ τῆς, quomodo etiam mox de Alexandro loquitur

συγγεῖν οἱ βασιλεῖς, καὶ τῶν μελοφόρων χα-
λκιδέων ἔ πολλοί. Προσεγγόντο δὲ αὐτῶν χα-
λκιδέων καὶ τῶν μελοφόρων ξένων ἐς διαχι-
λίους· ὅς Πάρων τε ὁ Φωκεὺς⁸⁶ καὶ Γλαῦκος ὁ
Αἰτωλὸς ἦγον. Ταύτη δὲ αὐτῶν ἡ φυγὴ ὅτι
Μηδίας ἐγένετο, ὅτι ἐδόκει τῷ ὅτι Σίσσων τε καὶ
Βαβυλῶν⁸⁷ ἦσαν Ἀλέξανδρον ἐκ τῆς μάχης·
ὅτι οἰκνυμένη τε ἐκείνη πᾶσα ἡ, καὶ ὁδὸς τοῖς
σχυροφόροις ἔ χαλεπή, καὶ ἅμα ἔ πολέμῳ τὸ
ἄθλον ἡ Βαβυλῶν καὶ τὰ Σίσσα ἐφαίνετο· ἡ δὲ
ὅτι Μηδίας μεγάλῳ τραύματι ὄκ δὲ πο-
ρ⁸⁸. Καὶ ὄκ ἐφύσθη Δαρει⁸⁹. Ἀλέξαν-
δρος γὰρ ἐξ Ἀργείων ὁρμηθεὶς, τὴν ὅτι Βα-
βυλῶν⁹⁰ ὁδὸς περὶ τῆς ἡδὴ τε ἔ πόρῳ
Βαβυλῶν⁹¹ ἡ, καὶ τὴν διώμην ξυντεταγ-
μένῳ ὡς ἐς μάχην ἦγε· καὶ οἱ Βαβυλώνιοι
πανδημεῖ ἀπηντων αὐτῶν ξυν ἱερῶσι τε σφῶν
καὶ ἀρχαῖσι, δῶρα τε ὡς ἔχαστοι φέροντες, καὶ
τὴν πόλιν ἐκδιδόντες⁹², καὶ τὴν ἀκρὰν, καὶ τὰ
ῥήματα. Ἀλέξανδρος δὲ παρελθὼν εἰς τὴν
Βαβυλῶνα, τὰ ἱερά, ἀ Ζέξις καθεύλει,
ἀνοικοδομεῖν ἀρσένταξε Βαβυλωνίοις· τάτε
ἄλλα, καὶ ἔ Βήλῳ τὸ ἱερόν, ὃν μάλιστα θεῶν
πμῶσι Βαβυλώνιοι. Σατραπίῳ δὲ κατέστησε
Βαβυλῶν⁹³ Μαζάον· Ἀπολλόδορον δὲ τῷ
Ἀμφιπολίτῳ, στρατηγὸν τῶν μὲν Μαζάων
ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ἀκρῶν, καὶ Ἀσκληπιδό-
ρον τῷ Φίλων⁹⁴ τῶν Φόρῳ ἐκλέγειν. Κατέ-
πεμψε δὲ καὶ ἐς Ἀργείαν Μιθρίνῳ σατραπίῳ,
ὅς τὴν ἐν Σάξῳ ἀκρόπολιν Ἀλέξανδρος
ἐπέδωκεν. Ἐνθα δὲ καὶ τοῖς Χαλδαίοις ἐπέ-
τε, καὶ ὅσα ἐδόκει Χαλδαίοις ἀμφὶ τὰ ἱερά
τὰ ἐν Βαβυλῶνι, ἔραξε· τὰ τε ἄλλα, καὶ
τὰ Βήλῳ, καὶ ἐκείνοι ἐξηγῶντο, ἔθυσεν αὐ-
τὸς δὲ ὅτι Σίσσων ἐπέλλετο, καὶ ἐπὶ τῇ αὐ-
τῶν χαλκιδέων ὁδῶν ὅ, τε παῖς ἔ Συσίων σα-
τραπίῳ, καὶ τῷ Φιλοξένῳ ὅτι πολὺς· Φιλό-
ξενον γὰρ ὁδὸς ἐκ τῆς μάχης ὅτι Σίσσων ἐπαλ-
κὲς Ἀλέξανδρος⁹⁵. Τῇ δὲ ὅτι πολὺ τῇ τῷ
Φιλοξένῳ ἐπέγεγραπτο⁹⁶, ὅτι τὴν τε πόλιν οἱ

gis & ex melophoris non multi. Acces-
lerunt etiam ad eum in fuga mercena-
riorum exterorum duo millia, quorum
duces erant Paron Phocensis & Glaucus
Ætolus. Porro hoc consilio in Mediam fu-
git, quod Alexandrum ex prælio Susa &
Babylonem profecturum existimabat: quia
omnis ea regio cultoribus frequens esset,
atque iter impedimentis vehendis non in-
commodum. præterea quod Babylon & Su-
sa præmia quodammodo belli fore videren-
tur: iter vero in Mediam ingenti exercitui
ducendo parum commodum erat. Neque
cum sua opinio fefellit. Alexander enim ex
Arbelis movens, rectâ Babylonem est pro-
fectus. Jamque non procul Babylone aber-
rat, quum instructâ ad pugnandum acie
exercitum duxit. Babyloniorum universa
multitudo portis effusa, cum sacerdotibus
& principibus civitatis Alexandro obviam
ivit, munera certatim offerentes, urbem-
que & arcem cum pecuniâ tradentes. Ale-
xander Babylonem ingressus, templa quæ
Xerxes subverberat, instaurare Babylonios
jussit, & in his templum Beli, quem præ-
cipue deum Babylonii colunt. Satrapam eis
constituit Mazæum. Apollodorum vero
Amphipolitem, prætorem eorum militum
qui cum Mazæo relictî erant, & Afclepio-
dorum Philonis filium tributis cogendis
præfecit. Mithrinem etiam satrapam in Ar-
meniam misit, qui Sardium arcem Alexan-
dro tradiderat. Chaldæos quoque in hac
urbe consuluit, & quæcunque circa tem-
plorum instaurationem facienda monue-
runt, peregit. atque inter cætera Belo,
ex ipsorum consilio, sacrum fecit. Ipse in-
de Susa movit: in itinere obvium habuit
filium satrapæ Susiorum, & tabellarium
cum literis à Philoxeno, quem Alexander
statim ex prælio Susa miserat. Epistolæ
sententia hæc erat, Susios urbem tradidisse,
omnemque pecuniam Alexandro salvam
esse:

Σίσσοι τῷ ἀνδρὶ δέδωκεσαν, καὶ τὰ ῥήματα πάν-
τα

tur; & dein rursus Φιλοξένον γὰρ αὐτὸς ἐκ τῆς μάχης ἐπὶ Σά-
σῳ ἐπέδωκε, & notavit in ea voce locum Strabonis Phil.
Cluverius Sicil. Antiq. pag. 156. Deinde præclare i-
dem omnia adjuvabit, qui tanto ampliora hæc exhibet
ἡλαυνεῖ ἐπὶ Μηδίας καὶ ἐν αὐτῷ οἱ τε Βακτριοὶ ἐπὶ ἀνελυθῶσι
τε ἐν τῇ μάχῃ ἐνιστάμενοι ἔφυγον καὶ Περσῶν. Certe Ba-
ctrios non exiguam partem fuisse eorum, qui cum Da-
rio fugiebant, testatur etiam Curtius v. 8. Refero au-
tem, ut notatum in scedis meis invenio; unde si sen-
sum quaerere velimus, erit scribendum: οἱ τε Βακτριοὶ οἱ
ἐπὶ ἀνελυθῶσι. Hoc est, ὅτι cum ipso tum Βακτριανί, qui
revertenti ἑαυτῷ ἐν πρᾶσι ἀπὸ τῆς μάχης ἔφυγον, fugiebant, tum
Περσῶν. Sed & κατὰ τὴν φύσιν, quæ voces mox se-
quuntur, vitiose transtulit Vulcanius post fugam, quum
in ipsa fuga denotent, vel post fugam incipiam. Ἐν τῇ
φυγῇ dicit cap. 17, ubi Vulcanius id interpretari neglexit.
86 Πάρων τε Φωκεὺς] Quod præcipuum ex Freinshe-

mio observari merebatur, ad id connivent, tantum sto-
lide notant eundem esse, qui memoratur Curtio lib. v
capp. 9 & 11. At id habent, ut dixi, ex Freinshe-
mio ad v. 11, 1. Sed idem doctissimus Vir ibidem
notat patria Phocensem fuisse ex hoc Arriani indicio.
Cur repetit hic noster, qui in Suanis & Tapuris adeo
perite & callide exercere Geographiam potuit, Vul-
canii ac Facii errorem, vocarique Phocem pariter?
Utique 1, 8 Φωκεὺς intellecti fuerunt Phocenses. Neque
vero, quæ vicinia aut fere confusio inter duo hæc voca-
bula apud antiquos existerit nuper demum edocta,
potuit istos illustrasse. Et ego tamen Phocensem præ-
ferens & vere Græcum exigens restitui.

87 Πόλιν ἐκδιδόντες] In Opt. ἐκδιδόντες, quod & Vul-
canius ex V. C. annotavit.

88 Ἐπὶ γέγραπτο] MSS. omnes ἀπὸ γέγραπτο, etiam in
V. C. Vulcanii.

τα σθα ἐπὶν Ἀλέξανδρῳ. Ἀφίκετο δὲ ἐς Σῦ-
σα Ἀλέξανδρος ἐκ Βαβυλῶν ἐν ἡμέραις
εἴκοσι· καὶ παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν, τὰ τε
χρήματα παρέλαβεν, ὅντα δέξινει τάλαντα⁸⁹
ἐς πεντακισμύρια, καὶ τὴν ἄλλην χρυσίδα
τὴν βασιλικήν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατελήφθη
αὐτῷ, ὅσα Ξέρξης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἄγων
ἦλθε· τὰ τε ἄλλα, καὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογί-
τον χρυσεὶ εἰκόνες· καὶ ταύτας Ἀθῆναιois
πέμπει ὅπως Ἀλέξανδρος, καὶ νῦν κείνται
Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῇ αἱ εἰκόνες, ἥτις ἀνιμνὲς
πόλιν, χρυσὴν μάλιστα τὴν Μητρῶν⁹⁰ μα-
κραὶ τὴν Εὐδανέμων⁹¹ βωμῷ· ὅς τις δὲ μεμύη-
ται πᾶν θεῶν ἐν Ἑλλάδι, οἶδεν τὴν Εὐδανέμων
βωμόν, ὅτι τὴν δαπέδον ὄντα. Ἐνταῦθα θύσας
τοῦ πατρὸς νόμῳ Ἀλέξανδρος, καὶ λαμπά-
δα ποιήσας καὶ ἄρῳνα γυμνικόν, χρυσα-
πὼν σατράπην μὲν τοῖς Συσσιανοῖς⁹² Ἀβυλί-
την ἄνδρα Πέριστον, Φερέαρχον δὲ ἐν τῇ Ἀφρα-
τῇ Συσσῶν Μάζαρον τῇ ἑταίρῳ, καὶ στρα-
τηγὸν Ἀρχέλαον τὸν Θεόδωρον, περὶ ὧν ὡς
ἐπὶ Πέριστος· ἐπὶ θάλασσαν δὲ κατέπεμψεν
ὑπαρχὸν Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας
Μεττα. Καὶ τότε δόκεν δέξινει τάλαντα
ἐς ἑξακίσια φέρειν ἐπὶ θάλασσαν, καὶ ἀπὸ
αὐτῶν σπογγίλαι παρ' Ἀντίπατρον ὅσων αὐτὸν
ἔσονται Ἀντίπατρος ἐς τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους
πόλεμον. Ἐνταῦθα καὶ Ἀμύντας ὁ Ἀνδρο-
μέωνος ξυὸς τῇ θυγατρὶ ἀφίκετο, ἥν ἐκ Μακε-
δονίας ἦγε. Καὶ ἰσχυρὸς ἦν ἰππέας ἐς τὴν ἰπ-
πὸν τὴν ἐταρικήν κατέταξεν Ἀλέξανδρος,
ἡς περὶ δὲ περὶ ἑσθίαταις ἰσχυροῖς ἄλλοις
λαῖς, καὶ ἄλλα ἔθνη ἐκάστους ξυλάξας. Κατέστη-
σε καὶ⁹² λόχος δύο ἐν ἐκαστῇ ἰλῇ, καὶ περὶ αὐτῶν
ὄντας λόχους ἰπποκῆς· καὶ λοχαγὸς ἐπέστη
17 σε ἡς καὶ δέξινει περὶ αὐτῶν ἐκ τῇ ἑταίρῳ. Ἀφ' ὧν δὲ ἐκ Συσσῶν, καὶ Ἀφρατῆς τὴν
Πασιπηγῶν ποταμὸν, ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίῳ γῆν. Οὐξίῳ δὲ οἱ μὲν τὰ πεδία οἰκῶντες, καὶ τε
σατρά-

esse. Ex Babylone Susa vigesimo die perve-
nit, urbemque ingressus, pecuniam omnem,
argenti talentum millia quinquaginta, reli-
quumque apparatus regum accepit. Mul-
ta præterea alia ibi reperta sunt, quæ Xer-
xes à Græciâ attulerat : inter quæ Harmo-
dii & Aristogitonis æneæ statuæ, quas qui-
dem Atheniensibus remisit Alexander, &
in hunc usque diem Athenis in Cerami-
co habentur statuæ ; eâ parte quâ ad ur-
bem ascendimus, è regione Metroi, sive
templi Matris deum, non procul ab arâ Eu-
danemi : quam quisquis Eleusiniis sacris
initiatum est in porticu sitam esse non igno-
rat. Eo loco Alexander patrio more collu-
centibus facibus sacrum fecit, ludosque
gymnicos edidit. Inde Abulite homine Per-
sâ satrapâ Susianis relicto, Mazaroque uno
ex amicis præfecto præsidii arcis, & Ar-
chelao Theodori filio prætore constituto,
in Persas movit. Ad mare Menetem misit,
Syriæ, Phœnicæ & Ciliciæ præsidem.
Huic tria millia talentum argenti ad mare
vehenda tradit, jubetque ut ex iis Antipa-
tro tantum, quantum ad bellum cum Lace-
dæmoniis gerendum sufficiat, mittat. Eo
loci Amyntas Andromenis F. cum exercitu
quem ex Macedoniâ ducebat venit. Atque
equites quidem Alexander ad amicorum
equitatum conjunxit ; pedites vero in suæ
quosque gentis ordines distribuit. Duas
præterea in singulis alis turmas constituit,
quum antea equestres turmae nullæ fuisset :
quarum ductores ex amicis eos qui
virtute bellicâ præstitissent delegit. Deinde
Susis cum exercitu movens, Pasitigrem
amnem transgressus, Uxiorum regionem
ingreditur. Et Uxii quidem plana incolen-
tes,

89 Ὅσα ἀργυρία τάλαντα] Infanum variant libri an-
tiqui. Duo enim interjiciunt ἥ, unus γὰρ, (quod vi-
dit etiam in V. C. Vulcanius, simul inferens Latinis
vocem talentum) sed in Optimo nec horum quidquam,
nec participium ὅσα apparet, neque requiritur.

90 Καταπύργον μάλιστα τῇ Μητρὶ] Mirifice exponit
Vulcanius è regione Metroi sive aræ matris Deum. An
Μητρίον nihil aliud fuit, nisi ara matris Deum? Longe
aliter sane id à viris doctis describitur & inprimis vel
ab Meursio tam in Atticis Lectionibus I, II, quam Cera-
mici capite v, vel ab Henrico Valesio per loca ad Har-
pocratonem diversis occasionibus adducta. Cæterum ne-
scio an debuerit dicere Arrianus ἥτις ἀνιμνὲς πόλιν. Quod
enim esse in adfensu ad urbem dicitur, id videtur Ita-
turi extra urbem, quum tamen omnia illa loca, quæ
adducit uterque ex citatis, persuadeant fuisse intra ur-
bem prope forum, ubi erat Μητρώον certe, inserviens cu-
stodiæ legum & tabularum publicarum, quem locum
noui apparet credibile fuisse extra urbis mœnia. Porro
hic ipse locus materiam dedit eidem clarissimo Meursio
colligendi partem priorem capitis ultimi libr. v. ca-

rudem Lectionum, ubi ita agit, ut omnino va-
rietatem numeri, quæ in Arriano obtinet de Eu-
danemo & Eudanemis probet ac confirmet; atque
ille sit iste Ἀγγυλῶς ibi monstratus, cui sacra fue-
rit ara; hi vero, qui propter illam aram habitabant.
Nec obnitor, si modo illius pluralis possit ea esse vis.
Est enim prorsus simile, quod in Africa habemus Φι-
λαίων βωμῶν, quos tum Scylax, tum Polybius appellat
Φιλίων. Vulcanius sane notat ex V. C. τὴν Εὐδανέμων,
quod & ipse in uno vidi. Sed meliores servant plura-
lem, & πόλιν videtur esse ἀνιμνὲς.

91 Τοῖς Συσσιανοῖς] MSS. omnes τῶν Συσσιανῶν. Quæ au-
tem multis hic ingesta nuper sunt de prætore Archelao,
omnia & notavit & correxit Freinshemius in notis Cur-
tiani v, 1, 43. Facius reddiderat, Mazaro uni ex ami-
cis arcis custodia mandata, copiarum, quas ibidem re-
linquebat, Archelaum Theodori ducem constituit.

92 Κατέστησε καὶ] Lege ex Optimo κατέστησε δὲ καὶ.
Versionem vero hujus loci puram dedit Freinshemius
& Raderus in notis ad Curtium v, 2, 6, apud quos vi-
debis omnia, quæ nuper sub suo nomine alius jactitavit.

σα πρῶτον τῶν Περσῶν ἦσαν, καὶ τότε Ἀλε-
ξάνδρῳ σφᾶς ἐνέδοσαν· οἱ δὲ ὄρειοι καλὸν ἔχοντες
Οὔξιοι, Πέρσαις τε ἔχοντες ὑπὸ ἡγεμονίᾳ ἦσαν, καὶ
τότε πέμψαντες παρ' Ἀλεξάνδρῳ, οὐκ ἄλ-
λως παρήσαν ἔφασαν τῷ Ἰππικῷ Πέρσαις ἰόντα ξυ-
νῆναι διὰ τὴν ἡγεμονίαν, ὅσα καὶ τῶν Περσῶν
βασιλείᾳ ἐπὶ τῇ παροδῷ ἐλάμβανον. Καὶ τῶν
ἀποπέμπτων Ἀλεξάνδρῳ, ἦκεν κελύσας
ὅτι τὰ γενὰ, ὧν κράϊντες ἐπὶ σφίσιν ἐδόχεν
τῷ παρόδῳ εἶναι τῷ Πέρσαις, ἵνα καὶ παρ' αὐτῶν
λάβοιεν τὰ τεταγμένα. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν
ἰσὺς σωματοφύλακας ἰσὺς βασιλικὰς, καὶ τοὺς
ὑπασπιστὰς, καὶ τὴν ἄλλην στρατὸν ἐς οὐκαταμαχι-
λίας, τὴν νυκτὸς ἢ ἄλλῃ ἢ τῷ φανερῶν, ἡγε-
σαμένῳ αὐτῷ τῷ Σισίῳ, καὶ διελθὼν ὁδὸν τρα-
χεῖαν καὶ δύσπορον ἐν μᾶλλον ἡμέρᾳ, ἐμπιπὼν τῷ
κώματι τῶν Οὔξιων, καὶ λείαν τε πολλὴν ἐλα-
βε, καὶ αὐτῶν ἐπὶ τῇ τοῖς θύραις ὄντων πολλὰς
κατέκλειεν· οἱ δὲ ἀπέφυγον εἰς τὰ ὄρη· αὐ-
τὸς δὲ ἢ σπευδὴ ἐπὶ τὰ γενὰ, ἵνα ἀπαντήσε-
ται οἱ Οὔξιοι πανδημεὶ ἐδόχεν, ληφόμενοι
τὰ τεταγμένα. Κρατερὸν δὲ ἐπὶ τῷ ὄρει ἀ-
πέστειλε, τὰ ἄκρα καταληφόμενοι, εἴθα ὅτε
πορτο βιαζομένους ἰσὺς Οὔξιοις ἀποχωρήσῃ· αὐτὸς
δὲ πολλὰ ἔχων ἢ καὶ φθάνει τε κρατήσας τῷ
παρόδῳ, καὶ ξυμπεταγμένους ἰσὺς ἀμφ' αὐτὸν
ἔχων ἐξ ὑποδοξίων χωρίων ἐπήγει ὡς ἐπὶ ἰσὺς
βαρύνει. Οἱ δὲ τῷ τε τῷ Ἀλεξάν-
δρῳ ἐκπλαγνύμενοι, καὶ τοῖς χωρίοις, οἷς μά-
λιστα δὴ ἐπεποιθεσάν, πλεονεκτῶμενοι ἐφυγον,
καὶ εἰς χεῖρας ἐλθόντες· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ὑπο-
τῶν τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐν τῇ φυγῇ ἀπέθανον·
πολλοὶ δὲ καὶ ἔτι τὸ ὄρεον, κρημνῶδη ἦσαν· οἱ
πλείστοι δὲ ἐπὶ τὰ ὄρη ἀναφύγοντες, ἐμπι-
πύοντες ἐς ἰσὺς ἀμφὶ Κρατερὸν, καὶ ὑποτῶν
ἀπώλοντο. Ταῦτα τὰ γέγραπτα παρ' Ἀλεξάνδρῳ
λαβόντες, χαλεπῶς εὐραγχο δόμοι παρ'
αὐτῶν, τῷ χωρίῳ τῷ σφῶν ἔχοντες, φέρει· ὅσα
ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ ἀποφύγειν. Πτολεμαῖος δὲ ὁ
Λάγυς λέγει, τῷ Δαρείῳ μητέρι δαδῆναι ὑπο-
αὐτῶν Ἀλεξάνδρῳ, δῶναι σφίσι τὴν χωρίαν οἰ-
κείν. Οἱ φέρει δὲ ὁ σωταρὴς ἰσὺς, ἰσὺς
ἐς ἑπὶ ἑκατὸν, καὶ ὑποζύγια πεντακόσια, καὶ

tes, quum Persarum satrapæ parerent, A-
lexandro deditionem fecerant : at vero U-
xii, quos montanos vocant, Persis subditi
non erant. Hi Alexandro nuntiant, se ne-
quaquam passuros, ut cum exercitu in Per-
sas transfret, nisi tantundem daret, quan-
tum à Persarum regibus pro transitu acci-
pere soliti essent. Quos Alexander remittit,
utque angustias illas insideant jubet, qui-
bus occupatis transitum in Persiam impedi-
ri posse credebant, ut eo loci pecuniam
pendi solitam accipiant. Ipse sumtis secum
corporis custodibus regiis, & scutatis, at-
que ex reliquo exercitu octo circiter milli-
bus, aliam quam quæ conspicua erat viam
noctu ingressus est, Susiis ductoribus usus.
Viâ itaque difficili atque arduâ superatâ
uno die in vicos Uxiorum pervenit, ubi
& magnâ prædâ potitus est, multosque eo-
rum adhuc fomno pressos interfecit : alii in
montes diffugiunt. Ipse celeriter ad eas fau-
ces contendit, ad quas confluxuros cater-
vatim Uxios censebat, ad pactam transitus
mercedem recipiendam. At Craterum an ea
præmiserat ad juga montium occupanda,
in quæ Uxios pressos sese recepturos exi-
stimabat. Ipse gressum accelerans transitum
occupat, iisque qui circa ipsum erant in
ordinem redactis, in barbaros ex editiori-
bus maximeque opportunis locis fertur.
Barbari celeritate Alexandri consternati,
quum eos locos, in quibus plurimum fi-
duciae posuerant, ereptos sibi esse cerne-
rent, non tentato conflictu in fugam ver-
tuntur. Horum multi ab Alexandri comi-
tatu in fuga interficiuntur : multi per abra-
pta viarum præcipitia : plurimi vero ad ju-
ga montium confugientes, in Crateri co-
pias incidunt, & ab iis cæduntur. Hac
mercede acceptâ, ægre multis precibus ab
Alexandro impetrarunt, ut agrorum suo-
rum possessione ipsis relicta annua tributa
penderent. Ptolemæus Lagi filius autor est,
Darii matrem pro iis Alexandro supplicaf-
se, agrumque ejus rogatu illis incolendum
esse datum. Tributum annuum iis imposi-
tum ejuscemodi fuit : Equi centum, ju-
menta quingenta, pecudum triginta millia.

Ne-

93 Αἱ τεταγμένα τῶν σωματοφύλακας τῶν βασιλικῶν καὶ
τῶν ὑπασπιστῶν.] Mirifica definitio corporum militarium.
Atqui nulli fuerunt alii σωματοφύλακες, neque unquam
σωματοφύλακες βασιλικοὶ dicuntur ad differentiam alio-
rum σωματοφύλακων, ut ἰταῖων aliqua dicta est ἰτα-
σική, & distinguitur ab aliis. Somniare hic puto o-
mnes libros MSS. & transpositis vocibus legendum ἀνα-
λαβὼν τῶν σωματοφύλακας καὶ τῶν ὑπασπιστῶν τῶν βασι-
λικῶν. Hi enim ὑπασπιστῶν divisi fuerunt in diversa ge-
nera, unde 1, 15 recensentur ὑπασπιστῶν τῶν ἰταίων. In-
fra capite 29 hujus libri τῶν τῶν καὶ τῶν ὑπασπιστῶν χι-
λαρχῶν μίαι. III, pag. 183 ἰσχυροὶ τῶν Ἀλεξάνδρου στρα-
τῶν καὶ οἱ ὑπασπιστῶν οἱ βασιλικοὶ. Et pag. 184 τῶν ἰσχυ-
ρων ἀρχῶν τῶν ὑπασπιστῶν καὶ ἐπὶ τῷ τῷ ἰσχυρῶν ὑπασπιστῶν.
IV, 24 τῶν ὑπασπιστῶν τῶν βασιλικῶν τὸ τρίτον μέρος. Qua-
les vero hos Uxios describit Arrianus, tales Carduchos
referunt illi, qui Xenophontis anabasin describunt, ex
quibus habet Stephanus.

94 Εὐραγχο τῶν καίρων.] Optimus cum plerisque
atque adeo Basileensi etiam editione ἰσχυρῶν. Quod
quis mutavit? Sic mox cap. 18 ἰσχυρῶν στρατοῦ.

95 Εὐραγχο δόμοι.] In tralaticis MSS. & Basileensi
editione est εὐραγχο, at in Opt. etiam εὐραγχο.

παραβὰς τρισμύρια. Χρήματα γὰρ οὐκ ἦν
Οὐξίοις, ἐδὲ ἡ γῆ οἷα ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ νομῆς
18 αὐτῶν οἱ πολλοὶ ἦσαν. Ἐκ δὲ τούτων τὰ μὲν
σκληροφύρα, καὶ τὴς Θεσσαλίας ἰπώεας, καὶ τὴς
Συμμαχίας, καὶ τὴς Μυδοφύρας τὴς ξένους, καὶ
ὅσοι ἄλλοι ἔφραθ' ἑλθόντες βαρύνοντων πλισμέ-
νοι⁹⁶, ξυὺ Παρμενίωνι ἐκπέμπει, ὡς ἐπὶ
Πέρσας ἄγειν καὶ τὴν ἀμαξιτὸν τὴν ἐς Πέρσας
Φέρουσαν. Αὐτὸς δὲ τὴς περὶ τὴς Μακεδονίας
ἀναλαβὼν, καὶ τὴν ἰπών τὴν ἐταιρικὴν, καὶ τοὺς
παραφύρας ἰπώεας, καὶ τοὺς Ἀργιάνους, καὶ
τοὺς τοξότας, καὶ σπυρὸν τὸν ἀγρὸν τὸν ὄρεον. Ὡς
δὲ ὅτι τὰς πύλας τὰς Περσίδας ἀφίκετο,
καταλαβάνη αὐτῷ Ἀλιοβαρζάνῳ τὸν Περσῶν
σατραπὴν, περὶ μὲν ἐς τετρακισμυρίας⁹⁷
ἔχοντα, ἰπώεας δὲ ἐς ἑξακισμύριους, ἀγροτεχνί-
κῶτα τὰς πύλας, καὶ αὐτῷ παρὲς τὸν τεῖχος
ἐφρατοπεδονότα, ὡς εἰργεν τὸ παρόδον⁹⁸ Ἀ-
λέξανδρον. Τότε μὲν δὲ αὐτῷ χατεφρατοπεδύ-
σατο. Ἡ δὲ ὑπερβαλὼν ταύτας πλὴν φραγῶν,
ἐπὶ γὰρ τὸν τεῖχος. Ὡς δὲ ἀπορὸν τε ἀγρὸν δυσ-
χωρίαν ἐφαίνετο αἰρεθῆναι, καὶ πολλὰς πληγὰς
οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐλάμβανον, ἐξ ὑπερβαλὼν τε
χωρίαν καὶ ἀπὸ μηχανῶν βαλλόμενοι, τότε μὲν
ἀποχωρεῖ ἐς τὸ φρατοπεδον τὸ δὲ αἰχμαλώ-
των φρασάντων ἄλλῳ ὁδὸν παρὰ τὴν αὐτὴν,
ὡς εἰσω παρελθεῖν τῇς πυλῶν, ἐπεὶ παραχρῆ-
μα ὁδὸν καὶ φραγῶν ἐπύθετο, Κρατερὸν μὲν αὐτῷ
καταλαβάνη ὅτι φρατοπεδον, πλὴν τε αὐτῷ ἑλ-
ξιν ἔχοντα, καὶ τὸν Μελεάγρον, καὶ τῇς τοξοτῶν
ολίγους, καὶ τῇς ἰπώων ἐς πεντακισμύριους καὶ
παραφύρας αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐκπελεληλυθότα
αὐτὸν αἰδομένη, καὶ φρασάγοντα ἥδη τὸν φρατο-
πέδον τὸν Περσῶν, (αἰδομένη δὲ ἔχοντα περὶ
σημαίνειν γὰρ αὐτῶν τὰς σάλπιγγας) τότε δὲ
παραβαλὼν τὸν τεῖχος αὐτὸς τε παρὰ τὸν
νύκτωρ, καὶ διελθὼν ὅσον ἔχοντα φραγῶν ἀνα-
λαβάνη τοὺς ὑπασιγῆτας, καὶ τὴν Περδικῆν
τάξιν, καὶ τῇς τοξοτῶν τοὺς κρυφατάτας, καὶ
τοὺς Ἀργιάνους, καὶ τῇς ἐταίρων ἢ ἰλῶν ἢ
βασιλικῶν, καὶ τετραρχίαν παρὲς ταύτην μίαν
ἰπώικην, καὶ ξυὺ τούτοις καὶ ὅτι καμύνας, ὡς
ὅτι τὰς πύλας, ὡς οἱ αἰχμαλῶται ἦσαν. Ἀ-
μύνται δὲ καὶ Φιλώταν καὶ Κοῖνον ἢ ἄλλῳ φραγῶν ὡς ὅτι τὸ πεδίον ἄγειν, καὶ τὸν ποταμὸν,
ὃν ἐλθὼν περὶ τὴν ἰόντα ἐπὶ Πέρσας, γεφυρὼν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ καὶ ὁδὸν χαλεπὴν καὶ τρα-
χίαν,

Neque enim monetâ Uxii utebantur, ne-
que agros ad colendum aptos habebant, sed
plerique eorum pecori pascendo vacabant.
Posthæc Alexander sarcinas & impedimen-
18 ta, Thessalosque equites, ac socios, &
mercenarios exteros, reliquumque exerci-
tum gravioris armaturæ cum Parmenione
mittit, qui eos in Persas, viâ curribus aptâ,
ducat. Ipse peditatu Macedonum secum
sumto, equitatuque amicorum, atque equi-
tibus antecursoribus, simulque Agrianis &
sagittariis, per montanâ citatim iter facit.
Postquam vero ad pylas Perfidis ventum
est, Ariobarzanem ibi reperit Persarum sa-
trapam, cum peditum XL millibus, equiti-
bus circiter septingentis, ipsasque fauces
muro clausisse, & juxta murum castris po-
sitis transitu prohibere instituisse. Primo ita-
que adventu ibi castra locat: postero au-
tem die instructo exercitu muri oppugna-
tionem aggreditur. Cæterum quum ob aspe-
ritatem loci difficillima expugnatio fore vi-
deretur, quod sui multa vulnera exciperent,
partim ex editioribus locis, partim ex
machinis icti, tum quidem temporis exer-
citus ab oppugnatione revocavit. Pollicen-
tibus autem captivorum nonnullis, sese aliâ
viâ circumducturos, quâ in ipsas pylas in-
troitus pateret, ut audivit tramites illos ar-
duos angustosque esse, Craterum ibi cum
castris relinquit, ad suum agmen Meleagri
etiam copiis & sagittariorum nonnullis at-
que equitibus quingentis adjunctis. Huic
imperat, ut simul ac se pertransisse sen-
sit, & Persarum castris imminere, (quod
quidem haud difficulter ex tubarum clan-
goribus sensurus esset) impetum in murum
faciat. Ipse per noctem ad centum stadia
progressus, assumtis scutatis & Perdicæ
agmine, sagittariisque expeditioribus & A-
grianis, atque ex amicis turmâ regiâ, addi-
tâque his tetrarchiâ equestri unâ, flexo iti-
nere ad pylas contendit, eâ quâ captivi du-
cebant viâ. Amyntam autem, Philotam &
Coenum reliquum exercitum per plana du-
cere jubet. Flumen præterea, quod in Per-
siam euntibus transeundum erat, ponte jun-
gi mandat. Ipse viam difficilem asperamque per-

⁹⁶ Βαρύνοντων πλισμένοι.] Addit MS. Optimus ἦσαν, ut opinor, bene.

⁹⁷ Ἐς τετρακισμύριους.] Si unquam, nunc utique imperitiz arguendi sunt, qui imperite Facium reddidisse ajunt *quadraginta milia*. Hoc primum. Tum quid illos Græce scire dicemus, qui hunc numerum Græca lingua *τετρακισμύριους* ampullosò vocabulo & fastulento exprimi judicant? Immo omnes MSS. quos vidi, etiam Optimus hoc loco habent *τετρακισμύριους*, quomodo sine dubio etiam in suo exemplari Facius in-

venit, quod expressisse in versione cum credimus. Equidem quum Diodorus habeat *xxv milia*, ac totidem quoque agnoscat Curtius *v, 3, 17* in MSS. quibusdam, etsi editiones quædam præferant *quindécim milia*, verisimilior est in Arriano hic numerus Facianus, quam qui à vulgo substitutus est *τετρακισμύριους*. Unde Arriano suum reddere non dubitavi.

⁹⁸ Ὡς εἰργεν τὸ παρόδον.] Plane huic non cedit, quod est in libro Optimo *εἰργεν*. Quin & mox idem *τὸν δὲ ὑπερβαλὼν*, non τῇ δὲ ὑπερβαλὼν.

ῥῆσαι, καὶ ταύτῃ δρόμῳ τὸ πολὺ ἦγε. Τὴν μὲν
 πρῶτῃ φυλακῇ τὴν βαρβάρων πρὶν φάσιν
 ὅτι πεσόντων⁹⁹ διέφθειρε, καὶ τὴν δευτέραν τοὺς πολ-
 λούς· ἡ τρίτη δὲ οἱ πλείους διέφυγον, καὶ ἔδω-
 κεν εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ Ἀριοβαρζάνης ἐφυ-
 γον, ἀλλ' αὐτόθεν, ὡς εἶχον, εἰς τὰ ὄρη πε-
 φοβημένοι· ὡς τε ἐλαθεν ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὅτι πεσόντων
 τὸν στρατόπεδον τὴν πολέμιον, καὶ ἅμα μὲν περ-
 ῖετο ἡ τάφρος, ἅμα δὲ αἱ σάλπιγγες ἐσή-
 μησαν τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν, καὶ Κρατερὸς περ-
 ῖετο ἡ περὶ τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν. Οἱ δὲ πολέμοι πάν-
 τοθεν ἀμφίβολοι γινόμενοι, ἔδωκεν ἡ χεὶρ ἐλ-
 θόντες ἐφυγον, ἀλλὰ πανταχόθεν ἦν εἰρηγόνοιο, ἡ
 μὲν Ἀλέξανδρος ὅτι περὶ Κρατερὸν, ἄλλη δὲ τὴν ἀμ-
 φὶ Κρατερὸν ὅτι περὶ Κρατερὸν, ὡς περὶ Κρατερὸν
 οἱ πολλοὶ αὐτῶν εἰς τὰ πύργους ἀποστέφαντες
 φθύνειν· εἶχετο δὲ καὶ τὰ πύργους περὶ τὴν Μακε-
 δόνων ἦδη. Ἀλέξανδρος γὰρ τὴν αὐτὴν ὅτι περὶ
 Κρατερὸν ὡς περὶ Κρατερὸν, Πτολεμαῖον ἀπολε-
 λοίπῃ αὐτῇ, ἔχοντα τὴν περὶ τὴν ἐπὶ τῇ
 ὡς περὶ οἱ μὲν πλείους τῇ βαρβάρων ἐν χειρὶ
 περὶ τὴν Μακεδόνων κατεκόπησαν· οἱ δὲ, καὶ
 ἐν τῇ φυγῇ φοβερά γενομένη, καὶ τὴν κρημνῶν
 ἐαυτοὺς ῥίψαντες, ἀπώλλυντο· αὐτὸς δὲ ὁ
 Ἀριοβαρζάνης ξυμὸν ὀλίγους ἰππεύων εἰς τὰ ὄρη
 ἀπέφυγεν. Ἀλέξανδρος δὲ σπευδὴν αὐτοῖς ἦγεν
 ὡς ἐπὶ τὸ ποταμὸν, καὶ καταλαμβάνῃ ἦδη πε-
 πονημένῃ ἐπ' αὐτῇ γέφυραν, καὶ ἀφαιρὼν
 ξυμὸν ἡν ἡ γὰρ οὐκ ἐπεπῶς. Ἐντεῦθεν δὲ σπευδὴν
 αὐτοῖς ἤλαυνεν εἰς Πέρσας, ὡς περὶ ἐφθῆ ἀφικέσθαι
 πρὶν τὰ λείματα ἀφαιρῶν τοὺς φύλα-
 κας. Ἐλαβε δὲ καὶ τὰ ἐν Πασαργάδαις λεί-
 ματα, ἐν τοῖς Κύρῳ πρῶτον θησαυροῖς. Σα-
 λείπῃ μὲν δὲ Περσῶν κατέστησε Φρασαόρην
 τὴν Ρεομίθην παῖδα· ἡ βασιλεία δὲ τὰ Περ-
 σικὰ ἐπέσκηψε, Παρμηνίῳ δὲ σὺν συμβε-
 λωνοῖς, ἡ τε ἄλλα καὶ ὅτι ἐκ χειρὸς αὐτῇ
 κτήματα ἦδη ἀπολλύναι, καὶ ὅτι ἐκ χειρὸς αὐτῇ
 περὶ τὴν αὐτῇ οἱ καὶ τὴν Ἀσίαν ἀνθρώποι,
 ὡς ἔδωκε αὐτῇ ἐγνωσὶ κατέχειν τὴν Ἀσίαν ἡν
 δὲ ἔχον, ἀλλ' ἀπελθεῖν μόνον νικῶντα. Οἱ δὲ,
 τιμωρήσασθαι ἐθέλειν Πέρσας ἔφασκεν, ἀνθ' ὧν
 ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι ἐλάσαντες, ἡς τε Ἀθήνας
 κατέσκαψαν, καὶ τὰ ἱερὰ ἐπέσκησαν, καὶ ὅσα ἄλλα καὶ τοὺς Ἑλλήνας ἐργάσαντο, ὡς

persequitur, eamque magnā ex parte cursu
 peregit. Quumque ad primam barbarorum
 stationem ante lucem venisset, custodes tru-
 cidat. Secundae deinde stationis custodibus
 etiam plerisque caesis, quum ad tertiam ve-
 nit, complures diffugerunt. Sed ne hi qui-
 dem in castra Ariobarzanes fugerunt: sed
 inde in montes, prout quisque potuit, sese
 metu perculsi proripuerunt: adeo ut sub au-
 roram inopinato castra hostium sit adortus.
 Simulac ad fossam castrorum perventum est,
 Craterus signo tubae exaudito, impetum in
 murum facit. Hostes summā consilii inopia
 laborantes, ne tentatā quidem pugnā in fu-
 gam vertuntur. Caeterum quum omni ex
 parte intercluderentur, hac enim Alexan-
 der premebat, illac Crateri copiae infestae
 occurrebant, plerique eorum muros cursu
 repetere sunt coacti: & jam Macedones mu-
 ros occupant. Alexander enim idipsum
 quod evenerat ante suspicatus, Ptolemaeum
 eo loci cum peditum tribus millibus reli-
 querat. Maxima itaque barbarorum pars a
 Macedonibus illic trucidata est: alii fugā
 terroris plenā, in praecipitia delapsi, periē-
 re. Ariobarzanes cum paucis equitibus in
 montes effugit. Alexander rursus ad flumen
 celeriter profectus, ponte jam perfecto fa-
 cile omnem exercitum transmittit. Inde ma-
 gnis itineribus in Perfas contendit, ut prae-
 veniendo adesset, priusquam regii thesauri
 ab custodibus diriperentur. Cepit & apud
 Pasargadas pecunias, quae in thesauris Cyri
 prioris fuerant. Persis satrapam constituit
 Phraaortem Rheomithrae filium. Regiam
 autem Persarum incendit, suadente interim
 Parmenione ut intactam eam servaret, tum
 quod pulchrum non esset possessiones vir-
 tute suā partas disperdere, tum quod Asia-
 ticos minus benevolos ob id factum esset
 habiturus, existimatuos illum Asiam reti-
 nere nolle, sed eā debellatā recessurum. A-
 lexander se Persarum facinus ulcisci velle
 respondit, quod quum in Graeciam cum
 exercitu venissent, Athenas subverterant,
 templaque incenderant, aliaque multa in

Grae-

τὴν

⁹⁹ Πρὶν φάσιν ἰππεύων] Vocula prima non agnosci-
 tur ab Optimo libro. Et posset videri supervacua, ut-
 pote in pravis exemplaribus apposita ab eo, qui non
 animadvertit ab Arriano sic absolute loqui potuisse,
 ut usurparunt eo sensu solam vocem περὶ, ut intelli-
 gatur ἰππεύων. Vide ad II, 2.

¹ Τῶν ἀμφὶ Κρατερὸν ἐπὶ τὴν αὐτὴν] MSS. omnes cum
 editione Basil. παρατίθενται; etiam paulo ante Optimus
 παρατίθενται.

² Κατὰ τὴν κρημνῶν αὐτοῦς ῥίψαντες] Sic plane Hero-
 dotus lib. VIII. cap. 33. Οἱ μὲν ἰππεύων αὐτοῦς περὶ τῇ

τείχους καὶ τῇ. Illud autem αὐτοῦς in nullo antiquo reperi.
 Habes tamen in ipso hujus libri fine, πολλοὶ κατὰ τὴν
 πρῶτην σφῆν ῥίψαντες. Et jam ante fuit I, 20 οἱ μὲν αὐτῶν
 ῥίψαντες σφῆν ἐν τῇ θαλάσῃ διακίοντο. IV, 30. οἱ δὲ κα-
 τὰ τὴν κρημνῶν ῥίψαντες σφῆν. Ubi etiam quidam adjece-
 runt αὐτοῦς in MSS. Vocula τὴν quoque non est in Opti-
 mo. Tum scribit Πασαργάδαις, quod notandum.

³ Ἀλλ' ἀπελθεῖν μόνον] Opt. ἐπὶ τῇ, quod proba-
 tissimè vixit verbum hoc loco, ut quia solus id ha-
 beat, ipse codex tanto sit laudabilior.

⁴ Ὅσα ἄλλα κατὰ τῇ Ἑλλάδι ἐργάσαντο] Scribo
 R 2 cum

τῶν δίκας λαβεῖν. Ἀλλ' ὅδ' ἐμοὶ δοκεῖ σὺν
τῷ δῶσαι' τὸ γὰρ Ἀλέξανδρον, ὃ δὲ εἰς αὐτὸν
19 αὕτη Περγῶν τὴν πάλαι ἡμετέρα. Ταῦτα δὲ
ἀφ' ὧν ἀμύνει, πρὸς τὴν ἐπὶ Μηδίας.
ἐκεῖ γὰρ ἐπιπυθάνετο εἶναι Δαρείον. Γνώμην δὲ
ἐπεποίητο Δαρεῖον, εἰ μὲν ἐπὶ Σέσων καὶ Βα-
βυλῶν μένοι Ἀλέξανδρον, αὐτὸς πρὸς με-
νεῖν καὶ αὐτὸς ἐν Μήδοις, εἰ δὲ ἡ νεώτερος δεινὴ
τῷ ἀμφ' Ἀλέξανδρον· εἰ δὲ ἐλαῦνοι ἐπ' αὐτὸν,
αὐτὸς δὲ ἄνω ἵσται τὴν ἐπὶ Παρθυσίας τε καὶ
Υἱανίας, ἔστε ἐπὶ Βάκτρης, τὴν τε χώραν
Φθίειν πᾶσαν, καὶ ἀπορον ποῶν Ἀλεξάνδρῳ
τὴν πρὸς οὐδὸν. Τὰς μὲν δὲ γυναῖκας καὶ τὴν
ἄλλην τὴν ἐπ' ἀμφ' αὐτὸν κατασκήνη, καὶ ἰὰς
ἀρμαμάξας ἐπὶ τὰς Κασπίας χαλκόμενας πύ-
λας πέμπει· αὐτὸς δὲ ζυῖ τῇ δυνάμει, ἥ τις
ἐκ τῶν παρόντων ξυμείλετο αὐτῷ, πρὸς μενέ-
ειν ἐκβαλάνοις. Ταῦτα ἀκούων Ἀλέξανδρος,
πρὸς τὴν ἐπὶ Μηδίας καὶ Παραταχίας μὲν
ἐς τὴν χώραν αὐτῶν ἐμβαλὼν καταστρέφατο,
καὶ σατραπείην ἔταξεν αὐτῶν Ὁξάθελον τὸν
Ἀβυλίτην πρὸς πρῶτον Σέσων σατραπὴν παῖ-
δα. Αὐτὸς δὲ ὡς ἡγγέλθη κατὰ τὴν οὐδὸν, ὅτι
ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖον ἀπαντᾶν τε αὐτῷ ὡς
ἐς μάχην, καὶ αὐτὸς ἀφ' ὧν ἀμύνει (Σκύ-
θας τε γὰρ αὐτῷ ἦκεν, καὶ Καδυσίους συμμά-
χους) τὰ μὲν ὑποζύγια, καὶ τὴν τετάρτην φύ-
λακας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκήνην ἔπεισται
ἐκέρχου· τὴν γὰρ δὲ τὴν ἄλλην ἀναλα-
βὼν, ἦγεν ἐσταλμένος ὡς ἐς μάχην, καὶ ἀφι-
κνέται δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐς Μηδίαν· ἐνθα ἔμα-
θεν ὅτι ἔσαν ἀξιόμαχον δυνάμει Δαρείου, ὃ δὲ
Καδυσίους καὶ Σκύθας αὐτῷ συμμάχους ἦκον-
τας, ἀλλ' ὅτι φεύγειν ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖον·
ὃ δὲ ἐπὶ μάλλον ἦγε σπευδῆν. Ὡς δὲ ἀπείχεν
ἐκβατάνων ὅσον τριῶν ἡμερῶν οὐδὸν, ἐνταῦ-
θα ἀπὸ τῆς αὐτῷ Βισθάνης ὁ ὄψις παῖς, ὃς πρὸς
Δαρεῖον βασιλεύσας τῆς Περγῶν καὶ τῆς Ἰωνίας
ἀπήγγειλεν, ὅτι Δαρεῖον ἐς πεμπτὴν ἡμέραν
εἴη πεφύγκως, ἔχων τὰ τε χεῖματα ἐκ Μήδων
ἐς ἑξακισχίλια ταλάντα, καὶ γραικοὶ ἰππεῖς
μυρὸς ἑξακισχίλιος, περὶ δὲ ἐς ἑξακισχίλιος.

Græcos perpetrânt. Cæterum neque mihi
prudenter hoc ab Alexandro factum videri
potest, neque ulla de veteribus Persis hac
ratione ultio sumta fuisse. His rebus ita ge- 19
stis, Alexander in Mediam movit: ibi enim
Darium esse acceperat. Siquidem Darius ita
apud se statuerat, si apud Susa & Babylo-
nem hæreret Alexander, etiam apud Me-
dos opperiri, an qui circa Alexandrum
erant novi aliquid molirentur: si vero in
se exercitum duceret, in Parthiam & Hyr-
caniam usque ad Bactra se recipere, totâ-
que regione vastatâ, omnem Alexandro
progrediendi potestatem præriperet. Et
mulieres, reliquumque apparatus univer-
sum quem penes se habebat, vehiculaque
omnia ad pylas Caspias mittit: ipse cum
copiis quas pro tempore collegerat, in Ec-
batanis expectabat. Quibus cognitis Ale-
xander in Mediam progreditur: & Parita-
cas quidem, impetu in eorum regionem fa-
cto, subegit, satrapamque iis dedit Oxa-
threm Abulitæ filium, qui antea apud Susa
satrapatum gesserat. Quumque Alexandro
in itinere nuntiaretur Darium ei obviam ire
statuisse, denuoque prælii fortunam expe-
riri velle (Scythas enim & Cadusios ei au-
xilio venire) impedimentis, eorumque præ-
sidio & reliquo apparatu subsequi iussis,
omnibusque copiis secum ductis, instructâ
acie ad pugnandum processit, & duodeci-
mis castris in Mediam pervenit; ubi Dario
non eas esse copias quibus prælio decernere
posset cognovit, & neque Cadusios neque
Scythas ei auxilio venire, & Darium omnem
potius in fugâ spem collocasse: quapropter
majore celeritate Alexander in eum conten-
debat. Quumque ab Ecbatanis trium die-
rum itinere abesset, Bisthanem Ochi fi-
lium, qui ante Darium in Perside regnâ-
rat, obvium habuit: is Alexandro nuntia-
vit, quintum jam diem esse, ex quo Darius
fugisset, pecuniâ ex Mediâ vii m. talentum
secum ablatâ, cum exercitu equitum trium
millium, peditum sex millium. Alexander
ubi in Ecbatana venit, Thessalos equites
alios-

Εἰλθὼν δὲ ὡς ἑκβάτανα ὁ Ἀλέξανδρος, τὰς
μὲν

cum pluribus antiquis κακῶς. Constructio eadem, et si
in alio verbo, IV, 2 τὸς ἀλλόττας τὰ αὐτὰ ἐπ' αὐτὸν. Lib.
I cap. 14 dixit κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς. Id confirmat quo-
que V. C. apud Vulcanium, qui versionem ideo sic
mutabat alijque multis damnis Græcos affecerant. Ha-
buit ab Xenophonte suo III Κυρηναίων. 212 ὁ δὲ πρὸς
ἐπιστολῇ πολλὰ κακὰ ἡμῶς ποιῶντες.

5 Σὺν τῷ δῶσαι] Habet ergo H. Stephanus, quod tue-
atur, scribens ad Herodotum pag. 309 rarissimum lo-
quendi genus esse hoc nostrum σὺν ὅρῳ, quod aperte hic
adest. Cui tamen ut opituler, scire oportet, quum
reliqui veteres libri conspirent in hoc σὺν, esse unum
illum Optimum, qui habeat οἰκῇ. Sic IV, 8. Ὡς καὶ τῷ
Φιλίππῳ τινὲς ἔργῳ ἐδιδόχα· σὺν δὲ καὶ ἐπὶ μενοειδέσῃ. VII, 1.

6 ὅτι σὺν δὲ καὶ τῷ σφῶς μεγάλῃ βασιλείᾳ. Deinde pro
Ἀλεξάνδρῳ plerique scripti Ἀλέξανδρος. Nec enim minus
hinc videtur abfuisse primus casus, quam à sequentibus.

6 Ἐστὶ ἐπὶ Βάκτρης.] Quis ita loquutus sit, viderit e-
jus scripturæ auctor. Certe codices vetusti omnes, in
quibus & V. C. apud Vulcanium, atque editio Basi-
leensis Βάκτρα.

7 Μάλλον ἦγε σπευδῆν] Optimus ἐπὶ ἡγε.

8 Εἰλθὼν δὲ ὡς ἑκβάτανα] Vulcanius ex MS. Aug.
is ἐκβάτ. & sic quoque unus Florentinus, non sane il-
le ex optima nota, sed qui in multis desciscit, perin-
de ut iste V. C. Vulcanii, ab auctoritate tum Optimi,
tum aliorum, in quibus idcirco non meretur, ut ratio
aliqua ejus ducatur.

ἢ Θεπάλῃς ἰππέας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους
ἀποπέμφει ὅπισθεν ὅτι θάλασσαν, τὸν τε μι-
αδὸν ἀποδὲς αὐτοῖς ἐντελῆ ἢ ξυμπετραγμένοι,
καὶ διαχίλια παρ' αὐτῶν τάλαντα ὅτι δὲς· ὅς τις
δὲ ἰδίᾳ βύλοιτο ἐπὶ μισθοφορεῖν παρ' αὐτῶν,
ἀπογραφεῖς ἐκέλευσε· καὶ ἐγένοντο οἱ ἀπογρα-
φάμενοι οὐκ ὀλίγοι. Ἐποκίλλον δὲ τὸ Πολυει-
δὲς ἔταξε χαλκαραγεῖν αὐτὸς ὡς ὅτι θάλασ-
σαν, ἰππέας ἄλλους ἐχόντα ἐς φυλακὴν αὐτῶν·
οἱ γὰρ Θεσσαλοί τοὺς ἰππεὺς αὐτῶν ἀπέδοντο.
Ἐπέστειλε δὲ καὶ Μένη, ἐπειδὴν ἀφίκωντο, τοὺς
ὅτι θάλασσαν ὅτι μελεθῆναι⁹, ὅπως ὅτι τριή-
ρων κομοδίον¹⁰ ἐς Εὐβοίαν. Παρμυρίωνα δὲ
προσέταξε τὰς λημέλιας ἅς ἐκ Περγάων κομι-
ζόμενα, εἰς τὸ ἄκρον τὸ ἐν Ἐκβάταις χαλα-
θεῖσθαι καὶ Ἀργαλῶν ὁρμαίνειν. Ἀργαλὸν γὰρ ὅτι
τὴν λημέλιων χατέλιπε¹¹, καὶ φυλακὴν τὴν λη-
μέλιων Μακεδόνων ἐς ἐξακισχίλις, καὶ ἰππέας
καὶ φίλους ὀλίγους. Αὐτοὶ δὲ Παρμυρίωνα τοὺς
ξένους ἀναλαβόντα, καὶ τὰς Θερῆας, καὶ ὅσοι
ἄλλοι ἰππεῖς, ἔξω τὴν ἰππεὶν ἐταεικῆς, ὡς
τὴν χώραν τὴν Καθησίω ἐλαύνειν ἐς Ὑρκανί-
δα· Κλείτω δὲ τὰς βασιλικῆς ἱλῆς ἡγεμόνι
ἐπέστειλεν, ἐπειδὴν ἐκ Σύρων εἰς Ἐκβάτανα
ἀφίκωντο (χαλαλέει ποῦ γὰρ ἐν Σύροις ἀρρώστων)
ἀναλαβόντα τοὺς Μακεδόνων τὰς ὅτι τὴν λη-
μέλιων τότε ὑπολειφθείας, ἵνα τὴν ἐπὶ Παρ-
20 θυσίαν, ἵνα καὶ αὐτὸς ἦεν ἐμελλεν. Αὐτὸς δὲ
ἀναλαβὼν τὴν τε ἰππεὶν τὴν ἐταεικῶν, καὶ τοὺς
προσδρόμους, καὶ τοὺς μισθοφόρους ἰππέας, ὡς
Εὐρυκίῳ ἡγεῖτο, καὶ τὴν Φάλαγγα τὴν Μακε-
δονικὴν, ἔξω τῶν ἐπὶ τοῖς λημέλιασι ταρβέν-
των, καὶ ἰὸς τοξότας, καὶ ἰὸς Ἀγρίανους ἡλαυνεν
ὡς ἐπὶ Δαρείον. Καὶ αὐτῶν κατὰ τὴν ὁδὸν
σπευδὴν μνημονεύω, τὴν τε φραγμῶν πολλοὶ
καμίνοντες ὑπελείποντο, καὶ ἰπποὶ ἀπέθησκον·
ἀλλὰ καὶ ὡς ἦγε, καὶ ἀφικνέεται ἐς Πάγας ἐνδε-
κάτη ἡμέρα. Διέχεται δὲ ὁ χώρος ὅτος ἀπὸ τῆς

aliosque socios in maritimam oram remisit,
ac præter integrum stipendium duo millia
talentum militibus donat. Quicunque au-
tem illorum viritim stipendia mereri vel-
lent, conscribi iussit. neque pauci nomen
dederunt. Reliquos per Epocillum Polyi-
dis filium ad mare deduci jubet, alio equi-
tum præsidio adjuncto. Thessali enim equos
ibi reddiderunt. Meneti etiam per literas
mandat, ut quum eo pervenerint, navibus
in Eubæam transvehendos curet. Parme-
nioni quoque negotium dat, uti pecuniam
omnem ex Persis allatam in arce quæ in
Ecbatanis deponat, & Harpalo custodien-
dam tradat, quem super thesauros ibi cum
præsidio sex millium Macedonum, & equi-
tum amicorumque nonnullis reliquit. Par-
menionem vero ipsum assumptis exteris, &
Thracibus, reliquoque equitatu, præter-
quam amicorum, per Cadusiorum fines in
Hyrcaniam mittit. Clito autem regiæ tur-
mæ duci scribit, ut quum è Susis in Ecba-
tana venisset, (ibi enim valetudinis causâ
relictus erat) receptis Macedonibus qui pe-
cuniarum præsidio positi fuerant, in Par-
thos moveat, quo & ipse venturus erat.
Alexander assumpto equitatu amicorum, & 20
antecursoribus, equitibusque mercede con-
ductis, quos Erigyus ducebat, & phalan-
ge Macedonicâ, iis exceptis qui pecunia-
rum præsidio relictis fuerant, sagittariis etiam
& Agrianis sibi junctis, in Darium mo-
vit. Quumque summâ festinatione conten-
deret, multi in itinere milites præ lassitu-
dine relictis, multi etiam equi extincti sunt.
Alexander nihilo secius institutum iter ur-
gebat, & undecimis castris Rhagas perve-
nit. Distat hic locus unius diei itinere à Ca-
spiis pylis, equitanti ita ut Alexander du-
cebat.

Κασπίων πυλῶν ὁδὸν ἡμέρας μίας ἐλαύνοντι ὡς
Ἀλέ-

9 Τὸς ἰππεὺς αὐτῶν ἀπέδοντο] Vulcanius equos ibi red-
diderunt. Nec reprehendo; modo constat eos reddi-
tos. Cui enim reddiderunt, aut quare? an non erant
ipsorum? Facius hæc plane omisit. Vide an non intel-
ligi debeat vendiderunt, atque ita exemplum hoc sit
ejus significationis, quam annotarunt Grammatici Græ-
ci, & idcirco Henr. Stephanus ambivit exemplis pluri-
mis eam firmare. Quod autem vides præcedentia ἰδίᾳ
μισθοφορεῖν verbi viritim stipendia mereri, non Vulcanii,
sed Freinshemii est in Curtianis vi, 6, 35, quod ita a-
vide postea amplexus fuit, quum Vulcanio placuerit
privatim. Tanquam si socialia præstentur auxilia, non
quilibet viritim stipendia mereatur, certe viritim ope-
ras edit. Immo rectius editur privatim, hoc est, non
reipublicæ, sed suo nomine, sua sponte & privatim.
Diodorus Siculus xvi, 74 opponit τὰς ἀπὸ τῆς Ἐλληνι-
δων τάλαντα συμπαράχουσας, & τὰς ἰσομύνας ἐν τῇ στρατιᾷ
τῇ μὲν τῷ βασιλεὺς μόνον.

10 Ἐπειδὴν ἀφικνέεται τὰς ἐπὶ θάλασσαν ἰππεὶς.] Inter-

pretationem video tum apud Vulcanium, tum apud
Facium aptissimam, at Græca quo pacto capere de-
beam, hæreo. Qui enim sunt isti οἱ ἐπὶ θάλασσαν? Nulli sunt apud interpretes. Quem si consulas, pene credideris & præter ipsius voluntatem sic esse editum. Quod tamen non ita est; nam recognoscens suam editionem & cum V. C. comparans sic manu sua distinctiones auxit ἐπὶ τοῖς οἱ καὶ Μηντι, ἐπὶ τοῖς ἀφικνέεται, τὰς ἐπὶ θάλασσαν, ἐπὶ μελεθῆναι &c. nescio qua mente. Versio tamen ejus ostendit prorsus legisse eum prout legendum est, deleta vocula τὰς, & sic transposita distinctione, ἐπὶ τοῖς ἀφικνέεται ἐπὶ θάλασσαν, ἐπὶ μελεθῆναι &c. Basileenses video edidisse ἀφικνέεται τὴν ἐπὶ θάλασσαν. quod sane probari posset, quum supra de Uxiis sic loquutus fuerit. Sed nos devoti sumus MSSis, præcipue talibus.

11 Ἐπὶ τῇ λημέλιων κατέλιπε] Opt. ἀπὸ τῆς, qui etiam infra ἐπὶ τὰς λημέλιας τότε ὑπολειφθείας, ac mox ἡλαυνεν ἐπὶ Δαρείον, delete ὅς.

Ἀλέξανδρος ἦγε. Δαρεῖος δὲ ἐφθάει ἡδὴ
παρεληλυθὼς¹² εἰς τὴν πυλῶν τῶν Κασπίων.
Τῶν δὲ συμφυρόντων Δαρείω, πολλοὶ μὲν ἀπο-
λιπόντες αὐτὸν ἐν τῇ Φυγῇ, ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἐ-
χαστος ἀπεχώρει· ὁ δὲ ὀλίγοι δὲ καὶ Ἀλέξανδρος
σφᾶς ἐπεδίδοσαν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς ἀπέ-
γνω χαλκὸν αἰρήσας Δαρεῖον, μείνας αὐ-
τῷ πέντε ἡμέρας, καὶ ἀκαπούσας τὴν στρατὸν,
Μηδίας μὲν σαλευάμενος ἀπέδειξεν Ὀξυδάτην
Πέρσῳ ἄνδρα, ὃς ἐτύγχανε πρὸς Δαρεῖον
ἐμμελημένον, καὶ ἐν Σήσοις εἰργόμενον.
τῷτο αὐτὸ ἐς πίσιν ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον.
Αὐτὸς δὲ ὡς ἐπὶ Παρθυαίης ἦγε· καὶ τῇ μὲν
πρώτῃ πρὸς ταῖς Κασπίαις πυλαῖς ἐστρατο-
πέδουσε· ἡ δὲ δευτέρῃ δὲ εἰς τὴν παρελήθε τὴν πυλῶν,
ἐστε οἰκόμενος ἦν. Εἰσιπύλας δὲ αὐτὸν¹³,
ὅππῃ ἔρημον τὴν πρὸς τὴν χώραν ἦκεν, ἐς τὴν
μὲν ἐκπέμπει Κοῖνον ξυῶ ἰπποῦσι τε καὶ τῶν
21 πεζῶν ὀλίγοις. Καὶ ἐν τῇ τῷ ἀφικνεῖται παρ-
αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Δαρείου στρατοπέδου, Βασιλῆως
Βαβυλωνίου ἀνὴρ, ἰὼν γνωρίμων, καὶ ξυῶ τῷ
Ἀντίβηλῳ, ἰὼν Μαζαίου παίδων. Οὗτοι ἀ-
πήγγειλαν, ὅτι Ναβαρζάνης τε χιλιάρχης
ἰὼν ξυῶ Δαρείω φυρόντων ἰπποῶν, καὶ Βῆσος
ὁ Βακτριανὸς σαλευάμενος, καὶ Βεράζας ὁ Ἀραχω-
ν καὶ Δραγγῶν σαλευάμενος, ἐμμεληφότες εἰεν
Δαρεῖον. Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος, ἐπὶ
μᾶλλον ἦγε σπευδῶν, τοὺς ἐταίρους μόνους ἔχων
ἀμφὶ αὐτὸν, καὶ ἰὼν πρὸς τοὺς ἰπποῦσι, καὶ
τῶν πεζῶν τοὺς ὀξυτάτους¹⁴ τε καὶ κορυφαί-
ους ὀπίσθε ἀμφοτέρωθεν¹⁵, ὅδὲ τὴν ἀμφὶ Κοῖνον
πρὸς μείνας ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἐπανελθεῖν τοῖς
δὲ ὑπολειπομένοις ὀπίσθε¹⁵ Κρατερὸν,
πρὸς τῇ ἐπὶ τὴν μὴ μακρὰς ὁδὸς ἀγνοῖα. Οἱ
δὲ ἀμφὶ αὐτὸν, ἰὰ ὅπλα εἶχον μόνον, καὶ δύο
καὶ τὴν ὀπίσθε ἡμέρας μέλει μεσημβρίας,

cebat. Darius vero jam Caspiae portas præ-
tergressus erat : & eorum qui fugientem
comitabantur, plerique in domos suas sese
recipiebant ; non pauci etiam sese Alexan-
dro dedebant. Alexander deposita spe Da-
rium ulla celeritate abs se comprehendi pos-
se, quinque diebus ibi substitit, recreato-
que exercitu Oxysatē hominem Persam
Mediæ satrapam constituit, qui à Dario ca-
ptus apud Susā in custodiā habitus fuerat.
Hoc ei fidem apud Alexandrum concilia-
bat. Inde in Parthos exercitum duxit : ac
primo quidem die juxta Caspiae pylos ca-
stra posuit : postridie ipsas pylos ingressus
est, ac loca cultoribus frequentia. Quum-
que inde commeatum in exercitum intulisset,
quod interiorē regionem incultam esse
audisset, Cœnum cum equitatu exiguo-
que peditatu frumentatum mittit. Inter hæc 21
Bagistanes Babylonius vir illustris, & cum
eo Antibelus unus ex Mazæi filiis à Darii
exercitu ad Alexandrum venerunt, nuntian-
tes Nabarzanem mille equitum qui cum
Dario fugerant præfectum, & Bessum Ba-
ctrianorum satrapam, ac Brazam Arachoto-
rum & Drangarum satrapam, Darium in cu-
stodiā tenere. Quo audito Alexander majore
adhuc celeritate sibi utendum putavit.
amicis tantum, equitibusque antecursori-
bus, ac peditum fortissimis simul atque ex-
peditissimis delectis, non expectato Cœni,
qui frumentatum iverat, reditu. Reliquo
exercitui Craterum præficiens, mandat se-
qui, ita ut itinera moderatius faciat. qui se-
cum ibant, arma solum & duorum dierum
cibaria gerebant. Totā itaque nocte, & po-
stero die ad meridiem usque continuato iti-
nere, aliquantulum temporis militi ad quie-
tem
ἡμερῶν στία. Ἐλθὼν δὲ τὴν τε νύκτα ὅλῳ
ὀλίγον χρόνον ἀναπαύσας τὴν στρατὸν, αὐθις καὶ
ὅλῳ

12 Εφθάει ἡδὴ παρεληλυθὼς.] MS. Opt. παρελθὼν.
Dein pro ἐπὶ τὴν παρελήθε nonnulli, sed & in his Optimus, ἀπε-
χόμενος, quod etiam correxit Vulcanius, & repetivi.

13 Εἰσιπύλας δὲ αὐτὸν.] Opt. αὐτὸν, quam sane
terminationem gratam Arriano fuisse ex crebro usu col-
ligimus. Paulo ante nonnulli habent τὴν αὐτὴν ἐς πίσιν.

14 Τὸς ἐταίρους μόνους ἔχων ἀμφὶ αὐτὸν καὶ τὸς προδρόμους
ἰπποῦς, καὶ τὸς πεζῶν τοὺς ὀξυτάτους.] Nihil scrupuli in
hoc sermone, nisi quem movet præstantissimus ille co-
dex, cujus auctoritas merito maxima est. In eo non
habentur voces illæ τὸς πεζῶν. Deinde in alio inveni καὶ τὸς
ἰπποῦς τὸς προδρόμους καὶ τὸς πεζῶν &c. Certe vix credibile
pedites etiamnum huic cursui adfuisse, nisi ipse auctor
mox cap. 21 testaretur in locum quingentorum equi-
tum, quos ab equis iussit descendere, utpote delassatos,
totidem ex peditum ducibus aliisque adhuc vigentibus
electos subiecisse, ut ita pareat adfuisse. Sed illi satis
monstrantur inter προδρόμους. Vide igitur, an possit cre-
di scripsisse Arrianum καὶ τὸς προδρόμους, καὶ ἰπποῦς τὸς ἰπ-
ποῦς. Hinc autem vides referri historiam ad cuius
formam Scipio in Sicilia sibi comparavit turmam ele-
ctissimorum equitum sine ullo sumtu publico, quod

narrat Livius in principio libri xxix.

15 Τοῖς δὲ ὑπολειπομένοις ἐπιστάταις.] Opt. ἐπὶ δὲ τοῖς ὑ-
πολ. Sic VII, 6 ἡγεῖται ἐπὶ ταῖς ἐπιστάταις. Et scripsit
gaudet duplicare præpositiones, & hanc ipsam, ut in
Indicis cap. 15 τὴν ἐπιστάταις ἐπὶ τῇ κορυφαίᾳ. Et in fi-
ne libri VII ἐπιστάταις ἐπὶ τῇ ταλαιᾳ. Sequentia προ-
τάταις μὴ μακρὰς ὁδὸς ἄγοντα, videntur carere & desti-
tuti eo, in quo sensus potissimum repositus erat, ver-
bo videlicet, aut scribendum erat ἄγων, ex uno MS.
quomodo etiam Vulcanius ex V. C. Sed haud dubie
sic quoque manet desolatus truncatusque Arrianus.
Nam quorsum ἄγων προτάταις? utrum retrorsum an
per eandem sibi viam; aut aliorum? ut plane illa scri-
ptura non venerit ab Arriani manu. Sane reliquicodd.
conspirant in vulgatum. Sed tamen Optimus ille Ar-
rianum non deficit, in quo plenissime προτάταις ἰπποῦς
μὴ μακρὰς ὁδὸς ἄγοντα. Id omnino, ut reponi debet,
repositum. Versionem vero hanc itinera moderatius faciat,
videntur Facius cum Vulcanio concinnasse ex Ovidi-
anis, moderatius quo Curte fugamque inhibere, moderatius
insequar ipse. Sed mallet ex Tacito xv ann. 12 Con-
tinuum die noctuque iter properabant.

ἄλλω τῷ νύκτα, καὶ ἅμα ἡμέρᾳ ὑποφανύ-
σῃ παρὶν εἰς τὸ στρατόπεδον, ὅθεν ἀφωρημένη¹⁶
ὀπίσω Βακτριᾶς· καὶ τοὺς μὲν πολεμικοὺς ἐξα-
πέλασε¹⁷. Δαρεῖς δὲ ἐξεπέμπετο, αὐτὸν μὲν
συνελημμένον ἀγαθὸν ἐφ' ἄρμα μάχης, Βῆσσαν
δὲ ἀντὶ Δαρείου γενεᾶς τὸ κράτος¹⁸, καὶ ἡγε-
μόνα ἀνομάσας Βῆσσαν, πρὸς τε τῶν Βακ-
τριῶν ἰππέων, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι βάρβαροι
ἐκείνῳ Δαρεῖον, πλείονα Ἀρταβάζου, καὶ
τῶν Ἀρταβάζου παίδων, καὶ τῶν ἑλλήνων τῶν
μισθοφόρων· τῶν δὲ πλείονες εἶναι Δαρεῖον,
καὶ εἰσγενεῖν μὲν τὰ γιγνώμενα καὶ διωαιεῖς εἶναι.
ἐκείνου πέντας δὲ ἐξω τὸ λεωφόρον ὁδὸν, ὡς ὅτι
τὰ ὅρη ἰσχυρὰ σφᾶς¹⁹ καὶ μετέχοντες τοῖς ἀμ-
φοῖ Βῆσσαν ἔργον. Γνώμην δὲ πεπονησθῆναι
ἐκκαλεσθῆναι Δαρεῖον, εἰ μὲν δὴ σφᾶς
Ἀλέξανδρον πυθάνοιντο, ὡς ἀδύνατον Δαρεῖον
Ἀλέξανδρον, καὶ σφίσι πᾶσι ἀγαθὸν οὐρίσκειν.
εἰ δὲ τὸ ἐμπάλιν ἐπανεληλυθὸτα μάθοιεν, ἵκας
δὲ τραχεῖαι τε ἐκκαλεῖν ὅσων πλείονη δύναμις
τοῦ ἀφασσοῦντος εἰς τὸ κοινὸν ἔδεχθαι. Βῆσ-
σαν δὲ ἐν τῇ παρόντι ἐξηγεῖσθαι καὶ οἰκειότητά
τε τῷ Δαρεῖ, καὶ ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ σάλεσσει
τὸ ἔργον ἐγίγνετο. Ταῦτα ἀκούσαντι Ἀλέξαν-
δρος ἀνακράτος διωκτεῖα ἐφαίνετο. Καὶ ἦδη
μὲν ἐξέχευον οἱ τε ἄνδρες καὶ οἱ ἵπποι, ὑπο-

tem dedit. Inde rursus tota nocte progres-
sus, diluculo in ea castra pervenit, unde
Bagistanes disceserat. & hostes quidem ibi
nactus non est. De Dario certior factus est
captivum illum in curru portari, Bessum
loco Darii imperium obtinere, & à Bactria-
nis equitibus aliisque barbaris qui cum Dario
fugerant, ducem nominatum esse, præterquam
ab Artabazo & Artabazi filiis, Græcisque
mercenariis. Hos fidos perpetuo in Darium
fuisse, neque ea quæ accidissent impedire
potuisse. eosque à publicâ viâ deflexos, mon-
tes petere, nec cum Bessio consilia commu-
nicare. Præterea eos qui Darium cepissent
ita secum statuisset, ut si audiant Alexan-
dram se insequi, Darium tradant, & rebus
suis consulant. Sin retrocessisse intelligant,
exercitum quam possint maximum conscri-
bant, & communi inter se ope imperium
tueantur. Bessum in præsentia exercitus du-
cem designatum esse, ob eam necessitudi-
nem quæ ipsi cum Dario intercedebat, tum
etiam quod in ejus satrapatu id perpetratum
erat. Hæc quum audisset Alexander, omni
studio persequendam rem existimavit. ac ta-
met si tam viri, quam equi continuato iti-
neris labore defatigati essent, nihilo tamen

ἢ ταλαιπωρία²⁰ ἢ ξυμπεχῆ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡγε-

καὶ

16 ὅθεν ἀφωρημένη.] Opt. ἴθα ἀφωρημένη. Geminum
quid mox cap. 24. ἐκκαλεῖν ἀφωρημένη ἐς τὴν Μάρδον τὴν γῆν,
ubi omnes MSS. ἐκκαλεῖν. quod & alibi usurpat Arria-
nus, unus ἔστι παρρησι. At Optimus ἴθα ἀφωρημένη. ut
v. 19. ἴθα ἀφωρημένη. v. 1, 4. ἴθα δὲ αἰσθητὴ τὸ διοικῆσαι. Xe-
nophon v. 1. Κυρ. ἡλδομεν πάλιν, ἴθα ἀφωρημένη. Etiam
statim idem MS. αὐτοὺς ἵπποι ὅλην τὴν νύκτα, non ἵπποι.

17 Τῶν μὲν πολεμικῶν ἐξαπέλασε.] Sic quoque simplici-
ter interpretes, & hostes quidem ibi nactus est, perinde
ut Facius. At quos, oro? Hostes enim ipsius erant
reliqui Persici exercitus, qui cum Bessio longe abie-
rant, à quibus nanciscendis haud parum aberat. An
credimus in solis illis tribus Dario, Bessio & Nabarzane
jam constituisse nomen πολέμου, ut reliqui omnes ab eis
desciverint, & in castris istis manserint tunc, quum
illi ultra fugerent? Stolidissimæ ineptiæ; & non alios
illic substituisse, sed simul aufugisse dicit plane post pau-
lo Arrianus, tam Bactrios equites, quam alios barba-
ros & mercenarios Græcos; sed hos postea demum ἐ
militari viâ excedentes separasse se ab illis. Huic diffi-
cultati ut nunc subveniamus, ex auctoritate Optimi li-
bri inserendo corrigimus πολέμους καὶ ἐκκαλεῖν, quod
tum res ipsa exigit, tum absolutam facit oppositionem,
ut in narrando solet. Hostes quidem nactus non est, sed
de Dario certior factus. Ita sane & Justinus: postera
die supervenit; ibique cognovit Darium clauso vehiculo per
noctem exportatum. Itaque sic restitui.

18 Βῆσσαν δὲ ἀντὶ Δαρείου γενεᾶς τὸ κράτος.] MSS. omnes
ἴθι, quod & notavit Vulcanius, qui etiam paulo ante
dividit ex V. C. Δαρεῖος δὲ πρὶν ἰδεῖν.

19 ὡς ὅτι τὰ ὅρη ἰσχυρὰ σφᾶς.] Non solum putet sæ-
tetque oratio, sed etiam languet. neque id scribarum
lapsu, quibus hæc solennis exprobratio evenit, sed in-
tenta, si Diis placet, duorum ultimarum editorum cura,
vel ut vere dicam, abominabili negligentia, quam
eorum quisque ad has operas attulit. Quippe concor-
diter & MSS. prorsus omnes & Basileensis editio exhibent
ἰσχυρὰ κατὰ σφᾶς, quod non fuerat tam insigni so-
cordia patiendum, ut amputaretur, quum sit verissi-

mum; neque sufficit id vertisse montes petere, sed ut
plene Facius: seorsum montes petere. Quod sane omni-
no desideratur, & particula huic rei propria est. Poly-
bius 1, 24. Στασιάζοντες τὴν συμμάχου στρατοπέδου αὐ-
τὸς κατὰ ἑαυτὸν. Et ipse Arrianus cap. 9 τὴν κατὰ σφᾶς
δὴ ἰσχυρὰ ἐξορῶν ἦεν. v. 6 αὐτὸς τι κατὰ σφᾶς ἰσχυ-
ρῶν, & antea cap. 5 hujus libri τὴν μὲν ἰσχυρὰ ἐξορῶν
ἀρχὴν τῶν ἰσχυρῶν κατὰ σφᾶς. Ubi Vulcanius, ut legimus
imperium penes præfides esset. Facius: uti ejus provincia
principes suis legibus uti, ac liberos esse permittet. Ad
sententiam universam fortasse aliquid: ad Græca sor-
didum. Verte: ut seorsum cuique prefectura suos ma-
gistratus ac nomarchas præesse & imperare sineret. Lo-
quitur enim de Ægypto, quæ proprie in ἰσχυρὰ divisa.
iv, 27 οἱ μὲν δὲ κατιστοκροῦνται κατὰ σφᾶς ἐπὶ γῆ. Ubi
recte per eandem voculam id Vulcanius reddidit.
Sic in proverbio Ἀττικοὶ Ἐλευσίνα, bis rescribendum est
κατὰ ἑαυτὸν, ut habet MS. Flor. ubi Andreas Schottus
vitiose edidit ἑαυτὸν κατὰ ἑαυτὸν. λίγυ δὲ Δῆρις, ὅτε
ὅταν κατὰ ἑαυτὸν συλλογῶνται, τοῖς πρώτοις τι, ἐκείνους
ἑαυτοῖς, Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνα. Sed & idem ita expli-
cuit ἐπὶ σφᾶς. 1, 22 ὁπλισμένοι αὐτοὶ ἐπὶ σφᾶς. Privato
consilio αἷμα capientes, segregatim. vii, 16 de amni-
bus, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐς τὴν ἰσχυρὰν, καὶ αὐτοὶ
ἐπὶ σφᾶς ἐς τὴν θάλασσαν ταῦτα ἐξήσαν. seorsum in istud
mare exeunt. Neque videtur id reprehendi debere. Sed
Tacitus mirifice iv Hist. 23 id exponit sibi consistere.
Illud κατὰ video ab Vulcanio postea ex V. C. ut scri-
bit, adnotatum esse; quod mirandum satis, quum ex
Basileensis editione id retinere aut certe restituere de-
buisse. Deinde miror omnes editos, & plerumque
scriptorum partem eodem errore habere καὶ μετέχοντες
τὴν ἀμφὶ Βῆσσαν. quum legendum sit τοῖς ἀμφοῖ, ut mil-
lies ipse Arrian. & alii. Deinde etiam ternæ omnes edi-
tiones consentiunt in illud palam ineptum διωκτεῖα σφᾶς
Ἀλέξανδρον quum MSS. omnes nostri recte præferant
διωκτεῖα, quod etiam in versione sequutus Vulcanius.

20 ὡς ὅτι τὰ ὅρη ἰσχυρὰ σφᾶς.] Optimus ἐπὶ τῇ.

Τληπόλεμος δὲ Πυθοφάνης, τῶν ἐταίρων, ζυμετάρῃ αὐτῷ, σκοπεῖν τὰ ἐν Παρθυαίοις τε καὶ Ὑρκανίοις. Τῷ τὸ τέλος Δαρείω ἐγένετο, ὅτι ἀρχὸν Ἀθλιωαίοις Ἀριστοφῶντι, μιλῶς Ἐκατομβαιῶν· ἀνδρὶ ἄλλῳ πολέμα, εἴτε ἡνιόχῳ, μαλθακῶ τε, καὶ ὁ Φρενῆρ, εἰς δὲ τὰ ἄλλα ἐδὲν ἀνεπιεικὲς ἔργον ἀποδείξαμεν, ἢ ἐδὲ ἐγγενόμενον αὐτῷ ἀποδείξασθαι· ὅτι οὐκ εἰς τὴν βασιλείαν παρελθεῖν, οὐκ δὲ περὶ πολέμου ὡς τε Μακεδόνων καὶ τῶν Ἑλλήνων ζυμῆν· ἔκταν ἐδὲ ἐθέλοντι ἔξῃ ἐπὶ ὑβρίζειν ἐς ἱερὰ ὑπηκόους, οὐ μείζονι κωιδιῶν ἢ ὅτι ἐκείνοι καθεστηκότι. Ζῶντι μὲν δὲ ἔμφορῶ αὐτῷ ἄλλαι ἐπὶ ἄλλαις ζυμῶν ἔχουσιν²⁴, ἐδὲ ἡ ἀναχωρῇ ἐγένετο, ἐπειδὴ τῶν αὐτῶν ἐς τὴν ἀρχὴν παρελήθεν· ἄλλα εὐθὺς μὲν τὸ ἱερατικὸν ὅτι Γρανικῶν πᾶσιμα ζυμῆν τὸ ἱπποικόν, εὐθὺς δὲ Ἰωνία τε καὶ Αἰολίς ἔχοντο, καὶ Φρύγες ἀμφοτέρω, καὶ Λυδία, καὶ Κάρει, πλὴν Ἀλικαρνασέων· ὀλίγον δὲ ὑπερὶ καὶ Ἀλικαρνασὸς ἐξήρητο· ὅτι δὲ ἡ ὡρεαλία πᾶσα, ἔσπε ὅτι τὴν Κιλικίαν· ἐπὶ δὲ ἡ αὐτὴ ἐπὶ Ἰσθμῷ ἦτο, ἵνα τὴν τε μετέρα αἰχμαλωτίζουσιν καὶ τὴν γυναικᾶ καὶ τοὺς παῖδας ἐπείδῃ· ὅτι τὰς Φοινίκην τε ἀπώλετο καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν· ὅτι δὲ, αὐτὸς ἐν Ἀρβήλοισι ἐφυγὲ τε καὶ ἐν τῶν αἰχμαλώτων²⁵, καὶ ἔσπε πλείστην παντὸς τῆς βαρβαρικῆς γένους ἀπώλεσε· φυγὰς τε ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς πλαιώμεν, καὶ τελευτῶν ὡς τὴν ἀμφοτέρων ἐς τὰ ἔσχατα²⁶ περὶ δὲ βασιλεύς τε ἐν τῷ αὐτῷ καὶ δεσποτικῇ ζῶν ἀπὸ μίαν ἀρχήν, τὴν δὲ ὡς τὴν οἰκειοτάτων ὅτι ἐβλήθη ἀπώλετο. Ζῶντι μὲν Δαρείω τοιαῦτα ζυμῶν ἔχουσιν. Τελυθῆσαν δὲ, ταφῇ τε ἡ βασιλικῇ, καὶ τῇ παίδων, ὅποια καὶ βασιλεύοντι αὐτῶν, προσφῇ τε Ἀλεξάνδρῳ καὶ παῖδουσιν, καὶ γαμβρὸς Ἀλέξανδρον. Ὁ πόλε δὲ ἐτελεύτα, ἐνεργὸν ἀμφὶ τὰ περὶ ἡλικοντα ἔτη. Ἀλέξανδρον δὲ ἱερὰς ἀπολειφθείας ἐν τῇ διώξει τῆς τραυίας ἀναλαβὼν, ἐς Ὑρκανίαν περὶ τὸν Κεῖν δὲ ἡ Ὑρκανία χώρα ἐν ἀριστερᾷ τῇ ὁδῷ ὅτι Βάκτρα Φερύσιος· καὶ τῇ μὲν ὁρεσὶν ἀπείργεται διαστεί καὶ ὑψηλοῖς, τῇ δὲ πεδίον²⁷ αὐτῆς κα-

trapam constituit. Adjunxit autem illi Tlepoleum Pythophanis filium, unum ex amicis, qui rerum Parthicarum & Hyrcanicarum simul curam gereret. Atque hic quidem Dario vitæ exitus fuit, archonte Athenis Aristophonte, mense Junio: viro quod ad res bellicas attinet, (si quis alius) languido parumque prudenti: quod ad cætera, qui nihil iniqui in suos commiserit, aut certe potestatem committendi non habuerit. Nam simulac regnare cœpit, statim à Macedonibus & Græcis bello laceffitus est. Quocirca ne volenti quidem integrum erat subjectos sibi injuriâ afficere, quum ipse in majore periculo quam ipsi verfaretur. Quandiu in vivis fuit, aliæ illum ex aliis calamitates exceperunt, neque ulla intermissio aut requies fuit, ex quo primum ad regnandum accessit. Nam statim initio equestris illa satraparum ad Granicum amnem clades accidit: mox Ioniam & Æoliam amisit, & utranque Phrygiam, Lydiam quoque & Cariam, præter Halicarnassenses: sed paulo post ipsa etiam Halicarnassus erepta est. deinde universa regio maritima ad Ciliciam usque. Post hæc ingens illa ipsius apud Issum clades accidit, in quâ mater, uxor ac liberi ejus capti sunt. deinde Phœnice atque Ægyptus imperio ejus detractæ. Postea ipse in Arbēlis & quidem primus turpiter fugit, & plurimum exercitum ex omni barbarorum gente perdidit. Inde profugus è suo regno errans, & postremo ab iis qui circa eum erant, ad extremum destitutus, eodemque tempore & rex & captivus à suis habitus, ac cum ignominia ductus, tandem ab intimis sibi proditus & cæsus interiit. Hæc quidem ad extremum Dario acciderunt: at contra mortuo, regia sepultura, liberorum perinde atque ipso regnante, educatio atque institutio ab Alexandro, & Alexander gener contigit. Mortuus est annos natus circiter L. Alexander autem, iis quos in persequendâ fugâ post se reliquerat assumtis, in Hyrcaniam movit. Sita porro est Hyrcania ad lævam viæ quæ in Bactra ducit: atque hac quidem montibus densis ac præcelsis dividitur; campus vero ejus in magnum mare quod

24 Ἀλλὰ ἐπὶ ἄλλαις ζυμῶν ἔχουσιν] Basilenses ediderunt ζυμῶν ἔχουσιν. Longe politius & tersius censeo, quod nunc produco ex aureo MS. ζυμῶν ἔχουσιν. Inferius longe alio respectu ponitur.

25 Ἐφυγὲ τε καὶ ἐν τῶν αἰχμαλώτων] Indecenter abundat particula καί, neque ab Optimo agnoscitur. Moxidem codex effert φερίαν πλείστην τῆς βαρβαρικῆς γένους, sine voce παντός.

26 Πρὸς τὴν ἀμφοτέρων ἐς τὰ ἔσχατα] Idem Optimus πρὸς τὰ ἔσχατα. Et placet Arriano interdum eandem propositionem iteare variante sensu. Sic in eadem vo-

ce ludit VII, 14 πρὸς γὰρ δὴ πρὸς θίαν ἀπὸ τῆς πρὸς τὴν ἰτα-

27 Καὶ τῇ μὲν ὁρεσὶν ἀπ. διασ. καὶ ὑψ. τὸ πεδίον δὲ] Quum passim respondere sibi soleant illa τὸ μὲν, τὸ δὲ, prout ubique ut relativa occurrunt; tum evenit interdum, ut posterius omitteretur, aut certe obscurius exprimeretur. Sic VII, 20. Ταῦτ' ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ, τὰ μὲν πρὸς Ἀρχίαν, nec subsequuntur τὰ δὲ, etsi τὰ illic possit intelligi pro ταῦτα, ista ipsa quæ prædixi. Verum hæc est incondita syntaxis: nec particula istæ τῇ μὲν sine vitio antecedere queunt, nisi continue se-

δὴ κ' ἔστε ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τῇ ταύτῃ θάλασσᾳ. Ταύτῃ δὲ ἦγεν, ὅτι ταύτῃ ἡς ξένος ἡς ἀμφὶ Δαρείον²⁸ ἀγαπεφθιμένας ἐς τὰ τῇ Πάρων ὄρη ἐπύθετο, καὶ αὐτὸς ἅμα ἡς Πάρων χειρὸς ἰσχυρῶς. Τειχὴ δὲ διελὼν τῇ γαίᾳ, αὐτὸς μὲν τῷ ὁπιτομωτάτῳ καὶ χαλεπωτάτῳ ἠγήσατο, τὸ πλεῖστον καὶ ἅμα τὸ κρυφώτατον τῇ διωμάσας ἄγων. Κρατερόν δὲ, τῷ τε αὐτῷ ἰάξιν ἔχοντα, καὶ τῇ Α' μύτῃ, καὶ τῇ τοξοτῶν ἔστιν ἡς, καὶ ὀλίγης τῇ ἰππέων, ἐπὶ Ταπύρων ἔστειλεν. Εἰργύιον δὲ, τοὺς τε ξένους καὶ τῷ λοιπὴν ἰππῶν ἀναλαβόντα, τῇ λεωφόρον τε καὶ μακροτέρῃ ἠγεῖσθαι ἐκέλευσε, ἡς ἀμάξας καὶ τὰ σκθοφόρα καὶ τὸ ἄλλον ἔμμελον ἄγοντα. Ὑψιβασίων δὲ τὰ ὄρη ὄρη, καὶ κατέστρατο πεδύσας αὐτῷ, ἀναλαβὼν τὴν τε ὑπασις, καὶ τῇ Μακεδονικῇ φάλαγγι τὴν κρυφώτατην, καὶ τῇ τοξοτῶν ἔστιν ἡς, καὶ χαλεπὴν ὁδὸν καὶ δύσπορον, Φύλακας τῶν ὁδῶν κατέλιπον, ἵνα σφαλερόν ᾖ αὐτῷ ἐφάνετο. ὥς μὴ τοῖς ἐπομένοις καὶ ἐκείνῳ ἐπιδοῖντο οἱ τὰ ὄρη ἔχοντες τῶν βαρβάρων. Αὐτὸς δὲ μὲν τῶν τοξοτῶν διελθὼν τὰ στενά, ἐν τῷ πεδίῳ κατέστρατο πέδυσσε πρὸς ποταμῷ ὃν μεγάλην. Καὶ ἐνταῦθα ὄντων αὐτῷ, Ναβαρζάνης τε ὁ Δαρείου χιλιάρχης, καὶ Φραδαφέρνης ὁ Ὑρχανίας τε καὶ Παρθυσίων σατραπῆς, καὶ τῶν ἀμφὶ Δαρείον²⁹ Περσῶν οἱ ἐπιφανέστατοι ἀφικόμενοι παρέδδουσαν σφᾶς αὐτῷ. Ὑπομείνας δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τέσσαρας ἡμέρας, ἀνέλαβε τοὺς ὑπολειφθέντας καὶ τῷ ὁδῷ, ἡς μὴ ἄλλως ἀσφαλῶς διελθόντας, τοῖς δὲ Ἀρχαίοις ὁπλοφυλακῶσιν ἐπέθεντο οἱ ὄρειοι τῇ βαρβάρων. καὶ μείον ἔχοντες ἡδ' ἀκροβολισμῷ ἀππλάγησαν. Ἀρῆας δὲ ἐνταῦθα, πρὸς ὅς Ὑρχανίας εἰς Ζαδράκαρτα πόλιν Ὑρχανίων. Καὶ ἐν τῷ τῷ οἱ αὐτοὶ Κρατερόν ξυμείξαν αὐτῷ, τοῖς μὲν ξείνοις τοῖς Δαρείου οὐκ ἐπιτετυχηκότες, τῷ ὅμως δὲ ὅσῳ ἀγαπεφθιμένοι ἦσαν, ἡμῶν βία, ἡμῶν δὲ ἐν δίδόντων τῇ κατωκέντων πρὸς ποταμῷ μένοι. Εἰνταῦθα καὶ Εἰργύιον ἦκε ξυμὸς τοῖς σκθοφόροις, καὶ ταῖς ἀμάξαις. Ὀλίγον δὲ ὑστερον Ἀρῆας ἄφικετο παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ τῇ παίδαν αὐτῷ Κωφὸν καὶ Ἀρβαρζάνης³⁰ καὶ Ἀρσαμης, καὶ ξυμὸς τῷ τῷ ξείνων τῇ ξυμὸς

quod ex eâ parte est porrigitur. Hac Alexander exercitum ducebat, quod acceperat externos milites, qui Darii stipendiis meruerant, in Pagrorum montes confugisse, ipsos etiam Pagros subjugare statuens. Tripartito itaque exercitu, ipse per brevissimos difficillimosque tramites contendebat, maximam expeditissimamque copiarum partem ducens: Craterum autem, cum suo & Amyntæ agmine, cumque sagittariis ac equitibus nonnullis in Tapuros mittit: Erigyium vero, externos, reliquumque equitatum viâ planâ, cæterum longiore, ducere jubet, cui currus atque impedimenta ac cæteram turbam adjungit. Superatis itaque primis montibus, castrisque ibi positis, ipse sumtis scutatis, & Macedonicæ phalangis expeditissimis quibusque, & sagittariorum nonnullis, viam perdifficilem atque impeditam ingressus est, dispositis per viam præfidiis, ubi quid periculi esse videbatur, ne barbari montani in eos qui sequebantur impetum facerent. Ipse cum sagittariis angustias transgressus, in planitie juxta amnem non magnum castra posuit. Eo loci Nabarzanes Darii chiliarcha, & Phradaphernes Hyrcanorum ac Parthorum satrapa, & alii quidam Persarum qui apud Darium illustriore loco fuerant, ad Alexandrum accedunt, seque ei dēdunt. Quatuor ibi in castris dies moratus, partem copiarum quam in itinere reliquerat, recepit. & pars quidem tuto transierant: in Agrianas vero novissimi agminis custodiam tenentes barbari montani irruentes, jaculis repulsi, sese receperunt. Motis inde castris, in Hyrcaniam progressus, Zadracarta urbem petit. Eodem fere tempore Craterus ad eum venit, non inventis quidem exteris qui Darium secuti fuerant: omnem vero regionem per quam iter fecerat, partim vi, partim deditione incolarum receperat. Erigyus quoque cum impedimentis & curribus eodem pervenit. Neque multo post Artabazus & ex filiis ejus Cophen, item Aribarzanes & Arsames ad Alexandrum accessit, unaque cum iis legati ab exteris Darium secutis, & Autophradates

Tapu-

quantur τῇ δὲ. Et hoc igitur beneficium à solo isto Opt. codice recipiat Arrianus, in quo sic est, τῇ δὲ πιδίον αὐτῷ. Vertendum, & ab una quidem parte montibus densis ac celsis coercetur; ab altera vero campus ejus patet in magnam quod illic est, æquor. &c.

28 Ἐπὶ τῷ ἐπὶ Δαρείον] Occurrit hæc loquutio & apud Polybium I, 84. ἀντιπαράγναι ἐν τοῖς ὑπάρχοις καὶ τῶν τῶν ἐπὶ τῇ Α' μύτῃ, & Josephum VI αἰσ. pag. 923. οἱ ἐπὶ τὸν Ἰσάκην. Quibus exemplis etiam defendatur

vulgarum, quod à MSS. quoque stabilitur; tanti tamen ea omnia non sunt, ut non tum antiquiorem, tum fideliorem ducam Optimum MS. in quo habetur τῷ ἀμφὶ Δαρ. tanto quidem certius, quod etiam libro I cap. 5. pro illis ὅσους ὑπολατῶντες ἀμφὸς αὐτῶν εἶχεν, in uno MS. ostensum mihi fuerit ἰφ' αὐτόν. Ergo id reposui.

29 Καὶ τῇ ἀμφὶ Δαρείον] Optimus καὶ ἄλλοι τῇ.

30 Ἀρβαρζάνης] Optimus cum altero Ἀρβαρζάνης.

παύσει σαλευάτης. Αὐτοφραδάτη μὲν δὴ τὴν
σαλευάτην ἀπέδωκεν. Ἀρταβάζον δὲ καὶ τοὺς
παῖδας ἅμα οἱ ἐν ἡμῇ ἦγε, τὰ τε ἄλλα ἐν
τοῖς πρώτοις Περσῶν ὄντας, καὶ τὸς Δαρείον
πίστεως ἔνεχε. Τοῖς πρέσβεσι δὲ τῶν Ἑλλήνων
δομένοις στείλας σφίσιν ὑπὸ τῷ πανὸς ξε-
νικῷ ἀπεκρίνατο, ὁμολογίαν μὲν δοῦναι ποιή-
σασθαι πρὸς αὐτοὺς ὑδαμίαν· ἀδικεῖν γὰρ με-
γάλα ἔχοντες φραδομένους ἐναντία τῇ Ἑλλάδι
καὶ τοῖς βασιλεῦσι, καὶ τὰ δόγματα τὰ
Ἑλλήνων· ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον ἐξυμπαύσαι, καὶ
καταδιδόναι σφᾶς αὐτοὺς, ὅτι πρέποντας Ἀ-
λέξανδρῳ χρεῖσθαι ὅ, ἡ βέλτοισι, ἡ σώζουσιν
ὅππῃ δύναται. Οἱ δὲ ὅτι πρέποντα ἔφασαν σφᾶς
τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀλεξάνδρῳ· ἐξυμπε-
πει πὲρ ἐκέλευον τὴν ἡγεσίαν αὐτοῖς, ὥς ἀ-
σφαλῶς ἀφχομιθεῖεν παρ' αὐτόν· εἶναι δὲ
ἐλέγοντο ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους. Καὶ Ἀλέ-
ξανδρος πέμψας Ἀνδρόνικον καὶ Ἀγέρριον καὶ Ἀγ-
24 τάρταρον παρ' αὐτοὺς. Αὐτοὺς δὲ προῆγεν ὡς
ἐπὶ Μάρδων, ἀναλαβὼν τοὺς τε ὑπασιτάς καὶ
τοὺς πόδας, καὶ τοὺς Ἀγρίαντας, καὶ τὴν Κόινε καὶ
Ἀμύντα τᾶς, καὶ τῶν ἑταίρων ἰππέων τοὺς
ἡμίσεας, καὶ τοὺς ἰπποκονιστάς· ἥδη γὰρ αὐτῶν
καὶ ἰπποκονιστῶν ἦσαν τάξεις. Ἐπελθὼν δὲ τὸ
πολὺ μέγεθος τῆς χώρας τῶν Μάρδων, πολλὰς μὲν
ἀπέκλειψεν αὐτῶν φθύνοντας, ὥς δὲ ἴνας ἐς Ἀλ-
κὴν τετραμμένους· πολλὰς δὲ ζώντας ἔλαβεν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ ὅστις χεῖρ ἔμβεβλήκει ἐς τὴν γῆν
αὐτῶν ἐπὶ πολέμῳ, ἀλλὰ τε δυσχερεῖαν, καὶ
ὅτι πένητες οἱ Μάρδοι, καὶ μάχῃ ἐπὶ ἡ πένια
ἦσαν· ἐκὼν ὅδε Ἀλέξανδρον ἐμβαλεῖν αὐ ποτε
δεῖσαντες, ἄλλως τε καὶ προχεχωρηκότα ἥδη
ἐς τὸ πρῶτον, ταύτην μάλιστα καὶ ἀφύλακτοι
ἦλθον. Πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ὄρη χα-
τέφυγον, ἀδὴ ὑποφύλακα τε καὶ ἀπότομα
αὐτοῖς ἐν τῇ χώρᾳ ἐπὶ, ὥς πρὸς ταῦτά γε
ἔχοντες Ἀλέξανδρον. Ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτην
προῆγεν, οἱ δὲ πέμψαντες πρέσβεις, σφᾶς
τε αὐτοὺς ἐπέδωκαν, καὶ τὴν χώραν· καὶ Ἀ-
λέξανδρος αὐτοὺς μὲν ἀφῆκεν, σαλευάτην δὲ
ἀπέδειξεν αὐτῶν Αὐτοφραδάτην, ὃν καὶ
Ταπύρα. Αὐτοὺς δ' ἐπανελθὼν ἐς τὸ φραδοπέ-
δον, ἔβατο ὡς μὲν ἐς τὴν Μάρδων τὴν γῆν,
κατέλαβε τοὺς Ἑλλήνας τοὺς μεθοφύρους ἡκον-
τας, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίων πρέσβεις, οἱ καὶ
Βασιλέα Δαρεῖον ἐπρέσβουν, Καλλιστρατίδαν³¹ τε, καὶ Παύσιππον, καὶ Μόνιμον, καὶ

Tapurorum satrapa. Autophradatem qui-
dem in satrapiam suam restituit. Artabazum
autem & liberos, secum in honore habuit,
tum quod ex principibus Persicæ nationis
essent, tum propter eorum erga Darium fi-
dem. Græcorum vero legatis postulantibus
ut universos externos in fidem amicitiamque
suam reciperet, respondit se nullam cum iis
pactionem initurum: gravissime enim delin-
quere, qui adversus Græcos pro barbaris
militarent, contra commune Græcorum
decretum. Jussit autem ut omnes ad se ve-
nirent, seque dederent, ut de ipsis pro
suo arbitrio statuere posset, aut sibi qua-
cunque viâ possent salutem quærent. Illi
semetipsos atque alios Alexandro commit-
tunt, petentes ut aliquem ipsis ducem
mitteret, quo tuto ad eum venire possint.
Ii circiter mille quingenti esse ferebantur.
Alexander Andronicum Aggeri F. & Ar-
tabazum ad eos mittit. Ipse in Mardos²⁴
profectus est, sumtis secum scutatis & sa-
gittariis, atque Agrianis, Cœni etiam &
Amyntæ agminibus, ac dimidiâ equitum
amicorum parte, & jaculatoribus equestri-
bus. Jam enim etiam agmen jaculatorum
equestrium constituerat. Magnâ itaque
Mardorum regionis parte percursâ, mul-
tos eorum fugientes, nonnullos ad arma
conversos interficit; multos etiam vivos
capit. Ante Alexandrum nemo eam regio-
nem hostiliter invaserat, cum ob asperita-
tem locorum, tum inopiam incolarum:
quæ quidem inopia bellicosos eos faciebat.
Quocirca neque Alexandrum unquam ipsos
adorituros suspicati, (quum & ipse alio-
qui jam ulterius progressus esset) ex im-
provviso capti sunt. Complures autem eo-
rum in montes confugerunt, qui & vehe-
menter excelsi atque abrupti eâ in regione
erant, existimantes Alexandrum eo nequa-
quam pervasurum. Postquam vero ea etiam
loca adisset, missis legatis sese pariter &
regionem dediderunt. quibus dimissis Au-
tophradatem iis satrapam, ut & Tapuris,
statuit. Ipse in castra reversus unde in
Mardos moverat, Græcos mercenarios qui
ad se venerant, reperit: item Lacedæmo-
niorum legatos qui ad Darium missi fue-
rant. hi erant Callistratidas, Pausippus,
Moni-

³¹ ὅτι βύλατο] Opt. ὅτι καὶ βύλατο. Deinde idem
ἐλγόν, non ἐλγόντο.

³² Ἐς τὴν γῆν αὐτῶν] Opt. χώραν, ut supra.

³³ Καλλιστρατίδαν] Basil. edit. Καλλιστρατίδης, unus
MS. cum V. C. Vulcanii Καλλιστρατίδης. Hoc po-
tius Laconicum, & recte pro varia lectione electum
in Curtio ab Freinshemio 111, 13. & ample Plutarchus
in Apophthegm. Laconic. pag. 222, quem vide. At al-

terum esse aliorum Græcorum probat vel unus Andro-
sthenes Callistrati citatus Arriano in Indicis, qui erat
Cretensis. Etiam in reliquis nominibus cordate egit
Freinshemius, & vitium est in scriptura Arriani Ἀν-
μωστα, ubi unicus ille codex verissime præfert Οἰμωστα.
Deinde duo MSS. cum Optimo ὁπὲ Πύρραις τοὺς τεταγμένοι,
quod omnino requiritur, & ideo restitui particulam,
quæ vicem copulæ obtinet.

ἀνὸμάντα, καὶ Ἀθλιωαίων Δροπιδίω. Τῆς
μὲν δὴ ξυλλαβῶν, ἐν φυλακῇ εἶχε. Τῆς Σι-
νωπέων δὲ ἀφῆκεν, ὅτι Σινωπεῖς ἔτε ἔκων ἢ
Ἑλλήνων μεῖζον, ὑπὸ Πέρσαις τε τεταγμέ-
νοι, οὐκ ἀπεικοτά ποιῶν ἐδόκει, ὥστε ἢ βα-
σιλέα σφῶν πρεσβυτέρους· ἀφῆκε δὲ καὶ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων, ὅσοι πρὸς τὴν εἰρήνην τε καὶ τὴν
ξυμμαχίαν τῶν Μακεδόνων γενομένης πα-
ρα Πέρσαις ἐμμοδοφόρον, καὶ Καρχηδονίων
Ἡρακλείδω τῷ πρεσβυτέρῳ ἀφῆκε· τῆς δ' ἄλ-
λης ξυπραλεύσεσσι οἱ ἐπὶ μοῖρ᾽ αὐτῶν
ἐνέλευσε· καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς Ἀνδρόνικον,
ὅς περ ἦν γὰρ τε αὐτῆς, καὶ ἐνδηλὸν ἐγγερόν
25 ἔφαυλον πινυμένῳ σῶσαι ἰσὺς ἀνδρας. Ταῦ-
τα δὲ ἀφωραξάμενος, ἦγεν ὡς ἐπὶ Ζευδρα-
καρτα, τὴν μεγίστην πόλιν τῆς Ὑρκανίας, ἵνα
καὶ τὰ βασιλεία τοῖς Ὑρκανίοις ἴω. Καὶ ἐν-
ταῦθα ἀφελίψας ἡμέρας πεντεκαίδεκα, καὶ
θύσας τοῖς θεοῖς, ὡς νόμος, καὶ ἀγῶνα γυμνι-
κὸν ποιήσας, ὡς ὅτι Παρθυαῖες ἦγεν· ἐκείθεν
δὲ ὅτι τὰς Ἀρείας ὅρια, καὶ Συσίαν πόλιν
τοῖς Ἀρείοις³⁴, ἵνα καὶ Σαλβαρζάνης ἦγεν παρ'
αὐτὸν, ὃ τῆς Ἀρείων σατραπείας. Τῷ τῷ μὲν
δὴ πλὴν σατραπείαν ἀποδὸς, ξυμπέμψας αὐ-
τῷ Ἀνάξιππον τῆς ἐταίρων, δὲ αὐτῷ τῆς
ἰπτακονητῶν ἐς πεσασακότα, ὡς ἔχει φύ-
λαχος καθίσταται τῆς πόλεως, ἢ μηδὲν ἀδι-
κεῖται³⁵ ἰσὺς Ἀρείων πρὸς τὴν φραγῆς καὶ πλὴν
παρόδον. Ἐν ἱστῷ δὲ ἀφικνῶν παρ' αὐτὸν
Περσῶν ἱνές, οἱ ἦγον Βήσον πλὴν τε πάραν
ὀρθλὸν ἔχειν, καὶ τὴν Περσικὴν πολλὴν φορῶντα·
Ἀρταξέρξῳ τε χαλῆσθαι ἀπὸ Βήσον, καὶ
βασιλεία φάσκειν εἶναι τῆς Ἀσίας· ἔχειν τε ἀμφ'
αὐτὸν Περσῶν τε ἰσὺς ἐς Βακτρίαν ἀφουρησίαν
καὶ αὐτῶν Βακτριανῶν πολλὰς πρὸς οὐδὲν ἔχουσαι
δὲ ἦγεν αὐτῷ καὶ Σκύθας ξυμμάχους. Ἀλέ-
ξανδρῳ δὲ ὁ μὲν ἡδὲ ἔχον τὴν πᾶσαν διώταμιν,
ἢ ὅτι Βάκτρων, ἵνα καὶ Φίλιππῳ ὁ Μενελάος
παρ' αὐτὸν ἀφίκετο ἐκ Μηδίας, ἔχον ἰσὺς τε
μμοδοφόρους ἰπώας, ὧν ἠγεῖτο αὐτός, καὶ Θεο-
σαλῶν ἰσὺς ἐθελοντάς ὑπομείναντας, καὶ τῆς
ξένης ἰσὺς Ἀνδρομάχης. Νιχάνως δὲ ὁ Παρ-
μυών³⁶, ὃ τῆς ὑπασιγῶν ἀρχῶν, τετελευ-
τήκει ἡδὲ νόσῳ. Ἰόνι δὲ Ἀλεξάνδρῳ τῷ ὅτι
Βάκτρα, ἐξηγγέλθη Σαλβαρζάνης ὁ Ἀρείων
σατραπείας, Ἀνάξιππον μὲν καὶ τῆς ἰπτακονητῆς ἰσὺς
ἐξ αὐτῶν ἀπεκτονῶς, ὁπλίζων δὲ
ἰσὺς Ἀρείων, καὶ ξυνάγων εἰς Ἀρτακόαν πόλιν, ἵνα τὸ
βασιλεῖον ἴω τῆς Ἀρείων· ἐκείθεν δὲ
ὅτι

Monimus, Anomantus: ac Dropides A-
theniensium. quos comprehensos in custo-
diam tradit. Sinopensium legatos liberos
dimisit, quod Sinopenses nullam cum repu-
blicâ Græcorum societatem haberent, nec,
utpote Persis subditi, inique facere vi-
derentur, si ad regem suum legatos mit-
terent. Reliquos præterea Græcos, quot-
quot ante pacem & societatem cum Mace-
donibus initam apud Persas mercede mili-
taverant, atque item Heraclidem Cartha-
ginensium legatum, dimisit. Cæteros se-
cum eadem mercede, quâ sub Dario me-
ruerant, militare iussit, iisque Androni-
cum præfecit, qui illos adduxerat, judi-
catusque est non male fecisse, quod illo-
rum vitæ consulisset. His rebus peractis
25 ad Zeudracarta maximam Hyrcaniæ urbem
ubi regia erat, exercitum duxit. atque ibi-
dem dies quindecim commoratus sacrificio
diis rite facto, gymniciſque ludis editis,
in Parthos contendit. Inde in Ariæ fines,
ad Susiam Ariorum urbem. quo loci Sati-
barzanes Ariorum satrapes ad eum venit.
Huic satrapatum reddit, unaque cum eo
Anaxippum unum ex amicis mittit, qua-
draginta equeſtribus jaculatoribus ei adjun-
ctis, quos custodes locorum disponderet,
ne Arii ab exercitu illac transeunte damni
aliquid acciperent. Per id tempus Persa-
rum nonnulli ad eum venerunt, nuntian-
tes Bessum tiam rectam, Persicamque
vestem gestare, & immutato Bessi nomine
Artaxerxem vocari, seque Asiæ regem ap-
pellare. habere apud se Persas qui in Ba-
ctra profugerant, & ex Bactrianis com-
plures: Scytharum etiam confederatorum
adventum exspectare. Alexander omnes
jam copias conjunctas habens in Bactra
movet. Eo loci Philippus etiam Menelai
filius ad eum ex Mediâ venit, equites
mercenarios habens, quibus ipse præerat,
& Theſſalos qui voluntarii remanserant,
ac peregrinos Andromacho duce. Nicanor
autem Parmenionis filius, scutatorum præ-
fectus, jam morbo sublatus erat. Eunti in
Bactra Alexandro, nuntiat Satibarzanem
Ariorum satrapam, interfecto Anaxippo
& equitibus jaculatoribus qui ei aderant,
Arios armare, & ad urbem Artacoana, in
quâ regia Ariorum erat, congregare. Inde
vero

34 Συσίαν πλὴν τοῖς Ἀρείοις] Ne dubita, Lector;
fatis in mente hæsit mihi hic locus, quoties cogitavi de
verbis Stephani, Ἀῖμα πάλαι Φακίους, & nunquam tamen
illuc adduxi, quia non oportebat, cum scirem non-
nisi ab editionibus id dari, interim opinatus necessum
non esse, ut coner persuadere cum MSS. Optimo du-

obusque aliis legi debere τῆς Ἀρείων, quod etiam Vul-
canius notavit ex V. C.

35 Τῶ μὲν αἰδῶ.] Opt. cum iisdem τῶ μὲν αἰδῶ.
Deinceps Optimus cum Basilensium editione, καὶ ἐπὶ Βῆ-
σον, non Βήσοντι.

ὅπῃ ἐγνώκειν, ἐπειδὴ τῷ περὶ τὴν ἀντιπαράστασιν Α'λέξανδρον πύθη, ἵνα ξυῖ τῇ δυνάμει παρὰ Βῆσσον³⁶, ὡς ξυῖ ἐκείνῳ ὅπῃ τὸ σῶμα, ὅποιον αὐτῇ, τοῖς Μακεδόσιν. Ταῦτα ὡς ἐξηγήθη αὐτῷ, ἔμ' ὅπῃ Βάκτρα ὁδὸν οὐκ ἔχον· ἀναλαβὼν δὲ ἴσως τε ἐταίρους ἰπώεας, καὶ ἴσως ἰπωακονήσας, καὶ ἴσως ποξότας, καὶ ἴσως Ἀγρίαντας, καὶ ἴσως Ἀμύντας τε καὶ Κοῖνας τὰς ἐν τῇ δὲ ἄλλῃ δυνάμει αὐτῷ χαλκιπῶν, καὶ ἐπ' αὐτῇ Κρατερὸν ἡγεμόνα, σπευδὴν ἦεν ὡς ἐπὶ Σατίβαρζάνῳ τε καὶ ἴσως Ἀρείῃς. Καὶ διελθὼν ἐν δυοῖν ἡμέραις σταδίους ἐς ἑξακοσίους³⁷, πρὸς Ἀρξάκοιαν ἦκε. Σατίβαρζάνης μὲν ἦν, ὡς ἐγὼ ἐγνώκειν ὅτι Α'λέξανδρον, ἡ δὲ ὁξύντητι τὸ ἐφόδον ἐκπλαγείς, ξυῖν ὁλίγοις ἰπώεσι τὸ Ἀρείῳν ἔφυγε· πρὸς γὰρ τὴν πολλῶν στρατιωτῶν καταλείφθη ἐν τῇ φυγῇ, ὡς καὶ κείνοι ἔμαθον πρὸς αὐτὸν Α'λέξανδρον. Α'λέξανδρος δὲ, ὅσους ξυμπαίτας τὸν ἀποστασίου κατέμαθε, καὶ ἐν τῷ ποτε ἀπολελοιπότας τὰς κόμας, τῶν δὲ ἄλλων³⁸ καὶ ἄλλῃ ὁξείας τὰς διώξεις ποιησάμενος, ἴσως μὲν ἀπέκλεινε, ἴσως δὲ ἠνδραπόδισι· σάραπῳ δὲ Ἀρείῳν ἀπέδειξεν Ἀρσάκῳ, ἄνδρα Πέσσιον. Αὐτὸς δὲ συν τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν ἀπολειμμένοις ὁμῶς ἔσιν, ἥδη ὡς ἐπὶ τὴν Ζαραγγαίων χώραν ἦεν· καὶ ἀφικνεῖσθαι τὰ βασιλεία τὴν Ζαραγγαίων ἰν. Βαρσάντης δὲ, ὅς τότε κατεῖχε τὴν χώραν, εἰς ὃν τῷ ξυμπεπεδημένῳ Δαρείῳ ἐν τῇ φυγῇ, πρὸς αὐτὸν Α'λέξανδρος μαθὼν, ἐς Ἰνδοὺς τῆς ἐπὶ ταύτῃ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἔφυγε. Ξυλλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἰνδοὶ, παρὰ Α'λέξανδρον ἀπέστειλαν· καὶ ἀποθήσκει πρὸς Α'λέξανδρον, τὸ ἐς Δαρείον ἀδικίας ἔνεκα.
26 κα. Εἰ ταῦτα δὲ καὶ ἴσως Φιλῶτα³⁹ ὅπῃ βελλῶν τὸν Παρμενίον ἔμαθεν Α'λέξανδρος. Καὶ λέγει Πτολεμαῖος καὶ Α'ριστοβούλος, ὅτι πρὸς ἡγεγυλμύλῳ ἥδη οἱ καὶ πρότεροι ἐν Αἰγύπτῳ· ὅ μὲντοι πιστὴ γὰρ ἐφαίνετο, τὸ τε Φιλίας τὸ πάλαι εἶνεκα, καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν ἐς Παρμενίονα τε τὸ πατέρα Φιλῶτα τιμῆς, καὶ ἐς αὐτὸν Φιλῶτα πίστεως. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγος λέγει εἰσαφελῶν ἐς Μακεδονίας Φιλῶτα, καὶ κατηγορεῖσθαι μὲν αὐτῷ ἰσχυρῶς Α'λέξανδρον ἀπολογησάσθαι δὲ αὐτὸν Φιλῶτα, καὶ τῆς ὁπιμύνησας⁴⁰ τὴν ἐργον παρελθόντας, ἐξελέγξαι Φιλῶτα

verò statuisse, quando Alexandrum ulterius progressum audisset, cum exercitu ad Bessum ire, ut conjunctis cum illo copiis, quacunque viâ facultas daretur; Macedones adoriretur. His rebus nuntiatis, intermisso itinere in Bactra, sumtis secum amicis equitibus, & jaculatoribus equestribus, atque sagittariis, & Agrianis, & Amyntæ ac Coeni agminibus: reliquo exercitu ibi relicto, Crateroque ei præfecto, ipse celeriter adversus Satibarzanem & Arios ducit: stadiisque sexcentis biduo cmenfis, ad Artacoana pervenit. Satibarzanes, ut appropinquare Alexandrum sensit, celeritate adventus consternatus, cum paucis equitibus Ariorum fugit. Plerique enim milites, quum jam imminere ipsis Alexandrum audirent, cum in fugâ destituerunt. Alexander quotquot confcios defectionis fuisse cognovit, desertisque pagis abiisse; acriter eos infecutus, partim interfecit, partim in servitutem redegit. Arsaceque Persâ satrapâ Ariorum constituto, ipse una cum iis qui cum Cratere relicti erant in Zangæos profectus eo pervenit ubi gentis illius regia erat. Barsaentes vero, qui tum eam regionem obtinebat, unus ex iis qui Darium in fugâ opprefferant, cognito Alexandri adventu, ad Indos qui cis Indum flumen incolunt fugit. quem Indi comprehensum ad Alexandrum mittunt. Alexander illum, ob perfidiam quâ erga Darium usus fuerat, interfici iussit. Ibidem Alexander Philotam Parmenionis filium vitæ suæ infidari cognovit. Ptolemæus & Aristobulus autores sunt, quum antea in Ægypto sibi de infidiis significatum fuisset, veteris amicitie causâ, & honoris, quem Parmenioni Philotæ patri habebat, simul etiam fiduciæ causâ quam de Philotâ conceperat, nequaquam sibi verisimile id visum fuisse. At Ptolemæus Lagi filius Philotam ad Macedones adductum scribit, graviterque in concione ab Alexandro accusatum fuisse: ac Philotam quidem se purgasse: deinde indices accessisse, & criminationem adversus Philotam ac focios ejus insti-

ταυ

36 ἵνα ξυῖ τῇ δυνάμει παρὰ Βῆσσον] Omnino παρὰ, quod exstat in Optimo & uno altero & V. C. Vulcanii. Propterea ut necessarium reposui. Deinde omnes, etiam Basilensis editio ὅπῃ αὐτῇ, non ὅποι; quod tamen non etiam annotatum esse ab Vulcanio miror. Xenophon v. Κορυθαῖο. 408. ἀφ' οὗ πη προσπίπτει ὅπῃ προσμύχαι. Sic videt pag. 343. ex MSS. ubi vulgo ὅποι.

37 Σταδίου ἑξακοσίους] MSSi Medicæ omnes interse-
runt ἐς, ut per se solet, & ideo restitui. Pro Ἀρξάκοιαν MS. unus habebat Ἀρξάκοιαν, Optimus Ἀρξάκοιαν.

38 Ἀπολιμνίους τὰς κόμας, τῶν δὲ ἄλλων] In

tribus MSS. offendi, etiam Vulcanius in V. C. ἀπολιμνί-
τας & τῶν, ut sit oratio eleganter suspensa & inter-
cisa, quod ab Arriano non est alienum. 1, 23 πολλὰς
αὐτῶν ἐς τὴν τάφρον ἰμπερούσας, τὴν μὲν διαφθάρηαι, τὴν δὲ
καὶ ἀναθῆναι βαλλομένης καταπατῆσθαι. VI, 27 τὴν δὲ ἀ-
ποκταίνοντας; ὅτι οἱ Μακεδόνες τὴν μὲν αὐτῇ τῇ ἡγῆσαν, τὴν
δὲ καὶ ὅσον λαβόντες, ἀπίπτουσιν.

39 Εἰ ταῦτα δὲ καὶ τὴν Φιλῶτα] Adversativam in nullo
MS. inveni, ut supra quoque. Etiam Optimus statim
habebat προσηγγελμένη.

40 Τὴν ἐπιμύνησας] In Opt. simplex est μαρτυρία

παν τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἄλλοις τε ἐλέγχουσιν ἀφανέσι, καὶ μάλιστα δὴ ὅτι αὐτὸς Φιλώτας πεπύσθη μὲν ὑπεβλήναι Ἀλεξάνδρῳ παρὰ στρατιωτικῶν συνέφει, ἐξηλέγχετο δὲ κατὰ στρατιωτικὰς ταῦτις πρὸς Ἀλεξάνδρον, καί τοι δὲς ὅτι καὶ σκίωλον ὁσημέραι ἔλεξάνδρου φοιτῶν καὶ Φιλώταν μὲν παρὰ στρατιωτικῶν πρὸς τὴν Μακεδόναν, καὶ ὅσοι ἄλλοι μετὰ αὐτὸν ἔπαιον ὑπεβλήναι. Ἐπὶ Παρμενίωνα δὲ σαλινῶν Πολυδάμαντα, ἕνα τὴν ἑταίρῳ, χάμματα φέροντα παρ' Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν στρατηγὴν ἴσας ἐν Μηδίᾳ, Κλέανδρον τε, καὶ Σινταχλιν, καὶ Μενίδιον· ἔτοι γὰρ ὅτι καὶ φραπῆς, ἥς ἦρχε Παρμενίων, τεταγμένοι ἦσαν. Καὶ πρὸς ταῦταις ἀποθανεῖν Παρμενίωνα τυγνόν μὲν, ὅτι καὶ πρὸς ἐδόχε εἶναι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Φιλώτα ὑπεβλήναι, μὴ συμμεταχεῖν Παρμενίωνα τῷ παιδί τῷ βελδύματι τυγνόν δὲ, ὅτι εἰ καὶ μὴ συμμετέχε, σφαλερὸς ἦδη ἦν πρὸς Παρμενίων, τὸ παιδὸς αὐτοῦ ἀνηγμένον, ἐν ποσάυτῃ ὡς ἀξιώσει παρὰ τε αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐς τὸ ἄλλο σφάττωμα μὴ ὅτι τὸ Μακεδονικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλλων ξένων· ὡς πολλὰς καὶ ἐν μέρῃ, καὶ παρὰ τὸ μέρος, καὶ πρὸς ταῦταις ἔλεξάνδρου, ζῶντα καὶ ἐξηλάττω. Δέγουσι δὲ καὶ Ἀμύναν τὸν ἀνδρομένους

instituisse, idque cum aliis non obscuris argumentis, tum præcipue quod Philotas quidem se de quibusdam insidiis Alexandro paratis audisse confessus esset, quas cellasse Alexandrum convincebatur, quum alioqui bis per singulos dies Alexandri tabernaculum adire solitus esset: ac Philotam cæterosque omnes insidiarum conscios à Macedonibus jaculis confossos fuisse. Ad Parmenionem vero missum Polydamantha, unum ex amicis, literas ab Alexandro ad duces exercitus qui in Mediâ erant ferentem. Hi erant, Cleander, Sitalces, & Menides, qui quidem in exercitu cui præerat Parmenionem interfectum: sive quod haud verisimile videretur Alexandro, quum Philotas sibi infidias struxisset, Parmenionem patrem ejus consilii ignarum fuisse: sive, ut maxime conscios non esset, quod periculosum videretur illum interfecto filio supereffe: præcipue quum tanta ejus esset autoritas tum apud Alexandrum, tum apud universum exercitum non solum Macedonum, verum etiam exterorum, cujus sæpenumero magnæ parti, interdum etiam majori, jussu Alexandri, summâ cum gratiâ præfuerat. Ferunt quoque eodem tempore etiam Amyntam

41 Προσακοτιδιῶναι. Opt. κατακοτιδιῶναι.

42 Οὐ πρὸς ἰδίῳ εἶναι Ἀλεξάνδρῳ. Optimus cum duobus aliis Ἀλεξάνδρῳ. An his simile est 11, 18. ἰνὶ πρὸς ἰδίῳ αὐτοῦ ἐκείνῃ τὸ πρὸς αὐτὸς μὴ τῷ τῷ πρὸς αὐτὸν, τὸ Ἡρακλῆα δὲ διζυῖσθαι. Mox idem Opt. τῷ ἐπὶ βελδύματι. Tum & παρὰ non conspicitur in eodem.

43 Ὡς πολλάκις καὶ ἐν μέρῃ καὶ παρὰ τὸ μέρος κατὰ προσ. Ἀ. ἔργον. Facius: quos sæpius & simul & separatim rexeat. Vulcanius, cujus sæpenumero magna parti, interdum etiam majori jussu Alexandri præfuerat. Quasi quum hæc interpretaretur, habuisset ante oculos verba Taciti in Agricola c. 8. sæpe parti exercitus in experimentum, aliquando majoribus copiis ex eventu præfecit. Sed quantum utriusque interpretis, non modo à se invicem, sed à vero etiam intellectu intervallum? Nam ubi Facius ponit simul, illic alter magna parti; rursum ubi prior separatim, ibi alter majori parti. Utrum ex his ordinem Græcum exprimit? Equidem illa ἐν μέρῃ vel simul vel separatim vel magna parti denotare qui possunt? atque etiam sequentia παρὰ τὸ μέρος, ad significandum separatim qua catena trahi potuerunt? Et quod Vulcanius tandem dixit majori parti, habet aliquam speciem, si voces singulas & disjunctas spectemus, quasi indicaret præter partem suam & τὰν sæpe alios fuisse additos. Sed hominis Græce docti tam est conjuncta verba spectare, & animadvertere sensus eorum sic persæpe variandos, quam sola & separata. Neque tam nomenclator, quam literatus ad talia desudaretur & qui in legendo vigil est, ut animadvertat morem veterem loquendi. Duntaxat debuerant paraphræseos loco aliquid adjungere. Et tamen Vulcanius optime noverat longe hic aliud latere, ut patet ex 1, 9 αὐτὸς ἐν τῷ μέρῃ καὶ τῷ ἰσχυρῷ καὶ δυνάμει διακρίσθαι ἑαυτὸν contra conservarint. 14, 20 τὰς δὲ πύκτας ἐν μέρῃ οἱ σωματοφύλακες, πολλὴν νεοὺς vicissim corporis custodes. 1, 18, ἀλλ' ἄλλως τε καὶ μέρῃ καὶ παρὰ, alios at-

que alios submittebat. 11, 9 παρὰ ἑαυτὸν καὶ τὸ μέρος ἐκείνῃ τῷ ἀσφάλειαν σφίσι προζυγῶν, vice versa. In Indicis 14. ὅτι ἐν μέρῃ τῇ προδοσίᾳ ἔκρυψε τὸ κύμαλον καὶ ῥομφαίαν ἐκείνῃ τοῖς σκελετοῖς. Ubi mox etiam iteratur. Itaque quod Casaubonus in Æliani Variis 1x, 1 notaverat, quod ipse Vulcanius in aliis locis bene expressebat, quod deinde Stanleius ad Æschyli Eumenides 439, quod viri docti in mille aliis locis recte interpretati sunt, id tam fordide ac fœde in hoc nostro loco tractabitur? Et quæso an isti nunquam vel audierunt vel intellexerunt proverbium ἐν τῷ μέρῃ καὶ τῷ πᾶσι σκαλεσάτω? Itaque ἐν μέρῃ est vice propria, & suo ordine. Habet multis locis Appianus, habet Lucianus, & recte intelligitur, nisi quod notare debui in Hermotimo p. 530, quibus addi etiam debet locus Plutarchi ἐν ἱστορίᾳ διὰ γ. p. 774. ἐν μέρῃ καὶ τῇ οἰκίᾳ διαγίγνεται συμφωνία τῷ ἔθνει. vertunt, Suam interim calamitatem seorsim hospitii narravit. Heliodorus lib. 1111 p. 379. τοῖς δὲ ἰσχυροῖς ἐν μέρῃ καὶ παρὰ τὸ μέρος. Caterum jurejurando ex parte assentiens. Immo, ceterum considerans jurejurandi religionem, vicissim jurejurando fidem habens. Philonem non satis aperte interpretantur in legat. ad Cajum pag. 1015 ὅτι μὴ ἀλλὰ καὶ ταῖς μισθιαῖς τὴν πατρίδος διακομὰς ἀργύριον ἢ σίτον ἐν μέρῃ καὶ παρὰ τὸ μέρος λαμβάνοντες, ἔδιδον τὰς ἑαυτῶν ἐκείνῃ τῃ χάριτος. Domi quoque quoties menstruas pecunie frumentive distributiones populus acciperet, Judæorum rationem haberi voluit. Græca distincte volunt id per vices & alternis factum, modo pecunia, nunc frumento divisit. Polybius dicit κατὰ μέρος 111, 103, ubi Minucius Fabio αἰρεῖται πρῶτον ταύτην, ἢ κατὰ μέρος ἀρχὴν, ἢ διὰ λόγους τὰς ἀπορίας χρῆσθαι τοῖς σφετέραις στρατηγικοῖς. Rursum παρὰ τὸ μέρος est, quum non vicem suam obiret, sed Alexandri jussu aliis præteritis id munus ipsi potissimum non vocante ipsum serie injungeretur. Hoc autem erat ex disciplina Macedonicæ militiæ, ut prius locus seu imperia sive inter duces sive inter τάγματα, & pro iis quoque duces eorum transirent vel

per

ἔτι τὸ αὐτὸν ἡρόον ὑπαρξήναι ἐς κρίσιν, καὶ
Πολέμονα, καὶ Ἀττάλον, καὶ Σιμμίαν, τοὺς
Ἀμύντου ἀδελφούς⁴⁴, ὡς συμμαχούσας καὶ
αὐτὸς τὸ ἐπιβουλῆς τὸ καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ
πίστιν τε καὶ ἐταίρειαν τὴν Φιλώτα. Καὶ ἐδόκει
πιστότερα ἢ ἐπιβουλὴ ἐς τὸ πλῆθος, ὅτι Πο-
λέμων εἰς τῶν ἀδελφῶν τῶν Ἀμύντου, ξυλ-
ληθνέσθαι Φιλώτα, ἐφυγεν ἐς τὴν πολέμους.
Ἀλλ' Ἀμύντας γε ξὺν τοῖς ἀδελφοῖς ὑπο-
μείνας τὸ δίκλιον, καὶ σπολογοισάμενος ἐν Μα-
κεδόσι χαρτερῶς, ἀφίει τὴν αἰτίαν· καὶ οὕτως
ὡς ἀπεφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἠξίωσεν ἀφε-
θῆναι οἱ ἐλθεῖν παρὰ τὸν ἀδελφόν, καὶ ἐπαναγα-
γεῖν αὐτὸν παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ οἱ Μακε-
δόες συγχώρουν. Οὗ δὲ ἀπελθὼν αὐτῇ τῇ ἡμέ-
ρᾳ τὸν Πολέμονα ἐπῆνγαγε· καὶ ταύτην πολὺ
ἐπὶ μάλλον⁴⁵ ἢ πρὸθεν ἔξω αἰτίας ἐφαῖν Ἀ-
μύντας. Ἀλλ' ὁλίγον γε ὑπερον κώμῳ ἵνα πο-
λιορκῶν, τοξοβυίς, ἐκ τῆς πληγῆς ἐτελεύτη-
σεν, ὥστε ἔδεν πλέον αὐτῶν γίγνηται τὸν κρίσιν
σποφυγόντι, ὅτι μὴ ἀγαθὸν νομίζομεν σποθα-
τεῖν. Ἀλέξανδρος δὲ χατασῆσας ἐπὶ τοὺς
ἐταίρους ἰπποδάμους δύο⁴⁶, Ἡφαιστίαν τε καὶ
Ἀμύντορα, καὶ Κλείτον τὸν Δρωπίδην, καὶ διχα-
διελὼν τὸ πᾶν τῶν ἐταίρων (ὅτι ἔδεν φίλων ἀν-
τιδύλετο ἕνα τοσούτων ἰπποδῶν, ἄλλως τε καὶ τὸ
κρατίων ὅτι πάντες ἰπποκῆς καὶ τὰ ἀξίωσιν
καὶ τὴν ἀλλῶν ζήτησιν, ἐξηγεῖσθαι) ἀφικνέσθαι
ἐς τὰς πάλαι μὲν Ἀγριάσπας⁴⁷ χαλεμένους, ὑπε-
ρον δὲ Εὐεργέτας ἐπονομαζόμενους, ὅτι Κύρω
τῶν Καμβύσων ξυνοπελάζοντο καὶ ἐς Σκύθας
ἐλάσεως. Καὶ τῶν Αἰγυπτίων ὧν τε ἐς
Κύρον ὑπῆρχαν οἱ πρόγονοι αὐτῶν, ἡμέσας·
καὶ αὐτὸς χαταμάθων ἀνδρας καὶ χατὰ τὴν ἄλ-
λως τοὺς ταύτην βαρβάρους πολιτευούσας, ἀλλὰ
καὶ διχαίᾳ ἴσα καὶ τοῖς κρατίστοις τῶν Ἑλλήνων
μελαποικίμους, ἐλευθέρους τε ἀφῆκε, καὶ χάρεα
καὶ ὁμόρην ὅσῳ αὐτοὶ σφίσιν ἤτησαν⁴⁸ (καὶ πολλοὶ
δὲ ἐδ' αὐτοὶ ἤτησαν) προσέθηκεν. Ἐνταῦθα θύ-
σας τῶν Ἀπολλωνίου, Δημήτριον μὲν ἕνα τῶν
σωματοφυλάκων, ὑποπτεύσας μελαρχεῖν Φι-
λῶτα

tam Andromenis f. in iudicium vocatum,
& cum eo Polemonem, Attalum, Simmiam-
que, Amyntæ fratres, tanquam & ipsi in-
fidiarum adversus Alexandrum confecti fuif-
sent, ob fidem atque amicitiam quam cum
Philota coluerant. Hoc etiam infidiarum
suspicionem verisimiliorem apud multitudi-
nem effecit, quod Polemon, unus ex A-
myntæ fratribus, Philota comprehenso, ad
hostes profugerat. At quum Amyntas cum
fratribus actionem publicam sustinuisset,
causamque suam strenue apud Macedones
dixisset, ab eâ criminatione absolutus est:
statimque post absolutionem in concilio fa-
ctam, potestatem sibi fieri petiit eundi ad
fratrem, ut eum ad Alexandrum reduceret.
quod quum à Macedonibus illi concessum
esset, abiit, eodemque die Polemonem re-
duxit. Ex eo multo quam antea manifestius
apparuit Amyntam extra culpam fuisse. Cæ-
terum paulo post pagum quendam oppu-
gnans, sagittâ ictus, ex eo vulnere interiit:
adeo ut nihil illi ex illâ absolutione accesserit,
præter quam quod vir bonus habitus
interierit. Post hæc Alexander equitatu duos
ex amicis Hephæstionem Amyntoris filium,
& Clitum Dropidæ præfecit, divisisque in
duas partes amicorum copiis (neque enim
quemquam amicorum volebat unum tot
equitibus, qui alioqui præstantissimi totius
equitatus & dignitate & bellicâ virtute erant,
solum præfectum esse) ad eos pervenit, qui
olim quidem Agriaspæ, postea vero Euer-
getæ vocati sunt, hoc est beneficii, quod Cy-
rum Cambyfis filium in expeditione Scy-
thicâ adjuvissent. Hos Alexander, quod il-
lorum maiores de Cyro bene meriti fuissent,
honore affecit. Quumque ipse intelligeret
eos non more reliquorum ejus regionis bar-
barorum vivere, sed perinde atque qui apud
Græcos optime instituti sunt, justitiam co-
lere, liberos dimisit, tantumque ex finiti-
mis locis agri quantum petiére (exiguum
autem petiére) dedit. - Eo loci Apollini sa-
crum fecit: & Demetrium, unum ex cor-
poris custodibus, quem Philotæ consilio-
rum

per dies vel per hebdomadas, ut demonstravimus satis
perspicua fide ad 1, 15, quum interim agnoscere de-
beam in plurimis locis occurrisse mihi illud *κατὰ μέρος*,
ubi plane videbatur eandem sententiam efferre, quam
habere dico *ἐν μέρος*. Itaque vertendum fuerat; quibus
sepe seu ordine ipsum vocante seu etiam extra ordinem
jussu Alexandri præfuerat.

44 Τὸν Ἀμύντου ἀδελφόν.] In Optimo codice lego τὸν
Ἀμύντου ἀδελφόν. Nec tamen dici potest Simmiam so-
lum fratrem ejus fuisse, & negari reliquos, quum mox
diserte sequatur Πολέμων εἰς τὸν ἀδελφόν τὸν Ἀμύντου. Subo-
doror hinc aliud latere, & esse veram scripturam τὸν Ἀ-
μύντου ἀδελφόν, ut tres solos numeret ex fratribus Amyntæ,
quos ille plures habebat. Ea ratio sic loquendi
perspicua est Agriani. Sic Νικάνωρ τὸν ἱταῖον, Κάριον
τὸν ἱταῖον.

45 Πολὺ ἔτι μάλλον.] Mediam voculam non agnoscit
Optimus.

46 Κατασῆσας ἐπὶ τοὺς ἰπποδάμους ἰταῖους δύο.] Est hic
error typorum in editione Vulcanii, quod satis docet
ipsius versio, quæ concinnata est ad Basilensem: ἐπὶ
τοὺς ἰταῖους ἰπποδάμους. Itaque etiam editioni suæ ad-
scripsit Vulcanius [V. C. legit ἐπὶ τοὺς ἰταῖους ἰπποδάμους].
Nec potest aliter legi, nec ullus MS. aliter habet. Mi-
reris, cur non etiam mutaverint cap. 29 τῶν τε ἰταίων
ἰπποδάμους τῶν ἄλλων, in ἰπποκῆν ἰταῖας.

47 Ἀγριάσπας.] Optimus, ut editum à Basilensi-
bus, Ἀγριάσπας.

48 Ὅσῳ αὐτοὶ σφίσιν ἤτησαν.] Illud αὐτοὶ abest ab O-
ptimo. Et sane extractum huc videtur ab inferiore ver-
ficulo, ubi melius convenit. Similiter v. 8. καὶ Ἀλέξανδρος
προσέθηκεν αὐτοῖς χάρεα καὶ ὁμόρην ὅσῳ ἰδίῳ.

λάτα ἢ ἐπιβελῆς, ξυνέλαβε· σωματοφύ-
λακα δὲ ἀντὶ Δημητρίου ἀπέδειξε Πτολεμαῖον
28 ἢ Λάγυν. Ταῦτα δὲ λαβὼν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς
ὅτι Βάκτρα τε καὶ Βήσσον, Δράγγας τε
καὶ Δραγωγὸν⁴⁹ ἐν τῇ παρόδῳ ὠδεύοντα
μὲν. Παρεστήσατο δὲ καὶ τὴν Ἀραχότιν,
καὶ σατραπὴν κατέστησεν ἐπ' αὐτοῖς Μένωνα.
Ἐπὶ ἦλθε δὲ καὶ ἡ Ἰνδῶν τοῦς περὶ ἡμέρας Ἀ-
ραχότιν. Ξύμπαντα δὲ ταῦτα ἔθνη λαβὼν
τε πολλὰς, καὶ ξὺν Σπείρᾳ ἡ ἐπιτηδείων,
καὶ ἡ γραιῶν τάλαιπώρᾳ ἐπὶ ἦλθε. Μα-
θὼν δὲ ἡς Ἀρείου αἰθὴς ἀφ' ἑαυτοῦ, Σαλβα-
ζάνην ἐς τὴν ἑαυτῶν ἐμβαλόντῃ σὺν ἰσ-
πεῦσι διαχιλίοις, ἔς παρὰ Βήσσον ἔλαβεν, Σπεί-
ρην παρ' αὐτῆς Ἀρτάβαζον τε ἡ Πέριον,
καὶ Ἐριγύιον καὶ Κάρανον, ἡ ἑταίρων. Προ-
έταξε δὲ καὶ Φραλαφένην ἡ ἡ Παρθυαίων
σατραπὴν ξυνεβαλεῖν αὐτοῖς ἐς ἡς Ἀρείου
καὶ γένετο μάχη τῇ ἑαυτῶν Ἐριγύιον⁵⁰ καὶ
Κάρανον πρὸς Σαλβαζάνην κατεστῆ. ὅθεν
πρόδον οἱ βαρβαροὶ ἐπέχλιναν, πρὶν Σαλβα-
ζάνην ξυμπέσονται Ἐριγύιον, ὡς Ἐριγύιος πλῆξαι⁵¹ δόξατι ἐς τὸ πρόσωπον, Σπείραν. Τότε
δ' ἐγκλί-

rum participem fuisse suspicabatur, compre-
hendit, & Ptolemæum Lagi in ejus locum
suffecit. His peractis in Bactra & Bessum 28
movit, Drangis Dragogisque in ipso itine-
re subactis. Subegit autem etiam Arachot-
tos, & Menonem iis. satrapam constituit.
Posthæc Indos Arachotis finitimos invadit:
omnes has gentes per multas nives, in ma-
gnâ rerum omnium penuriâ, summis mili-
tibus laboribus subjugavit. Quumque cogno-
visset Arios denuo descivisse, Satibarzane
cum duobus millibus equitum quos à Bessò
acceperat, in eorum agros ingressò, Artabazum
Perfam, & Erigyium Caranumque
ex amicis in eos mittit, Phratapherne Par-
thorum satrapa una cum eis in Arios missò.
Atrox ibi Erigyii & Carani adversus Sati-
barzanem prælium committitur. neque prius
barbari in fugam sese inclinarunt, quam Sa-
tibarzanes cum Erigyio congressus, jaculo-
que faciem transossus cecidit. Tum effusa
bar-

49 Δράγγας τε καὶ Δραγωγὸν] Gandenses optimas
membranas, quarum allegatione eliminant quod ser-
vare nequeunt, ipsorum fidei relinquimus. Postea pu-
blicari cœpit Holstenius ad Stephanum, qui pag. 103
dum nimis curiosus est, plane est incuriosus, & atro-
citer quos alibi reperiri non putat, existimat non alios
esse quam Arachotos postea commemoratos, & Arriano
errorem impingit. Magis placet accurata modestia
Ortelii, notantis modo hunc locum. Nos interim
nullo expulso legendum censemus Δράγγας τε καὶ Γαδ-
ρῶν, quia confusas statuo fuisse literas & non nisi unica
mutatur: & ecce causas daturas, ut opinor, βλέποντες
μαρτυρία. Primo, nusquam eos subigi ab Alexandro
narrat Arrianus; sed demum libro vi per eos periculo-
se redisse dicitur, quod omnino sine pugnis factum non
foret, nisi pacatis jam ante ab Alexandro incolis. Tan-
tum dicit in confinio locatos quosdam Oritas & Gedro-
fos fuisse, qui audito adventu Alexandri diffugerint,
Oritas statim ad se dedendum mittentibus: de Gedro-
sis nihil, nisi quod tantum transit, & quidem diffi-
cillima ratione, ita ut si hostes passus tunc fuisset Ge-
drofos, millies trucidari potuerit; atque adeo hi Ge-
drofi in confinii præsidio locati videntur non auctoritate
publica gentis, sed tanquam temeraria colluvies il-
lic confedisse. Immo & ipse Alexander præbet huic
emendationi firmissimum robur, dum Carmaniam &
Oritas in reditu subactos, non item Gedrosiam fatetur
lib. vii cap. 10. Deinde quum Alexander venisset in
Gadrosorum regiam, Apollonophanem (quem tamen
paulo ante Oritas datum dixerat) satrapam ejus regio-
nis, ὅτι ὑδὸς ἐπιμαλὶθι αὐτῷ ἡ προσηγγελημένη, digni-
tate exuit, substituens Thoanta, quo mortuo Sibyr-
tium vi, 27. Jam quæro, quando hic Apollonophanes sit
constitutus? Proculdubio nunc, quum subactis illis aut
accepto aliquo parendi indicio ad alia transiret: quod
non memorasse Arrianum quis crederet? Nec locus ei
narrationi tamen ullus est alius hoc ipso. Quin &
apparet occasionem fuisse hujus satrapæ Oritis consti-
tuendi vi, 22, quod jam Gedrosios imperaret vicinis eo-
rum. Etiam ipse situs hoc docet, quem sic describit Peri-
plus sub nomine Marciani Heracleotæ: Γαδρῶν περιζήτων
ἀπὸ μὲν ἄρκτων τῇ Δραγγιᾷ καὶ τῇ Ἀραχωσίᾳ, ἀπὸ δὲ
ἀρκτων τῇ προσηγγελη Καρμανίᾳ μέχρι θαλάσσης, ἀπὸ δὲ

ἀρκτων τῇ Ἰνδῶν μέρει τῇ παρὰ τὴν Ἰνδὸν ποταμὸν με-
χρι τῇ πρὸς τὴν μεσημβρίαν Ἀραχωσίᾳ ὁρίῃ, quæ etiam no-
ta habuit Raderus apud Freinsheimium in notis Curtia-
nis ix, 10, 5. Huic situi quid commodius dici possit,
quam quod dicit Arrianus ἐν τῇ παρόδῳ παρασημασμένους
ignoro. Denique Curtius Arachotis & Gedrosis eun-
dem præfectum ponit, nempe Menonem, ut vero simi-
le sit hos populos uno tempore subjugatos fuisse. Plane
ut nunc quoque subegit τὰς προχώρας Ἀραχωσίαις. MS.
Opt. Δράγγας scribit unico γ, ut licet Latini dixerint
Drangæ, vel Drangæ, nihil impedierit Græcos uno γ
scripsisse, ut Menix. Verum & dein habet Ἀραχωσίαις
cum plerisque aliis & editione Basil. non Ἀραχωσίαις, de
quo manifeste agit Stephanus. Tam autem hic popu-
lus Arriano appellantur Γαδρῶν, quam Γαδρῶν. Va-
lesius tamen ad Ammianum pag. 266 scribi vult Γα-
δρῶν potius quam Γαδρῶν.

50 Ἐριγύιον μάχη ἡ ἐπὶ Ἐριγύιον] In Opt. & altero
& August. est τῶς ἑαυτῶν, & huc dirigunt quoque alii
MSS. qui τῶς habebant.

51 ὡς Ἐριγύιος πλῆξαι] Proscribendus esset hic lo-
cus, ut qui nulla apta ratione explicari potest, quic-
quid aut interpretentur aut distinguant aut transeant
editores. Et quum Basileensis editio habeat πλῆγιντα,
miror, qua insolentia deinde illic potuerint sic mu-
tare nulla prorsum opportunitate nixi. Per quam scri-
pturam ipse quondam deceptus, opinabar in particula
ὡς prorsus hic supervacua & inani, latere voculam δι,
ipsa historiz veritate eam mihi suppeditante. Sic enim
Curtius vii, 4. At ipse (Erigyus) infestam surissam in
medio barbari gutture ita fixit, ut per cervicem emine-
ret. Precipitatus ex equo barbarus adhuc tamen repu-
gnabat. Sed ille extractam ex vulnere hastam rursus in
os dirigit. Vides geminatos ictus. Verum in MSS.
omnibus non nisi πλῆγιντα reperi, & quidem etiam ὑ-
πὸ Ἐριγύιος πλῆγιντα, quod & ex V. C. annotavit Vul-
canius, idque satis commode ad sensum procederet,
nisi vidissem in Optimo tamen illa ὡς vel ὑπὸ Ἐριγύιος
desiderari, quæ satis ex varietate scripturæ evincas spu-
ria esse, & absque eis omnia perfecta sunt, affatim o-
stendentia nonnisi cum Erigyio eum congressum fuisse;
unde nonnisi ab illo potuit vulnerari. Sed & deinde
idem τότῃ δι ἐγκλί-

δ' ἐγκλιναυτες οἱ βάρεβαροι, προεπαδὼν ἔ-
φωρον. Εἰν τῷ δὲ Ἀλέξανδρῳ πρὸς τὴν
Καυχασὸν τὸ ὄρεον ἦγεν, ἵνα καὶ πόλιν ἐκλήσει,
καὶ ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν· καὶ θύσας ἐνταῦθα
τοῖς θεοῖς, ὅσοις νόμος αὐτῷ, ὑπερέβαλε τὸ
ὄρεον τὴν Καυχασὸν· σαλευσάμενος μὲν τῇ χερσὶ
ἐπιβάζας Προέξιν ἄνδρα Πέρσιν· τῷ δ' ἐταί-
ρων, Νειλόξων τὸν Σατύρην, ἐπίσκοπον ξυ-
νταχὰς Σπολιπῶν. Τὸ δὲ ὄρεον ὁ Καυχασός,
ὑψηλὸν μὲν ἔστιν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι δ' Ἀσίαις, ὡς
λέγει Ἀριστοβούλος, ψιλὸν δὲ τὸ πολὺ αὐτῷ
τόγε ταύτη⁵². Μακρὸν γὰρ ὄρεον ὡς ταύτη⁵³
ὁ Καυχασός, ὥστε καὶ τὸ Ταῦρον τὸ ὄρεον, ὅς
δὴ τὴν Κιλικίαν τε καὶ Παμφυλίαν ἀπείργει,
ἀπὸ τῆς Καυχάσης εἶναι λέγουσι, καὶ ἄλλα ὅρη
μεγάλᾳ διακεκριμένα ἀπὸ τῆς Καυχάσης ἄλλῃ
καὶ ἄλλῃ ἐπωνυμία, καὶ ἔστιν τὰ ἐχέστων. Ἀλ-
λὰ ἐν γὰρ τῷ τῷ Καυχάσῳ ἔδειν ἄλλο ὅτι
μὴ τέμνηται πεφύχασιν, καὶ σίλφιον⁵⁴, ὡς λέ-
γει Ἀριστοβούλος· ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπακείτω⁵⁵
πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ πρὸς πολλὰ καὶ
κλίμῃ σέμενον, ὅτι καὶ χαίρειναι τὸ σίλφιον τὰ
πρὸς πολλὰ καὶ ἐκ πολλῶν πρὸς πολλὰ σιλφί-
αιδοῖτο, καὶ θύειν αὐτὸ, καὶ τὸ, τὸ ἀνθὸς
ἐπιτέμεν, καὶ τὸ ῥίζαν ἀνορύσσον καὶ ταύτην χα-
τερίδι· ὅτι ἰσθμὸς ἐν Κυρηνίᾳ ὡς μακροτάτω
ἀπελάνθων ἰσθμὸς ποίμνας τῶν χερσίων, ἵνα καὶ αὐ-
τοῖς τὸ σίλφιον⁵⁶ φύει. οἱ δὲ καὶ ἀειφράσ-
ουσι τὸ χῶρον, ὅτι μὲν εἰς πελάσσειεν αὐτῷ τὰ
πρὸς πολλὰ, διωκτὰ γενέσθαι εἴσω παρελθεῖν·
ὅτι πολλὰ ἄξιον Κυρηναίοις τὸ σίλφιον. Βῆσ-
σος δὲ ἔχων ἀμφ' αὐτὸν Περσῶν τε τοὺς μετὰ χρόνους⁵⁷ αὐτῷ δ' Ἀραβίων συλλήψεως, καὶ αὐ-
τῶν

barbarorum fuga fit. Inter hæc Alexander
ad Caucasum montem profectus, urbem ibi
condidit, quam Alexandriam nominavit,
& sacrificio diis patrio more facto, Cauca-
sum montem superavit. Satrapam illi regio-
ni constituit Proëxem Persam. ex amicis ve-
ro Niloxenum Satyri filium inspectorem
cum exercitu ibi relinquit. Mons Caucasus,
nulli montium qui in Asiâ sunt altitudine se-
cundus est, ut Aristobulus autor est. Ejus
ab eâ parte tum temporis ut plurimum nu-
dum dorsum erat. In magnam enim longi-
tudinem porrigitur Caucasus; adeo ut &
Taurum montem, qui Ciliciam Pamphi-
liamque difterminat, à Caucaso duci velint,
alioique ingentes montes qui pro varietate
gentium, à quibus incoluntur, nomina va-
riant. At in hoc Caucaso nihil præter tere-
binthum & silphium nascitur, ut autor est
Aristobulus: & nihilominus multos incolas
habet, multæque in eo pecudes atque ar-
menta pascuntur, quod pecudes silphium
ament: & si ex longinquo loco id per
odoratum senserint, citatim eo feruntur,
depaſtoque flore radicem etiam suffodiunt at-
que arrodunt: eamque ob causam Cyrenæi
greges ovium quam longissime ab iis locis ar-
cent, quibus silphium nascitur: alii sepem
obducunt, ne si pecudes propius accedant,
ad interiora loca penetrare possint. magno
enim apud Cyrenæos in pretio est silphium.
Bessus autem Persis, qui participes consilio-
rum in capiendo Dario fuerant, comitatus,
Ba-

52. Ψιλὸν δὲ τὸ πολὺ αὐτῷ τότε ταύτη. Non secus ac si
nunc de Caucaso loqueretur, ut lib. vi, 13 de India,
ubi milites contemplari Alexandrum validiorem dicun-
tur βαλλῶν αὐτοῖς; ὅσα αὐτῷ τότε ἡ ἰσθμὸς χωρὶς παύσει.
Verum causa, quam deinde hujus sermonis affert Arria-
nus, nihil distinguit de tempore, quasi tum temporis
nudior ea parte fuerit Caucasus, quam reliquis anni
temporibus esse soleat: quæ sententia procedit ex ver-
sione Vulcanii, qui nunc ista interpretaturus, non o-
pinor Arrianum, sed interpretationem Facii aliis ver-
bis efferte voluit. Facius enim, *per id anni tempus ab*
ea parte ut plurimum nudus erat. Prorsus ut nec pri-
mus auctor, nec Vulcanius, nec qui hunc nuper secu-
tus est, splendidus & non tam morum antiquorum
quam *λευκῆς θρόνης ὁμαλῆς* editor ab sædæ locordæ no-
mine liberari possint, dum habentes ante oculos emen-
datissima & MSSa & Basileensis editionis exemplaria
tam prave Arrianum corrumpunt. Nec vero sagacior
fuit Freinshemius in notis ad Curtium vii, 3, 8, ubi hanc
ipsam Vulcanii versionem adducit & sine nota trans-
mittit; tanto fœdus, quod ipse Curtius scribat solere
Paropamisadas in nudo montis dorso ædificare ad sum-
mum fastigium laterculo: ex quo sequitur Curtium in-
nuere non uno quodam tempore nudum montis dor-
sum esse, sed omni anno & tempore. Hoc ergo ulcus,
ne serpat ulterius, cauto tandem opus est, & restitue-
rursum αὐτῷ τότε ταύτη, quod ante Vulcanium omnes
libri agnoscunt. Nihil enim aliud vult auctor, nisi

magnam Caucasii partem, imprimis eam, in qua tunc
Alexander versabatur, nudam & effortam gignentium
fuisse non solum isto tempore, sed etiam perpetuo. Mox
nullum vidi MSum, qui non exhibebat κατὰ ἤθη, per-
inde ut Stephanus notat in ora editionis Vulcanii, &
hic postea similiter ex V. C. multi etiam τὴν ἰσθμὸν.

53. Ὅτι μὴ τέμνηται πεφύχασιν καὶ σίλφιον. Quæ ipsa
attribuit etiam huic regioni Strabo lib. xv, cujus verba
citatur Freinshemius ad Curtium vii, 4, 25.

54. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπικ. In verbis adeo planis miranda
est diversitas MSSorum quos inspexi. Nam pro ter-
tia voce, quæ in uno solum exstabat, vel habent δι,
vel δν, Optimus ων & supra ultimam litteram aderat no-
ta circumflexi. Unde accidit, ut Basileæ editum fue-
rit δν. Vix assequor, quid lateat. Nescio an fuerit
καὶ ὡς δν ἐπικ.

55. ἵνα καὶ αὐτοῖς τὸ σίλφ. Non quidem intolerabilis,
sed tamen importuna est secunda particula; & ubi nul-
lum ejus momentum est, à nescio quibus arreptam vi-
des. Propterea exigente Opt. codice eam relego.

56. Περσῶν τε τῶν μεταχρόνους. Non taceo in Opt. co-
dice prima illa Περσῶν τε non apparere. Et possunt ut-
rique sine damno abesse, ut non Persarum modo, sed
omnium nationum reliquias bello superstitibus ac cæde
Darii impuras intelligamus. Quin immo notavit au-
ctor cap. 16 fugisse cum Dario Περσῶν τε τῶν συγγενῶν ἢ
βασιλῶν καὶ τῶν μελοφάρων καλυμμένων ἢ πολλῶν. Sed mox
cap. 29 τὴν συμπεφυγμένην Δαρίῳ πολλῶν μὲν ἀπολυπτόντας
αὐτῶν

πάντων Βακτριῶν ἐς ἐπακχιλίους, καὶ Δάας ἰσὺς
ὅτι τὰ δὲ τῆς Ταναΐδος ποταμοῦ ἐπικνησίας, ἐ-
φθειρε ἔτι ὑπὸ τῶν ὄρεσιν τῶν Καυκάσων, ὡς ἐρημία
τε καὶ χώρας ἔνθα αὐτῶν τε καὶ Ἀλεξάνδρου
καὶ Σπειρίας τῆς ὀπιτηδαίων, ἀπείρξων Ἀλέ-
ξανδρον ἔμην ἐλαύνειν ὡρῶσα. Ἀλλ' Ἀλέξαν-
δρος ἠλάνειν ἔδεν μείον, χαλεπῶς μὲν ἀφ' οὗ
χρόνου πολλῆς, καὶ ἐνδεία τῆς ἀνάγκης, ἢ
δὲ ὅμως. Βῆσθαι δὲ, ἐπεὶ ἐξηγγέλλετο αὐτῷ
ἔτι πόρρω ἦδη ὢν Ἀλέξανδρος, ἀφ' οὗ καὶ τὸ
ἔξοποταμόν, τὰ μὲν πλοῖα ἐφ' ὧν διέβη κατέ-
καυσεν, αὐτὸς δὲ εἰς Ναύταχα τῆς Σογδιανῆς
χώρας ἀπεχώρησεν. Εἰπόντο δὲ αὐτῷ οἱ τε ἀμφὶ
Σπιταμῆν καὶ Οὔζατιν, ἔχοντες ἰσὺς ἐκ τῆς
Σογδιανῆς ἰστωρίας, καὶ Δάαι οἱ ὑπὸ τῆς Ταναΐ-
δος. Οἱ δὲ τῆς Βακτριῶν ἰστωρίας, ὡς φεύγειν
ἐγνωκότες ἔμαθον Βῆσθαι, ἀλλ' ἄλλη ὅτι τὰ
29 σφῶν ἔχαστοι ἀπὸ πηλῶν ἔλασαν. Ἀλέξανδρος δὲ
ἐς Δραψακα ἀφικόμενος, καὶ ἀναπαύσας τὴν
στρατιάν, ἐς Ἀόρνους τε ἦγε καὶ Βαέτρα, αἱ δὲ
μέγιστα εἰς πόλεις ἐν τῇ Βακτριῶν χώρᾳ. καὶ
ταύτας τε ἐξ ἐφόδου ἔλαβε, καὶ Φυλακίῳ ἐν τῇ
ἄκρᾳ τῶν ὄρεων ἀπέλιπε, καὶ ὅτι ταύτης Ἀρ-
χέλαον τῆς Ἀνδρόκλειος, τῆς ἑταίρου. τοῖς δ'
ἄλλοις Βακτριῶσι ἐχάλεπῶς ὡρῶσθαι, ὥστε
ἐπέταξε σαλῆς πλὴν Ἀρταβάζον τῆς Πέρσης.
αὐτὸς δὲ ἦγε ὡς ἐπὶ τὸ ὠξὸν ποταμόν. Οἱ
δὲ ὠξὸν ποταμὸς ἔστι μὲν ἐκ τῶν ὄρεων τῶν Καυ-
κάσων, ἐπὶ δὲ ποταμῷ μέγιστος τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
ὅσους τε δὴ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ ἑξὼς Ἀλέξαν-
δρος ἐπὶ ἤλθον, πλὴν τῆς Ἰνδοῦ ποταμοῦ. Οἱ
δὲ Ἰνδοὶ ποταμοὶ πάντων μέγιστοι εἰσὶν ἐξ ἡ-
μισφαιρίου τῆς ὠξὸν ποταμοῦ, ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, καὶ
καθ' Ὑγκανίαν. Διαβαίνειν δὲ ἐπιχειρῶν αὐ-
τῷ τὸν ποταμόν, πάντη ἀποροὶ ἐφαινετο. τὸ
μὲν γὰρ εὖρος αὐτῷ ἐστὶν ἐξ ἑκατὸν σταδίων· βάθος
δὲ, ἐδὲ ὡρὸς λόγον ἔχει ὅσους, ἀλλὰ πολὺ δὴ
καὶ βαθύτερος, καὶ φαιμάκων, καὶ ῥεύμα ὀξύ,
ὡς καὶ καταπηγνύμενα ὡρὸς αὐτῶν ἔχοντες ἐκτρέ-
φονται ἐκ τῆς καὶ χαλεπῶς, οἷα δὲ ἐδὲ βεβαίως

Bactrianisque circiter septem millibus, &
Dais cis Tanaim fluvium habitantibus, re-
gionem Caucaſo adjacentem depopulatus est,
ut præ vastitate regionis inter se & Alexan-
dram interjectæ, rerumque necessariarum
penuriâ, Alexandrum quominus progrede-
retur impediret. Is vero idcirco nihilominus
processit, difficulter quidem & ob nivium al-
titudinem, & commeatus inopiam: processit
tamen. Bessus, ut cognovit Alexandrum jam
non procul abesse, Oxo flumine trajecto,
navigia quibus copias transvexerat incendit;
ipse in Nautaca Sogdianæ regionis se recepit.
Sequebantur eum Spitamenes & Oxyartes
cum equitibus Sogdianis, & Dais à Tanai
profectis. Bactriani equites, quum in unâ
fugâ Bessum salutis suæ spem posuisse intel-
lexerunt, alius alio dilapsi domum reverte-
runt. Alexander inde Drapsaca profectus, 29
recreato exercitu, in Aornos & Baetra mo-
vit, quæ quidem maximæ sunt in Baetris ur-
bes: quibus primo impetu captis, præsi-
dium in arce Aorni constituit, cui Arche-
laum Androcli filium, unum ex amicis,
præfecit; reliquis vero Baetris non difficul-
ter sese deditibus Artabazum Persam fatra-
pam dedit. Ipse ad Oxum flumen exercitum
duxit. Oxus fluvius è monte Caucaſo fluit,
omnium Asiæ fluminum, quotquot Alexan-
der cum exercitu adiit, maximum, Indo-
rum fluminibus exceptis. Hæc enim omnia
flumina magnitudine superant. Oxus porro
in mare magnum, juxta Hyrcaniam, influit.
conanti Alexandro flumen transire, nulla se
facultas offerre videbatur. namque ejus lati-
tudo ad sex maxime stadia extenditur: alti-
tudo latitudini non responderet, sed multo pro-
fundior & fabulosus est. Cursus fluminis adeo
rapidus, ut facile quæ vado infixæ fuerint
subvertat secumque rapiat, utpote quæ ob
fabulum firmiter stabilita non sint. ad hæc
materia etiam pontibus struendis deerat.
Multum præterea moræ faciendum videba-
tur,

καὶ τὴν φάμην ἰδρυμένη· ἄλλως τε καὶ Σπο-
εία

αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἵνασιν ἀποχωρεῖν. tum
ibid. Artabazum & ejus filios non fuisse affines perfid-
iz. Itaque si qui Persæ etiam nunc adhæserint, for-
san ita pauci fuerint, ut ne commemorari quidem me-
reantur.

57 Ἀρχέλαος τῆς Ἀνδρόκλειος] Quum adeo manifeste
Arrianus prodar hunc ipsum Archelaum præpo-
situm mansisse præsidio, quod in Aorno Alexander re-
liquerit, non queo cognoscere, quibus rationibus in-
ductus sit Freinshemius, ut quum in divisione provin-
ciarum inter successores legatur apud Diodorum, Ce-
drenum ac Justinum Archelaus vel Arcesilaus fortitus
esse Mesopotamiam, eum credat hunc ipsum esse. U-
tique nuppiam audimus eum ex statione ista revocatum:
utique apud Justinum plane dicitur præfectos in Indis
retentos; inter quos si non fuit habitus hic Archelaus,
certe fuit illis proximus & præcipue vicinus. Immo
vero iste Mesopotamiam prætor non est Androclæ Ar-

chelaus, sed Theodori, ut eum nominavit Arrianus cap.
16, & quem ibi στρατηγὸν τοῖς Σασιανῶσι ab Alexandro
constitutum narrat. Is, ut plerique alii, vivo regæ ac-
ceptam provinciam retinuisse videtur.

58 Οἱ δὲ ὠξὸς ποταμὸς] Vox ultima est alieni styli?
non enim in ullo vetere libro reperitur.

59 Οἱ δὲ Ἰνδοὶ ποταμοὶ πάντων μέγιστοι] In omnibus
antiquis hæc ita leguntur: οἱ δὲ Ἰνδοὶ πάντων ποταμῶν
μέγιστοι. Et quum sic quoque in suis invenerint Basile-
enses, qua confidentia posteriores id mutarunt? Vul-
canius tanto infelicior, quod quum ex Augustano an-
notare veller eandem haud dubie lectionem, quam nos
nunc producimus, sic quoque eum sefellerit calamus
manusque; scripsit enim, V. C. οἱ δὲ Ἰνδοὶ ποταμοὶ
πάντων μέγιστοι εἰσὶν, qui verborum ordoprorsus in ipsius
editione reperiebatur.

60 Διαβαίνειν δὲ ἐπιχειρῶντι αὐτῷ] Vox posterior non
est in Optimo.

ῥία ὕλην ἐν τοῖς πόνοις ἴω⁶¹. καὶ περιβὴ πολλὴν ἐφαίνετο, εἰ μακρόθεν μετίοιεν ὅσα ἐς γεφύρων ἔφ' ὅρου. Ξυναγαγὼν ἔν' ἰατρὸν διφθέρας, ὃς αἰς ἐσκήνουν οἱ φραγῶν, φορῶν ἐμπλήσας ἐκέλευσεν ὡς ξηροτάτης, καὶ καταδῆσαι τε καὶ ξυρράψαι ἀκριβῶς, ἵνα μὴ ἐκιδέσθαι⁶² ἐς αὐτὰς ἔσ' ὕδατος· ἐμπληθεῖσαι δὲ καὶ ξυρράφεισαι, ἵκαναί ἐγένοντο ἀφαιβάσαι τὴν φραγῶν οἱ πέντε ἡμέραις. Περὶ δὲ ἀφαιβαίνεν τὸν ποταμόν, τὸν τε Μακεδόνων ὀπιλέξας τῆς περὶ τοῦ ποταμοῦ⁶³, καὶ ἡδὴ ἀπολέμενος, καὶ τὸ Θεσσαλῶν ἵπς ἐβελοναῖς χαλαρῶναι, ἐπ' οἴκῳ ἀπέστειλεν. Ἐκπέμπει δὲ καὶ Στασάνορα⁶⁴, ἵνα τὴν ἐταίρων, ἐς Ἀρείους, περὶ ἰατρὰς Ἀρσάμην καὶ τὸν σαλῶν πῦλιν τὸν Ἀρείων ξυλλαβῇ, ὅτι ἐβελοναίαν αὐτὰς Ἀρσάκης ἐδόξε· αὐτὸν δὲ σαλῶν πῦλιν εἶναι ἀπὸ ἐκείνων Ἀρείων. Περὶ αὐτοῦ δὲ τὸν ὄλγον ποταμόν ἦγε καὶ σπυρδῶν, ἵνα Βῆσσαν εἶναι ξυλὸν ἡ δυνάμει ἐπιπύαντο. Καὶ ἐν τῷ τῷ ἀφικνῶν⁶⁵ τῷ Σπιταμνῶν καὶ Δαταφέρνην περὶ αὐτὸν ἀγγέλλοντες, ὅτι Σπιταμνῶν καὶ Δαταφέρνην, εἰ πεμφθεῖν αὐτοῖς ὀλίγη φραγῶν⁶⁶, καὶ ἡγεμῶν ἡ φραγῶν, ξυλλήφον⁶⁷ Βῆσσαν, καὶ περὶ αὐτῶν Ἀλέξανδρον· ἐπεὶ καὶ νυκτὶ ἀδέσμῳ φυλακῇ φυλάσσεται περὶ αὐτῶν Βῆσσαν. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν Ἀλέξανδρος, αὐτὸς μὲν ἀναπαύων ἦγε τὴν φραγῶν ὁλοκαύτερον ἢ περὶ αὐτοῦ. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λαγὺν ἀποπέμψας, τῷ τε ἐταίρων ἰπποαρχίας περὶ αὐτοῦ, καὶ ἵπς ἰπποακονίτας ἀπα-
ταῖς

tur, si ex longinquo apportanda essent quæcunque ad flumen ponte jungendum erant necessaria. Collectis itaque pellibus sub quibus milites in tentoriis degebant, farnentis quammaxime ficcis eas impleri, accurateque vinciri & confui juberet, ne aquam aliquâ ex parte admittere possent. quibus ita impletis & confutis, exercitum quinque dierum spatio traduxit. Antequam vero flumen trajiceret, feligens ex Macedonibus qui aut præ ætate aut vulneribus inepti ad pugnam erant, & ex Thessalis qui voluntarii remanserant, in domos suas remisit. Stasanorem quoque, unum ex amicis, in Arios mittit, qui Arfamen Ariorum satrapam comprehenderet, quod mali aliquid moliri videretur: utque ejus loco satrapatum obtineat juberet. Trajecto autem amne Oxo celeriter eò exercitum duxit, ubi Bessum cum copiis esse acceperat. Interea nuntii ad eum à Spitamene & Datapherne veniunt, pollicentes, si aliquem ex ducibus suis cum aliquantis copiis mitteret, sese Bessum comprehensum Alexandro tradituros esse. In custodiâ enim illum, citra vincula tamen, teneri. Quâ re cognitâ, Alexander relaxationem dans, lentius quam antea exercitum duxit. Ac Ptolemæum quidem Lagi filium cum tribus amicorum equitum turmis, & jaculatoribus equitibus omni-
bus:

61 Καὶ ἀπὸ ὕλης ἐν τοῖς πόνοις ἴω] Πόνος quidem παρ' ἡμῶν ab Macedonibus agnosco cum Alexandro apud auctorem nostrum v, 25 & vi, 24. Præter expectatum certe codex Opt. pro his offerebat πόνοις. Sed simul se ea vox obrulit, simul isti πόνοι parum huc convenire mihi visi sunt, & tanto absurdiores, quanto gratior ista vulgaræ quidem vocis usurpatio: cui plane similis est apud Xenophont. i Κυρηναῖδ. non procul à fine: εἰ δὲ καὶ ταύτας canes ἀποφύγοιεν lepores, τὴν πόριν αὐτῶν ἐκμαίνοντες, καὶ πρὸς οἷα χωρία φεύγοιεν αἰρήναι οἱ λαγῶν, ἐν ἴσ- τοις τὰ δίκτυα δυσόρατα συνπίπτουσιν.

62 Ἐκιδέσθαι] Recte Opt. ἐκιδέσθαι. Aliud enim est ἐκιδέσθαι, aliud ἐκιδέσθαι. Idem mox τὸν ποταμόν προτὶν φραγῶν.

63 Ἐκιδέσθαι τῆς πρ.] In MSS. aliis est ἐκιδέσθαι, alio ἐκιδέσθαι: in alio ἐκιδέσθαι, quod etiam servat Optimus, & ex V. C. notavit Vulcanius, & sine dubio est Arriani. Quin immo habet quoque Basilicensis editio; & quæ tam præpostere feriata manus, ut id mutaret? Nonne Polybius sic dixit v, 46. Ἐκιδέσθαι δὲ ἐκ παντὸς τῆς στρατιώματος τῆς ὑπεροπίας ἐκπῆς καὶ περὶ τῆς? Et ita sæpius.

64 Στασάνορα] Hinc denique emendatam medicinam accipit locus Strabonis huc usque conclamatus lib. xi pag. 516, ubi in principio scribit. Ομορῶν δὲ ἡ Ἀρία τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ ὑποσάσσει ὅρι τῷ ἔχοντι τὴν Βακτριανῇ. Hæc mirifice transulit ita interpres. *Contermina est Aria Bactriana: & monti eam succingenti, nulla habita ratione vocum τῇ ὑποσάσσει; & quis ille mons, qui succingere dicitur Bactrianæ? Cataubonus, quum videret locum depravatum, satis habuit in margine conjectare, quomodo interpres videatur legisse, quod putat fuisse vel ὑποσάσσει vel ὑποκίμωσιν vel ὑποκίμωσιν.* Cujus tamen suspicionis non ullam poterit dare causam; neque unquam dixerit Xylander se credidisse ὁμορῶν ὑποσάσσει dicturum quæquam Γεωγραφία de universâ regio-

ne. Ergo jubet tandem videre commentarios: in quibus enimvero grandem risum movet, dum pro gaza quam reperire sperabam, nihil nanciscor præter *De hoc loco mihi diutius est cogitandum.* Valeat ergo. Nos sine multa cogitatione vidimus statim restitui oportere. Ομορῶν δὲ ἡ Ἀρία τῇ Βακτριανῇ κατὰ τὴν ὑπὸ Στασάνορος τῷ ἔχοντι Βακτριανῇ. Dicit enim Strabo primum γενομένης Bactrianæ confinem esse Ariam, deinde distinguit partem Bactrianæ, quæ proprie ab ipso intelligatur; ejus distinctionis rationem ut accuratam faciat, sumit à præfecti nomine, cui illa pars regenda ab Alexandro commissa sit. Quod egregie convenit cum Arriano & aliis historiarum Alexandrinarum scriptoribus, qui non dicunt universa Bactra uni alicui assignata fuisse, sed partes eorum: & ut jam audivimus Aorno primariæ Bactrorum urbi Archelaus, reliquis Artabazus Persa impositus fuit. Strabo admiratus videtur fuisse Stasanora, adeo, ut hunc unum esse dicat per quem urbs Soli sit illustrata lib. 14 p. 683. Pro Ἀρσάνῳ, vero quod sequitur nomen & mox Ἀρσάνης, in præstantissimo MS. legitur Ἀρσάνης & Ἀρσάνης, notissima confusione literarum μ & β per figuram ω, ut omnino sic convalescat affirmatio Freinsheimii semel monentis in notis Curtianis viii, 3, 17 occultari mendam in Arriano, ubi pro Ἀρσάνης legatur Ἀρσάνης: Quod quum ille prudenter semel monuerit, nihilominus ea ipsa admonitio in nuperis octo animadversionum libris quinque vel sex animadversiones conficere debuit, nuppiam nominato Freinshemio, nisi ubi locus Curtii contra illum sollicitatur.

65 Εἰ πεμφθεῖν αὐτοῖς ὀλίγη στρατία] MSS. τρεῖς inquit illis codex Optimus addita vocula scribit αὐτοῖς καὶ ὀλίγη. Μοx ἰδὲ σφραγίσαντος προτὶν ὁλοκαύτερον.

παι⁶⁶. πεζῶν δὲ, πλὴν τε Φιλώτα τάξιν, καὶ τὴν ὑπασιπιδῶν χιλιαρχίαν μίαν, καὶ ἑὸς Ἀγριάνας πάντας, καὶ τὴν τοξοτῶν ἑὸς ἡμίσεας, σπευδὴν ἐλαύνειν κελεύσας ὡς Σπιταμένην⁶⁷ τε καὶ Δαταφέρνην. Καὶ Πτολεμαῖος ἦν ὡς ἐπέτακτο· καὶ διελθὼν ἐν ἡμέραις τέσσαροις καθυμνὸς δέχεται, ἀφικνεῖται ἐς τὸ στρατόπεδον ὅτι τῇ περὶ τετρακτῇ πολισμένοι ἦσαν οἱ ἀμφὶ τὴν Σπιταμένην³⁰ πλὴν βάρβαροι. Ἐνταῦθα ἔμαθε Πτολεμαῖος, ὅτι ἐβέλαια ἰσὶ Σπιταμένην καὶ Δαταφέρνην ἡ γνώμη ἐστὶν ἀμφὶ τῇ περὶ τοξοτῶν Βήσων. Τὸς μὲν δὴ πεζῶς κατέλιπε, περὶ τοξοτῶν ἔπειτα ἐν ταῖς αὐτῶν δὲ ξυῖ τοῖς ἵπποισιν ἐλάσας ἀφίκετο περὶ κάμην ἰσά, ἣν ὁ Βῆσος⁶⁸ ἰσὶ ξυῖ ὀλίγους στρατιώταις. Οἱ γὰρ ἀμφὶ τὴν Σπιταμένην μετὰ κεκορηκέντων ἤδη ἐκείθεν, καὶ αὐθιγὰς αὐτοὶ περὶ τοξοτῶν Βήσων. Πτολεμαῖος δὲ περὶ τῶν ἐν κύκλῳ τῆς κάμης ἑὸς ἵππων (ἰσὶ γὰρ ἡ καὶ τῶν περὶ τοξοτῶν ἐκείθεν καὶ πύλαι καὶ αὐτὸ) ἐπεκνήυκνυτο τοῖς ἐν τῇ κάμῃ βαρβάροις, ἀπαθεῖς σφῆς ἀπαλλάσσοντες περὶ τοξοτῶν Βήσων. Οἱ δὲ ἐδέχοντο ἑὸς ξυῖ Πτολεμαῖον ἐς τὴν κάμην· καὶ Πτολεμαῖος συλλαβὼν Βήσων, ἐπίστω ἐπαρή. Προπέμψας δὲ, ἤρετο Ἀλέξανδρον, ὅπως ἔσθῃ ἐς ὅσον ἀγὼν Ἀλέξανδρος Βήσων· καὶ Ἀλέξανδρος, γυμνὸν ἐν κλοιῷ δῆσαι ἔσθῃ ἀγὼν ἐκέλευσε, καὶ κατέστησαι ἐν δεξιᾷ τῇ ὀδῇ, ἣ αὐτὸς τε καὶ ἡ στρατιὰ παρελάσσειν ἔμελλε. Καὶ Πτολεμαῖος ἔσθῃ ἐποίησεν. Ἀλέξανδρος δὲ ἰδὼν τὸν Βῆσων, ὅτι περὶ τὸ ἄρμα, ἤρετο, ἀνθ' ὅτι τὴν βασιλείαν τὴν αὐτῆς καὶ ἄμα οἰκίον καὶ θυεργέτιον γνώμενον Δαρρεῖον, ἔσθῃ μὲν τῶντα ξυῖ ἐλάσας καὶ δῆσας ἤγει, ἔπειτα ἀπέκτεινε. Καὶ ὁ Βῆσος ἐν μόνῳ οἱ ταῦτα δόξα ἰσά πρᾶξαι ἔφη, ἀλλὰ ξυῖ τοῖς τότε ἀμφὶ Δαρρεῖον ἔσθῃ, ὡς σωτηρίαν σφίσι θυεργέτιον παρ' Ἀλέξανδρον. Ἀλέξανδρος δὲ ὅτι τοῖς δὲ ματιγὴν ἐκέλευεν αὐτὸν, καὶ ὅτι λέγειν τὴν κήρυκα ταῦτα ἐκεῖνα, ὅσα αὐτὸς ἰσὶ Βῆσων ἐν τῇ πίστῃ ὠνεῖδισε. Βῆσος μὲν δὴ ἔσθῃ αἰμαδις, ἀποπέμπε⁶⁹ ἐς Βάκτρα ἀποθανόντος. Καὶ ταῦτα Πτολεμαῖος ἰσὶ Βῆσων ἀναγράφει⁶⁶. Ἀριστοβούλος δὲ, ἑὸς ἀμφὶ Σπιταμένην τε καὶ Δαταφέρνην Πτολεμαῖον ἀγαγεῖν Βῆσων, καὶ περὶ τοξοτῶν Ἀλέξανδρον γυμνὸν ἐν κλοιῷ δῆσαι. Ἀλέξανδρος δὲ ἀνακληρώσας τὸ ἵππων ἐκ τῆς αὐτῆς ἰσῶν (πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ἵπποι ἐν τῇ περὶ τοξοτῶν καὶ Κανχάσῃ καὶ ἐν τῇ περὶ τὸν Ὠξόν τε καὶ τὸν Ὠξὸν πορείαν ἐξέλιπον) ὡς ἐπὶ Μαράκανδα ἦγε· ἰσὶ δὲ ἐπὶ βασιλείαν τὴν Σογδιανῆς κα-

bus: ex peditibus vero, Philotæ agmine, & scutatis mille, Agrianisque omnibus ac sagittariorum dimidia parte, ut ad Spitamenem & Dataphernem celeriter contendat jubet. Ptolemæus imperata facit, & decem mansionum iter quatrinduo emensus, eò, pervenit ubi pridie barbari cum Spitamene castra habuerant. Ibi certior factus³⁰ est, dubiam esse Spitamenis & Dataphernis de tradendo Bessio sententiam. Peditibus itaque relictis, & iusto agmine sequi iussis, ipse cum equitatu progressus ad vicum quendam venit, in quo Bessus cum paucis militibus agebat. Nam qui cum Spitamene erant jam inde abierant, quod eos Bessum tradere puderet. Ptolemæus, pago equitibus circumfesso (erat enim pagus muro & portis cinctus) barbaris paganis denuntiari jubet, incolumes eos abituros, si Bessum tradant. Barbari Ptolemæum cum suis copiis intromittunt. Ptolemæus capto Bessio ad Alexandrum revertitur: nuntiumque præmittit, qui percontetur quomodo illum in conspectum suum adduci velit. Alexander nudum capistro alligatum adduci jubet, & ad dextrum viæ latus, quâ sibi cum exercitu transeundum esset, sisti. Ptolemæus ita ut imperatum ei est facit. Alexander Bessum conspicatus, currum sistens, rogavit quam ob causam Darium regem suum pariter atque amicum, & optime de se meritum, comprehensum & in vinculis ductum interfecisset. cui Bessus, Non ex suo unius consilio id factum fuisse, sed omnium qui tum temporis Dario adfuerant, uti eâ ratione salutem sibi apud Alexandrum invenirent. Tum Alexander Bessum flagris cædi iussit, ac per præconem pronuntiari eadem illa quæ ipse Bessio ob perfidiam suam exprobrarat. Bessus ita flagellis cæsus, in Bactra poenas capite persolurus, remittitur. Hæc Ptolemæus de Bessio. Aristobulus vero autor est, eos qui cum Spitamene & Datapherne erant, Bessum Ptolemæo adduxisse, atque ita nudum capistro vinctum Alexandro traditum fuisse. Alexander, equis quos ibi nactus est in supplementum sui equitatus sumtis (multos enim equos tam in transitu Caucasii montis, quam in itinere ad Oxum amnem & discessu ab Oxo amiserat) in Maracanda movit, quâ in urbe Sogdianorum regia est. Inde

⁶⁶ ἰσχυροτέρως ἀπαρτῆς] MSS. omnes ἐμπαν-
ται.

⁶⁷ Ἐλαύνειν κελεύσας ὡς ἐς Σπιταμένην] MSS. Florentini omnes deleverunt, etiam Augustanus. Sed & Ba-

silensis editio ignorat. Gratias magnas igitur aliorum liberalitati.

⁶⁸ Ἀναγράφει] MSS. duo ἀνγράφει. Verum est, quod habet Optimus cum alio ἀνγράφει.

ρας⁶⁹. Εἰθὲν δὲ ἐπὶ τῇ Τανάϊν ποταμὸν ὡς
ἦν. Τὰ δὲ Τανάϊδι πύργῳ, ὃν δὴ καὶ Οἰζάντιον
ἄλλω ὀνόματι⁷⁰ ὡς τὸ ὅτι πικρῶν βαρβάρων
καλεῖσθαι λέγεται Αἰσώβηλον, αἱ πηγαὶ μὲν
ἐκ τῆς Καυκάσου ὄρους καὶ αὐτὰ εἰσὶν ἐξήμισι δὲ
καὶ ἑξὸς ὁ ποταμὸς ἐς τὴν Ὑπερβορέων θάλασσαν.
Ἀλλὰ δ' αὖ εἴη Τανάϊς, ὡς ὅτι λέγει ὁ
Ἡρόδοτος ὁ λοχουπιδός, ὅγδοον εἶναι τὸ ποτα-
μὸν τῇ Σκυθικῇ Τανάϊν⁷¹, καὶ ῥέειν μὲν ἐκ
λίμνης μεγάλης ἀνίσχοντα, ἐκδιδόναι δὲ ἐς
λίμνην ἐπὶ μείζονα καὶ χαλυσμένῃ Μαυωπῇ· καὶ
τῇ Τανάϊν ἴστων εἰσὶν οἱ ὅροι ποιῆσι τῇ Ἀσίᾳ καὶ
τῇ Εὐρώπῃ. Οἷς δὴ ἀπὸ τῆς μυχρῆς πότις⁷²
τῇ Εὐξείνῃ ἡ λίμνη τε ἡ Μαυωπὶς καὶ ὁ ἐς αὐτὴν
ἐξίῳν ποταμὸς⁷³ ὁ Τανάϊς ἑξὸς, διείργει τὴν
Ἀσίαν τε καὶ τὴν Εὐρώπην, καθάπερ ἡ καὶ Γα-
δύρα· τε καὶ ἵσος ἀνιπέρειν Γαδύρας Λίβυας ἱσὺς
Νομάδας θάλασσαν, καὶ Λιβύην αὖ καὶ τὴν Εὐ-
ρώπην διείργει· οἷς γὰρ δὴ ἡ Λιβύη ἀπὸ τῇ Ἀ-
σίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ ἰσὺς Νεῖλῳ ποταμῷ ἀφ' ἑκείνης.
Εἰ ταῦθα ἀποσκευαδέντες ἵπτες τῇ Μακεδόνων
ἐς ὡς ἰσὺς, καὶ ἀποκόπῃ ὡς τῇ βαρ-
βάρων· οἱ δὲ δρασαντες τὸ ἔργον, ἀπέφυγον
ἐς ὅρῳ πρυχάτατον, καὶ πάντῃ ἀπότομοι·
ἵπται δὲ τὸ πλῆθος ἐς τρισημύρας. Καὶ ἐπὶ
ἰσὺς Αἰσώβηλον καὶ ἱσὺς καὶ τῇ γαλῆας
ἀνιπέρειν ἵπται. Εἰ ταῦθα δὴ ὡς ἰσὺς πολλὰ
ἐγίνοντο τοῖς Μακεδόνων ἐς τὸ ὅρῳ· καὶ τα-
μὲν ὡς ἰσὺς ἀπεκρίνοντο, βαλλόμενοι ἐκ τῆς
βαρβάρων· καὶ ἄλλοι τε πολλοὶ τραυματῆται
ἐγένοντο, καὶ αὐτὸς Αἰσώβηλον ἐς τὴν κήμην
τοξωτῇ ἀφ' ἑκείνης, καὶ τῇ περὶ τὴν ἀποδραίνε-
ν αὐτὰ ἐκ τῆς τοξωτῆος. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἰσὺς τε τὸ χεῖρον, καὶ τῇ βαρβάρων οἱ μὲν αὐ-
τῇ κατεκόπησαν ὡς τῇ Μακεδόνων, πολλοὶ δὲ καὶ κατὰ τῇ περὶ τὴν ῥίψαντες σφῆας ἀπέ-
θανον ὡς τε ἐκ τρισημύρας καὶ πλείους ἀποσυνθῆναι ὡς ταχυκλίων.

Inde ad Tanaim fluvium profectus est. hu-
jus fluminis (quod & alio nomine Orxan-
to à finitimis barbaris appellari Aristobu-
lus dicit) fontes è Caucaſo etiam monte
oriuntur: in Hyrcanium etiam mare fertur.
Alius porro est Tanais, de quo Herodotus
historiarum scriptor dicit, octavum esse flu-
men Scythicum Tanaim, ejusque fontes ex
magno lacu ortos fluere, & in alium ma-
jorem lacum, Mæotim dictum, ferri. At-
que hunc Tanaim sunt qui Asiæ atque Eu-
ropæ terminum statuunt. quibus quidem ex
intimo sinu ponti Euxini & Mæotis palus
& in eam exiens iste Tanais, Asiam ab Eu-
ropâ separat: quemadmodum mare, quod
inter Gades & inter eos, qui trans illud ob-
jacent, Afros Numidas, Africam ab Euro-
pâ dividit; quibus etiam Africa à reliquâ
Asiâ Nilo flumine dirimitur. Eo loco non-
nulli ex Macedonibus longius pabulatum
digressi à barbaris cæsi sunt, qui sese post
hoc factum in montem asperrimum omni-
que ex parte præruptum receperunt. Hi ad
xxx m. erant: adversus quos Alexander as-
sumptis expeditionibus totius exercitus ce-
leriter profectus est. Macedones frequentes
in montem insultus faciunt: ac initio qui-
dem icti à barbaris, multis vulneribus ac-
ceptis, repelluntur. atque ipse Alexander
sagittâ medium crus trajectus est, & fibu-
læ pars in ipso crure abruptitur. Collis
nihilominus captus est, ac plerique barbaro-
rum illic à Macedonibus cæsi, alii è rupibus
sese præcipitantes interierunt: adeo ut ex
triginta millibus non plures octo millibus
evaserint.

69 Τῆς Σογδιανῆς χώρας.] Opt. Σογδιανῶν.

70 Καὶ Οἰζάντιον ἄλλω ὀνόματι.] Recte, siquidem id vo-
luit auctor. Attamen forte: Καὶ Οἰζάντιον καὶ ἄλλω. In-
colæ enim Silyn vocant. Plin. vi, 16.

71 Ὅγδοον εἶναι τὸ ποταμὸν τῇ Σκυθικῇ Τανάϊν.] In uno
prius desideratur, & idem habebat Σκυθῶν. Sed om-
nia melius & verissime se habent in Optimo ὅγδοον εἶναι
τὸ ποταμὸν τῇ Σκυθικῇ Τανάϊν.

72 Οἷς δὴ ἀπὸ τῆς μυχρῆς πότις &c.] Mirifici Geogra-
phi sunt interpretes Arriani. Facius, namque in Euxi-
no ponto & Mæotis ipsa & Tanais, qui in eam illabi-
tur, Asiam ab Europa dividunt. Primo liberrime &
indecentissime personas invertit, & quod Arrianus de
aliis dicit, ipse Arriano tribuit. Deinde Tanais in

Euxino ponto (quæ duæ vocēs tam ad Mæotim ab eo
quam ad Tanaim referuntur per illam constructionem)
non dividit Asiam ab Europa. Vulcanius, quibus qui-
dem ex intimo sinu ponti Euxini Mæotis palus oritur, at-
que hic Tanais in eam prolapsus Asiam ab Europa separat.
Sicut religiosior in retinenda loquutione Arriani, sic
quod ad veterum de Geographia sententias longe ine-
ptior. Quis enim unquam dixit Mæotim ex sinu Pon-
ti oriri, quum potius omnes Mæotim esse matrem &
patriam ponti dixerint. Verre. quibus ab sinu ponti Euxini
tum Mæotis, tum in eam illabens fluvius Tanais Asiam
& Europam separans.

73 Εξίῳν ποτ.] MSS. omnes ἐξίῳν.

A P P I A N O Υ
Α Ν Α Β Α Σ Ε Ω Σ
Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ

BIBAIION TETARTON.

A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I

LIBER QVARTVS.

ΚΕΦ. Α.

ΟΥ πολλὰς δὲ ἡμέρας ὕπνον, ἀφικνουῦται παρ' Ἀλέξανδρον ὀρέσβεις, ὧδε τε Σκυθῶν τ' Ἀβίων χαλεμῶν (ὅς ἐστι Ὁμήρος δικαιοτάτους ἀνθρώπων) εἰπὼν ὅτι τῇ ποιήσει ἐπήκεσιν. οἰκῶσι δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔτι αὐτόνομοι, ἐχ' ἡκιστα ἀφ' ἐνείκῃ τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ὧδε τ' ἐκ τ' Εὐρώπης Σκυθῶν, οἳ δὴ τὸ μέγιστον ἔθνος Σκυθικὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐποιχῶσι. Καὶ τούτοις συμπεμπὴ Ἀλέξανδρος τ' ἐταίρων, ὀρόφασιν μὲν, καὶ ὀρεσβίαν φιλίαν ξυμθησομένους. ὁ δὲ νῆς τ' πομπῆς, ἐς χατασκοπὴν π μᾶλλον ἔφερε, φύσεώς τε τ' ἡρώας τ' Σκυθικῆς, καὶ πλήθους αὐτῶν, καὶ νομαίων, καὶ ὀπλίσεων ἰσχυρὰ ἔχοντες ἑλλοιζομένους. Αὐτὸς δὲ ὡρὸς τῶν Ταναΐδι ποταμῶ ἐπεὶ πόλιν οἰκίσαι, καὶ ταύτην εὐαὶ ἐπώνυμον. ὁ, τε ἡ ἡρώας ὀπλῆς αὐτῶ ἐφαίνετο αὐξῆσαι τὴν πόλιν ἐπὶ μέγα, καὶ ἐν χαλῶ οἰκοδόμησθαι τ' ἐπὶ Σκυθῶν, εἴποτε ξυμβάινοι, ἐλάσσεως, καὶ τ' ὡρῶ-

PAVCIS post diebus legati ad Alexandrum veniunt à Scythis, quos Abios vocant (quos & Homerus justissimos mortalium appellans in suo opere laudat. hi Asiam incolunt, nullis legibus subjecti, ob paupertatem nimirum cum justitiâ conjunctam) & à Scythis Europæis. maxima enim natio Scythica Europam colit. Cum his redeuntibus Alexander quosdam ex amicis mittit, prætextu quidem amicitiae per legationem componendæ: re autem verâ non alio spectabat hæc missio, quam ut naturam Scythicæ regionis specularentur, & quanta esset incolarum multitudo, qui mores, quâve armaturâ utentes in pugnam prodirent, cognoscerent. Ipse juxta Tanaim fluvium urbem condere statuerat, eamque suo de nomine vocare. Nam & ipse locus percommodus videbatur ad urbem amplificandam, & opportunam sedem censebat ad expeditionem (siquando id res postularet) in Scythas faciendam. tum etiam propugnaculum fore

1 Οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας] Ignorat adversativam Optimus, perinde ut in principio libri primi.

2 Δικαιοτάτους ἀνθρώπων] MSS. omnes ἀνθρώπων. Sic & Basileenses. Id haud dubie est ab Arriani manu. Etsi enim is dicat etiam cap. 11 πρῶτοι προσκυνηταὶ ἀνθρώπων; etsi Curtius scribat constituisse justissimos Barbarorum forsan ex Homero; Arrianus tamen aliter consideranda judicavit verba poetæ Ἀβίοντι δικαιοτάτοι ἀνθρώπων, ut non acciperentur quasi ex constructione solenni superlativorum, ut si in recto casu Homerus loquutus fuisset, crediderit dicturum Ἀβίοι δικαιοτάτοι ἀνθρώπων, sed δικαιοτάτοι ἀνθρώποι, quod sine invidia prædicatur, quum istud intolerandum. Quæ autem nuper his subjecta fuerunt de interpretatione Homeri & Agauis, videbis eadem omnia, si inspexeris Freinsheimiana ad Curtium VII, 6, 11. Mox scribe ex Opt. οἰκῶσι δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἔτι. Vulgo omittunt καὶ, sane perperam, quasi hi soli in Asia liberi agnoscerentur ab auctore, qui sane lenius cenfer de ejus populis.

3 Καὶ νομαίων] Vulcanius ex V. C. notavit νομαίων; & sic unus ex Florentinis, familiari commixtione αἰ καὶ. Cæterum au Alexander sua aliquid interesse judicaverit

scire horum Scytharum mores, valde dubito, & ex iis, quæ hic leguntur, certe magis videtur sollicitus fuisse de potentia & efficacia ad resistendum, si aggredi vellet. Id clarius patebit ex lectione codicis Optimi καὶ σώματα, quod non sustineo negligere: nam id observat Arrianus. Sic V, 4 refert de Indis, ἀλλὰ μεγάλας μὲν τὰ σώματα. Et lib. I. μεγάλοι οἱ Καλοὶ τὰ σώματα, καὶ μέγα φρονέοντες. Et initio Indicorum. Ἀσάκηροι ἴθνα ἰσχυρὰ ἀλλ' ὅτι μεγάλοι τὰ σώματα. Habuit à Xenophonte, apud quem Cyrus semper laudat Persas quasi μεγάλας τὰ σώματα. Utrumque vero habes VII, 20 καταμαθῆναι καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ νόμους τ' αὐτῶν. Mox deinde non scribendum ὀπλῆς, quod tamen vitiose habent omnes editi, sed ὀπλῆς, quod servant optimi & multi in MSS.

4 Καὶ ὅτι ἐν χαλῶ οἰκοδόμησθαι] Tanquam vellent hunc locum addi illis, quæ contuli II, 16. Sed quis centonum finis erit? In nullo enim MSS. nec etiam in editione Basileensi occurrit vocula ὅτι, ut omnino à Vulcanii editione per conniventiam vel ipsius vel Stephani prodierit, cui nos eam remittimus, præsertim quum post etiam ipse Vulcanius non invenit in V. C.

περὶ φυλακῆς τῆς χώρας πρὸς τὰς καταδρομὰς
τῆς πέρας τῶν ποταμῶν ἐποικίζοντων βαρβάρων.
Ἐδὲ καὶ δ' ἂν καὶ μεγάλη γενέσθαι ἡ πόλις,
πλήθ' τε τῆς ἐς αὐτὴν ξυνοικισμένων, καὶ
τῶν ὀνόματος τῇ λαμπρότητι. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ
πρόχωροι τῶν ποταμῶν βάβαροι τὴν τε τὰ
Φρυγίαν ἐν ταῖς πόλεσι σφῶν ἐχούσας τραπιάσας
τῆς Μακεδόνων ξυλλαβόντες ἀπέκλειναν, καὶ
τὰς πόλεις ἐς ἀσφάλειαν ἦσαν μᾶλλον ὠχρύν.
Ξυμπελάθοντο δὲ αὐτοῖς τῶν ἀποστάσεως καὶ
τῶν Σογδιανῶν οἱ πολλοί, ἐπαρθέντες πρὸς τῶν
ξυλλαβόντων Βήσσον, ὥστε καὶ τῶν Βακτριανῶν
ἐπὶ ἐς σφίσιν ἔτι ξυμπαύθησαν· εἴτε δὴ καὶ
θεύσαντες Ἀλέξανδρον, εἴτε καὶ λόγον ἐπὶ τῇ
ἀποστάσει διδόντες, ὅτι ἐς ἓνα ξύλλογον ἐπηγ-
γέλκ' Ἀλέξανδρον ξυμπελθεῖν τὴν ὑπάρχουσαν
τῆς χώρας ἐκείνης, εἰς Ζαρίασπα τὴν μεγίστην
πόλιν, ὥς ἐπ' ἀγαθὸν ἔδειξεν ἡ ξυλλογή· γιγνο-
2 μὲν. Ταῦτα ὡς ἀπηγγέλθη Ἀλέξανδρῳ,
παραγγέλλας τοῖς περὶ οὐκ ἴσους κλίμα-
κας ποιεῖσθαι, ὅσαι ἐκάστη λόχῳ ἐπηγγέλθη-
σαν, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἀπὸ τῆς ε-
τοπέδου ὁρμηθεὶς πόλιν περὶ τὴν ὄνομα
τῇ Γάζᾳ· ἐς τὴν ἐπὶ τὰς πόλεις συμπεδύμεναι
ἐλέγησαν οἱ ἐκ τῆς χώρας βάβαροι. Κρατερὸν
δ' ἐκπέμψας πρὸς τὴν χαλκιδόνικον Κυρὸν πό-
λιν, ἥτις ἐστὶν ἐν τῇ παλαιᾷ· καὶ ἐς αὐτὴν οἱ πλεί-
στοι ξυμπελεγμένοι ἦσαν τῶν βαρβάρων. Παρήλ-
λυτο δὲ αὐτῷ στρατοπεδεύσαι πλησίον τῆς
πόλεως, καὶ ταφροῖν τε ἐν κύκλῳ αὐτῆς ὀρύ-
ξαι, καὶ χαράξαι περὶβάλλεσθαι, καὶ τὰς μη-
χαναὶς ὅσαις χρῆσθαι ξυμπηγνύμεναι, ὥς πρὸς
τὴν ἀμφὶ Κρατερὸν ἔγνων τετραμμένοι οἱ
ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ἀδυνάτοι ὥς ταῖς
ἄλλαις πόλεσιν ἐπωφελεῖν. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῇ
Γάζᾳ ἐπὶ ἀφίκετο, ὥς εἶχεν, ἐξ ἐφόδου ση-
μαίνει περὶβάλλειν τὴν τεῖχ' ἡ γῆν τε καὶ
ἐκ τῆς ὑψηλῆς ὄντι, περὶ τῆς αὐτῆς ἐν κύκλῳ πάντο-
θεν τὰς κλίμακας· οἱ δὲ σφενδονῆται αὐτῷ καὶ οἱ τοξόται καὶ οἱ ἀκονισταὶ ὅμῃ τῇ ἐφόδῳ τῇ πε-
ρὶ τὴν ἐσπικόντιζον εἰς τὴν περὶμαρμένον ἀπὸ τῆς τείχους, καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἤφειτο, ὥστε
ὁξέως μὲν ὑπὸ τῇ πλήθους τῶν βελῶν ἐγμυνῶν τὸ τεῖχος τῆς περὶμαρμένον, ταχέως δὲ ἡ
περὶ τὴν αὐτῆς τῇ κλίμακῃ καὶ ἡ ἀνάβασις τῇ Μακεδόνων ἡ ὅτι τὸ τεῖχος ἐρίγγετο. Τὴν μὲν δὴ ἀνδρᾶς

regionis adversus barbarorum qui ultra flu-
men debebant incursiones. Magnam autem
urbem fore, tum ex incolarum frequentia,
tum ex nominis splendore, autumabat. In-
terea barbari fluvio finitimi Macedonum mi-
lites, qui in Scythicis urbibus præsidio con-
stituti erant, comprehensos interficiunt, ur-
besque suas majoris securitatis causâ muni-
unt. Conjunxerant se illorum defectioni
Sogdianorum plerique, sollicitati ab iis qui
Bessum ceperant; qui & Bactrianorum non-
nullos ad se pertraxerunt: sive quod Ale-
xandrum timerent, sive rationem defectionis
dantes, quod Alexander præsidium illius pro-
vinciæ conventus ad Zariaspa urbem maxi-
mam indixisset: e quo quidem conventu
nihil boni ipsis sperandum videbatur. Hæc 2
ubi Alexandro nuntiata sunt, quamprimum
ut peditibus per singulas cohortes scalas cer-
to numero parent jubet: ipseque ad primam
ab exercitu urbem (Gazæ nomen erat) cum
copiis tendit. Nam in septem oppida bar-
bari ejus regionis confugisse ferebantur.
Craterum Cyropolim mittit, omnium ur-
bium maximam, & in quam plurimi bar-
barorum se receperant. Huic imperat ut ca-
stra prope urbem locet, fossamque in or-
bem ducat, & vallo muniat, ac machinas
quibus opus sit componat: ut oppidani
Cratero propulsando occupati, aliis urbibus
opem ferre non possent. Ipse vero simulac
Gazam pervenit, primo statim impetu mu-
rum terreum alioqui & parum altum invadi
jubet, scalis omni ex parte admotis. Tum
funditores & sagittarii ac jaculatores simul
cum peditibus impetum facientibus murorum
propugnatores missilibus laceffunt, telis quo-
que e machinis petunt; adeo ut præ nimia
telorum vi muro confestim propugnatoribus
nudato, scalæ celeriter admotæ sint, Ma-
cedonesque murum conscenderint. ac viros
qui-

5 Βακτριανῶν ἐπὶ ἐς σφίσιν ἔτι ξυμπαύθησαν] Hoc quo-
que ex Vulcaniana propagatum, nec dubium, quin
typorum lapsu; quippe interpretatio exprimit scri-
pturam veterem omnium MSS. & editionis Basil. σφίσιν
ἔτι ξυμπαύθησαν. Optimus etiam omittit σφίσιν.

6 Ὅστις περὶμαρμένον παύσιν] De Crateri virtute opinio-
nem Alexandri magnam & eximiam fuisse, multa do-
cent testimonia. Sed cum præter alios duces in tanto
honore fuisse, ut is potissimum eligeretur ad urbes
maximas expugnandas, nec Arrianus testatus est, nec
usquam alibi legisse memini. Itaque ineptam ratio-
nem esse censo, qua hic refertur, quasi Craterum id-
circo illuc miserit, ut ad omnium urbium maximam,
& sic exuerit se ipse nolens suo periculo esse temera-
rius, quod passim facit. Hanc ergo malitiam voco, &
facessere jubeo tanto magis, quod in editione Basilicensi

legatur ὅστις περὶμαρμένον, atque adeo litera posterior sit so-
lius Vulcanianæ, cuiuscunque sit culpa, & pro ea de-
nique ex MS. Optimo restituo veram veteremque le-
ctionem ἡ περὶμαρμένη παύσιν, quomodo & alius MS. &
V. C. in chirographo Vulcanii.

7 Οἱ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης] Quia in nonnullis anti-
quis libris pro voce postrema legitur βάβαροι, & id
Vulcanio occurrebat in V. C. propterea sic mutari vo-
lebat versionem, ut barbarorum qui in urbe erant ani-
mis in Craterum conversis, aliis &c. Sed non ita me-
liores, ut omnino oporteat hanc mutationem sperni.
Quin etiam illa ipsa notæ pejoris exemplaria sustine-
runt augere ὅσας χρῆσθαι προσήκον.

8 Ὑπὸ τῇ πλήθους] Vide ad 1, 22. Statim Opt. cum
duobus aliis πῶτος ἀπέκρινον ἔτι, ἢ Ἀλέξανδρον &c.

πάντας ἀπέκλειναν, ὅπως πρὸς Ἀλεξάνδρου
παρασπέντα γινώσκον· γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας καὶ
τὴν ἄλλην λείαν δῖνῃσσαν. Εὐθὺς ἦγεν
ὅτι τὸ δευτέρου ἀπὸ ἐκείνης πόλιν ὠκισμένῃ
καὶ ταύτῃ τῷ αὐτῷ τε πτόπῳ, καὶ τῇ αὐτῇ
ἡμέρᾳ λαμβάνει, καὶ τὴν ἀλόντας τὰ αὐτὰ
ἑώραξεν. Οἱ δὲ ἦγεν ὅτι τὴν τρίτῃ πόλιν, καὶ
ταύτῃ τῇ ὑπεραίᾳ ὅτι τῇ πρώτῃ παρασπέντα
εἶλεν. Εἰς ὧν δὲ αὐτὸς ζυῖ τοῖς περὶ οἷς ἀμφὶ
Ἰαυθῆ εἶχε, ἵς ἰπώεας ἐκπέμψας τὰς δύο
τὰς πλησίον πόλεις, παρασπέντας τῷ παραφυ-
λάττειν τὴν ἀνθρώπων τὴν ἐνδον, μήποτε τὴν
ἄλῃσιν αἰδομένοι τὴν πλησίον πόλιν, καὶ ἅμα
τὴν αὐτὴν καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐφοδον, οἱ δὲ ἐς φυ-
γὴν τραπέντες, ἀποροὶ αὐτῶν δῶκεν γίνεσθαι.
Καὶ ζυῖσθαι δὲ ὅπως ὅπως εἶχε, καὶ ἐν δέοντι
ἐγένετο αὐτῶν ἡ πομπὴ τὴν ἰπώεων. Οἱ γὰρ τὰς
δύο τὰς ὑπὸ ἐαλωκίας πόλεις ἔχοντες τῇ
βαβυλῶν, ὡς χαπνὸν τε εἶδον ἀπὸ τῶν
σφῶν πόλεως ἐμπαραμύνης, καὶ πινεσθαι ἀπὸ
παύσης⁹ αὐτῶν ἀφ' ἑαυτῶν, αὐτῶν γὰρ οἱ
ἀλώσεως ἐγένοντο. ὡς τὰς ἑαυτῶν εἶχε, ἀ-
θρόοι ἐκ τῶν πόλεων φεύγοντες, ἐμπέπυσαν εἰς
τὸ γίγνεσθαι τὴν ἰπώεων ζυῖσθαι γινώσκον, καὶ χατε-
κόπισαν οἱ πλείους αὐτῶν. Οὐ γὰρ δὴ τὰς πέν-
τε πόλεις ἐν δυσὶν ἡμέραις ἐλὼν τε καὶ ἐξαι-
δεσποδισάμενος, καὶ ὅτι τὴν μεγίστην αὐτῶν τὴν
Κυρὸν πόλιν. Ἡ δὲ τέλειχισμένη τελευτῶν ὑψηλο-
τέρῳ λείχῃ ἢ τῶν αἰάλλων, οἷα δὲ τὸ Κύρην
οἰκισθεῖσα, καὶ τὴν πλείους καὶ μαχιστάς τὴν
ταύτην βαβυλῶν ἐλὼν συμπεφυρότος, ὅς
ἑαυτῶν ῥαδίᾳ ἐξ ἐφόδου ἐλεῖν τοῖς Μακεδόσιν,
ἐγένετο. Ἀλλὰ μηχανὰς γὰρ παρασπέντας τῶν
λείχων Ἀλεξάνδρου, ταύτην μὲν χαλᾶσθαι ἐπέ-
νδον τὸ τεῖχος, καὶ χαλᾶ τὸ αἰὲν ὡς ἑρμηνεύμενον
αὐτῶν τὰς παρασπέντας ποιῆσαι· αὐτὸς δὲ ὡς
χαλᾶσθαι ἵς ἑκέρως τὸ πτόμα, ὅς ἀφ' ἑαυτῶν τὴν πό-
λεως χιμαρῶν ἐν δέσσει, ξηρὸς ἐν τῷ τό-
τῃ ὕδατος, καὶ ἐξυμνεῖ τοῖς τεῖχεσιν, ἀλλ'
οἷς ὡς ἑρμηνεύειν παροδὸν τοῖς τραχύταταις ἀφ'-
δυῶν ἐς τὴν πόλιν, ἀναλαβὼν ἵς τε σωματοφύλακας καὶ τὴν ὑπαρχῆς καὶ τὴν ποτότας καὶ
ἵς Ἀρριάνας, ἱεραμμένον τὴν βαβυλῶν πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς ταύτην παραμαχομένους¹¹,
λαθὼν καὶ ἵς ἑκέρως ζυῖ ὀλίγοις τὸ πρῶτον παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν. Ἀναρρήξας δὲ ἐν-
δοθεν

quidem omnes interimunt: (ita enim jussit Alexander) mulieribus ac pueris, reliquaque prædâ directâ. Inde ad alteram ab hac urbem statim movit, quæ ejusdem cum Gazâ structuræ erat. eam quum eodem die cepisset, idem de captivis quod de Gazæis statuit. Tertiam deinde urbem adortus, postero die primo impetu cepit. Interea vero dum ipse has urbes cum peditatu expugnat, equitatum ad alias duas vicinas urbes mittit: jubens ut caverent ne earum incolæ, vicinarum urbium expugnatione, ipsiusque haud procul inde adventu cognito, in fugam versi, difficilem sibi insequendi rationem facerent. Et quidem ita ut cogitârat evenit, missioque equitum necessaria fuit. Barbari enim qui duas alias urbes nondum captas tenebant, conspecto fumo incensæ urbis quæ ipsis ex adverso sita erat, (& nonnulli etiam qui ex eâ calamitate evaserant captæ urbis nuntium attulerant) quam maximâ celeritate poterant confertim ex urbibus diffugientes, in instructum equitum agmen incidunt, multique eorum interfecti sunt. His quinque oppidis biduo captis ac 3 directis, ad maximam illorum urbem Cypopolim contendit. Erat hæc editiore muro quam aliæ munita, utpote à Cyro condita: quumque plurimi bellicosissimique ejus regionis barbari in eam confugissent, non perinde facile primo impetu à Macedonibus capi potuit. Porro Alexander tormentis admotis, murum quater statuerat, & quâ parte perfractus fuisset impetum facere. Cæterum ut vidit alveum fluminis, quod urbem torrentis instar perlabitur, aquâ vacuum tum temporis siccumque esse, neque contiguum muro esse, sed transitum militibus ad subeundum in urbem præbere: assumptis corporis custodibus & scutatis ac sagittariis Agrianisque, barbaris ad machinas earumque propugnatores conversis, clam per alveum cum paucis primum in urbem subit,

9 Εἰς φυγὴν τραπέντες] Codices antiqui omnes, quos ego versavi, immo & ipsa Basileensis editio, præmittunt his verbis οἱ δὲ, quod non potest nisi ab Arriani genio venisse: adeo elegans abundantia & scita interjectio est, ut jam incepti ostendere ad 11, 12. Sic cap. 24. πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ὅρα κατέφυγον . . . , ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτῃ προσῆλθον, οἱ δὲ πύμψαντες πρίσθους &c. Etiam cap. 11. Λόγιον δὲ ἐπειδὴ τις ἰδοὺ τὴν Περσῶν αὐτῶν καὶ ἐν κόσμῳ προσκυῖσθαι, τὸ δὲ ἐπιγινώσκον τὴν χῆρον. Sed etiam mox edidi καὶ ἐν τῇ δὲ ὅπως ὅπως εἶπας, ex omnibus priscis exemplaribus, & Basil. edit. ut notavi ad cap. 21.

10 Καὶ τινες ἀπὸ τῶν παύσης] Opt. καὶ τινες καὶ ἀπὸ.

11 Τὰς ταύτην παραμαχομένους] Astute Vulcanius: *castrisque propugnatores*. An ergo tantum in hos? & non etiam in fabros & machinarios ipsos, qui eodem loco versabantur. Immo si bene consideres ad solennem scribendi rationem, ipsi barbari erant οἱ παραμαχομένοι (ut & mox appellantur) ac propugnatores, & conversi πρὸς τὰς ταύτην παραμαχομένους. Ita enim legendum docet ipse ordo narrandi, nec aliter habet MS. Opt. & duo alii cum editione Basileensi. Verte igitur *qui ab ea parte oppugnabant*. Dein rursus Opt. λαθὼν κατὰ τὴν ἑκέρως ζυῖ ὀλίγοις κατὰ τὸ πρῶτον. Ubi vulgo abest posterius κατὰ.

δεθῆναι τὴν πολὺν, αἱ καὶ τὰ τοῦ χειρὸν ἦσαν, δέχεται καὶ ἰσὺς ἄλλης τραχύτητας ὑπέτω. Ἐνθα δὴ οἱ βαρβαροὶ ἐχόμενῳ ἡδὴ πλὴν πόλιν αἰδομένοι, ὅτι τοὺς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ὁμῶς ἐπείπρουν, καὶ γινέσθαι προσβολὴν αὐτῶν κατέβησαν, καὶ βάλλουσιν λίθους αὐτὸς Ἀλέξανδρος βιαίως πλὴν τε κεφαλῇ καὶ τῷ αὐχένῳ, καὶ κρατερὸς τοξόμαχον, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῇ γερμῶν· ἀλλὰ καὶ ὡς ἐξέωσαν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἰσὺς βαρβάρους· καὶ οἱ τὸν τῶν οἱ καὶ τὸ τῶν προσβεβληκότες, ἐξημὸν ἡδὴ τὸ τεῖχος τῆς περὶ μαχομένην αἰεῖσιν. Ἐν μὲν δὴ τῇ πρώτῃ καταλήψῃ τὴν πόλιν ἀπέθανον τὴν πολέμιον μάλιστα ἐς ὀκτακισχίλις· οἱ δὲ λοιποὶ (ἦσαν γὰρ οἱ πάντες ἐς μυριάδας καὶ ὀκτακισχίλις¹² οἱ ξυμμεληλυθότες) καταφύγουσιν ἐς τὴν ἄκρην. Καὶ τῶν περὶ στρατοπέδους Ἀλέξανδρος ἡμέραν μὲν ἐφύλαξε· οἱ δὲ ἐνδεία ὕδατος ἐνχειρίζουσιν σφᾶς Ἀλέξανδρος. Πλὴν δὲ ἐς δόμῳ πόλιν ἐξ ἐφ' ὧν ἔλαβε. Πτολεμαῖος μὲν λέγει ὅτι αὐτὸς σφᾶς ἐνδόντας Ἀντιόχῳ δὲ, ὅτι βία καὶ ταύτην ἐξέλε, καὶ ὅτι πάντας τοὺς καταληφθέντας ἐν αὐτῇ ἀπέκλεινε. Πτολεμαῖος δὲ καὶ ἀντιόχῳ λέγει αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους τῇ τραχύτη, καὶ δεδωμένους κελύσαι φυλάττειν, ἐς τὴν ἀνὰ τῆς χώρας ἀπαλλάττειν αὐτὸς· ὡς μηδὲν ἀπολείπειν τὴν ἀπόσπασιν περὶ αὐτῶν. Ἐν τῷ τῶν δὲ πᾶν ἐκ τῆς Ἀσίας Συκιδῶν τραχύτη ἀφικνέται πρὸς τὰς ὄχθας τῆς ποταμῆς τῆς Ταυρίδος, ἀκουσάντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν ὅτι ἐστὶν οἱ καὶ τῶν ἐπέκεινα τῆς ποταμῆς βαρβάρων ἀπ' Ἀλέξανδρου ἀφεστῶν· ὡς εἰ δὴ ἡ λόγος ἀνὰ ἑαυτοὺς περὶ οὗτο, καὶ αὐτοὶ ἐπιθησόμενοι τοῖς Μακεδόσι. Καὶ οἱ ἀμφὶ Σπιταμῆνιν δὲ ἀπηγγέλην ὅτι ἰσὺς ἐν Παραχάδοις κατέλειφθενται ἐν τῇ ἄκρᾳ πολιορκεῖσιν. Ἐνθα δὴ Ἀλέξανδρος ἐπὶ μὲν τῆς ἀμφὶ Σπιταμῆνιν, Ἀνδρόμαχον τε Σπιδάμην καὶ Μενέδημον καὶ Κάρανον, ἰπποῦς μὲν ἔχοντας τῆς ἐταίρων ἐς ἑξήκοντα¹³, καὶ τῶν μισθοφόρων ὀκτακοσίους, ὧν Κάρανος ἡγεῖτο, περὶ δὲ μισθοφόρους ἐς χιλίους πεντακοσίους· ὅππασιν δὲ αὐτοῖς Φαρνάχῳ τῷ ἐρμηνείᾳ, τὸ μὲν γένος Λύκιον τῷ Φαρνάχῳ¹⁴, ἐμπείρους δὲ τῶν τε Φωνῆς τῶν ταύτην βαρβάρων ἔχοντα, καὶ τὰ ἄλλα ὁμιλῆσαι αὐτοῖς δεξιὸν Φαινόμενον. Αὐτὸς δὲ πλὴν πόλιν, ἣν ἐπένει, λειχίσας ἐν ἡμέραις εἴκοσι, καὶ ξυμμοικίας ἐς αὐτὴν τῶν τε Ἑλλήνων μισθοφόρων, καὶ ὅσους τῶν προσσηκνέων βαρβάρων ἐβελόντες μετέχευε τῶν ξυμμοικίας, καὶ ἰσὺς καὶ τῶν ἐκ τῆς στρατοπέδου

subit, refractisque interius portis quæ ex ea parte erant, facile reliquos milites intromittit. Tum barbari ubi captam jam urbem esse senserunt, nihilominus tamen in Alexandri milites conversi, atrocem conflictum edunt. Alexander ipse saxum capite & ceruice excepit, Craterus multique alii ex du-cibus sagittis icti. Barbari tandem foro pulsi sunt. Interea qui murum oppugnabant, eum jam propugnatoribus vacuum capiunt: & primo quidem tumultu captæ urbis cæsi sunt ex hostibus circiter octo millia. Reliqui (erant enim in universum octodecim millia eorum qui convenerant) in arcem confugerunt. Quos quum Alexander uno die obsessos tenuisset, aquarum inopiâ pressi deditionem fecerunt. Septimam urbem primo insultu cepit; deditione quidem, ut Ptolemæus scribit: Aristobulus vero etiam hanc vi captam tradit, omnesque in eâ comprehensos, interfectos fuisse. Ptolemæus captivos in exercitum distributos narrat, victosque custodiri iussos, donec ipse ex eâ regione discederet; nequis eorum qui defectionem fecerant relinqueretur. Dum hæc geruntur, Scytharum Asiaticorum exercitus ad ripas Tanais fluvii venit, quod plerique audissent nonnullos barbarorum trans flumen incolentes ab Alexandro defecisse: ut si qua insignis defectio fieret, ipsi quoque in Macedones irruerent. Eodem tempore nuntiatum est, Spitamenem eos qui Paracadis in arce relictæ erant obsidere. Itaque Alexander adversus Spitamenem, Andromachum mittit & Menedemum ac Caranum, cumque his equites ex amicis sexaginta, ex mercenariis octingentos, quos ducebat Caranus, pedites autem mercenarios mille quingentos. His præponit Pharnuchem interpretem, Lycium genere, qui barbarorum linguam callebat, aptusque qui cum iis ageret videbatur. Ipse urbem, quam condere statuerat, viginti dierum spatio muro complexus, eam Græcis mercenariis habitandam dat, & finitimis barbaris quibus suâ sponte eo commigrandi voluntas fuit, nonnullis etiam Macedonibus, qui

Μαχε-

12. Ἐς μυριάδας καὶ ὀκτακισχίλις] Opt. & item duo alii ποταμῆνιν, additque statim huic voci Optimus μισθοφόρους.

13. Ἐχοντας τῶν ἐταίρων αἱ ἐξήκοντα] MSS. omnes αἱ pro αἱ.

14. Ἐπιτακτοὶ δὲ αὐτοῖς Φαρνάχῳ τῷ ἐρμηνείᾳ, τὸ μὲν γένος Λύκιον τῷ Φαρνάχῳ] Satisfeci opinor abunde de huius generis repetitione, quam propterea nunc restituere

Arriano non dubitavi, in Epistolicis meis dissertationibus ad Livium pag. 18, eo iustius nunc illas allegans, quia in fine capitis quarti lib. 11 filii propter contrumaciam librorum aliorum in retinendo φῶκε. Sed prorsus eam repetitionem venire ab Arriano probat etiam lib. vi cap. 23 τῶν τε αἰχμῶν ὕδατος αἰχμῶν διακρίσθαι... καὶ ἐπὶ τῶν πᾶσι γλῶσσαι τῶν ὕδατος.

4 Μακεδόνων, ὅσοι σπόμαχοι ἦδη ἦσαν. Θύσας τοῖς θεοῖς ὡς νόμος αὐτῶν¹⁵, καὶ ἀγῶνα ἰππικόν τε καὶ γυμνικὸν ποιήσας, ὡς οὐκ ἀπਾਲασσομένους ἐώρακεν Σκύθας ἀπὸ τῆς ὁρῆς ποταμῶν, ἀλλ' ἐκπορεύοντες ἐς τὸ ποταμὸν ἐωρῶντο, καὶ πλατύν τὰυτῇ ὄντα, καὶ ἵνα καὶ τοῖς ἕβαν ἔλκετο. Ἀλέξανδρος βαρβαρικῶς ἐθελοκύντο· ὡς οὐκ ἀντολμήσονται Ἀλέξανδρον ἀφ' αὐτοῦ Σκυθῶν, ἢ μαθόντα ἀν' οὗ, πῶς τὸ ἀφ' ὁροῦ Σκυθῶν τε καὶ τοῖς Ἀσιατοῖς βαρβάροις· ὥστε τῶν παροξυνομένων ἐπενοῖα ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἵασι διφθέρας παρεσκεύαζεν ὅτι ἴασι πόρῳ. Οὐομένῳ δὲ ὅτι ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ ἴασι ἐώρα οὐκ ἐγένετο· ὁ δὲ βαρέως μὲν ἔφευγεν καὶ γυγνομένων ὁμοῦ δὲ ἐχαστέρη, καὶ ἔμεινε. Ὡς δὲ οὐκ ἀνέεσαν οἱ Σκύθαι, αὐτῶν ὅτι ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐβόητο καὶ αὐτὸς ἐκινδύνησεν αὐτῶν σημαίνοντα Ἀλίσανδρον· ὁ μάλιστα ἐφραζεν· ὁ δὲ κρείσσον ἐφη ἐς ἑκατον κινδύνους εἶλθαι, ἢ κατεστραμμένον ξυμπάσαι ὀλίγους δεινὰ Ἀσίαν, γέλωτα εἶναι Σκυθῶν¹⁶, καὶ ὅτι Δαρειῶν ὁ Ζεῦς παλὴς πάλαι ἐγένετο. Ἀλίσανδρον δὲ οὐκ ἐφη τοῦτο παρ' ἐκ τῆς θεῆς σημαίνοντα¹⁷ ἄλλα σποδείξασθαι, ὅτι ἄλλα ἐβόη ἀκούσαι Ἀλέξανδρον. Οἱ δὲ, ὡς αἱ τε διφθέραι αὐτῶν παρεσκεύασμαι¹⁸ ἦσαν ὅτι ἴασι πόρῳ, καὶ ὁ φρατὸς ἐξωπλισμένῳ ἐφεισκήκεν ἴασι ποταμῶν, αἱ τε μηχαναὶ ἀπὸ ξυμνήμα¹⁹ ἐξήκοντο ἐς τὰς Σκύθας παρεπιδύοντας²⁰ ἐπὶ τῇ ὁρῇ καὶ ἐπὶ οἱ αὐτῶν ἐπιπύοντο ἐκ τῶν βελῶν, εἰς δὲ διὰ τῆς γέφυρας τε καὶ τῆς θώρακος ἀφ' ἑαυτοῦ πληγῶν, πῆλ' ἀπὸ τῆς ἰσχύος²¹ οἱ μὲν ξυμπάσαντες τῶν βελῶν τῇ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀφισιν, καὶ ὅτι ἀνὴρ ἀγαθὸς αὐτοῖς τετελευτήκει, καὶ ὀλίγον ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς ὁρῆς. Ἀλέξανδρος δὲ τεταραγμένος τοῖς βέλεσι ἰδὼν, ὥστε σαλπύγων ἐπέερα τὸ ποταμὸν αὐτὸς ἠγῆμα²² εἶπετο δὲ αὐτῶν καὶ ἡ ἄλλη φραζία τῶν μὲν δὴ ἵασι τοξότας καὶ σφενδονήτας ἀπεβόσας, σφενδονῶν καὶ τοξοῦν²³ ἐκέλευεν ἐς τοὺς Σκύθας, ὡς μὴ πελάζειν αὐτοὺς τῇ Φάλαγγι τῶν πεζῶν ἐκβαλόντων, τῶν τῶν ἰσχύος αὐτῶν ἀφ' ἑαυτοῦ παῖσαν. Ὡς δὲ ἀβρόοι ἐπὶ τῇ ὁρῇ ἐγένοντο, ἀφῆκεν ἐπὶ ἵασι Σκύθας τὸ μὲν τῶν μίαν ἰσχυρῶν τῇ ξένων, καὶ τῇ σαλευσθῶν²⁴

inepti bello erant. Deinde facto diis sacrificio pro more suo, & certamine equestri ac gymnico edito, quum Scythas à ripâ fluminis non recedere cerneret, sed trans flumen (cujus exigua erat eâ parte latitudo) tela mittere, nonnulla etiam probra in Alexandrum barbarico more jacere: nimirum non audere Alexandrum cum Scythis congregi, aut, si faciat, experturum quantum inter Scythas & barbaros Asiaticos inter sit his rebus irritatus Alexander, transire in eos statuit, pelleque ad trajiciendum parari jubet. Facto igitur pro transitu sacrificio, extra nihil prosperi portenderunt. quod quidem graviter tulit, patienter tamen sustinuit, ibique moram fecit. Scythi vero à contumeliâ non desistentibus, rursus pro transitu sacrificium fecit. quumque Aristander vates periculum portendi diceret, Alexander respondit, Satius esse extremum periculum adire, quam se, totâ pene Asiâ subactâ, Scythi ludibrio esse, quemadmodum Darius Xerxis pater olim fuisset. Aristander contra, non alia quam quæ divinitus portendebantur, declaravisse se respondit, tametsi Alexander alia audire mallet. Alexander nihilominus, paratis jam ad transitum pellibus, exercituque armato ad amnem stante, tormentis tela, signo dato, in Scythas ad ripam obequitantes excuti jubet. ac nonnulli quidem Scythæ telorum jactu vulnerati sunt: unus scutum & thoracem trajectus, ex equo procidit. At barbari, longinquo telorum jactu, & strenui illius viri cæde perterriti, parumper à ripâ retrocesserunt. Alexander illos telorum jactu perturbatos conspicatus, tubis clangentibus flumen transit. atque ipsum præeuntem reliquus exercitus subsequutus est: ac primum quidem sagittariis & funditoribus transmissis, fundis telisque Scythas laceßere jubet, ne in phalangem transeuntem irruerent, priusquam universus equitatus transmissus esset. Quumque jam omnes in ulteriorem ripam evassissent, primum quidem equitum sociorum agmen

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

unum,

15 Θύσας τοῖς θεοῖς ὡς νόμος αὐτῶν] Sed v, 3 dicit θύει θεοῖς ὅσοι νόμος αὐτῶν, & VII, 12 θύσαντες ἰπποῖσι τοῖς θεοῖς αἷς αὐτῶν νόμος. Ut idem de hoc loco suspicari posses. Veruntamen vulgato utitur VI, 3 ἰδὼν τοῖς θεοῖς, ὡς νόμος, Tu decerne, qui leges.

16 Γέλωτα εἶναι Σκυθῶν] Ita loquitur IV, 3 ταύτην γέλωτα εἶναι Ἀλίσανδρον. MS. tamen Opt. habebat Σκυθῶν.

17 Παρὰ ταῖς ἐκ τῆς θεῆς σημαίνοντα] Optimus cum alio & editione Basileensi παρὰ τῶν... σημαίνοντα, quod videntur ejecisse nonnulli gravati terminationem eandem in tot vocibus, quam sæpe sic occurrere videas; etsi invitis quoque scriptoribus alibi injunctam, ut memorabili exemplo patebit cap. 6.

18 Διφθέρας αὐτῶν παρεσκεύασμαι] Ab Opt. abest vox media.

19 Περίπαιοντας] Opt. ac duo alii ex meis παρὰπαιοντας, quod præplacet, quum & Vulcanius notet ex V. C. editumque sit Basileæ, VI, 8 προσβολὰς μὲν ἰπποῖσι τὸς κύκλῳ παρὰπαιον.

20 Ἀπὸ τῆς ἰσχύος] In reliquis omnibus MSS. præter Opt. notavi esse τῆς, sicut etiam ξυμπάσαντας, non ἐξωπλίσαντας, quod nescio cur post editionem Basileensem sic mutari placuerit.

21 Σφενδονῶν καὶ τοξοῦν] Opt. σφενδονῶν τε καὶ ἐκβαλόντων, ut mox cap. 5. ἀπὸ τῆς πλάνης ἐκβαλόντων ἐς αὐτοὺς, ubi tamen in Optimo legebatur ἐκβαλόντων.

σοφός· ἵλας τείσαται. καὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ
 οἱ Σκυῖται, καὶ ἐς κύκλῳ περιπαθόντες,
 ἔβαλλον τε πολλοὶ ὀλίγους, καὶ αὐτοὶ ἔχαλε-
 πῶς²² διεφύγαν. Ἀλέξανδρος δὲ τῆς τε
 τοξότου καὶ ἰσχυροῦς ἄλλης φιλίας,
 οἱ Βάλακρος ἦρχεν, ἀναμίξας τοῖς ἰππεῦσι
 ἐπῆγεν ἐπὶ τῆς Σκυθίας. Ὡς δὲ ὁ μὲν ἤδη ἐγέ-
 νοτο, ἐλάσαι ἐκέλευεν ἐς αὐτὴν τὰ τεταί-
 ρω· τῆς ἰπποκρίτης, καὶ τῆς ἰπποκρίτης
 ζυμπαίας· καὶ αὐτὸς δὲ τὸ λοιπὸν ἵππων ἄγων,
 σπυρὶν ἐβάλεν ὀφθαλμοῖς ἵλας. Οὐκ οὐκ
 ἐπὶ οἷοι τε ἦσαν ἐξελεῖν τὴν ἰπποκρίτην ἐς κύ-
 κλῳ, ὡς ὁρᾶν ἐπὶ ὁ μὲν γὰρ ἡ ἰπποκρίτης
 περισκεῖτο αὐτοῖς, ὁ μὲν δὲ οἱ φίλοι ἀναμε-
 μγμένοι τοῖς ἰππεῦσι ὅς· εἶπον²³ ὡς ὅτι προ-
 φασὶ ἀσφαλεῖς ποιῶνται. Ἐνθα λαμψαὶ ἦδη
 φυγὴ τῆς Σκυθίας ἦν· καὶ πίπθουσιν ἑλπίς²⁴,
 καὶ εἰς τῆς ἡγεμονίας Σαρδάρης· ἐλάσαν δὲ ἐς
 ἐκαστὸν καὶ πενήκοντα. Ὡς δὲ ἡ δὴ οὐκ ἐξέειπε
 καὶ ἀφ᾽ ἐκείνου πολλὰ παλαιότερος ἐγένε-
 το, διὰ τὴν ἡ γὰρ πᾶσα εἴχετο, καὶ αὐτὸς
 Ἀλέξανδρος ἐλαύνων, πίνε ὅποιον ἦν ὕδωρ ἐν
 τῇ γῇ ἐκείνῃ. Καὶ (ἦ γὰρ πολλοὶ τὸ ὕδωρ)
 ῥῆμα ἀφ᾽ οὗ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ γῇ
 καὶ ὅτι τὰς δὲ ἡ δὴ οὐκ ἐπὶ πάντων Σκυθίων
 ἐγένετο· εἰ δὲ μὴ, δοκῶσιν ἂν μοι καὶ πάντες
 ἀφ᾽ οὗ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ γῇ. εἰ μὴ Ἀλέξανδρος
 τὸ σῶμα ἔχασκε²⁵, καὶ αὐτὸς ἐς ἑσχατὸν κινεῖται
 ἐλθὼν, ἐκομίσθη ὅπισθεν ἐς τὸ γρατόπεδον· καὶ
 5 ἔτι ξυνέβη ἡ μαρτυρία Ἀλεξάνδρου. Ὁ λίγος
 δὲ ὕστερον ὡς ὁ βασιλεὺς Σκυθίων²⁶ ἀφικνεῖται
 παρ᾽ Ἀλέξανδρον ὁρᾶν, ὡς ὅτι ὁρα-
 θέντων ἐς ἀπολογία ἐκπεμφθέντες, ὅτι ὅς·
 ἀπὸ τῆς καὶ τῆς Σκυθίας ἐπῆρχη, ἀλλὰ καὶ
 ἀπαγνῶς ληστικῶς τῶν πρὸς τὴν Σκυθίαν, καὶ αὐτὸς
 ὅτι ἐβέλτε πειεῖν τὰ ἐπαγγελόμενα. Καὶ ἴστω
 Φιλαιθρῶπα ὅτι ἐπὶ Ἀλέξανδρος· ὅτι ἔτε
 ἀπιστῶντα μὴ ἐπεξίειν²⁷ χαλὸν αὐτὸν ἐφάνετο,
 ἔτε χεῖρ καὶ ἦν ἐν τῇ τῇ τῇ ἐπεξίειν. Οἱ δὲ

unum, & eorum qui rarissimas gestant cohortes quattuor in Scythas immisit, quorum impetum sustinentes Scythae, atque equitatu cingentes, multi paucos premebant, simulque facile se recipiebant. Alexander sagittarios atque Agrianas aliosque expeditos, quibus praeerat Balacrus, equitibus permiscens, in Scythas immittit. iisque inter se congressis, tria equitum amicorum agmina, equitesque jaculatores omnes in eos ferri jubet: ipse reliquum equitatum duccens ex adverso in eos contendit. Jamque non amplius equitatum in orbem ut antea ducere poterant: simul enim & equitatus eos premebat, atque expediti equitibus misti equitatum tuto circumducere non sinebant. Tum manifesta Scytharum fuga fit, caesis circiter mille, & in iis uno ex ducibus Satrace, captis CL. Quumque fugientes Scythas in summo aestu acerrime insequerentur, universus exercitus magnam sibi laboravit. Ipse etiam Alexander aqua, qualem ea regio fert, vitiosa nimirum, epotâ, vehementi profluvio alvi correptus est, quare Macedones ab insequendis hostibus remota fuit. Omnes alioqui, meo iudicio, eam in fugam interissent, nisi Alexander corpore male affecto fuisset. Ipse in summum vitae discrimen adductus, retro in castra relatus est: atque ita Aristandri vaticinium evenit. Haud multo post legati à rege Scytharum ad Alexandrum veniunt, factum excusaturi: non esse ei illata arma communi totius gentis Scythicae consilio, sed ab iis qui latronum more ex rapto viverent; se imperata facere velle. Alexander huic humaniter respondet: quia neque honestum putabat, si excusationem illius suspectam haberet, praelio rem non decernere: neque opportunum sibi videbatur eo tempore praelium committere. At qui Maracandis in arce obsidebantur Macedones, quum Spita-

Ὁ Μαργαρίτης ἐν τῇ ἀρχῇ Φεβρουάριοι Μα-
κεδον-

22 Καὶ αὐτοὶ οὐ χαλεπῶς] Editio Bafilcenfis & MSSi nonnulli ἑκαλλόντες πολλοὶ ὀλίγως, αὐτοὶ οὐ χαλεπῶς διαφύγγαν. Alius ὀλίγως αὐτοὶ καὶ οὐ. Sed Opt. αὐτοὶ οἱ οὐ χαλ. ut non de Scythis, quam de quatuor corporibus & hipparchia Alexandri sit intelligendum; qui ab Scythis prefi sunt, ita tamen ut paratus esset recessus ad Alexandrum, unde is statim plures submisit.

23 Ομοῦ δὲ οἱ ψυλοὶ ἀπαμνημονεύει τοῖς ἐπιδύουσιν οὐκ ἴσιν]
Non prave hæc quidem. Sed pulcherrime Opr. MS.
Ομοῦ δὲ οἱ ψυλοὶ ἀπαμ. τοῖς ἐπιδύουσιν· ἢ οὐκ ἢ τὰς ἐπι-
πράξας αἰ. ποιήσαντες. Sic præclare cap. 14 ἢ ᾧ οὐκ ἔλατ' ἔτι.
ἐλαυθρὸν ἀνδρὶ φέρει τὴν ὕμν.

24 Πίπτουσι μὲν εἰς χιλιούς] Οἱ μὲν αὐτῶν εἰς.

25 *Εἰ μὴ Ἀλέξανδρὸς τὸ σῶμα ἔκαμψεν*] Et si nihil sit in singulis his vocibus, quod reprehendi aut corripi possit, tamen videntur hæc omnia ineptiora esse, quam ut ab eleganti et jucundo Arriani genio proficiisci potuerint. Omnia enim sunt jam dicta, et inclusa in præcedentibus illis paucis *εἰ δὲ μὴ*. Neque enim ullus fere Græ-

cus scriptor est, qui non his vocalis utatur ad contra-
ria quædam præcedentibus opponenda. Plane eodem
compendio, quo Latini *sin* usurpant. Xenophon 1 Κύρις
παῖδ. 94. καὶ μὴ δὲ ὄψα, εἰ μέλλοι γε πλέον ἔχειν· εἰ δὲ μὴ,
ἔγωγε· αὐτὸν οὐκ οἶμαι καὶ αὐτὸς βελτίον εἶναι &c. τοῦ δὲ αὐτοῦ
μέλλοι φασαυτοῖσιν. Sed & manifeste noster vi, 9 in
loco corrupto quammaxime, εἰ δὲ μὴ, καθυπεύου &c.
ubi plane non repetit eam ipsam sententiam, quam oc-
cultam sed in his vocalis comprehensam intelligi volue-
rat. Itaque vide, an scripserit Arrianus. ἀλλ' ἢ δὲ Α'-
λεξάνδρῳ, aut ἢ δ' Α'λεξάνδρῳ, aut simile.

26 Παρὰ τοῦ βασιλείας Σκυθῶν] In Optimo plenius
παρὰ τῷ Σκυθῶν, καὶ παρὰ τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν.

27 Ἀπερσύντα μὴν ἐπεχίζοναι] Non est praelio rem de-
cernere, ut interpretatur Vulcanius, quum Facio pla-
cuerit non exire in aciem, *Scythasque bello persequi*: quod
enim hic praelium, ubi nulli exercitus pares? Sed ul-
cisci & vindictam sumere & exsequi, ut lib. 1. cap. 9.
ἐξ ὁμοφύλων τε καὶ παλαιῶν ἀπηνειῶν ἐπεχίζονται.

κεδόνες, προσβολῆς γενομένης τῇ ἄκρᾳ ἐκ
Σπιταμένης τε καὶ τῆς ἀμφ' αὐτὸν, ἐπειδρα-
μόντες ἀπέκτεινάν τε τῆς πολεμίων ὅτιν ἔς,
καὶ ἀπώσαντο ξύμπαντας· καὶ αὐτοὶ ἀπαθεῖς ἀ-
πεχώρησαν εἰς τὴν ἄκρην. Ὡς δὲ καὶ οἱ ὑπὸ Ἀ-
λεξάνδρῳ ἐσταλμένοι εἰς Μαράκανδα, ἥδη
προσάγοντες Σπιταμένην ἐξηγγέλλοντο, τὴν
μὴ πολιορκίαν ἐκλείπειν τὴν ἄκρην· αὐτὸς δὲ ὡς
εἰς τὰ βασίλεια τὴν Σογδιανῆς ἀνεχώρη. Φαρ-
νύχης δὲ καὶ οἱ ξυν' αὐτῷ σπένδοντες²⁸ ἐξελά-
σαι αὐτὸν παντάπασιν ὅτι τε τὰ ὄρεα τὴν Σογ-
διανῆς, ξυμείποντο ὑποχωρεῖν, καὶ εἰς τὰς
Νομάδας ἢ Σκύθας ἐδενὶ λογισάμενοι ξυνε-
βάλλουσιν. Ἐνθα δὲ προσλαβὼν ὁ Σπιταμένης
τὴν Σκυθῶν ἰππέων εἰς ἐξακοσίους, προσεπήνεθι
ὑπὸ τῇ ξυμμαχίᾳ τὴν Σκυθικῆς δεξαδα
ὀπίοντας²⁹ ἢ Σκύθας· ὡς τὰ ἑαυτοῦ
δὲ ἐν χρεῖᾳ ὁμαλῶς πρὸς τὴν ἐρήμω τὴν Σκυθι-
κῆς, ὑπομείναν μὲν ἢ Σκύθας πολέμους, ἢ αὐτὸς
εἰς αὐτὸς ἐμβαλεῖν οὐκ ἠθέλει· περὶ πρὸς
δὲ ἐτόξεν εἰς τὴν Φάλαγγα τῆς πεζῶν· καὶ
ἐπελαυνόντων αὐτοῖς³⁰ τῆς ἀμφὶ Φαρνύχην,
ἐφθλγεν θύπετῶς, οἷα δὲ ἀκντέρων τε αὐτοῖς
ἐν τῷ τότε καὶ ἀκνέμεν ὄντων τῆς ἰππέων.
Τοῖς δ' ἀμφὶ Ἀνδρομάχῳ, ὑπὸ τε τῇ ξυμ-
μαχίᾳ πορείας, καὶ ἅμα χιλῶς ἀπορίας, κεκακωτο
ἢ ἰπποῦ· μέντοι δὲ ἢ ὑποχωρεῖσιν ἐπέκειντο
θύρωσιν οἱ Σκύθαι. Ἐνθα δὲ πολλῶν μὲν πι-
πρωσκομένων ἐκ τῆς τοξομαχίας, ἐστὶ δ' ὡν καὶ
πιπρόντων, εἰς πλάσιον ἰσοπλήθους³¹ τὰ ξανθῆς
ἢ Σκυθίας, ἀνεχώρησεν ὡς ὅτι τὸ ποταμὸν
τὸ Πολυμήκτον, ὅτι ἰάπος ταύτην ἰσ· ὡς
μή τε τοῖς βαρβάροις εὐπετὲς ἐπὶ εἶναι ἐκτο-
ξεύειν εἰς αὐτὸς, σφίσι τε οἱ πεζοὶ ὠφελιμώ-
τεροι ὥσι. Κάραν³² δὲ ὁ ἰππάρχης, οὐκ ἀ-
νακινώσας Ἀνδρομάχῳ, ἀφβαίνειν ἐπεχεί-
ρησε τὸ ποταμὸν, ὡς εἰς ἀσφαλὲς ταύτην καταστήσῃ³² τὴν ἰππών· καὶ οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐπικαλύ-
θησαν, οὐκ ἐκ τῶν ἀγγέλμα³³, ἀλλὰ φοβερά τε καὶ ἐδενὶ κόσμῳ ἐγένετο αὐτοῖς ἢ εἰς τὸ πο-
ταμὸν ἑσθασίως καὶ κρημνώδεις τὰς ὁρὰς. Καὶ οἱ βάρβαροι ἀποδρόμοι τὴν ἀμαρτίαν τὴν Μακεδονίαν
αὐ-

menes cum suis copiis impetum in eos fe-
cisset, excursione factā, nonnullos hostium
interfecerunt, reliquos omnes repulerunt,
ipsique incolumes in arcem sese receperunt.
Postquam vero Spitameni nuntiatum est eos
qui in Maracanda auxilio obsessis missi fue-
rant appropinquare, relictā obsidione arcis,
ad Sogdianæ dominationis regiam contendit:
Pharnuches autem & qui cum eo erant, il-
lum ad fines Sogdianæ regionis profligare
nitentes, fugientem insequeretur, & in No-
madas Scythas præter opinionem simul in-
cidunt. Spitamenes assumtis circiter sexcen-
tis equitibus Scythis, statuit Macedonum
insultum, Scythico auxilio fretus, excipe-
re, acieque ad Scythicam solitudinem loco
plano instructā, neque expectare hostem,
neque ipse impetum in eum facere volebat:
sed circumequitans peditum phalangem sa-
gittis incessabat. Pharnuche autem in se cum
equitatu irruente, facile refugiebat: quod
equos & velociores & robustiores tum tem-
poris haberet. Aristomachi vero equitatus,
cum ob continuata itinera, tum ob pabuli
inopiam affectus erat. Scythæ eos sive resi-
stentes, sive retrocedentes acriter premunt.
Multis itaque sagittarum ictu vulneratis,
nonnullis etiam occisis, quadrato agmine
sese recipiunt ad flumen Polytimetum, quod
fylva illi vicina esset: ita ut barbari non ita
facile eos sagittis peterent, & peditatus Ma-
cedonibus usui esse posset. Caranus autem,
uni equitum agmini præfectus, non com-
municato cum Andromacho consilio, flu-
men transire tentabat, quod tutius ibi equi-
tatus locari posse videretur. Pedites eum se-
quuntur, non iussi, sed metu impulsī: at-
que inordinatus plane fuit is in amnem per
præruptas ripas ingressus. Barbari, cognito
Macedonum errato, diversis è partibus e-
quis

28 Φαρνύχης δὲ καὶ οἱ ξυν' αὐτῷ σπένδοντες] Codex Opt. in-
terferit vocem satis congruam καὶ οἱ ξυν' αὐτῷ στρατηγοὶ σπένδ.
nempe quos supra dixit, Andromachus, Menedemus, Caranus.

29 Δίξασθαι ὀπίοντας] Hæsit hoc loco Vulcanius. Nam
quum postea in V. C. reperiret μὴ δέξασθαι, versionem
statim suam sic mutavit, Sc. auxilio fretus non excipe-
re, acie vero ad Scyth. Deinde quum considerasset
acrius, adscripsit. videtur tamen rectior lectio prior,
ut deleatur μὴ. Certe causa non fuit, ut nunc hære-
ret magis, quam quum primum eam particulam eiec-
it ex Basilicensi, ubi etiam additur, & nos eam in uno
MS. invenimus, sed bene alii eam omittunt.

30 Ἐπελαυνόντων αὐτοῖς] MSSi omnes nostri ἐπελαυν-
όντων μὲν αὐτοῖς, & sic quoque Basilicensis editio, etiam
ex V. C. Vulcanius. Sed Optimus. ἐλαυνόντων μὲν αὐτῷ.
Certe enim vulgata vox locum non habet.

31 Ἐς πλάσιον ἰσοπλήθους] Vulcanius quadrato agmine.
Non sufficit. Nam & cap. 4 lib. 1. τὴν Φάλαγγα ἐν

πλάσιον ἄγῃ vertit quadrata acie phalangem ducat. Nem-
pe etsi quadrata illic fuerit, tamen non fuit ἰσοπλήθους,
sed βαθυτέρη: at hoc loco plane dicitur ἰσοπλήθους equi-
lateris, quia spatia camporum id hic permittunt, non
item istic. Hæc diversitas narrationis non erat sup-
primenda in versione.

32 Ὡς ἀσφαλὲς ταύτην καταστήσῃ] Hoc quidem Græ-
ca syntaxis adeo non tolerat, ut quilibet in Græcis me-
diocriter versatus cogatur suspicari εἰς ἀσφαλὲς, ut sem-
per solet ac debet loqui. Vide ad v, 7. Sed tam verum
est omnes reliquos MSSos hoc loco defectos vitiososque
esse, quam descriptores nonnullorum codicum, ut Flo-
rentini unius & V. C. apud Vulcanium, vanissime ex
cerebro suo correxisse ἀσφαλὲς, in illo autem unico &
Optimo genuinam scripturam existare. Legit enim εἰς
εἰς ἀσφαλὲς. Quomodo procul dubio rescribendum. A-
pud Lucianum in Navigio dicit Adimantus εἰς τὸ ὡς Ἀν-
κῆς κατέστησε εἰς τὸ ἀσφαλὲς. In Indicis ita occurrit ἵστι κα-
ταστήσῃ αὐτὸ εἰς Σῶσα.

αὐτοῖς ἵπποισι ἔθεν καὶ ἔθεν ἐσβάλλουσιν³³ ἐς τὸ πόρον· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη ἀφαισθηκότων³⁴ καὶ ἀποχωρῶντων ἔχοντο, οἱ δὲ τῆς ἀφαισθητικῆς ἀνήμετοι, ταχύνες ἀνέλθον ἐς τὸ ποταμόν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς πηγαίας ἐξετόξθον ἐς αὐτὰς· οἱ δὲ τοῖς ἐπὶ ἐσβαίνουσιν ἐπεκύντο· ὥστε ἀπορῶν πάντοθεν ξυμμάχουσι³⁵ οἱ Μακεδόνες, ἐς ἣσον ἵνα τὸ ἐν τῷ ποταμῷ συμφορῶντος ἔμεγαλιν· καὶ ὁρῶντες αὐτὰς οἱ Σκύθαι τε καὶ οἱ ξυὺ Σπιταμένης ἵπποις ἐν κύκλῳ πάντας κατετόξθον· ὀλίγους δὲ ἡνδραποδίσαντο αὐτῶν, καὶ τὰς πάντας ἀπέκλειναν. Αἰσθόμενοι δὲ σφάραγας τὸ πολὺ τῆς φρενὸς ἀφαισθητικῆς λέγει, τῶν Σκυθῶν ἐν ὁρῶντι κρυφθέντων, οἱ ἐκ τῆς ἀφαισθητικῆς ἐπεγένοντο τοῖς Μακεδόσιν ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, ἵνα τὸ μὲν Φαρνύχῳ ἀφαισθητικῶν³⁶ τῆς ἡγεμονίας τοῖς συμπεμφθεῖσι Μακεδόσιν, ὥς οὐκ ἐμπείρους ἔχοντες ἔργων πολεμικῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κακομυλῆσαι ἵς βαρβάρους³⁷ μᾶλλον ἢ τοῖς Ἀλεξάνδροις, ἢ ἐπὶ τῷ ἐν ταῖς μάχαις ἐξηγεῖσθαι, ἐσταλμένοι· ἵς δὲ Μακεδόνας τε εἶναι καὶ ἐταίρους βασιλέως. Ἀνδρόμαχον δὲ καὶ Κάρανον, καὶ Μενέδημον, καὶ δεξασθαι τὴν ἡγεμονίαν· τὸ μέντοι, ὥς³⁸ μὴ δοκεῖν ὁρῶντα ἐπιηγελμένον ἀπὸ Ἀλεξάνδρου αὐτὰς ἢ καὶ σφᾶς κατεπίλιν· τὸ δὲ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ δεινῷ οὐκ ἐβλήσαντας, εἰδότες, πείσαντας³⁹ μὴ ὅσον καὶ ἄνδρα μόνον μετέχειν αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ὥς τὸ πᾶν αὐτὰς κακῶς ἐξηγησάμενος. Ἐν ἴστω δὲ

quis vadum ingressi, alii eos qui jam transierant & retrocedebant premunt, alii in transientes ex adverso delati eos in ipso amne interficiunt: alii ex obliquo eos sagittis petunt, alii in eos qui jam vadum ingrediebantur irruunt. Quibus difficultatibus undique circumventi Macedones in insulam quandam non magnam, eo in flumine sitam, confugiunt. Scythæ & Spitamenis equitatus his circumfusi, omnes sagittis interfecerunt, præter paucos quos captos occiderunt. Aristobulus scribit magnam exercitus partem insidiis oppressam fuisse à Scythis, qui in hortis abditi Macedonibus in ipso conflictu ex improvise supervenerunt. Quo quidem loci Pharnuchem præfecturam suam Macedonibus qui una cum eo missi erant cedere voluisse, quippe qui rei bellicæ parum peritus esset, quique potius ad sermones cum barbaris conferendos ab Alexandro missus esset, quam ut in prælio ducem ageret: ipsos vero, & Macedones, & regis amicos esse. Quumque Andromachus & Caranus ac Menedemus imperium recusarent, partim ne viderentur aliquid novi præter mandata regis moliti esse, partim quod in ipso periculo id accipere nolissent: non ignari nimirum, si res male gereretur, non tantum pro se quemque mali participem futurum, sed tanquam toto exercitu male administrato culpam in se

33 Αὐτοῖς ἵπποις ἔθεν καὶ ἔθεν ἐσβάλλουσιν] Quam vim hoc loco impletet prima vox, frustra desideravi ab interpretibus discere, quum nihil dicat Facius, nisi *ex ipso à diversis partibus vadum ingressi sunt*, Vulcanio nihil addente præter vocem *equis*, cætera sequente Facium, quod non probō. Docet enim sic Arrianus nihil prorsus omisisse, quo sperarent eos turbare in hoc inconsulto transitu, atque ideo omnibus omnino *equis hinc & inde immisisse se in aciem*. Sic enim illud αὐτὸς nunc intelligi reor, prout lib. I cap. 20 notavi, idque revocari debuerat eodem lib. cap. 29, & in fine capitis secundi lib. II, & III, 8. & V, 15.

34 Οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη διαβ.] Omnes quos vidi MSS. tum V. C. apud Vulcanium, οἱ μὲν ἤδη, ut sequitur etiam. Mox iidem non αἰσθόμενοι, sed ἀνήμετοι. Id sane verbum quum exstet jam quoque in Basileensi editione, quam ante oculos habuit interpretans Vulcanius, utique non debuit oculis ab eo averhis, ex Facio qui reddidit *alii oppositi, transire conantes in ipso flumine interficiant*, aliquid simile transcribere, quod Arriano haud convenit; sed dare auctori sensum suum, *alii fronte directa oppositi eos qui transibant in amnem revolvebant*. Est enim ab ἀνήμετοι.

35 Αἰσθόμενοι πάντοθεν ξυμμάχουσι] In Optimo est simplex *ἐχόμενοι*, ut sæpe ante.

36 Παρμαχῶν] MSS. omnes *παρμαχῶν*, etiam Basileensis editio, quam nulla causa erat mutari.

37 Κακομυλῶσαι τοὺς βαρβάρους] Optimus τοὺς βαρβάρους.

38 Τὸ μὲν τοι αἶς] Opt. τὸ μὲν τοι αἶς.

39 Οὐκ ἐβλήσαντας, εἰδότες, πείσαντας] Tale quid existere videas VI, 22 τὸς φάσμας τοὺς ἐπιπομένους, ἐβλήσαντας τὸ δάμνην, ἐμπλήσαντας τὰ ὑπερζῶν. Sed est

aliqua diversitas. Itaque circumspicio, quis fuerit iste venustus, qui adeo pulchram trium participiorum repetitionem concinnaverit; quum ex MS. Stephani citetur in Vulcanii editione *videtur*, non in quarto casu. Ego autem in uno MS. inveni *videtur*: à duobus confirmabatur Basileensis libri scriptura *si dicitur participium*. Quam licet interpolatam, utique meliorem censeo præ edita. Itaque quum sic quoque in V. C. reperisset Vulcanius, interpretationem suam ita mutavit: *Andromachum autem & Caranum & Menedemum imperium & præfecturam non suscepisse: partim ne viderentur aliquid injussu regis moliti esse, partim etiam quod nolent, si quid sinistri in ipso conflictu accideret, non solum ipsi participes mali esse, sed totius exercitus male administrati culpam in sese redundare*. Qui sensus equidem bonus est, & exprimitur ab Livio VI, 24 in precibus L. Furii: *ego mi restituitur pugna, fortunam cum omnibus, infamiam solus sentiam*. Nihilominus sic quoque adhuc hiat oratio & est valde imperfecta. Nam utique debuerunt esse participes mali, ut etiam fuisse discimus statim. Id non potuerunt nolle, nec id dicit Arrianus. Hinc prorsus verissima omnium, etsi sensu eodem, abscondita fuit in Opt. MS. *si dicitur participium*, quæ plena perfecta est, si subintellexeris vocem *videtur*. *si dicitur participium* scilicet accidat. *Partim etiam, quod in ipso periculo, si quid calamitatis immineret, detrectarent non modo virum ejus esse participes*. Aut hoc verum est, aut quod olim (si modo id nunc annecti meruit) ex vulgatis illis lectionibus mihi occurrit *si dicitur participium*. Quæ vox & huc optime congruit, & est elegantissima, & à Polybio conjungitur nunc cum *παρμαχῶν*, nunc cum *ἀνήμετοις*, *ἀλόγως*, *ἀσπίτως*.

δὴ τῷ θορυβῷ τε καὶ τῇ ἀταξίᾳ ἐπιθεμένους αὐ-
τοῖς ἰὺς βαρβάρους χαλκὸν πάντας, ὥς τε
ἰπῳέας μὴ μὴ πλείονας τοῦ τετρασάκοντα
ἀποσώδηναι, περὶ δὲ ἐς τριακοσίους. Ταῦτα
δὲ ὡς ἠγγέλθη Ἀλέξανδρῳ, ἤλυσέ τε τῷ
παθὲ τῶν πρῶτων, καὶ ἔγκωσπεδῇ ἐλαύνειν ὡς
ἐπὶ Σπιταμένει τε καὶ ἰὺς ἀμφ' αὐτὸν βαρβάρ-
ους. Ἀναλαβὼν ἐν τῇ τε ἐταίρων ἰπῳέων
ἰὺς ἡμίσεας καὶ ἰὺς ὑπασιγὰς ξύμπαντας καὶ
ἰὺς τοξότας καὶ τῆς Ἀργιάνας καὶ τῆς Φά-
λαγγος τῆς κρηφοτάτης, ἥ ὡς ἐπὶ Μαρά-
κανδα, ἵνα ἐπὶ Σπιταμένει ἐπιωθά-
νετο, καὶ αὐτὸς πολιορκεῖν ἰὺς ἐν τῇ ἀκρᾷ. Καὶ
αὐτὸς μὲν ἐν τρισὶν ἡμέραις διελθὼν χιλίους καὶ
πεντακοσίους σταδίους, ἦν τετάρτη ὑπὸ τῷ ἔω
πρωτοῦ τῇ πόλει. Σπιταμένης δὲ καὶ οἱ ἀμφ'
αὐτοῖς, ὡς ἐξηγγέλθη πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον,
οὐκ ἔμειναν ἀλλ' ἐκλιπύνας τὴν πόλιν, Φθύ-
γισιν. Οἱ δὲ ἐχόμενοι αὐτῶν ἐδίωκεν ὡς δ'
ἐπὶ χώρον ἦκεν, ὅ ἡ μάχη ἐγένετο, θάψας
ἰὺς πρῶτος ἐν τῇ παρόντων⁴⁰, εἶπετο ἐς-
τε ἐπὶ τῇ ἐρημῇ τοῖς Φθύγισιν ἐκείθεν δ' ἀνα-
στρέφον, ἐπρεθὲ τὴν χώραν, καὶ τῆς ἐς τὰ
ἐρύματα χαταπεφθότος τῆς βαρβάρων ἐκλει-
νεν, ὅτι ξυμπεπνέας ἐξηγγέλλοντο καὶ αὐτοὶ
τοῖς Μακεδόσι· καὶ ἐπὶ τῇ πᾶσιν τὴν χώραν,
ὅσῃν ὁ ποταμὸς ὁ Πολυτίμητος ἐπάρεδον ἐπέ-
χε⁴¹. ἵνα δὲ ἀφανίζῃ τῷ ποταμῷ τὸ ὕδωρ,
ἐπλεύθεν ἥδη τὸ ἐπέκεινα ἔρημος ἡ χώρα ἐστὶν ἀ-
φανίζῃ⁴² δὲ καὶ πολλὰ ὄν⁴³ ἐρύματα⁴⁴,
ἐς τὴν φάμμον. Καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὡσαύτως
ἐκεῖ ἀφανίζον⁴⁵, μεγάλοι καὶ ἀέναιοι, ὅ, τε

redundaturam. In hoc tumultu & per-
turbatione rerum Scythas in eos irruisse,
omnesque interfecisse, ita ut equites xi-
tantum, pedites ccc evaserint. Hisce rebus
Alexandro nuntiatis, vehementer militum
suorum clade commotus, confestim in Spi-
tamenem ac barbaros exercitum ducere sta-
tuit. Assumpta itaque amicorum equitum
parte dimidia, scutatis omnibus & fagit-
tariis atque Agrianis & ex phalange expe-
ditionibus, Maracanda contendit: quo Spi-
tamenem reversum esse acceperat, denuo-
que eos qui in arce erant obsidere. Ipse tri-
dui spatio mille. quingenta stadia emensus,
quarto die sub auroram ad urbem venit.
Spitamenes cum suis copiis, ut Alexan-
dram adventare intellexit, non expectato
ejus adventu, relicta obsidione, fugit. A-
lexander eos acriter insequitur; quumque ad
eum locum venit ubi pugna commissa fue-
rat, militibus, prout tempus ferebat, se-
pultis, fugientes ad Scythiae deserta usque
insecutus est. Inde conversus eorum agros
vastat, & barbaros qui in loca munitiora
confugerant interficit, quod & ipsi Mace-
dones oppressisse dicerentur. totamque eam
regionem, quam Polytimetus amnis irri-
gans transit, percurrit. Namque ubi aqua
fluminis è conspectu evanescit, omnis ul-
terior regio deserta est. evanescit autem
etiam multam aquam trahens, sub arenas se
condens. Alii etiam ingentes ac perpetui
amnes eadem ratione ibi se condunt, Epar-
dus nimirum, qui per Mardorum regio-
nem

E' παρδός, ὅς ἐστι διὰ Μάρδων⁴³ τῆς χώρας· καὶ
Ἀρεῖ⁴⁴,

40 Μὴ μὴ πλείονας] Opt. μὴ ἢ πλείονας. Et id vult
quoque alter, dum habet μὴ ὑπὸ πλείους. Basileensis
ἀπὸ πλείους μὴ πλείονας. V. C. apud Vulcanium μὴ ἢ πλείους.

41 Θάψας τὴν κραδίαν ἐν τῇ παρόντων] Opt. κρατί-
ας ὡς ἐκ. Et μοχ ξυμπεπνέας ἠγγέλλοντο, non ἐξηγγί-
λλοντο.

42 Καίπερ πολλὰ ὄντος τῆς ῥέματος] Fluminis impe-
tum strepitumque parum credo posse impedire, quo
minus terram subeat. Deinde quis docuit amnes quum
terram subeunt, acris retentos, quam si libero cursu
inearent, inlidi crebro & reverberari? Hoc & tunc
fieri potest, quod facile fateor, sed non semper; &
sepe fit, etiam ubi non subeunt terram. Certe non
Curtius, cujus verba dum ad hanc sententiam rapiunt,
multum errant. Vult enim Curtius probare Polyti-
metum sub terram lapsum, manere amnem, non ab-
sorberi à terra, nec per plures venas dispergi & evane-
scere, sed integro alveo plenum manare, idque colligi
ex sono, qui exaudiri potest, non quem edit intratu-
rus cavernam, sed jam sub terra means. Sicut apud
Pomponium Melam in descriptione antri Corycii sub-
terraneus amnis magnum impetum, qui cerni tamen
in illo antro potest, brevi alveo trahens, iterum de-
mersus absconditur: quem impetum supponi vult non
sine magno strepitu progredi. Quicquid vero istud sit,
in nullo vetere libro obvenit mihi illud ῥέματος, quod
in Stephani libro legi aiant; nempe ex indicio ipsius
Stephani. Quod si ita est, ne dignum quidem est,
quod attendatur. In solo etiam Perusino inveni πολλὰ

ὄντος τῆς ῥέματος, quod expresserunt Basileenses. In aliis
tribus, etiam Optimo, clare scriptum erat, πολλὰ ὄν
ῥέματος, quod ne rejiciamus. Est enim continua hæc
Arriani in describendis fluviis nota. γ, 9 οἱ ποταμοὶ οἱ
ἐνδοὶ πολλὰ τὴν ῥέματος καὶ θορυβὸν ἔχοντες καὶ ὀξείας τῆς ῥέματος.
vi, 6 κατεστρεπτοῦσι πρὸς ὕδατι οὐ πολλὰ. vii, 21 de
Euphrate, οἷα δὲ οὐ πολλοῦ ὄντος αὐτῇ τοῦ ῥέματος. Sic
contra vi, 21 Arbium dicit τοῖς τῆς ὀλίγης ῥέματος. A-
quas ingentes vocat Livius xxxv, 9, dum eas illo anno
fuisse scribit, & Tiberim loca plana urbis inundavisse:
& xlv, 33. notat scaturigines primo tenues emicare,
dein liquidam multamque fundere aquam. Etiam pau-
lo ante habebat Optimus ἵνα δὲ ἀφανίζετο τὸ ποταμὸς τὸ
ῥέμα.

43 Ὅτι E' παρδός, ὅς ἐστι διὰ Μάρδων &c] Nulli dubi-
tant, quin nomen fluvii sit corruptum. Si quas ra-
tionem, hanc dicunt, quia paulo ante dicitur ὁ Πολυτί-
μητος ἐπὶ Μάρδων ἐπὶ τῇ χώρᾳ: hinc scilicet suspicatum nescio
quæ indigna, quæ repetantur, & nulli isti scoli sunt,
nisi ipsi. Ponunt tamen duas argutias vel Μάρδους, &
vel Μαργός, ὅς ἐστι διὰ Μαργινῶν. Acute videlicet! Im-
mo statuamus alterutrum; dic causam, cur Ἀρεῖος so-
lum vocat ἱππῶν ποταμὸς τῆς Ἀργιῶν γῆς, & non etiam hunc vel
Margum Margis vel Mardum Mardis cognominem:
quod utique unicum caprat stolidissima ista immutatio.
Immo sicut de Etymandro statim non dicit eum esse
ἱππῶν ποταμὸς regionis, per quam fluit, sic quoque id non
dixit in Epardo, quia & is fluebat per regionem di-
versæ appellationis. Sed ut palam eluceat inanissimum
istud

Ἀρείου, ὅτε ἐπάνυμι ἢ τ' Ἀρείων γῆ ἐστὶ·
 καὶ Ἐτυμανδρῶν, ὅς δ' Εὐεργετῶν ῥέει· καὶ
 εἰσι ζύμπαντες ἔτοι τηλικῆτοι ποταμοί, ὥς τε
 ἰδεῖς αὐτῶν μέγαν ἐπὶ Ἑπλευρῶν Ἑσθαλινῶν
 ποταμῶν, ὅς ἀφ' ἧς Τεμπῶν ῥέων ἐκδιδόει ἐς
 θάλασσαν· ὁ δὲ Πολυτίμητος πολὺ ἐπὶ μέ-
 γαν ἢ καὶ τ' Πλευρῶν ποταμὸν ἐστὶ. Ταῦτα δὲ
 ἀφ' ὧν ἔξωθεν, ἐς Ζαρίασπα ἀφίκετο, καὶ
 αὐτῷ κατέμεινεν ἔστε παρελθεῖν τὸ ἀκμαῖον ἔ-
 χειμῶν. Ἐν τῷ τῷ δὲ ἀφίκοντο παρ' αὐτὸν
 Φραταφέρνης τε ὁ Παρθυαίων σατραπῆς, καὶ
 Στασακῶς ὁ ἐς Ἀρείους ἀποπεμφθεὶς, ὡς Ἀρ-
 σάμην συλλεγόμενον· τὸν τε Ἀρσάμην δὲ-
 δέμενοι ἄροντες, καὶ Βαρζάνην, ὃν ἴνα Βῆσσαν
 τ' Παρθυαίων σατραπῆν κατέστησε, καὶ ἴνα
 ἄλλος τ' τότε ξυνὸς Βῆσσαν ἀποστάντων. Ἦσαν
 δὲ ἐν τῷ αὐτῷ Ἐπόικλλον καὶ Μελαμνίδας καὶ
 Πτολεμαῖος ὁ τ' Θεακῶν στρατηγὸς ἀπὸ θα-
 λάσσης, οἱ τὰ τε χεῖματ' ἔξω Μήνητι πεμ-
 φθέντα, καὶ ἴδ' ἐς συμμαχίας ὡς ἐπὶ θάλασσαν
 κατήγαγον. Καὶ Ἀσάνδρος δὲ ἐν τῷ τῷ ἦκε καὶ
 Νέαρχος φρατὴρ Ἑλλείων μισθοφόρων ἄρον-
 τες· καὶ Βῆσσαν τε ὁ Συελίας σατραπῆς, καὶ
 Ἀσκληπιδῶς ὁ ὑπαρχὸς ἐπὶ θαλάσσης, καὶ
 ἔτοι φρατὴρ ἄροντες. Ἐῖθα δὲ ἐξύλλογον ἐκ
 τ' παρόντων ξυναγαγὼν Ἀλέξανδρος, παρή-
 γαγεν ἐς αὐτῶν Βῆσσαν· καὶ κατηγόρησας τὴν
 Δαρείου πρεσβύτην, τὴν τε ἴνα Βῆσσαν ἀπο-
 τμήνεται καὶ τὰ ὅσα ἄλλα ἐκέλευσεν· αὐτὸν δὲ
 ἐς Ἐκβάταναν ἀγαγὼν, ὡς ἐκεῖ ἐν τῷ Μήδων τε καὶ Περσῶν ἐξυλλόγῳ ἀποθανέμενον. Καὶ ἐγὼ

nem fuit; & Arius, à quo Ariorum regio
 appellationem accepit; & Etymandrus, qui
 per Euergetas labitur: suntque omnes hi
 fluvii tantæ magnitudinis, ut nullus eorum
 Peneo Thessaliæ amne sit minor, qui per
 Tempe fluens in mare fertur; Polytimetus
 autem Peneum amnem magnitudine supe-
 rat. His rebus gestis, ad Zariaſpa pervenit,
 ibique moram fecit, brumam quæ tum vi-
 gebat transacturus. Interea ad eum vene-
 runt Phrataphernes Parthorum satrapa, &
 Stafanor ad Arios missus, ut Arsamem com-
 prenderet. quem quidem vinctum addu-
 xerunt, & Barzanem, quem Bessus Parthis
 satrapam dederat, ac nonnullos alios qui
 tum temporis una cum Bessio defecerant.
 Per idem quoque tempus accesserunt è ma-
 ritimâ orâ Epocillus & Melamnidas ac
 Ptolemæus Thracum dux, qui pecunias
 cum Menete missas & socios ad mare dedu-
 xerant. Venērunt item Afander & Near-
 chus, exercitum Græcorum mercenari-
 orum adducetes: Bessus etiam Syriæ satra-
 pa, atque Asclepiodorus mari præfectus,
 hi quoque copias adduxerunt. Hic Alexan-
 der, conventu omnium quotquot aderant
 habito, Bessum introducit, accusataque ejus
 in Darium perfidiâ, nares ei summasque au-
 res præscindi jubet: deinde Ecbatana mit-
 tit, ut ibi in Medorum Persarumque con-
 cilio morte mulctetur. Ego vero atrocem
 hanc

istud ausum; discrimen etiam in his duabus mutatio-
 num insulsiatibus facit, & præfert Μάρδης, aut cum Am-
 miano Αμάρδης; ne hoc quidem ipsius est: & quæ hu-
 jus acuminis ansa? Nimirum cum Georgius Agricola
 recensens totos, ut loquitur, fluvios in profundum ter-
 ræ actos addidisset illis, Arius in Aria, Epardus qui
 per Mardorum regionem fluit, Etymandrus qui per Euer-
 getarum, Freinshemius in notis Curtianis, vi, 4, 4 sub-
 notavit Epardus (nisi rectius Amardum voces) in Mar-
 diis. Arrianus xv, 1, 33. Hæc ansa, hoc acumen est
 hujus Μάρδης; non cerebrum illud splendoris, si ullum,
 maxime terreni. In appellationem Επάρδης consentiunt
 MSSi omnes; nisi quod unus Επαρχος; ego causam
 dubitandi de veritate eorum non habeo, nec opinor
 esse.

44 Καὶ Ἐτυμανδρῶν] De hoc facilius est recensere quæ
 notata & collecta sunt, quam aliud quid certi proferre.
 Freinshemius enim hunc Etymandrum Arriani appo-
 nit Erymantho, quem Curtius vii, 9, 10 Indiæ fluvium
 facit. Sed recte tandem Freinshemius adnectit
 hunc Indiæ non possum vindicare. Agricola, ut audi-
 mus, hinc agnoscit Etymandrum amnem, ut & Frein-
 shemius ibidem & Facius, & Vulcanius. Etiam ante
 hos tres Ortelius Etymandrum Arriani componit cum
 Hermando Arachosiz fluvio Plinii & Erymantho Po-
 lybii lib. ii. Quod etsi Salmasius (hunc enim nominat,
 ubi non vult sequi: sed in priore notæ parte de indicio
 lectionis Parabuste, de verbo præfluere, in quibus de-
 scribit Salmasium, non nominat) quoque videatur fa-
 cere, tamen distingui jubet Harduinus, utpote Paro-
 pamiso interjecto. Sed unde didicerit istam Arrianei
 Etymandri descriptionem, qui per Euergetas in Aria

campis decurrit ac demum se condit in arenas, non asse-
 quor. Patior facile, ut Etymandri nomen in Euer-
 getis vigeat, nisi illic quoque forsan fuerit fluvius Μάρ-
 δης nomine, prout fuit circa vicinos Sogdianis Man-
 druenos, & auctor scripserit καὶ ἔτι Μάρδης. Sed maneat
 salvus prior.

45 Ὑπαρχος ἐπὶ θαλάσσης] Nullus talis est, nisi si
 tunc habuerit adhuc præfectum classis. Optimus ἀπὸ.
 Cæterum Gordius nodus videlicet hic est, quem non
 nisi Alexandri more solvas. Possis autem facillime:
 Καὶ Ἀσάνδρος ὅτι ἐν τῷ τῷ καὶ Νέαρχος φρατὴρ Ἑλλείων
 μισθοφόρων ἄροντες καὶ Βῆσσαν, ὅτι Συρίας στρατάρης Ἀσκλη-
 πιδῶς καὶ ὁ ὑπαρχος ἀπὸ θαλάσσης. Sensem vides,
 nec incommodum; sed manum Arriani non præstite-
 rim. Certe poruit nunc peculiaris copia venisse ex
 Bessii gente Thracica, ut i, 11, 12 memorantur Odry-
 sæ equites sub Agathone, etsi paulo ante hæc verba no-
 verit Thracas ducem Ptolemæo. Venit autem nunc As-
 clepiodorus ille, utpote nactus successorem Meneta i, 11, 16.
 Ex Optimo autem libro plane verum iudico ἀπὸ θαλάσσης.

46 Εἰς Ἐκβάταναν ἀγισθαι] Quidam libri ἐς Βάταναν.
 alii delent alteram præpositionem. Melius credo,
 quod est in Optimo εἰς Ἐκβάταναν, ad urbem Ecbatana.

47 Ἐν τῷ Μήδων τε καὶ Περσῶν ἐξυλλόγῳ] Vulcanius
 postremam vocem vertit concilio, quod quale fuerit Ec-
 batanis, aut sibi imaginatus fuerit interpretes, ignoro.
 Facius, ut Medorum Persarumque quorum regem prod-
 derat, sententia condemnatus. Iudices igitur ex utro-
 que populo confessuros hic supponit. Mirum cur ex
 omnibus Darii subjectis Medos potissimum jungat Per-
 sis. Opinor ἐξυλλογῶν dici hoc loco, quem tempus i-
 psam colligebat, & nundinarum ratio ex vicinis populis

ἔτε τ' ἄλλαν ταύτην ἡμωρίαν Βήαντες ἐπαινῶν,
ἀλλὰ βαρβαρικῶς εἶναι πίθεμαι τ' ἀκρωτηρίων
τ' ὀλέθῳ· καὶ ὑπαχθῆναι Ἀλέξανδρον ξύμφη-
μι ἐς ζῆλον τ' Μηδικὴν τε καὶ Περσικὴν πλῆγην,
καὶ τ' ἑξ ἑσὶ βαρβάρους βασιλείας ὅσων ἴσους ἐς
τὴν ὑπὸ καὶ ξυμδαιτήσεως. Ἐδῆται τε ὅτι
Μηδικῶς ἀντὶ τ' Μακεδονικῆς τε καὶ παλαιοῦ,
Ἡρακλείδης ὢν, μετέλαβεν, ἑδάμῃ ἐπαινῶν
καὶ τ' κίδαριν τ' Περσικῶς τ' νεκροκτόνων, ἀντὶ
ὧν αὐτοὺς ὁ πᾶσι παλαιὰ ἐφόρος, ἀμείψαντες ἐκ ἐπι-
δέσσει, ἔδεν τῶν ἐπαινῶν· ἀλλ' εἰπέρι ἄλ-
λο, καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου μεγάλα πρᾶγματ' αἰ-
εὶς τεκμηρίωσιν πίθεμαι, ὡς ἔτε τὸ σῶμα ὅτ' αὖ
εἴη κατ' ἐρὸν, ἔτε ὅσους γένε' ὅπφ' αἰσῆς, ἔτε
κατὰ πόλεμον εἰ δὴ τις διδυτυχίῃ ἐπ' ἄλλων
ἢ Ἀλέξανδρου· ἔδεν εἰ τ' Λιθύῳ πρὸς τὸ
τῇ Ἀσίᾳ (καθ' ὅσον ἐπὶ πένε' ἐκεῖν) ἐκπερι-
πλῆσας κατὰ τοὺς· ἔδεν εἰ τ' Εὐρώπῳ ὅτι
τῇ Ἀσίᾳ τε καὶ Λιθύῳ πρὸς τὸ· ἔδεν πρὸς
ὅφελ' ἐς εὐδαιμονίαν ἀνθρώπων, εἰ μὴ σω-
φρονεῖν οἱ ταυτὶ ὑπάρχει ἰσὺς τῶ ἀνθρώπῳ
τῶ τὰ μεγάλα, ὡς δοκεῖ, πρᾶγματ' αἰ-
εὶς ἔαντι. Ἐπὶ δὲ καὶ τὸ Κλείτου τ' Δρωπίδου πρᾶ-
γματ', καὶ τ' Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτῶν συμφορῶν,
εἰ καὶ ὀλίγον ὑπερον ἐπράχθη, ἐκ ἑξωτ' αἰσῆς
ἀφηγήσομαι. Εἶναι μὲν γὰρ ἡμέραν ἰεραὶν τ' Διο-
νύσεως

cogere, & plane notare id quod Justinus vocat *merca-*
sum, qui certo tempore anni Ecbatanis haberi solitus
præcipue videtur convocavisse Medos & Persas, ut ma-
ximè unitos & situ regionum junctos, pag. 185 Itaque
significat in celeberrima hominum utriusque populi fre-
quentia voluisse cum pœnas pendere, quæ solet con-
venire ad συνάδης, ut alias loquuntur, pro quibus nunc
σύλλογος poni mihi videtur. Habemus talem notitiam
in Etymologico, Ἀγορὰ ἰσορία, ἡ συνάδης ἢ πρὸς τοῖς κοι-
νοῖς ἥτοις ἡμεροῖν τ' ἀστυγυῖται &c. Etiam Harpocratio
ἀγορὰν exponit per συνάδης.

48 Εἰς ζῆλον τὴν Μηδικὴν τε καὶ Περσικὴν πλῆγην] Quæ
lectio licet sit in Basilensi codice, tamen Vulcanius
(si in margine editionis suæ apposuit, & non ipse H.
Stephanus) conjectabat ὅγος, & nuperus id se præ-
ferre ait. An quia legit cap. 11. αἰσῆς πρὸς τὴν ὑπὸ
ἀγορᾷ καθίστανται τὴν τῶν ὑπερβολῶν; aut apud Pro-
peritium 11, 23 *Custodem nullo septa timore*. Possent si-
mililia multa excogitari, & convenientiora, ut τὸν vel
κέρως, quo sic præclare utitur Heliodorus lib. 12
pag. 430. ἢ γὰρ πρὸς τὸν ἡμέρας, κέρως τε Περ-
σικῶς τὰς ὅφεις προκαταλαμβάνον. Sed nos quoque
vulgatam ab omnibus chirographis confirmatam vide-
mus. Et cur mutant? Nonne Cicero dixit Senect. 17.
ornatum Persicum multo auro multisque gemmis? Quasi
vero ea voce non satis exprimeretur fastus ille ex nimia
opulentia proveniens, & decori mediocritatisque de-
spectus & negligentia, prout Aristoteles lib. 11 magno-
rum moralium. ὁ πλῆτος πολὺς γινώσκων ὑπερπτοῦς καὶ ἀ-
δύς ἀποθεῖν. Denique excelsus iste fortunæ nimis stre-
pitus. Hic prægnans sensus in voce Græca πλῆτος &
Latinæ divitiæ non videtur animadverti ab viris magnis.
Lucianus Nigrin. p. 22 edit. Amst. quum dixisset
πλῆτος, addit tandem subiungens χρυσὸν καὶ πορφύρας καὶ
τ' ἄλλα περιβάλλοντες τοῖς πολλοῖς. Socrates III. Hist. Eccl. 1.
tradit ὅτι πρὸς τὴν ἢ ἐκ τῶ βασιλικῶ πλῆτος τοῖς πολλοῖς
ἐργασίαν καταπλάττειν ἐκαστὸν ἰσὺς τὴν βασιλείαν.
Id est, vertente Cassiodoro: quod remoto fastu pala-

hanc de Bessio ultionem nequaquam lauda-
verim. quinimo barbaricam esse duxerim
hanc extremarum corporis partium mutila-
tionem: adductum vero regem fuisse judi-
caverim æmulatione quadam Medicæ Per-
ficæque superbæ, atque diversæ Barbaro-
rum regum in eos quibus imperant consue-
tudinis. Neque hoc ullo modo probave-
rim, quod vestem Medicam pro Macedo-
nicâ ac patriâ (quum ex Heraclidarum ge-
nere esset) assumeret. ut neque hoc, quod
cidarim Persicam, iis quos prælio vicerat
ademptam, cum eo ornatu quem ipse olim
victor gestare solebat, commutare non eru-
buerit. Cæterum, siquid aliud, Alexandri
certe præclara facinora documento esse pos-
sunt, sive quis corporis viribus polleat, si-
ve generis splendore emineat, sive bellicâ
virtute felicitateque Alexandrum ipsum su-
peret; sive Africam simul atque Asiam
(quemadmodum ille animo destinârat) per-
navigans subjugarit, sive Europam Asiæ at-
que Africæ tertiam adjunxerit: nihil hæc
omnia homini ad felicitatem adipiscendam
profutura, nisi pariter moderatio animi ac-
cedat, quantumvis res in speciem maximas
gerat. Hoc igitur loco Cliti Dropidis filii 8
casum, atque Alexandri facinus enarrare,
quamvis aliquanto post acciderit, non in-
tempestivum judicaverim. Diem quendam
apud

tii contemptibile videtur imperium, ut observavit Freins-
hemius in notis Curtianis VII, 5, 11. Justinus quum
lib. 11 cap. 14 dixisset post victoriam ad Platæas Græ-
cos diviso auro Persico, divitiarum luxuria captos esse,
exponit sensum suum exemplo Alexandri etiam ad-
miracione Persicarum opum capti, partim lib. 11 cap. 10
Tunc primum luxuriosa convivia & magnificentiam epu-
larum sectari, tunc captivam diligere propter formæ pul-
chritudinem cepit. partim lib. 11 cap. 3. *Post hæc ba-*
bitum regum Persarum & diadema insolitum antea regi-
bis Macedonicis assumpsit, nunc ex Persico regia superbis
more. Itaque sic denotantur omnia vitia ex divitiis ori-
entia. Hinc ab eodem Justino scribitur 111, 3, *nequ-*
ius divitiæ vel luxuria in occulto essent. Hinc scripsit Flo-
rus 111, 9 de Cypro: *Insulam veteribus divitiis abund-*
antem & ob hoc Veneri sacram, sensu certe integerrimo
& tot morfus ingeniorum non merito. Denique
ipse Arrianus se ostendit VII, 9 καὶ ὁ Λυδῶν πλῆτος, καὶ
οἱ Περσῶν θησαυροί. Tandem merentur addi verba III.
Grotii ad Matthæum XII, 22. [Cur tertiam causam,
quæ itidem suffocare solet pietatis studium, voluptates
scilicet corporis, quas Johannes dixit ἐπιθυμίας σαρκὸς,
Marcus hoc loco τὰς περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίας, Lucas
ἰδίας τῶ βίῃ, Matthæus omiserit, causam hanc fuisse
suspicio, quod divitiis nominatis eas satis putaret in-
telligi, quia ferme propter voluptates corporis divitiæ
expelluntur.]

49 Οὐτε κατὰ πόλεμον εἰ δέ τις διωτ.] MS. Opt. ὡς κατὰ
50 Καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτῶν συμφορῶν] Non asse-
quor, quid cogitaverit Vulcanius interpretans atque A-
lexandri facinus. Quum casus Cliti sit facinus Alexan-
dri, certe non videtur inter duo Arriani pronunciata
recte distinxisse, quorum hoc posterius idcirco longe
aliter intellexit & interpretabatur Facius, qui Alexan-
dro magnam infamiam notam attulit. Sed omnino aliud
intellexit auctor, nempe & Alexandri post id misera-
bilem æditionem.

ἄνθρωποι Μακεδόσι⁵¹, καὶ θύειν Διονύσου ὅσα ἔτι
ἐν αὐτῇ Ἀλέξανδρον· τὸ δὲ τῷ Διονύσῳ μὲν ἐν
ἰδίῳ τότε ἀμελήσαι λέγουσι, Διοσκύρου δὲ θύ-
σαι, ἐξ ὧν δὴ ὁππρεσθῆναι τοῖν Διοσκύρου
τὸ θυσιαν· πόρρω δὲ ἔστι πότες περὶ οὐρανίου (καὶ γὰρ
καὶ τὰ τὸ πόντον ἤδη Ἀλέξανδρος ἐς τὸ βαρβα-
ρικώτερον νεωτέρευσε) ἀλλ' ἐν γὰρ ἰδίῳ πότες πό-
τε ὑπὸ τοῖν Διοσκύρου λόγους γίνεσθαι, ὅπως
ἐς Δία ἀνιέμεθα αὐτοῖν ἡ γένεσις, ἀφαιρεθεῖ-
σα Τιωδάδῳ⁵² καὶ Ἰνῶς τὴν παρόντων κολακείαν
τῇ Ἀλέξανδρου (οἱ δὲ ἄνδρες⁵³ διέφθειραν τε
αὐτὸ καὶ ἔπειτα παύσαν) ὁππρεσθῆναι τὰ τὸ αἰ-
βασιλῆος παράγματον) καὶ εἶδεν ἄξιον συμ-
βάλλειν⁵⁴ Ἀλέξανδρον τε καὶ τοῖς Ἀλέξανδρου
ἐργαῖς τὸ Πολυδύκην καὶ τὸ Κάτορα. Οἱ δὲ εἰδὲ
τὸν Ἡρακλέους ἀπείχοντο ἐν τῷ πόντῳ· ἀλλὰ τὸ
φθόνον γὰρ ἐμποδὼν ἰσαλῶ τοῖς ζῶσι, τὸ μὴ ἐ-
ταῖς δικάσις πᾶσι αὐτοῖς ἐκ τῆς ζωνόντων
γίνεσθαι. Κλεῖτον δὲ δῆλον μὲν εἶναι πάλαι
ἤδη ἀρμόδιον τῷ Ἀλέξανδρῳ τῇ ἐς τὸ βαρ-
βαρικώτερον μετεκινήσει, καὶ τὴν κολακιδόντων
αὐτὸν τοῖς λόγοις· ἵσταν δὲ καὶ αὐτὸν περὶ τῶν οἰ-
κῶν παροξυνόμενον, ἐκ ἐκείνου ἔτε ἐς τὸ θεῖον
ὑβρίζειν, ἔτε καὶ τῶν πάλαι ἡρώων ἔργα ἐκ-
φασκίζοντας⁵⁵, χάριν ταύτῃ ἀχαιῶν περὶ
πέντα Ἀλέξανδρῳ. Εἶναι γὰρ ἐν ἐκείνῳ καὶ Ἀλέ-
ξανδρου ἔτι πῶς μεγάλα καὶ θαυμαστά, ὥς ἐκεῖ-
νοι ἐπαίρουσιν· ἔκον μόνον χαλκωρᾶσαι αὐτὰ,
ἀλλὰ τὸ γὰρ πολὺ μετὰ Μακεδόνων εἶναι τὰ
ἔργα· καὶ τῷ τὸν τὸ λόγον ἀνίστασθαι Ἀλέξανδρον,
λεγεινὰ. Οὐδὲ ἐγὼ ἐπαίνω τὸν λόγον, ἀλλὰ ἰχα-
ρὸν γὰρ εἶναι πίθεμαι ἐν τοιαύτῃ παροξία τὸ κατὰ
αὐτὸν σιγῶντα ἔχειν, μηδὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλ-
λοις ἐς κολακείαν πλημμελεῖν. Ως δὲ καὶ τῶν
Φιλίππων ἴναι ἔργων, ὅτι καὶ μεγάλα ἐκείνῳ θαυ-
μαστά Φιλίππῳ κατεπαράθη, ἐδεμῶς ξυ-
δίκη ἐπεμνήσθησαν, χαλεκοὶ καὶ ἔτι Ἀλέ-
ξανδρῳ, τὸ Κλεῖτον ἤδη ἐκ ἐπὶ ἐκείνῳ ὄντα⁵⁶,

πρεσ-

51 *Ἡμεῖς ἴσταν τῷ Διονύσῳ Μακεδόσι*] Et tamen ubi-
que in vicinis partim urbibus, partim populis monu-
menta prisca cum celebrant potius, quam in ipsa Ma-
cedonia, ut vix in tabula xxxiv occasione serpentis
mentionem aliquam ejus facere Nonnius potuerit, do-
nec Leon. Augustinus occasione gemmæ, qua exhiberi
Olympiadem putat, eum ex Plutarcho in hac regione
consecravit, & excellentiore indicio Liberalissimus pecu-
niæ veteris possessor D. Jacobus de Wilde in Selectis Nu-
mismatibus Tab. x, quem honoris & sanctæ amicitie
causâ nomino.

52 *Τιωδάδῳ*] MSS. *Τυδάδῳ*. Quin & in Optimo ἐς
Δία ἀνιέμεθα αὐτοῖς ἡ γένεσις, non αὐτοῖς.

53 *Οἱ δὲ ἄνδρες &c.*] Non dubitat veritatem suæ
admonitionis factæ in Dario II, 6 nunc quoque repetere,
ut pateat in Alexandro, ad exemplum Taciti, qui
licet jam in Nerone dixisset idem, tamen repetens
lib. III hist. 56. *Arcuere eos intimi amicorum Vi-
tellii, ita formati principis auribus, ut aspera quæ
utilia, nec quidquam nisi jucundum & lesurum accipe-
ret.* Idque tangit Lipsius III Polit. 8. Sed non hæc

apud Macedones Baccho sacrum esse ferunt,
atque Alexandrum quotannis eo die Baccho
sacrificare solitum, tum temporis neglecto
Baccho, Dioscuris sacrum fecisse. atque ex
eo tempore sacrificium cum epulo Dioscu-
ris instituisse: quumque jam pocula lon-
gius processissent (nam & in poculis jam
Alexander barbarorum mores imitabatur)
omnibus vino incalcescentibus sermo de Diof-
curis incidit, quo pacto illorum origo ad
Jovem relata esset, Tyndaro ablata. quos-
dam etiam ex presentibus adulandi causâ
(cujusmodi homines regibus, regumque ne-
gotiis & perniciosi semper fuerunt, & nun-
quam esse desinent) nullâ ratione Castorem
& Pollucem Alexandro ejusque rebus ge-
stis comparandum esse censuisse. Alii ne ab
Hercule quidem inter pocula abstinebant:
sed invidiam mortalibus obstare, quominus
iis debiti honores ab illis quibuscum ver-
santur tribuantur. At Clitus jamdudum &
hanc Alexandri in barbaricos mores transi-
tionem, & adulantium illi sermones mole-
ste ferebat. tum vero, exstimulante vino,
neque illas in divos contumelias ferre po-
tuisse, neque quod veterum heroum facta
extenuantes, inofficiosum hoc officium A-
lexandro deferrent. Neque enim Alexandri
res tantas adeoque admirandas esse, quan-
tum illi verbis extollerent; neque ipsum so-
lum ea præstitisse, sed magnam rerum ge-
starum partem Macedonibus deberi. Atque
hæc quidem Cliti verba acerbè admodum
tulisse Alexandrum. Neque vero ego di-
ctum laudo: satius enim judicaverim, in
eiusmodi vinolentiâ silentium præstare,
neque eodem cum aliis adulationis vitio
peccare. Quum vero nonnulli rerum ab
Philippo gestarum meminissent, & nihil
magnum aut præclarum ab eo factum esse
nullo jure contenderent, Alexandro nimi-
rum etiam hi gratificantes; Clitum jam ex-
tra

solis regibus adfigenda, quum nec respublicas esse
immunes doceant querelæ assidue τῷ πρὸς χάριν δημιουργο-
ρεῖ, prout eas exprimit Demosthenes.

54 *Καὶ εἶδεν αὐτὸν συμβάλλειν*] Optimus *αἰετῶντας*.

55 *Τὸ καὶ πάλαι ἡρώων ἔργα ἐκφασκίζοντας*] Sic quoque
I, 14. *Τὸ ὁρῶντας τὸν Γραμνὸν ἐκφασκίζοντας*. Quomodo et-
iam aliquoties construit Ælianus in Variis. Etiam
Lucianus de mercede conductis *εἰ μὴν ἐκφασκίζοι τι τὸ λε-
γομένων*. MSS. tamen omnes hoc loco addunt particu-
lam ἐς τὰ τῶν. Et statim Optimus *ἔκον μόνον γὰρ καὶ ἀπαρᾶσαι*.

56 *Οὐκ ἔτι ἐν αὐτῷ ὄντα*] Quis credat? Est enim hæc
editionum postremarum perita & margarita, quum
Basilicæ esset editum *ἐν αὐτῷ*. Id ipsum reperi ego in
tribus MSS. ex quorum numero erat quoque Optimus.
An vero pulcherrimum hoc potuit videri sive Vulcanio
sive Stephano tam vile & contemnendum, ut prorsus
expellerent? Atqui sicut dixerunt *εἰσὶν ἐν Εὐρώῃ*, Ἀπό-
λωνος scil. ἱερῷ, cur non similiter *ἐν αὐτῷ* dixerint, com-
modo intellecto substantivo, sive *διώροι*, sive alio?
Itaque cum hac nota & admonitione istud vetus re-
stitutum.

X

πρεσβύειν μὲν τὰ ἔξ Φιλίππου, καὶ ἐβάλλειν δὲ
Ἀλέξανδρον τε καὶ τὰ τέτα ἔργα· παροινῶνται
ἡδὴ τὸ Κλείτον τὰ τε ἄλλα, καὶ πολὺ εἶναι
ἐξονειδίζοντα Ἀλέξανδρον, ὅτι πρὸς αὐτῷ ἄρα
ἐσώθη, ὅπου τε ἡ ἰππομαχία ἢ ὅπῃ Γρανίκῳ
ἐμμεσήκει πρὸς Πέρσας· καὶ δὴ τὸ δεξιὰ⁵⁷ καὶ
αὐτῷ σὺν βαρῶς ἀνατείναντα, αὐτῇ γε ἡ χεὶρ
(φάσκει) ὡς Ἀλέξανδρος ἐν τῷ τότε ἔσωσε. Καὶ
Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπὶ φέρειν ἔξ Κλείτου καὶ πα-
ροινῶν τε καὶ ὕβρει, ἀλλὰ ἀναπιδῶν γὰρ ἐμὲ ὁρ-
γῇ ἐπ' αὐτόν, κατέχευται δὲ ὑπὸ τῷ συμ-
πάντων⁵⁸. Κλείτον δὲ οὐκ ἀνίσταται ὑβρίζοντα.
Ἀλέξανδρος δὲ ἐβόα, ἀναχλαῶν ἱεὺς ὑπα-
σπιδας· ἐδὲν δὲ ὑπακχόνῃ, ἐς ταυτὰ ἔφη
καθεστηκέναι Δαρείῳ, ὅπου τε πρὸς Βήσσῃ τε
καὶ τῷ ἄμφι Βήσσῃ ἐξυλληφθεὶς ἦν, καὶ ἐπὶ
ἄλλο ὅτι μὴ ὅμοια ἰὺ βασιλέως⁵⁹. Οὐκοῦν ἐπὶ
οἷς τε εἶναι κατέχειν αὐτόν ἱεὺς ἐπαίρης, ἀλλ'
ἀναπιδῶσάντα γὰρ, οἱ μὲν λόγχιον ἀρπάσσει
λέγναι τὸ σωματοφυλάκῳ ἱππῶς, καὶ ταύτην παί-
σαντα Κλείτον ὀπλοποιῶν· οἱ δὲ σάειον, καὶ
καὶ τὸ φυλάκῳ ἱππῶς καὶ ταύτῃ. Αἰσχρο-
λογία δὲ, ὅθεν μὲν ἡ παροινία ὠρμήθη, καὶ λέγει
Κλείτου δὲ γενέσθαι μόνον τὸ ἀμαρτάν⁶⁰, ὅν γε
ὠρμημένον Ἀλέξανδρος, καὶ ἀναπιδῶσάντα ἐπ'
αὐτόν ὡς ἀφ' ἐρησιόδου, ἐπαρτήσθαι⁶¹ μὲν
ἀφ' οὐρανῶν ἔξω ὑπὸ τὸ πείρος τε καὶ τὰ
φρονεῖν ἄκρας, ἵνα ἐγένετο πρὸς Πτολεμαίῳ
καὶ Λάγῳ τὸ σωματοφύλακος· καὶ καρτερήσαν-
τα δὲ, ἀναγρέψαι αὐτοῖς, καὶ περὶ τῇ Ἀλέ-
ξανδρῳ γενέσθαι Κλείτον ἀναχλαῶν, καὶ φάσαι,
Ὅτι ἐγὼ τοι ἐγὼ ὁ Κλείτος, ὡς Ἀλέξανδρος·
καὶ

tra se positum, Philippi res gestas extolle-
re, Alexandrum autem ejusque facta depri-
mere coepisse; tum quoque in Alexandrum
debauchantem inter alia ei exprobrasse, quod
in equestri apud Granicum amnem praelio
à se servatus esset: „simulque dextrā arro-
„ganter expansā, Hæc manus (dixisse) te
„Alexander eo in conflictu servavit. Ale-
xandrum, quum diutius Clitum linguæ
intemperantiâ furem, ejusque contume-
lias ferre non posset, inflammatum irâ in
eum profiluisse, atque à circumstantibus re-
tentum fuisse; Clitum contra nullum con-
vitiis modum fecisse: Alexandrum clamore
sublato scutatos arcessivisse. quumque à ne-
mine exaudiretur, se in eodem statu esse
quo Darius, quum à Besso ejusque sociis
captus ducebatur, exclamasse: neque quic-
quam jam amplius sibi quam regium nomen
superesse. Tum amicos diutius illum reti-
nere non potuisse, sed exilientem, alii à
quodam ex custodibus corporis hastam ab-
ripuisse ajunt, eaque ictum Clitum intere-
misse; alii farissam, etiam ab excubitoribus
acceptam. Aristobulus vero unde hæc de-
bauchatio orta sit, non recenset: omnem
autem culpam in uno Clito fuisse dicit,
quippe qui, quum jam Alexander irâ per-
citus in eum interfectoris profiliret, ipse
per ostium ultra muros & fossam in arcem
subductus ad Ptolemæum Lagi F. corporis
custodem, continere se non potuerit quin
reverteretur: quumque in Alexandrum Cli-
ti nomen inclamantem incidisset, eique re-
spondisset. En tibi Clitum, Alexander:
tum

57 Καὶ δὴ τὴν δεξιάν] Lege ex Opt. καὶ δὴ καὶ τὴν δ.

58 Κατέχευται δὲ ὑπὸ τῷ συμπάντων] Ita quidem o-
mne illud secundum genus MSSorum. Vulcanius
vertit a circumstantibus, quos unde arripuerit Facius
(hunc enim primum auctorem video) parum liquet,
nisi legerit συμπαρῶνται. Alibi video πρὸς τὸ παρόντων
ita esse ab eo translata. Neque tamen συμπαρῶνται cum
inhibuisse demonstrat Curtius; sed primo Ptolemæum
& Perdiccam, mox Lyfimachum, & Leonnatum. Et
si tamen vulgatum sic defendi posset, rudis est & ab-
surda hæc vox ita separatim posita sine subjecto, & in-
finitum praelarius, quod subministrat codex ille Opti-
mus: ὑπὸ τῷ συμπαρῶνται. Quod absque dubitatione ve-
rum est, patetque hinc origo vocis alienæ. Verteigi-
tur a comitibus. Usus fuerat ea voce jam antea Arria-
nus quoque 1, 22 ἐνσκηπῶντες τοὺς αἶμα καὶ ἐνσκηπῶντες.
Ælianus, describens Tempe Thessalica, lib. III. Πικρὴ
πᾶς δὲ ὁ περικαλὸς λαὸς συνίσταται ἄλλοι σὺν ἄλλοις καὶ δύνανται
ἐν συνείας ποιῆσαι καὶ συμπίνειν.

59 Οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ ὅμοια ἔχων βασιλέως] Dictum
ut ab histrione Syro: Sepulchri similis nihil nisi nomen
testineo. Quid igitur est, quod Basil. editio cum MSS.
omnibus pro ἔχων habent ἦν, nisi quod unus ὦ. Quid
querimus? Notavit nuperus noster recte legi ἦν, quasi
dicat Alexander se in eodem esse statu, quo Darius,
cui, cum à Besso & ejus sociis captivus duceretur, nihil
præter nomen regis supererat. Quam caute! An quid-
quam ejus sententiæ est, quod aut ignoratum aut non
expressum Vulcanio? Non agitur de sententia; agitur

de Græcis, quæ sunt vitrea fracta, si tantum legas,
ἔδωκε ἄλλο ὅτι μὴ ὅμοια ἔχων βασιλέως. Immo vel omisso ver-
bo ἦν το legendum ἐμμεσῆς ἔδωκε ἄλλο ὅτι μὴ ὅμοια ἔχων,
vel MSSi adjuvandi sunt aliqua ope, quippe indigitan-
tes scribendum, ἐμμεσῆς ἦν το, ἔδωκε ἄλλο ὅτι μὴ ὅ-
μοια ἔχων: neque aliud quid erat quam nomen. Hoc ip-
sum est, quod exigit etiam liber Optimus. Quod si
placet tamen rationem habere unius illius, in quo est
ἦν, sane retentis omnibus legeris commodissime ὅμοια
ἔδωκε, ut, de virtute ille. Ὁ τλήμων ἀρετῇ, λόγος δὲ ἔδωκε.
ut alter Τύχης δὲ εἶα καὶ ἄλλα ἐν αἰσθητικῇ πράγ-
ματι; & denique ut Julius dixit, Nihil esse Republi-
cæ, appellationem modo.

60 Κλείτου δὲ γενέσθαι μόνον τὸ ἀμαρτάν] Opt. & plerique alii μόνον, ut jam notavi ad 11, 9.

61 Ἐπαρτήσθαι] Optimus ἀπαρτήσθαι, quod necessarium
est. Mox videtur Arriani mutaverint καὶ λόγους ἦν
σὺν οἱ τὰ Ἀλέξανδρου, ut est in codicibus quoque scrip-
tis, nisi quod in uno legebam λόγους, quod & ex V.
C. notavit Vulcanius. Sed omnia erronee; sicut plane
non magis feliciter Vulcanius supplevit ex imitatione
libri VI cap. 24. καὶ λόγους οἱ πολλοὶ τῷ ἐμμεσῆς ἔδωκε
τὰ αἶμα Ἀλέξανδρου. Et lib. II. cap. 12. ἀλλὰ λόγους
τῶν τῶν Ἀλέξανδρου γράφοντων. Sed non ex similibus
locis licet augere nunc quoque voces contra MSS. Nam
Arrianus scripserat καὶ λόγους οἱ οἱ τῶν Ἀλέξανδρου. Hic
quartus casus illis nimium vacuus videbatur, sed situ-
stra.

9 ὃς οὐδὲν πληγνέται τῇ σαείῳσι θάνατον. Καὶ
ἐγὼ Κλείτον μὲν ὃς ὕβρεως ὃς ἐς τὴν βασιλείαν
αὐτῆς, μεγάλως ἢ μεμψόμεν. Ἀλέξανδρον
δὲ ὃς συμφορᾶς οἰκτεῖρω, ὅτι δυοῖν χακῶν ἐν
τῷ τότε ἡττημένον ἐπέδειξεν αὐτὸν (ὃς ὅταν δὴ
ἢ ὃς ἐτέρῳ οὐκ ἐπέοικεν ἄνδρα· συμφρονέτα
ἐξητάσθαι) ὀργῆς τε καὶ παρρησίας. Ἀλλὰ τὰ
ἔκτι τοῖσι δὲ αὐτῷ ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον, ὅτι πα-
ραυτίκα ἐγὼ οὐκ ἐτλίων ἔργον ἐργασάμενος.
Καὶ λέγουσι εἰσὶν οἱ τὰ Ἀλέξανδρον, ὅτι ἐρεί-
σας τὴν σαείῳσαν πρὸς τὸ τοῖχον, ὅτι πῆψεν
ἐγὼ αὐτῇ· ὡς ἐκαλὸν αὐτῷ ζῆν, ἀπο-
κτείναντες φίλον αὐτῆς ἐν τῷ οἴῳ. Οἱ πολλοὶ μὲν
ἐξυγχαφίς⁶² τὸ τοῦ μὲν ἐλέγμεν· ἀπελθόντα
δὲ ἐς τὴν εὐνὴν, κεῖσθαι ὀδυρόμενον, αὐτὸν τε
τὸ Κλείτον ὀνομαστὴν ἀνακαλῶντα, καὶ τὴν Κλεί-
την μὲν ἀδελφὴν, αὐτὸν δὲ ἀναδελφεὶ καλῶντα,
Λανίην, τὴν Δρωπιδὸς παῖδα⁶³, ὡς καλὰ ἄρα
αὐτῇ προσέειπα ἀπολεῖν ὡς εἰς ἀνδρῶν, ἢ γὰρ
μὲν παῖδας ἴσας ἑαυτῆς ὑπὸ αὐτῆς μαχομέ-
νους ἐπέδειξεν ἀποθανόντας, τὸ ἀδελφὸν δὲ αὐτῆς
αὐτὸς αὐτοχειρὶ ἐκτείνε· φοβέα τε τὸ φίλων
ἐν ἀφελείῳ αὐτὸν ἀνακαλῶντα, αἰσίων τε
καὶ ἀποτον καρτερῶν ἔστε ὅτι πρὸς ἡμέρας, ἐ-
δὲ ἴνα ἄλλω⁶⁴ θεραπεῖαν θεραπεύσαι τὸ σῶ-
μα. Καὶ ὅτι ἴσους τῶν μαλίων ἡνὲς μῆνιν ἐν
Διονύσῳ εἶδον⁶⁵, ὅτι ἡ θυρία ἐξελεύσθαι Ἀλέ-
ξανδρον ἢ τὸ Διονύσου. Καὶ Ἀλέξανδρος μόγις
πρὸς τῶν ἐταίρων πεισθεὶς, σίτη τε ἡφατο,
καὶ τὸ σῶμα κακῶς ἐθεράπευσε⁶⁶. καὶ τὸ Διονύ-
σω τὴν θυρίαν ἐπέδωκεν, ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἀ-
κοῖνῳ ἐς μῆνιν ὃς εἶς μᾶλλον ἢ ἡ τὴν αὐτῆς
κακοτήτα ἀναφέρεισθαι ἢ ἐξυμφορᾶν. Ταῦτα μεγάλως ἢ ἐπαινῶ⁶⁷ Ἀλέξανδρον, τὸ μήτε

tum sarissā ictum interiisse. Ego vero, ut
Clitum ob contumelias in regem suum ve-
hementer reprehendo, ita Alexandri vicem
doleo, quod se tum temporis duobus vitiis
obnoxium declararit, (à quorum altero vi-
rum temperantem nequaquam vinci conve-
niebat) iræ nimirum & vinolentiæ. Eo ve-
ro rursus nomine Alexandrum laudo, quod
statim maleficii poenitentia ductus fuerit.
Nonnulli enim ex iis qui de Alexandri re-
bus scribunt, autores sunt, ipsum in saris-
sæ ad parietem firmatæ spiculum sese con-
jicere voluisse, quod vitam sibi turpem
existimaret amico per temulentiam interfe-
cto. Plerique tamen scriptores hoc non re-
censent. Quum vero cubitum concessisset,
jacuisse lamentantem, & Clitum nomine
compellantem; Lanicemque Dropidæ filiam,
Cliti sororem, quæ Alexandrum educave-
rat, egregiam scilicet educationis merce-
dem ab se jam viro accepisse: quæ & filios
suos pro Alexandro pugnantes interfectos
vidisset, & cujus ipse fratrem suâ manu oc-
cidisset: amicorum interfectorem identidem
se esse clamitantem, ac triduum totum à
cibo & potu abstinuisse, neque aliam ullam
corporis curam habuisse. Quibus è rebus
nonnulli vates Liberi patris iram agnove-
runt, quod sacrificium ejus ab Alexandro
prætermisum esset. Alexander ægre ab ami-
cis eo adduci potuit, ut cibo ac potu sum-
to, corpus reficeret. Libero itaque sacrifi-
cium reddidit. siquidem non ingratum ei
erat, casum illum ad iram numinis potius
quam ad suum malefium referri. Eo vero
nomine magnopere laudandum Alexandrum

cen-
ἀπαυ-

62 Οἱ πολλοὶ μὲν ἐξυγχαφίς.] MSS. οἱ πολλοὶ δὲ ἐξυγχαφίς.
& recte. Deinde ἀπελθόντα, non ἐκτείνε. Quæ utraq;
potantur & Vulcanius ex V. C. & certe posterius recepi.

63 Λανίαν τὴν Δρωπιδὸς παῖδα.] Huc usque progredi
sustinuit Freinshemius, ut in Supplementis Curtianis 1,
2, 6 ex hoc Afriani loco nutricem hanc appellaret Hel-
lanicem, quum id nomen non exstare sciret, nisi in
libronum Curtii cap. 1. In notis vero ad istum locum ut-
rique videbar in tribus auctoribus Græcis citante Pop-
pæ appellari concorditer *Lanicem*: nam quod ex Athe-
næo citatur *Lanicem*, vitium est scripturæ, quum in
MS. illic ipse legerim *Λανικίης*, cui inter posterius
& a superpositum erat. Scilicet quum prius a vitiose
esset positum, porro depravari debuit. Itaque illud
Λανίαν videtur vetus Macedonicum vel Græcum nomen,
certe apud Macedonas antiquius, quam ut concipi pri-
mo debuerit ab Græcis victoriis, quas tum nondum
habuerant. Prout multis syllabam *Λα* præposuerunt ad
notandam intentionem magnitudinis, tum propriis,
ut *Lasthenes*, *Lathurus*, tum communibus, ut non-
nulli cogitarunt in *Λαέρως*. Sic enim mihi conceptum
à primo imaginatus semper fui.

64 Οὐδὲ τὴν ἄλλην.] Optimus τὴν ἄλλην, hoc est, so-
lennem & ordinariam curam, quod longe est accom-
modatius.

65 Μῆνιν ἐν Διονύσῳ εἶδον.] MSS. etiam apud Vul-
canium V. C. *ἴδον*, proprio augurum verbo. Id modo

ἰκτινάζειν vocavit, alibi *ἐκτινάζειν*. Mox autem sequun-
tur monstra in MSSis, adeo ut nonnulli pro verbis *ὅτι
ἡ θυρία ἐξελεύσθαι Ἀλέξανδρον ἢ τὸ Διονύσου*, habeant hæc
ipsa: *ὅτι ἡ θυρία Διονύσου παραβέσται vel παραβέσται Ἀλέξανδρον
ταῦτ' ἰσχυράσθαι*. Quod notare debui, quoniam ex V.
C. id descriperat quoque Vulcanius, etsi nihil in eo fit,
quod probari debeat, perinde ut neque quod in quibus-
dam legitur *ἐκτείνεσθαι*, prout etiam expressum est *Basi-
lex*, pro quo alius codex mihi suppeditabat *ἐκτείνεσθαι*.

66 Καὶ τὸ σῶμα κακῶς ἴσθαι.] Neque ego hic ad-
hærerem, nisi admonuisset idem Opt. in quo est κα-
λῶς, non κακῶς. Quam veram Arriani manum non
intellectam avertit insipida quædam species & similitu-
do veri in vulgato residens. At καλῶς non respicit ani-
mum Alexandri adhuc ægrum & sibi irascentem, sed
celebrationem Bacchei festi; id celebrari non potuit,
nisi haberet σῶμα καλῶς θεραπευθῆναι: alioqui id invidio-
sum foret numini ipsi, & ingratum. Id autem innuit
hæc scriptura Arrianus, nempe ut persuaderent aulici
Alexandro curationem corporis, usos esse hoc astu vel
prætextu vel strategemate, omnino instauranda esse Li-
beri sacrificia, eum placandum; quod nisi fieret, gra-
viora metuenda. Itaque sic regem respiscere coactum
corpus omni purgatione mundasse.

67 Μεγάλως τι ἐπαινῶ.] Id nempe debuit à nugatori-
bus hic reponi, quia præcedebat μᾶλλον τι. Perinde fa-
ctum in summa hac pagina. Sed tu restituas μεγαλῶς τι,
X 2-
etsi

ἀπαυθαδιάσασθαι⁶⁸ ὅτι κακῶς, μήτε παρ-
στατίῳ τε καὶ ξυνήγορον κακίονα ἐπιγέειναι ἔ-
αμαρτηθείη, ἀλλὰ συμφῶσαι γὰρ ἐπιλαί-
ναν ἀνθρώπων γὰρ οὐκ ἔστι. Εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες Ἀνά-
ξαρχον⁶⁹ τὸ σοφιστὴν ἐλθεῖν μὲν παρ' Ἀλέξαν-
δρον κληθέντα, ὡς τῷ βασιλεὺς ἐκ τῶν ὀφειλ-
τῶν καὶ κείμηνον καὶ ὅτι πένοντα, ὅτι γαλάσσαντα, ἀ-
γνοεῖν, φάσαι, διότι ὅτι τὰς οἱ παλαιὰ σοφοὶ
ἄνδρες τὸ Δίκλιν παρέδοντο Διὶ ἐποίησαν, ὡς
ὅ, πᾶσι τοῖς Διὸς κυρωθῇ, ἵστο ξυνὸν δίκην
πεπραγμένων· καὶ ἐν καὶ τὰ ἐκ βασιλέως με-
γάλης γιγνώμενα, δίκαια ἡγεῖσθαι νομίζοντες⁷⁰,
τοῖς αὐτοῖς μὲν τοῖς αὐτοῖς βασιλέως, ἐπειδὴ τοῖς
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ταῦτα εἰπόντα τῷ βασι-
λεὺς ἀπαυθαδιάσασθαι μὲν Ἀλέξανδρον ἐν τῷ τόπῳ κακόν
δὲ μέγα, ὡς ἐκ τῶν φημι, ἐξεργάσασθαι Ἀλέ-
ξανδρον, καὶ μείζον ἐπὶ ἢ ὅτι τὸ τε ξυνεῖχτο·
εἰσὶν οὐκ ἄνδρες τῶνδε ἐγὼ τῶνδε δόξαν,
ὡς καὶ τὰ δίκαια ἄρα ἡγεῖσθαι σπευδῇ ὅτι πλεον-
μυον πράττειν τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ ὅ, πᾶσι καὶ
ὅπως ἐκ βασιλέως πράττειν, ἵστο δίκαιον
νομίζον. Ἐπει καὶ τοῖς σοφιστοῖς ἐθέλειν Ἀ-
λέξανδρον λόγος κατέχει, ὑποσέως μὲν αὐ-
τῶν καὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Ἀμμιων⁷¹ πατρὸς μάλιστα πᾶσι
ἢ Φιλίππου δόξης. Θαυμάζοντα δὲ ἦδη τὰ
Περσῶν καὶ Μήδων τὸ ἐκ τῶνδε ἢ ἀμείψαι, καὶ
τὸ ἄλλης θεωρίας ἢ μετακοσμήσαι, οὐκ ὅτι
δεῖσθαι δὲ ἡδὲ τοῖς τῶνδε αὐτὸ τὸς κολακείας
ἐς αὐτὸν ἐκδιδόντας, ἄλλης τε πινάξ, καὶ δὴ καὶ
τὸ σοφιστὴν τὸ ἀμφὶ αὐτὸν, Ἀνάξαρχον τε καὶ
10 Ἀῖον Ἀργεῖον ἐποποιόν. Καλλιθέλῳ δὲ τὸ Ὀ-
λυμπίου Ἀριστοτέλους τε τὸ λόγον ἀφ' ἑκαστοῦτα,
καὶ τὸ πρόπον οὐκ ὑπαρκτότερον, οὐκ ἐπαυθῆναι
ταῦτα. Τῶν μὲν δὲ ἐνεκα καὶ αὐτὸς Καλλι-
θέλῳ συμμέρομαι· ἐκείνα δὲ οὐκ ἐπὶ ὅτι πικρῇ
δοκῇ τὸ Καλλιθέλῳ (εἰς τὴν ἀληθῆ ξυνεγέγρα-
πται) ὅτι ὑφ' αὐτῶν τε εἶναι ἀπέφαινε καὶ ἡ αὐ-
τῶν ξυγγραφῇ Ἀλέξανδρον τε καὶ τῶν Ἀλεξάν-
δρου ἐργα. Οὐκοῦν αὐτὸς ἀφίχθαι ἀπ' Ἀλεξάνδρου δόξαν κατησόμενον⁷², ἀλλὰ ἐκείνον ἐν-
καλεῖ

et si codices antiqui omnes in vitium conspirent. Quod tamen non tam vitium est, quam recte scripturæ prava ab lectoribus & editoribus addita interpretatio aut li-
terarum separatio. Sic cap. 12 ἀνίσταται μὲν μεγαλῶς Ἀ-
λέξανδρον, ubi similiter μεγαλῶς τι editur.

68 Ἀπαυθαδιάσασθαι] Opt. ἐπαυθῆναι. Quod sequitur
προσέτιον, servant quidem omnes editi, sed viderint
tamen, unde habeant. Nos enim scimus Arrianum
scripsisse προσέτιον, ut invenimus in omnibus MSS.
Florentinis, & Vulcanius in V. C. Unde nullus dubi-
to, quin si adfuissent hic Gandenses aut Richeliane
membranæ, id debuerit in eis quoque inveniri, & in-
de productum fuisset. Non enim potest aliter bene le-
gi. Sed & pro πικρῇ omnes meliores antiqui ha-
bent ἐπικρίναι, quo alludunt alii, in quibus est ἐπι-
κρίναι & Basilensis editio, in qua ἐπικρίναι. Unde de-
bui illa ut necessaria & pulcherrima Arriano reddere.

69 Εἰσὶ δὲ Ἀνάξαρχον] Hanc scripturam in uno MS.
offendi. In alio erat εἰς δὲ οἱ λέγοντες Ἀνάξ. Sed ple-

nissime tres alii, in quibus & Optimus εἰς δὲ οἱ λέγον-
τες Ἀνάξαρχον. Quod vero verius est, & sic quoque
Vulcanius tandem notavit ex V. C.

70 Δίκαια ἡγεῖσθαι νομίζοντες] Si non ubique jam ap-
paruisse illum codicem, quem Optimum vocare so-
leo, instar omnium esse, ex hujus utique loci docu-
mento constaret. Ubi quum omnis illa copiosa scri-
ptorum codicum turba conveniat ad confirmandam vul-
garatam scripturam, quæ sicuti Græca est, ita nihil ha-
bet, quo emineat, iste unus discedens ab omnibus ex-
hibet pro verbo medio καὶ. De qua quia memineram
olim suboluisse magnis viris, sed hic locus certissimam
ejus voculæ loco infinitivi usurpatæ dare confirmatio-
nem videbatur, non immerito exultabam. Vide Henr.
Stephanum.

71 Ἀπ' Ἀλεξάνδρου δόξαν κατησόμενον] Opt. ἐξ Ἀλεξάν-
δρου. In duobus deest particula, ut & editione Basile-
nensi.

κλεῖν ἐς ἀνθρώπους ποιήσων· καὶ ἐν αὐτῷ θεῷ τῷ
 μέιστον Ἀλέξανδρον οὐκ ἐξ ὧν Ὀλυμπίας
 ὑπὸ τῷ γενέσεως αὐτῷ (βούδῃ) ἀνηγεῖται,
 ἀλλ' ἐξ ὧν ἀν' αὐτὸς ὑπὸ Ἀλέξανδρου συγ-
 γράφας ἐξενέγκη ἐς ἀνθρώπους. Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ
 ἱερεῖς ἀνέγραψαν, ὡς ἄρα ἤρετό ποτε αὐτὸν
 Φιλώτας, ὅτινα οἰοῖτο μάλιστα ἡμιθῆναι παρὸς
 τῷ Ἀθιναίων πόλεως· τὸ δὲ ἀποκρίνασθαι, Ἀρι-
 στίδου καὶ Ἀριστογείτονα, ὅτι τ' ἕτερον τοῖν τυ-
 ράννοιον ἔκλειναν, καὶ τυραννίδα ὅτι χατέλυσαν·
 ἐρέσθαι αὐτῷ τὸ Φιλώταν, εἴ τω τυραννοκτεί-
 ναι ὑπάρχει, παρ' ἑσπίας ἐθέλει τῷ Ἑλλη-
 νων φυγοντα σώζεσθαι· καὶ ἀποκρίνασθαι αὐτῷ
 Καλλιόθεν, εἰ καὶ μὴ παρ' ἄλλης⁷², ὡς γὰρ
 Ἀθιναῖος ὅτι φυγοντὶ ὑπάρχει σώζεσθαι. Τῷ
 τῷ καὶ παρὸς Εὐρυδία πολέμησαι ὑπὸ τῷ
 παίδων τῷ Ἡρακλέει, τυραννῆντα ὅτι τῷ
 τότε τῷ Ἑλλάδος. Ὑπὸ δὲ τῷ παροικιῶντος,
 ὅπως ἡτανπύθη Ἀλέξανδρον, καὶ τοῖσδε χα-
 τέχει λόγος. Συγκρίσθαι μὲν γὰρ τῷ Ἀλέξαν-
 δρὸς παρὸς ἱεὺς σοφιστὰς τε καὶ ἱεὺς ἀμφ' αὐτὸν
 Περσῶν καὶ Μήδων ἱεὺς δοκιμασθέντες, μνήμην
 τῷ λόγῳ ἱεὺς ὅτι πότε ἐμβαλεῖν· ἀρξάμενος δὲ
 λόγῳ Ἀνάξαρχον, ὡς πολὺ δικαιότερον ἀν-
 θεὸν νομιζόμενον Ἀλέξανδρον, Διονύσου τε καὶ
 Ἡρακλεί⁷³, μὴ ὅτι τῷ ἔργῳ ἔνεχε, ὅσα καὶ
 ἡλίκα χαταπέτωρα· Ἀλέξανδρον, ἀλλὰ καὶ
 ὅτι Διονύσος μὲν Θεσσαλῶν, ἐδὲν ἡ παροικ-
 ῆσαν Μακεδόνι, καὶ Ἡρακλῆς Ἀργεῖος, ἐδὲ
 ἔτος παροικῶν, ὅτι μὴ καὶ γένῃ τὸ Ἀλέ-
 ξάνδρον· Ἡρακλείδην γὰρ εἶναι Ἀλέξανδρον.
 Μακεδόνιας δ' αὖ τῷ σφῶν βασιλέα δικαιότερον
 θεῶν ἡμαῖς κοσμήντας· καὶ γὰρ ἐδὲ ἐκείνο εἶ-
 ναι ἀμφίλογον⁷⁴, ὅτι ἀπελθόντα γὰρ ἐξ ἀνθρώ-
 πων, ὡς θεὸν ἡμῶν· πῶς δὲ δικαιότερον
 ζῶντα γεραίρειν ἢ παρ' τελευτήσαντα, ἐς ἐδὲ
 ὄφελος ἰσὺ ἡμῶν. Λεγόντων δὲ τῶν τε
 καὶ ποιῶν λόγῳ παρὸς Ἀναξάρχην, ἱεὺς μὲν
 μετὰ χροῖας τῷ βελῆς ἐπαινεῖν τὸν λόγον, καὶ δὲ
 ἐθέλει⁷⁵ ἀρξάμενος τῷ παροικιῶντος· τῷ Μα-
 κεδόνιας δὲ ἱεὺς πολλὰς μαχόμενους ἰσὺ λόγῳ,
 σιγῇ ἔχειν Καλλιόθεν δὲ ὑπολαβόντα, Ἀ-
 λέξανδρον μὲν, εἰπεῖν, ὅτι Ἀνάξαρχος, ἐδὲ
 μίας ἀνάξιον ἀποφαίνει ἡμῶν, ὅσα ἑμμετροὶ
 ἀνθρώπων· ἀλλὰ ἀνακρίσθαι γὰρ τοῖς ἀνθρώποις,
 ὅσα τε ἀνθρώπων ἡμῶν, καὶ ὅσα θεῶν, πολ-
 λοῖς μὲν καὶ ἄλλοις, χαράσσειν τε οἰκοδομή-
 σαι, καὶ ἀγαλμάτων ἀνασάσαι· ὅτι καὶ τεμένη τοῖς
 θεοῖς

tales illustrem ac gloriosum redderet: præ-
 terea divinitatis communicationem Alexan-
 dro non ex iis quæ Olympias de ortu suo
 mentita esset pendere, sed ex iis quæ ipse
 de Alexandro scripsisset & ad mortalium
 notitiam traduxisset. Sunt etiam qui scri-
 bant, quum aliquando à Philota interroga-
 tus esset, quem putaret ab Atheniensibus in
 maximo honore haberi, respondisse Har-
 modium & Aristogitona, quod alterum ty-
 rannorum interfecissent, ac tyrannidem su-
 stulissent. Philotam rursus interrogasse, si
 cui contingat tyrannum occidere, apud quos
 Græcorum profugium illi tutum foret? Re-
 spondisse Callisthenem, si non alibi, certe
 apud Athenienses tutum fore. Hos enim
 pro filius Herculis adversus Eurythcum bel-
 lum gessisse, qui tum temporis Græciam
 tyrannide premebat. De adoratione vero,
 quo pacto Alexandro Callisthenes restiterit,
 hujuscemodi quippiam narratur. Conven-
 rat inter Alexandrum & sophistas, eosque
 qui ex Persis & Medis illustiores circa
 ipsum erant, ut inter pocula in hunc ser-
 monem ex composito venirent. Anaxar-
 chum sermonis initium fecisse, censentem,
 Alexandrum majore jure pro deo haben-
 dum, quam Liberum, aut Herculem: id-
 que non modo propter magnitudinem atque
 præstantiam rerum ab Alexandro gestarum,
 verumetiam quod Liber pater Thebanus
 fuisset, nihil cum Macedonibus commune
 habens: Hercules autem Argivus, ne ipse
 quidem conveniens, nisi quod ad Alexan-
 dri genus attinet; Alexandrum enim Hera-
 clidem esse. Macedones vero multo con-
 venientius atque æquius suum ipsorum regem
 divinis honoribus prosequi. Neque enim
 dubium esse, quin postquam è vivis exce-
 ssisset, ut deum culturi essent. multo igitur
 satius esse, vivo illi divinos honores defer-
 re quam mortuo, quum nulla ad eum cul-
 tus utilitas esset perventura. Hæc atque alia
 in hanc sententiam quum ab Anaxarcho di-
 cta essent, eos qui participes consilii initi
 erant, ea laudasse, & initium adorandi fa-
 cere velle dixisse: plerisque vero Macedo-
 nes, qui Anaxarchi orationem improbant,
 tacuisse: Callisthenem autem abrupto silen-
 tio in hanc sententiam dixisse; „Equidem,
 „Anaxarche, Alexandrum nullo plane ho-
 „nore, qui quidem hominibus conveniat,
 „indignum esse censeo. Cæterum statuta
 „sunt inter homines divini & humani ho-
 „noris discrimina, cum multis aliis rebus,
 „tum templorum exædificatione, & sta-
 „tuarum erectione. diis enim delubra con-
 „secra-

72 Καὶ μὴ παρ' ἄλλης] MSSi prorsus omnes, si καὶ
 παρ'. Neque aliter editio Basileensis. Itaque viderint,
 qui mutant.

73 Διονύσου τε καὶ Ἡρακλεί] Editio Basl. Ἡρακλεί. Sed

MSS. omnes Διονύσου τε καὶ Ἡρακλείς, quod verissimum.

74 Οὐδ' ἐκεῖνο εἶναι ἀμφίλογον] Tertia vox non est in
 MS. Optimo.

75 Καὶ δὲ ἐθέλει] Opt. καὶ δὲ ἰσὺ.

θεοῖς ἐξαίρεται, καὶ θύει ἐκείνοις, καὶ σπένδει· καὶ ὕμνοι μὲν ἐς ἑαυτοὺς ποιῶν, ἔπαινοι δὲ ἐς ἀνθρώπους· ἀπὸς ἑκάστης ἰσὶ τῇ προσκυνήσεως νόμῳ⁷⁶. Τὸς μὲν γὰρ ἀνθρώπων φιλεῖ· τῶς δὲ ἀσπάζομένων· τὸ θεῶν δὲ ὅτι ἀνὴρ πρὸς ἰδρύμενον⁷⁷, καὶ ἐδὲ φαῦσαι αὐτῷ θέμις, ὅτι ἰσὶ δὲ ἀεὶ ἡ προσκυνήσῃ γεραίρεται. Καὶ χοροὶ τοῖς θεοῖς ἵσαν, καὶ παιᾶνες ὅτι τοῖς θεοῖς ἄδον. Καὶ ἐδὲν θαυμαστὸν, ὅποτε καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν ἄλλοις ἄλλαι ἡμῶν προσκυνηταί, καὶ ναὶ μάλιστα ἥρῳσι ἄλλαι⁷⁸, καὶ αὐταὶ ἐποκεκριμένα τῷ θεῷ. Οὐκοῦν εἰκὸς ἐξυμπαῖν ταῦτα παρὰ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα μὲν ἀνθρώπων ἐς ἡμᾶς ὑπεροχὸν καθίσταναι τῶν ἡμῶν ταῖς ὑπεροχαῖς, ἵνα θεῶν δὲ, τότε ὅτι σφισιν, ἐς ταπεινότητα ἐφάπτεσθαι χαλεπὰ βάλειν, τὰ ἴσα ἀνθρώποις τιμῶντας. Οὐκοῦν ἐδὲ Ἀλέξανδρον ἀναρχαῖς ἂν, εἰ τῷ ἰδιωτῶν πρὸς εἰσποιοῖτο ταῖς βασιλικαῖς τιμαῖς⁷⁹ χειροτονία

„secramus, iisque sacra facimus & libamus. rursus hymni deorum sunt, laudes hominum, sed non cum adoratione conjunctæ. Hominibus siquidem à salutantibus oscula dantur: deos verò edito loco positos, ne contingi quidem fas est, ideoque adoratione coluntur. Tripudia etiam, saltationesque diis fiunt, & pæanes cantantur. Neque vero mirum id est, quum ex diis alii aliis honores tribuantur. & quidem heroibus alii, etiam ipsi à divinis honoribus diversi. Non est igitur consentaneum hæc omnia inter se confundere, neque homines nimis honoribus supra humanum modum extollere, & deos ad statum ab illorum dignitate alienum redigere, ut nimirum eodem quo homines cultu colantur. Neque enim patetur Alexander privatum aliquem, regios, honores electione suffragisque illegiti-

„mis,

76 Ἀπὸς ἑκάστης ἰσὶ τῇ προσκυνήσεως νόμῳ] Adeo mirifice has voces interpretantur viri boni, ut vix opiner ab iis vel illas ipsas vel omnis hujus periodi connexionem recte fuisse perceptam. Vulcanius, sed non cum adoratione conjunctæ. Id minime respondet Græcis. Facius: *hymni Deorum sunt, laudes hominum. homines quidem à salutantibus osculari mos est.* Inepte & ridicule. Omnia sic erant vertenda & concinnanda. Sed statuta esse inter homines discrimina, quæ ad divinos, & quæ ad humanos honores pertinerent, multis quidem aliis rebus, veluti adium edificatione, statuarum erectione; quod & templa Diis eximuntur iisque sacrificatur & libatur; sed & hymni deorum sunt, laudes hominum: tum etiam, quod in his non est minimum, ritu adorandi. Particula τῶν in illis τῶν τοῖς θεοῖς τῶν ἀνθρώπων, debet induci, & in plurimis MSS. non exstat. Est autem hic locus præfæ philosophiæ notus & fere communis, quem sic profert Æschylus in Agamemnone 646 χωρὶς δὲ τῶν θεῶν. Euripides apud Stobæum: *Θεῶν δὲ θνητῶν κόσμος ἢ πρὸς πρὸς φέρει.* Eoque sensu Tiberius precatur deos, ut ipsi quietam & intelligentem humani divinitus juris mentem duint apud Tacitum IV annal. 38. Unde & Ovidius II Pont. epiſt. 8

Sic homines novere Deos, quos æthereus æther occultis, & colitur pro Jove forma Jovis.

77 Τὸ θεῶν δὲ ἴσως πρὸς ἰδρύμενον] Hæc Græca quum sint vitæ fracta, & sententiæ contra Arriani morem dissolutæ, ut nihil cohereat, nempe Numen autem supra alibi positum, & neque tangere id fas, idcirco sane adoratione honoratur, vide tamen, ut potuerint in versionibus connectere viri docti satis videntes, non esse hunc styli hujus auctoris, in quibus Facius: *Divinitas autem, quoniam in supernis sedem suam tenet, neque fas est eam à mortalibus contingi, propterea adorando colitur.* Lipsius item ad Plinii panegyricum c. 23. *At numina in alto posita, quia contingere non licet, adoratione coli.* Accessit demum Vulcanius, cujus adsunt verba. At unde arcessunt ista, quoniam, quia, ideoque? Ut mirari oporteat, cur sic editi codices se vitiari permiserint, scriptis omnibus optime purum & integrum servantibus quod Arrianus reliquerat, nempe δὲ ἐν ἄνω. Ea vocula certe ineleganter abest & restitui tempus exigit. Vertendum vero: *numen autem, quoniam in edito positum est, & ne quidem contingere id datur, propterea sane adoratione colitur.* Hæc & ipsa quum esset vulgata opinio, hinc plebs ridebat λόγοντας ὡς καὶ ὁ

θεὸς ἐκ τοῦ ἑρῶν ἴσως, ἀλλὰ δὲ πάντων πεφύκεται &c. ut ostendit Lucianus in fine Hermotimi. Eustathius ad Homeri istud Iliad. 4, 178 ὡς δὲ τις εἰσποιοῖτο ἰδὼν εἰς ἑρῶν τοῦ ἰδρύ. ὅτι εἰς ἑρῶν ὁρῶντες ἑλάντες εὐχόμενοι, ἵνα ἰδρύσθαι τὸ θεῶν δοκεῖ.

78 Καὶ ναὶ μάλιστα ἥρῳσι ἄλλαι] Quid denotet hoc loco vox tertia; quo potissimum inventore huc irreperit; quo corde denique editores eam legerint & approbaverint, frustra diu admirans inquiri. Et tolerari quocunque modo posset, si retenta fuisset scriptura Basileensis, τῶν πρόκεινται, καὶ ναὶ μάλιστα, maxime nova ac diversa, quum interim nesciam, quid sequutus fuerit Facius: nec est mirandum, quod alii alii honores superis instituti sint, cum & Heroum quoque honores à deorum cultu differant. Verum Stephanus vel Rhodomannus in Diodoro Siculo pag. 855 in supplementis post librum xx ediderunt πρόκεινται καὶ ναὶ μάλιστα. ἥρῳσι ἄλλαι. Sed Vulcanii editio discerpit vocem, nec quare nec quomodo. Cæterum aliud latebat. In omnibus enim scriptis, tam Perusino quam Florentinis (& postea quoque notavit ex V. C. Vulcanius) perspicue satis legitur καὶ ναὶ μὲν Δία ἥρῳσι, quod tam pretiosum, quam inane ac ineptum est vulgatum, perinde ut in Alexandri oratione v, 26. τότε ἐν ἡμετέρας μὲν Δία ἡμᾶς &c. Unde id prorsus restituendum. Ex quo loco etsi suspicari posset particulam ναὶ esse ortam ex varia lectione copulæ præcedentis, ut libenter inductum velles, non debet tamen induci, utpote quum hæc elegantissime jungi demonstret admirandus Xenophontæ Κυριακιδίης lepor, ubi persæpe occurrit καὶ μὲν Δι' ἵππ' ὁ Κῆρος. Etiam Plutarchus p. 152 Conviv. 7 sæpe καὶ μὲν Δία. Etiam Ælianus XIII Variz Hist. 4. Et quis non? Itaque hinc petenda medicina Luciani loco in Judicio vocalium p. 50 de litera γάρμω. Ἐπίταυτο δ' αὖ καὶ πρὸς τὸ λαμβάνει μαχόμενον τὸ, μόνος, ἀφαιρέμενος αὐτῷ καὶ μὲν Δία παρακλέπτει, ubi quum edant vulgo μάλιστα similiter, Bourdelotius potuit agnoscere locum corruptum, sed cui non mederetur; Marcilius tentavit μαχόμενος temere, quum quod scribit de μαχόμενος probari nullo modo ab eo possit. Mox quoque iidem ἀνατρίσαντας pro simplici τριάντας.

79 Τῶν ἰδιωτῶν τις εἰσποιοῖτο ταῖς βασιλικαῖς τιμαῖς] Nisi si ipse in penam alterius excitaret, ut postea Ptolemæus, Attalus, Ariarathes, tres omnino reges, potuerunt hanc contumeliam regio nomini inferre in Alexandro Bala, & alii deinde in Zabina, altero sortis extremæ juvenæ, altero negotiatoris filio.

ἢ ψήφῳ ἐδικαίει. Πολὺν δὲ οὐδὲ δικαιοτέρον
 ἰὲς θεὸς δοχερεκρίνειν, ὅσοι ἀνθρώποι ἐς τὰς
 θείας τιμὰς σφᾶς εἰσποιήσιν, ἢ πρὸς ἄλλων
 εἰσποιήμενοι ἀνέχον. Ἀλέξανδρον δὲ πόρρω ἔ-
 χαντες ἀνθρώπων ἀγαθῶν τ' ἀρεῶν εἶναι τε καὶ δο-
 κεῖν, καὶ βασιλέων τ' βασιλικώτατον, καὶ τρα-
 τηῶν τ' ἀξιοτρατηγώτατον⁸⁰. Καὶ σε, εἴ πο-
 τιν ἄλλον, ὃ Ἀνάξαρχε, εἰσηγητὴν τε τέ-
 των τῶν λόγων ἐξεῖναι γίνεσθαι, καὶ κωλυ-
 τὴν τ' ἐναντίων ὅτι σοφία τε καὶ παιδὸς Ἀ-
 λεξάνδρου ξυμῶντα· ἔκουσι ἀρχειν σε τῷδε ἔ-
 λογος ὁρῶν ἡμεῖς, ἀλλὰ μεμνησθαι ὅτι ἐκ Καμ-
 βύσης ἐδὲ Ζέγγη ξυμῶντα ἢ συμβαλόντα,
 ἀλλὰ Φιλίππου μὲν παιδὶ, Ἡρακλείδῃ δὲ δὲ πο-
 γένῃς, καὶ Λιακίδῃ, ὅτε οἱ ὁρόγονοι ἐξ Ἀργεῖς
 εἰς Μακεδονίαν ἦλθον, ἐδὲ βία, ἀλλὰ νόμῳ
 Μακεδόνων ἀρχόντες διετέλεσαν. Οὐκοῦν ἐδὲ
 αὐτῶν ἰδὲ Ἡρακλεῖ ζῶντι ἐπὶ θεῶν τιμῇ παρ'
 Ἑλλήνων ἐγένοντο, ἀλλ' ἐδὲ τελευτήσαντι πρό-
 σθεν, ἢ πρὸς τὸν θεὸν ἐν Δελφοῖς ὁπθεσσι-
 σθῆναι⁸¹, ὡς θεὸν ἡμεῖς Ἡρακλέα. Εἰ δ' ὅτι
 ἐν ἡ βαρβάρῳ γῇ ὀλίγοι γίνονται, βαρβαρι-
 καὶ ἡμεῖς ἔχοντες τὰ φρονήματα, καὶ ἐγὼ τ' Ἑλ-
 λάδος μεμνησθαι σε ἀξίῳ, ὃ Ἀλέξανδρε, ἡς
 ἔνεκα ὁ πᾶς σὺν τοῖς σοῖς ἐγένετο, προσδεῖναι
 τὴν Ἀσίαν ἢ Ἑλλάδα. Καὶ οὐδὲ ἐθυμήθημι
 ἐκείσε ἐπαλθὼν, ἀεὶ καὶ τοὺς Ἑλλήνας
 τοὺς ἐλευθερωτάτους προσαναγαγόντας ἐς τὴν
 προσκυῶσιν, ἢ Ἑλλήνων μὲν ἀφείξει, Μα-
 κεδόνσι δὲ προσδεῖσθαι ἡνδε τ' ἀτιμίαν· ἢ ἀγα-
 κεκρίμενα ἔσται σοι αὐτῶν τὰ τῶν τιμῶν⁸² ἐς
 ἅπαν, ὡς πρὸς Ἑλλήνων μὲν καὶ Μακεδόνων
 ἀνθρωπίνως τε καὶ Ἑλληνικῶς τιμᾶσθαι. πρὸς
 δὲ τὴν βαρβάρῳ μόνῳ βαρβαρικῶς. Εἰ δὲ ὑπὸ
 Κύρου τ' Καμβύσης λέγε, τὸ πρῶτον προσ-
 κυνηθῆναι ἀνθρώπων Κύρον⁸³, καὶ ὅτι τῷδε
 ἐμμεῖναι Πέρσης τε καὶ Μήδων τὴνδε τ' τα-
 πνότητά, ἡμεῖς ἐθυμείσθαι, ὅτι τὸν Κύρον ἐκεί-
 νοι Σκύθαι ἐσωφρόνισαν, πεινήτες ἄνδρες καὶ αὐ-
 τόνομοι, καὶ Δαρεῖον ἄλλοι αὐτὸν Σκύθαι, καὶ Ζέγγ-
 ξίω

mis, usurpare. Multo itaque justius deos
 indignaturos, si quis mortalium divinos
 honores sibi arroget, aut ab aliis delatos
 sustineat. Atque Alexandrum quidem in-
 finitis partibus fortium virorum fortissi-
 mum esse atque haberi, inter reges ma-
 xime regium, inter imperatores maxime
 imperio dignum. Ac te quidem, Anaxar-
 che, si quem alium, oportebat hujusmo-
 di sermonibus Alexandrum instruere, at-
 que à contrariis detertere, cujus ille quo-
 tidianâ consuetudine propter sapientiam &
 eruditionem utitur. Neque te convenie-
 bat hujus sermonis autorem esse: at po-
 tius meminisse, te non id Cambyſi aut
 Xerxi consulere, sed Philippi filio, qui
 ab Hercule atque Æaco genus ducat,
 cujus majores ex Argis in Macedoniam
 venerunt, neque vi sed Macedonum mo-
 ribus atque institutis imperium tenuerunt.
 Sed ne Herculi quidem, quum adhuc in-
 vivis esset, divini honores à Græcis dela-
 ti sunt, imo ne mortuo quidem, donec
 Delphico oraculo ut pro deo coleretur
 jussum fuit. Si vero, quod in barbarâ re-
 gione pauci sint, barbaricos sensus indue-
 re oportet, ego te, Alexander, ut Græ-
 ciæ memineris oro, cujus gratiâ hæc omnis
 expeditio à te suscepta est, ut Asiam Græ-
 ciæ adjicias. Nunc vero cogita, an quum
 in Græciam redieris, Græcos liberrimos
 populos ad tui adorationem sis compulsu-
 rus, aut an, Græcis exemptis, Macedo-
 nas tantum hoc dedecore sis oneraturus:
 aut an tibi diversi plane honores sint de-
 cernendi, Græcis quidem & Macedoni-
 bus humanos honores Græcorum more
 tibi deferentibus: barbaris autem solis bar-
 barice te colentibus? Si vero de Cyro
 Cambyſis filio dicitur, primum omnium
 mortalium Cyrum ab hominibus adora-
 tione cultum fuisse, atque ab hoc sum-
 missionem hanc Persis & Medis perman-
 sisse, cogitare te oportet Scythas popu-
 lum inopem, liberum tamen, Cyri inso-
 lentiam compeſcuisse: Darium rursus alii
 Scythæ ad modestiam redegerunt, Xer-
 xem

80 Ἀξιοτρατηγώτατον] Opt. ἀξιοτρατηγικώτατον.

81 Ἐπιθεσθῆναι] Opt. διαθεσθῆναι.

82 Ἡ διακεκρίμενα ἔσται σοι αὐτῶν τὰ τῶν τιμῶν] Reddidit
 Latine Vulcanius ita, ut valde sensus ejus distet ab sen-
 su Græcorum, quæ commodius expressa videntur ab
 Facio: vel potius distinctis pro diversitate gentium hono-
 ribus, à Græcis quidem ac Macedonibus patrio more coli
 velis. Neque enim hic agitur de honoribus decernen-
 dis, quos tamen ipsos sic citare potuit ad Curtium
 Freinshemius VIII, 5, 21, alioquin ita acriter diligens;
 sed quemadmodum ea quæ ad honores præstandos per-
 tinerent, Alexander vellet disposita & distincta habere.
 Et sane quod hic proponit Callisthenes, ut absurdum
 & ignobile, videntur arripuisse adulatorum, ut suaderent
 Regi, qui ea ratione usus fuit. Nam Plutarchus scribit
 Alexandrum per Hephæstionem περιζήτησιν respondisse

barbaris, per Craterum vero patrii moris tenacem Ma-
 cedonibus & Græcis. Sed & literas, quas in Europam
 mitteret, veteris annuli gemma obſignabat, iis quas
 in Asiam scriberet, Darii annulus imprimebatur. Ad-
 de, quæ notat Freinshemius ad Curtium VIII, 5, 6 ex
 Luciano.

83 Πρῶτον προσκυνηθῆναι ἀνθρώπων Κύρον] Recte sic ar-
 cessi venerationis hujusmodi originem judicat Bar. Brif-
 sonius in libro I de regno Pers. ubi hunc locum citat.
 Cæterum non multo post citat quoque locum Strabonis
 ex libro X, ubi à Medis transiisse τὴν περὶ τὴν βασιλείαν
 Σαρματικὴν καὶ κόσμον καὶ σκωτσὸν διαπερθεῖν παρὰ τὴν ἀρχαίαν
 Ἰνδον. Immo accedat Herodotus de Astyge lib. I c. 119.
 Ἀρπαγὸς μὲν, ὡς ἡμεῖς ταῦτα, προσκυνοῦσας... ἡ δὲ ἐστὶν
 οὐκ αἰτία.

ἔην Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀρτα-
 ξέρξης Κλέαρχος καὶ Ξενοφῶν, καὶ οἱ ξυν τῇ-
 τοις μύριοι, καὶ Δαφεῖον ἱστον Ἀλέξανδρον,
 12 μὴ προσκυνοῦν. Ταῦτα δὴ καὶ τοιαῦτα
 εἰπόντα Καλλιθέην, ἀνιάσαι μὲν μέγας καὶ
 Ἀλέξανδρον, Μακεδόνι δὲ ἀδελφὰ εἰπεῖν⁸⁴.
 καὶ τῆτο γινώσκει Ἀλέξανδρον, πέμψαντα κυ-
 κλωσσαι Μακεδόνας⁸⁵, μεμνήσθαι ἐπὶ τῇ προσ-
 κυνώσεως. Ἀλλὰ σιγῆς ᾗ γενομένης ὅπρ' τοῖς
 λόγοις, ἀναστὰς Περσῶν ἱεὺς πρεσβυτάτης,
 ἐφεξῆς προσκυνοῦν. Λεονάτον δὲ ἕνα τῶν ἐταί-
 ρων, ἐπειδὴ ἡς ἐδόκει τῷ Περσῶν αὐτῷ ὅτι
 ἐν κόσμῳ προσκυνοῦσαι, τὸ δὲ ὀπιγέλασαι ἔ-
 χήματι⁸⁶ τῷ Πέρσῃ, ὡς ταπεινῷ⁸⁶. καὶ ἵσταν
 χαλεπήσαντα τότε Ἀλέξανδρον, ξυλλα-
 γνύει αὐτῆς. Ἀναγέγραπται δὲ καὶ τοῖςδε
 λόγοις· προσκίνας Φιάλῃ χρυσῇ ἐν κύκλῳ
 Ἀλέξανδρον ὁρώτοις μὲν ἵστοις, πρὸς ἑσπινὰς
 ξυνέκειτο αὐτῷ τὰ τῇ προσκυνώσεως· τὸ δὲ
 πρῶτον ἐκπίνοντα τὴν Φιάλῃ, προσκυνοῦσαι
 τε ἀναστὰς, καὶ φιληθῆναι πρὸς αὐτὴν, καὶ τῆ-
 το ἐφεξῆς διὰ παντὸς χωρῆσαι ὡς δὲ ἐς Καλ-
 λιθέην ἦκεν ἡ πρόποσις, ἀναστῆναι μὲν Καλ-
 λιθέην καὶ ἐκπίνειν τὴν Φιάλῃ· καὶ προσελ-
 θόντα εἶλεν φιλεῖν, καὶ προσκυνοῦσαι.
 Τὸν δὲ τυχεῖν μὲν τότε διὰ λεγόμενον Ἡφαί-
 στῳ· ἔκωκυ προσέχειν τὸν τοῦ, εἰ καὶ τὰ τῇ
 προσκυνώσεως ὀπιτελῇ⁸⁷ αὐτῷ Καλλιθέῃ
 ἐγένετο. Ἀλλὰ Δημήτριον ᾗ τὸ Πυθωνακί⁸⁸,
 ἕνα τῶν ἐταίρων, ὡς προσήλ' αὐτῷ ὁ Καλ-
 λιθέ-

,, xem Athenienses & Lacedæmonii, Arta-
 ,, xerxem Clearchus & Xenophon, cum
 ,, decem tantum hominum millibus; Darium
 ,, etiam hunc Alexander, quum nulla illi
 ,, adoratio decreta esset. Hæc aliaque ejusce- 12
 ,, modi quum dixisset Callisthenes, Alexan-
 ,, drum quidem molestissime tulisse, Macedo-
 ,, nibus vero gratissima accidisse: quo cog-
 ,, nito, Alexandrum misisse qui Macedonas
 ,, ambirent, uti adorationis memores essent,
 ,, silentioque ad hunc sermonem facto, qui
 ,, inter Persas ætate dignitateque præstabant
 ,, confurrexisse, eumque ordine adorasse. Le-
 ,, onnatum vero, unum ex amicis, quum ex
 ,, Persis quendam indecore adorantem conspe-
 ,, xisset, gestum illius Persæ, ut nimis abjectum,
 ,, irrisisse. Alexandrum vero tunc indignatum,
 ,, postea conciliatum fuisse. Sunt qui scribant,
 ,, Alexandrum phialam auream in coronâ propi-
 ,, nasse, iis quidem primum quibuscum de
 ,, se adorando convenisset: eumque qui primus
 ,, ebibisset, confurrexisse atque adorasse, dein-
 ,, de osculo ab eo exceptum esse. idque ordine
 ,, deinceps a reliquis factitatum. Quumque pro-
 ,, pinandi ordo ad Callisthenem venisset, con-
 ,, furrexisse quidem, & phialam ebibisse, pro-
 ,, priusque accedentem osculari voluisse, ado-
 ,, ratione prætermisâ. At tum forte Alexan-
 ,, drum sermonem cum Hephæstione habuisse,
 ,, eamque ob rem non animadvertisse, an
 ,, integram adorationem deferret. Demetrium
 ,, vero Pythonactis filium, unum ex amicis,
 ,, quum

84. Μακεδόνι δὲ ἀδελφὰ εἰπεῖν] Opt. pro ἀδελφὰ habet
 πρὸς θυμῷ. Vix decerno quæ glossa, quæve interpreta-
 tio habenda. Suidas quidem operosior est in explican-
 dis illis πρὸς θυμῷ, quam voce ἀδελφός. Verum ipsa
 significatio, quæ gaudet istud adjectivum, est non satis
 conveniens huic loco, ubi sane requiritur *gratissima*, ut
 dedit Vulcanius, aut *Macedones libenter audierunt*, ut
 Facius; cæterum ea vis non attribuitur ei voci, sed si-
 milia, paria, æqualia, omnia non hujus loci, ut apud
 Lucianum in Gallo ὅπως ἀδελφὰ ἡγήσασθαι τὰ πρὸς τοῖς ἰδοῦσι
 φανῆσι. Idcirco stare cogor ab Optimo codice, præser-
 tim quum utatur eodem sermone Arrianus v, 2 καὶ
 ταῦτα Ἀλέξανδρον πρὸς θυμῷ ἐγγίγντο αἰετῶν. vii, 6 τῆς
 γάμου ἢ πρὸς θυμῷ γινώσκαι τοῖς πολλοῖς αὐτῶν. Etiam in
 uno MS. vidi ἀδελφόν, ut scias fuisse hic aliquid incer-
 tum, in quo hæserunt librarii.

85. Πέμψαντα κυκλωσσαι Μακεδόνας] Misisse, qui Mac-
 edonas ambirent. Hoc igitur exemplum fugit diligentiam
 Stephani, ut ex classico scriptore demonstraret κυκλω-
 σαι usurpatum pro *ambire*, quod notaret non modo
 circumdare, sed simul rogare, atque adeo conveniret
 optime de præfatione Romana scribentibus, qui eo vix
 ita tamen utuntur. Id verbum ex imitatione Facii hic
 dedit Vulcanius, non contradicentibus aliis, quorum
 provincia erat saltem observare, si id admittas, longe
 alienissimam & absurdam quandam exoriri sententiam.
 Cur enim ambire jussit, ut tantum memores forent ad-
 orationis, & non plane eam introducerent? Utique
 neminem credo eorum, qui huic disputationi adfuerit,
 totâ vitâ obliturum fuisse hujus tantopere poenitendi ac
 pudibundi Alexandro temporis ac fastus, ut potius am-
 bire debuerit, ne ejus memores ultra essent. Satis inde

apparet aliud hic latere, quod licet tegat omnis scri-
 ptorum librorum cohors, tamen unus ille Opt. liber san-
 ctior fuit, quam ut nōs ab ejus cognitione excluderet.
 In eo namque sine macula scriptum est κυκλωσσαι, quod
 non absque veneratione præstantissimi & emendatissimi
 codicis plurima excepi. Nempe Alexander quum videret
 ex verissima Callisthenis ratiocinatione nimiam in-
 vidia exaggerationem, eamque inciperet tandem vere-
 ri, misit qui Macedonas prohiberent vel meminisse ul-
 tra adorationis. Sensus maxime sincerus, & assuetus
 principum mos ad aliquid abolendum. Quid enim est
 aliud hoc loco κυκλωσσαι, nisi simile decretum illi Clau-
 dia-no, quo quintus ille Cæsar id biduum, quo de muran-
 do reipublicæ statu hæsitatum erat, memoriæ eximeretur.
 Itaque sic explosa est adoratio, ut scribebat Justinus.

86. Ἐπιγέλασαι τὴν χήματι ὡς ταπεινῷ] MSS. omnes
 ταπεινῷ. Sed & Opt. ἐπιγέλασαι τὴν χήματι ὡς ταπεινῷ.
 Eaue inclinatio frequentius adjungitur, ut v, 2 ἐπιγέ-
 λασαι τὴν λόγῳ. Appianus de capite Marii Junioris. καὶ
 αὐτὴν ὁ Σύλλας οὐ ἀγοράζοντες πρὸς ἱμβόλων θύμους, ἐπιγέλασαι
 λέγειν τῇ νύκτι τὴν ὑπᾶν. Idem quoque deinceps τὴν
 χαλεπήσαντα.

87. Καὶ τὰ τῇ προσκυνώσεως ἐπιτελῇ] Est ubi hæc parti-
 cula denotare interrogationem potest & particula Latine
 an respondere. Notum vulgo καὶ οὐ τίνοι. Hoc autem
 loco id facere non videtur posse, & ideo conje-
 ctam ei vel ἢ. Quin etiam fuisse hic jam à longo tempo-
 re hæsitatum probat unus ex Florentinis, in quo legi-
 tur καὶ τὰ τῇ προσκυνώσεως ἐκ ἐπιτελῇ &c. quomodo etiam
 ex V. C. adscripsit Vulcanius. Sed vana omnia. Legen-
 dum ex Optimo codice ei καὶ τὰ τῇ, quod adhibui.

λιωδένης φιλήσων, φάσκαι, ὅτι ἔσθ' ὡς οὐκ ἐπιθυμῶντας
πρόσσει, καὶ τὸ Ἀλέξανδρον ἔσθ' ὡς οὐκ ἐπιθυμῶντας
σαῖς αὐτὸν τὸ δὲ Καλλιθένῳ, φιλήσων (φά-
σκαι) ἔλαττον ἔχον ἀπειμῶ. Καὶ τῶν ἐγὼ ὅσα
ἐς ὕβριν τὸ Ἀλέξανδρον τὴν αὐτὴν τὴν οὐρανίαν,
καὶ ἐς σκαλιότητα τὸ Καλλιθένους φέροντα, ἔδεν
ἐδαμνῆσαι. ἀλλὰ τὸ κατ' αὐτὸν γὰρ κοσμίως
πίθεσθαι ἐξαρχεῖν φημι, αὐξοῦντα (ὡς ἀνυτὸν).
τὰ βασιλείας ἀνάγκαι, ὅτ' ὡς ἐξυμῶνται
οὐκ ἀπὸ ζήλου. Οὐκ ἐν ἀπεικώτως δὲ ἀπε-
κρίσθαι γενέσθαι Ἀλέξανδρον Καλλιθένῳ πίθε-
μαι, ὅτι ἢ ἀκαίρως τε παρήρησεν, καὶ ὡς ὁρ-
κῶ ἀβελτηρία. Εἰ δ' ὅτ' ὡς τεκμήριον μὴ χα-
λεπῶς πτερυγῆσαι ἰσχυρίσθαι Καλλιθένους,
ὅτι μετέσθ' ὅτι βελήσθ' ὡς γενόμενος Ἀλέξαν-
δρον ἐκ τῶν παίδων. ἰσχυρὸς δὲ, ὅτι καὶ ἐπὶ αὐ-
τῶν εἰς τὸ ὁρκεῖσθαι. Ζυνέσθ' δὲ τὰ τὸ
13 ὁρκεῖσθαι ὡς. Εἰ φιλήσων ὡς ἡδὴ καθεστη-
κός, τῶν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ἰσχυρῶν παίδων, ὅσοι
ἐς ἡλικίαν ἐμμερακίσαντο, κατὰ λέγειν ἐς
δεραπίαν τὴν βασιλείας, τὰ τε ὡς τὸ ἄλλῳ
δύσταν τὸ σῶμα. Ἀφρονεῖσθ' βασιλεῖ, καὶ
κοιμῶντον φυλάσσειν ἰσχυρῶς ἐπετέτραπτο. καὶ
ὅποτε ἐξελαύνει βασιλεῖς, ἰσχυρῶς ὡς
τὸ ἰσχυρῶν δειρόμενοι ἐκείνοι ὡς οὐκ ἐπὶ
καὶ ἀνίστασθαι ὡς βασιλεῖ τὸ Περσικὸν τῶν
καὶ τὸ ἐπὶ θήρᾳ φιλομήτας βασιλεῖ κοινωνοὶ ἦ-
σαν. Τῶν καὶ Εὐμόλας ὡς, Σωπλίδος
μὲν πᾶσι, φιλοσοφία δὲ ἐδόκει ὡς οὐκ ἐπὶ
νοῦ, καὶ Καλλιθένῳ δεραπέειν. Εἰ πᾶσι
ὡς ἰσχυρῶς λόγος ὡς οὐκ ἐπὶ, ὅτι ἐς θήρᾳ
ὡς οὐκ ἐπὶ Ἀλέξανδρον οὐκ, ἐφθῆ βαλὼν
τὸ σῶμα ὡς Εὐμόλας. καὶ ὁ μὲν οὐκ ἐπὶ βλη-
θεῖς. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς χαρὴ ὡς οὐκ ἐπὶ, ἐχα-
λέπηεν ὡς Εὐμόλας, καὶ κελθὲν αὐτὸν ὡς
ὡς οὐκ ἐπὶ πηγάς λαβεῖν ὡς οὐκ ἐπὶ ἄλλων παίδων,
καὶ τὸ ἰσχυρῶν αὐτῶν ἀφείλετο. Τῶν καὶ Εὐμόλας
αλγίσαντα ἡ ὕβρις, φράσας ὡς Σώστρατον τὸ
Ἀμύντην, ἡλικιώτην τε αὐτῶν καὶ ἐραστὴν ὄν-
τα, ὅτι ἔσθ' ὡς οὐκ ἐπὶ μὴ πτωχὸν αὐτῶν ὡς Ἀ-
λέξαν-

quum Callisthenes Alexandrum osculaturus
accederet, dixisse, illum eo non adorato
accedere. atque ita Alexandrum ejus oscu-
lum non admisisse; tum Callisthenem di-
xisse, se osculi jacturâ factâ discedere. E-
go vero nihil aut eorum quæ ad ignomi-
niam Alexandri illico pertinent, aut Calli-
sthenis asperitatem morum laudaverim: suf-
ficere autem existimaverim modestiam præ se
ferre, eumque qui regi inservire velit, ejus
negotia, quoad fieri potest, promovere.
Non igitur immerito odiosum fuisse Ale-
xandro Callisthenem censeo, ob intempe-
stivam ejus loquendi libertatem, & ineptam
arrogantiam. Quam quidem ob causam cre-
diderim facile fidem habitam fuisse delato-
ribus, qui Callisthenem insidiarum, quæ
Alexandro per pueros structæ erant, con-
scium fuisse accusarant; aliisque, qui illos
ab eo incitatos dicebant. Insidiæ vero hu-
juscemodi fuerunt. Erat jam ante à Phi-
lippo institutum, uti Macedonum, qui in
summa dignitate constituti essent, filii quum
adolevisent, ad regium ministerium deli-
gerentur, & cum ad alia quæ ad regii cor-
poris curam pertinerent præstito essent, tum
eo cubante custodias agerent. Hi equos
quum rex ascensurus esset, ab agasionibus
acceptos ad regem adducebant: cum Per-
fico more in equum imponebant, & vena-
tioni studentem comitabantur. In his erat
Hermolaus Sopolidis F. qui quidem philo-
sophiæ studiosus esse videbatur, & Calli-
sthenem observare. Hunc Hermolaum, ru-
mor est quum Alexandro inter venandum
aper occurrisset, in eo feriendo Alexan-
dram prævenisse. atque aper quidem ictus
procidit. Indignatum regem opportunita-
tem feriendi apri sibi præreptam, adole-
scentem per iram, cæteris pueris spectanti-
bus verberari, eique equum adimi jussisse.
quam contumeliam ægre ferentem Hermo-
laum, rem cum Sostrato Amyntæ filio,
æquali atque amatore suo communicasse,
vitam sibi acerbam testatum, nisi Alexan-
dri

28 Εἰσὶν αὐτοῖς. Quid petunt, quum sic edunt? in
MS. Optimo, in reliquis Medicis omnibus, in editio-
ne Basilicensi legitur αὐτοῖς, quod quanto est nervosius?
& ipsi id in interpretatione expriment.

29 Καὶ ἀνίστασθαι ὡς. Quid interpretationibus
factum sit nescio. Adscripsit in infima pagina Vulca-
nius. Opinio H. Steph. hinc confutatur de significatione
verbi ἀνίστασθαι. Quæ nota respicit præfationis ista
verba. [Lib. 4 de filiis nobilium qui regi inserviebant,
καὶ ἀνίστασθαι ὡς βασιλ. κ. Π. τῶν, vertit Facius Persico
habitu ornati, pro Persico habitu regem vestiebant, vel
(ut Henricus Stephanus interpretandum censet) Persico
more regem in equum tollebant.] Ubi adscripsit Vul-
canius, adjectum ab Henrico Stephano. Hinc hæreo,
quæ sit interpretatio Vulcanii. An tanta fuit H. Step-
hani audacia, ut in ipso contextu interpolaverit verba
Vulcanii, & suam interpretationem subjecerit? Certe

verba præfationis cum interpretatione ipsa pugnant.

30 Καὶ Καλλιθένῳ δεραπέειν ἐπὶ τῷ. Ὡς τὸν λόγον
προσέειπε. Ita distinxeram hunc locum vulgo aliter ha-
bitum, vertebamque, & propterea Callisthenem obser-
vare. Hunc rumor est, &c. quum postea agnovi Vulca-
nium similiter notasse ex V. C. in hæc verba [V. C. le-
git δεραπέειν ἐπὶ τῷ. Ὡς] & versioni adscripsisse,
videbatur, eoque nomine Callisthenem observare. In ul-
timo autem verbo, ut securi sunt editi per typos libri,
sic nonnihil scrupuli est in MSS. quum in uno id pla-
ne non inveni, in tribus autem pro eo erat προσέειπε:
sed in Optimo καί, quo etiam æque ac vulgato ali-
bi Arrianus utitur. Sed etiam paulo ante idem codex
tῶν καὶ Εὐμόλας, Σωπλίδος μὲν &c. omisso verbo ἦ.

31 Ὅτι ἔσθ' ὡς οὐκ ἐπὶ μὴ τιμῶ. MSS. Medicei omnes
ἔσθ' ὡς οὐκ ἐπὶ. Unus ille V. C. notante Vulcanio ὅτι ὡς
τοῖς οἱ εἰσι, omnia sane non ociose contemnenda & melio-
ra

λέξανδρον δ' ἕβρεως· καὶ τὸ Σώφρατον ἔχοντα
 πῶς συμπεῖσαι μετὰ χεῖν' ἔργον, ἅτε ἐρώντα.
 ὧς τὸ τέτυκ' ἀναπεισθῆναι Ἀντίπατρον τε καὶ
 Ἀσκληποδόρου δ' Συρίας σαλῆρα πύσσαι, καὶ
 Ἐπιμένειον τὸν Ἀρσέως, καὶ Ἀνικλέα τὸν Θεο-
 κρίτου, καὶ Φιλώτα τὸν Κάριδος δ' Θεοκλῆος.
 ὧς οὖν ὡς εἴπεν ἐς Ἀντίπατρον ἡ νυκτερινὴ
 φυλακὴ, ταύτην ἡ νυκτὶ ἐν γυμνασίῳ εἶναι ἀπο-
 κτείναν Ἀλέξανδρον, κοιμώμενον ὅτι πεσόντα.
 92. Συμβῆναι δὲ οἱ μὲν αὐτομάτως λέγουσιν, ἔστι
 ἡμέραν πίνειν Ἀλέξανδρον. Ἀριστοβούλου δὲ
 ὡς ἀνέγραψε· Σύρα γυναικὶς ἐφομαρτῆν
 Ἀλέξανδρον, κατόχον ἐκ τῆς θείας γιγνομένης,
 καὶ ταύτῃ τὸ μὲν πρῶτον γέλωτα εἶναι Ἀλέξαν-
 δρον τε καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν· ὥς δὲ τὰ πάντα ἐν
 τῇ κατόχῃ ἀληθεύουσα ἐφαίνετο, ἐκέτι ἀμε-
 λείδου ὑπὲρ Ἀλέξανδρον, ἀλλ' εἶναι γὰρ τῇ Σύ-
 ρῃ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ νύκτωρ καὶ
 μετ' ἡμέραν, καὶ παρὰ τὸν πόλεμον ἡδὴ ὅτι
 γῆραι. Καὶ δὴ τότε 93 ἀπαλλασσομένη ἐκ τῆς
 πόλεως κατεχόμενη ἐκ τῆς θείας οἰκιστῆς, καὶ
 δεῖσθαι, ἐπανελθόντα πίνειν ὅλῳ τὴν νύκτα· καὶ
 Ἀλέξανδρον θείον ἢ εἶναι νομίσαντα 94, ἐπανε-
 λθεῖν τε καὶ πίνειν, καὶ ἔπειτα τοῖς παισὶ ἀφ' αὐτῶν
 τὸ ἔργον. Τῇ δὲ ὑπερβία Ἐπιμένους ὁ Ἀρσέως
 τὴν μετεχόντων δ' ὅτι βελῆς, φράζει τὴν φράξιν
 Χαρίκλειον Μενάνδρου, ἑκατέρωθεν αὐτῶν γενο-
 πῖ· Χαρίκλῆος δὲ φράζει Εὐρυλόχῳ τῷ ἀδελ-
 φῷ τῆς Ἐπιμένους· καὶ ὁ Εὐρύλοχος ἐλθὼν ὅτι
 τὸ σκίωλον Ἀλέξανδρον, Πτολεμαῖον τῷ Λά-
 γῳ τῷ σωματοφύλακι καταλέγει ἅπαν τὸ
 πρῶτον. Οὗ δὲ Ἀλέξανδρον ἔφησε 95, καὶ Ἀλέ-
 ξανδρος ἐξυλλαβεῖν κελεύει, ὃν τὰ ὀνόματα
 εἶπεν ὁ Εὐρύλοχος· καὶ οἱ τοὶ φρεσὶ μύθοι, σφῶν
 τε αὐτῶν κατεπὶ τὸ ὅτι βελῆν, καὶ ἡνίας καὶ
 14 ἄλλης ὀνόμασαν. Ἀριστοβούλου μὲν λέγει, ὅτι
 καὶ Καλλιθέῃ ἐπ' αὐτῶν σφῶς ἐφασαν ἐς τὸ τὸλ-
 μῆμα· καὶ Πτολεμαῖον ὡσαύτως λέγει. Οἱ δὲ
 πολλοὶ καὶ ταύτην λέγουσιν, ἀλλὰ ἀφ' αὐτῶν
 γὰρ τὸ ἥδη ὃν πρὸς Καλλιθέῃ ἐξ Ἀλέξαν-
 δρου 97, καὶ ὅτι ὁ Εὐρυλόχος ἐς τὰ μάλιστα
 ἐπιτή-

ta vulgaris, & ille βίος αἰώνας ubique celebratur. Opti-
 mus ὁ βίος οἱ αὐτῶν ἐστι. Quae scriptura quum prima
 fronte nihil videatur praeter se ferre nisi abundantiam ple-
 onasmī aut geminae lectionis servatae indicium; tum
 nescio quid continere subodoris elegantiae secretioris;
 quia nempe loquitur ad amatorem suum, qui & in ipso
 erat, ut ipse in amatore, ut nec sibi nec ipsi vivendum
 amplius dicat. Deinde Opt. ὑπὸ τῶν non τῶν. Et
 possunt uterque sollicitasse.

92 Ἐπιστολῇ] Opt. cum alio & V.C. Vulcanii ἐπι-
 στολῆς.

93 Καὶ δὴ τότε] Opt. καὶ δὴ καὶ τότε.

94 Καὶ δὴν εἶναι νομίσαντα] Nuperus testatur quod-
 dam expreffos legere διὸν πῆσαι, corrupte. Hoc tan-
 tum ille & nil praeterea. Sed neque sua hic ponit, sed
 aliena, & tota sunt Vulcanii. At nisi totus fuisset ru-

dri injuriam ulcisceretur; ac Sofstratum
 quidem non difficulter, utpote amatorem;
 in societatem facinoris pertractum esse. Ab
 hoc Antipatrum etiam Asclepiodori (qui
 satrapatum Syriae gerebat) F. persuasum,
 & Epimenem Arsae filium, atque Anticlem
 Theocriti, unaque Philotam Carfidis Thra-
 cis filium. Quum itaque nocturnae custo-
 diae vices ad Antipatrum revolutae essent,
 ea nocte statutum fuisse Alexandrum dor-
 mientem opprimere. Contigisse vero, ut sua
 sponte, quemadmodum nonnulli scribunt,
 Alexander in lucem usque potaret. At A-
 ristobulus autor est, mulierem quandam
 Syram numine correptam Alexandrum se-
 quutam, atque hanc quidem initio & Ale-
 xandro ejusque amicis risui fuisse. quum
 vero in illa numinis afflatione omnia vera
 vaticinaretur, non amplius ab Alexandro
 contemptui habitam, sed liberum Syriae ad
 regem & noctu & interdum accessum fa-
 ctum fuisse, ac saepenumero etiam dor-
 mienti adfuisse. Hanc tum forte regi e
 computatione discedenti numine afflatam
 occurrisse, atque ut reversus totam noctem
 potando traduceret orasse. Alexandrum di-
 vinos monitus esse suspicatum, ad pocula
 rediisse, & sic puerorum conatus irritos fuisse.
 Postero die Epimenes Arsae filius, unus ex
 conjuratis, Charicli Menandri filio amatori
 suo rem aperit, Charicles Eurylocho Epi-
 menis fratri: Eurylochus Alexandri taber-
 naculum ingressus, Ptolemæo Lagi filio
 corporis custodi totum negotium declarat:
 is Alexandro id significat, qui statim eos
 quorum nomina detulerat Eurylochus com-
 prehendi jubet. Hi quaestione adhibitâ, &
 suum de insidiis consilium aperuerunt, &
 alios nonnullos nominarunt. Aristobulus 14
 quidem autor est, illos hoc etiam dixisse,
 se à Callisthene ad facinus adeundum inci-
 tatos fuisse. quod & Ptolemæus affirmat.
 Sunt vero qui aliter hac de re scribunt, ni-
 mirum Alexandrum quod odio Callisthe-
 nis laboraret, & quod magna Hermolao
 cum

pes mera, non debuit hoc ita sordide praeterire, & po-
 tius curare, ut quod rectum est, ex hoc corrupto ef-
 fingeretur. Scribendum enim cum omnibus MSS. εὖ
 τι εἶναι.

95 Ἀλέξανδρον ἔφησε] Recte MSS. omnes ἔφρασε.

96 Σφῶν τε αὐτῶν κατεπὶ τὴν ἐπιβλήν] Non possum
 negare ista recte se habere: nihilominus etiam tacere
 non possum voces postremas duas admodum mihi su-
 spectas esse. Certe nihil huc ad sententiam conferunt,
 quum satis intelligantur. Et constructio ipsa exstat pau-
 lo ante: καὶ χαλεπῶς πιστεύεται τῶς κατεπὶ τῆς Καλλιθέας.
 Alioquin bene novi illa VI, 29. ἐπὶ βλῶσιν, αἱ κατεπὶ
 τῶς δόσας. VII, 24. τὸ δὲ εἶναι ἄλλο κατεπὶ, ὅτι καὶ
 ἐπὶ τῶν οἱ εἶναι ὅτι πᾶσαι.

97 Μῦθος τὸ ἥδη ὃν πρὸς Καλλιθέῃ ἐξ Ἀλέξανδρου] Li-
 cet tenui, letali tamen ictu lauciata sunt haec verba. Ne-
 que

ἐπιτήδειον ἦν τῷ Καλλιθέῳ, ὃ χαλεπῶς
πιστεύουσα τὰ χεῖρα ὑπὸ Καλλιθέου Ἀλέ-
ξανδρον. Ἡ δὲ ἡμεῖς καὶ τὰ δὲ ἀνέγραψαν τὸν
Ἑρμόλαον παραφέντα ἐς τῆς Μακεδόνος
ὁμολογίῃ τε ἐπιβεβληῖται καὶ ὃ ὅτι εἶναι ἐπὶ
ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ φέρεται ὅτι ὕβρει καὶ Ἀλεξάνδρου
πάντα καταλέγοντα, πῶς τε φιλότα ὅτι
ἐνδίκῃ τελευτῶν, καὶ ὅτι πατρὸς αὐτοῦ Παρ-
μενίωνος ἐπὶ ἐκνομωτέραν, καὶ ὅτι ἄλλων ὅτι
τότε σπυδαίνοντων, καὶ ὅτι Κλείτης ἐν μέθῃ ἀ-
ναίρεσιν, καὶ ὅτι ἐσθῆτα πῶς Μηδικήν, καὶ πῶς
παρασκευασὴν πῶς βυβλίῃσιν, καὶ ὅτι πε-
παυμένῳ, καὶ πότις τε καὶ ὕπνους ὅτι Ἀλε-
ξάνδρου· ταῦτα ὅτι φέρονται ἐπὶ, ἐλευθέρῳ
ἐβελήσας ἐαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους Μακεδόνες.
Τῶν μὲν δὲ αὐτὸν τε καὶ τῆς ξυμῆς αὐτοῦ
ξυλληθῆναι καταλεωθῆναι πρὸς τὴν παρὸν-
των. Καλλιθέῳ δὲ Ἀριστοβούλῳ μὲν λέγει
δεδεμένον ἐν πέδαις ξυμπεσῆναι τῇ τρα-
γῳδίᾳ, ἐπειτα νόσῳ τελευτῆσαι. Πτολεμαίῳ
δὲ ὁ Λάγος φρεσιν ὅτι καὶ κρεμασθῆναι σπο-
δαίνῃ. Οὕτως ὅτι οἱ πάντες πρὸς ἐς τὴν ἀφῆ-
γισιν, καὶ ξυληθῆναι ἐν τῷ τότε Ἀλεξάνδρου,
ὑπὸ τῷ γνωρίῳ τε καὶ ἐλευθέρῳ σφῆς
ὅπως διεσπάρθη, ξυμφῶντα ἀνέγραψαν. Πο-
λλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἄλλοι ἄλ-
λως ἀφηγησάμενοι· ἀλλ' ἐμοὶ τὰ σποδῶντα
ἐστὶν ἀναγεγραμμένα. Ταῦτα μὲν δὲ ὅτι πολ-
λὰ ὕπερον παραφέντα, ἐγὼ ἐν τοῖςδε τοῖς ἀμ-
φοῖ Κλείτοι ξυλλέγειν θέωσιν Ἀλεξάνδρου ἀνέγρα-
ψα, ἵνα τοῖς μάλιστα οἰκεία καταλαβὼν ἐς
πῶς

cum Callisthene familiaritas intercederet,
facile in sinistram de Callisthene suspicio-
nem à delatoribus adductum. Nonnulli
etiam tradunt, Hermolaum ad Macedonas
productum, insidias abs se structas confes-
sum: neque enim liberi hominis esse, Ale-
xandri contumelias ferre; omniaque ab A-
lexandro perpetrata recensuisse: nimirum
injustam Philotæ necem, & patris ejus
Parmenionis atque eorum qui tum tem-
poris interfecti fuerant, multo iniquiorem:
Cliti etiam per temulentiam cædem, habi-
tum quoque Medorum assumptum, adora-
tionem consultatam, neque adhuc abolitam.
adhæc potationes, & somnolentiam Ale-
xandri: quæ quum diutius ferre non pos-
set, voluisse se reliquosque Macedonas in
libertatem vindicare. Tum Hermolaum &
cæteros comprehensos, à circumstantibus
lapidibus obrutos fuisse. Aristobulus vero,
Callisthenem compedibus vinctum in exer-
citu circumductum fuisse, ac postea mor-
bo interiisse scribit: Ptolemæus illum tor-
tum ac deinde crucifixum vitam finisse ait.
Adeo ne ipsi quidem scriptores, quorum ma-
gna est fides, quique tum temporis Ale-
xandro aderant, de rebus manifestis, quæ-
que quo pacto gestæ essent eos nequaquam
latebant, inter se consentiunt. Multa vero
etiam alia alii de hisce rebus diversaque
scripserunt. Sed de his abunde à me jam
dictum est; quæ quidem, quia haud mul-
to post tempore acta fuerunt, iis quæ Cli-
to acciderunt adjeci, quod non aliena ab
hac

que enim dubitari potest, quin particula πρὸς idem
prorsus notet, quod altera ἐς; neque ratio loquendi
paritur, ut istæ sic copulentur, neque ex iis ea senten-
tia exculpi potest, Alexandrum, quod odio Callisthe-
nis laboraret, non magis, quam Callisthenem, quod
odio Alexandri laboraret; quorum tamen prius neces-
sarium est. Aureum est, quod nunc demum ex MSS.
Florentinis (non enim quoque annotavit Vulcanius) re-
stitutis Ἀλεξάνδρου. Et opinor typorum crimen in Basi-
lensi editione prodi satis ex accentu, quem secundæ
syllabæ vocis Ἀλεξάνδρου imponunt, quasi voluissent
Ἀλεξάνδρου. Inde prolatum est ad sequentes.

98 Κρημαδίσια ἀποδοῖν.] Verbum prius ter occurrit
in Arriano, quæ loca quum nunc omnia nuperus ani-
madversor colligat, tamen ut augeretur volumen, tum
singula deinde separatam animadversionem faciunt, tum
quartam citationem ex Diodoro Sic. de Tyro arcessit,
ut hac pagina 272, ita p. 147. & ne quidem præterire
id verbum potest, etiam ubi recte Vulcanius vertit. Et
sane perquam displicet, quod libro vi (verterit laqueo
suspendi. Unde videtur se penitus intelligendum dare.
Alioqui non satis circumspicte agit noster, qui, licet
alii scriptores dicant in crucem tolli, cruci affigi, pro-
pterea suspendi negat minus rectum esse. Sed & hoc fu-
ratus est ab Freinshemio in notis Curtianis ix, 8, 16,
cui ut & Lipsio id facile indulgemus. Nos alioqui sim-
plici verbo suspendi non offenderemur, quod licet obser-
vet Lipsius hoc ad laqueum aptari posse, docuit obser-
vatio Salmasii haud paulo hos omnes excedentis, non
nisi indoctos de laqueo id accipere posse, quum laqueo
suspendi non fuerit publicum supplicium ante Constan-

tini tempora. Sed & Lipsius quidem monuit suspendi
ad crucem referendum. Tum an non Curtius, Crucibus
affixi pependunt? an non Justinus in cruce pendentis
Pausanie lib. ix? Apulejus lib. iiii. hic naves & digiti,
illic carnosæ clavi pendentium. Verum notabilis locus est
in Passione Bonifacii. Judex iratus est vehementer, &
jussit suspendi eum, & diutius unguis corpus ejus radi.
In tantum autem raserunt eum ministri diaboli, ut ossa
ejus apparerent. Beatus autem Bonifacius nihil responde-
bat, sed habebat oculos suos attentos ad sanctos Dei mar-
tyres. Tunc jussit judex levare eum à terra.

99 Εἰ μοὶ τὰ ἀποχρῶντα ἴσθαι ἀνάγκη.] MSS. omnes, etiam
V. C. Vulcanii, εἰ μοὶ ταῦτα ἀποχρῶντα ἴσθαι ἀνάγκη. Semper
enim in his interpositionibus utitur modo imperandi
Arrianus. v, 3. εἰ μοὶ δὲ ἐν μισθῷ καίσθαι οἱ λόγοι. Et c. 19
εἰ μοὶ ἐς τοσοῦτον τετυμῆσθαι. Et alibi. Nec ingrata est repe-
titio vocis ταῦτα. Etiam Vulcanius interpretationem sic
mutavit de his hæc à me scripta sufficiant: deletis illis
abunde à me jam dictum est. Sed & supra pro διαπράχθαι
Optimus simpliciter ἐπράχθαι.

1 Ἀνίστασθαι τούτοις μάλιστα ὅτι οἰκία ὑπολ.] Pedibus
trahi oratio videtur ista; adeo quum post verbum ἀνί-
στασθαι esset finita rotundissimis numeris & absoluta,
tarde & lente subjunguntur reliqua. Præterea voculam
ἔτι Arrianus interdum infinitivo apponit, participio
nunquam. Itaque agnosce curiosas edentium manus:
ab iis enim hæc insignia prodierunt, quum in MSS.
omnibus peremendate legatur ἀνίστασθαι, τούτοις μάλ-
λῳ τι οἰκία &c. Nemo, qui Arrianum legit, ignorare
potest, quam gratum sit illi istud μάλιστα τι.

Y 2

15 τὴν ἀφήγησιν. Παρ' Α'λέξανδρον δὲ ἦκε καὶ αὐτὸς Σκυθῶν ὁ ἐκ τῆς Εὐρώπης πρεσβεία, ζῶν τοῖς πρεσβεῖσιν, ὡς αὐτὸς ἐς Σκύθας ἔστειλεν. Οὐ μὲν δὴ τότε βασιλεὺς τῆς Σκυθῶν, ὅτε ἔτοι ὑπ' Α'λέξανδρον ἐπέμποντο, τετελευτηκὼς ἐτύγγανεν· ἀδελφὸς δὲ ἐκείνου ἐβασίλευεν. Ἡ δὲ ὁ υἱὸς τῆς πρεσβείας, ἐθέλειν ποιεῖν πᾶν τὸ ἐξ Α'λέξανδρου ἐπαγγελόμενον Σκύθας· καὶ δῶρα ἔφερον Α'λέξανδρῳ ὡς βασιλείῳ τῆς Σκυθῶν, ὅσα μέγιστα νομίζετο ἐν Σκύθαις· καὶ τὴν θυγατέρα ὅπ' ἐθέλει Α'λέξανδρῳ δῆναι γυναῖκα, βεβαίωτήν· ἡγεῖα τῶν πρὸς Α'λέξανδρον φιλίας τε καὶ συμμαχίας. Εἰ δὲ ἀπαξιοῖ τὴν Σκυθῶν βασιλίαν, γῆν τε Α'λέξανδρου, ἀλλὰ τῆς γε σατραπείας τῆς Σκυθικῆς χώρας, καὶ ὅσοι ἄλλοι διωκόμενοι ἦν γυνὴ ἡ Σκυθίδα, ἵκτων ἰατρὰς παῖδας ἐθέλειν δῆναι τοῖς πιστοτάτοις τῶν ἀμφ' Α'λέξανδρον· ἥξει δὲ καὶ αὐτὸς ἔφασκεν, εἰ κελθοῖτο, ὡς παρ' αὐτῷ Α'λέξανδρον ἀκύντας ὅσα ἐπαγγέλλοι. Α'φίκετο δὲ ἐν ἱστῶ παρ' Α'λέξανδρον καὶ Φαρασμανῆς ὁ Χωρασμίων βασιλεὺς, ζῶν ἰπποβοῖσι χιλίοις καὶ πενταχοσίοις. Ἐφασκε δὲ ὁ Φαρασμανῆς, ὁμοῦ οἰκεῖν ἰατρὰς Κόλχων γένεα καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς Α'μαζόνων· καὶ εἰ ἐθέλει Α'λέξανδρος, ὅπ' Κόλχες τε καὶ Α'μαζόνες ἐλάσας, χατατρέψασθαι τὴν ἐπὶ τὸν πόντον τὴν Εὐξείνου ταύτην καθήκοντα γένεα, ὁδῶν τε ἡγεμῶν ἔσθαι ἐπιγγέλλετο, καὶ ταῖς ὁπτιήδεια ἡ γυνὴ ὡς σκεθῆσεν. Τοῖς τε ἐν ὡς τῆς Σκυθῶν ἦκονσι φίλα ὄντα ἀποκρίνεται Α'λέξανδρος, καὶ ἐς τὸ τότε χερὸν ἐξυμνεῖ, γὰρ μὲν δὲ ἐδὲν δεῖσθαι Σκυθικῶν· καὶ Φαρασμανίαν ἐπαυέσας τε, καὶ φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν ἐκινεῖν, αὐτῷ μὲν τότε οὐκ ἔφη ἐν χερσὶ εἶναι ἐλαύνειν ὅπ' τὸν πόντον. Ἀγαστὰ δὲ ἰατρὰ Πέρση, ὅτ' αὐτὴν βακτρίων ἐξ Α'λέξανδρου ἐπέτίτακτο, καὶ ὅσοι ἄλλοι πρὸς αὐτὸν τῷ σατραπείᾳ, ἐξυμνεῖ Φαρασμανίαν.

2 Πρέσβειν δὲ αὐτὸς ἐς Σκυθ. MSS. tres & Basileensis editio οἱ αὐτὸς, ex natura Græcismi, ubi notus varius relatiui respectus, & quidem ut relatiuum malit respicere casum vocis præcedentis, quam sequentis periodi rationem habere. Sane violentius exemplum occurret VII, 9.

3 ὡς παρ' Α'λέξανδρον ἀκύντας MSS. aut ἀκύντας, aut ἐπαυέσας, quod est in Optimo. Nec respues, si videris notata ad III, 9.

4 Φαρασμανῆς ὁ Χωρασμίων Pharamanes Chorasmiorum. Utrumque nomen lividum. Nam non modo codex Optimus, sed & alii duo habent Φαρασμανῆς, & in eo semper sibi constant, itidemque observavit in V.C. Vulcanius. Quod ut admittamus, persuadet auctoritas Taciti sic idem appellantis nomen. Vide Freinsheimium ad Curtium VIII, 3, 16. Etiam Arriano idem nomen VI, 27 Φαρσμανῆς dicitur, quum VII, 6 corrumptur in Φαρασμανῆς. Nam μόνος est terminatio interioris Asiæ, ut Ariamenes, Spitamenes, non finitimæ Scythiæ, ubi notus Pharamanes. Tum si Latinis Chorasmiani dicerentur, Græcis forent Χωρασμανοί, ut pene omnia Asiatica gentilia. Sed repudiant hoc

hac narratione viderentur. Post hæc legati 15 denuo ad Alexandrum à Scythiæ Europam incolentibus venerunt, una cum legatis, quos ipse ad Scythas miserat. Rex enim Scytharum, qui tum temporis regnabat quum hi ab Alexandro mitterentur, mortem obierat, ejusque frater regnum tenebat. Summa legationis erat, Scythas quicquid Alexander imperaret facere velle. dona etiam à Scytharum rege adferebant, quæ apud Scythas censentur amplissima. ad hæc se filiam suam Alexandro uxorem, ad amicitiam societatemque confirmandam, dare velle. At si Scytharum reginam uxorem ducere dedignaretur, principum Scythicæ regionis & eorum, qui apud sese in dignitate constituti essent, filias iis, quos Alexander maxime caros ac fidos haberet, matrimonio copulaturum: se quoque, si juberetur, venturum, ut ab ipso Alexandro coram imperata acciperet. Eodem fere tempore etiam Pharasmanes Chorasmiorum rex ad Alexandrum venerat cum equitibus MD. qui se finitimum Colchorum genti & mulieribus Amazonibus esse dicebat: & si Alexander in Colchos & Amazonas profectus gentes Euxino Ponto illic vicinas subigere in animo haberet, se & ducem itineris fore, omniaque exercitui necessaria suppeditaturum pollicebatur. Alexander primum Scythicis legatis benigne respondet, oratione temporis illi maxime accommodatâ usus; se vero Scythicis nuptiis non egere. Deinde Pharamane collaudato, ipsoque in amicitiam ac societatem recepto, sibi quidem tum commodum non esse dixit in Pontum proficisci. Artabazo autem Persæ, cui Bactrianorum regionem reliquisque, quibus vicinos satrapatus Alexander commiserat, Pharamane

concorditer MSS. omnes (etsi taceat Vulcanius) in quibus est, vel Χωρασμίον, quod est in Optimo & duobus aliis, vel Χωρασμίον, quod in uno est, & inde mutationis processus ad hunc errorem, quem abegi, auxilio Optimi judicans utendum. Quis vero præstet verba Strabonis, ex cujus libro XI excerptum servatur ita conceptum? Μακρυὴ καὶ Ἀρριανὸς τὸ τοῦ, λίγων ὅτι τῷ βασιλεὶ Α'λέξανδρῳ Φαρασμανῆς ἰδοῦσατο Α'μαζόνιας φ. tanquam prorsus ex hoc loco id testaretur Strabo, quum melius convenirent illis, quæ memorantur libr. VII cap. 13, et hæc agant de Atropate, non Pharamane.

5 Εἰ θέλει] Opt. ac duo alii εἰ θέλει, nec aliter Augustanus, nisi quod ἰδοῦσα. Statim cur non editur παρασμανῆς? Certe in id convenit sententia simul & MSSi & editio Basileensis.

6 Εἰ τὸν τότε κατὸν ἐξυμνεῖ] MS. Optimus ἐξυμνεῖ, γὰρ μὲν δὲν διδῶναι, abjecta adversativa.

7 ὅτ' αὐτὴν βακτρίων ἐπέτίτακτο] Immo ἐκινεῖν, ut est in Opt.

8 Καὶ ὅσοι ἄλλοι πρὸς αὐτὸν τῷ σατραπείᾳ] Intelligit hæc interpretes de Artabazo, veritatis ἐν Βακτριανῶν regionum

ματὴν ἀποπέμψας ἐς τὰ ἦθη αὐτῶν· αὐτὰρ δὲ τὰ
Ἰνδῶν ἐφ' ἣν τότε μέλει, καὶ ἴστας καταπρε-
ψάμενος¹⁰, πᾶσαν δὲ ἐχειρῶν Ἀσίαν ἐχομέ-
νης δὲ τὴν Ἀσίαν, ἐπαίνομαι ἐς ἡμῶν Ἑλλάδα· ἐκείθεν
γὰρ ἐφ' Ἑλλησπόντου τε καὶ τὸν Προποντίδος ζυγὸν τῇ
διωμῆϊ πάσῃ ἡ τε ναυική καὶ τῇ περὶ κῆς ἐλα-
σφ' εἶσω ἔσονται· καὶ ἐς τότε ἤξειν ἀποθέσθαι
Φαρασμάτης, ὅσα ἐν ἡμῶν ὁρμήσιν ἐπὶ ἡλ-
λετο. αὐτὸς δὲ ὅτι τὸ Ὠξὸν τε ποταμὸν καὶ
αὐτὸς, καὶ ἐς ἡμῶν Σογδιανὴν χώραν¹¹ περὶ χα-
ρεῖν ἐγνώκει, ὅτι πολλὰς τὴν Σογδιανῶν ἐς τὰ
ἀρύματα συμπεφθλύναι ἠγγέλλετο, εἰδὲ ἐθέ-
λειν κατακτείνειν τὰ σατράπης, ὅσους αὐτοῖς ἐξ
Ἀλεξάνδρου ἐπέτακτο. Παραφραστοπεδεύον-
τος δὲ αὐτῶν ὅτι ἡ ποταμὸς τῶν Ὠξῶν, ὁ
μακρὰ τὸ σκίονος τὸ αὐτῶν Ἀλεξάνδρου πηγὴ
ὑδατός, καὶ ἄλλῃ ἐλαίᾳ πηγὴ¹² πλησίον αὐτῆς
αἰετῆ· καὶ Πτολεμαῖος τῶν Λάγων τῶν σωματο-
φύλακι ἐπειδὴ ἐσηγγέλη τὸ τέρας, Πτολε-
μαῖος Ἀλεξάνδρου ἐφρασε. Ἀλεξάνδρος
δὲ ἔθουε ὅτι ἡ φάσματι, ὅσα οἱ μαίταις ἐξη-
γῶντο. Ἀρίσταρχος δὲ, πόνων εἶναι σημεῖον
τὴν ἐλαίαν ἡμῶν πηγὴν ἐφασκεν· ἀλλὰ καὶ νίκην
16 ὅτι τοῖς πόνοις σημεῖν. Διαβὰς οὖν ξυμ-
μέρι τὸν στρατὸν ἐς τὴν Σογδιανὴν, Πολυσπέρ-
χοντα δὲ καὶ Ἀττάλον καὶ Γοργίαν καὶ Μελέαγρον
αὐτῶν ἐν Βακτροῖς ὑπολιπόμην, τοῖς
καὶ παρήγειλε τῶν τε χωρῶν ἐν Φυλακῇ ἔχειν,
ὥς μή τι νεωτερίσωσιν οἱ ταύτῃ βαρβαροί, καὶ ἵεν ἐπὶ ἀφειρηκότες¹³ αὐτῶν ἐξαίρειν· αὐτὸς
δὲ

nem adjungens, ad suam gentem dimittit.
Sibi vero res Indicas in animo esse dixit;
Indis enim subactis, universam Asiam in
suâ potestate fore: porro Asiâ debellatâ,
in Græciam reverfurum; illinc enim, per
Hellepontum & Propontidem, cum omni-
bus copiis tam navalibus quam terrestribus,
Pontum Euxinum petiturum, utque in id
tempus Pharasmanes promissâ suâ reserva-
ret jussit. Ipse rursus ad Oxum amnem
contendit: decreverat enim in Sogdianos
proficisci, quod plerisque Sogdianorum in
arces sese recepisse intelligeret, neque sa-
trapæ, quem iis Alexander constituerat, mo-
rem gerere velle. Quumque prope Oxum
flumen castra posuisset, gemini fontes non
procul ab ipsius Alexandri tabernaculo,
alter aquam, alter ipsi vicinus oleum fun-
dens, orti sunt: quod prodigium ubi Pto-
lemæo Lagi filio nuntiatum fuit, is pro-
tinus Alexandro significavit; qui statim ex
vatum præscripto sacrificium fecit. Aristan-
der fontem oleo manantem labores porten-
dere respondit, victoriam tamen ex labore
consecuturam. In Sogdianos itaque cum
parte exercitus progressus, Polysperchonte
verò & Attalo & Gorgia atque Meleagro
ibi apud Bactrianos relictis, ut regionem
illam præsidio tenerent, ne barbari ejus loci
novi aliquid molirentur, utque eos qui
rebellarent adhuc, expugnarent; ipse co-
piis
piis
16

regionem, aliosque vicinos satrapatus commiserat, Pha-
smanem adjungens, & Freinshemius ad Curtium VI, 1, 3,
17 hinc adfirmat in Bactrianæ satrapis & Drangas fuisse,
quos capularis ille senex interitum filio commiserit,
dum aliter ea de re constitueret Alexander. Ac tantum
abest, ut ista hoc loco ubi debebat consulere Arriano,
refutet novissimus editor, ut etiam Græca verba rursus
alleget, neque ex Græcis, quæ sunt manifestissima,
convellat sententiam Freinshemii, sed aliunde quædam
accescat, ut pro Dram in Curtio substituat Drangarum
pag. 280. Omnia vero stolidis scatentia nugis. Dicit au-
ctor Pharasmanem ab Alexandro commendatum Artaba-
zo, quem Bactris præfecerat, & reliquis ei vicinis
satrapis, & sic remissum esse ad sua. Ad hunc modum
emendari debet versio, & sic intellexit Facius adducto
in colloquio, (quod potuit melius intelligere) cum Ar-
tabazo Persa, cui Bactrianas res commiserat, & cum
cæteris, qui erant Artabazo finitimi.

9 Ἀπορίμην ἐς τὰ ἦθη αὐτῶν] Proculdubio ἦθη, ut cap.
27 ἰππῶν ἐς τὰ σφίγνα ἦθη ἰππαστῆται. Et cap. 30 οἱ
ἰππῶν διασπιδινοῦνται ἐς τὰ σφίγνα ἦθη. V, 20. Ταξίλην ἀ-
πορίμην ἐς τὰ ἦθη τὰ αὐτῶν. Hæc prisca mea conjectura.
Nunc adsevero in omnibus MSS. etiam Optimo à me
id repertum esse, sic ut in quibusdam præter id quod
posuimus, etiam esset ἐς ἦθη τὰ αὐτῶν, in alijs ἐς τὰ ἦθη
τὰ αὐτῶν. Etiam editio Basileensis exhibet hoc loco,
quod revocamus. Et cur aut qui expulerunt?

10 Καὶ τῶν καταπρεψάμενος] Hoc Vulcanii est. In
MSS. libris mirum unde illa varietas inoleverit. Nam
præter quod Basileensis habuerit πῖνυς, inveni nunc τῶ-
νυς δὲ, nunc σπῖνυς δὲ, nunc πῖνυς δὲ. Sed in Optimo
plane est τῶνυς δὲ, prout ex V.C. postea notavit quoque
Vulcanius. Sed & paulo post pro ἰππαστῆται ἐς τὴν Ἑλλάδα,

quidam antiqui ἰππαστῆται αἰαντῆς ἐς τὴν, quidam ἰππαστῆ-
λαος. Per quæ facile quis inducatur in suspensionem scri-
psisse Arrianum ἰππαστῆται δὲ Ἀλάνυς ἐς τὴν Ἑλλ. quod mag-
no, opinor, voluisset Freinshemius cognitum habuisse
vel in indice Curtiano, vel in notis ad VI, 4, 19. Sed plane
nunc non cogitavit de Scythiis, nedum de Alanis,
ut per eos rediret in Græciam, & plane ipse alia consilia
proferet, ut unice verum censeam existare in Optimo
ἰππαστῆται δὲ ἐς τὴν Ἑλλ. quod ab alijs circumluditur, &
cujus integritati nil potest opponi. Mox etiam MSS.
ἰππῶν δὲ ἐφ'.

11 Ἐς τὴν Σογδιανὴν χώραν] Postrema vox abest ab
Optimo & omnibus alijs, quos adhibui, scriptis, & su-
pra quoque ad hæc verba allusimus. Sane quum in
principio capitis sexti decimi omiserit auctor appositio-
nem istius substantivi, potuit idem nunc fecisse. Vul-
canius etiam ex V.C. annotavit προχωρῶν, quod sequor,
non προχωρῶν. Tum quoque mox idem Optimus liber
στρατιώδους, non παραστρατιώδους. quam veram & pris-
cam Arriani manum esse præstamus ex Eustathio ad
Dionysii periegesin pag. 99. ἴσῃσι δὲ ὅτι σὺν αὐτῷ πρὸς
τὸ Ὠξόν, ὅς ἡ ἱστορία φησι (haud dubie hæc Arriani)
στρατιώδους Ἀλεξάνδρου.

12 Καὶ ἄλλῃ ἐλαίᾳ πηγῇ] Sic repeti ultimam vocem
in Optimo codice & omnibus alijs diximus in Disser-
tationibus Epistolicis & satis confirmavimus, ut nunc
suo loco reposuerim, quod inscite negligi placuit Basi-
lez.

13 Τῶν ἵτι ἀφειρηκότες] MS. Opt. τῶν ἵτι ἀφειρ. De-
inde lacunam in divisione copiarum Alexandri compla-
navi prorsus notabilem, & exemplo suo docentem,
quam farce blandiri sibi possint ingenia, dum extrin-
secus inducto levi ad speciem somento gravissimam quo-
que

δὲ ἐς πέντε μέρη διελὼν ἡ ἄμα οἱ σραῖαν, ἡ
 ἡ Φαισίωνα ἀρχὴν ἔταξε, τῷ δὲ Πτολε-
 μαῖον τὸ Λάγην τὸ σωματοφύλακα· τοῖς πρί-
 τοις δὲ Περδίκκην ἐπέταξε· ἡ δὲ τεταρτῆς
 ἡ Φαισίωνα Κοῖνον καὶ Ἀρτάβαζον ἡγῶντο αὐτῶν·
 ἡ δὲ πέμπτῃ μῶραν ἀναλαβὼν αὐτὸς, ἐπὶ
 ἡ χώραν ὡς ὅτι Μαράκανδα. Καὶ οἱ ἄλλοι,
 ὡς ἐχέουσιν περὶ τῆς χώρας, ἐπῆσαν, ἡς μὲν ἡ
 τῷ ἐς τὰ ἐρύματ' αὐτοῦ πεφθότων βία ἐξαι-
 ρουῦτες, ἡς δὲ ἡ ὁμολογία περὶ τῆς χώρας
 σφίσι ἀναλαμβάνοντες. Ὡς δὲ ἡ ἡμῶν αὐ-
 τῶν ἡ δυνάμεις, ἐπελθὼσα τῷ Σογδιανῶν
 ἡ χώρας τὴν πολλὴν, ἐς Μαράκανδα ἀφίκετο,
 ἡ Φαισίωνα μὲν ἐκπέμπει τὸν Σογδιανῶν
 πόλεις συνοικίζεῖν· Κοῖνον δὲ καὶ Ἀρτάβαζον
 ὡς ἐς Σκύθας, ὅτι ἐς Σκύθας καταπεφθότων
 Σπιταμένης αὐτῶν ἐξηγήετο¹⁴. Αὐτὸς δὲ
 ζῶν ἡ λοιπὴ σραῖα ὅτιον τὸ Σογδιανῶν, ὅσα
 ἐπὶ τῆς ἀφεικτικῶν κατεῖχετο, ταῦτα ἡ
 χαλεπῶς ἐξήρθε. Ἐν ἡτοις δὲ Ἀλεξάνδρου ὄν-
 τος, Σπιταμένης τε καὶ τὸν αὐτῶν τὸ Σογδια-
 νῶν ἡνιες φυγαδῶν, ἐς τὴν Σκυθῶν τὴν Μασσαγε-
 τῶν καλεσμένων τὴν χώραν¹⁵ ἡ συμπεφθότων,
 ἡνωσάντων τὴν Μασσαγετῶν ἡπώας ἐξακο-
 σίους, ἀφίκοντο τῆς ἡ φρεσὶν τῆς Βακ-
 τριανῆς καὶ ἡ τῆς φρεσὶς ἡδὲν πολέμιον
 περὶ τῆς ἡπώας ἐπιπεσόντες, καὶ τοῖς ζῶν ἡ τῶν
 τὴν φυλακὴν ἔχουσιν, ἡς μὲν σραῖας διέ-
 φθειραν¹⁶, τὴν φρεσὶν δὲ ἐλόντες εἰς φυλα-
 κὴν εἶχον· θάρρησαντες δὲ ὅτι ἡ φρεσὶς τῆς
 κατὰ τὴν ἡπώας, ὀλίγαις ἡμέραις ὑπερὶ Ζαριάσποιν
 ἀπεγνώσαν· λείαν δὲ πολλὴν¹⁷ ἡ βαλλόμενοι,
 ἡ λαῶν. ἡσαν δὲ οἱ τοῖς Ζαριάσποιν, νόσφ

piis suis in quinque partes divisus, uni qui-
 dem parti Hephæstionem præesse iussit, al-
 teri Ptolemæum Lagi filium custodem cor-
 poris; tertiis Perdiccam imposuit; quarto
 autem istorum agmini Cœnum & Artaba-
 zum præfecit. Ipse quintâ parte secum sum-
 tâ, regionem ingreditur Maracanda versus.
 reliqui, ut quisque potuit, ingressi, alios
 qui in arces confugerant vi expugnârunt,
 alios deditionem voluntarie facientes rece-
 perunt. Postquam vero universæ copię,
 majore Sogdianæ regionis parte peragra-
 tâ, ad Maracanda convenerunt, Hephæ-
 stionem emittit, qui in Sogdianorum urbes
 colonias deducat: Cœnum autem & Arta-
 bazum in Scythas, quod nuntiatum fuerat
 Spitamenem ad eos confugisse. Ipse reliquo
 exercitu Sogdianorum ditionem ingressus,
 cætera oppida, quæ ab iis qui defecerant
 occupabantur, parvo negotio expugnat.
 Dum hæc aguntur ab Alexandro, Spitame-
 nes cum Sogdianorum profugorum manu
 qui in Scytharum regionem profugerant,
 collectis Massægetis equitibus sexcentis,
 ad arcem quandam Bactrianæ profectus,
 & præfectum præsidii nihil hostile expe-
 ctantem adortus, militibus qui in præsidio
 erant interfectis, præfectum in custodiâ te-
 nuit. Ipsi captâ hac arce, animis elati,
 paucis post diebus Zariaspis appropinquan-
 tes urbem oppugnare non statuerunt, mul-
 tamque prædam inde abegerunt. Erant in
 eâ urbe equites nonnulli ex amicis, infirmi-
 tatis

que jacturam obliterantes, summam rei literariz hiatibus
 & rapinis debilitatam sine fine produnt ac corrumpunt.

14 Σπιταμένης τε αὐτῶν ἐξηγήετο. Nihil huc affert
 copulativa, & delenda ocus auctore MS. Optimo.

15 Εἰς τὴν Σκυθῶν καλεσμένην τὴν χώραν. Nequaquam
 assequi potui, quid Vulcanius cogitaverit de isto parti-
 cipio καλεσμένην, aut quam vim huc afferri ab eo cen-
 suerit; sed nec ipse comprehendere, quid huc faceret vox
 illa, quum toties jam antea Scytharum meminerit, ne-
 que illic id participium apposuerit: immo plane otiosa
 mihi visa fuit, nisi sic oratio transponeretur, εἰς τὴν Σκυ-
 θῶν τὴν Μασσαγετῶν καλεσμένην τὴν χώραν συμπεφθότων,
 ἡνωσάντων ἡπώας, &c. sive sic constituta sermonis se-
 rie, seu ante ἡπώας interposita voce αὐτῶν. Sogdiana
 enim & Massægetarum regio confines erant, & in ipso
 earum sine politæ erant Gabæ, ut paulo post narrat
 auctor. Et certe ad hanc narrationem, sive ex Ptole-
 mæo sive ex alio petiverit Arrianus, respiciebat Strabo
 lib. xi pag. 513. Τῶν δὲ Μασσαγετῶν καὶ τῶν Σακῶν ἡπώας
 καὶ οἱ Ἀττάροι καὶ οἱ Σαρασμοὶ εἰσιν; εἰς δὲ ἀπὸ τῶν Βακτριανῶν
 καὶ τῶν Σογδιανῶν ἡπώας Σπιταμένης, εἰς δὲ ἀπὸ τῶν ἀποδραστῶν
 Περσῶν τὸ Ἀλξάνδρου. Itaque aut istud placere debebat,
 aut poterat suppleri Σκυθῶν Σακῶν καλεσμένων. Sic ego
 olim; nec ex MSSis quos primos tres evolvi, quales
 sunt infiniti & parum laudabiles, multum lucrī huc
 afferre potui, quippe habentibus vulgarum ordi-
 nem. Sed Optimus ille per singula verba sic pergebat
 immensa mea cum voluptate: εἰς τὴν Σκυθῶν τὴν Μασσαγε-
 τῶν καλεσμένην τὴν χώραν συμπεφθότων, ἡνωσάντων

Μασσαγετῶν ἡπώας, ut superiorum aliqua hinc egregie
 quidem confirmarentur, sed tamen ut in conjecturis &
 refectionibus inde repetitis multa non bene firma. Ita-
 que gratulans Arriano verusam integritatem libens re-
 stitui: Supra quoque pro οἱ τῶν Optimus idem codex
 οἱ τῶν.

16 Διέφθειραν. Optimus pergit præsentī tempore ut
 διαφθείρουσι.

17 Τῇ μὲν πόλει προσβαλὼν ἀπὸ τῆς πόλεως, λείαν δὲ πολ-
 λὴν &c. Sic & fere ad verbum interpretes, qui tamen
 quam velut solutis nervis trahitur, urbem oppugnare sta-
 tuerunt, multamque prædam inde abegerunt? Quin tu
 dic igitur, quid oppugnatione illa factum sit? Unde
 abegerunt prædam? ex urbe? illam tantum statuerunt
 oppugnare. Ex agro? inde non abegerunt: nam ibi
 manserunt urbem oppugnare statuentes. Sic nulla ra-
 tione subsistit orationis sensus, nisi corrigas ἀπὸ τῆς πόλεως
 ab urbe quidem oppugnanda abstinerunt; multa au-
 tem præda congesta abierunt. Ita plane noster libro 1
 cap. 5 τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τῆς πόλεως, Φιλῶν δὲ εἰς ἡπώας
 σμῶν ἡπώας. Et cap. 14 ταύτας μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως. θάρ-
 ρας δὲ τὴν ἀποδραστῶν &c. Sed & Polybius 1 cap. 29 τὴν
 μὲν παραφυλάττειν ἀπὸ τῆς πόλεως, συνήρουν δὲ τὰς ἀπὸ τῆς πόλεως.
 Hæc quoque nos olim, & sunt perpetua antitheta, ex
 rerum usu necessaria. Nunc ab Optimo MS. conjectu-
 ram hanc affirmari testor. An idem animadvertit Fa-
 cius, qui interpretatur, quia urbem aggredi non aude-
 bant? Certe ita MSSi plurimi corrupti fuerunt 1, 29.
 τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ
 Σακῶν

ὑπολελειμμένοι, τῇ ἰππέῳ ἐταίρων ἔπαλ-
λοι, καὶ ξυνὸν τοῖς Πείθων τε ὁ Σωσιπλῆς,
ὅππῃ τῇ βασιλικῇ θρασύτητας τὸν ἐν Ζακιάσποιν
πελαγίῳ¹⁸, καὶ Ἀριστόνικος ὁ κιθαροδός.
Καὶ ἔτι αἰδομένους τῇ Σκυθῶν τῇ χαλκρομυίᾳ
(ἥδη γὰρ ἐν τῇ νόσῳ ἀναρρώδεις ὄπλα τε ἔ-
φερον, καὶ τῇ ἰππῶν ἐπέβαινον) ξυμπαρόντες
ἦσαν τε μοιδοφόρους ἰππέας ἐς ὀγδοήκοντα, οἳ ὅππῃ
Φυλακῇ τῇ Ζακιάσποιν ὑπολελειμμένοι ἦσαν,
καὶ τῇ παίδων ἡγῶν τῇ βασιλικῶν, ἐκβοηθῶ-
σιν ὅππῃ τῇς Μασσαγέταις· καὶ τῇ μὲν πρώτῃ
πρὸς βορρῇ, ἔδει ὑποτοπήσασιν τοῖς Σκύ-
θαις ὅππῃ περὶ οὐρανὸν, ἡμῶν τε λείαν ξυμπαροῦν ἀ-
φείλοντο αὐτῆς, καὶ τῇ ἀγρόντων λείαν οὐκ ὀλί-
γους ἀπέκλειναν. Ἐπανιόντες δὲ αὐτοὶ ἀτάκτως,
ἅτε ἔδειος ἐξηγερμένοι, ἐπεδρῶντες πρὸς
Σπιταμένους καὶ τῇ Σκυθῶν, τῇ μὲν ἐταίρων ὑπο-
βάλλουσιν ἐπὶ, τῇ δὲ μοιδοφόρων ἰππέων ἐξή-
κοντα· καὶ Ἀριστόνικος ὁ κιθαροδός αὐτῶν ὑπο-
βήσας, ἐκ τῇ κιθαροδῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος.
Πείθων τε πρὸς¹⁹, ζῶν λαμβάνει πρὸς τῇ
Σκυθῶν. Καὶ ταῦτα ὡς Κρατερὸς ἐξηγήσθη,
σπευδὲν ὅππῃ ἡς Μασσαγέταις ἤλαυνεν. Οἱ
δὲ ὡς ἐπύθοντο πλησίον ἐπελαύνοντα σφίσι
Κρατερὸν, ἐφύγον ἀνακράτος ὡς ἐς τῇ ἐρήμῳ.
Καὶ Κρατερὸς ἐχόμενος αὐτῶν, αὐτοῖς τε ἐκεί-
νους πρὸς πρῶτον ἐρήμῳ, καὶ ἄλλοις
ἰππέων Μασσαγέτων ὑπὸ τῆς χλῆδος· καὶ
μάλιστα γινέται τῇ τε Μακεδόνων καὶ τῇ Σκυθῶν χαλ-
κρομυίᾳ, καὶ οὐκ ὀλίγοι Μακεδόνες· τῇ δὲ Σκυθῶν
ἀπέθανον μὲν ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἰππεῖς. Οἱ
δὲ ἄλλοι ἐχάλεπτος ἐς τὴν ἐρήμῳ διεσώθη-
σαν, ὅππῃ ἀπορον ἦν πρὸς πρῶτον τοῖς Μακεδόσι
διόκω. Καὶ ἐν ταῖς Ἀλέξανδρος Ἀγρίππας²⁰ οὐκ ὀλίγον τῇ θρασύτητας τῇ Βακτρίαν ἀπαλλάττει δει-
θείναι ὅππῃ γῆρας²⁰. Ἀμύντην δὲ τῇ Νικολάου σκίτρου ἀνὴρ αὐτῷ καθίστησι. Κοῖνον δὲ ὑπο-
λεί-

tatis causā ibi relictī; & simul cum his Pi-
thon Sosiclis filius, iis qui ex regiā familiā
Zariaspis erant praefectus, & Aristonicus
citharædus. Hi cognitā incurfione Scytharum
(jam enim convalescerant, armaque fere-
re & equos conscendere poterant) collectis
mercenariis equitibus circiter LXXX, qui
praesidio Zariaspis relictī fuerant, & regio-
rum puërorum nonnullis, in Massagetas fe-
runtur. ac primum quidem, impetu in
Scythas nihil tale opinantes factō, omnem
praedam illis abripiunt, & eorum qui praedam
abigebant non paucos interficiunt. Qui
quum incompósito agmine, solutisque or-
dinibus, utpote nemine ipsos ducente, ro-
dirent, Spitamenes & Scythæ ex insidiis
eos adorti, ex amicis quidem septem, ex
mercenariis equitibus LX interimunt. Ari-
stonicus citharædus, qui in eā pugnā se
non ut citharædum sed strenuum militem
gesserat, interfectus est. Pithon saucius vi-
vus in hostium potestatem venit. Hæc ut¹⁷
Cratero nuntiata sunt, confestim in Massa-
getas contendit. qui ut illum adventare ac-
ceperunt, effusā fugā deserta petierunt.
Craterus acriter eos infecutus, illos pariter
aliosque Massagetarum equites circiter mille
non procul à solitudine consequitur. ac re-
ibi inter Macedones & Scythas certamen
fit: victoria penes Macedones fuit. Ex
Scythis quidem CL. equites cæsi. reliqui
facile per solitudinem evaserunt, Macedo-
nibus facultate persequendi ademptā. Inter
hæc Alexander, Artabazo à satrapatu Ba-
ctrianorum propter senectutem absoluto,
Amyntam Nicolai filium in ejus locum suf-
fecit.

Σαλαγγασὶ ἐγγίλει, ubi & Basileensis editio ex illis de-
dit ἐγγίλει.

17 Ταῖς ἐν Ζακιάσποιν πελαγίαις] Verissime corrigit
Freinshemius ad Curtium VIII, 1, 5 τῆς, & sic plane
habet Optimus codex, & omnino id referri debet ad
proximum θρασύτητας. A Vulcanio dici Pithonem fuisse
in his, qui in valetudinis causā ibi relictī erant, quo-
modo hunc reum agit Freinshemius, non video. Plane
quidem is non dicit in his, quod plenum posset esse,
si pendeat ab equitibus solis, non quales erant affecti ab
valetudine, sed cum his, ut more praefecti gereres cu-
ram θρασύτητας βασιλικῆς, prout ea dicitur etiam auctori
lib. II cap. 12 & alibi, ut non fuerit solus.

18 Πείθων τε πρὸς] Rectius Πείθων δὲ, ut cum edi-
tione Basileensi habent MSSi. Est enim longe diversus
casus.

19 Ἀπαλλάττει, δίδω δὲ γῆρας] Cujuscunque potius
viderentur esse hæc tria posteriora verba, & vel lectoris
vel scribæ alicujus scholion, qui quum legeret Artaba-
zum per omnia Alexandro carum ab eo moveri satra-
patu, adjecit honoris Artabazi causā scilicet propter se-
necutem; si modo hæc ita constaret debere legi ut ve-
ram Arriani manum. Nam is particulam δίδω in deri-
su & ironiæ cujusdam ludibrio aut opinionis alicujus

fallitate ostendenda adhibet, ut mox cap. 18 ὡς ἐς ἀν-
άσταν δίδω τὸ χάριον ἐκείνῳ ὑπεκρίματα. VII, 14 Περὶ τῆς τι-
μοσύνης δίδω τῇ ἑλληνιστικῇ. c. 8 ὡς χαρίματα δίδω
τοῖς Μακεδόσι. Et s. 23 ὡς θάροισι δίδω ἐς τιμὴν θεῶ ἀφύγ-
μνοι. Jam vero & MSSi aperiant temerarias quorum-
dam nugæ; erasque in uno δὲ δίδω δὲ, in aliis duo-
bus itemque Optimo & V. C. apud Vulcanium διδίδωτα,
quod crediderim certissime Arriani esse. Hæc est, propter
senectutem id desiderante. Διδίδω & διδωσι propria sunt
libellis supplicantium regi aut principi. In principio
libri v. πρὸς τῇς διδωσις Ἀλέξανδρον. Hæc quum ab
ipsa ratione & solenni loquendi modo satis confirmen-
tur, tum ne dubitari de historia ipsa possit, probat ejus
veritatem auctoritas Curtii VIII, 1 ἀποστὰς ἐταίς
excusatione ab Artabazo, provinciam ejus destināt Clito.
Qui quum hoc tempore interfectus esset, pergit Cur-
tius cap. 2. Quam Clito autem destinaverat provinciam,
Amyntæ dedit. Plane ut Arrianus. Vocabulum δίδω
adscripterat expositionis instar Scaliger ad Tertallian.
inir. adversus Gnosticos. Nam quod sciant multos sim-
plices ac rudes tum infirmos, plerosque vero inventum
si placuerit, Christianos, nunquam magis adeun-
dos sapiunt, quam quum aditus animæ formido laxa-
vit.

λείπει αὐτῷ, τὴν τε αὐτῷ τάξιν καὶ τὴν Μελεά-
χου ἔχοντα, καὶ τὴν ἐταίρων ἰππέων ἐς τετρακο-
σίους, καὶ τὴν ἰπποακοντιστὰς πάντας, καὶ τῶν
Βακτριανῶν καὶ Σογδιανῶν ὅσοι ἄλλοι²¹ μὲν Ἀ-
μύντα ἐτάξθησαν· περὶ τὰς ἄσπας, ἀ-
κόντων Κοῖνους, καὶ ἀσπασμασίων αὐτῷ ἐν τῇ
Σογδιανῇ, καὶ τὴν χώρας ἐκείνης τὴν φυλακὴν, καὶ
εἰ ποῖ ἄρα Σπιταμένην περὶ τοὺς ὁδοὺς καὶ τὴν
χειρὶν ἐκείνην ἐκείνης ἐξυλλαβεῖν. Σπιταμέ-
νης δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, ὡς Φρυγίαν τε πάν-
τα κατελημμένα ἐώρων ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ
σφιν ἄπορα πάντα τὰ τὴν Φυγίαν ἐγένετο, ὡς
ὅτι Κοῖνον τε καὶ τὴν ξυμμάχων στρατὸν ἐτραπο-
νο, ὡς ταύτη μάλιστα πᾶσι ἀξιόμαχοι ἐσόμενοι.
Ἀφικόμενοι δὲ ἐς Γάβας²², χωρίον τὸ Σογ-
διανῆς ὄχρον, ἐν μεθελίῳ τὸ Σογδιανῶν γῆς
καὶ τὸ Μασσαγετῶν Σκυθῶν ὁμοκείμενον, ἀναπεί-
θουσιν ἐν χαλεπῶς τὴν Σκυθῶν ἰππέας ἐς τριχι-
λίους συνεμβάλλειν σφίσιν ἐς τὴν Σογδιανήν.
Οἱ δὲ Σκύθαι ὅτι σπορά τε πολλὴ ἔχον, καὶ
ἅμα ὅτι ἔτε πόλεις εἰσὶν αὐτοῖς, ἔτε ἐδραῖοι
οἰκίσθαι, ὡς δειμαίνοντες ἐν τῇ τῶν Φιλτάτων,
ἐν χαλεποῖ ἀναπεισθῆναι εἰσὶν ἐς ἄλλον καὶ ἄλλον
πόλεμον. Ὡς δὲ Κοῖνός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἔ-
μαθον περὶ τῆς ἰππικῆς ἐκ τῆς Σπιταμένης²³ ἰππέας,
ἀπῆλθον καὶ αὐτοὶ μὲν τὴν στρατὸν καὶ γέννησιν αὐτῶν
μάχη κατελεγε, καὶ νικῶσιν οἱ Μακεδόνες, ὥστε
τῶν μὲν βαρβάρων ἰππέων ὡς τὴν ὁδοὺς ἀκον-
τιστὰς πεσεῖν ἐν τῇ μάχῃ, τῶν δὲ ἐκ τῆς Κοῖνῆς ἰπ-
πέας μὲν ἐς εἴκοσι καὶ πέντε, περὶ δὲ δώδεκα.
Οἱ τε Σογδιανοί, οἱ ἐπὶ τὸν πολιορκούμενον ἐκ τῆς
Σπιταμένης, καὶ τῶν Βακτριανῶν πολλοὶ σπορά-
πυσσεν ἐν τῇ Φυγίᾳ Σπιταμένην καὶ ἀφικόμενοι
πρὸς Κοῖνον, παρέδωκαν σφᾶς αὐτῶν Κοῖνον.
Οἱ τε Μασσαγῆς οἱ Σκύθαι κακῶς πεσόντες,
τὰ μὲν σκιδνοφόρα τῶν συμπαράσταται-
ων σφίσιν Βακτριανῶν τε καὶ Σογδιανῶν διήρπασαν·
αὐτοὶ δὲ ἐκ τῆς Σπιταμένης ἐς τὴν ἔρημον ἐφύθον.
Ὡς δὲ ἐξηγγέλλετο²⁴ αὐτοῖς Ἀλέξανδρος ἐν
ὁσμῇ ὡς ἐπὶ τὴν ἔρημον ἐλαύνειν, σπορά μόνος τὴν κεφαλὴν πρὸς Ἀλέξανδρον
18 πέμπουσιν, ὡς σπορά μόνος σπορῶν αὐτῶν ἰσχυρῶς²⁵. Καὶ ἐν ἰσχυρῶς Κοῖνός τε ἐς
Ναύ-

fecit. Cœnoque ibidem relicto cum suis ac
Meleagri copiis, equitibusque ex amicis
cccc, & omnibus jaculatoribus equestri-
bus, tum Bactrianis Sogdianisque quibus
Amyntas præfuerat, eos omnes Cœno pa-
rere, & in Sogdianis hybernare iussit: par-
tim ut præsidio regioni essent, partim ut
Spitamenem, si is forte per hyemem ea lo-
ca peragraret, ex insidiis caperent. Spita-
menes vero cum suis, ubi agnovit omnia
passim loca præsidii Macedonum teneri,
fugamque sibi perdifficilem fore, in Cœ-
num ejusque copias se convertit, quod fa-
cilior ea parte conflictus futurus videretur.
quumque Gabas pervenissent, munitum
Sogdianorum oppidum, medium inter Mas-
sagetæ Scythas & Sogdianos situm, Scy-
tharum equitibus circiter 111 m facile ut se
ipsis conjungant atque in Sogdianos una ir-
rumpant, persuadent. Hi Scythæ quum
inopes admodum sint, quippe qui neque
urbes habeant, neque certas sedes figant,
neque metu perdendi res maxime charas oc-
cupentur, non difficulter ad alia atque alia
bella inducuntur. Cœnus cognito Spita-
menis adventu, obviam cum exercitu profe-
ctus, acre cum barbaris prælium commit-
tit. Macedones superiores evadunt. Ex bar-
baris dccc amplius equites cæsi, à Cœni
partibus equites xxv, pedites xii. Sogdiani
qui cum Spitamene pugnae superfuerant,
& Bactrianorum plerique Spitamene in fu-
ga deserto, ad Cœnum venerunt, seque in
illius fidem dederunt. Massagetæ vero
Scythæ re male gesta, Bactrianorum &
Sogdianorum sociorum impedimentis dire-
ptis, cum Spitamene in solitudinem con-
fugerunt. Cæterum postquam intellexerunt
Alexandrum animo penetrandi deserta ad-
ventare, interfecto Spitamene caput ejus
ad Alexandrum mittunt, tanquam illum à
se hoc facto averfuri. Inter hæc Cœnus 18
&

21 Καὶ τῶν Βακτριανῶν καὶ Σογδιανῶν ὅσοι ἄλλοι] Ex MSS.
hæc ita rescribenda sunt καὶ τῶν Βακτριανῶν τε καὶ Σογδιανῶν καὶ
ὅσοι ἄλλοι. In quibus illud postremum καὶ exstat in Ba-
sil. editione, & ex V. C. notavit dein Vulcanius, ut
mirer illos, qui excidere passi sunt, & vituperem adeo
vanos interpolatores.

22 Ἐς Γάβας] MS. unus γάβας. ex V. C. Vulcanius
Γάβας. Sed Opt. Βαγας. Est igitur id situm in ripa Oxii,
quippe de quo scribit Strabo xi, 517 μεταξὺ τῆς Ὀξίας πο-
ταμῆς, ὅς ἐστι τὸ σημεῖον τῆς Βακτρίας καὶ τῆς Σογδίας.

23 Τὴν ἐκ τῆς Σπιταμένης] Mira licentia in alieno opere,
quum in uno etiam repererim Σπιταμένην, Vulcanius in
V. C. Σπιταμένην, tum hic, tum infra, & nulla cau-
sa sit, cur non legi debeat, utique Σπιταμένην prout
mox infra, quod etiam legi in Optimo & altero uno.

24 Ὡς δὲ ἐξηγγέλλετο] Opt. ἐξηγγέλλετο, ut sapius ante.

25 Ὡς ἀποτρέφοντες ἀπὸ σφῶν αὐτῶν τὴν τῶν ἡγῶν.]
Non parum discrepant scripti. Optimus & alii cum
editione ipsa Basileensi αὐτῶν, non αὐτῶν, prout nem-
pe mox legerat librarius ille σφᾶς αὐτῶν. Cæterum u-
nus etiam ἀπὸ σφῶν αὐτῶν τὰ τῶν ἡγῶν. Vide, an
forsan fuerit ἀπὸ σφῶν αὐτῶν τὰ τῶν ἡγῶν, hoc passio δὲ
se ipsis facta illius averfuri, tanquam Spitameni omnia
sint imputanda, non ipsis. Non tamen penitus dam-
no vulgatum, pro quo alias dicit τὴν τῶν ἡγῶν χάριν
ἐκ τῆς Σογδίας. Atque ita factum est, ut Geographia Græ-
ca in hoc tractu ultra Sogdianos & Nomadas sese non
extenderit, quoniam ulteriores Scythas nulla expeditio
aperuit, καθὰ περὶ ὧν καὶ τὴν βορραιοτάτην τῶν Νομάδων, ἵφ'
ὡς ἐπεχέριστε μὲν ὁ Ἀλέξανδρος ἄγχι στραταίαι, ὅτι τὸν Βα-
σ-

Ναύταχα παρ' Ἀλέξανδρον ἐπανερχέσθαι, καὶ οἱ
ἀμφὶ Κρασίερν τε καὶ Φραδαφέρνην τῶν Παρ-
θυσίων σαλευέσθαι, καὶ Στασανόρα Ἀρείων²⁶,
πεπραγμένων σφίσι πάντων ὅσα ἐξ Ἀλεξάνδρου
ἐτέτακτο. Ἀλέξανδρος δὲ τῷ Ναύταχα
ἀναπαύων τὴν γραῖαν, ὅτι τῷ ἀκμαῖον ἔχει-
μυρ²⁷, Φραδαφέρνην μὲν ἀποστέλλει εἰς
Μάρδους καὶ Τοπίρους, Φραδατίω ἐπανάξοντα
τὴν σαλευέσθαι, ὅτι πολλὰ κίβδη μετ' αὐτὸν
ἐξ Ἀλεξάνδρου γιγνόμενα, ἐκ ὑπὸ κινε-
λῶν. Στασανόρα δὲ εἰς Δραγγας σαλευ-
έσθαι ἐκπέμπει, εἰς Μήδους δὲ Ἀτροπάτην ἐπὶ
σάτραπείᾳ καὶ τῷτον ὅτι Μήδων²⁸, ὅτι Ἐξο-
δάτης²⁹ ἐβελόχακεν αὐτῷ ἐφάνετο. Στα-
μύλιω δὲ ὅτι Βαβυλῶν³⁰ στέλλει, ὅτι Μα-
ζαῖ³¹ ὁ Βαβυλῶν³² ὑπαρχος³³ τετελευτη-
κέναι αὐτῷ ἐγγγγέλλετο. Σώπολιν δὲ καὶ Ἐ-
πόικλον καὶ Μειοιδαν εἰς Μακεδονίαν ἐκπέμπει,
τὴν γραῖαν τὴν ἐκ Μακεδονίας αὐτῷ ἀνάξοντα.
Ἀμὰ δὲ τῷ ἡγεῖ ὑποφαίνοντι, τῷ τῷ ὡς
ὅτι τῷ τῷ Σογδιανῇ πέτρας, εἰς τὴν πολ-
λὴς μὲν τῷ Σογδιανῶν συμπεφυγέναι αὐτῷ
ἐγγγγέλλετο. καὶ ἡ Ὀξυάρτης δὲ γυνὴ τῷ Βα-
κτρίῳ, καὶ αἱ παῖδες αἱ Ὀξυάρτης εἰς τὴν πέτραν
ταύτην συμπεφυγέναι ἐλέγητο, Ὀξυάρτης
αὐτὰς ὡς εἰς ἀλάστον δῖθεν τὸ χεῖρον ἐκείνο
ὑπεκβεβύμεν. ὅτι καὶ αὐτὸς ἀφεισθήκοι ἀπ' Ἀλε-
ξάνδρου. Ταύτης γὰρ ἐξαίρεθίσης, ἐκείνη ἐδὲν
ὑπολειφθήσεσθαι ἐδόχεν τῷ Σογδιανῶν τοῖς
νεωτερίζειν ἐθέλουσιν. Ὡς δ' ἐπέλασαν τῇ πέ-
τρᾳ, χαλαραμένη πάντῃ ἀπότομον εἰς τὴν
πρωτοβόλῃ, σπία τε συγκεκομμένους τὴν
βαρβάρους ὡς εἰς χεῖρον πολιορκίαν, καὶ χεῖρον
πολλὰ ὅτι πεσοῦσα τῷ τε πρωτοβόλῃ ἀπορω-
τέραν ἐποίεν τοῖς Μακεδόσι, καὶ ἅμα εἰς ἀφθο-
νίαν ὑδατὶ³⁴ τῷ βαρβάρους δῖθεν. Ἀλλὰ καὶ ὡς
πρωτοβόλῃ ἐδόχεν τῷ χεῖρῳ καὶ γὰρ πᾶσι καὶ ὑπερογκον ὑπὸ τῷ βαρβάρους λεγέειν, εἰς φιλοζυ-
μίαν ξυνὸν ὁργὴν ἐμβεβλήκει³⁵ Ἀλέξανδρου. Προκληθέντι³⁶ γὰρ εἰς ξύμβασιν³⁷, καὶ πρωτοβό-
λῃ σφίσι, ὅτι σώοις ὑπαρχῇ ὅτι τὰ σφέτερά ἀπαλλαγῆναι, τῷ τῷ τὸ χεῖρον. οἱ δὲ
συν

& Craterus Nautaca ad Alexandrum rever-
terunt, & Phrataphernes ac Stasanor, ille
Parthorum, hic Arcorum satrapa, omni-
bus iis rebus quas Alexander imperarat
confectis. Alexander quiete exercitui ad
Nautaca datā (vigeat enim tum bruma)
Phrataphernem in Mardos ac Topiros mit-
tit, ut Phradatem satrapam, qui sæpius ar-
cessitus ab Alexandro non parebat, adducat.
Stasanorem in Drangas præsidem mit-
tit, in Medos Atropatem: atque hunc qui-
dem in Medos, quod Exodatem male sibi
velle intellexerat. Stamenem vero Babylo-
nem ire jubet, quod Mazæus Babylonis
præses mortem obiisse nuntiaretur. Sopo-
lim vero & Epocillum ac Mencedam in
Macedoniam mittit, exercitum inde ductu-
ros. Posthæc imminente vere ad petram in
Sogdianis sitam proficiscitur, in quam mul-
tos Sogdianorum confugisse acceperat. at-
que in his Oxyartis Bactriani uxor & fi-
liæ sese recepisse dicebantur. Oxyartes enim
eas in hunc locum ut inexpugnabilem sub-
duci curarat. nam & ipse ab Alexandro de-
fecerat. Porro eā petrā captā, nihil reli-
quum Sogdianis fore videbatur, quod eos
ad defectionem invitaret. Simulac vero ad
petram accessit, comperit præruptum undi-
que ejus aditum esse, & barbaros frumen-
tum in diuturnam obsidionem importasse:
nivium etiam altitudo difficiliorem Macedo-
nibus accessum faciebat, & aquarum co-
piam barbaris suppetebat. Alexander nihi-
lominus oppugnandam esse petram statuit.
Arrogans etiam ac superbum barbarorum
responsum, ad gloriam simul atque iram
Alexandrum excitavit. Quum enim eos ad
colloquium evocasset, ac si se dederent,
facultatem libere in domos suas redeundi
eis

σοι παύειν, καὶ τὴν Σπιταμίνην Σαγδιανῇ ἀπὸ τοῦ χεῖρος τῷ Βή-
σῃ, τῷ τῷ Σπιταμίνῃ ὑπὸ τῷ βαρβάρους διαφωρῶντος, ἰ-
πύσας τὴν ἐπιχειρήσειν, ut scribit Strabo lib. xi. pag.
558.

²⁶ Καὶ Στασανόρα Ἀρείων] Sic plana & simili con-
structione procedunt editi. Verum MSS. plerique,
etiam Optimus Στασανόρ ὁ Ἀρείων. Et non indignam
elegantiam auctoris hanc mutationem judico.

²⁷ Ὅτι τῷ ἀκμαῖον τῷ χειμῶνι] Addit Optimus ἦ.
Mox vero in eodem codice, sed & aliis, ut V.C. Vul-
canii, legitur ταύτης. Phradatem porro unde didicerit
nuperus esse Autophradaten, ostendit Freinshemius
ter id inculcans ad Curtium, in notis vi, 5, 21. tum
in indice & in Autophradates & in Phradates, ex quo
indice etiam habet de Tapuris.

²⁸ καὶ τῷτον ἐπὶ Μήδων] MSS. prorsus omnes τῷτον
τῇ Μήδων: nempe continenter legendum ἐπὶ σατραπείᾳ
καὶ τῷτον τῇ Μήδων, ut notavit & Vulcanius ex V. C. id
quod nesciverunt Basileenses edentes ἐπὶ σατραπείᾳ. καὶ

τῷτον τῇ Μήδων. Unde post orta est pejor mutatio.

²⁹ Ἐξοδάτης] Optimus clare Ὀξοδάτης.

³⁰ Βαβυλῶντος ὑπαρχος] Hoc Vulcanii est, ut ipse fa-
teretur in præfixo indice locorum ab ipso mutatorum post
editionem Basileensem. In Florentinis duobus ac Pe-
rusi. erat Βαβυλῶντος ὑπαρχος, ut ediderunt Basileenses.
In uno Βαβυλωνίων ὑπαρχος. Scilicet genuinum est in
Optimo Βαβυλῶντος ὑπαρχος. Deinde pro Μειοιδαν O-
ptimus cum alio Μειοιδαν, alii duo Μειοιδαν.

³¹ Ἐς Φιλαστρίαν ἐμβεβλήκει] Opt. ἐμβεβλήκει.

³² Προκληθέντι γὰρ εἰς ξύμβασιν] Potest equidem fer-
ri, ut participium censetur neutro genere, quum pro-
nunciatum à præcone aliquid foret ad colloquium inchoan-
dum, & promissum illi, &c. Nihilominus ambabus
ulnis amplector scripturam editionis Basil. quam in tri-
bus quoque MSS. offendi, προκαληθέντι, vel ut MSS.
προκαληθέντι nempe ipsi barbari. Recepta à Vulcanio
scriptura, non satis ex æquo valet exprimere ipsius
versionem.

συνὴ γέλωθι βαρβαρίζοντες, πλευνὲς ἐκέλευον
ζητεῖν γραῖώτας Ἀλέξανδρον, οἱ ἴνες αὐτῶν
ἐξαίρετοι τὸ ὄρεον, ὡς ἴτε ἄλλων ἀνθρώπων
εἰδεμένα ὄρεα σφίσι ἦσαν. Ἐνθα δὲ ἐκίρυσεν
Ἀλέξανδρος, ἰὼ μὲν πρῶτῳ ἀναβάντι, δω-
δεκά τάλαντα εἶναι τὸ γέρας· δευτέρῳ δ' ὅπτι
τῷ τῷ, πὰ δευτέρῳ, καὶ τρίτῳ τὰ ἐφεξῆς, ὡς
τελευτῶν εἶναι ἰὼ τελευτῶν ἀνελθόντι τριακο-
σίους Δαρεικούς τὸ γέρας· καὶ τὸ τὸ κήρυγμα
παρῶντων ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἄλλως ἢς Μακεδόνας
19 ἀρμημένους³³. Ξυνταξάμενοι δὲ ὅσοι πετρο-
βατεῖν ἐν ταῖς πολιορκίαις αὐτῶν μεμελετή-
κεισαν, ἐς τριακοσίους τ' ἀριθμὸν³⁴, καὶ πασά-
λους μικρὰς σιδερεῖς, οἷς αἱ σκευαὶ καταπε-
πήγεσαν αὐτοῖς, ὡς περὶ κινδύνους, ἔχοντα
πηγνύειν αὐτὰς ἐς τὴν ἰσχυρίαν ὅπως πεπηγυῖα
Φακίη, καὶ εἴπευ πὶ τὸ χῶρας ἐρημὸν χιόν³⁵
ὑποφάνοιτο, καὶ ἰσχυρὰς χαλῶδους ἐκ λίνης
ἰσχυρὰς ἐκδύσαντες, τρυκίος περὶ χῶρου κα-
τὰ τὸ ποταμὸν τῶν πετρῶν, καὶ ταύτη ἀφυ-
λακίότατον· καὶ ἰσχυρὰς τὴν πασάλους κατα-
πηγνύοντες, ἢς μὲν εἰς ἰσχυρίαν ὅπως διεφάνετο,
ἢς δὲ καὶ τὸ χιόν³⁵ ἐς τὰ μάλιστα ἢ θρυ-
φθησόμενα, ἀνέλκοι σφᾶς αὐτὰς ἄλλοι ἄλλῃ τ'
πέτρῳ. Καὶ ἰσχυρὰς ἐς ἰσχυρίαν μὲν ἐν τῇ ἀνα-
βάσει διεφάνεσαν, ὡς τε ἐδὲ τὰ σώματα αὐ-
τῶν ἐς ταφὴν διέβη, ἐκπεσόντα ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ
τὸ χιόν³⁵. Οἱ δὲ λοιποὶ ἀναβαίνοντες ὑπὸ τ'
ἰσχυρίαν, καὶ τὸ ἄκρον τὸ ὄρεον καταλαβόντες, σινδόνες
κατέσπον ὡς ὅπτι τὸ γρατοπέδον τὸ Μακεδόνων·
ἔπειτα αὐτοῖς ἐξ Ἀλέξανδρου παρηγγελμένον.
Πέμψας δὲ κήρυκα, ἐμβοῆσαι ἐκέλευσε τοῖς
περὶ φυλάσσειν τὴν βαρβαρίαν, μὴ ἀφελείβειν
ἐπὶ, ἀλλὰ ὡς διδόναι σφᾶς· ἐξουθενῶν δὲ καὶ
ἢς πλευνὲς ἀνθρώπους, καὶ ἐχέοντα ὑπὸ αὐτῶν³⁶
τὸ ὄρεον τὰ ἄκρα· καὶ ἅμα ἐδείκνυντο ἢς ὑπὸ τ'
καρυφῆς γραῖώτας. Οἱ δὲ βάββαροι ἐκπλα-
γνύοντες ἰὼ ὡς ἀλόγῳ τὸ ὄρεον, καὶ πλείονας τε
ὑποποτῆσαντες εἶναι ἢς κατέχοντες τὰ ἄ-
κρα, καὶ ἀκριβῶς ὠπλισμένους, σπεύδουσι σφᾶς
αὐτὰς· ἔπειτα πρὸς τὸ ὄρεον τῶν ὀλίγων ἐκείνων
τε πολλῶν γυναικῶν καὶ παίδων ἐλήφθησαν, καὶ ἡ

eis proposuisset, ipsi barbare irridentes, ut
alatos sibi milites Alexander quæreret, qui
petram caperent, jusserunt, quippe qui ab
aliis hominibus nihil sibi metuerent. Tum
Alexander per præconem edici jubet, pri-
mo omnium qui in petram conscenderet xii
talenta præmii loco se daturum. secundo
deinde, ac tertio sua etiam ordine præmia:
postremo qui in petram evasisset ccc Dari-
cos proponit. quæ quidem præmii spes Ma-
cedones etiam suâ sponte concitatos magis
accendit. Collectis itaque ex omni numero 19
eorum qui conscendendis rupibus in obli-
dionibus assueverant, trecentis, præparatis
exiguâs paxillis ferreis, quibus tabernacula
affixa erant, ita ut in nivem, ubi illa gelu
constricta esset, aut iis locis quæ nivem
non habebant, defigere possent, validos
funes iis alligant, nocturneque ad eam rupis
partem quæ maxime prærupta ardua que
erat, atque ob id præsidio non indigere vi-
debatur, sese conferunt, & paxillis partim
in terram nive vacuum, partim in nivem
ipsam, quæ maxime congelata esset, defi-
xis, ipsi se aliâ atque aliâ viâ in altum ni-
tentes sublevant. Atque ex his quidem,
xxx in ascensu perierunt, adeo ut ne cor-
pora quidem, ut sepeliri possent, inventa
sint, in altam nimirum nivem demersa. re-
liqui cum sub lucem in verticem rupis eva-
sissent, linteorum quassatione Macedonum
exercitui ascensus significationem dederunt.
ita enim illis ab Alexandro imperatum fue-
rat. Misso itaque statim caduceatore, Ale-
xander procubitoribus barbaris denuntiari
jubet, ut nullâ interpositâ morâ sese de-
dant; inventos enim esse abs se homines ala-
tos, & ab iis petrae cacumen teneri: simul-
que iis milites qui in vertice rupis stabant
ostendunt. Barbari inopinato spectaculo at-
toniti, plures eos quam erant & bene ar-
matis esse rati, sese dedunt. tanto terrori
iis paucorum Macedonum aspectus fuit.
Multæ ibi diversorum uxores & liberi ca-
pti: atque in iis Oxyartidis uxor & filia.

Erat
Μακεδόνων φοβεροὶ ἐγένοντο. Ἐνθα δὲ ἄλλων
ἡ γυνὴ ἢ Ὀξυάρτις, καὶ αἱ παῖδες. Καὶ γὰρ ἰὼ
Ὀξυάρ-

33 Παρῶντων ἐπὶ μᾶλλον ἄλλως τὴν Μακεδόνων ἀρμημέ-
ως] His interpretatio parum consentit, Macedones etiam
sua sponte concitatos magis accendit, quamquam pari
modo Facius, Macedones suo sponte ingenio glorie avidi,
aliquanto etiam magis incensi sunt. Quæ licet ad sen-
sum perficiendum egregie faciant, non queunt tamen
ex Græcis, ut vulgo leguntur, educi. Ex MSS. unus
præferebat μᾶλλον ἄλλως τε καὶ Μακ. Satis manifesto, sed
diverso sensu. Vulcanius notavit V. C. ἄλλως τε καὶ Μα-
κεδ. Sed commodius iudico, quod erat in Opt. & ad
quod collineant quoque alii codd. ἢς μᾶλλον καὶ ἄλλως
τὴν Μακ. Idque exprimitur Latina, unde repetivi.

34 Τριακοσίους τ' ἀριθμὸν] Mirarer etiamnum, ut sa-
ciebam primitus, quid in omnibus MSS. ut & editio-

ne Basilicensi esset τριακοσίους, nisi Optimus me docuisset
illos jacturam voculæ fecisse, scribendumque ἐς τρια-
κοσίους, prout eandem quoque supra auctori restitui.
Editur autem αὐτῶν μισθολογία, si forsan peculiaris
ea cura Alexandri fuerit, ut efficeret quosdam ad id
instrui. Sed quum id ignoretur, potuerant relinquere
veterem scripturam αὐτῶν, quæ est in Optimo. Sicut
mox idem sane Optimus cum reliquis ἰσχυρίαν, non ἰσχυρίαν.
35 Τὸς δὲ καὶ τὸ χιόν] Opt. τὸς δὲ καὶ τὸ χιόν, & recte:
construendum modo ἐπὶ τὸ χιόνος ἢ θρυφθησόμενα ἐς τὰ μᾶ-
λιστα, quod correctores videntur non percepisse. Mox
pro ἰσχυρίαν MSS. omnes ἰσχυρίαν.

36 Ἐχέοντα ὑπὸ αὐτῶν] Optimus ὑπὸ τ' αὐτῶν optime
& egregie.

Ο'ξυάρτη παῖς παρθένῳ ἐν ὧρα γάμῳ, Ρω-
 ξανῇ ὀνόματι, ἣν δὲ καλλίστῳ τῷ Α'σιανῶν
 γυναικῶν λέγεσθαι ὀφθῆναι τῷ Α'λεξάνδρῳ τρα-
 γῶσαντες³⁷, μετὰ γὰρ τῷ γυναικῇ Δαρείῳ
 καὶ ταύτῃ ἰδόντα Α'λέξανδρον, ἐς ἔρωτα ἐλθεῖν
 αὐτῆς· ἐραδιότα δὲ, ὅς κ' ἐβελήσας ὑβρίσας
 χαθάρῳ αἰχμαλώτον, ἀλλὰ γῆμιν γὰρ ὅς κ'
 ἀπαξῶσαι. Καὶ τῷτο ἔγω Α'λεξάνδρῳ τὸ ἐρ-
 γον ἐπαινῶ μᾶλλον ἢ ἡ μέφορος. Καίτοι δ'
 Δαρείῳ³⁸ (ἡ καλλίστη δὲ ἐλέγετο τῇ ἐν τῇ Α'-
 σίᾳ γυναικῶν) ἡ ὅς κ' ἦλθεν ἐς ὀπιθυμίαν, ἡ
 καρτερὸς αὐτὸς αὐτῷ ἐγένετο, νέῳ τε ὢν, καὶ
 τῇ μάλιστα ἐν ἀκμῇ τῇ βιτυχίας, ὁπότε ὑβρί-
 ζουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὁ δὲ χαλκήρεσθαι τε καὶ ἐφείσα-
 το, σωφροσύνην τε πολλὴν ἀφ' ἑωῦτο, καὶ
 20 δόξης ἅμα ἀγαθῆς ὅς κ' ἀτόπως ἐφέσθαι. Καὶ
 ποικίλῃ καὶ λόγῳ κατέχευε, ὀλίγον μὲν τῇ μά-
 χῃ³⁹, ἡ πρὸς Ἰαστῶν Δαρείῳ τε καὶ Α'λεξάν-
 δρῳ συνέβη, ἀποδράντα ἐλθεῖν τῷ Δαρείῳ
 τῇ βιτιχίᾳ τῇ φύλακα αὐτῷ τῇ γυναικὶ καὶ
 τῷτο ὡς εἶδε Δαρείῳ ὡρῶτα μὲν πύθεσθαι,
 εἰ ζῶσιν αὐτῷ αἱ παῖδες καὶ οἱ υἱοὶ⁴⁰ καὶ ἡ
 γυνὴ τε καὶ ἡ μήτηρ· ὡς δὲ ζῶσας ἐπύθετο,
 καὶ βασιλίσσαι ὅτι καλῶν, καὶ ἡ δερσπερία
 ὅτι ἀμφ' αὐτάς ἐστιν, ἣν ἵνα καὶ ὅτι Δαρείῳ
 ἐθεραπέοντο, ὅτι τῷτο αὐτῷ πύθεσθαι, εἰ σω-
 φρονεῖ αὐτῷ ἡ γυνὴ ἐπὶ· ὡς δὲ σωφρονέουσαν ἐ-
 πύθετο, αὐτῷ ἐξέσθαι⁴¹, μή τι βίαιον ἐξ Α'λε-
 ξάνδρῳ αὐτῇ ἐς ὕβριν ἐκινεῖται· καὶ τῇ ἐμῶν
 ἐπομοσάντα φάναι, ὅτι, ὦ βασιλεῦ, ἔγω
 τοι ὡς ἀπέλιπες ἐχθρὴν ἡ σὴ γυνή· καὶ Α'λέ-
 ξάνδρῳ ἀνδρῶν ἀεικλῆς τε ἐπὶ καὶ σωφρονέστατος
 ἐπὶ τοῖςδε ἀνατεῖναι Δαρείῳ ἐς τὸ ἐραδιόντα τας
 χεῖρας, καὶ εὐξασθαι ὧδε· Α'λλ' ὦ Ζεῦ βασιλεῦ⁴²,
 ὅτῳ

Erat porro Oxyartis filia Roxane virgo nu-
 bilis, quam omnium Asiaticarum mulierum
 pulcherrimam visu fuisse, post Darii uxo-
 rem, qui Alexandro militarunt, judicā-
 runt. quā visā, Alexandrum ejus amore
 captum, nihilominus tamen contumeliam,
 utpote captivæ, inferre noluisse: matrimo-
 nio autem dedignatum non fuisse. Quod
 quidem Alexandri factum laude potius
 quam reprehensione dignum censuerim. Et
 Darii quidem uxoris (quæ formosissima
 omnium Asiæ mulierum habita fuit) aut
 desiderio tactus non fuit, aut cupiditati
 suæ imperavit, quanquam in ipso ætatis
 flore, summæque felicitatis culmine consti-
 tutus: quæ duo maxime humanos animos
 ad contumeliam aliis inferendam provocare
 solent. Ipse vero quadam reverentiâ ductus
 ei pepercit: magnâ profecto continentia
 usus, & magno quodam gloriæ studio im-
 pulsus. Fama etiam tenet, paulo post pu-
 20 gnam apud Issum inter Alexandrum & Da-
 rium commissam, eunuchum Darii uxoris
 custodem, castris elapsum ad Darium con-
 fugisse, quem ut conspexit Darius, pri-
 mum interrogasse, an filia ac filii uxorque
 & mater viverent? quas quum vivere, &
 reginas vocari, eundemque honorem illis,
 qui apud Darium habitus fuerat, haberi
 dixisset, rursus quæsit, an uxor matrimo-
 nii fidem servaret. quod quum eunuchus
 affirmaret, rursus percontatus est, an Ale-
 xander illi vim aliquam quæ ad ejus ludi-
 brium pertineret intulisset: quumque eu-
 nuchus jurejurando adhibito testaretur,
 uxorem Darii in eo statu quo eam relique-
 rat esse, & Alexandrum omnium morta-
 lium optimum ac temperantissimum esse:
 tum Darium manus ad cœlum tendentem,
 ita orasse: „ Jupiter rex, qui regum in
 „ ter-

37 Τῷ Α'λεξάνδρῳ τραγῶσαντες] Optimus ac ceteri MSS. οἱ δὲ Α'λεξάνδρῳ τραγῶσαντες. Et sic quoque Vulcanius ex V. C. unde & sua sic auxit, qui cum Alexandro.

38 Καὶ τοι δ' Δαρείῳ] Multo suavius & ad morem Arriani rotundius copiosiusque MSS. omnes καὶ τοι δ' Δαρείῳ γυναικὶ.

39 Ὀλίγον κατὰ τὴν μάχην] Id non potest exponi paulo post pugnam, nisi scribas ex MSS. omnibus μάλιστα, quod mirere, omnibus editis errorem manifestissimum continuantibus.

40 Εἰ ζῶσιν αὐτῷ αἱ παῖδες καὶ οἱ υἱοὶ] Quantum ex scedis meis colligo, consentiunt in hanc lectionem MSS. etiam Optimus: proculdubio tamen tres ultimæ voces sunt infirmæ, quam fidem satis valide tum ipsa historiz veritas ostendit, tum Suidas, qui in voce Α'λεξάνδρῳ describens totum hunc locum, non modo præcedentia sic ut ex MSS. reposui (ut φύλακα αὐτῷ τῇ γυναικὶ, non αὐτῷ, item ζῶσας τοὺς υἱοὺς.) legit, sed hic quoque tantum habet καὶ οἱ παῖδες, quod est perfectissimum, nec dubito, quin ita Arrianus scripserit.

41 Αὐτῷ ἐξέσθαι] Horum nihil in Optimo MS. apparet, neque inagnopere desiderem.

42 Α'λλ' ὦ Ζεῦ] Est hoc loco, quod turbas dare possit. Interpres enim reddidit Jupiter rex. At paulo ante, ubi eunuchus sanctitatem Alexandri testaturus

præmittit ὦ βασιλεῦ, Vulcanius neglexit, tanquam istum titulum inde sublatum, depressum cuperet adiunctumque huic exclamationi Darii. Quod satis pro auctoritate; quum tam in sermone eunuchi elogium illud à MSS. omnibus, immo & editione Basilicensi, (immo etiam exster in excerpto Suidæ) retineatur, quam in precibus Darii, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ut & in Latinis fuerit bis exprimendum, & hinc videatur Justinus hausisse regales Deos, non tam ex communi atque etiam Græcorum more, quem exhibuit in Alexandro hoc Græco Arrianus lib. III cap. 4, quum Memphim rediisset, ἡτοιμασθαι δὲ τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, & in Asia jam ætate Gordii culto lib. I cap. 3. Δύνην καλεῖσθαι τῷ Διὶ βασιλεῖ, sed vel maxime Persico, prout ostendit Xenophon lib. III Κυρουπαίδ. Εἰς τὴν τοῖς μὲν στρατιώταις εἰπὼν συσκευάζεσθαι ὁ Κύρος ἔβη, πρῶτον μὲν Διὶ βασιλεῖ. Et libro VII. Εἰς δὲ εἰσῆλθαι ὁ Κύρος, πρῶτον μὲν Ἐφέας ἔκτισεν, ἔπειτα Διὶ βασιλεῖ, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους θεοὺς οἱ μάγοι ἐξυμνοῦντο, quo minus mirum sit ab postremo Dario id fieri. Apud Plutarchum est Ζεῦ πατρὶ Περσῶν καὶ βασιλεῦσι θεοῖς. Ut hæc turbare non debeat Athenæus, quum scribit libro XIII. Διὰ τὴν καὶ Δαρείῳ τῷτο μωδὸν ἠύχαστο τῷ Ἡλίῳ τας χεῖρας ἀνατεῖναις ἢ αὐτῷ βασιλεῦσιν ἢ Α'λεξάνδρῳ. Fuerunt enim diversi scriptores, à quibus diversa sunt tradita. Itaque restitui.

ἔτι δὲ πρὸς τὰς πᾶσι νέμεν τὰ βασιλείῃ πρᾶγμα-
τα ἐν ἀνθρώποις, σὺ νυνὶ μάλιτα μὲν ἐμοὶ
Φύλαξον Περσῶν τε καὶ Μήδων ἢ δὲ χεῖρ, ὡς-
περοῦ καὶ ἔδωκας. Εἰ δὲ ἐγὼ⁴³ ἐκείπῃ σοι βα-
σιλεύς ἢ Ἀσίας, σὺ δὲ μὴδὲν ἄλλω ὅπῃ μὴ Ἀ-
λέξανδρῳ ᾤξασθαι τὸ ἐμὸν κράτος. Οὕτως
εἰδὲ περὶ τὴν πολεμίων ἀρεὰ ἀμελείται, ὅσα
σάφους ἐργα. Οὐδ' αὖτε δὲ ἀκύντας τὴν παῖ-
δας ἐχομένης, ἀκύντας δὲ καὶ ὑπὸ Ρ' ὠξεί-
της ἢ θυγατρὸς, ὅτι μέλῃ αὐτῆς Ἀλέξανδρῳ,
θαυσιότας ἀφίκετο περὶ Ἀλέξανδρον⁴⁴, καὶ
πρὸς ἡμῖν παρ' αὐτῶν, εἰσὶν εἰκός⁴⁵ ἐπὶ ξυ-
21 τυχῆα τοιαύτη. Ἀλέξανδρῳ δὲ ὡς τὰ οὐ
Σογδιανῶν αὐτῶν διέπεσσαν, ἐχομένης ἤδη
καὶ τὴν πέτρας⁴⁶, ἐς Παρατακάς περὶ χερσὶ
ὅτι καὶ οὐ Παρατακάς χωρίον τὸ ὀχρόν καὶ
ἄλλω πέτραν⁴⁷ κατέχειν ἐλέγοντο πολλοὶ
τὴν βαρβάρων. Ἐκαλεῖτο δὲ αὐτὴ, Χοριένῃς ἢ
πέτρα· καὶ ἐς αὐτὴν αὐτὸς πρὸ Χοριένῃς
ξυμπεσθῆναι, καὶ ἄλλοι τὴν ὑπάρχον σὺν ὀλί-
γῃ. Ἦν δὲ τὸ μὲν ὑψος τῆς πέτρας, ἐς σταδίους
εἴκοσι· κύκλῳ δὲ, ἐς ἐξήκοντα⁴⁸. αὐτὴ δὲ
ἀπότομος πάντοθεν· ἀνοδος δὲ ἐς αὐτὴν μία,
καὶ αὐτὴ σπῆν τε καὶ σὺν ὀλίγῳ, οἷα δὲ
ᾤοντο τὴν φύσιν ἔχειν πεποιημένη, ὡς χαλε-
πὴ εἶναι⁴⁹ ἢ μὴδὲν εἰσέρχεται καὶ καθ' ἑνα
ἀνελθεῖν. Φάραγξ δὲ κύκλῳ περὶ εἰσέρχεται τὴν πέ-
τραν βαθεῖα, ὡς πρὸς περὶ σταδίων ἑκατὸν τῇ
πέτρᾳ ἐμείλει, πολὺ περὶ αὐτῶν φά-
ραγγα εἶναι χωρίον, ὡς ἐξ ὁμαλῆς ὁρμασθαι
περὶ σταδίων ἐς περὶ σταδίων τὴν φάραγαν. Ἀλλὰ
καὶ ὡς Ἀλέξανδρῳ ἦν αὐτῶν ἔργον. Οὕτως
πάντα ὥστε λεγόμενα βαρῆα τε αὐτῶν καὶ ἐξαιρε-
τῆα εἶναι· ἐς τοσόνδε τόλμης τε καὶ βύτης
περὶ χερσὶν. Τεμνὸν δὲ τὰς ἐλάτας (πολ-
λαὶ γὰρ καὶ ὑπὸ ῥύψιν ἐλάτῃ) ἦσαν οὐ κύκλῳ
ἔσθες) κλίμακας ἐκ τῶν ἐπιείκῃ, ὡς χαλο-
δοῖν εἶναι ἐς τὴν Φάραγγα τῇ φάραγᾳ· ἢ γὰρ ἦν
ἄλλως χαλεπὴν ἐς αὐτὴν. Καὶ ἵα μὲν ἡμέρας
αὐτὸς Ἀλέξανδρῳ ἐφωσθήκει τὸ ἔργον τὸ ἡμέ-
σου ἔργον ἔργον ἐργαζόμενον· τὰς δὲ νύκτας οὐ μέρῃ οἱ σωματοφύλακες⁵⁰, Περδίκκας τε
καὶ Λεοννάτος καὶ Πτολεμαῖος⁵¹ ὁ Λάγος τῶν λοιπῶν μέρῃ τὴν φάραγαν περὶ σταδίων ἀφ' ἑνὸς μὲν αὐτῶν

43 Εἰ δὲ ἐγὼ] Melius MSS. εἰ δὲ ἐγὼ, quod & ipsum notavit ex V. C. Vulcanius, sicut etiam præcedens.

44 Ἀφίκετο πρὸς Ἀλέξανδρον] MSS. & Optimus & alii tres à me consulti πρὸς Ἀλ. nec scio, cur id mutari placuerit. Vulcanius ex V. C. id non notavit.

45 Εἰσέρχεται] Opt. cum alio & V. C. apud Vulcanium ἔσθες. v. 23. ἀποδείξας τὸ χωρίον, ἢ περὶ μάστιγα εἰσέρχεται βί-
αζοντες τὴν βαρβαρίαν. Xenoph. v. Κυρ. 398. ἀρχοῖς ἡμῶν ἐλθοῖς ἢ περὶ ἡμῶν νόμοις.

46 Ἐχομένης ἤδη τὴν πέτραν] Vocula καὶ abest ab Optimo, sed solo, & propterea probando.

47 Χαλεπὴν τὴν ὀχρόν καὶ ἄλλω πέτρᾳ] In nullo MS. reperitur copulativa, & erit satis apta exegesis. In Optimo etiam ὅτι quod præmittitur, non existat. Mox

„terris negotia statusque moderaris, tu mi-
„hi Medorum ac Persarum imperium quod
„dedisti stabilito. Sin vero jam de me
„transactum est, ut rex Asiæ esse desinam,
„in neminem alium quam in Alexandrum
„imperium meum transferro. Adeo ne ab
hostibus quidem quod honeste quis agit,
negligitur. Oxyartes vero ut liberos suos
captos audivit, filiamque suam Alexandro
curæ esse, erecto in bonam spem animo ad
Alexandrum venit, magnoque in honore,
ut par erat ob ejusmodi conjunctionem, ab
Alexandro habitus fuit. His apud Sogdia-
21 nos ita gestis, petrâque occupatâ, Alexan-
der in Paratacas movit, quod ibi aliud
quoddam oppidum munitum, petramque
aliâ multi barbari insedisse nuntiarentur.
Ea Chorienis petra appellabatur: ipsæque
Chorienes atque alii principes non pauci in
eam confugerant. Erat ejus altitudo stadi-
orum circiter xx, in ambitu lx, ipsa undi-
que prærupta; ascensus ad eam unicus, is-
que angustus & difficilis, utpote præter lo-
ci naturam factus, adeo ut singuli, etiam
nemine obstante, ægre conscendere pos-
sent. Erat porro hæc petra profundâ vor-
agine in orbem cincta, adeo ut qui exerci-
tum ad petram adducere vellet, multo an-
tea illi cavernosæ illæ voragines aggere ob-
ruendæ essent, ut ex planitie exercitus ad-
moveri rupemque oppugnare posset. Ale-
xander nihilominus aggrediendum opus esse
statuit, nihil omnino sibi inaccesum aut
inexpugnabile censens. tantum fiduciæ ex
perpetuâ felicitate conceperat. Cæsis itaque
abietibus, quarum magna in ambitu illius
montis copia erat, scalas ex iis confici ju-
bet, ut per eas exercitus (quod aliter ne
quidem fieri poterat) in voraginem descen-
deret. Et interdum quidem Alexander opus
urgebat cum dimidiâ exercitus parte, no-
ctu vero vicissim corporis custodes Perdica-
cas & Leonnatus & Ptolemæus Lagi filius,
reliquo exercitu in tres partes distributo,
no-

vitiose editur ἐλέγγο πολλοί, quum & MSS. habeant
& syntaxis requiratur ἐλέγοντο.

48 Κύκλῳ δὲ ἐς ἐξήκοντα] Sine dubio & hæc mendosa.
Nam eodem modo ante debuisset scribere τὸ ὕψος ἐ-
στῆναι, ut bene responderent hi casus. Verissime igitur
Optimus κύκλῳ δὲ, quod recepi.

49 ὡς χαλεπὴ εἶναι] Optimus χαλεπὴν, verissime,
& tamen iterum plane solus.

50 Οἱ σωματοφύλακες] Adjicit Optimus αὐτῶν ἐργα-
ζοντες. Dein pro τριῶν MSS. omnes τριῶν. Vide 111,
23. Similiter v. 8 διὰ διατηρήματα, αἱ τριαντήταρι δὲ
τριῶν ἐτάσσονται, ut habent illic quoque MSS. omnes
pro vulgato τριῶν, videnturque hac terminatione uti
maluisse auctor, ut multis locis apparet.

[illegible]

nocturni operis ipsis commissi curam gerebant. nec per diem plus xx cubitis, noctu paulo minus efficiebant, quantumvis universus exercitus in opere esset. tanta erat & ipsius loci asperitas, & operis difficultas. Descendentes itaque in voraginem, paxillos quam firmissime potuerunt ad voraginis latera impeggerunt, tanto spatio inter se distantes, quantum ponderi sustinendo par esset. His crates vimineas instraverunt, quæ pontis similitudinem præ se ferrent, usque arcte colligatis terram ingesserunt, ut per planitiem exercitus ad petram adduceretur. Barbari initio Macedonum conatus tanquam vanos atque irritos irridebant. Postquam vero sagittis peti cœperunt, neque ipsi ex editiore petra Macedonas propulsare possent, (tegmina enim sibi construxerant, ne telorum jactu ab opere impedirentur) Choriene molitionum novitate attonitus caduceatorem ad Alexandrum mittit, rogans uti Oxyartem ad se mittat. Is quum ad eum venisset, Choriene suadere cœpit, ut se pariter atque petram Alexandro dedat. nihil enim Alexandro ejusque exercitui impervium esse. Si vero ad ejus fidem amicitiamque se contulisset, fidem regis & benignitatem extollebat, se ipse in exemplum adducens. Quibus rebus persuasus Choriene, cum familiarium nonnullis ad Alexandrum venit. quem Alexander humaniter exceptum, quum in fidem amicitiamque suam recepisset, ipsum quidem pe-

οὐκ εἰσὶν ἡγῆσαι τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ. Ἐλθόντι δὲ
πίστιν ἐς φιλίαν δοῦς, αὐτὸν μὲν χαπέχῃ, πέμ-
ψαι

§1 Ὁ ἄγιος ἀποδίδει] Opt. ὁ ἄγιος. Ut v, 4 ποταπῆς
 ἡ, πολλὰς ἢ ὁ ἄγιος ἀποδίδειται. Et cap. 18 πῶς οὖν ὁ ἄ-
 γιος ἀποδίδειται ὅς τις μαρτυρεῖται. Et scripius.

§2. *Katónēos* δὲ τὴν Φαράγγην MSS. omnes *κατόντος* δὲ ἐς τὴν φ. quod sane expressit interpres, etsi nec prior Basilicensis editio, nec aliæ sequuntur præpositionem necessariam agnoscant, nec ex V. C. notavit Vulcanius. Sequitur incommoditas quædam in versione. Illa enim *κατόντων ἐς τὸ ἐκτάτοι* τὸ *Φαράγγος*, quum interpretatus esset infulse Facius *scandendo gradatim palos figebant*, Vulcanius non Arriani manum sed Facii interpretationem respiciens & imitans, ut opinor, vertit, *quam firmissime posuerunt ad voraginis latera impeerunt*, quæ plurima licet verba tum quæsitæ sunt nimis, tum minime exprimunt vim Græcorum; quod nec mirum est, quum prorsus sint paraphrasia Latina primæ interpretationis. Nam quis dubitaret non in fundum voraginis, sed ad latera impactos fuisse? Neque tamen nisi ad unum latus impacti fuerunt. Deinde *ἐκτάτοι* nihil minus notat quam *firmissime*. Ut *ἐκτάτοι* montis est ipsum cacumen, ubi maxime in acumen fastigatur; sic vallis vel voraginis *ἐκτάτοι* esse potest infima ejus pars, ubi minime lata est & maxime coit instar carinæ. Sed ea non videtur esse hujus loci sententia, ubi *ἐκτάτοι* de latro & clivo nimis prærupto ac præcipiti & glabro videtur intelligere, ubi descendere ulterius nequibant. Ibi igitur desperato adscensu judicantur commode infigi trabes & palos ad sustinendas vimineas cratres instar tabulæ vel pontis paulatim per paxillos ascendentes. Vertendum fuit; *in maxime præcibiti & acuta voraginis parte impe-*

gerunt, quam non facile poterant adscendendo superare.

33 B¹ *ἐκείνῳ*] MSS. omnes *ἐκείνῳ*. Tum codicum maxima pars, immo universa, *ἐκείνῳ*, ut est Basilee recte editum.

54 Οὐκ ἔστιν αὐτῶν ἀντιμύησις] MSS. Florentini & V. C. apud Vulcanium si, & sic quoque jam Basileensis editio, ut imprudenter mutaverint.

55 Καὶ τὸ αὐτὸ ἐς βαβαῖσιν τῷ λόγῳ προσέθετο] MSS. omnes & Basil. προσέθετο. Utrumque probum, sed suo sensu, & antiquius non temere mutandum. Geminus plane locus est apud Polyb. de Abilyce I, 11, 99. ἡ προσπαρτιστὴς τῆν αὐτὴν μεταβῆσιν, πολλὰς ἵστας παρέρρηκε πρὸς τὴν Ἐβραϊστίαν Φιλίαν. Adde ad libri 11 caput 7.

[56 Οἰκιστὴν τοῦτο ἔστι στρατὸν] Vulcanius, cum familia-
rium nonnullis. Imperfecte vestigiis Facii insitit, qui
exprimebat cum eo familiarium nonnulli. Alii apud Græcos
et præsertim Arrianum, etsi nunc non agatur de
Macedonica militia, οἰκιστῆς, alii στρατὸς. Et quæ ratio
loquendi est ἔστι οἰκιστὴν ἔστι στρατὸν? quasi articulus ge-
minatus esset aliquid. Itaque quum omnes MSS. cor-
rupte vulgatum exhibeant, præstantissimus ille codex
interpositam recte habet conjunctionem οἰκιστὴν τοῦτο καὶ ἔστι
στρατὸν, hoc est, consanguineis nonnullis ac amicis comi-
tatus. Video idem ὁπαδάμω nocuisse hæctenus Polybio
3, 31, ubi vulgo ποταμὸν ἔστι οὐσίαν φίλων; at in MS. Flo-
rentiæ Mediceo perspicue erat οἰκιστὴν καὶ φίλων, ut recte
interpretatus sit Calaubonus cum amicis ac necessariis
suis. Et IV, 81. τοῦτο δὲ οἰκιστὴν καὶ φίλους παραυλάσας. Ex
longa alterius dubitatione quid emolumentum Arriano?
præcipue quam suo Marte solvet nunquam.

φα δὲ κελεύει τὴν συγκατελθόντων ἡνὸς αὐτῶν
 ἐς τὴν πέτραν, ἵνα κελεύουσιν οὐδὲν αὐτῶν τὸ
 χεῖρον⁵⁷. καὶ ἐνδίδω⁵⁸ τὴν συμπεφυκότων,
 ὥστε καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἀναλαβὼν τὴν ὑπα-
 ποιῶν ἐς πεταχοσίης, ἀνέβη καὶ θέαν τὴν πέ-
 τρας, καὶ τοσούτω ἐδέησεν⁵⁹ ἀκραιφνέες πρὸς τὴν
 Χορίην τε ἔργον ἀποδείξασθαι, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ
 χεῖρον ἐκεῖνο ὑπερέπερ Χορίην, καὶ ὑπαρχόν
 εἶναι ὅσων τῶν καὶ πρὸς αὐτὸν ἔδωκε. ἐξωβήθη τε χει-
 μῶσι χακοπαθήσασα αὐτῶν τὴν τραχέα, πολλῆς
 χιόνος⁶⁰ πεσόντος ἐν τῇ πολιορκίᾳ, καὶ ἅμα
 ἀπείρα τὴν ἐπιτηδείων ἐπείδωκεν. ἀλλὰ Χο-
 ριήνης ἐς δὲ μὲν οὐ σιτία ἔφη δῶσθαι τῇ τραχέᾳ.
 καὶ ἔδωκε σιτὸν τε καὶ οἶνον τὸν ἐν τῇ πέτρᾳ ἀπο-
 θέτων, κρία τε ταειχρεῖ καὶ σκυλῶν. καὶ ταῦ-
 τα δὲς, οὐκ ἔφασκεν ἀναλῶσαι⁶⁰ τὴν παρεσκευ-
 ασιμῶν ἐς τὴν πολιορκίαν καὶ δὲ τὴν δεκάτην μοῖ-
 ραν⁶¹ ἔθεν ἐν πρὶν μᾶλλον ἢ τὴν Ἀλέξανδρου, ὥς
 καὶ πρὸς βίαν μᾶλλον ἢ καὶ γὰρ ἡνὸς ἐνδύς
 22 τὴν πέτραν. Ταῦτα δὲ ἀφ' αὐτοῦ ἀμύνοντο⁶¹
 Ἀλέξανδρος, αὐτὸς μὲν Βάκτρας καὶ Κρα-
 τερὸν δὲ τὴν ἐταίρων ἰσχυρίας⁶² ἔχοντα ἐξακο-
 σίης, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν τὴν αὐτῶν ταξιν καὶ ἡνὸς
 Πολυσπερχοῦ καὶ Ἀπάλου καὶ τὴν Ἀλκίτα,
 ὅτι Καταίνου τε καὶ Αὐσανίου ἐκπέμψας, οἳ δὴ
 μῆνοι ἐπὶ ὑπελείποντο ἐν τῇ Παρατακλιῶν
 χώρα ἀφρηστικοί. καὶ μάχης γενομένης πρὸς
 αὐτὸς καρτερῶς, νικῶσιν οἱ ἀμφὶ Κρατερὸν ἡνὸς
 μάχῃ. καὶ Καταίνης μὲν ἀποθνήσκει αὐτῶν μα-
 χόμενος. Αὐσανίης δὲ συλληφθεὶς ἀνήγαγε παρ'
 Ἀλέξανδρου. τῶν δὲ ἔξιν αὐτοῖς βαρβάρων,
 ἰσχυρίας μὲν ἀπέθανον ἐχθροὶ καὶ εἰκοσι⁶³. περὶ
 δὲ, ἀμφὶ ἡνὸς χιλίης πεντακοσίης. Ταῦτα δὲ
 ὡς ἐπαρτή τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν, καὶ ἔτοι ἐς
 Βάκτρας πορεύσασθαι. καὶ ἐν Βάκτροις, ἵδ' ἀμφὶ Καλ-
 λιθέου τε καὶ ἡνὸς παιδῶν παθῆμα Ἀλέξαν-
 δρου ἐξωβήθη. Ἐκ Βάκτρων δὲ, ἐξήκοντα
 ἡνὸς ἔχοντα, ἀναλαβὼν τὴν τραχέα, πρὸς
 χώραν ὡς ὅτι Ἰνδὸς, ἀμύνταν ἀπολιπὼν ἐν τῇ
 χώρα τὴν Βακτριαν, καὶ ἔξιν αὐτῶν ἰσχυρίας μὲν
 ἰσχυρίας καὶ πεταχοσίης, περὶ δὲ μύριας.
 τὴν πρὸς αὐτὸν δὲ τὴν Καύκασον ἐν δέκα ἡμέραις,
 ἀφίκετο ἐς Ἀλεξάνδρειαν πόλιν, τὴν καθεύ-
 σαν ἐν Παραπαμισαδαῖς, ὅτε τὸ πρῶτον ὅτι Βάκτρων ἐπέλλετο. καὶ τὴν μὲν ὑπαρχόν, ὅς τις
 αὐτῶν ὅτι τὴν πόλεως τότε ἐπείδωκε, πρὸς αὐτὸν τὴν ἀρχήν, ὅτι καλῶς ἐξηγήσας ἔδοξε. πρὸς
 κατὰ

nes se retinet : at ex iis qui cum ipso ve-
 nerant nonnullos in petram remittit, qui
 ut deditio fiat jubeant. atque ita ab
 iis qui eo confugerant petra tradita est.
 Quo facto Alexander assumtis scutatis cir-
 citer quingentis, petram spectandi causā
 conscendit. tantumque abfuit ut indignum
 aliquid in Chorienem statueret, ut oppi-
 dum ejus fidei rursus commiserit, præsi-
 demque omnium locorum quorum antea
 fuerat, statuerit. Per id tempus accidit ut
 exercitus, quum per hyemem in eā obfi-
 dione nix alte terram operuisset, commea-
 tus & rerum necessariorum inopiā labora-
 ret : sed Chorienes cibaria duobus mensi-
 bus exercitui subministraturum se dixit :
 exque eo commeatu qui in petrā erat fru-
 mentum & vinum dedit ac carnes salitas
 per singula tentoria : quæ omnia quum de-
 diffisset, ne decimam quidem partem com-
 meatus, quem eō ad obsidionem sustinen-
 dam convexerat, exhaustam esse dicebat.
 Quā de causā majore ab Alexandro in ho-
 nore est habitus, quippe qui non tam vi-
 quam suā sponte deditionem fecisse videretur.
 His rebus ita gestis Alexander in Ba-
 22 etra movit, Craterum autem cum sexcen-
 tis amicorum equitibus, suoque & Poly-
 sperchontis atque Attali & Alcetæ peditatu,
 adversus Catanem & Austanem, qui in
 Parætacene soli ex defectoribus adhuc reli-
 qui erant, mittit. acrique inter hos pugna
 commissā, Craterus superior evadit : Cata-
 nes inter pugnandum occisus ; Austanes ca-
 ptus ad Alexandrum adductus est. Ex bar-
 baris equites cxx caesi : pedites circiter m.
 Quo facto Craterus in Baetra etiam est profe-
 ctus. In Baetris, Callisthenis & puerorum
 regionum insidiæ Alexandro structæ detectæ
 sunt. Ex Baetris, adulto jam vere, coactis
 omnibus copiis in Indos movit, Amynta
 apud Bactrianos relicto, cum equitum m
 m d, peditum x m. decimisque castris trans-
 misso Caucaſo pervenit Alexandriam, quæ
 apud Parapamisadas condita fuerat, quum
 primam expeditionem in Baetra faceret :
 præsidemque illius urbis amovit, quod non
 bene officio suo functus fuisse videretur :
 pluri-

57 Εἰδὼν τὸ χεῖρον] MS. Opt. ἀποδύσας.

58 Τοσούτω ἐδέησεν] MSS. τοσούτω.

59 Περὶ αὐτῶν] Opt. ἐπιπεσόντος. Etiam mox ante le-
 gendum ἐξωβήθη δὲ χειμῶνι τε κακοπ.

60 Εἰφασκεν ἀναλῶσαι] Vehementior oratio in MSS.
 omnibus per præpositam particulam καὶ ἔφασκεν. Quæ
 quum habeatur in Basileensi editione, immo & exprima-
 tur in Latinis, cur eam Græcis negare possunt? Ego
 certe rursus apposui.

61 Δικαστὰς μόνος] Ibidem κατὰ πρῶτον ἀμύνοντο.

62 Ἐταίρων ἰσχυρίας] Optimus ἰσχυρίας ἰσχυρίας.

63 Ἀπάλου ἰσχυρίας] Opt. ἰσχυρίας. Mendoſe
 autem id in versione exprimitur cxx, quum delenda
 sit prior litera. Sed adeo cæcus fuit ille nuperus, ut
 nisi quod ab Freinshemio ei oggeretur, videre vix
 quidquam potuerit ; quale etiam istud est, quod hoc
 loco notavit de reliquiis deficientium in Parætacene,
 quod omne, vide fides, quam ingrate selegit ex notis
 Curtianis VIII, 5, 2.

κατοιχίας δὲ καὶ ἄλλης τῆς εἰσόδου τε καὶ ὅσοι
τῶν στρατιωτῶν ἀπόμαχοι ἦσαν ἐπὶ τῇ Ἀλεξάν-
δρειαν, Νικάνορα μὲν, ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, τὴν πό-
λιν αὐτὴν κοσμεῖν ἐκέλευσε· σάτραπιν δὲ Τυ-
ριάσπιν χατέστησε τῆς τε χώρας τῆς Παραπα-
μισαδῶν καὶ τῆς ἄλλης, ἐστὶ ἐπὶ τῇ Κωφῇ⁶⁴
πόταμῳ. Ἀφικόμενος δ' ἐς Νίκαμιν πόλιν,
καὶ τῇ Ἀθλιῶν θύραις, πρὸς ἡμέραν ὡς δὲ ἐπὶ τῇ
Κωφῇ, πρὸς πέμψας κήρυκα ὡς Ταξίλιν
τε καὶ Ἰνδὸν ποταμῷ, ἐλθούσας
ἀπαλῆν, ὅπως αὖ ἐχάτοισι πρὸς ἡμέραν⁶⁵. Καὶ
Ταξίλιν τε καὶ οἱ ἄλλοι ὑπαρχοὶ ἀπὸ τῆς πό-
λεως ἐλθόντες παρ' Ἰνδοῖς νομισθέντα κομίζοντες
καὶ Ἰνδὸν ἐλθόντας δώσαντες ἑφασκον, Ἰνδὸν
σφισσάμενοι, δεινὸν ἐς πέντε καὶ ἑκοστῶν. Ἐν-
θα δὲ διελὼν τῇ στρατιᾷ, ἡ φασίωνα μὲν καὶ
Περδίκκην ἐκπέμψας ἐς τὴν Πυκλαῶνιν χῆ-
ραν, ὡς δὲ ἐπὶ τῇ Ἰνδοῦ ποταμῷ, ἐχούσας Ἰνδὸν
τοῖς ταξίλοις καὶ Κλείτῳ καὶ Μελεάγρῳ, καὶ τῶν
ἐταίρων ἰππέων Ἰνδοῦ ἡμέρας, καὶ Ἰνδοῦ μεσοφό-
ρος ἰππέας ξυμπαικῶν· πρὸς ταῖς ταῖς τε καὶ
Ἰνδοῦ ὁδὸν χρεῖα ἢ βία ἐξαιρεῖν, ἢ ὁμολογῶν
παύσαι· καὶ ἐπὶ τῇ Ἰνδοῦ ποταμῷ ἀφικόμε-
νος, πρὸς ἡμέραν ὅσα ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πο-
ταμῷ ξυμφορὰ· ξυμπεφύκει δὲ καὶ Ταξίλιν,
καὶ οἱ ἄλλοι ὑπαρχοὶ πέλοντες. Καὶ ἔπειτα ὡς ἀφί-
κωτο πρὸς τὴν Ἰνδοῦ ποταμῷ, ἐπαρασύν ὅσα
ἐξ Ἀλεξάνδρειαν ἰνδοῦ τετραγυμῶνα. Ἀφ' ἧς δὲ, δὲ
Πυκλαῶνιν ποταμῷ χῆρας ὑπαρχος, νεώτερος,
αὐτὸς τε ἀπόλλυται, καὶ Ἰνδοῦ πόλιν πρὸς ἡμέραν
λεσεν, ἐς ἣν Ἰνδοῦ ξυμπεφύκει. Ἐξείλοντο γὰρ
αὐτὴν οἱ περὶ ἡμέρας πρὸς ἡμέραν οἱ
ξυμπεφύκει· καὶ αὐτὸς μὲν Ἀφ' ἧς δὲ ἀποθήσκει
τὸ πᾶν δὲ ἐπὶ μελεῖται ἐπὶ ἡμέραν Σαργαῖον,
ὅς ἐστι πρὸς περὶ ἡμέρας Ἀφ' ἧς δὲ Ταξί-
λιν ἡντομολήκει· καὶ τὸ πᾶν αὐτὸς τὸ πᾶν
23 πρὸς Ἀλεξάνδρειαν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἄγων τῆς
ὑπαρχίας, καὶ τῇ εἰσόδῳ ἰππέων ὅσοι μὴ ξυμ-

pluribusque colonis in Alexandriam, ex
finitimis & Macedonibus qui inutiles bello
erant, deductis, Nicanora unum ex ami-
cis illius urbis gubernationi præficit. Ty-
riaspen totius regionis Parapamisadarum, &
reliquæ provinciæ ad Cophenem amnem
usque, satrapam constituit. Inde Nicæ-
am veniens, sacro Palladi facto processit:
ut vero ad Cophenem amnem, ibi ca-
duccatore præmissio ad Taxilem ac cæteros
qui cis Indum amnem incolebant, obviam
sibi prout quosque accedebat, progredi
iussos, tum Taxiles, tum reliqui præfides
obviam venerunt, dona quæ apud Indos
consentur amplissima offerentes; elephantos
etiam, qui apud eos erant, numero xxv fe-
missuros polliciti: ibi divisio exercitu, He-
phæstionem ac Perdickam in Peucelaoti-
dem regionem mittit, Indum amnem vera-
sus, una cum Gorgiæ & Cliti atque Me-
leagri copiis, atque equitum amicorum di-
midia parte, & mercenariis equitibus omni-
bus: mandatis traditis uti oppida omnia
quæ in itinere essent aut vi expugnarent,
aut deditione reciperent. quumque ad In-
dum fluvium pervenissent, omnia quæ ad
trajiciendum necessaria essent appararent.
Cum his & Taxiles reliquique ejus regionis
præfides missi, ubi ad Indum flumen vene-
runt, quæ Alexander jussisset faciunt. As-
tes vero Peucelaotidis regionis præfex, de-
fectione tentatâ, & se & urbem in quam
confugit perdidit. Hephæstion enim eam
xxx dies obsessam expugnavit, Astesque in
eâ interfecto, ejus gubernationem Sangæo
tradidit, qui paulo ante fugiens Astem,
ad Taxilem se contulerat. quod quidem
illi fidem apud Alexandrum auxerat. A-
lexander cum scutatorum manu, & equi-
tatu amicorum qui Hephæstionem secuti
non erant, & eorum qui pedites amici vo-
can-

Η' Φασίωνα ἐτετάχατο, καὶ τῇ περὶ εἰσόδου κα-
λυμνί-

64 Εἰς τὴν Κωφῇ] Sic edidi & causam dixi ad
111, 7. vulgo ἔς τὴν ἰππῶν. Mox codicum omnium fidelis-
simus dabat ὡς δὲ ἐπὶ, quum istam adversativam ne-
mo alius agnosceret. Inde longe aliter statui de hoc lo-
co, quam habebatur vulgo: & quæso qualis locutio est
προσπῆρας ἡμέρας ὡς πᾶντος? Inspice igitur, & confer
cum vulgatis.

65 Οἱ περὶ ἡμέρας πρὸς ἡμέραν] Sensum forsitan universe
ostendit, at Græcas voces longissime reliquit utraque
interpretatio, in qua nihil horum verborum, & nec
ipsa sana sunt. Eadem adhibet auctor 1, 1 ἰππῶντες ὡς
ἐκείνους πρὸς ἡμέρας τὰ ἰππῶν prout cuique licebat. Eiusdem libri
cap. 8 vertit, ut quisque potuit. v, 23 ut quisque pote-
rat. VII, 15 qua cuique integrum est. Xenophon lib. 1
Κυρην παύει. non longe à principio, ἰππῶν αἱ ἐκείνους πρὸς ἡμέ-
ρας. Et sane placuit Senecæ ep. 30 quomodo quisque potest.
Talia hic locum habere non queunt, ubi non impera-
tur accedere, prout cuique libet, sed omnino accedere
definito certo tempore, quod ostendant egregie codices
MSSi, in quorum duobus notavi πρὸς ἡμέρας, quomodo

etiam legendum. Hoc enim semper deditionis signum
accepit Alexander, si accedenti sibi & appropinquanti
occurrerent dynastæ, ut clarum est ex VI, 16, ubi idem
notarunt alii. Ludibundi vero & Facius & Vulcanius
superiora ἰππῶν τὰ δὲ τῇ ἰνδοῦ ποταμῷ transulerunt
trans amnem; quasi per Græcas voces ἰνδοῦ ποταμῷ ille idem
Cophen intelligeretur. Sed ut fatear Cophenem attribui
Indiæ & evolvi in fluvium nomine Indum; tum profe-
cto ut nulla hæc Alexandri terminari fluvio Cophene
putemus, non patiuntur verba Arriani. Et quod Vul-
canius edat trans amnem, etiam pugnat cum structura
sermonis Græci, in quo voces ἰππῶν τὰ δὲ semper citra no-
tant, nunquam trans. Immo plane per ἰνδοῦ ποταμῷ
intelligit Arrianus non Cophenem, sed sic κυρίως appel-
latum Indum. Nempe præcones misit ab Cophene, ut
vicinos huius fluvio quæqua versus, usque dum misce-
tur Indo, regulos, unumque Taxilem, cujus in potestate
esset Orientalem Indi ripam audierat, juberet Alexan-
dro se submittere.

66 Ἀπὸ τῆς δὲ Ἀφ' ἧς] MSS. omnes αὐτὸς μὲν Ἀφ' ἧς.

λαμβάνει τὰς τάξεις καὶ τοὺς ποξότας καὶ τὰς
Ἀγρίαντας καὶ τὰς ἰπποακονήτας, ἀρχαῖος δὲ
τῶν Ἀσπίων καὶ Θυραίων χώραν, καὶ Ἀρασαίων 67.
πορευθεὶς δὲ πρὸς τὸν Χόιν καλὸν ποτα-
μόν, ὁρμήν τε ὁδὸν καὶ τραχεῖαν, καὶ τὸν ἀγ-
γασαλέπῳ, τὸ μὲν περὶ τὸν πλῆθος βαδίσας
ἔπειτα οἱ ἐκέλευσεν. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν
τοὺς ἰπποάδας ξύμπαντας, καὶ τὸν περὶ τὸν Μα-
κεδόνων ἐς ὀλίγον ὁρμήσας τῶν ἰπποῶν
ξυῖ τὰς ἀσπίσι τὰς περὶ τὰς σπυρδῆ ἦγεν,
ὅππῃ τὰς ταύτην οἰκιστὰς βαρβάρους συμπεφου-
ρῆσαι ἐς τε τὰ ὄρη καὶ τὰς χεῖρας ἐξηγέλ-
λετο αὐτῷ, καὶ ἐς τὰς πόλεις ὅσας ὄχραι αὐ-
τῶν ἐς τὸ σπομάχῳ. Καὶ ἴστων τῇ ὁρμῇ 68
καθ' ὁδὸν πόλιν ὠκισμένην περὶ τὸν ποταμόν, τοὺς μὲν
πρὸς τὴν πόλιν τεταγμένους, ὡς εἶχεν, ἐξ ἐφό-
δου ἐπέφευγον, καὶ κατέκλεισεν αὐτὴν τὴν πόλιν 69.
αὐτὸς δὲ πλεῖστον βέλῳ ἀφ' ὧν θώρακος ἐς
τὸ ὦμον. τὸ δὲ τραῦμα καὶ χαλεπὸν αὐτῷ
ἐγένετο. ὁ γὰρ θώραξ ἔχε τὸ μὴ καὶ ἀσχετῶς
ἀφ' ὧν ὦμον ἐλθεῖν τὸ βέλῳ. Καὶ Πτολε-
μαῖος ὁ Λάγος ἐτρώθη, καὶ Λεονάτος. Τότε
μεν δὲ ἵνα ὁπμαχώτατον εἴη ἴστων ἐφαινετο,
ἐγραπτο περὶ τὴν πόλιν. ἡ δὲ ὑπερῆα
ὑπὸ τῷ ἔω (διπλὴν γὰρ ἴστων περὶ τὴν
πόλιν) ἐς μὲν τὸ πρῶτον, ἅτε οὐκ ἀκριβῶς
ἴστων ἐλθόντες, καὶ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ Μακε-
δόνες. πρὸς δὲ τῷ δουτέρῳ ὀλίγον ἀνισχύοντες οἱ
βαρβάροι, ὡς αἱ τε κλίμακες περὶ τὸν ποταμόν
ἦσαν, καὶ ὑπὸ τῷ βελῳ πάντοθεν ἐπὶ τὸν ποταμόν οἱ
περὶ τὸν ποταμόν, οὐκ ἔμειναν. ἀλλὰ καὶ τὰς
πύλας ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἐκ πίπτοντες ἐκ τῆς πόλεως.
καὶ τῶν οἱ μὲν αὐτῇ φυγῇ σποδίσθησαν.
ὅσους δὲ ζῶντας ἔλαβον αὐτῶν, ξύμπαντας σπο-
κλίσθησαν οἱ Μακεδόνες, ὅππῃ ἐτρώθη ὑπὸ αὐτῶν
Ἀλέξανδρος ὁ γνήσιος. οἱ πολλοὶ δὲ ἐς τὰ
ὄρη, ὅππῃ καὶ μακρὰν τὴν πόλιν τὰ ὄρη, ἀπέ-
φυγον. Τὴν πόλιν δὲ κατασκάψας, ἐς Ἀνδρα-
κα 70 ἄλλην πόλιν ἦγε. Ταύτην δὲ ὁμολογίαν
ἐνδοθεῖσαι καὶ τὰς, Κρατερόν μὲν ξυῖ τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι τῶν περὶ τὴν κατὰ λείπῃ αὐτῶν,
ἐξαι-

67 Ἀσπίων τε καὶ Θυραίων χώραν καὶ Ἀρασαίων] Thyraei
isti prorsus incogniti ut & Arasace vel Arasaci, ut col-
ligere est ex miro Ortelii silentio. Nihilominus vide-
tur memorari regio geminorum priorum à Strabone
lib. xi pag. 517 in verbis αὐτῶν τῶν Ἀσπίων καὶ τὴν Θυρά-
ων ἀφ' ἧς Εὐκρασίαν οἱ Περσῶν, manifestis mendis pro
Ἀσπίων καὶ τὴν Θυράων per transpositionem literarum.
Attamen quum de prima litera vocis postremæ nihil
mihi cavere possim, ut verbo dicam, videtur scriben-
dum; Ἀσπίων (vel ut volunt Ἀσπασίων: nam Ἀσπασί-
ων miror huc citari, quum illi sint primo Massageta-
rum populus, ut dicit Stephanus ab ipsis allegatus; de-
inde habitant illi circa medium Oxi, ut clare ait cum
Polybio Strabo etiam in verbis allegatis ab ipsis ex Ste-
phano atque adeo inter Scythas haberi debeant, hic au-
tem de Indis aut Indiæ proximis Scythis sermo est) καὶ
τὴν Θυράων χώραν καὶ Ἀρασαίων. Nam T & Γ sunt iidem
fere characteres. Videbis autem ordine de his ab Arria-

cantur agmine, cumque sagittariis atque
Agrianis & jaculatoribus equitibus, in
Alpiis, Thyraeos, & Arasacos movit. iti-
nereque juxta Choen fluvium facto, mon-
tano magnâ ex parte atque aspero, eo-
que amne difficulter transmissio, pedi-
tatum sensim subsequi jubet. Ipse sumto
secum equitatu universo, & Macedonum
peditibus decem scuta pedestria gestantibus
in equos impositis, summâ celeritate con-
tendit, quod barbari ejus regionis in mon-
tes confugisse nuntiarentur, & in urbes
munitiones ad repugnandum sese recepisse.
Quarum urbium primam in ipso itinere si-
tam adortus, oppidanos pro mœnibus in-
struâtâ acie stantes, primo impetu ut erat
repressos intra portas rejecit: ipse autem
telo per thoracem ictus vulnus in humero
accepit. Levius tamen id fuit, quod tho-
rax, quominus telum altius in humerum
penetraret, obstiterit. Ptolemæus etiam La-
gi F. & Leonnatus vulnerati. Tum Ale-
xander, quâ parte commodior ad oppu-
gnandum murus videbatur, ad urbem ca-
stra locat; posteroque die sub lucem (du-
plici enim muro cincta urbs erat) exterio-
rem, qui minus firmus erat, Macedones
parvo negotio superant; ad interiorē bar-
bari aliquamdiu resistere. Postquam vero
admotis scalis propugnatores omni ex parte
telis peterentur, neque diutius sustinere
possent, protinus eruptione per portas fa-
cta in montes sese proripiunt. quos insecuti
Macedones, non paucos in fugâ cædunt;
quotquot autem vivi in potestatem vene-
runt, eos etiam animis ob Alexandri vul-
nus irâ inflammatis omnes interficiunt.
multi eorum in montes non procul ab urbe
diffitos evaserunt. Eâ urbe solo adæquatâ,
in Andraca aliam urbem exercitum duxit.
quâ urbe deditione receptâ, Craterum ibi
cum aliis peditum ducibus reliquit, ut re-
liquas

no deinceps memorari. Freinshemius in notis ad Cur-
tium viii, 10, 7, ultimos vocabat *Arasacos*, nescio unde.
Quem vero fluvium auctor vocat *Choen*, proculdu-
bio is est, qui Ptolemæo dicitur *Khoen*, de quo idem
Freinshemius viii, 10, 21.

68 Καὶ τὴν τῇ πρώτῃ] Non possem referre huic
lectioni litem, nisi viderem in Optimo codice exstare
τῆς. Quod ego opinor Arriani esse, & sic distin-
guendum: καὶ τῆς, τῇ πρώτῃ καὶ ὁδὸν πάλιν ὠκισμένην
προσβαλὼν, τὴν μὲν π. τ. π. τταγμένην &c. Exemplâ
similia habes ad viii, 25 ubi iidem corruperant, qui-
bus adde notata ad v, 20.

69 Κατέκλεισεν αὐτὴν τὴν πόλιν] MSS. ἐς τὴν πόλιν.

70 Ἀνδρακα] Quidquid dicant vel nuperi vel Freins-
hemius ad Curtium viii, 10, 19, utique recte Vulca-
nius edidit Ἀνδρακα. In hoc enim quatuor MSScos vidi
consentientes, & in his Optimum illum. Unus exhibe-
bat Ἀνδρακα.

ἐξαυρεῖν ὅσαι ἀν' ἄλλαι πόλεις μὴ ἐκῆσαι πορ-
χωρῶσι, καὶ ἡ χάλα τ' ἔχουσι ὅπως συμφορώ-
24 τατον ἐς τὰ παρόντα 71 κοσμεῖν. Αὐτὸς δὲ ἄγων
τοὺς ὑπασιπτάς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγρί-
ας καὶ τ' Κοῖνους καὶ Ἀπάλους πάντας καὶ τ' ἰπποκρί-
των ἄγῃμα καὶ τ' ἄλλων ἐπαίρων ἐς τὴν ἑσπέραν
μαλιστα ἰπποαρχίας καὶ τ' ἰπποτοξοτών τοὺς
ἡμίσεας, ὥς ὅτι τ' ποταμὸν τ' Εὐάσπην 72
περὶ ὅρα, ἵνα ὁ τ' Ἀπών ὑπαρχος ἴνῃ· καὶ
διελθὼν πολλὴν ὁδὸν, διὰ τετρακτῶν ἀφίκετο
πρὸς τὴν πόλιν. Οἱ δὲ βαρβαροὶ πορταρῶν
αἰδομένους Ἀλέξανδρον, ἐμώρησαντες τὴν πό-
λιν, ἐφύγοντο πρὸς τὰ ὄρη. Οἱ δ' ἄμφ' Ἀλέ-
ξανδρον εἶχοντο, τ' φευγόντων ἐστ' ἐπὶ τὰ ὄρη,
καὶ φέροντες πολλὰς γίνετο τ' βαρβάρων, ὅρην
ἐς τὰς διαχωρίας φθάσαι ἀπελθόντας. Τὸν δὲ
ἡγεμόνα αὐτὸν τ' ταύτην Ἰνδῶν Πτολεμαῖον 73
Λάγην πρὸς ἡν ἡδὴ γιγνώσκοντες ὅτι χαλιδῶν, καὶ
τ' ὑπασιπτῶν ἐστὶν ἄμφ' αὐτὸν, ξυμὸν πολὺ
ἐλάττωσιν αὐτὸς ὡς ὅμως ἐδίωκεν ἐπὶ ἐκ τ' ἰπ-
πων ὥς δὲ χαλιδῶν ὁ γιγνώσκων τὴν ἰπποα-
ναρχίαν ἦν, ἴστων μὲν αὐτῷ καταλείπει, πα-
ραδίδας ἡνὶ τ' ὑπασιπτῶν ἄγων· αὐτὸς δ' ὥς
εἶχε, περὶ τὴν Ἰνδῶν εἵπετο. Οἱ δ', ὥς πελά-
ζοντες ἡδὴ κατεῖδον τὸν Πτολεμαῖον, αὐτὸς τε
μεταβάλλει ἐς τὸν ὑπασιπτῶν, καὶ οἱ ὑπασιπταὶ ξυμὸν
αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν Ἰνδὸς τ' Πτολεμαῖον ἀφ' ὧν
θώρακα παύει ἐκ χειρὸς ἐς τὸ στήθος ξυστῶ
μακρῶς, καὶ ὁ θώραξ ἐλάττω τ' πληγὴν· Πτολε-
μαῖον δὲ τ' μνηστὴρ ἀφ' ὧν βαλὼν τ' Ἰνδῶν,
καταβάλλει τε καὶ στυλνύει αὐτόν. Ὡς δὲ τ' ἡγε-
μόνα σφῶν καίμενον οἱ ἄμφ' αὐτὸν εἶδον, ἔτοι-
μὲν ἔκαστος ἔμμενον· οἱ δ' ἐκ τ' ὄρων αἰρόμενον τ' νεκρὸν τ' ὑπαρχὸν ἰδόντες πρὸς τὴν πολεμίων,
ἡλγιστὰν τε, καὶ χαλιδραμόντες ξυμὰ πρὸς αὐτὸν μάχην καρτερὰ πρὸς τὸν γιγνώσκον. Ἡ δὲ

liquas ejus regionis urbes, quæ se sponte
non dederent, vi expugnet, & provinciam,
prout commodissimum præsentis rerum sta-
tui videretur, administraret. Ipse cum scu-
tatis & sagittariis atque Agrianis Coenique
& Attali copiis & equitum agemate atque
aliorum amicorum equitum quatuor admo-
dum turmis & equestrium sagittariorum
dimidia parte, ad flumen Euaspla conten-
dit, ubi Aspiorum præfectus erat, magno-
que itinere confecto secundis castris ad ur-
bem pervenit. Barbari simulac Alexandrum
appropinquare senserunt, incensâ urbe in
montes confugiunt. Macedones eos in mon-
tes usque infecuti sunt, multaque barbaro-
rum cædes edita est, priusquam ad loca ob-
asperitatem tuta pervenirent. Quorum du-
cem Ptolemæus Lagi F. in colle quodam
stantem conspiciens, scutorum manu com-
itatum, tametsi ipse numero militum
multo inferior esset, eques in eum fertur:
quumque in collem acclivem difficulter
subire posset, relicto cuidam ex scutatis
equo qui illum duceret, pedes Indum in-
sequitur. Quem ut Indus appropinquantem
vidit, continuo cum suis recurrens oblon-
gam hastam in Ptolemæi thoracem vibrat;
neque tamen ictus thoracem penetravit.
Ptolemæus Indi femore trajecto, illum pro-
sternit, armisque exiit. Barbari circumstan-
tes ducem suum prostratum conspicati, in
fugam vertuntur. Montani vero cadaver
ducis ab hostibus ablatum esse indignati,
decurrentes, acrem pro ducis corpore re-
cuperando pugnam ad collem ineunt. Jam

verò

71 Ὅπως συμφορώτατον ἐς τὰ παρόντα] Admodum ab
hac lectione abeunt MSS. quidam ὅπως & συμφορώτατον.
Pro sequentibus alii ἵπποαρχίας, alii ἵπποαρχίας, alii τὰ παρ.
quæ scriptura defenditur à verbis v. 27 ἀπὸ τῶν συμ-
φορῶν τῶν ἐν τὰ παρόντα. Sed mirum est, cur præsentis
tantum rerum statui commodissime administrari man-
dat. Certe Romani cavissent adeo male ominosas vo-
ces, & non præsentis sed æterni statui potius accom-
modassent. Et cur credimus aut ab Alexandro, acerrime
erudito principe sic mandatum, aut ab Arriano, in-
strucentissimo Græci Romanique moris notitia viro, sic
scriptum fuisse? Scio satis illa τὰ παρόντα simplicius in-
telligi posse, ut nequaquam eo respectu utatur, sed agat
de hoc primæ in eam regionem expeditionis statu, ut
post rebus commodis omnia emendatius instaurarchen-
tur, ut v. 22. Ὡς μάλιστα πρὸς τὰ παρόντα οὐ κατὰ οἱ
ἰσχυρίζονται, tantum de isto prælio agit. At sic tamen mihi
liquide genuinum erit, quod legitur in Optimo ὅπως
συμφορώτατον ἐστὶν; πάντα διακοσμεῖν. Non enim modo
præsentibus consulere voluit Alexander, sed & in reli-
quam.

72 Τὸν ποταμὸν τ' Εὐάσπην] Ut hæcenus agitur, vix
spes potest relinqui hujus loci restituendi aliquando.
Inveni hanc scripturam in uno solum MSto, quum in
aliis omnibus, etiam Optimo existeret Εὐας πόλις, ut
Basileenses, (quibus etiam consentit in voce Ἀσπασίον)

etiam Vuleantius in Augustano. Quid ergo? an hic
velut in densissimis tenebris micare cogimur, ut sece-
runt nuper? Adverte oro: quia flumen hoc nomine
nusquam reperiunt, quia legitur Βασσιπόλις, quia con-
tinenter subiicit Arrianus de urbe, immo quia etiam
nominat urbem Ἀργαίον, primo audent ausu nefandis-
simo expuncta voce ποταμὸν subiicere ἐπὶ Ἀργαίον πόλιν.
Hoc nempe Arriani erit. Immo negant ipsi, & e
vestigis lectionis Basileensis erunt Εὐασπία πόλις. Quid
præter cloacam merentur hæc scriptiones, certe impia
in Arriano? Certe quidem later aliquid temporis fur-
tum; sed tamen superest quædam semita in hac quo-
que, in qua sic delirant, scriptura veteri, cujus ductum
sequeuti & certum Geographiæ veteris ordinem, non
sine spe & specie veri iacturam tot annorum resarcimus
ἐπὶ τὸν ποταμὸν τ' Σουάστον vel Σουάστον τῶν πρὸς ἡμᾶς.
Nempe post superata montana primo venit Alexander ad Choen,
post hunc versus Orientem, quo pergebat Alexander,
sequitur Soastus vel Suastus, quem istuc ponit novit-
que omnes vetustas. Post transitum hujus fluvii & re-
gionem adjacentem pacatam Herphiztion & Perdicca
primi recte progredi dicuntur ad Indum. Nihil potest
congruenter narrari. Et quid potest propius accedere ad
vulgatam lectionem? Vide in Indicis c. 4.

73 Οἱ δὲ ὡς πελάζοντες ἡδὴ κατεῖδον] MS. Opt. αὐτὸς δὲ
ὡς πελάζοντες εἶδον ἡδὴ τὸν Πτολ.

ζείνας, ὃς ἰππέων ἕως ἡμέρας· τὸ δὲ τρίτον
μοῖραν αὐτὸς ἦγεν, ἵνα οἱ πλεῖστοι τὴν βαρβα-
25 ρων ἐφάνοντο. Οἱ δὲ ὡς ἤδοντο προσάγοντες
ἕως Μακεδνῶν (κατεῖχον γὰρ χεῖρα ὑπερδύ-
ξια, ὥστε πλήθος σφῶν θάροισαντες, καὶ τῶν
Μακεδνῶν ὅτι ολίγοι ἐφάνοντο κατὰ φρονήσαν-
τες) ἐς τὸ πεδίον ὑποκατέβησαν· καὶ μάχῃ
ἡγήνητο καρτερὰ. Ἀλλὰ τῆς μὲν ἑξῆς πώ-
κω σήκα Ἀλέξανδρος. Οἱ δὲ ἀμφὶ Πτολε-
μαῖον ὅσοι ἐν τῷ ὁμαλῷ παρεῖσαντο, ἀλλὰ
γύλοφον γὰρ κατεῖχον οἱ βάρεσσοι, ὁρῶντες ποιή-
σαντες ἕως λόχους. Πτολεμαῖος τὸν προσήγειν,
ἡτάρ ὅππια χιμῶτατον⁷⁹ ἔλθοι ἐφάνετο, καὶ
παύτη τὸν λόφον κυκλωσάμενος, ἀλλ' ἀπο-
λιπὼν, εἰ φέγγειν ἐθέλοιεν οἱ βάρεσσοι, χό-
ραν αὐτοῖς ἐς τὴν φυγὴν. Καὶ ἡγήνητο τῶν τοῖς
μάχῃ καρτερὰ, καὶ χεῖρα τῇ χαλεπότητι, καὶ
ἐπὶ ἑστῇ ἕως ἄλλης ἕως ταύτης βαρέσσης οἱ
Ἰνδοὶ, ἀλλὰ πολὺ δὴ πᾶσι ἀλκιμώτατοι τῶν
προσχωρῶν εἰσιν. Ἐξώδησαν δὲ καὶ ἔπειτα ἀπὸ
τῶν ὁρῶν ὑπὸ τῶν Μακεδνῶν, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεον-
νάτον ἡν τρίτη μοῖρα τὴν στρατῶν ὡσαύτως ἐπα-
ξαι· σήκων γὰρ καὶ ἔπειτα τῆς ἑστῆς. Καὶ λέ-
γει Πτολεμαῖος ἀνθρώπους μὲν ληθῆναι τῆς
παντὸς ὑπερδύξιας τετρακισμυρίας, βοῶν δὲ ὑπερ-
ταῖς πρὸς καὶ εἰκοσι μυριάδας· καὶ ἵππων ὡς
καλλίστας ὁπλιεῖς ἀνδρῶν Ἀλέξανδρον, ὅτι δια-
φέρουσαι αὐτὰς καὶ μετὰ τὴν ἐφάνοντο,
πέμψαν ἐθέλειν ἐς Μακεδνίαν, ἐργάζεσθαι τὴν
χόραν. Ἐντεῦθεν ἐπὶ τῇ τῶν Ἀσιακῶν χό-
ραν ἦγεν⁸⁰. Ἰσχυρὸς γὰρ ἐξηγγέλλετο παρεσκευά-
σθαι ὡς μαχημένους⁸¹, ἰππέας μὲν ἐς διαχιλίους⁸²
ἔχοντας, πρὸς δὲ ὑπερδύξιας τῆς τετρακισμυρίας,
τετακνωμένους δὲ ἐλέφαντας. Κελεύμενος μὲν δὴ ἐκ-
τετειχικῶς ἦδη τὴν πόλιν, ἐφ' ἧς οἱ οἰκισμὸς κα-
τελείπειτο⁸³, ἵς τε βαρύτερον ὁπλισμένους τὴν στρατῶν Ἀλέξανδρος ἦγεν, καὶ τῶν μηχανῶν, εἰ-

millia, Agrianas etiam totiusque equitatus
dimidium. Tertiam partem ipse ducit,
qua confertissimam barbarorum aciem vi-
det. Qui postquam Macedones appropin-
25 quantes sensere, (tenebant enim superiora
loca, multitudine suorum confisi, & Ma-
cedonibus quod pauci viderentur contem-
ptis) in planitiem descendunt. atrox ibi pu-
gna fit. Cæterum hos non magno cum ne-
gotio vicit Alexander. Ptolemæus vero non
in plano iis oppositus erat. collem enim oc-
cuparant barbari, acie acclivi loco instructâ.
Eâ itaque parte, quâ collis facilior oppu-
gnatu videbatur, exercitum admovet, non
utique collem omni ex parte cingens, sed
locum ad fugam barbaris de industriâ relin-
quens. & cum his quoque acre certamen
habitum fuit, tum propter iniquitatem lo-
ci, tum quod longe alia sit Indorum quam
reliquorum ejus provinciæ barbarorum ra-
tio, quippe qui finitimos omnes bellicâ vir-
tute superent. Sed. & hi à Macedonibus
monte depulsi sunt. eodem modo & Leon-
natus cum tertia exercitus parte rem gessit.
nam & hic barbaros quos adortus est vicit.
Ac Ptolemæus quidem autor est hominum
XL M capta fuisse, boum ultra CCXXX M. è
quibus Alexandrum præstantissimas quas-
que delectas, quod eximiâ pulchritudine
atque magnitudine excellere viderentur, in
Macedoniam, regionis colendæ causâ, mit-
tere voluisse. Exinde Alexander in Afface-
nos movit, qui quidem equitum duo mil-
lia, peditum xxx M. elephantos triginta,
ad pugnam instruxisse nuntiabantur. Cra-
terus instaurationis mœnibus urbis, ad cujus
exædificationem relictus fuerat, milites
gravioris armaturæ ad Alexandrum addu-
xit, machinis etiam tormentisque advectis,
sicubi

πυ

Sed semper ἰταίρις ἰππίαις? Hæc non fuit solitus misce-
re noster Arrianus. Porro dubitandum non est ταῖς Φι-
λαίταις fuisse alterius Philotæ, non ejus, qui à Macedo-
nibus ob conspirationis indicia occisus est; id quod in-
de apparet, quod nusquam eo tempore, quo Philotas
ille gratiam tenuit, agmen hujus Philotæ memoretur:
quod certe fecisset Arrianus, tum alibi, tum præcipue
lib. I cap. 20, ubi Philotas ἄγων τῆς τε ἰππίαις καὶ τῆς πεζῆς
τάξης τῆς δicitur emitti, non etiam suo agmine comi-
tatus; quod si ejus peculiare adfuisset, etiam auctor di-
stinxisset. Sed non habuit talem propriam τάξιν Philo-
tas ille, quum ἰππεταῖροι omnium τάξεσι fuerit præfe-
ctus: ut discimus ex citato III, 27, ubi frustra & te-
mere volebant quoque istud nomen expugnare. Et
fuisse plures nemo dubitabit, cogitans, quemadmodum
præter illum Parmenionis memoretur Arriano Philo-
tas Cardidis, & libro I alius pater Alexandri. Similiter in
Curtio V, 1 Philotas Argæus. Eidem VIII, 6 alius à
Sostrato & Hermolao in conjurationem adscitus. Hoc
nomine alius aliquis quum dux agminis certi mortuus
esset vel in alium militiæ gradum promotus, isti suc-
cessit. Et quis ille, qui mox post Alexandri mortem Ci-
liciam nactus est? Hunc enim recenset Justinus, & Dio-

dorus Sicul. p. 595 cum qui Phrygiam ad Hellespontum
habuit, & p. 637 alium & 662, 664. Utique diver-
sus ab illo noster.

79 Ἐπιμαχημῶτατον] Opt. ἐπιμαχημῶτατον, quam scri-
pturam credo approbatum iri, si dicam vulgata voce
nunquam & ne semel quidem, nova vero, quam ex
MS. repono, semper Arrianum uti solere.

80 Περὶ τὴν τῶν Ἀσσιαν. χόραν ἦγεν] Ergo circa &
propter hanc regionem duxit. Cur igitur interpretatur
in Affacenos movit. Necessario corrigendum ἰππί, ut ha-
bent MSSi & plurimi & optimi.

81 ὡς μαχημένους] Omnino reponi debet μαχημένους
ex MS. ut editum est I, 20, quum jam ante præcessisset
illic cap. 14 τὴν στρατὸν πᾶσαι συντάταιν ὡς μαχημέ-
νους & III, 21 ὡς ἀμυνόμενοι. Et in Indicis 24 ὡς ἀπο-
χόμενοι.

82 Ἰππίαις μὲν ἐς διαχιλίαις] Sane codex Opt. διαμο-
ρίαις. Nec potest videri nimium in campestri regione,
ut videtur indicare Strabo lib. 15 pag. 498, dum post
enumeratas gentes, in quibus etiam Affacenos, subne-
dit in montibus tum fuisse Abisari regnum.

83 Ἐφ' ἧς οἱ οἰκισμὸς κατελείπειτο] Opt. τῶν οἰ-
κισμῶν.

Aa 2

πυ πολιορκίας διήσθη. Αὐτὸς δὲ Ἀλέξανδρος
ἴς τε ἑταίρους ἰπώεας⁸⁴ ἄγων ἔ τὴς ἰπώα-
ποιπτας καὶ πλὴν Κοίνης καὶ Πολυσπέρχοντος
Ἰάξιν καὶ ἴσας Ἀγριάνας τὴς χιλίας. καὶ τὴς
ποξότας, καὶ ὡς ἔπ' τὴς Ἀσασκινύς. Ἡ γὰρ
δὲ Ἀλφ. ἡ Γυραίων χώρας, καὶ τὸ ποταμὸν τὸ
ἐπ' αὐτὸν τὸ χῶρας τὸ Γυραίων χαλεπῶς διέβη,
Ἀλφ. βαθύτητά τε, καὶ ὅτι ὄξυς ὁ ῥυς ἐν αὐ-
τῷ, καὶ οἱ λίθοι φρογγύλοι ἐν τῷ ποταμῷ
ὄντες σφαλεροὶ τοῖς ἑπιβαίνουσιν ἐγίνοντο. Οἱ
δὲ Βάρβαροι ὡς περσάγοντα⁸⁵ ἡ δὸν ὁ Ἀλέ-
ξανδρος, ἀδρόοι μὲν ἐς μάχην καὶ ἀσπῆσαι ἐκ
ἐτόλμησαν. Ἀφ' αὐθιγὰς δὲ ὡς ἔχαστο⁸⁶ καὶ
πόλεις, ταύτας ἐπεὶ οὐκ ἐπομάχοντο Ἀλφ.
26 σάξιν. Καὶ Ἀλέξανδρος πρῶτα μὲν ἑπ' ἡ
Μασσαγα ἦγε, πλὴν μεγίστῃ τὴ ταύτῃ πό-
λεων. Ὡς δὲ περσάγονται ἡδη τοῖς τείχεσι, παρ-
ήσαντες οἱ Βάρβαροι τοῖς μισθοφόροις τοῖς ἐκ
τῷ περσῶν Ἰνδῶν (ἦσαν γὰρ αὐτοὶ ἐς ἐπικαχυ-
λίης) ὡς φραδοπεδευσαμένους⁸⁷ εἶδον ἴσας Μα-
κεδόνας, δρόμῳ ἐπ' αὐτὴς ἦσαν. Καὶ Ἀλέ-
ξανδρος ἰδὼν πλησίον τὴ πόλεως ἐσομένῃ τὴ
μάχην, περσώτερον ἐκκαλέσασθαι αὐτὴς
βυληθεῖς τὸν ἰσχυρὸν, ὡς εἰ τροπὴ γίνοιτο (ἐγί-
νωσκε γὰρ ἐσομένῃ) μὴ δὲ ὀλίγῃ ἐς πόλιν κα-
ταφυγόντες δύμαρως Ἀλφ. σῶζοντο. ὡς ἐκ-
βίοντες εἶδον τὴς βαρβάρους, μεταβαλλομένους
καλέω τὴς Μακεδόνας ὀπίσω ἀποχωρεῖν, ὡς
περὶ γήλοφόν ἡσα ἀπέχοντα ἀπὸ τῷ ποταμῷ
Γυραίων⁸⁸, ἡναρ φρατοπεδύειν ἐγνώκη, ἐπὶ
πυ μάλιστα φασίδος. Καὶ οἱ πολέμοι ἀκαθα-
ρήσαντες, ὡς ἐγκακλήκον ἡδη τῶν Μακεδόνων, δρόμῳ τε καὶ ξυνῷ ἐδὴν κόσμῳ ἐφέροντο
ἐς αὐ-

84 Ἀλέξανδρος τὴς τε ἑταίρους ἰπώεας &c.] Mirifice
convalescit corruptela, ubi semel coepit hærere. Utique
enim vel dicendum deesse ἀπαικῶν αὐτῶν, vel dein-
de pro γινῆ scribendum ἦν, etsi debebam fateri sic inci-
dere hæc verba in eandem sententiam; quæ antecessit
in loco nunc demum veritati restituko ἐπὶ τῷ τῷ Ἀσασκιν-
νὸν χωρὶς ἦν. Sic olim scripseram, nunc video in MSS.
omnibus, etiam in V. C. apud Vulcanium post ἰπώεας
addi ἄγων, quod securus lætusque reposui.

85 Προσάγοντα] Opt. ἀγόντα simpliciter.

86 Διαλυθέντες δὲ ὡς εἶχον ἱκανοὶ] Quam proni fue-
runt vel scribere quondam in subtrahendis vocibus ne-
cessariis? Sed & deinde editores quam fuere faciles in
augendis, quæ in illis primordiis non bene satis intelli-
gebant? Illud εἶχον nec in Basileensi editione legitur,
nec in ullo MS. quantum comperio, sine ratione, à
Vulcanio aut Stephano adjectum, cui libenter id reddi-
mus, quum id Arrianus non admittat. Sic infra hujus
libri cap. 30 γινώσκοντες ἰπώεας ὡς ἱκανοὶ διασπέν-
οντα ἐπὶ τῷ σφίγγῳ ἦν. II, 12 καὶ χρηματῶν ἰπώεας ὡς
ἱκανοὶ ἐν τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησαν. III, 16 δύναντο ὡς ἱκανοὶ φέ-
ρωται. VII, 16 διζῶντα δὲ ὡς ἱκανοὶ. Quibus addi po-
test locus, quem tetigi in Luciani libro primo veræ hi-
storiz. Itaque non hic sensus est, dissolutis ordinibus,
prout cuique integritatem erat, in oppida sese recipiunt, iis
sese tueri statuentes. Sed potius verbis Iustini deserto
bello ad sum tuenda dilapsi, vel dispersi per suas quique
urbes, eas tueri propugnando statuebant. Tum etiam

ficubi obsidione opus esset. Alexander cum
equitatu amicorum & equestribus jaculato-
ribus unaque Cœni ac Polyperchontis
agmine atque Agrianis mille & sagitta-
rius, in Affacenos pergit, per Gurgæos iter
faciens. & fluvium Gurgæum, ejusdem cum
regione nominis, difficulter transit, cum
ob amnis profunditatem, & cursus rapidi-
tatem, tum quod rotunda ejus fluminis sa-
xa transeuntium vestigia fallerent. Barbari
ut adventare Alexandrum senserunt, con-
fertâ acie subsistere non ausi, dissolutis or-
dinibus, prout cuique integrum erat, in
oppida sese recipiunt, iis sese tueri statuen-
tes. Atque Alexander quidem primum Mas-
26 saga cum exercitu petit, urbem ejus regio-
nis maximam. Admoto itaque urbi exerci-
tu, barbari Indis mercenariis ex Indiâ inte-
riore adductis freti (erant hi ad septem mil-
lia) in Macedonas qui jam castra locârant,
cursu feruntur. Alexander quum pugnam
sub ipsos urbis muros futuram videret,
longius à moenibus eos prolicere cupiens,
ne si fuga fieret, (quam futuram omnino
cogitabat) è parvo loci intervallo in urbem
confugientes, facile evaderent; statim at-
que barbaros excurrentes est conspiciatus,
converfos Macedonas in collem quendam,
septem circiter stadiis à flumine Gurgæo,
ubi castra ponere statuerat, diffitum, re-
trocedere jubet. Tum hostes audaciores fa-
cti, utpote retrocedentibus Macedonibus,
effuso cursu nulloque ordine in eos ferun-
tur.

pro κατὰ πόλιν in MSS. est κατὰ πόλιν.

87 Στρατοπεδευσαμένους] Optimus & alii στρατοπεδου-
μένους, quo dirigunt & alii & Basileensis editio, ubi legi
videas στρατοπεδουσαμένους, ubi abjectio literæ σ facienda
erat, non mutatio literæ ο in α.

88 Ἀπέχοντα ἀπὸ τῷ ποταμῷ Γυραίων] Hæc inepta &
insulsa esse clamat tum res ipsa, tum comparatio alio-
rum auctorum. Nam si hic Gurgæus idem est, qui
Curtio memoratur cingens urbem amne torrenti, qui
præruptis undique ripis aditum ad urbem impediebat,
profecto causa non fuit, ut per septem stadia inde abi-
ret, quum is difficilis esset ad transeundum, atque adeo
etsi evocasset longius ex urbe cives, tamen in perse-
quendis iis tardaretur. Sed & idem Curtius negat ab eo
latere, unde sunt præaltæ rupes, hunc fluvium esse,
sed ab diverso; nec ratio dicendi patitur, ut à fluvio
qui alteram oppidi partem præterlabitur, quis dicatur
tot stadia abesse, potius quam ab oppido ipso. Ipsa
quoque varietas scripturæ in antiquis prodit errorem.
In uno enim Florentino & Augustano erat πρὸ τῆς χα-
ρίης (quæ scriptura sic cepit Vulcanium, ut is verba sua
à flumine Gurgæo sic deinde mutaverit à priorē loco) alii
plerique ποταμῷ χαρίης, quod & Basileenses exhibent.
Sed Optimus & ignorabat vocem ποταμῷ & retinebat
tantum χαρίης. Nec quoque ejus auctoritatem rejicere, &
perspicuum est voluisse Alexandrum ad collem septem
stadia à munio illo barbarorum loco distantem castra
metari, & sic infra vocat ἡγεμονίᾳ τῷ χαρίῳ.

ἐς αὐτὴς. Ὡς δ' ἐξικνεῖτο ἡδὴ τῶν Μακεδ-
νων τὰ τοξεύματα⁸⁹, ὅττα ἄθρα Α'λέξανδρος
ἀπὸ ξυμβουλίας⁹⁰ ἐπιτρέψας ἐς αὐτὰς, τὴν
φάλαγγα δρόμῳ ἀντεπήγα. Πρῶτοι δὲ οἱ ἰπ-
ποκονίται⁹¹ τε αὐτὰς καὶ οἱ Ἀγριᾶνες καὶ οἱ το-
ξόται⁹² ἐκδραμόντες, ξυμμιζάντο τοῖς βαρβάροις.
αὐτοὺς δὲ ἡ φάλαγγα ἐν ταῖς ἡγεῖται. Οἱ δ'
Ἰνδοὶ ὡς τὴν φάλαγγα ἐκπλαγέντες, καὶ ἅμα
ἐν χειρὶ γεννημένης ἡ μάχης, ἐγκλίναντες
ἐφύθον ἐς τὴν πόλιν. καὶ ἀπεβαινόντων αὐτῶν ἀμ-
φοτέρωθεν ὁρμήσαντες. οἱ δὲ λοιποὶ ἐς τὰ τείχη
κατακλίοντο. Καὶ Α'λέξανδρος⁹³ προσήγα-
γε τὴν πέμψαν φάλαγγα, καὶ ἐνέειπεν τοῖς ἡγε-
ταῖς⁹⁴ τὴν πέμψαν ἐς τὸ σφυρὸν καὶ χαλεπῶς ἐπα-
γαγὼν δὲ τὰς μηχανὰς ἢ ὑπεραία τῇ⁹⁵ μὲν
τείχῳ πὶ εὐμαρῶς κατέσπεσε. βιαζομένης δὲ
ταύτης τῆς Μακεδόνος, ἡ παρερήματο πρὸς τεί-
χος⁹⁶, ὥς ἀπόλμους οἱ Ἰνδοὶ ἠμύνοντο. ὥς-
τε ταύτη μὲν ἡμέρα ἀνεχάλεστο τὴν στρα-
τείαν. ἡ δ' ὑπεραία τῇ⁹⁷ Μακεδόνος αὐτῶν ἡ
προσβολὴ χειρουργεῖται ἐγένετο, καὶ πύργῳ⁹⁸
ἐπὶ τῇ ξύλινῳ τοῖς τείχεσσι. ὅθεν ἐκ τοξέω-
σαντες οἱ τοξόται καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἀφί-
μουν⁹⁹, ἀνέτελλον ὅτι πολὺ τῆς Ἰνδίας. Ἀλλ'
ὅς ὡς βιάσασθαι εἴσω τὴν πέμψαν οἷοι τε ἐγένοντο.
ἡ δὲ λείπη προσαγαγὼν αὐτοὺς τὴν φάλαγγα
καὶ ἀπὸ μηχανῆς γεφυρεῖται ἐπιβάλλων τὴν πέμψαν,
ἡ παρερήματο ὡς, ταύτη ἐπὶ τῇ¹⁰⁰ ὑπασι-
στῆς, οἱ δὲ αὐτὰς καὶ ἰσχυροὺς ἀσπύτως ἐξέειλον.
Πολλῶν δὲ ἀπὸ προσθυμίας ὠθυμένων, ἄχθος
λαβῶσα μείζον ἢ γέφυρα κατέρρεε, καὶ πρὸς
αὐτῇ οἱ Μακεδόνες. οἱ δὲ βάσβα-
ροι ἰδόντες τὸ γηγρόμνον, λίθοις τε ξυμὸν βοῇ
ἀπὸ τῆς πέμψαν καὶ τοξόταις, καὶ ἄλλῳ ὅτῳ πῆς
μὲν χεῖρας ἔχον ἐτύγγαζαν, ἡ ὅτῳ πῆς ἐν τῇ¹⁰¹
τότῃ ἐλαβον, ἐξηκόντων ἐς τῆς Μακεδόνος.
οἱ δὲ καὶ θύρας¹⁰², αἱ πῆς αὐτοῖς καὶ τὰ με-
σοπύργια μακρὰ ἦσαν, ἐκδύοντες, ἐκ χειρὸς
ἐκπιον ἱεταραγμένους. Α'λέξανδρος δὲ πέμψαν
ἀλκίαν ξυμὸν ἡ αὐτῇ¹⁰³ ἔαξεν, ἡς τε κατακ-
τεσθῆναι ἀναλαβεῖν, καὶ ὅσοι προσεμάχοντο ἀναχάλεσθαι ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καὶ τῇ¹⁰⁴ ἱεταρίῃ
ἀσπύτως ἐπ' ἄλλης μηχανῆς¹⁰⁵ ἄλλη ἐπιβάλλει αὐτὰς προσήγαγε πρὸς τὸ τεῦχος. Καὶ οἱ Ἰν-
δοὶ, πῶς μὲν αὐτοῖς ὁ ἡγεμὼν ἔχειεν ἐφελκύν, ἀπεμάχοντο χειρὸς¹⁰⁶ ὡς δὲ βέλη ἀπὸ μη-
χανῆς

tur. Postquam vero intra teli jactum vene-
runt, Alexander dato signo in eos conver-
sus phalangem magnâ vi immisit. Ac primi
quidem jaculatores equites atque Agrianes
& sagittarii excursione factâ cum barbaris
confluxerunt, ipse vero phalangem instru-
ctâ acie duxit. Indi celeritate rei inexpectatæ perculsi, quumque jam ad manus
ventum esset, fugâ sese in urbem recepe-
runt. ducenti ex iis cæsi, reliqui intra mu-
ros rejecti. Alexander confestim phalangem
muris admovet, atque ibi sagittâ malleolum
leviter perfrictus est. Postero autem die ma-
chinis admotis, aliquâ murorum parte facie
dejectâ, quum Macedones per ruinas
impetum facerent, Indi strenue restiterunt,
adeo ut eo die Alexander receptui cani jus-
serit. Postridie vero Macedones rursus ma-
jore conatu urbem aggrediuntur, turri li-
gneâ moenibus admotâ, è quâ sagittarii ma-
gnam sagittarum vim torquentes, & tela
machinis excutientes, Indos acriter repri-
mebant. Sed ne sic quidem intra muros ir-
rumpere potuerunt. Tertio exinde die Ma-
cedonum phalange rursus ad muros addu-
ctâ, atque ex ligneâ turri ponte muris,
quâ parte perfracti erant, superinjecto,
scutatos immittit, qui quidem Tyrum an-
tea eadem ratione ceperant. quumque ma-
gnâ animorum alacritate pontem subeunt,
is nimio pondere fatiscens ruptus est, una-
que cum Macedonibus ruinam fecit. Bar-
bari eo casu alacriores facti, faxis omnique
genere telorum, quæ quisque aut in mani-
bus habebat, aut tum aliunde assumptis,
clamore sublato Macedonas è muris petunt:
alii vero per angustas portulas interturrâs
interjectas prosilientes, perturbatos comi-
nus feriunt. Alexander Alcetam cum suo²⁷
agmine emittit, qui & faucios recipiat, &
eos qui urbem oppugnabant in castra revo-
cet. Quarto die aliis operibus alium pon-
tem in murum jactit. Atque Indi quidem,
quandiu præfectus loci supererat, fortiter
Macedonas propulsabant. At quum is telo

ex
data esse, tanto minus, quod & Arrianus id verbi tem-
pus non nisi passivè adhibet, ut 1, 23 ταῖς μηχαναῖς ἀ-
πὸ τῆς πύργου λίθοις τε μηχαναῖς ἀφίμουν. Et inferius
cap. 30 in obsidione petrae, ἀπὸ μηχανῶν βέλη ἀφίμουν,
quem locum ipse contra se citat. VII, 10 ὅθεν ἐπὶ τῇ¹⁰⁰
τῇ¹⁰¹ καὶ χεῖρας ἔχον ἐτύγγαζαν. Sed & Basileensis editio
consentit in MSS. Verre igitur & tela è machinis ex-
cussa.

91 Οἱ δὲ κατὰ θύρας] Opt. cum plerisque οἱ δὲ
κατὰ. Mox pro ἀνακαλίσσονται omnes ἐπανακαλίσ-
σονται.

92 Οἱ δὲ κατὰ θύρας] Opt. cum plerisque οἱ δὲ
κατὰ. Mox pro ἀνακαλίσσονται omnes ἐπανακαλίσ-
σονται.

93 Εἴς τινος μηχανῆς] Opt. εἰς ἄλλης. Et hoc me-
lius.

A a 3

89 Εξικνεῖτο ἡδὴ τῶν Μακεδόνων τὰ τοξεύματα] MS. O-
rbitatus tertiam & quartam vocem non agnoscit; & vi-
dentur temere iterata.

90 Παρίρηται τὴν τὴν τείχεσσι] Vocula τε abest ab omni-
bus MSS. & editione Basileensi.

91 Βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἀφίμουν] Optimus & quidam
alii scripti ἀφίμουν. Nec indignum quod annotetur.
Nam etsi βέλη quidem considerari possint & dicantur
γυμνάς, ut apud Xenoph. III Euseb. οἱ δὲ τοξόται καὶ
σφενδαμῶν αὐτῶν ἀφίμουν τὰ βέλη, πρὶν ἐξικνεῖσθαι; tamen
proprie utique sagittarii vel τοξόται non sunt, qui ma-
chinis tela excutiebant, ut jure & merito gloriari iste
perverfus possit ad auctoris mentem ea verba ab se red-

χαῖς τυπεῖς ἀποθήσκῃ ἐκεῖν, αὐτῶν τε οἱ
μὲν ἕως πεπωκότες ἐν τῇ ξυμμεχῇ πολιορκία,
οἱ πολλοὶ δὲ τραυματῖαι τε καὶ ἀπομαχοῦντες,
ἐπεκρηκυθὺς ὁ πρὸς Ἀλέξανδρον. Τῷ δὲ ἀ-
σμένῳ γινεῖ) ἄνδρας ἀγαθὸς ἀφιστάσθαι καὶ συμ-
βαίνει) ἐπὶ τῷδε Ἀλέξανδρῳ τοῖς μοδοφόροις
Ἰνδοῖς, ὡς χαλκῶν θέντες ἐς τὴν ἄλλω στρατῷ
ξυμ' αὐτῷ στρατεύεσθαι. Οἱ μὲν δὲ ἐξηλθόντες ξυμ-
τοῖς ὅπλοις, καὶ χαλεπαλοπέδουσιν χαλκῶ σφῆς
ἐπὶ γιγνώσκῃ, ὅς τιν' ἀντίρροπος ἔστι Μακεδ-
νων στρατοπέδῳ· νυκτὸς δὲ ἐπενόουσι δρασμῶν
ἀφιστάμενοι ἐς τὰ σφέτερα ἦθη ἐπανα-
στῆναι, ὅτι ἐθέλοντες ἐκείνῃ αἰρεῖσθαι τοῖς
ἄλλοις Ἰνδοῖς ὅπλα. Καὶ ταῦτα ὡς ἐξη) γέλ-
θη Ἀλέξανδρῳ, περὶ τῆς νυκτὸς τῷ γιγνώ-
σκῃ τῶν στρατῶν πᾶσαν, χαλκῶ σφῆς Ἰνδοῖς
ἐν μέσῳ ἀπολαβῶν· τῶν τε πόλιν αἰρεῖ κατὰ-
κράτῃ, ἐρημαθεῖσαι τὴν περὶ τῶν ἀσφαλῶν, καὶ
τὴν μὲν ἰλὺ Ἀσασκῆν καὶ τὴν πίδα ἔλαβεν·
ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ τὸν Ἀλέ-
ξανδρῳ ἐς πέντε καὶ εἴκοσι. Ἐνθεν δὲ Κοῖνον μὲν ὡς
ἐπὶ Βάζιρα ἐκπέμψῃ, γινώσκῃ ποιησάμεν, ὅτι
μαθόντες τὴν Ἀσασκῆν τὴν ἄλῃσιν ἐνδῶσιν
σφῆς αὐτῆς· Ἀτταλον δὲ καὶ Ἀλέξανδρον καὶ Δη-
μήτριον τὴν ἰπποδρόμῳ ἐπὶ τῷδε σέλλῃ, ἄλλω
πόλιν· περὶ τῆς αἰρεῖσθαι τὴν πόλιν,
ἐστ' ἂν ἀφίκη) αὐτῶν. Καὶ γινεῖ) ἐκδρομῇ
τὴν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον· καὶ
χαλεπῶς δὲ περὶ τῆς αὐτῆς οἱ Μακεδόνες
εἰσὼν τὴν τείχεος ἐς τὴν πόλιν ἀποστρέφουσι. Καὶ
Κοῖνον καὶ περὶ τῆς αὐτῆς ἐν τοῖς Βάζιροις, ἄλ-
λὰ πιστεύοντες ὅτι τὴν χεῖρ ἢ ὀχυρῶσθαι (ὅτι
ὑποφύλλῳ τε καὶ πάντῃ ἀκριβῶς ἰελε-
χόμενον) ἔδεν ξυμβαλὼν ἐπιδίδουσι. Ταῦ-
τα μαθὼν Ἀλέξανδρος, ὡς μὲν) μὲν ὡς ἐπὶ
Βάζιρα· γινεῖ) δὲ ὅτι τὴν περὶ τῶν βαρ-
βάρων παρὲναι ἐς τὴν πόλιν λαθόντες
μέλλουσι, πρὸς Ἀβισσάρῳ ἐπὶ τῷδε ἐσταλμέ-
νοι, ἐπὶ τὰς πόλιν ὡς ἔστιν ἡγε. Κοῖνον δὲ ἐπὶ
τῆς πόλιν τὴν Βάζιρων καρτερόν) καὶ χεῖρ
περὶ τῆς πόλιν, καὶ ἐν τῇ φυλακῇ χαλκῶ
πὸντα ἀποστρέφουσι, ὡς μὴ ἄδεια εἴη τοῖς ἐν τῇ
πόλιν τῆς πόλιν τῇ χώρᾳ· αὐτὸν ἀγνοῦν τὴν
ἡγε τὴν λοιπὴν παρ' αὐτὸν ἰέναι. Οἱ δ' ἐκ τῆς
Βάζιρων, ὡς εἶδον ἀπὸντα ξυμ' αὐτῷ πλείστῳ
τὴν στρατῶν τὴν Κοῖνον, χαλκῶ σφῆς τῆς
Μακεδόνων, ὡς ἐν γενομένων ἀν' σφίσιν ἀξιο-
μάχων, ἐπεκλήουσιν ἐς τὸ πεδῖον· καὶ γινεῖ)
αὐτῶν μάχῃ καρτερά· καὶ ἐν ταύτῃ πίπῃσι μὲν τῶν βαρβάρων ἐς περὶ τῶν καλῶν, ἐλθόντες δὲ
ζῶντες ὑπὸ τοὺς ἐβδμήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῇ πόλιν ξυμφυρόντες βεβαίωτερον ἢ δὲ εἰς-
γιντο τὴν χώρᾳ ὑπὸ πᾶν ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς πόλιν. Καὶ Ἀλέξανδρῳ δὲ πᾶν ὡς ἡ πολιορκία ἐ-
χαλε-

ex machinis ictus occubuit, multique ex
suis in continua oppugnatione cæsi, alii
faucii pugnaeque inutiles essent, caduceato-
rem ad Alexandrum mittunt. Qui quidem
libenter fortes strenuosque viros servare sta-
tuerat. Paciscitur itaque eâ conditione cum
mercenariis Indis, ut exercitui suo accensi
secum militent. Hi cum armis urbe egressi
seorsum in colle quodam Macedonibus op-
posito castra faciunt, eo consilio ut noctu
arrepta fugâ domum redirent, quod ad-
versus alios Indos arma ferre nollent. Quæ
ut Alexandro nuntiata sunt, eadem nocte
colle in quo constiterant copiis suis circum-
fessio, omnes ad internecionem cecidit: ur-
bemque propugnatoribus vacuam protinus
vi capit, in eaque Assaceni matrem & fi-
liam. Ab Alexandri partibus xxv tantum in
universâ obsidione desiderati. Exinde Cœ-
num Bazira mittit, ratus oppidanos, Assa-
cenorum expugnatione audita, deditionem
facturos: Attalum vero & Alcetam ac De-
metrium equitatus præfectum ad Ora oppi-
dum mittit, utque urbem muro in orbem
ducto indercludent, tantisper dum ipse ad-
venerit, jubet. Oppidani in Alcetam ex-
cursionem faciunt: quos Macedones facile
repulso atque in urbem rejectos muris clau-
serunt. At Cœno Bazirensium obsidio non
statim ex sententiâ successit. siquidem op-
pidani loci munitione freti (erat enim urbs
& excelsa loco sita, & valido muro omni
ex parte cincta) nullam deditionis significa-
tionem edebant. Quo cognito, Alexander
confestim eò movit: quumque accepisset
nonnullos barbarorum finitimorum in Ora
urbem clam se immisissos, ab Abissaro ad
id missos, primum Ora cum exercitu petit;
Cœnum vero apud Bazira munitam arcem
extruere, præsidioque in eâ relicto, quod
oppidanis agri usum impedire posset, reli-
quum exercitum ad se ducere jubet. Bazi-
renses Cœnum cum maximâ copiarum par-
te decessisse conspicati, contemptâ Macedo-
num qui relicti erant paucitate, in plani-
tiem excurrunt. acrisque inter eos confi-
ctus fit: quingentis barbaris eâ pugna cæ-
sis, vivis supra lxx captis: reliqui in ur-
bem repulsi, acrius deinceps ab excursionem
in agrum, ab iis qui in arce ex adverso
murorum extructi erant, arcebantur. Ne-
que vero laboriosa Alexandro Ororum ob-
sidio

χαλεπή ἐγένετο· ἀλλ' οὐθὺς ἐξ ἐφ' ὧν περ-
βαλὼν τοῖς λείχεσι, ἡ πόλις ἐκράτησε· ἡ
τῆς ἐλέφαντος τοὺς ἐγκυαλιφθέντας ἔλαβε.
28 Καὶ ταῦτα οἱ ἐν τοῖς Βαζίροις ὡς ἔμαθον, δι-
γνόντες τὰ σφέτερά τεράγματα, ἀμφιμέσας
νύκτας ἡ πόλιν ἐκλείπουσιν, ἐφυγόντ' ἐς τὴν
πέτραν· ὡς δὲ καὶ οἱ ἄλλοι βάρεσσοι ἐπ' αὐτὸν.
Ἀπολιπόντες γὰρ τὰς πόλεις ὁ ζῦμπαυτες, ἐ-
φθίγη ἐς τὴν πέτραν ἢ ἐν τῇ χώρᾳ, ἢ Ἀόρνον
καλεσμένην. Μέγα γὰρ ἔστι τοῦτο ζήτημα· πέ-
τρας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐστὶ· ἡ λόγος ὑπὲρ
ταύτης κατέχει, ὅδε Ἡρακλεὶ τὰ Διὸς ἀ-
λωτὴν γενέσθαι τὴν πέτραν. Εἰ μὲν δὴ καὶ ἐς
Ἰνδὸν ἀφίκετο ὁ Ἡρακλῆς ὁ Θεβαῖος, ἢ ὁ
Τύριος, ἢ ὁ Αἰγυπτίος, ἐς ὅδε τετρα ἔχον
ἰσχυροῦσα· μᾶλλον δὲ δοκῶ ὅτι ὅδε ἀφίκε-
ται (ἀλλὰ πάντα γὰρ ὅσα χαλεπὰ, οἱ ἀνθρώ-
ποι ἐς τοσοῦτον ἀεὶ αὐξάνουσιν αὐτῶν τὴν χαλε-
πότητα, ὡς καὶ τὸ Ἡρακλεὶ ἀνὰ ποταμὸν γενέ-
σθαι) ἀληθεύει. Καὶ γὰρ ὑπὲρ ταύτης ἡ
πέτρας εἶπε γινώσκω, ἡ Ἡρακλεὶ ἐς κόμπον
τὴν λόγῳ ἐπιφηνίμειναι. Τὸν μὲν δὴ κύκλον τὴν
πέτρας λέγουσιν ἐς ἀφ' ὧν τὰς μάλιστα
εἶναι· ὅψος δὲ αὐτῆς, ὡς τὸν Ἰσχυροῦσα, τὸν
ταύτην εἶδε· καὶ ἀνάβαιναι χειροπόνητον μίαν
χαλεπὴν· εἶναι δὲ καὶ ὅδε ἐν ἀκρᾷ τῇ πέτρᾳ
πάλιν καὶ καθαρόν πηγὴν ἀνίσχυσαν, ὡς καὶ
ἐπ' αὐτῇ τὸ πηγὴς ὕδατος· καὶ ὕλην, καὶ γὰρ
ἐν αὐτῇ ἐργασίαι, ὅσων καὶ χαλίοις ἀνθρώποις
ἀπὸ τῆς ὕλης ἀνίσχυσαν ἐργάζεσθαι. Καὶ ταῦτα
ἀκούοντες Ἀλέξανδροι πρὸς λαμβάνειν ἐξελθόντες
καὶ ἔσπευον τὸ ὄρος, ὅς τις ἦεν ἀπὸ τῆς
Ἡρακλεὶ μὴ πεφνησμένην. Τὰ μὲν δὴ
ὄρα καὶ τὰ μάσταγα φρέσιν ἐποίησεν ὅτι τῇ
χώρᾳ· τὰ Βαζίροις δὲ πόλιν ἐξείλετο. Καὶ
οἱ ἀμφὶ Ἡρακλεὶα τε καὶ Περδίκχας αὐτῶν
ἄλλω πολλὴν ἐκλείψαντες (Ὁροβάτις ὄνομα
τῇ πόλιν) καὶ φερεῖν καταλιπόντες, ὡς ὅτι
συνήδη ὅσα ἐς τὸ ζῆλον τὴν Ἰνδὸν ὑπὲρ Ἀλέξανδρου ἐπέτακτο. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν χό-
ρας

fidio fuit. Primo enim impetu in muros
facto, urbem expugnavit, elephantis quos
ibi reperit captis. Bazirenses Ororum ex- 28
pugnatione audita, viribus suis diffisi, sub
mediam noctem desertā urbe in petram con-
fugiunt. quod & reliqui barbari imitati
sunt. Omnes enim desertis oppidis in pe-
tram sese receperunt, quam Aornon vo-
cant. Ingens porro erat hæc petra ejus re-
gionis munimentum, famaue tenuit, ne
ab ipso quidem Hercule ab Jove fato vinci
potuisse. Ego vero, an Hercules Theba-
nus, aut Tyrius, aut Ægyptius ad Indos
penetrārit, nihil habeo quod affirmare pos-
sim. potius tamen non eo penetrasse (omnia
enim quæ difficilia sunt, homines ut diffi-
cilia esse videantur, Herculem ipsum
præstare nequivisse comminiscuntur) verum
esse crediderim. Equidem de hac petrā ita
sentio, augendæ rei causā Herculis nomen
adhibitum esse. Ambitum hujus petræ cō
stadium esse ajunt: altitudinem, qua hu-
millima est, stadium xi. uno tantum ar-
duo calle, eoque manu facto, adiri posse.
multam etiam eamque purissimam in verti-
ce petræ aquam esse, fontemque inde ma-
nare: sylvam etiam habere, tantumque
arabilis & fertilis agri, quantum mille ho-
mines colere possint. Quibus cognitis, A-
lexandrum magno ejus montis capiendi de-
siderio captum fuisse. neque parum fabula
illa de Hercule vulgata illum accendit.
Itaque Oris & Massagis ad regionis præsi-
dium firmatis, Bazira in urbis modum exco-
luit. Hephæstion etiam & Perdiccas aliā urbe,
Alexandri jussu, instauratā (Orobatis urbi no-
men erat) relicto ibidem præsidio, ad Indum
flumen moverunt. quo ubi venerunt, omnia
quæ de ponte jungendo Alexander imperārat
faciunt. Regioni cis Indum sitæ Alexan-
der

τὴν Ἰνδὸν ποταμὸν ἦσαν ὡς δ' ἀφίκαντο, ἐπ' αὐτῶν
ἦσαν ὡς δ' ἀφίκαντο, ἐπ' αὐτῶν
ἦσαν ὡς δ' ἀφίκαντο, ἐπ' αὐτῶν

96 Ἀπολιπόντες γὰρ τὰς πόλεις] Vocula γ in nullo MS.
a me conspecta est, licet de Augustano nihil notaverit
Vulcanius. Sed neque Basileensis editio eam agnoscit.
Idem estor de adversativa in his præcedentibus verbis
ἔσπευον δὲ τὴν πόλιν, quæ tamen omnia quinque yer-
ba mihi suspecta sunt. Et vide Iodes, quam non ine-
pta sit oratio illis ommissis.

97 ὡς καὶ τὸ Ἡρακλεὶ ἀνὰ ποταμὸν γενέσθαι] Satis
congrue ad hanc lectionem comparata est versio: &
verbo ἀλυσίῳ quoque utitur auctor VII, 5. ἡ χρίσιν τὴν
Βασίλειον ἀλλοτρίῳ. Videndum tamen, an id
non præter necessitatem adhaereat, & plenissime sen-
tentiam expresseit Arrianus illis vocibus, μᾶλλον δὲ
ἀλλοτρίῳ. Quid quod in MS. Optimo etiam non est ἀλ-
υσίῳ, sed μᾶλλον. Quod si non debet respui, produ-
cenda est parenthesis, ut hoc quoque verbum ei inclu-
datur, vel potius ea omnis tollenda est, retinendum-
que, in tantum augent eorum difficultatem, ut etiam ab
ipso Hercule effici non potuisse fabulentur. Et confirmant

hoc inferiora, ἐπὶ τῷ ἀμφὶ τὸ Ἡρακλεὶ μὴ πεφνησμένην.
Et v, 2 τὰ ἐπὶ Διοῦ τῆς πλάτης μολύβδου. Egre-
gie vero ad mentem Afriani Tacitus: Quicquid ubique
magnificum est, in claritatem Herculis referre consensu-
mus.

98 Ὑπὲρ ταύτης] Opt. & alii αὐτῆς.

99 Πηγὴν ἀνίσχυσαν] Non placet interpretatio Vul-
canii; neque enim fons manat ex aqua, neque si id
esset, nunc voluit dicere Arrianus, cujus sententia est,
esse quoque in summa petra fontem emittentem multam &
limpidam aquam, sic ut ista aqua quoque ab fonte pro-
fluat. Curtius VII, 11 de alia petra. Fontes per to-
tum fere specum manant, à quibus conlata aqua per pro-
pia montis flumen emittunt. Livius 44, 33. Scaturigines
turbida primo & tenues, dein liquidam multamque sup-
dere aquam. Stephanus in Oña.

1 Αὐτῷ ἄλλῃ πάλιν ἐπιτυχῶντι] Vox prior non est
in Optimo codice.

ρας τ' ἐπὶ ταύτῃ τῇ Ἰνδῷ ποταμῷ σατραπίαν
κατέστησε Νικάνορα, ἑταίρων· αὐτὸς δὲ τὰ
μὲν ὡρῶτα² ὡς ἐπὶ τῇ Ἰνδῷ ποταμῷ ἦγε, καὶ
πάλιν τε Πθελικίῳ πινυ ὁ ὁρῶν τῇ Ἰνδῷ ὥκισ-
μεῖν ὁμολογία παρεστήσατο, καὶ αὐτῇ Φερε-
ραν ἡλιαστήσας τῇ Μακεδόνων, καὶ Φίλιππον
ἐπὶ τῇ Φερερᾷ ἡγεμόνα. Οἱ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς
ἡγάγετο μικρὰ πολιίσματα πρὸς τῇ Ἰνδῷ πο-
ταμῷ ὥκισμένα· ξυνέποντο δὲ αὐτῷ Κω-
φαῖς τε καὶ Ἀσπαγέτης, οἱ ὑπαρχοὶ τῶν χωρῶν.
Ἀφικόμην³ δὲ εἰς Ἐμβόλιμα πόλιν, ἣ ξυ-
εγγυς τῇ πέτρᾳ τῇ Ἀβένῃ ὥκειτο, Κελερόν
μὲν ξυμὲν τῇ στρατῶν χαλαρείει αὐτῶν, σι-
τόν τε εἰς τὴν πόλιν ὡς πλείστον ξυνάγειν, καὶ
ὅσα ἄλλα εἰς χροῖον τελεῖν⁴ ὡς εἰσῆναι ὁρ-
μωμένους τοὺς Μακεδόνας χροῖον πολιορκία
ἐκτρυχῶσαι τοὺς κατέχοντες τὴν πέτραν, εἰ
μὴ ἐξ ἐφόδου ληφθῆναι. Αὐτὸς δὲ τοὺς τοξότας
τε ἀναλαβὼν καὶ τοὺς Ἀργιάνους καὶ τὴν Κοῖνὴν
ταῖξιν, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης Φάλαγγος ὀπιλιέας
τοὺς κρυφάτους τε καὶ ἅμα διόπλοτάτους, καὶ
τῇ ἑταίρων ἰππέων εἰς Ἀφροσίους, καὶ ἰππο-
τοξότας εἰς ἑκατόν, πρὸς τῇ πέτρᾳ· καὶ
ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ κατεστρατοπεδεύσατο,
ἵνα ἐπιτήδειον αὐτῷ εἴδοιτο· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ
πρὸς τὴν πέτραν αὐτοῖς ἐστρα-
29 τοπεδεύσατο. Καὶ οὗ τῷ ἡνικον παρ' αὐτὸν
τῇ πρὸς ὁρῶν ἡνικον, σφᾶς τε αὐτῶν ἐκδιδόν-
τες, καὶ ἡγήσασθαι φάσκοντες εἰς τὴν πέτραν τὸ
ὀπλιμαχίατον, ὅθεν ὁ χαλεπὸν αὐτῶν ἔσχετο
ἐλεῖν τὸ χωρίον· καὶ ξυμὲν τῶν πέμπε⁵ Πτο-
λεμαῖον τὸν Λάγην τὸν σωματοφύλακα, ἵς τε
Ἀργιάνους ἄρην καὶ ἵς Φίλιππος ἵς ἄλλους καὶ
τῇ ὑπαρχῶν ὀπιλιέας· πρὸς ταῖξας, ἐπει-
δαι χαλαρά τὸ χωρίον, κατέχειν μὲν αὐτὸ
ἰσχυρὰ φυλακῇ, οἱ δὲ σημαίνειν ὅτι ἔχει. Καὶ
Πτολεμαῖον⁶ ἐλθὼν ὁδὸν τραχεῖαν τε καὶ δύσ-
πορον, λαμβάνει ἵς βαρβάρους χαλαρῶν τὸ
πορὸν· καὶ τῶν χαλαρῶν κύκλῳ καὶ ταφρῶν ὀχυ-
ρώσας, πυρσὸν αἶρῃ ἀπὸ τῆς ὁρῆς, ἐνθεν ὀφθί-
σταται ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ ἐμελλεῖ· καὶ ὀφθῆναι τε ἅ-
μα ἡ φλόξ, καὶ Ἀλεξάνδρῳ⁷ ἐπῆγε τῇ ὑπε-
ραία τὴν στρατῶν. ἀμυνομένων δὲ τῶν βαρβάρων
πλέον αὐτῶν ὑπὸ δυαρχείας ἐγένετο.
Ὡς δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἀπορὸν τὸ πρὸς βολῶν κα-
τέμαθον οἱ βαρβάρους, ἀνατρέφοντες τοῖς ἀμφὶ
Πτολεμαῖον αὐτοῖς πρὸς βάλλον· καὶ γίνε⁸ αὐ-
τῶν τε καὶ τῶν Μακεδόνων μάχην καρπεράν, τῇ μὲν
ἀφροσίᾳ τῇ χαλαρᾷ σπευδὼν ποιημένων τῇ Ἰνδῷ, Πτολεμαῖος δὲ ἀφροσίᾳ τὸ χω-
ρίον· καὶ μείον χροῖον οἱ βαρβάρους ἐν τῇ ἀκροβολισμῷ, νυκτὸς ὀπλινομένης ἀνεχέσθαι.
Ἀλέ-

der ex amicis Nicanorem satrapam consti-
tuit. Ipse primum ad Indum flumen mo-
vit, urbemque Peuceliotim haud procul ab
amne sitam deditione recepit, praesidioque
Macedonum imposito, Philippum ei prae-
fecit. Multa praeterea ignobilia oppida ad
Indum amnem sita subegit, comitantibus
eum Cophæo & Aslagete praesidibus pro-
vinciae. Postquam vero Embolima venit,
quæ urbs non procul à petrâ Aorno sita
est, Craterum cum parte exercitus ibi re-
linquit, utque frumentum quantum pos-
set, aliaque necessaria ad longi temporis
moram ibi faciendam in urbem convehat
jubet, ut inde progressi Macedones, diu-
turnâ obsidione eos qui petram tenebant
conficerent, si primo impetu capi non pos-
set. Ipse assumtis sagittariis atque Agrianis
Coenique agmine, & ex reliquâ phalange
delectis iis qui & expeditiores & melius ar-
mati essent, praeterea ex equitatu amico-
rum ducentis, ac sagittariis equestribus
centum, exercitum ad petram admovit. ac
primo quidem die castra commodo loco po-
nit. postero die propius rursus ad petram
castra locat. Interea finitimorum nonnulli²⁹
ad eum venerunt deditionem facientes,
viamque sese ostensuros dicentes, quâ com-
modior petræ oppugnatio futura esset, par-
voque negotio capi posset. Cum his Ptole-
mæum Lagi filium corporis custodem mit-
tit, Agrianas secum ducentem aliosque
levis armaturæ & scutatorum lectissimos
quosque, jubens, ut quum oppidum oc-
cupasset, firmo id praesidio muniret, utque
occupati loci significationem sibi aliquam
ederet. Ptolemæus viâ arduâ atque difficili
contendens non sentientibus barbaris in
verticem evadit, & loco in orbem vallo ac
fossâ communito, facem accensam, ab eâ
parte montis quâ conspici ab Alexandro
posset, tollit. Alexander conspecto flam-
mæ splendore, postridie exercitum admo-
vit. at Barbaris acriter sese tuentibus, ni-
hil tum ob locorum asperitatem effecit.
Quum vero barbari animadverterent Ale-
xandrum ab eâ parte frustra niti, in Pto-
lemæum conversi feruntur. Atrox ibi cum
Macedonibus pugna miscetur, Indis qui-
dem vallum rescindere nitentibus, Ptole-
mæo omnibus viribus locum tutante. De-
mum barbari Macedonum velitari conflictu
male excepti, nocte interveniente retroce-
dunt.

² Αὐτὸς δὲ τὰ μὲν ὡρῶτα] Sic edidi ex MS. Opti-
mo, quum vocula quarta vulgo negligatur. Sed & μοχ

in eodem legitur tantum Αὐτὸς δὲ τὰς τοξότας τε λαβὼν,
non ἀναλαβὼν.

Ἀλέξανδρος δὲ τῇ Ἰνδῶν ἰνὰ τῆς αὐτομόλων, πρὶν τε ἄλλως καὶ τῇ χειρὶν δαήμονα, ὅτι λεξάμενος, πέμπει τῶν Πτολεμαίων τὸν κυλὸς γραμματα φέροντα τῇ Ἰνδῶν, ἵνα ἐπεγέγραπτο· ἐπειδὴν αὐτὸς περὶ τῆς πέτρας, τῇ δὲ ὁπίσθεν τοῖς βασιλεῦσι καὶ τὸ ὄρεον, μήδ' ἀγαπᾶν ἐν φυλακῇ ἔχοντα τὸ χεῖρον, ὡς ἀμφοτέρωθεν βαλλομένους ἰσὺς Ἰνδοὺς ἀμφιβόλους γίγνεσθαι. Καὶ αὐτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἄρας ἐκ τῆς φρατοπέδου, περὶ τῆς φρατῆς καὶ τῶν περὶ τὴν πετράσαν, ἢ Πτολεμαῖον λαβὼν ἀνέβη· γινώσκων ποιήμενος, ὡς ἐκ ταύτης βιασάμενος ξυμμίξει τοῖς ἀμφὶ Πτολεμαῖον, καὶ χαλεπὸν ἐπ' ἐσόμενον αὐτῶν τὸ ἔργον. Καὶ ξυνέειπεν· Ἐστὶ μὲν ὅτι μεσημβρία ξυνειστήκει χερσὶν μάλιν τοῖς τε Ἰνδοῖς καὶ τοῖς Μακεδόσιν, πᾶν μὲν ἐκβιαζομένων ἐς τὴν πετράσαν, πᾶν δὲ βαλλόντων ἀνιόντας· ὡς δὲ οὕτως ἀήσασαν οἱ Μακεδόνες, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις ἐπιδόντες, οἱ δὲ περὶ τὴν ἀναπαυόμενοι, μόλις ἀμφὶ δὲ δειλὴν ἐκράτισαν τὴν πετράσαν, καὶ ξυνέμικται τοῖς ξυνὸν Πτολεμαῖον. Ἐκείθεν δὲ οὐκ ἦδη γενομένη ἡ φρατὴ πᾶσα, ἐπήγειο αὐτοῖς ὡς ἐς αὐτὴν τὴν πέτραν· ἀλλὰ ὅτι ἐπ' ἀπορῆν ἦν αὐτῇ ἡ περὶ τὴν πετράσαν. Ταύτη μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ ἴστω τὸ τέλος γίγνεσθαι. Ὑπο δὲ τῶν ἐν παρὰ γὰρ τῇ φρατῇ ἐκείτῃ, καὶ πᾶν χερσὶν ἐκείνῃ καὶ ἀνδρῶν· καὶ οἱ τοὶ κεκομμένοι ἦσαν, καὶ αὐτὸς ἐχώνυεν, δεξιὰ μὲν ὥστε τὴν κορυφὴν τῆς λόφου, ἵνα ἐτραχίλοισι περικύβητοι ἦσαν, ὡς ὅτι ἡ πέτρα καὶ χῶμα μέγα, ἔθνη τοξεύματα τε ἀν' ἐξικνεῖσθαι ἐς τὴν πετράσαν, καὶ ὥστε μηχανῶν βέλη ἀφιεῖν· καὶ ἐχώνυεν αὐτὸ πᾶς τις ἀνὴρ λαμβανόμενος τῆς ἐργῆς· καὶ αὐτὸς ἐφεισθήκει θεῶν καὶ ἐπαινέτης τῆς ξυνὸν περὶ τὴν φρατὴν φαινομένην, κολατὴς δὲ τῆς ἐν τῇ φρατῇ 30 λεγόμενης ἐκλιπύς. Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ ὡς ὅτι γὰρ αὐτὸν ἔχοντο αὐτῶν τὸ στρατόν. Ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν, οἱ τε σφενδονῆς σφενδονῶντες ἐς τὴν Ἰνδοὺς ἐκ τῆς ἡδὴ κεκομμένης, καὶ ὥστε πᾶν μηχανῶν βέλη ἀφιεῖν ἀνέτελλε πᾶν Ἰνδῶν τὰς ἐκδρομαῖς, τὰς ὅτι ἰσὺς χωνύοντας. Καὶ ἐχώνυον αὐτῶν ἐς τρεῖς ἡμέρας ξυνεχῶς τὸ χεῖρον. Τῇ τετάρτῃ δὲ βιασάμενοι τῶν Μακεδόνων καὶ πολλοὶ, κατέλαβον ὀλίγον γήλοφον ἰσοπέδον τῇ πέτρᾳ· καὶ Ἀλέξανδρος ἐδὲν ἐν ἐλινύων ἐπῆγε τὸ χῶμα, ξυνάψαι ἐθέλων τὸ χωνύμενον τῷ γήλοφῳ, ὅν ἵνα οἱ ὀλίγοι αὐτῶν ἡδὴ κατεῖχον. Οἱ δ' Ἰνδοὶ περὶ τὴν ἀδὴν γήλον τὸ λυμαίνον ἐς τὴν γήλοφον βιασάμενοι Μακεδόνων ἐκπλαγέντες, καὶ τὸ χῶμα ξυνάψαν ἡδὴ ὁρῶν-

dunt. Alexander interea Indum quendam transfugam, fidum & locorum peritum, noctu cum literis ad Ptolemæum mittit; quibus monet, ut quum ipse petram adoriretur, Ptolemæus eodem tempore ex monte impetum in hostes faceret, neque in præsidio se tueri contentus esset, ut utrinque petiti barbari in ambiguo versarentur. Ipse primâ luce castris motis exercitum ad eam partem ducit, quâ Ptolemæus clam hostibus montem conscenderat, ita secum statuens, si impetu facto illac se cum Ptolemæo conjungere posset, non ita difficile negotium ei futurum. quod quidem ita evenit. Nam ad meridiem usque acre inter Indos & Macedones certamen fuit, his quidem conscendere nitentibus, illis subeuntes propulsantibus. quum vero Macedones non desisterent alii aliis succedere, prioresque interim à labore reficerentur, vix ante noctem transitu potiti, sese cum Ptolemæo conjunxerunt. Exinde quum jam omnes copiarum unâ essent, rursus petram adoriuntur. Sed ne hac quidem ratione petra subiri potuit. atque ita dies ille consumptus est. Sub lucem milites singulos centum palos cedere jubet. quibus comportatis ingentem aggerem à summo colle in quo castra locarat ad petram molitur, unde & sagittæ & tela machinis excussa ad hostes perungere possent: universoque exercitu ad opus intento, ipse & spectator & laudator adstabat, eos quidem qui magnâ contentione opus promovebant collaudans, segniores vero castigans. Ac primo quidem die exercitus in stadii longitudinem aggerem produxit. postero die funditores mittentes fundis ex eo quod aggestum erat & tela machinis excussa Indorum in eos, qui aggerem struebant, excursionses represserunt. atque ita agger triduo toto perfectus est. Quarto die quum Macedones aliquot collem quendam petrae oppositum, æqualis cum eâ altitudinis, cepissent, Alexander confestim eo contendit, aggeremque ad eum collem quem pauci tenebant continuare statuit. Barbari ob incredibilem Macedonum qui collem illum superarant audaciam attoniti, aggeremque jam ad collem perductum conspicati,

3 Γραφὴν ἀνέγραψε] MS. Opt. ἐγγράφη.

4 Μόλις ἀμφί] MS. Opt. & alii μόλις δὲ ἀμφί. Mox ὡς ἐπ' αὐτῇ.

5 Τοξεύματα τε ἀν' ἐξικνεῖσθαι ἐς τὴν πετράσαν] MSS. ὁμοῦς, ἐς τὴν περὶ τὴν πετράσαν ἀνέκτειναι, καὶ ἀπὸ

8cc. Sane etiam capite 3 hujus libri sic vidimus προμαχουμένους.

6 Ἐχώνυον αὐτῶν ἐς τρεῖς ἡμέρας ξυνεχῶς τὸ χῶμα] MS. Opt. τὴν χῶμα. Qui etiam mox cum aliis nonnullis κήρυκας in plurali præfert.

δρώντες, ὅ μ' ἀπομάχας ἐπ' ἀπείροτο· πέμ-
ψαντες δὲ κήρυκα σφῶν παρ' Ἀλέξανδρον,
ἐθέλειν ἑφασπον ὁδῶναι τὴν πέτραν, εἰ σφίσιν
σπένδοιτο. Γνώμῃ δ' ἐπεπρίλυτο ὅτι τῷ ἐπὶ
ἀφμελλοῦ τῷ σπονδῶν. ἀφχαρῶντες τὴν
ἡμέραν, νυκτὸς ὡς ἔχαστοι ἀφσκηδάνουσαι
ὅτι πρὸ σφέτερα ἦθη. Καὶ τὴν ὥς ἐπύθετο
Ἀλέξανδρος, εἰδίδωσιν αὐτοῖς ἡρόν τε ἐς
τὴν ἀποχώρησιν, καὶ τὴν φυλακῆς τὴν κύκλωσιν τὴν
πάντη ἀφελεῖν· καὶ αὐτὸς ἐμδμεν, ἔστε ἡρξάντο τὴν
ἀποχώρησιν· καὶ ὅτι τῷ ἀναλαβὼν τὴν σωμα-
τοφυλάκων καὶ τὴν ὑπασιγῶν ἐς ἐπαχοσίους, καὶ
τοὺς ἐκλελειμμένους τὴν πέτραν ἀνέρχεται ἐς αὐτὴν
πρῶτος, καὶ οἱ Μακεδόνες ἄλλοι ἄλλοι ἀνι-
μῶντες ἀλλήλους ἀνέστησαν, καὶ ὅτι τὴν ἀπο-
χωρῶντας τὴν βαβάρων τραπόμηνος ἀπὸ ξυ-
θημαίῳ, πολλὰς μὲν αὐτῶν ὅτι ἦ φυγὴ ἀ-
πέκλειται· οἱ δὲ καὶ πεφοβημένους ἀποχωρῶντες,
καὶ τῷ κρημνῶν εἴσαντες σφῶν, ἀπέθανον·
εἰχλό τε Ἀλέξανδρος ἡ πέτρα, ἡ τῷ Ἡρακλεῖ
ἀπρεσβυνομένη· καὶ ἔθνευ ἐπ' αὐτῇ Ἀλέξαν-
δρος, καὶ κατεσκόβασε φρύγιον, ὡς ἔχοντες
Σισιοκότῃ ὅτι μελεῖται τὸ φρεσῶν, ὅς ἐξ Ἰν-
δῶν μὲν πάλαι ἡτομολήκει ἐς Βάκτρα ὡς
Βησοῖ, Ἀλέξανδρος δὲ κατεσκόβον τὴν χώραν
τὴν Βακτρίαν ξυμπεφύλακται τε αὐτῷ καὶ πρὸς ἐς
τὰ μάλιστα ἐφαινότο. Ἀρῶν δ' ἐν τῇ πέτρῃ, ἐς
τὴν τὴν Ἀσασκῶν χώραν ἐμβάλλει. Τὸν γὰρ
ἀδελφὸν Ἀσασκῶν ἐξηγγέλλει τὴν τε ἐλέ-
φαντας ἔχοντα καὶ τὴν περὶ τῶν βαβάρων πολ-
λὰς ξυμπεφύλακται ἐς τὰ ταύτης ὅρη. Καὶ
ἀφικαμένους εἰς Δύρεα πόλιν, τὴν μὲν οἰκόντων
ἐδέξατο κατελαμβάνει, ἐδέξεν ἡ χώρα τὴν περὶ
τὴν πόλιν· ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν, Νεάρχον τε καὶ
Ἀντίοχον ἰσχυράρχους τὴν ὑπασιγῶν ἐκπέμ-
πει· καὶ Νεάρχω μὲν ἰσχυράρχαν ἰσχυρὰς
ἀγείνει δακρυ· Ἀντίοχῳ δὲ τὴν τε αὐτῇ χιλιάρ-
χίαν, καὶ δύο ὅτι πρῶτη ἄλλας. Ἐξέλλοις δὲ
τὰ τε χεῖρα καλοφόμοι, καὶ εἴπευ ἰσχυρὰ τῷ
βαβάρων ξυλλαβῶν, ἐς ἐλεγχοῦ τῶν καὶ τὴν
ἰσχυρὰ ἐλέφαντας ἐμμελλοῦ αὐτῷ μαθεῖν. Αὐτὸς δ'

spicati, à defensione desistunt, missoque
ad Alexandrum caduceatore, spondent se-
se, si pacisci cum iis velit, petrae deditio-
nem facturos. Consilium vero ipsorum
erat, ut totum illum diem pactionibus fa-
ciendis transigentes, noctu sese quisque in
domos suas reciperent. Quo cognito, A-
lexander tempus satis amplum iis ad disce-
dendum concessit, omni praesidio per cir-
cuitum amoto. ipseque ibi tantisper dum
discedere inciperent mansit. Posthæc as-
sumtis ex custodibus corporis & scutatis
dec, primus in desertam ab hostibus pe-
tram conscendit. Macedones quoque, alius
alia sese mutuo subtrahentes, eodem ascen-
derunt. Exinde in recedentes barbaros si-
gno dato conversi, multos in fugâ interfe-
cerunt. Illorum plerique trepide fugientes,
per præcipitia delapsi perierunt. Alexander
potitus petra, quam ne Hercules quidem
ipse superare potuerat, sacrificio in eâ fa-
cto, praesidium imposuit, eique Sisicot-
tum praefecit, qui multo ante ex Indis in
Bactra ad Bessum transfugerat, & post-
quam Alexander Bactrianorum regionem
subjugarat, conjunctis cum eo copiis fide-
lem imprimis ei operam navarat. Alexan-
der è petrâ in Affacanorum regionem mo-
vit. Affacani enim fratrem, cum elephan-
tis & finitimorum barbarorum non exigua
manu, in illius regionis montes confugisse
acceperat. quumque ad urbem Dyrnam
pervenisset, neminem incolarum aut in ea
aut in vicina regione reperit. Postero au-
tem die Nearchum & Antiochum, qui sin-
guli mille scutatis praefecti erant, emittit.
ac Nearchus quidem Agrianas levis armatu-
rae, Antiocho ad mille scutatos quos duce-
bat, alia duo millia adjungit. Hos specu-
latum in illa loca mittit, & an forte non-
nullos ex barbaris comprehendere possint,
è quibus cum alia ad regionis notitiam per-
tinentia, tum de elephantis cognoscerent.
Ipse ad Indum flumen jam pergit: exercitu qui

χώραν τῶν τε ἄλλων, καὶ μάλιστα δὴ τὰ ἀμφὶ
ὡς ὅτι τὸ Ἰνδὸν ποταμὸν ἦδη ἦγε, καὶ ἡ στρα-
τὴ

7. Εἰς τὰς πρώτας ὅρη. Optimus alii que ταύτη, recte,
prout mox repetit τα ταύτη χωρία. Sic scribendum v,
26 καὶ ὅς ταύτη ἀρχὴ &c. idemque hujus imperii illis
erit limes, in Asia scilicet ac Libya. Vulgo ταύτης.
Quum non utantur hoc vocum ordine Graeci, sed de-
buerit scribi ταύτης τῆς ἀρχῆς, licet sic quoque tolerari
nequeat. Quod autem paulo ante animadvertit nuperus
noster de nomine Sisicottus & emendando Arriano, si
inspexeris Freinsheimiana in Curtiano indice in voca-
bulo Sisicottus, videbis & ridebis, quam lepide perso-
natæ illæ animadversiones ejus verba potuerint cominu-
tare. Ego autem indulsit duobus minimis codicibus,
unde sic notavi.

8. Τὰς Ἀγριανὰς τῆς φυλῆς. Vertunt cum Facio Vul-
canius Agrianos levis armatura. Cedo igitur Agrianas
armaturæ gravis; quos ego nullos hactenus inveni.

Nullam quidem notam video in scedis meis varia-
tem ex MSS. sed vel invitis iis omnibus scribendum
τὰς Ἀγριανὰς καὶ τὰς φυλῆς. Nam sic loquitur passim. Hu-
jus libri cap. 4 τὰς τῆς τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τὰς Ἀγριανὰς καὶ τὰς ἄλλας
φυλῆς. Et cap. 29. Προλεμαῖον τὰς τῆς Ἀγριανὰς ἀγῶνας καὶ
τὰς φυλῆς τὰς ἄλλας. VI, 8 οἱ τῆς Ἀγριανὰς καὶ ἄλλων ταῦν
φυλῶν. Sane quum pene semper Ἀγριανὰς aut simplici-
ter jungantur τοῦ Ἰνδοῦ aut appposito ipsorum muneris vo-
cabulo appellantur ἀκροῖς, dubium non potest esse,
quin illi pars fuerint τῶν φυλῶν. Et clare id patet ex illis,
quæ in Curtii indice colligit Freinsheimius.

9. Τὰ ἀμφὶ τὰς ἰσοφ. ἱεροῖς αὐτῶν ποταμῶν. Præclare
græcissat hic sermo, & nescio unde hauserint ποταμῶν τι-
νὶ pro edocere aliquem. Basileenses ἱεροῖς. Scribendum,
ut legitur in MSS. plurimis ἱεροῖς, & maxime quæ ad
elephantos pertinerent, cognoscere cura ipsi erant.

ἀλλ' αὐτὰ ὠδονοεῖτο πρὸς αὐτὰς, ἀπορα-
λως ὄντα τὰ ταύτην χώρα. Ἐνταῦθα ξυλλαμ-
βάει ὀλίγους τῶν Βαρβάρων, καὶ πρὸς ἑνὶ
ἑμᾶθεν, ὅποιοι μὲν ἐν τῇ χώρᾳ Ἰνδοὶ πρὸς Βα-
ρυσάδην ἀποπεφθιγότες εἶεν· ἵππους ἐλέφαντας δὲ
ὅπῃ αὐτῷ χατέλιπον νέμεσθαι πρὸς τὰ ποτα-
μῶν Ἰνδοῦ καὶ Ἰνδοῦ ἡγήσασθαι οἱ ἴω ὁδὸν
ἐκέλευσε ὡς ὅτι ἵππους ἐλέφαντας. Εἰσὶ δ' Ἰν-
δῶν πολλοὶ κυνῆγες τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἵππους
σπευδὴ ἀμφοῦ αὐτὸν εἶχον Ἀλέξανδρος, καὶ ἵπ-
ποι ἐθήρεα ξυῖν ἵπτοις ἵππους ἐλέφαντας· καὶ δύο
μὲν αὐτῶν ἀπώλοισι, κατὰ χρημύς¹⁰ σφᾶς
ρίψαντες ἐν τῇ διώξει· οἱ δὲ ἄλλοι ξυλλαφθέν-
τες, ἔφερον τε ἵππους ἀναβάτας, καὶ τῇ στρατιᾷ
ξυμπίσαντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὑλὴ ἐργασίμῳ ἐπέ-
τυχεν πρὸς τὸ ποταμὸν, καὶ αὐτὴ ἐκόπη αὐτὰς
ὑπὸ τῇ στρατιᾷ, καὶ ναῦς ἐποίησαν¹¹, καὶ αὐτῷ
χεῖρα τῇ Ἰνδοὶ ποταμὸν ἦγοντο ὡς ὅτι γέφυραν, ὡς ἵνα
Ἡφαιστίων καὶ Περδικκας αὐτὰς ἐξ-
κοδομηκότες πάλαι ᾔσαν.

¹⁰ Κατὰ χρημύς] MSS. χρημύς. Sic perpetuo Arrianus. Etiam quod antecedit, non ἀπώλοισι est in MSS.

sed ἀπώλοισι. vide ad libri III caput 18. Ibidem mox αἰμύτας.

¹¹ Ναὺς ἐποίησαν] MSS. ἐποίησαν.

A P P I A N O Y
A N A B A Σ E Ω Σ
A Λ E Ξ A N Δ P O Y
B I B A I O N Π E M Π T O N .
A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I
L I B E R Q V I N T V S .

ΚΑΘ. Α.

CAP. I

ΕΝ δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ὡς πνα-
μεῖξεν τὴν Κωφίαν καὶ τὴν Ἰν-
δοῦ ποταμὸν ἐπὶ ἡλθεν Ἀλέξανδρος,
καὶ Νύσαν πόλιν ὠκίαν λέγουσι·
τὸ δὲ κτίσμα εἶναι Διονύσου· Διό-
νυσον δὲ κτίσαι τὴν Νύσαν, ἀφ' ἧς τὴν Ἰνδοῦ
ἐχέμεν αὐτὸν, ὅς τις δὲ ἔτος ὁ Διόνυσος, καὶ
ὅπου τε

EN hac regione, quam inter
Cophenem & Indum fluvios
interjacentem Alexander ag-
gressus est, Nyssam etiam ur-
bem sitam esse ferunt, à Dio-
nyso conditam, eo tempore,
quo Indos domuit, quicumque tandem is
Dionysus fuerit, & quando aut unde In-
dis

¹ Αφ' ἧς Ἰνδοῦ ἐχέμεν αὐτὸν] Opt. ἐπὶ τὴν Ἰνδοῦ. Et mox
recte, ἢ καὶ ἐν τῇ Νύσῃ. Præterea idem codex non Νύσαν
præfert, sed Νύσαν, quæ est hæc dubie vera lectio,
& apparet manifeste in derivato inde Dionysio. Cæte-
rum quum in Augustano reperisset Vulcanius post ver-
bum ἰσχυρότατον adjecta hæc verba, καὶ ἔχον φρασιν, id
statim approbans correxit in versione intulerit, affir-
mare nequeo. Neque enim conjectura assequi possum, an

fit is &c. Sed sunt ineptissima ista supplementa, & ne-
que hæc nova correctio, neque prisca interpretatio aut
ad genium styli Arrianei aut ad gustum meum respon-
det. Arrianus sic loquitur, prout simpliciter in versione
correxi. Qui utique narrandi processus suavior facilio-
que est, & simul plenissimus, quem non ita præbet
Vulcanius. In pluribus MSS. illæ tres voces occur-
runt.

Bb 2

ὅποτε ἢ ὅθεν ἐπ' Ἰνδὸς ἐφράτθουσι· ἔ γ' ἔχω
συμβαλεῖν, εἰ δὲ Θηβαῖοι Διόνυσος, ὅς ἐκ
Θηβῶν ἢ ἐκ Τρωάδος ἢ Λυδίας ὁρμηθεὶς ἐπ'
Ἰνδὸς ἦκε φραγαὶ ἄγων, τοσαῦτα μὲν ἔβη
μάχῃ καὶ ἀγῶνα τοῖς ἰότε Εἰλησιν ἐπελ-
θὼν, ἔδεν δ' αὐτῶν ἄλλο ὅτι μὴ τὸ Ἰνδῶν βίαι
χειρῶσά μιν πλῆν γὰρ δὴ ὅτι οὐκ ἀκριβῆ
ἐξετάσῃ ληθῆναι τῆς ἱστορίας· εἰς ἐκ πα-
λαιῶν μεμνημένων. Τὰ γὰρ τοὶ κατὰ τὸ εἰ-
κὸς ξυλλέγοντι ἔπειτα, ἐπειδὴ τὸ θεῖον πρὸς
τοῦτο δὴ ἰσχυρῶς, ἐπὶ πάντι ἀπίστα φαίνεται. Ὡς
δ' ἐπέβη τῇ Νύσῃ Ἀλέξανδρος, ἐκπέμπουσι
παρ' αὐτὸν οἱ Νυσαῖοι τὴν κρατιεύοντα σφῶν
(ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἀχέσις) καὶ ξυν' αὐτῷ
πρέσβεις τὴν δοκιμασάτων τριάκοντα, δημομέ-
νης Ἀλεξάνδρου, ἀφ' οὗτος ἰσχυρῶς τὴν πόλιν παρ-
ελθεῖν τε δὴ ἐς τὴν σκηνὴν τὴν Ἀλεξάνδρου τῆς
πρέσβεις, καὶ καταλαβεῖν καθήκοντος κεκοι-
μένον ἐπ' ἐκ τῶν ὁδῶν, ξυν' τοῖς ὅπλοις τοῖς τε
ἄλλοις, καὶ τὸ κράν' αὐτῷ περικείμενον,
καὶ τὸ δόρυ ἔχοντα, θαμβήσας ἰδούσας τὴν ὄψιν,
καὶ πεσόντας ἐς γῆν ὅτι πολὺ σιγὴν ἔχον· ὥς
δ' ἐξανεστήσε τε αὐτῆς Ἀλέξανδρος, καὶ θάρ-
ρῃν ἐκέλευσε, τότε δὴ τὴν Ἀχέσιον ἀξέσμενον
λέγειν τὰς, Ὡς βασιλεῦ, θέοντά σε Νυ-
σαῖοι, εἰσαὶ σφῶν ἐλθόντες τε καὶ αὐτονό-
μης, αἰδοῖς τὴν Διόνυσον. Διόνυσος γ' ἐπειδὴ
χειρῶσά μιν τὸ Ἰνδῶν ἔβη, ὅτι θάλασσαν
ὅπισθ' αὐτῶν ἔχοντες τὴν Ἑλληνικὴν, ἐκ τῶν πο-
ταμῶν φραγῶν, οἱ δὲ αὐτῶν καὶ Βάκχοι ἦσαν,
κίπ' αὐτῶν τὴν πόλιν τῶνδε, μνημόσυνον τὴν αὐτῶν
πλάτης τε καὶ νίκης τοῖς ἐπὶ τῷ ἐσομένῳ· κα-
θαπερὶν καὶ σὺ αὐτὸς Ἀλεξάνδρου τὴν ἐκίπας
τὴν πρὸς Κανχέσῳ ὄρεϊ, καὶ ἄλλῃ Ἀλεξάν-
δρου τὴν Αἰγύπτῳ γῇ, καὶ ἄλλας πολλὰς τὰς
μὲν ἐκίπας ἦδη, τὰς δὲ καὶ κίπας ἀνὰ χρόνον,
οἷα δὴ πλείονα Διόνυσος ἐργα ἀποδείξά μιν.
Νύσαν τε οὕτως ἐκάλεσε τὴν πόλιν ὁ Διόνυ-
σος ἐπὶ τῇ προφῇ τῇ Νύσῃ, καὶ τὴν χώραν
Νυσ-

dis bellum intulerit. Neque enim conjicere
possum, sitne is Thebanus, qui ex The-
bis aut etiam ex Tmolio Lydiae profectus in
Indos exercitum duxerit, qui quum tot
bellicosas, & tum temporis Græcis ignotas
gentes adierit, nullam ex iis præterquam
Indorum vi subegerit: hoc tantum censue-
rim, ea quæ de diis veteres fabulis suis
conscriptere, non esse nimium curiose per-
vestiganda. Scripta enim quibus merito fi-
des derogari posset, quando numinis alicu-
jus mentio accedit, sit ut non omnino in-
credibilia esse videantur. Alexander itaque
simulac Nysam cum exercitu venit, op-
pidani Acuphim principem civitatis ad eum
mittunt, & cum eo legatos xxx ex primo-
ribus, oraturos uti numini suo urbem libe-
ram relinquat. Legati ad Alexandri taber-
naculum adducti, quum illum sedentem
nondum deterfo pulvere, omni adhuc ar-
maturâ indutum, galeaque tectum, & lan-
ceam manu tenentem vidissent, aspectu
ejus perterrefacti in terram prociderunt,
diuque silentium tenuerunt. Postquam ve-
ro Alexander surgere illos, bonoque ani-
mo esse jussit, Acuphim ita orsum, „Ο-
„RANT te, ô rex, Nysæi, uti Liberi
„Patris reverentiâ adductus civitatem ipsi
„liberam legibusque suis utentem relin-
„quas. Dionysus enim debellatis Indis,
„quum ad Græcanicum mare reverteretur,
„ex militibus rude donatis, qui ipsi &
„Bacchi erant, hanc urbem condidit,
„quæ perpetuum peregrinationis victoriæ-
„que suæ monumentum posteris extaret.
„quemadmodum tu ipse Alexandriam ad
„Caucasum montem condidisti, aliamque
„in Ægyptiorum regione, aliasque multas
„partim jam exædificasti, partim nunc æ-
„dificas: utpote qui jam plura quam Dio-
„nyfus præstiteris. Nysam autem vocavit
„urbem à nutrice Nysâ, & provinciam
„Nys-

2 Τὸ γὰρ τοὶ κατὰ τοὺς αἰὲς ξυλλέγοντι ἔπειτα] Vulcanius, scripta quibus merito fides derogari posset. Nescio an intellexerit, licet ei adqueat Freinsheimius ad Curtium 4, 7, 30. Neque enim ξυλλέγει hic est *componere scriptum*, ut is videtur accepisse, sed suspicari, conjicere, colligere, ut cap. 20 εἰς αὐτὸν ἐκ τῶνδε τῶν λόγων ξυλλέγειται τὸ μεμνημένον. cap. 16 αἰετὶς ὁ Πῶρος τῶν λόγων ξυλλέγειται. In Indicis, cap. 14. ξυλλέγειται αὐτῶν τὴν ἀγγελίαν τὴν χρόνον. Et frequenter. Vertendum: Etenim ex certa ratione suspicanti aliqua vera non esse: si quis approposuit narrationi numen, non omnino aliena à vero videntur. Facius: nam quæ (male vulgo namque) rerum naturam diligentius consideranti interdum minus credibilia videntur, ea si quid divinum inferatur, non omnino falsa, aut incredibilia videri solent. Hanc vero sententiam suam exemplo insigni exornat ipse Arrianus II, 16. ὅτι αἱ τὸ ὄνομα γυναικῶν, εἰ μὴ τις Ἡρατῆτος ἐπάγων, τὸ εἰς πρὸς τῶν λόγων ἀποκρίνεται ἐν τῷ μῦθῳ.

3 Κακομήδους ἔτι] Vocula postrema non est in Optimo libro.

4 Ἀγῶν τὰς] Opt. & alii ὡς, ut cap. 25.

5 Ἐσομένη] Idem ἐσομένη, ac deinde ἀγῶν τῶν γῆ.

6 Τὰς δὲ καὶ κίπας ἀνὰ χρόνον] Vulcanius: partim nunc ædificas. Id sciabant illi scilicet. Facius: ac in posterum conditurus es. Quod merum Arriani, qui certe ex more veterum hunc inducit bene ominantem.

7 Ἀπὸ τῆς προφῆς] In uno tantum occurrit mihi quod habent Basileenses, προφῆς, et si Vulcanius id quoque notaverit ex V. C. Reliqui omnes, etiam optimus ipse τῆς προφῆς præferunt, quæ sola est verissima scriptura. Quippe & malunt eam particulam elegantiores Græci, licet diverso casu, cuius tamen diversa quoque potest esse consideratio. Ipse Arrianus lib. 5 cap. 19. ἰσχυρῶς καὶ τὸ ὄνομα τῶν λέγουσιν ὅτι ἱστορίαν. VI, 28 καὶ Θράκη τὴν αὐτὴν ἱστορίαν Διόνυσος, καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς ἐν πόλει πομπὰς

Νυσαίαν· τὸ δ' ὅρ^{ος} ὅ, ἡ τῶν πλησίον ἐστὶ τὴν πόλεως, καὶ τὸ τοῦ Μητρὸν ἐπωνόμασε Διόνυσος, ὅτι δὴ κατὰ τὸ μῦθον ἐν μητρὶ τῶν Διὸς ἠυξίθη. Καὶ ἐν τούτῳ ἐλθόντες τε οἰκῆμεν τὴν Νύσαν, καὶ αὐτοὶ αὐτόνομοι, καὶ ἐν κόσμῳ πολιτεύοντες· τὸ δ' ἐκ Διονύσου οἰκίσσεως, καὶ τὸ δὲ σοι γενέσθω τεκμήριον· κατὰ τὸν γὰρ, ὅσα ἄλλα τὸ Ἰνδῶν γῆς φυόμενα, παρ' ἡμῖν φύε^{ται}.
 2 Καὶ ταῦτα πάντα Ἀλέξανδρον πρὸς θυμὸν ἐγγίγνετο ἀκύνειν, καὶ ἠθέλει πρὸς αὐτὸν ἔλθαι τὸν Διόνυσον τὸν πλάτης μυθολόγηται· καὶ κτίσμα εἶναι Διονύσου τὴν Νύσαν ἠθέλει, ὡς ἦδη τε ἠκεῖν αὐτὸς ἐνθάδε ἦλθε Διόνυσος, καὶ ἐπέκεινα ἐλθεῖν Διόνυσον· ὅθ' αὖ Μακεδόνες τὸ πρὸς αὐτὸν ἀπαξιώσασιν συμπεῖν ὅτι ἐπὶ κατὰ τὴν γῆν τῶν Διονύσου ἔρχονται· καὶ δίδωσιν ἐλθόντες τε εἶναι τὴν οἰκίστορας τὴν Νύσης, καὶ αὐτόνομους. Ὡς δὲ καὶ τοὺς νόμους ἐπέθετο αὐτῶν, καὶ ὅτι πρὸς τὴν αἰείων ἰδὸν πολίτευμα ἔχει, ταῦτά τε ἐπῆνεσε, καὶ ἠξίωσε τὴν τε ἰππέων οἱ ξυμπέμψαι ἐς τριακοσίους, καὶ τῶν πρεσβύτων τὴν πολιδύματος (ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ τριακοῖοι) ἐχελὼν τοὺς δέξις ἐπιλέξασθαι. Ἀκὼν δὲ εἶναι τὴν ἐπιλεγόμενον, ὅλην καὶ ὑπαρχον τὴν χώραν τὴν Νυσαίαν, κατέστησεν αὐτός. Τὸν δὲ Ἀκὼν ταῦτα ἀκούσαντα ἐπιμεδιάσαι λέγει τῶν λόγων· καὶ Ἀλέξανδρον ἐρέας, ἔφ' ὅτ' ἐγγέλαιεν· ἀποκρίνασθαι δ' Ἀκὼν, καὶ πῶς αὖ, ὡ βασιλεῦ, μία πόλις ἐχελὼν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἐξημεθεῖσα, ἐπὶ χαλῶς πολιθούτο· ἀλλὰ σὺ, εἴ σοι μέλει Νυσαίων, τὴν ἰππέας μὲν ἀγέας τοὺς τριακοσίους, καὶ εἰ βύλη¹⁰ ἐπὶ ἰστίων πλείονας· ἀντὶ δ' ἐχελὼν, ἐς πρὸς τοὺς δέξις ἐπιλέξαι σὺ κελεύεις, διπλασίους τῶν ἄλλων τὴν κακῶν ἀγέας, ὡς σοι καὶ αὐτὸς ἀφικόμενος¹¹ δεῦρο ἐν ἰστίῳ αὐτῶν τούτῳ κόσμῳ φανείη ἡ πόλις. Ταῦτα λέγοντα (λέγειν γὰρ δεῖται φρόνιμα) πείσας Ἀλέξανδρον. Καὶ τὴν μὲν ἰππέας ξυμπέμψαι οἱ ἐκέλευσε· τὴν δὲ ἐχελὼν τὴν ἐπιλέκτους μὲν ἐπὶ αὐτῶν, ἀλλὰ μὲν ἀντὶ αὐτῶν ἄλλως τὴν δὲ παῖδα ἀγέας τὴν ἀκὼν, καὶ τὴν θυγατρὸς τὴν παῖδα ξυμπέμψαι αὐτῶν Ἀκὼν. Ἀλέξανδρον δὲ πᾶσι ἐλάθει ἰδεῖν τὴν χώραν, ὅπως

ἦν

„Nyssam. montem vero qui urbi immi-
 „net, Meron [hoc est, femur] vocari vo-
 „luit, quod, secundum fabulam, in femore
 „Jovis succreverit. Ex eo tempore liberam
 „Nyssam incolimus, nostrisque legibus u-
 „tentes composite vivimus. Quod vero à
 „Libero Patre ædificata sit, hoc etiam tibi
 „documento esse potest, quod nusquam ali-
 „bi apud Indos hedera, nisi apud nos, nasci-
 „tur. Grata Alexandro Acuphis oratio ac-
 „cidit. Cupiebat enim fide digna esse, quæ
 „de Dionysi peregrinatione fabulæ narrant:
 „facileque credi volebat, Nyssam ab eo con-
 „ditam fuisse. quasi jam eo ipse, quo Dio-
 „nysus pervenisset, & ulterius quam Diony-
 „sus progressurus esset, Macedonas non
 „illibenter cum ipso a quodam re-
 „rum à Dionysio gestarum, ultiores labo-
 „res adituros putabat. Itaque Nyssæ civi-
 „bus libertatem, utque suis legibus uteren-
 „tur concessit. Deinde quum leges eorum
 „cognovisset, quodque rempublicam ex op-
 „timatibus constitutam haberent, illorum in-
 „stitutum collaudavit, & ccc equites ad se
 „mitti jussit, cum centum præcipuis ex iis qui
 „remp. regerent (qui & ipsi ccc erant) sibi
 „delectis. Acuphis autem ex numero sele-
 „ctorum erat, quem quidem ipse præsidem
 „Nyssæ provinciæ constituerat. Ad hæc
 „postulata Acuphim subrisisse ferunt. & A-
 „lexandro interrogante causam risus, respon-
 „disse Acuphim, „Quonam pacto, ô rex,
 „civitas centum bonis viris privata, recte
 „deinceps gubernari queat? At tu, si Nys-
 „sæorum salus tibi cordi est, equites qui-
 „dem ccc, & si velis plures, accipe. sed
 „pro centum quos ex optimis deligi tibi
 „jubes, ducentos ex deterioribus dari pa-
 „tiare, ut siquando huc revertaris, civita-
 „tem pristinum statum decusque retinuisse
 „intelligas. His dictis (quod prudenter re-
 „spondisse videretur) Alexandrum persuasum
 „fuisse. atque equites quidem ut mitterentur
 „jussisse: centum vero illos ex præcipuis de-
 „lectos neque petiisse, neque eorum loco
 „alios. Filium vero Acuphis, ejusque ex fi-
 „liâ nepotem una ad Alexandrum missum.
 „Posthæc Alexandrum cupido cepit visendæ
 „illius

παρὰ τὴν ἐπὶ τῷ αὐτῷ τέτρω θριάμβῳ. VII, 10. Ἰκαρον ἐκείνου καλεῖσθαι Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν νύσαν τὸν Ἰκαρον. In Indicis cap. 42 ἢ Μισοποταμίῳ ἐπὶ τῷ δι κληρονομίᾳ. Non aliter Antoninus Liberalis fab. 3. γυνήσας δὲ παῖδας Εὐρυτοῦ καὶ Ἀμφορακίαν, ἐφ' ἧς ἡ πόλις Ἀμφορακία καλεῖται, ubi notavit quoque Berkellius.

8 Κιτλὸς ἐν ἄλλῃ τὸ Ἰνδῶν γῆς φόμενος] Ita distincte magis noster, quam Curtius non designata hac plaga 8, 10, 11, ubi propterea non omisit addere Freinsheimius hæc Arrianea, quibus fidem addit Diod. Siculus 1, 19. Ofirin φυλάσσει δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἰνδοῖς Νύσῃ, καὶ διαμῖναι τὴν τὸ φυτόν ἐν ἐκείνῃ μὲν τῷ τόπῳ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδοῖν καὶ τὴν ἡμεῖς χώραν. Unde in fine capituli

sequentis non dubitavit Arrianus id ipsum iterare.

9 Οὐδ' αὖ Μακεδόνες &c.] Sub hac infinita oratione Vulcanius, ut vides, intellexit putabat. Facius vero, cogitabat Macedonas baud amplius longiorem militiam detrectaturos. Neuter bene. Dicit Arrianus stabili sermone affirmans, neque etiam Macedonas longinquoere adhuc cum eo militiam amplius detrectasse.

10 Εἰ βύλη] Hæc non sunt in Optimo MS.

11 Ὡς σοι καὶ αὐτὸς αἶψα.] Magna jactatio hujus loci in scriptis. Quidam εἰ σοι, alii ἴσοι. Opt. vero ἴσας, idque antecellit, & restitui meretur. Etiam idem paulo ante τὸ ἄλλων τὴν κακίαν, ut fortasse innuat τὴν κακίαν.

ἡνὰ ὑπομήματα δὲ Διονύσου οἱ Νυσαῖοι ἐ-
κόμπαζον, ἐλθεῖν τε ἐς τὸ ὄρεον τὸ Μηρόνζυ-
τοις ἐταίροις ἱπποῦσι καὶ ἰῶ πεζικῶ ἀγί-
μαλ, καὶ ἰδεῖν κιστὴν τε ἀνὰ πλεωνκαὶ δαφ-
νης τὸ ὄρεον, καὶ ἄλσιν παντοῖα· καὶ ἰδεῖν
σύσκιον, καὶ θήρας ἐν αὐτῷ εἶναι θηρίων παν-
τοδαπῶν· καὶ τοὺς Μακεδῶνας ἡδέως τὸ κιστὸν
ἰδόντας, οἷα δὴ ἀφ' μακρῆς ὀφθείτα (ὃ γὰρ
εἶναι ἐν τῇ Ἰνδῶν χώρα κιστὸν, ἐδ' ἵνα τῶ
αὐτοῖς ἀμπελοὶ ἦσαν) τεφάνης σπυδῆ ἀπ' αὐ-
τῆ ποιείας, ὥς ἐν τεφανώσασθαι εἶχον¹², ἐ-
φυμνέντας, καὶ Διονύσον τε καὶ τὰς ἐπωνυμίας
δὲ θεῶ ἀνακαλοῦντας· θύσαν τε αὐτῷ Ἀ-
λέξανδρον ἰῶ, καὶ θυωχθῆναι ὁμῶς
τοῖς ἐταίροις. τὰ δὲ ἀνέγραψαν¹³ (εἰ
δή τῳ πιστὰ καὶ ταῦτα) πολλὰς τ' ἀμφ' αὐ-
τὸν τῷ ὄρεϊ ἡμελημῶν Μακεδῶνι τῶ τε
κιστῶ τεφανώμενος, καὶ ἐπὶ τῇ χαλκίᾳ
δὲ θεῷ χαλκωθῆναι τε πρὸς δὲ Διονύσου, καὶ
ἀνθάσαι τ' θεῶν, καὶ βακχεύσαι¹⁴. Καὶ ταῦ-
τα

illius regionis, in quâ Nyssæi montimenta
quædam Dionysi esse gloriabantur; adeun-
di etiam montis Meri cum equitatu amico-
rum & peditum agemate, ut montem he-
derâ lauroque refertum, lucosque quarum-
libet arborum videret; & visu opacum omne-
que ferarum genus abundanter patuisse.
Macedonibus hederæ conspectum jucun-
dum fuisse, quam nimirum à multo tem-
pore non vidissent (neque enim Indorum
regio hederam fert, ne ibi quidem ubi vi-
tes sunt) coronasque ex eâ sedulo fecisse;
ut etiam coronare possent, accincentes, ac
Dionysum pariter & varias Dei appellatio-
nes exclamantes: Alexandrum illic Diony-
so sacrificium fecisse, & cum amicis epu-
latum esse. Tradunt etiam nonnulli (si cui
hæc credibilia videntur) multos non obscu-
ri nominis Macedones hederâ coronatos in
eo epulo Dionysi numine correptos, cuantes
bacchantesque discursisse. Cæterum his uni-
cuique

¹² Καὶ τεφανώσασθαι εἶχον] MSS. omnes, ὡς ἐν
τεφανώσασθαι εἶχον. Sic & Basileensis editio, ut adeo de-
buerit vel Vulcanius vel H. Stephanus mutavisse, ne-
quaquam ob id laudandi. Etsi enim illud εἶχον sic
frequens occurrat, non ideo necessum est, ut semper
connectatur etiam posito vocom. Neque sane probo in-
terpretationem Latinam; quæ utraque negligit senten-
tiam proprie ab Arriano expressam, quæ indicat vel
eam copiam hederæ fuisse, ut potuerint inde capita
coronis ornare, vel ideo eos studiose fecisse coronas,
ut etiam liceret eos qui hymnum peragerent sive omnes
sive nonnullos coronare.

¹³ Καὶ τὰ δὲ ἀνέγραψαν] MS. Opt. ταῦτα. Id probant
sequentia.

¹⁴ Ἀνθάσαι τ' θεῶν καὶ βακχεύσαι] Omnes uno consen-
su MSS. vulgares in hanc ineptam futilemque lectionem
consentiant. Quin etiam editorum vel doctrina, vel
acumen tantum fuit, ut & tolerare, & si diis placet,
interpretari quoque ac sine nota transire poterint.
Faciūs: *bacchantium more discursisse*: hinc Vulcanius
bacchantes disc. At quid est ἀνθάσαι θεῶν? Exprimunt
in illo verbo nutus, ut patet in Henr. Stephano, &
ille vetans, prout plurimum usurpant, resupinando
scilicet frontem, unde etiam est, ubi notare creditur
sursum spectare: quæ sunt propriæ hujus verbi signifi-
cationes, non *bacchari*, non *discurrere*, quorum alter-
um ei videntur æquiparasse interpretes nostri, me ne-
quaquam assequente, quemadmodum ex ipsa verbi hu-
jus consideratione ad id venerint. In illud quod dixi,
consentiant Scaligeriana ad Festum in v. *Abnutare &*
Simpludearia. Hinc apud Achillem Tatium pag. 279
ἀνθάσαι εἰς ἄνθρωπον. Hinc Græcis ἄνθρωπος describitur με-
τάδοσις μισόκοσμος πρὸς ἑαυτὸν καὶ θεῶν ἀνιένους. Hinc
apud Dionem Chrysostomum, εἰσὶν ὁμοῖοι κρητὶς τῷ
τοῦ θεοῦ καὶ τῷ θεῷ μισοῖ τι ἀνιένους, quod tangit Is. Ca-
saubonus ad *Satiram tertiam* Persii, in eoque explicari
putat *summa bullire in unda*. Notabilis profecto corru-
ptela, & nimis aperta, quam ut viri tam docti, pro-
ut fuere & Vulcanius & Stephanus, non debuerint of-
fendi & saltem stigmatem locum notare. Quin & medi-
cina nimis exposita & parata est, quam ut non admo-
verint eam, si vel in attendentium numero haberi vo-
luerunt. Quum enim modò antecedit compositum
simile ἀνιένους, apparet clarissime, Arrianum pari
modo tale compositum adhibuisse, prout solent in
precibus votisque tam festis, quam tristibus tale usur-

pare auctores Græci ad solennem illam clamoris inten-
tionem exprimendam, qui plane non erat submissus.
Hinc δὲ ἀνιένους ait Achilles Tat. lib. 3 *ἀνιένους*
Leucippes. Hinc Anacreon c. 41 Ἀνιένους ἀνιένους δὲ Βάσι-
λιν. Hinc Plutarchus in *comparatione Thesti & Ro-
muli* p. 39 μέλις ὅτι αὐτῷ τῷ Ἀλεξανδρῶν προσηγορία καὶ
θεῶν ἀνιένους. Hinc dixerunt ἀνιένους, quo ipse nos-
ter utitur 11, 12, hinc ἀνιένους. Hæc fundamenta
sunt firma & certa, unde quum adolescens ad hunc
locum perveni, in levissima, sed pulcherrima immu-
tatione Arrianum sibi reddebam, qui scripsit ἀνιένους.
Quod sane verbum est huc percommodum & longe di-
gnius, quam ut per Nonnum & similibus farinæ scripto-
res, ut sit tamen satis miserabiliter ab Henr. Step-
hano tom. 1 p. 1298, sed per Arrianum & meliores in
Græciam referatur. In quibus poterat esse Dionysii
Periegesis, ubi habes num. 577 hos versus:

Οὐδ' ἔτι σὺν πατρὶ μάλαδ' ἴσθαι αἶψα Γάγγη
Ἰδὲ καὶ μὲν ἀγασσὶν ἐνὶ κρητὶ Διονύσῳ,
ὧς καὶ τοῖς κατὰ χῶρον ἀνιένους γυναικας.

Ubi habet opportuna Eustathius. Eriam Claudiano at-
tribuitur carmen in *μαχαλῶν γυναικας*:

Μαχαλὶς ὁμοῖοις ἀνιένους χαλκῶν ἀνιένους.
Διόνα παλλομένους τῶν ἀνιένους χαλκῶν ἀνιένους.

Quos duos versiculos ut solos citat, sic egregie illu-
strat Cl. Salmasius ad Historiam Augustam pag. 491.
Sed Nicol. Hensius inter Claudiani epigrammata illis
dedit locum num. xvi, & in notis proximis fateatur
*Græca que sequuntur, ex Anthologia deprompsisse Ra-
phelingium: cetera ex Vaticano codice descripta tecum
communicavit Vir Cl. Leo Allatius*. Ex quibus non in-
telligo, ubi dividi velit ista dona. Certe illi versiculi,
qui sequuntur illos, quos citavi, non debebant proxi-
me apponi, quum non convenient, & participium
ἰσχυρίσθαι nec ad priora potest referri, nec ad poste-
riora, ut ipse ediderit quidem, sed intellexerit nequa-
quam (quod est parum laudabile) non magis, quam
illud præcedens ἰσχυρίσθαι ὅτι ἴσθαι ὅτι ἀνιένους ὁμοῖοις,
quomodo sane fideliter etiam manu sua scripsit, sed
verum erat ἰσχυρίσθαι ὅτι ἴσθαι ὅτι ἀνιένους ὁμοῖοις, ut in
Anthologia scripta habetur. Vix possim dubitare, quia
hunc ipsum locum ante oculos habuerit Suidas, quum
ait ἀνιένους τὸ ἐνὶ ἄσπιδι. Ἐστὶ δὲ τὸ ἐνὶ ἄσπιδι ὡς
Sic igitur voluit etiam dicere Arrianus ἀνιένους hos A-
lexandri milites, tanquam ἰσχυρίσθαι non exprimeret satis
clamorem, qui tamen non potest in cultu Dei hujus
suppo-

τα ὅπως τις ἐθέλοι ὑπολαβὼν ἀπειπεῖν ἢ
πιτυεῖν. Οὐ γὰρ ἔγωγε Ἐρατοδὲν ἰδὼν Κυ-
ρηναίῳ πᾶν τι συμφέρομαι, ὃς λέγει πᾶσι τα-
ῦτα εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρει. Ἐκ Μακεδόνων, πρὸς
χάριν Ἰλίου Ἀλεξάνδρου ὑπερόγκον ἐπὶ βυ-
φημνηθῆναι. Καὶ γὰρ καὶ ὁ πᾶσι λαὸν λέγει ἰδόντας
τὴν Παραπαμισαδαίαν τοὺς Μακεδόνας, καὶ ἵνα
μυθῶν ὅτι χεῖρον ἀκρόσασθαι, ἢ καὶ αὐτὸς ξυ-
θέντας, φημί σοι ὅτι τὸ τοῦ ἄρα ἰδὼν ἔ-
περομνέως τὸ ἀντρον, ἵνα ἐδέδετο· καὶ ὁ αὐτὸς ὅτι
ἐκείσε ἐφύδα, δαισύνοντι τὸ σπλάγχχον ἔ-
περομνέως· καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὅτι ἐκείσε ἀφικό-
μενος, τὸν τε αὐτὸν ἀπεκλίνε, καὶ τὸ περομ-
νέα τὸ δὲ μὲν ἀπέλυσε· τὸ δὲ Κεύχασον τὸ
ὄρτον ἐκ τῆς Πόντου εἰς τὰ πρὸς τὴν μέρην τὴν γῆς
καὶ τὴν Παραπαμισαδῶν χώραν, ὡς ὅτι Ἰνδὸς
μετὰ γενεῇ ἰδὼν τοὺς Μακεδόνας, Παραπα-
μισαδῶν τὸ ὄρτον αὐτὸς χαλουμεύτας Κεύ-
χασον, καὶ Ἀλεξάνδρου ἐνεκα δόξης, ὡς ἰδὼν
τὸ Κεύχασον ἄρα ἐλθόντα Ἀλεξάνδρου· ἐν τε
αὐτῇ ἡ Ἰνδῶν γῆ βῆς ἰδόντας ἐγκεκαυμένους
ρόπαλον, τεκμηριῶσθαι ὅτι τὰς δὲ, ὅτι Ἡρα-
κλῆς εἰς Ἰνδὸς ἀφίκετο. Οἷμοια δὲ καὶ ἰδὼν
Διονύσῃ τὴν πλάνην ἀπειπεῖ Ἐρατοδὲν· ἐμοὶ
δ' ἐν μέσῳ κείδων οἱ ἰδὼν τὰ πᾶσι λόγῳ. Ἀ-
λέξανδρος δὲ ὡς ἀφίκετο ὅτι τὴν Ἰνδὸν ποτα-
μὸν, χαλαραμβάκη γέφυραν τε ἐπ' αὐτῷ πε-
πονημένῳ πρὸς Ἡφαιστίων, καὶ πολλὰ πολ-
λὰ μὲν μικρότερα, δύο δὲ τριακοντόρους, καὶ
πρὸς ταξίλῃ καὶ Ἰνδῷ δῶρα ἤκοντα ἔδωκεν
μὲν ταύλας εἰς ἀλφειά, ἱερεῖα δὲ βῆς μὲν
πριγκλίας, πρὸς ταύλας δὲ ἰδὼν μύρια, ἐλέ-
φαντας δὲ εἰς τριακοντά· καὶ ἰπποεῖς δὲ ἐπὶ ἀκρό-
στοι αὐτῶν Ἰνδῶν εἰς ἑνὸς ἑκατὸν πᾶσι ταξίλῃ
ἦσαν· καὶ τὴν πόλιν ταξίλα, καὶ μεγίστην μετὰ τῇ
Ἰνδῷ τε ποταμῷ καὶ ὕδασι, ὅτι αὐτῷ τα-
ξίλῃς ἐδίδωσαν. Ἐνθαυτὰ θύει Ἀλέξανδρος
τοῖς θεοῖς ὅσοις αὐτῷ νόμος, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ
γυμνικὸν καὶ ἰπποικὸν ὅτι ἰδὼν ποταμῷ, καὶ γίγνεται
αὐτῷ ὅτι τῇ ἀλφειᾷ τὰ ἱερά. Οἱ δ' Ἰνδὸς
ποταμὸς ὅτι μέγιστος ποταμὸς ἐπὶ τῇ ἡμετέρῃ ἰλῷ Ἀσίᾳ τε καὶ Εὐρώπῃ, πᾶσι γὰρ γῆ, καὶ
τούτῃ Ἰνδῷ ποταμῷ. Καὶ ὅτι αἱ πηγαὶ εἰσὶν αὐτῷ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁρῇ Παραπαμισαδῶν ἢ Κεύ-
χασου

cuique per me integrum sit, fidem prout velit
aut tribuere aut derogare. Neque vero Era-
tostheni Cyrenæo prorsus assentior, qui au-
tor est, quicquid honoris numini à Mace-
donibus delatum fuit, in gratiam Alexan-
dri fastu quodam, faustis acclamationibus
adhibitis, factitatum fuisse. Dicit etiam Ma-
cedonas specum. quandam apud Parapami-
sadas confpicatos, fabulâ quadam ab incol-
lis auditâ, aut ab ipsismet confictâ, spar-
sisse specum illam Promethei antrum esse,
ubi religatus olim is fuit, aquilamque eò
venire solitam quæ ejus viscera depascere-
tur: Hercules autem interventu aquilam
interfectam, & Prometheus vinculis so-
lutum. Caucasum montem ex Ponto ad
orientales terræ partes & Parapamisadarum
regionem, ad Indos nimirum eâ ratione
Macedones suis sermonibus transferre, &
Parapamisum montem Caucasum vocare in
Alexandri gloriam, utpote qui Caucasum
superarit. quumque in eadem Indorum re-
gione boves vidissent, quibus clavæ iniustæ
essent, ex hoc conjectasse Herculem ad In-
dos pervenisse. Similia de Dionysi peregrina-
tione Eratosthenes improbat. Mihi vero
hac de re sermo in medio relinquendus vi-
detur. Alexander ubi ad Indum pervenit,
pontem jam ab Hephæstione perfectum re-
perit, multaque minora navigia, duas ve-
ro naves triginta remorum. adhæc dona à
Taxile Indo allata, argenti talenta cc, anima-
lium boves ad ιιιμ, oves ultra χμ, elephantos
xxx. Equites etiam dcc Indi à Taxile auxilio
missi. urbis quoque Taxilorum, quæ inter
Indum & Hydaspem fluvios maxima est,
Taxiles deditionem fecit. Aléxander ibi
diis quibus consueverat sacrificio facto, lu-
dos gymnicos & equestres ad flumen edi-
dit. exa felicem transitum portenderunt.
Indus porro omnium Asiæ atque Europæ
fluviorum maximus est, præter Gangem,
qui etiam Indiæ fluvius est. Fontes ejus ex
Parapamisi vel Caucasi montis citeriore
parte

supponi alius quam semper vel intensissimus, quem
omnino supponunt similia verba ἰακχέειν apud Hero-
dotum, φοιβάειν apud Dionysium Longinum, unde
Diodorus Siculus iv, pag. 211 παρθένοις ὑπὸ ὕδασι καὶ τι-
μοσιν τὸ θεῖον. Sicut Longus jungit in Ποταμικαῖς lib.
iii pag. 103. Ἀπαρξάνουσι τὰ Διόνυσον κρήνην ἡδίων κατ-
'ἡ τὰς κεφαλὰς ἐκφυανμένοι· καὶ ἐπὶ τοῖς ἡμέτεροις, ἰακχέειν
συνίαι καὶ ὑπὸ ὕδασι προστιμῶσι τὸ Δάφνιν. Etiam Hefy-
chius, Εὐστακίῳ, ἀναφάνησιν ὑπὸ ὕδασι καὶ βακχικὸν ἐπιφθιγ-
μα, καὶ γὰρ τὸ βακχικὸν ὑπὸ ὕδασι, καὶ σάουιν βακχικόν. Hinc videtur in Inscriptione poni IOVI EIAZIO apud
Capaccium hist. Neapol. lib. i pag. 243, ubi Sabazium
alii, ipse Abazium cogitat aut Jovem permittentem
ab ἰάω, vel stabilientem ab ἰδρᾶζω. Non potest melius
connecti, quam ex Justino sacris Deum ululatus elat-

masse, aut venerari Deum ex Livio i, 5, ut nudi juve-
nes Lycaum Panem venerantes per lusum atque lasciviam
currerent. Aut si proprie malis, Evoc & Bacche cla-
masse. In hac meditatione deinde ne unus quidem ex
isto gregali codicum scriptorum cumulo aliquid opis
mihi ferre voluit, omnibus corrumpi se & vitiari pas-
sis. Sed solus ille, quem voco jure Optimum, quum
plane exhiberet istud ἀνέωσιν, non abstinui, quin suo
loco iterum fulgere ad decus Arriani & fidem chiogra-
phi ejus mea opera curarem; ut appareat, quanta fue-
rit differentia inter librariorum & exemplaria.

15 Παραπαμισαδῶν χώραν] Suavissime MS. Opt. Πα-
ραπαμισαδῶν χώραν, ut Oritas ἡ χώρα dicitur etiam Ste-
phano, unde & populus & urbs Οριτιάδην.

χέσθ· ὅτι ἐκδιδωσύνεις ἢ μέγαλιν θάλασσαν ἢ χεῖρα Ἰνδοῦ, ὡς ἐπὶ νότον ἀνεμὸν· ὅτι δίστομος ἐστὶν ὁ Ἰνδὸς, ὃς αἱ ἐκβολαὶ αὐτῷ ἀμφοτέρωθεν ἰσχυροὶ εἰσὶν, χαθάραι αἱ περὶ τὴν Ἰνδὸν γῆν, ἡ δὲ Αἰγυπτίω Δέλτα¹⁶ ὡς πλησίον, ὃς τοῦτο Πάταλα χαλεπὴ τῇ Ἰνδῷ φωνῇ. Ταῦτα μὲν ὡς ἔστιν Ἰνδοῦ μάλιχα οὐκ ἀμφιλογία, ὅτι ἐμοὶ ἀναγεγράφθαι· ἐπεὶ ὃς ὁ Ὑδάσπης, ὃς Ἀχεσίης, ὃς Ὑδράωτης, ὃς Ὑφασίς, ὃς Ἰνδοὶ ποταμοὶ ὄντες, τῶν μὲν ἄλλων ἢ Ἀσιανῶν ποταμῶν πολὺν ἡ χεῖρα μέγιστον ὡς φέρουσιν· ὃς Ἰνδοῦ ποταμὸς δὲ μέγιον¹⁷ εἰς, ὃς πολὺν δὲ μέγιον, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰνδὸς ὃς Γάγης. Καὶ Κτησίας (εἰ δὲ τῷ ἰσχυρὸς καὶ Κτησίας ἐς τεκμηρίων) ἵνα μὲν γενέσθαι αὐτὸς αὐτῷ ὁ Ἰνδὸς ἐστὶ, πρῶτον ἀπὸ τῆς διέχουσιν αὐτῶν αἰσθησέσθαι· ἵνα δὲ πλατυτάτος, ὃς ἑκατὸν τὸ πολὺν εἶναι¹⁸ αὐτῷ τὸ μέσον τοῦτον. Τῶν δὲ ποταμῶν Ἰνδὸν ὡς ἔω διέβαινε ξυῖν τῇ γαλῆν Ἀλέξανδρον ἐς τὸ Ἰνδὸν πλεῖν γλῶ· ὡς ὦν ἐγὼ ἔτε οἷσι νόμοις ἀφ' ἑξῆς ἐστὶν τῇδε τῇ ξυγγραφῇ ἀνεγγραφῇ, ὅτι ζῶα εἰ δὲ πᾶσα ἀτοπα ἢ χῶρα αὐτοῖς ἐκφέρει, ὅτι ἰσχυρὸς ἢ κήτη ὅσα ἢ οἶα ὁ Ἰνδὸς¹⁹, ἢ ὁ Ὑδάσπης, ἢ ὁ Γάγης, ἢ ἄλλοι Ἰνδῶν ποταμοὶ φέρουσιν, ὃς τοὺς μέγιστους, τοὺς δὲ χερσὶν σφίσι ἐξαζομένους, ὃς τοὺς χερσὶν τοὺς φύλακας, ὃς ὅσα ἄλλα ἐφ' ἡδονῇ μάλλον ἢ πεποίη, ἢ ἐς ἀφήγησιν τῶν ὄντων· ὡς ταῦτα κατ' Ἰνδοῦ ὅσα ἀν' ἀτοπα φέουσιν, οὐκ ἐξελεγχθῆσθαι μὲν πρὸς ἑδάμην. Ἀλλὰ Ἀλέξανδρον ὅς ὃς οἱ ξυῖν αὐτῶν γρατεύσαντες²⁰ ταῖς πολλὰς ἐξελεγχθῆσαν, ὅσα γὰρ μὲν ὃς αὐτῶν ἐστὶν οἱ ἐφεύσαντο²¹. Ἀ' χερσὶς τε

parte oriuntur, atque in Oceanum Indicum austrum versus fertur. Duo sunt ejus ostia eaque palustria, quemadmodum quinque Istri ostia: & Delta literæ figuram in regione Indorum cursu suo efficit, Ægyptio Delta simile, quod Indorum linguâ Patala vocatur. Atque hæc quidem de Indo flumine quæ maxime certa sunt mihi scripta sint. namque & Hydaspes & Acesines, itemque Hydraotes & Hyphasis Indiæ flumina quum sint, omnes quidem Asiæ fluvios magnitudine superant: sed Indo flumine minora sunt, & tanto quidem minora, quanto ipse Indus Gange minor est. Ac Ctesias quidem (si cui ejus auctoritas ad probandum sufficiat) affirmat Indi, quâ angustissimus is est, xl stadiorum latitudine ripas inter se distare: qua vero latissimus, etiam centum: maxima vero ex parte mediam inter hæc duo ipsius latitudinem esse. Hunc amnem Indum Alexander sub lucem cum exercitu trajecit in Indorum regionem: de quibus equidem, neque quibus legibus utantur in hac historiâ conscripsi, neque quæ monstra animalium ea regio ferat, neque pisces aut cete quæcunque aut Indus aut Hydaspes, aut Ganges, aut alii Indorum fluvii gignunt, neque formicas aurum ipsis operantes, neque gryphas custodes: quæ delectandi causâ potius, quam quod re verâ ita se habeant, scripta sunt; quippe quod quantumvis absurda de Indiis confingant, neminem sint habituri qui eos mendacii arguat. Cæterum Alexander & qui cum Alexandro militarunt, multa deprehenderunt quæ de ipsis nonnulli mentiti sunt. Indos enim, quos

Ἀλέξανδρος

16 Τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτῳ] MSS. quidam τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτῳ. Sed Optimum cum alio τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτῳ.

17 Τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ δὲ μέγιον] Opt. τῷ δὲ Ἰνδῷ μέγιον. Omisssa voce ποταμῷ, quod discriminis causa recte & studio videtur fecisse Arrianus.

18 Καὶ ἑκατὸν τὸ πολὺν εἶναι] Quum sic viderem editum esse in ultima editione, atque etiam Vulcaniana, nec Græca intelligebam, & multo minus Latina, quæ istis professoribus tamen haud dubie fuerunt plana & perspicua, ut erant acuti, tanto magis, quia sic quoque ipsi pag. 354 hunc locum allegant in ista postrema editione. Sed quum cognoscerem hæc verba citari Eustathio ad Dionysium pag. 137, ita ut absolvar sensum post vocem ἑκατὸν, facile intellexi, quid vellet, tanto magis miratus, quod etiam recte συγκρίψαντες positam exhibeat post eandem vocem editio Basilensis: etiam sic consideravit verba ista Facius, etsi sequentia omiserit τὸ πολὺν εἶναι αὐτῷ τ. μ. τ. Nunc tamen & ab Vulcanio animadversa omnia & chirographo ejus correctâ deprehendo, ut nunc ea præbamus. Interim hic subijci oportet verba Henr. Stephani, quæ is ad hanc annotationem Arriani, sed prave intellectam, edidit, colligens fragmenta Ctesiae post Herodotum in editione Francofurt. p. 695. An forte hic locus defectus, viri docti videant: mihi, credo, libere suspicionem meam indicare licet. Habes enim discrete initio excerptorum ex

Indic. à Photio eadem quidem de latitudine τῷ ἐνὶ αὐτῷ. Sed de eo ubi latissimus sit, ὃς διακρίσιν ἐαδῶν αἰ. quid itaque? Facile potuit excidere in Arriani libris numeri ducentarii nota c, quæ reponi debeat. Sicque adhuc etiam plenius Ctesia sententiam expositam ibi habebimus. nimirum uti Indus angustissimus, xl stadiorum esse: ubi latissimus, cc: ubi medius, id est, nec angustissimus nec latissimus, plerumque c stadiorum esse. Sic ego suspicabar: alii disjucunt. Quæ & satis ambigue scribuntur, & probant vitium distinctionis viro illi eximio non suboluisse. Certe verba ista ὃς ἑκατὸν τὸ πολὺν εἶναι αὐτῷ τὸ μέσον τοῦτον nec valere per se queunt, nec in tali sententia usurpari, quam in postremis edit. Porro ex MSSis plurimi habent paulo ante Κτησίας μὲν, οἱ δὲ τῶν. Certe illud præfixum vulgo ὃς omnino non est Arriani.

19 Κήτη ὅσα ἢ ὁ Ἰνδὸς &c.] MS. unus ὅσα καὶ ὁ Ἰνδὸς, mendose. Alii ὅσα αὐτῷ ὁ Ἰνδὸς: Basilensis ὅσα αὐτῷ ὁ Ἰνδὸς. Augustanus apud Vulcanium ὅσα καὶ οἶα: ut Nican- der in Georgicis apud Scalig. ad Catalect. p. 41. Ἡ δὲ καὶ λαοὶ καὶ πρῶτοι, καὶ παλαιὸς ἄνθρωπος, Λευκαία τε ἀμύνει· οὐ καὶ κρείστος εἰσὶν μόνον Κύπρος τε, σισυμβρίων ὅσα τε ἢ αὐτῶν Ἀσπὸν ἰαμυνοῖσι πότοις ἀνδρὶν ἐπὶ λυραῖς Κάλαν. Sed unice verum retinuit Opt. ὅσα ἢ οἶα ὁ Ἰνδὸς, ut apparet ex hac ipsa varietate.

20 Οἱ ξυῖν αὐτῶν εἰσιν.] MSS. omnes τῶν.

21 Ὅσα γὰρ μὲν καὶ αὐτῶν ἐστὶν οἱ ἐφεύσαντο] Nihil vi-

εἶναι Ἰνδοὺς ἐξήλεγξαν, ὅσους τε δὴ Ἀλέξαν-
δρῳ ξυῖν ἦν πρᾶξι ἀπὸ πολλῶν δὲ ἐπὶ πλ-
θε) καὶ ἡκιστα χλιδῶντας καὶ τὰ δαύται· ἀλλὰ
μεγάλους μὲν τὰ σώματα, οἷα μεγίστους²² τὴν
καὶ τὰ Ἀσίαν, πενταπλήχεις τοὺς πολλοὺς, ἢ
δλίγους ἀποδόντας· καὶ μελαντέρους τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων, πλείω Αἰθιοπῶν, καὶ τὰ πολέμια
πολύ τι γενναϊότερους, τῶν γε δὴ τότε ἐπὶ-
κων²³ τὴν Ἀσίαν. Τὸ γὰρ Πέρσων τὴν πάλαι, ξυῖν
οἷς ὁρμηθεὶς ὁ Κύρος ὁ Καμβύσης Μήδους τε τὴν
ἀρχὴν τὴν Ἀσίαν ἀφείλετο, καὶ ἄλλα ἔθνη τὰ μὲν
κατεστράφητο, τὰ δὲ παρὰ χωρῆσαντ' αἰεόν-
τα κατέχευε, οὐκ ἔχον ἀπὸ τῆς ὥς γε δὴ πρὸς
τὰ Ἰνδῶν ξυμβαλεῖν· καὶ γὰρ καὶ Πέρσων τότε
πεινῆτες τε ἦσαν, καὶ χρεῖας πρᾶξις οἰκνύ-
ρες, καὶ νόμιμα σφίσιν ἦν, οἷα ἐγγύτατα εἶναι
τῇ Λακωνικῇ παιδύσει· τὸ δὲ πρᾶξιμα τὸ γενό-
μενον Πέρσων ἐν τῇ Σκυθικῇ γῇ, ἐδὲ τὸτο
ἔχον ἀπὸ τῆς ξυμβαλεῖν, πότερα διὰ χωρῆσαις
ξυμμετρήσιν, ἢ ἰνὶ ἄλλῃ Κύρου ἀμαρτίᾳ
ξυνέβη, ἢ Σκυθῶν γε τὴν ταύτην κακίαν τὰ πο-
λέμια Πέρσων ἦσαν. Ἀλλ' ὅταν Ἰνδῶν ἰδίᾳ
μοι γεγράφῃ, ὅσα πιστότατα ἐς ἀφήγησιν οἱ
τε ξυῖν Ἀλέξανδρῳ πρᾶξουσιν, καὶ ὁ ἐκ πε-
ριπλέουσιν τὴν μέγαλης θαλάσσης τὸ καὶ Ἰν-
δοὺς Νεάρχῳ, ἐπειθ' ὅσα²⁴ Μεγαδένης τε
καὶ Ἐρατοδένης δοκίμῳ ἀνδρὶ ξυμμετρήσιν
καὶ νόμιμα ἄτῃ Ἰνδοῖς ἐπὶ, καὶ εἰ δὴ ἵνα ἄτοπα
ζῶα αὐτοῖς φύεῃ, καὶ τὴν παρὰ πλοῦν αὐτὸν τὴν
ἐξω θαλάσσης. Νυνὶ δ' ὅσον ἐς τὰ Ἀλέξανδρου
ἔργα ἀποτρεχῶν ἐφαίμετο, τοσόνδε μοι ἀναγε-
γράφω· τὸ Ταῦρον τὸ ὅρῳ ἀπείργειν τὴν Ἀ-
σίαν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ Μυκαλῆς ἔχοντα ἰν-
κρὺ Σάμῃ τὴν νῆσον ὅρους, ἀπὸ τε μὲν ὁδὸν δὲ τὴν
τὴν Παμφυλίαν καὶ Κιλικίαν²⁵ γῆν, ἐνθεν μὲν ὥς ἐς
Ἀρμε-

Alexander cum exercitu adiit (multos au-
tem adiit) aurum non habere, neque deli-
cato victu uti compererunt. Cæterum gran-
dibus quidem corporibus præditos esse,
quippe qui maximi sint omnium Asiæ po-
pulorum, quinque cubitos aut paulo mi-
nus plerique alti, cæterisque mortalibus,
exceptis Æthiopibus, nigriores. omnium
etiam Asiæ populorum bellicosissimi. Nam
Persas illos, quorum virtute olim Cyrus
Cambyfis Asiæ imperium Medis abstu-
lit, aliasque gentes partim subegit, par-
tim voluntariâ deditione recepit, non au-
sim in universum cum Indis comparare.
Nam Persæ iis temporibus & inopes erant,
& aspera loca colebant, & leges atque instituta
habebant Laconicæ disciplinæ maxime con-
sentanea. Clades vero quam Persæ in Scy-
thicâ regione acceperunt, equidem pro
certo affirmare non ausim, an iis quod lo-
corum angustiiis pressi essent, an aliâ qua-
piam Cyri culpâ acciderit, an quod Persæ
Scythiis illis bellicâ virtute inferiores fue-
rint. Cæterum de Indis seorsum scribam,
quæ narratu fideque dignissima tum ii qui
cum Alexandro militarunt, tum Nearchus
qui Oceani Indici oram pernavigavit, dein-
de quæ Megasthenes & Eratosthenes pro-
batissimi autores memoriæ prodiderunt:
Indorum etiam leges atque instituta, & si
quæ illic monstrosa animalia nascantur,
ipsam denique totius exterioris maris in
orâ navigationem describam. In præsentia
vero tantum quantum ad Alexandri res gestas
pertinet, adscribendum mihi putavi. Tau-
rus mons per omnem Asiam porrigitur,
initio factò à Mycale monte qui est Samo
insulæ oppositus: deinde Pamphyliam ac
Ciliciam secans in Armeniam protenditur;
ex

deas in Latinis, quod aut has voces exprimat, aut ef-
ficaciam totius periodi ostendat. Quid enim est, *quæ*
deperis nonnulli mentiti sunt? quinam isti nonnulli?
aut ad quos referendi? id enim Græca vox αὐτῶν addi
postulat. Quin omnes, qui ante Alexandrum de In-
dis aliquid narraverunt, mentiti sunt. Itaque rectius
mihi videbantur hæc ab Facio percepta, *preter ea quæ*
suorum quidam ementiti sunt. Hanc enim plane senten-
tiam ista Græca exhibent, ut dicat Arrianus nonnulla
sane etiam quosdam eorum, nempe qui cum Alexan-
dro militaverunt, mentirosos esse. Nam illud *preter ea*
ex se necendi gratia addidisse videtur Facius, quum
in Græcis non sint. Verum adeo una literula insulsi
apposita rem omnem pervertit. Scribendum enim ὅσα
γε μὲν καὶ, ut est in Optimo pluribusque aliis MSS. &
vertendum: *multa deprehenderunt, nisi quæ nonnullis*
quoque illorum placuit comminisci. Inquit enim Arria-
nus omnes fabulas de Indis esse satis patefactas ab A-
lexandri commilitonibus, nisi si quos & ipsi fictis nar-
rationibus ludos ac risus sparserunt, hominum infan-
tiam frustrantes, prout omnes in eis culpaverunt, &
simillimus Arriano arbiter Strabo lib. xvii pag. 813
& hinc adscribenda verba: *ἀλλ' οὐδὲ μάλιστα τὸτο εἰ τις*
Ἀλέξανδρου πράξεις ἀναγράφωντος, προσέτις μὲν πολλοὶ καὶ

τὸ τὴν κολακίαν ἰδὼς, ἐμφανίους δὲ ὅτι καὶ πρὸς αὐτοὺς.

22 Οἷα μεγίστους] MS. Opt. & alii οἷα.

23 Γενναϊότερους τὴν γε δὴ τότε ἐπὶ πλῃ] Plus tribuunt his
interpretes quam Arrianus. Vulcanius: *omnium etiam*
Asiæ populorum bellicosissimi. Facius. *In bello autem lon-*
ge strenuiores cæteris Asiæ colentibus. Hoc patiantur &
concedant Parthi tanto imperio condito? atque adeo &
his Indis subactis? Immo Arrianus restringit plane id
quod dicit ad tempora Alexandri. Illud tōto perperam
& pessime omittunt.

24 Ἐπειθ' ὅσα] Nec hoc Arriani est. MSS. quidam
ἰνὸν δὲ, alii illud δὲ ignorant. Lege igitur cum Opti-
mo ἐπὶ δὲ ὅσα, *insuper vero quæcumque*.

25 Παμφυλίαν καὶ Κιλικίαν] MSS. prorsus omnes Παμ-
φύλων. Non aliter editio Basilensis. Quanta igitur in-
sultas eorum & qui mutavit & qui nuper secutus est?
At in Indicis cap. 2 κατὰ Παμφύλους τὴν καὶ Λυκίαν καὶ Κι-
λικίαν; Cur non & illic temeraverunt? Vitiose postea
χωρᾶς μίαις, quod servant editiones omnes, interpreta-
tionesque constanter *Charasmiæ*, pro χωρᾶς μίαις, ut
habet manifeste liber Opt. Non enim scribitur χωρᾶς μίαις.
per ο μικρὸν, ut nuper hic notatum est ab homine Geo-
graphici vultus, qui ex reliquis fere omnibus id dicit
se habere, quos ego nescio.

Cc

Ἀρμενίαν παρέρχεται· ἀπὸ δ' Ἀρμενίας ὡς ὅτι
Μηδίας παρα Παρθυαίης τε καὶ Χωρασμίας·
καὶ δὲ Βακτριῆς συμβάλλειν ἰδίᾳ Παραπαμί-
σῳ ὄρει, ὃ δὲ Καύχασον ἐκάλουν οἱ ξυῶ Ἀλε-
ξάνδρῳ ἑυτραβύσαντες²⁶ Μακεδόνες (ὡς μὲν
λέγει) τὰ Ἀλεξάνδρου αὐξήσαντες, ὅτι δὲ καὶ ἐπέ-
κεινα ἄρα καὶ Καυχάσου κρατῶν τοῖς ὅπλοις ἡλ-
θον Ἀλεξάνδρος· τυχὸν δὲ καὶ ξυμμετρῶς περὶ
τὸ τοῦτο τὸ ὄρος ἰδίᾳ ἄλλῳ τῷ Σκυθῶν Καυχά-
σῳ²⁷, χαθάρῳ αὐτῷ ἰστέῳ δ' Ταύρῳ· καὶ
ἐμοὶ αὐτῷ περὶ τὸν ποταμὸν ἐπὶ τῷδε λέλεκθαι
Καύχασον τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ ὑπερὶ τῷδε τῷ
ὀνόματι κληθῆσαι· τὸ δὲ Καύχασον τοῦτον κα-
θήκειν ἐστὶ ἐπὶ μεγάλῳ τῷ ποταμῷ ἑῷ τε καὶ Ἰνδῷ
θάλασσαν²⁸. Τὸς ὅν ποταμὸς ὅσοι κατὰ τὸ
Ἀσίαν λόγῳ ἄξιοι, ἐκ τῶν Ταύρων τε καὶ τῶν Καυ-
χάσων ἀνίσχοντες, τοὺς μὲν ὡς ἐπ' ἀρκυτον πε-
τραμμένον ἔχειν τὸ ὕδωρ, καὶ ἰστέον τοὺς μὲν
ἐς τὴν λίμνην ἐκδιδοῖναι πρὸς Μαυρίαν, τοὺς δ' ἐς
πρὸς Ἰνδὸν καλεσμένην θάλασσαν, καὶ
πρὸς τὴν κόλπον εἶναι τῇ μεγάλῃ θάλασσῃ·
τοὺς δὲ ὡς ἐπὶ νότον ἀνεμῶν, τὸν Εὐφράτην τε
εἶναι καὶ τὸν Τίγρητα, καὶ τὸν Ἰνδὸν τε, καὶ τὸν
Γάγγην, καὶ Ἀρμενίαν, καὶ τὸν Δράκοντα,
καὶ τὸν Φάσιον, καὶ ὅσοι ἐν μέσῳ τῶν τε καὶ τῶν
Γάγγων ποταμῶν ἐς θάλασσαν καὶ ἐπὶ ἐς βάλλου-
σιν· ἢ εἰς Ἰνδικὴν²⁹ ἀναχέμενοι ἀφανίζονται,
6 χαθάρῳ δ' Εὐφράτης ποταμὸς ἀφανίζεται. Ο-
τὼ δὲ καὶ τὸ Ἀσίαν ὅδε ἔχει, ὡς περὶ τῶν Ταύρων τε καὶ τῶν Καυχάσων πέμψαντα ἀπ' ἀνέμων ἑ-
φύρον, ὡς ἐπ' ἀπηνιότῳ³⁰ ἀνεμῶν τῶν Ἀσίων· τούτῳ δὲ αὐτὰ μέγιστα περὶ αὐτῶν τῶν
Ταύρων τῶν Ἀσίων μοῖραν γίγνεται, ἢ μὲν πρὸς μεσημβρίῳ τε καὶ νότον ἀνέμων τῶν Ταύρων³¹ κε-

ex Armeniis in Mediam trans Parthos &
Chorasmiis penetrat. ac circa Bactrianos
Parapamisio monti committitur, quem Ma-
cedones Alexandro militantes Caucasum
appellabant, studio (ut fertur) Alexandri
res gestas amplificandi. quasi Caucasum
continuata victoria Alexander superasset.
Fieri autem potest, ut hic ipse mons cum
altero Scytharum Caucaſo coeat, quemad-
modum Taurus cum hoc, atque ego qui-
dem ipse idcirco superius hunc montem
Caucasum vocavi, & deinceps hoc nomine
appellabo. Porro Caucasus hic Orientem
versus ad Oceanum Indicum pertinet.
Omnes itaque fluvii quotquot per Asiam
celebres sunt ex Tauro & Caucaſo orien-
tes, alii quidem in Septentrionem aquas
volvunt, eorumque nonnulli in Maotim
paludem feruntur; alii vero in Hyrcanum
mare, Oceani sinum, labuntur; alii au-
strum versus fluunt: ii sunt Euphrates,
Tigris, Indus, Hydaspes, Acesines, Hy-
draotes, Hyphasis, denique quotquot me-
dii inter hos & Gangem in mare feruntur;
aut per palustria loca occulto meatu sub
terris labuntur, quemadmodum Euphrates
fluvius se condit. Qua igitur Asiae situs ita
se habet, ut Taurus & Caucasus eam ab
zephyro in subsolanum scindat, illac duae
hae maximae totius Asiae partes à Tauro
fiunt. haec quidem meridiem & notum,
altera

κα-

26 Οἱ ἔξ Ἀλεξάνδρου ἑστῶτες. Optimus cum duobus alijs ei Ἀλεξάνδρῳ ἑστῶτες. etsi paulo ante non discedant ab alijs. Certe hanc loquutionem praepositam fuisse ab auctore, nec placuisse iterationem patuit jam capite 19 libri praecedentis.

27 Τὸ ἄλλῳ τῷ Σκυθῶν Καυχάσῳ. Basil. edit. τῷ Σκυθῶν καὶ Καυχάσῳ. Sed MS. Opt. τῷ ἄλλῳ Σκυθῶν Καυχάσῳ. Dein omnes cum eadem editione καθάρῳ αὐτῷ, quod coactus sui restituere, ubi vulgo in ignorant.

28 Τὸ πρὸς τὸν καὶ Ἰνδὸν θάλασσαν. Arcumen Vulcanii nullum video, vertentis, orientem versus ad oceanum Indicum pertingit. Nam nec Caucasus ad oceanum Indicum pertinet, nec quod orientem versus pergit, potest dici pertinens ad oceanum Indicum. Facius: Hic igitur Caucasus ad Oceanum orientalem & Indos per suo dorso protenditur. Ne hoc quidem est, quod dicit Arrianus, sed ut Justinus scribit XII, 7 Indiam ab Alexandro positam, ut Oceano ultimoque Oriente finiret imperium, sic hunc Caucasum pertinere ad magnum mare, quod & Orientem versus est & Indos.

29 Εἰς Ἰνδικὴν. Ita nullus antiquorum, in quibus omnibus vel est τινάριον, vel τινάριον, quomodo Optimus quoque & V. C. apud Vulcanium. Ceterum quaecunque haec varietas aut emendatio est, ea nihil pertinet ad sententiam loci, quam nollem hoc modo expressam fuisse ab viro doctissimo, prout videmus omnino non congruam Graecis, & quam non ipse perpensis excogitavit, sed incredibili quadam ratione mutatus fuit ab Facio, cujus haec verba sunt: aut in plano refusa, cursumque sistencia, veluti Barbatia, oc-

culto meatu sub terris labuntur. Vides illud sub terris plane non dici in Graecis, nec occultus meatus hoc loco convenit, quem Pomponius Mela 3, 9 unice exprimit despectus emoritur, & usquam manifesto exitu effluit, ut alii omnes, sed deficit. Sic Arrianus dicit in palustri diffusi exstinguuntur.

30 Τὸ πρὸς τὸν καὶ Ἰνδὸν θάλασσαν. Turbantur hic interpretes. Quum enim Facius dedisset interpretationem inspidam, Quod ante Taurum & Caucasum à Zephyro vento in subsolanum scinditur, unde apparet eum legisse πρὸς τὸν T. quod in uno MS. invenio, quod etiam Vulcanius margini editionis suae postea sic adscriptit al. πρὸς, sed nugatorium; ita commode conatus fuit mitigare Vulcanius. Unde igitur in editionem ejus & hinc in Amstelodamentem venit illud ὁπ' ἀνέμων, quum in omnibus antiquis legatur ἀπ', prout exstat quoque in editione Basilicensi; immo & ipse mox Vulcanius annotavit, ut debuerit sancte retineri, ipso sensu postulante? Sed in proximis verbis praeterea unus ille Optimus, alijs omnibus male conspirantibus in vulgatum, habet ὡς ἐς ἀπηνιότῳ. De quo nequit ambigi. Et mox complures ὡς μὲν ἐς μεσημβρίῳ τε καὶ πρὸς νότον.

31 Νότον ἀνέμων τῶν Ταύρων. Omisit Vulcanius duas postremas voces in interpretatione. Facius vero sic amplificat, una quidem in meridiem ac notum, eaque à Tauro clauditur. MS. Sc. nihil discrepant. Sed tamen nec ὡς potest dici ἀνέμων τῶν Ταύρων, nec Graeca admittuntur Facianum vertendi modum; & licet hic inde expediri posset, tamen ineptus est nugaxque, quum Asiae pars ad meridiem vergens non magis claudatur à Tauro, quam

κλιμένη, ἡ δὲ ἐπ' ἀρετον τε καὶ ἀνεμον βορρᾶν. Τῆς δὲ ὡς ὅτι νότον Ἀσίας τετραγὰ αὐτὴ τεμνομένης, μεγάλῃ μὲν μοῖραν τῇ Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένης τε καὶ Μεγασθένης, ὅς ξυμῶ μὲν Σιβυρτίῳ ἰσὰ σατραπείῃ τῇ Ἀραχωσίας· πολλὰ δὲ λέγ' ἀφικέσθαι τῷ Σανδράκοιτον³² τῇ Ἰνδῶν βασιλείᾳ· ἐλάττω δὲ ὅσῳ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀπείργει ὡς πρὸς ἡμετέραν θάλασσαν· δύο δὲ αἱ μετὰ τὸν Εὐφράτην τε ποταμοὶ καὶ τῇ Ἰνδῇ ἀπειρομήτοι, αἱ δύο ξυμπεῖσαι μόλις ἀξίαι τῇ Ἰνδῶν γῇ ξυμβάλλειν· ἀπείργεσθαι δὲ ἡμετέραν Ἰνδῶν χώραν πρὸς μὲν ἑῷ τε καὶ ἀφελιάτῳ ἀνεμον, ἐστ' ὅτι ἡμετέραν μεσημβρίαν ἢ μεγάλην θάλασσαν· πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς ἀπείργειν τὴν Καύχασον τὸ ὄρος, ἐστ' ἐπὶ τῇ Ταύρῃ ἡ ξυμβολή· τὴν δὲ ὡς πρὸς ἑσπέραν³³ τε καὶ ἀνεμον ἰάπυρα ἐστ' ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ἀπείργει. Καὶ ἐπὶ πεδίον ἡ πολλὴ αὐτῆς· καὶ τοῦτο (ὡς εἰχέσθαι) ἐκ τῆς ποταμῶν πρὸς κεχρησμένων· εἶναι γὰρ καὶ τῇ ἄλλῃ χώρᾳ ὅσα πεδία ἔχει ὁ ποταμὸς θάλασσης ἅπαντα τὰ ποταμῶν παρ' ἐχέσθαι ποιήματα, ὡς τε καὶ χώρας ἡν ἐπωρυμῖαν τοῖς ποταμοῖς ἐκ παλαιῶν πρὸς κείσθαι, χαθάρῃ ἔρμηνεα πρὸς πεδίον λέγεσθαι, ὅς καὶ τὴν Ἀσίαν γῆν ἀνίσχων ἐξ ὅρου Μητροῦς Διουμένης, τῷ πόλιν Σμυρναίᾳ³⁴ Αἰολικὴν ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν· καὶ ἄλλο Καύσπερον πεδίον Λυδίων, ἀπὸ Λυδίας ποταμῶν, καὶ Καίχον ἄλλο ἐν Μυσίᾳ, καὶ Μαίανδρον τὸ Καίχον, ἐστ' ἐπὶ Μίλητον πόλιν Ἰωνικὴν. Αἰγυπτιὸν Ἡρόδοτος τε καὶ Ἐκαταῖος οἱ λογοποιοῖ (ἢ εἰ δὴ τὰ ἄλλα ἢ Ἐκαταῖος ἐπὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ τῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήματα) δῶρόν τε τῶν ποταμῶν ἀμφοτέρω ὡσαύτως ὀνομάζουσι, καὶ ὁ καμαροῖς λεκμεῖος ὅτι ταύτῃ ἐχέσθαι Ἡρόδοτος ὅτι πρὸς τὴν γῆν αὐτὴν τυχὸν ποταμοὶ εἶναι ἐπώνυμοι. Αἰγυπτίῳ γὰρ τὸ παλαιὸν ὁ ποταμὸς ὅτι ἐκαλεῖτο, ὅτι νῦν Νεῖλον Αἰγυπτίοι τε καὶ οἱ ἔξω Αἰγυπτίᾳ ἀνέρωποι ὀνομάζουσι, ἱκανὸς τεκμηρίωσθαι ὅτι μὲν, λέγων ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ τῇ Αἰγυπτίᾳ ποταμῶν τὴν Μελέων γῆσιν τὰς νέας. Εἰ δὲ οὐκ εἰς τε ποταμὸς παρ' ἐχέσθαι, καὶ ἔτι μεγάλοι ἔτι ποταμοὶ, ἱκανοὶ γῆν πολλὴν ποιεῖσθαι³⁵, ἐς θάλασσαν πρὸς χεῖμας, ὅποτε ἰλὺν καταφύροισιν καὶ πηλὸν ἐκ τῆς αἰῶς τόπων, ἐνθὲν αὐτοῖς αἱ πηγαὶ εἰσιν,

altera septentrionem ac boream spectans. Porro Asiae quæ ad austrum vergit, quæ & ipsa in quatuor partes scinditur, maximam partem esse statuit Indorum regionem Eratosthenes & Megasthenes: qui quidem quum apud Sibyrrium Arachosiorum satrapam degeret, frequenter se ad Sandracottum Indorum regem commeasse scribit: minimam vero, quam Euphrates intersecat, ad nostrum mare conversam: reliquas duas inter Euphratem & Indum positas, si conjungantur, vix dignas esse quæ Indorum regioni comparentur. Terminari autem Indiam, orientem & subsolanum versus, adusque meridiem, Oceano: à septentrione vero, Caucaso monte, ad Tauri usque confinia: ab occidente & Japyge venito, ad Oceanum usque, Indo amne distinguui. magnamque ejus partem planam & campestram esse; quæ quidem planities (ut suspicantur) ab ipsis fluminibus terram suâ alluvione accumulantiis fit, quemadmodum reliqua campestria loca non procul à mari sita planitiem suam fluminum alluvionibus debent. adeo ut regionum ipsarum appellationes fluminibus jam olim inditæ sint: quemadmodum Hermi campus dicitur, qui amnis in Asia oriens ex monte Matris Dindymenes, ad Smyrnam urbem Æolicam in mare fluit. item Caystri campus Lydius, à Lydio flumine, & Caici alius in Mysia, & Mæandri in Caria, Miletum Ionicam urbem usque. Ægyptum quoque Herodotus & Hecataeus historiarum scriptores, (nisi alterius cujuscumque quam Hecataei sint illa de regione Ægypti scripta) fluminis donum eodem modo appellant: neque inanibus argumentis Herodotus id ita esse demonstrat, adeo ut & regioni ipsi fortasse fluminis nomen inditum sit. Quod autem amnis hic olim Ægyptus vocatus sit, quem nunc Ægyptii pariter reliquæque extra Ægyptum gentes Nilum appellant, Homeri auctoritas satis probaverit, qui Menelaum ad Ægypti fluminis ostium classem constituisse commemorat. Si igitur singuli amnes, neque ii quidem magni, id præstant, ut in mare prolabentes, quum multum luti atque limi secum ex superioribus locis ubi fontes eorum oriuntur trahant, multum terræ suâ alluvione regioni addant: certe non

quam altera Borealis, quæ utique etiam Tauro eodem finitur. Sententia postulat, hæc quidem ad meridiem & potum ventum respectu Tauri vergens.

32. Παρὰ Σανδράκοιτον] Vulcanius in ora sua notavit Σανδράκοιτον, quod non meminisse me in MSS. vidisse, sed Σανδράκοιτον, quod debui restituere.

33. Τὴν δὲ ὡς πρὸς ἑσπέραν] Particula ὡς abest ab Opt. qui etiam infra habet τὰ πολλὰ τῶν ποταμῶν παρ' ἐχέσθαι ποιήματα.

34. Παρὰ πόλιν Σμυρναίᾳ] Itaque huc pertinet ille nummus tempore Flaviorum cusus apud hoc genus amatores notus, in quo est fluvii suctus typus, cum inscriptione ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΣ.

35. Ἐν πολλῇ ποιεῖσθαι] MSS. omnes ποιεῖσθαι. Optimus vero etiam antea habebat Αἰγυπτίῳ τὴν Ἡρόδοτος τὴν καὶ Ἐκαταῖος.

εἰσιν, ἐδ' ἴδω' ἴδω' ἄρα χώρας ἐς ἀπεί-
 ραν εἶναι ἀξίον, ὅπως πεδίον τε ἡ πολλή ἐστι,
 καὶ ἐκ τῆς ποταμῶν τὸ πεδίον ἔχει περὶ
 χροσμεῖον. Εἰς μὲν γὰρ, καὶ Κάλυτρον, καὶ Κάϊκόν
 τε καὶ Μαίανδρον, ἡ ὅσοι πολλοὶ ποταμοὶ τῆς Ἀ-
 σίας ἐς πλὴν δὲ τῆς ὁδοῦ θάλασσαν ἐκδιδοῦσιν,
 ἐδὲ ξυμπαντας ξυμπεθεῖας ἐν τῇ Ἰνδῶν ἀ-
 ξίον³⁶ ξυμβαλεῖν πλήθους ἐνεκα τῆς ὕδατος, μὴ
 ὅτι τῶν ἰσχυρῶν μεγάλων, ὅτε ἔτε Νείλῳ ὕ-
 δας τῆς Αἰγυπτίου ἔτε ἰσχυρῶν ὅτε τῆς Εὐρώπης
 ῥέων ἀξίον ξυμβαλεῖν· ἀλλ' ἐδὲ τῶν Ἰνδῶν πο-
 ταμῶν, ἐκείνοι γὰρ πάντες ξυμμιθύντες, ἐς
 ἴσον ἔρχονται³⁷. ὅς μέγας τε δὴθὺς ἀπὸ τῆς πηγῆς
 ἀνίσχεται, καὶ πεντεκαίδεκα ποταμοὺς πάντας τῆς
 Ἀσιατικῆς μετίζονας³⁸ ὁξυλαβῶν, καὶ τῆς ἑπινυ-
 μίας κρατήσας, ὅπως ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν.
 Ταῦτά μοι ἐν τῇ παρόντι περὶ Ἰνδῶν τῆς χώρας
 λελέχθω· τὰ δὲ ἄλλα ἀποκείδω ἐς τῆς Ἰνδι-
 κῆς συγγραφῆς. Τὸ δὲ ζῆλον τὸ ἐπὶ τῇ
 Ἰνδῶν ποταμῶν, ὅπως μὲν ἐποιήθη Ἀλεξάνδρῳ,
 ἔτε Ἀριστοβουλῷ ἔτε Πτολεμαίῳ, οἷς μά-
 λιστα ἐγὼ ἐπομῆ, λέγουσιν· ἐδὲ αὐτὸς ἐγὼ
 ἀπρεκῶς εἰχάσαι, πότρεα πλοίοις ἐξέλθῃ ὁ
 πόρ³⁹, καθάρ⁴⁰ ὁ Ἑλλήσποντος⁴¹ τε περὶ
 Ζεῦ⁴², καὶ ὁ Βόσπορος τε καὶ ἰσχυρῶν περὶ
 Δαρδανίου, ἡ γέφυρα καὶ τῶν ποταμῶν διωκεῖς
 ἐποιήθη αὐτῷ. Δοκεῖ δὲ ἐμοὶ γὰρ πλοίοις μάλ-
 λον ζῆλον ἔχειν· καὶ γὰρ ἀνὰ δέξασθαι γέφυραν τὸ
 βάθ⁴³ τῆς ὕδατος, ἐδὲ ἀνὰ τὸν ποταμὸν ἑλθόν⁴⁴
 ἔρχον ἔπος ἀποπὼν ξυμπεθεῖαι. Εἰ δὲ δὴ
 πλοίοις ἐξέλθῃ ὁ πόρ⁴⁵, πότρεα ξυμπεθεῖ-
 σαι αἱ πᾶς ἁρμόσις καὶ καὶ τῶν ὁρμαίνουσιν ἐς
 τὸ ζῆλον ἀπὸ τῆς ἁρμόσεως, (ὡς λέγει Ἡρόδοτος
 ζῆλον ἔχειν τῆς Ἑλλήσποντος) ἡ ὅτε περὶ Ρω-
 μαίοις ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ποταμῶν ζῆλον ποιεῖ-
 σαι, καὶ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν Κελύκ⁴⁶, καὶ τῆς Εὐ-
 φρατῆς καὶ τῆς Τίγρης ὁσάκις κατέλαβεν αὐ-
 τὸς ἀνάγκη γέφυρας⁴⁷, ἐδὲ τῶν ποταμῶν ξυμ-
 βαλεῖν· καὶ τοὶ γὰρ ταχέσταται, ὡς ἐγὼ οἶδα,
 Ρωμαίοις ἡ γέφυρας ἡ ἀπὸ τῶν γένε⁴⁸.
 καὶ ταῦτα ἐγὼ ἀφηγήσομαι ἐν τῇ παρόντι, ὅτι
 λόγος

non video cur non idem de Indorum regio-
 ne credi possit, quandoquidem magnâ ex
 parte campestris est, & fluvii in ejus cam-
 pos alluvionem faciunt. Hermum enim &
 Caystrum, & Caicum, ac Mæandrum,
 reliquosque Asiæ fluvios qui in mare inte-
 rius feruntur, ne si omnes quidem conjun-
 xeris, digni sint qui uni Indorum flumini
 aquarum copiâ conferantur: nedum Gangi
 maximo, cui neque Nili Ægyptii fluentia,
 neque Ister per Europam fluens comparari
 possunt. Sed ne ii quidem omnes si simul
 misceantur, Indum æquant, qui magnus
 statim ab ipsis fontibus erumpens, & xv
 majoribus, quam est quodlibet ex illis A-
 siaticis, fluminibus in se receptis, nomen
 suum perpetuo retinens in mare contendit.
 Atque hæc quidem in præsentia de Indo-
 rum regione dixisse sufficiat. reliqua in hi-
 storiam Indicam rejiciantur. Quonam au-
 tem modo Alexander Indum amnem ponte
 junxerit, neque Aristobulus neque Ptole-
 mæus, quos ego maxime secutus sum,
 scribunt. neque ego certi aliquid affirmare
 auserim, an navigius pons junctus fuerit,
 quemadmodum Hellepontus à Xerxe, &
 Bosporus ac Ister à Dario: an vero conti-
 nuus pons flumini impositus fuerit. Mihi
 certe probabilius videtur navibus junctum
 fuisse. neque enim pontem jaci pateretur
 amnis altitudo: neque adeo brevi temporis
 spatio tam ingens opus perfici potuisset. At
 si omnino navigiis pons junctus fuit, an ea
 rudentibus colligata atque ita in ordinem
 ducta ponti jungendo suffecerint (ut Hero-
 dotus testatur Hellepontum ponte stratum
 fuisse) an vero eâ ratione quâ Romani I-
 strum aut Rhenum Celticum ponte junxe-
 runt, & per Euphratem ac Tigrim quo-
 ties necesse fuit pontem duxerunt, ne hoc
 quidem ipsum compertum habeo. Porro
 celerrima expeditissimaque est Romanis,
 quod nôrim, struendorum pontium in na-
 vibus ratio: quam quidem ego, quod
 commemoratu digna est, hic recensbo.

Naves

36 Εἰ ἴδω' ἴδω' ἀξίον] MS. Opt. ἴδω' ποταμῶν ἀξίον.
 Nam quod paulo ante habent cum illo alii veteres Εἰ-
 μου μὲν γὰρ omnino posui, quum media vucula omitti
 soleat.

37 ἴσον ἔρχονται] Et si vel maxime placeret hæc lo-
 quutio, quam video exstare in omnibus editionibus,
 tanti tamen non est, ut omnium MSS. auctoritati an-
 teponatur, in quibus est ἴσον ἔρχ. Typorum scilicet
 ea licentia est, ut vocem optimam intercipiant. Sic
 VII, 23 ἵνα ἐς ἀμφίλογον. In Indic. cap. 4. τῇ Ἰνδῶν ἐς
 ταυτὸν ἔρχεται. Pro eo scribit lib. II de Alexandro ad
 Ciliciz pylas tendente ἐς ἴσον ὅτι αὐτὸς κατέστη ἡ τόλμα.
 Vulcanius nihil nisi comma ante vocem ἴσον deleuit.

38 Πεντεκαίδεκα ποταμοὺς πάλαι τῆς Ἀσιατικῆς μετίζονας]
 Facius: xv magnis amnibus in se receptis, omittit τῆς Ἀ-

σιατικῆς. Vulcanius: & xv ex majoribus Asia fluminibus
 in se rec. Non satis exprimitur asseveratio Græci scri-
 ptoris, qui vocem μετίζονας non ita absolute usurpat, sed
 comparate, ut solet, ad illa flumina Asiæ, quæ nomi-
 navit, quorum singula negat æquare magnitudinem
 cujusque ex illis xv fluvii, qui in Indum se confe-
 runt.

39 Καθάρ⁴⁰ ὁ Ἑλλήσποντος] MSS. omnes καθαπνύ.

40 Καὶ τῆς Εὐφρατῆς ἰσοϋμένους] Ut apud Tacitum vi
 ann. 37. Ponte navibus effecto, tramissoque exercitu. Et
 XIII, 7. Simul pontes per amnem Euphraten jungi. Cui
 primus exemplum dedit Pompejus, ut docent verba
 Flori nota & citata jam Lipsio libri II Poliorcet. capite
 ultimo, quod aliquoties debemus huc advocare: &
 docet urbs Zeugma.

λόγους ἐστὶν ἄξια⁴¹. Αἱ γὰρ αὐτοῖς χαλὰ πόρον
ἀφίεν⁴² ὑπὸ ξυμνήμα⁴³, ὥς ἐπ' ὅθι, ἀλ-
λὰ κατὰ τὴν αἰσθησιν κεραιόμα⁴⁴. Ταύτας
ὑποφέρει μὲν, οἷα εἰκός, ὁ ῥυθμὸς· ἀνέχεται δὲ κε-
λήπον ἐπ' ἡμέρας, ἔστ' ἀνὰ χαλκὴν ἑστὸς τὸ τετραγ-
μύρον⁴⁵ χωρίον· καὶ ἐνταῦθα ἡδὴ καθίεν⁴⁶ πλέ-
μα⁴⁷ ἐκ λύγυς πυραμοειδῆς, πλήρη λίθων λο-
γάδων, ὑπὸ πύργου ἐκείνης πύργου, καὶ ἀνέχεν
ἑνὶ ναυῷ πρὸς τὸ ροῦμα⁴⁸. Ὅτε δὲ μία πῆξ τῆς
πύργου ἀμα δὴ ἐκείνη, καὶ ἄλλη ἀπὸ ταύτης διέ-
χυσαν ὅσον ξυμμετρον πρὸς ἰσχυρὴν τῆς ὀπι-
βαλλομένην, ἀντίπρως πρὸς τὸ ρεύμα ὀρ-
μίζεν⁴⁹. καὶ ἀπ' ἀμφοῖν ξύλα τε ἐς ὅθι⁵⁰
ὁξέως ὀπιβάλλεν⁵¹, καὶ σανίδες ἐγκάσαντες ἐς τὸ
ξύδεν⁵². καὶ ὁ ῥυθμὸς πᾶσιν ἑνὶ τῆς πύργου, ὅσα
ικανὰ γεφυρώσαι τὸ πόντον, χωρεῖ τὸ ἔργον.
Ἐκατέρωθεν δὲ τὸ ζυγματοκλίμακες πρὸς ο-
βάλλοιαν κατὰ πηγνυμένην⁵³, καὶ ἀσφαλετέ-
ραν

Navēs iis demittuntur, lapsu fluminis, da-
to signo: non quidem rectā, sed tanquam
puppibus inhibitaē. Atque has quidem sub-
ducit, ut par est, cursus fluminis: remi-
giorum vero impulsus retinet, donec ad
statum locum pervenerint. Atque ibi crates
vimineas, in pyramidis formam plexas,
selectis ad id faxis oppletas, à prorā cujus-
que navis demittunt, ad inhibendum flu-
minis cursum. Simul autem una navium ita
firmata fuerit, & alia juxta illam, tanto
spatio ab eā separata, quantum ad firmita-
tem insternendorum requiri videtur, pari-
ter prorā obversa in fluminis cursum statui-
tur. & in utrisque tigna statim in directum
injiciuntur, tabulæque transversæ quibus
tigna jungantur ac colliguntur. Ita dein-
ceps per ceteras naves opus procedit, quan-
tæ ad jungendum ponte flumen sufficiant.
Ad utrumque vero pontis caput gradus in
terram depacti adjiciuntur, quo tutior equis
ju-

41 Ὅτι λόγους ἐστὶν ἄξια] Sic Vulcanius ē Stephani co-
dice. Alii, quos ipse consului, habent ὅτι λόγους ἀξία,
quod ē Basil. notat idem Vulcanius. At Optimus sim-
pliciter ὅτι λόγους ἀξία. Quod ipsum non modo non prae-
tereundum, sed unice approbandum. Ita quippe semper
Arrianus elliptice. Sic modo dixit cap. 5. τὰς δὲ πύργους
κατὰ τὴν αἰσθησιν λόγους ἀξίαι. Libro 11 cap. 15. καὶ
αὐτὸν ἔδωκεν ἰδίᾳ εὐρισκόμενοι ἐς ξυμνήμα, ὅτι γὰρ καὶ λόγους
ἀξίαι. Et cap. 21. ἔδωκεν ἡμῶν ὅτι καὶ λόγους ἀξίαι. VI, 9. Μη-
δὲ ὅτι καὶ λόγους ἀξίαι ἀποδιδυμίσαντες. Galenus μάλιστα ἐπι-
καμύνη πρὸς αὐτὸν μαρτυρεῖ ὅτι καὶ λόγους ἀξίαι. Arrianus
init. Parthic. παρακαλεῖται μὲν ἔδωκεν μίαν ὅτι καὶ ἀξίαι λόγους. Re-
cte autem sic statuisse Arrianum, & rem ejus generis
fuisse, non alio perinde probatur, quam intentione
nostri temporis. Quippe ubi jam Lipsius citato loco
locum Eunapii ex Suida cum hac nostra Arriani descri-
ptione conjunxerit, nihilominus ab Henr. Valesio in
Peirescianis, ubi eundem illum Dionii attribuit, scri-
bitur hoc pacto: [Cæterum cum hac expeditissima jun-
gendorum pontium ratione qua utebantur Romani,
, conferri potest ea quam refert Arrianus lib. 5 de gestis
, Alexandri, quæ una eademque est cum illa Dionis no-
stri] melius foret dixisse id ab Lipsio factum esse. Im-
mo etiam modò Raphael Fabretus ad Columnnam Tra-
jani p. 8; eadem rursus ait describi ab Eunapio apud
Suidam, sed locum nostri Arriani totum apponit, quasi
nova versione concinnata. Et qualis ea, per Musas!
Quia auctor dicit ταχίστην, hinc Latine facillime ex-
peditissimamque dicere oportuit. Κατὰ πόντον ἀφίενται, in
pontem demittebantur. Ibi leges crates vimineas in py-
ramidum modum exstructas, tanquam grande aliquod
ædificium. Leges aliam continuo adversa prora admovent,
quia auctor dicit ἀντίπρως πρὸς τὸ ρεύμα. Ibi leges ti-
gnis injectis, quæ ad utriusque navis extremitatem per-
tingerent, quarum sex vocum nihil est in Arriano,
nec ullo modo intellectus aliquis patet. Reliqua suis lo-
cis. Adde Pet. Gyllium de Bosporo 11, 13. Tangere
etiam sustinuit Freinshemius ad Florum 1, 10, 15.

42 Κατατίθηται ἐς τὸ τετραγμύρον] Sane ad Græcam ratio-
nem, & sic Actor. XXI, 7, ἡμῶν δὲ τὸ πλὴν διαύσαντες
ἀπὸ τῶν κατηγμένων ἐς Πτολεμαῖδα. Sed jam habuit
exemplar Basileense κατατίθηται, idque confirmatur ab
omnibus MSSis, etiam Optimo. Nec potest negari hoc
esse verbum Arriani hujus. Sic enim 1, 12. ἡμῶν δὲ φα-
νερὰ κατατίθηται ἐς ἀντίπρως τὰ Αἰγυπτίους ἔργα. IV, 8. ἐς
ταῦτα ἴφην κατετίθηται Δαρδανίον. & 11, τὴν ἀντίπρως ἐς χεῖρας
ὑπὸ πρὸς κατετίθηται. VI, 7 καὶ ταῦτα ἐς κόσμον κατατίθηται
&c. Etiam mox cap. 10 ἐς ἴσους αὐτὸν κατετίθηται. Adde caput

quintum libri 1v. Cæterum illud καλῆται ἑπὶ πρὸς non pot-
est verti remigiorum impulsus, quod Vulcanius partim
adoptavit à Facio (qui alienissime interpretatus est ve-
hementi remorum pulsu evicto fluminis impetu, adversis
proris ad designatum locum retraherantur) partim ex se
commentus est, imitante Fabretto; sed navigium remigi-
bus instructum. Id alligatum reliquis navibus præcedenti-
bus & cum cursu fluminis delabentibus, ne defluxus il-
le esset nimis festinatus actoris in potestate fluvii, illud
contra fluvium remigans sustinet parumper & lentius
reliquas defluere facit, ut facilius loco designato eas
postea contineant ac figant. Lipsius commodè satis ex-
presserat loco citato remigium obnixum, donec adversa
facta sit loco designato, nisi quod in posterioribus ni-
mium recte adherens verbo κατὰ πόντον, adversam navem
exprimere coactus fuerit, quum intelligatur donec ad
locum designatum occurrerit, & quidem occurrit illuc
aversa & sic ut puppis antecedit. Celox autem sine du-
bio obnuitur per remigium, unde Vulcanius remigio-
rum meminit, sed suffecerat celox vel navigium in re-
mis, & novit hunc locum Arriani Henr. Stephanus in
Epiro.

43 Τὸ ἀνέχον τὴν ναὺν πρὸς τὸ ροῦμα] Vulcanius sequente
Fabretto, ad inhibendum fluminis cursum, nescio utrum
ex Facio, qui vertebat contra amnis violentiam. Sed an-
choræ vel quid aliud loco anchoræ in aquas ejectum non
inhibent fluminis cursum, nec ob id jaciuntur, sed ad
sistendam navem contra fluvii cursum, & sic fuit inter-
pretandum. Lipsius recte, ut sic obfirmet & teneant
contra cursum.

44 ξύλα τε ὅθι] MSS. omnes ἐς ὅθι, quod iterum
considerare compellemur VI, 5.

45 Ἐς τὸ συνδύον] Sic tantum dicit Arrianus. At vero
Vulcanius amplior est, nempe quibus tigna jungantur
ac colliguntur: ampliante etiam Fabretto, quibus inter
se jungantur colligunturque. Facius prorsus omisit. Uter
melior? Utique tabulæ transversæ non jungunt & col-
ligant tigna. Manent enim hæc certo spatio discreta,
& firmitatem suam omnem mutuuntur ex eo, si vel
clavis aliis ferreis, harpagonibus vel etiam funibus sint
fixæ ad lateris partem, cui injectæ sunt. Sed tamen his
tignis superjectæ latæ tabulæ faciunt ad totius operis
certiorem firmitatem & continentiam, & hoc respicit
Arrianus, non de solis tignis. Caute & recte Lipsius
tantum ad connectendum.

46 Ἐκατέρωθεν δὲ τὸ ζυγματοκλίμακες προσβάλλονται
κατὰ πηγνυμένην] Lipsius vertit, utrimque autem ad caput
pontis gradus in terram depacti adjiciuntur, quo facilius
equis

Cc 3

ἐπὶ τοῖς τε ἵπποις καὶ τοῖς ζώουσι ἢ ἐφοδὸν
ἐγίνετο, καὶ ἅμα ὡς σύνδεσμος ὡναί τ' ἐξέ-
μαλιν· δι' ὀλίγης τε ξυμμελῆται ἅπαν, καὶ
ἐν πολλῷ θορόβῳ, καὶ τὸ τεταγμένον ἐν τῷ
δρωμένῳ ὁμῶς ὁδὸν ἀπεῖν· οἳ τε ὡς ἀνελθόν-
μοι ὡς ἐν τῷ χοίρῳ⁴⁷ κατὰ ναῦν ἐκέρχυν, καὶ αἱ
ἐπιμήσεις δ' ἐκλίπυν, ὅτε ἢ κατέκυσαν τὴν
ὡς ἀνελθόντων ὅτε τῶν ὁζύτητα δ' ἐργῶν ἀ-
8 φαιδύοντο. Ρωμαῖοι μὲν δὴ ὅτι ταῦτα ἐκ πα-
λαιᾶ ἐπέσκετο· Ἀλεξάνδρῳ δὲ ὅπως ἐξέ-
ῶ 1 ν-

jumentisque fit ingressus, & simul ut vel-
uti vinculum sint totius pontis. Brevi au-
tem tempore totum opus perficitur, & cum magno tumultu, nec tamen ordo & decorum abest. Adhortationes etiam per singulas naves, & objurgationes eorum qui segnius munus obeunt, nihil impediunt aut tollunt, vel mandatorum auditionem, vel operandi celeritatem. Atque hæc sunt, 8 quæ Romanis jam olim usitata. Quonam verò pacto Indus amnis ponte junctus fue-
rit,

equis jumentisque fit ingressus &c. Hinc igitur in figura sex asseres ex naviculæ uno latere demittit in ripam, unde opinor illos gradus concinnari oportebat, qui tamen toto sæculo non sunt mutati. Vulcanius: *ad utrumque vero pontis caput amplos gradus ligneos affigunt*. Hæc amplitudo graduum cum utroque capite pontis penitus quoque placuit Fabretto. Novissimæ editionis versio ab Græcæ linguæ profectore ex Lipsianis centonibus nassute passim compilata, *ad utrumque vero pontis caput gradus in terram depacti adjiciuntur*. Sed & ante Facius: *singulis ab utroque capite ponticulis, quo commodius equi curruque ingrederentur, atque exponerentur, excitatis*. Ipsi sciant, si intellexerint. Imo certe debuerunt intellexisse, quia postremus plane notat se in his palam videre egregium usum τὴν κλίμακον καὶ ἀναπηρῶν, quod paulo post Arrianus dicit, nempe καὶ ἅμα ὡς ἐνδοσμον οἶον τὴν ζώοντες. Sic habent rem claram certamque, æque ac universi Arriani intelligentiam. At quæ inde securitas equis jumentisque vel curribus transituris, si ad geminos fines vel principia pontis, hoc est, utrumque caput, gradus additi fuerint? Item quis inde σύνδεσμος pontis, si in utroque ejus capite id solum fiat? Et tamen hoc illi fere conspiciendum præbent. Quasi in medio vi aquarum rumpi pons non potuerit, propter adjectas in utroque fine vel extremo scalas? Denique ubi hic proprie in terram depactum aliquid dicitur? Et tamen sic quoque nuper intellexit Oudanius scriptor voluminis, cui indicem fecit nostro sermone *Roomse Mogenbeyd*, ubi sic scribit pag. 39. *En dusdanige vleugelen zijn 't mijns aghtens, die Arrianus in de beschrijving van diergelijcke brugge trappen noemt, an elck boost van de brugge in de aerde gesloten, om de paarden en lastbeesten een gemakkelijker opgang te geven*. In quibus agnoscis describi istud ipsum aliud commodum, quod respicit ex his scalis Arrianus describens ἀσφαλτοῦρας τοῖς τε ἵπποις καὶ τοῖς ζώουσι τὴν ἐφοδὸν ἐγίνετο, non ut sint loco συνδεσμοί, sed ut stabilior sit jumentorum in pontem adscensus. At si agitur de tuto adscensu pontis, cur descensus omittitur? Immo agitur καὶ ἐφοδὸν, quæ vox omnem illum ingressum, qui fit in ponte, notat. Cujus ingressus haud dubie maximum periculum est ibi, ubi maximus est fluvii fervor, ubi pro pondere, quod ponti incumbit, solent facillime aut sidere nonnihil aut commoveri naves, & simul pons; unde equi, utpote solo non firmo, sæpe terrentur; & facillime delabuntur. Itaque id nunc offendit auctor, nempe ad utrumque pontis latus per omnem longitudinem super σκιδὸς ἰγκυρσίας adfixas fuisse exstantes loricæ vel cancellos instar oblique jacentium scalarum, quæ firmæ in hærentes & depactæ vel in tabulis vel in trabibus impederent, ne quocunque casu, qui in turba plures oriri possunt, titubantes vel consternati equi aut currus de ponte deciderent in aquas. Hanc illæ scalæ vel cancelli aut loricæ aut clathræ securitatem dant equis. Firmitas autem vinculi quam eadem præstant, in eo consistit, quod præter ξύλα & σκιδὸς ἰγκυρσίας, quæ & ipsæ nexu suo vicem vinculi dant, illæ quoque conjunctæ sint & cohæreant per universum pontem. Notæ sunt loquutiones Latinæ de pontibus. Cæsar iv Bell. Gall. *Cæsar ad utramque partem pontis firmo presidio relicto*. Cicero

x famil. 18. *Pontem castellis duobus ad capita positus reliquit*. Livius 21, 47. *Transire non potuit pontem, ut extrema resoluta erant, tota rate in secundam aquam labente*. Et 44, 5. *Solido procedebat elephas in pontem; egressus priusquam in extremum procederet, succisis assribus collapsus pons usque alterius initium pontis prolabi eum leniter cogebat*. Tacitus 1 ann. 69. *Stetisse apud principium pontis*. Hæc quum crebro occurrant de pontibus, statuerunt ea sive capita sive principia sive partes nunc intelligi debere, prout Dionysius Halicarn. lib. 5 in ierusal. agnoscit ἱκατῖν τὴν ἀκρὸν, & Valerius Max. III, 2, 1. *Horatius Cocles extremam ejus pontis partem occupavit*. De his intellexerunt nostrum ἱκατῖν, prave prorsus. Ἐκατῖν enim non est hoc loco ad utrumque caput, sed utrumque latus: in eo unoquoque id considerat Arrianus: nec nunc modo, sed etiam cap. 15 hujus libri, ἱκατῖν τὴν περὶ τὸν, non est à fronte ac tergo, sed utroque latere peditum. VI, 3. ἱκατῖν τὴν ποταμῷ stulti esset vertere ab utroque capite (hoc est, scaturigine ad exitum in mare) fluvii pro latere vel ripa, prorsus ut apud Ælianum, quum stylo depingeret alveum Penei per Tempe, scribitur III, 1, κατὰ ἱκατῖν τὴν ποταμῷ, ubi interpretes optime apposuit *ad utrumque latus fluminis*, non certe cogitans de fonte ejus & ostio. Sic apud Plutarchum in C. Graccho agitur de viarum ductarum æquabilitate: Περὶ λαμβάνειν δὲ τὴν κοίλιν καὶ ζωνυρῶν γυφῶναι, ὅσα χιλιῶνται δὲ καὶ οὐκ ἀφαιρούμεν, ὅπως δὲ ἱκατῖν ἵκον καὶ παράλληλοι λαμβανόμεναι, lateribus pari inter se fastigio utrinque comparatis, ut bene interpretes. Quomodo idem Plutarchus in Dione scribit ἱκατῖν παρὰ τὴν ὁδὸν Syracusanos statuisse victimas aræque, id Polybius in Legat. ubi Attalus ingreditur Athenas, proferit ἱκατῖν τὴν μέγαν παρὰ τὴν τὴν ἱερὴν, ut comparavit Casaubonus in Suetonii Caligula. Quid quum in tunica dicitur ἱκατῖν, ibi quoque superior & inferior ora intelligenda est, vel partes proximæ capiti & pedibus? Immo quum narrat Dio ὅτι ἐν χιτῶνι περιβάλλεται ἱκατῖν Augusto, addit ejus vocis explicandæ causâ αἰὲς τὴν ἱκατῖν, ut sic quasi interpretaretur Græce, quod dixerat Suetonius tunicam lati clavi refutam ex utraque parte ei ad pedes decidisse. Enimvero illud αἰὲς τὴν ἱκατῖν non magis necessarium erat, quam in Latinis ab humeralibus vel super humeros, quod addis explicandi causâ Casaubonus. Id denique ut clarius cognoscamus, testor in MS. Opt. legi omiſſa litera προβαλλομένη, quod est convenientissimum, notatque velut tegmen & munimentum objici, ne noceatur. Bene autem vocem ζώνης Facius & ex ejus imitatione Vulcanius reddidit *curribus*, ut cap. 8. τὰ ἡνίκῃ ἐπὶ ζωνῶν διακρίσθαι, ubi licet proficantur ἐπὶ ζωνῶν legere scriptos (quod Vulcanius de unico Stephani codice memorat) nego istud in ullo ex scriptis Florentinis me vidisse, sed ubique ζωνῶν. Et VI, 25. ὅτι τὰς βραχυτάτας ἱκατῖν τὴν ὁδὸν, ἀλλὰ τὰς ὑπερτάτας τὰς ζώνης. Jumenta autem Græcis solent ὑπεζώνη vocari.

47 ὅτι ἐν τῷ χοίρῳ] Quid, sodes, huc facere possunt qualescunque significationes verbi ἐν τῷ χοίρῳ? Verissime MS. Opt. αἱ τῶν χοίρων, qui & mox μὲν ὅτι sine vœcula δὲ.

ὁ Ἰνδὸς ποταμός, οὗ ἐξ ἡμετέρας, ὅτι μὴ οἱ
 ἑυτραβίσαντες αὐτὰ εἶπον· ἀλλὰ μοι δοκεῖ
 ὡς ἐγγύς τῳ τῶν ἐξ ἡμετέρας· ἢ εἰ δὴ ἡνι ἄλ-
 λη μηχανῇ, ἐκείνη ἐχέτω. Ὡς δὲ διέβη πέραν
 τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, καὶ ἐνταῦθα αὐτὸν διήχθη νό-
 μιν Ἀλέξανδρον· ἄρως δὲ ἀπὸ τῷ Ἰνδῷ, ἐς
 Τάξιλα ἀφίκετο πόλιν μεγάλην καὶ βυδαίμο-
 να, καὶ μεγάλῳ τῷ μετὰ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ καὶ
 Ὑδάσπῃ· καὶ ἐδέχετο αὐτὸν Τάξιλος ὁ ὑπαρ-
 χος τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ οἱ ταύτῃ Ἰνδοὶ Φι-
 λῖως· καὶ Ἀλέξανδρον προσέβησαν αὐτοῖς χά-
 ρα· τὸν δὲ ὁμοῦ ὅσους ἐδίδοντο. Ἡκοῦ δ' ἐνταῦθα
 παρ' αὐτὸν καὶ πᾶσι Ἀμβισάρῳ τρέφουσιν, καὶ
 τῷ ὀρέων Ἰνδῶν βασιλέως, καὶ, τε ἀδελφὸς αὐ-
 τῷ Ἀμβισάρῳ, καὶ ἄλλοι ξυνὸν αὐτῷ οἱ δοκι-
 μάτατοι· καὶ πᾶσι Δοξάρεως νομαρχεῖν ἄλλοι,
 δῶρα φέροντες. Καὶ ἐνταῦθα αὐτὸν Ἀλέξανδρος
 ἐν Τάξιλοις διήχθη νόμον, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ
 γυμνικὸν καὶ ἵπτικόν· καὶ ἀποδείξας σατρα-
 πῳ τῇ ταύτῃ Ἰνδῶν Φίλιππον τὸν Μαχάτα,
 Φρυγῶν τε ἀπολείπει ἐν Τάξιλοις, καὶ τοὺς
 ἀπομάχους τῇ στρατιᾷ ἀφ' ἑαυτοῦ· αὐτὸς δὲ
 ἦεν ὡς ἐπὶ τῷ Ὑδάσπῃ ποταμῷ. Ἐπεκε-
 να γὰρ τῷ Ὑδάσπῃ Πῶρος αὐτῷ εἶναι ἐξηγ-
 γέλλετο ἐν ἡμετέρας παση, ἐγνωκὼς εἰσελ-
 θῆναι αὐτὸν, καὶ περὶ τῷ ἵπτικῳ. Ταῦτα
 ὡς ἔγνω Ἀλέξανδρος, Κοῖνον μὲν τὸν Πολεμο-
 κράτην πέμψας ὀπίσω ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ,
 τὰ πλοῖα ὅσα παρεσκευάσθη αὐτῷ ἐπὶ τῷ πο-
 τῷ Ἰνδῷ, ξυμπεμόντα κελεύει φέρειν ὡς ἐπὶ τῷ
 Ὑδάσπῃ ποταμῷ· καὶ ξυμειμένη τε τὰ πλοῖα
 καὶ ἐκομίσθη αὐτῷ, ὅσα μὲν βραχυτέρως, διὰ
 ἀφ' ἡμετέρας, αἱ περὶ τὸν ποταμὸν δὲ περὶ τῷ
 Ἰνδῷ, καὶ τὰ τμήματα ἐπὶ τῷ Ὑδάσπῃ δι-
 κομίσθη ἔστε ἐπὶ τῷ Ὑδάσπῃ· κα-
 κεί ξυμπεμψαὶ τὸ ναυτικὸν αὐτοῖς δὴ ὁμοῦ ἄφ' ἑ-
 αυτοῦ τῷ Ὑδάσπῃ. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὰ
 διώματα ἔχων ἦκεν ἐς Τάξιλα, καὶ περὶ τῷ

λιν

rit, mihi non constat. neque enim qui cum
 Alexandro militarunt, ullam ejus mentio-
 nem fecerunt. putarim tamen eos proxime
 ad hanc rationem accessisse: si vero aliā
 quāpiam arte usi fuerint, illa valeat. Trans-
 misso itaque Indo Alexander rursus diis
 patrio more sacrum facit. atque inde profec-
 tus, Taxila urbem populosam atque opu-
 lentam pervenit. Est enim hæc omnium
 quæ inter Indum & Hydaspem sunt oppi-
 dorum maxima. Taxiles urbis præses, qui-
 que in eā urbe erant Indi amice eum excep-
 erunt: Alexander iis tantum finitimæ re-
 gionis quantum petierunt adjecit. Eo loci
 legati ad Alexandrum ab Ambisaro monta-
 norum Indorum rege cum ipsius Ambisari
 fratre, aliis aliquot primoribus comitato,
 venerunt, nonnulli etiam à Doxareo præ-
 fide, dona adferentes. In Taxilis Alexan-
 der rursus sacrificia consueta peragit, lu-
 dos gymnicos & equestres facit. & Philip-
 po Machatæ F. præfide illius regionis con-
 stituto, præfidioque Taxilis imposito, mi-
 lites valetudinis causâ bello inutiles ibi re-
 linquit. ipse Hydaspem amnem versus mo-
 vit. Porum enim ultra Hydaspem cum
 omni exercitu confedisse nuntiabatur, eo
 animo, ut aut Alexandrum transitu amnis
 prohiberet, aut transgressum adoriretur.
 Quibus cognitis Alexander Cœnum Pole-
 mocratis F. retro ad Indum amnem mittit,
 utque navigiis quæ ad trajiciendum Indum
 præpararat dissectis, ad Hydaspem fluvium
 ea transferat jubet. Navigia itaque dissecta
 allata sunt, brevioribus quidem in duas,
 quæ vero triginta remis instructa erant, in
 tres partes dissectis: segmenta curribus in
 ripam Hydaspis transvecta sunt. ibique na-
 vigiis rursus compactis, ipse in amnem
 deductis, ipse assumtis quibuscum
 Taxila venit, dehinc quinque Indorum mil-
 lia

48 Ἀλλὰ οὐκ αὐτὸν Ἀμβισάρῳ] MSS. omnes ἀδελφὸς τοῦ
 Ἀμβ. sed & optimus manifeste Ἀδισάρῳ absque μ. in
 quo certe cum veneraberis, si adhibeas Freinsheimii ex
 Raderio excerpta ad Curtium VIII, 13, 1.

49 Τριῶς ἐκμήθησαν] Quæ istæ editorum facitæ?
 Superius paulo præcedere siverunt διὰ, hic non possunt
 tolerare τριῶς, quod habent omnes MSSi, etiam Opti-
 mus; sed quoniam pulchri isti Critici cerebrum habent
 disconveniens Arriano, propterea mutandum erat in τρι-
 χῶς; Euge! Vide etiam notata ad libri IV caput XXII.

50 Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὰ διώματα ἦκεν ἐς Τάξιλα] Ce-
 δο, si quid insulsius excogitari potest hac narratione!
 Alexander venit Taxila (hoc habetur in principio hujus
 capituli) unde quum multis illi legationes audivisset, præ-
 fectumque regionis constituisset, Hydaspem versus movit,
 quia Porus ultra eum cum exercitu confidebat. Igitur ad
 adducenda navigia Cœnum mittit: quibus paratis, ipse
 assumtis copiis Taxila venit. Hæc enim est hujus narra-
 tionis in breve contractæ summa, prout vulgo habe-
 tur. Alii dormiunt aut cœcunt. Solus Facius videtur

has turbas observasse, atque ideo hæc verba, ut quo-
 cunque modo prodiret aliquid concinnius, reddidisse,
 assumptaque copiarum parte Taxilam rediit. Apparet vel
 sic vel simili modo emendandum, αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὰ
 διώματα ἐς Τάξιλα καὶ περὶ τῷ Ὑδάσπῃ, sensu
 conveniente & processu sermonis decoro, ipse copias,
 quas in urbe Taxilis habebat, assumens (vel cum eas re-
 scisset) & quinque millia Indorum parata habens. Eἰς
 Τάξιλα pro ἐκ Τάξιλοις, ut sit interdum. Sed quid tamen
 erat, quod Basileæ fuerit editum ἀναλαβὼν τὰ διώματα
 ἦκεν ἐς Τ; Sic quondam ego, antequam MSS. con-
 sulendi facultatem nactus essem, à quibus solis lumen
 præberi potest, quò ex tam ancipitiibus angustiis eva-
 damus. Et quidem ratio, cur hic adhæserim, perspi-
 cua est; conciliatione vero mea, etsi non improba, ta-
 men delusoria, eaque meliorem (quam idcirco neces-
 sariam duxi, quæ in ipso contextu fulgeret) aliam
 præbent omnes MSS. quæ hæc est, αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν
 τὰ διώματα ἦκεν ἐς Τάξιλα, καὶ περὶ τῷ Ὑδάσπῃ,
 & Τάξιλος &c. sensu maxime opportuno: ipse assumtis
 qui-

λίους τ' Ἰνδῶν ἔχον, ἕς Ταξιλήν τε καὶ οἱ ταύ-
τη ὑπαρχοὶ ἦσαν, καὶ ὡς ἐπὶ τ' Ὑδάσπιν πο-
ταμόν, καὶ Ἀλέξανδρος κατεστρατοπέδευσε, ἐπὶ
9 ἡ ὄχθη τ' Ὑδάσπε. Καὶ Πῶρος καὶ τ' ἀνι-
περαν ὄχθιν ὠφθη ξυνὴ πᾶσιν ἡ γράμματα, καὶ
τῶν ἐλεφαντῶν ἰσὶ σίφει. Ταύτη μὲν δὴ ἡ κα-
τεστρατοπεδευκότες εἶδεν Ἀλέξανδρος, αὐτὸς
μὲν ἐφύλαττε τὸ πόρον· ὅσα δ' ἄλλα τ' πο-
ταμῶν θυρωράς, ἐπὶ ταῦτα φερεῖς ἀφ-
πέμψας, καὶ ἡγεμόνας ὁπισθίας ἐχάτοισ, ἐξ-
γεῖν ἐπεσὶ ἀφ' ὧν πόρος τοὺς Μακεδόνας.
Ταῦτα δὲ ὁρῶν⁵² Ἀλέξανδρος, κλητὰ καὶ αὐτῶ
ἐδόκει ἡ γράμματα πολλὰ, ὡς τ' Πῶρον ἀμφί-
βολον γίγνεσθαι. Διελὼν δ' ἐς πολλὰ τ' γράμματα,
τοὺς μὲν αὐτὸς ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἦγε τ' χώρας, τὰ
μὲν πορθῶν ὅσα πολέμια, καὶ δὲ σκοπῶν,
ὅπῃ θυρωράς αὐτῶν ὁ ποταμὸς φανέται.
Ἰὺς δὲ τ' ἡγεμόνων ἄλλοις καὶ ἄλλοις ὁπιστάς,
καὶ αὐτὸς πολλὰ διέπεμπε. Σίτος δὲ αὐτῶ
πάντοθεν ἐκ τ' ἐπὶ ταῖς τ' Ὑδάσπε χώρας
ἐς τὸ γράμματα ξυνεκομίζετο, ὡς δὴ λογιῶναι
ἰσὶ Πῶρος, ὅπῃ ἐγνωκὼς εἶναι περὶ παρῶν τῇ
ὄχθι, ἐστὶ τὸ ὕδωρ τ' ποταμῶν μείον γενόμενον
τ' χαμῶν⁵³, πολλὰ τ' ὠφθαλμοὶ τ' πόρον
ταῖς πλοῖα αὐτῶν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὠφθαλμοῖς
ἰσὶ⁵⁴, καὶ αἱ διφθέρας τ' χερσὶς ἐμπιπλά-
μυαι, καὶ ἡ ὄχθη πλήρης πᾶσα φαινομένη
ἡ μὲν ἰσχυρῶν, ἡ δὲ πεζῶν, ὅσα εἰς ἡγεμῶν
τ' Πῶρον· ὅσα δὲ ἐν τ' ὁπισθίας ἀμφοτέρωθεν
ξυμφορον, ἐς τὸ ἐκ πάντων ὠφθαλμοῖς
ἰσὶ⁵⁵. ἄλλως ἰσὶ ἐν μὲν ἰσὶ ἰσὶ οἱ ποταμοὶ
πάντες οἱ Ἰνδοὶ⁵⁶ πολλὰ ἰσὶ ὕδατα καὶ θολερὰ
ἔρρεον, καὶ ὅσα τ' ῥέματα. ἰσὶ ἡ ὥρα
ἔσται, ἡ μὲν τροπὰς μάλιστα ἐν τῇ τῇ
ὁ ἡλίῳ. ταύτη δὲ ἡ ὥρα ὕδατα ἰσὶ ἐξ ἔραν
ἀθρόα ἰσὶ χαλαφείν⁵⁷ ἐς τ' γῆν τ' Ἰνδικῶν, καὶ
αἱ χεῖρες αἱ τ' Καυκάσῳ (ἐνθεν τ' πολλῶν
ποταμῶν αἱ πηγαὶ εἰσι) χαλκτοκόμεναι αὖξ-
σιν αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ἐπὶ μέγα· χαμῶν δὲ
ἐμπαλιν ἰσχυρῶν⁵⁸, ὁλίγοι τε γίγνον⁵⁹ καὶ χα-
θαροὶ ἰδεῖν, καὶ εἰσὶν ὅπως περὶ σιμοί, πλεί-
ον δὲ τῶν Ἰνδῶν καὶ Γάγγης, καὶ τυχρὸν καὶ ἄλλῃ⁶⁰. Ἀλλ' ὅ γ' Ὑδάσπε περὶ γένεσιν
ταύ-

lia nactus, quos Taxiles ejusque regionis
præsides ducebant, ad Hydaspem fluvium
contendit, & ad ejus ripam castra locavit.
Porus in adversâ ripâ cum omni exercitu
conspiciebatur, elephantis stipatus. qui qui-
dem quâ parte Alexandrum castra posuisse
videbat, ipsemet transitum tuebatur: ad
reliquas vero fluminis partes qua facilius
transiri posse videbatur, præsidia mittebat,
ducesque singulis præficiebat, qui Macedo-
nes transitu fluminis prohiberent. Hæc ani-
madvertens Alexander, sibi quoque exerci-
tum in varias partes mittendum esse statuit,
ut Pori consilia turbaret dubiaque redder-
et. Diviso itaque in multas partes exerci-
tu, aliis alio atque alio dimissis, partim
quæcunque hostilia erant vastans, partim
contemplans qua commodius transmitti flu-
men posset; duces etiam alios atque alios
militibus imponens in varias partes dimisit.
Multum præterea frumenti ex omni regio-
ne cis Hydaspem sitâ in castra convehaba-
tur, ut Poro fides fieret Alexandrum ibi
ad ripam hæsurum, donec aqua fluminis
per hyemem subsidente facultas ei diversis
partibus transeundi fieret. Navigia etiam in
aliam atque aliam partem ducta, & pelles
tentoriorum stramentis repletæ, totaque ri-
pa equitatu pariter ac peditatu obsessâ, an-
xium atque sollicitum Porum tenebant: ne-
que, siquid consilii quod ad ripæ custo-
diam expediret cepisset, id omnino exequi
sinebant. Accedebat huc, quod eo tem-
pore omnes Indiæ fluvii multam eamque
turbulentam aquam trahebant, & rapido
cursu ferebantur. Erat enim per id anni
tempus solstitium æstivum. quo quidem
tempore creberrimi imbres è cœlo in Indo-
rum regionem ruunt, & Caucasî nivibus
(quo in monte multi fluviorum fontes
oriuntur) æstu solutis amnes summo opere
augentur. hyeme vero rursus & nives sese
continent, amnesque minores purioresque
fiunt, ac nonnullis in partibus vado transiri
possunt, excepto Indo & Gange, & for-
tassis alio aliquo. Hydaspes certe vado trans-
iri

quibuscum Taxila venerat copiis & quinque millibus Indo-
rum quos Taxiles &c. Ut sic videas, quid fraudis Ar-
riano intulerit socordia.

51 Εἰς γὰρ διὰ τοῦ πορὸς τοὺς Μακεδόνας] Ut possint hæc
verba denotare sensum, quem iis dat interpretes, qui
Macedones transitu fluminis prohiberent, delenda est vo-
cula διὰ, sicut paulo ante ἰσχυρῶς εἰργυν τοῦ πόντος αὐτόν.
Et vi, 8. ἰσχυρῶς τοῦ πόντος Ἀλέξανδρος. Et sic alibi. Quod
si retinueris voculam διὰ, sensus erit, qui Macedonas
interveniente flumine continerent, etsi id violentum sit,
& præferendum prius.

52 Ταῦτα ὁρῶν] MSS. interponunt δὲ vel οὐ, ex
quibus ultimum habetur in Optimo, sed & editione
Basileensi, unde reposui.

53 Ἀλλῃ καὶ ἄλλῃ παραπλίσια] MSS. duo παραπλίσια

105. Sed verum est, quod legitur in Optimo παραπλίσια.

54 Εἰς ταῦτα ἐν πάντων παραπλίσια] Non tangunt
interpretes scopum Arriani. Quid enim est illud Vul-
canii id omnino exsequi sinebant? An ἐν πάντων est omni-
no? Facius autem, quid quoque loco potissimum parari
oporteret. Certe melius. Erat autem omne vertendum:
neque si quid unum ad ripæ custodiam utile probavisset,
ad id omnibus remediis comparare se sinebant.

55 Ποταμοὶ πάντες οἱ Ἰνδοὶ] Etiam in Optimo præter
duos alios MSS. est Ἰνδοί.

56 Ἰσχυρῶν] In nonnullis vidi ἰσχυρῶν, opinor subjectum
ab eo, qui veller Arrianum magis plebeje loqui. Istud
rectum est.

57 Καὶ τυχρὸν καὶ ἄλλῃ] MSS. omnes adjiciunt τὴν, id
est,

10 Ταύτην οὖν τὴν ὥραν ἔτις περιμένειν ἐς
τὸ φανερὸν ἔφασκεν, εἰς ἣν τὸ τότε ἔργον.
Οὐδὲ, ἐν δὲ μείον ἐφειδύων ἐμυεν, εἰ ποί-
λοι ὑφαρπάσας ὅξενος τὸ πόρον· ἢ μὲν δὲ αὐτὸς
Πῶρος κατετρατόπεδον καὶ πρὸς τὴν ὁρμὴν
Υδασπευ, ἔγνω ἀδυνατῆσαν περὶ ὅσων ὑπο-
ῖτο πλήθος τῶν ἐλεφάντων, καὶ ὅτι πολλὰ στρα-
τὰ αὐτῇ τεταγμένη τε καὶ ἀκριδῶς ὠπλισμένη
ἐκβαίνουσιν αὐτοῖς ἐπιθήσασθαι ἐμμελῆς, οἷ τε
ἵπποι οὐκ ἂν ἐδόκει αὐτῷ ἐβελῆσαι ἐν δὲ ἐπι-
βύῳ τῶν ὁρμῶν τὸ πέραν, περισκεμδῶν σφί-
σιν ὅσων τῶν ἐλεφάντων καὶ ἡ τε ὁρμή αὐτῇ καὶ τῇ
φωνῇ φοβόντων, ἐν δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ μένειν ἐπὶ
τῇ διφθεράν χεῖρ τὸ πόρον, ἀλλ' ἐκπηδᾶν
γὰρ ἐς τὸ ὕδωρ, ἀφορῶντες πέραν τοὺς ἐλέφαν-
τας, καὶ ἐκφρονες γιγνόμενοι. Κλέψαι ἐν πε-
νὶ τῶν ἀφάσων, ὡς δὲ πρὸς τῶν. Νύκτωρ ὁρ-
μαζὼν ἄλλη καὶ ἄλλη τῶν ὁρμῶν τοὺς πολλὰς τῇ
ἵππων, βολὴν τε ἐπιείη καὶ ἡλαλάζετο ἰδὲ Ε-
υναλίῳ· καὶ τ' ἄλλα ὅσα ἐπὶ ἀφάσιν συσκα-
ζομένων, ἴδρυσε παντοδαπὸς ἐγγίγνετο· καὶ
ὁ Πῶρος τε ἀνιπαρῆς πρὸς τὴν βολὴν ἐπαγών
ἰδὲ ἐλεφάντας· καὶ Ἀλέξανδρος ἐς ἐπὶ αὐτὸν
τὴν ἀνιπαρῆς καθεῖσθαι. Ὡς δὲ ἐπὶ πολὺν
ἔγχετο ἐγγίγνετο, καὶ ἡ βοή μόνον καὶ ὁ ἀλαλαγμὸς
ἦν, ἔκπερ ὁ Πῶρος μετεκινεῖτο πρὸς τοὺς ἐκ-
δρομαῖς τῶν ἵππων, ἀλλ' ἐκείνων γὰρ γνῆς τὸ
φόβον, κατὰ κράτος ἐπὶ στρατοπέδῳ ἐμυεν·
σκοποὶ δὲ αὐτῶν πολλαχῶς τὸ ὄχθης καθεῖσθαι.

iri potest. Hoc itaque anni tempus expecta- 10
turum se Alexander vulgaverat, si tum tem-
poris transitu prohiberetur. Nihilominus ta-
men observans in castris manebat, eā spe ut
alicubi clam hostibus celeriter flumen transi-
mitteret. Quumque eā quidem parte quā Po-
rus castra posuerat ad ripam Hydaspis transi-
ri posse diffideret, cum ob multitudinem
elephantorum, tum quod ingens exercitus
bene ad pugnam instructus optimeque ar-
matus in suas copias flumen egredientes im-
petum facturus esset: præterea quod existi-
maret se equos ipsos difficulter in ulterio-
rem ripam perducturum, elephantis occur-
rentibus, qui ipso aspectu & clamore equis
terrorem incussuri essent. Sed ne ipsos qui-
dem equos apud pelles juxta flumen conti-
neri posse suspicabatur, sed statim atque
elephantos in adversā ripā positos conspe-
xissent, attonitos amnem petituros. Furti-
vo itaque transitu utendum sibi esse ratus,
ita rem instituit. Noctu equitibus ad di-
versas ripæ partes adductis, clamore subla-
to & classico cani jussu, omnibusque rebus
ad transitum præparatis, ingens tumultus
excitabatur. Porus contra ad eam partem
quā clamor edebatur elephantos adducit.
Alexander suo more se hostili aciei oppo-
suit. Quumque multo tempore hoc fieret,
neque aliud præter clamores ederetur, Po-
rus ad equitum incursiones moveri destitit.
metus enim causā intellectā, eò loci ubi
castra fixerat mansit, speculatoribus per va-
ria

est, τινός, ut III, 4. Δῶκε τῷ βασιλεὶ ἀποφύγεσθαι, ἢ αὐτὸν
ἄλλω. V, 6. Εἰδὼς τὸ ἄλλω ἢ ἑκαταῖς ἐπὶ τὰ ποιμένα. VII,
1 εἰ καὶ μὴ ἄλλω τῷ, ἀλλὰ αὐτὸν γὰρ αὐτῷ ἐπὶ τῷ. Sed &
Optimus ille una voce sic scribit καὶ ἄλλω. Quomodo
legitur V, 20 καὶ πᾶσι Πῶρος ἀλλήτῳ ὑπάρχοντι ἰδὼν. Xe-
noph. III Κύρου. 213. Ἄλλω τῷ, ὡς Καλδαιοί, ἢ τῷ
ὑπάρχοντι ἰδὼν ἐπὶ τῷ. Ut hinc sæpe dubitaverim,
an non II, 14 in verbis τῶν μὲν δὲ μάχῃ, ὡς δὲ τῶν τῷ ἰ-
δὼν, ὡς κριθῶν, auctor scripserit similiter διὰ τῶν.
Certe in hoc loco, prout debuit fieri, restitui.

58 Επὶ τῷ ποταμῷ ἵππων] MS. unus quidem ille, sed
Opt. ἵππων, quod si non melius (refertur enim ad
inclusam vocibus præcedentibus turbam) certe non pejor.

59 Επὶ τῷ ποταμῷ τῶν ὁρμῶν τὸ πέραν] Sic sane & libro II
cap. XI de Dario, αὐτὸς δὲ ἵππων ἐπὶ τῷ ποταμῷ, sed &
illic vidi MStum, qui haberet ἵππων, & hoc loco Florentini
MSti omnes τὸ ὄχθος, nec aliter scribendum esse quivis
videt. Quippe & initio capitis 13 MSS. omnes ἐπὶ τῷ
στρατοπέδῳ, non στρατοπέδῳ. & fine capitis 12 plane στρατὸν
ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἐπὶ τῷ ποταμῷ, sicut etiam manifeste VI, 3. ὁ
μὲν στρατὸς ἐπὶ τῷ ποταμῷ.

60 Οὐδὲ ἂν ἐπὶ τῷ ποταμῷ μὲν καὶ ἐπὶ τῷ ποταμῷ κατὰ τὸ πό-
ρον] Vulcanius, sed ne ipsos quidem equos apud pelles jux-
ta flumen contineri posse suspicabatur. Quid ait? an
equi juxta flumen apud pelles non continerentur? In
qua ripa posita essent illæ pelles? Nullo modo id nobis
divinandum relinquit Vulcanius. Nam si diceremus in
ripa Alexandri, quomodo possent amnem petere,
quum elephantos in adversa ripa positos conspicerent?
Si in ripa Pori, quomodo poterant conspiciere elephan-
tos in adversa ripa; quum in ista ipsa illi essent? Ma-
nifesta ἀπολογία. Facius prætermisit. Verre: sed ne-
que etiam ante (quam scilicet in ulteriorem ripam veni-

rent) mansuros in pellibus, (in quibus stramento reple-
tis equi ponendi erant trajicientes; quod inferius fa-
ctum videmus) intrato flumine, sed defulturos in
aquam. Error Vulcanii fuit, quod connivit ad vocem
πρόδιν, quæ notat quum adhuc essent in trajiciendo,
antequam applicarent ripæ orientali. Fine capitis 12 ὡς
μὴ πρόδιν ὀφθαλμοῖς. Notavit quoque Vulcanii hanc aber-
rationem Jo. Schefferus in addendis libro I de Militia
navali; sed quod ibi scribit loqui Arrianum de equis
non mansuris in utribus ex corio pellibusque taberna-
culorum tum confectis structisque ex iis ratibus, vix
scio, quomodo conceperit equos manentes in utribus.
Ufus pellium ut nunc & statim infra, sic quoque de-
scribitur ab ipso Arriano lib. I cap. 3 τῶν δὲ διφθεράν,
ὅφ' αἱς ἱσχυοῖν, τὸ καὶ φθῆς πληρώσας, διττοῖς.

61 Ὅσα ἐπὶ διαβάσει συσκαζομένα] MSS. omnes &
Basileensis editio συσκαζομένα, ejusque reperendi cau-
sam dixi ad lib. I cap. 5.

62 Εἰς τὸς αὐτοὺς τὸ ἀντιπαράγων καθεῖσθαι] Vulcanius
intelligit de Alexandro & hunc se suo more hostili aciei
opposuisse: unde in ejus editione exstat αὐτὸν, sic
mutato spiritu per ipsum, quum Basilea ediderit αὐ-
τὸν. At ubi aut talis transitus fluvii fuit, aut ab A-
lexandro idem factum, ut nunc id suo more fa-
ciat? Enimvero nusquam hostili aciei se opposuit Ma-
cedo, sed partes hic illic obequitaturas per ripam dis-
persit, ut strepitu dissipato confunderet Porum. Immo
ἀντιπαράγων non est Alexandri, sed Pori: hunc dicit
auctor ἀντιπαράγων, & hunc Alexander in consuetudi-
nem opponendi sese hostibus & obducendi copias suas
ad motum & clamorem Macedonicum paulatim confert.
Alexandri fuit παραγων; hic enim antea dicitur νύκτωρ
παραγων ἄλλω καὶ ἄλλω &c. Itaque hunc nodum amovi.

D d

σαν. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐξείργαστο αὐτῷ ἄ-
φοβον τὸ ἔργον εἰς τὰς νυκτερινὰς ὅπτι χει-
11 ρήσας, μηχανᾷ τοιόνδε⁶³. Ἀκρὰ ἦν ἀνέχουσα
τὸ ὄχθης ἔργον δάσπευ, ἵνα ἐπέκταμιν οὐ πο-
ταμός λόγος ἀξίως· αὐτὴ τε δασεία παντοίων
δένδρων εἶδος, καὶ κατὰ αὐτὴν ἦστος οἱ ἰσὶ ποτα-
μῷ ὑλώδης τε καὶ ἀσιθής ὑπὲρ ἐρημίας. Ταύτῃ
καταμαθὼν τὸ ἦστος χαλάνηκρυ τὸ ἄκρας, ἀμ-
φότερα ὑλώδη τὰ χωρία⁶⁴ καὶ οἷα χρυσῆαι τὸ
ἀφάσσεως τὴν ὅπτι χεῖρσιν, ταύτῃ ἔγνω
ἀφάσσεως τὸ φρατόν. Ἀπέχθη δὲ ἡ τε ἄκρα
καὶ ἡ ἦστος τῇ μεγάλῃ φρατοπέδῃ ἐς πενή-
κοντα καὶ ἐκατὸν σταδίους. Παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν
ὄχθην φυλακαὶ τε αὐτῷ καθεστηκυῖαι ἦσαν,
ἀφελίπυσσας ὅσον ξύμμετρον ἐς τὸ ξυνοράν
τε ἀλλήλους καὶ καλᾶν εὐπετῶς ὁπόθεν τι
παρὰ γέλλοιτο· καὶ πανταχόθεν βοαὶ τε νύκτωρ
ἐπὶ πολλὰς νύκτας ἐγίνοντο, καὶ περὶ ἐκατέ-
το. Ἐπειδὴ δὲ ἔγνω ὅπτι χεῖρσιν ἰσὶ πορῶ, κατὰ
μὲν τὸ φρατόπεδον φανερώς αὐτῷ τὰ τὸ ἀφά-
σσεως παρεσθλάζετο· καὶ Κρατερὸς ὑπελέ-
λειπτο ἐπὶ φρατοπέδῃ, τὴν τε αὐτῷ ἔχον
ἰπποαρχίαν, καὶ τὴν ἐξ Ἀραχωτῶν καὶ Πα-
ραπαμισσάδων ἰπποίας, καὶ τὸ Φάλαγγος τὸ
Μακεδόνων, τὴν τε Ἀλκείην καὶ τὸ Πολυσπέρ-
χον⁶⁵ ἄξιον, καὶ τοὺς νομάρχας τῶν ἐπὶ τα-
δε Ἰνδῶν καὶ ἰσὶ ἅμα τέτοις ἰσὶ πεντακχι-
λίους· παρηγγέλλετο δὲ Κρατερῷ μὴ ὥρην ἀφά-
σαιεν τὸ πόρον, ὥρην ἀπαλλαγῆναι Πῶρον ἐπὶ
σφᾶς⁶⁶· ξυνορᾷ τῇ διωάμῃ, ἢ φθόροντα μαθεῖν,
αὐτὴν δὲ νικῶντας· ἦν δὲ μέρ⁶⁷ μόντοι τὸ φρα-
τῆς ἀναλαβὼν Πῶρος ἐπὶ ἐμὲ ἀγῇ, μέρ⁶⁸
δὲ ἡ ὑπολειφθῆ αὐτῷ ἐπὶ φρατοπέδῃ καὶ
ἐλέφαντες, οὐ δὲ δικαίως μόντοι⁶⁹ κατὰ χώραν· εἰ δὲ τὴν ἐλέφαντας ξύμπαντας ἅμα οἱ
ἐπα-

ria ripæ loca dispositis. Alexander ut
jam Poro metum nocturnarum excursio-
num exemerat, hujuscemodi quid molitur.
Rupes erat ad ripam Hydaspis sita, eā
parte quā amnis sese magnopere flectit,
arboribus varii generis perfrequens. juxta
rupem insula in medio amne erat sylvestra,
atque ob solitudinem inaccessa: quam quum
animadvertisset ex adverso rupis, & utrin-
que sylvestria loca quæque Macedones tran-
situm tentantes occulere possent, hac par-
te exercitum transmittere statuit. Distabat
ea rupes atque insula à magnis castris cē-
stadiis. Porro per omnem ripam custodiæ
dispositæ erant, tanto inter se spatio distin-
ctæ, ut alii alios cernere facileque mandata
excipere possent. Clamores etiam noctu va-
riis ex locis, idque multis noctibus edi,
ignisque excitari jubet: ubi vero amnem
transire statuit, in castris quidem aperte se
ad trajiciendum instruit. Ac Craterus qui-
dem apud castra relictus erat, cui ad suam
equitum præfecturam Arachoti etiam &
Parapamisadæ equites adjuncti erant, præ-
terea Macedonum phalanx, & Alcetæ ac
Polysperchontis agmen, & citerioris Indiæ
præsides cum quinque Indorum millibus.
imperatum autem erat Cratero, ne prius
amnem transfret quam Porus cum exercitu
in eos ferretur, isque aut in fugam versus
aut victus esset. „ Si vero Porus parte
„ exercitus sumtâ in me contendat, par-
„ temque aliam cum elephantis apud castra
„ relinquat: tu quidem meritò tuo loco te
„ contine. At si omnes elephantos adversus
„ me

63 Μηχανᾷ τοιόνδε] MSS. iidem τι τοιόνδε.

64 Ἀμφότεροι ὑλώδη τὰ χωρία] Vix videas, quomo-
do hinc Vulcanius effecerit & utrinque sylvestria loca
quæque M. s. t. occulere possent. An melius utrinque ta-
lia erant, quam utraque? Tum ἀμφότεροι non notat
utrinque. Utrique in MSSis plane omnibus reperi ἀμ-
φότερα, quod nullam habet ambiguitatem, unde repe-
tivi.

65 Ἀπαλλαγῆναι Πῶρον ἐπὶ σφᾶς] Opt. ὡς ἐπὶ σφᾶς.
Neque vero in his ea sententia est, quam Porus cum
exercitu in eos ferretur, ut dedit Vulcanius, aut
quam Porus ἐκ contraria ripa, aut vadum ingressum ani-
madverteret, quod est Facii, sed quam Porus inde dis-
cessisset ad sese. Sic enim futurum videbat, ut Porus
intelligens suum trajiciendi impetum relicturus foret lo-
cum illum magnis castris oppositum, ut Alexandro res-
isteret. Sed nec sequentia feliciter expressit Vulcanius
aut in fugam versus aut victus esset. At Græca volunt,
aut intellexisset eum victum esse, se vero victores.

66 Σὺ δὲ δικαίως μόντοι] MSSi constanter omnes legunt μόντοι, etiam Optimus, etiam editio Basileensis:
neque dubito, quin sic quoque habuerit codex Augu-
stanus, etsi non annotaverit Vulcanius, negligens,
opinor, quod non intelligebat, certe pessimis modis in
editione Basileensi optime expressum immutavit. Ne-
que enim debet ulterius differri tam pulcræ & quæsi-

tz enallages vindicatio, qua gaudent Græci non me-
diocriter. Pater elegantiz hujus Homerus Iliad. α. 182.
ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐπὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ κατὰ πλοῦς, ubi Eustath.
καὶ ὅρα ὅτι τὸ κατὰ πλοῦς, καὶ αὐτὸ προσφωτιστικὸν τῷ κατὰ πλοῦς
ἵππῃ, ὅτι ἐπὶ ἡμέρῃ ἰλλοιπλὸν ἰωνικὸν ἢ καὶ Ἀττικὸν ὡς προ-
γινώσκῃ. Eadem figura apud Herodotum utitur Pythia
libro 1 cap. 55. καὶ τότε Λυδὸν ποταμὸν πολυφύδῃ παρ' Ἐρ-
μῶν φωνῇ, μὴδὲ μόντοι, μὴδὲ αὐτὸν καὶ κατὰ πλοῦς. Et
lib. 3, 134 Ἐπὶ Σκύθας μὲν τὴν πρώτην ἵνα ἵκωνται, σὺ δὲ
μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα φρατοῦνται. Sed & apud eundem ex
margine in contextum repetenda est vera lectio libr. 4
cap. 126. σὺ δὲ εἰς τὴν καὶ παυσίμοις πλοῦς μᾶχῃται.
ut docent antiquissimi MSSi. 1v, 163 etiam dicit Pythia.
Σὺ μοι τοὶ ἡσυχῇ εἶται, κατελθὼν ἐς τὴν σιαντῶ. Itaque hinc
quoque id usurpandum judicavit secur & sapientia He-
liodori v, 261. Ὡς πάτερ ἔφη, σὺ δὲ εἰς τὸ εἶς γὰρ οὐκ
μας εἶται. VII, 320. Σὺ δὲ μοι σαυτὴν ἀναλαμβάνου. Sed
quum sic agant non modo Græci, sed & Hebræi, &
quidem ita ut vehementer crebrum sit apud Græcos,
mirabar nuper in parte prima artis Criticæ ad ineptiam
omnem composita id genus referri ad anomala, idque
ideo quia verbum διὲ subintelligi non potest. Utrique
potest intelligi μόντοι, ac similia multa, quorum ali-
quid maluerunt omittere. Itaque & apud Arrianum
mox pro διαβάναι legendum διακρίναι ex iisdem codici-
bus antiquis.

ἐπαγγί Πῶρος ἐπ' ἐμὲ⁶⁷, ἥ δὲ ἄλλης τραχιάς
ὑπολείπειτο ἡ ἐπὶ στρατοπέδῳ⁶⁸, οὐ δὲ
ἀφαιρῶν σπευδῇ (οἱ γὰρ ἐλέφαντες μόνον,
ἔφη, ἀποροὶ εἰσιν πρὸς ἡς ἐκβαίνοντες ἴπ-
12 πους) ἡ δὲ ἄλλη τραχιά μόνω⁶⁹. Ταῦτα μὲν
Κρατερὸς ἐκέλευετο. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς νήσου τε
καὶ τοῦ μεγάλου στρατοπέδου, ἵνα αὐτῷ Κρατερὸς
ὑπελείπειτο⁷⁰, Μελέαγρος τε καὶ Ἀττάλῳ
καὶ Γοργίᾳ ξυῖ τοῖς μαθοφόροις ἰπποῦσι τε καὶ
πεζοῖς ἐτετάχατο· καὶ ἵστοις ἀφαιρῶν παρ-
ηγγέλλετο καὶ μέρη διελόντας τὸν στρατὸν⁷¹, ὅπο-
τε ξυνερχομένης ἡδὴ ἐν τῇ μάχῃ ἡς Ἰνδὸς
ἴδοιεν. Αὐτὸς δ' ὑπελείπειτο τὴν τεταγμένην
τὸ ἄγλημα καὶ τὴν Ἡφαιστίων⁷² ἰπποαρχίαν καὶ
τὴν Περδίκκην τε καὶ Δημητρίην καὶ τὴν ἐκ Βάκ-
τρων καὶ Σογδιανῶν καὶ τὴν Σκύθας ἰπποείας,
καὶ Δάας τὴν ἰπποτοξότας, καὶ τὴν Φάλαγγ⁷³
ἡς τε ὑπασιπύλαι καὶ τὴν Κλείην τε καὶ Κοῖνὴν
τάξις καὶ ἡς τοξότας καὶ ἡς Ἀργιάνας, ἥντιν
ἀφανῶς πολὺν ἡ ἀπέχον τὸν ὄρσην, ὅμη καὶ ἁ-
φανῆς εἶναι ἄγων ἐπὶ τῷ νησόν καὶ τῷ ἄκρῳ,
ἐνθεν ἀφαιρῶν⁷⁴ αὐτῶν ἐγνωσμένον. Καὶ
ἐνταῦθα ἐπληρύντο τὸν νυκτὸς αἱ διφθέραι τὴν
χάριος ἐκ πολλῶν ἡδὴ παρεκκεκρυμμένων, καὶ
κατεργάζοντο ἐς ἀκρίβειαν· ὅδωρ τε ἐξ ἔραν
τὸν νυκτὸς λάβρον γίνετο ταύτην, καὶ μάλιστα ἡ
ὠδυσκομένη τε αὐτῶν καὶ ἡ ἐπιχειρήσις ἡ ἐς τὴν
ἀφαιρῶν φανερά κατεστήκει⁷⁵, ἡ δὲ κτύπῳ
ἡ δὲ πρὸ τῶν πλῶν, καὶ ἡ δὲ τοξοῦσθαι ἡ δὲ πρὸ τῆς
ὠδυσκομένης, τὴν τε βροντῶν καὶ τὴν ὄμβρων⁷⁶
ἀνὴπαύειν· καὶ τῆς πλοίων τε τὰ πολλὰ
αὐτῶν ξυμπληρωμένα παρεκκεκρυμμένα ἐς τὸν χῶρον
ἴστων, καὶ ἀφανῶς αὐτῶν ξυμπληρωμένα ἐν τῇ
ὑλῇ ἐκρύπτετο, τὰ τε ἄλλα καὶ αἱ τριακόντο-
ροι. Ἰπὸ δὲ τῶν ἑω⁷⁷, τε ἀνεμῶν καὶ τῶν ὄμβρων κεκοιμήτο, καὶ ἡ μὲν ἄλλη τραχιά αὐτῶν ἡ ἰππο-
καὶ τῆς διφθέρας ἐπὶ πᾶσα, καὶ ὅσους τὴν πεζῶν καὶ πλοῖα ἐδύχετο, ἐπέερα καὶ τὴν νησόν, ὥς μὴ
πρὸς-

67 Ἐπαγγί Πῶρος ἐπ' ἐμὲ] MSS. omnes ἄγγ. V. C.
apud Vulcanium ἄγγ. Optimus etiam ἄγγ. ut & editio
Basil. & videtur earundem propositionum concursus mo-
derandus ex scriptis. Nam cap. 22 vice versa ediderunt
προβέλλουσι τὴν ἑμῶν, quum vetusti habeant πρὸ τῆς ἑ-
μῶν, ut II, 19 χάρακα τὸν πρὸ αὐτῶν προβέλλουσι.

68 Ἐπὶ στρατοπέδῳ] MSS. omnes στρατοπέδῳ.

69 Ἡ δὲ ἄλλη τραχιά μόνω] Vulcanius postremam
vocem à Basileensibus omissem ex Stephani codice re-
vocavit. Ergo & novissimus ineptiarum artifex eandem
non sine sensus damno omissem à Basileensibus iterat.
At fodes, paulo lenius. Ego vero illam nec in Optimo
nec ullo alio MSSto vidi, quorum consensui vereor ut
unus Stephani codex queat debeatve intercedere. Sed
unus habebat loco hujus verbi positum ὑπὸ τῆς; quod
documento est quemque pro ingenio suo hic versantem
adjecisse, quod libebat. Eadem vox occurrit Vulcanio
postea in Augustano; immo & debet abesse auctoritate
MSSorum, & potest abesse sine sensus damno; nam ex
superioribus satis lucide apparet hic subintelligi μόνω
κατὰ χώραν, non μόνω, quum tu transitorius sis.

70 Κρατερὸς ἐπὶ ἐλείπειτο] MSS. ὑπελείπειτο. Utique
paulo ante etiam habuimus: Κρατερὸς ὑπελείπειτο ἐπὶ

στρατοπέδῳ.

71 Κατὰ μέρη διελόντας τὸν στρατὸν] κατὰ μέρος legitur in
editione Basileensi, in MSSto illo Optimo, in reliquis
Florentinis omnibus, etiam in Augustano. Quo igitur
tetendit nasutia sive ista Stephani est, sive Vulcanii?
An negant id esse Arrianzi decoris? Per partes id de-
buisse fieri vel stultus videat: neque enim omnes unum
navigium capere poterat. Sed id non fuit mandatum
Alexandri; verum ut per vices id facerent, alter post
alterum. Sic novimus illud κατὰ μέρος. Sic Appianus in
Punicis pag. 8 scribit Carthaginienfes Hispaniam sube-
gisse κατὰ μέρος. Vertunt per partes.

72 Ἐν τῇ διαβάσει] Opt. ἴθα. Sed & statim MSSti
omnes prorsus ἴθα τε . . . λάβρον ἐπὶ γίνετο, non γί-
νετο. Sic lib. II cap. 6 καὶ τὸν νυκτὸς χειμῶν ἐπὶ γίνετο σκλη-
ρῆς. lib. VI cap. 18 χειμῶν τε ἐπὶ γίνετο ἐς τὴν ὕψιστον.

73 Οὐ φανερά κατεστήκει] MSSti & alii & Optimus κα-
τεστήκει. Magisque auctori hoc tempus placet. VI, 5 τὰ
πλοῖα κατεστήκει ἐς ἑαυτὴν. Sup. ἐς ἑαυτὴν κατεστήκει ἡ τάλημος. Alii huc
quoque alludant exhibentes κατεστήκει.

74 Καὶ τὸν ὄμβρον] MSSti plane omnes καὶ τὸν ὄμβρον.
Deinde ex illis πλοίων τε τὰ πολλὰ αὐτῶν omittit Opti-
mus vocem postremam.

13 *πρωθεν ὀφθεῖν πρὸς τὸ σκοπῶν τὸ ἐκ Πόρου*⁷⁵
καθεστηκότων, ὅτιν ὁ θαλάσσιος ἡν ἦσαν
ὀλίγοι ἐπὶ ἀπέχον τὸ ὄρη. Αὐτὸς δὲ ἐπιβὰς
τριακόνδρον ἐπέρα, καὶ ἅμα αὐτῷ Πτολεμαῖος
τε καὶ Περδικκας καὶ Λυσίμαχος οἱ σωματο-
φύλακες, καὶ Σέλδικος τῶν ἐταίρων, ὁ βασι-
λίδας ὕπερον, καὶ τῶν ὑπασιγῶν οἱ ἡμίσεις·
τοὺς δὲ ἄλλους ὑπασιγὰς ἄλλαι τριακόντοροι
ἔφερον. Ὡς δὲ τὸ ἦσαν παρήλαξεν ἡ στρατιά,
Φανερώς ἡδὴ ἐπείχον τῇ ὄρῃ· καὶ οἱ σκοποὶ
καθιδόντες αὐτῶν ἡν ὁρμῶν, ὡς ἐκείνοις τα-
χες οἱ ἴπποι εἶχον, ἡλαυνον ὡς ὅτι τὸ Πῶ-
ρον. Ἐν τῷ τῷ δὲ Ἀλέξανδρος πρῶτος αὐτὸς
ἐκβὰς, καὶ τὸς ἀπὸ τῶν ἄλλων τριακόνδρων
ἀναλαβὼν, ξυνέταπτε τὸς αἰὲ ἐκβαίνοντας τὸ
ἵππων· οἱ γὰρ ἵπποις πρῶτον ἐτέταχτο αὐτῷ
ἐκβαίνειν· καὶ τῶν ἄλλων πρῶτος ἐπὶ τῷ ἑλ-
Εἰλαβε δὲ οὐκ ἐς βέβαιον χωρίον ἐκβὰς ἀγνοίᾳ
τὸ τόπον, ἀλλὰ ἐς ἦσαν ἥ καὶ αὐτὴν μεγα-
λυν, ἥ δὲ καὶ μαῖλοι ἦσαν ὅσα ἔλαβεν, καὶ
*πολλὰ ὕδατι πρὸς τὸ ποταμὸν ἀπολιμνομένη*⁷⁶
ἀπὸ τῶν ἄλλων γῆς. Καὶ ἅμα ἠνέκη τὸ ὕδωρ
ὁ ὄμβρος λάβρος τε καὶ ἐπιπολὺ τῆς νυκτὸς
καταχρῶν, ὡς τὸ οὐκ ἐξήλεισκον αὐτῷ οἱ ἵπ-
ποις τὸ πορον, καὶ δὲ ἡν αὐτοῖς ἄλλος δει-
σαι αὐτῷ ὅτι τῇ ἀφάσσει ἴσον τῷ πρῶτῳ
πίνε. Ὡς δὲ ἐξῆρθε ποτὶ τὸ πορον, ἦγε
κατ' αὐτὸν χαλεπῶς· ἡν γὰρ τῶν μὲν πεζῶν
ὑπὸ τοὺς ματῆς τὸ ὕδωρ, ἵνα πρὸς τὸ βαθύ-
τατοι αὐτῶν· τῶν δὲ ἵππων, ὅσοι τὰς κεφα-
λας ὑπερῆσαν τὸ ποταμῶν. Ὡς δὲ καὶ τὸ το
ἵππων αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ὅτι μὲν τὸ δεξιὸν κέ-
ρας παρήγαγε τὸ, τε ἀγῆμα τὸ ἵππων, καὶ
τὸ ἄλλων ἵππων τὸς κρατίστους ἐπλεξά-
*μεν*⁷⁷
 14 *τὸς δὲ ἵππων τοξότας τῆς πάσης ἵπ-*
πων πρῶταξε· τὸ δὲ πεζῶν πρῶτος μὲν τὸς
ὑπασιγὰς τὸς βασιλικῆς, ὡς ἡγεῖτο Σέλδ-
κος, ἐπέταξε τῇ ἵππῳ· ἐπὶ δὲ τῶν τοξῶν τὸ
ἀγῆμα τὸ βασιλικόν· ἐχόμενος δὲ τῶν τοξῶν
ἄλλους ὑπασιγὰς, ὡς ἐκείνοις αἱ ἡγεμονίαι ἐπὶ
τῷ τότε ξυνέβαινον· κατὰ δὲ τὰ ἄκρα τῆς
φάλαγγος οἱ τοξόται αὐτῶν καὶ οἱ ἀγρίαιες
 14 *καὶ οἱ ἀκονίσται ἐκπερωθεν ἐπέστησαν. Οὕτως*
ἐκτάξας, τὸ μὲν πεζῶν στρατὸν ἐν κόσμῳ βά-
δυν ἐπεσθαι ἐκέλευσεν, καὶ πολὺ ἀποδρόντας τὸ
ἵππων, τὸς ἵππων μόνον ἀναλαβὼν σπευδὴν ἡγεῖτο,
ὅντας ἐς πεντακχιλίους. Ταύρων δὲ
τῶν

non prius à speculatoribus quos Porus ad
 ripam statuerat conspecti sint, quam præ-
 teritâ insulâ jam non procul ab ripâ abes-
 sent. Ipse consensâ nave xxx remorum in
 13 ripam evasit, unaque cum eo Ptolemæus
 & Perdiccas ac Lyfimachus corporis custo-
 des, ex amicis etiam Seleucus cui postea
 regnare contigit, & scutorum dimidia
 pars. reliquos scutatos aliæ naves triginta
 remorum vexerunt. Simulac vero exercitus
 insulam prætergressus est, conspiciente jam
 hoste in ripam contendebat. Speculatores
 itaque cognito Macedonum adventu, quan-
 tâ maximâ celeritate potuerunt equis ad
 Porum contendunt. Interea Alexander qui
 primus in terram exscenderat, iis qui aliis
 navibus xxx remorum trajiciebant assumtis,
 alios etiam equites transeuntes in ordinem
 redigebat. equites enim primi omnium
 transire jussi erant. hos ducens acie instru-
 ctâ processit. Cæterum signoratione loco-
 rum in locum parum firmum descendit.
 In aliam enim insulam eamque amplam in-
 cidit, quæ vel ideo minus insula esse vide-
 batur, quod eam aqua exiguo spatio à ter-
 râ sejunxerat. Accedebat huc quod noctur-
 nus imber aquam mirum in modum aux-
 rat, ita ut equites vadum reperire non pos-
 sent, metuerentque ne hic trajetibus tan-
 tum ipsis negotii quantum prius facisset.
 Tandem reperto vado, ægre per eum trans-
 itum est. aqua enim ubi altissima erat pe-
 ditum pectora, equorum cervices æquabat.
 Porro illâ quoque aquâ trajetâ, agema
 equitum ad dextrum cornu traduxit, de-
 lectis optimis quibusque equitum præfectis.
 sagittarios vero equites universo equitatu
 præposuit. peditum autem primos scutatos
 regios, quos ducebat Seleucus, equitatu
 adjunxit; proxime his agema regium, exin-
 de reliquos scutatos, prout singulis præfe-
 cturæ contigerant. ab utroque phalangis la-
 tere sagittarios atque Agrianes & jaculato-
 res constituit. Acie ita instructâ, pedita-
 14 tum sex circiter millium ordine & sensim
 sequi jubet. Ipse, quod equitatu superior
 futurus videretur, equitum solummodo v-
 m assumtis celeriter contendit, Taurone
 sagit-

75. Τῶν ἐν Πόρῳ] MS. Opt. τὸ πρὸς τὸ Πῶρον.

76. Οὐ πολλὰ ὕδατι πρὸς τὸ ποταμὸν ἀπον.] Vulcanius, quod eam aqua exiguo spatio à terra sejunxerat. Facius, Quod eam brevi tractu exiguis rivus intersecabat. Cur nolunt esse pleni interpretes? Primo non dicit Arrianus ideo eam insulam esse latuisse, quod aqua exiguo spatio eam sejungebat à terra, sed quod erat magna. Deinde Arrianus dicit, quod eam exigua aqua ex fluvio de-

rivata ab reliqua continenti separaret. Non ut causam daret huic errori, sed ut proprietates loci nota esset. Etiam MSSi omnes τὸ πολλὰ ὕδατι πρὸς &c.

77. Τῶν ἄλλων ἵππων τὸς κρατίστους ἐπλεξάμεν.] Delectis optimis quibusque equitum præfectis. Sic Vulcanius, qui vel ultimam vocem in versione debuit omittere, vel ex equitum præfecturis scribere, quod videtur voluisse imitaturus ex more Facium.

τῷ τοξόδρῳ προσέταξε τὸς τοξότας ἐπα-
γεῖν τῇ ἵπῳ καὶ αὐτὸς σπυδῇ. Γνώμῳ δὲ
ἐπεποιήτο, ὡς εἰ μὴ⁷⁸ προσμίζεσαν αὐτῷ οἱ
ἀμφὶ τὸ Πῶρον ξυῖ τῇ διωκτῇ ἀπάσῃ, ἢ κρα-
τήσῃ αὐτῶν ἢ χαλεπῶς τῇ ἵπῳ προσβαλὼν,
ἢ ἀπομάχεσθαι γὰρ ἔστε τὸς περὶ τὸν ἔρ-
γῳ ἐπιγινώσκῃ. εἰ δὲ τῶς τινὲς τὸ λῆμα τῆς
ἀφροσύνης ἀποποιήσιν οἱ Ἰνδοὶ ἐκ πλά-
γαντες Φεύγοντες, ἢ πέρρωθεν ἐξελθὼν αὐτῶν κρα-
τὰ τὴν φυγὴν, ὡς πλείονα εἰ τῇ ἀποχωρήσῃ
τὸ φόρον γινώσκοντες, ἐλθόντες ἐπὶ ὑπολείπειν
αὐτῶν τὸ ἔργον. Αἰτιόμενος δὲ τὸ Πῶρον παι-
δα λέγει Φθάσαι ἀφικόμενον ξυῖ ἄρμασιν ὡς
ἐξήκοσα, ὅτι τὸ ὑπερὸν ἐκ τῆς νήσου τῆς μι-
κρᾶς περᾶσαι Αἰλέξανδρον. Καὶ τὸν διω-
κτῆρα δὲ εἰσεῖναι Αἰλέξανδρον τῆς ἀφροσύνης,
χαλεπῶς καὶ μηδὲν εἰργάζεσθαι τῷ φρονίῳ
εἰσὶν κατὰ πηδῆσαντες οἱ Ἰνδοὶ ἐκ τῶν ἄρμα-
των προσέκυντο τοῖς πρώτοις τὸ ἐκβαίνοντων.
ἀλλὰ τῷ ἀλλὰ ξυῖ ξυῖ τοῖς ἄρμασι, καὶ
ἀκινδύως ποιῆσαι Αἰλέξανδρον τὴν ἀφροσύνην.
ἢ ὅτι τὰς ἀφροσύνας Αἰλέξανδρον τὸς ἵππο-
τοξότας, ἢ τραπῆσαι αὐτὸς ἢ χαλεπῶς πλη-
γὰς λαμβάνοντας. Οἱ δὲ ἢ μάχην λέγου-
σιν εἰ ἢ ἐκβάσῃ γενέσθαι τὸν Ἰνδὸν τὸ ξυῖ τὰ
παιδὶ τῷ Πῶρον ἀφικόμενον, τῶς Αἰλέξανδρον
τε ἢ τοὺς ξυῖ αὐτῶν ἵππῳ. Καὶ ἢ ἢ ἀφ-
ικέσθαι ξυῖ μείζονα διωκτῇ τὸ Πῶρον παῖδα,
ἢ αὐτὸν τε Αἰλέξανδρον τραπῆσαι παρ' αὐτοῦ⁷⁹,
ἢ τὸ ἵππον αὐτῶν ἀποβαίνειν τὸ Βυκεφάλαν,
Φίλτατον Αἰλέξανδρον ὄντα τὸ ἵππον⁸⁰, ἢ ἵππον
τραπῆσαι ὑπὸ τῷ παιδὶ τῷ Πῶρον. Ἀλλὰ
Πτολεμαῖος⁸¹ ὁ Λάγος, ὅπως ἢ ξυμφέρουμαι,
ἀλλὰ λέγει· ἐκπεμψήσας μὲν ἢ τὰ παῖδα
ὑπὸ τῷ Πῶρον⁸², ἀλλ' ἢ ἐξήκοσα μόνον ἄρ-
ματα ἄρματα. Οὐδὲ ἢ εἰκὸς Πῶρον ἀφροσύ-
νῃ ἐκ τῶν σκοπῶν ὅτι δὴ ἢ αὐτὸς Αἰλέξανδρος
ἀφροσύνην τῷ Ὑδάσπῃ τὸ πόρον, ἢ μέγας⁸³
γὰρ ἢ τὸ φράσας, σὺν ἐξήκοσα ἄρμασι μόνοις
ἐκπέμψας τὸ αὐτοῦ παῖδα. ἀ δὴ ὡς μὲν ὅτι
κρατὸς σκοπῶν ἐκπεμψόμενα, πολλὰ τε ἢ ὅτι
ὅλως⁸⁴ ἢ τὸ ἀποχωρήσιν⁸⁵. ὡς δὲ εἰς τὸ εἰρ-
ξῆναι τε τοὺς ἵππο πεπερακότας τὸν πολέμιον,
ἢ τοῖς ἡδὴ ἐκβεβηκόσιν ὅτι θέσθαι, ἢ δαμῇ ἀ-
ξιομαχῆ. Ἀλλὰ διακρίβεις ἢ λέγει ἵππῳ
δὲ ἐκείνῃ ἢ εἰκοσι. Φθάσαι δὲ περᾶσαντα
15 ρον. Καὶ ὅτι ἢ τὸς τὰ μὲν πρώτα ἐκπέμψας

fagittariorum præfecto sagittarios ad equita-
tum festinanter adducere jussit. Ita vero se-
cum statuerat, ut si Porus cum universo
exercitu cum adoriretur, se vel facile cum
equitatu irruentem superiorem fore, vel
certe tantisper dum peditatus accederet ho-
stilem impetum moraturum. Sin vero Indi
improvisò transitu perculsi sese in fugam
verterent, non procul ab ipsis in fugâ ab-
futurum, & quo major inter fugiendum cæ-
des edita esset, tanto minus negotii sibi re-
liquum futurum. Aristobulus autem auctor
est Pori filium cum LX curribus eò venisse,
priusquam per minorem illam insulam
Alexander exercitum transmisisset. Atque
hunc quidem Alexandrum transitu prohibere
potuisse, quippe qui difficulter etiam
nemine obsistente transiret, si modo Indi è
curribus defilientes in primos quosque
transeuntes impetum fecissent. cæterum il-
lum cum curribus prætergressum, tutum
Alexandro transitum reliquisse: in quos
quum Alexander equestres sagittarios immi-
sisset, in fugam non incruentam vertisse.
Alii Indos qui Pori filium secuti erant cum
Alexandro ejusque equitatu flumen egre-
diente conflixisse tradunt. majoribus enim
copiis Pori filium instructum venisse, ipsum-
que Alexandrum ab eo vulnus accepisse,
Bucephalum vero equum, qui carissimus
Alexandro erat, etiam à Pori filio vulne-
ratum interiisse. Sed Ptolemæus Lagi f.
cui ego assentior, aliter refert. Nam &
ipse filium à Poro missum fuisse scribit,
non autem LX solum currus ducentem. ne-
que enim verisimile est, Porum quum
jam per speculatores certior factus esset,
aut ipsum Alexandrum, aut certe partem
exercitus Hydaspem transiisse, filium suum
cum LX tantum curribus emisisse. qui qui-
dem si ad speculandum missi forent, mul-
ti, neque ad receptum expediti fuissent: si
ad arcendum hostes nondum transgressos,
& cum transgressis jam confligendum, ne-
quaquam pares erant. Cæterum duo millia
equitum scribit, currus cxx. at priusquam
eò pervenisset, Alexandrum etiam ultimum
ex insulâ vadum transiisse. Idem Ptolemæus¹⁵
narrat Alexandrum primo sagittarios eque-
stres

ἀρματα ἀφικέσθαι τὸ Πῶρον παῖδα, ἄρματα
Αἰλέξανδρον ἢ τὸ ἐκ τῆς νήσου τὸν τελευταῖον πο-
15 ρον. Αἰλέξανδρον ἢ ἔτος λέγει τοὺς ἵπποτοξότας,
αὐ-

78 Γνώμῳ δὲ ἐπεποιήτο, ὡς εἰ μὴ] Opt. γνώμῳ πι-
ποιήτο, εἰ μὴ.

79 Τραπῆσαι παρ' αὐτοῦ] MSSti πρόσ.

80 Φίλτατον Αἰλέξανδρον ὄντα τὸ ἵππον] Sic auxi sermo-
nem postremis duobus vocabulis, ut Arrianus fruere-
tur grata sua repetitione, quam aperui & simili exem-
plo Heriani IV, 5.

81 Ἐκπεμψήσας μὲν ἢ τὰ παῖδα ὑπὸ τῷ Πῶρον] Addunt

MSSti omnes λέγει ἢ ἔτος, ut mox iterum sequitur.

82 Πολλὰ τε ἢ ἐκ τῆς νήσου] Si inspereris Freinshe-
miana ad Curtium 3, 14, 2, non videbis gemina illis,
quæ nuper hic subnotata sunt, sed plane eadem atque
adeo illa ipsa, furto scilicet manifesto subducta. Hinc
igitur scias, unde loci hujus interpretationem acceperis
rectam.

αὐτὸν δ' ἄγειν τοὺς ἰππέας· ὡσαύτως γὰρ
οἰκθῆναι Πῶρον ξυῖ τῇ θανάτῳ πάσῃ· τὴν δὲ
ἰππὸν ταύτην ὡς τε ἀγμένῳ αὐτῷ· ὡς
πορεύεσθαι ὡς ἑὴν ἀλλήν· ὥς δὲ κατέ-
μαθαι ἀπρεκῶς τὸ πλῆθος τὸ τ' Ἰνδῶν, ἐ-
ταῦθα δὲ ὅξως ἐπιπείσειν αὐτοῖς ξυῖν ἢ ἀμφ'
αὐτὸν ἰππῶ· τοὺς δὲ ἐγκλίνας, ὥς Ἀλέξαν-
δρον τε αὐτὸν κατεῖδον καὶ τὸ εἶδος ἀμφ' αὐτὸν
τ' ἰππῶν, ὅκ' ἐπὶ μετώπῳ, ἀλλὰ καὶ ἵλας
ἐμβεβηκός· καὶ ἵστατο ἰππέας μὲν πεσεῖν ἐς
τετρακοσίους, πεσεῖν δὲ καὶ τ' Πῶρον τ' παῖδα·
τὰ δὲ ἄρματα αὐτοῖς ἰπποῖς ἀλῶναι, ἔντε ἢ
ἀποχρηστὰ βαρέα γενόμῃ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ
ἔργῳ ὑπὸ πηλῷ ἀχρεῖα. Πῶρος δὲ ὡς αὐ-
τῷ ὅσοι ἰππεῖς ἐκ τ' Φυγῆς διεσώζοντο, Ἀλέ-
ξανδρον τε αὐτὸν πεπερακότῃ ξυῖν ἢ τραχὺ
ἐς τὸ καρτερώτατον, καὶ τὸν παῖδα ἐν τῇ μάχῃ
τετελευτηκότα ἡγυῖλαι, ἐγένετο μὲν καὶ ὡς
ἀμφιβολῶν ἢ γνώμῃ, ὅποι' ἀπὸ τ' κατὰ π-
κρῶς· ἢ μεγάλης στρατοπέδου, οἱ ξυῖν Κρατερῶ
ὑπολειμμένοι ἐπιχειρῶντες τῇ ἀφάσσει
ἐφαίνοντο· εἴλετο δὲ ἐν τῷ αὐτῷ Ἀλέξαν-
δρον ἐλάσας ξυῖν τῇ τραχὺ πάσῃ, ὡς τὸ
καρτερώτατον τε τῶν Μακεδόνων καὶ αὐτὸν τὸν
βασιλεῖα ἀφ' ἑαυτοῦ· ἀλλὰ καὶ ὡς ὀλίγους
τῶν ἐλεφαντῶν σὺν πολλῇ τραχὺ αὐτῷ ὅτι
τ' στρατοπέδου ἀπέλιπε, ὡς φοβεῖν ἀπὸ τ'
ὀρῆς τῆς ξυῖν Κρατερῶ ἰππέας. Αὐτὸς δὲ
τὴν τε ἰππὸν ἀκαλαβῶν πᾶσαν ἐς τετρακοσί-
λους ἰππέας, καὶ τὰ ἄρματα πάντῃ τριακόσια
ὄντα, καὶ τ' ἐλεφαντῶν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τ' πεζῶν
ὅ, πᾶσι ὅφελ' ἐς τρισημείους, ἡλαυνεῖ ὡς
ἐπ' Ἀλέξανδρον. Ὡς δ' ἐνέτυχε χρεῖα, ἵνα ἐ-
πιπλὸς αὐτῷ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὑπὸ φόβῳ καὶ
ξύμπτῳ αὐτῷ ἀπέδον καὶ τρεῖς ἐς τὰς ἐφ' ὅδας τε
καὶ ἀναστροφὰς τῆς ἰππῶν, ἐταῦθα ἔτασαν τ'
τραχὺ, ὡς τῶν μὲν τοὺς ἐλεφάντας ὅτι με-
τώπῳ, διέχοντα ἐλεφάντας ἐλεφαντος καὶ μείον
πλέθους, ὡς ὡς πάσης τε τ' φάλαγγος τῆς
πεζῶν ὡς ταβήνης αὐτῷ τοὺς ἐλεφάντας
ὅτι μετώπῳ, καὶ φόβον πάντῃ παρέχειν τοῖς
ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἰππεῦσιν· ἄλλως τε καὶ ἡξίε ἐς τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν ἐλεφαντῶν τολ-
μήσαι ἀνὰ ὡσαύτως τῶν πολεμίων, ὅτε ξυῖν ἰπποῖς ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν φόβον τῶν ἰππῶν, πεζῶς ἢ
ἐπὶ

stres in illos emisisse : ipsum vero equites
duxisse, existimantem Porum cum omni-
bus copiis adventare. equitatum vero pri-
mo loco positum, reliquum exercitum
præcessisse. Postquam autem ex speculato-
ribus numerum hostium Indorum certo cog-
novit, tum acriter cum equitatu quem
penes se habebat in eos invectum fuisse :
illos in fugam versos, simulac Alexandrum
ipsum equitumque qui ei aderant agmen
non exporrectâ acie sed turmatim in sese
ferri viderunt. ex his equites quidem cccc
cæsos esse, atque in iis etiam Pori filium,
currusque una cum equis captos, & in fu-
gâ onerosos ac graves & in ipsa pugna præ-
limo inutiles. Porum vero, simulac qui
fugâ evaserant equites nuntiarunt, Alexan-
dram cum majore exercitus parte trajecisse,
filiumque in pugná cæsum, ancipitis con-
silio vel eo præcipue nomine esse factum,
quod milites qui è regione apud magna
castra cum Cratere relictî erant transitum
quoque tentare viderentur : tandem statuis-
se Alexandro cum universo exercitu occur-
rere, & adversus Macedones, utpote fir-
missimam exercitus partem, regemque ipsum
pugnam inire. quod tamen ita fecit, ut ele-
phantos nonnullos atque aliquam exercitus
partem apud castra relinqueret, qui Crate-
ri equitibus ex ripâ terrori essent. Ipse as-
sumto universo equitatu (qui quatuor mil-
lium erat) & curribus ccc, elephantis cc,
peditum vero qui usui esse possent xxx
millibus, adversus Alexandrum contendit.
quumque ad campum minime lutosum ve-
nisset, quem arena planum firmumque fe-
cerat, & ducendo circumagendoque equi-
tatu idoneum, exercitum hoc pacto in-
struit. Elephantos primum in fronte collo-
cat, centum pedum spatio inter se disjun-
ctos, qui ante universam peditum phalan-
gem exporrecti starent, metumque Alexan-
dri equitibus incuterent. neque enim puta-
bat quenquam hostium per illa elephantum
interstitia penetrare ausurum, sed ne
equites quidem, equorum metu : pedites
vero

83 Προτεταγμένῳ αὐτῷ] Intelligo & styllum & sen-
sum Arriani, qui uterque in his est satis commodus.
Sed tamen codicum Optimus habet αὐτῷ, sive ut notet
issic, quasi tunc Porus ibi fecerit aliter ac solebat in
equiratu fieri, sive ipsius Pori, perinde ut notat dati-
vus.

84 Εἰμβεβηκός] Opt. ἐμβεβηκός, quod probandum
videtur, quia jam ante dixit ἐπιπείσειν. Plus iusto au-
tem negligentior fuit in hujus loci versione Vulcanius.
Dicit ex speculatoribus, qui nulli sunt in Græco, & κα-
τέμαθον Ἀλέξανδρον, nempe per ἐκπλοκούς. Dein quum
præmisisset voces numerum hostium Indorum, dicit Ale-
xandrum invectum fuisse in eum, & adjicit illos in fu-

gam versos. Hæc syntaxis nulla est. Etiam de curribus
mox mutavi.

85 Ὅτι οἱ ἀπὸ τῆς κατ.] MS. Opt. ὅτι οἱ ἀπὸ.

86 Παρασπῆναι] Alieno loco hæc vox posita est, &
in militia longe alii sunt παρασπῆναι hinc venientes. Vo-
luit id quidem mollire Vulcanius interpretando expor-
recti starent; sed non ita potest intelligi istud Græcum:
utque scias vitium esse ortum ab plebe typographo-
rum, lege ex MSSis iterum omnibus παρασπῆναι. Sic
in fine capitis 16 & in editione Basilicensi & in MSSis
omnibus legitur πρὶν ἐπὶ φάλαγγος ἐκπλοκῶν αὐτοῖς τὴν ἰπ-
πὸν, non ἐκπλοκῶν. Nec video, cur id ferre nequirit
Vulcanius.

ἐπὶ μείον· ἤτοι ὅμα τε ἂν ὡς τὸ ὄπλιτων
 ὡς βαλλόντων εἰς μάχην, καὶ καταπατηθήσε-
 σθαι ὅπλιν· ἵκναιτο ἐπὶ αὐτῆς τὴν ἐλεφαντίναν.
 Ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἄλλα, οὐκ
 ἴσονται τὸ μέγεθος τοῖς θηρίοις ἐπὶ ἄλλοις, ἀλλ'
 ἐν δὲ τῇ μετώπῳ μὲν ἵσονται ἐλεφάντας, ὅσον ἐς
 τὰ ἀφαιρούμενα ἐπὶ ὀλίγον ἐμβέβησθαι ἵσονται
 λόχους. ἦσαν δ' αὐτῶν καὶ ἡ τὰ κέρατα ἐπὶ
 ὑπὸ ἵππων ἐλεφάντας πεζοὶ ἐφεστηκότες⁸⁷. ἐ-
 χετέρας δὲ τῶν πεζῶν ἢ ἴππων αὐτῶν ἐπέ-
 τακτο, καὶ ὡς ταύτης τὰ ἄρματα ἐχέτερας
 16 θεί. Αὐτῇ μὲν ἡ Πάριος τάξις καὶ. Ἀλέξανδρος
 δὲ ὡς ἥδη χετέρας ἵππων ἐκτασσομένων,
 ἐπέστησε ἵππων ἵππων ὡς ὁρῶν, ὡς ἀναλαμβάνειν
 τὴν πεζὴν ἵππων ἀπὸ τῶν ὡσάντων. Ὡς δὲ καὶ ἡ
 φάλαγξ αὐτῶν ὁρῶν συναΐσασα ὁμῶς ἥδη ἦν,
 ὁ δ' οὐκ ὁρῶν ἐκταξάς ἐπὶ ἡγεῖν, ὡς μὴ χε-
 ματηγὰς τε καὶ πνυσιώνας ἀκμήσι τῶν ἀδυνάτων
 τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ ἐς κύκλους περικύβητον⁸⁸
 ἀνέπαυε ἵππων πεζῶν, ἕστε ἡγεῖσθαι αὐτοῖς τὴν
 θυμῶν. Ὡς δὲ τὴν τάξιν χετέρας τῶν ἵππων, χε-
 τὰ μέσον μὲν, ἵνα οἱ ἐλεφάντες ὡς ἐβέβητο,
 καὶ πυκνὴ ἡ φάλαγξ καὶ τὰ ἀφαιρούμενα
 αὐτῶν ἐπὶ τὰ τακτο, οὐκ ἔγνω ὡς ἄγειν, αὐ-
 τὰ ἐκείνα ὁκνήσας, ὡς ὁ Πάριος ἵππος λογι-
 σμῶς ἔχων τὴν αὐτὴν ἔταξεν· ἀλλὰ αὐτὸς μὲν ἄ-
 τε ὡς ποικιλιῶν, τὴν πολλὴν δ' ὡς πρὸ ἀναλα-
 βῶν ὅτι τὸ δυνάμειον κέρατος τῶν πολεμίων παρ-
 ἥλαυνεν, ὡς αὐτῇ ὁκνήσας μὲν. Κοῖνον δὲ
 πέμπει ὅτι τὸ δεξιόν, τὴν Δημητρίου καὶ τὴν αὐτῆς
 ἑλπίαν ὡς παρ' ἑαυτοῦ κελύσας, ἐπειδὴ τὸ χε-
 τὰ σφῶς τῶν ἵππων ἰδόντες οἱ βαρβάροι
 ἀνὴρ παρ' ἑαυτοῦ αὐτῶν, κατόπιον ἔχοντα
 αὐτῶν⁸⁹. Ἰὼν πεζῶν δὲ τὴν φάλαγγα Σελδύκῳ
 καὶ Ἀνίγκῳ καὶ Ταύρων ὡς ἔταξεν ἄγειν· μὴ
 ὡς ὁρῶν δὲ ἀπὸ τῶν ἑλπίων, ὡς ὁρῶν τὴν ὡ-
 πη δ' ἀμφ' αὐτὸν τῶν ἀφαιρούμενων τῶν φά-
 λαγγα Ἰὼν πεζῶν καὶ ἵππων ὡς πρὸ κέρατος
 ἡ δὲ τε ὁρῶν βέλους ἐγίγνετο, καὶ ἐφῆκεν ὅτι τὸ
 κέρατος τὸ δυνάμειον Ἰὼν Ἰνδῶν ἵππων ὡς ποτοξότας,
 ὅπως ἐς χετέρας, ὡς ἡ ἀφαιρούμενη αὐτῇ ἐφεστηκότας Ἰὼν πολεμίων ἢ πυκνότητι τῶν ποτοξόμα-

verò multo minus, quod & armati milites
 eos ex adverso ferientes propulsaturi, &
 elephantum proculcaturi essent. Post hos col-
 locati erant pedites: non quidem in eadem
 cum elephantis serie, sed secundo post ele-
 phantos ordine, adeo ut fere ipsis intersti-
 tiis interjecta essent agmina. Adhæc ad
 cornua aciei pedites elephantis imposuerat.
 utrumque vero peditum latus equitatu cin-
 xerat. Atque hæc quidem Pori acies erat. A-
 16 lexander simulatque Indos acie instructâ
 stantes vidi, equites subsistere jubet, ut
 paulatim advenientes pedites reciperet.
 quumque jam phalanx cursim sese cum re-
 liquis copiis conjunxisset, Alexander non
 continuo eos in aciem eduxit, ne cursus
 celeritate defatigatos atque anhelos barbaris
 recentibus objiceret: sed in orbem equita-
 tum ducens, respirandi locum peditibus
 dedit, donec animum recollegissent. Ita-
 que Indorum exercitus ordinatione conspe-
 ctâ, non in mediam aciem, quâ parte ele-
 phanti objecti erant, & densâ phalanx per
 interstitia eorum collocata, impetum facere
 statuit, id ipsum metuens quod Porum ad
 ita instruendam aciem induxerat; sed ipse
 (ut qui equitatu superior erat) assumptâ ma-
 jore equitum parte in sinistrum Pori cornu
 movet, tanquam eâ parte irrupturus; Cœ-
 num ad dextrum cornu mittit, suas & De-
 metrii turmas ducentem, mandatis additis,
 ut quum barbari suum equitatum adversus
 agmen equitum quod eos adoriebatur du-
 cerent, eorum terga premerent; peditum
 autem phalangem Seleuco, Antigeni &
 Tauroni ducendam dedit, utque non prius
 prælium ineant jubet, quam equitatum ho-
 stilem & phalangem à suis equitibus per-
 turbatam viderint. Quumque intra teli ja-
 ctum appropinquasset, confestim sagittarios
 equestres circiter mille in sinistrum Indo-
 rum cornu immittit, ut frequentia telorum
 & equorum irruptione hostes ex eâ parte con-

87 Ὡς ἵππων τῶν ἐλεφάντων πεζοὶ ἐφεστηκότες] *Pedites ele-
 phantis imposuerat.* Quis id intelligit? Imponere ele-
 phantis Indos, velut rectores, legimus: non peditum
 agmen. Immo alia peditum agmina quædam super vel
 ultra latitudinem ordinis vel spatii elephantorum collo-
 carat.

88 Ἐς κύκλους περικύβητον] *Opt. alique περικύβητον,*
 ut vi, 8, ubi vide.

89 Πρῶτον ἐπὶ τὸ δεξιόν] *Optimus πρῶτον ὡς ἐπὶ.*

90 Ἀνὴρ παρ' ἑαυτοῦ αὐτῶν, κατόπιον ἔχοντα αὐτῶν]
 Et hæc Græca construi nequeunt, & ex Latinis nihil intel-
 ligas prima fronte. Quomodo enim illi, quum barbari
 suum equitatum adversus agmen equitum, quod eos ado-
 riebatur, ducerent, eorum terga premere poterant, quum
 hi ipsi essent adversa fronte illis oppositi, atque adeo
 essent ipsum agmen equitum, quod eos barbaros ado-

riebatur? Perquam involutus sermo. Sed quum ex se-
 quentibus consilium Alexandri intelleximus, ad quod
 hæc mandata composita sunt, tum incipiunt aliquo
 modo clarescere; in quibus videmus illud τὸ κατὰ σφῶς
 εἶδος non esse Cœni copias illis in prima ordinatione
 oppositas, sed ipsum Alexandrum à latere aggredien-
 tem. Nihilominus distingue & scribe ex MSS. omni-
 bus ἀνὴρ παρ' ἑαυτοῦ αὐτῶν, αὐτὸν κατόπιον ἔχοντα αὐτῶν. Mire
 Facius: *qui Barbarorum, si in suum cornu irruerent,*
terga cadat. Ac si veritus esset Alexander, ne Porus
 equites ab sinistra aciei parte in dextrum traduceret
 contra equites eos, quibuscum erat ipse Alexander, ut
 siceretum darent Cœno. Aliam narrationem habuit præ
 se Curtius, qui non discessisse ab cornu suo Alexan-
 drum dicit, sed in lævum hostis induxisse suos, ut
 Cœnus in dextrum.

μεῖω παρὰ αὐτῶν οἱ φίλοι ἢ παρὰ οἱ πολέμοι
ἐβλάπτοντο, καὶ ταῖς ἐπιπροφασίαις τε καὶ τοῖς ὀ-
νισμοῖς χαλπατοῦντο. Τῶν τε ἐν ἰσχυρίῳ,
οἷα δὲ ἐν τῇ περὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐλευθέρῳ,
πολύς φόνος ἐγένετο· καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐλε-
φαντῶν οἱ πολλοὶ κατηκονίσμενοι ἦσαν· καὶ
αὐτοὶ οἱ ἐλέφαντες καὶ μὲν ὑπερσκόμοιοι, τα-
δὲ ὑπὸ τοῦ τῶν πόνων καὶ ἐρημίας ἡγεμόνων, ἐκ-
επὶ ἀφ' ἑκατέρου ἐν τῇ μάχῃ ἦσαν· ἀλλ'
οἷα δὲ ὑπὸ τῶν χαλεπῶν ἐκφρονες, Φιλίοις τε ὁμῶς
καὶ πολεμίοις παροφειρόμενοι, πάντα τρέποντες
ἐξ ὁδοῦ τε καὶ κατεπατήν τε κατέκτανον. Ἀλλ'
οἱ μὲν Μακεδόνες ἅ τε ἐν εὐρυχωρίᾳ τε καὶ ἐν
γνώμῃ τῶν παροφειρόμενων τοῖς θηείοις,
ὅππῃ μὲν ἐπιφέροντο, εἶκον· ἀποσπείροντες δὲ
εἶχοντο ἐσκακοντίζοντες· οἱ δὲ Ἰνδοὶ ἐν αὐτοῖς
ἀνασπείροντες, τὰ πλείω ἤδη παρὰ ἐκείνων
ἐβλάπτοντο. Ὡς δὲ χαματηρὰ τε ἡ τὰ θη-
ρία, καὶ ἐκείναι αὐτοῖς ἐφ' ὧν αἱ αἰκροὶ
ἐγένοντο, ἀλλὰ συνειγμένον ἀφ' ἑαυτῶν,
ὥς παρὰ αἱ ὑπὸν κρητόμενοι ἦσαν, ὅππῃ πόδα
ὑπεχώρη· αὐτοὶ μὲν Ἀλέξανδρος παρὰ ἐλάλῃ
ἐν κύκλῳ τῶν ἰσχυρίων ἢ πάσῃ τῇ ξυρ-
τῇ δὲ ξυμπαύσαντας ὥς ἐς πυκνοτάτῃ ξυρ-
κλίσιν ἐπάγειν τὴν φάλαγγα ἐσήμνη· καὶ ὅπως
οἱ μὲν ἰσχυρίαι τῶν Ἰνδῶν πλὴν ὀλίγων κατεκό-
πησαν ἐν τῇ ἐργῇ· ἐκόπτοντο δὲ καὶ οἱ πεζοὶ
παρὰ ἑαυτοὺς ἢ παρὰ παροφειμένων τῶν Μακεδόνων.
Καὶ ἐν ἴσῳ, ἵνα διέσχει ἡ ἰσχυρία ἢ Ἀλέ-
ξανδρος, ἐς Φυγίαν πάντες ἐπεσφάθησαν. Καὶ
ἐν τῇ αὐτῇ Κρατερὸς τε καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι τῶν
ἡγεμόνων τῶν Ἀλεξανδρῶν ἐπὶ τῇ ὁρῇ τῇ Ὑδάσπῃ
ὑπολειπόμενοι ἡγεμόνες ἦσαν, ὥς πικρῶς
λαμπαρῶς Ἀλέξανδρον κατείδον, ἐπέβαν καὶ
αὐτοὶ τὸ πόνον· καὶ ὅσοι καὶ μέγιστα τὸ φόνον ἐν
τῇ ἀποχωρήσει τῶν Ἰνδῶν ἐποίησαν, ἀκμήντες
ἀντὶ καμνηκότων τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐπι-
γενόμενοι τῇ διώξει. Ἀπέθανον δὲ τῶν Ἰνδῶν
πεζοὶ μὲν ὀλίγον ἀποδόντες τῶν δυσμελίων,
ἰσχυρίαι δὲ ἐς πρὸς ἑκατὶ· τὰ δὲ ἄρματα ξυμ-
παύσα κατεκόπη, καὶ Πῶρος δύο παῖδες ἀπέ-
θανον. Καὶ Σπιτάκης ὁ νομάρχης τῶν ταύτην
Ἰνδῶν, καὶ τῶν ἐλεφαντῶν καὶ ἄρματων οἱ ἡγεμό-
νες, καὶ οἱ ἰσχυρίαι, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἡγεμόνων
τῶν Πῶρος ξυμπαύσαντες· ἐλήφθησαν δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες, ὅσοι γε αὐτῶν αὐτῶν μὴ ἀπέθανον. Τῶν δ'
ἀμφ' Ἀλέξανδρον πεζοὶ μὲν, ἀπὸ ἑκατὶ καὶ ὀλίγων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παροφειᾷ γενομένων, ἐς ὄγ-
δοὺ καὶ μαλιστα ἀπέθανον· ἰσχυρίαι δὲ τῶν ἰσχυρίων, οἱ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐργῶν ἦσαν.
δικα·

essent, non minus damni suis quam hosti-
bus inferebant, multis dum vexantur at-
que agitantur protritit. Equitibus itaque
angusto loco cum elephantis conclusis ma-
gna strages edebatur. plerique etiam ele-
phantorum rectores telorum jactu faucii,
ipsique elephantum partim vulnerati, partim
defatigati & rectoribus destituti non am-
plius in pugna certum locum tenebant, sed
vulnerum impatientia, rabie instinctis simi-
les, nullo discrimine suos juxta atque ho-
stes impellebant proculcabantque atque in-
terimebant. At Macedones majorem loci
amplitudinem ex animi sententia nacti, ir-
ruentibus in se belluis cedebant: contra,
recedentes jaculis confodiebant. At Indi qui
circum elephantos versabantur majore da-
mno afficiebantur. Postquam vero bellum
defatigatum non jam amplius validos impetus
facere, sed fridorem tantum edentes,
instar navis puppi inhibita pedem retro
ferrent: Alexander repente omni equitatu
hostibus circumfuso, signo dato imperat
uti pedites inter se confertis scutis confer-
tissimaque phalange in eos ferantur. atque
ita undique circumventi Indorum equites
omnes fere ea in pugna caesi sunt. Peditum
etiam, irruentibus omni ex parte Macedo-
nibus, magna strages edita est. Tum
omnes, qua Alexandri equitatus spatium da-
bat, in fugam vertuntur. Interea Craterus
aliique duces, qui cum eo ad ripam Hyda-
spis relictii fuerant, manifesta Alexandri vi-
ctoria conspecta, amnem trajiciunt. qui
quidem non minorem fugientium Indorum
caedem ediderunt, quippe qui integri fessis
Alexandri militibus in insequendo succede-
rent. Caesa sunt ex Indis peditum paulo mi-
nus xx m. equitum iii m. currus omnes
concisi. duo Pori filii interfecti. Spitaces
etiam Indorum illius regionis praefes, omnes-
que elephantorum & curruum praefecti, &
equitatus ac peditatus Pori duces. elephantum
etiam qui in pugna caesi non erant, capti.
Ex peditatu Alexandri, qui vi m numero
primum conflictum adierunt, lxxx sum-
mum desiderati. ex sagittariis equestribus,
qui quidem primi pugnam aggressi sunt,
x. ex

97 Οὐκ ἔστι αὐτῶν ἰσχυρίαι] Plane ista lectio nec sani
quidquam sensus habet, nec constructionem vocis αὐ-
τῶν tueri potest, unde haesitabam vel in ἰσχυρίαι, vel
αὐτῶν ab αὐτοῖς. Sed denique videre licuit hoc postre-
mum ab Optimo codice approbati; in quo acquiesco
gratus.

98 Προσκειμένους τῶν Μακεδ.] MSS. προσκειμένων σφίσι τῶν Μ.

99 Ὑπολειπόμενοι] Scripti ὑπολειπόμενοι.

1 Εἴρηται καὶ αὐτῶν τὸ πόνον] Opt. ποταμόν. Certe ita
mauvult cap. 21. αὐτῶν δὲ ἰσχυρία τῶν Ὑδάσπῃ ποταμόν.

2 Σπιτάκης ὁ νομάρχης] Quasi rythmus excogitari
debuisset, quo etiam Graecae compositiones nominum
in Indiam transferrentur. Nihil nugacius. At MSS.
omnes Σπιτάκης, quae vera nominis Orientalis termi-
natio, ut Ἀρσάκης, Σαβάκης. Unde merito restitui.

E c

δέχα· ἡ δὲ ἐταιρικὴ ἵππων, ἀμφὶ τὴν εἴκοσι·
τὴν δὲ ἄλλων ἵππων, ὡς ἀγχοῖοι. Πῶρ
δὲ μέγαλα ἔργα ἐν τῇ μάχῃ ἐπιδείξαμεν³,
μὴ ὅτι σπληνῶν ἀλλὰ καὶ σπληνῶν γενναίᾳ, ὡς τὴν
τε ἵππων τὸ φόνον χατεῖδε, καὶ τὴν ἐλεφάντων ἰσὺς
μὲν αὐτῶν πεπρωκότας, ἰσὺς δὲ ἐρήμους τὴν ἡγεμόνων
λυπηρῆς πεπλατημῆς⁴, τὴν δὲ πεζῶν αὐτῶν
οἱ πλείους ἀπολώλεσαν· ἔχοντες δὲ Δαρείους ὁ
μέγας βασιλεὺς ἐξέσχεον τοῖς ἀμφ' αὐτῶν· ἡ
Φυγῆς ἀπεχώρη, ἀλλὰ ἔστε γὰρ ὑπέμνη ἢ τὴν
Ἰνδῶν ἐν τῇ μάχῃ ξυμεινικός, ἐς τοσοῦτον ἀ-
γωνισάμεν⁵. πεπρωμέν⁶ δὲ τὴν δεξιὴν ὤμων,
ὅν δὴ γυμνὸν μόνον ἔχον ἐν τῇ μάχῃ ἀνεστέφετο
(ἀπὸ γὰρ ἄλλου σωματος ἤκεν αὐτῶν τὰ βέλη
ὁ θάραξ, ὡς εἶπεν ὁν χατὰ τε τὸ ἰσχυρὸν, καὶ
τὴν ἀρεμῶν, ὡς ὑπερον κατὰ μαθεῖν θρασυμένοις
αὐτῶν) τότε δὴ καὶ αὐτὸς ἀπεχώρη ἐπιτρέψας τὴν
ἐλεφαντα. Καὶ Ἀλέξανδρος⁷ μέγα τε αὐτὸν
καὶ γενναῖον ἄνδρα ἰδὼν ἐν τῇ μάχῃ, σῶσαι ἐπε-
θύμισεν· πεμπὴν δὲ παρ' αὐτὸν πρῶτα μὲν Τα-
ξίλιν τὸν Ἰνδόν· καὶ Ταξίλιν προσηγορεύσας
ἐφ' ὅσον οἱ ἀσφαλὲς ἐφαίνετο ἰσὺς ἐλεφαντὶ ὅς
ἔφερε τὸν Πῶρον, ἐπιτρέψας τε ἡγεῖν τὸν θηρίον
(καὶ γὰρ εἶναι οἱ ἐπὶ φεύγειν) καὶ ἀκχεῖν τὴν παρ'
Ἀλέξανδρου λόγων. Οἱ δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐξ ἔργου
ἐκ παλαιῶν τὸν Ταξίλιν, ἐπιτρέψας ἀνήγετο
ὡς ἀκοντίσων· καὶ αὐτὸς κατέκαθεν ἀντυχόν, εἰ μὴ
ὑποφθάσας ἐκείν⁸ ἀπέλασεν ἀπὸ τοῦ Πῶρου
πρῶτον τὸν ἵππον. Ἀλέξανδρος⁹ δὲ ἐπὶ τῷ
δεξιῷ Πῶρῳ χαλεπὸς ἐγένετο. Ἀλλ' ἄλλος τε
ἐν μέρει ἐπεμπε, καὶ δὴ καὶ Μερόου ἄνδρα Ἰνδόν,
ὅτι φίλον εἶναι ἐκ παλαιῶν τῷ Πῶρῳ τὸν Μερόου
ἑμαθε. Πῶρ¹⁰ δὲ ὡς ἰὰ τὸν ἄνδρα Μερόου ἤκουσε,
καὶ ἐκ τῆς διψῆς ἅμα ἐκρεταιτο, ἐπέστησέν τε τὴν
ἐλεφαντα καὶ κατέβη ἀπ' αὐτῆς. ὡς δὲ ἐπὶ τε
καὶ ἀνέψυξεν, ἀγὰρ αὐτὸν σπυδῇ τῷ Ἀλέ-
ξανδρῳ¹¹. καὶ ὁ μὲν ἤγετο. Ἀλέξανδρος¹² δὲ ὡς
προσαγορεύσας ἐπύθετο, προσηγορεύσας τῷ τῷ
ἰάξεως ξυμὸν ὀλίγοις πῶν ἐταίρων ἀπαντᾷ τῷ Πῶ-
ρῳ, καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἵππων, τὸ, τε μέγιστον
ἐθαύ-

x. ex amicorum equitatu xx. ex reliquo
omni equitatu cc. Porus qui in eâ pugna
rem præclare gesserat, non ducis solum,
verumetiam strenui militis officio functus,
conspectâ equitum cæde, quum elephan-
torum alios prostratos, alios absque recto-
ribus & saucios errare, peditatus etiam ma-
ximam partem interiisse cerneret: non ta-
men veluti magnus ille rex Darius, qui ex
suis fugam primus inierat, trepidus fugit,
sed quamdiu partem aliquam Indorum pu-
gnantem vidit, tamdiu etiam ipse confixit.
quum verò in dextro humero, quem qui-
dem solum in pugna nudum ferebat, vul-
nus accepisset (nam lorica & robore & ope-
re præ ceteris eximia, ut postea intuenti-
bus adparuit, facile a reliquo corpore tela
propulabat) converso elephanto recessit.
Alexander, quod magnum ac generosum
virum in pugna se præstitisset, saluum cu-
piebat. ac primum quidem Taxilem Indum
ad eum mittit. qui quum adequatusset, se-
que Poro, quantum per elephantum qui
eum gestabat tutum erat, conjunxisset, &
Porum rogasset ut sisteret elephantum (ne-
que enim amplius fugere posse) uti Alexan-
dri postulata acciperet, viso Taxile vetere
hoste, conversus in eum ferebatur, tan-
quam lanceâ petiturus. & quidem fortassis
interfecisset, nisi ille confestim cum equo
ἐ Pori conspectu se proripuisse. Alexander
ne hanc quidem ob causam Poro succense-
bat, sed alios atque alios nihilominus sub-
mittebat, & in iis Meroem hominem In-
dum, quod veterem ei cum Poro amici-
tiam intercedere accepisset. Porus Merois
oratione audita, & quod vehementi sit
premebatur, cum elephanto substitit atque
ex eo descendit. Quumque bibisset, ac
nonnihil respirasset, continuo illum ad A-
lexandrum adducit. Alexander ut eum ap-
propinquare intellexit, nonnihil ante aciem
progressus, amicis aliquot comitatus Poro
obviam ivit. equumque sistens, magnitudi-
nem

3 Εἰς τὴν ἐξέχουσαν] MSS. ἀποδείκνυται.

4 Λυπηρῆς πεπλατημῆς] Saucios errare. Immo tri-
stes, agnoscetes quasi gladem suam, ut Florus ait,
summissis cervicibus cum sensu captivitatis immiuen-
tis.

5 Οὐχ ὡς περ Δαρείους . . . ἐξέσχεον τὴν ἀμφ' αὐτῶν]
Nescio an de industria sic placuerit nuper auctorem no-
strum in pronomine vitiari. Certe tantum postrema
editionis hæc lectio est, quum MSS. Florentini simul
cum Optimo legant ἔχοντες Δ. . . . ἐξ. τοῖς ἀμφ' αὐτῶν.
Et certe dativum istum pluralem agnoscit quoque Basi-
leensis editio, ut tamen is ita sit mutatus. Quæ vero
nuper mox disputantur de parenthesi male posita & in-
de erronea interpretatione, facile impetum ejus ani-
madversionis exsecreris, si legas, quæ habet Freinshe-
mius in notis Curtianis 8, 14, 32, cujus primi est ea
observatio.

6 Εἰς τὴν διψῆν] MSS. ἐκ τῆς διψῆς. Paulo ante etiam
codex Optimus κατεκλεισται præferebat, ut edunt Basi-
leenses.

7 Ἀγὼν αὐτὸν σπυδῇ παρὰ Ἀλέξανδρον] Sic quidem
omnis ille editionum & scriptorum exemplarium cho-
rus. Sed nimio certe cum hiati hic saltus est. Verba
enim antecedentia ἐπὶ σπυδῇ, κατὰ τὴν, ἵππῳ, ἀνέψυξεν, re-
spiciunt ipsum Porum, quibus nullo bono loquendi
modo possunt ita hæc subjici, ut non de eodem Poro
sumantur, nisi aut persona alia præmittatur, aut ipsa
alio pacto concipiantur. Itaque non dubito vulgatam
esse supposititiam, quam genuina, quæ pro his leguntur
in Optimo codice, ἄγων αὐτὸν σπυδῇ ἐκλεισται παρὰ Ἀλέ-
ξανδρον. Quæ vero ab aliis mox notata sunt de mensura
Pori, si inspexeris eundem Freinshemium 8, 14, 15,
cognosces, unde tam sagaciter & Eustachium & Phi-
lostratum & Diodorum & Plutarchum excitaverint.

ἰθαύμαζεν ὑπὸρ' ἅπαντες πῆχεις μάλιστα ξυμ-
βαῖνοι, καὶ τὸ χεῖλ' αὐτῶν Πῶρε, καὶ ὅτι ἐδε-
δωμένον ἦν γνώμῃ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὥς τ' ὁρᾷ
ἡ ἀγαθὸς ἀνδρὶ ἀγαθὸν περσεύεσθαι, ὑπὸρ' βα-
σιλείας τὸ αὐτῷ περὶ βασιλείᾳ ἄλλον καλῶς
ἡγωνισμένον. Ἐνθα δὲ Ἀλέξανδρον ὁρῶντος
περσεύοντων αὐτοῖν, λέγειν ἐκέλευσεν ὅ, πῶς
γενέσθαι ἐθέλοι. Πῶρον δὲ ἀποκρίνας λόγον,
ὅτι βασιλικῶς μοι ληΐσῃ, ὡς Ἀλέξανδρε· καὶ
Ἀλέξανδρον ἡρώεις ἰδὼν λόγον, ἔγχετο μὲν ἔσται
σοι, Πῶρε, ἔφη, ἐμὴ ἕνεκα· σὺ δὲ σαυτὸν ἕνε-
κα ὅ, πῶς φίλον ἀξίει. Ὁ δὲ πάντας ἔφη ἐν
τῷ τῷ ἐνέειναι· καὶ Ἀλέξανδρον τῷ τῷ ἐπὶ μάλ-
λον τῷ λόγῳ ἡρώεις, τίς τε δέχῃν τῷ Πῶρῳ
πάντες αὐτῶν ἰνδῶν ἔδωκε, καὶ ἄλλῳ ἐπὶ χώρῳ
περὶ τῇ πάλαι ἔσθῃ πλείω καὶ περὶ αὐτῶν
περσεύεσθαι· καὶ ὅπως αὐτὸς τε βασιλικῶς κε-
ληρμένον ἦν ἀνδρὶ ἀγαθῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐκ τῶν
ἐς ἀπαύρα πῶς ἐλθόντα. Τῷ τῷ τὸ τέλος
τῇ μάχῃ τῇ περὶ Πῶρον τε καὶ τῆς ἐπέκεινα
ἔγχετο δαίτην ποταμῷ ἰνδῶν Ἀλεξάνδρῳ ἐγέ-
νετο, ἐπ' ἀρχόντος Ἀθηναιοῖς Ἡγεμόνον,
μεινὸς Μενυχιῶν. Ἰνὰ δὲ ἡ μάχῃ ξυνέβη,
καὶ ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐπέερασε τὸ ἔγχετο ποτα-
μῷ, πόλεις ἐκλήσει Ἀλέξανδρον· καὶ τίς μὲν,
Νίχησαν, τὸ νίκης τὸ κατ' ἰνδῶν ἐπὶ νῦν ὠνό-
μασε· τίς δὲ, Βυκεφάλαν, ἐς ἣν ἔσπευον Βυ-
κεφάλαν τίς μνήμῃ, ὅς ἀπέθανεν αὐτῷ, ἐ-
βληθεὶς περὶ ἐδῶν, ἀλλ' ὑπὸ καύματός τε
καὶ ἡλιμίας¹⁰. ἦν γὰρ ἀμφὶ τὰ περὶ αὐτῶν ἔτη,
καματηρὸς γενόμενον, πολλὰ δὲ περὶ αὐτῶν
ξυκαμῶν τε καὶ συγλυπνυθῶν Ἀλεξάνδρῳ,
ἀναβαινόμενός τε περὶ μόνῃ Ἀλεξάνδρῳ Βυ-
κεφάλαν¹¹ ἔστος, ὅτι τῆς ἄλλης πάντας ἀπῆ-
ξίει

nem Pori (erat enim quinque cubitis pro-
cerior) & pulchritudinem simul admiratus
est, quodque nullum adhuc servitutis ani-
mo conceptæ specimen præ se ferre videretur,
sed ut generosus cum alio generoso
viro congressus, pro regno suo adversus
alium regem decertasset. Tum Alexander
prior cum compellans, quid sibi fieri cu-
peret, dicere iussit. Cui Porum respondisse
ferunt, Ut me regie tractes Alexander.
Porro Alexander eâ oratione delectatus,
Hoc tibi, inquit, Pore, meâ causâ con-
tinget: tu quod tuâ causâ tibi gratum sit
postula. Cui Porus, omnia iis quæ dixisset
contineri, respondit. Quo responso lætior
Alexander, Poro regnum Indorum resti-
tuit, & ultra pristinum imperium aliam ei
regionem vetere ampliorem adjecit. atque
ita & regie hominem generosum tractavit,
& fido in posterum amico ad omnia est
usus. Hujusmodi exitum habuit pugna A-
lexandri adversus Porum & Indos trans
Hydaspen amnem colentes, archonte A-
thenis Hegemone, mense Martio. Porro
eo loco quo & pugna commissâ fuerat &
quo ad trajiciendum Hydaspen moverat,
urbes condidit, atque illam quidem à vi-
ctoriâ adversus Indos partâ Nicæam appel-
lavit: alteram, Bucephalam in equi sui Bu-
cephali memoriam, qui quidem eo loci in-
terijt, non quidem ab aliquo vulneratus,
sed laboribus pariter atque ætate fractus.
Siquidem trigessimum annum agebat, quum
hæc defatigatio ei accideret. multos vero
etiam antea labores, multa pericula cum
Alexandro adierat, solumque Alexandrum
sessorem admittebat, reliquos rejiciebat,
magni-

8 Πρὸς τῇ πάλαι] MS. Opt. πρὸς τῇ ἄλλῃ τῇ πάλαι, non indecora minus accessione hanc partem augens, quam præclara correctione mox emendans *πιστὴ ἱχθυότα*, quod tamen est in aliis quoque scriptis libris, ubi prave exhibent editi *πιστὴς*. De ratione autem temporis mox annotati quæ nuper vides hic fuisse animadverta, eadem sunt, quæ in Freinshemianis ad Curtium 8, 14, 46 scriptis Raderus.

9 Τῶν αἰ Βυκεφάλης] Legendum necessario Βυκεφάλας, omisso ν, ex verbis, quæ finiunt hunc librum & validissime de Arriani manu decidunt, τὸ πόλεον τὴν Νικαίαν καὶ τὴν Βυκεφάλην, qui genitivus plane manifestat nominativum. Stephanus & alii auctores in hac appellatione exigi nequeunt ad Arrianum, quum historia Alexandri ab infinitis fuerit conscripta, & sciri nequeat, quem tunc maxime ante oculos Stephanus habuerit, quum ab eo vel βουὸς πορφύρεα vel βυκεφάληα traderentur.

10 Ὑπὸ καυμάτων τι καὶ ἡλικίας.] Sic quidem Arrianus, sed quem detrectant imitari interpretes, tam Facius reddens *estate simul & labore eger factus*, quam Vulcanius *laboribus pariter atque estate fractus*. Tamen ipsorum dissensio foret in hac re alicujus momenti, ac liceret eis pro Arriano supponere in ista parte Oniscritum, cujus sententiam ex Plutarcho refert Freinsheimius ad Curtium 12, 3, 23 *ob senium labore confectus*, ut ille vertit. At vero Arrianus non dicit *καυμάτων* vel

καρμάτων, sed καρμῶν, quod optime equo convenit, causamque subitæ mortis designat, ut præ æstu defecerit. Hic omnino erat præferendus. Καρμῶν, sequitur, & diversum norat.

11 Βυκεφάλος.] Sic edunt vulgo, ut sciremus nempe, unde genitivus modo præcedens & vulgo venditatus Βυκεφάλω staueretur ab illis, qui cum finxerunt, fluere; idque occiditur passim, equum Alexandri Βυκεφάλωτ aut Βυκεφάλων vel recte dici vel dictum esse, illic progressu inepti studio, ut quum ab Strabone scribatur Βυκεφαλίας, Latinitas interpretis illic præferat *Bucephalus*; perinde ut apud Maximum Tyrium differt. xxvi quum bis scribatur ὁ Βυκεφάλας, eruditus interpretes maluit ter in Latinis edere *Bucephalus*. Quod et si non rejiciam, (nam & auctor indicis Curtiani restatur dici Bucephalas & Bucephalus, quum utique ipse Curtius priore tantum utatur) nec ipse aliter in Supplementis: & multa hujusmodi derivata sunt apud Græcos ab voce κεφαλή in ας terminantia. Semper tamen, ut caute agatur in re præsentī, adscripiendum censeo auctorem, qui de eo scribit & nomen equi usurpat, neque ab eo diversos nos ire oportet; qualis nunc exemplo est Arrianus, qui toties ejus meminit. De cujus opinione & manu sentiant alii, quod libet: ego certe & hic bis inveni in MSSis omnibus Βυκεφάλας & antea in multis optimoque Βυκεφάλω. Etiam. c. 14. MS. op-

ξὺς ἀμβάτης, καὶ μεγέθι μέγας καὶ τῷ θορῶ
γαυαῖος. Σημεῖον δὲ οἱ¹² τῷ βοὸς κεφαλὴν
ἐγγεχαραγμένην, ἐφ' ὅτῳ καὶ τὸ ὄνομα τῷ το
λέγουσιν ὅτι ἐφεγεν· οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι λα-
κὸν σῆμα εἶχεν ὅτι καὶ κεφαλῆς, μέλας ὡν
αὐτὸς, ἐς βοὸς κεφαλὴν μάλα εἰκασμέ-
νοι. Οὗτος ὁ ἵππος ἐν τῇ Οὐξίῳ χώρα
ἀφαιρῆς ἐγένετο Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Ἀλέξαν-
δρος περὶ σκελῆς ἐξεν ἅντα τὴν χώραν πάντας
ἀποκλινεῖν Οὐξίους, εἰ μὴ ἀπάξωσιν αὐτῶν τὸ
ἵππων· καὶ ἀπὸ τῆς διδύς ὅτι τῷ κρηγύμα-
τι· τοσὶδε μὲν σπυδαῖ Ἀλεξάνδρῳ ἀμφ' αὐτὸν
ἦν, τοσὶδε Ἀλεξάνδρῳ Φόβῳ τοῖς βασι-
λοις· καὶ ἐμοὶ ἐς τοσόνδε τεύχεσσι δὲ Βυκεφά-
20 λας ἔτ' Ἀλεξάνδρῳ ἕνεκα. Ἀλέξανδρος
δὲ¹³ ἐπειδὴ οἱ ἀποθανόντες ἐν τῇ μάχῃ κε-
κόσμητο τῷ ὀρέπονι κόσμῳ, ὁ δὲ τοῖς θεοῖς

magnitudine simul corporis eximia atque
animo generoso praeditus. Nota ei insignita
erat bovis caput, cujus etiam causa nomen
ei Bucephalo inditum est; vel quod, ut
aliis placet, quum ipse nigri coloris esset,
albam in capite notam haberet, bovis ca-
piti perquam similem. Hunc ipsum equum
quum in Uxiorem regione amisisset Ale-
xander, per universam regionem proclama-
ri iussit, nisi equum ei reducerent, se U-
xios omnes ad internecionem interfectorum.
ad hoc edictum ilico reductus fuit. adeo
hic carus Alexandro, & Alexander terri-
bilis barbaris fuit. Et haec quidem in lau-
dem Bucephali Alexandri causa dicta sint.
Alexander quum iis qui in pugna cecidis-
sent debitum honorem persolveret, sacrifi-
ciaque

τὰ

timus sancte retinet *Βυκεφάλας*, quum turbent alii ve-
teres libri. Etiam hoc loco notavit in ora Vulcanius ex
MS. *Βυκεφάλας*. An autem dubitare licet de chirogra-
pho Arriani? Certe non magis id licere puto, quam
non debuisset id tamdiu celari, multo minus repudiari.
Protuli de eo, quod mihi relictum erat ab paterna ma-
nu ad Gellium v, 2. Non opinor magis in hoc haeren-
dum, quam quod idem Arrianus reliquorum Macedo-
num nomina non deflexerit in terminationem Graeci
sermonis communem, ut *Μαχαταις*, *Πολυδαμας*, *Συμ-
ροίαις*, *Τυρίμοις*, *Αἰρίμοις*, *Κάλας*, *Κε.δ.μοις* & quae
multa talia. Plane hac ipsa primum ratione existit *Βυ-
κεφάλας*. Ex quibus & vulgo notum est, quanta
debuisset fuisse affinitas dialecti Dorici & Macedonice,
utriusque a usurpantis, ubi alii Graeci. Sic de Pæon
& Pæan iudicat Servius ad xi. Æn. 404. Atque hinc
est, quod graviter impigisse videatur mihi Lipsius,
scribens lib. 11 milit. Rom. dial. 9. *Ne moveat, quod
Graeci χιλιάρχας, id est, millenarios duces passim vocant.*
Non sic vocant Graeci, quum loquuntur de militia Ro-
mana & tribunis militum, sed semper tum dicunt *χιλιάρ-
χης*, ut passim Polybius & historici omnes Graeci Ro-
mana tractantes, nec soliti uti Macedonicis. At quum
de Macedonum militia agunt, alia res est, & fruuntur
dialecto illis usurpata, quam non debuit adhibere Li-
psius, velut sic exprimeretur ab illis tribunus militum
Romanus. Hæc igitur quum sic *γυναικῶς* considerata
evincent satis omnino ab Arriano fuisse scriptum *Βυκε-
φάλας* & *Βυκεφάλας*; tum singularis ratio in equis non
santum Macedonicis, sed universorum Graecorum id
liquidissime nobis persuadet. Erant enim illic complu-
ra equorum genera, sicut per species, ita per vocum
proprietas distincta. Erat *κοπεσῖαις*, erat *σαμφῖαις*,
erat *παμφῖαις*; etiam *καμπίαις*, ut voluit Scaliger. In
hanc terminationem deflexerunt ista vocabula, non dixe-
runt *κοππίαις*, *σαμφῖαις* &c. prout licenter fecerunt in
Βυκεφάλας. Nempe apud ipsos Graecos alios etiam ista
consuetudo in equis obtinuit, progressa ex Macedonia
& Thessalia Dorici sermonis, & ubi ipse equum
equorūque cultus præcipue inter eos vixit. Ab illis
igitur acceperunt Graeci retinueruntque prout accepe-
rant. His placuerunt *σαυδάς* Hesychio noti. Sed qui
postea scripserunt, veras appellationes negligentia sua
obfuscaverunt; malueruntque *σαυδάς* dicere, ut ex uno
exemplo solum Bucephala illustrem, quamvis & mul-
ta alia & imprimis *Αἰρίμοις* id probent, quos Curtio li-
cet Agrianos appellare, sed non sine risu. Itaque non
diffitebor hinc esse, ut aliquando suspicatus fuerim in
Justino xi, 8. *Duas ibi urbes condidit, unam Nicæam,*
alteram ex nomine equi Bucephala Bucephalan nominavit.
Sane MSSci. perinde ac ceteri codices illuc supprimunt

genitivum, qui nomen equi continet, sed si attendas
iniquæ & contra stylum scriptoris. Nam & in libro xv,
4 dicitur urbem ex Antiochi patris nomine Antiochiam
vocavisse, diserte expresso ipso vocabulo proprio viri,
sicut nunc opinor fecisse de equo. Non aliter agit lib.
xiii in Cyrene, atque item in lib. xx de Bruttis, ubi
non ait vel virginis nomine urbem Cyrenen conditam
vel Bruttios ex nomine mulieris appellatos, sed prorsus
ipso nomine proprio singularum apposito & præmisso.
Quidquid istud sit, Arriano certe suum reddidi. Ne-
que his obduci debent scholia in Aristophanem, tum
ab aliis, tum in Vossii Etymologico citata, ubi & *Βυ-
κεφῶλος* appellatur & ab Aristophane appellari scribi-
tur. Præterquam enim quod illa fides in eo non me-
rentur, quod scribant in Thessalia *Βυκεφῶλος* appellari,
quum certo certius fuerint appellati illic *Βυκεφάλας*; tum
Aristophanes de eis loquitur more Attico, non Thes-
salico.

12 Σημεῖον δὲ οἱ } Patet clare distincteque, quid Ar-
rianus pro vero vendiderit & historia recta dignum cen-
suerit; quid vero tanquam incertum, sed tamen nar-
ratum non inscitum & varietatis ergo noscendum existi-
maverit. Non tanquam ipsius tempore sola hæc duo
nota fuerint; id enim dicere non licet; sed quod pro
ludibris habuerit, quum fieri nequiverit, quin existe-
rent homines ridiculi in hac conjectura materia. At
quam multa tamen insuper ad nostram notitiam vene-
runt vel de torvitæ vultus, vel de magnitudine capi-
tis, quam contrahit adhuc Strabo ad *πλάτος τῷ μόνον*,
vel de protuberantibus corniculis, & generalem nimis
explanationem admittente quadam bubuli capitis simi-
litudine apud Festum, quem ex scedis antiquis notabi-
liter augeat Barthius lib. xxxvii Adversariorum cap. 21.
Etiam quæ potuit collegit G. J. Vossius in Etymologi-
cō, veram nominis rationem statuens, quod genero-
sioribus equis Thessalicis inureretur bucranium sive cra-
ni bubuli figura, aut ut ait Freinshemius in Supplem.
Curtianis 1, 4, 11, bubuli capitis figura insignitus, ut
ita illis videatur convenire cum Arriano, quum inte-
rim Rittershusius ad Oppianum lib. 1 Cyneget. non
desinat inculcare magnitudinem capitis ex more notissi-
mo particula *βυ* in compositionibus, ut post eum sero
etiam tradunt Grævia ad Hesiodum. Certe in num-
mis nec ista conspicua adeo & in scriptis iactata ma-
gnitudo capitis aut latitudo apparet; sed neque notā
qualiscunque impressa. Et miror non etiam Cynocē-
phalis hinc dici nomen apud Graecos datum esse. Malo
nihil dicere.

13 Ἀλέξανδρος δὲ } MSSci. Ἀλέξανδρος δὲ, quod non
potuit mutari præterquam ab Græcismi ignavis aut
contemporibus, quos ad Arrianum accedere non oportuit;

τὰ τομζόμνα ἐπὶ νίκῃ ἐθεῖ, καὶ ἀγωνίᾳ ἐποιεῖτο αὐτῷ γυμνικός καὶ ἵππικός αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὁρῇ. ἔτι δ' αὖτε, ἵνα τὸ πρῶτον διέβη ἅμα τῷ στρατῷ. Κρατερὸν δὲ καὶ ξυμμέριον τὸ στρατὸς ἐπέλειπετο, ἵνα πόλεις ἅς ἦναι ταύτην ἐκλίσθη ἐκείνησαν. τε καὶ ἐκλειχύνθη. αὐτὸς δὲ ἤλυνεν ἅς ἐπὶ τῆς περὶ τὴν Πάρον δὲ χῆν Ἰνδός. Ὅνομα δὲ καὶ τῷ ἔθνει Γλαυκανίκα¹⁴, ὡς λέγει Ἀριστοβουλός. ὡς δὲ Πτολεμαῖος, Γλαῦσαι. ὁποτέρως δὲ ἔχει τὸ ὄνομα ἢ μὴ μέλει. Ἐπὶ δὲ τῇ χώρᾳ αὐτῶν Ἀλέξανδρος, καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχον τὴν ἡμισητὴν καὶ τὴν περὶ τὸν φάλαγγα ἐκείνης ἐπιλέκτους καὶ τὴν ἵπποτοξότας σύμπαντας καὶ τὴν Ἀρχαίας καὶ τὴν τοξότας, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ὁμολογία πάντες καὶ ἔλαβε πόλεις μὴ ἐς τριάκοντα καὶ ἐπὶ. ὧν ἵνα ὀλίγοι ἦσαν οἰκιστοὶ πεντακισχίλιον ὅσα ἐλάττω ἦσαν, πολλῶν δὲ καὶ τῶν μύριον. καὶ κόμας πλήθους τε πολλὰς ἔλαβε, καὶ πολυαυθρόπας καὶ μείον τῶν πόλεων. Καὶ ταύτης τῇ χώρᾳ Πάρον ἀρχὴν ἔδωκε. καὶ Ταξιάρχῃ δὲ ἀρχαίᾳ Πάρον, καὶ Ταξιάρχῃ Σποπείμῃ ὁπίσω εἰς τὴν ἡθῆν αὐτῇ. Ἐν ἴστω δὲ τῷ τε Ἀριστάρῳ ὁρίσθαι ἦσαν, ἐκδιδόντες αὐτὸν τε Ἀλέξανδρον Ἀριστάρῳ καὶ τὴν χώραν ὅσας ἦσαν. καὶ τοὺς τῶν γε τῶν μαχρῶν τῶν Πάρον γενομένων Ἀλεξάνδρῳ, ἐπεισὶν Ἀριστάρῳ καὶ αὐτὸς ξυμμέριον τῶν πᾶσι. τότε δὲ καὶ τὸ ἀδελφὸν τῷ αὐτῷ ξυμ τοῖς ἄλλοις ὁρίσθαι παρ' Ἀλεξάνδρου ἐπέμψα, καὶ ἡγήματα τε κομίζοντα, καὶ ἐλέφαντας πεσσεύοντα, δῶρον Ἀλεξάνδρῳ. Ἦσαν δὲ τῶν καὶ αὐτοῖς Ἰνδῶν ὁρίσθαι παρ' Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Πάρον ἄλλῃ ἢ ὑπάρχοντι Ἰνδῶν. Ἀλέξανδρος δὲ ἀφ' αὐτῶν Ἀριστάρῳ ἵνα παρ' αὐτὸν κελύβῃ, ἐπαπειλόμενος εἰ μὴ ἔλθοι ὅτι αὐτὸν ὁπλίσθησαν ξυμ τῇ στρατῷ, ἵνα καὶ χαίρηται ἰδῶν. Ἐν ἴστω δὲ Φερεφίτης τε ὁ Παφθυαῖος καὶ Ὑερκαῖος σατραπῆς, τὴν καὶ λαμβάνοντας τῶν οἰκιστῶν ἀγωνίαν, ἦσαν ὡς Ἀλέξανδροι. καὶ παρὰ Σισίῃν ἢ Ἀσακίῳ σατράπῃ¹⁶ ἀγγελοῖ, ὅτι τὸν τε ὑπάρχοντα σφῶν καὶ ἀπεκτονόντες εἴεν οἱ Ἀσακίῳ, καὶ ἀπ' Ἀλεξάνδρου ἀφαιρεσὶν. Καὶ ἐπὶ ἴστω Φίλιπποι ἐκπέμψαν καὶ Τυριέσπῳ¹⁷ σὺν στρατῷ, ἵνα τῷ Ἀσακίῳ καὶ τῇ σατράπῃ καὶ

ciacque consueta diis pro victoria fecisset, ludis etiam gymnics atque equestribus ad Hydaspis ripam habitis, eo loco quo primum cum exercitu trajecit, Craterum ibi cum parte copiarum reliquit, qui urbes quas ibi condere coeperat exaedificaret, muroque cingeret. Ipse in Indos Pori regno finitimos movit. hi Glaucanicae, ut autor est Aristobulus, dicebantur: ut vero Ptolemaeus, Glauxae. at quoniam tandem nomine appellati fuerint non laboro. Alexander regionem eorum ingressus est, equitatus amicorum alteram partem apud se habens & ex quavis peditum phalange selectissimos quosque, equestres sagittarios omnes, Agrianas praeterea & sagittarios. nec mora, omnes se ei dederunt. Adhaec urbes xxxvii recepit, quarum quae minima erat, non minus vni incolarum habebat; multae vero etiam ultra xii. Pagorum quoque magnum numerum cepit, atque eos quidem non minus quam urbes ipsas incolarum frequentia celebres. totius vero hujusce regionis imperium Poro dedit. Taxilem etiam Poro conciliatum in suas sedes dimittit. Per id tempus legati ab Abissare venerunt, Abissarem ipsum totamque ejus regionem dedentes. Porro ante pugnam cum Poro commissam statuerat Abissares copias suas cum Poro conjungere. tum vero fratrem suum aliosque legatos ad Alexandrum cum pecuniis & elephantis xl misit. Venerunt etiam legati ab Indis, qui libere suis legibus utentes vivunt, & a Poro alio Indorum praefecto. Alexander confestim Abissarem ad se venire jubet, minatus nisi pareret se cum exercitu magno ejus malo eo iturum. Dum haec geruntur, Phrataphernes Parthorum atque Hyrcaniae satrapa cum Thracibus sibi commissis ad Alexandrum venit. & nuntii a Sisico Affacenorum satrapa, Affacenos interfecto praetore ab Alexandro defecisse nuntiantes. Adversus hos Philipum & Tyriespem cum exercitu mittit, qui Affacenorum motus compescant, &

pro-

tionem habere nomen Σισίῃν, neque id tantum hac pagina 353, sed etiam pag. 311, quum palam ista exhibeat Σισίῃν, quod in editione Pisaurensi effertur Σισίκο, in Basileensi Σισίλο. Codices autem veteres nihil mutant: unde videtur satis perspicua esse Arriani manus hanc Σισίκοῦ ἢ Ἀσακίῳ σατράπῃ. Sed & appellatio gentis hujus apud Plutarchum notabiliter corrupta est, in libr. de fortuna Alexandri. Τὰ λοιπὰ δὲ Ἰνδῶν πληγαὶ καὶ βλάβαι οὗτοι οὗτοι οἱ Ἰνδοὶ τῶν ἡμετέρων, manifeste pro οἱ Ἀσακίῳ.

17 Τυριέσπῳ] MSSi multi habent Τυριέσπῳ. Ceterum Opt. Τυριέσπῳ.

14 Γλαυκανίκα] Opt. Γλαυκανίκα. Itaque temere ex vulgatis editionibus affirmat in brevibus ad Justinum notis vir doctus, quos Aristobulus Γλαυκανίκας vocat, Ptolemaeum Γλαυκας vocare. Si Indica in his confiniis licet conferre cum Persicis, ex hoc codicis optimi indicio, conjiceret primam syllabam in prima voce depravatam occasione posterioris appellationis, & Γλαυκανίκας dictos, ut Γλαυκανίκα.

15 Ἦσαν δὲ τῶν καὶ παρὰ] Opt. Ἦσαν δὲ τῶν καὶ παρὰ. Et tale quid habet interpretatio. Quin & deinde elegantius idem coddex ἄλλῃ τῇ, egrégie adunata voce pro ἄλλῃ τῇ.

16 Σισίῃν τε Ἀσακίῳ σατράπῃ] Miratus fui legens in nuper editione notari hunc virum in Basileensi edi-

κοσμήσαντας· αὐτὸς δὲ ὡς ἔπ' ἢ Ἀ' κείνου
ποταμὸν περὶ χώρῃ. Τέταρτον δὲ Ἀ' κείνου τὸ μέ-
γ' 18 μόνον τῶν Ἰνδῶν ποταμῶν Πτολεμαῖος
ὁ Λαγὺς ἀνέγραψε, εἶναι γὰρ ἵνα ἐπέερασεν Ἀ'-
λέξανδρος αὐτὸν ἔπ' ἢ πλοῖον τε καὶ τῶν διφθε-
ρῶν ξυὺ τῇ τραχέει, ἵδ' ὅμως ῥεύμα ὅσον ἢ Ἀ'-
κείνου, πέτραις μεγάλαις καὶ ὄξεσιν, καὶ
ὧν φορέοντες βία ἵδ' ὕδατος κυμαίνονται τε καὶ
καχάζειν. ἵδ' δὲ εὐρὺς σαδὶς ἐπέχειν πε-
τεχάιδεα. Καὶ τοῖς μὲν δὲ ἔπ' ἢ τῶν διφθερῶν
ῥῶσιν διμαρῇ γινέσθαι τὸ πόρον· τῆς δ' ἐν
τοῖς πλοίοις διαβαίνοντας 19, ἐποκειλάντων
πολλῶν πλοίων ἐπὶ ταῖς πέτραις καὶ σιναρ-
ράθοντων, οὐκ ὀλίγους αὐτῶν ἐν τῷ ὕδατι
διαφθαλεῖν. Εἴη δὲ ἐν ἐκ' ἱσθμῶν ἢ λόγῳ
ξυλθῆναι τεκμηριῶσαι, ὅτι ἐπὶ πύργῳ ἢ ἀληθῶς
ἀναγέγραπται ἢ Ἰνδῶν ποταμῶν τὸ μέγ' 20,
ἵσους ἐς τεσσαράκοντα σαδὶς δοκεῖ ἢ Ἰνδῶν
εἶναι τὸ ὅρον, ἵνα μέσως ἔχῃ αὐτὸς αὐτῶν
ὁ Ἰν-

provinciam regant. Ipse ad Acefinem amnem
movit. Hujus amnis solius ex Indiæ flumi-
nibus magnitudinem Ptolemæus Lagi filius
descripsit. esse enim, eâ parte quâ Alexan-
der cum navigiis & pellibus cum exercitu
transmisit, rapidum Acefinis cursum, ma-
gnis asperisque cautibus interjectis, quibus
illisæ ac percussæ undæ ingentes æstus
vorticesque concitent. latitudinem vero esse
quindecim stadiorum. Atque iis quidem qui
pellibus transportati sunt facilem trajetum
fuisse: eorum vero qui navibus transvecti
sunt, quum pleræque cautibus illisæ rum-
perentur, non paucos in amne periisse. Ex
quibus verbis facile quis colligere queat,
non multum à vero abhorreere quod de In-
di amnis magnitudine scriptum est ab iis
qui Indi latitudinem xl stadiorum esse sta-
tuunt ubi mediâ sui mensurâ fertur: ubi
vero

18 Τέταρτον τῶν Ἀ' κείνου τὸ μέγ.] Immittit Optimus πο-
ταμῶν.

19 Τοῖς δὲ ἐν τοῖς πλοίοις διαβαίνουσιν.] Quicunque tan-
dem sint illi tres chirographi, quos nunquam vide-
runt, quæcunque etiam sit vera scriptura, certe hæc
teterrima est omnium. In MSSis autem nec hanc in-
veni, nec quam Basilenses dederunt ἐπὶ δὲ ἐν τοῖς πλοίοις
διαβαίνοντας, sed alii omnes codd. præferebant τῆς δὲ
ἐν τ. π. διαβαίνοντας, quæ etiam fuit scriptura codicis
veteris, quem inspexit postea Vulcanius, etsi in Opti-
mo erat διαβαίνοντας. Profecto harum alterutra vera est,
quam non intellexerunt ii, quibus Arriani stylus ad-
huc erat incognitus. Etenim quum deberet hæc per se-
cundum aut tertium casum exprimere, maluit ipse
quartum, hoc est, eundem, quo in sequentibus uti-
tur, non ut hæc cum illis conjungantur, sed quasi strig-
get, & interscindat orationem, sintque hæc prorsus
absoluta, nullo respectu ad inferiora; quasi dicat, quod
ad illos attinet, qui navibus transibant. Nec est res
absque exemplo. Sic vi, 27, τῆς μὲν ἀποκτείνοντας, ὅτι
οἱ σωματοφυλάκες Μακεδόνες, τῆς μὲν ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ,
τῆς δὲ ὕπνῳ λαβόντες ἀπέκτειναν. Et hic debuerat, τῆς μὲν
ἀποκτείνοντας, quod ad interfectores attinet. Palmarium
est ejusdem libri capite 17, αὐτὸς δὲ τὰς πύλεις τὰς ἐπὶ
Μυσικαῖῳ τετραγώνῳ ἐπέλθων, τὰς μὲν ἱκανοπεδίους αὐ-
τῷ κατέσκαψε, τὰς δὲ ἐν θύραις ἐπέσκαψε. In quibus qua-
idem loquendi genus non percipiebant, interposuerunt
ἐπέλθων, quod ab Optimo solo codice abjicitur, & long-
ge gentium abjici debet, ex Arrianæ listendi & reti-
nendi sermonem more. Quod nisi amavisset hunc ac-
cusativum, an scripturus fuit vi, 29, αὐτὸν δὲ τὸ τὰ φῶς
τὰ κάτω λίαν τετραγώνῳ ἐς τετραγώνον ἡμίση πεποιδῶν,
quum posset αὐτῷ δὲ τὸ τὰ φῶς. Adde ad iii, 25, iv, 24.
Et alii passi sunt similia. Sic eximie Lucas in Actis
26, 3. ἀπολογίαν δὲ ἐπὶ οὐ σήμερον, μάλιστα γνώσκον ὅτι
σε πάντων κατὰ ἰσθμῶν. Ubi apage istud infinitivum
ἰσθμῶν! Apage difficultatem, quam non debebant move-
re, quum nossent rationem in isto casu Græcam!

20 ἵνα μέσως ἔχῃ αὐτὸς αὐτῶν.] Quin ille, qui verba
hæc Latine interpretari patitur ubi latissimus est, & inde
ad mirificas ineptias delabatur, ex sententia propria,
qualis sit ac haberi debeat, proscribatur, nullus in-
tercedo. Sic autem interpretabatur Vulcanius non ex
ingenio suo, quod aut fallimur, aut habuit Græcæ
linguæ scientia instructius, sed studio inconsulto imi-
tandi Facii, qui dederat qua latior est. Sciebat enim,
quum id in animo haberet auctor, solitum cum dicere
vel ὅσον πλοῖον αὐτῷ ἐς πλάτος διχῶν, vel ἥπερ ὑπόστατος

αὐτὸς αὐτῷ ἦν. Ac propterea nego convenire cum tem-
poris nostri splendore, ut credamus recte factum, &
veriti debuit ubi mediocris est ejus latitudo. Ipsa enim
hæc verba sunt, quibus exprimuntur superiora cap. 4.
etiam agentia de Indo, τὸ πλοῖον δὲ εἶναι αὐτῷ τὸ μέσον τῶ-
ν, nempe inter centum aut quadraginta stadia, ut
illa ex Ctesia auctoritate numerat. Nunc ne de Ctesia
cum innuere quis cogitet, diserte ait de pluribus, ὅσους
δοκεῖ, aliis scilicet Ctesia, qui unus illam grandem
mensuram illi tribuit; alii, & quidem tales, quibus
ferme fidem habere tanquam veridicis Arrianus potest,
mediam ejus mensuram ponunt in xl stadiis; ubi au-
gustissima, circa quindecim. Quid autem? an non
clarissime patet ab auctore locum de Indi amnis men-
sura sepositum & dilatum fuisse in hoc usque momen-
tum, cujus commodam satis occasionem sic ordinave-
rat, ut in libro iv quidem de Ctesia diceret, sed veri-
tatem rejiceret in libri quinti hanc oportunitatem? Quid
enim referebat de Ctesia nosse, cui ipse auctor non fi-
debat; de vero nihil proferre, quod solum ab historia
querimus? Porro an Acefines dicitur nunc xl stadio-
rum esse, ἵνα μέσως ἔχῃ αὐτὸς αὐτῶν? Immo ille, ubi re-
cepto Hydaspe, Hydraote, Hyphasi miscetur Indo,
atque ita ubi est sane largissimus ac latissimus, πλάτος
τὰς στάδια αὐτῷ πλάτος τῶν ἡμετέρων scribit diserte auctor in
Indicis c. 3. Hinc igitur mirum non est, si cretatur ille,
Ptolemæum regem iniquæ collectionis accusans, quæ-
stionem, quam ponebat sibi vel amico suo, solvere ne-
quiverit, ut denique huc labatur Ἰνδῶν hoc loco poni
pro Ἰνδικῶν, & intelligi non ipsum Indum sic proprie
dictum, sed Acefinem, utpote Indicum amnem, quo-
modo loquitur Arrianus alibi. Sed omnia sunt longe
absurdissima, & de diverso fluvio nunc agere Arrianum
plane liquet ex postremis hujus periodi verbis: καὶ ταῦτα
πολλὰ εἶναι τῷ Ἰνδῶν καὶ ἢ καὶ τῷ Ἀ' κείνου τριμαίρηται &c.
Ratio enim loquendi non patitur, ut duo hæc nomi-
na propria notent eundem amnem; sed ut ex uno con-
jectura sumatur de altero. Et quid volumus plura? ex
correctione interpretationis vitiose jam tria illa Arriani
loca sonant diversissime, sed plane conveniunt, utique
quod ad hanc partem. Quod ad differentiam de maxi-
ma angustia, quam ex Ctesia ponit non minorem xl
stadiis, hoc autem in loco contrahit ad quindecim, id
haud dubie facit ex diversis auctoribus, & ex collatione
duorum istorum locorum satis patet aliud dixisse Ctes-
iam, aliud alios. Sed & præ illis Vulcanii nimium
multis verbis atque hanc quidem fere esse Indici fluminis
plerisque in locis latitudinem prætulit Facii illa, bona
modum

ὁ Ἰνδός· ἵνα δὲ γενόταί ὅς τε καὶ Ἀλέξανδρος γενόταί βαθύτατος, ἐς ἑξήκοντα σταδία ξυνάραται· καὶ ταῦτα πολλὰ εἶναι ὅς Ἰνδός. Καὶ γὰρ καὶ Ἄλκιος τεκμήριον ἐπιλέξασθαι Ἀλέξανδρον, ἵνα τὸ πλάτυτατον ἢ ὅπου, ὡς
 21 χολαίτης ἡγήσασθαι ἰσχυρότατον. Περσας δὲ τὸ ποταμὸν, Κοῖνον μὲν ξυὺ τῇ αὐτῇ τάξει ἀπλεῖπεν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ὁρῇ, περσέας δὲ ἐπιμελείσθαι τὸ ἀπλελειμμένον στρατὸν καὶ Ἀλεξάνδρου, οἱ τόν τε σὺν αὐτῷ τὸν Ἰνδὸν ὑπὸ τῷ Ἰνδῷ χώρας καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεα ὡς ἀκομίζεν ἐμελλόν. Πῶρον δὲ ἐς τὴν αὐτὴν ἦν ἀποπεμπῆν, κελύσας Ἰνδὸν τε ἵνα μαχίμωντας ἐπιλέξασθαι, καὶ εἰ ἵνας παρ' αὐτῷ ἔχοι ἐλέφαντας, ἵνα δὲ ἀναλαβόντα ἵνα παρ' αὐτόν. Αὐτὸς δὲ Πῶρον τὸ ἕτερον τὸ κακόν, ὅτι ἐξηγέσθαι πεφύγεται ἀπολιπὼν τὸν χώρον ἢ ἡσχύν, ἐπεὶ δὲ δώκειν σὺν τοῖς κρυφοτάτοις τῷ στρατῷ. Οἱ γὰρ Πῶρον ἔτος, ἐς τε μὲν πολέμια ξυνεστήκειν Ἀλεξάνδρῳ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον Πῶρον, ἀρίστους πρὸς Ἀλέξανδρον πέμπων, αὐτόν τε καὶ τὸν οὐχὶ χώρον σιδήσας Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἔχον τὸ Πῶρον μάλλον ἢ φιλίαν ἢ Ἀλεξάνδρῳ, ὡς δὲ ἀφαιμένον τε ἐκείνῳ²¹, καὶ πρὸς τῇ αὐτῇ καὶ ἄλλης πολλῆς ἀρχῇτα ἐμαθε, τότε δὲ φοβηθεὶς, ἐχ' ἔπειτα ἢ Ἀλέξανδρον αὐτόν ὡς τὸ Πῶρον ἐκείνῳ τὸ αὐτῷ ὁμῶνται²², φεύγει τὸ αὐτῷ, ἀναλαβὼν ὅσους τὸ μαχίμων ξυμπείσαι ἐδιώθη μετὰ τοῖς οἱ τὸ φυγῆς. Ἐπὶ τῷ τῷ λαίῳ Ἀλεξάνδρος ἀφικνεῖται²³ ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, ἄλλον αὖ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, ἵνα μὲν εὖρος ἐμείονα ἢ Ἀλκιος, ὅς ἐστιν ἡ δὲ ἢ ἢ μείονα. Οἱ σὺν δὲ τὸν χώρον ἐς τε ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ ἐπῆλθε, Φυλακας ὑπέλειπεν ἐν τοῖς ἐπιχωροῦσιν τοῖς χώροις, ὅπως οἱ ἀμφοῖ

vero angustissimus & ob angustiam profundissimus, in xv stadia contrahi. atque hanc quidem fere esse Indi fluminis plerisque in locis latitudinem. Atqui existimaverim Alexandrum ad trajiciendum Acesinem amnem eam partem delegisse quā maxime amplius ejus cursus eaque de causa minus rapidus esset. Transmisso itaque flumine, Coenum cum suis copiis ad ripam relinquit, qui reliqui exercitus transitum curaret, qui & frumentum & alia necessaria ex regione Indorum quæ ei parebat allaturi erant. Porum in regnum suum remittit, mandatis additis, ut lectissimis Indorum qui bellicosissimi haberentur copiis, & elephantis (si quos haberet) collectis ad se veniret. Ipse vero alium illum Porum hominem malum, qui desertā provinciā cui præerat fugisse nuntiabatur, cum expeditissimo milite insequi statuit. Porus enim hic, quamdiu Alexander cum alio Poro bellum gerebat, legationes ad Alexandrum mittens se pariter & regionem cui imperabat Alexandro dedebat, magis odio Pori quam amore Alexandri motus. quum autem Porum ab Alexandro dimissum, & regnum suum idque multo auctius ei restitutum esse cognovit, non tam Alexandri quam Pori, qui ejusdem cum ipso nominis erat, metu è provinciā suā aufugit, omnibus iis qui bello apti essent, (quibus quidem persuadere potuit ut fugæ comites essent) secum sumtis. In hunc profectus Alexander ad Hydraoten alium Indiæ fluvium pervenit, latitudine quidem Acesine nihilo minorem, cursus vero rapiditate inferiorem. & per omnem regionem præsidia idoneis locis posuit, ut

Cra-

modum in plerisque ejus partibus observatum esse. Vel & hæc (nempe utraque modo dicta aut hæc duo contraria spatia) persæpe in Indo occurrere.

21 Ὡς δὲ ἀφαιμένον τε ἐκείνῳ] Certe venit ad Alexandrum Porus, sed ita, ut non venisse maluerit; nec alter Porus ei potuit hunc congressum invidere; sane alias & ipsi licuit credo eodem modo venire. Sed nec ἀφαιμένον interpretari possumus venisse, sed qui cum maxime accedit; neque memini uspiam in hac voce miseri tempora. Concordant nihilominus omnes MSSi & editi, quos ipsi inspicimus, in hanc adeo vitiosam scripturam. Et quid alii? non modo tacent de Gandensibus, Richelianis, Constantinopolitanis codicibus, sed adeo periti sunt Græcorum, ut facile patiantur ἀφαιμένον dici eum, qui longo jam tempore ante illic fuit. Quanto & clarius vidit, & manifestius expressit id quod latitare putabat, Facius, postquam vero Porum reconciliatum Alexandro agnovit? Etenim quum omnes in hoc loco nugentur, tum in Arriani gratiam purus mansit ille Optimus, ex quo præclara restitutione emendo ἀφαιμένον τε ἐκείνῳ. Hoc nimirum dolebat alter, Porum tam promte non veniam modo contumaciæ impetrasse, sed dimissum quoque, & quidem regem dimissum atque etiam ditiozem. Similis eventus & par locutio auctoribus vi, 16, ὅτι Μυσικῶν ἀφαιμένον πρὸς Ἀλέξανδρον ἰ-

πύκτο. Inter hos Poros idem status fere est, qui inter Selgenfes & Telmissenfes ad adventum Alexandri narratur i, 29

22 Οὐχ' ἔπειτα ἢ Ἀλέξανδρον αὐτόν, ὡς τὸ Πῶρον ἐκείνῳ τὸ αὐτῷ ὁμῶνται] Tam αὐτόν quam αὐτῷ in nullo antiquo codice ut nec in optimo reperire potui. Et valeat vox utraque.

23 Ἐλπίσαν Ἀλέξανδρος καὶ ἀφικνεῖται] Quod in MSto libro inventum ajunt, ἔγνω δὲ ἰλαύνον, primum mirus est ille & solus MS. & non tam animadversionum scriptori inspectus, sed Henr. Stephano, ex cujus indiculo idipsum sublegit, ut patet. Deinde procul dubio est à viro docto profectum Scholion, quum ei negotium facesseret oratio imperfecta propter voculam καὶ; nec videretur melius suppleri posse, quam iterato sensu, quem supra expressit Arrianus ἰππῶν δώκεν aliis verbis. Qui conatus ut fuit verosimilis, ita plane temerarius ac vanus. Nam delenda tantum erat copula, quam mala manus huc intrusit, à nobis in nullo vetusto libro repertam. Plana est narratio ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ Ἀλέξανδρος ἀφικνεῖται. Et sic quoque habet editio Basileensis, quam & ille habuit ante oculos, si mens non fuisset læva. Idem postea testatus est chirographo suo Vulcanius, unde omisi.

ξας περὶ τῆς αὐτῶν ἐστὶν ἀποπέδδον, ὡς περὶ πλὴν χάρακα περὶ βελῆας τῆς ἀμαξῶν. Ἀλέξανδρος δὲ το, τε πλὴν καὶ χελιδὼν τῆς βαρβαρῶν, καὶ τῶν χελιδὼν τῶν φύσιν, ὡς μάλιστα πρὸς τὰ παρόντα ἐν χειρὶ οἱ ἐφαίνετο, παρ-
τάσσετο· καὶ ἵπς μὲν ἰπποπόξοντας εὐθὺς, ὡς ἔχον, ἐκπέμπει, ἐπὶ αὐτῆς ἀκροβολίζεσθαι χελιδόνας περιπαθόντας, ὡς μήτε ἐκδρομῶν ἵνα ποιήσας τῆς Ἰνδῆς, πλὴν ζυγῶν τῆς αὐτῆς τῆς γραμμῆς, καὶ ὡς καταπληγας γιγνέσθαι αὐτῆς καὶ περὶ τῆς μάχης ἐπὶ τοῦ ὀχυρώματος. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ μὲν τῶν δεξιῶν κέρως τῆς ἰπποπόξοντος ἀγῆμα κατέστησε, καὶ πλὴν Κλείτη ἰπποαρχίαν· ἐχιδνὸς δὲ ἵππων τοὺς ὑπασιπῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ἵπς Ἀγρίανας· καὶ δὲ τὸ θύονυμον Περδικκας τε αὐτῶν ἐτέτακτο, πλὴν τε αὐτῶν ἔχον ἰπποαρχίαν, καὶ τὰς τῆς πε-
ζευαίρων τάξεις· ἐπὶ κέρως δὲ ἐκάτερος οἱ τοξόων αὐτῶν διχῆ. Διακρινέμεντες ἐπὶ τῆς ῥησαν. Ἐκτάσσαντο δὲ αὐτῶν παρεγένοντο καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ὀπισθοφυλακίας περὶ οἱ τε καὶ ἰπποῖς· καὶ τῶν ἵπς μὲν ἰπποῖς ἐπὶ τῶν κέρως διελὼν παρή-
γαγεν· ἀπὸ δὲ τῆς πεζῶν τῆς προσηγοριῶν πυκνότεραι τῆς συγκλείσιν τῆς φάλαγγος ποιή-
σας, αὐτὸς ἀναλαβὼν τῆς ἰππων τῆς ἐπὶ τῶν δεξιῶν πεζευμένῳ, παρήγαγεν ἐπὶ τῶν καὶ τῶν εὐ-
θυμων τῆς Ἰνδῶν ἀμαξῶν. Ταύτην γὰρ διὰ προση-
γόντων σφίσιν, ἐν ᾧ τὰς τε πρώτας ἀμαξῶν ὑπεξῆγον, καὶ κατὰ τῶν ἀγλίσματα αὐτῶν, ὡς ἐκάστοις περὶ τῶν ἀγλίσματος περὶ τῶν ἀγλίσματος.

23 ὡσαύτως αἱ ἀμαξῶν ἐφεισθήσαν. Ὡς δὲ ἐπὶ πλὴν ἰππων προσηγοριῶν οὐκ ἐξέδραμον οἱ Ἰνδοὶ ἐξ αὐτῶν ἀμαξῶν, ἀλλ' ἐπὶ βελῆας αὐ-
τῶν ἀφ' ἡμῶν ἀκροβολίζοντο, γυνὸς Ἀλέ-
ξανδρος ἐπὶ οὐκ εἴη τῆς ἰπποπόξοντος ἐργον, κατὰ-
πληγας ἀπὸ τῶν ἰππων, περὶ ἐπὶ τῆς πεζῶν
τῆς φάλαγγος. Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν πρώτων ἀμαξῶν
καὶ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ Μακεδόνες τῆς Ἰνδῆς
περὶ δὲ τῆς θύονυμον οἱ Ἰνδοὶ περὶ τῶν ἀγλίσματος
ῥαδὸν ἀπεμάχοντο, οἷα δὲ πυκνότεραι τε ἐφει-
σθήσαντες ἐν ἐλάτῳ ἰδὲ κύκλῳ²⁷, καὶ τῆς Μα-
κεδόνων καὶ κατὰ τῶν χελιδὼν ὡσαύτως προση-
γόντων σφίσιν, ἐν ᾧ τὰς τε πρώτας ἀμαξῶν ὑπεξῆγον, καὶ κατὰ τῶν ἀγλίσματος αὐτῶν, ὡς ἐκάστοις περὶ τῶν ἀγλίσματος περὶ τῶν ἀγλίσματος.

curribus dispositis munierant, castris in medio locatis. Alexander naturam loci hostiumque multitudinem contemplatus, ubi commodissimum visum est castra posuit, & sagittarios equestres continuo qui eos telis laceflant emitit, utque adequient jubet, ne nimirum Indi nondum satis instructa Macedonum acie excursionem aliquam faciant; utque Indis intra ipsa munimenta consistentibus ante pugnam terror incuteretur. Dehinc equitum agema ad dextrum cornu constituit, quibus Cliti equitum praefecturam adjunxit. proximos his scutatos locat, mox Agrianas. ad sinistrum cornu Perdiccam statuit, suā equestri praefecturā & peditum amicorum agminibus instructum, sagittariis in utrumque cornu divisit. Alexandro ita aciem instruente, pedites atque equites, qui novissimo agmini praesidio erant, adveniunt. atque ex his quidem equites cornibus admovit: ex peditibus vero qui accesserant, phalangis structurā confertiore effectā, ipse assumpto equitatu quem ad dextram statuerat, in currus Indorum ad laevam situs duxit. Hac enim facilius aditus fore videbatur, neque ita densus erat ex hac parte curruum ordo. Postquam vero Indi adversus adductum²³ equitatum extra currus non procurrent, sed consensit iis tela ex editore loco torquerent, equitatum parum idoneum ad hanc rem ratus, desiliens ex equo pedes ipse peditum phalangem in eos duxit. Et à primā curruum serie non difficulter Indi à Macedonibus sunt repulsi. ad secundum vero ordinem conferti facilius sese tuebantur, quippe quod & densiores in orbe breviori curribus circumfusi starent, & Macedones non ita spatiofo loco in eos ferrentur. Interea tamen primos currus submoverunt, & per illorum interstitia, prout quisque poterat, inordinate irruperunt. Cæterum iis etiam curribus Indi à phalan-

gc

βια-

26 Πρὶν ζυγαρίαν] MS. Opt. & solus ζυγαρίαν. Et sane quum in ipsa ordinatione accedant nonnullæ copiae, videtur nunc eas expectavisse, ut cavere voluerit, ne nocere possent invadendo & incurrendo Indi, antequam copia omnis esset conjuncta in unum, hoc est, ζυγαρίαν. Deinde & hic & omnes alii à me inspecti ὡς πλὴν γιγνέσθαι αὐτῶν, quod etiam notavit ex V. C. Vulcanius, sicut & Basilæ editum fuit; ut mirari oporteat tres scriptos, quos nuper jactarunt, hinc dissentire. Præterea an Græce dicitur κελιδόνας περιπαθόντας, pro utque adequient jubet, idque sine crimine imperfectæ loquutionis? Id tamen volunt editi omnes. Immo male distinguitur hic locus post vocem ἀκροβολίζεσθαι, quum id debeat fieri ante eam, ut nunc habes.

27 Εὐφραστῆς ἵππων τῶν κύκλῳ] Sic & alii MSS. Quod quum intelligi nequeat, Vulcanius secundam vocem mutabat in ἵππων. Hoc nuperus editor non putat admittendum, sed potius corrigendum ἐλάτῳ, intelligens alterum ordinem vehiculorum densiorem & arctiorem, in gyro scilicet angustiore. Videtur vidisse aliquid. Sed an hæc verba Arriani ullo modo tangunt vehiculorum seriem? ubi hæc vehicula memorantur? an non soli Indi pro vehiculis stabant? Deinde εὐφραστῆς κύκλῳ sunt vel qui adstant circulo aut gyro, vel qui instant. Neutrum hinc intelligi potest. Habe ergo præstantissimam ex optimo MS. integritatem, & reponere ἐν ἐλάτῳ τῶν κύκλῳ, ut quidem sustinui exhibere.

βιαθέντες ὑπὸ τῇ φάλαγγος²⁸. Οἱ δὲ ἔκλιπτον ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἀνέμῳ, ἀλλ' ὥς ἔαχεσθαι φυγῇ εἰς τὴν πόλιν κατεκλείσθησαν. Καὶ Ἀλέξανδρος ταύτῃ μὲν τὴν ἡμέραν περὶ τὸν ποταμὸν περὶ τοῖς περὶ τοῖς πόλιν, ὅσα γε ἡδυνήθη αὐτῷ περὶ τὴν φάλαγγα· ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐπέχον τὸ τεῖχος ἡ φάλαγγος κυκλώσασθαι ὁ δὲ διωγὸς ἐγένετο· καὶ δὲ τὰ ἀφελείποντα αὐτῷ, ἵνα καὶ λίμνη καὶ μακρὰ καὶ τείχος ἦεν, ἵνα ἰσχυρὰς ἐπέταξεν ἐν κύκλῳ τῇ λίμνῃ, γυνὴς καὶ βαθεῖαν ἔσαν τὴν λίμνην· καὶ ἅμα εἰχασάς, ὅτι φοβεροὶ γενόμενοι Ἰνδοὶ ἀπὸ τῶν περὶ τῆς πόλεως ἀπολείψαντες τὴν νυκλὶν τὴν πόλιν. Καὶ ξυνέβη ὅπως ὅπως εἶχασεν· ἀμφὶ γὰρ δούτερον φυλακὴν ἐκπέπλοντες ἐκ τῆς λίμνης οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ἐνέκυσαν ταῖς περὶ φυλακαῖς τῇ ἰσχυρίῳ· καὶ οἱ μὲν ὡρῶντο αὐτῶν κατεκλείσθησαν πρὸς τῇ ἰσχυρίῳ· οἱ δὲ ἐπὶ ἰσχυρίῳ αἰσθόμενοι ὅτι φυλάσσοντες ἐν κύκλῳ λίμνη, ἐς τὴν πόλιν αὐτοὶ ἀνεχώρησαν. Ἀλέξανδρος δὲ χαράκι τε διπλὸν περὶ τὴν πόλιν, ἵνα τὸν μὴ εἰσγενῇ τὴν λίμνην, τὴν πόλιν· καὶ φυλακὰς ἐν κύκλῳ τῇ λίμνῃ ἀκριβετέρας κατέστησεν. Αὐτὸς δὲ μηχανὰς περὶ τὴν πόλιν ἵνα εἰσγενῇ, ὥς κατεσκεύασεν τὸν ποταμὸν. Αὐτομολήσαντες δὲ αὐτῷ τῶν τῆς πόλεως ἄνδρες φράζουσιν, ὅτι ἐν νύκτι εἰσγενῇ αὐτῆς ἐκείνης τῇ νυκλὶν ἐκπέπλοντες ἐκ τῆς πόλεως οἱ Ἰνδοὶ καὶ τὴν λίμνην, ἵνα τὸν ἐκλίπτοντες ἦεν χάρακα. Οἱ δὲ Πτολεμαῖος τὸν Λάγυν ὅτι τῇ ἐνταῦθα, τῶν τε ὑπαπαντῶν αὐτῷ δὲς χιλιαρχίας²⁹ πρὸς καὶ τῆς Ἀγριανῶν ξυμπαντας καὶ μίαν ἰσχυρίαν τῶν τοξοτόων, ἀποδείξας τὸ χωρίον ἡμεῖς μάλιστα εἶχαζον βιάζεσθαι τῆς βαρβαρίας· οὐ δὲ ἐπειδὴν αἰσθόμενοι, ἔφη, βιαζομένης ταύτης, αὐτὸς μὲν ξυνὴ τῇ φάλαγγι εἰσγενῇ τῆς βαρβαρίας καὶ πόλεως· τὴν δὲ σαλπυγγίῳ κέλευσε σημαίνειν· ὑμεῖς δὲ (ἄνδρες ἡγεμόνες) ἐπειδὴν σημαθῇ, ξυνὴ τοῖς καθ' αὐτὴν ἑκατοῖς ξυμπεταγμένοι ἵνα ἐπὶ τῇ θόρυβον, ἢ ἂν ἡ σαλπυγγὶς περὶ τὴν πόλιν ἀποδείξῃς²⁴ ὅδε ἐγὼ καὶ ἔργον. Οἱ μὲν ταῦτα παρήγγειλε Πτολεμαῖος δὲ ἀμάξας τε ἐκ τῶν ἀπολειμμένων ἐν τῇ πρώτῃ φυγῇ ἀμαξῶν ταύτῃ ξυμπαράγων, ὥς πλείους κατέστησεν ἐγκαρσίας, ἵνα πολλὰ ἐν νυκτὶ τὰ ἀπορὰ φάγηται τοῖς Φθύγῃσι, καὶ τὸν χάρακα καὶ κεκομμένον τε καὶ ἐκκαταπληθέν³⁰, συνῆσαι ἄλλη καὶ ἄλλη ἐκείνη.

ge depulsi sunt. Illi vero ad tertium curruum ordinem non amplius se continu-
runt, sed fugā quam celerrimā potuerunt
sefe in urbem receperunt: quibus eā con-
clusis, Alexander eo ipso die peditum co-
piis (quatenus phalanx sufficiebat) oppidum
obsedit. Murus enim in circuitu amplior
erat, quam ut ab exercitu totus in orbem
cingi posset. vacuis vero peditatu locis (ubi
& stagnum quoddam non procul à muris
situm erat) equitatum circumduxit, sciens
stagnum id parum profundum esse: simul-
que facile conjiciens, Indos cladis acceptæ
metu percussos noctu urbem deserturos.
quod quidem ita ut cogitaret evenit. Nam
circiter secundam noctis vigiliam plerique
eorum urbe elapsi, in equitum præcubias
inciderunt. quorum quidem primi ab equi-
tibus cæsi sunt: alii hos secuti quum sta-
gnum equitatu circumfessum esse sensissent,
rursus in urbem sese receperunt. Alexander
urbem (eā parte quā stagnum impediēbat
excepta) duplici vallo in orbem cingit, &
accuratiores ad circuitum stagni custodias
locat. ipse tormenta muris admovere eosque
quaterere statuit. quum transfugæ quidam ex
urbe ad eum venientes nuntiarunt Indos eā
nocte ex urbe sese subducere constituisse circa
stagnum eā parte quā vallum definebat. Ale-
xander Ptolemæum Lagi f. eo loco statuit,
scutorum tria millia ei adjungens, Agrianas
omnes, unumque sagittariorum agmen,
ostenso loco qua verisimile erat barbaros
erupturos: mandatis additis, ut simulac
eos eruptionem illic tentantes sensisset, ipse
cum exercitu transitu prohibeat: tubicini
ut signum tubæ det jubcat. ducibus etiam
imperat, ut statim audito signo cum suis
quisque copiis, quo tuba vocaverit advo-
lent. Se quoque pugnæ non defuturum
promittit. Atque hæc quidem Alexander²⁴
quum imperasset, Ptolemæus multis curri-
bus qui in primā illā fugā relictī fuerant
collectis, transversos eos in viā disponit,
ut plures fugientibus per noctem difficulta-
tes apparerent. vallumque inter muros &
stagnum, rescissum neque adhuc fatis fir-
mum,

28 Βιαθέντες ὑπὸ τῇ φάλαγγος] MSSSti πρὸς τ. Deinde alii MSSSti cum editione Basilicensi congruunt οἱ δὲ ἔκλιπτον ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἀνέμῳ. Quem ordinem verborum cur mutari velint, viderint. Certe quum id ipsum in V. C. reperisset Vulcanius, mutavit interpretationem, ut vides nunc inde repositam. Sed Optimus si δὲ ἔκλιπτον ἐπὶ τῇ τρίτῃ ἀνέμῳ.

29 Αὐτῷ δὲς χιλιαρχίας] Vocem primam ignorat liber Optimus: est tursus ita cap. 24, sed sane illic quoque dativum αὐτῷ ignoret codex idem Optimus.

30 Καὶ τὸν χάρακα καὶ κεκομμένον τε καὶ ἐκκαταπληθέν συνῆσαι ἄλλη καὶ ἄλλη] Profecta negligentia Facius: vallum quod nondum ad extremum perfectum fuerat, eadem nocte summo militum labore perfectum. Vulcanius vallumque rescissum, neque adhuc satis firmum alia atque alia parte emitti & perfici. Omnia absurdissima. Si enim vallum fuit non satis firmum, utique non fuit rescissum: fuit enim vallum, integrum quidem, sed non satis firmum, & propterea committi non potuit, quod erat sane commissum. Alter vult vallum diversis parti-

ἔειλθον ἐν μέσῳ τῆς ἰε λήμης καὶ τῆς λείχης. καὶ ταῦτα αὐτὰ οἱ ἑλληνες ὡς ἦν νυκτὶ ἐξείργασαντο· ἡδὴ τὸ ἰὺ ἀμφὶ πελάγειον φυλακὴν, καὶ οἱ βάρεσται, καὶ ἄλλοι ἐξ ἡγεμονίας Ἀλεξάνδρου, ἀνοίξαντες ἰαὶ ὡς ἐπὶ τὴν λήμην πύλας, δρόμῳ ἐπ' αὐτὴν ἐφέροντο· καὶ μὲν ἔλαβον ἰαὶ ταύτην φυλακὴν, καὶ δὲ Πτολεμαῖον τὸ ἐπ' αὐταῖς περὶ γέφυρον· ἀλλὰ ὡς ἴδωσι οἱ ποταμὸν περὶ τὴν ἐσθίαν αὐτῶν, καὶ αὐτὸς τὴν ἑλληνικὴν ὁπλισμένην τε καὶ σιτισμένην ἔχον ἐχρῆσθαι ἐπὶ τῆς βαρβαρίας. τοῖς δὲ αἱ ἰε ἀμαξίαι ἐμποδὼν ἦσαν, καὶ ὁ χάραξ ἐν μέσῳ κατεβλήμενος. ὧς δὲ ἦτε σάλπιγγες ἐφθέγγετο, καὶ οἱ ἀμφὶ Πτολεμαῖον παρεσέκειντο αὐτοῖς, ἰαὶ αὐτὴν πύλιναν ἀφ' ἧς ἀμαξίαι κατεβλήμενες, ἐνταῦθα δὲ σπορέφοντο αὐτὴν ἐς τὴν πόλιν· καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν τῇ σπορέφῳ ἐς πεντακοσίους. ἔν τῷ τῷ δὲ καὶ Πάρος ἀφίκετο, ἰαὶ δὲ ὑπολοίπους ἐλεφαντίας ἀμαξίαι ὅλων, καὶ τῇ ἰνδῶν ἐς πεντακοσίους· αἱ τε μηχαναὶ Ἀλεξάνδρου συμπεπληγμένα ἦσαν, καὶ παρεστήσαντο ἡδὴ ἰαὶ τειχεῖ. ἀλλὰ οἱ Μακεδόνες ὅτι καὶ κατεβλήμενοι ἦσαν ἰαὶ λείχης, ὑπερβύθοντες τε αὐτοὶ πλὴνθον ἐν τῷ ἰαίῳ, καὶ τὰς κλίμακας ἐν κύκλῳ πάντῃ παρεδέντες, αἰετοὶ κατὰ κράτος τὴν πόλιν· καὶ σποδὴσκειν μὲν ἐν τῇ κατεβλήμενῃ τῇ ἰνδῶν ἐς μυριάδας καὶ ἐπὶ αὐτοὺς· ἐάλωσαν δὲ ὑπὸ ἰαὶ ἐπὶ αὐτοὺς, καὶ ἀμαξίαι πεντακοσία, καὶ ἰπποεῖς πεντακοσίοι. τῆς δὲ ξυμῆς Ἀλεξάνδρου φρενὴς ἀπέθανον μὲν ὀλίγοι σποδὴσκειν τὴν ἐκαστὴν ἐν τῇ πόσῃ πολιορκία. περὶ αὐτῶν δὲ καὶ τὸ πλὴν τῶν νεκρῶν ἐγένοντο, ἀλλ' ὑπὸ τῆς χλίας καὶ ἀμαξίας, καὶ ἐν τῇ τοῖς τῶν ἡγεμόνων ἄλλοι τε καὶ Λυσίμαχος ὁ σωματοφύλαξ. ὁ αὖτε ὡς νόμος αὐτῶν τῆς τελευτήσας, Εὐμένης τὸν ἡγεμόνα ἐκπέμ-

nam, aliā atque aliā parte committi & perfici iubet. quod quidem eā nocte à militibus confectum est. Barbari sub quartam noctis vigiliam, quemadmodum Alexandro significatum fuerat, effusi portis quæ ad stagnum vergebant, cursim eò ferebantur, sed neque procubias, neque Ptolemæum qui eo loci confederat latere potuerunt. In hoc rerum statu tubicines signum dant. quo audito ipse cum exercitu armato atque in ordinem redacto in barbaros contendit. At vero currus & vallum loco inter stagnum medio ductum, magno barbaris impedimento erant. Quum vero ad tubæ sonitum Ptolemæi copiæ acriter in eos ferrentur, magnamque eorum qui procurentes in currus impingebant stragem ederent, rursus in urbem confugiunt: quingenti barbari in eā fugâ cæsi. Interea Porus advenit reliquos elephantos adducens, & Indorum v m. Jamque & machinæ Alexandro confectæ erant & muris admovebantur. Macedones mœnibus nondum quassatis, sed lateritio muro suffossio scalisque omni ex parte admotis urbem vi capiunt. In ejus urbis expugnatione xvii m Indorum trucidata sunt: capti supra lxx m. currus ccc. equites d. De Alexandri exercitu circiter centum ipi universâ obsidione desiderati. vulneratorum major quam cæso- rum numerus fuit. mille enim circiter & ducenti hi fuerunt. in his, cum alii duces, tum Lysimachus corporis custos. Posthæc Alexander, cæsis patrio more sepultis, Eumenem scribam ad duas urbes, quæ

partibus commissum, alibi etiam magis firmatum fuisse. Ubi hæc in Græcis? quæ verba docent magis firmatum? Inprimis mirari libet, cur non καταπαχθίσις hic quoque vertant in terram depacti, ubi locus exigit, quum supra fecerint id vitiosè. Vox συνήσαν movenda non est, & probatur ab omnibus scriptis. Herodotus lib. 1. cap. 85. συνήσαν πυρὸς μιν γὰρ. Erroris origo est, quod putaverint agi de aggere & vallo terrestri, quum de ligneis vallibus sint intelligenda. Verre: & quod erat vallorum jam cæsum, at nondum in terram depactum connecti inter se & flecti ordinatim hic & illic jussit. Quomodo autem potuit ignorari, quis esset καταπαχθίσις χάραξ, aut quid Græci dixerint κόπην χάρακα? Habuimus utique supra lib. 4 cap. 29 ὑπὸ τῇ ἐν παραγγέλλει στρατιῶν ἐκείνῃ κόπῃ χάρακα ἐκείνῃ κατ' αὐτὴν, καὶ ὅτι καταπαχθίσις ἦσαν, καὶ αὐτοὶ ἐχόντων, quem locum citat quoque Freinshemius in Curtianis 8, 11, 8. Est autem constructio, qualis solet adhiberi in verbis abundantiam exprimentibus, ut subintelligatur aliquod nomen, unde pendeat genitivus: alias facili negotio potes suppleri καὶ τῶν χάρακα τῶν καταπαχθίσις καὶ ὁ καταπαχθίσις. Sed non necesse, quum paulo post, ὁ χάραξ ἐκείνῃ καταπαχθίσις. Non potest hoc accipi de munitione tantæ. Unde etiam Livius maluit uti singulari 31, 5. Milites per agros dispersos vallum cadere & parare jubet. Non dissimili ratione in oppugnanda Tyro 11, 18

ait: χάραξ τε καὶ χαλκὸς ἐν τῇ πύλῃ καταπαχθίσις; mox autem cap. 19 excurrentes Tyrii, ait, τὸν τε χάρακα καὶ χαλκὸν διέσπασαν τὸν πύλῃν καταπαχθίσις. Non enim opinor diversum quid his duobus locis significari; sed primo palos vallosque luto impegnerant, post hos saxa & terram aggrefferant, sic ut isti hæc comprimerent continerentque, & ita Tyrii vallos eosdem ante aggerem positos evellere ac extrahere conabantur, ut subsidente ita aggere omnia dissiparentur. Quod si inspexeris notas Curtianas Freinshemii 9, 1, 8, cognosces, unde nuperus acceperit illa, ut plures fugientibus per noctem difficultates apparerent. Debetur enim id Freinshemio. Non est autem tale, ut non potuerit antea intelligi, quum satis commode etiam reddiderit Facius, quo fuga difficultatem per noctis tenebras fugientibus Indis augeret, fere ut Freinshemium ex Facio petivisse dicas.

31 Ὑπὸ τῆς χλίας καὶ ἀμαξίας.] Negligenter interpret mille circiter & quingenti, quod correxi. Etiam vocula καὶ non exstat in Optimo codice. Sed & inepte dixit paulo ante Vulcanius vulneratorum major quam cæso- rum numerus fuit. Id nulli non apparet; & ubi prælium commissum fuit, in quo non major esset vulneratorum numerus? Græca etiam longe aliud sonant, nempe, vulnerati non fuerunt pro numero occisorum: quum tam pauci fuerint occisi, non etiam pro paucitate istorum fuerunt vulnerati.

πρὸς ἑαυτὸν δύο πόλεις τὰς ξυμβαφεύσας τοῖς
Σαγγάλαις, δὲς αὐτῶν τῶν ἰππέων ἐς τρια-
κοσίους, Φρασονίας τοῖς ἔχουσι τὰς πόλεις τῶν
τε Σαγγάλων τὴν ἄλωσιν, καὶ ὅτι αὐτοῖς ἐδὲν
ἔταυ χαλεπὸν ὕψος Ἀλέξανδρον³², ὑπομένον-
τες καὶ θυρομένοις Φιλίῳ Ἀλέξανδρον. ἐδὲ γὰρ
ἄλλοις καὶ γενέσθαι τῶν αὐτονομῶν Ἰνδῶν, ὅσοι
ἐκόντες σφᾶς ἐνέδοσαν. Οἱ δὲ (ἡδὴ γὰρ ἐξήλθον γελ-
τὸ αὐτοῖς κατὰ κράτος ἐαλωκότα πρὸς
Ἀλέξανδρον τὰ Σαγγάλα) φοβεροὶ γενόμενοι,
ἐφύθον σπελιπόντες τὰς πόλεις. καὶ Ἀλέξαν-
δρος ἐπειδὴ ἐξήλθον αὐτῶν ἡ φυγή³³,
σπεδὴν εἰδὼς, ἀλλὰ οἱ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐ-
φθασαν σπεφυρόντες (ἂν μακρὰ γὰρ ἡ δίοξις
ἐγένετο) ὅσοι κατὰ τὴν σποχόρησιν ἀδενεία
ὑπελείποντο, οἱτοὶ ἐγκαταληφθέντες πρὸς τὴν
φρασίαν ἀπέθανον ἐς πεντακοσίους μάλιστα. Ὡς
δ' ἀπὲρ γὰρ δὴ οὐκ ἔστι πρὸς τὴν φθόνησιν,
ἐπανελθὼν ἐς τὰ Σαγγάλα, τὴν πόλιν μὲν κα-
τέσκαψε. τὴν χώραν δὲ, τὴν Ἰνδῶν τοῖς πάλαι
μὲν αὐτονομῶν, τότε δὲ ἐκασίως παραχωρή-
σαι προσέθηκε. καὶ Πάρον μὲν ξυμπεπληρωμένην
τῇ ἀμφοτέρω αὐτὸν ἐκπέμψεν ὅτι τὰς πόλεις,
αἱ παραχωρήσασιν, φρεσὶς εἰσαχόντα εἰς
αὐτάς. αὐτὸς δὲ ξυμπεπληρωμένην φρασίαν ὅτι τὴν
φασιν ποταμὸν παραχώρησεν, ὥς καὶ ἰσὺς ἐπέκεινα Ἰν-
δὸς κατατρέφετο. ἐδ' ἐφάνητο αὐτῷ πέραν
τῆς πολέμου, ἔστι ὑπελείπετο ἡ πολέμου.
25 Τὰ δὲ δὴ πέραν τῆς Ἰφάσιος³⁴, εὐδαίμονά
τε τὴν χώραν εἶναι ἐξηγγέλετο, καὶ ἀνθρώπων
ἀγαθὸς μὲν γῆς ἐργασίας, γενναῖος δὲ τὰ πό-
λεμα, καὶ εἰς τὰ ἴδια δὲ σφῶν ἐν κόσμῳ πα-
λίσθοντας. Πρὸς γὰρ τὴν ζήτησιν ἀρχαῖαν τοὺς
πολλούς, ἰσὺς δὲ ἐδὲν ἔξω τῆς περικύβης ἐξηγεί-
σθαι. πληθὺν τε ἐλεφαντῶν εἶναι τοῖς ταύτη
ἀνθρώποις πολὺν καὶ ὅσον τὴν ἄλλαν Ἰνδὸν, καὶ
μεγέθη μεγέθους τε καὶ ἀνδρείαν. Ταῦτα δ' ἐξα-
γγέλλομα Ἀλέξανδρον μὲν παρώξυνον ἐς ἐπι-
θυμίαν τὴν πρὸς τὸν ἑαυτὸν³⁵. οἱ δὲ Μακε-
δόνες ἐξέχοντες ἡδὴ ταῖς γνώμας, πόνης τε
ἐν πόσει καὶ κινδύῳ ἐν κινδύῳ ἐπαναεὶ-
μνον ὄροντες τὴν βασιλείαν. ἐύλογοι τε ἐγγίνοι-
το καὶ τὸ φρατοπεδίον, τὴν μὲν τὰ σφέτερον ὀδυ-
ρομένοι, ὅσοι ἐπικύβητοι. τὴν δὲ οὐκ ἀκολο-
θήσαν, ἐδ' ἡ αὐτὴ Ἀλέξανδρος, ἐπικύβητος ὀ-
μέων. Ταῦτα ὡς ἐπύθετο Ἀλέξανδρος, τῶν
καὶ παραλθεῖν ἐπὶ μείζον ἢ τὴν παραχρῆν τοῖς φρασίαις καὶ τὴν ἀθυμίαν, ξυγκάλεσας ἰσὺς ἡγε-
μόνας τὴν τάξιν, ἔλεξεν ὅτι, Οἱ ῥῶν ὑμᾶς, ὡς ἄνδρες Μακεδόνες τε καὶ ξύμμαχοι, ἐχ' ὁμοίαν
ἐπὶ

una cum Sangalis defecerant, mittit, tre-
centis equitibus ei adjunctis, qui oppidanis
denuntient, Sangala urbem abs se expu-
gnatam; nihil vero ipsis sinistri eventurum,
si Alexandri imperium non detrectantes
amice cum excipiant; ut nec aliis Indis li-
bere viventibus accidisset, qui voluntariam
deditionem fecissent. Sed hi jam antea de
Sangalorum expugnatione certiores facti,
metu perculsi desertis urbibus fugerant.
quorum fugā cognitā, Alexander acriter
eos insecutus est. at multi eorum fugā eva-
serunt (multo enim postea quam fugerant
tempore insequi coeptum est) quotquot ve-
ro ē fugā ob infirmitatem relictī sunt,
quingenti circiter, ab exercitu comprehen-
si cæsiq̃ue sunt. Depositā itaque spe asse-
quendi fugientes, Sangala reversus, ur-
bem solo æquavit: regionem autem ipsam
Indis, qui antea libere legibus suis vive-
bant, & sponte deditionem fecerant, attri-
buit. Ac Porum quidem cum copiis suis
ad urbes quæ deditionem fecerant mittit,
præsidia iis impositurum: ipse cum exerci-
tu ad Hyphasin amnem processit, Indos
qui trans flumen habitabant, subacturus.
Neque enim ullum belli finem cernebat,
quandiu aliquid hostile superesset. Porro²⁵
regionem illam trans Hyphasin opulentam
esse audierat, incolas, & bonos agricolas
& strenuos milites esse. privatim etiam
composite vivere. plerasque enim civitates
ab optimatibus regi, nihilque ab iis inique
decerni: maiorem apud hosce quam apud
ullos Indos elephantorum copiam esse &
mole corporis roboreque excellere. Quæ
quidem Alexandro nuntiata, vehementi
ejus animum ulterius procedendi studio ex-
stimulabant. Macedonum vero animi jam
fatiscere coeperant, quum regem labores ex
laboribus suscipientem, pericula ex pericu-
lis aduentem viderent. Conventus etiam in
castris agebant, aliis, qui modestiores
erant, fortunam suam deplorantibus; aliis
se non secuturos, etiam ducente rege, af-
firmantibus. Quæ postquam cognovit Ale-
xander, priusquam tumultus militaris si-
mul & animorum abjectio longius serperet
viresque acciperet, convocatis ordinum
ducibus, ita differuit. „Quum intelligam
„vos, ο Μακεδόνες & socii, non eadem
„quā

32 Χαλεπὸν ὕψος Ἀλέξανδρον] Reliqui MSS. delectant pra-
positionem. Optimus vero εἰς Ἀλέξ. deinde omnes εἰς ἡ-
γὸν ἑαυτοῦ.

33 Εἰς ἡγὸν αὐτῶν ἡ φυγή] MS. Opt. αὐτῶν, ut &
alius. Mox omnes ὅσοι κατὰ. Quod utrumque vul-

gato longe praestantius.

34 Πέραν τῆς Ἰφάσιος] Apponit Optimus ποταμῷ.

35 Τὴν πρὸς τὸν ἑαυτὸν] Vox ultima non apparet in
Opt. nec in altero uno.

ἐπὶ ἣ γνῶμη ἐπομένους μοι ἐς ἱεὺς κυδιῶνες,
 ζυγήσασθαι ἐς ταυτὸ, ὥς ἡ πείσας ἄγειν ἔ-
 παύσατο, ἡ πειριδεῖς ὁπίσω ἀποστρέφεται. Εἰ
 μὲν δὴ μεμπτοὶ εἰσιν ὑμῖν οἱ ἡμέτεροι μέλ-
 εῖο ποικίλτες πόνοι, καὶ αὐτοὺς ἐκὼν ἡγάμεθα
 ἐπὶ παλαιῶν λέγειν μοι ἐστίν. Εἰ δὲ Ἰωνία
 ἡ παλαιὰ ἡμῶν ἀφ' ἧςδε ἱεὺς πόνοις ἔχει, καὶ
 Ἑλλήσποτις, καὶ Φρυγίαι ἀμφοτέραι, καὶ Κατω-
 παδόχαι, καὶ Παφλαγones, καὶ Λυδοὶ, καὶ Κάρες,
 καὶ Λύκιοι, καὶ Παμφυλία τε καὶ Φοινίκη³⁶, καὶ
 Αἰγυπτιός, ζυγὸν τῇ Λιβύῃ τῇ Ἑλληνικῇ, καὶ
 Ἀραβίας ἐπὶ δὲ, καὶ Συρία ἡ τε καίλη καὶ ἡ
 μέση τῷ ποταμῷ, καὶ Βαβυλὼν δὲ ἔχει, καὶ
 τὸ Συσσίαν ἐθνός, καὶ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ
 ὅσων Πέρσαι καὶ Μῆδοι ἐπιήρχον, καὶ ὅσων δὲ
 ὠκὴ ἦρχον· πᾶσι ὑπὸ τοὺς Κασιίαις πύλαις, ἅ
 ἐπέκεινα τῷ Καυκάσῳ, ὅ ἡ ἀνὲς τῶν παλαιῶν³⁷ ἐπὶ
 τῷ Ταπίῳ, Βακτριανοὶ, Ὑρχανιοὶ, ἡ Γά-
 λααγα ἡ Ὑρχανία· Σκύθαις τε ἀναστειλαμέν-
 ῃς ἐπὶ τῷ ἔσσημον· ἐπὶ τέτοισι μὲν τοι καὶ ὁ
 Ἰνδὸς ποταμός ἀφ' οὗ ἡμετέρας ρεῖ, ὁ Ὑ-
 δάσποης³⁸, ὁ Ἀκεσίτης, ὁ Ὑδραώτης· πῶς
 οὐκ εἴτε καὶ τῷ Ὑφασιν καὶ ἰὰ ἐπέκεινα τῷ Ὑφά-
 σι γῆ παλαιὰ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ Μακεδόνων
 ἀρχῇ³⁹; Ἡ δὲ δοίκατε⁴⁰ μὴ δέξωνται ἡμᾶς ἐπὶ
 ἄλλοι βάρβαροι ἐπόντας· ὧν οἱ μὲν παρὰ ὠ-
 ρῶσιν ἐκόντες, οἱ δὲ φθίροντες ἀλίσκονται, οἱ
 δὲ ἀποφυγόντες τὴν χώραν ἡμῶν ἔσσημον πα-
 ραδιδόασιν, οἱ δὲ τοῖς συμμαχικοῖς τε καὶ τοῖς ἐκ-
 26 σίας παρὰ ὠρῶσιν παροσπίδωνται⁴¹. Πέραις δὲ

„etiam se fociis & iis qui voluntarie sese

„quâ soletis voluntate pericula mecum ad-
„ite, idcirco hæc mihi apud vos concione
„utendum esse putavi : uti aut persuadens
„ulterius ducam, aut persuasus pedem re-
„feram. Porro, si neque labores in hunc
„usque diem actos, neque me qui ad eos
„subeundos dux vobis fui, probatis, non
„est quod pluribus vobiscum agam : sin
„autem Ionia nobis, hisce laboribus,
„Hellepontus, Phrygia utraque, Cappa-
„docia, Paphlagonia, Lydia, Caria, Ly-
„cia, Pamphylia, Phoenice, & Ægyptus,
„cum eâ Libyæ parte quam Græci tenent,
„parta est, si Arabiæ etiam aliquam par-
„tem, & Syriam quæ Coele & eam quæ
„Mesopotamia dicitur, Babylonem præ-
„terea gentemque Sufiorum subegistis :
„adhæc Persas ac Medos, gentisque
„omnes quæ horum imperio parebant,
„quæque non parebant : si regiones etiam
„trans portas Caspias, ultraque Caucasum
„positas, & qui ultra Tanaim habitant,
„Bactrianos, Hyrcanios, mareque Hyrcania
„nobis subjecimus ; si Scythas in so-
„litudines repulimus, perfecimusque ut
„Indus amnis, Hydaspes, Acesines &
„Hydraotes per nostram ditionem fluant :
„quid cunctamini Hyphasin etiam, quæ-
„que ultra Hyphasin sunt gentes nostro
„Macedonum imperio adjicere ? An vere-
„mini, ut ulli deinceps barbari nos bellum
„inferentes propulsent ? quum alii suâ
„sponte ditionem faciant, alii fugientes
„capiantur, alii fugâ elapsi regiones nobis
„ab incolis desertas relinquunt : nonnulli
„dediderunt adjungant ? Ego vero nullum
„gene-

36 Καὶ Παμφυλία τὴ καὶ Φοινίκη] Mirum est unam istam Pamphyliam hic nominari stiparam satellitio geminarum copularum; — at nullam aliam præter hanc. Hoc quum non sit credibile ab Arriano venire, etiam turbatum fuit in MSS. quorum unus καὶ Παμφυλία ἐν Φοινίκη, alius καὶ Παμφυλία ἢ καὶ Φοιν. Hæc mihi videntur ludibria descriptorum, & particulas τὴ καὶ ut ab plurimis membranis servatas, ita vere Arriani esse, quem scripsisse opinor plenius, καὶ Παμφυλία Κιλικία τὴ καὶ Φοινίκη. Neque enim potest esse verisimile eam regionem omissam fuisse, ubi tor ei contigerunt.

37 Ὅτις ἐστὶν πρῶτον] Ne his vocibus animadversio
doeslet, allinitur animadversor nuperas. *Scripti vulgati-*
que ὅτις ἐστὶν, quod falsum est, quum ipse de scriptis
pronunciare non quiverit, quos non insepexit. Addit, *in-*
terpres legendum putat ὅτις: utrum recte, nec ne, pa-
rum curans. Certe autem isti adverbio locus hic nullus
potest dari, ut bene observatum interpreti. Sed quod
subscribit, remotius est ab veteri scriptura, & postea
in editione sua delevit notam distinctionis ante vocem
ὅτις. Miror nihil notasse ex scriptis libris. Nam mihi
in illis occurrit plerisque ὅτις ἐστὶν, sed & clarius in Opti-
mo ὅτις ἐστὶν quodcumque. Id sane excellentissimum & ve-
rissimum, & ideo recepi.

38 ΟΥΔΑΝΤΕ] Et hic adiungunt MSS. omnes repetendo priora illa *δια τῆς μεταφράσεως*, ut facit quoque editio Basileensis & V.C. apud Vulcanium, & opinor esse Arrianum.

39 Ἡμετέρας Μακεδόνων ἀρχῆς] MS. Opt. & alii duo
 ὑμῶν ἱεράς, quod sane tenerius & beneficentiam maiorem

significans. Neque omitto hîc apponere in verbis superioribus *εἰ ἡμίτερος μὴτε διὰ ποσότητος πέποι* vocabulum secundum nec in Optimo codice existare, & ab aliis plurimis abesse, prout Vulcanius etiam manu sua testatur id in V. C. deesse.

40 H δειδωκεν] Hoc Vulcanii est, nam Bafileenses διδωκεν. Valeant uterque. Scribendum enim ex omnibus omnino scriptis ἡ δειδωκεν, nisi quod unus modo διδωκεν. Forſan ſcribz non intellexerunt in hoc loco iſtud tempus : quo tamen unice gaudet Arrianus. Ut in libri primi capite eodem διδωκεν. Et cap. 4 δειδωκεν. De quo verbo præter ea quæ ſuppeditat Etymologi-con, notav; olim Oxonii ex ſcedis Baroccianis. Διδω-κεν, τὸ θερεν διδω. Ὁ μοῖλλον διδω, ὁ ἀρίστος διδω, καὶ ἰσχυρίσθαι τῷ δίδωσα, ὡς ἔφατ'. Ἰδωκεν δ' ὁ γήρην. Ὁ παρακκίρμους διδωκεν. Τφαιρίσθαι τῷ καὶ τῷ δίδωκα, καὶ πλο-νισμῷ τῷ δίδωκα. Ἀπολλωνίος. Διδωκα μὴ μοῖρα δὴ τι. Ὁ μῖστος παρακκίρμους διδωκεν (F. δίδωκα) ἄλλα δὴ τὸν κακο-φονίαν διδωκα γίνεσθαι. Non opinor ullam potuisse mihi obijci moram, quo minus reponerem id, quod ab Arrianus venit. Etiam in MSS. quos tractavi, notabam διδωκεν, ποτὶ ἡμᾶς: tum ἀν γὰρ οἱ μὲν.

41 Οἱ δὲ τοῖς ἑμπορεύουσιν προσέβηται] Aliena ab Arriani sensu est interpretatio Vulcanii, & Græca ipsa parum conveniunt: ut sine dubio præferenda sit omnium quos vidi codicum scriptura, ἡ δὲ τοῖς ἑμπ. &c. προσέβηται, verendumque, regionem nobis desertam iradant, quam vel sociis vel illis, qui sponte se nobis adjunxerunt, concedimus.

τὴν πόσιν γενναίῳ μὲν ἀνδρὶ ἐδὲν δοκῶ ἔγωγε, ὅτι
μὴ αὐτὸς τῆς πόσεως, ὅσοι αὐτῶν ἐς καλὰ ἔρ-
γα φέρουσιν. Εἰ δὲ ἡς καὶ αὐτὰς τὰς πολεμικὰς
ποδοὶ ἀκῶσαι, ὅτι τὰς ἔταυ πέρας, μαθέτω
ὅτι ἡ πολλὴ ἐπὶ ἡμῖν ἢ λοιπῇ ἐστὶν ἔστε ἐπὶ τῇ
ποταμῶν τε Γάγγω καὶ τῇ ἐφ' ἡνθάλασσας
λαύτῃ δὲ, λέγω ὑμῖν, ξυμφέως φανέται ἢ
Ἑρκανία θάλασσα. Ἐκπεριέχετο γὰρ πᾶ-
σαι⁴² ἢ μεγάλη θάλασσα. Καὶ ἐγὼ ὅτι διείξω
Μακεδδοσι τε καὶ τοῖς ξυμμαχοῖς τὴν Ἰνδικὴν
κόλπον ἐξ ὁρῶν ὄντα τὰς Περσικὰς, ἡ δὲ Ἑρ-
κανίαν ἢ Ἰνδικὰς. Ἀπὸ δὲ τῆς Περσικῆς ἐς Λι-
βύην περὶ πλοῦς ἡμετέρας τὸν ὁδὸν ἡμετέρας
Ἡρακλέους σιγῶν. Ἀπὸ δὲ σιγῶν, ἢ οὐκ ὅτις Λι-
βύη πᾶσα ἡμετέρας γίγνεται, καὶ ἡ ἀσία δὴ ἡ-
μῶν πᾶσα, καὶ ὅροι τῆς ταύτης ἀρχῆς, ἔσονται καὶ
τῆς ἡμετέρας οὐδὲς ἐπὶ οὐρανῷ. Νυνὶ δὲ δὴ ἀποτρε-
πομένων, πολλὰ μὲν μάχιστα ὑπολείπει γένη
ἐπ' ἐκεῖνα τὰ Ἑρσικῶν, ἔστε ἐπὶ τῇ ἐφ' ἡνθά-
λασσας. πολλὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῇ Ἑρ-
κανίαν ὡς ἐπὶ βορρῶν ἀνεμῶν. καὶ τὰ Σκυθικὰ
γένη ἢ πύρρον ἴστω. ὥστε δὲ μὴ ἀπελθόν-
των ὀπίσω, καὶ τὰ νυνὶ χατεχόμενα ἢ βέβαια
ὄντα, ἐπαρῆται πρὸς ἀποστασιν πρὸς τὴν μήπω
ἐχόμενων. καὶ τότε δὴ ἀνόνητοι ἡμῖν ἔσονται οἱ πολ-
λοὶ πόνοι, ἢ ἄλλων αὐτοῖς ἐξ ἀρχῆς δεήσει πό-
νων τε καὶ κινδύνων. Ἀλλὰ τὰς ἀμελείας, ἀν-
δρες Μακεδόνες καὶ ξυμμαχοὶ ποιοῦντων τοι-
καὶ κινδυνολόντων τὰ χαλὰ ἔργα. καὶ ζῆν τε
ξυμὸν ἀρετῆς ἡδὲ, καὶ ἀποδύσκειν, κλέει ἀθά-
νατοι ὑπολείποντες. Ἡ δὲ οὐκ ἴστε, ὅτι ὁ
πρὸς τὸν οὐρανὸν ἡμετέρας οὐκ ὁ Τίρυνθ⁴³, ἔδ-
οι Ἀργεῖ, ἀλλ' ἔδδοι Πελοποννήσῳ ἢ Θήβαις
μυθῶν, ἐς τοσόνδε κλέει ἦλθεν, ὡς θεὸς ἐξ
ἀνθρώπων γενέσθαι, ἢ δοκεῖν. ἢ μὴ δὴ ἐδδοι⁴⁴
Διονύσου, ἀκροτέρως ἢ τῆς θεῶν. ἢ καὶ Ἡρα-
κλέα, ὁλίγοι πόνοι. ἀλλὰ ἡμεῖς γε καὶ ἐπ' ἐκεῖ-
να τὴν Νύκτα ἀφίγμεθα, καὶ ἡ Ἀργεῖ πέτρα,
ἢ ἢ Ἡρακλεῖ ἀνάλωται, πρὸς ἡμῶν ἔχ-
ει. Ὑμεῖς δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῇ ἀπολοιπῇ τῇ ἀσίας
ἀρῶμετε τοῖς ἡδὲ κερτημένοις⁴⁵, καὶ τὰ ὀλί-
γα

„generoso viro laborum finem statuo;
„quam labores ipsos qui ad gloriam ac de-
„cus ducunt. Siquis tamen cupit cogno-
„scere, quisnam bellandi finis futurus sit,
„is intelligat parum terræ nobis usque ad
„Gangem fluvium & orientalem Oceanum
„restare. Ibi (inquam) Hyrcanium mare
„huic conjunctum cernetis. ambit enim
„universam terram magnum mare. Tum
„ego vobis, Macedones ac focii, com-
„monstrabo, Indicum quidem sinum cum
„Persico confluere, Hyrcanium vero cum
„Indico. A sinu vero Persico in Libyam
„trans Herculis columnas navigabimus. A
„columnis universa interior Libya nostra
„erit, tota etiam Asia: iidemque limites
„qui à Deo orbi terrarum positi sunt, im-
„perium nostrum terminabunt. At si nunc
„revertamur, multæ quidem ultra Hy-
„phasin ad orientalem usque oceanum bel-
„licosæ gentes relinquuntur, multæ etiam
„septentrionem versus, ad mare usque
„Hyrcanium. Scythicæ quoque gentes non
„procul ab his remotæ sunt. Quare timen-
„dum nobis est, ne retrocedentibus nobis,
„ea etiam quæ nunc tenemus, nondum
„fatis stabilita, ab iis qui nondum subacti
„sunt ad defectionem incitentur. Tum ve-
„ro omnes acti labores nobis perierint,
„aut certe novi labores, novaque pericula
„adeunda erunt. Quamobrem persistite,
„Macedones ac focii. Labores enim & præ-
„clara facinora sunt periclitantium; & vita
„ipsa cum virtute conjuncta jucunda est,
„& mors nequaquam acerba, immortalem
„nominis sui gloriam relinquentibus. An
„ignoratis progenitorem nostrum nunquam
„ad tantam gloriam perventurum fuisse ut
„ex homine deus fieret, aut haberetur, si
„apud Tirynthum, aut Argos, vel Pello-
„ponnesum, aut Thebas, deses mansisset;
„Sed neque Dionysi (cujus quidem subli-
„mius quam Herculis numen est) exigui
„labores memorantur. At nos etiam ultra
„Nysam progressi sumus, & Aornos petra
„Herculi ipsi inexpugnabilis in nostrâ po-
„testate est. Vos itaque, quicquid in Asia
„reliqui est, iis quæ tenemus, pauca ni-

„mi-

42 Εἰς περὶ πλοῦς ἢ περὶ πᾶσαν] Optimus præclare & integre ἢ γὰρ περὶ πᾶσαν. Nam quum dubitem an com-
mode possit subintelligi, rectius videtur posse addi.
Cæterum Alexander hoc loco exultabundus vix bene
meditatur, quid dicat de Hyrcanio vel Caspio mari, si-
ve dixerit, siue Arrianus ei attribuat, certe magnopere
labitur in veræ Geographis cultu, etsi post illum tot
alii similiter fuerint decepti.

43 Οὐκ ὁ Τίρυνθ] Nesciebam sane unum esse Arria-
num, qui urbem, quæ aliis omnibus appellatur Τίρυνθ
aut Tiryntha, vocavisset Tirynthum. Sed isti professio-
res tam accurati sunt in Geographia, quam in Græca
lingua; in quibus duabus maxime operantur, quum
minime omnium sint apti. In MSS. invenio Κορίνθον,
quod & notavit ex V. C. Vulcanius, vel Τίρυνθον, quod

habet quoque optimus. Plane error existit ex confusa
pronuntiatione η & ι, & scripsit haud dubie Arrianus
Τίρυνθον.

44 Οὐ μὴ δὴ ἐδδοι] Opt. ἢ μὴ ἢ δὴ ἐδδοι.

45 Ἀπὸ τῆς γένεως τῆς θεῶν] Explicat se Auctor in Indicis
cap. 5, quia Herculis non tanta in istis locis fama,
quanta Bacchi, cujus erant firma monumenta.

46 Τοῖς ἡδὲ κερτημένοις] Κερταμένοις habet editio Basil.
Ex qua & istis MSSis unde illa profusa est, manavit
hæc negligentia servandæ scripturæ Arriani. Legendum
enim ἐκτεταμένοις, quod clare profert Optimus. Sic in In-
dicis cap. 14, ὅσοι δὴ ἴστω αὐτῶν, ἢ δὴ κακότητι καὶ ἀξίᾳ
ἐκτεταται. Et alibi in eisdem, ubi jam notatum. Sic etiam
ἐκτεταμένη pro domina in epistolis Aristæneti: libro tamen
VII cap. 1 ἔστι μὴ τῆς ἀντιπροσώπου ἐπὶ τῆς ἡδὲ κερταμένης.

γα τοῖς πολλοῖς· ἐπεὶ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς τί ἀνέμε-
 γα καὶ χαλόνχετε πέπρακτο, εἰς Μακεδονίαν
 κερήμενοι, ἰκανοὶ ἐποιήμεθα· σπονδὰς τὴν οἰ-
 κίαν ἀφαισώμεν, Θρᾷκας τῆς ὁμορίας, ἢ
 Ἰλλυριοὺς, ἢ Τριβαλλοὺς, ἢ καὶ τῶν Ἑλλείνων
 ὅσοι οὐκ ἐπὶ ἡμετέροις ἐσὶν ἡμετέρα ἀναστάνον-
 τες. Εἰ μὲν δὴ ὑμᾶς ποιεῖντας καὶ κινδυνεύον-
 τας αὐτὸς ἀπόνως καὶ ἀκινδύνως ἐξηγήμεθα
 ἡμεῖς, οὐκ ἀπειχόμεθα ἀνὰ πρὸς ἡμᾶς ταῖς
 γνώμας· τῶν μὲν πόνων μόνοις ὑμῖν μέλον, τὰ
 δὲ ἀθλα αὐτῶν ἄλλοις ὡς ἐπιπλήνεις· νῦν δὲ
 κοινοὶ μὲν οἱ πόνοι⁴⁷, ἴσον δὲ μέτεσι τῶν κινδύ-
 νων· τὰ δὲ ἀθλα οἱ μέσῳ κεῖται ἑξήμισι.
 ἦτε γὰρ χάρις ὑμετέρας, καὶ ὑμεῖς αὐτῆς σατρα-
 πεύετε· καὶ τῶν χρημάτων τὸ μέρος ὅτιν τε ἐς
 ὑμᾶς πολὺ ἔρχεται. Καὶ ἐπειδὴ ἐπεξέλθωμεν
 τῇ Ἀσίᾳ⁴⁸, ἴσμεν οὐκ ἐμπλήσας μὰ Δίᾳ ὑ-
 μᾶς, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαλὼν ὅσα ἑκάστος ἐλπίσει
 ἀγαθὰ εἶσθαι, ἴσμεν μὲν ἀπείρατα οἶκα δὲ ἐθέλον-
 τας, εἰς τὴν οἰκίαν σποτέμεν, ἢ ἐπαρτέω
 αὐτόν· ἴσμεν δὲ αὐτῶν μὲν ὄντας, ζηλωτὴς τοῖς
 27 ἀρχομένοις ποίησω. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰπόν-
 τος Ἀλεξάνδρου, πολὺν μὲν ἡρόνισσιν ὡπλή-
 ῃ· τε ἀνιλεῖν πολέμων ὡς τὴν βασιλείαν ἐν-
 ῃ· τε δὲ ἐξυγχεῖν ἐθέλοντων. Ἐν δὲ
 τούτῳ, πολλάκις μὲν Ἀλεξάνδρῳ ἐκείλῳ
 λέγειν τὴν βολήν, εἰ δὴ ἡς τὰς ἀντιπαρα-
 τίς αὐτῶν λεχθεῖσι γνώσκει· ἐμμεν δὲ καὶ ὡς
 ὅτι πολὺ ἡ σιωπὴ· ὅψα δὲ ποτε θαρσή-
 σας Κοῖνῳ ὁ Πολεμοκράτης, ἔλεξε τοιάδε.
 Ἐπειδὴ αὐτὸς, ὦ βασιλεῦ, καὶ κατὰ τὴν
 49 ἑλπίαν Μακεδόνων ἐξηγεῖσθαι, ἀλλὰ
 πείσας μὲν ἄξιον φῆς, πείσας δὲ καὶ βιάσε-
 σθαι, καὶ ὑπερβαλὼν ἡμῶν πᾶν ποίησμαι ἐγὼ
 ἡς λόγους, οἱ καὶ πρὸς ἡμᾶς τῶν ἄλλων, καὶ
 τὰ ἀθλα τῶν πόνων οἱ πολλοὶ ἤδη κεκομισμένοι,
 καὶ ἡ καλὴ πείρα ὡς ἡς ἄλλους πρὸς θυμῷ
 σοὶ ἐς παῖτα ἐσμέν, ἀλλὰ ὑπερβαλὼν τῇ
 πολλῆς· ὅδε ὑπερβαλὼν ταύτης ἐγὼ τὰ κατὰ ἡδον-
 ῆν ἐκείνοις, ἀλλὰ ἐνομίζω εὐφροσύνην τε σοὶ
 ἐς τὰ παρὲντα, καὶ ἐς τὰ μέλλοντα μάλιστα
 ἀσφαλῆ εἶναι. Δίχα δὲ εἰμὶ κατὰ ἡλικίαν
 τε μὴ σποκρύπτεσθαι τὰ δοκῶντα βέλβησα, καὶ
 κατὰ τὴν σφαιρὴν ὅσα καὶ ἐς ἡμᾶς ἀξίωσιν⁴⁹,
 καὶ

mirum multis, adjicite. Siquidem nos
 etiam quidnam magnum ac memorabile
 in vitâ egissemus, si desides in Macedo-
 niâ satis habuissemus, laboris expertes,
 domos nostras tueri? Thracas finitimos,
 aut Illyrios, aut Triballos, vel eos qui
 ex Græcis nobis infesti erant propulsan-
 tes. Quod si vobis labores & pericula
 adeuntibus, ego dux vester nullam ipse
 laborum & periculorum partem subirem,
 non immerito animis caderetis, quippe
 qui labores, vestros esse intelligeretis,
 præmiis vero laborum alios frui. At la-
 bores communes mihi vobiscum sunt,
 pericula ex æquo vobiscum adeo: præ-
 mia in medio proposita sunt omnibus.
 Nam & regio ipsa vestra est, & vos ei
 præestis, & pecuniarum maxima pars ad
 vos pervenit. Quum vero tota Asia sub-
 acta fuerit, tum medius fidius spem ex-
 pectationemque cujusque vestrum non
 explebo tantum, verumetiam superabo.
 quique in domos suas reverti voluerint
 dimittam, aut reducam ipse: qui vero
 permanserint, faxo ut iis qui discesserint
 invidiosi sint. Hæc aliaque in hanc sen-
 tentiam quum dixisset Alexander, altum
 quoddam silentium subsecutum est: quum
 neque aperte regis voluntati refragari aude-
 rent, neque assentiri vellent. Quumque
 identidem juberet Alexander, ut si quis rem
 secus atque ipse dixisset intelligeret, sen-
 tentiam suam declararet: magnum tamen
 nihilominus omnes silentium tenuit. Tan-
 dem Cœnus Polemocratis F. sumtâ audaciâ
 hunc in modum orsus est. „Quoniam, ô
 rex, negas te imperiose Macedonibus
 præfuturum, sed, si persuaseris, ductu-
 rum te ulterius dicis; sin ipsi tibi persua-
 serint, nequaquam coacturum: non pro
 nobis copiarum ducibus, qui præ cæteris
 honore abs te affecti sumus, & præmia
 laborum plerique jam accepimus, qui-
 que, quod nos aliis imperare voluisti,
 parati ad omnia tibi sumus, sed pro uni-
 verso exercitu dicam. Sed ne ea quidem
 quæ militibus cordi sint dicturus sum,
 sed quæ tibi cum in præsentia salutaria,
 tum in posterum tutissima fore censeo.
 Porro & ætas mea id postulat, ut quæ
 maxime expedire videantur non celem, &
 dignitas, quâ tuo beneficio apud alios etiam
 „alco,

47 Κοινοὶ μὲν οἱ πόνοι] Opt. cum alio κοινοὶ μὲν ἡμῖν οἱ.
 Nec omitto indicare voces ἢ Τριβαλλοὺς ab eodem Opti-
 mo libro abesse.

48 Ἐπεξέλθωμεν τὴν Ἀσίαν] MS. Opt. ἐπεξέλθωμεν.

49 Οὐ κατὰ πρόσταξιν] Sane non displicet hoc ver-
 bum Arriano, ut apparet ex lib. 11, cap. 9 ἐκδομένη κατὰ
 πρόσταξιν Ἀλεξάνδρου γυναικὸς. III, 16. κατὰ πρόσταξιν
 τὴν Ἀλεξάνδρου ἐκδομένη. Hic tamen habent MSSi omnes
 quos vidi, πρόσταγμα. idque ex V. C. notavit etiam
 Vulcanius. Et sic in Indicis cap. 23 σίτος ἢ περιμετρίως

κατὰ πρόσταγμα Ἀλεξάνδρου.

50 Εἰς τὴν ἄλλαν ἀξίωσιν] Vulcanius postea confide-
 rans versionem Latinam, quam dederat, qua me etiam
 præ aliis ornare voluisti, eam ita correxit, prout nunc
 reperui. Sane ἐς τὴν ἄλλαν non notat præ aliis. Cæte-
 rum duo dicit Cœnus in Græcis, quæ non satis clare
 in Latinis ponebantur, nempe & pro auctoritate, quam
 ex te ac tua gratia etiam apud alios obtineo. Sed MS.
 Optimus abique copulâ καὶ scribit ἐς τὴν ἄλλαν ἢ τὴν
 ἄλλαν, quod utique simplicius.

καὶ ἡ χάρις ἔστι τοῖς πόνοις τε καὶ κινδύνοις ἐς τὸ δεῖν ἀποφάσιν τόλμαν. Ὅσῳ γὰρ τοὶ πλείους καὶ μέγιστα σοὶ τε ἡγεμονίῳ χαλκῶ περὶ ἀρχαίᾳ, καὶ τοῖς ἅμα σοὶ οἰκοῦσιν ὁρμηθεῖσι, τοσόνδε μάλ' ὄν' ἢ ξυμφορὸν μοι δοκεῖ πέρας π' ὅππῃ θείναι τοῖς πόνοις τε καὶ κινδύνοις. Αὐτὸς γὰρ τοὶ ὁράς, ὅσοι μὲν Μακεδόνων τε καὶ Ἑλλήνων ἅμα σοὶ ὁρμηθέντων, ὅσοι δὲ ὑπολειμμένοι ὦν, Θεπάλῃς μὲν ἀπὸ Βάκτρων διθύς, καὶ περὶ θύμης ἐπὶ ἐς ἱὲς πόντος αἰαδόμενοι, οἷα καὶ καλῶς ποῖον ἀπέπεμψας. Ἐδὲ ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς περὶ σὺ οἰκισθεῖσαις καλῶς κείμενοι, ἐδ' ἔτι πάντ' ἐκόντες μένουσιν· οἱ δὲ συμπαύοντες τε ἐπὶ καὶ συγκαθιμένοι, αὐτοὶ τε καὶ ἡ Μακεδονικὴ στρατιὰ, ἱὲς μὲν ἐν ταῖς μάχαις σποδωλέασιν, οἱ δὲ ἐκ τῆς πρᾶσι μὲν ἀπὸ μάχης γεγενημένοι, ἄλλοι ἄλλῃ δ' Ἀσίας ὑπολειμμένοι εἰσὶν οἱ πλείους δὲ ἰὸς σποδωλέασιν, ὀλίγοι δὲ ἐκ πολλῶν ὑπολείπονται, καὶ ἔτι τοῖς σώμασιν ἐπὶ ὡσάτωσιν ἐρρωμένοι, ταῖς τε γνώμας πολὺ ἐπὶ μάλ' ὄν' ὡς ἐκκεκμηκότες· καὶ τῶν τοῖς ξυμπασι πόθ' ὄν' μὲν γυνέων ἐπὶ, ὅσοις ἐπὶ σὺ ὄν' ὄν' δὲ γυναικῶν καὶ παίδων, πόθ' ὄν' δὲ δὴ τῆς αὐτῆς τῆς οἰκίας, ἢ καὶ τῶν ἐκ σὺ πολεσθέντων σφίσι κόσμῳ, μεγάλοι τε ἀντὶ μικρῶν, καὶ πλείους ἐκ πενήτων ἀνατρέφοντες, ξυγγνωστοὶ εἰσιν ὅππῃ ποδοῦντες. Σὺ δὲ νῦν μὴ ἔχειν ἀκούσας· ἐδὲ γὰρ ὁρμηθεῖς ἐπὶ λήσῃς ἐστὶς κινδύνους, οἷς τὸ ἐκείσιν ἐν τοῖς ἀγῶσι ἀπέσταται. Ἐπειθὲν δ' αὐτὸς τε, εἰ δοκεῖ, ἐς τὴν οἰκίαν, καὶ τὴν μητέρα τὴν σαυτὴν ἰδὼν, καὶ ἰὰ τῆς Ἑλλήνων κατασκευάσας, καὶ ἰὰς νίκας ταύτας ἰὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἐς τὴν πατρῶν οἶκον κομίσας· ὅτ' ὅν' ἐξ ἀρχῆς ἄλλοι πολλοὶ σέλλεσθαι, εἰ μὲν βέλῃ, ἐπὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ περὶ τὴν ἑω ὡκισμένα ἰδὼν γένη· εἰ δὲ βέλῃ, ἐς τὴν Εὐξείνου πόντον· εἰ δὲ ὅππῃ Καρχηδόνια, καὶ τὰ ἐπὶ κείνῃ Καρχηδονίων τῆς Λιβύης. Ταῦτα δὲ σὺν ἡδὴ ἐξηγεῖσθαι ἐπὶ σοὶ ἄλλοι Μακεδόνες, νέοι τε ἀντὶ γερόντων, καὶ ἀκμήτες ἀντὶ κεκμηκότων, καὶ οἷς τὰ ἔτι πολέμῳ ἀφ' ὃ τοῦ ἀπείραστος ἔστε τὸ περὶ αὐτὰ καὶ φοβερά, καὶ κατὰ τὴν ἑμὲλλοντος ἐλπίδα ἐν σπυδῇ ἔσται· ὅς καὶ ταῦτα ἐπὶ περὶ μὲν ὁρμηθεῖς σοὶ εἰκός, ὁρῶντας

„valeo, tot denique à me labores, tot pericula audacter citra ullam tergiversationem adita. Quo enim plura præclarioraque facinora, cum abs te duce, tum ab iis, qui te è domibus suis secuti sunt, gesta fuerunt, eo consultius esse iudico finem aliquem laboribus ac periculis imponere. Vides enim ipse ex tantâ Macedonum & Græcorum qui te secuti sumus multitudine, quam pauci reliqui simus. ex quibus, Thesialos quidem statim à Bactris, quod alacritatem ad perferendos labores in eis imminutam sentires, domum, & recte quidem remisisti. Reliquorum vero Græcorum, alios in urbibus abs te conditis collocasti (qui nec ipsi quidem libenter ibi manent) alii tecum labores ac pericula adcentes cum Macedonico exercitu, partim in præliis cæsi sunt, partim vulneribus inutiles ad pugnam effecti, in diversis Asiæ partibus relictî: maxima vero pars morbo periit. pauci denique ex tantâ multitudine super sunt, iique nec corporibus sunt perinde firmis, animis verò multo magis fracti. atque iis quidem omnibus qui adhuc supersunt insitum est naturâ desiderium parentum, uxorum, liberorum, patriæ & soli natalis. quorum desiderio si tangerentur, ornati præsertim abs te atque aucti, divitesque ex pauperibus effecti revertentes, certe veniam merentur. Tu vero ne invitos ducito. neque enim eosdem illos in periculis es experturus, quum voluntas adeundi certamina in iis non sit futura. Quin potius tu quoque, si placet, domum reversus matrem invisas, Græcorum simul res compositurus, & tot tamque ingentes victorias in paternam domum reportaturus. Tum licebit tibi de novo novam expeditionem suscipere, sive adversus istas Indorum gentes quæ orientem versus sitæ sunt, sive malis in pontum Euxinum, sive in Carthaginem & Libyam quæ ultra Carthaginem est. Tunc enim tui muneris erit exercitum quo libuerit ducere. Sequentur autem te alii Macedones, juniores pro senioribus, integri pro defessis, & quibus bellum, utpote inexpertis, non statim tanto terrore, & futurorum commodorum spe in votis erit: quos etiam tanto alacrius te secuturos esse verisimile est, quum eos

„qui cedonibus addit & in progressu orationis de his duobus populis junctim egerat.

51 Τὸσόνδε μάλ' ὄν' MSS. iterum omnes τὸσόνδε, ut VII, 12 τὸσόνδε φιλοτιμώμενοι.

52 Τῆς γῆς αὐτοῦ τῆς οἰκίας] Vix dixerim, unde hæc mutatio venerit: nam tum MSSi habent αὐτῆς, tum editio Basileensis, quæ etiam ante cum MSS. habet οἱ πλείους δὲ ἰὸς σποδωλέασιν. Denique Optimus; ut τοῖς σποδωλέασιν αὐτοῦς eiecit vocula ἔτι.

53 Ἄλλοι Μακεδόνες] Addit Opt. καὶ ἄλλοι Ἑλλήνες, nec indecore, quum hi sint illi ἐρρωμένοι, quos passim Ma-

54 Διὰ τὸ ἀπείραστος.] Quæso, cur hoc loco ita ediderunt? at lib. vi cap. 28 τῆς αὐτῆς ἀπείραστος. An quid causæ est, quominus absurdissimi isti homines videri debeant? Non modo editio Basileensis & codex Augustanus habent ἀπείραστος, sed præter hos ille Optimus servat ἀπείραστος, quod grate accipio subintelligens verbum αἰῶνα.

τὴς ὡς ἑτέρον ζυμπονήσαντας τε καὶ ζυγκω-
δυνύσαντας, ἐς τὰ σφέτερα ἦθη ἐπακλήλυ-
θότας, πλεῖστας τε ἀντὶ πεινήτων, καὶ ἀντὶ ἀ-
φανῶν τῶν πάλαι βύχλεις. Καλὸν δὲ, ὡς βασι-
λεῦ, εἴπερ πᾶσι ἄλλοις, καὶ ἢ ἐν τῷ βύχλει
σφροσύνη. Σοὶ μὲν γὰρ αὐτὰ ἡγεμόνῳ καὶ
φρασίαν τοιαύτην ἄρῃ, ἐκ μὲν πολεμίων δέος
ἔδεν· πᾶσι δὲ ἐκ τῆς δαιμονίας, ἀδόκητά τε καὶ
28 ταύτη καὶ ἀφύλακτα τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ. Τοιαύ-
τα εἰπόντις τῷ Κοίνῃ, θόρυβον γενέσθαι ἐκ τῆς
παρόντων ἐπὶ τοῖς λόχοις· πολλοὺς δὲ καὶ δάκρυα
προσθύνειν, ἐπὶ μᾶλλον δηλώσαντες, τε ἀκρό-
σιον τῇ γνώμῃ ἐς τὴν ὡς ὅσον κινδύνους, καὶ τὸ
καθ' ἡδονὴν σφίσιν εἶναι τὴν ἀποχώρησιν⁵⁵. Ἀ-
λέξανδρος δὲ, τότε μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν Κοίνῃ
τῇ παρήσει, καὶ ἰδὲ ὅκνη τῆς ἄλλων ἡγεμόνων,
διέλυσε τὸ ἔσθλοτον· ἐς δὲ τὴν ὑπερβαίνειν ζυγκω-
λέσας αὐτὸς ξυμῶν ἰδὲ αὐτὸς, αὐτὸς μὲν εἶναι
ἔφη τῷ ὡς ὅσον, βιάσεσθαι δὲ ἔδεναι ἄκοντα Μα-
κεδόνων ξυμῶν ἐπεσθαι⁵⁶. ἔξεν γὰρ ἰδὲ ἀκολούθησεν ἑαυ-
τῷ βασιλεῖ σφῶν ἐκόντας· τοῖς δὲ καὶ ἀπέναι
οἶκα δὲ ἐθέλουν, ὑπάρχειν ἀπέναι, καὶ ἐξαγ-
γέλλειν τοῖς οἰκείοις, ὅτι τὴν βασιλείαν σφῶν ἐν
μέσοις τοῖς πολεμίοις ἐπατήκασιν ἀπολιπόντες·
ταῦτ' εἰπόντα ἀπελθεῖν ἐς τὴν σκηνὴν, μηδὲ
ἵνα τῆς ἐταίρων ὡς ὅσον αὐτῆς τὴν ἐκείνης τῇ
ἡμέρας, καὶ ἐς τὴν περὶ τὴν ἐπὶ ἀπ' ἐκείνης τῇ
μένοντα εἰ δὴ ἡς προση⁵⁷ ταῖς γνώμῃς τῆς
Μακεδόνων τε καὶ ζυμῶν (οἷα δὴ ἐν ὅχλῳ
φρασιωτῶν τὰ πολλὰ φιλεῖ γίνεσθαι) ἐμπε-
σῶσα, ὡς περὶ τῆς παρὰ αὐτῆς. Ὡς δὲ
σιγὴ πολλὴ καὶ ἀνὰ τὸ φασγάνον, καὶ ἀρ-
μόδιοι μὲν τῇ ὡς αὐτῇ δὴ ἡλοι ἦσαν, καὶ μὲν
μεταβαλλόμενοι γὰρ ὑπ' αὐτῆς· ἐνταῦθα δὲ
λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, ὅτι ἐπὶ τῇ ἀφ' ἑ-
αυτοῦ ἐδὲν μείον ἐθύετο, θυομένη δὲ οὐκ ἐγ-
γνετο αὐτῷ τὰ ἰερά· ἵοτε δὲ γὰρ ὡς ὅσον ἐ-
ταίρων τε καὶ ζυμῶν, καὶ μάλιστα ἰδὲ ἐπιτη-
δεύς αὐτῶν⁵⁸ ξυμῶν, ὡς πάντα ἐς τὴν
ὅπισθεν ἀποχώρησιν αὐτῶν ἔφερεν, ἐκφάνει ἐς τὴν
29 φρασίαν, ὅτι ἐγνώσθη ὅπισθεν ἀποτρέφειν. Οἱ δὲ
ἐβόων τε, οἷα ἀν' ὅχλῳ ζυμῶν χαίρων βοή-
σαι, καὶ δάκρυοι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἠφίσταν⁵⁹. οἱ
δὲ, καὶ ἡ σκηνὴ ἡ βασιλικὴ πελάζοντες, ἡ-
χοτο

„qui tibi laborum priorum atque periculo-
rum socii extiterunt, in suas domos reverbos
videbunt, ex pauperibus opulentos, & ex
„obscuris claros. Præclarum etiam est, ὁ
„rex, si quicquam aliud, animo in secun-
„dis rebus moderari possit. Tibi quidem
„imperator, atque huiusmodi exercitum
„ducenti, nihil ab hoste metuendum est:
„fortunæ vero inopinati sunt eventus, at-
„que ideo hominibus inevitabiles. Hæc 28
Cœni oratio fremitu quodam audientium
excepta est. multorum etiam lacrymæ sub-
secutæ sunt, quod ipsum majori documen-
to erat, invitos sese ulteriora pericula adi-
turos: reditum vero in patriam perijucun-
dum ipsis fore. Alexander, Cœni libertate
loquendi & reliquorum ducum ignaviâ of-
fensus, concionem dimisit. quâ postridie
rursus iracunde convocata, se quidem ul-
terius perrecturum dixit; non enim vero
Macedonum ad sequendum coacturum.
Neque enim defuturos qui regem suum suâ
sponte sequerentur: iis autem qui abire sta-
tuissent, per se liberum esse, utque amicis
nuntiarent sese, rege suo in mediis hosti-
bus destituto, domum reverti. Hæc quum
dixisset, in tabernaculum se recepit, neque
quemquam amicorum ad tertium ab eo
diem in colloquium admisit: expectans si-
qua forte animorum mutatio (ut plerunque
in turbâ militari evenire solet) Macedoni-
bus ac sociis incidisset, quæ faciliores per-
suasus eos redderet. Cæterum quum exerci-
tus in eodem silentio persisteret, satique
intelligeretur milites indignatione Alexan-
dri vehementer commotos esse, animis ta-
men non mutari: tum (ut auctor est Ptole-
mæus Lagi F.) nihilominus pro transitu
sacrum fecit; quumque exta infaustos
eventus portendissent, convocatis amicis
qui & ætate grandiores maximeque familia-
res ei erant, quoniam omnia illum ab ul-
teriore profectioe revocarent, exercitui
declarasse, statutum sibi esse domum rever-
ti. Hanc vocem clamore, qualis à multi- 29
tudine lætitiâ significante edi solet, ex-
ceptam fuisse: multis lacrymas erupisse,
alios ad regium tabernaculum accessisse,
mul-

55 Εἴπερ τι καὶ ἄλλο] Abest copula ab Opt. sic & pau-
lo post καὶ ταύτη ἀφύλακτα, non καὶ ταύτη καὶ ἀφύλ.

56 Α' ποχώρησιν] Recte Opt. ἀποχώρησιν. Et sic mox
in hoc ipso capite rursus scripti omnes τὴν ὅπισθεν ἀπο-
χώρησιν. Interim paulo ante is ipse sic auctior: πολλοὺς
δὲ καὶ δάκρυα.

57 Εἰ δὲ τις προση] MS. Opt. προση, in quo &
mox legitur, ὡς δὲ σιγὴ καὶ πολλὰ ἀνά.

58 Τὴν ἐπιτηδεύσιν αὐτῶν] Maximeque familiares ei. Lon-
ge plus includunt Græca. Est enim qui ipsius partes
contra militum contumaciam fovebant; qui ipsius cu-
piditati per omnia subserviebant & suffragabantur. Ad-

de ad 1, 10.

59 Καὶ δάκρυοι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἠφίσταν] Itane vultis
unam denique lacrimam potuisse mitti? Immo sane
verbum ultimum in nullo MSSorum exstat & ποιητικώ-
ρον videtur. Certe & præcedente pagina πολλοὺς δὲ καὶ δά-
κρυα προχύνειν. & lib. vi cap. 11 πολλοὺς δὲ καὶ δάκρυα
προχύνειν, & vii, 11 καὶ αὐτῶν προχύνειν δάκρυα, ait, non
δάκρυοι. Legamus igitur cum Opt. & aliis tum Florent.
tum eo, quem Vulcanius habuit, καὶ δάκρυα, omisso quod
est nothum. Singularis ille placuit potius de arbore, ut
vi, 12 δάκρυον τῆς σμύρνης, ut Eustathius apud Diony-
sium δάκρυον ἐλάτης.

χοῦτο Ἀλεξάνδρῳ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ὅτι πρὸς
σφῶν μόνων νικηθῆναι ἠνέχετο. Ἐνθα δὲ διελὼν
κατὰ τὰς εἰς τὴν στρατὸν δώδεκα βωμὸς χα-
τασκολλάειν πρὸς τὰς ἑξῆς μὲν, κατὰ
τὰς μεγίστας πύργους· ὅθεν δὲ, μείζονας ἐπὶ
ἡ χεὶρ πύργους⁶⁰. χαλεπήματα τοῖς θεοῖς τοῖς ἐς
ποσὶν δὲ ἀγαγόντων αὐτὸν νικῶντα, καὶ μημίαι
τῷ αὐτῷ πόνοι⁶¹. Ὡς δὲ χατασκολλασμένοι αὐ-
τῷ οἱ βωμοὶ ἦσαν, θυγὰ δὲ ἐπ' αὐτῶν, ὡς νό-
μιμος· καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνασίων τε καὶ ἵππων.
Καὶ τὸ μὲν χωρὰν τὴν μέγαν ἔχοντα φάσι ποτα-
μὸν Πάρω ἀρχειν πρὸς τὴν θάλασσαν, αὐτὸς δ' ἐπὶ
τῇ ὑδατῇ ἀνέστρεφε. Διαβὰς δὲ τὴν ὑδα-
τῇ, ἐπὶ τῇ Ἀκσίῳ ἐπανή⁶² ὅπισθεν. Καὶ
ἐνταῦθα χατασκολλάει τὴν πόλιν ἐξ ἀποδομη-
μένων, ἡ δὲ ἡμεῖς Ἡφαίστιον αὐτῷ ἐκλειχίσαι
ἐταρῶν· καὶ ἐς ταύτην ξυνοικίας τὴν πρὸς
χώραν ὅσοι ἐθέλοντες χατακολλάζοντο, καὶ τῇ μ-
σοφόρων ὅ, καὶ πρὸς πόμαχον, αὐτὸς τὰ ἐπὶ
τῷ κατὰ πλὴν παρεσκολλάετο τῷ ἐς τὴν με-
γάλην θάλασσαν. Ἐν τῇ τῷ ἀφίκοντο πρὸς
αὐτὸν Ἀρσάκης τε ὁ τῷ ὁμοῦ Ἀρσίῳ ἡγε-
της, καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀρσίῳ, καὶ οἱ ἄλλοι
οἰκεῖοι, δώδεκα τε κομίζοντες ἀ μέγαν⁶³ παρ'
Ἰνδοῦς, καὶ ἡμεῖς παρ' Ἀρσίῳ ἐλέφαντας, ἐς
τριάκοντα τὴν ἀριθμὸν. Ἀρσίῳ γὰρ ἰσὺ ἀ-
δυνάτοι γενέσθαι ἐλθεῖν. Ξυνέβαινον δὲ τέτοις
καὶ οἱ παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἐκπεμφθέντες πρὸς
πρὸς Ἀρσίῳ. Καὶ ταῦτα ὁ χαλεπῶς πι-
στεύσας ὅπως ἔχειν, Ἀρσίῳ τε τῷ αὐτῷ ἡ-
γετῆς σατραπείαν ἔδωκε, καὶ Ἀρσίῳ τῇ Ἀ-
ρσίῳ ὁπικρατεία πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ Φόρβος ἡ-
γετῆς ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν, θυγὰ αὖ καὶ ἐπὶ τῷ Ἀ-
κσίῳ πόλιν⁶⁴. καὶ ἡμεῖς τῇ πόλει, καὶ τῇ Νικαίᾳ καὶ τῇ
Βυκεφάλῳ, ὅσα πρὸς τῶν ὁμ-
βρων πεπονηκότα ἡμεῖς, ξυνὴ τῇ στρατῷ ἐπεσκολλάσε, καὶ τὰ ἄλλα τὰ χεὶρ τῷ ἡγε-
τῇ ἐκλόμει.

60 Μείζονας ἔτι ἢ κατὰ πύργον.] Vocula iterum secunda
abest ab Optimo.

61 Μημίαι τῷ αὐτῷ πόνοι.] Sic VII, 10 εἴφασι τε χρο-
σοὶ τοῖς πλείστοις ὕμνοις ἰσὶ μημίαι τῷ αὐτῷ πόνοι. Attamen
in Indicis cap. 5 maluit Διοῦσεν μὲν γὰρ καὶ Νύσσαν πόλιν μὴ-
μας ἢ φαῦλον τῇ στρατηγείᾳ.

62 Ἐπὶ τῇ Ἀκσίῳ ἐπανή.] MSSi omnes id volunt,
ut credam Arrianum scripsisse αὐτῇ ἐπανή.

63 Ἀρσίῳ.] Non male quidem. Optimus tamen
τὰ μίγισα, & certe simplicitati Arriani convenientius.

multa Alexandro fausta precantes, quod ab
iis solis vinci se passus esset. Eo loci divisio
per ordines exercitu, XII aras extrui ju-
bet, altitudine quidem maximis turribus
bellicis pares; latitudine, quam quæ tur-
rium est, majore. quibus diis gratias agebat
quod ipsum eo usque victorem perduxisset,
& laborum suorum monumenta con-
secrabat. Extructis itaque aris, sacrificium
patrio more in aris illis peragit. ludos etiam
gymnicos & equestres facit: totique regio-
ni ad Hyphasin amnem usque Porum præ-
ficit. ipse ad Hydraoten fluvium redit. quo
trajecto ad Acefinem retrocedit. atque ibi
urbem exædificatam reperit, ad quam con-
dendam Hephæstion ab eo relictus fuerat:
in quam inductis colonis ex finitimis qui-
cunque in eam commigrare vellent, &
mercenariis ad militiam ineptis, ipse quæ
ad navigationem Oceanum versus necessaria
erant parare cœpit. In hoc rerum statu Ar-
saces, provinciæ Abisari finitimæ præses,
& frater Abisaris, alique amici ad eum ve-
nerunt, dona adferentes quæ apud Indos
censentur maxima: elephantos etiam ab A-
bisare missos triginta: Abisarem ipsum
morbo impeditum venire non potuisse di-
centes. quod quum & legati qui ab Ale-
xandro ad Abisarem missi fuerant confirma-
rent, facile persuasus rem ita se habere, A-
bisarem provinciæ ipsius satrapam consti-
tuit, atque Arsacem Abisaris imperio ad-
junxit: & tributis quæ penderent impera-
tis, ad Acefinem fluvium rursus sacrificium
fecit. quo transmissio, ad Hydaspem venit,
ubi quicquid in Nicæâ & Bucephalis im-
bres corruerant, militum operâ instaura-
vit, aliaque ad regionis illius custodiam
pertinentia curavit.

Etiam supra revocavi ex MSS. & Basileensi editione τὰ
ἐπὶ τῇ κατὰ πλὴν παρεσκολλάετο τῷ ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν,
quum mediz editiones posterius τῷ inique omitte-
rent.

64 Ἐπὶ τῇ Ἀκσίῳ πόλιν.] Aut debuit scripsisse ἐπὶ
τῇ Ἀκσίῳ πόλιν, ut VI, 3 ἔσται ἐπὶ τῇ πόλιν, ubi
tamen MS. Opt. habet ἐς τὴν πόλιν, quomodo lib. I
circa finem capitis II dicitur, aut ex MS. Opt. repo-
nendum ἐς τῇ. Deinde pro καὶ τῷ αὐτῷ διαβὰς vetusti omnes
καὶ τῇ Ἀκσίῳ αὐτῷ διαβὰς.

A P P I A N O Υ
Α Ν Α Β Α Σ Ε Ω Σ
Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ
BIBΛION EKTON.
A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I
L I B E R S E X T V S.

ΚΕΦ. Α.

CAP. I

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ δὲ, ἐπειδὴ
παρεσκήλασθαι αὐτὰς ὅπῃ τῇ
Υἰάσπῃ ταῖς ὁρμαῖς πολλὰ καὶ
τριακόντοροι καὶ ἡμιόλια, πολλὰ
δὲ καὶ ἱπποαγῶνα πλοῖα, καὶ ἄλλα
ὅσα ἐς ποταμομὴν φραγὰς ποταμῶν εὐπορα,
ἔγνω χαλεπὴν καὶ τῇ Υἰάσπῃ ὡς ὅπῃ τῇ
μεγάλῃ θάλασσῃ. Πρότερον μὲν γὰρ αὐτὰς
Ἰνδῶν ποταμῶν κροκοδείλους ἰδὼν, μόνον τῶν ἄλ-
λων ποταμῶν πλεῖν Νείλου, πρὸς δὲ ταῖς
ὁρμαῖς ἢ Ἀκεσίνῃ κυάμῃ πεφυκότας, ὁποῖος
ἢ γῆ ἐκφέρει ἢ Αἰγυπία. καὶ ἀκῆσας ὅπῃ ὁ Ἀ-
κεσίνης ἐμβάλλῃ εἰς τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, ἔδοξεν
ἐξυμνεῖν τὴν Νεῖλον ταῖς δεξιῇς, ὡς τὸν Νεῖλον
ἐνθεὶδε ποθεῖν ἐξ Ἰνδῶν ἀνίσχοντα, καὶ δι' ἐρήμῃς
πολλῆς γῆς ρέοντα, καὶ ταύτῃ σπυλύνοντα τὸν
Ἰνδὸν τὸ ὄνομα. ἔπειτα ὁποῖον ἀρχὴν ἔχει τὸ
οἰκεμὸν ἡ χώρας ρεῖν, Νεῖλον ἥδη πρὸς Αἰθιο-
πων

LEXANDER, quum jam ad
Hydaspi ripas multas triginta
remorum naves & biremes pa-
ratas haberet, multas etiam
transmittendis equis aptas, cæ-
teraque omnia ad devehendum
fluvio exercitum habilia, per Hydaspem ad
Oceanum navigare statuit. Quumque antea
in Indo amne, solo ex reliquis fluminibus
præter Nilum, crocodilos vidisset; fabas etiam
nascentes ad Acesinis ripas, quales Ægyptia
tellus effert: audissetque Acesinem in Indum
fluere: Nili se caput reperisse arbitrabatur,
susplicatus Nilum inde uspiam in Indiâ ori-
ri, & per ingentes solitudines fluere, ibi-
que Indum nomen amittere: deinde unde
incipit per cultam regionem labi, & Nilum
jam atque Ægyptum ab Æthiopibus ea lo-

ca

τῇ Τριακόντοροι καὶ ἡμιόλια] Locis notis apud viros do-
ctos, qui navalem materiam antiquitatis tractaverunt,
ex quibus Baysius plane citat ἡμιόλια, ut fuit non mo-
do editum Basilicæ, sed & Vulcanius novit ex V. C. &
ipse reperi in MSS. omnino omnibus, etiam ipso O-
ptimo, quod stolidè propterea apparet medio tempore
mutatum, ita ut nuperus etiam sustineat huc offerre
hemios. Quod genus navis qui Latine debeat efferi,
Vulcanio perperam biremes intelligente, etiam nuperus
sive animadversiones sive castigationes inquirunt, gran-
di nota instructæ, sed quæ nihil continet, quod non
ex Cl. Scheffero lib. 2 cap. 2 de militia navali sit descri-
ptum, ut alterum locum Arriani ex capite 18 hujus li-
bri, ubi etiam leguntur ἡμιόλια, geminum Hesychii,
Appianique, ut & Pollucis ac Etymologi, dum inte-
rim totus languet in fine, consilio omni destitutus, per-
inde ut reliqui, quum interim non videatur legisse ma-
ximi Salmastii caput xxviii ad Jus Atticum & Roma-
num, eruditissimum quidem, sed quod huc nihil con-
ferri, ut appareat Latinum vocabulum. Quod cur que-
runt, si Romani non habuerunt, aut nobis non de-
derunt, adeo ut ipse Gellius debuerit hemiolas vocare,
si vera est restitutio, ubi codex regius habet mediæ. I-
tacue quum adjectivum illud sit commune, & sicut
pluribus aliis in causis fuit apud Græcos usurpatum,

ira quoque in navibus; quid dubitamus idem sequi in
Latinis, apud quos similiter sesquiplaris fuit celebra-
tum, unde apud Vegetium postea adhuc annone sesqui-
plares, de iis, qui sesquiplam, vel unam-femis anno-
nam consequantur. Quid vetat igitur in nostris Lati-
nis versionibus exprimere per hunc numerum, quod
Græci eodem modo voluerunt exprimi non peculiari &
separato substantivo, ut sunt alia navium variarum vo-
cabula, sed tali adjectivo, his navibus attributo ex ra-
tione fabricæ, ut eleganter docet & venerabili certe no-
tatione nobis servavit Etymologici auctor, ὅτι τὸ ἡμιό-
λιον μὲν πλοῖον ἰσχυρὸν ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπ' αὐτοῦ μακρόν. Quod
quomodo concipiendum sit, forsitan alibi.

2 Eis τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν] Vox postrema abest ab omni-
bus scriptis. Hunc vero locum citat Is. Vossius ad Me-
lam pag. 42, ut doceat fuisse certorum hominum opi-
nionem, qui putarunt Nilum iisdem quibus Indus &
Acesines concipi fontibus, ac deinceps per multas va-
stasque fluere solitudines, donec Æthiopiam continge-
ret, atque illic demum Nilum vocari. An aliquis ante
Alexandrum crediderit tale quid, non ostendit; nec
opinor potuisse ostendere. Arrianus enim scribit solius
Alexandri & inventum hoc fuisse & dogma nimis avi-
de raptum, etiam ipso Arriano rejiciente. Sed & sta-
tim ante MS. Opt. καὶ Ἀλεξάνδρου ἀκῆσας.

G g 2

Βακτριᾶς γῆς Ἀφγανιστάνῃς περὶ ἡμέρας, πα-
 ρήγελτο ἔπειθαι ξυνὸς τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Τῆς
 σπαρᾶς δὲ ἰὺς Νυσάϊας ὀπίσσω ἀποπέμψῃ ἐς
 τὴν Νύσαν. Τῷ μὲν δὲ ναυικῇ παντὸς Νεαρ-
 χος αὐτῷ ἐξηγεῖτο· ὃ δὲ αὐτῷ νεὸς κυβερνήτης
 Ὀνησίκριτος, ὃς ἐν τῇ συγγραφῇ ἡ πᾶσι
 Ἰνδοῖς Ἀλεξάνδρου ξυμπεραφῇ, καὶ ἵστοι ἐξέ-
 σατο, ναύαρχον αὐτὸν εἶναι γράφας, κυβερ-
 νῆται δὲ ὄντα. Ἡ δὲ τὸ ξυμπαν πλοῦν τῇ
 νεῶν, (ὡς λέγει Πτολεμαῖος) ὁ Λάγυ, ὁ μά-
 λιςτα ἐγὼ ἐπομῇ) τριακόντοροι μὲ ἐς ὀγδόηκο-
 ντα· τὰ δὲ πάντα πλοῖα σὺν τοῖς ἰπποχω-
 ροῖς καὶ κερκῆροις, καὶ ὅσα ἄλλα ποτάμια, ἢ
 τὰ παλαιὰ πλεόντων κατὰ τῆς ποταμῆς, ἢ ὅ-
 τὰ τότε ποιθέντων, ἐπὶ πολὺ ἀποδίδοντα τὴν δι-
 3 χλίαν. Ὡς δὲ ξυμπαντα αὐτὰ παρασκευάσαντο,
 ἔπειθ' ἔτι ἐπὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐπέβαινε τῇ νεῶν, αὐ-
 τὸς δὲ ἔθυσ τοῖς θεοῖς ὡς νόμος, καὶ τὰ ποτα-
 μῶν τὰ ὕδασι, ὅπως οἱ μανίεις ἐξηγῶντο·
 καὶ ὅτι βας τῇ νεῶς, ἀπὸ τῆς ἀρώρεως ἐκ-
 χειρὸς Φιάλης ἐσπείδεν ὅτι τὸ ποταμὸν, ἵνα τὸ Ἀκα-
 σίην ξυμπεριχάλασεν τὰ ὕδασι, ὅν ἡ-
 κα μέγιστον τὸ ἄλλων ποταμῶν ξυμβάλλειν τὰ
 ὕδασι ἐπέκυον, καὶ ἐπὶ αὐτῶν εἶναι
 τὰς

tra Indum sitæ iustum erat elapso triduo
 cum suis copiis sequi. Nysæos vero equi-
 tes Nysam remittit. Nearchum universæ
 classi præficit. Onesicritum navis suæ gu-
 bernatorem constituit, qui quidem in eâ
 historiâ quam de Alexandro conscripsit
 etiam hoc mentitur, quod se classis præfe-
 ctum fuisse scribat, quum gubernator navis
 tantum esset. Erat autem navium omnium
 numerus (ut Ptolemæus Lagi filius tradit,
 quem ego potissimum sequor) naves trigin-
 ta remorum lxxx. at in universum omnes
 naves, tam quæ equos vehebant, quam
 cercuri & aliæ fluviales, quæ aut multo ante,
 aut tum temporis constructæ fuerant, cir-
 citer i m. Omnibus itaque rebus ad navi-
 gationem præparatis, exercitus sub auro-
 ram naves conscendit. ipse patrio more diis
 & Hydaspî fluminî ex vaturn præscripto sa-
 crum fecit: conscensaque nave, aureâ
 phialâ ex prorâ in flumen fundens libavit,
 Acesinem simul & Hydaspem invocans;
 quem quidem Acesinem reliquorum fluvio-
 rum maximum in Hydaspem fluere acceperat,
 & confluentes non procul inde abesse.
 Indum

apud Plutarchum, licet ab interprete redditus sit *Onesicritus*, in Græcis editur *Ὀνησίκριτος*, quod etiam retinuit Leo Allatius de patria Homeri cap. 5, in qua appellatione Freinsheimius emendat Lucianum in *vera historia*.

7 *Ἡ πᾶσι Ἰνδοῖς Ἀλεξάνδρου ξυμπεραφῇ*. Sic jam loquutus fuit auctor in Præfatione, quum alii soleant dicere *ὁ πρὶν Ἀλεξάνδρου συγγραψάντις*, ut ipse Strabo libro xi pag. 508.

8 *Ναύαρχον αὐτὸν γράφας*. Et tamen accuratissimus ille Wouwerius in *Polymathia* cap. 13 sustinuit ita statuere, scribens: *Similia hisce opera Onesicritus præfectus classis Alexandri aliique complures reliquerunt*. Et licet ego resistere auctori meo nolum, tamen occurrunt nonnulla, in quibus *κυβερνήτης* videtur poni loco *ναύαρχου*. Utique in prælio Demetrii contra Ptolemæum ab Diordoro lib. xx cap. 51 Plitias dicitur *ἀρχικυβερνήτης οὐνοπατος στόλου*, qui certe præfectus classis fuit. licet in Digestis Archigubernum Trierarcho inferiorem observet Cuiacius lib. 26 Observ. cap. 21. Dicebat Archyras: *στρατηγὸς τῶν πλοίων στρατῶν, ἀπαστῶν δὲ τῶν κυβερνήτων, τῶν δὲ κόσμων διός, τὰς ψυχὰς δὲ διός*, ubi sane gubernator navis & qui clavo soli attentus inhaerere cogitur, intelligi non videtur, sed *ναύαρχος*. Videlicet Onesicritus scripsit *αὐτὸν ναύαρχον Ἀλεξάνδρου*, eo sensu, ut navis regis præfectum aut gubernatorem indicaret, prout Strabo lib. xv alludit ad dubiam quandam locutionem, scribendo pag. 538 designans *Ὀνησίκριτον ἢ Ἀλεξάνδρου μάλλον ἢ τὸ παραδοχὸν ἀρχικυβερνήτην*, quod certe ad aliquid amplius respicere videtur, quam regimen unius Alexandri navis. Etiam quum scribit Tacitus xv annal. 46. *Certum ad diem in Campaniam redire classē Nero jufferat, non exceptis maris casibus*. Ergo gubernatores quamvis fervente pelago, à Formiis movere, & gravi Africo, dum promontorium Miseni superare contendunt, Cumanis litoribus impatti, trementum plerumque amiserunt.

9 *Ὅτινα μέγιστον τὸ ἄλλων ποτ.* Pro particula τ MSSi habent vel αὐτὸν vel αὐτῶν quod placuit Basileæ, vel αὐτῶν, quod præter alios quoque est in Opt. & sic scribendum est vel αὐτῶν.

5 *Τῇ δὲ πᾶσι τῇ Ἰνδοῖς ὡς ἐπὶ Βακτρίας γῆς διαλ.* Sic redintegravi Arrianum ex omnibus utique codicibus, nisi quod nescio cur Stephanus in Vulcanii editione dederit, *Βακτρίας*, temere omnino. Quod ipsum quia non satis bene intellexit ac deinde interpretatus fuit Vulcanius, nec ille nuperus assequi recte potuit, an inde tantum ejus imperium, ut hinc omisit nonnullis aut erectis debuerit exhibere τῇ Ἰνδοῖς γῆς ὡς διακρίσις? Nihil violentius aut inscius? cur non insperit interpretati-
 6 *Faci*? Atqui is doctissime & commodissime interpretatus fuit præfecto regionis ultra Indum *annem*, qua ad Bactrianos vergit. Scilicet regio vicina ripis Indi est ampla, ideoque dividenda fuit per sua climata. Nunc vero agimus transgressi Indum, ut ibi velut scribens auctor *ἐπὶ τῇ Ἰνδοῖς* appeller, quæ sunt propinqua Asia, unde venit Alexander. Itaque satrapiam ripæ Indi, quam tenuit Philippus, designavit Macedonum rex & inde Arrianus, *ὡς ἐπὶ Βακτρίας*. Hæc enim pars Indiæ pertinet ad Bactra. Certe sic jam lib 4 Sifontius *ἐπὶ τῇ Ἰνδοῖς πάλαι ὀνομαζομένη ἐς Βακτρίαν παρὰ διόσον*, & paulo ante ibidem Alexander *ἐν Βακτρίας ἐκπορεύς* ἢ *ἐπὶ τῇ πρὸς πρὸς ἡμῶν ὡς ἐπὶ Ἰνδοῖς*. III, 8 *Ἰνδοῖς τὴν ὅσα Βακτρίας ὀνομαζομένη*. Quid igitur difficultatis est in optima simul Græcæ scriptiois, simul Geographiæ ratione? Prorsus igitur restitui. Nam quod nuper scriptum fuit *Nostri libri Græcæ hæc non agnoscunt*, in eis quæ eandem fides? Certe nostros vocat, quos nunquam vidit.

6 *Τῇ δὲ αὐτῇ νεῶς κυβερνήτης*. Onesicritus quidem ille citatus passim, & sæpe sub nomine Onesicriti, ut patet in Vossii *Historiæ Græcæ*, sed temere & vir summus debuit acius paulo attendere, & non in citatione hujus ipsius loci ponere *Ὀνησίκριτος*, quod nec Facius nec quisquam in Arriano agnoscit. Similiter aberrat in citationibus Aliani: utrobique enim vocatur *Ὀνησίκριτος*, & hoc fuit ejus nomen, non *Ὀνησίκριτος*, prout ex ipso hoc Arriano nostro etiam alibi constat. Quod autem & titulum quoque habuit in reditu, ut docet auctor in Indicis cap. 19. Unde non aliter eum designat Lucianus de morte Peregrini, *ὡς Ὀνησίκριτος ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης*, ἰδὲν Κηλαῖον καὶ μὲν φησιν. Attamen

λας θυμολας· ἡ δὲ Ἰνδὸν, ἐς ὅτινα δ' Ἀκεσίτης
 ξυῖν ἰδ' ὕδασι πη ἐμβαλλέ. Εἰπε δὲ Ἡρα-
 κλῆς τε ἰδ' ὡς πᾶσι τοι σπείσας, ἡ δ' ἄμμιον
 ἡ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὅσοις αὐτὸ νόμος, σημή-
 ναι ἐς ἀναγωγὴν κελύβη¹⁰ τῇ σάλπιγγι· ἅμα
 τε διέσημανθη, ἡ ἀνήγοντο εἰς κόσμον. Παρή-
 γαλτο γὰρ ἐφ' ὅσον τε τὰ σκευόφρα πλοῖα ἐ-
 λελυῖν τεταρῆαι, ἡ ἐφ' ὅσον ἰὰ ἰπταγωγὰ,
 ἐφ' ὅσον τε ἰὰς μαχίμης τ' νεῶν, ὡς μὴ συμ-
 πίπην ἄλληλους χαλὰ τ' πόρον εἰκὴ πλεῖσας·
 ἡ ταῖς ταχυαυτίσας φθάνειν ὅτι ἐφίετο ἔξω
 τ' ἰάξας. Ἡν δὲ ὅ, τε κτύπος τ' εἰρεσίας
 ἐδενὶ ἄλλω εἰκώς, ἅτε σὺ πολλῶν νεῶν εἰ ταυ-
 ἰῶ ἐρεοσολύων, ἡ βοὴ σὺν τε τ' κελύβων ἐν-
 διδόντων τὰς δ' ἑκάς τε ἡ ἀναπαύλας τῇ εἰρε-
 σίᾳ¹¹, ἡ τ' ἐρετών, ὅποτε ἀδρόοι ἐμπύπτοντες
 ἰῶ ῥοβίῳ ἐπαλαλάξαι· αἱ τε ὅρμαιν' ἡλότε-
 ραι τ' νεῶν πολλὰ ἡ ἔσαν, ἐς τενόι τε τὴν βοῶν
 ξυμάνθουσαι, ἡ ἰὴ ξυμναγωγῇ αὐτῇ ὅτι μέγα
 ἡυξημένῳ ἐς ἄλληλας ἀντέπεμπον· χαίπερ ἡ
 νάπαι ἐχάτερον ἔ' ποταμὸν ἡ τ' ἐρημία χαί-
 ἡ ἀντιπέμψις ἡ κτύπος ἡ αὐταῖς ξυμπελάμ-
 βανον· οἱ τε ἰπταῖοι ἀφ' αὐτοῖς ἡ τ' ὅτι τῶν
 ἰπταγωγῶν πλοίων (ἡ τ' ὅτι τῶν ἰπταῖων
 ὁφθέντες εἰ τῇ Ἰνδῶν γῇ· ἡ γὰρ ἡ τ' Διονύσῃ ἐπ'
 Ἰνδὸς τόλον ὅτι ἐμέμνυτο γενέσθαι ναυῆκον)
 ἐκ πληθύνοντος παρῆγον τοῖς θεοῖς τῶν βασι-
 λῶν, ὡς τε οἱ μὲν αὐτοῖς¹² τῇ ἀναγωγῇ ὡς
 γενόμην ἐπὶ πολὺ ἐφωμάετον. Εἰς ὅσους δὲ
 τῶν ἡδὴ Ἀλεξάνδρῳ ὡς σκευεργηκότων Ἰνδῶν ἡ
 βοὴ τῶν ἐρετών¹³ ἡ ὁ κτύπος τ' εἰρεσίας ἐξίκα-
 το, ἡ ἔτοι ἐπὶ τῇ ὁρμῇ ἐχάτερον, ἡ ξυμεί-
 ποντο ἐπ' ἀδόντες βαρβαρικῶς. Φιλῶδι γάρ,
 εἰπερ ἦν ἄλλοι, Ἰνδοί, ἡ φιλοσχήμενοι ἀπὸ
 Διονύσῃ ἐπὶ, ἡ τῶν ἅμα Διονύσῳ βαλχυσσά-
 4 των χαλὰ τ' Ἰνδῶν γῇ. Οὕτω δὲ πλέων, τρίτη
 γὰρ ἡμέρα ἐχάτερον, ἡ τ' ἡ φαισίαν τε ἡ
 Κρατερόν χαλὰ ἰὸ αὐτὸ πρᾶτο πεδύνειν ἐπὶ ταῖς
 ἀντιπέρας ὁρμαῖς παρήγελτο. Μείνας δὲ ἐν-
 ταῦθα ἡμέρας δύο, ὡς ἡ Φίλιππος αὐτῷ ξυῖν
 τῇ λοιπῇ πρᾶτ' ἀφίκετο, τῶν μὲν ἐπὶ τ'
 Ἀκεσίτῃ ποταμὸν ἐκπέμψις ξυῖν οἱς ἐχώνηκε,
 ἰάξας ὡς ἡ Ἀκεσίτῃ ποταμὸν τὴν ὁρμῇ
 προσβλέσται· ἡ δὲ ἀμφὶ Κρατερόν τε ἡ Ἡ-
 φαιστῖαν αὐτοῖς ἐκπέμψις, ὡς ἡ γαίλας ὅπως
 ἡ τῇ τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. Αὐτὸς δ' ἐπὶ καλὰ τ' ὕδασι πη ποταμὸν, ἡ δ' αὖ μείονα οἱ
 14

Indum etiam invocans, in quem Acesines
 cum Hydaspes fertur. Deinde quum Heri-
 culi progenitori libasset, simulque Ham-
 moni & aliis diis quibus consueverat, si-
 gnum deducendis navibus triba dari jubet:
 quo audito, statim naves ordine deducun-
 tur. Imperatum enim erat quanto spatio
 onerarias, quanto hippagines, quanto bel-
 licas naves sejunctas inter se esse oporteret:
 ne temere nulloque ordine navigantes colli-
 derentur, neque iis quæ velociores erant
 interrupto ordine alias prævertere permitte-
 batur. Miranda res erat, remorum soni-
 tum exaudire, tot navibus uno temporis
 momento remigantibus, & hortatoribus
 suo celeusmate remigationis initium inter-
 missionemque præscribentibus, tot remi-
 gum uno impetu flumen remis verberan-
 tium clamoribus sublati. Ripæ etiam ipse
 navibus sæpe altiores, clamorem in ar-
 ctum redigentes multo vehementiorem il-
 lum suâ compressione reddebant, & nemo-
 ra utrinque ripis circumjecta sonitum illum
 remorum excipientia multo auctiorem suâ
 solitudine & repercussione efficiebant. E-
 qui etiam in hippaginibus visi, (neque
 enim unquam antea Indi equos navibus ve-
 hi viderant, neque Dionysi in Indos expé-
 ditionem navalem fuisse memnorabant) ma-
 gnâ barbaris admirationem inferebant.
 adeo ut multi classem inde discedentem
 per longum spatium prosequuti sint. Quo-
 quot vero Indi Alexandro jam amici è remo-
 tioribus locis remigum clamorem & remi-
 gorum sonitum exaudierant, etiam hi ad
 ripam accurrentes barbarico ritu accinebant.
 Studiosi enim musices, siqui alii, sunt In-
 di: saltationibus quoque addicti jam inde à
 Dionysio, eorumque qui in Indiâ simul bac-
 chati sunt tempore. Alexander hoc pacto na-
 4 vigans tertio die eo loci appulit, quo Crate-
 rum & Hephæstionem in utraque ripâ ca-
 stra locare jussérat. biduum ibi commoratus
 dum Philippus cum reliquo exercitu adve-
 nisset, atque hunc quidem cum iis quos
 adduxit ad Acesinem fluvium mittit, juxta
 fluminis ripam iter facere jussum. Craterum
 etiam & Hephæstionem rursus emittit, ite-
 neris quod tenerent ratione præscriptâ. Ipse
 per Hydaspem fluvium navigationem per-
 se-

10 Σημῆναι ἐς ἀναγωγὴν κελύβη] MS. Opt. σημήναι ἐς
 ἀναγωγὴν σημαίνει, quod satis mirum & inexpectatum.
 Et certe notum est σημαίνει coire in eandem significatio-
 nem, quam habet κελύβη.

11 Καὶ ἀναπαύλας τῇ εἰρεσίᾳ] MS. Opt. τ' εἰρεσίας.
 Hunc vero locum citavit Cl. Schefferus, monuitque κελύβη
 esse horratores lib. 4 de militia navali cap. 7, quum
 ναυκλῆτος posuisset Vulcanius. Hoc impudentissime nu-
 per tractatum fuit.

12 Οἱ μὲν αὐτοῖς] MS. Opt. οἱ μὲν αὐτῶν αὐτοῖς.

13 Ἡ βῆσι τ' ἰπταῖων] Perspicue & manifeste dictum.
 Nihilominus ab Cl. Scheffero lib. III cap. I libri citati
 sic scribitur: Non sane clamoribus navium aut remi-
 gum accinebant, sed cantilenæ illi nauticæ, quæ in na-
 vibus singulis edebatur. Atqui prorsus diversum dicitur
 verbis allegatis auctor, & clamorem remigum ipsorum,
 non hortantium, expressit. Scire licet clamores remi-
 gum accommodatos ad celeusina fuisse.

ἡ καὶ ἀπὸ εἴκοσι σταδίων ἰὸ ὕψος. Προσφε-
μίζοντο δὲ ὅππῃ τυχοί ταις ὁρμαῖς, τὰς
προσποιούσας τῇ ὕδασι τῇ Ἰνδῷ¹⁴, τὰς μὲν
ἐκιδόντας σφᾶς ὁμολογίας κατελάμβανεν.
ἡ δὲ ἵνα καὶ ἐς ἀλλήλῃ χορήσαντας, βία κα-
τέσφατο. αὐτὸς δ' ὡς ἐπὶ τῇ Μαλλῶν τε καὶ
Ὀξυδράκων γαλῶ σπυδῇ ἐπλῖ, πλείους τε καὶ
μαχίμωτά τας τῇ ταύτῃ Ἰνδῶν πικυθάνοιμος.
καὶ ὅππῃ ἐξηγγέλλοντο αὐτῷ παῖδας μὲν καὶ γυ-
ναῖκας ἀποτεθεῖσθαι ἐς τὰς ὁρμαῖς τῇ
πόλεων, αὐτοὶ δὲ ἐγνωκέναι ἀφ' ἑκάστης ἵεναι
πρὸς αὐτόν. ἐφ' ὅτῳ δὲ καὶ σπυδῇ πλείονι ἐ-
παίετο τῇ πλὴν, ὅπως μὴ καθεστηκόσιν αὐτοῖς,
ἀλλὰ ἐν ἡμῶν εἰδὲ τε ἐπὶ τῷ ὄρεσθῃ καὶ τε-
ταραγμένῳ προσφύει. Ἐνθεν δὲ ὡρμήθη το-
δεύτερον, καὶ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκετο ἐπὶ τῇ
ξυμβολῇ τῇ ὕδασι καὶ τῇ Ἀκείνῃ. ἵνα
δὲ ξυμβάλλουσιν οἱ ποταμοὶ ἑτοί, γενώταται
εἰς ποταμὸς ἐκ τῶν δυοῖν γίγνηται, καὶ τὸ ρεῦμα
αὐτῷ ὅξυ ἐπὶ τῇ γενώτῃ, καὶ δίνῃ ἀποποι-
ῶν προσφύει τῇ ῥῷ. καὶ τὸ ὕδωρ κυμαίνεταί τε
καὶ χαχλάζει ἐπὶ μέγα, ὡς καὶ πόρρω ἐπὶ ὄντων
ἐξακχεῖται τῇ κτύποι τῇ κύματι. Καὶ ἡ μὲν
προεξήγηται ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῇ
ἐγγυαλῇ καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῇ τραχέᾳ. ὅμως δ'
ἐπειδὴ πέλας αὐτῷ ταις ξυμβολαῖς ὁ τρα-
τὸς, ποσὶν δὲ ὁ ἀπὸ τῇ ῥῷ κτύποι καλεῖται,
ὥστε ἐπέστησαν τὰς εἰρεσίας οἱ ναῦ, ὅς ἐκ
ποταμῶν, ἀλλὰ τῇ τε κελευσὶν ὡς
ταύματι ἐκσιωπησάντων, καὶ αὐτοὶ μετέωροι
πρὸς τῇ κλύποι γενόμενοι. Ὡς δ' ἐπὶ πόρρω τῇ
ξυμβολῇ ἦσαν, ἐνταῦθα δὲ οἱ κυβερνήται πα-
ραγγέλλουσιν ὡς βίαιον τῇ εἰρεσίᾳ ληρμένους¹⁵
ἐξελαύνειν ἐκ τῇ γενῶν, καὶ μὴ ἐμπιπύσας τὰς
ναῦς ἐς τὰς δίνας ἀνατρέφειν πρὸς αὐτῶν,
ἀλλὰ κρατῆν γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῇ ἐπιστροφῇ καὶ
ὑδατος. Τὰ μὲν δὲ εὐρογυλα πλοῖα ὅσα καὶ
ἐτυχὲν αὐτῶν ἀεὶ εὐρεῖν πρὸς τῇ ῥῷ, ἐδύν
κα παθόντα ἐν τῇ ἐπιστροφῇ, ὅππῃ τεταρᾶσαν-
τα ἰὸς ἐμπλέοντας, κατέστη ἐς βύθον πρὸς αὐτῇ καὶ ῥῷ ὁρμαίνετα¹⁶. αἱ δὲ μακρὰ καὶ ἡνῆς, ἔχ
ὡσπύ-

sequebatur, nusquam xx stadiorum spatio
angustior. ubicunque appellabat, Indos
Hydaspis ripam accolentes partim deditio-
nem facientes in amicitiam ac fidem reci-
piebat, partim ad arma confugientes vi
subigebat. Porro magnā celeritate in Mal-
los & Oxydracas contendebat, quod &
plurimos eos & bellicosissimos illius tractus
esse acceperat: quodque liberis atque uxori-
bus in munitissima oppida traductis, ipsi
prælio cum Alexandro decernere statuisse
nuhtiantur: tantoque magis accelerandum
sibi putabat, ut eos nondum constitutos
sed apparandis rebus perturbatos opprime-
ret. Itaque inde rursū movit, & quinto
die ad confluentem Hydaspis & Acesinis
pervenit. ubi vero hi duo fluvii confundun-
tur, unus ex duobus isque angustissimus
alveus efficitur, rapidusque ejus ob angu-
stiam cursus fit, & immensi vortices ex
revertente fluxu, æstuantisque & ma-
gnopere strepentes undæ sonitum in loca
longissime inde remota transmittunt. Quæ
quidem multo ante Alexandro ejusque
exercitui ab incolis prædicta fuerant: post-
quam tamen confluentibus appropinquavit,
tantus fluminum concurrentium sonitus re-
migum aures pervasit, ut nautæ remos re-
mitterent, non quod ita eis imperatum es-
set, sed quod hortatores ipsi admiratione
rei perculsi conticescerent, soni vehemen-
tiā attonitis similes redditi. Quum vero jam
ad confluentes ventum esset, gubernatores
navium imperant ut summā vi remigantes
ex angustis naves protrudant, ne à vorti-
cibus correptæ subverterentur, sed remi-
giorum impulsu fluctuum vim frangant: &
rotunda quidem navigia, quæ vorticibus
circumagi contigit, nihil aliud quam eo-
rum qui in iis navigabant perturbationem
passa, statim erecta cursum suum tenuerunt.
Oblongæ vero naves, quarum latera
non

¹⁴ Τὰς προσποιούσας τῇ ὕδασι τῇ Ἰνδῷ] MSSti omnes
Ἰνδῷ.

¹⁵ Ὡς βίαιον τῇ εἰρεσίᾳ ληρμένους] Voces sunt satis
opportune & frequenter ab antiquis Græcis conjunctæ.
Lucianus de veris narrat. καὶ τὴν ναῦν, ἀκατος δὲ ἦν, ὡς
πρὸς μάχην καὶ βίαιον πλὴν ἱκανοτάτην. Apollonius Rho-
dius II, 594 ἐπεγινώσκοντο δὲ καὶ πλοῖα, ἥτις καμπύλα
τόξα, βιαζόμενοι ἦσαν. Ubi Scholiastes: τὸ βίαιον τῇ εἰρε-
σίας δηλῶν. Tacitus 12 ann. 56 ad vim remigii, guber-
nantium artes, impetus navium. Itaque id quoque inter-
pretatur plane Curtius 4, 9, 3. Ingenti certamine conci-
dant remos, quantaque vis humana esse poterat, admo-
ta est. Sed tamen unus mihi sufficit codex Optimus,
ut persuadear Arrianum scripsisse βίαιον τῇ εἰρεσίᾳ, quod in co-
solo ex Florentinis (et si ex Augustano idem notarit
Vulcanius) legitur; tum si addatur usus Latinæ vocis
firmus, prout ea Latinos uti docuit Pater meus ad Li-

vium xxiii, 25, quæ huic nostro respondet, credo &
persuadebuntur alii. Eleganter βίαιον τῇ εἰρεσίᾳ hanc expressit
idem Curtius 4, 3, 18. Remis pertinacius everberatum
mare velut eripientibus navigia classicis cessit. Sed con-
venientissime Vellejus II, 84. Hinc remiges firmissimi.

¹⁶ Κατέστη ἐς βύθον πρὸς αὐτῇ καὶ ῥῷ ὁρμαίνετα] Vulca-
nius, statim erecta cursum suum tenuerunt, quum Fa-
cius nullo bono more omisisset. Quomodo autem in-
tellexerit navigia rotunda erigi aut statim erigi, ipse
dicat Vulcanius, non enim capio. Verendum vero exi-
stimo: constiterunt in rectum ab ipso fluxu adjecta. Na-
vis enim κατέστη ἐς βύθον, hoc est, ut navis vel non in-
clinat in latera, ut hoc loco, & in aliquam partem
vergat, vel ut procedat solito ac decenti more; peora
nimis antecedente puppim: ex quibus postremum
clarissime sic explicat ipse auctor v, 37, αἱ ἡνῆς ἀδύναται
ἐκ τῇ βύθου, ἀλλὰ κατὰ τὴν αἰσθησιν κινούμεναι. Etiam
inhi-

ὡσαύτως ἀπαθεῖς ἀπῆλθοι ἐν τῇ ὀπίστροφῃ, ὅτε μετέωροι ὅτι τῷ ὀπίσχυρῳ ὁρῶν 17 κύματος ὡσαύτως ὅσαι· ὅσαι τε δίκροτοι αὐτῶν τὰς χεῖρας κώπας οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔξω ἔχουσαι τῷ ὕδατος· καὶ αἱ κώπαι δὲ αὐτοῖς πλαγίως ἐν ταῖς δίναις γενομένοις συνεπίβοντο, ὅσων γὰρ ἐγχετελήθησαν ὑπὸ τῷ ὕδατι, ὅσων θάλασσαν αὐταῖς μετεώρουν· ὡς πολλαὶ μὲν πονῆσαι τὴν νεῶν, δύο δὲ περιπέσοντας ἀλλήλαις αὐτὰς τε ἀφθάρηται, καὶ τὴν ἐμπλεότων ἐν αὐταῖς πολλὰς. ὧς δ' ἐς πλάτος ἤδη ὁ ποταμὸς διέχεν, ἐνταῦθα δὴ ὁ, τε ῥῆς ἐκέπτε ὡσαύτως χαλεπὸς ἦν, καὶ αἱ δῖναι ἐχέοιαι τῇ βίᾳ ἐπέσρεπον· περισομίας ἐν τῇ ἐν δεξιᾷ ὄχθῃ ὁ Ἀλέξανδρος τὸ στρατὸν, ἵνα σέπη τε ἦν τῷ ῥῆ καὶ περιβολῇ ταῖς ναυσὶ καὶ ἵς καὶ ἄκρα τῷ ποταμῷ ὀπίσθεως ἀνείχεν ἐς τὴν ναυαγίων τε τὴν ξυμπαγῶν, καὶ εἰπὼς ἐπ' αὐτῶν ζῶντες ἐπὶ ἐφέροντο, τῶν τε διέσωσι καὶ ὀπισκιδάσας τὰς πεπονηκίας τῶν νεῶν, Νέαρχον μὲν χεῖρα πλεῖν κελύφει, ἐστ' αὖ ἀφίκηται ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν Μαλλῶν ἔθνους· αὐτὸς δὲ τὸ βαρβάρων τῶν ἐπερχομένων χεῖρα δρομὴν τὴν χώρας ποιησάμενος, καὶ καλύσας ὀπίσθεως αὐτὰς τοῖς Μαλλοῖς, ὅτε δὴ αὐτὸς ξυμμιξέτω ναυικῶν. Καὶ ἐνταῦθα Ἡφαιστίων τε αὐτῷ καὶ Κρατερὸς καὶ Φίλιππος ξυμὸς τοῖς ἀμφ' αὐτῶν ὁμῶς ἦδη ἦσαν. Ὁ δὲ τῶν μὲν ἐλέφαντας, καὶ τὸν Πολυσπέρχοντος τάξιν, καὶ τῶν ἰπποτοξότας, καὶ Φίλιππον ξυμὸς τῇ ἀμφ' αὐτὸν στρατῷ, ἀφιδάσας τὸν Ὑδρασπῆ ποταμὸν, Κρατερῷ ἄγειν περὶ ταξίαν· Νέαρχον δὲ ξυμὸς τῷ ναυικῷ πέμψει, τοῖσιν ἡμέραις πλεῖν στρατὸν κελύσας φθάνειν κατὰ τὴν πλεῖν· τὸ δ' ἄλλοι στρατὸν τριχῇ διένειμε, καὶ Ἡφαιστίωνα μὲν πεντε ἡμέραις περιέταξε· ταξίαν, ὡς εἰπὼς τοὺς ξυμὸς αὐτῷ πεταγμένους φθύζοντες ἐς τὸ πόρρω χεῖρα σπυρδῆν ἴοιεν, τοῖς ἀμφ' Ἡφαιστίωνα ἐμπύπτοντες ἀλίσκων· Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λάγην, δὲ καὶ τούτῳ τὸν στρατὸν μέγας, τοῖσιν ἡμέραις ὑπολειπομένων ἐπεσθαι ἐκέλευσεν, ὡς ὅσοι τῷ παλιν ὑποστέφοντες αὐτὸν φθύζοντες, ὅσοι δ' εἰς τῶν ἀμφὶ τὸν Πτολεμαῖον ἐμπύπτοι· ἐπὶ δ' ἀφίκων ἐς τὰς ξυμβολὰς τῶν τε Ἀχεσίων καὶ τῶν Ὑδραῶν ποταμῶν, ἐνταῦθα δὲ τοὺς τε φθάνοντας ὑπομένειν ἐκέλευσεν, ἐστ' αὖ ἡκὴ αὐτὸς 6 τοὺς καὶ τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν καὶ Πτολεμαῖον αὐτῷ ξυμβαλεῖν. Αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τοὺς ὑπαρχαίους τε καὶ τοὺς τοξότας καὶ ἵς Ἀγρίανους καὶ τῶν πεζιταίων καλεσμένων τὴν Πύθων τὰς

non ita alta erant ut collidentium undarum impetum ferrent, majus in circumactu damnum acceperunt: ut & biremes, quippe quarum inferiores remi parum admodum supra undas eminent. quumque transversim in ipsis vorticibus hærent, neque remos attollere citius possent, facile undarum vi confringebantur. Multæ itaque naves quassatæ, duæ inter se collisæ, cum multis qui eis vehebantur, perierunt. At postquam fluminis alveus sese aperire cœpit, mitiore jam cursu, minusque violentis vorticibus redditis, Alexander classē ad dextram ripam appulsā, quod ibi tutela contra fluxum erat, & appulsus navibus, & rupes quoque fluvii opportune prominebat ad colligenda naufragia, & si qui adhuc vivi essent, tum eos recepit; tum mox relictis navibus, Nearchum navigationem, donec ad Mallorum fines perveniat, continuare jubet: ipse vero in barbaros qui deditionem non fecerant excursione factā, quum iis ne Mallis suppetias ferrent interdixisset, ad classē reversus est: ibique Hephæstionem, Craterum & Philippum cum suis quemque copiis reperit. Ipse, elephantis & Polysperchontis copiis, & sagittariis equestribus ac Philippo per Hydram transmissis, Cratero eas ducendas dat. Nearchum vero cum classē mittit præcipiens uti trium dierum itinere exercitum prævertat. Reliquas copias in tres partes divisit: atque Hephæstionem quidem quinque dierum iter præcedere jubet, ut si qui Alexandri adventum fugientes in ulteriora sese celeriter proriperent, in Hephæstionem incidentes caperentur. Ptolemæum autem Lagi filium, datā etiam huic exercitus parte, triduo post suum discessum sequi jubet: eo consilio ut qui ipsum fugientes retrorsum se reciperent, in Ptolemæi copias incidentes. quum vero ad confluentes Acesinis & Hydraotis pervenissent, eos qui prætergressi erant expectare jussit, dum & ipse eo veniat, & Crateri ac Ptolemæi copias ei conjunctæ sint. Ipse, sumtis scutatis & 6 sagittariis atque Agrianis & Pythonis agmine, quod iis qui pedites amici vocantur

inhibere naves & πρόμακον κινεῖσθαι eunt in directum & εἰς τὸν: sed apparet εἰς hic non notare recta, ut interpretatur Vulcanius, sed suctum ad modum, ut proxa antecedit. Simile est quum dixit ἐν τῷ ὕδατος ποταμῷ 11, 17 & v, 17: ἀντιπλεῖν ἐν τῷ ὕδατος. Mox vero est in codice Optimo ὅτι μὴ συνταράσσονται.

17 Ἐπὶ τῷ ὀπίσχυρῳ] MS. Opt. ἐπὶ τῷ κατὰ. Sed ne hæc quidem voces id notant, quod putat Vulcanius, latera non ita alta erant, ut collidentium undarum impetum ferrent. Nihil Arrianus de altitudine laterum. Innuit non ita superne eas iniurasse, & quas suspensas super æstuantibus undas processisse.

παῖξιν καὶ τοὺς ἰπποτοξότας τε πάντας καὶ τῶν ἰππέων τὴν ἑταίρην ἰσὺς ἡμέσας, ἀφ' ἧς ἀνδρὸς ὅτι Μαλλοὺς ἦγεν, ἔθνη Ἰνδικόν, Ἰνδῶν τὴν αὐτοτόμων¹⁸. Καὶ ἡ μὲν πρώτη καταστρατοπέδωσεν πρὸς ὕδαλιν καὶ πολλὰ, ὅθεν ἀπῆλθε καὶ Ἀχαιοὺς ποταμὸν σταδίων εἰς ἑκατὸν· διειπνοποιήσαντο δὲ καὶ ἀναπαύσας τὴν στρατὸν καὶ πολὺν χρόνον, ὡς καὶ ἔλλαθ'· ἡ δὲ πρὸς ἑκάστην ἐμπλήσαντο ὕδατος. Διελευθὼν δὲ τὴν ἡμέραν τὸ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἔμενον καὶ τὴν νύκτα θάλασσαν εἰς τετρακοσίους μάλιστα σταδίων¹⁹, ἅμα ἡμέραν πρὸς πόλιν ἀφίκετο, εἰς ἣν συμπεφεύγεσαν πολλοὶ τῶν Μαλλῶν. Οἱ δὲ ὑπὸ ἄν οἰσθέντες ἀφ' οὗ ἀνδρὸς ἐλθεῖν ὅτι σφῶν Ἀλέξανδρον, ἔξω τε τὴν πόλιν οἱ πολλοὶ καὶ ἀνοπλοὶ ἦσαν· ἐφ' ὅτῳ καὶ δὴ λῶν ἐγένετο ταύτῃ ἀγαθὴν Ἀλέξανδρον, ἡ δὲ ὅτι αὐτῷ ἀγαθὴν χαλεπὴν ἡ, ὅτι τὰς δὲ τοῖς πολεμίοις ὅτι ἄξιον ἐφαίνετο. Τούτοις μὲν δὲ καὶ προσδοκῆσαι σιν ὅτι πεσόντων, ἰσὺς μὲν πολλὰς ἀπέκλειψεν αὐτῶν, ἐδὲ εἰς ἀλλήλους οἷα δὲ ἀνόπλους τραπέντας· τὴν δὲ ἄλλω εἰς τὴν πόλιν κατελειφθέντων²⁰, καὶ κλῶν ὡς ἐπὶ τῇσι τείχεσιν ἰσὺς ἰππέας (ὅτι μήπω ἡ φάλαγγξ τὴν περὶ ἡκολυθήκει αὐτῶν) ἀπὸ χαλεπῶν ἐξήσαστο ἡ ἰππῶν· ὡς δὲ ταχισταὶ οἱ περὶ οὐκ ἀφίκαντο, Περδίκκας μὲν τὴν αὐτὴν ἰπποαρχίαν ἔχοντα καὶ τὴν Κλείτην καὶ ἰσὺς Ἀχαιοὺς, πρὸς ἄλλω πόλιν ἐκπέμψεν τῶν Μαλλῶν, ἡ συμπεφρονηότες ἦσαν πολλοὶ τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν, φυλάσσειν τοὺς ἐν τῇ πόλει κατελειφθέντας· ἔργον δὲ μὴ ἔχειν, ἐστὶν ἀνὰ φρίκην αὐτὸς· ὡς μὲν δὲ τὴν αὐτῆς τὴν πόλιν ἀφύρνοντας ἰσὺς αὐτῶν ἀγέλης γενέσθαι τοῖς ἄλλοις βαρβάροις, ὅτι προσάγει ἡ δὲ Ἀλέξανδρον· αὐτὸς δὲ προσέβαλλε²¹ τῇσι τείχεσιν. Οἱ δὲ βάρβαροι τὸ μὲν τείχος ἐκλείψουσιν, ὡς οὐκ ἂν ἀφύρνοντες αὐτὸ ἐπὶ, πολλῶν ἐν τῇ κατελειφθείσῃ τεθηκότων, τὴν δὲ καὶ τὴν τραυματίων σπομάτων γεγενημένων· εἰς δὲ τὴν ἄκραν συμφυρόντες²², χρόνον μὲν ἵνα ἡμῶντο ἐξ ὑπερδεξίαν τε χωρεῖν καὶ χαλεπῶς ἐπὶ προσβολῇ· προσκειμένων δὲ παντοθεν διζώσας τὴν Μακεδόνων, καὶ αὐτῶν Ἀλεξάνδρου ἄλλοτε ἄλλῃ ὅτι φαινομένην ἡ ἐργῶν, ἥτε ἄκρα καὶ κράτος ἐάτω, καὶ οἱ συμφυρόντες εἰς αὐτὴν πάντες ἀπέθανον·

constabat, sagittariis etiam equestribus omnibus, & ex equitatu amicorum dimidia parte, per siticulofam regionem contendit in Mallos, Indorum libere suis legibus viventium gentem. Ac primo quidem die juxta amnem non magnum castra locavit, distantem ab Acefine stadiis centum. Ibi curato corpore, & exigui temporis quiete militibus datâ, mandat, ut quas quisque lagenas habeat aquâ repleat. Progressusque per id quod supererat diei & per noctem totam ad cccc circiter stadia, sub lucem ad urbem pervenit, in quam multi Mallorum confugerant. Qui quod putassent Alexandrum nunquam per siticulosa illa loca ad sese venturum, extra urbem inermes cuncti vagabantur: quum tandem senserunt Alexandrum illac exercitum duxisse, qua quia difficulter duci poterat, verisimile hostibus visum fuerat non ducturum. Quum itaque his ex improvise supervenisset, plerosque eorum ne ad tutandos quidem sese, utpote inermes, conversos, occidit. aliis in urbem repulsis ac conclusis, equitatu loco valli (peditum enim phalanx eum assequuta non erat) muros in orbem cinxit. Statim vero ac peditatus advenit, Perdiccam quidem cum suis & Cliti equestribus copiis cumque Agrianis, ad aliam Mallorum urbem obsidendam mittit, in quam Indorum non parva manus confugerat: mandans ut eos urbe inclusos teneant, neque oppugnationem aggrediantur donec ipse advenerit. tantum curent, nequi urbe elapsi alios barbaros de Alexandri adventu certiores faciant. Posthæc urbem oppugnare coepit. barbari murum deserunt, desperantes nimirum se diu eum tueri posse, multis in expugnatione cæsis. quumque multi vulneribus acceptis inutiles ad pugnandum effecti in arcem sese recepissent, ii se aliquandiu ex loco edito adituque difficili tutati sunt. At quum Macedones omni ex parte fortiter urgerent, & Alexander ipse acriter instaret, arx vi capta est, quique in eam confugerant,

18 Ἐπὶ τῇ Ἰνδικῇ Ἰνδῶν τὴν αὐτοτόμων] In Optimo non legitur Ἰνδῶν. Et potest sufficere alterutrum, ut cap. 15 ἄλλο ἔθνος Ἰνδῶν αὐτοτόμοι.

19 Εἰς τετρακοσίους μιλ. σταδ.] Ad xl circiter stadia, perperam pro cccc.

20 Εἰς τὴν πόλιν κατελειφθέντων] Variant inter se MSSi alii; sed Optimus ille quoque κατελειφθέντων. Idque defendit ipse auctor v, 23 ὡς καὶ ἔχει φωνὴ εἰς τὴν πόλιν κατελειφθέντων. I, 21 τῶν κατελειφθέντων καὶ εἰς τὴν πόλιν κατελειφθέντων. Iterumque in fine ejus capituli κατελειφθέντων κατελειφθέντων εἰς τὰ τείχη αἰθίς. Unde patet necessitas, quæ me coegit iv, 23 ex antiquis libris opem auctori ferre publicando κατελειφθέντων εἰς τὴν πόλιν. Sic Polyænus lib. iv

in Philippo 2, ὡς αὐτὸς τὴν πόλιν κατελειφθέντων εἰς Μακεδόνων. Sic & Dio non semel. Quod autem mox cap. 8 legitur, ὡς εἰς τὴν πόλιν διαφυγόντες κατελειφθέντων, alia constructio est.

21 Αὐτὸς δὲ προσέβαλλε] MSSi omnes προσέβαλλε, quum jam Basileæ ediderint προσέβαλλε.

22 Εἰς δὲ τὴν ἄκραν συμφυρόντων] De hoc loco egi ad libri i caput v, ubi patet ratio, cur prætulerim id quod vides.

23 Πόλιν ἔρημον] MSS. omnes ἔρημον, & mox plerique κενόν, non κενόν, utrumque exhibente optimo.

θαλον· ἦσαν δὲ ἐς διαχίλις. Περδίκκας δὲ ἐς
τὴν πόλιν ἐφ' ἣν ἦνα ἐσάλη ἀφικόμενος, τὴν
μὲν πόλιν ἐξημῶν²⁴ χαλαράμβαν· μαθὼν δὲ
ὅτι ἐπὶ πολλῶν πεφθύρασι ἐξ αὐτῆς οἱ οἰοί-
κοντες, δρόμον ἤλαμψε χαλὰ πῖλον τὸ φθύν-
των· οἱ δὲ φίλοι ὡς ἔχουσιν εἶχον ποδῶν αὐτῶν
ἐφείποντο· χαλαράβων δὲ τὸ φθύντων χατέ-
κοψαν, ὅσοι γὰρ μὴ ἐφθασαν ἐς τὰ ἔλθ' ἑυμφυ-
7 ρόντες. Ἀλέξανδρος δὲ δειπνοποιήσας μὲν τὸν
καὶ ἀναπαύσας ἑὸς ἀμφ' αὐτὸν ἐστὶ ἐπὶ τῷ
τῶν φυλακῶν²⁵, καὶ τὸ πρῶτον· τὸ ἦν τὰ διελ-
θὼν πολλὴν ὁδὸν, ἅμα ἡμέρᾳ ἀφίκετο πρὸς
τὴν Ὑδραῶτιν ποταμόν. Εἴθ' αὖτε τὸ Μαλλῶν
τῆς μὲν πολλὰς ἀφελθὼν ἡδὴ ἔμαθε,
τοῖς δὲ καὶ ἀφελθὼν ἐπὶ γενόμενος· οὐδ' αὖ-
τὸν τὸ πόρον πολλὰς αὐτῶν διέφθειρε· καὶ
αὐτὸς ὡς εἶχε ξυμβαλὼν χατὰ τὸν πόρον,
διώκων εἶχετο τὸ φθασάντων ἐς τὴν ἀποχρῆ-
σιν· καὶ πολλὰς μὲν ἀπέκτειναν αὐτῶν, ἰσὺς δὲ
καὶ ζῶντας ἐλαβὼν, οἱ πλείους δὲ χατέφυγον ἐς
ἡχοίους ὄχλους καὶ ἰσχυρομένους²⁶. Ἀλέξανδρος
δὲ, ὡς οἱ περὶ αὐτὸν ἀφίκοντο αὐτῶν, ἀποστέλλει
ἐπὶ τῆς Πύθωνα, τὴν τε αὐτῶν τάξιν ἐχόν-
τα καὶ τὸ ἰπποκῶν δύο ἰπποαρχίας. Καὶ ὅττι δὴ
ἐξ ἐφ' ὅδου περὶ βαλόντες λαμβάνουσι τὸ χρεῖος
καὶ ἰσὺς χαταπεφθύρασι ἐς αὐτὸ ἡνδραποδίσαν,
ὅσοι γὰρ μὴ οἱ ἦν περὶ βαλὼν διεφθάρσαν. Ταῦ-
τα δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Πύθωνα ἀφ' ὧν ἀμύμονι,
ἐπαγγέλων αὐτῶν ἐς τὸ πρῶτον πεδόν. Αὐτὸς δὲ
Ἀλέξανδρος ὡς ἐπὶ τὴν Βραχμάνων²⁶ ἦν πὸ
λιν ἦσαν, ὅτι καὶ ἐς ταύτην ἑυμπεφθύνοντι πι-
νας τὸ Μαλλῶν ἔμαθεν· ὡς δὲ ἀφίκετο πρὸς
αὐτήν, ἐπὶ τῇ ἰσχυρῇ πάντοθεν πυκνῇ τῇ φά-
λαγγα· οἱ δὲ ὑποβαστόματα τὰ ἰσχυρὰ ἰδόντες,
καὶ ἐκ τῶν βελῶν ἀνατελλόμενοι, τὰ μὲν τείχη
καὶ ὅτι ἐκλείπουσιν, ἐς δὲ τὸ ἀκραὶ ἑυμφυρόντες,
ἐκείθεν ἡμῶντο· ξυμπεπύκτων δὲ αὐτοῖς
ὀλίγων Μακεδόνων, μεταβαλλόμενοι καὶ ξυπρα-
φόντες, τῶν μὲν ἐξέωσαν αὐτῶν, ἀπέκτειναν
δὲ οἱ τῇ ὑποπροφῇ ἐς πέντε καὶ ἑξήκοντα· καὶ ἐν
τῷ τῷ Ἀλέξανδρος τὰς τεκλίμακας πάντοθεν
καθὰ τὴν περὶ πύθωνα ἦν ἀκρα καὶ ὑποβύθιον τὸ
τείχος. Ὡς δὲ πύργος τε ἐπέσει ὑποβαστό-
μενος, καὶ τὸ μετὰ πυργῶν πὸ τῷ ἀκρῶν ἐπὶ
μαχρότερον πάντῃ ἐποίησε τὴν ἀκραν, πρῶτος Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὰς τείχους ὡφθῇ ἔχων τὰ
τείχος· καὶ τῷ τῷ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Μακεδόνες, αἰσχυροὶ ἄλλοι ἄλλῃ ἀνέσαν, εἶχετό τε
ἡδὴ ἡ ἀκρα· καὶ τὸ ἰδὼν οἱ μὲν τὰς οἰκίας οὐκ ἐπίμπαρσαν, καὶ οἱ αὐταῖς ἐγκαταλαμβάνοντες
ἀπέ-

gerant, (11. m. hi erant) ad unum omnes
caesi. Perdicas ad urbem quam obsidere
jussus fuerat profectus, eam ab incolis de-
sertam reperit: quos quum non multo an-
te tempore effugisse cognovisset, cursim
fugientium vestigia sectatus est. Expediti
quantâ maximâ celeritate pedum potuerunt
eum sequuti sunt. eos in fugâ nactus,
omnes fere occidit: reliquis palustria loca
saluti fuerunt. Alexander, curato corpore
& quiete suis datâ ad primam noctis vigi-
liam progressus est: magnumque iter eâ
nocte emensus, sub diluculum ad Hydrao-
tem fluvium pervenit: ac multos quidem
Mallorum jam amnem transgressos cognovit,
alios alveum transeuntes illic adortus, pleros-
que interfecit, amneque ibidem pertransito,
eos qui transierant consequutus, multos ex
iis cecidit, multos vivos cepit. Maxima tamen
pars in oppidum naturâ atque opere muni-
tum se recepit. Alexander, postquam pe-
ditatus advenit, Pythonem in eos mittit
cum suo agmine, & duabus equitum præ-
fecturis; qui quidem primo impetu illapsi
oppidum capiunt, omnibus qui eò confu-
gerant (qui quidem in illo impetu interfe-
cti non erant) in servitutem redactis. quo
facto Python in castra rediit. Alexander
deinde in quendam Brachmanum urbem
exercitum duxit, quo aliam Mallorum ma-
num confugisse audierat. Eò simulac ve-
nit, densam phalangem omni ex parte mu-
ro admovit. Oppidani, muros suffossos
conspicati, & telis petiti desertis moenibus
in arcem confugiunt, & ex eâ se tuentur.
Macedonibus vero aliquot unâ cum iis im-
mistis atque in arcem illapsis, conversi &
in unum collecti nonnullos ex iis extru-
sunt; occiderunt autem xxv, dum in eos
pedem referrent. Inter hæc Alexander sca-
las undequaque arci admoveri jubet, &
murum suffodi. quo suffosso quum turris
quædam concidisset, & pars aliqua inter-
turtii perfracta faciliorem arci oppugna-
tionem fecisset, ipse primus murum con-
scendit. quo viso, alii Macedones pudore
suffusi, alius alia in murum evadunt. Jam-
que arx victa erat, quum Indorum alii suc-
censis suis ædibus ipsi etiam earum incendio peric-

24 Εἰς τὴν πρώτην φυλακῶν] In optimo legi ἐστὶ ἐς πρ.
ἰσχυρὰς eo esse propriam styli Arriani patuit ad 111,
7. Sed & statim Vulcanius ex V. C. notat ἦν τὸ πρῶτον
ἰσχυρὰς, quod & ipse vidi, sed in uno tantum.

25 Ὁχυροὶ καὶ περικυκλωμένοι] Facius: natura & opere
munium. Vulcanius similibus verbis ostendit se signi-
ficationem ὀχυρῶν adtribuere ingenio loci & naturali fi-

tui, alterum vero labori hominum. Quod ut fieri po-
test, tum testor copulam in MS. Optimo non haberi:
& eam differentiam non esse firmam, quod certe ma-
gis apparet ex libro 1 cap. 25, φησὶν ὁχυροὶ ἰσχυροὶ σ-
κοιοῖσι τὴν χώραν πρὸς Πισιδίαν. Interim quidquid superest
codicum, omnes proferunt Πισιδίαν, non Πισίαν.

26 Ὡς ἐπὶ τὴν Βραχμάνων] Optimus non habet αἰ.

ἀπέθηκοι· οἱ πολλοὶ δὲ μαχόμενοι αὐτῶν. Ἀ-
πέθανον δὲ οἱ πάντες ἐς πεντακισχίλις· ζῶν-
8 τες δὲ δι' ἀνδρείαν ὀλίγοι ἐλήφθησαν. Μείνας
δὲ αὐτῶν μίαν ἡμέραν, καὶ ἀναπαύσας ἢ τρα-
χίαν, ἣν ὑπεραίρα πρὸς ἑαυτὴν ὥς ὅτι ἰσὺς ἄλλης
Μαλλῶν· καὶ ἰσὺς μὲν πολὺς ἐκλελοιπότες
καταλαμβάνει, αὐτὸς δὲ ἔμαθεν ὅτι πεφθ-
· ρότες εἴεν ἐς τὴν ἔρημον· καὶ ἐνταῦθα μίαν²⁷ ἡμέ-
· ραν ἀναπαύσας ἰσὺς τραχίαν, ἐς τὴν ἐπιβύσαν
Πύθωνα μὲν καὶ Δημήτριον τὴν ἰσχυρότητα²⁸ πρὸς
τὸ ποταμὸν ὁπίσσω ἀπέπεμψε, ὡς τε αὐτοὶ
ἦγοντο ἀγροντας, καὶ πρὸς τοῦτοις ψιλῶν τά-
ξεως δις αὐτοῖς ὁσάκις ἀναί πρὸς τὸ ἔργον. Προ-
· ἔταξε δὲ, ὥστε ἢ ὅχθη ἢ ποταμῷ ἰόντας,
εἴ τις πρὸς τὴν γαίαν ἦεν ἐς τὰς ὕλας συμπε-
φθόγονται, αἱ δὲ πολλοὶ²⁹ πρὸς ἢ ὅχθη ἢ πο-
ταμῷ ἦσαν, ἰσχυρὰς κτείνειν ὅσοι μὴ ἐβελονταὶ
σφᾶς ἐνιδίδειν· καὶ πολλὰς καταλαβόντες ἐν
ταῖς ὕλαις οἱ ἀμφὶ Πύθωνα τε καὶ Δημήτριον
ἀπέκλειαν. Αὐτὸς δὲ ἦν ὅτι τὴν μεγίστην τὴν
Μαλλῶν πόλιν, ἵνα καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων
πολλὰς συμπεφθόγονται αὐτῷ ἐξηγγέλετο·
ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἐξέλιπον οἱ Ἰνδοὶ, ὡς πρὸς αὐ-
· ρον Α'λέξανδρον ἔμαθον· ἀρξάμενοι δὲ τὴν
Υ'δραώτιν ποταμὸν, ὅτι ταύτης ὁρμαῖς αὐτῶν,
ὅτι ὑψηλὰ αἱ ὁρμαὶ ἦσαν, ὥστε πλείους μὲν οἱ
ἐμῶν, ὡς ἐξήντισεν ὁ πόρος Α'λέξανδρον. Καὶ
ταῦτα ὡς ἤκουσεν, ἀναλαβὼν τὴν ἰσχυρότητα τὴν ἁ-
μα αὐτῷ πᾶσαν, καὶ ὡς ὅτι τὴν Υ'δραώτιν,
ἵνα τὴν ὥστε ἀναλαβὼν τὴν Μαλλῶν ἐξηγγέ-
· λετο· οἱ δὲ περὶ οἱ ἐπεὶ αὐτῷ ἐτάφησαν.
Ὡς δὲ ἀφίκετό τε ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐν τῷ πέραν
ἰσὺς πολέμους κατεῖδε ἰσχυρὰς μὲν, ὡς εἰς ἐκ
τῶν ὁδῶν ἐμβάλλει ἐς τὸν πόρον ξυὺ τῇ ἰσχυρό-
· τη· οἱ δὲ, ἰδοῖτες ἐν μέσῳ καὶ ποταμῷ ὅλα ἦδη
Α'λέξανδρον, κατὰ σπυρίδιον μὲν, ξυμπίπτειν
μὲν οἱ δὲ ὁμοῦ, ἀπεχώρουν ἀπὸ τῶν ὁχθῆς· καὶ
Α'λέξανδρος ξυὺ μὲν τῇ ἰσχυρότητι ἐπέτο· ὡς
δὲ κατεῖδον ἰσχυρὰς μόνους, ἐπιστρέφοντες οἱ Ἰν-
δοὶ καρτερώς ἐμάχοντο, πληθεύοντες ἐς πέν-
· τε μυριάδας. Καὶ Α'λέξανδρος ὡς τὴν τε
Φάλαγγα αὐτῶν πυκνὴν κατεῖδε, καὶ αὐτῶν οἱ
περὶ ἀπῆσαν, πρὸς ὅσους μὲν ἐπὶ τῇ, τῶν
κύκλῳ περιπαθῶν· ἐς χεῖρας δὲ ὅσους καὶ ἐπ'
Ἰνδοῦ³⁰. Καὶ ἐν τῷ τῷ ὥστε ἀγνοῖ αὐτῶν οἷτε
Α'ρχαίους, καὶ ἄλλαι τάξεις τῶν ψιλῶν, ἀς δὲ ἐπὶ πλείους ἅμα οἱ ἦσαν, καὶ οἱ τοξοὶ· καὶ πόρρω
δὲ ὅδε ἡ φάλαγγς ἐφαίνετο τῷ περὶ τῶν καὶ οἱ Ἰνδοὶ, ὁμοῦ σφίσι πάντων τῶν δεινῶν πρὸς ὁμοῦ,
ἀποστέλλαντες ἦδη πρὸς ὁμοῦ ἀπὸ τῶν ἐφθόγων ἐς πόλιν ὁχυρωτάτην τῶν πλησίων· καὶ Α'λέξανδρος
ἐπὶ ὁ-

perierunt : plerique pugnantes interfecti.
Quinque in universum millia caesa : pauci
(tanta eorum virtus fuit) vivi in potesta-
tem venerunt. Alexander unum diem ibi
commoratus, quiete exercitui datā, postri-
die in alios Mallos movit; quos quidem ur-
bes deseruisse, & in solitudines sese abdi-
disse cognovit. Ibi etiam uno die cum
exercitu substitit. postero die Pythonem &
Demetrium equestris agminis praefectum
retro ad flumen misit, quibus ad copias
quas ducebant expeditorum agmina, quae
rei gerendae sufficerent; adjunxit: manda-
tatis additis, ut ad ripam fluminis iter fa-
cientes, si quos eorum qui in sylvas ripis
circumjectas confugerant reperissent, nisi
sponte deditionem facerent, interficerent.
Multos itaque in sylvis nacti occidere. Ipse
in maximam Mallorum urbem exercitum
duxit, in quam etiam ex aliis oppidis mul-
ti sese recepisse nuntiabantur. Sed & hanc
Indi, simulatque Alexandrum adventare
intellexerant, deseruerant, transitoque Hy-
draote fluvio, in ripis ejus, quae altae in
primis erant, aciem instruxerant, tanquam
transitu prohiberi. Quo cognito, Alexan-
der confestim ad eam fluminis partem ubi
confederant equitatum ducit, peditatu se-
qui jussit: quumque ad Hydraotem amnem
venisset, hostes in adversa ripa instructi
acie stantes conspicatus, ita ut ex itinere
advenerat amnem cum solo equitatu ingre-
ditur. Indi Alexandrum in medio amnis
jam constitutum conspicati, celeriter, or-
dinate tamen, a ripa recedunt. Alexander
eos cum solo equitatu insequitur. Indi,
quum equitatum solum esse sensissent, con-
versi acriter pugnant. Indorum quinquaginta circiter millia erant. Alexander con-
fertam eorum phalangem videns, quum pe-
ditatum secum non haberet, excursiones
obequitando faciebat, praelium nequaquam
committendum censens. quum interea A-
grigianes, aliaque expeditorum agmina, quos
selectissimos secum ducebat, & sagittarii,
adveniunt: & peditum phalanx haud pro-
cul inde apparebat. Indi tot simul malis pressi
concitato cursu in vicinam urbem muni-
tissimam confugiunt. quos insequutus Ale-
xan-

27 Καὶ ἐνταῦθα μίαν] MS. Opt. καὶ ἐνταῦθα αὐτὴς μίαν, rectissime.

28 ἰσχυρότητα] MS. unus atque item V. C. apud Vulcanium ἰσχυρότητα. Sed manus Arriani spectatur in codice Opt. ἰσχυρότητα.

29 Αἱ δὲ πολλοὶ] Vox ultima non legitur in Opt.

30 Ἐς χεῖρας δὲ ὅσους καὶ ἐπ' Ἰνδοῦ] MSSci omnes hunc universum locum sic legunt: τὴν κύκλῳ περιπαθῶν. ἐς χεῖρας δὲ ὅσους καὶ ἐπ' Ἰνδοῦ. Quasi respicerent ad verba v. 16. Ἀλλὰ ἐς κύκλῳ περιπαθῶν αὐτοὶ πάντες τῶν περὶ, pro-
ut in optimo & aliis MSS. esse indicavi.

ἐπὶ τῷ πύργῳ τοῦ τῶν γεῖτονων ὄντων· ἐν τῇ γὰρ
 καὶ τῷ περικυκλωμένῳ ταύτῃ περὶ τὸ ἰεῖχος
 δὴλ' ὅτι μὲν ἦν Ἀλέξανδρος· τῷ τε ὅπλῳ
 τῇ λαμπρότητι, καὶ τῷ ἀτόπῳ τῷ τόλμῃ, ἐγνώ-
 σθ' ὅτι αὐτὸς μὲν μόνων κινδυνεύει μηδὲν, καὶ
 λόγῳ ἀξίον ἀποδεικνύμενος· καὶ ἀπειθήσας
 δὲ εἰς τὰ τεῖχος, τυχὸν μὲν αὐτῷ τῷ τῷ ἐκ-
 πληρήσει ἰδὼς· εἰ δὲ μὴ, καὶ κινδυνεύει δέοι,
 μεγάλα ἔργα καὶ τοῖς ἐπειρὰ πειθεσθαι ἀξία
 ἐργασάμενος· οὐκ ἀσπυδιὶ ἀποθανεῖ. Ταῦ-
 τὰ γὰρ, καὶ ἀπειθεῖς ἀπὸ τοῦ τεῖχος εἰς τὸ
 κρητὶς· ἐνθα δὲ ἐρμαιοὺς περὶ τῷ τείχεϊ, τὸς
 μὲν ἵπκας εἰς χεῖρας ἐλθόντας, καὶ τοὶ γὰρ ἡγεμόνα
 τῶν Ἰνδῶν περὶ ἀπερὸς οἱ θρασύτερον, πεί-
 στας ἰδὲ ξίφει ἀποκτείνῃ· ἄλλοι δὲ πελάζοντα
 λίθῳ βαλὼν ἔρχε· καὶ ἄλλον, λίθῳ· τὸ δὲ ἐξ-
 γυτέρῳ περὶ ἀποκτείνῃ, ἰδὲ ξίφει αὐτοῖς. Οἱ δὲ
 βάρεσσαι πελάζειν μὲν αὐτῷ ἐκείνῳ ἤθελον,
 ἔβαλλον δὲ πάντῃσι περὶ ἀποκτείνῃ, ὅ, πῶς
 ἔχον βέλ' ἐτύγγαν, ἢ οὐ ἰδὲ τότε ἔλαβον.
 10. Εἰ ἰδὲ τῷ Πιθακῆας τε καὶ ὁ διμοιρίτης Ἀ-
 βρέας, καὶ ἐπ' αὐτοῖς Λεονάτος, οἱ δὲ μόνον ἐ-
 τυχεῖν τῶν ἐκ τῆς περὶ τῶν κλίμακας ἀναγε-
 σκότες ἐπὶ τὸ ἰεῖχος, καὶ ἀπειθήσαντες καὶ αὐ-
 τοὶ, περὶ τοῦ βασιλέως ἐμάχοντο. Καὶ Ἀβρέας
 μὲν ὁ διμοιρίτης πῆλ' αὐτοῦ, περὶ ἀποκτείνῃ εἰς τὸ
 περὶ ἀποκτείνῃ. Ἀλέξανδρος δὲ βάλλει καὶ αὐτὸς
 ἀπὸ τοῦ τείχους εἰς τὸ σῆθος τοῦ ἐπὶ ἀποκτείνῃ
 καὶ μακρὸν· ὅτε λέγει Πτολεμαῖος, ὅτι καὶ πνεύ-
 μα ὅμῃ ἰδὲ αἵματι ἐκ τοῦ τραυματίου ἐξεπνέ-
 το· ὁ δὲ, ἐπὶ μὲν ἐπὶ θρασυῖν ἦν αὐτῷ ἰδὲ αἵ-
 μα, καὶ ὅτι κακῶς ἔχον, ἡμιώετο· πολλὰ
 δὲ καὶ ἐπὶ αἵματι καὶ ἀβροῖς, οἷα δὲ ξυὲ πνεύ-
 ματι ἐκπνέει, ἰληγρὸς ἰε αὐτὸν καὶ λειπο-
 ψυχία κατέρχε, καὶ πῆλ' αὐτῷ ἐπὶ ἰν' ἀσπίδα
 ξυ-

iis etiam qui in urbe erant, qui nec ipsi
 longe ab eo disjuncti tela torquebant, (erat
 enim ea parte agger quidam, muro propin-
 quus, & Alexandrum cum armorum splen-
 dor, tum insignis audacia notum faciebat)
 statuit tandem, si diutius in muro persiste-
 ret, periclitaturum se, neque quicquam
 operæ pretium facturum: at si intra arcem
 se conjiceret, fortassis eo ipso facto hostes
 territorum; sin minus, saltem egregium faci-
 nus editurum, & laude admirationeque
 apud posteros partâ moriturum. Ita secum
 statuens e moenibus in arcem defilit. ad cu-
 jus murum obfirmatus, nonnullos cominus
 eum lacessentes, atque adeo ipsum Indo-
 rum ducem audacius irrudentem gladio in-
 terfecit: alium vero appropinquantem lapi-
 de coniecto reprimi; alium quoque lapide;
 propius autem accedentem rursus gladio fer-
 rit. nec jam amplius barbari propius pedem
 ferre audebant, sed circumfusi, telis quæ
 aut habebant aut fors offerebat eminus cum
 petebant. Interea Peucestas & Abreas du-
 plarius, ac Leonnatus, qui quidem soli ante-
 quam scilicet rumperentur in murum evase-
 rant, defiliunt & ipsi, acriterque pro rege pu-
 gnant. atque Abreas quidem faciem sagittâ
 trajectus cecidit. Alexander etiam ipse tho-
 race sagittâ discusso supra mammam in pe-
 ctore vulnus accipit. quod quidem, ut au-
 tor est Ptolemæus, ejusmodi fuit, ut unâ
 cum sanguine spiritum etiam ex vulnere
 sufflaret. qui quidem, quandiu illi sanguis
 fervebat, tametsi ad extremum saucius, acriter
 se nihilominus tuebatur. At quum multus
 sanguis simul & spiritus continuo erumpe-
 ret, vertigine oculorum animique defectio-
 ne correptus, pronus in scutum collapsus
 est.

35 Ἀπὸς μὲν ἦν Ἀλέξανδρος] Quasi repeteret idem,
 quod de Alexandro dixit 1, 15, δηλὸς ὅτι ἦν τὸ ὅπλῳ τῇ
 λαμπρότητι καὶ τῇ ἀτόπῳ, ipsis plane iisdem verbis, ut
 inde facilius ignoscas edictis violentie omittentibus,
 quod affequi non poterant. Nam quid est, quod his
 addunt omnes prorsus, quos vidi, codices MSSi vocu-
 lam αὐτῶν; etsi Vulcanius ex V. C. non notavit; ego certe
 dico a me in omnibus antiquis libris repertam. Quam
 etsi pro non ingrata Arriano per pleonasmum loquu-
 tione tueri possimus, tum sane videtur manifestius
 etiam ex Græcismi more exprimere mentem voluisse
 apposito participio. Sic 17, 3 de Anchialo, τοῖς θρασυῖν
 τῶν τυχόντων ἐπὶ τῷ τείχεϊ καὶ πύργῳ. Et ibid. c. 10.
 Δηλὸς ἐγένετο τῇ γυναικὶ ἀδελφῆς. Infra hoc libro c. 29
 καὶ οἱ ἄλλοι ἱπποὶ ἐπὶ τῷ περὶ ἀποκτείνῃ. Indic. c. 34. Ἀ-
 τοῖς δὲ... δηλὸς ὅτι περὶ ἀποκτείνῃ καὶ πύργῳ.

36 Εἰ δὲ μὴ, κινδυνεύει δὲ οἱ μεγάλα ἔργα] Ingenio-
 sos fuisse omniviro oportet, a quibus hæc lectio est
 concinnata, quam nulla in parte vel cum sano sensu vel
 cum bona constructione concilies. Unde & postremus
 interpretes ad verba infimè attendit; sed Latine sen-
 tentiam, quæ requiri videbatur, composuit. Sed & hic
 ipse præfatus ad infimam editionis suæ oram has litteras
 adscripsit: Cod. Augustanus habet αὐτῶν καὶ κινδυνεύει δὲ οἱ

μεγάλα ἔργα. Sic ille, etiam in interpretatione tribus
 versibus linea subnotatis ab *sin minus* ad *motiturum*;
 nec scio quid voluerit. Sed non etiam sic Florentiz,
 cui decus restituti hujus loci debetur, minure & jeju-
 ne proceditur, quippe ubi plenius legunt MSSi omnes
 αὐτῶν καὶ μὴ, κινδυνεύει δὲ οἱ μεγάλα. Sed ne ex his quidem
 salus plena. Quapropter scribe cum optimo & illo uni-
 co codice, αὐτῶν καὶ μὴ, καὶ κινδυνεύει δὲ οἱ μεγάλα ἔργα, hoc
 est, *sin minus* (scilicet hostes perterrefaciat) *et utique*
periclitandum sit ipsi, saltem magnis rebus dignisque me-
moriam posterorum editis motiturum. Est videlicet in hoc
 loco ille usus duarum particularum αὐτῶν, αὐτῶν καὶ μὴ, de
 quibus agit Casaubonus ad Strabonem libro xv in fine.
 Ac porro est hic locus quidam communis & cogita-
 tio perpetua magnorum in gentiliismo hominum, ex-
 citata ab egregio Hectore apud summum vatem Iliad.
 x, 305, quum projecta hasta in vanum, nec alteram
 paratam habens, gladio destituito in mortem ruit pu-
 gnans cum Achille, ubi pronunciat illa verba

Μὴ μὲν ἀσπυδιὶ γὰρ καὶ ἀκλινῶς ἀπαλόμην;
 Ἀλλὰ μέγα βίβας τί καὶ ἐσπέρηναι πειθεσθαι.

Quibus se quoque exstimulat Cleomenes apud Poly-
 bium v, 38. quum Arrianus usu vocabuli ἀσπυδιὶ pa-
 lam ostendat, quò respiciat. Itaque non moror restituere.

H h 3

ξιωνθίας. Παικίας δὲ δεξιάς πεπλωκόπι,
καὶ ὑπεροχῶν ἴσην ἰεράν ἴσην ἐξ Ἰλίου ἀσπίδα,
πρὸ αὐτῆς εἶχε³⁷, καὶ Λεωνάτῳ ἐς τὰ ἐπὶ
δαίτερα. Οὗτοι δὲ βάλλοντες ἀμφοτέροι, καὶ
Ἀλέξανδρος ἐγγὺς ὡς ἡδὴ ὑπὸ τῷ αἵματι
ἐκλιπεῖν τοῖς γὰρ Μακεδόσι καὶ ταύτῃ τῷ σπώ-
ρῳ γενένηται τὰ τὸ πρὸς βολῆς, ὅτι οἱ τὸ Ἀλέ-
ξανδρον βαλλόμενον τε ὅπῃ τῶν τείχεσσι ἰδόντες,
καὶ πηδῶντα ἔσω ἐς τὴν ἀκρὰν, ὑπὸ σπυρδῆς τε
καὶ φόβου μή τι αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς πάθῃ ἢ ξυμ-
νόῳ κινδυνύων, τὰς κλίμακας συνωτεριζό-
ντες, ἄλλοι ἄλλας μηχανὰς ἐς τὸ ἀνελθεῖν ἐπὶ
τὸ τεῖχος, ὡς εἰ σπώροις ἐμχανῶντο· οἱ
μὲν, πασάλης ἐμπηγνύοντες ἐς τὸ τεῖχος
γῆινον ὄν, καὶ χεῖρας ἐκχευανόμενοι χαλε-
πῶς ἀνείρπον· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπ' ἄλλης ὀπίσθαι-
οντες. Οἱ δὲ πρῶτος ἀνελθὼν ἐκρίπτεται³⁸ αὐτὸν
κατὰ τὸ τεῖχος³⁹ ἐς τὴν πόλιν, ἵνα πρὸ τῆς βα-
σιλείας ἐώρων κείμενον, ξυμὸς οἰμωγῇ καὶ ἀλα-
λαγμῶ πάντες· ἡδὴ τε ἀμφ' αὐτῶν πεπλω-
κόπι χερσὶν ἐμάχη ξυμεισθήκη, ἄλλος ἑὸν ἄλ-
λῳ τῷ Μακεδόνων πρῶτοντος· καὶ εἰς ἴστω
οἱ μὲν τὸ μωχλὸν, ὅτῳ εἶχετο ἡ κατὰ τὸ με-
ταπύργιον πύλη, κατασχίσαντες, ἐπ' ὀλί-
γους παρέσσαν· οἱ δὲ καθότι ἡ πύλη διέσχετο, τὰς
ὥμους ὑποθέντες, καὶ ὥσαντες ἐς τὸ ἔσω τὸ τεῖ-
χος⁴⁰, ἀνεπίτασαν ταύτῃ τὴν ἀκρὰν. Ἐν τούτῳ
δὲ οἱ μὲν ἔκλειπον τὴν Ἰνδὴν, καὶ ἀπέκλειναι γε
πάντας, ἡ δὲ γυναικὴ καὶ τὰ παῖδα ὑπελείποντο·
οἱ δὲ ἐξέφερον τὴν βασιλείαν ἐπὶ τῷ ἀσπίδι κα-
κῶς ἔχοντα, ἔπειτα γινώσκοντες βιώσιμον ὄντα.
Τὸ δὲ βέλτερον ἐξελεύσασθαι ἐκ τῆς τραύματος ὅπῃ
τεμνόμενα τὴν πληγὴν οἱ μὲν Κριτόδημον⁴¹ ἀνέ-
χραν, ἱατρὸν Κῶον, τὸ γένος τῷ Ἀσκλη-
πιδῶν⁴². οἱ δὲ, Περδίκκαν τὴν σωματοφύλα-
κα, καὶ παρόντος ἐν τῷ δεινῷ ἱατρῶν, ἐγχελθ-
σαμένην Ἀλεξάνδρου, τῷ ξίφει ὅπῃ τεμνόμενῃ
πληγῇ, καὶ κομίσασθαι τὸ βέλτερον. Ἐν δὲ τῇ
κομίδῃ φορεῖ αἷματος πολλῆς γένεσι, ὥστε
λευποφυλῆσαι αὐτὴν Ἀλέξανδρον, καὶ ὑποχέσθαι αὐτῷ τὸ αἷμα ὑπὸ τῇ λευποφυλίᾳ. Πολλὰ
δὲ

est. Peucestas sacro Palladis Iliacæ scuto
interjecto, regem à fronte protegebat : Leon-
natus etiam ab alterâ parte. Sed & hi quoque
graviter vulnerantur : parumque aberat
quin vita Alexandrum simul cum sanguine
deficeret. Macedones etenim vel idcirco
in arcem conscendere non poterant, quod
quum Alexandrum in muro telis peti, at-
que ex eo in arcem interiorem defluisse vi-
dissent, studio pariter & metu ne rex qui
se temerario periculo objecerat, male exci-
peretur, ruptis scalis, alii alia instrumenta
ad conscendendum murum apta excogita-
bant : alii palis in murum terreum infixis,
iisque pendentia corpora sublevantes in al-
tum nitebantur. Quumque ita alii super
alios in fastigium muri evaderent, qui pri-
mus conscenderat, sese è muro in urbem
coniciebat, qua regem prostratum cern-
bat : moxque alii cum clamore atque ejula-
tu accurrentes pugnam atrocem ineunt,
Macedonibus regem suum prætenis scutis
acriter tuentibus. Interea alii portæ, quæ
inter duas turres sita erat, vestibus revulsis,
nonnullos præterea intromiserunt ; alii quâ
parte nonnihil patebat porta humeris inter-
jectis muri partem introrsum deturbarunt,
aditumque in arcem aperuerunt. Magna
Indorum strages fit, omnibus ad
unum cæsis, ne mulieribus quidem aut in-
fantibus exceptis. Dehinc regem pessime
affectum scuto cesserunt, victurus foret necne
incerti. Sunt qui scribant Critodemum me-
dicum Coum, ex Æsculapii stirpe, resolutâ
plagâ sagittam evulsisse : alii Perdiccam
corporis custodem, quum medicus urgente
necessitate non adesset, jubente Alexandro
ense vulnus rescidisse, telumque exemisse :
inque evulsione magnam sanguinis vim
erupisse. quumque Alexander rursus ani-
mo linqueretur, syncopen ipsam sistendo san-
guini remedio fuisse. Multa præterea alia

37 Καὶ ὑπεροχῶν τὴν ἰσην τὴν ἐξ Ἰλίου ἀσπίδα πρὸς αὐτοῦ
εἶχε] Verbum postremum nulli bono inservit. An sci-
licet non id satis includitur in ὑπεροχῶν? Et sane ab Opti-
mo ignoratur, idque recte. Dependet enim omnis ora-
tio à sequenti βάλλοντες. Sed & præterea duo MSSi
πρὸ αὐτῆς, unde vera est optimi Codicis scriptura πρὸ
αὐτῆς, quam & notavit ex Augustano Vulcanius. Quin
& ex sequentibus καὶ Λεωνάτος καὶ τὰ ἐπὶ δαίτερα, quod,
oro! Latine versum est, Leonnatus etiam istum excipie-
bat? Manifestior sane, licet paulo diffusior, Facius:
Palladis scuto superinfecto, oppositu quoque sui corpo-
ris ab irrudentibus telis regem protegebat. Leonnatus qua-
que lateri affusus, venientes istum excipiebat. Sententia
est: Interim Peucestas appropinquans collapsus, & obtento
ante eum scuto Palladis Iliacæ, atque etiam Leonnatus ex
altera parte (scil. ei se adiungens) uterque vulneratur.
38 Ἐκρίπτεται] MSSi omnes ἐκρίπτει.

39 Κατὰ τὸ τεῖχος] Si verti debet, è muro, omnino
etiam scribendum fuit κατὰ τὸ τεῖχος. Sed verti potest
circa eam muri partem.

40 Κριτόδημον] Sane & Galterus libro ix cum vocat
Critobulum, cuius versus in MS. ita habent:

Nec mora: concurrunt avidi curate jacentem
Pelleum proceres, referuntque in castra Deorum
Invidiam. cuius nudato corpore maxime
Inter doctores medica Critobolus artis
Comperit bamata percussam cuspide regem.

Adeo is Curtium & Plinium audire maluit, quam Ar-
rianum. In qua tamen re minus mirari oportet, quum
sic & Pythodemos Archon, citatus in principio huius
historiæ, ab aliis dicatur Pythodorus.

41 Τὸ γένος τῷ Ἀσκληπιδῶν] Vulcanius notat ex V.C.
τὸ γένος τῷ Ἀ. quod in nullo ipse reperi. Cæterum MS.
Opt. τὸ γένος Ἀσκληπιδῶν.

δὲ καὶ ἄλλα ἀναγέγραπται τοῖς ξυγγραφεῦσιν ὡς ἔστι παθήματος· καὶ ἡ Φήμη τοῦδε ξανθοῦ αὐτὰ χαλὰ τοὺς παρῶντες φθισαμένους, ἐπὶ καὶ εἰς ἡμᾶς ἀφίσταται· καὶ ἀφ' ἧς τοῦδε δόξα καὶ ἐφεξῆς ἄλλοις τὰ φθίσθαι, εἰ μὴ ὑπὸ τῆςδε τῆς ξυγγραφῆς παύεται. Αὐτίκα δὲ ὁ Ὀξυδράκας τὸ πάθημα τὸ τοῦ γενέσθαι⁴² Ἀλεξάνδρῳ, ὁ πᾶς λόγος κατέχεται· τὸ δὲ οὐ Μαλλοῖς ἐστὶν αὐτονομῶ Ἰνδικῶ ξυνέβη· καὶ ἥ τε πόλις Μαλλῶν ἦν, καὶ οἱ βαλόντες Ἀλεξάνδρου Μαλλοί· οἱ δὲ ἐγνώκεσαν μὲν, ξυμμιζάντες τοῖς Ὀξυδράκαις, ἔπειτα ἀφ' ἧς ἐστὶν ἐφθῆ δὲ ἀφ' ἧς ἀνδρὲς ἐπ' αὐτοὺς ἐλάσας, πρὶν ἢ ὡφέλειαν αὐτοῖς ποιεῖν τῇ Ὀξυδράκων γενέσει, καὶ αὐτοὺς ἐκείνοις πῖπτον φελοῖσιν. Ἐπει καὶ τὸ τελευταῖαν μάχην τὴν πρὸς Δαρεῖον γενομένην, καθ' ἣν Ἰνὰ ἐφυγε Δαρεῖος, καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν ἐληξε τὸ φυγῆς, πρὶν ξυλληφθῆναι ὑπὸ τῇ ἀμφὶ Βήσσου καὶ πρὸς αὐτὸν ἦδη Ἀλεξάνδρου σπουδαίῳ, πρὸς Ἀρβήλοις γενέσθαι⁴³ ὁ πᾶς λόγος κατέχεται· καθαυτὴν καὶ τὴν πρὸς αὐτοῦ, ἐν Ἰσῳ· καὶ τὴν πρὸς τὴν ἰππομαχίαν, πρὸς Γρανίκῳ. Ἀλλὰ πρὸς Γρανίκῳ μὲν ξυνέβη μάχη ἰππομαχία, καὶ πρὸς Ἰσῳ ἡ αὐτὴ πρὸς Δαρεῖον μάχη. Ἀρβήλαι δὲ ἔστι χωρὶς, ἐν τῇ τὴν ἐσχάτην μάχην Δαρεῖος τε καὶ Ἀλεξάνδρος ἐμαχέσαντο, οἱ μὲν τὰ πλείστα ξυγγραφεῖς λέγουσιν ὅτι ἐξακοσίους σταδίους ἀπέχεται· οἱ δὲ τὰ ἐλάττω, ὅτι ἐς πεντακοσίους· ἀλλὰ ἐν Γαυγαμήλοις γὰρ γενέσθαι τὴν μάχην πρὸς τῷ ποταμῷ Βυμυλῳ⁴⁴, λέγει Πτολεμαῖος καὶ Ἀρριανὸς· πόλις δὲ οὗκ ἦν τὰ Γαυγαμήλαια, ἀλλὰ κώμη μεγάλη⁴⁵. καὶ ὁνομασθὲς ὁ χωρὶς, καὶ εἰς ἀκὸν ἦδ' ὁνομασθῆναι δὲ, μοι δοκεῖ, πόλις εἶναι τὰ Ἀρβήλαια, ἀπλωθέντα τὴν δόξαν τῆς μεγάλης μάχης. Εἰ δὲ πρὸς Ἀρβήλοις γῆ οἷός τις γενέσθαι τὸ ἐργον ἐκείνο, εἰς τὸσόνδε Ἀρβήλων ἀπέχον· καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν πρὸς ἰσθμῷ τῷ Κορινθίῳ ἐξέτι λέγειν ὅτι ἐγένετο· καὶ τὴν ἐπ'

de hoc Alexandri casu ab historicis scripta sunt, quæ fama à primis mendacii auctoribus sparsa in hunc usque diem transmisit: neque desinet mendacii fides etiam in posteros propagari, nisi hoc scripto finis ei imponatur. Infortunium hoc in Oxydracis Alexandro obtigisse communis opinio est: quod tamen apud Mallos, liberam Indorum gentem, accidit. Nam & urbs Mallorum erat, & à Mallis ictus fuit Alexander. Porro statuerant quidem Malli Oxydracis sese conjungere, atque ita praelium inire, sed Alexander itinere per arida & ficulosa loca facto eos præverterat, priusquam aut Malli Oxydracis, aut Oxydracæ Mallis adjumento esse possent. Sed & ultimam pugnam cum Dario commissam, in quâ fugit Darius, neque prius destitit à fugâ quam à Bessio caperetur, atque adventante Alexandro interficeretur, apud Arbela accidisse, publica opinio est. quemadmodum & illam quæ ante hanc fuit, ad Issum: & primum equestre praelium, ad Granicum commissum esse. Contigit sane quidem equestris pugna ad Granicum, & apud Issum altera cum Dario. Arbela vero ab eo loco, in quo Darius & Alexander postremo dimicarunt, qui plurimum prodidère, dicunt abesse sexcentis stadiis: qui minimum, quingentis. Sed apud Gaugamela ad flumen Bumelum pugnam eam fuisse commissam Ptolemæus & Aristobulus tradunt. Atqui Gaugamela non erat oppidum, sed vicus magnus, neque locus celebris aut gratum auribus nomen præ se ferens. Quo factum puto, ut Arbelis, utpote urbi celebri, gloria pugnae apud illam commissæ adscripta fuerit. Si vero apud Arbela praelium hoc contigisse dicendum est, quum tanto spatio ab Arbelis distet: eodem modo & navale praelium apud Salamina gestum, Isthmio Corinthio adscribere lice-

Αρβή-

42 Παράδοξος καὶ ἐφεξῆς ἄλλοις] Tertiam vocem destituit codex optimus.

43 Αὐτίκα δὲ Ὀξυδράκαις τὸ παθ. τ. γινώσκαι] Vox prima quid boni ad hanc periodum apporret, nullus video. Interpreti utrique etiam prætermittam animadvertas. Nempe distinguendum ita: καὶ ἡ φήμη τοῦδε ξανθοῦ αὐτὰ χαλὰ τοὺς παρῶντες φθισαμένους. Εἰ Ὀξυδράκαις &c. hoc est, nisi ab hoc scripto statim aboleatur, nisi post exitum hujus historiz vaneſcat.

44 Μάχη τὴν πρὸς Δαρεῖον γενομένην . . πρὸς Ἀρβήλοις γινώσκαι] An hoc loco in iteratione ejusdem verbi tantam decus est, ut libenter id videant, quum aliis in locis id corruperint? Ipsi consulant. Vox γινώσκαι non est in Optimo codice, qua nequaquam egemus.

45 Τὸ ποταμὸν Βυμυλῳ] Lib. III c. 8 protuli quod ē scriptis potui. Nunc est ex Florentinis nihil addam, tamen scire oportet. notari jam ab Vulcanio Βυμυλῳ, quod proxime accedit ad ipsam ibi codicis Optimi lectionem, quum tamen Bochartus potuerit scribere in

Phaleg, fluvium Adiabæ multis apud veteres inclaruisset nominibus, & in his Βυμυλῳ & Βυμυλῳ, nempe ex vitiosis hodiernorum typographiis: ubi tamen in Arriano vocem Βυμυλῳ potuit censere vocem nihili.

46 Κώμη ἢ μεγάλη] Meretur plane sic describi locus iste, quum ab Strabone nominetur non modo κώμη, sed etiam κώμη ἐν τῇδε. Quid tamen suspicari oportet? Non modo Vuleanius notavit in V.C. deſt, nempe particula negativa, sed eam æ in ullo quidem codice antiquo reperi, adeo ut mirum non sit, eam quoque non existare in editione Basileensi, sed mirum sit, adeo temere potuisse ab ullo viro cordato inferi. Nam quum abſit ab MSS. omnibus, etiam probabile est ab Arriano non venisse. Quæ igitur cuiusquam in hoc potestas? Si argumentari placet, credibile est ab tempore istius praelii inclarescentem hunc vicum paulatim quoque increuisse, ut Arrianus eam κώμη vocet μεγάλην, quæ tempore hujus congressus non erat magna. Hinc delevi.

Ἀρτεμισίῳ δ' Εὐβοίᾳς, πρὸς Αἰγίῃ ἢ Σενίῳ
καὶ μὴν ὑπὲρ ὑπερασπισάντων ἐν τῷ κινδύνῳ
Ἀλέξανδρον, Πτολεμαῖον μὲν γενέσθαι ξυμπαν-
τίες ὁμολογῶσιν. ὑπὲρ Λεονάτου δ' ἐκέτι
ξυμφέρον, ἔδδ' ὑπὲρ Ἀβρέα δ' διμοιρίτε.
Καὶ οἱ μὲν ξύλῳ πληγέντα κατὰ τὸ κράτος
Ἀλέξανδρον, καὶ ἰλιγνῆσαντα πεσεῖν, αὐτῷ
δὲ ἀναστάντα, βληθῆναι βέλῳ⁴⁷ ἢ θώ-
ρακος ἐς τὸ στήθος. Πτολεμαῖον δὲ ὁ Λάγης
ταύτῃ μόνῳ τὴν πληγὴν πληγῆναι λέγει τὴν
ἐς τὸ στήθος. Τὸ δὲ δὴ μέγιστον πλημμέλημα
τῶν συγγραφάντων τὰ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον,
ἐκείνο τίθεσθαι ἔγωγε. Πτολεμαῖον γὰρ τὸ Λάγης
ἔστιν οἱ ἀνέγραψαι ξυμναστῆναι τε Ἀλέξανδρον
κατὰ τὴν κλίμακα ὅμῃ Πτολεμαῖον, καὶ ὑπε-
ρασπίσαι καί μιν, καὶ ἐπὶ τῷδε Σωτήρῳ ὅπι-
κληθῆναι⁴⁸ τὸ Πτολεμαῖον. καὶ τοὶ αὐτοὶ Πτο-
λεμαῖον ἀναγράφει ἔδδ' ὡς ἀναγενέσθαι ἰ-
σὺν ἰσὺ ἔργῳ. ἀλλὰ τραχὺς γὰρ αὐτὸς ἡγύμνος,
ἀλλὰς μάχεσθαι μάχας καὶ πρὸς ἄλλους βαρ-
βάρους. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἐκβολῇ τὸ λόγος ἀ-
ναγεγράφθαι μοι, ὥς μὴ ἀταλαιπώρον γίνε-
σθαι τοῖς ἐπειτα ἀνθρώποις τὸ ὑπὲρ τὴν τι-
μῆν ἔργον τε καὶ παθημάτων ἀφήγησιν. Ἐν ᾧ
δὲ Ἀλέξανδρον αὐτῷ μὲν τὸ πρᾶγμα ἐθε-
ραπέτετο, ἐς τὸ τρατόπεδον, ἐνθεν τῶν ἀρμή-
θῃ ὅπῃ ἰὺς Μαλλῆς, ὁ μὲν πρῶτος λόγος
ἦκει ὅτι περὶ τῆς εἰς τὸ πρᾶγμα⁴⁹. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα οἰμωγῇ ἢ τὴν τραχὺς ξυμπάσης,
ἀλλὰ ἄλλῳ ὡς ἀδιδόν⁵⁰ τὸ φῆμι. παυσά-
μενοι δὲ τὸ οἰμωγῆς, ἀθυμοὶ τε καὶ ἀποροὶ ἦσαν,
ὥσπερ μὲν ἔξῃ ἡγύμνος ἔστιν τὴν τραχὺς. (πολ-
λοῖς γὰρ δὴ ἐν ἰσῷ τὰ τὴν ἀξιώσεως ἐδόκεν πρὸς
τε αὐτῷ Ἀλέξανδρον καὶ πρὸς Μακεδόνων κα-
θεστηκέναι) ὅπως δὲ ἀποσπώθῃσι εἰς τὸ οἰκεῖον,
ποσάτων μὲν ἐνθῶν μαχίμων περὶ τὸν σφᾶς
ἐν κύκλῳ. τῶν μὲν ὅπῃ πρὸς τὸν σφᾶς ὡς ἀποσπώ-
ναι δὴ ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν εἰχάζον ἀγωνεῖσθαι
καρτερῶς. τῶν δὲ ἀποσπώμενων, ἀφαιρεθεί-
τος αὐτοῖς τὸ Ἀλέξανδρον φέρε. ποταμῶν τε
ἐν μέσῳ ἀδιαβάτων. τότε δ' ἐδόκει εἶναι καὶ
πάντα σφίσι ἀπορεῖν καὶ ἀμήχανα ἐρήμοις Ἀλέ-
ξανδρον εἰσφέρειν⁴⁹. Ὡς δὲ ἦκε ποτὲ λόγος ὅτι

licebit : & id quod ad Artemisium Eu-
bœæ, apud Æginam vel Sunium gestum
fuisse dicetur. Sed & in iis qui Alexandrum
in eo periculo scutis suis protexerunt, Peu-
cestam fuisse omnes profitentur : de Leon-
nato non omnes consentiunt, ut nec de
Abrea duplarior. Rursus alii Alexandrum
fuisse ad galeam ictum, caligine oculis ob-
ortâ procidisse scribunt. quumque se denuo
erexisset, thorace trajectum sagittam pecto-
re excepisse. Ptolemæus Lagi filius in pe-
ctore solum vulneratum fuisse tradit. In
eo autem præcipue mihi errasse videntur
qui Alexandri res conscripserunt, quod
Ptolemæum Lagi filium una cum Alexan-
dro & Peucesta scalam conscendisse feri-
bant, jacentemque objecto scuto protexis-
se; ideoque Ptolemæum Soterem, *id est*
servatorem, appellatum fuisse. quamvis Pto-
lemæus ipse scribat se huic pugnae non in-
terfuisse, sed eo tempore copiarum ducem
adversus alios barbaros pugnasse. Hæc mi-
hi per digressionem dicta sunt, ut in tan-
torum facinorum & casuum expositione
posterius plus diligentia adhibeant. Porro
quum Alexander ibi ad curandum vulnus
commoraretur, primo statim rumore per-
latum est in castra, unde is in Mallos pro-
fectus fuerat, eum ex vulnere interiisse.
Ac primo quidem ejulatus totis castris au-
ditus est, quum ex aliis in alios fama spar-
geretur. Quum vero jam lamentis modum
fecissent, vehementer animis consternati
dubique erant, quis exercitui præfuturus
esset. (multos enim ex æquo hujus dignita-
tis videri capaces, cum ipsius Alexandri,
tum Macedonum judicio) quo pacto etiam
salvi domum reversuri essent tot undique
bellicosas gentibus cincti : quarum quidem
alias nondum domitas verisimile ipsis fiebat
acriter pro libertate pugnaturas : alias defe-
ctionem facturas, sublato Alexandri metu.
quumque tot flumina, quæ nullâ ratione
transiri possent, interjecta esse cogitarent,
desperatione quadam acti quid consilii cape-
rent Alexandro destituti nesciebant. Post-
quam vero nuntiatum est Alexandrum vi-
vere,

47 Βαλῆσαι βέλῳ] Abest verbum ab Optimo. Et qui-
dem id satis intelligitur sub verbo πληγῆναι, ut ex eo
extrahatur id quod solet per βελος fieri.

48 Σωτήρῳ ἐπικληθῆναι] Soterem à militibus appella-
tum. Sic Vulcanius, sic Facius, sic Raderus vel Freins-
hemius in notis Curtianis 9, 5, 21. Ego de militibus
in Arriano quidem nihil animadverto, & satius cen-
seo, rem in medio relinquere, quum si rem inspiciamus,
ipse Alexander eum sic potius videatur salutavisse.

49 Τότε δ' ἰδοὺν εἶναι καὶ πάντα σφίσι ἀπορεῖν καὶ ἀμήχανα
ἐρήμοις Ἀλέξανδρον εἰσφέρειν] Liber contemplari delicias

scriptorum, ex quibus qualiacunque hæc sermonis Græ-
ci radimenta haurimus. Cui enim vel vox ultima aut
illa ἰδοὺν εἶναι, non suspecta veniunt, præsertim si ad-
hibeat manum Vulcanii notantis manifeste ad verbum
ἐφαίνετο in V. C. deest. Sed nihil tale ex aliquo eorum,
quos vidi, signare possum, quum omnes retineant id
quod editum est. Neque existima quidquam tale cogi-
tandum esse, quum intercedat ipse auctor, qui sic jam
sermo egit 111, 16 ἔδοκεν τὴν ἐπὶ Σύσωνι τὴν καὶ Βαβυλῶνος ἡ-
ξιν Ἀλέξανδρον ἐκ τῶν μαχῶν, ὅτι οἰκουμενὴν τὴν ἐκείνην πᾶσαν ἦν,
καὶ ὅδ' οὖν τῶν σκευοφόρων ἢ χαλεπῇ, καὶ ἡμῶν τῶν πολέμων τὸ ἀ-
δελὸν ἢ Βαβυλῶν καὶ τὰ Σύσων ἐφαίνετο. Intercedunt autem
clarius

ζῆ Αλέξανδρον, ἰστώ μὲν μόγης ξυμπαύου-
σαι· εἰ δὲ καὶ βίωσιμος ἐστίν, ἔγωγε ὀπιτεύε-
το. Ὡς δὲ καὶ γραμματεὶ παρ' αὐτοῦ ἦκεν, ὅτι
ὅσον ἔγωγε χατελεύσει, ὅτι τὸ φρατόπεδον, ἐδὲ
ταῦτα τοῖς πολλοῖς ὑπὸ τῷ ἄγαθῷ δέους πιστά
ἐφαίνετο· ἀλλὰ πλάττειν γὰρ τοῖς τ' ἀμφ'
αὐτὸν σωματοφυλάκων τε καὶ φρατῆων εἶχα-
13 ζετο. Καὶ ταῦτα ἐνοήσας Αλέξανδρος, μὴ
ἡ πεντελοιδίη ἐν τῇ φρατῇ, ὅτε φρωτοὶ ἠδυνή-
θη, κομίζεσθαι ὅτι τὸ ποταμὸν τῷ δ'ραώτῃ τὰς
ὄχθας καταπλέων καὶ τὸ ποταμόν· ὡς γὰρ
τὸ φρατόπεδον ὅτι τὰς συμβολαῖς τῷ τε γ'-
δ'ραώτῃ καὶ τῷ Α' κεσίῃ, ἵνα Ἡφαιστίων τε ὅτι
τῇ φρατῇ ὡς, καὶ Νέαρχον τὸν ναυτικὸν αὐτοῦ
εἶχεν. Ὡς δ' ἐπέλαζεν ἡ ναὺς ἡδὴ τῷ φρατο-
πέδῳ τῇ βασιλείᾳ φέρουσα, κελύβη δὲ ἀφελεῖν
τὴν σκηνὴν ὑπὸ τῇ φρωτῇ, ὡς καταφάνης εἶ-
ναι πᾶσιν· οἱ δὲ ἐπὶ ἡπείρῳ, ὡς κεκρῆσθαι
κομίζομεν Αλέξανδρον, πένοντες δὲ φραγέ-
σις τῇ νεῷς τῇ ὄχθῃ, ὁ μὲν τὴν χεῖρα ἀνέτεινεν
ἐς τὸ πλῆθος· οἱ δὲ ἀνέβησαν, ἐς τὸ ἔρανόν
ἀναρχόντες τὰς χεῖρας, οἱ δὲ τοῖς αὐτὸν Α'-
λέξανδρον· πολλοὶ δὲ καὶ δάκρυα ἐπὶ τῷ ἀνελ-
πίτῳ φραγέσθαι ἀκρόσια. Καὶ οἱ μὲν τὴν πα-
σιπῶν κλίνῃ φραγέσθαι αὐτοῦ ἐκκομίζο-
μεν ἐκ τῇ νεῷς· ὁ δὲ τὴν ἴππων φρασσαγαγῆν
ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ ὅτι τῇ ἴππῳ ὥφθη, αὐ-
θις κρότῳ δὲ πολλῷ ἐπεκτύπησεν ἡ φρατῇ
πᾶσα· ἐπὶ ἤσαν δὲ αἱ τε ὄχθαι, καὶ αἱ πλη-
σίον αὐτῶν ναυαῖ. Προσάγων δὲ ἡδὴ τῇ σκηνῇ
καταβαλὴν ὑπὸ τῇ ἴππῳ, ὡς τε καὶ βαδίζων ὀφ-
θῆναι· οἱ δὲ ἐπέλαζον ἄλλοθεν ἄλλῃ, οἱ μὲν χερσὶν, οἱ δὲ ῥοτάτῳ, οἱ δὲ τῇ ἐοδῇ τοῦ αὐτοῦ
ἀπλο-

vere, fides nuntio ægre habita est: neque
enim adduci poterant, ut crederent aliquam
de vitâ ejus spem superesse. quumque lite-
ræ ab eo adferrentur, quibus significabat se
brevi in castra reverfurum, ne id quidem
plerisque præ ingenti metu credibile vide-
batur: confingi enim id à custodibus cor-
poris ducibusque credebant. Hac trepida-
13 tione cognitâ Alexander, nequi in exerci-
tu motus fierent, quam potuit celerissime
ad Hydraotis fluvii ripas se deferri curavit,
secundo amne navigaturus ad castra, quæ
circa confluentes Hydraotis & Acefinis sub-
sistebant; ubi Hephæstion exercitui, &
Nearchus classi præerant. Mox ubi navis
quæ regem vehebat castris appropinquare
cœpit, tentorium è navis suæ puppi auferri
jussit, ut ab omnibus conspici posset. At
ne tum quidem credidère, corpus Alexan-
dri exanime adferri existimantes, donec
navi ad ripam appulsâ dextram multitudini
porrexit. Tum ingenti clamore sublato,
alii in cælum, alii versus Alexandrum man-
tendunt: multis præ insperato gaudio la-
crymæ sponte obortæ sunt. Quumque scu-
tati ei navem egresso lectum adferrent,
ipse equum adduci jussit. quem ut inscen-
dit, ab universo rursus exercitu applau-
sum est, ripis ac sylvis circumvicinis cla-
more resonantibus. Tabernaculo autem ap-
propinquans ex equo defiluit, ut & pedi-
bus incedens conspici posset. Tum certa-
tim alii atque alii accurrebant, alii manus,
alii genua, alii vestem ipsius contigisse,
alii

clarius alii Græci sic eadem ista verba ponentes, ut Eu-
napius in Chrysanthio, ὡς ἰδοὺ περὶ τῶν αὐτῶν
ἐπὶ πολὺ τι καὶ αἰσίων κατὰ τὴν μεταβολὴν ἐφαίνετο. Diodo-
rus Siculus xi, 35. Διότι οἱ μὲν περὶ Λεωνυκίῃ ἰδοὺ
ἔγωγε μὲν περὶ τῇ νεῷ, ἀφ' ἑαυτῶν δὲ πλάττειν
τὴν συμφορὰν ἐφαίνετο φρατῆμας ἵκεν τὸ πειστικόν.
Ita citant Grammatici excerptum ex auctore antiquo:
Ρωμαῖοι ἄλλοι εἶχον, μὴ ἀρχαῖος φαίνετο χερσὶν αἰδῶν,
ἀλλ' αἱ δὲ δοκῶν ἀμυνόμενοι. Tale est apud Livium xxi,
29. Multitudo timebat quidem hostes, nondum oblitterata
memoria superioris belli; sed magis iter immensum Al-
pesque, rem fama utique inexperitis horrendam, metue-
bat. Hic vero ita non averfatur hanc abundantiam, ut
etiam in uno eodemque verbo credebant repetendo usur-
pet xxix, 37, perinde ut Herodotus iterans verbum ἰδ-
κω 1, 116. Adeo non quæ ad significationem supervacua
sunt, etiam ab usu removenda interdum existimave-
runt.

50 Καταπλῖναι κατὰ τὸν ποταμὸν] Lectio conficta
ex similibus Arriani locis, ut vii, 7 καὶ ἔλπει καὶ τῇ
ἐύλαστον πλοῦτον ὡς ἐπὶ θάλασσαν, quum tamen istæ vo-
ces etiam adhibeantur in adscensu fluvii adversi, ut
in Indicis cap. 42 καὶ τῇ Πασίγῃ αἰὼν ἵππων δὲ καὶ
καὶ καμίνης, & jam lib. i cap. 3. Et tamen cap. 14
vides scribentem, ὁλίγοι μὲν τοῖς τῷ Ἰδραώτῃ ποταμῷ κα-
τὰ πλῖναι. Jam vero utrum Alexander navigaverit se-
cundo amne, an adverso, dubitare non potest, qui
legerit has res gestas esse, postquam Hydraotem tran-
sivisset; quod indicium est, eum adhuc super confluen-

tes Hydraotæ & Acefinis versari, quo loco tendere jus-
serat Hephæstionem. Quod mirum vero est, Vulca-
nius, in cujus editione primum existit hæc lectio, le-
git, καὶ καταπλῖναι, pro verbis, καὶ πλοῖον καὶ, ut probat
editioni præfixus indiculus; quam particulam quis omi-
sit & aliam inseruit? Cæterum plane supervacua sunt
ea verba, quum & Arrianus ad illum sensum scripturus
fuerit ὡς καταπλῖναι. Hinc & Vulcanius postea editio-
ni suæ adjecit καὶ ἵππων, non addens, ex V. C. habue-
rit, an ex se. Nihil tutius, quam vetustissimis exem-
plaribus mentem adjicere, quorum maxima pars habet
καὶ πλοῖον καὶ &c. unde sic editum simpliciter Basileæ.
Verum Optimus clare habebat καὶ πλοῖον καὶ. Quid ve-
lint, satis dubium & incertum est. Certe καμίνης πλοῖ-
ον aut πλῖναι, ut significet desertur navigaturus, vel ut
navigaret, Græcum vix est, notatque desertur navi-
gans vel navigando. Hinc nihil occurrit mihi consul-
tius, quam legere, prout optime legitur in MSSis ἐπὶ
τῷ ποταμῷ τῷ Ἰδραώτῃ τὰς ὄχθας καὶ πλοῖον κατὰ τὸν πο-
ταμὸν, ad ripas fluvii Hydraotis & navem in isto fluvio
stantem. Vocat πλοῖον καὶ τὸν ποταμὸν, quod alioqui di-
cunt καταποταμῖον πλοῖον, quod prout licuit in tempo-
re, adornatum fuit commoditati regis.

51 Ἐκύσια] Scripti omnes ὀκύνσια. Idque notum
quoque habuit Vulcanius, unde in ora editionis adscri-
psit al. ὀκύνσια, & voci sponte subnotæ apposuit in ora
al. invitis. Plane utroque sensu satis commode intelligi
ista possunt. Cæterum liceat id obtinere, ut ne disce-
datur ab vero & antiquo.

ἀπὸ μὲν οἱ δὲ, καὶ ἰδεῖν ἐγγύθεν⁵², καὶ ἡ καὶ
ἐπιθυμῶντες ἀπελθεῖν· οἱ δὲ ταῖναις ἑβαλ-
λον, οἱ δὲ ἀνέστην, ὅσα ἐν τῷ τότε ἡ Ἰνδῶν
χώρα⁵³ παρεῖχε. Νέαρχος δὲ λέγει ὅτι χαλε-
ποὶ αὐτῷ τῶν φίλων ἐγένοντο ὅσοι ἐκόμιζον,
ὅτι αὐτὸς περὶ τῶν φραγῶν κινδυνεύει· ὃ γὰρ
φρατὴν ταῦτα, ἀλλὰ φραγῶν εἶναι. καὶ
μοι δοκεῖ ἀπὸ τῶν Α' λέξανδρον τοῖςδε τοῖς
λόγοις, ὅτι ἀληθεῖς τε ὅπτας ἐγινώσκε, καὶ αὐ-
τὸν ὑπαίτιον ἢ ὀπιμῆσθαι· καὶ ὅμως ὑπὸ μέγας
τε ἔν ταῖς μάχαις, καὶ ἔξωτος τῶν δόξης,
καθὰ περὶ ἄλλης ἡνός, ἐξητάμενον⁵⁴, ὃ καρ-
τερός

52 Οἱ δὲ καὶ ἰδεῖν ἐγγύθεν] Facius verterat, alii comi-
nus vidisse contenti, salutem illi ac felicitatem precari.
Hunc sequuntur Vulcanius quam male mutavit non
mutanda? an ἐγγύθεν est tantum? Et quantus error
utriusque, dum aliquos dicunt contentos vel vidisse?
Pendet sermo ab precedenti verbo ἐπελθεῖν, ergo, in-
quit, quum omnes tangendi copiam habere non pos-
sent, alii accedebant usque ut propius eum contemplaren-
tur, atque etiam sausti omnis aliquid emittentes disce-
derent. Quod autem sequitur περὶ τῶν ταῖναις, illu-
stravit Casaubonus ad Suetonii Neronem cap. 25.

53 Ἡ Ἰνδῶν χώρα] Γῆ omnes MSS. Sequentia pedi-
bus trahuntur ob duas litteras depravatas in vocibus ὅσοι
ἐκόμιζον. Qui enim illum non tam tulisse dicuntur ἐ-
ναυι κατὰ (erit Vulcanius ibi ἐκκομιζομένῳ male inter-
prectetur egresso) quam elato lectulum admovisse, sunt
ὁπασπίας. An illi auctoritatem habuerunt reprehen-
dendi regis, tam proni ad furorem? Immo eos, qui
eum reprehendisse dicuntur, Arrianus φίλος vocat. An
ullibi ὁπασπίας dicti sunt φίλοι regis Macedoniae? Non-
dum certe isti heroes censebantur tanti. Accedit, quod ali-
ter nunc egit in verbo κομιζῶν Vulcanius, dum deducere
exponit, quod ipsi adstruendum concedo. Deinde χα-
λεποὶ ἐγίνοντο, non potest notare reprehendisse, sed mo-
lestum gravemque esse. Restitue igitur, quod habent MSS.
non quidem omnes (nam in aliis inveni ἐκόμιζον, unde origo
erroris aperitur) sed tamen plurimi MSSi ὅσοι ἐκόμιζον.
Verbum Arriano dilectum VII, 2 τὰς σεφιδίας κακίζοντας
τὸν Κάλανον. Et cap. 5. τὴν ἀπιστίαν τῶν φρατῶν ἐκόμισεν.
Itaque interpretandum: auctor est graves illi ex amicis
fuisse (id est, moleste illum tulisse) eos, qui reprehē-
debant, quod &c. Hunc sensum prorsus expressit Facius,
eum autem ex amicis nonnulli, qui factum ejus reprehen-
derent, ejusmodi voces, ut scribit Nearchus, graviter
ferebat. Vulcanius quum & ipse in Augustano reperisset
ἐκόμιζον, neque veram sententiam vocis χαλεπὸς de-
prehenderet, ita male mutavit. Nearchus vero au-
ctor est, amicos factum ejus reprehendisse, moleste ferentes,
quod se &c. Nihil tale dicit Arrianus.

54 Καθὰ περὶ ἄλλης τινός ἐξητάμενον] Recte quidem
ita Vulcanius pro eo quod Basilæa fuit editum καθὰ περὶ
οἱ, quod prima fronte quisque videt subsistere non pos-
se. Quod si tamen considerandi spatium huic loco in-
dulgeri oportet, an ita Arrianus scripserit, vereor, ne
male idem malum relinquat. Universum namque hunc
locum allegat Suidas in voce Α' λέξανδρος, & hanc qui-
dem partem sic producit egregie & cum magna integri-
tatis specie καθὰ περὶ οἱ ἄλλης τινός ἡδοῖς ἡτῶμενοι. Hoc
enim caput vel maxime in Alexandro agitatum fuisse
ab Græcis videtur, qualis fuerit circa ἡδοῖας, quæ sicut
corpus maxime spectant, sic est una in eis, quæ trans-
it quoque ad animum, nempe δόξα & ambitio gloriæ,
quas utraque agnoscis hic ab Arriano jungi ex testi-
monio Suidæ. Itaque Plutarchus principio Alexandri
nequit defungi, nisi eas statim aggrediatur tradens ἐν
ταῖς ἡδοῖαις ταῖς περὶ τὸ σῶμα δυσκίνητοι εἶναι, ὅτι φιλοτιμία
καὶ ἡλικίαν ἐμφορῆς εἶχον τὸ φρόνημα καὶ μεγαλψυχον, ὅτι
ἦν κατὰ πᾶν οἱ εἰς πᾶσαν ἡγίασαν δόξαν. Hinc igitur oportet

alii vel vidisse tantum contenti, & salutem
felicitatemque ei precantes; alii corollas,
alii flores quos tunc ferebat Indorum regio
inspergere. Nearchus vero autor est, amicos
qui eum deducebant, factum ejus repre-
hendisse, quod se tanto discrimini pro
exercitu objecisset: neque enim id ducis,
sed militis officium esse. quæ quidem oratio-
ne offensus mihi fuisse Alexander videtur,
quod vera esset, seque merito reprehendi
sentiret. Cæterum insigne Alexandri in pu-
gnando robur, & immensa gloriæ præ cæ-
teris rebus cupiditas transversum illum ad
peri-

tune id vocabulum videtur confectum ab Suida: quid
enim mutari meretur in hac ejus scriptura καθὰ περὶ οἱ
ἄλλης τινός ἡδοῖς ἡτῶμενοι? Nam qui temerario alicujus
rei potiundæ amore tenentur, hos legimus passim præ
studio ejus nanciscendæ non fuisse sui compotes. Attamen
is ipse suspectum se facit, dum pro suavissimo
composito, quod est in nostris & impressis & MSSis,
ἐξητάμενος, subdit simplex ἡτῶμενος, quasi ipse com-
mentans locum venisset ad hanc opinionem, vocem
ἡδοῖς intercidisse ob verbum proximum petinde ab si-
mili & incipiens ἡτῶμενος, unde deceptus tunc librarii
oculus fuerit; quando mox alter librarius incidens in
vetustius exemplar, in quo præferebatur compositum
ἐξητάμενος, confectendo utroque exemplari, videtur fecisse,
ut substantivo omisso illud revocaretur in codi-
ces nostri temporis. Hos enim prorsus antehabendos
judico cuicumque Suidæ supplemento & quantumvis
probabili, præsertim quum & gratia illius compositi
immensa sit apud Græcos, etiam Arrianum, cujus sunt
ἐξάπην, ἐξαπορίζην, ἐξαπαστὰς δαίτας & similia; & nihil
in Arriano deficit, qui nunc loquitur περὶ τῶν δόξης, qua-
tenus bellicam gloriam sequitur: at vero illa est multi-
plex admodum, præsertim in rege, ut locus non de-
buerit verti immensa gloriæ præ cæteris rebus cupiditas,
prout concipit Vulcanius, sed attamen ab robore in pu-
gnis & amore hujus gloriæ, sicut alii ab quacunque alia
gloriā superati & possessi, non poterat temperare sibi,
ut ab periculis caveret. Hæc ante annos à nobis conjecta
fuerunt in chartam, quum modo agnovi hunc locum
majore studio esse dignum; quippe qui & ipse est, quo
tanquam monili fulgere voluit Ars Critica nuper in his
locis emissâ speciosè, sed universâ turpis, & ecce ver-
ba omnia ex p. III. §. I. C. IV pag. 70. [Græci Li-
brarii similia frequenter peccarunt, ut viri docti osten-
derunt. Unum atque alterum exemplum proferam, &
prius quidem ex Arriano lib. VI p. 132 Edit. H. Ste-
phani. Sic loquitur de temeritate Alexandri ὑπὸ μὲν....
κινδύνων: fortitudini in preliis, & amor gloriæ, tan-
quam alii cuidam, temperare nescius non poterat abstinere
à periculis. Manifestum hoc quidem mendum est,
nam ἄλλῃ nihil hoc in loco sonat; sed quid scripserit
Arrianus non ita liquet. Attamen scribendum credide-
rim ΟΛΚΗΣ, hoc est, attritioni, quæ dicitur de vi
quadam, quæ veluti pondere trahimur ab iis, quæ
sunt indoli nostræ consentanea. Primum K refecto de-
xtero cornu visum esse Λ, deinde cum ἄλλης nihil signifi-
icaret, mutatum in ἄλλης, quæ Græca quidem vox
est, sed hoc loco sensu caret] Quam adulatoria hæc
fides, quam præcipitanter summa, quibus mutationum
fucus collecta! Sane quidem inter prima id constar, ab
auctore ejus scripti prælatam esse conjecturam Vulcanii
scripturæ veteri: quod ut faceret, nequivit ullam cau-
sam habere; tam enim facile ἐξητάμενος poterat mutari
in plurale, ac vocula οἱ in υ: unde sequitur, istum
hominem flocci facere veram & probam scripturam.
Aut potius non recte dixerim prælatam, quum ne sci-
verit quidem comparari cum alia posse; sed sine ullo
examine arreptam stolide, in quam primo impetu incide-

περὸς αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῆς κινδυνώσεως. Ἀνθρώπων δὲ ἵνα πρεσβύτερον λέγῃ Βοιωτοὶ (τὸ δὲ ὄνομα τὸ ἀνθρώπων ἐλέγξαι) ὡς ἀπομόνοντες πρὸς τοὺς ὀπιτιμώτερος τῆς Φίλων κατέμαθεν Ἀλέξανδρον καὶ ἐσκυθωπακότα, πρὸς ἐλθόντα ἱππὸν βοιωτίζοντα ἅμα ἢ Φωνῇ, ταῦτα φάσας. Ὡς Ἀλέξανδρος ἀνδρῶν τὰ ἔργα καὶ ἡ καὶ ἡ ἀμειβόμενος ὑπεπεῖν, τὸ δὲ νοῦν εἶναι τὴν ἀμειβόμενον, ὅτι ἡ δὲ δὴν καὶ παθεῖν ἐστὶν ὀφειλόμενον. Καὶ τῶν ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ δόξαι καὶ δόξαι καὶ δόξαι, καὶ ὀπιτιμώτερον ἐς τὸ ἐπὶ τῇ Ἀλέξανδρου γένεσιν. Ἐν τῷ δὲ ἀφίκοντο παρ' Ἀλέξανδρον τὸ Μαλλῶν τὸ ὑπολειπομένων πρεσβύτας, οἰκιστὰς τὸ ἐθνικόν, καὶ τῶν ὀξυδρακῶν οἱ τε ἡγεμόνες τῶν πόλεων, καὶ οἱ νομαρχαὶ αὐτοὶ, καὶ ἄλλοι ἅμα ἰσχύος ἔχοντες καὶ πενήτην οἱ γνωριμώτατοι αὐτοκράτορες, πρὸς σπονδῶν δώδεκα τε ὅσα μέγιστα παρ' Ἰνδοῖς κομίζοντες, καὶ τὸ ἐθνικόν καὶ ἔτι οἰκιστὰς συγγινώσκοντες δὲ ἀμαρτύνειν ἔφασαν, καὶ πάλαι παρ' αὐτὸν πρεσβυτάτους. ὀπιτιμώτερον ἢ, ὅσῳ ἡνέες ἄλλοι, ἐπὶ μαλλὸν αὐτοὶ ἐλθόντες τε καὶ αὐτόνομοι εἶναι. ἵνα ἐλθόντες ἐξ ὅτων Διόνυσος ἐς Ἰνδοὺς ἦκε, οὗσαν σφίσιν εἶναι ἐς Ἀλέξανδρον. εἰ δὲ καὶ Ἀλέξανδρος δοκοῦν ἐστὶν (ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος ἀπὸ θεῶν γενέσθαι λόγῳ κατέχει) σαφές πῶς τε ἀναδέξασθαι ὅντινα τῶν Ἀλέξανδρου, καὶ φόβος ἀπὸ τῆς Ἀλέξανδρου δόξαντας. διδόναι δὲ καὶ ὁμήρους ἐθέλειν ὅσους ἀναιτήν Ἀλέξανδρου. Οἱ δὲ χιλίους ἤθησε ἰσχύος κρατιέμενος τὸ ἐθνικόν. ὅς ἐστι μὲν βόλοιτο, ἀπὸ ὁμήρων κατέχειν. εἰ δὲ μὴ, ξυγρῆνόντας ἔχοντες, ἐστὶν ἀναπολεμητὴν αὐτῷ πρὸς ἡς ἄλλης Ἰνδοῦς. Οἱ δὲ ἰσχύος τε χιλίους ἐπέμψαν, ἰσχύος κρατίστες καὶ μέγιστος σφῶν ὀπιτιμώτατοι, καὶ ἄρματα πεντακόσια, ὅσα αἰτηθέντα, καὶ ἰσχύος ἀμείψας τῆς ἀρμάτων. Ἀλέξανδρος δὲ σαφές πῶς μὲν ἰσχύος τε καὶ τῶν Μαλλῶν τοῖς ἐπὶ σφῶν οἰκιστῶν ἐπέταξε Φίλιππον. ἰσχύος ὁμήρους δὲ αὐτοῖς ἀφῆκε, τὰ δὲ ἄρματα ἔλαβεν. Ὡς δὲ ταῦτα αὐτῷ κεκόμιστο, καὶ πλοῖα ὅπῃ τῇ ἀνατομῇ τὴν πρὸς αὐτὸν πολλὰ πρὸς πᾶσι πῆγναι.

pericula abripiebat. Narrat idem Nearchus, seniore quendam Boeotum, cujus nomen non adscribit, quum Alexandrum reprehensiones amicorum ægre ferre intelligeret, & indignationem vultu præ se ferre videret, Boeoticâ linguâ eum compellasse, ac dixisse, „O Alexander, Virorum est præ- „ clara facinora aggredi: simulque jambi- „ cum versum subdidisse, cujus hæc erat sen- „ tentia, Qui magnum aliquid faciat, æ- „ quum esse & pati. Ac senis quidem di- „ ctum Alexandro placuisse, & chariorem ei „ deinceps eo nomine fuisse. Inter hæc lega- „ ti à Mallis, qui reliqui erant, ad Alexan- „ drum venerunt, dedicationem totius gentis „ facientes. itemque ab Oxydracis urbium „ præfecti ac præfides regionum ipsi, & cum his „ alii et maxime conspicui cum libera potestate „ gentis, qui pro foedere incundo dona quæ „ apud Indos censentur amplissima adfere- „ bant, etiam ipsi gentem dedentes. Veniam „ autem deprecabantur, quod non antea le- „ gatos misissent. quam vel ideo mereri se di- „ cebant, quod, quemadmodum quidam „ alii, majore adhuc jure ipsi liberi suis le- „ gibus vivere cupissent, quam quidem li- „ bertatem jam inde ab eo tempore, quo Li- „ ber pater in Indiam venerat, ad Alexan- „ drum usque salvam tenuerant. Quod si ita „ Alexandro visum esset (quoniam & ipsum „ ex-deorum genere ortum fama esset) satra- „ pam quem daret accepturos, tributa quæ „ imperaret pensuros, obsides quot peteret „ daturus. Alexander mille ex primoribus „ gentis sibi mitti jubet, quos vel pro obsi- „ dibus si vellet, teneret, vel ut militibus „ uteretur, donec reliquos Indos debellasset. „ Atque hi quidem mille viros, quos & præ- „ stantissimos & maximos selegerant, mise- „ runt: quingentis etiam curribus eorumque „ propugnatoribus (quos Alexander ne petie- „ rat quidem) adjectis. His itaque reliquisque „ Mallis qui servati erant, Philippo satrapa „ constituto, obsides remittit, currus acci- „ pit. His rebus ita gestis, navibusque com- „ pluribus dum vulnus curatur constructis, mili-

ciderat. Secundo apparet illum non satis attentum fuisse in legendo Suida, cujus recte supplementum aliqui lenissimum; & quantis partibus illo nugatorio molimine præstantius? Jam vero etiamnum codices nostri istum pluralem servant, ut debeat esse indubitabilis cum isto composito. Cæterum ex his omnibus patet manum licentia in Arriano, quæ certe abhinc, ut spero, cessabit in hoc loco.

55 Ὑπεπεῖν] Sic lib. i cap. 4 Alexander τῶν αὐτῶν ὁπλῶν, ὅτι ἀλλοτρίων καὶ τοῖς ἰσχυοῖς. Nunc tamen Optimus cum alio ὁπλῶν. Habes sane lib. vii cap. 14 καὶ ἀλλοτρίων αὐτοῖς Ἀλέξανδρος κομίζον τῶν Ἀσκαπῶν, ἐπὶ πάντα, ὅτι &c.

56 Δρῶντες καὶ παλῶν ἐστὶν ὄφ.] Non tamen ut ex acumi-

ne hujus Boeoti, sed ipsius versiculi habeant id imitantes milites Mariani, qui apud Plutarchum p. 414 dicunt Ἀλλὰ καὶ παλῶν τι δρῶντες, καὶ ἰσχυοῖς, καὶ ἄλλοι. Aut Crassus suos adhortans apud Appianum pag. 246. Μὴ καὶ ἀπληγῆς, καὶ δὲ τι καὶ παλῶν μὲν ἰσχυοῖς.

57 Οὐκ αἰτηθέντα] Eleganter omnes MSS. αἰτηθέντας. Sic enim & Plutarch. in Apophtheg. 177. αἰτηθείς ποτήριον Ἀλέξανδρος. Sic Menander dixit καὶ δὲ λατὰς αἰτήμας apud Harpocrationem. Cæcilius in Æschryone apud Norium in Exigor, ego illud minus nullo exigor portorium. Ita Sidonius vi epist. 10. Gleba canonem non petatur, ubi vide Sitmondum, sicut etiam Scaliger ad Varronem, Appianus i. v. Civ. καὶ μὴ αὐτὸς ἡγεῖται τὸ δημοκρατικόν. 58 Ἐπὶ τῇ ἀνατομῇ τῷ τραύματι.] Interpres uterque

ὃ ἐκ τῆς τάξεως ὅσοι ἐς Φυλακίαν ἔχουσιν
ἰκανοὶ ἐφαίνοντο· πόλιν τε σῆταυθα κτίσαι
ἐκέλευσεν ἐπ' αὐτῇ ξυμβολῇ τοῖν ποταμῶν,
ἐλπίζας μέγαλιν τε εἶσθαι καὶ ὀπίσθην ἐς
ἀνθρώπους, καὶ νεωσοίκης ποιηθῆναι. Εἰς τὴν
δὲ καὶ Ὁξυάρτης ὁ Βακτριῶν, ὁ Ρῶξάνης
ἡ γυναικὸς Ἀλέξανδρου πατρὸς, ἦκε παρ' Ἀ-
λέξανδρον, καὶ παρῆνεν αὐτῷ Παρεπα-
μισάδων σατραπείαν, ἀπαλλάξας Τιρυσίαν⁶⁴
τὴν παρὰ τὴν σατραπείαν, ὅτι ὅδε ἐν κόσμῳ ἐξη-
γείσθαι αὐτῷ ὁ Τιρυσίης ἐξηγγέλτο. Εἴθ' αὖ
δὴ ἀφ' ἐκείνης Κρατερὸν τε καὶ τὴν Σαγάρην⁶⁵
πολλὴν καὶ ἰσὺς ἐλέφαντας ἐν δριστερᾷ τῇ Ἰν-
δοῦ ποταμῷ, ὅτι εὐπορώτερά τε ταύτην τὰ
ῥῶξ' ἢ τὴν ποταμὸν τραπᾶ βαρεῖα ἐφαίνετο, καὶ
ταῖς ἐθῆσι τὰ παρῶν κοινὰ ὅλα πάντα φίλια ἴδι,
αὐτὸς κατέπλεε ἐς τὴν Σάγδαρ τὸ βασιλεῖον·
καὶ ἐλθὼν πόλιν τε εἰσέχρει ἄλλιν, καὶ νεω-
σοίκης ἐποίησεν ἄλλης, καὶ ἅπαντα αὐτῷ τὰ
πεποιηκότα ἐπεσχευάσθη. Τῆς δὲ ἀπὸ τῆς
ξυμβολῆς τῇ Ἰνδοῦ καὶ Ἀρξίνης χώρας, ἐ-
τε ὅτι θάλασσαν, σατραπείαν ἐπέδειξεν⁶⁶
Ὁξυάρτην καὶ Πύθωνα, ξυμὴν τῇ ῥωξίᾳ
παῖσιν τῇ Ἰνδοῦ γῆς· καὶ Κρατερὸν μὲν ἐκπέμ-
πει αὐτὸς ξυμὴν τῇ τραπᾶ, ἀφ' ἧς Ἀραχωτῶν
καὶ Δραγγῶν γῆς· αὐτὸς δὲ κατέπλεε ἐς τὴν
Μουσικανὴν ἐπικράτειαν, ἡν πάλαι εὐδαιμονε-
στάτην τῇ Ἰνδοῦ γῆς εἶναι ἐξηγγέλλετο, ὅτι
ἐπὶ ἀπὸ τῆς⁶⁷ αὐτῶν Μουσικανὸς, ἐν δὲ
αὐτῶν τε καὶ τῆς χώρας, ἔτε ῥῶξ' ὅτι φίλια
ἐκπέμπε, ἡ δὲ ἢ ἔτε αὐτὸς ἐπεπόμφε, ἃ
δὴ μέγαλον βασιλεῖ εἰκός, ἔτε ἢ ἡττιχὲς ἐξ
Ἀλέξανδρου. Καὶ γίγνηται αὐτῷ ὁ πλεὺς καὶ
τὴν ποταμὸν ἐς τοσούτῃ ἐσπευδασμένῃ, ὥστε
ἐφθῆ ὅτι τοῖς ὀφείλοις γενέσθαι τῇ Μουσικανῇ χό-
ρας, πλεὺν πυθέσθαι Μουσικανὸν ὅτι ὤρμηται ὥς
ἐπ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος. Οὕτω δὴ ἐκπλα-
γνύσκει, καὶ ῥῶξ' ἀπὸ τῶν Ἀλεξάνδρου, δώ-
ρα τε ἅπαντα πλείονα ἄξια παρ' Ἰνδοῦ⁶⁸ κομι-
ζων, καὶ ἰσὺς ἐλέφαντας ξυμπαντας ἄγων, καὶ τὸ ἔθνος τε καὶ αὐτὸν ἐν δὲ, καὶ ὁμολογῶν ἀ-
δικεῖν.

eto, aliisque agminibus, quæ provinciarum
custodiendæ sufficere viderentur. Ad hæc
urbem ad confluentes fluminum condi-
sit, arbitratus populosam & claram fore.
navalia etiam ibi exstrui curavit. Per eor-
dem dies Oxyartes Bactrianus Roxanes Ale-
xandri uxoris pater ad Alexandrum venit.
Huic Parapamifadarum satrapatum dedit,
submoto Tiryste priore satrapa, quod non
bene officio suo functus fuisse nuntiaretur.
Deinde Cratero cum magnâ exercitus parte
& elephantis ad sinistram Indi fluminis ri-
pam traducto, quod ab eâ parte exercitui
gravioris armaturæ commodior via futura
videretur, & gentes finitimæ non omnino
amicæ essent: ipse secundo amne in Sogdo-
rum regiam navigavit. ibique aliam urbem
condidit, & alia navalia exstruxit: nave-
que quassatas reparari iussit. Totius vero
regionis, quæ à confluentibus Acesinis atque
Indi ad mare usque pertinet, Oxyartem &
Pythonem satrapas constituit, universâ
etiam maritimâ orâ illis adjunctâ. Cratero
deinde rursus cum exercitu per fines Ara-
chotorum & Drangorum emissio, ipse se-
cundo amne in Muscani regnum venit
(quod quidem opulentissimum totius Indo-
rum regionis esse audierat) commotus,
quod Musicanus nondum ipsi obviam pro-
cesserat, se pariter & regionem dediturus,
neque per legatos amicitiam petierat, neque
dona (ut magnum regem decebat) miserat,
neque quicquam omnino ab Alexandro pos-
tularat: tantaque celeritate per flumen
contendit, ut prius in Muscani fines ir-
rumperet, quam is quicquam de Alexandri
expeditione audisset. Inopinato itaque ejus
adventu perculsus Musicanus, confestim
Alexandro obviam processit, dona quæ
apud Indos censentur amplissima adferens,
universos etiam quos habebat elephantos
ducens, gentemque pariter & se dedens,
ac culpam suam agnoscens. quod quidem
ad

cum equitatu. Facius: equitibus Thracibus. Agnoscimus
sic in interpretibus nostris Thracæ equites. At Freins-
hemius ad Curtium vii, 14, 24, & ix, 8, 18 negat
Agrianas & Thracas fuisse equestres, quum equites Ag-
griani palam memorentur Curtio iv, 15. Verum hæc
interpretationes tolerandæ non erant. Quasi vero nulla
peditatus pars è Thracibus constiterit. Immo erant ja-
culatores Thracæ, quos pedites fuisse apparet ex i, 29
περιστάσθαι αὐτῶν τῷ μιν δέξιν κίρκος οἱ τὸ τοξόται καὶ οἱ Ἀ-
γριᾶναι· τῷ δὲ ἰσχυρὸς οἱ ἀκούσται οἱ Ὀρᾶναι, οἱ ἡγῆται Σι-
τάλκας. Huc usque enim loquitur de peditibus, equites
inde sequuntur. Clarius ii, 3 ξυμμάχων τῶν πεζῶν καὶ τῶν
Ὀρᾶναι, οἱ Σιτάλκας ἡγῆται, καὶ τῶν ἰππέων τῶν Ὀρᾶναι.
Et cap. 9 τῷ μιν πεζῶν οἱ Κρήναι οἱ τοξόται, καὶ οἱ Ὀρᾶναι,
οἱ ἡγῆται Σιτάλκας. Sic iii, 12 οἱ ἀπὸ Ὀρᾶναι πεζοί. Ita-
que pronunciamus, non debere Græca à Latinis supe-
rari.

64 Τιρυσίαν] Negant ambigi oportere hæc corrupta
esse; legendum vero Τιρυσίαν. Qua auctoritate? nempe
quod ante binis locis codices nostri, non nostri,
quos non vidimus ullos, scribunt per A. Ego non vidi
ullum MS. codicem, qui non hoc loco legeret Τιρυσίαν,
ita ut his etiam sic nunc exhibeat Optimus. Libro au-
tem v MSS. reliqui habebant Τιρυσίαν; Optimus Τι-
ρυσίαν. Vulcanius notavit al. Τιρυσίαν, al. Τιρυσίαν. Apud
Freinshemium in notis ad Curtium ix, 8, 9 editur, qua-
si vocasset Tityesten, sed præli errore.

65 Σαγάρην ἐκείνην] MSSi omnes ἀπὸ τῆς, quod
magis proprium.

66 ὅτι ὅδε ἐν κόσμῳ] MS. Opt. efficacissime ὅτι ὅδε
ἐν κόσμῳ. ut nuppiam illud ὅδε abest.

67 Τὰ πλείονα ἄξια παρ' Ἰνδοῦ] Opt. ἅπαντα τὰ πλείονα, et
si vulgatum nequeat moveri, quod toties occurrit apud
Arrianum.

δικαῖν· ὅσῳ μέγιστον παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἡδὲ ἐς τὸ
 τυχαῖν ὧν ἡς δέοιτο· καὶ ἐν καὶ Μουσικανῷ ὅπῃ
 τοῖςδε ἀδελφὰ ἐδόθη ἐξ Ἀλεξάνδρου· καὶ τὴν πόλιν
 ἐθαύμασεν Ἀλέξανδρος καὶ τὴν χώραν, καὶ ἀρχὴν
 αὐτῆς Μουσικανῷ ἔδωκε. Κρατερὸς δὲ ἐν τῇ
 πόλει ἐτάχθη τὴν ἀκρὰν ἐκλείψαι· καὶ παρόν-
 16 τῳ ἐπὶ ἐπιτάξει Ἀλεξάνδρου, καὶ φυλακῇ
 χειροτάτη, ὅπῃ ὅπῃ τῇδε αὐτῷ ἐφάνη τὸ χω-
 εῖον ἐς τὸ κατέχευται τὰ κύκλῳ ἔθνη φυλακί-
 16 πόμῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἀναλαβὼν τὰς τε τοξότας,
 καὶ τὰς Ἀρχαίας, καὶ τὴν ἵππων τὴν ἀμὰ οἱ
 πλέουσιν, ἐξελαύνει ἐπὶ τὴν ἡμαρτήν τὴν ταύτην
 γῆς (ὄνομα δὲ ἦν Ὀξυκανὸς) ὅπῃ μῆτε αὐτὸς
 ἀφίκετο, μῆτε πρὸς αὐτὸν ἦσαν οἱ
 διδόντες αὐτὸν τὴν χώραν. Δύο μὲν δὴ πόλεις
 τὰς μεγίστας τὴν πόλιν Ὀξυκανῷ ἐξ ἐφόδου
 κατὰ κράτος ἔλαβεν· οἱ δὲ ἡ ἑτέρα ἴστων καὶ
 αὐτὸς Ὀξυκανὸς ἔαλω. Οἱ δὲ τὴν μὲν λείαν τῇ
 στρατῷ δίδωσι, ἡ δὲ ἐλέφαντας δὲ ἀμὰ οἱ ἦσαν
 καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις αὐτῷ αἱ ἐν τῇ αὐτῇ χωρᾷ
 οἱ δὲ δίδοντο ὅτιον, καὶ δὲ πρὸς ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐς ἀλκήν.
 Οὕτως καὶ Ἰνδοὶ πάντες ἐδεδύλωντο ἡδὴ ἡ γνώμη
 πρὸς Ἀλεξάνδρῳ τε καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου τύχῃς.
 Οἱ δὲ ἐπὶ Σάμβῳ αὐτῷ ἦσαν, τὴν δὲ οἰκίαν Ἰνδῶν
 σαλευσάμενοι ὑπὸ αὐτῷ κατὰ τὰς πόλεις, ὅς πε-
 φθάνειν αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, ὅπῃ Μουσικανὸν
 ἀφαιμῶν πρὸς Ἀλεξάνδρῳ ἐπύθετο, καὶ τὴν
 χώραν τὴν ἐαυτοῦ ἀρχοῦ· τὰ γὰρ πρὸς Μουσι-
 κανὸν αὐτῷ πολέμῳ ἦν. Ὡς δὲ ἐπέλαζεν ἡδὴ
 ἡ πόλις Ἀλεξάνδρῳ, ἡν πῖνα μετὰ πόλιν ἐ-
 χεν ἡ Σάμβου χώρα (ὄνομα ἦν ἡ πόλις Σιν-
 δομᾶνα⁶⁸) αἱ τε πόλεις αὐτῷ ἀνοίγοντο πρὸς
 ἀρῶν, καὶ οἱ οἰκῆοι τὴν Σάμβου τὰ τε λῆ-
 ματα ἀπὸ τῶν Μουσικανῶν⁶⁹ καὶ ἡς ἐλέφαντας μὲν
 σφᾶν ἀρῶν ἀπῆνται· καὶ γὰρ Ἀλεξάνδρῳ γε
 πολεμῶν ἐχόντῃ Σάμβου φυγαῖν, ἀλλὰ Μου-
 σικανῶν τὴν ἀφῆσιν δεῖσιν. Οἱ δὲ καὶ ἄλλαι
 πόλιν ἐν ἰσθμῷ ἀποστᾶσαι εἶλε, καὶ τὴν Βραχ-
 μάνων (οἱ δὲ σοφιστὰς τοῖς Ἰνδοῖς εἰσὶν) ὅσοι
 αἰπῶν τὴν ἀποστάσεις ἐγένοντο, ἀπέκλειον· ὥστε
 17 ὧν ἐγὼ τὴν σοφίας, εἰ δὲ πρὸς ἐστὶν, ἐν τῇ Ἰνδικῇ συγγραφῇ δηλώσω. Καὶ ἐν ἰσθμῷ Μουσικανῶν
 105

ad ea quæ quis petiisset impetranda sum-
 mam apud Alexandrum vim habebat. Ale-
 xander itaque Musicano veniā culpæ datā,
 urbem simul regionemque admiratus, pri-
 stinum imperium ei reliquit. Cratæro ut
 arcem in urbe exstruat jubet: quæ quidem
 præfente adhuc Alexandro exædificata est,
 præsidiumque ei impositum. quod perido-
 neus is locus videretur ad finitimas gentes
 in fide atque officio continendas. Inde as-
 16 sumtis sagittariis atque Agrianis, omnique
 equitatu quem in navibus vehebat, in ejus
 regionis præsidem, Oxycanum nomine,
 movet, quod nec ipse obviam processerat,
 nec legatos ipsum & regionem dedituros
 miserat: ac duas quidem urbes maximas
 quæ Oxycano parebant primo impetu ce-
 pit. in alterâ harum etiam ipse Oxycanus
 captus. Alexander prædam militi dat, & ele-
 phantos secum abducit: sed & reliquæ urbes
 adventante Alexandro deditionem faciunt,
 nullâ earum ad arma conversâ. Ita omnium
 Indorum animos Alexandri virtus & fortu-
 na subjugarat. Posthæc adversus Sambum
 rursus copias ducit, quem montanis Indis
 satrapam constituerat, fugisseque acceperat,
 quum Musicanum ab Alexandro dimissum,
 suæque regioni præfectum audisset. Nam
 cum Musicano graves inimicitias gerebat.
 Postquam vero urbi quæ illius imperii ca-
 put est, (Sindomana ei nomen erat) appro-
 pinquavit, portæ urbis ei apertæ sunt,
 quique Sambo familiares ac domestici erant
 cum numeratâ pecuniâ & elephantis occur-
 rerunt, declarantes Sambum non hostili
 animo in Alexandrum fugisse, sed Musica-
 ni dimissi metu. Quibus in fidem receptis,
 aliam quandam urbem quæ defecerat cepit,
 & Brachmanum nonnullis (qui quidem
 sophistæ sive sapientes apud Indos habentur)
 quos defectionis autores fuisse constabat,
 interfecit: de quorum sapientiâ, si
 modo ulla est, in Indicâ historiâ tractabi-
 mus. Dum hæc geruntur, Musici- 17
 105

⁶⁸ Σινδομᾶνα] MS. unus σινδομᾶνα, alii cum Optimo σινδομᾶνα, quod etiam adscripsit Vulcanius. Apparet autem hæc verba sive ex Aristobulo sive ex Ptolemaeo respicere quoque Strabonem. in loco corrupto libri xv pag. 701 τὴν τε τὴν Μουσικανῶν λίγῃ καὶ τὴν Σάμβου Σινδομᾶναν; ut editur, quum testetur Casaubonus in scriptis legi Σινδομᾶναν. Ego etsi sciam in nonnullis Strabonis exemplaribus omissa esse hæc verba, fortassis propter difficultatem; tamen satis liquide affirmem, non hinc Sabuta terram cogitandam, ut doctissimus ille vir concipiebat, & unde Sabuta Indicæ locum retulit Ortelius; sed locum Arriani clarissime succurrere Straboni, quum ostendit oppidum istud neutro genere plurali appellatum ab scriptoribus rerum Alexandri, unde colligitur ex illis scripsisse Strabonem καὶ τὴν Σάμβου vel Σάμβου, τὰς Σινδομᾶνας, καὶ ἴτι τὴν Ὀξυκανῶν.

⁶⁹ Σινδομᾶνα ἀπὸ τῶν Μουσικανῶν] Sic omne MSSorum genus, proculdubio propagatum ex uno, in quo quum ultima vocis syllaba esset neglecta, ideo fortassis quod ibi verus finiret, sic suppletum fuit, ut neutrum plurale jungeretur verbo numeri singularis, quod ille vir doctus, sed non bene cautus, passim viderat ab Arriano fieri, ut σφᾶν κατὰ τὴν πόλιν, τὰς ἐξηγγέλλει, τμήματα διακρίνει, πλοῖα ἐν τῇ πόλει. Sed ea ratio locum hic habere non potuit, ubi præcedit alter nominativus οἰκῆοι aliud quid requirens. Itaque veritas aliunde expectanda fuit. Legendum enim ex uno, sed instar omnium Optimo ἀπὸ τῶν Μουσικανῶν. Plane gemino exemplo v. 11, 8 pro ἐχέμεν inveniēbam ἔχμεν. Ignoscendum Vulcanio, si in alia tunc ivit; nunc video ex V. C. etiam illi notam fuisse veram lectionem, etsi de versione nihil moneat. Unde reposui. Etiam MSSi statim οἱ οἰκῆοι οἱ τῶν.

ὅς αὐτῷ ἀφενάται ἐξηγγέλω· ἡ ἐπὶ τῷτον
μὲν ἐκπέμπει Πύθωνα ἢ Ἀγνὸρ⁷⁰, σαλῆ-
πῶν, ξυῶ γραπῶ ἀποχρώσει. Αὐτὸς δὲ
ταῖς πόλεις τὰς ὑπὸ Μουσικανῷ πελαγ-
μύρας, ταῖς μὲν⁷¹ ἐξανδραποδίσας αὐτῶν
κατέσκαψεν· εἰς δὲ Φρυγίαν εἰσήγαγε, ἡ
ἀκρας ἐξετείχισε. Ταῦτα δὲ ἀλατράξιδμος,
ὅτι τὸ γρατόπεδον τε ἐπαῖνεκε, ἡ τὸ ὄλον. ἔνθα
δὲ Μουσικανὸς τε συλλαφθεὶς ἀγέ⁷² πρὸς Πύ-
θωνα⁷³· ἡ τῷτον κρεμάσαι· Ἀλέξανδρ⁷⁴ κε-
λεύει εἰς τὴν αὐτὴν γῆν, ἡ τὴν Βραχμάνων ὅσοι
αὐτοὶ τὴν ἀποστάσεως ἰσὺ Μουσικανῷ κατέστησαν.
Ἀφίκετο δὲ αὐτῷ ἡ δὲ Πατάλων τὴν χώραν
ἀρχῶν (ὅ δὲ τὸ Δέλτα⁷⁵ ἐφωτὶ εἶναι τὸ πρὸς
τὴν ποταμὸν τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, μείζον ἐπὶ τὸ
Δέλτα τὸ Αἰγυπτίον) ἡ ἔτος τὴν τε χώραν
αὐτῷ ἐπέδιδε πᾶσαν, ἡ αὐτὸν τε ἡ τὰ αὐτῷ
ἐπέτερε. Τῷτον μὲν δὲ ὅτι τῇ αὐτῇ δέχῃ
ἐκπέμπει αὐτὸς, πρὸς αὐτὸς πρὸς αὐτὸς
ὅσα ἐς ὑποδοχὴν τῇ γαλήνῃ· αὐτὸς δὲ Κρα-
τερὸν μὲν, τὴν τε Ἀτάλων τὰ ξὺν ἀγῶντα ἡ τὴν
Μελεάγρον ἡ Ἀνθίγην ἡ τὴν ποταμὸν ἐπὶ τὴν
τὴν ἐταίρων τε ἡ ἄλλων Μακεδόνων ὅσους ἐς Μα-
κεδονίαν ἀπομάχους ὄντας ἡ δὲ ἔπειλε τὴν
Ἀρχαῶν ἡ Ζαράων⁷⁶ ἐπεμπεν ἐς Καρ-
μανίαν, ἡ ἰσὺ ἐλέφαντας ἡ τὴν ἀγῶντα ἡ δὲ
τὴν δὲ ἄλλων γαλήνῃ, ὅσην γὰρ μὴ ξυῶ αὐτῷ
κατέπλεε ὡς ὅτι θάλασσαν, ἡ φασίαν ἐπε-
τάχθη. Πύθωνα δὲ τὴν τε ἰπποακονίαν ἀ-
γῶντα ἡ ἰσὺ Ἀγνίαν, ἐς τὴν ἐπέκενα ὀχθίαν
τὸν Ἰνδὸν ἀλατράξιδμος, ἡ τὴν ἡ φασίαν τὴν
γαλήνῃ ἀγῶντα ἐμελλε, τὰς τε ἐκτετιχισμέναις
ἡ δὲ πύλεις ξυνοικίσαι ἐκέλευσε· ἡ εἰ δὲ ἵνα
μεωτερίζοιτο πρὸς τὴν ταύτην Ἰνδῶν, ἡ ταῦτα
ἐς κόσμον κατέστησαν ἡ ξυμβάλλειν οἱ ἐς τὰ
Πάταλα. ἡ δὲ τὴν τὴν ἡμέραν αὐτῷ τὴν
πλεῖστον ἐξαγγέλλει, ὅτι τὴν Πατάλων
ἀποδοχῶς οἰχοίτο, ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἡ ἔρμην.
ὅτι κατέπλεε Ἀλέξανδρ⁷⁷. Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς
τὰ Πάταλα, τὴν τε πόλιν ἡ τὴν χώραν

ctio nuntiatur. quapropter Pythone Age-
noris filio, satrapa, cum idoneo exercitu
in eum misso, ipse urbes Musicano subdi-
tas adortus, alias direptas subvertit, aliis
praesidia imposuit, arcesque in iis exstruxit.
His gestis, ad castra & classem rediit, quo
Musicanus à Pythone captus adducitur.
Hunc Alexander crucifigi in suâ regione
jubet, unaque cum eo quotquot Brachma-
nes Musicanum ad defectionem instigârunt.
Eodem tempore ad eum venit Pattalorum
regulus (quam regionem Indum amnem in
literæ Δ figuram seca dixi, majorcmque
quam est Ægyptium Delta efficere) se suâ-
que ditiones Alexandri fidei committens.
atque hunc quidem imperio suo restitutum,
omnia quæ ad excipiendum exercitum ne-
cessaria essent parare iussit. Ipse Craterum
Attali agmen ducentem & Meleagri atque
Antigenys nonnullosque ex sagittariis, ex
amicis etiam & aliis Macedonibus quos in-
utiles bello factos in Macedoniam ablegâ-
rat versus Arachotos & Zarangos, in Car-
maniam proficisci, elephantosque ducere ju-
bet. reliquo exercitui, præter eas copias
quæ secum in maritimam oram navigabant,
Hephæstionem præfecit. Pythoni verò,
qui equestres jaculatores & Agrianas duce-
bat, in ulteriorem Indi ripam traducto,
non eam quâ Hephæstion exercitum du-
cturus erat, ut colonos in urbes jam
conditas ducat imperat, & siquid apud fi-
nitimos Indos novatum esset, rebus com-
positis ad Pattala se cum reliquis copiis
conjungat. Quumque jam triduo navigas-
set, nuntiatum ei est, Pattalorum regu-
lum, magnâ Pattalensium manu coactâ,
regione destitutâ aufugisse. quo nuntio ac-
cepto Alexander properantius classem agit.
Quumque Pattala pervenit, urbem incolis,
agrū

ἡ τὴν ἡμέραν αὐτῷ τὴν πλεῖστον ἐξαγγέλλει, ὅτι τὴν Πατάλων ἀποδοχῶς οἰχοίτο, ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἡ ἔρμην. ὅτι κατέπλεε Ἀλέξανδρ⁷⁷. Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τὰ Πάταλα, τὴν τε πόλιν ἡ τὴν χώραν

70 Τὰς πόλεις τὰς ὑπὸ Μουσικανῷ πελαγμύρας, τὰς μὲν &c.] Quid nugatum huic loco infereretur ab grege vulgarium codicum, nempe participium *εἰσέλθων*, idque indicio fidissimi codicis, declaravi ad v, 20.

71 Πρὸς Πύθωνα.] Quod miteris, hanc lectionem retinent omnes editi, quum MSSi omnes tueantur *πρὸς*, idque verum sit & agnoscant interpretes, ac denique sic adscripsit etiam Vulcanius. Quod autem de Pythone ac fato Musicanus notatum vides, utrumque est petitum ex Freinsheimii notis ad Curtium 9, 8, 16.

72 ὅ δὲ τὸ Δέλτα.] Non aliter omnes MSSi quos inspexi; neque ferendus est Vulcanius (si modo ille in causa est, & non Stephanus, quum certe ex Latina interpretatione excusetur Vulcanius) dum sustinet hoc *mutare in Ἰνδῶν*, quod prae altero penitus forder. Quum enim *Ἰνδῶν* significet *ubi*, non in illo Delta aut prope illud sunt Pattala, sed ipsa Pattala appellantur illud Delta atque eadem quoque Pattala sunt regnum atque adeo ipse verissime Pattala vocat regionem eam. Turbavit credo bonum virum, quod Arrianus maluerit articuli

genus referre ad sequens, quam ad præcedens. Deinde illa *μείζον ἐπὶ τὸ Δέλτα τὸ Αἰγυπτίον*, non dependent à verbo *ἔφω*, tanquam his quoque Arrianus diceret se repetere, quæ dixit in præcedentibus (quod nupero homini arguere visum fuit ita, ut nusquam in eis, aut ipsum faller memoria, diceret Arrianum adseruisse doctæ Latinitatis verbo) sed tantum sunt appositio & explanatio vocis *Δέλτα*, quæ quidem ut hîc obiter infereretur, maxime necessarium videbatur, quum salus loci ejus ac summa res ageretur. Denique hinc apparet Delta non esse ipsum acumen, sed integrum illum triangulum, ut male Vossius ad Melam.

73 Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν Ἀρχαῶν ἡ Ζαράων.] Imperfectus sermo: & quis dicit κατὰ τὴν Ἀρχαῶν sine substantivo, ut notet per *Arachotos*? Sed sunt ineptiæ edentium. Nam omnes scripti hoc loco *ἔπειδὴ τὴν Ἀρχαῶν ἡ Ζαράων*, quam lectionem quis sustinuit interpolare? Basilenses *ἔπειδὴ, ἡ τὴν Ἀρχαῶν*. Quod restitimus, etiam vidit Vulcanius hæcenus, ut notaret κατὰ in Vet. cod. deesse, qui non debuit Latina sic invertendo torquere.

ἔρημοι χαλαραμβάνη τ' οἰκοῦνται τε ἐν ὁρ-
 γαζομένων. Οἱ δὲ χαλὰ δῶξιν τ' φθυγόντων
 ἐκπέμψας τ' τραλῆας ἰὺς κηφοτάτης, ἐπεὶ
 πινες αὐτῶν ξυμελήθησαν, ἀποπέμψεν ἰὺς
 πῶξιν ἰὺς ἄλλης, ἐν πελάγῳ ἐπανιέναι
 θαρροῦντας· εἶναι γὰρ αὐτοῖς πλὴν τε πόλιν οἰ-
 κεῖν ὡς περὶ αὐτῶν, καὶ τ' χώραν ἐργάζεσθαι· καὶ
 18 ἐπανήλθον οἱ πολλοὶ αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ Ἡφαι-
 στίωνι περὶ τὰς ἰαχίνας οἱ τοῖς Παττάλοις
 ἄκραν, ἀποπέμψεν ἰὺς ἀνδρῶν τ' πλησίον
 γῆς φρέατα τε ὀρύζοντας, καὶ οἰκήσιμον ἰὺν
 χώραν χαλασθῆναι· καὶ τῷ τοῖς ἐπέθεντο
 τ' περὶ τῶν πινῶν βαρβάρων, καὶ ἐπὶ μὲν ἐς
 διέφθειραν αὐτῶν ἄφω περὶ πόντους, πολλὰς
 δὲ καὶ σφῶν ἀπαλόντες, ἐφυγον εἰς τ' ἔρημον
 ὥστε ἐπιτελεσθῆναι τοῖς ἐκπεμψέσι τὰ ἐρ-
 γα, περὶ γεννηθῆναι αὐτοῖς καὶ ἄλλης τραπῆς,
 ἡ δὲ Ἀλέξανδρος, πυθόμενος τ' βαρβάρων τ'
 ἐπίθεσιν, ἐστράφη μετῴκοντας τ' ἐργῶν. Περὶ
 δὲ τοῖς Παττάλοις ὁρίζεται ἡ Ἰνδὸς τὸ ὕδωρ ἐς
 δύο ποταμούς· 74 μεγάλους· καὶ ὅτι ἀμφοτέρω
 σῶζουσιν τ' Ἰνδὸς τὸ ὄνομα, ἔστε ἐπὶ τ' θαλασ-
 σαν· ἐνταῦθα ναύσταθμόν τε καὶ νεωσοίκους ἐποίησεν
 Ἀλέξανδρος. Ὡς δὲ περὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν τὰ
 ἔργα, ὁ δὲ χατὰ πλεῖν ἐπεὶ ἔστε ἐπὶ τ' ἐκ-
 σολλῇ τ' ἐν δεξιᾷ ῥέοντι ποταμῷ ἐς τ' θα-
 λασαν· Λεωνατον μὲν δὲ, δὲ αὐτῶν τῶν τε
 ἰππέων ἐς χιλίους καὶ τ' ὀπλιτῶν τε καὶ ψιλῶν
 ἐς ὀκτακχιλίους, κατὰ τ' ἦσαν τὰ Παττά-
 λα ἐκπέμψαντες πῶξιν τῶν ὁλῶν· 75 αὐτὸς
 δὲ τὰς μάλιστα τ' νεῶν ταχυνομήσας ἀνα-
 λαβὼν, ὅσαι τε ἡμόλιαι, καὶ τὰς τριακονό-
 ρους πάσας, καὶ τῶν κερκῶν ἐπὶ ἑξῆς, ἐπὶ
 κατὰ τ' ποταμόν τ' ἐν δεξιᾷ. Οὐκ ἔχοντι δὲ
 αὐτῶν ἡγεμόνα τ' πλεῖστον περὶ γεσσαν οἱ ταύ-
 τη Ἰνδοῖς ἀπορώτερα ἢ τ' κατὰ πλεῖστον· 76 ἡ δὲ
 μὲν τε ἐπὶ γῆνι ἐς τ' ὑπεραίαν ἀπὸ τ' ἀνα-
 γωγῆς, καὶ ὁ ἀνεμος ἡ ῥόω πνέων ὑπεραντί·
 κοιλόν τε ἐπὶ τ' ποταμόν, καὶ τὰ σκάφη
 διέσπει, ὥστε ἐπὶ πλεον· 77 αὐτῶν αἱ πλεῖστα τ'
 νεῶν· τῶν δὲ τριακοντόρων ἐπὶ αἱ καὶ πάντη
 διελύθησαν· ἐφθασαν δὲ ἐπὶ κείλαντες αὐτάς,
 ὡρὶν παλῖα πασι λατρεῖν ἐν τῷ ὕδατι· 78. Εἴ-
 τερα ἐν ξυμπεπληγνυτο· καὶ τ' ψιλῶν τὴν κηφοτάτης ἐκπέμψας ἐς τ' περὶ τῶν ὁλῶν
 χά-

agrum agricolis vacuum reperit. Inde ex-
 peditissimis quibusque è toto exercitu qui
 fugientes insequerentur missis, quum non-
 nulli eorum capti essent, confestim eos ad
 alios adhuc fugientes misit, qui illos ad re-
 ditum hortarentur. liberam enim illis fore
 ut antea & urbis habitationem & agri cul-
 turam, multique eorum rediēre. Deinde 18
 Hephæstione in Pattalis arcem ædificare
 iussit, alios in vicinam regionem quæ aquarum
 inopia laborabat mittit, qui puteos fod-
 erent, regionemque habitabilem facerent.
 Hos barbarorum finitimorum nonnulli ex
 improvise adorti, quum aliquot interfecis-
 sent, multis etiam suorum desideratis, in
 solitudinem sese receperunt. Alexander,
 cognito barbarorum insultu, alias copias
 mittit quæ se prioribus adjungant, quo tu-
 tius opera jam incepta absolvant. Porto
 apud Pattala Indus amnis in duos ingentes
 fluvios scinditur, quorum uterque Indi ap-
 pellationem ad mare usque retinet. Hoc
 loco etiam Alexander portum & navalia
 exstrui iussit. Quumque res omnes ex ani-
 mi sententiâ succederent, statuit per ostium
 fluminis quod dextrorsum ferebatur mare
 petere. Itaque Leonnatum emittit cum
 mille equitibus & peditum graviter leviter-
 que armatorum circiter viii millibus, qui
 ad Pattala insulam classem promoveat. Ipse
 delectis navibus quæ velociore erant, ut
 biremibus & omnibus triginta remorum
 navibus, circurisque nonnullis, per dex-
 teriorem amnem vehi cœpit. Cæterum
 quum ipse neminem navigationis ducem
 haberet (Indi enim qui ea loca habitabant,
 profugerant) difficilis ea inprimis fuit. Po-
 stridie enim quam solverant ora tempestas,
 ventusque æstui contrarius cavas undas cie-
 bat, navesque inter se collidebat: adeo ut
 pleræque quassatæ, nonnullæ vero ex tri-
 ginta remorum navibus prorsus dissipatæ
 fuerint, ægreque ad ripam, priusquam à
 vorticibus plane absorberentur, appulsæ
 sint. Aliis igitur navibus fabricatis, &
 nonnullis qui inter levis armaturæ milites
 expeditissimi essent in remotiora ultra ripam
 emis-

74 Εἰς δύο ποταμούς] MSSi Florentiæ omnes cum
 citione Basil. ἐς ποταμούς, absque δύο. Non tamen id
 ex suo V. C. advertit Vulcanius.

75 Κατὰ τὴν ἦσαν τὰ Παττάλα ἀντιπαράγων τῷ ὁλῶν].
 Qui ad Pattala insulam classem promoveat. At Græca
 volunt, qui in insula Pattalis è regione classis procede-
 ret. Sic alibi ἀντιπαράγων. Nec male Facius, per Pattala
 insulam missis, ut pariter cum classe progrediretur.

76 Ἀπορώτερα τὴν κατὰ πλεῖστον] Lege ex Optimo & aliis
 τὴν κατ. Id Græcum est, non vulgatum, ut & pal-
 sum occurrit, & 11, 2 dicit idem noster auctor τὴν τ' ὁ-
 λῶν.

77 Ὡς τὴν ἰππικὴν] Optimus ἰπποκρίσιον.

78 Πρὶν παντάπασιν διαπλεῖν ἐν τῷ ὕδατι] Vulcanius
 priusquam à vorticibus plane absorberentur. Nec memo-
 rantur hic ab Arriano vortices, nec necessarii illi fue-
 runt, ut naves laxatæ & prorsus rumpendæ mergeren-
 tur. Hæc tamen meditaturs fuit Vulcanius, quum dis-
 pliceret ei forsan ob copiam versio Faciana: quæ tamen
 antequam subsiderent, ad ripam salvis veltoribus appul-
 se sunt. Dicit sane auctor occupavisse eos appellere na-
 vigia ad ripas, priusquam penitus dissoluta inerce-
 rent in aquis.

χώραν, ξυλλαμβάνει πινὰς τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἔτοι-
 79 ἀπὸ τῆς δὲ ἐξηγῆντο⁷⁹ αὐτῶν τὸ πόρον. Ὡς δὲ
 ἦσαν ἵνα τὰ ἀναχθῶν ἐς τὴν ὁ ποταμὸς, ὡς
 καὶ ἀγκυρῶν ταύτην σελίδος ἐπέχεν, ἡ δὲ εὐ-
 ρύτατος αὐτὸς αὐτῶν ἡ, τὸ, τε πνεῦμα κα-
 λῶν μέγα ἀπὸ τῆς ἐξω θαλάσσης, καὶ αἱ κῶπαι
 ἐν κλύδωνι χαλεπῶς ἀνεφέροντο⁸⁰, ξυμφύ-
 γων αὐτὴν ἐς διώρυχα, ἐς τὴν ἵνα οἱ ἡγεμόνες
 19 αὐτὰς καθηγῆσαντο. Ἐν ταῦθα ὁρμησάντων, τὸ
 πάθημα ἐπιγίγνεται⁸¹ τῇ μεγάλῃ θαλάσσης ἡ
 ἀμπωτὴ· ὥστε ἐπὶ ξηρῇ ἀπελείφθησαν αὐτοῖς
 αἱ νῆες. Καὶ τῷ τὸ ἔτι πρῶτον ἐγνωκότες⁸²
 τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἐκπλήξιν μὲν καὶ αὐτὸ
 ὁρμηκρὰν παρέχε· πολὺ δὲ δὴ ἐπὶ μείζονα,
 ἀπὸ τε διελθόντος⁸³ τῶν ὄρας πρὸς τὴν τε τὴν
 δὲ, καὶ τὰ σκάφη μετατρέποντο. Ὅσαι μὲν
 δὴ τῇ νῆσιν ἐν τῇ πηλῇ ἐδραίων κατέλαβον⁸⁴,
 αὐτῶν δὲ ἀβλαβῶς τε ἐμετρώθησαν, καὶ ἔδεν
 χαλεπὸν παθεῖν, ἐπλεον αὐτῶν· ὅσαι δὲ ἐν
 ξηροτέρῃ τε τῇ γῇ, καὶ ἐν βεβαίῳ γε τῇ γαίῃ
 ἐχέουσαι ὑπελείφθησαν, αὐτῶν δὲ ἀδρόν ἐπελ-
 θόν⁸⁵ κύματα, αἱ μὲν αὐτῶν ἐμπεσῶσαι
 ἐς ἀλλήλας⁸⁶, αἱ δὲ πρὸς τῇ γῇ δρασθεῖσαι
 ξυμείλθησαν. Ταῦτά τε οὐκ ἐπεσκεύασεν
 Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς παρόντων, καὶ ἐν κερκίροις
 δυοῖν πρὸς πέμπτην τὴν ποταμὸν ἵεν καὶ ἀσκε-
 φομένους τὴν νῆσον, ἐς τὴν ἵνα οἱ ἐπιχέριοι ἐφα-
 σκον ὁρμητὰ εἶναι αὐτὰς καὶ τὴν πλοῦν τὴν ἐς τὴν
 θάλασσαν⁸⁶. Κιλνῶ δὲ τῇ νήσῳ τὸ ὄνομα
 νήσω εἰσὶ, καὶ αὐτὴ μεγάλη, καὶ ὕδως ἐχέουσα,

emissis, Indos aliquot cepit, quibus deinceps in eo flumine navigationis ducibus est usus. Postquam verò illuc perventum est, ubi amnis latitudo in cc stadia extenditur, quā nimirum parte amplissimus est, quum ventus à mari vehementior incumberet, remique ægre procellas retundere possent, rursus in sinum quendam quem duces navigationis iis præmonstrarunt se recipiunt. Ibi¹⁹ quum in statione essent, in novum metum inciderunt. Recedente enim æstu naves siccae in limo hærebant. quod quum Græci antea ignorassent; tanto majori illis admirationi fuit; multo tamen majori, quum statò tempore recurrens æstus naves sublevavit: & quidem quæ limo firmiter insederant naves, citra ullum detrimentum sublatae rursus navigarunt. quæ vero in sicciorè terrâ parum firmiter hæserant, earum aliæ recurrentis æstus impetu raptæ, invicem illisæ sunt, aliæ in ripam propulsæ diffiluerunt. His omnibus pro eo ac tempus ferebat reparatis, Alexander duabus cercuris aliquos secundo flumine præmittit qui insulam explorent, in quam indigenæ ajebant ipsi descendendum esse ad Oceanum naviganti. Eam insulam Cillutam vocabant. Qui postquam renuntiaverunt ipsam insulam magnam esse, portusque commodos & aquam habere, reliquam classem eo agi jubet.

ἐλεγον. Ὡς δὲ ἐξηγγέλθη ὅτι ὁρμητοὶ τε οἱ τῇ
 ὁ μὲν ἄλλος αὐτὰς τὸ λῶν ἐς τὴν νῆσον κατέχευεν·
 αὐτὸς

79 Οὗτοι ἀπὸ τῆς δὲ ἐξηγ.] MSSti omnes ἔτι τὸ ἀπὸ, neque erat abigenda ista particula.

80 Αἱ κῶπαι ἐν κλύδωνι χαλεπῶς ἀνεφέροντο] Immen-
 sa hallucinatio Facii: ὅτι jam classis remis agi possit.
 Vulcanius: remique ægre procellas retundere possent.
 Singularis novusque remorum usus ad procellas ætund-
 ondas, sed ab interprete (quod mireris, inter mariti-
 mos vivente) excogitatus. Vertendum: remi ægre inter
 fluctus tollerentur in altum. Nempe ut ab undarum vio-
 lentia liberi possent recte usurpari ac duci, neque aut
 frangerentur aut ab obruentibus fluctibus impedirentur
 temperare ictum. Nimirum remigatio in eo consistit,
 ut identidem remus educatur ex aqua ad constituendam
 ictus repetitionem; id fieri facile potest in aqua strata
 & placida: at ubi cientur volvunturque fluctus, ut
 quum putes remum ex aqua eductum habere, tunc ab
 anteriore inprimis parte incidens fluctus obruat cum ac
 implicet, non nisi difficulter & moleste ab remigante
 promovetur in partem prorsæ propiorem. Varro ex
 emendatione Scaligeri lib. vi LL. ratis dicta navis lon-
 ga propter remos, quod hi cum per aquam sublatis dextra
 & sinistra duas partes facere videntur, vareseunt. Sic &
 apud Ammian. lib. xxi Clavos pro fluctuum motibus
 erigens. vi, 5 αὐτῶν δὲ αὐτοῖς πλαγίως ἐν ταῖς θύραις
 ὑπομεινὸς συνιστρεῖτο, ὅσαι γὰρ ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῶν ὑδα-
 τος, & φθασάντων αὐτὰς μετατρέπονται. Thucydides pag. 76.
 τὰς κῶπας αὐτῶν οἷον ἐν κλύδωνι ἀναφέρονται. Hic sensus
 quoque laet in verbis Polybii i, 61. τῶν δὲ πλεονεμέ-
 των ὑπερὶ τὰς ἀναφερόμεναι τὴν κλύδωνα. Plane hoc ipsum dicit
 Longus lib. iii Ποιμν. p. 117. οἷον ἐν εἰσόδῳ ταύτης θύρας
 αἱ κῶπαι ἀνέφρονται, τῶν καὶ κῶπαι δρῶντες, τὰς κῶπας
 ἀνέφρονται.

81 Πάθημα ἐπιγίγνεται] Opt. γίγνεται. Et videtur in-

ter hæc duo discrimen statuere Arrianus, quasi ἐπιγί-
 νεται mallet usurpare de eo, quod ex alto descendit, ut
 de pluvia, vento & procella vidimus supra v, 12. non
 item γίγνεται. Cæterum quam tyrannice supprimunt
 & obscurant simplicitatem narrationis Arrianæ? Ar-
 rianus dicit. Ibi quum in statione essent, accidit id quod
 in magno mari (non scilicet item in mediterraneo, &
 inprimis Ægeο, ubi vivunt Macedones & Græci) ac-
 cidere solet, nempe refluxus, sic ut in sicco ipsis destitue-
 rentur naves, quod quum Alexandri comitibus antebac
 ignoratum esset, non parum eos res ista perculit. Nam
 ἐκ τῆς hoc loco plus notare videtur, quam admiratio-
 nem. Etiam Curtius terrorem vocat. Et quæ sunt siccae
 naves? quid si essent humidæ?

82 Οὐ τὸ πρῶτον ἐγνωκότες] MSSti omnes ἔτι πρῶτον,
 multo melius.

83 Ἀπὸ τε διελθόντος &c.] Non cohærent ista Græca
 & necessario cum omnibus scriptis lege ὅτι, neque
 sane aliud exprimit interpres. Similis error, licet no-
 tatu manifestissimus residebat cap. 26, ubi vide, sicut in
 ea voce Ælianum in Variis Historiis quoque restitui nu-
 per ab aliis frustra tentatum.

84 Ὅσαι μὲν δὴ τῇ ν. ἐν τ. π. ἐδραίων κατέλαβον] Ii-
 dem omnes ὅσαι & ἐδραίων, nec aliter Optimus. Sed
 hanc scripturam tueri nemo potest, nisi pariter corri-
 γας κατέλαβον, quod est elegantissimum & in solo O-
 primo codice ipse reperi, & in V. C. Vulcanius.

85 Ἐμπεσῶσαι ἐς ἀλλήλας] Opt. ξυμπεσῶσαι, quod
 longe opportunius.

86 Πλυντὶ ἐς τὴν θάλασσαν] Optimus τὴν ἐπὶ θάλασσαν,
 contra quam alibi evenit; sed rite & caute, ut varietas
 loquendi existeret, quum mox sequatur ἐκ τῆς τῇ θάλασσαν.
 K k

αὐτὸς δὲ ταῖς ἀεὶς πλεῖσταις τῶν ἐπέκει-
να περὶ χώρῃ, ὡς ἀπιδεῖν ἔ ποταμὸν ἔ ἐν-
βολὴν ἢ εἰς ἢ δὲ θάλασσαν, εἰ παρέρχεται τὴν
ἐκ πλοῦν εὐπορον. Προελθόντες δὲ ὑπὸ τῆς ἡσυχίας
ὅσον ἀφ' ἑκατοσίων, ἀφορῶσιν ἄλλω ἡσυχίᾳ
ταύτῃ ἢ δὲ ἐν τῇ θάλασσῃ. ἵσταντο δὲ ἔπα-
νθησαν ἐς τὴν ἐν τῷ ποταμῷ ἡσυχίαν. καὶ πρὸς
τοῖς ἄλλοις αὐτῆς χαθαρμαδεῖς, θύει τοῖς θεοῖς
Ἀλέξανδρος, ὅσοις ἐφασκεν ὅτι πρὸς τὴν Ἀμ-
μωνίου ἐπιηγεμένον ἢ θύσαι αὐτῷ. Ἐς δὲ
τὴν ὑπερβαίνειαν κατέπλεε ὡς ὅτι τὴν ἄλλω τὴν
ἐν τῷ πόντῳ ἡσυχίαν. καὶ πρὸς αὐτὴν ἔβυε
καὶ ἐν ταῦτα ἄλλας αὐθυσίας, ἄλλοις τε θεοῖς
καὶ ἄλλω τρόπον. καὶ ταύτας δὲ καὶ ἐπιθεσισ-
μὸν θύει ἔ Ἀμμωνίου. Αὐτὸς δὲ ὑπερβα-
λὼν ἔ Ἰνδὸν ποταμὸν τὰς ἐκβολὰς, ἐς τὸ πέ-
λαγος ἀνέπλεε, ὡς μὲν ἔλεγεν, ἀπιδεῖν εἴπερ πῶς
χωρᾷ πλησίον ἀνίχεται ἐν τῷ πόντῳ. ἐμοὶ δὲ
δοκεῖ, ὅτι ἦν ὡς πεπληκέναι τὴν μεγά-
λιν τὴν ἐξ Ἰνδῶν θάλασσαν λέγειτο. Ἐν-
ταῦθα λαύρας τε σφάξας τῷ Προσδῶνι, ἀφῆ-
κεν ἐς τὴν θάλασσαν. καὶ σπείσας ὅτι τῇ θυ-
σίᾳ, ἦν τε φιάλῃ χρυσῇ ἔσαν, καὶ κράτῃρας
χρυσᾶς ἐνέβαλλεν ἐς τὸν πόντον χαλκήρεα. θυ-
χόμενον ὡδὸν οἱ πρὸς ἐμὲ τὴν ἐπὶ τὸν ναυ-
ηκόν, ὅτι πᾶσι ξυλὸν Νεάρχῳ ἐπενόησεν ὡς
ὅτι τὸν κόλπον τὸν Περσικόν, καὶ τὰς ἐκβολὰς ἔ
20 τε Εὐφράτη καὶ τὴν Τίγρητος. Ἐπανελθὼν δὲ
ὀπίσω ἐς τὰ Πάτταλα, ἦν τε ἄκραν τεύχεα χρο-
μένῃ καταλαμβάνει, καὶ Πύθωνα ξυλὸν τῇ ἐπὶ
ἡμῶν ἀφικόμενον, καὶ τῷ ξύμπαντι καλὰ πε-
πραγμένα ἐφ' οἷς ὡς ἐσάλη. Ἡ φρασίαν μὲν
δὴ ἐτάχθη πρὸς ἀσκυλᾶσαι τὰ πρὸς τὴν ἐκτε-
ρισμὸν ἔ ναυσάμην καὶ τὴν νεωσοίκων τὴν κατα-
σκυλῇ. καὶ ἔνταῦθα ἔπενόησεν σόλον ὑπο-
λείπεισθαι τῶν ὅσων ὀλίγων πρὸς τὴν πόλιν τοῖς
Παττάλοις, ἵνα ὡς ἐχίζετο ὁ ποταμὸς ὁ Ἰν-
δός. Αὐτὸς δὲ καὶ ἵσταντο ἑτέρον σόμα ἔ Ἰνδὸν πο-
ταμὸν κατέπλεε αὐθὺς ἐς τὴν μεγάλην θά-
λασσαν, ὡς καταμαθεῖν ὅτι ὑποχώτεροι ἢ
ἐκβολῇ ἔ Ἰνδὸν ἐς πόντον γίνετο. ἀπέχετο δὲ ἀλλήλων τὰ σόματα ἔ ποταμὸν ἔ Ἰνδὸν ἐς
σαδῖες μάλιστα ὀκτακοσίας καὶ χιλίας. Ἐν δὲ τῷ κατὰ πλῶ ἀφίκετο τὸ ἐκβολῇ ἔ ποτα-
μὸν ἐς λίμνιν μεγάλην, ἣν πᾶσι ἀναχόμενον ὁ ποταμὸς, τυχὸν δὲ καὶ ἐκ τῆς πέριξ ὑδάτων
ἐμβαλόντων ἐς αὐτήν, μεγάλην τε ποιεῖ καὶ κρῖναι θάλασσης μάλιστα εὐκλεῖαν. καὶ γὰρ
ἰχθύες

bet. Ipse cum lectoribus navibus ulterius
progredditur, exploraturus an eâ parte quâ
flumen in mare exit facilis classis transitus
futurus esset: progressusque ab insulâ cc
circiter stadia, aliam insulam prospicit jam
in mari sitam. Tum ad priorem fluminis
insulam redit, atque ad ejus promontoria
appulsus, diis quibus ab Hammonne se sacri-
ficare jussum esse dicebat, sacrum facit.
Postero die ad aliam in Oceano sitam insu-
lam navigat. quo ubi venit, aliis hostiis,
aliis etiam diis, alio quoque modo sacri-
cat, id quoque ex Hammonis oraculo face-
re se prædicans. Ipse Indi amnis ostia præ-
tergressus in vasto pelago navigavit, ex-
ploraturus (ut ipse quidem dicebat) an ali-
qua regio vicina in mari appareret: meo verò
judicio, præcipue ut in Oceano qui ultra
Indos est navigasse diceretur. Ibi tauros
Neptuno cæsos in mare projecit, libatione-
que sacrificio superadditâ, phialam auream
& crateras aureas gratias agens in undas im-
misit. precatus ut exercitum navalem,
quem cum Nearchō in sinum Persicum
atque ostia Euphratis & Tigris mittere
statuerat, saluum & incolumem traduceret.
Post hæc Pattala reversus, arcem exædifi- 20
catam reperit, & Pythonem cum copiis re-
diisse, omnibus iis rebus ad quas missus
fuerat peractis. Igitur Hephæstioni portus
& navalium struendorum negotio dato
(statuerat enim partem classis ad urbem
Pattala, ubi Indus amnis dividitur, relin-
quere) ipse per alias Indi fauces rursus in
Oceanum navigat, ut quâ parte facilius
minusque vehemens ejus in mare irruptio
sit cognoscat. Distant autem inter se duo
hæc Indi amnis ostia stadiis m dccc. Quum-
que jam non procul à faucibus fluminis ab-
esset, ad magnum quendam lacum perve-
nit, qui aut ab ipso flumine late diffuso ef-
ficatur, aut ab aquis ex circumvicinis locis
influuntibus, flumenque auctius & marino
finui perquam simile reddentibus. Nam &
pisces

87 Καὶ ἐπιθεσισμὸν θύει] Nequeo præterire, in O-
ptimo codice rursus legi θύει, atque etiam in uno reli-
quorum. Et mihi videtur tum suavis esse relatio ad su-
perius φασκεν, tum ostentatio magnifica Alexandri de
titulo hujus sacrificii melius exprimendo.

88 Λέγοιτο] In Optimo & duobus aliis, sed & Basi-
leenſi editione id verbum non legitur, & illepidè adtex-
tum est. Sed etiam quum interpretatur Vulcanius ut in
Oceanum qui ultra Indos est navigasse diceretur, videtur
ita consideravisse, quasi voces ἔ Ἰνδὸν conjunxerit,
& tali modo nunc ultra Indos navigatio Alexandri se

extenderit, prout apud poetam extra fœdera tellus. Sed
non ita intelligit Arrianus ponens mare externum &
quidem Indorum, quum ejus ora ab diversis possideatur
gentibus. Ἰνδὸν θάλασσαν separatim habes apud no-
strum, sicut etiam separatim τὴν ἐξ Ἰνδῶν θάλασσαν.

89 Καὶ ἔ ἰσταντο] Optimus cum alio, καὶ ἔ ἰσταντο
παῦτα.

90 Ὅτι ὑποχώτεροι ἢ ἐκβολῇ] Sicut inferius, ita nunc
quoque Opt. cum Augustano ὑποχωτέροις. Mox idem O-
ptimus καὶ ἔ ἰσταντο.

ἔπιπρέφει, πλοῖμα εἶναι ταύτη ἐξηγγέλλετο. Τότε γὰρ χαλὰ γῆν μάλλον, οἷα δὴ πολλὰ ὕδατι ἐξ ἔρατος βέβρυγδύλω, αὔρας ἱστασθαι μαλθακάς, καὶ ἐς τὴν παράπλιν ταῖς τε κόπαις καὶ τοῖς ἰσίοις συμμέτρως. Νέαρξ δὲ μὴ ἔπιπταρθεῖς ἰδὲ ναυικὰ προσέειπε πλὴν ὅραν ἔπαρτα· αὐτὸς δὲ ἄρας ἐκ Πατρίων, ἔστε μὲν ἐπὶ τὸ ποταμὸν τὸν Ἀράβιον ξυῖν τῇ τραχὺ πᾶσι περὶ ὅρα. Εἰ κείθεν δὲ ἀναλαβὼν τὸ ὑπασιπῶν τε καὶ τὸ τοξοπῶν ἰὺς ἡμίσεας καὶ τὸ πεζεταίρων χαλκιδύων ἰὰς ἰάξεις καὶ τὸ ἵππων τὸ ἐταλικῆς τὸ, τε ἄγνμα καὶ ἵπλιν ἀφ' ἐκείνης ἵππων ἰσχυρίας καὶ ἰὺς ἵππων τοξότας ξυμπαντας, ὥς ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐν ἀριστερᾷ ἐπράπετο, ὕδατά τε ὀρύσσειν, ὥς καὶ τὴν παράπλιν ἀφθονα εἶναι τῇ τραχὺ ἢ ὡς ἀπλεῖσθαι, καὶ ἅμα ὥς τοῖς ὠρεῖταις, τοῖς αὐτῇ Ἰνδοῖς αὐτόνομους ἐκ πολλῶν ἔσιν, ἀφῶν ἔπιπτεσθαι, ὅτι μηδὲν φίλιον αὐτοῖς ἐς αὐτὸν τε καὶ τὴν τραχὺ ἐπέσφακτο. τὸ δὲ ὑπολειφθεὶς διώμενος Ἡφαιστίων ἀφῆγειτο. Ἀράβιος μὲν δὴ, ἔθνος καὶ ἵστο αὐτόνομον τῇ τῷ τῷ Ἀράβιον ποταμὸν νεμομένων, ἔτε ἀξιόμαχοι δοξάσας εἶναι Ἀλεξάνδρῳ, ἔτε ὑποδιώμα ἐβελήσαντες, ὥς περὶ ὅρα ἐπύθοντο Ἀλεξάνδρον, φθύγουν ἐς τὴν ἔρημον. Ἀλεξάνδρος δὲ ἀφῆκε τὸν Ἀράβιον ποταμὸν, φερόν

vigabilem iis in locis Oceanum esse narrabant. Tum enim temporis quum regio multis pluviis madet, lenes auras excitari, & ad navigationem tam remis quam velis faciendam accommodatas. Nearchus itaque classis præfectus tempus ad navigandum opportunum expectabat. Ipse ex Pattalis solvens, ad Arabium amnem cum exercitu processit. Inde assumptâ scutatorum & sagittariorum dimidiâ parte agminibusque eorum qui pedites amici vocantur, agemate etiam equitatus ex amicis & ex singulis præfecturis equitum turmâ unâ equestribusque sagittariis omnibus, ad Oceanum lævam versus convertitur: puteosque fodi iussit, ut exercitui præternaviganti aqua abunde suppeteret, simulque ut Oritas, Indorum gentem jam inde à multo tempore liberam, insperato adoriretur: quod nullam amicitiae erga se aut exercitum significationem edidissent. Reliquas copias Hephæstioni ducendas tradit. Cæterum Arabitæ, ipsi quoque liberi, Arabium flumen accolentes, quum neque satis virium haberent ut cum Alexandro configerent, neque tamen sese subicere ei vellent, simulatque cum cum exercitu adventare senserunt, in solitudines aufugerunt. Alexander transito amne, qui & angustus & modicæ altitudi-

nis

&c.] Vertit Vulcanius *siquidem ab initio hiemis, quæ simul cum occasu Plejadum incipit*, quum ante illum interpretatus esset Facius, *siquidem ab initio hyemis, hoc est ab occasu plejadum*. Ergo ex ipsorum sententia Arrianus nunc metatorem temporum anni agit, & ne quis nesciret quod esset hiemis initium, addit explicandi gratia, id esse occasum Plejadum, quod ne vilissimus quidem aut Græcorum aut Romanorum rusticus & agricola ignoravit. Et quare Curtius, qui antecessit Arrianum ætate, non etiam, quum scriberet lib. v cap. 6 *Subisum Vergiliarum fidus*, addidit, quæ, eo tempore anni ὥρα esset? aut Livius, quem illic citat Freinsheimius ex lib. xxi, 35 *occidente jam fide Vergiliarum*. An tunc fuere callentiores dierum? Accedit jam facinorosa editorum certe posteriorum contumelia in Arrianum. Nam Basileensis editio præferebat τὴν ἀρχὴν. Quis ausus illud nefas sive Stephanus sive Vulcanius, ut id pro libidine sua mutaret? aut quæ turpis negligentia nuperi hominis, qui id non autem advertit aut castigavit? Tanto certius, quod nullus sit MStus codex, qui lectionem illam τὴν ἀρχὴν non confirmet; Optimus & reliqui Florentini omnes, etiam ex V. C. Vulcanius hanc ipsam periodum sic in ora inferiore exemplaris sui manu propria notavit. Certe quidem hiems oritur sub occasu Plejadum, & ut ait Plinius Vergiliarum occasus hiemem inchoat, quod tempus in III Idus Novembris incidere consuevit; sed ex ratione & calculo, quem faciunt homines, quum jam ex statu cœli vel ante etiam occasum possint oriri hibernæ tempestates vel vice versa post earum occasum adhuc continuare temperati & tantum non æstivi vel autumnales dies. Nihilominus ut firma staret aliqua fastorum ratio, homines occasum Vergiliarum statuerunt initium hiemis. Sic quum non utique id ipsum momentum semper obcant procellæ & tempestates hibernæ, quo calculus astrologorum statuit hiemem accessisse, tum dicit Ar-

rianus, si non ab eo tempore quo primum hiems incipit, tum prorsus ab eo momento, quo fit conversio sideris per occasum Vergiliarum, usque ad solstitium hibernum, illic omnino mare esse apertum narratur ac navigabile. Similis designatio temporis est lib. vii pag. 490. Τὴν αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν, ἀπὸ Πλευσίων μάλιστα δύνει, ὁ ἀρχὴς Εὐφράτης ῥέει. Nam aliquo tempore post solstitium æstivum elapso, & jam liquefactis consumptisque nivibus incipit Euphrates minor labi, sed maxime tunc, quum occidunt Vergiliæ. Scilicet est aliquid Græca perpexisse interius. Neque enim illi intellexerunt. Verti enim debuit & mens Arriani est: *sed ab hieme, utique vel prorsus per id tempus, quod est ab occasu Plejadum ad hibernum solstitium*, prout novimus illud τὴν ἀρχὴν usurpari ab omnibus ferme auctoribus, creberrimeque male intellectum & versum, & notavi jam in Supplementis Lacunarum cap. vii, à quo tempore quantum de eo scriptum fuit! Itaque nihil moratus nefandas & indecoras interpolationes verum reposui.

95 Ὑδατὰ τε ὀρύσσειν] MSS. omnes ὀρύσσειν, quod vitiose mutatum est, nec magis mutari debuit, quam inferius ἐπιπτεσθαι pro ἐπιπτεσθαι, quæ duo verba sese respiciunt.

96 Τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς] Ne ostentetur hic locus descriptioni Arbitarum in Indicis c. 22, ubi hi dicuntur Ἰνδοῖς, nec tamen vel cum Salmasio augeantur voces ὠρεῖταις καὶ τοῖς, vel deleatur vox Ἰνδοῖς; ab omnibus scriptis libris servata, aut Arriani ἀμείλιχον μυηροικὸν traducatur cum nupero, apparet hoc loco Ἰνδοῖς notare Indici generis, ut Oritas dicat hac regione extremos esse qui oriundi sint ex Indis, hoc innuit τὴν ταύτῃ Ἰνδοῖς, sed Arabes sunt absolute Ἰνδοῖς ut Indiarum pars habeantur, ut Indis accenseantur, & quasi in India habitare existimentur.

97 Ἡφαιστίων ἀφῆγειτο] Optimus Ἡφαιστίων αὐτῷ ἀφῆγειτο.

τε καὶ ὀλίγη ὕδατος, καὶ διελθὼν ἐν νυκτὶ τὴν ἐρήμην
τὴν πολλήν, ὑποδὶ ἦν ὡς πρὸς ἡμετέραν οἰκίαν ἦν.
καὶ ἵσ' αὖτε περὶ ἐς ἐν ἰατρὴν ἀνέλθοντες ἔπειτα, ἵσ' αὖτε
δὲ ἰπποκράτους ἀναλαβὼν αὐτὸς, καὶ ἐς ἱλίας κα-
τανέμειας, ὅπως ὅτι πλείστον ἔχει πεδῖν ἐπέ-
χειν, ἐπὶ τὴν χώραν τὴν Ὠρειτῶν. Ὅσοι
μὲν δὲ ἐς ἀλκὴν ἐπράποντο αὐτῶν, κατενό-
πισαν πρὸς τὴν ἰπποκράτους. πολλοὶ δὲ καὶ ζῶν-
τες ἀλώσαν. Ὁ δὲ, ὅτε μὲν κατέστρατο πέ-
δουσε πρὸς τὴν πολλὰ ὕδατι. ὡς δὲ καὶ οἱ περὶ
Ἡφαιστῖον αὐτῶν ὁμοῦ δὴ ἦσαν⁹⁸, πρὸς τὸν ὅρον
ἐς τὴν πρὸς αὐτὸν. Ἀφικόμενοι δὲ ἐς κώμην, ἥντιν
ἐν μεγίστῃ ἔθνησιν Ὠρειτῶν (Ράμβακίαν ἐκα-
λεῖτο ἡ κώμη) ὅν τε τὸν ὅρον ἐπὶ ἤνευσε, καὶ ἐδόκει
αὐτῶν πόλις ξυνοικίαισα, μεγάλη καὶ βυ-
δαίμων γενέσθαι. Ἡφαιστῖον μὲν δὲ ἐπὶ τῇ
22 τοῖς ὑπελείπετο. αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν αὐτῶν τὴν
ὑπασιπύργον καὶ τὴν ἀρχαίαν ἵσ' αὖτε ἡμέρας καὶ τὸ
ἄγλημα τὴν ἰπποκράτους καὶ ἵσ' αὖτε ἰπποκράτους, πρὸς
ἡν ὡς ἐπὶ τὰ ὅρια τὴν Γαδρωσῶν καὶ Ὠρει-
τῶν, ἵνα τὸν σπῆν τε ἡ παροδὸς αὐτῶν εἶναι ἐξηγ-
γέλλετο, καὶ Ὠρειτῶν τοῖς Γαδρωσῶν ξυνοικίαι-
μένοι πρὸς τὴν σπῆν⁹⁹ στρατοπεδοῦν, ὡς εἰς
ἐξόντες τὴν παροδὸν ἀλέξανδροι. καὶ ἦσαν μὲν αὐ-
τῇ τέλει γινόμενοι. Ὡς δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν ἐξηγ-
γέλλετο, οἱ μὲν πολλοὶ ἐφυγον ἐκ τῆς σπῆς,
λιπόντες τὴν φυλακὴν. οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν Ὠ-
ρειτῶν ἀφίκοντο πρὸς αὐτὸν, σφᾶς τε αὐτῶν
καὶ τὸ ἔθνος ἐνδιδόντες. Τύτοις μὲν δὲ πρὸς
τάτῃ, συγκαλέσαντας τὸ πλῆθος τῶν Ὠρει-
τῶν, πέμπειν ὅτι ταῖς σφῆσιν ἦν, ὡς δεινὸν
ἐδὲν πεισισμένους. σάββατον δὲ καὶ τῶν ὅρων
σάββατον ἀποφάσιν, καὶ ξυνοικίαισα πόλιν ἐπὶ
Λεονάτον τὴν σωματοφύλακα ἐν Ὠρειτοῖς, ὁρ-
ντας ἵσ' αὖτε ἀρχαίαν ξυνοικίαισα καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν
ἐστὶν ἵσ' αὖτε καὶ τὴν ἰπποκράτους καὶ ἄλλης περὶ τὴν
ἰπποκράτους Εὐκλείας μεθοφόρος. τό, τε ναυι-
κὸν ὑπομένειν ἐστὶν αὐτῶν πλείονος τὴν χώραν,
καὶ τὴν πόλιν ξυνοικίαισα, καὶ τὰ κατὰ ἵσ' αὖτε Ὠρει-
τας κοσμεῖν, ὅπως μάλιστα ἡ πρὸς αὐτὸν τῶν
σάββατον τὴν νῆν. αὐτὸς δὲ ξυνοικίαισα τῇ
πολλῇ (καὶ γὰρ καὶ Ἡφαιστῖον ἀφίκετο ἄγων αὐτῶν
ἵσ' αὖτε ἀπολειφθέντας) πρὸς τὸν ὅρον ὡς ὅτι Γα-
δρωσῶν, ἐξημον τὴν πόλιν. καὶ ἐν τῇ ἐξήμω
ταύτῃ λέγει Ἀριστοβούλου σμύνης πολλὰ δέν-
δρα πεφυκεῖν, μέγιστα ἡ κατὰ τὴν ἄλλαν
σμύνην. καὶ ἵσ' αὖτε φοίνικας ἵσ' αὖτε ἐμπορεύσιν ἡ
πρὸς αὐτὸν ξυνοικίαισα, συλλέγοντας τὸ δάκρυον
τὴν σμύνης (πολὺ γὰρ εἶναι, οἷα δὲ ἐκ μεγάλης τε τῆς
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔπειτα πρὸς αὐτὸν συλλεγε-
μένων²)

nis erat, magnam solitudinis partem ea no-
cte transgressus, sub auroram cultæ habi-
tataeque regioni appropinquavit. Tum pe-
ditibus instructâ acie sequi iussis, ipse sum-
tis equitibus, iisque per turmas distributis
atque expansis, ut magnam campi partem
occuparent, Oritarum fines invadit. Pleri-
que eorum qui ad arma confugerant ab
equitatu cæsi: non pauci etiam vivi in po-
testatem venerunt. Post hæc modico fluvio
reperito, juxta eum castra locat. Deinde
ubi Hephæstion cum reliquis copiis adve-
nit, ulterius progressus est. Quumque ad
pagum quendam venisset, qui erat ejus
gentis maximus, (Rambacia ei nomen
erat) situm loci laudavit, urbemque ma-
gnam & opulentam, coloniâ in eam dedu-
ctâ, fore judicabat. Atque Hephæstioni
quidem id negotii dat: ipse sumtâ rursus
secum scutorum atque Agrianum dimi-
diâ parte, equitumque agemate & sagitta-
riis equestribus, ad fines Gatroforum atque
Oritarum contendit, qua angustus ad eos
aditus patere nuntiabatur. ad quem Oritæ
Gatrofis conjuncti castra locarant, Alexan-
dram transitu prohibitori. Atque si quidem
acie instructâ stantes, simulac adventare
Alexandrum audierunt, deserto præsidio
ex angustiis profugerunt. At vero duces
Oritarum ad eum profecti, & se & gen-
tem in ejus potestatem dederunt. His im-
perat, ut convocatâ Oritarum multitudine,
domum eos remittant: nihil incommodi,
si id faciant, accepturos. Satrapam iis con-
stituit Apollophanem, Leonnato corporis
custode illi adjuncto, qui in Oris Agrianas
omnes, & sagittariorum equitumque non-
nullos, aliosque pedites & equites Græcos
mercenarios apud se habeant. utque classem
expectantes dum illa regionem circumna-
vigari, urbem inhabitandam curent, & Ori-
tarum res componant, ut satrapæ magis dicto
audientes sint. Ipse cum magnâ exercitus
parte (jam enim Hephæstion advenerat re-
liquas copias adducens) in Gatroforum re-
gionem maximâ ex parte desertam conten-
dit. In hac solitudine tradit Aristobulus
multas myrrhæ arbores nasci, vulgari myr-
rhâ majores. Phœnices autem qui merci-
moniorum causâ exercitum comitabantur,
collectâ lacrymâ myrrhæ (ingens enim ejus
copia erat, quippe quod & rami magni
erant, & nunquam antea quicquam ex iis col-

98 Ομοῦ δὴ ἦσαν] Optimus ὁμοῦ ἦσαν.

99 Πρὸς τὴν σπῆν] Optimus σπῆν, nec rejiciendum
puto, et si semel modo notarim. Sed & plerique MSSi
πρὸς τὴν.1 Μισθοφόρος. τό τε ναυτικόν] Omnino perfectior
sermo, quem habet codex optimus μισθοφόρος. καὶ τότε
ναυτ. Vide modo & probabis.

ἡ ἐμπλήσαντες τὰ ὑποζύγια ἄγειν. Εἰ-
χυν δὲ τ' ἐρημον ταύτην ἡ γὰρ οὐκ ἔστιν πολλήν
τε καὶ εὐόσμον, καὶ ταύτην συλλέγειν τῆς Φοίνι-
κας· πολὺ δὲ εἶναι αὐτῆς τὸ καταπατούμενον
ὡς τ' ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τ' παταμένῃ ὁδῷ
ἡδύαι κατέχειν ἐπιπολὺν τὴν χώραν· τοσόνδε εἶ-
ναι τὸ πλῆθος. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα δένδρα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, τὸ μὲν περὶ δάφνη εἰκότος τὸ φύλλον, καὶ
τοῦτο ἐν τοῖς περὶ συλλέγειν τῇ θαλάσσῃ
χρῆσις πεφυκέναι, καὶ ἀπολείπειν τὰ δέν-
δρα ὡς τ' ἀμπελώνας· ὅτι ξηρὰ, ἐπελθόντος
δὲ τοῦ ὕδατος, ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπικλύζονται,
ὅσα ἐν κοίλοις· χρῆσις ἐπεφύκει· ἐνθεν ὡς ἔχ
ὑπερὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὅμως ὁ ἀφαιρέσειται
τὸ δένδρον ὡς τ' ἐφ' ἡμῶν. Εἶναι δὲ τὰ
δένδρα ταύτην πύχυν τριάντα ἔτη ἀπὸ τῶν
τυχῶν τε ἀνοίωται ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, καὶ τὸ ἀνθῶν
εἶναι τὰ λουκὰ μάλιστα ἰσχυροφύεις, τὴν
ὁδὸν δὲ πολὺν περὶ ὑποζύγια· ἄλλοι εἶναι καυ-
λὸν ἐκ τ' πεφυκέναι ἀκάνθης, καὶ τούτῳ ἐπι-
ναί ἰσχυρὰν τὴν ἀκάνθην, ὥς τε ἡδὴ πινὼν καὶ πα-
ειπώοντων ἐμπλακίσαν τὴν ὁδὸν καὶ
σπάσαι ἀπὸ τ' ἰσχυρὰ μάλλιν πρὶ τ' ἰσχυρὰ, ἢ
αὐτὴν ἀποκαθίστα ἀπὸ τ' καυλῶ. Καὶ τῶν
λαχῶν λέγει ὅτι περὶ δένδρων ἔχον· ἐν ταῖς
δείξιν αἱ ἀκάνθαι· καὶ ὅτι ὅπως ἡλίσκοντο· οἱ
λαχῶι, καθάπερ ὑπὸ ἱστῶν αἱ ὀρνίθες, ἢ τοῖς
ἀγκύροις οἱ ἰσχυροί· σιδήρῳ δὲ ὅτι ἀφαιρέσει-
ται ὁ καυλὸς καὶ ὅπου ὅτι ἀπὸ πολὺν ὁ καυ-
λὸς, τ' ἀκάνθης τεμνομένης, ἐπὶ πλείονα ἢ αἱ
23 συκαὶ τ' ἡρώδης, καὶ δειμύτερον. Εἶθεν δὲ ἀφ' ἧς
τ' Γαδρωσὶν χώρας ἢ ὁδὸν χαλεπὴν, καὶ ὁ-
προν τ' ἐπιτηδείων, τ' τε ἄλλων, καὶ ὕδωρ
πύχυν τῇ φραγῇ ὅτι ἡν· ἀλλὰ νύκτωρ
ἡ γὰρ ὁδὸν γινώσκοντες πολλὴν πορεύονται, καὶ ὡς
σωτέρας ἀπὸ θαλάσσης, ἐπεὶ αὐτὰς γε ἐν σπη-
δαῖν ἢ ἐλθεῖν τὰ παρὰ τὴν θάλασσαν τὴν χώραν,
καὶ λιμένας τε ἰδεῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ ὅσα τε ἐν
παρόδῳ διωκτὰ γένοιτο τὰ ναυικὰ περὶ ἀσφάλειαν, ἢ φρέατα ὀρύσσοντας, ἢ ἀροαῖς πρὸς ἡ
ὁρμῇ

collectum fuerat) jumenta onerasse. Habere
præterea eam solitudinem magnam nardi
odoratæ radicum copiam, & Phoenicis
magnam quoque ejus vim legisse. Multum
etiam ab exercitu proculcatum fuisse, at-
que ex eâ protrititione suavissimum odorem
late diffusum. tantam ibi ejus esse copiam.
Alia præterea ibi nasci arborum genera,
quarum folia lauri foliis sint similia. atque
eas quidem iis locis quas mare alluit nasci,
& recedente æstu in sicco destitui: acceden-
te verò æstu, inundari eas quæ in conca-
vis atque sinuosis locis nascuntur: ubi vero
mare non recedit, ne iis quidem locis na-
tas arbores à mari corrumpi. Harum arbo-
rum altitudinem esse triginta cubitorum:
ac tum quidem temporis floruisse: florem
albæ violæ persimilem esse, odoris tamen
suavitate longe superare. caulem etiam alium
esse ex spinâ ortum, eique adeo validam spinam
adnasci, ut si cujus adequantis vestî im-
plicata fuerit, eques citius equo detrahatur
quam ipsa à caule avellatur. Leporum
etiam prætercurrentium pilis ita adhæresce-
re spinæ dicuntur, ut perinde ac visco
aves, aut hamis pisces, ita lepores spinis
istis capiantur. Ferro tamen non difficulter
incidi, spinæque disiectâ multum succi è
caule emitti, multoque uberiores quam
ex ficibus verno tempore, ac magis auste-
rum. Exinde Alexander per Gadrosorum
regionem profectus est viâ difficili, & re-
gionem necessarium indigâ. atque inter alia,
magnâ aquæ penuriâ exercitus laborabat,
noctuque multum itineris conficere, longe-
que à mari discedere cogebatur. Cupiebat
enim Alexander regionem mari vicinam
obire, & quinam portus essent, ex propinquo
perlustrare, simulque per transitum quæ
classi necessaria essent præparare, & puteos
effodi, foraque & portus statui curare.

Cæ-

2 Οὕτω πρὸς τὴν συλλεγμένην] Bene si ita placet. Sed in libro antiquo vidi συλλεγμένην, ut ex V.C. notavit etiam Vulcanius. Sed in alio erat συλλεγμένην, quod revoca-
vi, prout existat c. 26.

3 Ἐπικλύζονται, ὅσα ἐν κοίλοις] Attende quæso, quid acuti dicat hoc loco Vulcanius. Dicit accedente æstu inundari eas quæ in concavis atque sinuosis locis nascuntur. Quis hoc expectaverat? quis hoc ignoraverat? Deinde pergit, ubi vero mare non recedit, ne iis quidem in locis natas arbores à mari corrumpi. Id vero notabile est. Sed ubi id accidit? quibus in locis mare manet? an non in concavis atque sinuosis? Ergo in prima periodo idem dicit quod in posteriore. Temere nunc oculos jecit in editionem Basileensem, non in Facii interpretationem, ut frequenter solet. Quum Græca male distincta sint (nam voces ab ὅσα &c. non debent coherere & jungi præcedenti ἐπικλύζονται, sed inde separari & addi sequentibus) recte in versione sua distinctis Facius, ex quo sic mutanda erant Vulcaniana,

iis locis quos mare alluit nasci, & recedente quidem æstu in sicco destitui, accedente vero aqua inundari mari: quæ vero in cavis locis, unde aqua non recedit, nascerentur, ne eas quidem arbores ab asidione maris corrumpi, etsi semper obrutas.

4 Ἐμπλακίσαν τὴν ὁδὸν] Omnes scripti τῇ ὁδῷ, & melius procedit sermo. Sed & mox antea liber Optimus παχύνει καὶ τριάντα.

5 Καὶ ὅτι ὅπως ἡλίσκοντο] Hanc quidem scripturam quam credo diu ante viderat ultimus editor in Vulcanio, quam in Gandensi codice, in uno antiquo reperi, in altero autem καὶ ὅτι ὅπως. Nimirum omnes tam librarum vetustis scriptura, quam viri docti conjecturis scopum veritatemque circumstant potius quam attingunt. Lege ex Opt. καὶ ὅτι ὅπως ἡλίσκοντο, quod per est bellum & suave.

6 Καὶ ὅσα τε ἐν παρόδῳ διωκτὰ γένοιτο περὶ ἀσφάλειαν] Ab MSto Optimo abest vox διωκτὰ; quod & ipsum longe præstat.

ὄρευσ' ὅππῃ μεληθεύεται. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔρημα πα-
τάσας τὰ πρὸς τῇ θαλάσῃ τῇ Γαδρωσῶν γῆς.
Οἱ δὲ Θόαντα τὸ Μανδροδῶρεν χαλαπέμπει
ὅτι θαλάσσαν ξυῖν ὀλίγοις ἰσχυροῖσι, κα-
σκεφόμοιρον εἶπε πρὸς ὄρευσ' ὡς τυγχάνει ταύ-
της, ἢ ὕδαρ' ἢ πόρρω ἀπὸ θαλάσσης, ἢ ἄ-
λλο τ' ὅππῃ τηδεῖον· καὶ ὅτος ἐπαυλῶν ἀπὸ τῆς
γεινῆς ἀλιείας ἵνα κατελαβῶν ἀπὸ τῆς θα-
λάσσης ἐν χαλύβας πηγεαῖς· πεπρωτοῦ δὲ
ταῖς χαλύβας, ξυμθέντας ταῖς κόγχας· τὸ γινώ-
σκει εἶναι αὐταῖς ταῖς ἀκένθας τῆς ἰχθύων· καὶ
ἵστας ἵσας ἀλιείας ὕδαρ' ὀλίγω ἀφ' ἑσθῆτος,
χαλεπῶς ἀφ' αὐτῶν τὸ καχλήκα· καὶ ὅδε
ἵστω πάντῃ γλυκεῖον ὕδαρ'. Ὡς δὲ ἀφίκε-
το Ἀλέξανδρος ἐς χώραν ἵνα τῇ Γαδρωσίᾳ,
ἵνα ἀφρονώτερον καὶ σίτος, ἀφ' αὐτῆς ἐς τὰ
ὑποζύγια τὸ κατεληθεύεται· καὶ ἵστωι σημη-
νάμενος τῇ ἐαυτοῦ σφραγίδι, κατεκομίζετο
κελθὼν ὡς ὅτι θαλάσσαν. Ἐν ᾧ δὲ καὶ ὡς ὅτι
τὸ σταθμὸν, ἔθεντο ἐγγύτατα καὶ τῇ θαλάσσῃ,
ἐν ἵστω ὀλίγοι φροντίσαντες· οἱ φραγῶν τὸ
σφραγίδος, αὐτοὶ τε οἱ φύλακες καὶ σίτω ἐ-
χρήσαντο, καὶ ὅσοι μάλιστα λιμῶν ὅππῃ ζῶντο καὶ
ἵστωις μετέδωκαν. Ἐς τοσούτους πρὸς τὸ κακὸν
ἐκινῶντο, ὡς τὸ πρὸς δὴλον καὶ παρόντα ἡδὴ ὄλε-
θρον, τὸ ἀφανὲς τε καὶ πρὸς ἐπὶ ὄντος ἐκ τῆς
βασιλείας κινδύνος, ξυῖν λογισμῶν ἔδοξε σφί-
σιν ἐμφοροῦν ποιήσασθαι· καὶ Ἀλέξανδρος
καταμαθὼν τὴν ἀνάγκην, συγγνωστὸς πρὸς
ἑαυτὸν. Αὐτὸς δὲ ὅσα ἐκ τῆς χώρας ὅππῃ δεικνύει
ξυμπαγαλὴν ἡδυνῆται εἰς ἐπιστήμον τῇ φραγῇ
τῇ ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐν τῇ πόλει, ταῦτα κομίσου-
τα πέμπει Κερθεῖα τὸ Καλλιανόν· καὶ τοῖς ἐγ-
χαίροις πρὸς τὰς χεῖρας, ἐκ τῆς ἀνωτόπων σίτον
τε ὅσον διωατοὶ ἦσαν κατακομίσαι ἀλέσαντας·
καὶ ταῖς βαλάντις τὰς τῆς φοινίκων, καὶ πρὸς βαλάν-
τις ἀγροῦν καὶ φραγῶν· καὶ ἐς ἄλλον αὐτὸν τὸν
τῆλε φων κατέπεμψε, τὸ ἐταίρων, σὺν σίτῳ
24 καὶ πολλῷ ἀληλεσμένῳ. Αὐτὸς δὲ πρὸς τὴν χώραν
ὡς ὅτι τὰ βασίλεια τῇ Γαδρωσῶν (ὁ δὲ χῶ-
ρος Πύρα ὀνομάζεται) ἵνα πρὸς ἀφίκετο ἐξ ὡ-
ρῶν ὄρευσ' ὡς, ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις ἐξήκον-
τα. Καὶ λέγουσιν οἱ πολλοὶ τὸ ξυμπαγαλὴν
τὰ ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ὅδε τὰ ξυμπαγαλὴ ὅσα
ἐταλαιπώρησεν αὐτῷ καὶ τῇ Ἀσίᾳ καὶ φραγῇ,
τοῖς· ἐμὲν ἀγνοήσαντα Ἀλέξανδρον τὸ ὅδε τὸ
Νέαρχος λέγει ὡς) ἀλλὰ ἀκρίβεια καὶ ὅτι

Cæterum Gadrosorum regio mare versus
deserta penitus erat. Thoantem tamen
Mandrodon filium cum modico equitatu
ad mare speculatum mittit, visurum an ul-
lus uspiam portus, aut aqua non procul à
mari, aut aliud quicquam necessariorum
reperiatur. Qui reversus nuntiavit, piscato-
res quosdam abs se in littore inventos sub
angustis tuguriis degentes. Ea tuguria ex
conchis congestis facta esse, tecta ex pi-
scium spinis. Eos vero ipsos piscatores mo-
dicâ aquâ uti (quam magnâ cum difficulta-
te è sabulo effodissent) ac ne illâ quidem
omnino dulci. Posteaquam vero Alexander
in locum quendam Gadrosiæ venisset fru-
mento abundantem, id acceptum & sigillo
suo obsignatum jumentisque impositum ad
mare vehi iussit. Interea vero dum in man-
sionem mari proximam it, milites neglecto
sigillo, atque ipsi adeo custodes frumento
uti sunt, iis qui maxime fame premebantur
partiti. quæ quidem adeo ingens erat, ut
manifestæ ac præsentis jam mortis, potius
quam incerti & procul remoti ab rege pe-
riculi rationem habendam sibi putarent. A-
lexander cognitâ necessitate quâ adacti id
fecissent, iis ignovit. Ipse quicquid fru-
menti peragrata eâ regione conqueri potuit,
Cretheum Callatianum mittit qui ad clas-
sem cum exercitu adnavigantem adducat.
Indigenis etiam imperat, ut ex superioribus
locis quantum possent frumenti moliti,
palmarum etiam fructus & pecudes ad mer-
catum adferant. Telephum quoque, unum
ex amicis, in alium locum cum frumento
molito non multo misit. Ipse ad Gadroso-
rum regiam contendit (locus is Pura dice-
batur) ad quam sexagesimo postquam ex
Oris discessit die pervenit. At vero multi
ex iis qui Alexandri res gestas conscripse-
runt, tradunt, labores quoscunque exerci-
tus per Asiam perpessus esset, iis quos in
hac regione pertulit comparandos non fuisse.
Alexandrum vero non ignoratâ ejus iti-
neris difficultate, illac proficisci voluisse
(hoc autem unus Nearchus sibi) quum
videlicet audisset neminem adhuc ducem
exercitum per ea loca saluum traduxisse,
exce-

ξυμπαγαλὴν ἄξια εἶναι τοῖς τῇδε ποθητοῖσι πό-
λεως, καὶ τῇδε ἐλθεῖν (τοῦτο μὲν μόνος
ἦν πρὸς τὸν πόλεον διελθὼν ταύτην ἐν φραγῇ ἀ-
πὸ τῆς πόλεως)

7 Ἐγγύτατα τῇ τῇ θαλάσσῃ. Sic γ, 4 νόμισμα σφίσις ὡς
αὐτὸν ἐγγύτατα εἶναι τῇ Λακωνικῇ παιδονίᾳ. Sed nescio, an
id nunc imitari auctor voluerit. Quare ne hæreas, aut
ambigas, quanto melius legunt omnes scripti ἐγγύτα-
τα, quæ propria Arriani terminatio?

8 Ὀλίγοι φροντίσαντες. MSS. rursus omnes ὀλίγα, quod
procul dubio est sinecerum Arriani. Sic 21, 10 ὀλίγα πρὸς

τῶν τοσούτων βαλάντιον. 1, 25. πολλὰ ὅλα πρὸς τῇ τῇ
ἀλίων τῆς τῇ γῆς ἐργασίας. 111, 23. ἀδελφὸν τῇ μεγάλῃ
τῆς φραγῆς ὀνόματι τῇ Ἑλλάδι.

9 Πρυχάριος ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια. In tribus codicibus le-
gi ὡς ἐπὶ τὰ β. de quo supra. Paulo ante verbum ξυμπα-
γαλὴν ignorabat Optatus.

πεσῶν, ὅτι μὴ Σεμίραμις ἐξ Ἰνδῶν ἔφυγε·
καὶ ταύτῃ δὲ ἔλθον οἱ ἐπιχώριοι ζῆν εἰκοσι
μόνοις τ' ἡμερῶν ἀποσπῆναι· Κύρον δὲ τ' Καμ-
βύση, ζῆν ἐπὶ μόνους καὶ τῶτον. Ἐλθεῖν γὰρ δὴ
καὶ Κύρον ἐς τὴν χώραν τήνδε, ὡς ἐμβαλεῖν
ἐς τ' Ἰνδῶν γῆν· φάσαι δὲ, ὑπὸ τ' ἐρημίας
καὶ ἀπορίας τ' ὁδῶν ταύτης, ἀπολέσαντα
τὴν πολλὴν τ' ἡμερῶν· καὶ ταῦτα Ἀλέξαν-
δρῳ ἐξαγγελλόμενα, εἰν ἐμβαλεῖν πρὸς Κύ-
ρον καὶ Σεμίραμιν. Τῶν τε ἐν ἑκά, καὶ ἅμα
ὡς τῷ ναυτικῷ ἐγγύθεν ἐκποιεῖσθαι τὰ ἀ-
ναγκαῖα, λέγει Νέαρξ· ταύτῃ τραπεῖναι
Ἀλέξανδρον· τὸ, τε ἐν καῦμα ἐπιφλέρον,
καὶ τ' ὕδατος τ' ἀπορίαν πολλὴν τ' ἡμερῶν
ἀφ' ὁδοῦ, καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὑποζύγια·
ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τὴν βάθος τε τ' ψάμμου καὶ
τῆς δίψης, ὅτι κακαυμένη ἡ τὰ πολλὰ,
καὶ διψῆ¹⁰ ἀπόλλυται· καὶ γὰρ καὶ γιλόφοις
ἐπιτυγχάνειν ὑψηλοῖς, ψάμμου βαθείας ἐν-
ησημύτης, ἀλλ' οἷας δέχεσθαι¹¹, καθάπερ ἐς
πηλὸν ἢ ἐπὶ μᾶλλον ἐς χόνα ἀπάτητοι ἐπι-
βαίνοντα· καὶ ἅμα ἐν ταῖς περὶ τὰς ἀπορίας
καὶ καταβάσεσι¹² τοὺς τε ἵππους καὶ τὴν ἡ-
μιόνους, ἐπὶ μᾶλλον κακοπαθεῖν τῷ ἀνωμαλῶ
τῆς ὁδοῦ, καὶ ἅμα ἐν βεβαίῳ¹³. τ' τε γὰρ μὲν
τὰ μήκη πίεσαι ἐχ' ἡμερῶν τ' ἡμερῶν· ἀπορία
γὰρ ὕδατος ἐν ζύμμετι¹⁴ ὅσα μᾶλλον π' ἡγε-
πρὸς ἀνάγκην τὰς πορείας ποιεῖσθαι. Ὅποτε
μὲν δὴ τῆς νυκτὸς ἐπελθόντες τ' ὁδὸν, ἡ π' ἡγε-
ἀνύσαι ἔλθον, ἔωθεν πρὸς ὕδωρ ἔλθοιεν, ἐπ' ἀν-
τηέταλαι πωρῶντο· περὶ τῆς δὲ τῆς ἡμέ-
ρας, ὑπὸ μήκους τῆς ὁδοῦ, ἐν ὁδοῖς πωρῶντες
ἐπὶ ἐν καταληφθεῖν, ἐνταῦθα ἀν' ἐταλαιπώ-
ρου πρὸς τὴν καύματος τε καὶ ἅμα διψῆς ἀπαύτω συνεχόμενοι¹⁴. Τῶν δὲ δὴ ὑποζυγίων

10 Ὅτι κακαυμένη ἡ τὰ πολλὰ καὶ διψῆς &c.] Græcismus
equidem saluus est. Sed post πολλὰ MS. Opt. immittit
vocalum δι. Videretur ergo sic distinguendum: ταῦτα μὲν
δὴ πρὸς τὴν βάθος τε τ' ψάμμου καὶ τ' δίψης, ὅτι κακαυμένη
ἡ, τὰ πολλὰ δὲ καὶ διψῆς ἀπόλλυται illa quidem altitudine
arena & calore, quoniam perusta erat; pleraque vero fi-
si exstincta esse.

• 11 ψάμμου βαθείας ἐν ησημύτης, ἀλλοῖα δέχεσθαι] Hæc
immani vulnere lauciata sunt, & omnia jam fieri posse
erediderim, quum hæc verti potuerunt ab hominibus,
nihil minus quam vere intelligentibus, si alti illi colles
arena accumulata, si infixa iumenta hærebant, quom-
modo non immerfa sunt, quomodo transierunt? Pro
tertia igitur voce in MSS. est ἐν ησημύτης, ἐν ησημύτης,
quod eodem modo conceptum servat codex Optimus,
V. C. apud Vulcanium & ησημύτης. Pro quarta habent
omnes sine ulla varietate ἀλλ' οἷας. Omnino totus locus
ita legendus est. Καμμου βαθείας ἐν ησημύτης, ἀλλ' οἷας
δέχεσθαι καθάπερ ἐς π. ἢ ἐπὶ μ. ἐς χ. ἀπ' ἐπιβαίνουσας. Nam
& sic cum editione Basil. omnes MSSi, ut jam non re-
spiciat ἐπὶ ζύμμετι, sed quoscunque ἀνθρώπους. Verto: inoi-
disse enim in altos colles, non profunda quidem arena
accumulata, sed tamen qua posset retinere & morari, tan-
quam per lutum aut potius nivem nondum calcata, in-
gredientes. Quid elegantius huc aptari potest, quam
illud ησημύτης, quod exponi ab Grammaticis notum
εσημύτης? Itaque infra etiam cap. 26 non repugnabo

excepta Semiramide ex Indis fugiente:
quam quidem indigenæ narrabant cum vi-
ginti solis ex toto exercitu evasisse: Cyrum
vero Cambysis cum septem solis & ipsum.
Venisse enim etiam in hæc loca Cyrum,
ut Indorum regionem invaderet. prius au-
tem, magnam exercitus sui partem per so-
litudines difficillimaque itinera amisisse.
Atque hæc quidem Alexandro nuntiata,
æmulationem quandam Cyri & Semira-
midis in ejus animo excitasse. His igitur
de causis, simulque ut classi non procul
remotæ necessaria subministraret, tradit
Nearchus Alexandrum hac viâ rediisse. In-
genti vero solis ardore, aquarumque ino-
piâ magnam exercitus partem, ac præci-
pue jumenta exstincta esse. Hæc enim ob
altitudinem arenæ & calorem (ardenti enim
similis erat) & ob sitim interiisse. Incidisse
enim in altos colles quos arena accumulata
effecerat, in quibus alia atque alia super-
gradientia, perinde ac cœno, aut potius
nivi nondum calcata, infixa hærebant. si-
mul etiam in ascensu ac descensu equi pa-
riter & muli ob inæqualitatem viæ, &
quidem illius non firmæ, vehementer af-
figerentur. Longa etiam stationum inter-
valla exercitum magnopere angebant. Si-
quidem summa aquæ inopia ex necessitate
potius gubernare itinera cogebat. Ac noctu
quidem iter, quod ante auroram conficien-
dum erat, incuntes, quum mane ad ali-
quam aquam venirent, non usque adeo ve-
hementer gravabantur. Procedente verò
die, si adhuc præ longitudine viæ in iti-
nere hæerent, tum ingenti æstu, immen-
sa siti conficiebantur. Multa etiam jumen-²⁵

scribi oportere, καὶ ἐν τῇ εἰσῷ ἐν τῇ ψάμμου πολλῇ τε καὶ
ὁμοίᾳ τῇ ησημύτης, ut habet MS. unus cum Augustano
& editione Basileensi, quomodo pro ησημύτης alios di-
xisse etiam annotatum est, ubi vulgo ησημύτης. Verbum
est notum. Rursus οἷας δέχεσθαι, ut scias id Arriani esse,
ita habes III, 17 χηρῶν καὶ ἐν τῇ Οὐλίᾳ, ἐπὶ τῇ γῇ οἷας ἐν-
γάζεσθαι. IV, 3 τῶν ἵππων ἐν ζυμμετῇ τοῖς ταῖσι, ἀλλ' οἷας
παραχρῆν παρέδωκεν. V, 12 ὑλῶν τὰ χωρία, καὶ οἷας πρὸς τὴν
δαδῶσιν τὴν ἐπιχειρήσιν λιμὸν καὶ ταχὺ τ' ἡμέρας ἐπὶ τῇ
οἷας παραχρῆν μὲν ὁμοῦς τῷ ναυτικῷ. Plane ut in Periplo
Ponti Euxini, ὁ δὲ ὁμοῦς οἷας ὡς ἔστι δέχεσθαι ἐν πολλὰς
ναῦς. Et ut morientem inertia & incuria aliorum Arria-
num reficiamus, servanda erat eadem loquendi ratio
in Indicis cap. 15 de tigri, τὴν δὲ οὐκ ἔστι καὶ ἀλκῇ,
οἷας ὅτι ἄλλω εἰκάζει. Sic enim habent omnes MSSi,
sic editio Basileensis. Ex Vulcaniana nescio quid omiſſa
est, ea vox. Ergo nec nuper operæ pretium putave-
runt attendere.

12 Ἐν ταῖς ἀποβάσεσι τε καὶ καταβάσεσι] MSSi omnes
habent καὶ καταβαίνοντας. Neque potest ab Arriano videri
aliena ista quoque variatio in loquendo. Cujus quantum
studium auctori nostro adfuerit, potest etiam exemplo
esse VII, 6 ὅσοι αὐτῶν κατ' ἀλκῆν καὶ καὶ αὐτῶν τῶν σώματων
ὑπερβαίνοντο, quod illic videbis.

13 Καὶ ἅμα ἐν βεβαίῳ] Optimus, καὶ ἅμα ἀσφάλῃ.
14 Δ' ψι ἀπαύτω συνεχόμενοι] Omnia habent egre-
gie. Et sic tamen MS. Opt. ἐχόμενοι.

πολλῶν ὁ φθόρος¹⁵ καὶ ἐκείσιν ἡ γρῆλα ἐγένετο· ζυυόντες γὰρ ὅποτε ὅπλιται ποταμοὺς ποταμίας, καὶ τῶν ποταμῶν ἕως πολλὰς ἀποσφάζοντες, καὶ τῶν ἡμῶν τὰ κράνη ἐσπένοντο, καὶ ἔλεγον δὲ φθόρος ποταμῶν αὐτῶν ἢ ὑπὸ χεμάτων ἐκλιπόντας· καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων ὅς ἐστιν ἐξελέγων ὑπὸ τοῦ παντός¹⁶, ὁ δὲ ἰσὺς, καὶ ὅτι ζυυόμενοι αὐτὰ ἡμάδαυσι καὶ Ἀλέξανδρον μὲν οὐκ ἐλέλθῃ τὰ γινώμενα, ἴασι δὲ τῶν παρόντων ἑώρα, καὶ τῶν ἀγνοίας περὶ ποταμῶν μᾶλλον π, καὶ τῶν ὡς γινώσκοντων ὅτι χεῖρα. Οὐκοῦν ὁ δὲ τοὺς νόσους χεῖρας τῶν ποταμῶν, ὁ δὲ τοὺς ἀπὸ χεμάτων ὑπολειπομένους ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἀγῶν ἐπὶ τῇ θύμαρῳ, ἀπολείπει τὴν ὑπὸ τοῦ γῆρας, καὶ ὅτι τὰς ἀμάξας αὐτοὶ χεῖρας ποταμῶν ἔσας αὐτοῖς ὑπὸ βάθους τῶν φάσμα ἀγῶν· καὶ ὅτι ἐν τοῖς ποταμοῖς καθύπευθε ἀπὸ τῶν ἐξελέγων ὄντο ἐπὶ τὰς βραχυτάτας ἵνα τῶν ὁδῶν, ἀλλὰ ἵασι δὲ ποταμῶν τοῖς ζυυόμενοι· καὶ ὅπως οἱ μὲν νόσους χεῖρας ὁδῶν ὑπελείποντο, οἱ δὲ ὑπὸ χεμάτων ἢ χεῖρας, ἢ τῶν δὲ φθόρος ἀντέχοντες· καὶ ὅτι οἱ ἀγῶντες ἦσαν, ὅτι οἱ μένοντες περὶ ποταμῶν· σπένοντο γὰρ πολλὰ ἐγένετο ὁ φθόρος, καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ παντός περὶ ποταμῶν, ποταμῶν ἐκείσιν ἐξελέγων ἀνάγκη ἡμετέροις· οἱ δὲ καὶ ὑπὸ χεμάτων χεῖρας ἵασι ὁδῶν γενόμενοι, οἱ δὲ νυκτὸς τὸ πολὺ ἵασι ποταμῶν ποταμῶν¹⁷, ἐπειδὴ ἐξελέγων, οἱ δὲ μὲν δύναμις ἐπὶ τῇ, χεῖρας ἵασι τῆς γρῆλας ἐφομαρῆσαντες, ὁδῶν ἀπὸ πολλῶν ἐσπένοντο· οἱ πολλοὶ δὲ ὡς ἐν πελάγῳ ἐκπεσόντες ἐν τῇ φάσμα ἀπώλοντο¹⁸. Ζυυώθη δὲ τῇ γρῆλα καὶ ἄλλο πάθημα, ὃ δὲ ἐκ τῆς ἡμέρας αὐτῶν τε καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ γῆρας. Τῇ γὰρ ἡ Γαδρωσίῳ γῆ ὑπὸ ἀνέμων τῇ ἐπὶ τῶν, καθαυτῶν καὶ ἡ Ἰνδῶν γῆ, ἐπὶ τὰ πεδία τῇ Γαδρωσίῳ, ἀλλὰ τὰ ὄρη, ἵνα τῶν περὶ ποταμῶν τε αἱ κεφαλαὶ ἐκ τῶν ποταμῶν¹⁹, καὶ ἀναχέοντο, ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ γῆρας ὁδῶν ἵασι κορυφῶς.

ta milites ipsi suâ sponte interficiebant. Quum enim frumentum ipsos deficeret, concursu facto equos plerosque trucidantes, & mulorum carnibus vescentes, æstu atque labore defecisse, vel siti extinctos esse dicebant. Neque quisquam erat qui de rei veritate serio inquireret, quod & omnes in eadem culpâ essent, & Alexander quidem factum non ignoraret, sed præsentis rerum status remedium potius in simulatione ignorationis, quam facti abs se cogniti permissione consistere iudicaret. Jamque nec ægri, nec qui præ defatigatione in viâ relictî erant, vehi amplius poterant, partim jumentorum inopiâ, partim quod currus confregissent ipsi; quippe qui ob altitudinem arenæ duci non possent, quodque propter currus in primis stationibus non brevissima itinera, sed quæ curribus ducendis erant accommodatiora, persequi coacti fuissent. atque ita alii præ morbo, alii præ nimia defatigatione, æstu, ac siti, in itinere relictî sunt. neque qui eos veherent, aut relictos curarent ulli erant: quippe agmen raptim agebatur, & præ communis salutis studio, singulorum cura necessario negligebatur. Si quos autem nocturni itineris longitudine defatigatos somnus oppresserat, ii postea excitati, si modo vires suppetebant, per vestigia agmen sequentes pauci è multis incolumes pervenerunt. plerique in arenas tanquam vastum pelagus delati perierunt. Accessit & alia exercitui calamitas, quæ vel præcipue ipsos pariter atque equos & jumenta afflixit. Gadrosorum enim regio, flantibus Etesis, imbribus obnoxia est, quemadmodum Indorum regio; non quidem in planis Gadrosorum locis, sed montanis, ubi nubes à ventis impinguntur ac refunduntur, montium cacumina non excedentes. Quumque exercitus prope torren-

ὡς δὲ ἡλιασθῇ ἡ γρῆλα περὶ χεμάτων δλί-
γῃ

15 Υποζυγίαν πολλῶν ὁ φθόρος] In uno codice vox secunda non exstabat. Legendum vero cum Optimo ὑποζυγίαν πολλῶν ὁ φθόρος.

16 Εξελέγων ὑπὸ τοῦ παντός] Quidquid sit, nihil sententiæ sedet in ultimis his verbis. Scribe, ἐξελέγων ὑπὸ τοῦ παντός. Ita aut integre clareque habent MSti, aut ad hanc lectionem alludunt. Hoc est, *pre fatigatione*.

17 Τὸ πολὺ τὰς περιὰς ποταμῶν] Optim, τῶν ποταμῶν, quod si non melius censemus vulgato, certe perinde bonum.

18 ὡς περὶ ἐν πελάγῳ ἐκπεσόντες ἐν τῇ φάσμα ἀπώλοντο] Vulcanius in arena tanquam vastum pelagus delati. Dubito, an sufficiat. Facius: cum in arena vastitatem incidissent non apparentibus usquam vestigiis, tanquam in immensum pelagus incidissent. Nimis vaste ampleque. Nimirum ἐκπίπτειν naves dicuntur, quæ non teneant cursum vel propositum vel felicem, sive ob adversos ventos sive ob loci ignorantiam. Sic Diodorus Sic. 1,

31. λαμβάνειν ἑαυτὸς ἐκπίπτειν οἱ μὲν εἰς ἰσθμὸν καὶ λιμένας τούτους, οἱ δὲ εἰς χεῖρας ἡμετέρας. Hoc ipsum quoque intelligebat Grotius in Apostolorum Actis 27 17 φερόμενοι μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπίπτειν. Sic ab cursu dejecti impinguntur in brevia. Hanc notionem illi videntur in hoc etiam loco attendere. Hinc illud vastum mare, tanquam ubi recta orbita recuperari nequirit. Sed vero ἐκπίπτειν proprie etiam dicuntur homines, qui casu è navibus excidunt in mare; nec tantum homines; sed etiam quæcunque res in navibus sunt. Xenophon v Hellenic. pag. 569. ὅπλα ἀναρπαγέντα (à vento) ἐκπίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν. Hinc simpliciter intelligo: in arena velut in pelago elapsi (nempe è navibus; ita illi è corpore exercitus) perierunt, nempe arenis obruti, non secus ac mari. Eadem comparatio lib. 111 ὅδ' ἐστὶν εἰς θάλασσαν, ἵνα καὶ περιούσια, καθάπερ ἐν πελάγῳ, τῇ φάσμα.

19 Νεφέλαι ἐκ τῶν πνέοντων] Opt. ὑπὸ τῶν.

γῆ ὕδατος²⁰, αὐτῇ δὲ ἕνεκα τῷ ὕδατος, ἀμφὶ δούτεραν φυλακὴν τῆς νυκτός, ἐμπληροῦσιν ὑπὸ τῷ ὄμβρῳ ὁ χεῖμαρρ²¹ ὁ αὐτῇ ῥέων, ἀφανῶν τῇ τραπᾶ γεγενημένων. τῷ ὄμβρῳ, ποσῶτον ἐπῆλθε ἰσὺ ὕδατι, ὡς γύναια καὶ παιδάκια ἰὰ πολλὰ τῷ ἐπομένῳ τῇ τραπᾶ ἀφθέραι, καὶ τῇ καθασκλήν τῇ βασιλικὴν ξύμπασαν ἀφανίσαι, καὶ τῷ ὑποζυγίων ὅσα ἀπελείπετο· αὐτῆς δὲ μόλις καὶ χαλεπῶς ζῶν τοῖς ὄπλοις, ἔδδ' ἐγὼ τοῖς πᾶσι, σπασθῆναι· οἱ πολλοὶ δὲ καὶ πίνοντες ἀπὸ τε ἐκκαύματος τε καὶ δίψης²², ὕδατι ἀθρόῳ ἐπιτυχίης, πρὸς αὐτῇ τῷ ἀπαύτῃ ποτὶ ἀπώλοντο. Καὶ τῶν ἕνεκα Ἀλέξανδρος τὰς στρατοπεδείας καὶ πρὸς τοῖς ὕδασι αὐτοῖς τὸ πολὺ ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ἀπέχον ὅσον εἴκοσι σταδίους μάλιστα, ὡς μὴ ἀθρόως ἐμπύπνοντα ἰσὺ ὕδατι, αὐτῆς τε καὶ ἰακτλήν ἀπόλλυσθαι· καὶ ἅμα ἰὺς μάλιστα ἀκράτορας σφᾶν ἐπεμβαίνοντας εἰς τὰς πηγὰς, ἢ τὰ ῥύματα, ἀφθέραι καὶ ἢ ἄλλῃ τραπᾶ τὸ ὕδαρ. ²⁶ Ἐνθεν δὲ ἔργον χαλόν, εἴπερ ἢ ἄλλο τῷ Ἀλέξανδρῳ, οὐκ ἔδδ' ἐμοὶ ἀφανίσαι, ἢ ἐν τῇδε ἢ χώρᾳ παραρρεῖν, ἢ ἐπὶ ἐμπεσθῆναι ἐν Παραπαμισαδαῖς, ὡς μετεξέτεροι ἀνέγραψαν· ἵεναι μὲν τῇ τραπᾶ ἀφθέραι μὲν τε καὶ ἰακτλήματος ἡδὴ ὅτι φλέγονται, ὅτι πρὸς ὕδαρ ἐλθὼν ἐξανίσταται (τὸ δὲ ἢν περὶ τὸν ὄδον) καὶ αὐτὸν ἢ Ἀλέξανδρον δίψῃ κατεχόμενον, μόλις μὲν καὶ χαλεπῶς, περὶ δὲ ὅμως ἡγῶνται· ὡς δὲ καὶ ἰὺς ἄλλης²³ τραπᾶς (οἷα τὸ Φιλεῖ ἐν ἰσὺ τοιαύτῃ) καθοτέρως φέρειν τῆς πόνους, ἐν ἰσότητι τῇ ταλαιπωρήσεως· ἐν δὲ τῷ τῷ ψιλῶν πιναι, καὶ αὖ ζήτησιν ὕδατος σπασθῆναι ἀπὸ τῇ τραπᾶς, βύρειν ὕδαρ συλλεγεγμένον ἐν πηχεράδρᾳ καὶ βαθύᾳ, ὀλίγῳ καὶ φαύλῳ πίδακα· καὶ τῷ τῷ χαλεπῶς συλλέξαντας σπασθῆναι ἵεναι παρ' Ἀλέξανδρον, ὡς μέγα δὴ πᾶσι ἀγαθὸν φέροντας· ὡς δὲ ἐπέλαζον ἡδὴ, ἐμβαλόντας εἰς κράν²⁴ τὸ ὕδαρ περὶ τῇ κεῖν ἰσὺ βασιλεῖ· τὸν δὲ λαβεῖν μὲν, καὶ ἐπαινεῖσαι τῆς κομίσαντας· λαβόντα δὲ, ἐν ὅτῃ πάντων ἐκχαῖ· καὶ ὅτι τῷ τῷ ἔργῳ εἰς ποσὸν δὲ ὅτι ῥῶσθαι τῷ τραπᾶ ξύμπασαν, ὡς τε ἐκχαῖ ἂν τινὰ πότον γενέσθαι πᾶσι ἐκείνῳ τὸ ὕδαρ τὸ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐκχέειν. Τῷ τῷ ἐγὼ, εἴπερ ἢ ἄλλο, τὸ ἔργον εἰς καρτερίαν τε καὶ ἅμα τραχηλίαν ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον. Ζωὴν δὲ καὶ τοιόνδε τῇ τραπᾶ καὶ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Οἱ γὰρ ἡγεμόνες τῷ ὄδῳ τελευτῶντες ἐκέπτε μνησθῆναι ἑφασκον τῷ ὄδῳ, ἀλλ' ἀφανίσαι.

²⁰ Πρὸς χεῖμαρρ ὀλίγη ὕδατος.] Vulcanius prope torrentem quendam. Ita relictis Græcis expressit Faciana secus torrentem quendam.

²¹ Οἱ πολλοὶ δὲ καὶ πίνοντες ἀπὸ τε ἐκκαύματος τε καὶ δίψης.] Tor copulis abundat hæc periodus, ut locos suos tueri non possint. Et sane totum hoc est Vulcanii, quum

rentem quendam exiguum aquæ causâ confisset, circiter vigiliam noctis secundam torrens imbris improvisis auctus (neque enim exercitus pluviam fenserat) tanto impetu exundavit, ut pleraque foeminas & pueros agmen sequentes, omnemque apparatus regium, & jumenta quæ reliqua erant secum rapuerit; adeo ut ipsi milites ægre cum armis, ac ne iis quidem omnibus, evaserint. multi ardore sitique pressi, aquarum copiam nacti immodico potu interierunt. Quâ de causâ Alexander deinceps nequaquam castra prope torrentes locavit, sed xx minimum stadiis remota, ne confertim ad aquam proruentes, ipsi simul & jumenta exstinguerentur, neve qui vehementiore siti premebantur fontes aut rivos pedibus ingressi, aquam reliquo exercitui turbidam inutilemque efficerent. Eo loci ²⁶ egregium quoddam facinus, si quod aliud, ab Alexandro editum, nequaquam silentio prætereundum putavi, siue id in hac solitudine, siue antea apud Parapamisadas, ut alii scribunt, factum fuerit. Id hujusmodi fuit: quum exercitus per arenas solis ardore flagrantem iter faceret, quod quidem ad aquæ locum qui non longe aberat, conficiendum erat, Alexandrum ipsum siti pressum, ægre quidem atque difficulter, pedum tamen agmen duxisse, ut reliqui milites (quemadmodum in ejusmodi rerum statu fieri solet) ob æqualitatem ærumnarum labores facilius ferrent. Interea nonnullos levis armature milites ad aquam quærendum ab exercitu digressos, in torrentis cujusdam alveo non profundo exiguum quendam fontem neque purum illum invenisse, collectâque inde aquâ confestim ad Alexandrum accurrisse, veluti magnum aliquod bonum regi adferentes. Quumque propius ad Alexandrum venissent, aquam galeæ infusam regi obtulisse. atque illum quidem accepisse, laudatis qui attulerant, eamque protinus in conspectu omnium in terram profudisse. eoque facto ita militum animos confirmatos fuisse, perinde ac si illius aquæ ab Alexandro effusæ potu totus exercitus refocillatus fuisset. Quod certe Alexandri factum, si quod aliud, cum ob tolerantiam, tum ob præclarum boni imperatoris exemplum laudo. Ad hæc mala hoc etiam exercitui accidit: duces, deletis

Basilensis editio habeat ἐπιτυχίης, non ἐπιτυχόντες. Lege ut clare habent omnes MSSi ὅποτε ἐκ καύματος τε καὶ δίψης ὕδατι ἀθρόῳ ἐπιτύχουσιν.

²² Ὡς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις.] Adeo suavis mihi visa fuit interpositio voculæ καὶ, quam præbet liber Optimus, ut contextui reddiderim.

διωκῶν τὰ σημεῖα αὐτῆς πρὸς τὸ ἀνέμω ὅπι-
πνεύσαντος· καὶ ὅ γὰρ εἶναι ἐν τῇ ψάμμῳ πολλῇ
τε καὶ ὁμοίᾳ παντὶ νεμερῇ, ὅτω τεκμηριώσου-
ν τὸ ὁδόν· ἔτι δὲ ἐν δένδρεσιν ἐκινήθη παρ' αὐτῶν
πεφυκότα, ἔτε πνὰ γήλοφοι βέβαιον ἀνετη-
κότα, καὶ πρὸς τὰ ἄστρα ἐν νυκτὶ ἢ μεθ'
ἡμέρας πρὸς τὸ ἥλιον μεμελετηῖσθαι σφίσι τὰς
πορείας, καθάπερ τοῖς ναύταις πρὸς τὸ ἄσ-
κτων· τοῖς μὲν Φοίνεσι τὴν ὀλίγην τοῖς δ' ἄλ-
λοις²³ ἀνθρώποις τὸ μείζονα· ἐνθα δὲ Ἀλέξαν-
δρον συνιέντα ὅτι ἐν ἀεὶ τετραπύλῳ ἀποκλινάμενα ἄ-
γειν, ἀναλαβόντα ὀλίγους ἀμὰ οἱ ἰπποῖς²⁴.
ὅς δὲ καὶ τῶν οἱ ἰπποὶ ἐξέχοντες ὑπὸ τῷ
καύματι, ἀπολιπεῖν καὶ τῶν ἱππῶν πολλὰς.
αὐτὸν δὲ ξυλὸν πέντε τοῖς πᾶσιν ἀφιππώσαντα,
καὶ εὐρεῖν τὴν θάλασσαν· ἀναμνησάμενον τε αὐ-
τὸν ὅτι τὸ αἶμαλός τ' ἀχάληκα, καὶ ὅτι τυχεῖν
ὑδασι γλυκεῖ καὶ καθαρά, καὶ ἔτι μετελθεῖν τὴν
γραμμὴν πᾶσαν, καὶ εἰς ἐπὶ ἡμέρας ἵστασθαι
τὴν θάλασσαν· ὑδροβλομένους ἐκ τῆς ἰσότητος. Ἐν-
θεν δὲ (ἥδη γὰρ ἡ γυνώσκων τὴν ὁδὸν τοὺς
ἡγεμόνας) ὅτι τὸ μεσογαίαν ποιεῖσθαι τὸ σῶλον.
27 Ὡς δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Γαδρωσίαν τὰ βασι-
λεια, ἀναπαύσας ταῦτα τὴν γραμμὴν καὶ Ἀπολ-
λοφάνῳ μὲν παύσας τὴν σατραπείαν, ὅτι ὑδρόσ
ἔγνω ὅτι μελεθῆναι τὴν πρὸς τὴν ἡμετέραν.
Θόαντα δὲ σατραπείαν τὴν ταύτην ἔταξε· τῷ δὲ
νόσῳ τελευτήσαντι, Σιδύρῳ²⁶ τὴν σα-
τραπείαν ἐκδέχεσθαι· ὁ αὐτὸς δὲ καὶ Καρμανίας
σατραπείας ἦν, νεωστὶ ἐξ Ἀλεξάνδρου ταχθεὶς.
τότε δὲ τῷ μὲν Ἀρχαίων τε καὶ τῇ Γαδρω-
σίᾳ ἀρχὴν ἐδόθη· Καρμανίαν δὲ ἔχει Τλη-
πόλεμος ὁ Πυθοφάνης. Ἡ δὲ τε ὅτι Καρμα-
νίας πρὸς τὸν βασιλῆα, καὶ ἀγγέλλει αὐτῷ
Φίλιππον τὸν σατράπην τῆς Ἰνδοῦ γῆς, ἐπι-
βληθέντα πρὸς τὴν μεσογαίαν, δόλῳ ἀπο-
θανεῖν· ἱππὸς μὲν ἀποκτείναντας²⁷, ὅτι οἱ σωμα-
τοφύλακες τῶν Φιλίππου οἱ Μακεδόνες, τοὺς
μὲν ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, τοὺς δὲ καὶ ὑπερον λαβόντες, ἀπέκτειναν. Ταῦτα δὲ ὡς ἔγνω, ἐκ-
πέμπει γράμματα εἰς Ἰνδοὺς πρὸς Εὐδμήον τε καὶ Ταξίλῳ, ἐπιμελεῖσθαι τὴν χώραν πρὸς τὸν

à vento viæ vestigiis, viæ sese oblitos esse
dicebant. Neque enim in arenâ quæ den-
sa æquaque omni ex parte viam obduxerat
eam cognosci posse; quod neque arbores
juxta viam positæ essent, neque firmus ali-
quis certusque collis extaret: neque ex astris
noctu, aut ex sole interdiu itineris ratio-
nem observarent: quemadmodum nautæ
ex Urfis, Phœnices quidem ex minore,
reliqui verò mortales ex majore. Ibi Ale-
xandrum conjecturâ assequuntur, ad fini-
stram deflectendum esse, paucis equitibus
assumptis processisse; quorum equis nimio
æstu defatigatis, multos in itinere relictos:
ipsum cum quinque in universum equis e-
vasisse, & mare invenisse; fabuloque in li-
tore effosso aquam dulcem ac puram, at-
que ita universum exercitum eo tradu-
ctum, septemque dies propter mare ivisse
aquam petentes ex litore. Tum duces ite-
neris viam agnovisse, & ad interiorē
regionem duxisse. Postquam vero in Ga-
drosorum regiam pervenit, militibus ibi
quietem dedit: Apolophanem, quod ni-
hil eorum quæ imperata ei fuerant perfe-
cisset, satrapatu deponit, Thoante in ejus
locum suffecto: qui quum ex morbo de-
cessisset, Sibyrtius ei successor est datus.
Hic ipse Carmanix satrapa erat, nuper ad-
modum id muneris ab Alexandro conse-
quutus: tum vero Arachotorum & Gadro-
sorum imperium illi collatum est. Carma-
niam vero Tlepolemus Pythophanis filius
tenuit. Jamque Carmaniam versus procef-
serat rex, quum ei nuntiatur Philipum
Indorum satrapam mercenariorum fraude ex
insidiis interentum. ac percussores quidem
à Macedonibus, qui Philippo corporis cu-
stodes erant, partim in ipsâ cæde, partim
post perpetratum facinus captos, interfe-
ctos esse. Quo cognito, Eudemo & Ta-
xili per literas jubet, ut regionis quæ an-
tea Philippo subdita fuerat curam admini-
straret.

23 Τοῖς μὲν Φοίνεσι τὴν ὀλίγην, τοῖς δ' ἄλλοις] Dunta-
xat hæc sine vitio sunt; sed neutiquam talia, ut Ar-
giani mollem calamum in iis agnoscas. Lege ex MSSis
& distingue τὴν μὲν Φοίνεσιν τὴν ὀλίγην, τὴν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀ-
χάληκα, τὴν μείζονα. Quomodo quum jam ediderint Ba-
sileæ, nescio qui posteriores voluerint molesti esse.
Prorsus vero nulla mutatio in libris antiquis circa voces
ἡδὲ πρὸς τὰ ἄστρα, & sententia in eis optima, ut nu-
gentur, qui voculam ἡδὲ mutatam cupiunt in ὡς.

24 Συνιέντα ὅτι ἐν ἀεὶ τετραπύλῳ ἀποκλινάμενα ἄγειν, ἀναλα-
βόντα ὀλίγους ἀμὰ οἱ ἰπποὶς προκτείναντας] Quum sic vul-
go hic locus exhibeatur, neque sit ullum pignus fidei
in verbis δὲ & προκτείναντας, ut quæ in nullis anti-
quis libris reperiantur; ego etiam illis nequaquam uti
vulvi, quum intelligi recte hic locus possit ex eis, quæ
attuli 11, 16.

25 Εἰς ἐπὶ ἡμέρας ἵστασθαι παρὰ τὴν θάλασσαν] Vulcanius:

septimoque die postquam aqua ex litore allata resollati
essent, ad mare venisse. Mirifica & sententia & inter-
pretatio. Facius autem. Exinde continuato itinere septem
diebus secus mare profectus est, litore baud alte defosso,
aquarum copia suppetente. Quod quidem est longe aliud,
& omnino verissimum. Etiam MS. Optimus habebat,
ἐν ἰσότητι ἡμετέραν, ex quo etiam reposui καὶ ἐπιτυχῶν, vul-
go ignorata priore vocula.

26 Σιδύρῳ] Ita recte constitutum fuit primo id
nomen ab Freinshemio in notis Curtianis 11, 10, 10 &
Indice Curtii, unde petiit ingrate nuperus, non ut
præ se fert, è libris, nisi liberos ab Freinshemio exara-
tos intelligat. Libri namque scripti omnes hærent in
duplici sibilo Σιδύρῳ. Habes id nomen in proverbio
Græco Κλειώδη ὁρῶ. Vide Suidam.

27 Τοῖς μὲν ἀποκτείναντας] Optimus τὸς δὲ ἀπ.

τοῖς ἐταίροις καὶ αὐτῶν ἄνδρῶν³¹, ἃ Ἀλ. Καρμανίας ἦγεν, ἡ στρατὸς δὲ αὐτῶν ἐστεφανώμενη ἦ καὶ παύσει εἶπετο· ἀρχέοντο δὲ αὐτῇ σι-
τός³², καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τεύφλιν, ὧς καὶ τὰς
ἰσθμὸς συγκαταμίσθια παρὰ τῆς Καρμανίας.
Καὶ ταῦτα παρὰ μνήμην τῶν Διονυσίου βακ-
χίας ἀπερχάμεν Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι καὶ ὑπὸ
ἐκείνου λόγος ἐλέγχετο, καὶ ἀσπρεφάμενον Ἰνδὸς
Διονύσου, ἔγωγε πλὴν πολλῶν τῶν Ἀσίας ἐπελ-
θῶν καὶ Θερσίαντον ἰε αὐτὸν ὀπικληθῆναι τῶν Διό-
κυστον, καὶ τὰς ὅπαι τὰς νίκης τὰς ἐκ πολέμου
πομπὰς ὅπαι ἰσθμῶν ἰσθμῶν, Θερσίαντον. Ταῦ-
τα δὲ ἔτε Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, ἔτε Ἀει-
σώβητος ὁ Ἀεισώβητος ἀνέγραψαν, ἔτε πρὸς
ἀλλῶν ὄντων ἰσθμῶν ἂν ἡς ποιήσονται τεκμη-
ριῶσαι ὑπὸ τῆς τοῖωνδε· καὶ μοι ὡς ἐπιστὰς
ἀναγεράσθαι ἐξήχεσαν· ἀλλ' ἐκεῖνα ἦδη Ἀ-
εισώβητος ἐπὶ τῶν ξυγγραφοῦ, δύσασιν ὅτι
Καρμανία Ἀλεξάνδρῳ χαρίσθαι τὴν καὶ Ἰν-
δῶν νίκης, καὶ ὑπὸ τῶν στρατῶν ὅτι ἀπεσέθη ἐκ
Γαδρωσίαν, καὶ ἀγῶνα ἀφαιρῶν μυσικόν τε καὶ
γυμνικόν· καὶ ἀλέξαι δὲ καὶ³³ Πηλὸς ἐστὶν ἐς ἰσθ-
μοματοφύλακας, ἦδη ἔγνωκότες σατραπῆν
καὶ ἀσπρεφάμενον τῶν Περσίδων, ἐβέλοντα δὲ παρὰ
σάτραπείας μὴδὲ ταύτης τῶν πμῆς καὶ πτεσῶς
ἀπείραστον εἶναι, ὅπαι τῶν ἐν Μαλλοῖς ἐργα-
σίαν δὲ αὐτῶν ἐπὶ εἰς τὸ³⁴ σωματοφύλα-
κας, Λεωνάτον Ἀντίον³⁵, Ἡφαισίωνα τῶν Ἀ-
μυνάτων, Λυσίμαχον Ἀγαθοκλῆς, Ἀει-
σώβητος Πεισάιν· ἰσθμῶν μὲν, Πελλαῖος· Περ-
δικχαν δὲ, Ὀρόντην, ἐκ τῆς Ὀρέσιδος· Πτο-
λεμαῖον δὲ τῶν Λάγων, καὶ Πύθωνα Κρατῆα,
Εὐδοκίαν· ὅγδοον δὲ παρὰ τῶν αὐτοῖς Πη-
λὸς ἐστὶν τῶν Ἀλεξάνδρῳ ὑπεραπιστάντα³⁶. Ἐν
ἰσθμῶν δὲ καὶ Νέαρχον παρὰ πλεύσας τῶν Ὀρόντων ἰσθ-
μοῦ Γαδρωσίαν γῆν, καὶ τῶν Ἰσχυοφάγων, καὶ ἦρκεν
ἐς τῆς Καρμανίας τὰ παρὰ θάλασσαν ὠκισ-
μῶν· ἔθεν δὲ ἀνελθὼν σὺν ὀλίγοις, Ἀλεξάν-
δρῳ ἀπὸ γῆς τὰ ἀμφὶ τῶν παρὰ πλεύου τῶν γε-
νόμενοι αὐτῶν καὶ τῶν ἐξ ὀλίγου θάλασσαν. Τῶντοι μὲν
δὴ

nicos musicis modulationibus aures ejus
demulcentes stratum, per Carmaniam exer-
citus duxisse: milites coronatos ludentes-
que sequutos, frumentum aliaque res quæ
ad voluptatem pertinent, ad viam Carma-
niis apponentibus. Atque hæc quidem æ-
mulatione quadam Dionysiacæ bacchationis
ab Alexandro fiebant. Etenim tenebat
Dionysum, Indis devictis, hoc etiam pa-
cto magnam Asiæ partem peragrassæ: &
Dionysum ipsum Triumphum vocatum es-
se, & pompas quæ ob bellicas victorias
fiunt, eâ de causâ triumphos dici. Cæte-
rum hæc neque Ptolemæus Lagi, neque
Aristobulus Aristobuli filius, neque alius
quispiam autor cui hac in parte fides habe-
ri possit, memorie prodidit: suffeceritque
ante tanquam indigna fide relata esse. Illa
vero Aristobulum sequutus scribo, Ale-
xandrum in Carmania gratias diis agen-
tem sacrum fecisse ob victoriam de In-
dis partem, & ob exercitum ex Gadrosiis
servatum: ludos etiam musicos & gymn-
icos edidisse: præterea Peucestam in corpo-
ris sui custodem adscripsisse, quem quidem
jam Persidis satrapam constituere decreve-
rat, sed antequam illi satrapatum deferret,
ne hoc quidem honore fideique testimonio
carere cum voluit, ob eximiam ejus ope-
ram apud Mallos præstitam. Fuisse autem
illi tum temporis septem corporis custodes,
Leonnatum Antei, Hephæstionem Amyn-
toris, Lyfimachum Agathoclis, Aristonum
Pisici filium: hos Pellæos. Perdiccam O-
rontis ex Orestide, Ptolemæum Lagi &
Pythonem Cratæ r. Eordenes: octavum
vero iis accessisse Peucestam qui Alexan-
dram scuto suo protexerat. Inter hæc Ne-
archus, quum jam Ororum & Gadrosi-
orum atque Ichthyophagorum regionem cir-
cumnavigasset, ad maritimam Carman-
iam quæ habitabatur, appulit. Inde cum
paucis ad Alexandrum profectus, omnia
quæ in eâ ad exterius mare navigatione
viderat ei refert. Hunc mox ad classem re-
mit-

31 Καταυλόμενος] Forfan: καὶ αὐλόμενος. Sed Vulca-
nius notat in Augustano legi καὶ καταυλόμενος.

32 Πρῶτοντο δὲ αὐτῇ σιτός τε] MS. Opt. cum duobus
aliis & V. C. apud Vulcanium σιτά τε.

33 Καταλέγειν εἰς καὶ] Usitatum auctori verbum in nu-
meris militum. VII, 6 καταλέγειν εἰς αὐτὸ τῶν βαρβάρων.
Hic tamen Optimus codex κατατάγειν, quod & ipsum
laudat Arrianus IV, 27. Συμβαίνει τοῖς μεθοφύροις Ἰνδοῖς,
ὡς κατατάχονται εἰς τὴν ἄλλην στρατίαν ἐν αὐτῇ στρατιᾷ.

34 Εἰς τῶν] Crediderim excidisse aliquid, & fuisse
eis τὸ τότε. Sed vide notata ad libri I caput 27.

35 Λιονάτος Ἀντίου] Phocio in excerptis τῶν μετὰ
Ἀλεξάνδρῳ, vocatur Λιονάτος ὁ Ἀντίου, ubi vertunt Ἀν-
τὴν nescio qua auctoritate. Hoc in loco vertunt Antei
utrumque interpres, & sic citat Freinshemius in notis Cur-
tiani 5, 1, 41. Immo ita nuper jactat in Indicis C.
19. se emendavisse, & quidem ē scriptis, quum testa-

ri caste possim in omnibus ejus generis quos vidi occur-
risse Εὐν, & recte statuat Grenemefilius diversos fuisse
hos Leonatos, Euni filium appellante Freinshemio
ad Curtium 10, 10, 1. Sed id non potest esse nomen
Macedonicum. Quod si Ἀντίου verum est, opinarer
vertendum Antei, ab Ἀντίου. Sed facile persuadear
scripsisse Ἀντίου, Videtur enim Ateas nomen Macedo-
nicum fuisse ex vicino Scythico, quod ipsum nomen
in Plutarcho Ἀντίου scribitur, ut omnino alterutrum
sit verum & interpositum quippe, ut sæpe fit. Sic se-
quentia Ἀντίου Πισικῶν vertenda censéo Aristonum Pi-
sicæ, non Pisici, ut interpretes & Freinshemius in In-
dice Curtiano, qui tamen in loco citato Indicorum ab
omnibus omnino MSS. citatur Ἀντίου ὁ Νισαῖος.

36 Τὸν Ἀλεξάνδρῳ ὑπεραπιστάντα] MS. Opt. cum duo-
bus aliis Ἀλεξάνδρῳ, quomodo supra locutus est.

δὴ χαταπέμψῃ αἰθῆς, ἡ ἐκπεπλοῦσται
ἐστ' ὅπῃ τ' Ὑσσιανῶν τε γῆν, καὶ τὴν Τίγρησιν
ποταμὸν τὰς ἐκβολὰς· ὅπως δὲ ἐπλοῦσται αὐ-
τῶν τὰ ἀπὸ τῆς Ἰνδοῦ ποταμὸν ὅπῃ τὴν θάλασ-
σαν τὴν Περσικὴν καὶ τὸ σῶμα τῆς Τίγρητος, ταῦ-
τα ἰδία ἀναγράψω, αὐτὰς Νεάρχου ἐπὶ μὲν
ὡς καὶ τὴν δὲ εἰκαυτὸν Ἀλεξάνδρου Ἐλληνι-
κῶν συγγραφῶν³⁷. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν ὑπὲρ
ἔσται τυχόν, εἴσῃ τε θυμὸς τε με καὶ ὁ δαίμων
ἀγῇ ταῦτα. Ἀλέξανδρος δὲ Ἡφαιστῖονα μὲν
σὺν τε ἡ πλείστη μοῖρα τῆς τραχῆος καὶ τοῖς
ὑποζυγίοις, καὶ ἰσὺς ἐλέφαντας ἀμὰ οἱ ἔχον-
τα, τὴν ὁδὸν θάλασσαν ἀπὸ τῆς Καρμανίας
ὡς ὅπῃ τὴν Περσίδα ἀγῇ ἐκέλευσεν· ὅπῃ χει-
μῶν ὅρα γιγνομένη αὐτῶν τὸν σῶμα, τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν Περσίδα ἀλευάτε ἡ³⁸, καὶ τῇ
ὅπῃ.

37 Ὡς καὶ τὸν δὲ εἰκαυτὸν Ἀλεξάνδρου Ἐλληνικῶν συγγραφῶν].
Omisit has voces in interpretatione sua Facius. Prop-
terea nunc rursus suo Marte interpretari coactus Vul-
canius reddidit, *cujus Græca exstat de rebus Alexandri
historia*. Et hæc placent istis nuperis. Credo eundem
Nearchum non Latine scripsisse aut Indice, sed Græce.
Cæterum extitisse Nearchi historiam de rebus Alexan-
dri, hæcenus non audieram, nisi quod ex Suida id re-
ferat Freinshemius, & tantum de Indorum rebus occasi-
one expeditionis Macedonicæ indagatis. Quin & nul-
la ratio verborum Arriani ab interprete habita est, quæ
sonant Latine: *ut etiam illa exstat de Alexandro Græca
historia*. Hæc scilicet persequutio militiæ Macedonicæ
est una συγγραφή, prout appellat quoque VII, 3. alte-
ram statuit Ἰνδική. Neque vero sequentia id notant,
quod putabat Vulcanius, *quod quidem fortassis ad finem
huius historie à me præstabitur*. Nihil de fine huius hi-
storiæ in Græcis. Sed facit Arrianus, quod fecere
quampulchrimi auctores, ut bene ominentur: quod ex-
primere solebat Cicero per voces & multa posthac. Sic
ille fortassis aliquando postea id tuturum auguratur.

38 Τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν Περσίδα ἀλευάτε ἡ]. Quanta
interpretum hic ludibria? in quibus Facius ea regio per
hiemem tempus, quoniam mari vicina est, mitioris calis es-
set. An quæ mari vicina sunt, per hiemis tempus mi-
tioris cælo utuntur? Beata foret Hollandia nostra, cui
tot hibernæ strages tolerandæ nunc sunt. Sed & ineun-
dem sensum video scribere Aonium Palearium in epi-
stola ad Franciscum Luinium. *Nam Hispania calidior
est, quam Italia nostra, quod ad Oceanum sit exposita,
& spectet ad occidentem solem*. Alienz profecto causæ.
Nam quod oceano exposita sit Hispania, non facit ad
calorem, sed ad salubritatem, ut scripserunt quoque
veteres, persilantibus eam marinis auris. Nec plagæ ad
occidentem solem expositæ inde majoris caloris origi-
nem trahunt. Ergo & Vulcanius: *Persicum mare tran-
quillum esset*. Primo consideres oportet dulcem pro-
cessum ad hanc versionem. Nempe ἡλιώδης est miseres-
cens, quali statu mentis qui est, pariter videtur tran-
quillus esse, & hinc quoque statio cæli ita habet. Sit
ita. Sed an tranquillitas maris conducit iter terrestre fa-
cientibus? Credo tunc somniasse Vulcanium de transitu
litoris circa Pamphyliam, tantopere celebrato. Et quo-
modo Vulcaniana Græcis respondent? An unquam τὰ
πρὸς τὴν θάλασσαν Περσίδα explicata fuerunt Persicum ma-
re? an in verbis τὴν ἐπιπλοῦσται αἰθῆρας ἔχοντα est ulla men-
tio classis? Primo igitur cum MS. Opt. & uno alio le-
gendum αἰλιώδης. Quod sane monstro simile est, cur
vel unde sic absconderint librarii, supposita voce,
quam universi bene norant, sed neuter interpretum au-
sus fuit exprimere, quum toties in Novo Testamento
etiam occurrat. Dein vertendum: *quod quum hiberno
tempore iter faceret ora maritima Persidum esset calida*.

mittit, ut ad Susianorum regionem & Ti-
gris fluminis ostia naviget. Quomodo au-
tem ab Indo flumine ad mare Persicum &
Tigris ostia enavigarit, seorsum conscri-
bam, Nearchum sequens, cuius Græca
exstat de rebus Alexandri historia. Quod
quidem fortassis ad finem huius historie à
me præstabitur, si me animus & fortuna
eo ducat. Alexander Hephæstionem cum
majore exercitus parte, cumque jumentis
& elephantis secus mare ex Carmania in
Persidem mittit; quod quum per hyemis
tempus expeditionem faceret, maritima
Persidis essent calida & omnium rerum co-
pia

Ipse Græca voce sic utitur Strabo lib. 111. pag. 150. de
Hispania: *χώρας ἰσχυρῆς καὶ αἰλιώδης ὕψους*. ut ex Herodoto
& Xenophonte citat H. Stephanus. Nempe ut ad ma-
re Mediterraneum, sic ad Oceanum positæ regiones,
quæ vergunt ad meridiem, calorem magno censentur,
certe longe majore, quam mediterraneæ. Hinc de I-
talia Livius xxii, 4. *Calidiora atque ideo messibus ma-
turiora Apulie loca*. Varro lib. 2. R. R. *Pascuntur ar-
menta commodissime in nemoribus, ubi virgultia & frons
multa: bieme cum hibernant secundum mare, æstu abi-
guntur in montes frondosos*. Tacitus de Capreis iv annal. 67.
*Celi temperies bieme mitis, objectu montis quo se va-
renturum arcentur: æstus in Favonium obversa, & aperto
circum pelago peramena*: Sed extra Italiam similiter.
Hinc de Cilicia Curtius 111, 5. *Tunc æstus erat, cuius
calor non aliam magis quam Cilicie oram vapore solis
accendit*. Quem vera dicere declarant vaporati æstus
Cilicie, ut vocavit eos Ammianus Marcellinus. xxvi, 2.
Et idem Livius xxxviii, 27. *Ipse locis gelidis propin-
quitate Tauri montis excedere properans, victorem exer-
citus in hiberna maritima ora reduxit*. Curtius v, 4. de
Perside: *Regio non alia totâ Asiâ salubrior habetur,
temperatum cælum, hinc perpetuum jugum opacum & um-
brosum, quod æstus levat: illinc mare adjunctum, quod
modico tepore terras fovet*. Hinc erat, ut Reges Persa-
rum qui quam proxime mare, Babylone nimirum aut
Suis, hibernabant, quam remotissima ab mari & mon-
tanis proxima æstiva eligere soliti fuerint, ut notantur
& alii & Xenophon, cuius locum citat Brissotius lib.
1. de regno Persarum, in quo dicitur αὐτὰς τὴν αἰλιώδην
καὶ τὴν ἡλιώδην, ut cum respexisse videatur Stephanus. Itaque
& Parthis æstiva agentibus scribitur Curtio Ecbatana
sedes esse v, 8. Sed & in ipso auctore nostro hæc satis
manifesta, vel dum libro 111, cap. 6 Alexandrum ab
Euphrate petisse non recta Babylonem, sed alia propter
causam hanc quoque τὸ καύμα καὶ ὁ αἰθρῶν ἐπιπλοῦσται, vel
dum in Indicis cap. 40 Indiæ partem mari Rubro ap-
positam scribit αἰμιώδης καὶ ἀκαρπὺς ὑπὸ καύματος, inde
sequi temperatam & fertilem, tertiam esse χυμώδη καὶ
ὑποπλάττω. Quod si Tabernerii itineris sequaris, pror-
sus hodieque hanc Asiâ deprehendes. Hunc igitur
fervorem in maritimis αἰλιώδην dixere, Casauboni memo-
riæ bene infixam, ut & ad Strabonis librum 111 pag.
cxlv illustraret, & ad Persii Satiram VI. Unde & Ari-
stotelis nomine libellus de mundo pag. 41. αἰὲρ λαμ-
πρότερος γίνεται καὶ αἰλιώδης, ubi optime id novisse se o-
stendit Vulcanius, & Heliodorus in principio agnoscit
ὡς καὶ αἰλιώδης λαίψαται, ubi similem ambiguitatem de-
cidit Bourdelotius. Ita quoque calidæ erant illæ partes,
non quod mari vicinæ essent, sed primo, quod longius
à Tauro & reliqua montana plaga & hinc frigidior ac
magis ventosa abessent; deinde, quod propior meridi-
em, cui erant expositæ, infestarentur ab ardentibus no-
tis,

29 ὅτι τῆδε ἰσχυρῶς ἔχοντα. Αὐτὸς δὲ ξυὺ τοῖς
καθοπτατοῖς τῷ πεζῶν, καὶ ξυὺ τοῖς ἐταίροις
τῷ ἰππέων, καὶ μέρῃ τῶν τοξοτῶν, ἦν ἡ
ὅτι Πασαργάδας τῆς Περσίδος. Στὰσις νοῦσα
δὲ καταπέμψῃ ὅτι τὴν δόξαν τὴν ἐαυτοῦ. Ὡς
δὲ ἐπὶ τοῖς ὄροις ἦν τῆς Περσίδος, Φρασαόρ-
τιω μὲν ἔκατέλαβε σατραπείοντα ἔτι (νόσῳ
ἣν ἰελελθῆκαί ἐτύγχανεν ἐν Ἰνδοῖς ἔτι Ἀλε-
ξανδρῶν ὄντι). Ὁ ῥέξινος δὲ ἐπεμέλειο τῆς Περ-
σίδος, ἔως ὅς Α'λεξανδρῶν κατασταθεῖς, ἀλλ'
ὅτι οὐκ ἀπὸ κίχῃ αὐτὸν ἐν κόσμῳ³⁹ Πέρσας
ἀφ' οὗ ἀφ' ἑαυτοῦ Ἀλεξανδρῶν, οὐκ ὄντι ἄλλα
ἀρχόντι. Ἡ δὲ ἐς Πασαργάδας καὶ Ἀ-
τροπάτης ὁ Μήδων σατραπείας, ἄγων Βαρνά-
ξι⁴⁰ ἀφ' ἑαυτοῦ Μήδων συνηλθίμενον, ὅτι ὄντι
ἡν κίχῃ ἐνθεμένη, βασιλέα περσέπει
αὐτὸν Περσῶν τε καὶ Μήδων· καὶ ξυὺ ἑαυτοῦ
ἡς μεταχρόντας αὐτῶν ἔνθεμένη τε καὶ τῆς
ἐποστάσεως. Τύχης μὲν δὲ ἀπέκλειεν Ἀλέ-
ξανδρῶν· ἐλύπησε δὲ αὐτὸν ἡ ἀδυναμία ἡ
ἐς τὸ Κύρην ἔκαστος τάφον, ὅτι διορων-
μίδιον τε καὶ σευλημίδιον κατέλαβε ἔκαστος τὸ
τάφον, ὡς λέγει Ἀριστοβύλῳ· εἶναι γὰρ ἐν
Πασαργάδαις ἐν τῷ ἀδελφῷ βασιλικῷ
Κύρην ἐκείνῳ τάφον· καὶ ἐπὶ αὐτὸν ἄλλοι ἐμ-
πεφυτευμένοι⁴¹ δένδρων παντοίων, καὶ ὕδατι εἶναι
κατὰ ῥύτον, καὶ πόαν βαθεῖαν πεφυκέναν ἐν
λεμνῇ· καὶ αὐτὸν δὲ τὸ τάφον ἐκ τῶν λίθων
τετραπέδῳ⁴² ἐς τετραγώνον ὀκτῶ πεποιθῶς.
Ἄνωθεν δὲ οἰκίμα ἐπεῖναι λίθινον ἐπεγασιμένον,
δυεῖδα ἔχον φέρουσαν ἑσὺ σελῶ⁴³, ὡς μόλις
ἀν' ἐν ἀνδρὶ ἔμεγαλῳ, πολλὰ κακοπαθοῦσι
παρελθεῖν· ἐν δὲ τῷ οἰκίματι πύελον χρυσοῦν
καίοντα, ἵνα τὸ σῶμα ἔκαστος ἐθέσθῃ⁴⁴, καὶ κλίνῳ
καὶ τῇ πύελῳ⁴⁵· πόδας δὲ εἶναι τῇ
κλίνῃ

piā abundarent. Ipse cum expeditissimis pe- 29
ditum, cumque amicorum equitatu, &
aliqua sagittariorum parte, versus Pasarga-
das Perfidis profectus est. Stasanorem vero
in suam provinciam mittit. Quumque ad
Perfidis fines venisset, Phrafortem ibi sa-
trapatu fungentem non reperit (qui, Ale-
xandro adhuc apud Indos res gerente,
morbo decesserat) Orxines vero praesidem
agebat, non quidem ab Alexandro consti-
tutus, sed quod non indignum censuisset
Persas Alexandro in officio continere, quan-
diu nemo esset qui ejus provinciae curam
gereret. Accessit quoque ad eum in Pasar-
gadas Atropates Mediae satrapa, isque Ba-
ryaxem Medum captum adducebat, quod
erecta cidari capiti imposita Persarum ac
Medorum regem se appellasset, & cum eo
omnes innovationis rerum & defectionis
socios: quos Alexander necari iussit. Ae-
gerrime vero ferebat scelus in Cyri Cam-
byfis sepulcrum admissum; quod quidem
perfractum spoliatumque reperit, ut autor
est Aristobulus. Esse enim apud Pasarga-
das in hortis regis Cyri illius sepulcrum,
& circum id, lucum omnis generis arbo-
ribus constitum, aquisque irriguum, atque
alto gramine hortum ipsum refertum esse:
sepulcrum ipsum ab ima parte saxo quadra-
to structum quadrangularem formam prae-
se ferre. In editiore parte aediculam esse
lapideo fornice contextam, portulamque
habere quae in eam ducat, ita angustam ut
aegerrime unus aliquis, neque is magnae
staturae, ingredi possit; in aedicula solum
aureum esse positum, in quo Cyri corpus
conditum servatur: lecticam folio adstare,

cujus

cujus
καὶ κλίνῳ καὶ τῇ πύελῳ⁴⁵· πόδας δὲ εἶναι τῇ
κλίνῃ

tis, ut ipsum notum fatentem inducit Lucianus in dia-
logo inter zephyrum & notum, quem illustrat quoque
Diodorus Siculus III, 48. Memini saepe harum per i-
sta climata propriet. um notas quoque legisse in ho-
diernis itinerariis. Sed & ex interpretatione Vulcanii
sequente & classis omnium rerum copia abundaret, dele-
vi vocem classis, quum de ea non agatur, sed Hepha-
stionis iter terrestre notetur per vocem εὐλας.

39 Οὐκ ἀπὸ κίχῃ αὐτὸν ἐν κόσμῳ] Hæc gratia linguæ
Græcæ si non ab Vulcanio, certe per editionem ejus in-
cepta propagatur sic sordidissime, & propagabitur, nisi
nunc testemur & Basileensem editionem & MSS. Flo-
rentinos omnes, etiam Optimum legere αὐτὸν. An non
plane eodem modo lib. I cap. 12 καὶ ἀπαξίας ἡμῶν
φανερὰ καταστήσει τὰ Ἀλεξανδρῶν ἔργα.

40 Βαρνάξι] De quo quid suspicetur Freinshemius,
videre licet in Curtianis 9, 10, 19.

41 Ἀλλοις ἐμπεφυτευμένοι] MS. Optimus cum duobus
simpliciter πεφυτευμένοι.

42 Ἀλλῶ τετραπέδῳ] Adco omnes MSSi consentiunt
in ἄλλῳ τετραπέδῳ, ut etiam notaverit in ora Vulcanius.
Non mirum igitur fuerit, si hunc casum retinuerit quo-
que Optimus. Sed quod mirari licet, est, quod solus
habeat τετραπέδῳ, quo vides longe aliam faciem huic
sepulchro contingere. Quum enim ita structuram hanc
describant, ut sepulchrum ab ima parte saxo quadrato

sit structum, tanquam ipsi terræ immunito fundamen-
to, ex restitutione libri Optimi discimus nihil tale fuisse,
sed ipsum hoc sepulchrum in ima parte constituisse
ex lapide, quem quatuor pedes sustinerent, sane ad
quadratam formam. Quod satis memorabile est & no-
titia tua, lector, dignissimum. Non enim Mausoleum
est vel Halicarnassi vel Romæ. Huic uni lapidi omnis
fabrica videtur instituisse, ut ipse torus insisteret simili-
ter pedibus aureis. Nimis enim vagatus fuit Facius
quadrangulati lapide quaternorum pedum ab imo aedifici-
um constare.

43 Φέρεσαι ἑσὺ σελῶ] Plane hæc conveniunt verbis
Strabonis, σελῶν τελέως ἔχοντα τὴν εἰσοδόν. Sed tamen MS.
Opt. φέρουσαι ἑσὺ σελῶ. Quod ad voces πύελος χρυσοῦν nu-
per notatum vides, universum improbe agnosces erep-
tum Bar. Brissonio de regno Persarum pag. 152; ibi
habet illa vocabula *loculus, arcula, urna*. Sicut simi-
liter quidquid de voce *καυκάσιος* appositum est, ex eo-
dem libro descriptum nefarie est pag. 252. ubi discas
quoque illum Palamedem, quum in libro priore præ-
clarus ille Brissonus ad *καυκάσιος* maluisset tacere.

44 Ἐτίθετο] Opt. ἵστατο.

45 Καὶ κλίνῳ παρὰ τῇ πύελῳ] *lecticam folio adstare*.
Condoneo viro nimis *μυμνάζοντι*. Non enim κλίνη, etsi
sic quoque VII, 3 & 25, est lectica. Sed quomodo ad-
stat folio ἡ κλίνη, si in κλίνῃ medio sit solum, quod
plane

κλίνη χρυσῆς σφυρηλάτης, καὶ τὰ πηχά ὅτι-
 ελημάτων Βαβυλωνίων, καὶ χαυνάκας πορφυ-
 ρῆς ὑποστρώματα⁴⁶. ἐπεὶ δὲ καὶ χάνδης,
 καὶ ἄλλης χιτῶνας τῆς Βαβυλωνίης ἐργασίας· καὶ
 ἀναξυρίδες Μηδικῆς καὶ πολλὰ ὑακινθινοδαφεῖς
 λέγει ὅτι ἔκειτο⁴⁷. αἱ δὲ πορφύρεαι, αἱ δὲ
 ἄλλης καὶ ἄλλης χροῆας· καὶ σπείροι, καὶ ἀκινάχαι,
 καὶ ἐνώπια χρυσοῦ τε καὶ λίθων κολληθέντα· καὶ
 πρᾶπεζα ἔκειτο. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς κλίνης ἡ πύε-
 λος ἔκειτο, ἡ τὸ σῶμα τῆς Κύρης ἔχουσα· εἶναι
 δὲ ἐν τῇ τῇ περὶ τὴν ἀναβάσιν τῇ
 ὅτι τὰ φρονιόφρον, οἷον οἷον σμικρὸν τοῖς
 μαγροῖς πεποιημένον, οἱ δὲ ἐφύλασσον τὴν Κύρην
 τὰ φρονιόφρον, ἐπὶ τῇ Καμβύσῃ τῇ Κύρην, παῖς
 τῆς πατρὸς ἐκδεχόμενοι τῇ Φυλακίῃ. Καὶ
 ἵστοις περὶ τὸν τε ἐς ἡμέραν ἐδίδοτο ἐκ βα-
 σιλέως, καὶ ἀλδύρων⁴⁸ τε καὶ οἷον πεταγμένα,
 καὶ ἵππων καὶ μῶν ἐς δυσίαν τῶν Κύρην.
 Ἐπεὶ γὰρ πρὸς τὸ τὰ φρονιόφρον Περσικοῖς γραμ-
 μασι, καὶ ἐδήλυν Περσὶ τὰδε, Ωὐρὸν Ἀν-
 θρωπῆ, ἔγωγε Κύρην ὅς εἰμι ὁ
 ΚΑΜΒΥΣΟΥ, ὁ τὴν Ἀρχὴν
 ΠΕΡΣΑΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΜΕΝΟΣ,
 ΚΑΙ ΤΗΣ Ἀσίας ΒΑΣΙΛΕΥΣΑΣ.
 ΜΗ ΟΥΝ ΦΘΟΝΕΙ ΜΟΙ ΤΟΥ
 ΜΝΗΜΑΤΟΣ. Ἀλέξανδρος δὲ (ὁ πτε-
 λές γὰρ αὐτῶν, ὁπότε ἔλοι Πέρσας, πα-
 ρειναι ἐς τὴν Κύρην τῇ Ἰάφῳ) τὰ μὲν ἄλλα χα-
 λαμβάνει ἐκ πεφορημένα, πλὴν τῆς πύελος
 καὶ τῆς κλίνης· οἱ δὲ καὶ τὸ σῶμα τῆς Κύρης ἐλ-
 βήσαντο, ἀφελόντες τὸ πῶμα τῆς πύελος καὶ
 τὴν νεκρὸν ἐξίβαλλον⁵⁰. αὐτῶν δὲ ἡ πύελος
 ἐπερῶντο εὐογκοισίαι ποιήσασθαι, καὶ ταύ-
 τη εὐφορον, ἡ δὲ περὶ τὸν πύελον, ἡ δὲ ξυ-
 θλῶντες⁵¹ αὐτῆς· ὡς δὲ ὁ περὶ τὸν πύελον
 τῆς τοῦ ἐργον, ἔγωγε ἐάσαντες τὴν πύελον
 ἀπὸ τῆς. Καὶ λέγει Ἀριστοβούλος, αὐτὸς ταύτην περὶ
 τὸν πύελον ὡς Ἀλέξανδρος⁵² κοσμήσας ἐξ ἀπαρ-
 χῆς

cujus pedes ex solido auro fabrefacti sint.
 hanc tapetis Babylonii stratum, stragulis
 purpureis substratis: lecticæ candyn regiam
 aliaque vestes Babylonii operis impositas
 esse. Femoralia etiam Medica: vestes quo-
 que hyacinthino colore tinctas ibi positas
 fuisse scribit: atque has quidem purpurei,
 alias varii coloris; torques quoque ac gla-
 dios & inares, auro & gemmis ligatos;
 mensa præterea ibi posita erat; in medio
 vero lecticæ solium, corpus Cyri continens.
 Esse præterea intra ambitum in ipso ad se-
 pulcrum ascensu exiguiam quandam ædicu-
 lam, Magis exstructam, qui quidem se-
 pulcrum custodiebant, jam inde à Camby-
 se Cyri filio custodiæ munere à patribus in
 filios transmissio. Atque his quidem ovis in
 singulos dies ab rege dabatur, vini quoque &
 farinæ certus modus: singulis etiam men-
 sibus equus unus quem Cyro sacrificarent.
 Titulus sepulcri Persicis literis inscriptus,
 hoc significabat, O MORTALIS, CY-
 RVS EGO SVM CAMBYSIS F. QVI
 PERSIS REGNUM CONSTITVI,
 ASIÆQVE IMPERAVI. ITAQVE
 NE MEO MONUMENTO INVIDE-
 AS. Alexander, (incesserat enim eum cu-
 pido jam tum quum Persas vicisset, adeun-
 di istius sepulcri) reliqua omnia furto sub-
 lata, præter solium & lectum reperit.
 Nonnulli ne ipsius quidem corpori peper-
 cerant; sublato enim solii operculo corpus
 ejecerant: ipsum vero solium imminuere
 conati fuerant, ut commodius auferri pos-
 set: partim præscindentes, partim contun-
 dentes atque confringentes: quumque opus
 non succederet ex sententiâ, relicto tan-
 dem solio abierunt. Aristobulus ab Alexan-
 dro designatum se fuisse ait, qui sepulcrum
 de

plane infra adfirmat? ἐν μίᾳ τῇ κλίνῃ ἡ πύελος ἔκειτο. Sed
 plane κλίνη est lectus & lectica prorsus diversa ab lecto,
 et si potuerit interdum præbuisse ejus usum. Multa sa-
 tis de hac re Casaubonus ad Suetonium. Itaque dicit au-
 ctor lectum adfuisse solio. Lectos etiam interpretatus fuit
 cap. 24.

46 Ταπῆτα ἐπιβλημάτων Βαβυλωνίων καὶ χαυνάκας πορφυ-
 ρῆς ὑποστρώματα] Certe quæ Basilicensis editionis scrip-
 tura est, eandem esse omnium prisca manu scriptorum
 testor; nempe ὑποστρώματα, ut plane reperi, quum
 tamen Vulcanius videatur adscripsisse ὑποστρώματα.
 Quam quo magis considero, eo magis amplecti inci-
 pio. Quis autem docuit nuperos ἐπιβλημάτων notare in-
 fertam in fine vestis purpuram? & quidni in quacun-
 que parte vestis? immo quidni aliquando vilissimum in
 mendici veste centonem? Certe id vocabulum esse γυν-
 κῶν satis docet Evangelistarum usus. Itaque intelligen-
 dum tapetem Babylonicum opere variegatum & caunacas
 purpureas lecto pro culcita fuisse. Etenim recte proce-
 dit locutus καυνάκας πορφυρῆς εἶναι τῇ κλίνῃ ὑποστρώματα.
 Nec quidquam hic tentandum: nisi quod ita loquatur, sed
 ac si cadaver sine ullis stragulis vel torali jacuerit, sed

pro eis fuerint χάνδης & χιτῶνες & alia.

47 Λέγει ὅτι ἔκειτο] Verbum λέγει abest ab Optimo
 codice.

48 Καὶ ἀλδύρων] Opt. ἀλδύρων, ut interpretum alter fru-
 menti triti, alter farina. Et mox pro καὶ ἐδήλυν MS. ἐδή-
 λυν δὲ.

49 Μὴ δὲ φθόνῃ] In omnibus MSS. reperi ut & Vul-
 canius in Augustano, φθοῖσιν, prout habet quoque
 Plutarchus & Eustathius ad Dionysii Periegetam. Et
 videntur eruditiores id tempus in ore & usu habere ma-
 luisse. Achilles Tatius lib. 3. p. 195. Πρὸς Θεῶν, ἔδωκε
 μή μοι φθοῖσιν θανάτου καλῶς. Lucianus in Nectomant.
 Μὴ φθοῖσιν τὸ λόγον φίλων αἰσθῆναι. Et verus Poeta, Μὴ φθοῖ-
 σιν δούλῳ καὶ βασιλῇ τὸ παρὶς.

50 Τὸν νεκρὸν ἐξίβαλλον] Opt. ἐξ ὑπὸ πύελον.

51 Τὰ δὲ καὶ ξυθλῶντες] Sed liber Optimus notanda
 varietate τὰ ἐξ καὶ θλῶντες.

52 Ταχέως περὶ Ἀλέξανδρον] Opt. cum duobus aliis
 παρ, & tum deinde ἐξ ὑπαρχῆς uon ἐξ ἀπαρχῆς, quod sa-
 ne non notat de integro, sed ad exemplum ejus, qua-
 le ab principio fuerat.

30 *χῆς* ἰδὲ Κίρῳ τὸ τάφον· καὶ τὸ μὲν σῶμα ἵστασθαι ἐπὶ σῶα ἰὼ, καὶ ἀπὸ τοῦ πύελον, καὶ τὸ πῶμα ἐπιθεῖναι· ὅσα δὲ λελάσθητο αὐτῆς, κατεργάζεσθαι· καὶ τὴν κλίνην ἐκτείνειν ταινίαις, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐς κόσμον ἔκειτο, καὶ ἀποθεῖναι· καὶ τὴν θυρίδα δὲ ἀφανίσαι, καὶ μὲν αὐτῆς λίθῳ ἐνοικοδομήσαντα, καὶ δὲ πηλῷ ἐμπλάσαντα· καὶ ἐπιβαλεῖν ἰδὲ πηλῷ τὸ σημεῖον τὸ βασιλικόν. Ἀλέξανδρος δὲ ξυλλαδὼν ἵενς μάγους ἐξ Ὑλλακας· οἱ δὲ αὐτῷ ἐπρέβλωσαν, ὡς κατελείπειν τῆς δρόσαντας· οἱ δὲ ἔτε σφῶν· ἔτε ἄλλος κατεῖπον σφελγόμενοι, ἔδδ' ἄλλη πη ξυμμελέχοντο ξυμμεδότες ἰδὲ ἔργῳ· καὶ ἐπὶ ἰδὲ ἀφείθησαν ἐξ Ἀλέξανδρου. Ἐπὶ δὲ ἐς τὰ βασίλεια ἦν τὸ Περσῶν, καὶ δὴ πρὸς αὐτὸν κατέφλεξεν αὐτὸς, ὡς μοι λέλεκται· ὅτι οὐκ ἐπὶ αὐτῷ αὐτὸ ἔργον· ἀλλ' ἔδδ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπανελθὼν ἐπὶ αὐτῷ. Καὶ μὲν δὴ καὶ οἱ ὀξύνες πολλοὶ λόγῳι ἐλέγησαν πρὸς Περσῶν, ὡς ἦρε Περσῶν, ἐπειδὴ Φρασαόρτης ἐτελεύτησε· καὶ ἐξηλέγηθη ὀξύνης ἱερεὺς τε ὅτι σιούληκε, καὶ ταφῆς βασιλικῆς, καὶ Περσῶν πολλὰς ὅτι ἐξ ἑωὶ δίκῃ ἀπέκλεινε· ἵστον μὲν δὴ οἷς ἐταῖρος ὑπὸ Ἀλέξανδρου ἐκρέμασαν. Σατραπὴν δὲ Πέρσαις ἐταῖρε Παύκεσαι τὸ σωματοφύλακα, πιστὸν τε οἱ ἐς τὰ μάχιστα πύελον, καὶ τὰ ἄλλα, καὶ ἐπὶ ἰδὲ οἱ Μαλλοῖς ἔργῳ, ἵνα πρὸς ἐκτενέωσιν τε καὶ συμμελέωσιν Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλως ἰδὲ βαρβαρικῶς πρὸς τὸν ἀφαιρῆς οὐκ ἀξίμφορον· ἐδήλωσε δὲ ἐπὶ τῷ τε δίδυς, ὡς κατεστάθη σατραπείην Περσῶν, μόνῳ τῷ ἄλλων Μακεδόνων μεταβαλὼν τὴν Μηδικὴν, καὶ Φωνίαν τὴν Περσικὴν ἐκμαθὼν, καὶ τὰ ἄλλα ξυμπαντα ἐς τὸ πᾶν τὴν Περσικὴν· καὶ ταυτοσχεδιασάμενος. Ἐφ' οἷς Ἀλέξανδρος γε ἐπὶ αὐτὸν, καὶ οἱ Πέρσαις ὡς τὰ πρὸς σφῶν πρὸς τὴν πατρίαν πρὸς ἐβύοντι ἔχαιρον.

de integro instauraret, corporisque partes quæ supererant in solio conderet, operculoque tegeret: quæque rupta essent reficeret, lectum tæniis intenderet, pristinoque ornatu restitueret; ad hæc ædiculæ portam lapide & calce obstrueret, regio signo illi impresso. Post hæc Alexander magos sepulcri custodes comprehensos in quæstionem dari jubet, uti autores facinoris indicent; qui quidem torti, neque de se neque de aliis quicquam confessi sunt, neque ullius rei sibi conscii esse sunt deprehensi; quapropter ab Alexandro dimissi. Inde in regiam Persarum profectus est, quam ipse antea concremaverat: quod quidem factum neque ego probavi, neque Alexander ipse reversus laudavit. Ibi multa Orxini (qui Persas post Phrafortis obitum rexerat) crimina objecta sunt: quod templa, & sepulcra regia spoliasset, multosque Persarum injuste peremisset; atque hunc quidem iussu Alexandri in crucem sustulerunt. Dehinc Peucestan corporis custodem (quod fidem ejus egregiam cum aliis in rebus tum apud Mallos expertus esset, ubi magno suo periculo Alexandrum servarat) Persis satrapam constituit, qui quidem barbaricam morum ratione ab illorum ingenio minime alienus erat. quod quidem declaravit, quum statim atque satrapatum apud Persas gerere coepit, solus ex omnibus Macedonibus vestre Medicæ receptâ, linguam Persicam didicit, reliquaque omnia ad Persicum modum accommodavit. Quo quidem nomine Alexander eum collaudavit: & Persæ, quod Persicum cultum patrio prætulisset, gavisi sunt.

53 Κατ' ἀριθμὸν τοῖς πάλαι ὁμοίαι] MSSti omnes auctiores κατ' ἀριθμὸν καὶ τοῖς. Horum autem nihil in versione expressum video. Nam si sic placuisset Arriano, potuisset paucioribus verbis exprimere quoque, quod expressit Vulcanius pristinoque ornatu restitueret. Genius Arriani id vult & alia que ornatum facerent; quanto etiam numero & pretio ac fuerant reponeret.

54 Οἱ δὲ ἔτε σφῶν] MSSti omnes, ut de suo V. C. notavit quoque Vulcanius, οἱ δὲ ἔτε σφῶν.

55 Οἱ δὲ ἐπὶ αὐτῷ] Multi ex antiquis libris habent ὅτι. Quod quum in V. C. deprehenderet quoque Vulcanius, ita correxit versionem: *concremavit, ut à me dictum est, quando & factum improbaui; sed neque.*

56 Τὰ ἄλλα ξυμπαντα γὰρ ἐστὶν. τ. Περσ.] Illud postremum γὰρ est prorsus supervacuum, nec à me in ullo scripto inventum, prout etiam Vulcanius notavit in V. C. deesse. Itaque securus delevi.

A P P I A N O Υ
Α Ν Α Β Α Σ Ε Ω Σ
Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ

BIBAIION EBAOMON.

A R R I A N I
D E E X P E D I T I O N E
A L E X A N D R I
L I B E R S E P T I M V S .

ΚΕΦ. Α.

CAP. I.

Σ δὲ ἐς Πασαργάδας τε καὶ ἐς
Περσέπολιν ἀφίκετο Ἀλέξαν-
δρος, πόθεν καταλαμβάνει
τοὺς καταπλεῦσαι χεῖρ' ἑὺφρα-
τίῳ τε καὶ χεῖρ' ἑὶ Τίγρητα ἐπὶ τῇ
θάλασσαν ἑὲ Περσικὴν, καὶ τῇ τε ποταμῷ
ἰδεῖν ἰσὺς ἐκβολὰς ἰσὺς ἐς τὸ πόντον, καθάπερ ἔ-
στιν καὶ τὴν ταύτην θάλασσαν. Οἱ δὲ καὶ τὰ
δε ἀνέγραψαι, ὅτι ἐπεὶ ὁ Ἀλέξανδρος πε-
πλεῦσαι τὴν τε Ἀραβίαν ἑὲ πολλὴν, καὶ τὴν Αἰ-
θιοπίων γῆν, καὶ τὴν Λιβύην τε καὶ τὰς Νομά-
δας ἑὲ τὴν Ἀτλαντὰ τὸ ὄρος, ὡς ἐπὶ
Γάδεира ἐσὺ ἐς τὴν ἡμετέραν θάλασσαν, καὶ
τὴν Λιβύην τε καὶ τὰς περὶ τὴν Καρχη-
δόνα, ἕως δὲ τῆς Ἀσίας πάσης· δικαίως ἀνβα-
σιλέα καλεῖσθαι· τὴν γὰρ τοὺς Περσῶν καὶ
Μήδων βασιλείας, ἔδδ' ἔστι πολλοὺς μέρους τῆς
Ἀσίας ἐπάσχοντας, ἔστι σὺν δίκη καλεῖν σφᾶς
μεγάλους βασιλείας. Ἐνθεν δὲ οἱ μὲν λέγουσιν ὅ-
τι ἐς τὸ πόντον ἑὲ Εὐξείνῳ ἐσπλεῖν ἐπεὶ ὁ ἐς
Σκύθας τε καὶ τὴν Μαυρὴν λίμνην· οἱ δὲ, ὅτι
ἐς Σικελίαν τε καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν· ἡ δὲ γὰρ
καὶ ὑποκινεῖν αὐτὸν τὸ Ῥωμαίων ὄνομα περὶ
χωρῶν ἐπὶ μέγα. Ἐγὼ δὲ, ὅποια μὲν ἡ Ἀλε-
ξάνδρου τὰ ἐπὶ θυμῷ, ἔτε ἔχω ἀτρεκέως
ξυμβαλεῖν, ἔτε μὲν ἐμοὶ εἰς εἰς ἐκείνῳ
δὲ καὶ αὐτὸς ἀν' μοι δοκῶ ἰσχυρίσασθαι, ἔτε
μικρόν τι καὶ φαῦλον ὁπιοῦν Ἀλέξανδρον, ἔτε
μείναι ἀν' ἀτρεμῆντα ἐπ' ἑδὲν τῇ ἡδὴ κεκτημέ-
νων, ἔδδ' εἰ τὴν Εὐρώπην τῇ Ἀσίᾳ περὶ σέθεν-
κεν, ἔδδ' εἰ τὰς Βρετανῶν ἡσους τῇ Εὐρώπῃ,
ἀλλὰ ἐπὶ ἀν' ἐπέκεινα ζητεῖν τῇ ἡγενομένων· εἰ

OSTOYAM Alexander in Pa-
sargadas ac Persepolim venit,
cupido eum cepit navigandi
per Euphratem ac Tigrim in
Persicum mare, fluminumque
in mare exitus visendi, quem-
admodum & Indi ostia, & quod ex ea par-
te est mare viderat. Sunt etiam qui tradant
Alexandrum in animo habuisse magnam A-
rabiae partem circumnavigare, & Aethio-
pum regionem, Libyamque & Numi-
das, ultra Atlantem montem, ad Ga-
des in nostrum mare, Africā Carthagine-
que subactā, penetrare. Ita enim merito
totius Asiae regem vocari posse; Persarum
enim ac Medorum reges, quum ne mille-
simam quidem Asiae partem tenerent, ini-
que sese magnos reges vocasse. Hinc sunt
qui dicant eum per Euxinum pontum na-
vigare voluisse in Scythas & Maeotim palu-
dem: alii, in Siciliam & Japygium pro-
montorium. Jam tum enim Romanorum
nomen late diffusum, animum ejus com-
movisse. Ego vero quid in animo suo agi-
tarit neque certo affirmare possum, neque
curae mihi est id conjecturis assequi. Illud
certe mihi asseverare posse videor, illum
nihil humile aut exigui momenti animo vol-
visse, neque quantumlibet terrarum suo
imperio adjecisset, conquieturum fuisse: non
si Europam Asiae, aut Britannicas insulas
Europae conjunxisset, sed ulterius semper
aliquid à notitiā hominum remotum qua-
siturum: & si cum alio nemine, cum suo
ipsius

1 Ἀσίας πάσης] Vox postrema abest ab Optimo codice, quod mireris, solo; quae sicut omitti poterat, ita si rite perpendas, dubites, an non potius deleri debeat vox Ἀσίας. Non enim sic Ἀσίας dominus futurus erat, sed πάσης nempe αἰκμαίης. Et certe sic in

Indicis cap. 3. satis speciose viri docti suspectam fecerunt eandem vocem.

2 Τῶν ἡδὴ κεκτημένων] Egregie & hoc loco ille Optimus ἐκτετακμένων, de quo supra.

καὶ μὴ ἄλλω τῷ, ἀλλὰ αὐτὸν γε αὐτῷ ἐρί-
ζοντα. Καὶ ὅπῃ ἰσθδὲ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σοφισταῖς τῷ
Ἰνδῶν, ὃν λέγουσιν ἐπὶ τῷ χαλκῷ θέντας
ὑπ' Ἀλέξανδρου ὑπαθρῆς ἐλκεῖν, ἵνα τῷ
αὐτοῖς ἀφαιρήσῃ ἦσαν, ἄλλο μὲν ἔδεν πει-
σαι τῷ τῷ ὅπῃ αὐτῷ τε καὶ τῷ στρατῷ, κρύειν
δὲ τοῖς ποσὶ τῷ γῆν, ἐφ' ἧς βεβηκότες ἦσαν. Ὡς
δὲ ἤρετο Ἀλέξανδρον δι' ἐρμηνεύων, ἔπιντο
αὐτοῖς τὸ ἔργον. Ἰὼς δὲ ἀποκρίνασθαι ὥδε,
Ὡς βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἀνθρώπος μὲν ἔχα-
ρος ποσὶν δὲ τῷ γῆς κατέχει, ὅσον τῷ τῷ ἔστιν
ἐφ' ὅτῳ βεβηκότων· σὺ δὲ ἀνθρώπος ὢν, τῷ
πλήθει τοῖς ἄλλοις, πλὴν γε δὴ ὅτι πολυ-
τράγμων καὶ ἀτάκτων, ἀπὸ τῷ οἰκείας το-
σαύτην γλῶσσαν ἐπέεργον, τράγματα ἔχον τε καὶ
παρέχον ἄλλοις. καὶ οὐ καὶ ὁλίγον ὑπερὸν ἀπο-
θανῶν, ποσὺν τῷ κατέχεις τῷ γῆς, ὅσον ἐξαρκεί
ἐκτεθῆναι τῷ σώματι. Κἀνταῦθα ἐπῆνεσε μὲν
Ἀλέξανδρος ἰσθδὲ ἰσθδὲ λόγους, καὶ ἰσθδὲ ἐπὶ πόν-
τας, ἔρασαν δὲ ὁμῶς ἄλλα καὶ τὰναντία οἷς
ἐπῆνεσεν. Ἐπεὶ καὶ Διογένην τῷ ἐκ Σινώπης
θαυμάσαι λέγει, ὅτι ἰσθδὲ, ἐκτεθῆναι αὐτῷ
κατακείμενῳ ἐν ἡλίῳ, ὅτις τῷ σὺ τοῖς ὑπα-
σπισταῖς καὶ τοῖς πεζεταίροις, καὶ ἐρόμην· εἰ τῷ
δέοιτο· ὁ δὲ Διογένης ἄλλῃ μὲν ἔφη δαῖσιν ἔδου-
νός, ἀπὸ τῷ ἡλίου δὲ ἀπελθεῖν ἐκέλθουσαν αὐ-
τόν τε καὶ ἰσθδὲ σὺ αὐτῷ. Οὕτω τοι ἐπὶ πάντῃ
ἔξω ἢ ἐπὶ πόντι τὰ κρείττω Ἀλέξανδρος, ἀλλ'
ἐκ δόξης γὰρ δεινῶς ἐκέρχεται· ἐπεὶ καὶ ἐς Τάξι-
λα αὐτῷ ἀφικομένῳ, καὶ ἰσθδὲ τῷ σοφιστῶν Ἰν-
δῶν ἰσθδὲ γυμνῶς, πῶς ἐγένετο ξυμῆναι πᾶσι
οἱ τῷ ἀνδρῶν ἰσθδὲ, ὅτι τῷ καρτερίᾳ αὐτῶν
ἐθαύμασε· καὶ ὁ μὲν περὶ τῷ τῷ σοφιστῶν, ὅτι
ὁμιλήσας οἱ ἄλλοι ἦσαν, Δαίδαμος ὄνομα, ἔ-
τε αὐτὸς ἔφη παρ' Ἀλέξανδρον ἦξεν, ὅτε ἰσθδὲ
ἄλλῃς εἶα· ἀλλ' ἀποκρίνασθαι γὰρ λέγει, ὡς
Διὸς υἱὸς καὶ αὐτὸς εἴη, εἴτῳ οὐ καὶ Ἀλέξαν-
δρον· καὶ ὅτι ἔτε δέοιτό τῷ τῷ παρ' Ἀλέξανδρου
(ἔχεν γὰρ οἱ εὐ τὰ παρόντα) καὶ ἅμα ὁρᾷ ἰσθδὲ
ξυμῆναι αὐτῷ πλανώμενος τοσαύτην γῆν καὶ θά-
λασσαν ἐπ' ἀγαθὰ ἔδει, μήτε πέρας τι αὐ-
τοῖς γινόμενον τῷ πολλῶν πλανῶν· ἔτ' οὐ καὶ
ποθεῖν ἡ αὐτὸς, ὅτι καὶ ἦν Ἀλέξανδρος
δυνατός· ἔτ' αὐτὸς δεινός, ὅτι καὶ ἐκείνῳ ἐκείνῳ ἐς
τὸ εἰσγεῖν· ζῶν μὲν γὰρ οἱ τῷ Ἰνδῶν γῆν
ἐξαρ-

ipſius animo perpetuam ei contentionem fu-
turam fuiſſe. Quo quidem nomine Indorum
ſapientes laudo, quorum nonnullos quum
aliquando in prato, in quem commentandi
cauſa convenire ſolent, ſub dio ambulantes
offendiſſet, eos ad Alexandri atque exerci-
tus conſpectum nihil aliud feciſſe, quam
pedibus terram quam calcabant pulſaſſe. A-
lexandro autem cauſam ejus facti per in-
terpretes interrogante, ita reſponderunt,
„Quoniam, ὁ rex Alexander, unusquiſ-
que mortalium tantum terræ poſſidet,
quantum hoc eſt quod calcamus: tu vero
homo reliquis ſimilis es, præterquam quod
curioſus atque iniquus, tam procul à domo
tuâ diſceſſeris, tibi pariter atque alijs ne-
gotium faceſſens. Quin igitur exiguo
abhinc tempore moriturus, non plus ter-
ræ es poſſeſſurus, quam corpori tuo ſe-
peliendo ſufficiat. Atque Alexander qui-
dem ſapientum ſententiam laudavit: non
deſinit tamen alia, & quidem iis quæ lau-
dârat contraria, perſequi. Siquidem & Dio-
genem Sinopeum in Iſthmo admiratus fuiſſe
dicitur, quum illum ad ſolem ſtratum apri-
cantemque offendiſſet, cum ſcutatorum &
peditum amicorum manu propius acceſſiſſe,
rogaſſeque num aliqua re indigeret: Cui
Diogenes nullâ ſe re egere reſpondit, ſi-
mulque Alexandrum cum ſuo comitatu re-
cedere juſſit, ne objectu corporum ſolis ca-
lorem interciperent. Ita non plane alienus
erat ab optimarum rerum conſideratione,
ſed gloriæ cupiditas tranſverſum cum rapie-
bat. Nam & quum ad Taxila urbem ve-
niſſet, Indorum ſapientes nudos conſpica-
tus, aliquem eorum ſibi adjungi optabat,
incredibilem in eis laborum tolerantiam ad-
miratus. At qui inter illos ſapientes erat
natu maximus, cujus reliqui ſectatores e-
rant, Dandamis nomine, reſpondit, neque
ſe ad Alexandrum venturum, neque aliis
ut irent permiſſurum; ſe enim etiam Jovis
filium eſſe, perinde atque Alexander; ne-
que ullâ re ab Alexandro egere: iis enim
quæ haberet contentum eſſe. Addidit præ-
terea videre ſe, iis qui una cum eo tantum
terrarum ac maris pervagati eſſent, nihil
boni propoſitum eſſe, neque ullum erroribus
eorum finem ſtatui. Nihil itaque ſe ex-
petere eorum quæ Alexander largiri poſſet:
ſed nec timere quidem ne iis quæ ipſe poſ-
ſideret prohiberetur. Quamdiu enim vive-

3 Ὑπαθρῆς ἐλκεῖν] Nequivi probare factum Vulcanii, quum diſcedens ab Facio, qui prata attribuit his, quos perperam magos vocat; ut adeo λαιμῶντα illis reddiderim.

4 Κρῦναι τοῖς ποσὶ τὴν γῆν] Ipſi mox ænigma iſtud explicant, & de terra ſe intelligere declarant. Alioquin perſimile hoc factum Cleanthi, qui quum etiam pede terram percuiſſet, verſum ex Epigoni ſertur dixiſſe, Audiſne hæc Amphiaræ ſub terram abdite? quod nar- rat Cicero lib. II. Tuſcul. Quum vero mox dicatur ἐν- τος αὐτοῖς τὸ ἔργον, & ipſe teſter me ſic legiſſe in omni- bus ſcriptis codicibus, iudicandum cenſui ab Vulcanio

adſcriptum in ora V. C. ὅ, τὴν τοῦ αὐτοῦ. Nam particu- la καὶ, quam Vulcanii editio his verbis præmittit, igno- rata editioni Baſileenſi, ignorata omnibus MSS. etiam à me omiſſa eſt.

5 Τῶν τῶν λόγους] MSS. omnes τῶν τῶν λόγους αὐτοῦ, quæ ſeries amœnior. Et in eiſdem mox inveni τῶν πεζεταίροις, non ἀσπεταίροις.

6 Ἐπὶ τῶν αὐτῶν] Sane Optumus cum duobus alijs ἐπὶ τῶν αὐτῶν Διογένη. Jam ſuprà ſatis, ut opinor, notata eſt iſta repetitio nominis, tanquam in familiari ſermone.

ἐξαρκεῖν, φέρονται τὰ ὠρεῖα· ἀποθανόντι δὲ, ἀπαλλαγίσεσθαι οὐκ ἐπιεικὲς ξυνοίκεν ὁ σωμαίῳ· ἔκουσ' ἔδδ' Ἀλέξανδρον ἐπιχειρῆσαι βιάσασθαι, γνῶντα ἐλθόντα ὄντα τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ Κάλανος ἦ ἀναπειδιῶναι τῇ ταύτῃ σοφιστῶν, ὅλην μάλιστα δὴ αὐτὸν ἀκράτορα Μεγαλοθίης ἀνέγραψεν· αὐτὸς τε ἰὸς σοφιστῆς λέγειν κακίζοντας τὸν Κάλανον, ὅτι ἀπολιπὼν τὸν σφιστὴν θύδαμονίαν, ὃ δὲ δεσπότην ἄλλον ἢ τὸν θεὸν ἐθεράπευε. Ταῦτα ἐγὼ ἀνέγραψα, ὅτι καὶ ὑπὸ Κάλανος ἐξῆν εἰπεῖν οἱ τῇ περὶ Ἀλέξανδρον συγγραφεῖ· μαλακισθῆναι γὰρ ἡ τῶ σωμαίῳ τὸν Κάλανον ἐν τῇ Περσίδι γῇ, ἔπειτα πρὸς αὐτὸν νοσήσαντα· ἔκουσ' ἔδδ' αὐτὸν διαταγὰς θάλλειν ἀρρώστῳ ἄνδρῳ, ἀλλὰ εἰπεῖν γὰρ πρὸς Ἀλέξανδρον, χαλῶς αὐτῷ ἔχειν ἐν τῷ τοιαύτῳ κατὰ κράτος, πρὶν ἢ εἰς πύραν ἐλθεῖν παθήματος, ὃ, ἡτὶς ἐξαναγκάσει αὐτὸν μεταβάλλειν πρὸς πρὸς αὐτὸν διαταγὰς· καὶ Ἀλέξανδρον ἀντειπεῖν μὲν αὐτῷ ἐπιπολύ· ὥς δ' ἔχῃ ἡττοσύμῳ ἐῶρα, ἀλλὰ ἄλλως δὲ ἀπαλλαγέντα, εἰ μὴ ἡς ταύτῃ περικέσθαι· ἔπειτα δὲ ὅπῃ ἀπὸ ἡττοσύμῳ αὐτὸς, κελύσαι τοιοῦτον· αὐτῷ πυρὸν, καὶ ταύτης ἐπιμεληθῆναι Πτολεμαῖον τὸν Λάγυν τὸν σωματοφύλακα. Οἱ δὲ καὶ πομπὴν ἔνα πρὸς πομπῆσαι αὐτῷ· λέγουσιν ἰπποὺς τε καὶ ἄνδρας, ἰὸς μὲν ὠπλισμένους, ἰὸς δὲ θυμὰ ματα παντοῖα ἢ πυρὰ ὅτι φέροντας· οἱ δὲ καὶ ἐκ πρὸς ματα λήνται καὶ ἄνδρας, καὶ ἐῶντα βασιλικῶς λέγουσιν ὅτι φέρον· αὐτῷ δὲ πρὸς σκιδναθῆναι μὲν ἰππων, ὅτι βαδίσαι ἀδυνάτως εἶχεν ὑπὸ τῷ νόσῳ· καὶ μὲν διωκῆναι καὶ ἐῶντα ἰππων ὅτι βλεῖται, ἀλλὰ ὅτι καὶ χλίης γὰρ κομιδιῶναι φερόμενοι, ἐπεφωμύοντο τε τῷ Ἰνδῶν νόμῳ, καὶ ἄδοντα ἢ Ἰνδῶν γλώσσῃ. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ λέγουσιν ὅτι ὕμνοι θεῶν ἦσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἔπαινοι. Καὶ τὸ μὲν ἰππων τῶν ὅτι ὅτι βλεῖται αὐτῷ

ret, Indorum regionem tempestivos statim anni partibus fructus ferentem ipsi sufficere: quum vero mori contingeret, se à corpore ut socio non satis æquo discessurum. Quæ quum audisset Alexander, noluit invitum cogere, quod liberum hominem esse intellexeret: Calano tamen persuasisse, uni ex sapientum numero, quem quidem incontinentem fuisse Megasthenes scribit: reliquosque sapientes judicasse perperam id à Calano factum fuisse, quod reliqua felicitate quam sese consecutos censebant, alium dominum quam Deum coleret. Atque hæc quidem commemoravi, quoniam & Calani mentionem fieri oportebat in historiâ Alexandri. Is namque quum in Perside corpore esset imbecillo, qui nunquam antea æger fuerat, non patiebatur se ad ægrotantium regulam ac dietam curari; quin potius Alexandro dicebat, præclare secum agi, quod in eo statu mori sibi contingeret, priusquam aliquod incommodum experiretur, quod pristinam vivendi rationem immutare cogeret: Alexander contra ejus sententiæ acriter reluctabatur. Quum vero ab instituto deduci non posse cerneret, sed aliud genus mortis quæsiturum, nisi istud ei concederetur, crederet, rogum ei, ubi designarat, extrui jussit: ejusque rei negotium dat Ptolemæo Lagi f. corporis custodi. Sunt qui asserant pompam etiam ab Alexandro præmissam fuisse, equosque & viros, alios quidem armatos, alios varii generis odoramenta in rogum congestisse: alii pocula aurea & argentea, atque adeo vestem regiam illatam ajunt. Ipsi vero, quod præ morbo incedere non posset, equum adductum fuisse. quumque ne equum quidem conscendere posset, lecticâ vectum, atque Indico more coronatum fuisse, hymnos patriâ linguâ canentem. quos quidem Indi ipsi laudes deorum continere dicebant. Porro equum quem fuerat inscensurus (erat autem

7 Ἀποθανόντι δὲ] Immo ἀποθανόντα, ut habet MS. Optimus & duo alii, non potest alias se tueri syntaxis, & valeant rythmici. Casaubonus ad Strabonem p. 231. citat sine offensione vulgatum, ut suspicor, per festinationem. Paulo ante ubi in interpretatione dicitur Indorum sapientes nudos conspicatus, Vulcanius postea judicavit potius fore, si existeret Ind. sapientes qui nudos vocantur, consp.

8 Οὕτω δὲ ἀπαγγέλλω αὐτὸς καλεῖται ἀφῆται] Rogum ei, ut petierat, accendi jussit. Nec si millies à capite ad calcem Græca quis consideret, sanum ex eis hauriet sensum; nedam istum, quem expressit Vulcanius. An illud ἀπαγγέλλω αὐτὸς adeo emphaticum est & debuit dici de Alexandro scilicet, ut notaret jussit? an de Calano, ut sit positum pro petere? Proculdubio posterius. Quando sic sumitur verbum ἀπαγγέλλω? Quam egregium, quam leve est, quod produco ex scriptis, & corrigendum censeo, si quid censere possum, ἔτι δὲ ὅτι ἀπαγγέλλω αὐτὸς. Sic omnes prorsus MSSi alicujus pretii, hoc est, tum detum illic, ubi ipse demonstrabat designabatque, jussit. Sed & aliud latet in sequen-

ti voce. Facius enim vertit, piram extrui ut Calanus jussit, permittit. Unde patet eum aliter legisse in suo exemplari, quam Vulcanius, qui de accendendo edidit, non de extruendo. Ergo & mihi in uno MS. occurrebat ἀφῆται. Nimirum scripsit Arrianus καλεῖται ἡθῆται, ut habet MS. Optimus cum alio uno, idque ipsum postea in V. C. invenit Vulcanius, unde annotavit. Doctius & quæsitius id verbum est, quam ut à scriba oriri potuerit; & tum supra jam à nobis Arriano confirmatum, tum in primis Herodoto in hac phrafi gratum, qui lib. 1 cap. 19 ἡσας πυρὴν μεγάλην. Quod Hesychius exponit σαρῶσαι.

9 Πεσομπεύσας καὶ αὐτὸ] Delenda est copula jussu MSSorum.

10 Καταδύσαι φερόμενοι] Plane, ut contraria vice Antoninus Liberalis fab. 1. καὶ τὸ μὲν σάμα κομισαυτες ἔφρον ὅπως καθύστασαν.

11 Ὅτι ὕμνοι θεῶν ἦσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἔπαινοι] Vulcanius: quos quidem Indi ipsi laudes Deorum continere dicebant. Nimirum attentus, ne quid verbum emitteretur. Nam quo pacto vocem αὐτοὶ potuit referre ad vocem Ἰνδοὶ? Sed

ἔσται ἐμελλε (βασιλικὸν ὄντα τὸ Νησαῖον) ὡς
ἀναβῆκαί ὅτι τὸ πῦρ ἐν, Λυσίμαχῳ χαρίσα-
σθαι, τὸν δὲ Σεραπιδίου τὸν αὐτὸν ὅτι σοφίαν
τὸ δὲ δὴ ἐκ παλαιῶν ἢ ἐρωμάτων ὅσα ἐμβλη-
θῆναι εἰς τὸ πῦρ ἐν κόσμῳ αὐτῷ περὶ ἧς Ἀ-
λέξανδρος, ἄλλα ἄλλας δίδουσι τὸ ἀμφὶ αὐ-
τοῦ. Οὐκ ὡς δὲ ὅτι βάντα τῇ πυρᾷ, χαρὰ κλι-
θῆναι μὲν ἐν κόσμῳ, ὅρα δὲ πρὸς τὸ στρα-
τῆς συμπαύσε. Ἀλέξανδρῳ δὲ οὐκ ἐπιεικὲς
φαίνεται τὸ θέαμα, ὅτι φίλῳ ἀνδρὶ γινώσκοντι
ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις θαύμα πρὸς ἀνάγκην, καὶ
ὡς ἀκνήσαντα¹³ οἱ ἴδι πῦρ ἔσται σώματι.
Ὡς δὲ τὸ πῦρ ἐς τὸ πῦρ ἐν ἐνέβαλον οἱ πρὸς
περὶ γυμνῶν, τὰς τε σάλπιγας φθέγγασθαι
λέγει Νεάρχῳ (ὅπως ὑπὸ Ἀλέξανδρου
πρὸς τε γυμνῶν) καὶ τὸν φράζαν ἐπαλαλάσαι
πάντας, ὅποιον ἢ ἐς τὰς μάχας ἴδουσι ἐπι-
λάλαξε· καὶ ἴδου ἐλέφαντας συνεπιγῆσαι τὸ
ὄζον καὶ πολέμους, πρὸς τὰς Κάλανος. Ταῦ-
τα καὶ ποιεῖται ὑπὸ Κάλανος καὶ Ἰνδῶν ἱκανοὶ
ἀναγεγράφασιν, οὐκ ἀρεῖα πάντα ἐς ἀνθρώ-
πους, ὅτω γινώσκον ἐπιμελές, ὅτι ὡς χαρτερόν
τε ἐπὶ καὶ ἀνίκητον γνώμη ἀνθρώπων¹⁵, πρὸς
4 ἐθέλῃ ἐξεργάσασθαι. Ἐν ἴστω δὲ Ἀλέξαν-
δρῳ Ἀποπάτιν μὲν ὅτι τὸ αὐτὸ σάραπειαν
ἐκπέμπει, παρελθὼν ἐς Σῦσα· Ἀβυλίτιν
δὲ καὶ τὸν τῆς παιδᾶ Οἰάδην, ὅτι κακῶς
ἐπιμελεῖτο τῆς Συσίαν, συλλαβὼν ἀπέ-
κλειψε πολλὰ μὲν δὴ πεπλημμέλητο ἐκ τῆς
κατεχόντων τὰς χώρας, ὅσα δὲ οὐκ ἐπὶ πρὸς
Ἀλέξανδρου ἐγένοντο, ἐς τε τὰ ἱερὰ καὶ ταφάς,
καὶ αὐτὸς ἴδου ὑπὸ κακῶς, ὅτι κακῶς ὁ εἰς Ἰν-
δὸς φύλας ἐγένετο ἰὼ βασιλεῖ, καὶ ἐπὶ πρὸν
ἐφαίνετο ἀποροσῆσθαι¹⁶ αὐτὸν ἐκ τοσῶνδε ἐθνῶν,
καὶ τοσῶνδε ἐλεφάντων, ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν τε καὶ Ὑ-
δάσπιν καὶ τῶν Ἀκεσίνων καὶ Ὑφασιν, φθιγόν-
των. Καὶ αἱ ἐν Γαδρωσίῳ δὲ αὐτῷ συμφορὰ ξυμπερθεῖσαι ἔτι μάλλον ἐπὶ ἡσυχίᾳ ἴδου ἐν
ταύ-

autem regius, ex genere Nefæorum) pri-
usquam in rogam se immitteret, Lysima-
cho cuidam, qui eum sapientie nomine ob-
servarat ac coluerat, dedit. Pocula vero &
stragula quæ Alexander ornandi ejus causâ
in rogam conjici jusserat, aliis atque aliis
qui ei aderant distributa sunt. Dehinc con-
scenso rogo decore se reclinaffe in conspe-
ctu totius exercitus. Alexander indecorum
censuit spectaculo interesse, quod amicus
esset: reliquis summæ admirationi fuit, in
mediis flammis corpus non movens. Simul-
ac vero ii quibus id negotii datum erat ignem
rogo immiserunt, tubas claxisse Nearchus
tradit, (ita enim ab Alexandro imperatum
erat) universumque exercitum clamores suf-
tulisse, perinde atque quum prælium inire
consuevit: elephantos etiam ingentem quen-
dam bellicumque fremitum edidisse, Cala-
num cohonestantes. Hæc aliaque hujusce-
modi autores fide digni de Calano conscri-
psere, non inutilia quidem hominibus qui-
bus curæ est intelligere, quam fortis atque
invictus sit humanus animus, si aliquid si-
bi firmiter proponat præstandum. Post hæc
4 Alexander Atropatem in satrapatum suum
mittit, ipse Susa proficiscitur. Abulitem
ejusque filium Oxathrem, quod res Susio-
rum non recte administrarant, comprehen-
sos necavit. Multa porro flagitia admissa e-
rant ab iis, qui regiones ab Alexandro de-
bellatas administrabant, cum in templa &
sepulcra, tum in subiectos ipsos. Diuturna
enim regis in Indos expeditio fore videba-
tur: neque verisimile eis fiebat eum ex tot
gentibus totque elephantis sospitem reditu-
rum, sed trans Indum, Hydaspem, Ace-
finem, atque Hyphasim interiturum. Ca-
lamitas etiam illa quæ exercitui apud Ga-
drosios acciderat, satrapas illius regionis ma-
gis

Sed neque copula et ullam hic efficaciam affert, neque
meritum locum possidet. Itaque quum in his nugis
versetur universa codicum vetustorum copia, & docti
lectores sic coacti fuerint huc usque glande se tueri;
tum unus ille Optimus hæc et autem ei ipsa. Perpul-
chre: vel ut præter Deos Indorum omnium, vel pro-
do sapientium Indorum laudes intelligas. Et videntur
isti Indorum προσημασμένοι νομοὶ continuisse mortuorum
deccora. Vide in Indicis cap. 10.

12 Τῶν τινι διακρινόντων] Vulcanius *Lysimacho cuidam*
qui. Si judicare licet, nimis viliter; imprimis si in-
telligitur ille σωματοφυλάξ Alexandri, etiam Callisthe-
nem observare solitus, quamvis sic quoque infra cap.
24 τὸν τινι ἡμελημένῳ ἀνθρώπῳ. Adhæreo potius Fa-
cianæ interpretationi, *uni ex iis qui cum propter sapien-
tiam colebant*.

13 Παρακλήσαντος] MSSi omnes rectius παρακλήσαν-
τος. Quod ipsum quum jam occupaverit quoque edi-
tio Basileensis, merito revocavi ejecto typorum, ut o-
pinor, vitio.

14 Ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ] Opt. & alius ἐξ ΑΛ. In hunc ca-

pitis 23. τὸτο ἐν βασιλείᾳ μεγάλῃ ἐπιστολῆς. Nec aliter
locutus est 1, 25, quod supra notavimus.

15 Ὡς κατὰ τὴν ἐπὶ καὶ ἀνίκητον γνώμη ἀνθρώπων] Edi-
di, ut verissime edendum legendumque vidit postea
ipse Vulcanius, quum in ipsius & Basileensi editione
ultimæ voces acciperentur quasi tertius casus cum jora
subscripto, quod etiam stoliditas novissimæ sequuta est.
Sed præterquam quod ad claritatem sententiæ maxi-
mum ea correctio adferat momentum, tum nullabona
constructio potest tueri vulgaræ ineptiam. At quam
præclare γνώμη ἀνθρώπων dicitur κατὰ τὴν καὶ ἀνίκητον vide-
licet κατὰ τὴν, ut γ, 27 κατὰ τὴν σφαιρικότητα. Cæterum ad
hunc locum videtur alludere Casaubonus in sapientissi-
ma epistola ad Frontonem Duczum, quæ est numero
DCXXIV pag. 713.

16 Οὐκ ἔστιν ἐφάνητο ἀποροσῆσθαι] Recte quidem, sed
tamen Opt. ἀποροσῆσθαι. Quod præfero, sive id futuri
significatione accipias, ut fieri solet, sive præteriti,
ut sensus sit, eos non credidisse, licet subigeret ea om-
nia, ex India redire unquam recto & tunc fluxius so-
spitem trajicere potuisse.

Mm 3

ταύτη σατραπείοντας, καὶ καταφρονησά¹⁷
αὐτῷ δ' οἴκοι ἀπονοστήσεως. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς Ἀλέξανδρος ὁξύντερος λέγει γενέσθαι
ὅτι τότε ἐς τὸ πιστεῦσαι τε τοῖς ἐπικαλυμμέ-
νοις, ὡς πιθανοῖς δὴ ἐν παντὶ ἔσι· καὶ ὅτι τὸ
πικρῶς αὐτῷ μέγας τοὺς ὅτι μικροῖς ἐξε-
λεγχθέντας, ὅτι καὶ τὰ μέγιστα ἀν' ἐδόκειν
αὐτῷ τῇ αὐτῇ γνώμῃ ἐξεργάσασθαι. Οἱ δὲ καὶ
γάμους ἐποίησεν ἐν Σύροις αὐτῷ τε καὶ τῷ
ἐταίρῳ· αὐτὸς μὲν τῷ Δαρείῳ θυγατέρος καὶ
Περσέως τῷ Βαρσίνῳ ἡγάγετο· ὡς δὲ λέγει
Ἀριστοβουλός, καὶ ἄλλῃ περὶ ταύτης τῇ
ὡς θυγατέρος τῷ νεωτάτῳ Παρύσατι·
ἥδη δὲ ἦν αὐτῷ ἡγεμένη καὶ ἡ Οὔραστῃ Βακ-
τρίῃ παῖς Ρ' ὡξάτη. Δεῦτερον δὲ Ἡφαιστίῳ
δίδωσι, Δαρεῖος παῖδα, καὶ ταύτῃ ἀδελφὴν
τῇ αὐτῇ γυναικὶ· ἐθέλει γὰρ οἱ ἀνεψιὺς τῷ
παίδῳ γενέσθαι τῆς Ἡφαιστίῳ παῖδας·
Κρατερός δὲ Ἀμαστριν¹⁸, τῷ Οὔραστῃ
Δαρεῖος ἀδελφῇ παῖδα· Περδίκκα δὲ τῷ Ἀ-
ρτοπάτῃ καὶ Μηδίας σατραπὴ παῖδα ἔδωκε·
Πτολεμαῖος δὲ τῷ σωματοφύλακι, καὶ Εὐμνῳ
τῷ γραμματεῖ τῷ βασιλικῷ, τῆς Ἀρτακάστῃ
παῖδας· τῷ μὲν Ἀρτακάστῃ, τῷ δὲ Ἀρτοπίνῳ·
Νεάστῳ δὲ τῷ Βαρσίνῳ τε καὶ Μέντορος παῖ-
δα· Σελδίκῳ δὲ²⁰ τῷ Σπιταμνῳ καὶ Βακ-
τρίῃ παῖδα· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐταί-
ροις τῆς δοκιμωτάτης Περσῶν τε καὶ Μηδῶν παῖ-
δας, ἐς ὀγδοήκοντα. Οἱ γὰρ οἱ δὲ ἐποίησαν
νόμῳ τῷ Περσικῷ· θρόνοι ἐτέθησαν τοῖς νυμ-
φίοις ἐφεξῆς, καὶ μετὰ τὸ πέτον²¹ ἦσαν αἱ γαμή-
μναι, καὶ παρεχέμενον ἕκαστῃ τῇ αὐτῇ· οἱ
δὲ ἐδεξάσαντο τε αὐταὶ καὶ ἐφίλησαν· πρῶτος
δὲ ὁ βασιλεὺς ἦρξεν· ὅτι αὐτῷ γὰρ πάντων
ἐγγίγοντο οἱ γάμοι· καὶ ἴστο, εἴπερ τι ἄλλο,
λέξανδρος²². οἱ δὲ ὡς λαβόντες ἀπῆγον τῷ

gis exstimulârat, ut de ipsius reditu omnem
cogitationem deponerent. Porro Alexander
prior jam ad fidem delationibus habendam
factus erat atrocibusque suppliciis le-
viter etiam delinquentes afficiebat, quippe
quos majora delicta animo agitasse cogita-
bat. Posthæc ad nuptias & suas & amico-
rum in Susis celebrandas animum conver-
tit: atque ipse quidem Barsinen ex Darii
filiabus natu maximam uxorem duxit, &
præter hanc aliam (ut Aristobulus tradit)
Parysatin, ex filiabus Ochi natu minimam:
sed & antea Roxanen Oxyartidis Bactrii fi-
liam duxerat. Drypetin, Darii filiam, u-
xorisque suæ sororem Hephæstioni dat. vo-
lebat enim Hephæstionis liberos suis conso-
brinos esse. Cratero Amastrinen Oxyartidis
Darii fratris filiam: Perdica, Atropatis
Medorum satrapæ filiam: Ptolemæo cor-
poris custodi, atque Eumeni scribæ regio,
Artabazi filias, illi quidem Artacaman,
huic vero Artonin: Nearcho Barsines &
Mentoris filiam, Seleuco autem Spitame-
nis Bactrii filiam dedit, atque ita reliquis
etiam amicis Persarum ac Medorum illu-
strium filias LXXX matrimonio copulavit.
Nuptiæ Persico more celebratæ sunt: se-
dilia ex ordine iis posita erant qui uxores
ducturi erant, & post convivium sponsæ
adductæ singulæ suis sponsis assederunt, qui
mox dextris datis osculo eas exceperunt,
initio à rege facto: cunctorum enim nu-
ptiæ simul agebantur: quod quidem, si-
quid aliud, populariter atque amice ab A-
lexandro factum esse judicabatur. Sponsi
suâ quisque sponsâ acceptâ recesserunt: A-
lexander dotes omnibus contulit. Nomina

ἔδοξε δημοτικόν τε καὶ φιλέταιροι πρᾶξαι Ἀ-
αυτῷ ἕκαστος· ὡς γὰρ δὲ συμπαύσαις ἐπέδω-

καὶ

17 Καὶ καταφρονησά] Ab Arriani manu non est co-
pula hæc testimonio MS. Optimi, & reponenda infe-
rius, καὶ ἐπὶ τὸ τιμωρήσασθαι μέγας τὴν καὶ ἐπὶ μικροῖς,
ubi optime convenit & interponunt scripti.

18 Ἐθέλει οἱ ἀνεψιὺς τῷ παίδῳ γενέσθαι τῆς Ἡφαιστίῳ
παῖδας] Hephæstionis liberos sibi consobrinos esse. Immo
suis liberis liberos Hephæstionis consobrinos esse. Idem
dicit mox cap. 10. πολλὰν ὑμῶν οἱ παῖδες συγγενεῖς ἴσονται
τοῖς πατρὶ τοῖς ἡμεῖς. Recte Facius: illius filios li-
beris suis consanguinitate junctos esse.

19 Κρατερός δὲ Ἀμαστριν] Sic appellat eam quoque
Photius in excerpto hujus libri, ut dubium esse neque-
at, ita existisse id nomen in exemplaribus illius tempori-
s, non ex corruptela, sed legitima antiquioris codi-
cis imitatione & manu Arriani. Jam vero perseverant
codices nostri temporis ita eam appellare propagata cer-
ta fide, ut testor de omnibus, quos vidi. Deinde so-
litum fuit, ut eadem, cujus nomen terminabatur in
is, etiam terminaretur in ine, ut dedi exempla ad
Ammianum Marcell. xvi, 7. Itaque nec corruptum id
nomen dici debet, nec immutari potest. Anterior in
voce Βαρσίνῳ plane etiam nulla varietas mihi occurrit,
ut nihil boni de manuariis libris nuper hæc allegatis cre-

di debeat, sed via quaesita ad Photii appellationem sup-
ponendam.

20 Νεάρχῳ δὲ τῷ Βαρσίνῳ τε καὶ Μέντορος παῖδα. Σε-
λίῳ δὲ] Illustre hoc etiam specimen est fidei ac
præstantiæ codicis, quem Optimum voco, ut merito sic
à me existimari appareat. Solus enim mihi subjecit
septem postremarum vocum legitimam restitutionem
omnibus aliis libris & sæculis ignotam. Et potest Bar-
sine fuisse nomen variarum sceminarum, prout certe
statui oportet, & tum Mentori, tum Memnone fuisse
hoc nomine conjugem, prout de Memnone scribit
Plutarchus, quem citavit Freinshemius in Curtianis 3,
13, 14. Alioqui Plutarchus quodammodo singularis
est; quippe qui in Eumene Apaman scribat Ptolemæo
datam, Eumeni autem Barsinem.

21 Κατὰ τὸ πέτον] Ex MSS. duobus notavi μετὰ,
quod expressit Vulcanius post convivium. Et video
sic legi in ipsius Vulcanii editione; sed & Basileenses ita
dedisse, ut lapsus typorum sit in novissima.

22 Ἐδοξε δημοτικὸν πρᾶξαι Ἀλέξανδρος] MSSci plane
Ἀλεξάνδρῳ, cui contrarium occurrere indicavi 111, 18.
fin. Sed Arrianus se probat 111, 16. Ὅτι ἰδίῳ ἔξω Ἀ-
λεξάνδρῳ.

καὶ Ἀλέξανδρος. Καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι ἡγούμενοι
πᾶσι Μακεδόνες τῷ Ἀσιανῶν ἡγεγευμένῳ,
ἄπογραφήναι ἐκέλευσε καὶ τῶν ἰσθμίων, καὶ
ἐγένοντο ὑπὸ Ἰβς μυρίας· καὶ τῷ τοῖς δωρεὰν
5 Ἀλέξανδρος ἐδόθησαν ὅτι τοῖς γράμοις. Καὶ ἰσθμίων
ἡγεγευμένῳ ἐκέλευσε τῷ ἡγεγευμένῳ ὅσοις ἡγεγευμένοι
οἱ ἡγεγευμένοι· καὶ κελεύει ἄπογραφεῖν
ὅσοις ὀφείλει ἔχαστος, ὡς λεγόμενος. καὶ ἰσθμίων
μὲν τῶν ὀλίγων ἀπέγραψαν σφῶν ἰσθμίων ὀνόματα,
δεδότες ἐξ Ἀλεξάνδρου μὴ πείρα αὐτῇ εἶη καθεμένη, ὅτῳ ὅσῳ ἄπο
ἡγεγευμένη ἡ μισθοφορὰ τῷ ἡγεγευμένῳ ἐστὶ, καὶ
ὅτῳ πολυτελής ἡ διαταγή· ὡς δὲ ἐξηγήσεται ὅτι
ὅσῳ ἄπογραφεῖται σφῶν οἱ πολλοί, ἀλλ' ἐπι
κρύπτουσιν ὅτῳ τῇ εἶη συμβόλαιον, καὶ μὴ ἀπ
εἶναι τῷ ἡγεγευμένῳ ἐχάσκειν· καὶ ἡγεγευμένοι
οὖν τῷ βασιλεῖ ἄλλοι πᾶσι ἡ ἀληθύνειν πρὸς Ἰβς
ὑπάρχουσιν, ὅτε τῷ ἡγεγευμένῳ ἵνα ἄλλοι ἢ ἡ
ἀληθύνειν δοκεῖν τῷ βασιλεῖ· καταβῆς δὲ πε
πέζας ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ἐπὶ τῷ ἡγε
σίῳ, καὶ Ἰβς ἐπιμελησομένης τῷ δόσεως ἐχ
αστοῖς, ὅς τις συμβόλαιον ἐπεδείκνυτο, ἐπιλύ
σθαι ἰσθμίων ἡγεγευμένη, ὅσῳ ἄπογραφομένης
ἐπὶ τὰ ὀνόματα. Καὶ ὅτῳ δὴ ὅτι περὶ τῷ
ἀληθύνειν Ἀλέξανδρον, καὶ σὺν χαίρειν μείζον
ἐγίνετο αὐτοῖς ἵνα μὴ γνωσθῆναι μάλλον τι, ἢ
ἵνα παύσασθαι ὀφείλοντας. Λέγει δὲ γενέσθαι
ἢ δόσις αὐτῇ τῇ στρατιᾷ ἐς τάλαντα δις
εἰς. Ἐδωκε δὲ καὶ δῶρα ἄλλοις ἄλλα, ὅπως
πᾶσι καὶ ἀξίωσιν ἐπιμαῖον, ἢ καὶ ἄρετῃ, εἴ τις
ἐπιφανὴς ἐγενήθη ἐν τοῖς κινδύνοις. Καὶ ἐσφα
νωσε χρυσοῖς σφάνοις τῷ ἀνδραγαθίᾳ ἀν
αρέωντας· τῶν μὲν Πόλεων τῷ ὑπο
σπίσασθαι· ἐπεὶ Ἀλεξάνδρον, καὶ τῶν ὑπο
σπίσασθαι, καὶ ἀνδρῶν ἐπὶ Ἰνδοῖς κινδύνους, καὶ
τῷ ἐπὶ ὧν οἱ νίκην γεγενημένῳ, ὅτι πρὸς ἡγε
γευμένῳ σὺν ἡγεγευμένη διναμὴ πρὸς
Ἰβς νεωτερίζοντας τῷ τε ὧν καὶ τῷ πλησίον
τῷ τοῖς²³ ὀκισμένων, ἢ τε μάχῃ ἐκράτησε,
καὶ τὰ ἅλα χαλῶς ἔδωκε ὧν ἐπὶ ὧν κοσμήσας.
Ἐπὶ τῷ τοῖς δὲ Νέαρχον ὅτι ἰσθμίων πρὸς τῷ
ἐκ τῷ Ἰνδῶν γῆς καὶ τῷ μεγάλῳ θάλασσας,
ἐσφάνωσε· καὶ ἡγεγευμένης καὶ ἡγεγευμένης
Σύσας ἡγεγευμένης ὅτι τῷ τοῖς δὲ, Ὀνησίκετον τῷ
καθεγενημένῳ τῷ πρὸς τῷ βασιλικῇ· ἐπὶ δὲ ἡ
6 φασίαντα καὶ Ἰβς ἄλλης σωματοφύλακας. ἡ
κον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ σατράπαι, οἱ ἐκ τῷ πρὸς
τε τῷ κοσμήσας, καὶ τῷ ἄλλης γῆς τῷ δόρυ
λῶν, παῖδας ἡγεγευμένης ἡγεγευμένης
ἡγεγευμένης, καὶ αὐτῷ ἡλικίαν γεγενημένης (ὅς καὶ
ὅτι γεγενημένης²⁴ ἐκάλει Ἀλέξανδρος) κεκοσμημένης

præterea reliquorum Macedonum qui Asia-
ticas uxores duxissent, conscribi iussit. nu-
merus supra decem millia fuit: & his etiam
sponsalia munera ab Alexandro data sunt.
Ad hæc opportunum ei visum est quidquid
aëris alieni milites conflaverant, dissolvere.
Quumque quantum quisque deberet ad se
referri iussisset, ut pecuniam acciperent,
initio quidem pauci nomina sua conscribi
passi sunt, veriti ne Alexander id eo con-
silio faceret, ut exploraret quibus militibus
ob immoderatos sumptus quos facerent sti-
pendium non sufficeret: posteaquam vero
renunciatum ei est plerosque nomina dare
nolle, sed suas unumquenque rationes &
contractus occultare, militum diffidentiam
reprehendit, dicens non debere regem erga
subjectos suos alium quam veracem esse,
neque quenquam subjectorum aliter affec-
tum esse debere, quam ut regem veracem
esse credat; deinde mensis per castra dispo-
sitis, pecuniaque iis impositâ, & constitu-
tis qui largitionem illam administrarent,
omnium qui rationes contractusque suos
adferrent nomina dissolvi iussit, ne nomi-
nibus quidem debitorum conscriptis: ac
tum demum veracem Alexandrum credi-
derunt, gratiusque eis accidit ignorari no-
mina, quam debito liberari. Ea largitio
exercitui facta xx m talentum fuisse dicitur.
Ad hæc alia aliis pro uniuscujusque digni-
tate dona dedit, aut pro virtute quâ quis
in proeliis eminisset. Eos vero qui præ-
clarum aliquod facinus edidissent aureis co-
ronis donavit. ac primum quidem Peuce-
stam qui scuto eum protexerat: deinde
Leonnatum, qui etiam eum propugnârat,
& ob pericula apud Indos adita, & victo-
riam apud Ora partam, quodque cum co-
piis suis in aciem progressus, Oritarum
iisque finitimorum populorum motus defe-
ctionemque compescuisset & prælio supe-
rasset, multaque alia apud Ora præclare
gessisset. Dehinc Nearchum, quod classem
ex Indorum regione per oceanum duxisset,
coronavit. nam & hic jam Susa pervenerat.
Post hunc Onesicritum gubernatorem na-
vis regis: deinde Hephæstionem aliosque
corporis custodes. Post hæc satrapæ nova-
rum urbium abs se conditarum, aliarum-
que provinciarum quas debellârat, ad A-
lexandrum venerunt, xxx m. adolescentum
pubescentium & æqualium ducentes, (quos
Alexander Epigonos, sive posteros suos vo-
cabat) omnes Macedonicis armis instructos,
&

23 Πλησίον τέτοις] Ορθ. τούτων.

24 Οὐκ ἔστι πρὶν γένεσις] Copula media non est in MS. Opt.

πρόποι τῷ Μακεδονικῷ ἡσκημένους. Καὶ ὅτοι
ἀφικόμενοι λέγοντι ἀνάσαι Μακεδόνες, ὡς
πάντα δὴ μηχανομήνους Ἀλέξανδρος ἔσθ' ἔ-
μικρον ὡσαύτως δειδῶν Μακεδόνων· εἰκαζὺ
ἐν τῷ Μηδικῷ τῷ Ἀλέξανδρος πολλῷ ἄλλῳ
ἢ μικρὸν Μακεδόνων ὁρωμένην²⁵. καὶ ἴσως γὰρ
μὲν ἐν τῷ νόμῳ τῷ Περσικῷ παρῆντας, ἢ
πρὸς θυμὸν γενέσθαι τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, ἢ
δὲ τῇ γημαντων ἐπὶ οἷς, καὶ τοῖς τῇ ἰσότητι ἢ
ἐς τὴν βασιλείαν μεγάλως περικμημένους. Πιθί-
κας τε ὁ Περσῶν σαλευάτης τῇ τε σκευῇ καὶ τῇ
Φωνῇ Περσίζων ἐλύπη αὐτὸς, ὅτι τῷ βαρβα-
ρισμῷ αὐτὸς ἔχαιρεν Ἀλέξανδρος· καὶ οἱ Βακ-
τριῶν δὲ καὶ οἱ Σογδιανῶν καὶ Ἀραχωτῶν ἰππεῖς,
καὶ Ζαράγγων δὲ καὶ Ἀρείων, καὶ Παρθυαίων, καὶ
ἐκ Περσῶν οἱ Εὐάκται καλῶντο ἰππεῖς²⁶,
καταλοχθέντες εἰς τὴν ἰπποὶν καὶ ἐταίρικῶν,
ὅσοι αὐτῶν καὶ ἀξίωσιν καὶ ἄλλῃ²⁷ τὸ σῶματος
ἢ ἢ

& ad militiam Macedonico more exercita-
tos. Horum adventum Macedones ægre
tulisse dicuntur, utpote machinante omni-
bus modis Alexandro, ne in posterum per-
inde Macedonibus egeret. Improbari enim
eis vehementer, quod veste Medicā Ale-
xandrum indutum cernerent: quodque nu-
ptiæ Persico more celebratæ essent, multis
etiam eorum qui uxores duxerant displi-
cuisset: tametsi æqualitate ac societate re-
giarum nuptiarum vehementer cohonestati
fuissent. Male etiam eos habebat, quod
Peucestas Persarum satrapa cultu ipso at-
que sermone Persifaret, quodque Alexan-
der barbaricā illā affectatione delectaretur:
præterea quod Bactriani, Sogdiani, Ara-
choti, Zarangi, Arii, Parthi, & qui ex
Persis Euacæ vocantur equites, amicorum
equitatui accensi permistique essent, quot-
quot dignitate aut corporis præstantiā aut

vir-

25 Ἀλλος ἢ σμικρὸν Μ. ὁρωμένη] An dubitare debui
de eligendo, quod & Optimus & alii codices proferunt,
inter quos etiam novissime è V. C. notavit Vulcanius?
Utique enim per vocem posteriorem adjectam videtur
manifeste alludere ad ἀλλοθύνους ὁρωμένους, sed quum
illæ in visu dicantur tales, id anceps evitare voluit sta-
tuendo verum animum ἄλλος, non ἄλλοτος.

26 Οἱ Περσῶν οἱ Εὐάκται καλῶντο ἰππεῖς] Est hic
alter locus, quem pro deposito nobis tradiderunt libra-
rii, nescio unde nimium proclives in diphthongum *eu*,
& nunc quidem sic de compacto agentes, ut nulla va-
rietate eum insigniverint, omnibus codicibus hanc fal-
sam & ineptam appellationem tutantibus inique pro-
fus. Ecce alius locus. Quum Cardaces monstrarentur &
ostententur in omnibus lexicorum molibus, in multis
quoque Carduchi, studiose supprimuntur ab omnibus
hi Euacæ, quos adeo & nostri & priores videntur in-
dignos habuisse, ut noscerentur. Itaque pro his Euacis
etiam illi duo ab nuperis castigationibus obruti offe-
runtur, quos oportet agnoscere vitiolissimos. Nam
Καρδύχοι, utique nimium discedunt à vulgato. Καρ-
δύχοι, licet in cauda speciem haberet, in capite tamen
apparet spurium & æque peregrinum ac prius inven-
tum: quod licet non esset, tamen expectare debebi-
mus, si quis auctorum ita vocaret, quibus quum illi
Καρδύχοι semper dicantur, ut patet ex allegationibus
ipforum, longa & sera erit hæc expectatio. Quod
proxime vulgatum veniret, sunt Pliniani Euacæ, sed
hi circa Tanaim & Mæotium, ut Persæ vel Persarum
equites soliti esse non possint. Unice igitur bonum est
Σάκται, neque ego dubito, quin sic ab Arriano vene-
rit. Hos semper in Persica militia invenio, & fuerunt
Dario obstricti fœdere ad militandum, erantque equi-
tes, & sagittando maxime callebant. Supra noster lib.
111 cap. 8 εἰποὶς δὲ αὐτοῖς καὶ Σάκται, Σακταὶν τὸ τοῦ γέ-
νους τῷ τῷ Ἀσίαν κατοικούντων Σακτῶν, ὅτι ὑπάρχει ἔτι Βίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν συμμαχίαν τῷ Δαρίῳ αὐτοὶ δὲ ἦσαν ἰσποτοζέ-
ται. Nabarzanes ad Darium in concilio apud Curtium
v, 8 *Indi & Saca in tua potestate, Bactra intacta sunt.*
Xenophon v Κυρη. p. 375 Σακταὶ δὲ τοῖς τοῖς μάλιστα,
καὶ ἰσποτοζέται εἰς ἀρχαίους. Et quam perpetui illi seu fœ-
derati seu mercenarii inter Persas fuerint, docet tum o-
ratio Alexandri mox eos nominantis cap. 10, tum Σα-
κτῶν ἰσφίη illic celebrata & ex Dione Chrysostomo pag.
66 Orat. 4 commemorata Brissonio pag. 187 de regno
Persarum. Sed & ille semper Σάκται appellat, & inter-
pres Dionis Σάκται; quum interim alio respectu id fe-
ctum quoque dici potuerit. Et quod Persæ semper eos ac-
cesserunt equitatui suo, id videntur fecisse exemplo

eorum, qui ante ipsos imperium Asiæ possederunt, Me-
dorum, Assyriorumque, ut minime mirum sit, si
Habbakuk de Chaldaeis cecinisset 1, 8, καὶ ἐξαυθίμην ὑπὲρ
παρθύχους οἱ ἰπποὶ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τῶν λύκων τῶν Ἀρα-
χωτῶν, καὶ ἰσποτοζέται οἱ ἰπποὶ αὐτῶν, addat καὶ ὁρωμένους
μακρόθεν. Hos Sacas beneficio Plinii licet conjectare sic
dictos ob colorem, quum is scribat, *bunc colorem amec-
thyti Indiæ blandum Indi Sacon vocant, salem gemi-
nam Sacodion.* Quod etsi referat de India, potuit hæc
vox inde egredi & prodire ad vicina. Sed notiores hi
sunt, quam ut plura de iis colligere debeam. Nec du-
bium mihi ullum est, quin eosdem in exercitum suum
postea allegerit Alexander, & hi ipsi sint, de quibus
hoc libro cap. 12 ita loquitur Arrianus, αὐτοὶ δὲ ἰσι-
λέαυτοι τῶν ἐν Βακτρῶν, καὶ Σογδιανῶν, καὶ τῶν Σακτῶν
ἰππῆες καὶ δάκται τῶν ἰσποτοζέται. Modo non & Σάκται ibi
scripserit, sed eos miscet ut in præliis Darii.

27 Καὶ ἀξίωσιν καὶ ἄλλῃ] Memorabile documentum
& dignum quod annotetur, ut appareat, quam gau-
deat varianda phrasi Arrianus. Poterat enim perseverare
in spectanda præpositione, ut facit mox cap. 11 καὶ τῶν
ἐξ ἰσφίης ἡντιαν ἀλλοτρίαν ἀρετήν. Prætulit aliud quicquam.
Neque hic solum, sed fere omnes elegantiores ex an-
tiquis. Sic Dio Prusænsis p. 124 διὰ χαλκίτητα καὶ τὸ
λοιδορεῖσθαι. Livius 2, 43 *numinis publice privatimque
nunc exstis, nunc per aves consulti.* Petronius: *Ephebus
plena maturitatis & annis ad patiendum gestientibus.*
Quod frustra Valesius contra regulas Grammaticæ ait.
Adde ad Livium 35, 33 *ad liberandam Græciam disce-
ptatumque.* 34, 41, *post compertam à Pythagora conju-
rationem & cede jam cœpta.* Tacit. 1 ann. 2. *per acies
aut proscriptione cecidisse.* Plautus in Aulul. *ego me in-
juriam fecisse fæcor filia tua Cereris vigiliis per vinum
atque impulsu adolescentiæ.* Suetonius in Julio 16. *Vi ac
per arma.* Florus 111, 5 *per defectionem civium Pharna-
cisque filii scelere.* Apulej. Apol. p. 275 *que cisi possint
ab his futiliter blaterata ob mercedem & auctoramentum
impudentiæ deprehensa haberi.* Sic Florentinus codex,
non auctoramenta. Sallustius Jug. 7. *neque per vim neque
insidiis tentare.* Rustum Tacit. 3 ann. 65 *insignes per
honestum aut notabili dedecore.* De German. 40. *Nom
per obsequium, sed præliis & periclitando.* Quæ tamen
non verant, quo minus scripserit lib. 1 hist. 34 *Per te-
nebras & insidiam occiderentur,* prout invenimus cer-
tis in codicibus, licet Rhenanus de Budensi testetur &
insistentia. Aut lib. xi ann. 36 *Dedit paribus lascivitis
ad cupidinem & fastidia.* Eodem lib. 1 hist. cap. 63
*Non ob prædam aut spoliandi cupidinem, sed furore &
rabie,* ubi temere se fatigat Acidalius.

ἢ ἢ ἄλλη δέξιν ὑποφέροντες ἐφαίνοντο²⁸. καὶ
πέμπη ὅτι τῷ τοῖς ἰπποαρχία προσγενομένη
ἐ βαρβαρικὴ ἢ πᾶσα, ἀλλὰ ἐπαυξηθέντος
τοῦ ἔ παντοῦ ἰπποικῶ, κατελέγησαν ἐς αὐτὸ τὸ
βαρβάρων. Ἰδὲ, τε ἀγῆματι προσκαταλε-
γόντες Κώφης τε ὁ Ἀρταβάζης καὶ Ὑδάρης καὶ
Ἀρξιδόλης οἱ Μαζαῖς, καὶ Φραδασμένης²⁹, καὶ
οἱ Φραταφίρην ἢ Παρθυαίων καὶ Ὑρκατίας σα-
τραπῆς παῖδες, καὶ Ἰτάτης Ὁξυάρτης μὲν παῖς,
Ρωξάνης δὲ τὸ γυναικὸς Ἀλεξάνδρου ἀδελ-
φός, καὶ Αἰγυθάρης, καὶ ὁ ἰσχυρὸς ἀδελφὸς Μι-
θροβάτης, καὶ ἡγεμὼν ὅτι ἰσχυροῖς ὄντας αὐτοὶ
δάσπησις ὁ Βάκτριος καὶ ἰσχυροῖς δόξατα Μα-
κεδονικὰ ἀντὶ τὸ βαρβαρικῶν μεσαγυλῶν
δοθέντα. Ταῦτα πάντα ἐλυπῆναι Μακεδόνας
ὡς πάντη δὴ βαρβαρίζοντες ἢ γνώμη Ἀλε-
ξάνδρου, τὰ δὲ Μακεδονικὰ νόμιμα τε καὶ αὐ-
τὸς τῆς Μακεδονίας ἐπὶ αὐτῷ χώρῳ ἄγοντος. Ἀ-
λεξάνδρου δὲ τὸ μὲν περὶ τῆς γραμμῆς τὸ πολλὴν
ἡφαιστίονα ἀγειν ἐκέλευεν ἔσπε ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν τὴν Περσικὴν· αὐτὸς δὲ, ἀναπλῶ-
σαντες αὐτῶν ἢ ναυτικῶ ἐς τὴν Σαρδίαν γῆν,
ὅτι καὶ τῶν νεῶν ἐν τοῖς ὑπαίσις τε καὶ τῶν
ἀγῆματι, καὶ τῶν ἰπποκῶν τῶν ἑταίρων ἀνα-
βασάμενοι ἐ πολλὰς, κατέπλεον ἢ τὸ
Εὐλαῖον ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν. Ἡ δὲ δὲ
πλησίον ἂν τὸ ἐκβολῆς τὸ ἐς τὸ πόντον, ταῖς μὲν
πλείονας τε καὶ πεπονηκίας τὸ νεῶν χαλαί-
πιδ αὐτῶν· αὐτὸς δὲ ταῖς μάλιστα ἰσχυρῶν
τῆς παρὰ πλεονάζοντες τὸ Εὐλαῖον ποταμὸν καὶ
τὴν θάλασσαν, ὡς ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς ἢ Τίγρη-
τος. αἱ δὲ ἄλλαι αὐτῶν ἦν ἀνακομιθεῖσαι
κατὰ τὸ Εὐλαῖον ἔσπε ὅτι τὸ διώρυχα ἢ τέτμη-
ναι ἐκ τῆς Τίγρης ἐς τὸ Εὐλαῖον, ταύτη διεκομιθῆσαι ἐς τὸ Τίγρητα. Τῶν γὰρ δὴ ποταμῶν
τῶν Εὐφράτης καὶ τῆς Τίγρης, οἱ τὸ μέσῳ σφῶν Ἀσσυρίαν³⁰ ἀπέιργον (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα
Μεσο-

virtute aliquâ præditi judicarentur. adhæc
quod quinta equitum præfectura accessisset,
non quidem tota solis barbaris constans,
sed quod universo equitatu aucto, nonnulli
barbari in eum admissi essent. atque age-
mati quidem accensi fuissent Cophes Arta-
bazi F. Hydarnes, Artiboles, Mazæi filii:
Phradasmenes, & Phrataphernis Partho-
rum atque Hyrcaniæ satrapæ filii: Itanes
Oxyartis filius & Roxanes Alexandri
uxoris frater: Ægobares, ejusque frater
Mithrobæus: quodque horum dux esset
Hydaspes Bactrianus. & quod his Macedo-
nicæ hastæ loco barbaricorum jaculorum
datae essent. Hæc omnia Macedones per-
iniquo animo ferebant, quod Alexander in
barbaricos plane mores abire videretur,
Macedonum vero instituta ipsosque adeo
Macedones despectui haberet. Post hæc A-
lexander pedestris exercitus majorem par-
tem Hephæstioni ad Persicum mare ducen-
dam committit. Ipse vero classe in Susio-
rum regionem appulsâ, conscensis navibus
cum scutatis & agemate, ac parte non magna
equitum amicorum, per Eulæum amnem ad
mare navigavit. Quumque jam non procul ab
ostio quo in mare fertur abesset, plerisque
navibus atque iis quæ quassatae erant ibi re-
lictis, ipse cum velocioribus ab Eulæo
amne per mare ad Tigris ostia contendit.
reliquæ naves per Eulæum advectæ in al-
veum, qui ex Tigri in Eulæum amnem du-
citur, illic in Tigrim devectæ sunt. Nam
ex duobus fluviis, Euphrate nimirum &
Tigri, qui Assyriam interjectam terminant
(unde

28 Ὑπερφαιστος ἰφαιστος] Ridiculæ sunt deliciae
edentium. Nam quum sic exhibuissent & Basileenses &
& Vulcanii operæ, ipsi nuper typographi indignam Ar-
riano locutionem judicantes non infeliciter subtraxerant
litteras decem. Non tulit hoc sedulitas Leucochthonis,
& inter errata emendari jussit, gravatus & Richelianas
& Gaudens membra, quas nunquam habuerat, vel
hoc saltem loco inspicere. Legendum ὑπερφαιστος ἰφαι-
στος, quod ex Augustano Vulcanius observavit laudatissime,
ut in Indicis cap. 4 Τὸν Γάγλιν μινυῖναι πάλυ τι ὑπερφαι-
στος ἀνέγραψεν.

29 Καὶ Φραδασμένης] Dubitabam quid esset, quod
unus MS. his verbis præmissum haberet καὶ σισίν, do-
nec me docuit codex Optimus legendum καὶ σισίν. No-
men utique veteri orbi notissimum, & quod Lucianus
in Toxari collocat in Scythia, sed mutatum in Sisi-
nias, prout Appianus id ipsum in Cappadocia lib. 5 Ci-
cilium; at in Persiam Asiaticam retulit liber 111 Estdæ
c. 6 ut Syriz & Phœnices præfectum. Itaque vide an
non ita sit legendum, quod nomen lib. 1 cap. 26 au-
ctius protulit Ἀσιανίης, ubi ne credamus illud a esse ab
Arriano, etsi soleat interdum quibusdam vocibus illa
littera præponi, inveni in uno Πιολιμαίος τὸ ὁ Ἀσσυρίαν.
Sunt ea flagitia scribarum. Cæterum in omnibus his Asia-

tis nominibus ita differt ab editis & aliis vulgo scriptis
MStus Optimus, ut pro Ὑδάρης (etiam ex Curtio 4, 5,
13 id Latine notum) habeat Ὑδάτης, Ἰτάτης pro Ἰτα-
νης, Αὐτοδάρης pro Αἰγυθάρης, Ὑρκαίας pro Ὑρκαίας
alii MSS. In quibus mutationibus agnosco opinor, ni-
hil esse, quod non propius ad familiaria Persarum alia
nomina & publice nota accedat, quam sit in vulgaris,
& haud dubie omnes propterea pro veris admittendæ.
Quod vero palmarium est, discamus ex eodem codice,
quis sit ille Phradasmenes, qui quum alii propter imagines
parentum allesti appareant, solus orbus remanet, ut neque,
causa conjici queat, cur ad istum honorem hic quoque
promotus sit. Ille enim omnes istas minurias ita ordi-
nat καὶ Φραδασμένης ὁ Φραταφίρην &c. tanquam Sifines ille
novus & modo à me vindicatus frater fuerit hujus Phra-
dasmenis, & certe ex eodem patre. Quod ut de Sifi-
ne, an is quoque fuerit Phrataphernis filius, affirma-
re nequeo, ita Φραδασμένης corruptum pronuntio pro
Φραταφίρην. Clarum id est ex VI, 27 ἐν αὐτοῖς Φρα-
ταφίρην ὁ Φραταφίρην τὸ Παρθυαίων καὶ Ὑρκαίων σατραπῶν
ταῖς.

30 Μίση σφῶν Ἀσσυρίαν] Video sane sic quoque cita-
ri ab Eustathio; & hinc simul persuadeor non studiose
N n ab

Μεσopotamία πρὸς τὴν ὀπίσθεν κληθεῖσα)
ὅ μὲν Τίγρης πολὺ καὶ ταπεινότερος ῥέων ἢ Εὐ-
φράτης, διώρυγας τε πολλὰς ἐκ τῆς Εὐφράτης
εἰς αὐτὸν δέχεται, καὶ πολλὰς ἄλλας ποταμούς
ᾠκυλάων, καὶ ἐξ αὐτῶν αὐξηθεὶς ἐσβάλλει
τὸ πόντον τὸ Περσικόν, μέγας τε καὶ ὑδαμὺν
ἁφρατός ἐστι ἐπὶ τῷ ἐκβολῇ, καὶ ὅτι
ἢ κατὰναλίσκει αὐτὸς ὕδωρ ἐς τὴν χώραν. Ἐστὶ
ῥ' ὑπερωπετέρας ἢ ταύτης γῆς ὕδατος, ὅδε
ἐκδίδωσιν ἕως κατὰ τὰς διώρυγας, ὅδε ἐς
ἄλλον ποταμὸν, ἀλλὰ δέχεται ἢ ἐκείνης μᾶλλον
ἀφραδὸν τε ἀφ' ἧς ἢ τὴν χώραν ὑδαμὺν παρέρχεται.
Ὁ δὲ Εὐφράτης μετὰ τὸν τερεῖ καὶ ἰσοχέλῃς
παρέρχεται ἢ γῆς, καὶ διώρυγας τε πολλὰς ἀπ'
αὐτοῦ πεποιμένους, αἱ μὲν ἀέναιοι, ἀφ' ὧν ὕδατος
οἱ παρ' ἐκείνους ὠκισμένοι. Ἰσὺς δὲ καὶ πρὸς
χάρων ποιεῖται, ὅποτε σφίσι ὕδατος οὐδεὶς ἔ-
χοι, ἐς τὸ ἐπαρθεῖν τὴν χώραν (ἢ ῥ' ἔτι) τὸ πο-
λὺ ἢ γῆς αὐτῇ ἐξ ἑρᾶς) καὶ ὅπως ἐς πολλὴν ὕ-
δατος ὁ Εὐφράτης τελευτῶν, καὶ ἰσαχάδης ἐς
τὸ τοῦ, ὅπως ἀποπαύεται. Ἀλέξανδρος δὲ πε-
ριπλῦσας κατὰ τὴν θάλασσαν, ὅσον μεταξὺ
τῆς Εὐλάμης ποταμῆς καὶ τῆς Τίγρης ἐπέχειν ὁ
αἰγυλὸς ἢ κόλπος τῆς Περσικῆς, ἀνέπλετο καὶ
τὴν Τίγρη καὶ ἐστὶ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ὥστε Ἡφαί-
στιον αὐτὸς ἢ δυνάμειν πᾶσαν ἔχειν ἐστρατο-
πεδῆσαι. Ἐκείθεν δὲ αἰθίς ἐπλεῖ ἐς δὲ πιν, πῶ-
λον ἐπὶ τῇ Τίγρη ὠκισμένον. Ἐν δὲ τῇ ἀ-
νάπλῳ, ἢ κατὰρράχης ἢ κατὰ τὴν ποτα-
μὸν ἀφαιρίζων, ὁμαλὸν πάντῃ ἐπὶ τὸν ῥοιὸν, οἱ
δὲ ἐκ Περσῶν πεπονημένοι ἦσαν, ἢ μὴ πῖνα
ἀπὸ θάλασσης ἀναπλεῦσαι εἰς ἢν χώραν αὐ-
τῶν ἦν τῇ φύλῳ κραίηναι. Ταῦτα δὲ μεμνη-
χάμενος, ἅτε δὴ ἐν ναυτοῖς τοῖς Πέρσας ἔτι
δὴ συνεχεῖς οἱ κατὰρράχης πεπονημένοι, ἀπο-
ρον τὴν ἀνάπλου ἐποιοῦν τὴν κατὰ τὴν Τίγρη.
Ἀλέξανδρος δὲ οὕτως ἔφη τῷ κραίεντων τοῖς
ὄπλοις εἶναι τὰ τοιαῦτα σοφίσματα.³¹ ὅκου

(unde & Mesopotamia ab indigenis vocata
est) Tigris quidem Euphrate multo humi-
lior multos alveos ex Euphrate in se reci-
pit; multos etiam alios fluvios admittens,
& ex eis auctus in pontum Persicum fer-
tur: magnus ipse, neque usquam ad ostium
maris usque vado transmeabilis, quando-
quidem nihil ex eo flumine in terram dif-
funditur quod ejus profunditatem immi-
nuat. Est enim ea parte terræ altior quam
aqua, neque hic fluvius in alios alveos aut
alia flumina diffunditur, sed potius in se
recipit: terram vero ipse non irrigat. At
Euphrates per altiora loca labitur, & pas-
sim suis aquis terræ quam affluit altitudi-
nem exæquat, multique ex eo alvei deri-
vantur; alii quidem perennes, ex quibus
utriusque ripæ æcolæ aquam petunt, alii
certo tempore fiunt, quum aquæ ad irri-
gandam terram inopiā premuntur (raro
enim iis in locis imbres è cœlo cadunt)
quo fit ut in aquam non omnino magnam,
& vadofam aliòqui, Euphrates definat.
Alexander circumvectus mari, quidquid
spatii inter Eulæum amnem & Tigrim
Persici sinus littus continet, per Tigrim
ad castra navigavit, ubi Hephæstion cum
omnibus copiis confederat. Inde rursus O-
pimi, urbem ad Tigrim sitam, profectus
est, atque inter navigandum cataraëtas
omnes tolli amnemque exæquari jubet.
quas quidem cataraëtas Persæ confecerant,
ne quis è mari petens navali classe in eorum
regionem penetraret. atque ita confectæ erant
à Persis, quod rei nauticæ periti non es-
sent, & cataraëtarum frequentia difficilem
admodum per Tigrim navigationem face-
ret. Alexander hujusmodi inventa esse di-
cebat hominum qui armis parum valerent.
Neque vero eam munitionem sibi obtinen-
dam

πρὸς αὐτὸν³² ἐπιεῖτο ταύτην τῇ ἀσφά-
λῃ,

ab isto id actum, ut haberet codices electioris & magis
conspicue vel fidei vel manus, quam passim circumfle-
rebantur. Quippe Arrianus Assyriam non aliam novit,
nisi quæ ultra Tigrim versus orientem patet, ut qui-
dem illi debebant collegisse ex loco libri III cap. 8,
quæ illic selegimus, non quæ inter eos interjecta est.
Non igitur Eustathius tanti, ut idcirco discedam à
MSto Optimo, hoc est, vetustissimo calami Arrianæi eu-
stode, in primis quàm nulla sit Assyria Mesopotamia,
quod debuit cogitare tam Eustathius, quam isti Geo-
graphici citatores. Accedit jam ipsum vocabulum, quo
quondam incolæ eam partem fluvii interjacentem ap-
pellaverunt, non Assyriæ litteras exprimens, sed Syriæ,
quæ vox generalis fuit & multis plagis istius tractibus
indita, nempe *Arari Nabaraim*. Scripsit auctor, ut
docet ille codex fidelissimus, Συρία, & ipse Arrianus,
qui id confirmat pag. 367. καὶ Συρία ἢτε Κολή, καὶ ἢ πρὸς
τὸν ποταμὸν. & VII, 9 ἢτε Κολή Συρία, καὶ ἢ Παλαιστίνη, καὶ
ἢ πρὸς τὸν ποταμὸν. III, 8, Συρία δὲ τὰς τὴν ἐκ τῆς Κολῆς, καὶ
ὅσα τὴν πρὸς τὸν ποταμὸν Συρίας. Plinius sic scribit.

31 Ἀφ' οὗ τὸ ἀπ' αὐτοῦ] Id ejus, qui Vulcanianæ
editioni præfuit, inventum haud dubie, ut ostenderet
eas voculas aliter nunt adhiberi, quam paulo post ἀπ'
αὐτοῦ, quomodo etiam hoc loco edebant Basileenses,
quodque in uno scripto invenio. Cateri vero MSSi vel
ἀπ' αὐτοῦ vel ἀπ' αὐτοῦ, vel prout ex V. C. notavit Vulcanius
ἀφ' οὗ τὸ ἀπ' αὐτοῦ, addito, *al. deest αὐτοῦ*. Vides turbas, quas
sedabis scribendo ex Optimo ἀπ' αὐτοῦ ab se. Sic enim
dedit Arrianus. Eadem mutationis temeritas adhuc la-
tet VII, 12 ubi legitur, ἀφ' οὗ τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.
At omnes MSSi illic ἀπ' αὐτοῦ, ubi Vulcanius pro
duobus illis vocabulis notavit *al. παρ' αὐτοῦ*. Et ibidem con-
traria significatione παρ' αὐτοῦ. Sic III, 9 παρὰ κατὰ τὸν
ποταμὸν ἢ ἀπ' αὐτοῦ. Idem codex statim παρὰ κατὰ τὸν ποταμὸν
habet, non παρ' αὐτοῦ.

32 Τὴν τὴν αὐτὴν ἐπιεῖτο] MS. Optimus ταύτην τὴν
ἐπιεῖτο. quàm reliqui conspiciunt in illam discessionem
ab hoc optimo exemplari, quod mireris.

33 Οὕτως ἔφη αὐτῷ] Tam longe abit ab Arrianæ sen-
tentia Vulcanius, ut illam nec attingisse videatur, &
vix

λῆαν, ἡ δὲ ἔργα ἐδὲ λόγους ἀξίαν ἀπέφηνε, ἢ χαλεπῶς ἀφαιρούσας τῶν Περσῶν τὰ σπουδαία. Ὡς δὲ ἐς τὴν ὧπιν ἀφίκετο, ξυναγαγὼν τῆς Μακεδονίας, προεῖπεν, ὅτι τοὺς ὑπὸ γῆρας ἢ πηρώσεως ἢ σώματος ἀλγεῖν ἐς τὰ πολέμια ὄντας ὀφείλει μὲν τὴν στρατῶν, ἀποπέμψαι δὲ ἐς τὰ σφέτερα ἡθελῶν δὲ μένειν, ὅσα αὐτῆς τε ζηλωτότερως ποιῶσι τοῖς οἴκοι, καὶ τοὺς ἄλλους Μακεδονίας ἐξορμήσει ἐς τὸ θάλλειν τῶν αὐτῶν κινδύνων τε καὶ πόνων μετέχων. Ἀλέξανδρος μὲν, ὡς χαλεπῶς δὴν τοῖς Μακεδόσι, ταῦτα εἰλεγει· οἱ δὲ, ὡς ὑποφωτισμένοι τε ἦδη πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ ἀρετοὶ πάντες ἐς τὰ πολέμια νομισμένοι, οὐκ ἀλόγως αὐτῷ λόγῳ³⁴ ἠρέσθησαν τὰ πρὸς Ἀλέξανδρον λεγόμενα κατὰ τὴν στρατὸν αὐτῶν πᾶσαν· πολλοὶς καὶ ἄλλοις ἀρεσθέντες, ὅτι πολλὰ καὶ ἡδονήματα αὐτοῖς ἦ, τε ἐδῶν ἢ Περσικῇ ἐς τὴν Φέρεσσαν, καὶ τὴν Εὐπρόνιον τὴν βαρβαρὴν τὰ Μακεδονικὰ ἦθελ· κόσμησις καὶ ἀνάμειξις τῶν ἀλλοφύλων ἰσχυρῶν ἐς τὰς τῶν ἐξείρων τάξεις. Οὐκοῦν σὺν ἔχοντες ἐκαρτεροῦσαν, ἀλλὰ πάντας καὶ ἀπαλλάττειν τὴν στρατῶν ἐκέλευον, αὐτὸν δὲ μὲν πατρὸς στρατεύεσθαι· τὴν Ἀμμόνα δὲ τῷ λόγῳ ὅτι καρτομουῦντες. Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος (ἡ δὲ δὴ ὁξύτερος τε ἐν τῷ τότε, καὶ ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς στρατείας ἐκέτι ὡς πάλα ὅτι περικῆς ἐς τῆς Μακεδονίας) καταπιδύσας σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόσιν ἀπὸ τῆς βήματος, συλλαβὴν ἔως ὅτι φανεράτης τὴν παρεξάντων τὸ πλῆθος κελύει· αὐτὸς δὲ χεὶρ δεικνύων³⁵ τοῖς ὑπασιταῖς, ὅστινας ἤδη συλλαμβάνειν· καὶ ἐγένοντο οἱ ἐς τρεῖς καὶ δεκά. Τῆς μὲν δὲ ἀπαγεῖν κελύει τὴν ὅτι θανάτῳ. Ὡς δὲ κατεσιώπησαν οἱ ἄλλοι ἐκπλαγέντες, ἀναβὰς αὐθις ὅτι τὸ βῆμα, ἔλεξεν ὧδε. Οὐχ ὑποφωτιστὴς καταπαύσαι ὑμῶν τὴν οἰκίαν ὁρμήν, ὡς Μακεδόνες, λεγόμεναί μοι ὁ λόγος³⁶, (ἔξεσι καὶ ὑμῖν ἀπέναντι ὅποι βύλας, ἐμὴ γένεχα) ἀλλ' ὡς γινώσκαι ὑμᾶς πρὸς ὅποις πᾶς ὑμᾶς ὄντας ὅποιοι ἴνες αὐτοὶ γενόμενοι ἀπαλλάσσεσθε³⁷.

Καὶ

dam putavit, quam reverā nullius momenti esse statuebat, Persarumque molitiones parvo negotio delevit. Opim quum venit, convocatis Macedonibus pronuntiavit, se omnes eos qui vel ætate vel membrorum mutilatione inutiles ad pugnam facti essent missos ab exercitu facere, & in domos suas redeundi potestatem dare: qui vero voluntarie manerent, tantum se largiturum, quod merito alii qui domi desideant, invidiosi sint futuri, aliosque Macedones excitaturum, ut libenter una cum eis pericula ac labores adeant. Atque hæc quidem Alexander animo gratificandi Macedonibus dicebat: ipsi, ita interpretati, ac si ab Alexandro despicerentur inutilesque ad res bellicas judicarentur, vehementer eā oratione commoti sunt, quā Alexander ad universum exercitum usus fuerat. Accedebant & aliæ indignationis causæ, quod jam sæpenumero eos offenderat Persica vestis eodem pertinens, & ornatus Macedonicus barbaris adolescentibus, quos Posteros suos vocabat, concessus; deinde peregrini equites, amicorum cohortibus accensi & permisti. Non igitur jam amplius silentium tenuerunt, sed omnes militiæ sacramento absolvi petierunt, adjicientes, ut cum patre suo bellum gereret, Hammonem iis verbis fugillantes. Quæ quum audisset Alexander (erat enim jam magis solito ad iram proclivis, atque ob barbaricum comitatum non ita atque olim erga Macedonas facilis atque humanus) confestim cum ducibus qui eum circumstabant de tribunali desiliens, præcipuos eorum qui multitudinem ad seditionem concitabant comprehendi jubet, scutatis manu designans quosnam capi vellet: tredecim hi fuere. quos statim ad supplicium rapi jubet. Quo facto quum reliqui attoniti silentium fecissent, consensu rursus tribunali, in hunc modum disseruit, „Non sum factururus verba, Macedones, „ut vos ab istā domum redeundi cupiditate demoveam (siquidem per me integrum „vobis est quo libuerit abire) sed ut intel- „ligatis, quid ego vobis præstiterim, & „qualem vos mihi vicem rependentes dis- „ce-

vix præstet Facio, qui penitus omisit, nisi quod eas vero molitiones Alexander & irrifit & facile delevit. Verendum: Neque igitur sibi utilem futuram eam munitionem statuebat, quam te ipsa nullius momenti esse ostenderat. Non difficulter concilis disiectisque Persarum cautelis, nempe subjugando Persas præliis per alias regiones factis, quando istam felicitatem hic quoque sic subornatus Tigris sequi debuit.

34 Οὐκ ἀλόγως αὐτῷ τῷ λόγῳ] Edidi, ut editum in Vulcanii & Basileensi editionibus, quod nescio cur nuper voluerit mutare in αὐτῷ, & temere conjungere, quod disceptum affert efficaciam æquiorē, præsertim quum etiam illud αὐτῷ sæpe interponant dicis causā, aut blandimenti in pronuntiando.

35 Δεικνύων] MSSci ἐπιδεικνύων. Cæterum in hoc loco postea scrupulus enatus est Vulcanio. Nam quum, ut scribit, in V.C. sic distinctum invenisset ἐκείνῳ οἱ παλαιῶν ἐπιμνηστικῶν, ἐς τῆς Μακεδονίας καταπιδύσας &c. interpretationem repente sic mutavit non ita atque olim facilis atque humanus) confestim cum ducibus qui eum circumstabant de folio in Macedonas profiliens.

36 Λεγόμεναί μοι ὁ λόγος] Lege ex MSScis μοι ὡς ὁ λόγος. In Indicis cap. 10, ὁ δὲ λόγος ὅτι τῷ παρατάτῃ μοι ἀφ' ἡγήσεως ἐστίν. Et ibidem. Νῦν γὰρ λέγουσιν ὅτι ὁ λόγος. 1, 27 λέγουσι τοῖς δὲ τῷ λόγῳ. III, 2 λέγουσιν δὲ τῷ καὶ τοῖς δὲ λόγῳ.

37 Πρὸς ὅποις τινὰς ὑμᾶς οἴσας ὅποιοι τινὰς αὐτοὶ γενόμενοι ἀπαλλάσσεσθε] Vulcanius: quid ego vobis præstiterim, Na 2 rim,

Καὶ τῶντα γὰρ ἀπὸ Φιλίππου ἔπαυτος, ἢ
τῶν εἰκός, ἢ λόγῳ ἀξιομῶν. Φιλίππου γὰρ
τοῦ λαβὼν ὑμᾶς πλανήτας καὶ ἀπορῆς, οἱ
διφθεραὶ τῆς πολλῆς νέμοντας ἀνὰ τὰ ὄρη
πρὸς ὅλην ὀλίγα, καὶ ὑπὸ τῶν χαλκῶς
μαχομένων Ἰλλυριοῖς τε καὶ Τριβαλλοῖς, καὶ τοῖς
ὁμοῖς Θραξί, χλαμύδας μὲν ὑμῖν ἀπὸ τῆς
διφθεραὶ φαγεῖν ἐδόκε, κατήγαγε δὲ ἐκ τῆς
ὁρῆς ἐς τὰ πεδία, ἀξιωμαχὺς κατεστήσας
τοῖς πρὸς ὁρῆς τῆς βαρβάρων, ὥς μὴ χρεῖων
ἐπὶ ὀχυρότητι πετρίοντας μᾶλλον ἢ τῇ οἰκείᾳ
ἀρετῇ αὐτῶν. πολέων τε οἰκίτηρας ἀπέφηνε,
καὶ νόμοις καὶ ἡθελῶν ἑκδομῶν. αὐτῶν δὲ
ἐκείνων τῆς βαρβάρων, ὑφ' ὧν πρὸς αὐτῶν
καὶ ἐφάρετο αὐτοῖς τε καὶ τὰ ὑμέτερα, ἡγεμόνας
κατέστησεν ἐκ δούλων καὶ ὑπηκόων. καὶ τῆς Θρα-
κίης τὰ πολλὰ ἢ Μακεδονίᾳ προσέθηκε, καὶ
τῆς ὅλης ἢ θαλάτῃ χρεῖων τὰ ὅλην ὅλην
καταλαβόμενος, τῆς ἐμπορίας ἢ χώρας ἀπε-
πέτασε, καὶ τῆς μετὰ τὴν πῶν ἐργασίας ἀδελφῶν
παρέσχε. Θεσσαλῶν δὲ ἀρχοντας, ἐς πάλαι
ἐτεβήκειτο ἰσὺς δὲ, ἀπέφηνε. καὶ τὸ Φωκίαν
ἐπὶ ταπεινώσας, πῶν ἐς πῶν Ἐλλάδα πᾶ-
σιν πλατείαν καὶ ὅλην ἀντὶ τῆς πῶν τε καὶ ἀπο-
ρῆς ὑμῖν ἐποίησεν. Ἀθηνῶν τε καὶ Θεβαίων ἐ-
φειρόμεντας ἀπὸ ἢ Μακεδονίᾳ ἐς τοσούτῃ ἐτα-
πίνωσεν, ἥδη ταῦτα γὰρ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ζυμ-
πονοῦντων, ὥς ἀπὸ τῆς φόρης τελευτῶν Ἀθηνῶν
καὶ ὑπακούειν Θεβαίων, παρ' ἡμῶν ὅς τῶν μέρῃ
ἐκεῖ-

cedatis. Ac primum à Philippo patre
(ut par est) ordiar. Philippus enim vos
incertis sedibus errantes atque inopes, &
plerosque sub pellibus degentes, exiguo-
que ovium greges in montibus pascentes,
ac pro iis parum feliciter adversus Illy-
rios, Triballos, & finitimos Thracas
bellum gerentes, pro pastoriis pellibus chla-
mydes gestandas dedit, ex montibus in pla-
nitiam deduxit, paresque vicinis barbaris ad
pugnandum effecit, ut non tam in locorum
munitione deinceps, quam in vestra vir-
tute salutem collocaretis: urbes vobis ha-
bitandas dedit, optimisque legibus atque
institutis ornavit. Idem vobis in eos ipsos
barbaros qui vos assiduis populationibus
laceflebant, imperium acquisivit, & do-
minos è servis effecit: magnam Thraciæ
partem Macedoniæ adjecit, oppidisque ad
maritimam oram peropportunis in potesta-
tem suam redactis, commerciorum facul-
tatem aperuit, & tutas metallorum fodi-
nas suppeditavit. Thessalos præterea, quo-
rum metu olim exanimati eratis, vestro
imperio subjecit: gente Phocensium affli-
ctâ, aditum in Græciam amplum & ex-
peditum pro angusto & difficili vobis pa-
tefecit. Athenienses vero & Thebanos,
qui vobis insidiabantur, sic affixit, no-
bis jam secum una militantibus, ut quum
antea vectigal Atheniensibus penderemus,
Thebanis pareremus, jam vice versa utran-

,, que

rim, & qualem vos mihi vicem rependentes discedatis. Querela satis urgens, sed cujus nulla pars est in Græciis. Gemina est Facii interpretatio: quasve ipsi contra nobis gratias immaturo discessu vestro referatis. Ubi memio vicis aut gratiæ? ubi rependendi aut referendi vel minima nota? Immo est comparatio huius temporis cum præterito vel status ipsorum rei familiaris, quales nempe ante Alexandrum fuerint, quales nunc revertantur. Hoc enim notat nunc particula πρὸς. Verte: quantum mutati ab illis, qui nuper eratis, abeatis; quales nunc facti ad illos, qui quondam eratis. Et hæc non minus frequens commemoratio. Livius 34, 50. commonitque in quo statu rerum accepisset eos, & in quo relinqueret. Et ipse Alexander hæc verba explicat apud Curtium 8, 8. Totum exercitum aspiciat, qui paulo ante nihil præter arma habebat, nunc aureis cubas lectis. Pomponius in Pannuceatis: sarculum hinc illud profectus, illinc redisti rutrum. Liv. 37, 25. Regulos se acceptos in fidem in Hispania reges reliquisse. Ovidius v Fast. 460. Cornite, sim qualis; qui modo qualis eram! quem verum citat oportune Casaubonus hanc sententiam illustrans ad Theophrasti characterem λογοποιίας: alibi, quid fuerim, quid simque vide. Achilles Tatius l. 1, p. 47. Οἷος ἀπ' ἡμῶν προελθὼν, οἷος ἐπαίερχη μοι τίς ποτε; Apianustom. 1 pag. 358. οἷος ἀπὸ τῶν προτάων ἐπιλέγοντες. Heliodorus lib. 4. p. 178. οἷος ἡμῶν μοι πολλῶν ἔσται, τίς ποτε μοι γινώσκων, τίς ποτε ἰσομύδης.

38 Πρὸς τὴν ἑλπίδα. MS. Opt. πρὸς τὴν κατὰ ἑλπίδα. Præcipuam ad efficaciam. Sed utrum defendi debet, ut notet divisa per exiguos greges, an corrigi κατὰ? In Indicis c. 4. πλῆθος δὲ δι κατὰ ἑλπίδα. Et 40 κατὰ ἑλπίδα ὅθεν θαλάσσιος.

39 Τὴν ἐμπορίαν τῇ χώρῃ ἀνίσταται. Magis ad

mores nostros Vulcanius commerciorum facultatem aperuit. Magnificentior Facius, quo vobis apud externos gentes negotiandi facultas esset. Sed, o boni, an ita proclives ad mercaturam fuerit Macedones? Hoc videlicet erat, quo sub prioribus regibus illi questu sunt se carere. An non Philippus his maritimis portibus usus est non ad frequentanda commercia, sed ad piraticam & latrociniorum suorum ἀρμαστῆρας? Sed fecerit Macedonas mercatores Philippus. Non improbo tamen, quod habet MS. Optimus, τὴν ἐμπορίαν τῇ χώρῃ. Neque possum spernere, imo non anteferre vulgato, quum plus no-
tet, nempe facultatem opportunitatemque omnium rerum, quæ optari possunt. Ideo sumitur generaliter, ut cap. 19 specialiter τῶν ποταμῶν καὶ διόδων ἐμπορίαν εἶναι.

40 Ὅς πάλαι ἐτεβήκειτο τῷ δέῃ. Plane dictum ad exemplum huius Liviani xxxii, 22 cujus crudelitatis metu obtinuit omnes. Omnis tamen MSSorum copia hic legit ὅς πάλαι; quin etiam editio Basileensis, & notavit ipse deinde Vulcanius ex V. C. ut omnino videas immutationem plenam temeritatis in editione Vulcanii exortam, præsertim quum videatur, retineri posse indulgendo libertati infinitæ Græcorum in collocando isto & relativo & accusativo, de quo in principio libri 111. Et tamen cautelam huic loco adhiberi oportet. Nam quum in indiculo ante editionem Vulcanii notatum esset [Codex V. Manuscr. habet ὅς πάλαι ἐτεβήκειτο δέῃ] nuperus homo sustinuit inde subijcere [scripti, ὅς πάλαι ἐτεβήκειτο δέῃ] ita mutans illum singularem Stephanii numerum in pluralem, quum nullus scriptus codex ab eo foret inspectus, & quicunque possunt inspicere, non aliter habeant quam ὅς, & sive Stephanus sive Vulcanius nunquam ostenderint illum codicem, scriptum scilicet, in quo ab vetere manu extet ὅς.

ἐκείνης τῇ ἀσφάλειαι σφίσι παρέσθαι. Ἐς
Πελοπόννησον δὲ παρελθὼν, τὰ ἐκεῖ αὐτὸν ἐκόσ-
μισε· καὶ ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ συμπάσης τῆς ἁλ-
λης Ἑλλάδος ἀποδείχθης τῷ ὅπῃ τῷ Πέρσῳ
στρατίας, ἔχεν αὐτὰ μᾶλλον ἢ τῷ δόξαν τῷ-
δε ἢ τῷ κοινῷ τῆς Μακεδονίας προσέθηκε.
Ταῦτα μὲν τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς ἔμεινεν ἐς ὑμᾶς
ὑπηρεγμένα, ὥς μὲν αὐτὰ ἐφ' ἐαυτῶν σκέψασθε,
μεγάλα· μικρὰ δὲ, ὥς γε διὰ τοῦτος τὰ ἡμέ-
τερα συμβαλεῖν. Ὅς τῶν θαλάσσιων ὡς τῶν
πατρὸς ἡρώων μὲν καὶ ἀργυρῶν ἐκπώματα ὀ-
λίγα, ἱερὰ δὲ ἐξήκοντα ὡς τοῖς θεοῖς
συνταμίαις, ἡρώων δὲ ὀφειλόμενα ὑπὸ Φιλίπ-
που ἐς πεντακόσια τάλαντα, δανυσάμενος
ὅπῃ ἱετοῖς αὐτὸς ἄλλα ὀκλαχόσια, ὀρμηθεὶς ἐκ
τῆς χώρας καὶ γε ἐδὲ ὑμᾶς αὐτὸς βοσκομένης χα-
λῶς, ὁδὸς μὲν τῆς Ἑλλησπόντου ὑμῖν τὸ πόντον,
θαλασοκρατουμένων ὡς τῶν τότε Περσῶν, ἀνε-
πέτασα· χρησάσας δὲ τῇ ἰσχύϊ τῆς σαλμα-
τίας τῆς Δαρείου, τῷ τε Ἰωνίαν πᾶσαν τῇ ὑμέ-
τεράς ἀρχῇ προσέθηκε, καὶ τῷ Αἰολίᾳ πᾶ-
σαι, καὶ Φρυγίας ἀμφοτέρους, καὶ Λυδίας, καὶ
Μίλητον εἰλον πολιορκίαν· ἵα δὲ ἄλλα πάντα
ἐκόντα προσχωρήσαντα λαβὼν, ὑμῖν καρ-
πύσασθαι ἔδωκα. Καὶ τὰ ἐξ Αἰγυπτίου καὶ Κυρή-
νης ἀγαθὰ, ὅσα ἀμαχεὶ ἐκτεσάμενος, ὑμῖν
ἔρεχε· ἡ τε κοίλη Συρία, καὶ ἡ Παλαιστίνη,
καὶ ἡ μέση τῆς ποταμῶν, ὑμέτερον κληῖμα εἴσι·
καὶ Βαβυλῶν, καὶ Βάκτρα, καὶ Σῆσα, ὑμέτερα·
καὶ ὁ Λυδῶν πλῆθος, καὶ οἱ Περσῶν θησαυροί,
καὶ τὰ Ἰνδῶν ἀγαθὰ, καὶ ἡ ἕξω θάλασσα,
ὑμέτερα· ὑμεῖς σατράπαι, ὑμεῖς στρατηγοί,
ὑμεῖς ταξίαρχοι· ὥς ἐμοὶ γε αὐτῷ τί πρὸς ἐστίν
ἀπὸ τῆς τῆς πόλεως, ὅτι μὴ αὐτὴ ἡ παρὰ φύ-
ρα, καὶ τὸ ἀφ' ἑαυτῶν τῶν κτήματι δὲ ἰδίᾳ
ἐδέν, ἐδὲ ἐχὼ τίς ἀποδείξαι θησαυροὺς ἐμὸς,
ὅτι μὴ ταῦτα ὑμέτερον κτήματα, ἢ ὅσα ἐ-
νεκα ὑμῶν φυλάττει· ἐπεὶ ἐδὲ ἐστὶν ἰδίᾳ μοι
ἐς ὃ, καὶ φυλάξω αὐτοὺς, σιτημένους τὰ αὐ-
τὰ ὑμῖν σιτία, καὶ ὑπνοὶ τὸ αὐτὸν αἰρημένον·
καὶ τοὶ ἐδὲ σιτία ἐμοὶ δοκῶ τὰ αὐτὰ τοῖς τευ-
φώσιν ὑμῶν σιτεῖσθαι· προσεργυνῶν δὲ ὑμῶν
οἶδα, ὥς χαθῶ δύνει ἔρχοιτε ὑμεῖς. Ἀλλὰ ταῦ-
τα γὰρ, ὑμῶν ποιοῦντων καὶ ταλαιπωρουμένων,
ἐκτεσάμενος αὐτὸς ἀπὸ τῆς καὶ ἀταλαιπώρως
ἐξηγέμενος. καὶ τίς ὑμῶν ἢ ποιήσας οἶδεν ἐ-
μὸν μᾶλλον ἢ ἐγὼ ὑπὸ ἐκείνου· ἀλλὰ καὶ
ὅτῳ τραύματα ὑμῶν ἐστὶ, γυμνῶσας αὐτὰ
ἐπιδείξασθαι, καὶ ἐγὼ τῶν ἐπιδείξω ἐμὸν μέν,
ὥς ἐμοὶ γε οὐκ ἐστὶν ὃ, καὶ τὸ σώματος τῆς γε
δὲ ἐμὲ προσεῖται μερῶν ἀπὸ τῶν ὑπολέλειπται·
ἐδὲ

que illam civitatem in fide ac tutelâ no-
strâ habeamus. In Peloponnesum etiam
ingressus, res illic constituit. Impera-
tor denique totius Græciæ designatus ex-
peditionis adversus Persas, gloriam e-
jus rei non sibi magis quam genti & no-
mini Macedonum adjecit. Atque hæc
sunt patris mei erga vos beneficia, ma-
gna illa quidem, si ipsa in se specien-
tur; parva, si cum nostris conferan-
tur. Nam ego patri succedens, aurea
quædam pauca argenteaque pocula nactus,
talenta vero ne sexaginta quidem in pa-
trii thesauris: quanquam ære alieno
pressus, quod mihi pater ad quingenta
talenta reliquerat, tamen contracto no-
vo ære alieno talentum octingentorum,
ex Macedonia, quæ vos solos vix alere
poterat, castra movi: ac protinus transi-
tum Hellesponti vobis patefeci, Persis li-
cet illo tempore imperium maris tenenti-
bus: devictis deinde Darii ducibus eque-
stri prælio totam Ioniam, Æoliam,
utranque Phrygiam, Lydian quoque
imperio Macedonum adjeci, Miletum
obsidione cepi: cæteras gentes & natio-
nes, quæ voluntariam fecerunt deditio-
nem, vobis subjeci, stipendiariasque fe-
ci. Ægypti Cyrenesque opes, quibus
potiti sumus sine vi, eæ quoque ad vos
acceperunt. Coelestria, Palæstina, Me-
sopotamia, possessiones vestræ sunt: Ba-
bylon, Bactra, Susa, in vestra potestate
sunt: opes Lydorum vestræ sunt: the-
sauri Persarum, opes Indorum, vester
denique oceanus est: vos satrapæ, vos
duces, vos ordinum principes & ducto-
res. Nam mihi ipsi ex tot laboribus quid
aliud superest quam ista purpura, &
istud diadema? privatim enim nihil ha-
beo: neque est qui meos demonstrare
possit thesauros, præter ea quæ vos tene-
tis, vel quæ servantur vestri causâ. quan-
doquidem non habeo ad quid eos refer-
vem in privatum usum, quippe qui iis-
dem utor cibis atque vos, & æque
somnia capio atque vos. Quin vilioribus
etiam cibis utor quam vos, quicumque
vivitis deliciosius: ac pro vobis vigilare
me certo scio, ut ipsi nimirum placide
quieteque dormiatis. Sed fortasse hæc
omnia, vobis labores & pericula subeun-
tibus, ipse vester imperator laborum &
periculorum omnium immunis, adeptus
sum. Et quisnam vestram ausit dicere se
plures pro me labores, quàm me pro il-
lo subuisse? Age etiam quicumque ve-
strum habet vulnera, denudet corpus,
ostendat cicatrices: ostendam ipse quoque
vicissim meas. Nam nulla est adversa cor-
poris pars quæ cicatrice careat: neque
N n 3 „ ullum

ἔδ' ὅπλον π' ἐστὶν ἢ ἐκ χειρὸς, ἢ τ' ἀφιερῶσαν,
 ἔγε οὐκ ἔχον ἐν ἐμαυτῷ φέρω· ἀλλὰ καὶ ξίφος
 ἐκ χειρὸς τέτραμμι, καὶ πετόξδυμμι ἥδη, καὶ
 ἀπο μηχανῆς βέβλημμι· καὶ λίθοις πολλὰ καὶ
 ξύλοις παιόμεν· ὑπὸ ὑμῶν καὶ τ' ὑμετέρας
 δόξης καὶ ὑμετέρου πλῆθους, νικῶντας ὑμᾶς ἀ-
 γω· ἀφ' ὧν πάσης γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ πάντων
 ποταμῶν καὶ ὄρεων καὶ πεδίων πάντων· γὰρ μὲν τε
 ὑμῖν ἰσὺς αὐτῆς γὰρ μηχανῆς, καὶ πολλῶν ὑμῶν
 οἱ παῖδες συγγενεῖς ἐσὺν τοῖς παισὶ τοῖς ἐμοῖς·
 ἐπὶ τε ὧν ἡρέα λῶ, καὶ πολυτραγυμνήσας ἐφ'
 ὕψος ἐγένετο, τοσαῦτα μὲν μισοφοβήτων,
 τοσαῦτα δὲ ἀεργάζοντων, ὅποτε ἐκ πολιορκίας
 ἀεργαγὴ γίγνοιτο, ἀφ' ἧς ἐλευσάμεθα· σέφα-
 νοί τε χρυσοῖς τοῖς πλείστοις ὑμῶν εἰσι, μνημεῖα
 τ' ἑ δρετῆς τ' ὑμετέρας καὶ τ' ἐξ ἐμῆς πικρῆς ἀ-
 θανάτου· οἷός τις δὲ καὶ ἀπέθανεν, θυχεὲς μὲν
 αὐτῷ ἢ τελευτῇ ἐγένετο, φεραῖος δὲ ὁ τά-
 φος· χαλκαῖ δὲ αἱ εἰκόνες τ' πλείστον οἴκοι
 ἐστῶσι, οἱ γονεῖς δ' ἐν τιμοῖς εἰσι, λειτεργίας ἡ
 συμπαροῦς καὶ εἰσφορᾶς ἀπὸ πηλαγῶν· καὶ
 γὰρ τίς γε φθόρον ὑμῶν ἐτελεύτα, ἐμῆ ἀ-
 γῆς· καὶ νῦν ἰσὺς ἀπολέμενος ὑμῶν, ζηλω-
 τῆς τοῖς οἴκοι ἀποπέμψεν ἐμὲλλον· ἀλλ' ἐ-
 πειδὴ πάντες ἀπέναντι βέλεσθε, ἀπὸ πάντες
 καὶ ἀπελθόντες οἴκοι ἀπαγγέλατε, ὅτι τ' βα-
 σιλέα ὑμῶν Ἀλέξανδρον, νικῶντα μὲν Πέρσας
 καὶ Μήδους καὶ Βακτρίους καὶ Σάρας, κατα-
 σφραγίσαντα δὲ Οὐξίους τε καὶ Ἀραχώτας καὶ
 Δραγγίους, κεκτημένον δὲ καὶ Παρθύαιους καὶ
 Χωρασμίου καὶ Ὑρκανίου ἐστε ὅτι τ' θαλάσ-
 σαν τ' Κασπίαν· ὑπερβάλλοντα δὲ τ' Καύχασον
 ὑπὸ τῆς Κασπίας πύλας, καὶ περὶ τὴν
 Ὀξὺν ἢ τ' ποταμὸν καὶ Τάναϊν, ἐπὶ δὲ τ' Ἰν-
 δὸν ποταμὸν ὑδενὶ ἄλλῳ ὅτι μὴ Διούσω περα-
 θέντα· καὶ τ' Ὑδάσπιν, καὶ τὸν Ἀρσίνην,
 καὶ τὸν Ὑδραώτιν, καὶ τὸν Ὑφασιν ἀφ' ἧς πε-
 ράσαντα αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀποκηρύσατε·
 καὶ

„ullum fane teli genus est, quod cominus
 „trahatur, vel eminus jaciatur, cujus in
 „meo corpore aliqua vestigia non extent:
 „sed & gladio cominus sauciatus sum, &
 „sagittis vulneratus, & catapultis male ha-
 „bitus. Quanquam vero & lapidibus &
 „lignis passim pro vobis, vestraque gloria
 „& opibus, fuerim appetitus, tamen vos
 „duco victores per omnes terras, omnia-
 „que maria, per flumina, per montes,
 „per loca plana. Nuptias etiam perinde at-
 „que vos celebravi, ut liberi bonae partis
 „vestrum futuri sint cognati meis liberis.
 „Præterea æs alienum, quo quis vestrum
 „premebatur, non curiosius exquirens quæ
 „de re fuerit contractum, ipse dissolvi:
 „quanvis & stipendium militare ingens
 „persolverem, & vos ex urbium direptione
 „quæstus ingentes faceretis. Adde quod
 „plerisque vestrum coronis aureis donavi,
 „quæ vestrae virtutis, & honorum quos
 „vobis tribui, æterna monumenta futuræ
 „essent. Quod si cui fortiter pugnantem con-
 „tigit occumbere, is præter mortis hone-
 „statem & gloriam quam adeptus est, mo-
 „numento insigni decoratus est. plerisque
 „domi æneæ statuæ sunt erectæ: parenti-
 „bus eorum honores tributis sunt, & im-
 „munitas à publicis muneribus atque tribu-
 „tis concessa. nam nemo adhuc vestrum
 „sub meis auspiciis fugiens cecidit: jam-
 „que mecum constitueram domum remit-
 „tere quicumque vestrum militiæ oneribus
 „sustinendis pares non sunt, honoribus &
 „præmiis ita decoratos, ut sui cives eos for-
 „tunatos & beatos essent existimaturi. Sed
 „posteaquam idem abeundi animus omni-
 „bus est, abite omnes, ac domum renun-
 „tiate vos regem vestrum Alexandrum,
 „qui Persas, Medos, Bactrianos, Sacas
 „vicit, qui Uxios, Arochotos & Drangas
 „subegit, qui tenet Parthos, Chorasmios,
 „Hyrcanos, ad mare usque Caspium: qui
 „Caucasum montem superavit, portasque
 „Caspas, qui Oxum flumen Tanaimque
 „transmisit, Indum etiam à nullo antea ni-

„si à Dionysio superatum: qui etiam Hydaspem, Acesinem, & Hydraoten transmisit,
 „Hyphasinque trajecisset, si per vos stetisset, qui cum sequi noluisse: qui denique

„in

41 Καὶ τ' Ὑφασιν διαπεράσαντα αὐτῶν] Nullatenus neces-
 saria est voculæ (sic vocat verbum *transmisit*) unius sub-
 jectio, qua nuper versionis vitio conati sunt occurrere:
 & si Græcis attendas, plane vana, quum in illis non
 habeatur. Potius aliquid ex ea delendum, & distin-
 guendo ita adjuvandum fuerat Arrianus: Παράσαντα ὅσοι
 τὸν ποταμὸν καὶ Τάναϊν, ἔτι δὲ τ' Ἰνδὸν ποταμὸν (ὑδενὶ ἄλλῳ
 ὅτι μὴ Διούσω παραβῆτα) καὶ τ' Ὑδάσπιν, καὶ τ' Ἀρσίνην καὶ
 τ' Ὑδραώτιν· καὶ τ' Ὑφασιν διαπεράσαντα αὐτῶν &c. qui Oxum
 flumen Tanaimque transmisit, Indum etiam à nullo nisi
 Baccho superatum, etiam Hydaspem, Acesinem & Hy-
 draoten. Hyphasinque trajecerat. Par hujus aoristi usus
 est in Indicis cap. 9. Ἀλλὰ Ἀλέξανδρον ὅς ἐλθὼν τὴν καὶ κρα-
 τήσας πάλιν τοῖς ὅπλοις, ὅσους δὲ ἐπύλλε· καὶ αὐτὸς πάλιν
 κρατήσας, αὐτὸν ἐπύλλε. Ac ceteros omnes subegerat.

Non enim potest commodiori ratione hoc tempus trans-
 ferri in Latinum, ut perpulchre ostendit exemplum Se-
 necæ in consol. ad Marciam. *Detrimentum respublica
 cepit, si illum non eruisse*: quod & similia collegit ad
 Curtium 1, 11, 9 Freinshemius, Sed & ipsum præteri-
 tum perfectum isto sensu adhiberi videas. Sic enim in-
 telligi quoque potest illud Curtii 7, 8, 19. *Indos petisti*,
 hoc est, existi ut peteres, ut sit species prolepsos. 1x,
 2, 26 *Pervenimus ad solis ortum & oceanum, nisi obstat
 ignavia*. Casaubonus quidem hanc loquutionem di-
 gnā habuit, quam bis illustraret in Suetonio, nempe
 in Jul. c. 52, & Galb. c. 10, ita ut immemor eo-
 rum quæ notaverat, eundem locum Hegesippi utro-
 que allegaverit. Insignis ille Anacreon ode VII. Κρα-
 τήν δὲ μὲν ἄλλῃς Ἀλέξανδρον· καὶ αὐτὸν. Hæc quod ad
 histo-

καὶ εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν, καὶ ἀμφό-
τερά τ' ἰνδῶν τὰ ὄματα ἐμβαλόντα, καὶ διὰ
τὴν Γαδρωσίαν τὴν ἐρήμην ἐλθόντα, ἣν ἔδωκε πρὸς
παρόδον ξυμπληρῶντες καὶ Καρμανίαν οὐ
παρόδον περὶ τὴν ἑσπέρην, καὶ τὴν Ὀρειτῶν
γλῶσσαν. ὅτε περὶ τὴν ἑσπέρην οὐκ ἔστι ναυί-
κον τὸ ἀπ' ἰνδῶν γῆς εἰς Πέρσας θάλασσαν,
ὡς εἰς Σῶσα ἐπαγγέλλετο. Σπουδιστὴς οὖν
γεσθε, ὡς ἔχοντες φυλάσσειν τοὺς περικλυτοὺς
βαρβάρους. Ταῦτα ὑμῖν καὶ πρὸς ἀνθρώπων
ἴσως εὐκλεῖα, καὶ πρὸς θεῶν ὅσα δέπνυται
ἀπαγγέλλεται. ἄπιτε. Ταῦτα εἰπὼν, κατε-
πήδησε τε ἀπὸ τοῦ βήματος ὄξους, καὶ εἰς τὰ
βασιλικά παρελθὼν, ὅτε ἐθεράπευσε τὸ σῶ-
μα, ὅτε τὴν ὥσθη τὴν ἐταίρην· ἀλλ' ἔδωκε
τὴν ὑπεραίαν ὥσθη· τῇ τρίτῃ δὲ χαλῆσας εἶσω
τὴν Περσῶν τοὺς ὀπιλήκτους, ἰὰς τε ἡγεμονίας
αὐτοῖς τῇ τὰς ἐξουσίαν δένεμα· καὶ ὅσους συγ-
γεῖν ἀπέφηκε, τούτοις δὲ νόμιμον ἐποίησε Φι-
λεῖν αὐτοὺς μόνους. Οἱ δὲ Μακεδόνες ἔντε τῷ
ὡς ἐπὶ τὴν ἀκούσαντες τὴν λόγον ἐκπεπλη-
μένοι, σιγῇ ἔδιδον αὐτῷ πρὸς τὸ βήμα·
ἐδὲ πρὸς ἡκολούθησε τῷ βασιλεῖ ἀπαλλαχθέντων,
ὅτι μὴ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐταῖροί τε καὶ οἱ σωμα-
τοφύλακες· οἱ δὲ πολλοὶ, ὅτε μένοντες, πρὸς
τὴν ἑσπέρην ἢ λέγουν εἶναι, ὅτε ἀπαλλάσσου-
σιν ἡβῶν. Ὡς δὲ τὰ Περσῶν τε καὶ Μήδων
αὐτοῖς ἐξηγγέλλετο, αἵ τε ἡγεμονίαι Πέρσας
διδόμεναι, καὶ ἡ στρατιὰ ἢ βαρβαρικὴ ἐς λόχους
τε χαλῆσας, καὶ τὰ Μακεδονικὰ ὀνόματα
ἄγχιμα ἢ Περσικὸν χαλῆσας, καὶ πεζεταίροι
Πέρσας, καὶ πεζεταίροι ἄλλοι, καὶ ἀργυρασπίδων
στᾶσις Περσικὴ, καὶ ἡ τὴν ἐταίρην ἰκνῶν, καὶ ταύ-
της ἄλλο ἄγχιμα βασιλικόν, ἐκέτι χαλῆσας
σφῶν ἦσαν· ἀλλὰ ξυμφορῶντες ὡς πρὸς τὰ
βασιλικά, τὰ μὲν ὅπλα αὐτῷ πρὸς τὴν θυρῶν
ἐρίπτεον, ἡκετῆρας αὐτὰς τῷ βασιλεῖ· αὐτοὶ
δ' ἐβῶν πρὸς τῇ θυρῶν ἐπικύπτοντες, δειόμενοι
παρελθῆναι εἶσω· ἰὺς τε αἰτίους τὸν τὸν τότε
παρὰ τῆς, καὶ ἰὺς ἀρξάντας τὸν βοῆς ἐκιδύοναι
ἐθέλει· ἐκὼν ἀπαλλαχθέντων τὴν θυρῶν, ὅτε
ἡμέρας ὅτε νυκτὸς, εἰ μὴ ἡμεῖς οἱ οὐκ ὄντες
ἐξ Ἀλέξανδρου. Ταῦτα ὡς ἀπαγγέλλετο
αὐτῷ, ὁ δὲ σπευδὴν ἐξέρχετο⁴¹· καὶ ἰδὼν τε ταπει-
νῶς ἀφικνήμενος, καὶ ἀκούσας σὺν οἰμωγῇ τὴν
πολλῶν βοῶντων, καὶ αὐτῷ πρὸς χεῖρα δάκρυα.

Καὶ

in oceanum per utrumque Indi ostium
ingressus, per desertam & sterilem Ga-
drosiam (quo nemo ante eum cum ex-
ercitu venit) iter habuit, & Carmaniam
ex itinere atque Oritas subegit: quem,
classē jam ejus circumvectā mare ex fini-
bus Indorum ad Persas, victorem Susa
reduxistis: eum (inquam) civibus vestris
renuntiastis vos deseruisse, atque discessis-
se, & fidei barbarorum qui ab eo sunt
devicti, commississe. Hæc scilicet renun-
tiata gloriā apud homines, opinionem
pietatis apud deos sunt vobis adjunctura.
Jam itaque abite. Hæc proloquutus, de-
filiit celeriter de tribunali, regiamque in-
gressus neque corpus curavit, neque ami-
corum quenquam eo die admisit. sed ne po-
stridie quidem. Tertio autem die vocatis ad
se Persarum principibus ducatus agminum
inter eos partitus est, & quotquot cogna-
tos effecerat, iis folis ut deosculari ipsum
liceret sanxit. At Macedones regis oratione
commoti, attonitis similes apud tribunal
taciti consistebant. neque quisquam regem
discedentem comitatus est, præterquam qui
circa eum erant amici & custodes corporis.
plerique vero eorum qui manserant, neque
quid dicerent, neque quid facerent scie-
bant: neque discedere volebant. Postquam
vero quid de Medis ac Persis statuisset cog-
noverunt, ducatus nimirum Persis datos
esse, barbarosque per varios ordines distri-
buitos, & Macedonico nomine Persicum
agema vocari, & peditum amicorum agmen
ex Persis constitutum, aliosque pedites
amicos, argyraspidium etiam agmen Persi-
cum, & amicorum equitatum, aliudque
hujus agema regium, non amplius sese conti-
nere potuerunt: sed concursu ad regiam fa-
cto, arma ante januam projecerunt, quæ
regi suppliciorum loco essent. Ipsi pro foribus
stantes clamorem tollebant, intromitti po-
stulantes, auctores tumultus quique claman-
di initium fecerant dedituri: neque à januâ
interdium vel noctu discessuri, nisi Alexan-
der eorum commiseratione tangeretur. Quæ
ut Alexandro nuntiata sunt, confestim ad
eos egreditur, humilesque ac demissos con-
spicatus, & communi omnium mœrore at-
que ejulatu commotus collacrymatus est.

Quum-

historiæ veritatem & Arriani relationem sunt certa ne-
firma. Video tamen ab eodem Arriano obiter dici Hy-
phasim ultra perrexisse Alexandrum, sed velut ex per-
sona satraparum hujus lib. cap. 4 ἵππερ' ἰνδῶν καὶ τῶν
σπῶν, καὶ τὴν Ἀρριανὴν καὶ Ἰφαστον φησὶν ὡς ἔχοντες. Inspecte & con-
sidera, an non hic aliquid abundet. Etiam non præ-
tereundum videtur in MSO Optimo pro illis ἵππερ' ἰνδῶν
καὶ τῶν σπῶν, legi ἵππερ' ἰνδῶν καὶ τῶν σπῶν, & eodem

modo supra pro βασιλὶα ἰνδῶν esse ἰνδῶν, quasi ipse eos
verba apud cognatos & populares dicenda præiret.

41 ὡς ἀπαγγέλλεται αὐτῷ, σπουδῇ ἐξέρχεται. Vere &
ad Arriani morem habent omnes (nam & ex V. C. no-
tavit Vulcanius) MSSi ὡς ἐξέρχεται. Id enim non modo
ejus perpetuum & quavis pagina obvium, quod con-
stat, sed aliquoties restitutum à nobis est, ut nunc
quoque restitui fas est. Adde ad 11, 12.

Καὶ ὁ μὲν ἀνήγατο, ὥς ἡ ἐρώων· οἱ δὲ ἔσθον
λιπαρῶντες. Καὶ ἡς αὐτῶν καθ' ἡλικίαν τε καὶ
ἰπποαρχίαν τ' ἰπποῦ τ' ἐταιρικῆς οὐκ ἀφανῆς,
Καλλίνης ὄνομα, τοιαῦτα εἶπεν, ὦ βασιλεῦ,
ταῖς λυπεῖντάς ἐτι Μακεδόνας, ὅτι σὺ Περσῶν
μὲν ἵνας ἤδη πεποιήσαι σαυτῷ συγγενεῖς, καὶ
χαλοῦν Πέρσαι συγγενεῖς Ἀλεξάνδρου, καὶ
Φιλῆσι σε· Μακεδόνων δὲ ἔγωγε πῶς γένοιτο
καύτης τ' ἡμῆς. Εἴθε δὲ ἡ πόλεως Ἀλε-
ξάνδρου, Ἀλλ' ὑμᾶς τε (εἶρη) ξυμπανίας ἐ-
μαυτῷ πῶς συγγενεῖς, καὶ τὸ γε ἀπὸ τέτυ-
κτο χαλέσω. Τοιαῦτα εἰπὼν ἄρ' ὁ ἀπελθὼν ὁ
Καλλίνης ἡ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ὅσους ἄλλους
φιλήσας ἠθέλει· καὶ ἔγωγε δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα,
βοῶντες τε καὶ παιανίζοντες, ἐς τὸ στρατόπεδον
ἀπῆλθον. Ἀλέξανδρος δὲ ὅτι ἰστίοις θυσίαις
ἡ ἐποίησε τοῖς θεοῖς οἷς αὐτῷ νόμος, καὶ
δοῖν δὲ δημοτέλει ἐποίησε· καθήκοντος ἡ αὐτὸς,
καὶ πάντων καθήκοντων ἀμφ' αὐτὸν μὲν Μακε-
δόνας, οἱ δὲ ἡ ἐφ' ἐξῆς ἰστίων, Περσῶν· ὅτι
ἡ τούτοις, τ' ἄλλων ἐθνῶν ὅσοι καὶ ἀξίωσιν, ἡ
ἵνα ἄλλω δρετῶν προσεδούμην, καὶ ἀπὸ τῆς
αὐτοῦ κρατῆρος αὐτὸς τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν
δρετῶν, ἡ σπενδὼν τὰς αὐτὰς σπονδὰς, χα-
λαρχομένων τ' τε ἑλλενίων μάντεων καὶ τ' μά-
γων. Εὐχέτο δὲ τὰ τε ἄλλα ἀγαθὰ, καὶ ὁμό-
νοιαί τε καὶ κοινωαίαι τ' ἀρετῆς, τοῖς τε Μακε-
δόσι καὶ Πέρσαις. Εἶπα δὲ καὶ ἐξέλογον τοὺς
μεταρχόντας τ' δοῖν ἐνακχιλίους⁴³, καὶ
τούτους πάντας μίαν τε σπονδὴν σπεῖσαι, καὶ
12 ἐπ' αὐτῇ παιανίσαι⁴⁷. Εἴθε δὲ ἐβελονταὶ ἡδη
αὐτῷ ἀπῆλθον τ' Μακεδόνων, ὅσοι ἀφ' ἡ-
ρας ἡ ἵνα ἄλλω ξυμφορᾷ ἀπὸ λεμοῖ ἦσαν·
καὶ ἔτοι αὐτῷ ἐγένοντο ἐς τοὺς μέρους. Τούτοις
δὲ πῶς τε μοδοφορᾷ καὶ ἔξῃ κερτος ἡδη χρο-
νῷ ἔδωκεν Ἀλέξανδρος μόνον, ἀλλὰ καὶ τ' ἡ ἐς ἀπνοήσιν τ' οἰκαδὲ ξυμβαίνοντος⁴⁸. Εἴπε-

Quumque aliquantum veluti aliquid dictu-
rus constitisset, ipsi supplices permanse-
runt. Tum Callines quidam & ætate &
præfecturâ in amicorum equitatu non ob-
scurus, ita loquutus est. „Hoc est, ô rex,
„quod Macedonum animos male habet,
„quod jam nonnullos Persarum tibi cognat-
„tos effecisti, quodque Persæ cognati A-
„lexandri appellantur. hos te deosculari si-
„nis, Macedonibus ab hujuscemodi hono-
„re exclusis. Tum Alexander ejus oratio-
„nem interrumpens, Omnes vos, inquit,
„cognatos mihi facio, ac deinceps ita vo-
„cabo. His dictis Callines progressus cum
deosculatus est, alii que quibus id cordi
fuit. atque ita receptis armis clamantes &
pæana canentes ad castra redierunt. Post
hæc Alexander sacrificium diis quibus con-
sueverat fecit, epulumque publicum cura-
vit, accumbente ipso pariter, omnibusque
circa cum quidem Macedonibus, deinde Persis
ac deinceps reliquis gentibus, prout quisque
aut dignitate aut virtute bellicâ illustis esset.
Tum ex eodem cratere & rex & qui una
accumbebant libarunt, Græcis vatibus &
Magis vota nuncupantibus, & Macedoni-
bus Persisque cum alia fausta ac prospera,
tum concordiam imperii que societatem pre-
cantibus. Novem millia convivarum huic
epulo adfuisse memorant, eosque omnes
eandem libationem fecisse, eundemque pæ-
anem cecinisse. Dehinc Macedones volun-
tarii ab eo dimissi sunt; qui aut per ætatem
aut aliquam membrorum mutilationem in-
utiles bello erant: decem circiter millia
fuere. Quibus quidem non exacti tantum
temporis stipendia persolvit, sed etiam via-
tico quod ad reditum sufficeret est profe-
quutus.

43 Τοιαῦτα εἰπὼν] Sane jam dixit paulo ante Καλ-
λίνης ταῦτα εἶπεν. Atamen hoc loco Optimus ταῦτα.
Deinde αὐτὸν aberat ab eodem ac duobus aliis MSS. &
Augustano, & cui tandem bono illa vox?

44 Θυσίαι τε ποιεῖν] MS. Opt. & tres iidem θυσίαι
τε θυεῖν, quod tanto pronius ad fidem & antiquitatem
est, quod & ipsum verbum ποιεῖν mox repetitum mo-
veat nauseam, atque etiam sequatur ἰσπενδὼν τὰς αὐτὰς
σπονδὰς.

45 Καθῆκοντος τε αὐτὸς] Maluit Vulcanius attendere
Facio interpretanti, in quo primi circa ipsum honoris
gratia accubere, ut & ipse maluerit interpretari accum-
bente ipso pariter, omnibusque Macedonibus, vel prout
postea interpretationem mutavit, accumbente ipso pari-
ter, omnibusque accumbentibus: Macedonibus quidem cir-
ca ipsum, quam cogitare non utique hoc esse Euro-
pæum convivium Romani aut Græci moris, sed & Ma-
cedonicum & militare & ex Asiæ intimæ convivis mix-
tum; & ab auctore dici convivas sedisse.

46 Μεταρχόντας τ' δοῖν ἐνακχιλίους] Optimus δοῖν ἐς
ἑκατ.

47 Καὶ ἐπ' αὐτῇ παιανίσαι] Eundemque pæanem cecinisse.
Immo: & post illam io pæanem cecinisse, haud dubie

variis cantibus, pro varietate gentium.

48 Ἀλλὰ καὶ τῇ τῇ ἐς ἀπνοήσιν τὴν οἰκαδὲ ξυμβαίνοντος] Vulcanius: viatico quod ad reditum sufficeret, est profe-
quutus. Facius vero: sed etiam pecuniam in viaticum præ-
buit talento singulis dato. Hinc quoque Raderus ad Curt.
10, 2, 10 Arrianus 7, 2, dimissis tantum in viaticum
tot ait talenta donata; singulis nempe singula, con-
niventem etiam acriculo illo Freinshemio. Neuter bene.
Neque enim ulla viatici mentio habetur in Græcis, ne-
dum ejus quod sufficeret ad reditum. Debuerant: sed
etiam connumerato (eo tempore) quod ad reditum in Ma-
cedoniam requirebatur. Vox enim ξυμβαίνοντος non pot-
est ad aliud referri quam ad vocem χροῖν. Quia nempe
tum quoque laborem sustinebant expeditionis cum A-
lexandro inchoata, propterea judicavit Rex tamdiu eis
stipendia procedere debere, donec quisque in suam do-
mum reversus fuisset. Ipsa hæc verba sunt, quæ ita
proferuntur à Justino: stipendia revertentibus quasi mi-
litantibus data. Συμβαίνει enim Arriano placuit mirabi-
liter, ut de mensuris ac numeris usurparetur. Sic v, 20
Pori μέγιστος ὑπὲρ πάντας πῆχυν μάλιστα ξυμβαίνει. VI, 27.
Διενέμειν, ὅπως τὸ πλεόντος τ' ὑποζυγίων τε καὶ παρῳαίων αὐτῷ
ξυμβαίνει. Indicis c. 3. Τὸ τοῦ αὐτῷ πλεόντος τ' ἰδὼν γὰρ
συμ-

δωκε δὲ καὶ ταλαντον ἐκάτω ὑπὸ τῷ μοδο-
φορῶν· παῖδες δὲ εἴ τῳ ἦσαν ἐκ τῶν Ἀσια-
τικῶν, ὡς οἱ χαλκιπείν ἐκέλευσε, μη-
δὲ γὰρ καταγινέσθαι Μακεδονίαν, ἀλλοφύλους
τε καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων γυναικῶν παῖδας τοῖς
οἴκοι ὑπολειμμένοις πασὶν τε καὶ μηδεμίαν
αὐτῶν· αὐτὸς δὲ ἐπιμελήσεσθαι, ὥς ἐκτρέ-
φοντο Μακεδονικῶς, τὰ τε ἄλλα καὶ ἐς τὰ πο-
λέμια κοσμήμενοι· γενομένης δὲ ἀνδραῶν ἄξιον
αὐτοὺς ἐς Μακεδονίαν, καὶ ὡς αὐτῶν τοῖς πα-
τρῶσι. Ταῦτα τε ἀπαλατιομένοις ἀτάθμητα
καὶ ἀτέκμαρτα ἐπηγγέλλετο· καὶ ὅπως ἐχρήσι-
μίας τε καὶ πόθεν ἐς αὐτοὺς, τὸ ἀπρεχέστατον
τεκμήριον ἐκείνῳ ποιῆσθαι ἤξιον, ὅτι τῷ πιστό-
τατον τε αὐτῶν, καὶ ὅτινα ἴσον τῇ ἐαυτοῦ κεφα-
λῇ⁴⁹ ἄγχι Κρατερὸν συμπεμπέμεν αὐτοῖς Φύλα-
κα τε καὶ ἡγεμόνα ἔσθαι⁵⁰. Οὕτω δὲ ἀσπα-
σάμενος ἑξυμπαιτας, αὐτοὺς τε δακρύων καὶ
δακρύοντες ἐκείνους ἀπὸ τῆς ἀπὸ ἡλλάξε⁵¹. Κρα-
τερὸς δὲ ἴστας τε ἄγειν ἐκέλευε, καὶ ἀπα-
λατιοῦν Μακεδονίας τε καὶ Θράκης καὶ Θεττα-
λῶν ἐξηγεῖσθαι καὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἐλευθερίαν·
Ἀντίπατρον δὲ ἀφαιδόμενος τοῖς ἀποπεμπόμε-
νοις ἄγειν Μακεδονίας τῷ ἀκμαζόντων ἐκέλευ-
σε. Ἐπειτα δὲ καὶ Πολυπέρχοντα ὁμῶς τῶν
Κελσιῶν, δούτερον δὲ ἀπὸ Κρατερῶς ἡγεμόνα,
ὥς εἴη καὶ τῷ Κρατερῶς συμπίπτοι (ὅτι
καὶ μαλακῶς τὸ σῶμα ἔχοντα ἀπέπεμπεν αὐ-
τῶν) μὴ ποδοῖν στρατηγὸν ἵεντα. Λόγος
δὲ ἡγετοῦ⁵² ἐφοίτα ἀφανὲς ὡς οἱ τοῖς βα-
σιλικῶν ὁράγματι, ὅσα ὁπικρύπτει, τοσαύ-
τῃ φιλομύθεον ἐξηγεῖσθαι, καὶ τὸ πιστὸν ἐς
τὸ χεῖρον μάλλον (ἢ τὸ εἰκὸς τε καὶ ἡ αὐτῶν
μορφή⁵³ ἄγχι⁵⁴) ἢ ὡς τὸ ἀληθὲς ἐκτρέ-
ψαν, ἐξηγιώμενοι Ἀλέξανδρον ἡδὴ τῷ μητρὸς
τῶν ἀφαιδόμενων τῶν ἐς Ἀντίπατρον, ἀπα-
λάξαι ἐθέλουν ἐκ Μακεδονίας Ἀντίπατρον. Καὶ
τυχὴν οὐκ ἐς ἀπρίαν τῷ Ἀντίπατρί τῃ μετὰ πεμπέμεν αὐτῶν ἔφερεν, ἀλλ' ὥς μὴ καὶ ἐκ τῶν ἀφαι-
δομένων αὐτοῖς γένοιτο ἄρα ἐς ἀλλήλους, ὅδε αὐτῶν ἰάσιμον⁵⁴. ἐπεὶ ὅδε ἐπαύοντο Ἀλεξάνδρου
χα-

quutus. Singulis etiam talentum ultra stipen-
dium numeravit. Si quibus autem filii ex A-
siaticis mulieribus essent, apud se relinqui
iussit, ne seditionem aliquam in Macedonia
excitarent barbararum mulierum liberi, pue-
ris domi relictis matribusque permitti; Ma-
cedonicis eos moribus imbui bellicæque disci-
plinâ instrui curaturus: quumque jam in vi-
ros excrevisset, in Macedoniam ipse ductu-
rus & parentibus redditurus. Atque hæc qui-
dem discedentibus incerta inexplorataque
promisit: illud vero certissimum amoris bene-
volentiaque erga eos suæ documentum edere
voluit, quod Craterum, quem fidelissimum
sibi habebat, & æque ac caput suum amabat,
custodem & ducem itineris eis adjunxerit.
Ita tandem salutatōs omnes, lacrymans la-
crymantes etiam ipsos dimisit, Craterum-
que eos ducere, deinde Macedonia, Thra-
cia & Thessalia ac libertati Græcorum
præesse jubet: Antipatrum vero, in eorum
qui dimissi essent locum alios Macedones
ætate ac viribus florentes adducere jubet.
Polysperchontem etiam cum Cratero misit,
qui secundus à Cratero dux esset, ne, siquid
Cratero in itinere accideret, (quippe qui
quum mitteretur corpore erat parum firmo)
ducem itineris desiderarent. Porro obscurus
quidam rumor spargebatur ab iis qui regum
negotia, quo magis occultantur, eo magis
evulgare concupiscunt, & id quod verum in
illis fidumque est semper in deteriore partem
potius quam in saniolem scelerate incli-
nant, Alexandrum jam tum matris suæ calu-
mniis quibus Antipatrum onerarat victum,
Antipatrum Macedonia amovere voluisse.
Sed fortasse hæc Antipatri evocatio nequa-
quam ad ejus ignominiam spectabat, sed potius
nequid ex illorum dissensione mali oriretur,
cui ne ipse quidem mederi posset. Fre-
quentes enim literæ ad Alexandrum adfere-
ban-

συμβάλλει. Et c. 9. Καὶ τῆσι γυναιξὶν ὅσην τῷ γάμῳ κατὰ
λόγον ἀνέστη ἐς τὰ ἐπὶ τῶν συμβάλλει. Quia tamen & hic
vulgo MSti turbant, aliis καὶ τὴν omittentibus, aliis tan-
tummodo voculam τὴν, non faciendum, ut ignoretur in
MSto optimo legi ἀλλὰ καὶ τῷ ἐς τὴν ἀπὸ. et si vulgatum
quoque se commode habeat, tamen posterius hoc ut
caste Arrianum præferendum videtur, tanto magis,
quod sic quoque habeat editio Basileensis ac Veneta, un-
de patet meram esse confusionem postremarum editio-
num, ut restitui oportuerit.

49 ἴσται τῇ ἐαυτοῦ κεφαλῇ] Atque adeo ἰσάμενος, quem
glossaria interpretantur *apimetus*. Sed quem Plutarchus
scribit parum fuisse tunc acceptum Hephæstioni, ita ut
in India ferrum quoque contra illum strinxerit.

50 ἡγεμόνα τε σὺν] Ut scire ἡγεμόνας τῶν θηρίων vel
ἐλφάντων, aut ὁδῶν. Nunc tamen MS. Optimus ἡγε-
μῶν, ut αὐτοῖς ἰσάμενος, dicit de se Alexander libro v.

51 Ἀπὸ τῆς ἀπὸ ἡλλάξε] Sic edidi, & rationem dedi ad
caput 7.

52 Ἀπὸ τῆς ἀπὸ ἡλλάξε] Pene necessum est, ut cum
Opt. scribas λόγος δὲ τις καὶ ἡγετοῦ.

53 ἡ τὸ εἰκὸς τῆς καὶ αὐτῶν μορφῆς ἄγχι] Ergo debent
accurate perspexisse codicem Gandensem, quum illic
viderentur sibi colligere literas .Ι.Ι.Ι.ΟΝ, quæ nunquam
illic scriptæ fuerunt: unde & ipsi colligunt *εἰκῶν*. Quæ
vox mirificum hoc loco sensum & plane spurium pare-
ret. Immo abundat hic aliquid. Nam si illud, quo isti
inclinant, est *εἰκὸς*, non culpam potest aliorum μορφῆς
εἶναι; quæ si locum hic habet, illa verò τὸ εἰκὸς obscura-
bit, ut pejus quidquam supponat. Plane ergo abundat
copula καὶ, ut docet liber Optimus. Sed & videtur mihi
abundare particula τῆς, & scripsisse auctor ἡ τὸ εἰκὸς ἢ αὐ-
τῶν μορφῆς ἄγχι, quo verisimile ab ipsorum malitia de-
torquetur, quum videlicet id ipsum in meliorem ac
mitiorem partem accipi & intelligi posset.

54 Οὐδὲ αὐτῶν ἰάσιμον] Efficacius in libro Opt. καὶ ὁ-
δῶν αὐτῶν ἰάσιμον. Deinde MSS. Florentini omnes ἡγε-
μῶν Ἀπὸ τῆς ἀπὸ ἡλλάξε. ubi male secundam voculam omisit Vulcanius.

γράφοντες, ὁ μὲν πρὸς ἀσφάλειαν τε τὸ Ὀλυμ-
πιάδος καὶ ὀξύτητα καὶ πολυπραγμοσύνην,
ἥκιστα γὰρ Ἀλέξανδρον μηδὲν δι' ἀχρήμονα. ὥστε
καὶ λόγος πρὸς τοιοῦτον ἐφέρετο Ἀλέξανδρον, ἐφ'
οἷς ἑστὶ τὸ μητρὸς αὐτοῦ ἐξηγγέλλετο, βαρὺ
δὲ τὸ ἐνοίκιον τὸ δέχεσθαι μετ' αὐτῶν εἰσπράττεισθαι
αὐτῷ πρὸς μητέρα· ἡ δὲ, ὑπέρρογκον εἶναι τῇ
τε ἀξιώσει καὶ τῇ ἄλλῃ θεραπείᾳ Ἀντίπατρον,
ἔδωκε μεμνησθαι τὸ κατὰ τὴν φύσιν ἐπὶ ἄλλ'
τὸν γὰρ ἀξίωτον ὡρῶτα· φέρεται δὲ τοῖς ἄλλοις
Μακεδόσι τε καὶ Ἑλλήσι. Καὶ ταῦτα μάλιστα
καὶ ἰσχυρὴ παρ' Ἀλέξανδρον ἐφαίμετο, ὅσα ἐς τὸ
Ἀντίπατρον πρὸς ἀσφάλειαν φέρονται ἡ, οἷα
δὲ καὶ φοβερώτερον ἐν βασιλείᾳ ὄντα· ἡ μὲν
τοὶ καταφανέες γέ τι, ἡ ἔργον ἢ λόγος ἐξηγ-
γέλλετο Ἀλέξανδρον, ἐφ' ὅτι ἂν τις συνιθ-
κεν ἔχει ὡσαύτως εἶναι αὐτῷ πρὸς θυμῷ.

*

*

*

Ἡ φαισίω.

13 Τὸ γὰρ λόγῳ ὑποπλήξαντα· Ἡ φαισίω-
να, συναλλαγήναι Εὐμένει, ἔχει ἔκοντα ἔκον-
τα. Ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ καὶ τὸ πεδίον λέγει· ἰδεῖν
Ἀλέξανδρον· τὸ ἀνεμνέον ταῖς ἱπποῖς ταῖς
βασιλικαῖς· αὐτὸ τε πεδίον Νυσαίων καλε-
σθαι· καὶ αἱ ἱπποὶ ὅτι Νυσαῖαν καλεῖσθαι, λέ-
γει Ἡρόδοτος· εἶναι δὲ πάλαι μὲν ἐς πεντε-
καίδεκα μυριάδας τῶν ἱππῶν· ὅτε δὲ Ἀλέ-
ξανδρος ἐπὶ πολὺ πλείονας τὸ πέντε καταλα-
βῆναι· πρὸς ληξάνῳ γὰρ διαπραγήναι τὰς πολλὰς
αὐτῶν. Ἐν ταύτῃ λέγουσιν ὅτι Ἀτροπάτης ὁ τῆς
Μηδείας σατράπης γυναικας ἑκατὸν αὐτῷ
ἔδωκε, ταύτας φάσκων εἶναι τὰ Ἀμαζόνων· καὶ ταύτας σκελὴ ἀνδρῶν ἱππέων ἐσταλμένας, πλεί-

74

bantur, quibus hic Olympiadis arrogan-
tiam, acerbiter, curiositatemque incusa-
bat, quæ Alexandri matrem parum dece-
rent: adeo ut huiusmodi quid ab Alexan-
dro dictum fuisse narrent, Grave decem
mensium habitationis pretium à matre exigi.
Olympias vero Antipatrum ut insolentem ex
imperio & popularium observantiâ, neque
jam amplius meminisse ejus à quo tantam
potestatem accepisset: sed dignum se judi-
care qui inter Macedones & Græcos primas
obtineat. Atque Alexandri fides magis in
eam partem inclinabat quæ ad Antipatri ca-
lumniam pertinebat, utpote quod regno ma-
gis extimescendum erat. Nullum tamen A-
lexander vel dictum vel factum edidit, è quo
quispiam suspicari posset, eum alieniore ab
Antipatro animo esse.

*

*

*

Hoc sermone deterritum Hephæstionem 13
non libenter Eumeni, ejus rei cupido,
reconciliatum fuisse. In hoc ipso itinere
fertur Alexander vidisse campum in quo
equæ regiæ pasci solent, quem quidem
campum Herodotus Nysæum, equasque
Nysæas vocatas fuisse ait: fuisseque olim
in his campis equarum circiter centum mil-
lia: tunc vero Alexandrum non multo plu-
res quinquaginta millibus reperisse: plera-
que enim à prædonibus furto sublatas. Eo
loci Atropates Mediæ satrapa centum ei
mulieres dedit, quas Amazones esse dice-
bat, habitu virorum equitum ornatas, præ-
ter-

ter-

55 Ἀλλ' αὐτὸν γὰρ ἀξίωτον πρῶτα] Vulcanius ex Au-
gustano annotavit αὐτὸν τὰ πρῶτα.

56 Φοβεώτερον ἐν βασ. ὄντα] MSS. Flor. φοβεώτερον.
Neque enim Antipater in regno erat magis timendus,
sed ea quæ de ipso vitia significabantur, suspectiora
erant & in regno alterius parum tuta ac ferenda. La-
cuna quæ mox sequitur, enimvero & conspicua est in
omnibus codicibus antiquis spatio satis amplo vacuo re-
lictæ, etsi in nullo detur aliqua originis ejus notitia.
Cæterum graviter dolenda vel ob ipsam Arriani præ-
stantissimi manum deperditam, ex qua aliquid discer-
emus & in illo miraremur; tum quia controversiæ &
quidem geminæ inter Eumenem & Hephæstionem, quam
nunc non nisi ex brevi compendio Plutarchi novimus,
rationem causamque novi itineris & tanti, ex his solis,
quæ defecerunt, late descriptam discere habebamus. Ni-
hil sperabam firmitus, quam, quum versare exemplar
optimum hujus historiæ inciperem, fore, ut & hæc
lacuna nunc suppleretur. Sed ubi ad locum veni, post
has voces & hunc earum ordinem (sane ideo notabilem,
quia diversus ostenditur in vulgari turba veterum codi-
cium, etiam accentu in frusto vocalis αὐτῷ, quem gra-
vem habent editi, quem Facius in suo exemplari talem
quoque habuisse videtur, idcirco jam tunc interpretat-
us ipsum ab Antipatro abalienatum esse.) εἶναι πρὸς θυμῷ
αὐτῷ εἶναι duas paginas cum dimidia relictas vidi va-
cuas, tanquam iste librarius speraverit aliunde sibi even-
turam copiam supplendi; attamen simile spatium vacat,
ut dixi, & in reliquis MSS. ut omnino appareat ex
primævo exemplari, unde pleraque quæ hodie existant,

descripta sunt, solum fuisse deperditum, ejus initium
fuit ab literis πατρὶ, & idcirco pro non recuperandis
haberi oporteat quæ interciderunt; sive id fortuito con-
tingerit, sive interspersa nonnulla, quæ Christianorum
mentem offenderent, coegerint possessorem effringere;
& utinam tamen aliunde restituantur!

57 Τὸ γὰρ λόγῳ ὑποπλήξαντα] Verbum commodum.
Tamen honori Hephæstionis magis conveniet scriptura
codicis Optimi ὑποπλήξαντα.

58 Λέγουσιν ἰδεῖν Ἀλέξανδρον] Sic edere libuit ex fide
Optimi exemplaris, quam probavi in principio libri
primi. Quod quum in varietate multâ, qua alii hærent
inter νυσαῖον & νυσαίων (utrumque enim in MSS. nota-
vi) exhibeat quoque Νυσαίων, existimavi id quidem no-
bis placere debere, & idcirco elegi. Non enim Hero-
dotus, primus eorum laudator, Græca voce sic eas me-
morari notat, sed in ipsa Asia, sed ab Medis & Persis
ita nominatos esse, ut illic sit sedes & proprietas vocis
Νυσαίων vel Νυσαίων, non apud Græcos in voce νῆσος,
tanquam campus instar insulæ per circumfluam aquam
abscissus appellationem acceperit ex situ, ut videntur
lascivire voluisse quidam juniores, à quibus accepit He-
sychius & Suidas. Certe Nysæi vel Nisæi equi videntur
dicti fuisse, antequam Græca vox νῆσος vel innotuit istis
regionibus. Equidem & Vulcanius margini adscripsit
De equabus Nysæis. Auctorum enim ista nomina, quæ
nuper hic subiecta fuerunt, omnia sunt hausta ex li-
bro tertio Barn. Brissonii de Regno Persarum pag.
302.

γὰρ δὴ ὅτι πελέκεις ἂν τὴν δοράτων ἐφόρου, καὶ
 ἀντὶ ἀσπίδων πέλτας· οἱ δὲ καὶ τὴν μάσλιν λεί-
 γουσιν ὅτι μείονα εἶχον τὴν δεξιὴν, ὅτι δὴ καὶ ἔξω
 εἶχον ἐν ταῖς μάχαις· ταύτας μὲν δὴ ἀπαλ-
 λάξαι καὶ τραυῖας Ἀλέξανδροι, μὴ ὑπερωρε-
 δεῖν ὅτι καὶ αὐτοὺς ἐς ὕβριν παρὰ τὴν Μαχε-
 δόνων, ἢ βαβάρων· καλεῖσθαι δὲ ἀπαγγεῖλαι
 παρὰ τὴν βασιλείαν σφῶν, ὅτι αὐτοὺς ἤξεν παρὰ
 αὐτῶν παιδοποιήσονται. Ταῦτα δὲ ἔτε Ἀ-
 ριστέλῳ, ἔτε Πτολεμαῖος, ἔτε Ἰσίδωρος
 ἀνέγραψεν, ὅς τις ἰκανὸς ἔστω τὴν τληκίαν
 τεκμηριώσας· ὃ δὲ δοκεῖ μοι ἐν τῷ τότε σώ-
 ζεσθαι τὸ γένος τῶν Ἀμαζόνων, ἐδέ τις παρὰ
 Ἀλεξάνδρου ἢ Ξενοφῶν ἀνεμνήσθη αὐτῶν,
 Φασισίων τε μυηαῖς καὶ Κόλχων, καὶ ὅσα ἄλλα
 παρὰ Τραπέζουτος ὁρμημένοι, ἢ παρὰ ἐς Τρα-
 πέζουτα χατελθεῖν οἱ Ἕλληες ἐπὶ ἡλθοῖεν
 βαρβαρικά· ἢ παρὰ καὶ ταῖς Ἀμαζόνων ἐτετυ-
 χήκεσαν, εἴτω οὐδὲ ἐπὶ ἦσαν Ἀμαζόνες· μὴ
 γενέσθαι μὲν καὶ παντελῶς τὸ γένος τῶν
 γυναικῶν, ἐπεὶ δὲ δοκεῖ ἔμοιγε, παρὰ το-
 σάτων καὶ ταῦτων ὑμῶν, ὡς Ἡρακλῆα τε ἐπὶ
 αὐταῖς λόγῳ χατέχῃ ὅτι ἐσάλη, καὶ ζωσῆ-
 ρά ἴνα Ἰππολύτης τὴν βασιλείαν αὐτῶν ὅτι ἐς
 τὴν Ἑλλάδα ἐκδόμισε· καὶ οἱ ξυῖ Ὁρσεῖ Ἀθη-
 ναῖοι ὅτι ἐπὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν τὴν
 Εὐρώπῃ παρὸς μάχην νικήσαντες ἀπέσει-
 λαν· καὶ γέγραπται ἢ Ἀθωαίων καὶ Ἀμα-
 ζόνων μάχην παρὰ Κίμωνος, ἐμείον ἢ παρὰ
 Ἀθωαίων καὶ Περγῶν· καὶ Ἡρόδοτος πολλάκις
 παρὰ τῶν γυναικῶν ἴσταν πεποίητο, καὶ ὅσοι
 Ἀθωαίων ἴδεν ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας λό-
 γῳ ἐκόσμησαν, καὶ ἔτι παρὰ Ἀμαζόνων ἐργα
 Ἀθωαίων ἐν τοῖς μάλιστα μῆμιν ἐπαῖσαντο.

Ei'

terquam quod secures pro lanceis gesta-
bant, & peltas pro scutis. Sunt qui dicant
eas etiam dextras mammas minores habuisse,
easque in præliis exeruisse. Has Alexander
ab exercitu remisit, nequid à Macedonibus
aut barbaris probri paterentur. Jussit autem
ut reginæ nuntiarent, se ad eam generandæ
prolis causâ profecturum. Verum hæc neque
Aristobulus, neque Ptolemæus, neque alius
quisquam fidedignus autor tradidit. Mihi
verò non videtur Amazonum gens eâ tempe-
state superfuisset. Sed nec ante Alexandri
tempora Xenophon earum meminit, qui tamē
& Colchorum & Phasiorum mentionem fecit, cæterarum
que barbararum gentium, quas Græci
Trapezunte profecti, aut etiam priusquam
Trapezunta venirent, percurrerunt. quibus
in locis etiam in Amazonas incidissent,
si qua adhuc iis temporibus earum soboles
extitisset. Neque enim mihi credibile vide-
tur hoc mulierum genus nunquam existi-
sisse: quum sint à tam multis & clavis au-
toribus celebratæ. quandoquidem & Her-
culem in eas missum fuisse fama est, at-
que Hippolytes reginæ balthum in Græ-
ciam reportasse: & Athenienses Theseo
duce has mulieres Europam invadentes
primo prælio superatas repulisse. Scripta
etiam est à Cimone Atheniensium cum A-
mazonibus pugna, non minus accurate
quam Atheniensium & Persarum. Præter-
ea & Herodotus frequenter harum mulie-
rum mentionem facit, & quotquot Athe-
nienses scriptores eos qui in bello mortui
sunt scriptis ornârunt, bellum ab Athe-
nensibus adversus Amazonas gestum in
primis

159 Πλὴν γὰρ ἔτι ἀνέστις &c.] Citat hunc locum Pet. Petitus in libro de Amazonibus cap. 21 pag. 130. Sed & mox pag. 159 reprehendit, quia in monumentis etiam cernuntur cum hastis. Id vero nihil facit ad Arrianum, qui has utique feminas notat fuisse securigeras, & in illa parte diversas exstitisse ab equitibus, quibuscum eas comparaverat, quum equites semper gesserint *δραπα*, quæ non adfuerunt his feminis. De omnibus autem seu veris Amazonibus nunc non loquitur, nisi quatenus forsân Atropates voluerit eas venditare.

60 Μῆτι νῆστροιδίη] Opt. νῆστροιδῆ. Quod autem ad interpretationem attinet, infulsit in eam Vulcanius verba Facii paulum immutata, *ne quid probrī in castris paterentur, domum remisit*. In quibus ut fatear apparere sententiæ summam, ita nihil minus quam Græcæ vocis expressit efficaciam, quæ est, *ne quidquam præceps & audax committeretur in illis probrī causa ab Macedonibus aut barbaris*.

61 Ὑπὲρ τῆς τηλικύτης] Opt. τοιούτων.
62 Οὐδὲ ἔτι πρὸς Ἀλκιμαχὸν ἢ Ζηνοφῶν.] Etiam Florenti-
ni tres ἔτι πρὸς Βασίλειον. Quis autem prae eo sen-
sus melior sit in scriptura Stephaniani libri ἔτι πρὸς,
quod nuper hic pro castigatione additum est, parum
video, quum utrumque non possit non esse aliquo mo-
do truncatum. Illa enim ἢ Ζηνοφῶν ostendunt simile

quid aut in antecedentibus aut sequentibus fuisse, quum
ea sic sola poni nequeant, sed vel *αὐταποδοῦναι* requirant
vel sint *αὐταποδοτικὰ*, aut contemnenda est particula ἢ,
quod videntur fecisse tam Vulcanius, quam Facius in-
terpretans neque *is qui fuit ante Alexandri tempora Xe-
nophon*. Unde quum utraque hæc scriptura sit corrupta
à librariis, etiam bonitas utriusque censetur eadem;
& commodam necessariamque tandem recipiamus ex
Optimo MS. *ὅδ' τις πρὸ Α' λέγειναι ἢ Ξεφ*. Plane eodem
modo loquitur in historia Indica cap. 7. *Ἡ' ἔκ ἐλυσσάντες
ταύτην Τριπλοῦναι, ἢ πρὸ Τριπλοῦναι τις ὕψος Δύνουσι ἐπι-
λθόν*. Unde sic contextum supplēvi.

63. Τὸ γῆρας τέτται * γοιαιχδιν.] MS. Opt. τῆτο.

64 Α' *τίσιμα*] Sic quidem editi & scripti. Legendum tamen *αἰτίμα*, nec aliud videntur secuti interpretes. Quod autem præcedit *πρῶτῃ μάχῃ νικησάντες*, fateor intelligi posse; longe tamen commodius legitur in Optimo libro *πρῶτῃ*, inprimis quum de aliis pugnis nihil dicar historia, & rursus eadem dicar de Atheniensibus, non item de aliis populis, qui eas repulerint, etsi non paucos transire debuerint, priusquam Græciæ appropinquarent.

65 καὶ γίγεται] *Scripta etiam est*. Sic post Facium
Vulcanius. Non tamen puto contemnendam versionem
Freinsheimii *pilla est*. Vide ipsum ad Curt. VI, 5,
24.

Εἰ δὲ ἰπποικᾶς δὴ ἡναι γυναικᾶς Ἀποπάτης
ἔδειξεν Ἀλεξάνδρῳ, βαρβάρους ἡναι ἄλλας
γυναικᾶς ἰπποβένῳ ἡσκημῆας δοκῶ ὅτι ἔδει-
ξεν, ἐς τὸ λεγόμενον δὴ τὸ Ἀμαζόνων κόσμον
14 ἑταλμῆας. Ἐν Ἐκβαταίνῳ δὲ θυσίαν το
ἔθυσεν Ἀλέξανδρῳ (ὡς αὐτῷ ὅτι ζυμ-
φοραῖς ἀγαθαῖς νόμος) καὶ ἀγῶνα ἐπέτελε
γυμνικόν τε καὶ μουσικόν· καὶ πότοι αὐτῷ ἐγί-
νοντο ὡς τοῖς ἐταῖροις. Καὶ ἐν ἡμέρᾳ τῇ
φαισίῳ ἔκαμε τὸ σῶμα· ἐβδόμη τε ἡμέρα
ἦδη καὶ αὐτῷ τὸ νόσος, καὶ λέγουσι τὸ μὲν σα-
διον πλῆρες εἶναι (παίδων γὰρ ἀγῶν· καὶ ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ γυμνικός) ἐπεὶ δὲ ἐξηγγέλλετο Ἀ-
λεξάνδρῳ ὅτι χακῶς ἔχῃ φαισίῳ, ὁ δὲ παρ'
αὐτὸν ἐλθὼν σπευδῶν, ἐκέπῃ ζῶντα χατέλαθεν.
Εἴθα δὴ καὶ ἄλλοι ἄλλα ἀνέγραψαν ὡς τὸ
πένθος τὸ Ἀλεξάνδρου. Μέγα μὲν γυνέας αὐ-
τῷ τὸ πένθος, πάντες ἡμέρας ἀνέγραψαν· τοῖ
δὲ παραρῶντες ἐπ' αὐτῷ, ἄλλοι ἄλλα, ὡς
ἔκατος ἢ ὀνοίας πρὸς Ἡφαισίῳ, ἢ φθόνος
εἶχεν, ἢ καὶ πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον. Ὡς οἱ ἰα-
τράδοι ἀναγράφαντες, οἱ μὲν ἐς κόσμον
φέρειν μοι δοκῶσιν οἰσθῆναι Ἀλεξάνδρῳ ὅσα
ὡσαυτῶντας ἔδρασαν ἢ εἶπεν, ὅτι ἰὼν πα-
πῶν δὴ ἀνθρώπων φιλιότης· οἱ δὲ ἐς αἰσχύναν
μαλὸν ἢ, ὡς ἐπ' ἀρέποντα ἔτ' οὐδ' βασιλεῖ
ἔτε Ἀλεξάνδρῳ· οἱ μὲν, ἰὸ πάλυ μέρῳ τὸ
ἡμέρας ἐκείνης ἐρριμμένον ὅτι τὸ σῶμα τὸ
ἐταῖρος ὀδυρεσθαι, ἐδ' ἐθέλειν ἀπαλλαγῆναι,
πρὶν γε δὴ πρὸς βίαν ἀπινέσθαι πρὸς τὸ ἐταί-
ρων· οἱ δὲ, τίς τε ἡμέρας ἄλλῃ καὶ τὸ νυκτὸς
ἄλλῃ ἐρριμμένον ὅτι ἰὼ σῶμα· οἱ δὲ, καὶ τὸ ἰα-
τρῶν Γλαυκίαν ὅτι ἐκρέμασε, καὶ τῶν ὡς ὅτι
Φαρμάκῳ χακῶς δοθέντι· οἱ δὲ, ὅτι οἶνος πε-
σειδεν ἐμπληθέντα θεωρῶν αὐτός· καὶ κείρα-
σαι Ἀλεξάνδρῳ ὅτι ἰὼ νεκρῷ τὸ κόμην, ἰά-
τε ἄλλα οὐκ ἀπεικότα τίθεμαι, καὶ καὶ Ζήλον
τὸ Ἀχιλλεύς, πρὸς οὐκ ἐκ παιδὸς φιλοκί-
μα καὶ αὐτῷ· οἱ δὲ καὶ ἰὸ ἄγμα, ἐφ' ὅτῳ ἰὸ
σῶμα ἐφέρετο, αὐτὸς ἔτι ὅτι ἡνίοχός τ' ὅ· ἐ-
δαμῇ πρὸν ἔμοιγε λέγοντες· ἄλλοι δὲ, ὅτι καὶ
τὸ Ἀσκληπιῶν ἰὸ ἔδος τὸ Ἐκβαταίνῳ χαλκῶ-
φαι ἐκέλευσε· βαρβαρικὸν δὴ ἰὸ τὸ, καὶ ἐ-
δαμῇ Ἀλεξάνδρῳ πρὸσφορον· ἄλλα τῇ Ζέ-
ξυ

primis celebrarunt. Si vero equestres quas-
dam mulieres Atropates Alexandro exhi-
buit, aliud quoddam barbararum mulie-
rum genus fuisse crediderim, quæ equitan-
di peritæ, & eo quem diximus Amazonum
more armatæ fuerint. In Ecbatanis Alexan-
14 der (ut pro felici successu rerum ei moris
erat) sacrificium fecit, ludosque gymnicos
& musicos edidit, convivæque cum amicis
euravit. Inter hæc Hephæstion in mor-
bum incidit: eratque is dies ab initio mor-
bi septimus. Atque Alexander quidem sta-
tim ac de ejus morbo certior factus est, jam fre-
quenti studio (habebantur enim eo die a pueris
certamina gymnica) excessisse dicitur, quum-
que magnâ celeritate ad eum se contulisset,
mortuum reperit. Hic alii alia de Alexan-
dri luctu scripserunt: omnes tamen in eo
consentiunt incredibili eum mœrore affec-
tum fuisse. Quibus autem rebus dolorem
suum testatus sit, alii aliter narrant, prout
cujusque animus aut benevolentia aut invidia
erga Hephæstionem, aut erga Alexandrum
ipsum occupatus erat: quorum qui inde-
centiora scripserunt, videntur mihi cen-
suisse ad Alexandri laudem referenda esse,
quæcunque ex ingenti mœrore ob amici,
quem præ reliquis mortalibus charum ha-
bebat, mortem vel dixerit vel fecerit: alii
potius vitio vertebant immoderatum lu-
ctum, & regi & Alexandro parum deco-
ram. alii Alexandrum magnâ diei parte eju-
lantem super amici corpus procubuisse nar-
rant, neque recedere voluisse, donec ab
amicis avelleretur: alii diem integrum no-
ctemque integram corpori exanimi incu-
buisse ajunt: alii Glauciam medicum ob
portionem non recte datam, in crucem tolli
jussisse: alii quod quum eum liberalius bi-
bibile cerneret, curam ejus omisisset. Cæte-
rum quod ipse super mortui corpus pro-
stratus comam præciderit, aliaque luctus
signa ediderit non indecorum existimave-
rim, exemplo Achillis, quem a puero æ-
mulabatur: alii currus quo corpus Hephæ-
stionis vehebatur, ipsummet rectorem au-
rigamque fuisse: quod quidem mihi ne-
quaquam verisimile verisimile videtur: alii
quod in Ecbatanis ædem Æsculapio sacram
subverti jussit. Sed & hoc barbaricum
est, neque Alexandro ullâ ratione conve-
niens:

66 τὸ μὲν πάλιν πλῆρες εἶναι (παίδων γὰρ ἀγῶν ἦν &c.)
Mitica sunt, quæ hic notari video. Quum Vulcanius
scripsisset locum sibi vehementer suspectum, arripit hæc
verba superius, dicitque Vulcanio hæc, velut nullo ha-
beri loco deberent, explicata prætermissa. Quæ sunt
illa prætermissa? utique nihil nisi vocem πλῆρες. Sed
quomodo ipse nos consolatur? nempe ait, atqui sensu
non carent, cæsi inquit apte suffulciuntur, & subito le-
git ac distinguit, πλῆρες εἶναι παίδων (ἀγῶν ἦν &c.). At
quia tamen in præteritis apte suffulcitur oratio, si re-
tineatur prior distinctionis & vocum ordo, quam si ita

ut vult mutetur? Quasi vero nulli alii spectatores fuerint
præterquam pueri. At vero omnia plana sunt in Arria-
no, qui satis dat intelligendum, fuisse certamen puero-
rum creberrimum in Græcia, cujus memoria toties
servatur in Inscriptionibus, ubi modo occurrit Ἀκαμα-
τῆς παιδων νικᾶ, modo Οἰνυς φυλῆ παιδων νικᾶ, modo
Ἰαποδωντῆς παιδων νικᾶ, prout hæc præbentur ab Spo-
nio. Nihil ergo tentandum.

67 Βαρβαρικοὶ δὲ τῷ τῷ MSS. omnes βαρβαρικοὶ τῷ τῷ
γι. Deinde quoque Oprimus καὶ ἐκείνῳ καὶ ἐξ τῷ αὐτοῦ.
Et rursum, ὡς ἐκ τῷ Βαβυλωνίῳ, ἢ καὶ Ἀλέξ.

ξη μάχιλος πᾶταδάλια ἦν ἐς τὸ θεῖον, καὶ
 ταῖς πέδαις αὐτῶν λέγουσι εἰς τὸ Ἑλλησποντον
 καθῆναι ἐξέρχου, πτωχὸν δὸν τὸ Ἑλ-
 λησποντον. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο καὶ πάντῃ ἐξω
 εὐχότας ἀναγράφω μοι δεξιῇ ὡς ὅτι Βα-
 βυλῶνι πάλαισι Ἀλέξανδρον, ἐπὶ τοῖς
 αὐτοῖς χρόνοις πολλὰς ἐκείνου δὲ τὸ Ἑλ-
 λάδος, ἔκταν δὲ καὶ ἐν ἰσθμοῖς Ἐπιδαυρίαν
 ὁρέσεις καὶ ἰσθμὸς ὡς τε εἶδοντο ἐξ Ἀλεξάν-
 δρου τυχεῖν, καὶ ἀνάθημα δοῦναι αὐτοῖς Ἀλέ-
 ξανδροι κομίζουσι τὰ Ἀσκληπείῳ, ἐπεπόντα
 ὅτι, καὶ ὅτι οὐκ ὀπίσκειν καὶ ληλαῖα μοι ὁ
 Ἀσκληπείος, καὶ σώσας μοι τὸ ἔταρον, ὅτι
 ἔστιν τῇ ἐμαυτοῦ κεφαλῇ ἦσαν. Ἐταρξέτω
 αὐτὸς ὡς ἡρώς ἐκείνου Ἡφαιστῶνι, τοῦτο μὲν
 πρὸς τὸ πλείονος ἀναγράφω. Οἱ δὲ λέ-
 γουσιν ὅτι καὶ ὡς Ἀμμωνος ἐπεμψαν, ἐρησιόμους
 τὸ θεῖον, καὶ ὡς θεῶν θυμὸς ἀνγχερεῖ Ἡφαι-
 στῶνι, τὸ δὲ καὶ συγχρησάμεναι. Ἐκεῖνα δὲ πρὸς
 πάντας ἐκείνου ἡμέρας, ἐς τρίτην δὲ τὴν
 τε καὶ Ἡφαιστῶνι ἡμέρας, μήτε σὺ γὰρ
 σταθῶν Ἀλέξανδρον, μήτε ἡνὰ θεραπείαν
 ἄλλου θεραπείαν τὸ σῶμα, ἀλλὰ κεῖσθαι
 γὰρ ἡ ὀδυρόμενον, ἡ πενθικῶς σιγῶντα καὶ πυρετὸν
 κελεύσας αὐτὸς ἐταρξέτω καὶ Βαβυλῶνι δὲ
 βαλάντιον μυκῶν. αἱ δὲ καὶ πλείονος ἀνέγρα-
 φαν καὶ ἐπὶ πέντε παισὶν ἀποστέλλειν καὶ
 παῖσιν τὸ χρόναι τὸ βάρος. καὶ ὅτι πολλοὶ τὸ
 ἐταρξάν τὸ Ἀλέξανδρον ἐς θεραπείαν τὸ ἐκείνου
 σφᾶς τε αὐτὸς καὶ τὰ ὅπλα Ἡφαιστῶνι ἀνέθε-
 σαν ἀποθανόντι. πρῶτον δὲ Αὐμνῶν ἀρξάν
 σφοδρίσματος, ὅτινα ἀλύγῃ πρὸς αὐτὸν
 ὅτι διωκόμενος πρὸς Ἡφαιστῶνα καὶ τὴν δὲ
 θεῶν καὶ Ἀλέξανδρον, ὡς μὴ ἐφῆδα καὶ δοκοῖν
 τελευτήσας Ἡφαιστῶνι. Οὐκοῦν ἐδὲ ἄλλοι
 ἡνὰ ἔταξεν ἀπὸ Ἡφαιστῶνι χιλίαν ὅτι
 τῇ ἰσθμῷ τῇ ἑταρξάν Ἀλέξανδρον, ὡς μὴ
 ἀπολοῖτο τὸ ὄνομα καὶ Ἡφαιστῶνι ἐκ τῆς
 ξείνης ἀλλὰ Ἡφαιστῶνις τε ἡ χιλίαρχία ἐκ-
 λείπτο, καὶ ἵο σμῆλον αὐτῆς ἦναι ἐξ Ἡφαι-
 στῶνι πεποιημένοι ἀγῶνα τε ἐπειὶ ποιῆσαι
 χερσὶν τε καὶ μυστικῶς, πλὴν τε τὸ ἀγωνι-
 ζομένων, καὶ τῇ εἰς αὐτοὺς χορηγία πολὺ καὶ
 ἄλλων τὸ πρὸς αὐτοὺς ἀξιολύπτερον. Τριχίλις γὰρ
 ἀγωνισαὶ τοὺς ξύμπαντας παρεσκεύασαν καὶ
 ἵς ἔτοι οὐλοῦν ὑπεροὶ ἐπὶ Ἀλέξανδρον τὰ ταῦτα

niens : sed Xerxis potius in deos impietate dignum, & compedibus quas illum in Hellefpontum vindictæ cauſa demiffiſſe fuerunt. Cæterum hoc non diſſentaneum vero judicaverim, quod à nonnullis memorie traditum eſt : cuncti verſus Babylonem Alexandro multas Græcorum legationes in itinere obviam veniſſe, inter quos etiam Epidauriorum legati erant, quibus quum poſtulata conceſſiſſet, donarium dediſſe quod Æſculapio ſuffigerent, his verbis adjectis, „ Eſt Æſculapius parum mihi æquus „ fuit, qui amicum, quem ego tanquam „ caput meum amabam, non ſervavit. Hephæſtionis etiam ſemper ut heroi parentari juſſiſſe à pluriſque ſcriptum eſt. Alii addunt miſiſſe illum ad Hammonis templum, qui deum conſulerent, an Hephæſtioni ut deo ſacrificari permetteret. idque Jovem negaſſe. In his vero ſcriptores omnes inter ſe conveniunt, Alexandrum totum triduum ab Hephæſtionis obitu neque cibum deguſtaſſe, neque ullam aliam corporis curam tenuiſſe, ſed aut lamentantem, aut tacite dolorem prementem jacuiſſe, mandaſſeque illi funus parari Babylone x, m talentum; alii plura adſcribunt. quodque per univerſam barbarorum regionem publicum luctum indixerit. ad hæc multos ex amicis Alexandri ad levandum dolorem, & ſe & arma Hephæſtionis devoviſſe : ac primum quidem omnium Eumenem illius conſilii autorem fuiſſe, quem paulo ante ſimultatem cum Hephæſtione geſſiſſe diximus. Is id officii mortuo præſtabat, ne Alexander illum lætitiâ ex Hephæſtionis obitu percepiſſe ſuſpicaretur. Præter hæc Alexander neminem chiliarcham in Hephæſtionis locum, qui equitatu amicorum præceſſet, ſufficit, ne Hephæſtionis nomen ex agmine interiret, ſed Hephæſtionis chiliarchiam vocari voluit : ſignumque ei præferri in agmine & prælio quod Hephæſtion conſecerat. Ludos præterea gymnicos & muſicos, cum certantium multitudine, tum ſumptuum præmiorumque magnitudine longe prioribus omnibus illuſtiores inſtituit. Tria namque certantium millia in id præparaverat, quos quidem non multo poſt ad ipſius tumultum certaſſe ferunt. Et jam multo

muito

συχνός
τῶ

68 Εὐφάνης, Ἐπιδικασ[α]ς] Rostk Optianus αὐτῶν καὶ
Ἐπιδικας.

69 E' A' ~~ἀντιπρὸς~~ τῷ τῷ ~~ἀντιπρὸς~~ ἀντιπρὸς &c.] Vide Jodes, quam vana hic alinatur. Quam Vulcanius fatetur se legere H' ~~ἀντιπρὸς~~, aber nescio quibus velamentis longe absconditissimis obtegere conatus est si quod hic lateat ulcus; quod inde suspicatur, quia nusquam legit id factum, neque scit, quid dicat aut quid ~~consequatur~~. O bo-

ne, est quod dicas, si inspicias Arrianum, faris magis rebus. Quid tibi arrogas, ut omnia velis alicubi legere, quæ de Alexandro fabulari solent veteres? Ne Arrianus quidem asseverat id fuisse factum. Sed clare dicit *οὐκ*. Quid mirum, si in paucis, quos habemus, scriptoribus nullum ejus famæ vestigium manifestum? Sufficiat id relictum ab Arriano, quoddam dixisse.

τῷ πένθῃ· καὶ αὐτὸς περὶ αὐτὸν ἤδη μετεχέλει
ἂπ' αὐτῷ, καὶ οἱ ἐταῖροι μάλλ' ἢ οἱ ἰσθιοὶ
δε ἦντων· ἔθα δὲ ἐξέλασθαι ποιεῖν ὅτι Κοο-
σαῖς, ἐθνὸν πολεμικόν, ὁμοῖον τῷ Οὐζῶν.
Εἰσὶ δὲ ὄρειοι οἱ Κοοσαῖοι, καὶ χρεῖα ὄχρεα
κατὰ χώρας νέμονται⁷⁰. ὅποτε προσάγει
δυνάμεις εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὄρων ἀποχωρῶντες ἀ-
θεοί, ἢ ὅπως ἀν' ἀποχωρῶντες, ἔτι ἀφ-
φύγῃν, εἰς ἀπέριαν βάλλοντες τὰς ἐν
διωμῇ σφίσιν ὅτι χειρῶντας· ἀπελθόντων
δὲ, αὐτοὶ εἰς τὸ λητεῦν προπόμνοι, ἀπὸ τῶ-
ν τὸ βίον ποιεῖν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐξέλει
αὐτῶν τὸ ἐθνόν, καὶ τὸν χειμῶνα φράσσας
ἀλλ' ἔτι χειμῶν ἐγένετο ἐμπρόσθεν αὐτῷ, ἔτι
καὶ θυγατέρας, ἔτι αὐτῷ ἔτι Πτολεμαῖον τῷ
Λάγῳ, ὃς μέγας τὸ φράσας ἐπ' αὐτὸς ἦν.
Οὕτως ἔδεν ἀπορον Ἀλέξανδρον τῷ πολεμι-
κῶν ἰσθμῶν, εἰς ὃ, πὺρμήσει. Καπὸντι δὲ αὐτῷ
εἰς Βαβυλῶνα, Λιβύῃ τε προσβέαι. Σιερτί-
χανον, ἐπαινοῦντων τε καὶ πεφαινοῦντων ὅτι ἡ
βασιλεία τῆς Ἀσίας. Καὶ ἐξ Ἰταλίας Βρέτιοί
τε καὶ Ἀθικανοὶ καὶ Τυρρίωνοι ὅτι τῆς αὐτῆς ἐπρέ-
σθον⁷¹. Καὶ Καρχηδόνις τότε προσβέσαι
λέγει, καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας πρέσβεις ἐλθεῖν, καὶ
Σκυθῶν τὸν ἑν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ Κελτῶν, καὶ
Γότρων, ὑπὸ Φιλίας δεισιμονίας· ὡς τὰ τε
ὀνόματα καὶ τὰς σκῆδας τότε πρῶτον ὀφθῆναι
πρὸς Ἑλλήνων τε καὶ Μακεδόνων. Τὰς δὲ καὶ
ὑπὸ τῇ εἰς ἀλλήλους ἀφ' ὧν λέγουσιν ὅτι
Ἀλέξανδρον ἀφ' ὧν ἐπετρέπον⁷², καὶ τό-
τε μάλιστα αὐτὸν τε αὐτῷ Ἀλέξανδρον⁷³ καὶ
ποῖς ἀμφ' αὐτὸν φαίνονται γῆς τε ἀπάσης καὶ
θαλάσσης κύριοι. Ἀέρος δὲ καὶ Ἀσκληπιά-
δης⁷⁴ τὸν Ἀλέξανδρον ἀναγελάσαντων, καὶ
Ρωμαῖοις λέγουσιν ὅτι ἐπρέσθασαν· καὶ οἱ
ἑταῖροι τὰς πρέσβεις Ἀλέξανδρον ὑπὸ
Ρωμαίων πὺρ ἐσομένης εἰς τὸ ἔπειτα διω-
μῶς μακροῦσθαι, ἵον τε κόσμον τὸν ἀνδρῶν
ἰδόντα καὶ τὸ φιλόπονόν τε καὶ ἐλθόντα, καὶ
ὅτι πολὺν χρόνον ἄμα ἀφ' ὧν ἀνδρόν.
Καὶ ἵστο ἔτι ὡς ἀτρεκές, ἔτι ὡς ἀπὸ παν-
τὸς ἀνέγχεσθαι· πλεονεχῶς δὲ ἔτι τις Ρωμαίων ὑπὸ
τῇ πρέσβειας ταύτης, ὡς ὅτι Ἀλέ-

multo tempore luctus continuatus erat;
ipseque se a magiore revocare coeperat,
multumque eam ad rem amicorum conso-
lationes juvabant: quum rursus expeditio-
nem in Cossas gentem bellicosam, Uxiis
finitimam, fuscipit. Sunt hi montani po-
puli, oppidaque munita inhabitant: ubi se
valido aliquo exercitu peti vident in mon-
tium cacumina confertum sese recipiunt,
aut quā cuique integrum est diffugiunt in
loca quæ ab exercitu adiri non possint: de-
inde discedentibus hostibus rursus ad latio-
cinia conversi, vitam hoc pacto tuerunt.
Alexander nihilominus illos, quāvis
hyems esset, sedibus suis eiecit. Cæterum
neque bruma, neque difficultas locorum,
aut ipsi aut Ptolemaus Lagi, qui partem
exercitus ducebat, impedimento fuit. adeo
nihil ejus virtuti bellicæ inaccessum erat.
Dehinc Babyloniam petenti Alexandro Af-
rorum legati occurrerunt gratulantes, A-
siae coronam illi deferentes. Ex Italia quo-
que Brutii, Lucani ac Tusci eadem de
causâ legatos miserunt. Idem & Carthagi-
nienses fecisse dicuntur: ab Æthiopibus
quoque venerunt, & a Scythis Europam
incolentibus: a Celtis etiam & Iberis,
omnes amicitiam petentes: quorum nomi-
na ac cultum tum primum Græci & Ma-
cedones cognoverunt. Nonnullos etiam ut
controversias quæ inter eos incidissent di-
rimeret, venisse ferunt. Ac tum primum
Alexandrum sibi ipsi & qui cum eo erant
universæ terræ ac maris dominum visum
esse. Aristus autem & Asclepiades, ex iis
qui de Alexandri rebus gestis scripserunt,
dicunt Romanos etiam legatos misisse: &
Alexandrum, auditâ eorum legatione, jam
tum de futurâ Romanorum potentiâ ali-
quid auguratum esse, quum & illorum
cultum & diligentiam ac generositatem a-
nimadvertisset, eorumque mœurs atque in-
stituta cognovisset. Cæterum hoc, ut ne-
que omnino certum, neque prorsus incre-
dibile, commemoravi: tametsi nullus Ro-
manarum rerum scriptor hujus legationis
ad

ξαι-

⁷⁰ Χαρία ὄχρεα κατὰ χώρας νέμονται· ὅποτε προσάγει
δυνάμεις εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὄρων ἀποχωρῶντες. Aut mire invo-
luta his est veritas, aut narrationem continent plenam
turbarum. Si enim habent munita oppida seu castella,
cur veniente hoste fugiunt in montes aut montium ca-
cumina? Id quidem etiam minime videtur convenire
populo bellicoso. An vero hæc ipsa vocantur ab Arria-
no χαρία ὄχρεα, quæ vox vocat ἀκρὰ τῶν ὄρων? Quod
quidem non videtur, quia oppositio est inter κατὰ χῆ-
μας & ὄρη. Certe sententia sana dicitur excidisse negati-
vum, quum scripserit Arrianus κατὰ χῆμας κατὰ χῆ-
μας εἰ νέμονται, verendumque, viscos per regionem muni-
tos non incolunt. Adhibe Diodorum Siculum XIX, 19,
ubi id videtur confirmari.

⁷¹ Ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐπρέσθον] Optimus & alii scripti in
τοῖς αὐτοῖς, rectissime.

⁷² Ἀλέξανδρον διακρίνει ἱστορ.] MS. Opt. Ἀλέξανδρον,
& sic quoque alius clare, alius Ἀλέξανδρον.

⁷³ Αὐτὸν τε αὐτῷ Ἀλέξανδρον] Nomen proprium ab-
est ab Opt. & prorsus non opinor Arriani esse. Quin
& ipse sit id subindicat, quo temere interrumpuntur
illa αὐτῷ καὶ ταῖς ἀμφ' αὐτόν.

⁷⁴ Ἀέρος δὲ καὶ Ἀσκληπιάδης] In duobus Flor. sed il-
lis non optimis, copulam abesse ipse etiam notavi. Etiam
Vulcanius ex V. C. notat non id solum abesse, sed &
statim scribit pro λόγουσιν in eo existare λόγῳ. Sed post-
habendum tamen id omne quidquid est, uni Optimo
codici, qui retinet.

Ξανδρον θαλείσης, μνήμην ἐποιήσατό τινα, ἔδδ' ἢ τὰ Ἀλέξανδρον γραφάντων (οἷσσι μαλλον ἐγὼ συμφέρομαι) Πτολεμαῖος ὁ Ἀάγυς καὶ Ἀεὶσθένης. ἔδδ' ἢ τὰ Ρωμαίων πολιτεύματι ἐπεικός ἰω, ἐλθόντες δὴ τότε ἐς τὰ μάλιστα ὄντι, πρὸ βασιλέα ἀλλόφυλον, ἄλλως τε καὶ ἐς τοσούτῃ ἀπὸ τῆς οἰκείας παρθεύσαι, ἔτε φέβει ἐξαναγκάζοντας, ἔτε καὶ ἐλπίδα ὠφελείας, μισθὸν τε, εἴτερ ἵνας ἄλλους, ἢ τυραννικὴ γένος τε καὶ ὀνόματος κατε-
 16 χρομένης. Ἐκ τούτων δὴ Ἡρακλείδης τὸ Ἀργαῖς ἐκπέμπει ἐς Τρεχάνιον, ναυπηγὸς ἀμφοῖν ἄγοντα, κελύβους ὕλιν τεμένοντα ἐκ τῶν ὄρων τῆς Τρεχάνιος, ναυπηγὸς καὶ αὐτὸς μακρὰς, ἀφρακτὰς τε καὶ πεφραγμένους, ἐς τὸ κόσμον τὸ Ἑλληνικόν. Πρὸς τὸ ἔχειν αὐτοὶ καὶ ταύτην ἐκμαθεῖν τὴν θάλασσαν, τὴν Κασπίαν τε καὶ Τρεχάνιον καλεσμένην⁷⁵, ποία ἡνὶ ξυμβάλλει θάλασση· πότερα τῇ ἢ πόντις ἢ Εὐξείνῃ, ἢ ἀπὸ τῆς ὥας τῆς καὶ Ἰνδὸς ἐκ τῆς εὐχρηστικῆς ἢ μεγάλη θάλασσα ἀναχέται εἰς κόλπον τὸ Τρεχάνιον· (καθὰ περὶ καὶ τὸ Περσικόν ἐξεύρεται, τὴν ἐρυθρὰν δὴ καλεσμένην θάλασσαν, κόλπον ἔσθαι τῆς μεγάλης θαλάσσης) ἢ γὰρ πῶς ἐξ ὅθεν⁷⁶ αἱ δεχαὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ τοὶ ἐθνῶν τε αὐτῶν οἰκουμένων ὅδε ὀλίγων, καὶ ποταμῶν πλοίων ἐμβαλλόντων εἰς αὐτὴν. Ἐκ Βάκτρων μὲν Ὁξ⁷⁷ μέγιστος τῶν Ἀσιανῶν ποταμῶν, πλεονέχει δὴ τῆς Ἰνδῶν, ἐξίησιν ἐς ταύτην τὴν θάλασσαν. Ἀφ' Ἰνδοῦ δὲ, Ὁξυάτης. Καὶ τὸ Ἀράξην δὲ, τὸ ἐξ Ἀρμενίων⁷⁸ ῥέοντα, ἐς ταύτην ἐσβάλλειν ὁ πλείων λόγος κατέχει. Μέγιστοι μὲν ἔσονται. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐς τούτους ἐμβαλλόντες, καὶ αὐτοὶ ὅτι σφῶν ἐς τὴν θάλασσαν ταύτην ἐξίασιν· οἱ μὲν, καὶ γνωσκόμοι πρὸς τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἐπελθόντων αὐτῶν ἔθνη αὐτὰ· οἱ δὲ, καὶ τὰ ἐπέκρουσεν κόλπον ὡς εἰκὸς ἐς Ἰνδὸς Σκύθας⁷⁹ ἢ Νομάδας, ὃ δὴ ἀγνωστον πάντη ἐστίν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς τὸ Τίγρητα ποταμὸν ξυὺ τῇ γραμμῇ διέβη, ἐλαύνων ὅτι βαθυ-
 λῶν⁸⁰,

ad Alexandrum missa mentionem fecit: neque ex iis qui Alexandri res gestas conscripserunt (quos quidem ego praecipue sequor) Ptolemæus Lagi & Aristobulus. Neque vero Romanæ reipublicæ conveniens videtur, quæ liberrima tum temporis erat, ad regem exterum, quique alioqui tam procul domo aberat, legatos mississe. praesertim quum neque metus urget, neque ulla utilitatis spes eos moveret: quumque, siqui alii, odio tyrannicum & genus & nomen prosequerentur. Post hæc
 16 Alexander Heraclidem Argæi filium cum navium architectis in Hyrcaniam mittit, qui excisa è montibus Hyrcaniæ materiâ naves oblongas conficiat; partim apertas, partim testas, Græcarum navium instar. Cupiebat enim etiam illud mare, quod Caspium simul & Hyrcanium appellatur, cui mari committatur cognoscere: utrum ponto Euxino, an ab orientali mari Indos versus circumductus oceanus in sinum Hyrcanium refundatur (quemadmodum etiam Persicum, rubrum mare alii vocant, sinum oceani esse compererat) Neque enim adhuc inventa erant Caspii maris initia, quamvis multæ gentes circum ipsum inco-
 lerent, multique amnes navigabiles in illud mare ferrentur. Nam ex Bactris Oxus maximus Asiæ fluminum, Indicis exceptis, in Caspium mare fluit: per Scythas, Oxyartes. Araxem quoque, qui ab Armeniis fluit, in hoc mare ferri plerique tradunt: atque hi quidem maximi amnes sunt. multi vero præterea alii illabentes in hos fluvios, & ipsi seorsum in istud mare exeunt: partim ab iis qui cum Alexandro gentes illas obierunt cogniti, partim ultra sinum (ut verisimile est) in Scythas, Nomadas dictos, labentes, in universum nobis incogniti. Alexander quum per Tigrim flumen exercitum trajecisset, Babylonem profici-
 scens,

75 Θάλασσαν τὴν Κασπίαν τε καὶ Τρεχάνιον καλεσμένην] Castigavit versionem Vulcanii Freinshemius in Curtianis 6, 4, 18, unde nuperus fuit edoctus, licet agnoscere noluerit.

76 Οὐ γὰρ πῶς ἐξ ὅθεν] MS. Optimus ἐξ ὅθεν.

77 Ὁξος μέγιστος] MS. Opt. Ὁξος ποταμὸς μέγιστος.

78 Ἐξ Ἀρμενίων] Opt. Ἀρμενίας ut in Indicis c. 41. Τίγρης, ὅς ἐστιν ἐξ Ἀρμενίας. Idem κατέστιν, pro ἐξίασιν. Mirum vero cur sic obscure voluerit interpretari Vulcanius. Multi vero præterea alii in hos fluvios illabentes, & ipsi seorsum in istud mare exeunt. Si enim seorsum exeunt in mare, utique non illabuntur in nominatos fluvios. Et quam manifeste Facius? partim qui in superiores exeunt, partim qui seorsum fluunt. Id ut clare constet voluisse Arrianum, persuadeor scripsisse: τὸν τύπον ἐμβαλλόντων, ut vidi in Optimo & aliis duobus MSS. tam illabentes in hos fluvios, quam ipsi seorsum.

scilicet hæc particula hinc debuit abigi, ut supra infulciretur alia, sed ubi nihil prodesset, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι. Nam illud δὲ non existat in Optimo, & nulli bono est.

79 Ἐξ τῆς Σκύθας] Omnino aliquid turbæ. Neque enim hic agitur, an quidam fluvii ultra sinum in Scythas Nomadas labantur (quæ locutio nugatoria est) sed an per Scythas illos labantur in mare Caspium. Negari non potest duntaxat hoc verum esse, quod notavi in MS. Optimo legi καὶ τὴν Σκύθας, ut aut id ipsum retineri debeat duplicante frequenter Arriano eandem præpositionem & iterante in vario sensu, aut fortan transpositio particularum sic facienda sit, οἱ δὲ τὰ ἐκ τῆς Σκύθας, ὡς εἰκὸς καὶ τὴν Σκύθας, partim in alteram finem partem, nempe apud Nomadas Scythas, quæ gens plane incognita.

λῶν, ἐπ' αὐτὰ ἐπιγυγάνυσιν αὐτὰ Χαλδαίων οἱ λόγοι⁸⁰. καὶ ἀπαγαγόντες ἀπὸ τῆς ταίρων, ἐδέοντο ὅπως εἶναι τὸ Βαβυλῶν ἐλασιν. Λόγοι γὰρ γερονέαι σφίσις ἐκ τῆς θεῆς τῆς Βήλης, μὴ πρὸς ἀγαθὸν οἱ εἶναι τὴν πόλιν ἐς Βαβυλῶνα ἐν τῷ τότε. τὸ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λόγον, ὅτι Εὐριπίδης τὴν ποιήσας ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ τῷ ἐπὶ Εὐριπίδῃ ὡδε,

Μαίης δ' αἰετος, ὅς τις εἰχέει χαλῶς.
Σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, μὴ πρὸς δυσμαῖς ἀφορῶν αὐτὸς, μηδὲ πλὴν τραχὺν ταύτην ἐπέχυσαν ἄγων παρελθεῖν· ἀλλὰ ἐκπεσελθὼν πρὸς ἑὸν μᾶλλον. Ἰδὲ δὲ ἐδὲ τῷτο θυμὰς ἀφ' οὗ δαχυνέαν ζυγίαν· ἀλλὰ ἦγε γὰρ αὐτὸν ταύτην τὸ δαιμόνιον, ἢ παρελθόντα ἐλθεῖν ἢ δὴ τελευτήσαι. Καὶ περὶ τυχὸν καὶ ἀμεινον αὐτὰς ἰὼν ἐν ἀκμῇ τῇ τεύχῃ δόξης καὶ τῇ πότις τῇ παρ' ἀνθρώπων ἀπηνάχθαι, πρὶν ἵνα ζυμβέλωται αὐτὰς ζυμφορὰν ἀνθρώπων, ἥς ἔνεχα καὶ Σόλωνας Κροίσω παρανεῖσαι εἰκός, τέλει ὅρῳ μακρὴ βίη, μηδὲ πρὸς ἀνὰ ἀνθρώπων ἀπαινεῖν θύδαίμονα. Ἐπεὶ καὶ αὐτὰς Ἀλέξανδρος ἢ Ἡφαιστίων τῇ λελθόντῃ ἐσμιχρὰ ζυμφορὰν γένητο· ἥς καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος πρὸς ἀπελθεῖν ἀνδοκῇ μοι ἐβέλυσεν μᾶλλον, ἢ ζῶν πειραδιῶν· ἐμείον ἢ καὶ Ἀγλαῖα δοκῶν ἐν ἐλπίδι πρὸς ἀποθανεῖν Παλέρχης μᾶλλον, ἢ τὴν θανάτου αὐτῆς τιμωρὸν γενέσθαι. Ἦν δὲ τι καὶ ὑποπλὸν αὐτὰς ἐς ἱερὸς Χαλδαίος, ὡς ἐκείνῃ μακρὴν ἵνα μᾶλλον⁸¹, ἢ ἐς ὠφέλειαν τὴν αὐτῶν φέροι αὐτοῖς ἢ κάλυψις τῇ Ἀλέξανδρος ἐς Βαβυλῶνα ἐν τῷ τότε ἐλάσεως. Οἱ γὰρ τῇ Βήλῃ νεὼς ἐν μέσῃ τῇ πόλει ἰὼν τῇ Βαβυλωνίων, μεγάλῃ τε μέγιστος, καὶ ἐν πλίνθις ὅπῃς ἐν ἀσφάλει ἡρμοσμένης. Τῷτον τῇ νεὼς, ὡς τῇ καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ τῇ Βαβυλωνίων, Ξέρξης κατέσκαψεν⁸², ὅτε ἐκ τῇ Ἐλλάδος ὅπισθεν ἀπειόθησεν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῇ εἶχεν ἀνοικοδομεῖν· οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ὅτι τοῖς θεμελίοις τοῖς πρὸς ἀνὰ, καὶ τῇ τῇ ἐνεχα τῇ χροῦ ἐκφέρειν ἐκέλευε τῇ Βαβυλωνίως· οἱ δὲ, ὅτι καὶ μείζονα ἐπὶ τῇ πάλαι ὄντος. Ἐπεὶ δὲ ἀποστάντῃ αὐτῇ μαλθακῶς ἀντήσαντο τῇ ἔργῃ, οἱς αὐτὰ ἐπετέτραπτο· ὁ δὲ τῇ τραχὺ

scens, Chaldaeos vates obvios habuit, qui eum ab amicis sevocatum rogauerunt ut perfectioni Babylonicae superfederet. Oraculo enim sese Beli dei monitos, ingressum in Babylonem nequaquam ei tum temporis faustum ac felicem fore. Ipse Euripidis verbum eis objiciebat, qui ita habet,

Qui conjicit bene, augur est is optimus.

„Tum illi, Atqui, ὦ rex, ne occidentem „versus respicias, neque exercitum hac „ducens ingrediare, sed potius circum- „ctum agmen in orientem ducito. Sed ob difficultatem viæ id præstare non potuit: fortuna sive fato eum in viam propellente, cujus transitus ipsi exitio futurus erat. Et fortasse satius ei fuit, in summo felicitatis fastigio, summoque hominum desiderio vitam cum morte commutare, priusquam ei calamitas aliqua humano more accideret. Cujus rei causâ Solonem Croeso suasisse verisimile est ut longæ vitæ exitum spectaret, neque prius quemquam mortalium felicem judicaret. quandoquidem & Hephæstionis obitus non exigui infortunii loco Alexandro accidisse videtur, quem meâ sententiâ prævenire ipse quam vivus experiri maluisset: non secus atque Achilli jucundius fuisset Patrocli mortem suâ ipsius morte antevertisse, quam necis ejus ultor relinqui. Inciderat autem Alexandro suspi- 17 cio quædam de Chaldaeis, quod se non tam oraculi quam privatae ipsorum utilitatis causâ per id tempus ab ingressu Babylonis deterrent. Nam Beli templum in mediâ Babyloniorum urbe situm erat, magnitudine præclarum, atque ex latere costili, bitumine interlito, coagmentatum. quod templum, quemadmodum & cætera Babyloniorum loca sacra, Xerxes subverterat, quum ex Græciâ reverteretur. Alexander vero in animo habebat templum instaurare, atque, ut quidam scribunt, è veteribus fundamentis exædificare, eamque ob causam rudera exportare Babylonios jussierat; ut vero alii, augustius quam antea fuerat efficere statuerat. Quumque ipso absente segnius quam vellet operi instarent, ipse cum universo exercitu opus aggredi cogitabat.

πάσῃ ἐπενόησε τὸ ἔργον ἐργάσασθαι⁸³. εἶναι δὲ ἴδ

80 Χαλδαίων οἱ λόγοι] Nihil est, quod in his vituperes. Et tamen MS. Optimus videtur velle Χαλδαίων οἱ λόγοι.

81 Καταμαρτυρεῖται τινὰ μᾶλλον]. MSSti omnes τινὰ μᾶλλον, quod retinuit quoque Basileensis editio.

82 Ξέρξης κατέσκαψεν] Istum certe regem contaminari se sacrilegio circa hoc sacrum non recusavisse patet etiam ex Herodoto 1, 183. ut idcirco non assentiar illis, qui opinantur ab Arriano commissum fuisse errorem, dum destructionem hujus templi refert ad Xerxem, quod dirutum fuisse ante eum aliunde constet;

errorem vero obortum fuisse ex communi nomine regum Persicorum. Quod quaecunque sit, potest antea destructum quoque non diu post fuisse restitutum, more regum hac in parte dissidentium, ut tempore Xerxis utique steterit integrum, prout probat sane simulacrum divinum in Herodoto. Vide Freinshemiana ad Curtium 3, 1, 24.

83 Ἐπενόησε τὸ ἔργον ἐργ.]. Istud sane non plus est, quam quod præmisit ἐν τῇ εἰρήνῃ, qui fuit motus animi ejus ante expeditionem versus Indiam. Cui quum non fuerit obsecundatum, alium motum nunc induisse videtur,

Ἰσὶ θεῶν Ἰσὶ Βήλω πολλὴν μὲν τὴν χώραν ἀνεί-
κοτον ἐκ τῆς Ἀσσυρίων βασιλείας· πολλὴν δὲ
χρυσόν, καὶ ἀπὸ τῆς πάλας μὲν τὴν νεὼν ὅπτι-
σκιάζεσθαι, καὶ ταῖς θυσίαις Ἰσὶ θεῶν θύεσθαι·
τότε δὲ Ἰσὶς Χαλδαίους ἔα τὴν θύεαν νέμεσθαι, ὅδε
ὄντι ἐς τὸ, καὶ ἀναλωθῆσθαι τὰς ἀργυρομύδας.
Τῶν δὲ εὐνέχων ὑποπτοὶ Ἀλέξανδρον ἦσαν,
ὅδε ἐθέλειν παρελθεῖν εἰς τὴν Βαβυλῶν τὴν Ἀλέ-
ξανδρον, ὥς μὴ δὲ ὀλίγον τὴν νεὼν ὅπτιτελεσθῆναι
τὰ ἀφελέσθαι αὐτὴς ταῖς ἐκ τῆς χρυσότητος ὠ-
φελείας. Ὅμως δὲ τὰ γε τὴν ὅπτιτροφῆς τὴν χρύ-
τὴν εἰσδοὺν τὴν ἐς τὴν πόλιν, ἐβελήσαν αὐτοῖς πε-
νιῶν λέγει Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ ὥρῃ μὲν
τὴν πόλιν τὴν Εὐφράτιν χαλκῶν γρατο-
πεδεῦσαι· ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν ἐν δεξιᾷ ἔχοντα
τὴν πόλιν, παρ' αὐτὸν πορεύεσθαι, θέλοντα
ὑπερβάλλειν τὴν πόλεως τὸ μέγεθος τὸ ἐς δυσμαῖς
περιεσπόμενον, ὥς ταύτῃ ὅπτιπρέφαντα πρὸς
τὴν ἀγειν· ἀλλὰ καὶ ἡ διωθηθεῖσα ὑπὸ δυσχω-
ρείας ὅπως ἐξελάσασθαι· ξυνὴ ἡ γρᾶν, ὅτι ἔα
ἀπὸ δυσμῶν τὴν πόλεως εἰσιόντι, εἰ ταύτῃ πρὸς
τὴν ἐπέσπεφεν, ἐλώδη τε καὶ τεναγώδη ἦν, καὶ
ἐπὶ καὶ ἐκόντα καὶ ἀκόντα ἀπειθήσαι Ἰσὶ θεῶν.

18 Εἰπεὶ καὶ τοιόνδε ἦν λόγος Ἀλεξάνδρου ἀνα-
γέγραπτον, Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀμφιπολίτην,
τὸν ἐταίρων τῶν Ἀλεξάνδρου, στρατηγὸν τὴν γρᾶν,
ἦν ὁ Μαζαῖος Ἰσὶ Βαβυλῶν σαλευσάμενος
ἀπελίπειν Ἀλέξανδρον, ἐπειδὴ δὲ συνέμειξεν
ἐπασιόντι αὐτῷ ἐξ Ἰνδῶν, ὁρῶντα πικρῶς πι-
μωρῶν Ἰσὶ σαλευσάμενος ἔσοι ἐπὶ ἄλλῃ καὶ ἄλ-
λῃ χώρα τετραγύμοι ἦσαν, ὅπτιπτεῖλαι Πειθα-
γῶρα Ἰσὶ ἀδελφῷ (μαῖτιν ἡ εἶνα τὴν Πειθαγῶ-
ρα τὴν ἀπὸ σπλάγχχνων μαντείας) μανθίστα-
σθαι καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν σωτηρίαν· ἀντεπιτεῖλαι

tabat. Erat autem Belo multum agri ab
Assyrii regibus consecratum; multo etiam
auro jam olim templum instructum erat,
ad sacrificia deo faciendum. Tum vero
quum in nullos usus conferrentur annui
reditus, Chaldaeis id omne quod Belo sa-
crum erat cedebat. Quamobrem suspicari
coepit Alexander nolle eos ipsum Babylo-
nem ingredi, ne parvo temporis spatio ex-
aedificato templo ipsi tantis pecuniarum
commodis privarentur. Aristobulus tamen
autor est, Alexandrum Chaldaeorum con-
silio de circumagendo itinere in urbem ac-
quiescere voluisse, ac primo quidem die ad
Euphratem fluvium castra posuisse: postri-
die vero quum flumen ei ad dextram esset,
juxta ipsum processisse, cupientem præter-
gredi eam urbis partem, quæ occasum spe-
ctabat, ut inde orientem versus se conver-
teret: sed ob difficultatem locorum ita
cum exercitu ingredi non potuisse: quod
nimirum quum ab occidentali urbis parte
in orientalem sese convertere vellet, palu-
dosim limosisque locis impediretur: atque
ita partim volentem partim nolentem Beli
oraculo non paruisse. Porro Aristobulus
aliud quippiam hujuscemodi narrat: Apol-
lodorum Amphipoliten; ex amicis Alex-
andri, prætorem exercitus quem Alexan-
der Mazæo Babyloniorum satrapæ relique-
rat, quum ad Alexandrum ex Indis rever-
sum convenisset, vidissetque eum in satra-
pas qui aliis atque aliis provinciis præfue-
rant, severius animadvertentem; Pithago-
ræ fratri suo scripsisse (vatem enim fuisse
Pithagoram, ex eorum genere qui exta
consulunt) & de salute suâ cum consului-

se:

detur, non ut ipse cum universo exercitu opus aggredi
cogitaret, ut vertit ex Facio Vulcanius, quum ea sen-
tentia in Græcis non sit, sed nempe ut injunxerit sta-
tim fieri, & quidem opere militari; unde quod mireris,
habet plane in Optimo καλῶν, & mox quum omnes τῶ
θεῶ τῆς Βήλης habeant, non intelligo, cur priores duas
voces omittant.

84 Πολὺν δὲ τὴν χρυσόν, καὶ ἀπὸ &c.] Prava distinctio
in vulgatis non solum Græca reddidit languida, sed &
versiones fecit contortas & remotas ab eo quod voluit
Arrianus, scribente Facio agri & auri modus, ex qui-
bus templi ornamenta comparabantur fiebantque Belo sa-
crificia, Vulcanio olim templum instructum præter Græ-
corum mentem imaginante, quum videantur ea sic
restituenda. Πολὺν δὲ χρυσόν. Καὶ ἀπὸ τῆς πάλας μὲν τὴν
νεὼν ὅπτισκιάζεσθαι, καὶ ταῖς θυσίαις τῶν θεῶν θύεσθαι· τότε δὲ
τῶν Χαλδαίων &c. multum quoque auri. Et ex eo olim qui-
dem templum reficiebatur, & sacrificia Deo offerenda
comparabantur; tunc vero &c. In verbis enim ἀπὸ τῆ
posterior vocula ponitur pro τῆ, ut facere Arrianum
docent exempla collata ad 1, 11. Certe enim si id quod
interpretes afferunt voluisset Arrianus, potuerat simplici-
ter καὶ πάλας μὲν: sed singularis in illis ἀπὸ τῆ sententia est.

85 Ὅπως ἐξελάσασθαι] Convenientius ἐλάσασθαι, quod est
in Optimo ac duobus aliis, & idem notavit Vulcanius.

86 Ἐλώδη καὶ τεναγώδη] Nempe per stagnum Nagra-

gam, in quod inquisivit Cl. Bochartus in *Phaleg* fine
capitis vii i libri primi.

87 Ματρίσθαι καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν σωτηρίαν] Itaque hoc
est exemplum vaticinii ex haruspicina privati, quod to-
lerari & permitti debere negabat Æneas in *Poliorectico*:
Ματρίσθαι μάλιστα ἰδίᾳ καὶ αὐτῷ τῷ ἀρχιερεῖ. Et tamen
omittere aut vane curiosi aut ambitiosi mortales nequi-
verunt. Unde apud Herodotum 1, 132 de Persis. Εὐν-
ὸν μὲν δὲ τῶν θεῶν ἰδίᾳ μόνον οἱ ἐγγυῖναι ἀράσθαι ἀγαθὰ.
Ubi vides quam firmi sint viri docti, quasi intelligatur
non pro se solo privatimque vota nuncupans, aut non li-
cere sibi privatim precari bona, (unde & Brissonius ex-
planat lib. 11 regn. Pers. p. 172. Quisquis autem rem
divinam faciebat, non pro se privatim sed pro populo fa-
ciebat; nec à Diis ut sibi speciatim bona tribuerent, pe-
tebat) quum ἰδίᾳ construatur debeat cum verbo θύεσθαι, di-
catque Herodotus sibi autem ille qui privatim sacrificat,
soli non licet precari bona, ut scilicet Græcorum pleri-
que semper fere faciebant, raro facturi hanc impensam;
nisi pro se & suorum salute, quum apud hos sufficeret
id fieri in sacrificio publico: de quo loqui non putavit
necesse, quoniam ibi Græci perinde ut Persæ civitati &
populo salutaria vovebant; sed in illis, qui priva-
tim sacrificabant, ita diversi erant Græci & Persæ,
ut laudabilior foret Persarum disciplina, sive publi-
ce, sive privatim sacrificaretur, patriam commen-

dantium

δὲ αὐτῷ Πειθαγόραν, πωθανόμηνον πῖνα μά-
λιστα φοβέμενον. ἡ δὲ Πειθαγόρα ἐθέλοι ἢ μαντεία.
τὴ δὲ ῥά-ψα αὐτῷ, ὅτι τὸν τε βασιλέα αὐτὸν
καὶ Ἡφαιστίωνα. θύεσθαι δὴ τὴ Πειθαγόραν πα-
τα μὲν ὅτι ἰὼ Ἡφαιστίωνα. ὡς δὲ ὅτι ἔῃ ἡπατος
ἔῃ ἱερεὺς ὁ λοβὸς ἀφανὴς ἦν, ἔτω δὴ ἐγγράψαν-
τα καὶ χατὰ σημειώμηνον τὸ ῥαμματίον, πέμ-
ψαι παρὰ τὴ Α' πολλόδωρον ἐκ Βαβυλῶν
εἰς Εὐχάτανα, δηλοῦντα μηδεὶν ἢ δεδιέναι Ἡ-
φαιστίωνα. ἔσται γὰρ αὐτοῖς ὀλίγη ῥεῖσιν ἐκ-
ποδῶν. καὶ ταύτῃ ὅτι πολὺν λέγει Α' εὐ-
θύβελος κομισσάμενος Α' πολλόδωρον μὲν πρὸς
θῆν ἡμέραν ἢ τελευτήσας Ἡφαιστίωνα. αὐτῷ δὲ
θύεσθαι τὴ Πειθαγόραν ὅτι ἰὼ Α' λέξανδρον,
ἄλλοθεν ἰὸ ἡπας ἔῃ ἱερεὺς. καὶ Πειθαγόραν τὰ
αὐτὰ καὶ ἰὼ Α' λέξανδρον ῥά-ψα Α' πολλο-
δώρῳ. Α' πολλόδωρον δὲ κατὰ σιωπῆσιν, ἀλ-
λὰ φράσας γὰρ πρὸς Α' λέξανδρον τὰ ἐπεσταλ-
μένα, ὡς βύνοικαν μᾶλλον ἢ ὅτι δεξιόμηνον ἰὼ
βασιλεῖ, εἰ φυλάττειν πρὸς αὐτὸν μή τις
αὐτῷ κίνδυνος. ὅτι ἰὼ τότε θυμπεῖται. καὶ Α'-
πολλόδωρον τε λέγει ὅτι Α' λέξανδρον ἐπὶ ἡνίοσε.
καὶ τὴ Πειθαγόραν, ἐπειδὴ παρῆλθεν εἰς Βαβυ-
λῶνα, ἤρετο ὅτι γενομένης αὐτῷ σημείων ταύ-
τα ἐπετίλει πρὸς τὸ ἀδελφόν. τὴ δὲ εἰπεῖν,
ὅτι ἄλλοθεν οἱ ἰὸ ἡπας ἐγένετο ἔῃ ἱερεὺς. ἐρομένης
δὲ ὅ, ἢ νοεῖ ἰὸ σημείον, μέγα εἰπεῖν εἶναι χα-
λεπόν. Α' λέξανδρον δὲ πρὸς τὴν δεξιάν χαλε-
πῆναι ἰὼ Πειθαγόρα, ὡς καὶ δὴ ὅτι μελεῖται ἔχειν
αὐτὸν πλείονος, ὅτι ἀδύνατος τὴν ἀλήθειαν οἱ
ἐφρασε. Ταῦτα αὐτὸς Α' εὐθύβελος λέγει πα-
ρὰ Πειθαγόραν πρὸς τὴν Α' Περδίκκα δὲ αὐτῷ
μαντεύσασθαι λέγει, καὶ Α' ἡνίοσεν ὕστερον. καὶ ἔ-
αὐτὴ σημείων ἀμφοῖν γενομένων, Περδίκκα τε
ὅτι Πτολεμαῖον φράβουσιν ταύτην θανατῶν, καὶ
Α' ἡνίοσεν ὅτι ἡ μάχη ἦν πρὸς Σέλευκον καὶ Λυ-
σίμαχον ἢ ὅτι ἰὼ γενομένη. Καὶ μὲν δὴ καὶ ἰὼ
Καλάνος ἔῃ σοφιστὴς ἔῃ ἰνδὸς τοιόσδε τις ἀναγέγραπται λόγος. ὅποτε ὅτι τὴ πυρὰν ἢ θάνα-
τον με-

se: Pithagoram ejus literis respondisse, ro-
gasseque cujus potissimum metu vaticinio
uti vellet: qui quum respondisset, se ab
Alexandro & Hephæstione sibi metuere,
Pithagoram primum pro Hephæstione exta
inspexisse. quumque jecinori fibræ deessent,
literas rursus scripsisse, easque obsignatas
ad Apollodorum ex Babylone in Ecbatana
misisse, quibus monebat ne quicquam ab
Hephæstione metueret. propediem enim è
vivi sublatum iri. quam quidem epistolam
ait Aristobulus Apollodorum accepisse pridie
quam Hephæstio exiret è vitâ. Tum Pi-
thagoram quum rursus pro Alexandro exta
confuluisset, fibrasque jecinori deesse repe-
risset, idem fratri suo de Alexandro scrip-
sisse. Apollodorum vero id non subticuisse,
sed Alexandro quæ acceperat indicasse,
ut benevolo erga regem animo esse videretur,
monens ut imminens periculum cave-
ret. Atque Alexandrum quidem Apollodo-
rum collaudasse narrat, quumque Babylo-
nem venisset, percontatum esse Pithagoram
quo signo edoctus fratri suo talia de se scrip-
sisset: qui quum respondisset, quod ho-
stis jecinora absque fibris inventa essent,
Alexandrum rursus interrogasse quid hoc
portenderet; & Pithagoram, magnum ma-
lum portendi dixisse. Alexandrum vero
tantum abfuisse ut Pithagoræ succensuerit,
ut eum deinceps chariorem habuerit, quod
citra dolum simpliciter ei rem ipsam dixisset.
Hæc Aristobulus se à Pithagora audisse
testatur: ac postea Perdiccæ atque Anti-
gono eadem vaticinatum esse. Eodem enim
prodigio edito Perdiccam adversus Ptole-
mæum bellantem mortuum esse: Antigono
vero in pugna adversus Seleucum &
Lyfimachum ad Ipsum commissâ. Atqui
de Calano sophista Indo etiam hujuscemodi
quippiam scriptum est: Quum moriturus
ad

dantium & omnes Persas, non domum suam. Id quod
latere non poterat, quum sacrificio deberet vates adesse,
perinde ut in Indicis c. 11. Καὶ ὅτις ἐπὶ ἰδὲ θύει, ἐξυγ-
νῆς αὐτῷ τὸ θυσιῶν τὴν σοφιστῶν τῶν γινώσκων. Livius 11,
42. Moti ira numinis publice privatimque nunc extis,
nunc per aves consulti. v. 15. Causatus de privati por-
tenti procuratore consulere velle, ad colloquium vatem
elicuit. Adde 1, 56. Huc quoque referas oportet augurii
privati libros, quos ab Nigidio Figulo scriptos testan-
tur.

88 Εἰσὶ δὲ αὐτοῖς ὀλίγη ἐκποδῶν] An ipsa hæc ver-
ba sic studiose retulit Arrianus, quæ vel apud Prole-
mazum vel apud Aristobulum invenerat, ut ea mutare
aliis nequiverit; aut hos duos testari putabimus fuisse
hæc ipsa Pithagoræ verba, unde retineri etiam ab Ar-
riano intererat? Certe videtur ex tali quadam causa ven-
nisse, ut eadem recensuerit Appianus in fine libri se-
cundi *Civilium*, ubi comparat Alexandrum & Julium
Cæsarem, incidentique in hanc historiam scribit, θύ-
ματα εἶπαι μὴ διδόναι, ἐκποδῶν γὰρ ἀμφοτέρων αὐτίκα ἵσταται.

89 Καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολήν] Vox secunda repellitur ab
codice Optimo, & nihil affert. Sed & mox idem co-
dex καὶ Πειθαγόραν τὰ αὐτὰ ὑπάρχει, non, ut vulgo, καὶ ἰ-
πας.

90 Α' ἡνίοσεν ὕστερον] Interjicit Opt. χρόνον, & ficalius,
idque observabis aliquoties poni in Indicis. Dum vero
sic voces & inde sententiam ordinat Arrianus & Perdic-
cæ autem ipsi vaticinatum esse dicit, & Antigono postea,
an meliores auctore sunt interpretes, quum illud postea
transferant, Facius quidem & postea Perdiccæ atque
Antigono eadem prædixisse, Vulcanius vero ac postea
Perdiccæ atque Antigono eadem vaticinatum esse. Immo
Arrianus non intentus est ordini rerum inter Alexan-
dram & hos duces, ut his postea id contigerit, sed
tantum inter Perdiccam & Antigonom, ex quibus illi
priori potius contigit καὶ Α' ἡνίοσεν χρόνον ὕστερον. Hæc mens
Arriani. Mox etiam codex Optimus Περδίκκα μὲν ἐπὶ
Πτολ. Quin etiam deinde idem Α' λέξανδρον εἰς ἐκ ἰθαλ-
ται ἀποσταλῶν ἀποκρίσιν, non Α' λέξανδρον, ut vulgo.

νύμνον, τότε τῆς μὲν ἄλλης ἐταίρης ἀσπα-
ζομαι αὐτόν. Ἀλέξανδρος δὲ οὐκ ἐβελήσας
προσελθεῖν ἀσπασόμενος, ἀλλὰ φάται γὰρ ὅτι
ἐν Βαβυλῶνι αὐτῷ ἐντυχὼν ἀσπασεῖ. καὶ τῶ-
ν τ' λόγων ἐν μὲν τῷ τότε ἀμεληθεῖται. ὕστε-
ρον δὲ ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐν Βαβυλῶνι Ἀλέ-
ξανδρος, ἐς μνήμην ἐλθεῖν τ' ἀκυσάντων, ὅτι
ὅτι τῇ τελευτῇ ἄρα τῇ Ἀλεξάνδρου ἐθειάσθη.
19 Παρελθὼν δ' αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα προσβέαι
ὡς τ' Ἐμμεύων ἐνέτυχον. ὡς ὅτι μὲν
ἔχαστοι προσεδυόμενοι, οὐκ ἀναγέγραπται. Δο-
κεῖν δ' ἐμοίγε, αἱ πολλαὶ σεφαιούτων τε αὐ-
τὸν ἦσαν, καὶ ἐπαινούτων ὅτι ταῖς νίκαις,
ταῖς τε ἄλλαις καὶ μάλιστα ταῖς Ἰνδικαῖς. καὶ
ὅτι σὺ ἐξ Ἰνδῶν ἐπανήκῃ, χαίρειν φασκόν-
των. Καὶ τῶν τε δεξιωσάμενός τε καὶ τὰ εἰκό-
τα ἡμήσας, ἀποπέμψας ὅπισθ' ἀγείρει. Οὐ-
σης δὲ ἀνδριάντας ἢ ὅσα ἀγαλματῶν, ἢ εἰ
δὴ καὶ ἄλλο ἀνάθημα ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ἐξέρχης
ἀνεκόμισεν ἐς Βαβυλῶνα, ἢ ἐς Πασαργάδας,
ἢ ἐς Σῶσα, ἢ ὅπῃ ἄλλῃ τῇ Ἀσίᾳ, ταῦτα
δοῦναι ἄγειν τοῖς πρέσβεσι. καὶ τὰς Ἀρμενίας
καὶ Ἀρμενίωνων εἰκόνας τὰς χαλκᾶς ἔπει-
λέγει ἀπενεχθῆναι ὅπισθ' ἐς Ἀθῆνας, καὶ τῇ
Ἀρτέμιδος τῇ Κερκείας, τὸ ἔδος. Κατέλαβε
δὲ ἐν Βαβυλῶνι, ὡς λέγει Ἀρτεμίδωρος, καὶ
τὸ ναυικόν, τὸ μὲν καὶ τὸ Εὐφράτιν ποταμὸν
ἀναπεπλυνκὸς ἀπὸ θαλάσσης τῇ Περσικῇ, καὶ
καὶ τῇ σὺ Νεάρχω ἦν. τὸ δὲ ἐκ Φοινίκης ἀνα-
κεκο-

ad rogum iter, reliquos quidem amicos
osculatum fuisse: ad Alexandrum vero de-
osculandi illum causā accedere noluisse, sed
dixisse Babylonē se illum reperturum, ibi-
que osculum daturum esse. Quæ quidem
ejus verba tum temporis neglecta parumque
animadversa fuisse: postea vero mortuo
apud Babylonem Alexandro memoriā repe-
tita, illi qui audierant Alexandri mortem vati-
cinatum fuisse compererunt. Alexandro 19
Babylonem ingressio legationes Græcorum
obviam venerunt: quibus vero de rebus sin-
gulæ missæ fuerint, non constat. Meâ vero
sententiâ, pleræque eo spectabant ut eum
coronarent, utque cum ob alias victorias, tum
ob Indicas ei gratularentur, lætitiâque pu-
blicam ob felicem ex Indis reditum testa-
rentur. Quos quidem humaniter exceptos
debitisque honoribus ornatos domum remi-
sisse dicitur. Quotquot autem clarorum vi-
rorum statuas, aut deorum simulacra, aut
aliud quidvis deis consecratum Xerxes Ba-
bylonem, vel in Pasargadas, vel Susâ aut
quamvis aliam Asiæ partem ex Græciâ de-
portaverat, ea legatis reportanda dedit. At-
que ita Harmodii & Aristogitonis æneas
statuas Athenas relatas fuisse dicitur, simul-
que Dianæ Cerceræ simulacrum. Rece-
pit autem apud Babylonios (ut Aristobulus
ait) classē navalem, quæ partim per Eu-
phratem fluvium è Persico mari subvecta
erat Nearchō duce: partim ex Phœnice
appu-

91 Νίκαις ταῖς τε ἄλλαις καὶ ταῖς] Quod notari mere-
tur, voces illæ ταῖς τε ἄλλαις non agnoscuntur in libro
Optimo, nec sunt necessariæ.

92 Ἡ ἀγαλματῶν] MSS. omnes ἢ ὅσα ἀγαλ. Sed vo-
culam excidisse reor ex editione Vulcanii, quum existeret
in Basilensi, unde reposui.

93 Ἀρτέμιδος τῇ Κερκείας] In cognomento hujus Di-
æ aliquid monstri hære jam olim quibusdam credi-
tum, aliis non persuasum. Hinc quum Basilenses edi-
disset, ut nunc vulgo legitur, & Facius interpretaretur
Cerceræ, margini ab aliis appositum [τῇ Κερκείας in Græ-
co legebatur.] Id non modo repetivit, sed auxit quoque
Vulcanius pro Κερκείας legi etiam Κερκείας & Κερκείας
testatus. At vero Jo. Meursius adeo non credidit ali-
quid hîc suspectum esse, ut in *Athenis Atticis*, tum in
argumento capitis 111 libri tertii, tum in contextu &
simul in indice, tribus adeo locis, tantundem profe-
rat, summa huc redeunte, ut occideret verba Arriani,
ex quibus adfirmare audet alibi Athenis fuisse statuam
vel signum Dianæ. Quod concedimus ingenio viri so-
lidissimi ad excerptum, non ad laudabiliter com-
mentandum. Itaque ecce monstrat hanc Dianam, sed
non Athenis, Palmerius à Grenetemesnil, nempe in ur-
becula ad Euripum Euboicum sita non longe ab Auli-
de, quæ Κερκεία, ut ait, vocabatur, de qua Suidas in
Ἀκουσίᾳ. Sic est. Ex illo Suidæ loco notavit Ortelius
suo ordine hanc urbem, unde facile potuit vir doctus ad
illam pervenire, verum non Κερκεία, ab ipso sic forma-
ta, ut commodè ita fieret Κερκείας gentile, sed Cercas,
unde scribit ἐς Cercade urbem, & Suidas plane ἀπὸ Κερκεί-
ας πόλιν, unde istud gentile derivari nequit: quam
prope autem accesserit ad Euripum Euboicum, ipse vi-
derit. Post hos accessit nuperus, qui ut castigationis

mensuram extenderet, multa dicens præmittit, ab ipso
dein rejecta, donec deveniret ad Ἀγρῆας, quo cognomi-
ne illa censetur in agro Attico. Quid dicimus? an
credidit, si priores tantum sibi licere putavissent, non
simile quid exculpere potuisse, aut posteriorum quen-
quam adeo sævæ mutationi adfensurum? Literæ præ-
buit initium isti appellationi teste universa antiquitate:
hanc ille susque deque habere sustiner. Quando legitur
imago hujus Dianæ ab loco sacro abfuisse? spuria &
notha sunt omnia, multaque & longe probabiliora ad-
ferri possent. Quod unum hîc agendum est, investiga-
ri oportet, unde ortum sit nunc vocabulum Κερκείας,
nunc superius citatæ duæ lectiones, ex quibus il-
lud Κερκείας in Optimo & altero uno legi, alterum in
tribus aliis. Vulcanius notat ex V. C. καρκείας τὸ εἶδος,
scilicet ne qua depravationis species desit. Hæc constans
in MSSis varietas evincit, ut floccipendere oporteat
vulgarum Κερκείας, quod nulla fide confirmatur, & pro
litera canina liquidum λ omnino supponi debeat, si
Arriani manum recuperare in animo est. Id quod non
potest videri mirum, quum sic contrariō modo in So-
lino editus fuerit Τελχίος auriga Castoris, qui in MSSis
est Cercius. Nihil equidem mihi propius occurrit,
quam Κερκείας. Notus per omnes Athenarum memo-
rias est Celeus rex, & præsertim Cereris hospitiō. Is
videtur consecravisse imagunculam quandam Dianæ,
ob quamcunque causam, & quocunque loco illa stete-
rit, quod describere non possumus. Dii autem cognō-
mentum nacti ab hominibus, à quibus primum reperi-
ti aut ficti aut culti. Tacitus 111. ann. 63. Post filius
ejus Amathus delubrum posuisset Veneri Amathusæ. Sed
tu, doctè lector, consideres velim.

κεκομμένον, πεντήρεις μὲν δύο τ' ἐκ Φοινίκων, τετρήρεις δὲ τρεῖς, τρήρεις δὲ δώδεκα, ἱερακοτόρους δὲ ἐς ἱεράκοντα. ταύτας ξυμμεθεύσας κομιδῆσαι ὅππ' ἔβουλόμην ποταμὸν ἐκ Φοινίκης ἐς Θάλακον πόλιν· ἐκεῖ δὲ ξυμπερθεύσας αὐτῆς καταπλεύσαι ἐς Βαβυλῶνα. λέγει δὲ ὅτι καὶ ἄλλ' αὐτῷ συναπηνεῖτο γόλ' αὐτοῦ, τέμνοντες τὰς κυπαρίσσους τὰς ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ· ἔχοντων γὰρ μόνων τῶν δένδρων δύσπορον εἶναι ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Ἀσσυρίᾳ, τὴν δὲ ἔλλαν ὅσα ἐς ναυπηγίαν, σπέρως ἔχειν τὴν γῆν ταύτην. Πληρώματα δὲ ἐς τὰς ναὺς καὶ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας, πορφυρέων τε πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλαν ὅσοι ἐργαζομένης τῇ θαλάσσῃ, ἀφ' ἧς αὐτῷ ἐκ Φοινίκης τε καὶ τῇ ἄλλῃ θαλάσσῃ λιμένα τε ὅτι πρὸς Βαβυλῶνα ἐποῖς ὀρυκτὸν, ὅσον χιλιάσι ναυσὶ μακρῆς ὁρμῆς εἶναι, καὶ νεωδοίχους ὅππ' ἔστι λιμέν'· καὶ Μίκαχ' ὁ Κλαζομένη μὲν πεντακοσίων ταλάντων ὅππ' Φοινίκης τε καὶ Συρίας ἐτέλλετο, ἡ δὲ μὲν μισθῷ πείσων, τῆς δὲ καὶ ὠμισθίου, ὅσοι θαλάσσιοι ἀνθρώποι· τίς τε γὰρ θαλάσσιον τὴν πρὸς τῷ κολπῷ τῷ Περσικῷ κατοικίζον ἐπενόη, καὶ τὰς ἡσυχίας τὰς ταύτης· ἐδόκει γὰρ αὐτῷ καὶ μείον Φοινίκης διδασκάν, ἢ χώρα αὐτῇ γεένται. Ἦν δὲ αὐτῷ τὴν ναυτικὴν ἢ τὴν πρὸς τὴν ὥς ὅππ' Ἀράβας τοὺς πολλὰς· πρὸς φασιν μὲν ὅτι μόνον τὴν ταύτην βαρβαρὸν ἔτε πρὸς αὐτῶν ἀπέπειλαν, ἔτε π' ἄλλο ὁπτικὸς ἢ ὅππ' πρὸς ἐπέωρακτο Ἀράβην ἐς αὐτόν. Ἦν δὲ ἀληθές, ὡς γὰρ μοι δοκεῖ, ἀπληγὸς ἦν ἢ κατὰ τὴν πρὸς αὐτῶν Ἀλέξανδρον. Λόγος δὲ κατέχευε, ὅππ' ἡκεν Ἀράβας δύο μόνον πρὸς τὴν θύρας, τὴν Οὐρανὸν τε καὶ τὴν Διόνυσον· τὴν μὲν Οὐρανὸν τὴν αὐτὸν ὁρμῶν, καὶ τὰ ἄλλα ἐν οἷς ἔχοντα τὰ τε ἄλλα καὶ τὸν ἥλιον, ἀφ' ὅτου μεγίστη καὶ φανερὰ τῇ ὠφέλειᾳ ἐς πάντα ἡμεῖς τὰ ἀνθρώπεια. Διόνυσον δὲ, καὶ δόξαν τὴν ἐς Ἰνδοὺς στραπίας· ἐκείνῃ ἀπαξιουμὴ καὶ αὐτὸν ἱερόν ἀννομοδίον πρὸς Ἀράβων θύρας, καὶ φανερὰ ἔργα Διόνυσου σποδείζα μόνον. Εἴτω οὖν καὶ Ἀράβων κρατήσας ὁππ' ἐρέμειαν αὐτοῖς, καὶ τὰ Ἰνδοῖς, πολυθλίβειν καὶ τὰ σφῶν νόμιμα· τὴν τε χώραν καὶ τὴν διδασκαλίαν ὑπεκίχεν αὐτόν, ὅππ' ἡκεν ἐκ μὲν τῶν λιμένων τὴν κασίαν γένεσθαι αὐτοῖς, σποδὲ τῶν δένδρων τὴν σμύρναν τε καὶ τὸν λιβανὼν, ἐκ

appulerat; Phœnicum quidem quinqueremes duas, quadriremes tres, triremes xii, triginta remorum naves xxx. Hæ in partes disiectæ ex Phœnice ad Euphratem in Thapsacum urbem delatæ sunt; ibique rursus compaginatæ Babylonem navigârunt. Dicit idem Alexandrum aliam quoque classem construxisse, cæsis in Babyloniâ cupressis. Harum enim arborum tantum in Assyriâ copiam esse, reliquarum quæ conficiendis navibus aptæ sint inopiâ laborare. Supplementa etiam in naves aliaque ministeria, & purpuras piscantium aliorumque marinorum operariorum multitudinem ex Phœnice atque universâ maritimâ orâ ad eum venisse. portum præterea apud Babylonios effodi curavit, qui mille naves oblongas caperet: navalia etiam portui adjunxit. Misitque Miccalum Clazomenium cum quingentis talentis in Phœnicen & Syriam, qui quoscunque maritimos possit mercede alliceret vel conduceret. siquidem in maritimam Persici sinus oram ejusque insulas colonias deducere statuerat. Æque enim opulenta sibi ea regio atque Phœnice fore videbatur. Classem vero in Arabas populosam gentem parabat, eâ occasione quod soli ex barbaris illius regionis neque legationes ad eum misissent, neque quidquam officii aut honoris sibi detulissent: sed reverâ, (ut mihi quidem videtur) quod nulla eum conquirendi ditiones satietas capiebat. Fama autem tenuit, id causæ fuisse quod audisset Arabas duos tantum deos colere, Cælum scilicet & Bacchum. Cælum quidem, quod cum reliqua astra, tum solem in se continere videretur, à quo quamplurima manifestissimaque ad omnes humanos usus commoda manarent: Bacchum vero ob famam ducti in Indos exercitus. Quapropter non indignum censēbat se, qui pro tertio deo apud Arabas haberetur: quippe qui rebus gestis Baccho nequāquam inferior esset: & certe devictis Arabibus, suis legibus vivendi potestatem, ut Indis, fecisset. Invitabat cum præterea opulentia regionis, quod audisset casiam palustribus locis apud eos nasci, ex arboribus myrrham &

94 Τὰς κυπαρίσσους τὰς ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ] Has vero eximie illustrandi occasionem sumit & præclare exsecutus fuit Cl. Bochartus in *Phaleg* capite 4 libri 1.

95 Μισθῷ πείσων, τὴν δὲ καὶ ὠμισθίου] Mercede alliceret vel conduceret. At conducere nil est aliud nisi mercede allicere, dare pecuniam ut promittant operam. Arrianus autem dicit ὠμισθίου, id est, ut emeret, ut pro iphis corporibus expenderet hummos, eaque sui juris ac mancipii faceret. Thucydides lib. 1 pag. 12. Recte Facius, qui vel mercede conduceret vel coemeteret.

96 Ἦν δὲ αὐτῷ τὴν ναυτικὴν] MS. Opr. αὐτῶν.

97 Τὸν μὲν ἡμῶν τε αὐτὸν ὁρμῶν] Nequaquam expletur Arrianus mens ab versionibus. Vulcanius *cælum, quod cum reliqua astra, tum solem in se continere videretur*. Primo non dicit Arrianus cælum videri ea continere; sed plane continet. Unde & Facius *cælum quod astra contineat, tum cætera, tum solem*. Vidit ergo Vulcanius in Faciana desiderari interpretationem vocis ὁρμῶν, quam male is supplevit. Nam ea vox notat *liquidum*, ut describit Ovidius, & *liquidum spisso fecit vit*

δὲ τὸ θάλασσαν τὸ κινάμωνον τέμνεσθαι· οἱ
λειμῶνες δὲ ὅτι γάρδον αὐτόματοι ἐκφέρουσιν.
Τὸ μέγιστον δὲ χώρας, ὅτι οὐκ ἐλάττων ἢ πα-
ραλίαν τὴν ἀραβίαν ἢ τὴν Ἰνδικήν, αὐτὴ
ἐξηγήσατο, καὶ ἦσαν αὐτῇ περὶ τοὺς πολ-
λὰς, καὶ λιμῶνες πανταχῶς τὴν χώραν εἶναι,
οἷοι ποταμοὶ μὲν ὅδε μὲν ἰσχυροὶ, ποταμοὶ δὲ
καὶ πολλοὶ ἐνοικιοῦνται, καὶ ταύτας γενέσθαι
βυδαίμονας. Δύο δὲ ἦσαν τῶν τοῦ ἑὸς Εὐ-
φράτης πελάγους ἐξηγήσαντο αὐτῶν· ἡ μὲν
πρώτη ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ ἐκβολῶν τῷ Εὐφράτι, εἰς
ἐκείνην καὶ ἐκκοιταδίαν ἀπέχουσαν ἀπὸ τῆς αἰγια-
λῆς τε καὶ τῆς γῆς τοῦ ποταμοῦ, μικροτέρα
αὐτῆς, καὶ θαλασσία ὕλη παντοία· εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ
καὶ ἰερὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἰὸς δικήτορας αὐτῆς
ἀμφὶ τὸ ἰερὸν πλὴν δίαυλον ποιεῖσθαι νέμεσθαι
τε αὐτῇ αἰετὶ τε ἀγρίαις καὶ ἐλάφοις, καὶ ταύ-
τας ἀνέσθαι ἀφ' ἑαυτῶν ἢ Ἀρτέμιδι· ὅδε εἶναι
θῆμις θύρας ποιεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, ὅτι μὴ δύ-
σασθαι πᾶσι τῇ θεῷ θέλοντα, ὅτι ἰσχυροὶ θηρῶν
μύοντες· ὅτι τῷδε γὰρ οὐκ εἶναι ἀθέμιτον. Καὶ
ταύτῃ πλὴν ἡσυχίαν λέγει Ἀλεξάνδρου ὅτι Ἰκα-
ρον ἐκέλευσε καλεῖσθαι Ἀλεξάνδρου, ἐπὶ τῇ
ἡσυχίᾳ τῇ Ἰκαρῶν τῇ ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ, ἐς ἡμέ-
τερα Ἰκαρον τὸν Δαυδάλην, τακέντος δὲ καὶ
ὅτῳ περὶ τὴν τὰ πλεῖστα, περὶ δὲ λόγῳ
κατέχεται· ὅτι καὶ κατὰ τὰς ἐντολάς τῶν πατρῶν
κατὰ τῇ γῇ ἐφέρετο, ἀλλὰ μελέως γὰρ ἀπὸ
ἀνοίας φερόμενος, παρέχετο τῷ ἡλίῳ θάλασσαν
καὶ ἀνεῖναι τὸν καὶ ἀπὸ ἐαυτοῦ τὸν Ἰκαρον
ἢ τε ἡσυχίαν καὶ τῷ πελάγῳ τὸν ἐκπομπῆς ἐγκα-
ταλιπεῖν, τὸ μὲν Ἰκαρον καλεῖσθαι, τὸ δὲ
Ἰκαρίον. Ἡ δὲ ἐτέρα νῆσος ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ
Εὐφράτη ἐλέγετο ἀπέχειν ὅσον πλεῖν ἡμέ-
ρας καὶ νυκτὸς, καὶ ἔστιν ἐν τῇ θάλασσῃ. Τύλος δὲ
αὐτῇ εἶναι ὄνομα. Μεγάλη δὲ εἶναι, καὶ ἔτε
τραχέια ἢ πολλή, ἔτε ὑψώδης, ἀλλ' οἷα κα-
πὺς τῇ ἡμέρᾳ ἐκφέρειν καὶ πάντα ἀεὶ αἶα. Ταυ-
τὴν ἀπηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, καὶ μὲν πρὸς Ἀρ-
χίαν, ὅς ἐστιν ἰσχυρὸς ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ κα-
τασκοπῇ τῇ περὶ τὰς ἐπὶ τοὺς Ἀραβίαν,
μέλει μὲν τῇ νήσῳ τῇ Τύλῳ ἵλθαι, τὸ πρῶτον δὲ ἐκεῖ
παραθεῖναι ἐτόλμησεν. Ἀνδροθένης
δὲ ἐκ τῆς ἀλλῆς τετρακοσίων σταδίων, καὶ τῆς
χερσὶν πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ παρέπλυνε. Μακρο-
τάτω δὲ τῇ ἐκπεμφθείσῃ περὶ τὴν ἰσχυρὴν
ἰέρων ὁ Σολεὺς ὁ κυβερνήτης, λαβὼν καὶ ἑὸς παρ'

& thura legi : ex fruticibus cinamomum
rescindi : prata suā sponte nardum gignere.
Quod ad magnitudinem regionis attinet,
Arabiam maritimam Indiā minorem non es-
se acceperat, multasque ei insulas adiacere :
frequentes præterea portus ac stationes re-
ceptui classis idoneas in eā regione esse :
multas urbes ad habitandum commodas
opulentasque habere. Duæ vero insulæ in
mari sitæ ad Euphratis ostia nuntiabantur :
quarum altera non procul inde ubi Eu-
phrates in mare exit, cxx stadiis à littore
fluviiq; faucibus distabat. atque hanc qui-
dem minorem, & sylvis densam esse, ac
Dianæ templum habere : circum templum
indigenas habitare, & capras feras & cervos,
eaque animalia Dianæ sacra relinqui, neque
fas esse ea capere, nisi ad sacrificium deæ fa-
ciendum. in hunc enim usum occidi nefas
non esse. Hanc insulam ait Aristobulus Icarum
ab Alexandro vocari iussim, ab insulâ I-
caro in Ægeο mari sitâ, in quam Icarum
Dædali filium, liquatâ cerâ quâ alas sibi
affixerat, procidisse ajunt ; quod non, pro-
ut pater ei imperârat, vicinus terre volas-
set, sed stolidè sublimem aëris regionem
petens, liquatâ à solaribus radiis cera, no-
men insulæ & mari à suo nomine dedisset.
Illam enim, Icarum ; mare vero, Icarium
dictum fuisse. Altera insula ab Euphratis
ostio unius diei ac noctis navigatione dista-
re dicitur, secundo vento puppim afflante.
Tylus insulæ nomen est. quæ & magna,
neque omnino aspera sylvasque est : sed
mitibus maturisque fructibus gignendis ido-
nea. Hæc per Archiam Alexandro nun-
tiata sunt : qui cum nave triginta remorum
ad explorandam navigationem in Arabiam
emissus, ad Tylum insulam usque perve-
nit : ulterius procedere non ausus. Andro-
sthenes vero cum alia nave xxx remorum
missus, multam etiam cherronesi oram
præterlegit. Omnium autem qui emissi sunt
longissime processit Hieron Solensis, gu-
bernator, cui etiam data nave xxx remo-
rum

ut ab ante casum, & quod conspectum admitteret vel
permitteret. Verre, casum quidem, quod & ipsum con-
spiceretur, & in se contineret sidera, tum alia, tum
sola.

98 Εἰς τὴν θάλασσαν] Opt. θαλάσσαν. Paulo ante
MSS omnes in μὲν τὴν θάλασσαν. Quod iustissimum duxi
ut reponeretur, tum MSS. Opt. μικροτέρα εἰς αὐτήν.

99 Ἰκαρὸς Ἀρτέμιδος] Id igitur erit, in quo pro statua
habuit lignum indolatum, ut Arnobius lib. vi inter-
pretatur verba Clementis Alex. ὅτι Ἰκαρὸς Ἀρτέμιδος τὸ
αγαλμα εἶλοντο καὶ ἐκ τῆς γαστρὸς αὐτοῦ.

1 Εἰς τὴν νήσον] Nulla difficultas hic nos moratur.

Attamen nequeto vel celare vel contemnere, quod in
Optimo legitur ἐπὶ τῇ νήσῳ, quomodo ait in fine
lib. vii χρησμοὶ ἐπὶ τῇ νήσῳ αὐτῇ χρησμοί.

2 Ὑπὸ ἀνοίας φερόμενος] Optimus & alii πρὸς τὸν
sanè meliori varietate. Itaque notavit etiam Vulcanius.

3 Εἰς τὴν νήσον πρὸς τὴν] Alia vocam series & amplior
in Optimo & duobus aliis : ἡ εἰς τὴν νήσον πρὸς τὴν
ἀπὸ τῆς γῆς τῆς Εὐφράτης εἰς τὴν νήσον &c.

4 Καὶ τὴν χερσὶν τὴν παραπλευσάντων] Opt. προετίλυνε,
quod sanè opportunitum ad notandam longiorem in na-
vigando continuationem, non ut notet ἀναναγνῆναι,
sed aliquam Cherronesi Ἀναναγνῆναι in super partem.

Ἀλεξάνδρου πριακόντορον. Ἡ γὰρ αὐτῷ
 πρὸς τὴν Ἰνδικὴν πελάγεσσι τὴν χερσόνησον
 Ἀράβων παῖσαι, ἐς τε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν πρὸς
 Αἰγύπτῳ τὴν Ἀράβιον, τὴν καὶ Ἡρώων πόλιν.
 ὅ μιν ἐτόλμιον γε τὸ πρὸς τὸν ἑλθεῖν, καὶ τοὶ
 ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς πλοῦσας τὴν Ἀράβων γλῶσσαν
 ἀλλ' ἀνατρέφας γὰρ παρ' Ἀλεξάνδρου, ἐξήλ-
 γειλε τὸ μέγεθος τε τὴν χερσόνησον θαυμαστὸν ἡ
 εἶναι, καὶ ὅσον ὁ πολὺ σποδεὶν τὴν Ἰνδῶν γῆς.
 ἄκραν τε ἀνέχειν ἐπὶ πολὺ τῆς μεγάλης θα-
 λάσσης· ἡ δὲ καὶ τῆς ξυμπελάουσας ἀπὸ τῆς
 Ἰνδικῆς πλεονταί, πρὶν ἐπιχέμεσθαι ἐς τὸν κόλ-
 πον τὸν Περσικόν, ὃ πόρρω ἀνατείνουσαι, ἰδεῖν
 τε καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθεῖν ἀμβραλῆν ἐς αὐτὴν.
 καὶ Ὁνησικρίτω τῷ κυβερνήτῃ ταύτῃ δοκουῦ·
 ἀλλὰ Νέαρχος λέγει ὅτι αὐτὸς διεκώλυσε,
 ὥς ἐκπεπλοῦσας τὸν κόλπον τὸν Περσικόν
 ἔχει ἀπαγέλλαι Ἀλεξάνδρῳ, ἐφ' οἷσινσι πρὸς
 αὐτὸν ἐστὶν ἡ γὰρ ἐπὶ τῷ πλεῦσαι τὴν μεγά-
 λην θάλασσαν ἐστὶν ἡ γὰρ ἐπὶ τῷ χεῖρα-
 μαθεῖν τὴν χώραν τὴν πρὸς τῇ θαλάσσῃ
 καὶ τοὺς χερσικοῦσας αὐτὴν ἀνθρώπους, ὅσους
 τε αὐτῇ καὶ ὕδατα, καὶ τὰ νόμισμα τῶν ἀνδρῶν,
 καὶ εἰς ἀγαθὸν καρπὸς ἐκφέρει, ἢ εἰς πικ-
 ρόν· καὶ οὐ καὶ τοῦτο αἶψα γενέσθαι σπο-
 σθησέμεν Ἀλεξάνδρῳ τὸν στρατὸν· ὃ γὰρ ἀν-
 θηναίαν πλοῦσαντας ὑπὸ τῆς Ἀραβίας τὰ ἔρη-
 μα, ἐφ' ὅτῳ καὶ ὁ Ἰέρων ἐπιστρέψαι ὀπίσω
 21 λέγει. Εἰ δὲ αὐτῷ ἐναυπηγησάμενος αἱ
 πρὶν αἱ, ὁ λιμὴν δὲ πρὸς Βαβυλῶνι ὠρύσσεται,
 ἐκπλεῖ ἐκ Βαβυλῶν καὶ τὸν Εὐφράτην,
 ὥς ἐπὶ τὸν Παλλακόπην καλὸν ποταμόν.
 Ἀπὸ τῆς γὰρ οὗτοι ὀκακοσίαι, καὶ ἐπὶ διώ-
 ρυς αὐτῇ ὁ Παλλακόπης ἐκ τῆς Εὐφράτης, ὃ-
 χὲ δὲ ἐκ πηγῶν πρὸς ἀνίσχων ποταμός. Ὁ γὰρ
 Εὐφράτης ποταμός ῥέων ἐκ τῆς Ἀρμενίας ὁρῶν
 χειμῶν μὲν ὥρα πρὸς τὴν καλὰν τῶν ὁρῶν
 οἷα δὲ ὁ πολλὸς ὄντος αὐτῷ ὕδατος· ἡ δὲ
 δὲ ὑποφαίνοντος, καὶ πολὺ δὲ μάστιγα
 ὑπὸ πρὸς τῶν, ἀσθinas τὴν θέρους ὁ ἡλιος ἐπι-
 στρέφει, μέγας τε ἐπέχει, καὶ ὑπερβάλλει
 ὑπὸ τῶν ὁρῶν ἐς τὴν γῆν τῆς Ἀσσυρίας. Τῶν-
 καὶ αὐτὰ γὰρ αἱ χεῖρες αἱ ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς Ἀρμενίοις καὶ τῇ ὁρῶν, αὐξάνουσι αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἐπὶ
 μέγα· ὅτι ἐπὶ πολλῆς ἐστὶν αὐτῷ καὶ ὑψηλὸς ὁ ῥεὺς ὑπερβάλλει ἐς τὴν χώραν, εἰ μὴ ἡ ἀνατομώ-
 σαι

rum mandarat Alexander ut universam A-
 rabiae cherronesum circumnavigaret, donec
 ad Arabicum sinum Aegypti vicinum ad
 urbem Heroum pervenisset. Sed neque is
 ulterius progredi ausus est, quum alioqui
 totam fere Arabum regionem circumnaviga-
 gasset. Nam ad Alexandrum reversus, in-
 gentem cherronesi magnitudinem esse nun-
 tiavit, neque India multo minorem: ejus-
 que promontorium esse longe in oceanum
 porrectum. quod & ii qui cum Nearcho
 ex India navigabant, priusquam in sinum
 Persicum flecterent, non procul abs se re-
 motum viderant: parumque abfuerat quin
 eo appellerent. Ita enim Onesicrito guber-
 natori visum fuerat. At Nearchus scribit se
 id prohibuisse; ut enavigato per circuitum
 sinu Persico, ea quorum gratia ab Alexan-
 dro missus erat, renunciare posset. Neque
 enim ad navigandum oceanum missum esse
 se, sed ut regionem mari adjacentem cog-
 nosceret, & qui homines ea loca inhabita-
 rent, quique in ea portus & aquae essent,
 utque incolarum mores atque instituta ex-
 ploraret: & quae terra bonos, quae malos
 fructus gignat. quam quidem rem exercitui
 salutis fuisse asserit. Neque enim incolumes
 fuisse reversuros, si ultra desertam Arabiae
 oram navigassent. Quam de causa Hieron
 quoque retro cursum flexisse fertur. Inter-
 21 ea vero dum triremes parantur, portusque
 apud Babylonem effoditur, Alexander ex
 urbe Babylone ad Pallacopam amnem per
 Euphratem devectus est. Distat is a Baby-
 lone stadiis ferme vccc. Porro Pallacopas
 hic ex Euphrate alveus est perfoffus, non
 ex fontibus exoriens fluvius. Euphrates enim
 ex montibus Armeniis fluens, hyberno
 tempore intra ripas labitur, utpote non
 multum aquae trahens: inveniunt autem ve-
 re, multoque magis sub solstitium aesti-
 vum, grandis incedit, ripisque superatis
 Assyriorum campos inundat. Tunc enim
 nives in Armeniis montibus liquatae aquas
 ejus mirum in modum augment. atque ita
 in magnam altitudinem elatus universam
 circumjectam regionem obruat, nisi quis
 eum

5 τὴν ξυμπελάουσας] Itaque id diserte signavit etiam
 in Indici cap. 32.

6 Εἰ τις ἀγαθὸς καρπὸς ἐκφέρει ἢ εἰ τις πικρὸς] MSS
 omnes ἐκφέρει. Duo etiam ἡτις ἀγ. tum quoque omnes
 κακί. Ut videri queat auctor scripsisse εἰ τις ἀγαθὸς καρπὸς
 ἐκφέρει ἢ εἰ τις κακί, quod sic integrum notavit ex V. C.
 Vulcanius.

7 Παλλακόπην καλὸν ποταμόν] Vox media non est
 in MS. Optimo.

8 Μέγας τε ἐπέχει] Id rebus ostenditur in Tacito
 vi ann. 37 Euphraten nulla imbrum vi sponte & im-
 pensum attolli. Id occurrit aut intelligi debet in Floro

111, 11. Rapta subitis signa turbinibus hausit Euphrates.
 Sed apertissime explicat in Tigri fluvio Ammianus
 Marcellinus xxv, 7 militibus, flagitantibus dari sibi
 copiam transeundi ejus. Quibus oppositus cum rectoribus
 Imperator, tumentemque jam canis exortu sideris amnem
 offendens, ne se periculis committerent gurgitibus exo-
 rabat. Itaque sic etiam Libanius post voces mox citan-
 das addit: Μέγιστος δὲ αὐτὸς αὐτῷ γίνεσθαι τῶν πρὸς ὁμοῦ
 λυομένων εἰς ὕδωρ τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ χεῖρας τῶν χειμῶντος οἰκοδομη-
 θείσαν· ὃ δὲ καὶ αὐτὸν γινώσκον διαύχας ἴδεν καὶ ἴδεν κατα-
 τίμους, ὅπως Αἰγύπτῳ τῇ Νείλῳ χεῖρῃ καὶ αὐτῇ τῇ πο-
 τῇ.

σας αὐτὸν⁹ καὶ τὴν Παλλακόπαν ἐς τὰ ἔλη τε
ἐκπέφειε καὶ τὰς λίμνας, αἷ δὴ δαχρύου
ἀπὸ ταύτης τὴν διώρυγαν¹⁰, ἐστὶ ὅτι τὴν ξυ-
νήν Ἀράβων γῆν, καὶ ἐνθεν μὲν ἐς τέτατος ὅτι
πολὺν, ἐκ δὲ ἕως θάλασσαν καὶ πολλὰ τε
καὶ μάλιστα ἀφανῆ¹¹ ὁρμαζα ἐκδίδωσι. Τέτη-
κίνας δὲ τὴν χιόν¹² ἀμφὶ Πλειάδων μάλιστα
δυσιν, ὀλίγος τε ὁ Εὐφράτης ῥέει¹³, καὶ ἔδει
μείον τὸ πολὺ αὐτῷ κατὰ τὴν Παλλακόπαν
ἐκδίδει ἐς τὰς λίμνας. Εἰ δὴ ἡς μὴ ἀποφρά-
ξι¹² τὴν Παλλακόπαν αὐτῆς, ὥς καὶ τὰς ὄχ-
θας ἐκτραπὲν φέρεσθαι τὸ ὕδωρ καὶ πόρον¹³,
ἐκένωσεν ἀντὶ τὴν Εὐφράτιν ἐς αὐτὸν, ὥς μὴ
ἐπαρθεῖται ἀπ' αὐτῆς τὴν Ἀσσυρίαν γῆν.
Ἀλλ' ἀπεφράσσοντο γὰρ αἱ ἐς τὸν Παλλακό-
παν τὴν Εὐφράτη ἐκβολὰς πρὸς τὴν σατραπείαν
τὴν Βαβυλωνίας πολλὰ πόνω (καὶ γὰρ ἡ χαλε-
πὴ ἀνατομὴ μὲν) ὅτι ἰλυώδης τε ἡ ταύτη
γῆ, καὶ πηλὸς ἡ πολλὴ αὐτῆς, οἷα δαχρύου
τὸ ὕδωρ ποταμῷ, μὴ εὐμαρῇ τὴν ἀποφράξιν
αὐτῷ παρέχειν· ἀλλὰ καὶ ἐς τρίτον μὲν Ἀσ-
συρίαν ἀνδρες ἔσθ' ἰσχυροὶς οἱ τὰς δὲ τῶν
πόνων ξυνείχοντο. Ταῦτα ἀπαγγελέσθαι ἐπι-
γαγεὶς Ἀλέξανδρος ὠφελήσασθαι καὶ τὴν χώραν καὶ
τὴν Ἀσσυρίαν¹⁴. Ἐνθεν μὲν δὴ ἐς τὸν Παλλακό-
παν ἐπέπετο τὴν Εὐφράτην ὁ ῥέας, ταύτη δὲ
ἐγὼν βεβαίως ἀποκλείσθαι τὴν ἐκβολήν. Προ-
ελθόντι δὲ ὅσον σαδὶς τριάκοντα ἑκατομῶν
ἡ γῆ ἐφάνητο, οἷα δαχρυοειδὴς εἰς ξυμφορῆς
ἐγένετο¹⁵ τῇ παλαιᾷ διώρυγι τῇ κατὰ τὸν Παλ-
λακόπαν, ὅτι ἀνταχθεῖσθαι παρέχειν τὸ ὕδωρ
ὑπὸ σφύροτος τῆς γῆς, τὴν τε ἀποφράξιν
αὐτῷ τῇ τεταγμένῃ ὥρα μὴ χαλεπῶς γίνε-
σθαι. Τόσῳ ἔνεκα, ἐπὶ τὴν Παλλακόπαν
ἐπλυσσε, καὶ κατὰ αὐτὸν κατὰ πλεῖ ἐς τὰς λί-
μνας, ὥς ἐπὶ τὴν Ἀράβων γῆν. Ἐθα χερσὶν ἵνα
οἱ καλὰ ἰδάν, πόλιν ἐξωκοδόμησεν τε καὶ ἐτί-
χισε, καὶ οἱ ταύτη κατέκτισε τῇ Ἑλλήνων ἡ-
νάς τῶν μισοφόρων, ὅσοι τε ἐκόντες καὶ ὅσοι ὑπὸ
22 γῆρας ἡ κατὰ πῆρσιν ἀπολεμοὶ ἦσαν. Αὐτὸς
δὲ ὡς ἐξελέγξας δὴ τὴν Χαλδαίων μανίειαν¹⁶,

eum diducens per Pallacopam in lacus ac
paludes eum exoneret. quæ quidem ab hoc
alveo initio facto usque ad regionem Ara-
biæ contiguam & inde quidem in stagnosa
loca ac tandem per multos & occultos me-
tus in mare feruntur. Resolutis vero niv-
ibus, præcipue circa Vergiliarum occasum,
Euphrates exiguus labitur: at nihilominus
magna ejus pars per Pallacopam in paludes
derivatur. Nisi igitur quis rursus Pallacopæ
alveum obstruat, ita ut juxta ripas repulsa
manet aqua per alveum, Euphratem sane
in eum evacuet, ut adeo Assyriorum cam-
pi ab eo irrigari nequeant. Quapropter Ba-
byloniæ satrapa magno labore Euphratis in
Pallacopam exitus obstruebat. (quanvis non
magnâ cum difficultate aperiantur) quod li-
mosa iis in partibus terra, & pleraque sit
cænum, quippe quæ quum fluminis aquâ
perluatur, minime facilem aquæ retorsio-
nem præbeat: adeo ut ultra x. m Assyrio-
rum tres integros menses in hoc opere con-
sumpserint. Quæ Alexandro enarrata, in-
citantur eum, ut aliquid in utilitatem As-
syriæ meditaretur. Itaque qua in Pallaco-
pam Euphratis fluxus derivatur, ejus exi-
tum firme obstruere instituit. Quumque
ad stadia triginta progressus esset, petrosa
terra videbatur, quæ intercisa si ad vete-
rem Pallacopæ alveum perduceretur, ne-
quaquam propter terræ firmitatem per-
missura erat, ut aqua diffunderetur, &
emissionem ejus stato anni tempore non
difficulter peragi posse. Idcirco Alexander
& ad Pallacopam navigavit, & per illum
ad lacus descendit in Arabum regionem:
Ibi commodum quendam locum contem-
platus, urbem ædificavit moenibusque cin-
xit, & coloniam eo deduxit ex Græcis
mercenariis, voluntariis, & qui aut fene-
ctute aut debilitate aliqua inepti bello facti
erant. Ipse, tanquam vanitatis convicto²²
Chaldæorum oraculo, quod nihil adversi,
quemadmodum vaticinati erant, ei in urbe
eve-

22 ὅτι ἔδει πεπύθαι¹⁷ οἱ Βαβυλωνίαν ἀχαι, κα-
θάρ

9 Εἰ μὴ τις ἀνατομῶσας αὐτὸν) Nescio cur Vulcanius intelligat nonnihil diducere, quum prioris vocis nulla ratio in Græcis; neque periculum est, ut quis intelligat de universa ripa prouenda. Est id utique verbum proprium in perfodienda alicubi parte ripæ. Strabo VIII, 389. Ταύτην δὲ ἰσχυροὶς ἰδὲ ὅτι ὑπερχαίεται τὸ ὕδωρ οἱ τὰς πεδίας· καὶ οἱ ἀνατομῶσται, ὅθεν οἱ τὰς πεδίας ἐκπύουσι, καὶ τὴν Λέδωνα ἐμβάλλουσι, de voraginibus prope Pheneum. Delevi igitur supernacuum.

10 Καὶ μάλιστα ἀφανῆ] Jam alia mihi fuit occasio indicandi istud adverbium non exstare in Optimo libro, & videtur in aliis temere iteratum ex illis quæ statim sequuntur. Sed de hoc Pallacopa agitur post finem Indicis historiz.

11 Ὀλίγος τε ὁ Εὐφράτης ῥέει] Ex quidem ita, ut transiri pedibus possit, prout fecit Lucullus, quod ita testa-

tur Memnon in Excerptis. Λιγὸς καὶ εἰς τὴν Καππαδοκίαν ἰληνθὴς, καὶ φίλοι ἔχοντες τὴν ἐκβολὴν αὐτῆς Ἀρμενίας, διότι τε παρὰ δὴν αὐτῆς τὸν Εὐφράτην, καὶ προσήγχοιτο τῇ πόλει. Sic vera historia: quum tamen Libanius rhetorica magnificentiatom. II, pag. 313 scribat: Πολὺς οἱ ὁ ποταμὸς Εὐφράτης καὶ πολλὰν πόλιν αὐτῆς ἀντίρροπος, μικρὸς μὲν ὑδισθῆναι.

12 Εἰ δὴ τις μὴ ἀποφράξῃ] Opt. cum alio ἀποφράξῃ.

13 Κατὰ πόρον] Opt. κατὰ τὸν πόρον, qui etiam mox habet ὅτι ἰλυώδης ἡ τὰς. absque vocula τι.

14 Τὴν χώραν τὴν Ἀσσυρίαν] Opt. τὴν Ἀσσυρίαν.

15 Εἰ ξυμφορῆς ἐγένετο] MS. Opt. γίνετο.

16 Εἰ ἐλέγξας τὴν Χαλδαίων μανίειαν] Vulcanius con-tempo oraculo, velut ex Facio, qui spretis Ch. monitis. Imo falsi conpicio.

17 Ὅτι ἔδει πεπύθαι] Opt. πεπύθαι, pro πεπύθαι.

θάλασσαν ἐκείνοι ἐμανθίσαντο (ἀλλ' ἐφθην ἑλάν-
σας ἔξω Βαβυλῶν¹⁸ ὅρην ἢ παθεῖν) ἀνέπλῃ
αὐθις κατὰ τὰ ἑλὴ θάρρων, εἰ δὲ περὶ ἔχων
τὴν Βαβυλῶνα· ἵνα δὴ καὶ ἐπλανήθη αὐτῷ με-
ρ¹⁹ ὅτι ναυτικῶς κατὰ τὰ θανά, ἀπορία ἦγε-
μόν²⁰. ὅρην γὰρ δὴ αὐτὸς πέμψας τὸν ἡγεμό-
νον, ἐπανήγαγεν αὐτὸς εἰς τὸν πόρον. Λόγος
δὲ λέγει τοιοῦτος. Τῶν βασιλέων τῶν Ἀσσυρίων
ἡς ἰάφους ἐν ταῖς λίμναις τε εἶναι τὴν πολλὴν
καὶ ἐν τοῖς ἑλίοις δεδομημένους. ὧς δὲ ἔπλῃ Ἀ-
λέξανδρος κατὰ τὰ ἑλὴ (κυβερνῶν γὰρ αὐτὸν
λόγος τὴν τριήρη) πνύματος μεγάλης ἐμπε-
σόντος αὐτῷ ἐς τὴν καυσίαν, καὶ τὸ ἀφθόνημα
αὐτῷ συνεχόμενον, ἦν μὲν δὴ βαρυτέρην πε-
σεῖν ἐς τὸ ὕδωρ, τὸ ἀφθόνημα δὲ ἀπενεχθὲν
πρὸς τὴν πνοῆς, χεθῆναι εἰς καλὰ μὲν· ἰον κα-
λαμὸν δὲ τὴν ὅππτεφυκότων εἶναι ἰάφῳ πνὶ τῶ
πάλα βασιλέων. Τὸ τὸ οὐδ' αὐτὸς πρὸς τὴν
μελλόντων σημῆναι, καὶ ὅτι τῶς ναυτῶν ἐκ-
τάμν²¹ ὡς ἐπὶ τὸ διάδημα, ἀφελὼν τὴν κα-
λαμὸν αὐτὸ, μὲν γὰρ μὲν ὅσον ἦνεγκεν, ὅτι
τὴν αὐτῷ ἐξέχετο, πρὸς δὲ τῇ κε-
φαλῇ τῇ αὐτῇ, ὅπως δὴ ἦνεγκε¹⁸. Καὶ οἱ μὲν
πολλοὶ τὴν ἀναγραφάντων τὰ Ἀλέξανδρος, λέ-
γουσιν ὅτι ἰάλαντον μὲν ἐδώρησατο αὐτῷ Ἀλέ-
ξανδρος, τὴν πρὸς αὐτὸς εἶνεκα· ἀποτεμὴν
δὲ ὅτι ἐκέλευσε τὴν κεφαλὴν, τὴν μάντεων ταύτη
ἐξηγησάμενων, μὴ πρὸς εἶδέν σῶσαι ἐκείνῳ τὴν
κεφαλὴν, ἥτις τὸ διάδημα ἐφόρησε τὸ βασι-
λειον. Ἀρτίβελ²² δὲ τάλαντον μὲν ὅτι ἑλ-
βει εἰς λέγει αὐτὸν¹⁹, ἀλλὰ πληγὰς λαβεῖν
τῆς πρὸς αὐτὸς εἶνεκα τὸ ἀφθόνηματος. Ἀρ-
τίβελ²³ μὲν δὴ τῶς ἵνα Φοινίκων τὴν ναυτῶν
λέγει, ὅτι τὸ διάδημα τῶς Ἀλέξανδρος ἐκό-
μισεν· εἰς δὲ οἱ πρὸς ἐλθόντες λέγουσι· καὶ τῶς τῶ
τε Ἀλέξανδρος σημῆναι τὴν τελυθῆναι, καὶ τῶς
Σελυθῶν τὴν βασιλείαν τὴν μεγάλην· Σελυ-
θῶν γὰρ μέγιστον τῶς μὲν Ἀλέξανδρον (ἀφθό-
νημα τὴν δὲ τὴν μεγάλην²⁰) βασιλείαν
γενέσθαι, ἦν τε γινώσκω βασιλικώτατον, καὶ πλείους γῆς ἐπαρξάμεναι μὲν αὐτὸν Ἀλέξαν-
δρον, εἰ μὲν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι ἐς ἀμφίλογον. Ἐπαρξάμεναι δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καταλαμβάνει Περσέ-
σαν

evenisset (jam enim Babylone excefferat
nullo infortunio accepto) fiducia plenus
rursus per paludes navigat, Babylonem à
sinistrâ habens. Quumque in iis angustis
pars exercitus inopia ducis erraret, præmis-
so duce qui viam monstraret, in alveum
eos reduxit. Hujuscemodi vero quiddam
narrant: Pleraque esse Assyriorum regum
sepulcra in iis paludibus ac stagnis exstru-
cta. Quumque Alexander navigando per-
geret (ipsum enim suæ triremis gubernato-
rem fuisse ajunt) obortum ingentem ven-
tum, dum navigaret, regium capitis orna-
mentum & diadema ei alligatum abripuisse,
atque illud quidem utpote gravius, in
aquam procidisse: istud vero vento abre-
ptum arundini cuidam, ex iis quæ moni-
mentis regum adnatæ erant, hæsisse. idque
ab eo futuri casus prodigium habitum. de-
hinc nautam quendam enataste, qui diade-
ma ab arundine avelleret. idque receptum
non manu gestasse, ne natans madefaceret,
sed capiti impositum attulisse. Atqui pleri-
que eorum qui res Alexandri scripserunt,
eum diligentia suæ causâ talento donatum
ab Alexandro: deinde capite plecti jussum
ajunt: Chaldaeis monentibus, caput illud
quod diadema regium gestasset, saluum re-
linqui negligique non debere. Aristobulus
vero non recenset quidem eum talentum
accepisse, sed plagis affectum, quod diade-
ma capiti imposuisset. Eum autem quen-
dam ex Phœnicibus nautis fuisse ait, qui
Alexandro diadema retulit: nonnulli Seleu-
cum fuisse affirmant: idque Alexandro in-
teritum, Seleuco magnum imperium por-
tendisse. Seleucum enim maximum post
Alexandrum (suscepto magno imperio) re-
gem fuisse, animoque maxime regio præ-
ditum, & plurimis regnis post Alexan-
dram imperasse, minime dubium mihi vi-
detur. Alexander Babylonem reversus,²³
Pcu-

23 φρον, εἰ μὲν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι ἐς ἀμφίλογον. Ἐπαρξάμεναι δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καταλαμβάνει Περσέ-
σαν

18 Οὕτω δὲ ἦν.) Omnes MSSi διήγουσι, quod
quum jam adhibeatur in Basileensi editione, nullamora
fuit, quin revocarem.

19 Οὐ λέγει αὐτὸν.) Quos alii codices videre licuerit,
meum non est præstare. Hoc scio in nullo eorum,
quos vidi ipse, ne in Optimo quidem, negativam ap-
paruisse. Neque etiam Vulcanius omisit notare eam al.
desse. Id vero miror, cur in narratione tam perspicua
maluit vaticinari, quam sine offensione & crimine eam
sequi. Dicit enim Arrianus, esse qui portitorem istum
talento donatum narrent, (forte is est ipse Ptolemæus)
sed ita, ut postea caput ei sit amputatum. Procedit ad
historiam Aristobuli, hunc etiam de talento affirmare,
sed pœnam minuire, nec capite amputato, sed verberibus
honorem impoſuit diadematis luisse. Huc usque de

re & facto ipso. Nunc dispicit de homine, quis fuerit,
ac de eo rursus primum Aristobulum adhibet, qui eum
Phœnicem nautam vocavit: ab aliis Seleucum referri;
& hic rursus fortasse Ptolemæum innuit. Quantæ teme-
ritatis res est, audere nomen Aristobuli ab omnibus ve-
tustis libris agnitum defensumque exterminare, idque
etiam mendacio nequissimo circumvestire, quasi aucto-
ribus libris ita constituant, quorum nullum possunt da-
re testem auctoremve?

20 Τὴν ἀρχὴν τὴν μεγάλην.] Nunc erat tempus aucto-
ribus libris aliquid ejiciendi. Proculdubio enim duæ ul-
timæ voces sunt spuræ utpote ex præcedentibus revoca-
tæ; neque ab Optimo ac duobus aliis MSSis agno-
scuntur. Sed & Vulcanius ita notat ex V. C. μέγιστον τὸ
μὲν Ἀλέξανδρον διαδεχόμενον τὴν ἀρχήν, βασιλείαν γινώσκων.

σαν ἦσαν ἐν Περγῶν, ἀγόντα στρατὸν Περγῶν ἐς δισημείους· ἦγε δὲ καὶ Κοσσαίων καὶ Ταπύρων σὺν ὀλίγῃς, ὅτι καὶ ταῦτα ἔθνη τῆς περὶ τῶν Περσίδι μαχίμωντα εἶναι ἐξηγήλλετο. Ἦκε δὲ αὐτῶν καὶ Φιλόξενος, στρατὸν ἀγὼν σὺν Κασίας, καὶ Μένανδρος ἐκ Λυδίας ἄλλος· καὶ Μενίδας τῆς ἰππέας ἀγὼν τῆς αὐτῶν ξυμπληρούσας. Καὶ προσβύτας δὲ οἱ τῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἦσαν, καὶ τῶν οἱ προσβύτας, αὐτοὶ τε ἐπεφανωμένοι Ἀλεξάνδρῳ προσήλθον, καὶ ἐπεφάνην αὐτὸν φανόις χρυσοῖς, ὡς θεοὶ δῖον ἐς πικρὴν θεῶν ἀφίγμενοι. Τῷ δὲ ὁ πόρρω ἄρα ἡ τελευτὴ ἦν. Ἐνθα δὲ τῆς τε Πέρσας ἐπαινεύσας καὶ προσθυμίας, ὅτι πάντας Πόλεως ἐπέθοιτο, καὶ αὐτὸν Πόλεως καὶ οἰκίσμῳ αὐτῶν ἐξηγήσεως, κατέλεγεν αὐτῆς ἐς τὰς Μακεδονίας τάξεις; δεκαδάρχην²¹ μὲν καὶ δεκάδον ἡγεῖσθαι Μακεδόνια, καὶ ἐπὶ τῷ τῷ διμοιρίτῳ Μακεδόνια καὶ δεκατάτηρον, ὅπως ὀνομαζόμενον σὺν τῷ μαδοφορέας, ἦν πῖνα μείονα μὲν ὁ διμοιρίτης, πλείονα δὲ τῷ σὺν ἐν πικρῇ στρατιομῶν ἔφερον· ἐπὶ τῷ τῷ δὲ δώδεκα Πέρσας, καὶ τελευτῶν καὶ δεκάδον Μακεδόνια, δεκατάτηρον καὶ τῷ τῷ ὥστε ἐν τῇ δεκάδι πῶσαρος μὲν εἶναι Μακεδόνιας, τῆς μὲν πρὸς τῇ μαδοφορᾷ προσυχορίας, καὶ δὲ τῇ δεκάτῃ καὶ δεκάδον· δώδεκα δὲ Πέρσας· τῆς μὲν Μακεδόνιας, καὶ πᾶσι τοῖς ὀπλίσιν ὀπλισμένους· τῆς δὲ Πέρσας, τῆς μὲν ποσειδῶνας, τῆς δὲ καὶ μεσάγκυλα ἔχοντας. Ἐν τῷ τῷ δὲ πολλάκις μὲν ὁ ναυτικὸς ἀπεπειράτο, πολλαὶ δὲ εἰσδες αὐτῷ τῷ τελερῶν, καὶ ὅσα τετρήρεις καὶ τῷ ποταμὸν ἐγίγνωτο²², καὶ ἀγῶνες τῷ τε ἐρετῇ καὶ τῷ κυβερνητῇ, καὶ σφαιροὶ τῷ νικῶντων. Ἦσαν δὲ καὶ τῷ τῷ Ἀμμωνίου οἱ θεοὶ, ὅς πῖνας ἐσάλας ἐρησομένους, ὅπως θέμις αὐτῷ πᾶσι Ἡφαιστῶνα; οἱ δὲ ὡς ἡρώϊ ἐφασκεν ὅτι θύειν θέμις ὁ Ἀμμων λέγει. Οἱ δὲ ἔχαιρε τε τῇ μαντείᾳ, καὶ τὸ σὺν τῷ ὡς ἡρώα ἐγέγραψε. Καὶ Κλεομένην ἀνδρὶ χακῷ, καὶ πολλὰ ἀδίκηματα ἀδίκησαν ἐν Αἰγυπῷ, ὅπως ἐλλὰς ὅπως ἐλλὰς· καὶ ταῦτα, καὶ μὲν ἐς Ἡφαιστῶνα καὶ σποδαῖον Φιλίας ἐνεκα καὶ μνήμης, καὶ μέμφομαι ἔγωγε· ἄλλων δὲ πολλῶν ἐνεκα, μέμφομαι. Ἐλέγε γὰρ ἡ ἐπιτολὴ κατασκευασθῆναι Ἡφαιστῶνι ἡρώων ἐν

Peucestam cum xx. m. Persarum reversum ἐκ Περσίδι reperit. is magnam quoque Cossarum manum & Tapurorum non paucos adduxerat: quod & hæ gentes Persidi finitimæ inprimis bellicosæ esse dicebantur. Venerat item Philoxenus, ἐκ Cariæ exercitum ducens, & Menander ἐκ Lydiæ. Menidas quoque cum equestribus copiis. Inter hæc legati ἐκ Græciæ venerunt, iique ipsi coronati Alexandrum accesserunt, eumque coronis aureis coronavere, qui nimirum ut eum tanquam deum colerent venerant. non longe interim ipse ab interitu aberat. Tum Persarum studio collaudato, quod Peucestæ per omnia paruisent, simulque Peucesta ipso qui moderate sapienterque gubernasset, Macedonicis ordinibus eos accensuit. Decurionem quidem Macedonem singulis decuriis præfecit, adhæc duplarium Macedonem & decastaterum, ita vocatum à stipendio, quod quidem minus accipiebat quam duplarius, majus vero quam gregarii milites. Secundum hos duodecim Persas. ita tamen ut extremus decastater Macedo etiam esset. Singulæ itaque decuriæ quatuor Macedones habebant. ἐκ quibus tres ampliora quam reliqui stipendia accipiebant: quartus vero toti decuriæ præerat. Persæ vero xii erant. Et Macedones quidem patriâ armaturâ utebantur: Persæ partim sagittis, partim amentatis jaculis. Interea Alexander classē crebro ad remum exercebat. magna erat inter triremes & quadriremes, quæ in fluvio erant, contentio, acre remigum & gubernatorum certamen. victoribus coronæ dabantur. Per hos dies venerunt etiam ab Hammone ii quos sciscitatum miserat, quosnam honores Hephæstioni tribuere fas esset. qui quidem Hammonem respondisse nuntiabant, fas esse ut heroi sacrificare. Quo oraculo lætatus, deinceps eum ut heroem coluit. Post hæc Cleomeni homini improbo, qui Ægyptios multis injuriis affecerat, epistolam scripsit. quam quidem, memoriæ benevolentiaque erga Hephæstionem mortuum causâ, haud reprehenderim: multis vero aliis de causis non probo. Jubebat enim ea epistola templum Hephæstioni exædificari in Alexandria Ægyptiacâ, cum in ipsâ urbe;

Ἀλεξανδρείᾳ τῇ Αἰγυπῷ, ἐν τε τῇ πόλει αὐτῇ.

²¹ Δεκαδάρχην] Optimus δεκάρχην. Quod etsi nulla parte videatur esse eminentius vulgato, quum δεκάρις passim dicantur, unde producta est illa appellatio; tamen est oppido notabile, quod videas in locis ab B. Brissonio lib. 111 Regn. Pers. pag. 326 citatis poni ex Herodoto Δεκάρχας & Μυριάρχας, quum tamen ex Xenophonte producat δεκαδάρχης. Tu porro inquire. In Græcis bibliis tantum præbent δεκάρχης, cosque Sigo-

nus sæpe vocat decadarchos.

²² Τῶν τοιούτων καὶ ὅσα τετρήρεις κ. τ. κ. ἐγίγνωτο] Nec hoc satis assequor, cur aut intra geminum hunc numerum consistat, & non etiam aut grandioris aut minoris fabricæ vocabula addiderit, aut cur ille Optimus codex ne hanc quidem largitatem admittens proferat καὶ ὅσα τε τρήρεις.

αὐτῇ, καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Φάρῳ, ἵνα ὁ πύργος
ἐστὶν ὁ ἐν τῇ νήσῳ μεγάλῃ τε μέγιστος, καὶ πο-
λυτελείᾳ ἐκωρεπέσται. καὶ ὅπως ὅππῃ
πῶς ὅππῃ καλεῖσθαι ἀπὸ Ἡφαιστίων. καὶ
τοῖς συμβολαίοις, καὶ ὅσα οἱ ἔμποροι ἀλλή-
λοις συμβάλλουσιν, ἐγγράφεισθαι τὸ ὄνομα
Ἡφαιστίων. Ταῦτα μὲν ἐν ὅκῃ ἔχω μέμ-
φασθαι, πλὴν γὰρ δὴ ὅτι ὅκῃ ὅππῃ μεγάλοις²³
μεγάλως διεσπασθῶ. ἐκεῖνα δὲ καὶ πάν-
τες μέμφομαι, ἥν γὰρ καταλάβω ἐγὼ (ἐλεγε τὰ
χρῆματά) τὰ ἱερὰ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ χαλῶς
κατακλυσμένα, καὶ τὰ ἥρωα Ἡφαιστί-
ων, ἐπεὶ πᾶσι πᾶσι ἡμᾶς τῆς, ἀφῆσω
σε τῆς, καὶ τὸ λοιπὸν, ὅππῃ οἱ ἀν-
θρώποις²⁴, ὅθεν πείσῃ ἐξ ἐμῆ ἀχαι. Τῆτο ἀν-
δρῶν πολλῶν μὲν χώρας, πολλῶν δὲ ἀν-
θρώπων, ἐκ βασιλείᾳς μεγάλης ἐπεσπασμένον,
ἄλλως τε καὶ κακῶς ἀνδρῶν, ὅκῃ ἔχω ἐπαυέ-
σαι. Ἀλλὰ γὰρ αὐτῶ ἡδὴ Ἀλεξάνδρῳ ἐγγύς
τὸ τέλος. Καὶ πᾶσι τοῖσι δὲ πᾶσι τῷ μελ-
λότων σημεῖον λέγει Ἀλεξάνδρῳ. καταλο-
χίζω μὲν αὐτὸν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
κέσται ἐκ Περσῶν, καὶ ἀπὸ θαλάσσης ξυῖ
Φιλοξένῳ καὶ Μενάνδρῳ ἦκον, ἐς τὰς Μα-
κεδονικὰς τάξεις. διήσαντα δὲ, ἀποχωρήσαν-
τες ἐκ τῶν ἐδρῶν, καταλιπόντα ἑρμῶν τὸ θρόνον τὸ βα-
σίλειον. Εἶτα δὲ κλίνας ἐκτέθεικεν τῷ θρόνῳ
ἀντιμέτωπος, ἐφ' ὧν οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐταῖροι
ἐκάθητο. Τῶν τῶν ἐν ἡμελημένῳ ἀνθρώπων (οἱ δὲ
καὶ τῶν ἐν φυλακῇ ἀδύσμων ὄντα λέγουσιν) ἐξήμεν
ιδόντες τὸν θρόνον καὶ τὰς κλίνας, πᾶσι τῶν θρόνων
δὲ ἐσπῶντας τὰς ἀντιμέτωπος (καὶ γὰρ οἱ ἐταῖροι
ἐξυμνῶντες τὸν βασιλεῖ ἀποχωρήσαντες) διελ-
θόντες ἀφ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀντιμέτωπος, ἀναστῆσαι τε ὅτι τὸ
θρόνον καὶ κατέβησαν. τῶν δὲ ὅκῃ ἀναστῆσαι
μὲν αὐτὸν ἐκ τῶν θρόνων, καὶ δὴ πᾶσι νόμον Περ-
σικόν. πᾶσι ῥηξάμενος δὲ τῶν πᾶσι τὰ τε γῆ-
νη καὶ τὰ πᾶσι²⁵, ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῶ.
Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, κελύσαι
ἐπεσπασθῆναι τὸ καθίσαντα, μήποτε ἐξ ὅππῃ
λῆς ἐξυμνῶντες γινώσκοντες τῶν ἐδρῶν, γινώσκοντες
τῶν τῶν. τὸ δὲ ὅθεν ἄλλο κατενέειν²⁷, ὅτι μὴ
ὅππῃ νῦν οἱ ἐλθόντες ἔτι πᾶσι. ἡ δὲ καὶ μάλ-
λον ἐπ' ὅθεν ἀγαθῶς ἐξυμνῶνται αὐτῶ οἱ μάλ-
ταις ἐξηγοῦντο. Ἡμέρας τε καὶ πολλὰς ὅππῃ

be, tum in insulâ Pharo, in quâ turris
erat & magnitudine & sumptu operis ex-
cellens: & hoc juris obtineret ut de He-
phæstionis nomine appellaretur. Adhæc ta-
bulis contractuum, quosunque negotiato-
res inter se conficerent, Hephæstionis no-
men inscribi. Atque hæc quidem eo tan-
tum nomine reprehendo, quod in rebus
non magnis nimis magnam operam posuit:
illa vero in universum damno, „ Si enim
„ ego (ita scribebat) in Ægyptum veniens,
„ templa & fana rite abs te Hephæstioni
„ exstructa invenero, non solum siquid an-
„ te hac commisisti, ignoscā, sed quan-
„ tuncunque deinceps deliqueris, nihil in-
„ commodi tibi à me accidet. Hoc certe
ad hominem improbum, multis & terris
& viris imperantem, à magno rege scri-
ptum nullâ ratione probare possum. Sed
jam Alexandri interitus imminebat, quem
vel hoc maxime prodigio significatum fuisse
Aristobulus scribit. Copias enim quæ
cum Peucesta ex Perside, & à mari cum
Philoxeno & Menandro venerant, in
Macedonicos ordines distribuissē, quumque
sittim sentiret, nonnihil à sellâ recessissē,
regiumque solum vacuum reliquissē. Fuisse
porro ab utraque solii parte lectos argen-
teis pedibus innixos, quibus amici circa
eum infidebant. Quendam vero obscurum
hominem (sunt qui aliquem qui in custo-
diâ citra vincula habebatur, fuisse dicant)
quum regiam sellam lectosque vacuos vide-
ret, & eunuchos utrinque thronum cir-
cunstantes (nam & amici regem discenden-
tem comitati erant) per medios eunuchos
transisse, solumque conscendisse & in eo
confedissee. Eos vero è folio eum detrudere
non ausos, Persicâ quadam lege prohibi-
tos: laceratis tantum vestibus pectora fa-
ciemque contudisse, magnum aliquod ma-
lum ominatos. Quæ ubi Alexandro nun-
tiata sunt, eum qui folio infederat in qua-
stionem dari iussisse, num forte ex compo-
sitis insidiis id fecisset exploraturum: nihil
vero confessum, præterquam quod levitate
quadam animi impulsus id fecisset; tanto-
que majus malum vates inde portendisse.
Paucis post diebus quum diis consuetas sibi
pro

τῶν τῶν ἐγένοντο, καὶ περὶ τῶν τοῖς θεοῖς τῶν τε
νομ-

23 Ἐπιμαρτήσῃ ἐπικαλεῖσθαι] Optimus recte καλεῖσθαι.

24 Οὐκ ἐπὶ μεγάλοις] MS. idem καὶ ἐν μεγάλοις, qui & paulo ante probabat tantum ταῦτα μὲν ἔχω, abie-
cta voce εν: & μοχ τὰ ἥρωα τὰ Ἡφαιστίων, non τῶ.

25 Ὅππῃ οἱ ἀνθρώποις] Ea lectio primum orta in
codicibus Vukassii. antea Basilæx fuit editum ἀνθρώποις,
quod non solum probatur ab Optimo, sed omni copia
codicum veterum: & qua parte id est vilius?

26 Καὶ τὰ πρόσκαιρα] Nescio an de industria interpre-
tetur Vulcanius faciemque, tanquam in isto homine intel-

lexisset: quam suspicionem vitare debuit. Recte Facius:
ora pectoraque sedare.

27 Οὐδὲν ἄλλο κατενέειν] Præter expectationem plane
est, quod in verbo huic materiz tam destinato ita re-
fragetur unus ille codicum Optimus, exhibendosque
Et sane videtur esse differentia: nam vulgatum κατενέειν
sæpe usurpat auctor, sed ut significet nominare aliquem
in tormentis; hic vero desideratur, conficere aliquid &
prodere naturam rei, de qua quaeritur.

νομίζομενας θυσίας ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖς,
καὶ ἵνας καὶ ἐκ μαρτυρίας, εὐωχεῖτο²⁸ ἅμα τοῖς
Φίλοις, καὶ ἔπινε πόρρω τῆ νυκτὸς. Δουῶν
δὲ λέγει καὶ τῇ στρατιᾷ ἱερεῖα, καὶ ἄλλων
λόχους καὶ ἑκατοστάς²⁹. Ἀπὸ δὲ ὧς ποτὶς,
αὐτὸν μὴ ἀπαλλάττεσθαι ἐθέλειν ἐπὶ κοιτῶνι,
εἰσὶν οἱ ἀνέγγραφοι. Μήδιον δὲ αὐτὸς ἐντυ-
χόντα, τῇ ἐταίρῳ ἐν τῷ τότε τῇ πειθαρχί-
αν, δεξιῶν καμάσαι τῶν οἱ γενέας³⁰ γὰρ
25 ἀνὴρ τῷ καμῶνι. Καὶ αἱ βασιλικοὶ ἐφημερί-
δες³¹ ὡς ἔχουσιν, πίνεν τῶν Μήδων αὐτὸν
καμάσαι³². ἔπειτα ἐξαίρεται, καὶ λυ-
σάμενοι, χαθύδεν τε, καὶ αὐτὸς δεκνέει πα-
ρα Μήδων, καὶ αὐτὸς πίνεν πόρρω τῆ νυκτὸς.
ἀπαλλαχθεῖς δὲ ὧς ποτὶς, λυσάμενοι, καὶ λυ-
σάμενοι, ὀλίγον πὶ ἐμφαγῆν, καὶ χαθύδεν
αὐτῶν, ὅτι ἦδη ἐπύρεσεν ἐκ κομιδῆς δὲ
ὅτι κλίνης πρὸς τὰ ἱερά, θυσιᾶς ὡς νόμος
ἐφ' ἑκάστη ἡμέρᾳ. καὶ τὰ ἱερά ἐπὶ τῇ κα-
τακείδῃ ἐν τῷ ἀνδρῶνι ἐστὶ ἐπὶ κέφας.
ἐν τῷ δὲ τοῖς ἡγεμόσι τῶν Μήδων ἑλ-
τὸ πορείας, καὶ τῇ πλῆθι τῆς μὲν, ὡς περὶ ἰσ-
τίας, τῶν Μήδων ἀφ' ἑαυτῶν ἐς τεταρτήν ἡμέραν
τῆς δὲ ἅμα οἱ πλεοντάς, ὡς εἰς πεμπτήν
πλησομένης. ἐκείθεν δὲ κατακομιδῆς ἐπὶ
κλίνης ὡς ἐπὶ τῷ ποταμῷ, καὶ πλοῖς ἐπιβάν-
τα, ἀφ' ἑαυτῶν πέραν τῷ ποταμῷ ἐς τὴν πα-
ράδεισον. καὶ ἐκ αὐτῶν λυσάμενοι, ἀναπαύ-
σασθαι. Ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν, λυσάμεναι τε
αὐτῶν, καὶ θυσιᾶς τὰ νομιζόμενα. καὶ εἰς τὴν
καμάραν εἰσελθόντα, κατακείδῃ ἀφ' ἑαυ-
τολογῆναι πρὸς Μήδων. τῶν Μήδων δὲ καὶ
τοῖς ἡγεμόσι, ἀπαντῆσαι ἑαυτοῖς. Ταῦτα πρᾶ-
ξαντα, δεκνέειν ὀλίγον. κομιδῆς δὲ αὐτῶν
ἐς τὴν καμάραν, πυρέσκειν ἦδη ξυμμετρῶς τὴν
νύκτα ὅλην. τῇ δὲ ὑπεραίᾳ λυσάμεναι, καὶ λυ-
σάμενοι θυσιᾶς. Νεάρεχον δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡγε-
μοσι τῶν Μήδων ἰὰ ἀμφὶ τὴν πλῆθιν, ὅπως
σαδῶν αὐτῶν, καὶ θυσιᾶς ἰὰ τεταρτήν. καὶ ἰὰ

pro felicibus successibus hostias sacrificasset,
nonnullasque ex vatum monitu adjecisset,
cum amicis epulatus est, conviviumque in
multam noctem produxit. Hostias etiam
exercitui dedisse, vinumque per decurias &
centurias distribuisse dicitur. A convivio
sunt qui scribant eum in cubiculum conce-
dere voluisse: sed Medium, unum ex ami-
cis tum temporis ei maxime charum, ob-
viam factum rogasse ut secum comessatum
veniret: fore enim jucundam comessatio-
nem. Et quidem diaria regia ita habent: 25
ipsum apud Medium comessatum bibisse.
deinde quum surrexisset seque abluisse,
dormivisse: rursusque edisse apud Medium
& in multam noctem bibisse, quumque ἐ
convivio discessisset, lavisse, lotum nonni-
hil mandisse, ibique cubuisse, quod jam
febricitaret: deinde lecticā ad sacrificia de-
latum sacrificasse uti consueverat per singu-
los dies. sacrificiisque peractis in androne
jacuisse in vespertinum usque. Inter hæc iter
navigationemque ducibus pronuntiasse, &
quidem eos qui pedites profecturi erant,
in quartum diem: qui vero secum naviga-
turi essent, ut in quintum diem parati es-
sent iussisse. Post hæc in lecto delatum flu-
men versus, conscensaque nave flumen tra-
jecisse in hortum amoenissimum: ibique
rursus lotum requievisse. Postridie denuo
lotum consueta sacrificia diis fecisse. ingres-
sumque cubiculum, jacuisse cum Medio
colloquentem, imperasseque ducibus ut
mane adessent. His peractis coenasse modi-
ce, rursusque in cubiculum delatum conti-
nue per totam noctem febricitasse: postri-
die lavisse, lotumque sacrificasse, & Near-
chō reliquisque ducibus navigationem in
tertium diem indixisse: postero quoque die
lotum rursus consueta sacrificia diis fecisse. sa-
cificiisque factis febrem non cessasse. Nihilominus

ἔτα ἐς τετάρτην ἡμέραν. τῇ δὲ ὑπεραίᾳ λυ-
σάμεναι τεταρτήν. καὶ ἐπὶ ἐλυννέειν. πυρέσκειν³³,
ἀλλὰ

28 Εὐωχεῖτο] Optimus in presenti εὐωχεῖται.

29 Καὶ αἱ λόχοι καὶ ἑκατοστάς] Unde nuperus acceperit Vulcanium male reddere per cohortes, hæc fuisse quingenarias, parebit inspicienti Salmasiana ad Solinum pag. 717.

30 Αἱ βασιλικοὶ ἐφημερίδες] Insigne testimonium disciplinæ sive Græcæ seu veterum omnium etiam in au-
lis, unde non omisit animadvertere Casaubonus ad Suetonii Augustum cap. 64 & infirmi alii, etiam am-
plius nonnibus eorum, qui leguntur ea conscribere. Hoc mitior, cur sic maluerint Græculi vitiosam inde
partem excerpte, quam aliquid felicitioris diei, ut inde
pateret, quomodo cum rex vere maximus disposuerit.

31 Αἱ ἐφημερίδες] Recte; id enim est, de quo
potissimum volebat probare. Interim hæc comessatio
apud Medium jam satis erat ostentata, nec commen-
tari regi debuerunt omittere, quod annotaverunt alii,
nempe καμάσαι. Hoc enim fuit alterum luxum, in
quo hæsit Alexander, præter τὸ πίνειν. Hinc καμάσαι

καμάσαι vituperatur apud Plutarchum lib. 11 de fortu-
na Alexandri, in quo etiam peculiariter scribitur ἐν-
δοῦναι δὲ πρὸς Μήδων πυρέσκειν. Verum optime ista conve-
niunt & ultro satis patet vix fuisse καμάσαι, quem καμάσαι
non comitarentur. Unde junguntur ista duo apud Plu-
tarchum in libello de liberis educandis: οἱ δὲ οἱ καμάσαι καὶ
καμάσαι ἐξέλασαν. Et rursus: καμάσαι γὰρ καὶ καμάσαι
πατρῶν χρημάτων, καὶ καμάσαι, καὶ καμάσαι, καὶ καμάσαι
καμάσαι.

32 Εἰς τὴν καμάραν] Quam prius verbum illustra-
verit jam doctissimus Leopardus lib. 1 Emend. c. 24,
& illic ne Arriani quidem noctri mentionem neglex-
cit, ut qui aliquoties eo utatur, censui non supprimen-
dum Scholion; quod in codice 111 ad marginem repe-
ri. Εἰς τὴν καμάραν τὸ τοῦ Μήδων λέγειν, ἢ ὅτι πυρέσκειν
ἐν τῇ καμάρᾳ; ἀλλὰ τὸ τὸν Μήδων λέγειν, ἢ ὅτι οἱ πυρέσκειν
ἐν τῇ καμάρᾳ; ἀλλὰ τὸ τὸν Μήδων λέγειν. Sed & ex codice Græ-
matici cuiusdam inter Barocciana Oxoniensia legēbamus
ἐλυννέειν (sic uno) ἀφ' ἑαυτῶν, καμάσαι.

ἀλλὰ καὶ ὥς τὴν ἡγεμόνας εἰσκαλέσαντα, πα-
ραγγέλλειν ἰὰ τοῦτος τὸ ἐκπλοῦν ὑπὸς αὐτῷ
ἔσται ἔτοιμα· λίσσασθαι τε ἐπὶ τῇ ἐσπέρᾳ,
καὶ λυσσάμενον ἔχειν ἥδη κακῶς. Τῇ δὲ ὑπε-
ραία μετακομιδῶναι ἐς τὸ οἰκίαν τὸ τοῦτος τῇ
κολυμβήθεα, καὶ θῦσαι μὲν ἰὰ τεταγμένα.
ἔχοντα δὲ πονήρας, ὅμως ἐσκαλέσαι τὴν ἡγε-
μόνων τοὺς ἐπικαιροτάτους, καὶ ὑπὸ τῷ πλεῖ-
στον τοῦτος γέλλειν. Τῇ δ' ἐπίβησι μόνης ἐκ-
κομιδῶναι τοῦτος ἰὰ ἱερὰ, καὶ θῦσαι, καὶ
μὴδὲν μείον ἐπὶ τοῦτος γέλλειν ὑπὸ τῷ πλεῖ-
στον τοῦτος ἡγεμόνων. Ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν χακῶς ἡ-
δη ἔχοντα, ὅμως θῦσαι ἰὰ τεταγμένα. Πα-
ραγγέλλειν δὲ, τὴν μὲν στρατηγὸς ἀφαιρῆσαι
καὶ τὴν αὐτῶν· χιλιάρχας δὲ καὶ πεντα-
κοσίδους, τοῦτος τὸ θῦσαι ἡδη δὲ παντάπασι
πονήρας ἔχοντα, ἀφαιρῶναι ἐκ τῶν τοῦ-
δεῖσιν εἰς τὴν βασιλείαν. Εἰσελθόντων δὲ τῶν ἡγε-
μόνων, γινώσκαι μὲν αὐτοὺς, φωνῆσαι δὲ μὴδὲν ἔ-
στι· ἀλλ' εἶναι ἀναυδόν· καὶ τὴν νύκτα πυρραγεῖν
κακῶς καὶ τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἄλλην νύκτα καὶ τὴν ἡ-
μέραν· ὅπως οἱ ταῦς ἐφημερίσιν ταῦς βασιλείας
ἀναγέγραπται. Καὶ ἐπὶ τούτοις, ὅππότε στρατῶν
ἐποθήσαν ἰδεῖν³⁴ αὐτόν· οἱ μὲν, ὥς ζῶντα ἰδοῖεν·
οἱ δὲ, ὅτι τεθνηκόνα ἡδη ἐξηγήληται, ὅτι κενὸν πτε-
ρυγῶν δὲ αὐτοῦ ἐτοπαζόν τοῦτος τὸ σωματοφυλά-
κων τὸ θάνατον, ὥς ἔγωγε δοκῶ, τὴν πολλὰς δὲ
ὑπὸ πένθους καὶ πόθου τὸ βασιλείας, βασιλεύοντι
ἰδεῖν Ἀλέξανδροι. Τὸν δὲ ἄφρων μὲν εἶναι λέ-
γεται τοῦτος πορθητορδύης τὸ στρατῶν· δεξιῶν δὲ
ὥς ἐκάστος³⁵, τὴν τε κεφαλὴν ἐπαίρον-
τα μόνης, καὶ τοῖν ὀφθαλμοῖν ὀπτημαίνοντα.
Λέγεται δὲ αἱ ἐφημερίδες αἱ βασιλείας, οἱ ἰὼ
τὸ Σεράπιδος ἱερῶν Πύθωνα τε ἐγκαμινθέντα,
καὶ Ἀτάλλον, καὶ Δημοφῶντα, καὶ Πθαλέαν·
τοῦτος δὲ, Κλεομένην τε καὶ Μενίδα καὶ Σέ-
λδοκον ἐπερωτᾶν τὸ θεοῖ, εἰ λαόν καὶ ἄμεινον
Ἀλεξάνδρῳ, εἰς τὸ ἱερὸν τὸ θεῶν κομιδέντα,
καὶ ἰκεύσαντα Σεραπιδεῖναι τοῦτος τὸ θεῶν· καὶ
γινώσκαι φησὶν πᾶσι ἐκ τῶν θεῶν, μὴ κομιζε-
σθαι εἰς τὸ ἱερὸν, ἀλλ' αὐτοῦ μόνον ἔσθαι
ἄμεινον· ταῦτα τε ἀπαγγέλλει τὸς ἐταίρους,
τῶτος ἄρα ἡδη ὅτι τὸ ἄμεινον. Οὐ πόρρω δὲ

minus tamen convocatis ducibus praecepisse
ut omnia ad navigationem parata essent.
lotumque sub vespere pejus habuisse. Se-
quenti luce in aedes balneis vicinas transla-
tum est, consuetaque sacrificia peregisse.
Quumque jam vis morbi invaluisset, pri-
marios tamen duces evocasse, deque naviga-
tione rursus mandata dedisse. Altero die
difficulter admodum ad sacrificia delatum
sacrificasse, nihiloque secius navigationem
imperasse. postridie, quum jam pessime ha-
beret, tamen a consuetis sacrificiis non de-
stitisse. Jussisse vero ut duces circa aulam
versarentur: & eos qui mille, quique
quingentis militibus praefecti essent pro fo-
ribus obversarentur; quumque jam plane lan-
gueret, ex horto in regiam translatus. In-
gressisque ad eum ducibus, agnovisse quidem
eos, alloqui tamen non potuisse, nullamque
vocem edidisse, & totā illā nocte ac sequenti
die gravissimā febris correptum fuisse, sed &
sequenti nocte & die. Ita in diariis regis
scriptum inveni. Inter haec milites desiderio
ejus videndi, captos esse. & nonnullis vi-
rum cernere cupientibus, nonnullis, quod
jam mortuus esse diceretur, mortemque
ejus a custodibus corporis celari (meā sen-
tentia) suspicantibus, plerosque prae dolo-
re ac desiderio regis, vi ad illum viden-
dum irrupisse. Sed jam regem ingrediente
exercitu vocem defecisse: capite tantum æ-
gre sublevato atque oculis indicium aliquod
animi facientibus, singulis dextram prae-
buisse. Iisdem diariis regis continetur, in
Serapidis aede pernoctasse Pythonem, At-
talam, Demophontem, & Peucestam; prae-
terea Cleomenem & Menidam, ac Seleu-
cum, & percontantibus deum, an melius
satiusque esset Alexandrum in templum
suum, ut a se curaretur, deferri, oracu-
lum redditum, non opertere eo deferri;
sed melius ei si ibi maneat fore. idque ami-
cos Alexandro renuntiasse, neque multo
post Alexandrum decessisse quasi id magis
in rem ipsius esset. Ptolemæus & Aristol-
bulus non multum ab his dissentiunt. Sunt
qui

καὶ Ἀλέξανδρον ἐπὶ πολὺ ὑπερὸν ὑποβαλεῖν, ὥς
τῶτος ἔτε Ἀλεξάνδρῳ ἔτε Πτολεμαίῳ ἀνα-
γέγρα-

33 Καὶ τὸν ἡμέραν] Etiam in Optimo & aliis scriptis
subiuncta vidi καὶ τὴν ἡμέραν ἡμέρα καὶ τὴν ἡμέραν. Quia &
Vulcanius adscripsit etiam existare in Augustano: nec
ut existeretur ex ediculis alia causa fuit, nisi auctoria co-
rum, qui tam familiare scribendi genus non potuerunt
cogitare. Plane gemino auctu actum est cum Arriano
ἡ καὶ ἄλλοι δὲ παραγγέλλειν λίαν βαλὼν ἔχον, καὶ ἄλλοι λίαν.
Ita reliquerunt quidem in Graecis, sed aucto illorum
Rhamnium, qui hunc auctorem in cura habuerunt,
verfione postremas voces dignatus est, & unum modum
permissum laxo meminerunt, quum Arrianus diligenter
laudatque indigere voluerit non modo duos laxo per-
cullos, sed etiam quo ordine res processerit. Et in ulti-

mo capite huius libri, καὶ φασίμεν ἄλλοι ἄλλοι ὑπομα-
ρτα, καὶ ὑπομαρτα φασίμεν, ἀλλ' ἄλλοι. Ubi tamen posterius
ἀλλοι abest ab Opt. Hinc auctus sui redintegrare.

34 ἐποθήσαν ἰδεῖν] Mirum quantum ipsa haec verba
sentiant. Lucianus in Pseudomanti, ubi pariter edocet,
quod praeterundi ratio hic fuerit observata: nempe ἐπο-
θήσαν δὲ κατὰ τὸ ἀντιβῆναι ἄλλη ἕκαστος, οἷον τὸς Μακα-
ρίους εἰς Βαβυλῶνι πῶσαι εἰς Ἀλεξάνδρῳ ἰσχυρὸν λόγον, ὅτι ὁ
καὶ ἡδη πονήρας ἔχον, οἱ δὲ περιμένοντες τὸν βασιλέα ἀντιβῆναι
ἑκάστους, καὶ προσεγγίειν τὸν ὕψιστον.

35 ἀναγέγραπται δὲ αἱ ἐφημερίδες] Opt. maiore efficacia δι-
κῶσαι δὲ καὶ αἱ ἐφημερίδες.

γέγραπται. Οἱ δὲ καὶ ταῦτα ἀνέγραψαν· ἐρέ-
σθαι μὲν τῆς ἐπαίρης αὐτὸν· ὅτῳ τινὶ βασι-
λείαν ἀπολείπει· τὸ δὲ ὑποκρίνασθαι, ὅτι
κρατῖται. Οἱ δὲ, προσθεῖναι πρὸς τὸν λόγον
37 ἐπὶ αὐτῷ ἐσόμενον. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα οἱ
ἀναγγεγραμμένα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τελευ-
τῆς· καὶ Φάρμακον ὅτι ἐπέμψθη πρὸς Ἀντι-
πάτρῳ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐκ τῆς Φαρμάκῃς ὅτι ἀ-
πέθανε· καὶ τὸ Φάρμακον ὅτι Ἀριστοτέλης μὲν
Ἀντιπάτρῳ ἐξῆυρε, δεδοικὼς ἤδη Ἀλεξάν-
δρον Καλλιόθενος ἔνεκα. Κάσανδρος δὲ ὁ Ἀν-
τιπάτρῳ ἐκόμισεν· οἱ δὲ, καὶ ὅτι οἱ ἡμίονος ὁ-
πλῆ ἐκόμισε, καὶ τῆτι ἀνέγραψαν· δοῦναι δὲ
τὸ Ἰόλλα· τὸ ἀδελφὸν τῷ Κασάνδρῳ τὸ νεώ-
τερον· εἶναι γὰρ οἰνοχόρον βασιλικὸν τὸ Ἰόλλα,
καὶ ἡ λελυπῆσθαι πρὸς Ἀλεξάνδρου ὀλί-
γω χρόνῳ τὸ τελευτῆς. Οἱ δὲ, καὶ Μήδιον
μεταχρεῖν τὸ ἔργον, ἐρατὶν ὄντα τῷ Ἰόλλῳ·
καὶ αὐτὸν γὰρ εἶναι τὸ εἰσηγητὴν γενόμενον Ἀλε-
ξάνδρῳ τὸ κόμην· οὐδὲν τε αὐτῷ ὅτι τῇ κύ-
λει γενέσθαι ὅξωαν, καὶ ὅτι τῇ οὐνὴ ἀπαλ-
λαγνύσθαι ἐκ τῆς πότῃ. Ἡ δὲ δὲ ἡς οὐκ ἠσχυ-
θη ἀναγεῖναι, ὅτι αὐτοδρόμῳ καὶ βίωσιμον
ὄντα αὐτὸν Ἀλεξάνδρῳ, ἐς τὸ Εὐφράτιν
ποταμὸν ἢ ἐμβαλὼν, ὡς ἀφανὴς ἐξ ἀνθρώ-
πων γενόμενος³⁶, πιστοτέρῳ τινὶ δοῖναι πα-
ρὰ τοῖς ἑπειτα ἐγκαταλείπει, ὅτι ἐκ θεῶν τε
αὐτῷ ἢ γενέσις ἐκείνη, καὶ παρὰ θεῶν ἢ ἀ-
ποχρήσις. Ρωξάνῃ δὲ τινὶ γυναίκα καὶ λα-
θεῖν ἐξόντα, ἀλλὰ εἰρησέμενον γὰρ πρὸς αὐτῆς³⁷,
ἐποιμῶσαντα εἰπεῖν, ὅτι ἐφθόνησεν ἄρα δόξης
αὐτῇ τὸ ἐς ἅπαν, ὡς θεῶν δὲ γενημένη. Καὶ
ταῦτα ἐμοὶ, ὡς μὴ ἀγνοεῖν δοῖμαι μάλλον
ὅτι λεγόμενα ὄντα, ἢ ὡς πιστὰ ἐς ἀφήγησιν,
28 ἀναγγεγράφω. Ἐτελεύτα μὲν δὲ Ἀλεξάν-
δρος τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ
Ὀλυμπιάδι, ὅτι Ἡγήσιος ἀρχοῦντος Ἀθηναί-
ων· ἐβίω δὲ δύο καὶ ἑκατόντα ἔτη, καὶ τῷ
τελευτῇ μιλίας ἐπέλαβεν ὀκτώ, ὡς λέγει Ἀριστοβύλος· ἐβασίλευσε δὲ δώδεκα ἔτη, καὶ
τῆς ὀκτὼ μιλίας τέτταρες· τὸ, τε σῶμα κάλλιπεν, καὶ φιλοπονῶντα, καὶ ὀξύτατα,
γενόμενος, καὶ ἡλὼν γνώμῃ ἀνδρείοτατα, καὶ φιλοδύμοτα, καὶ φιλοκινδυνότατα,
καὶ

qui hoc etiam addant : Interrogatum ab
amicis, cuinam regnum relinqueret : re-
spondisse, Optimo. Alii adjecisse eum ad
hæc verba ajunt, cernere se ingens certa-
men funebre post suam mortem futurum.
Neque vero me præterit multa alia præter
hæc de Alexandri obitu scripta esse : quod-
que venenum ei ab Antipatro missum fue-
rit, quo interiit. Aristotelemque id Anti-
patro confecisse, Alexandrum ob Callisthe-
nis necem metuentem : idque à Casandro
Antipatri filio allatum. alii in mulæ ungu-
la allatum scribunt : & per Iollam mino-
rem Casandri fratrem regi traditum. Fuisse
enim Iollam regi à poculis, eique ab A-
lexandro paulo ante mortem acerbi ali-
quid accidisse. Alii Medium, quod Iollæ
amator esset, sceleris conscium fuisse scri-
bunt. Nam & hunc Alexandrum autorem co-
mestrationis fuisse, statimque post haustum
poculum vehementem dolorem sensisse, ita
ut convivio excedere sit coactus. Quidam
etiam scribere non erubuit, Alexandrum
quum jam de salute desperaret, ad Eu-
phratem se contulisse conjiciendi se in flu-
men animo, uti sublatus ex hominum ocu-
lis, certior apud posteros fidem faceret,
se ex deorum genere ortum, ad deos re-
diisse. Roxanen vero conjugem, consilio
eius intellecto, inhibuisse, plorantemque
ipsum dixisse : Invidere illam sibi divinita-
tis partæ gloriam. Quæ quidem ideo po-
tius à me commemorantur, ne ignorasse
videar ea tum sparsa fuisse, quam quod fi-
de digna existimem. Decessit autem Ale-
xander Olympiade cxiiii, archonte Athe-
nis Hegesia. Vixit annos xxxii, menses
viii, ut autor est Aristobulus. Regnavit
annos xii, menses viii. Staturâ corporis
pulcherrima fuit, diligentissimus & vehe-
mentissimus, magnâ animi fortitudine præ-
ditus, honoris & gloriæ appetentissimus,
periculorum amantissimus, divini cultus
ob-

36. Προσθεῖναι πρὸς τὸν λόγον. MSS. omnes προσθεῖναι
πρὸς τὸν λόγον. Sicut amica usurpavit προσθεῖναι πρὸς τὸν λόγον &
προσθεῖναι πρὸς τὸν λόγον. Et jam habent Veneti
pariter ac Basilenses.

37. Μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα. Nihil ad dignitatem ha-
rum vocum interpretes. Vulcanius cernere se ingens cer-
tamen inter eos post ejus mortem futurum. Facius, quasi
ingens certamen de regni possessione totum inter illos pres-
buit. An sic projecte ac viliter Justinus quoque hæc
Græca verba interpretatur? non certe. Sed ad mentem
& Alexandri & ipsarum harum vocum justissime, quas
scilicet, quæstione mortuo sibi parentatura Macedonia.

38. Καὶ τὴν λελυπῆσθαι. Lege ex Opt. καὶ τὴν καὶ λελυπῆσθαι.

39. Ὡς ἀφανὴς ἐξ ἀνθρώπων γενημένος. Si tam stolidus

potest supponi opinio intravisse pectus gloriosi juvenis,
ut instar Trophonii reddere posteritati sese voluerit,
certe ita hanc rem proponit Arrianus, ut neget sine
crimine impudentiæ ne narrari quidem illud posse. Quo
magis miror Freinshemium in Curtianis 4, 7, 25 hoc
ipsum vanitatis meræ plenum proferre non modo, ut cog-
niti dignum justæque & legitime historię partem, sed
ex Zonara, quasi is narratiunculam exsequereur singula-
rem, quam tot sæculis ante perfringendam tantopere
judicavit sapientissimus Arrianus, confirmationis cuius-
dam robur ad talia petere conari.

40. Ἀλλ' εἰρησέμενον πρὸς αὐτὸν. Quam sancte conser-
vavit nobis manum Arriani codex Opt. ἀλλ' εἰρησέμενον γὰρ
πρὸς αὐτὸν. Sic habet Arrianus lib. i. Ἀλλ' ἐκείνου γὰρ ἐκείνου.

καὶ τὸ θεῖον ἐπιμελέσθαι· ἡδονῶν δὲ τὸ μὲν⁴¹
τὸ σωματικὸν ἐγκρατεῖσθαι, τὸ δὲ τὸ γνώμης,
ἐπαινέει μόνον ἀπληροῦσθαι· ξυμμετρεῖν δὲ τὸ
δέον ἐπὶ ἐν ᾧ ἀφανεῖ ὃν δεινότητά, καὶ ἐκ
τῶ φαινομένου τὸ εἰκὸς ξυμβάλλειν ὅπιτυχία-
σθαι, καὶ τάξαι τραχὺν καὶ ὀπλίαν τε καὶ
κοσμησάαι δαημονέσθαι· καὶ τὸ θυμὸν τοῖς
τραχύτοις ἐπαῖραι, καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐμ-
πλήσσαι, καὶ τὸ δαῖμα ἐν τοῖς κινδύνοις ἰσ-
τάδει ἰσὺ αὐτῷ ἀφανίσαι, ξυμπαῖτα ταῦτα
γενναϊότατος. Καὶ ἐν καὶ ὅσα ἐν ᾧ ἀφανεῖ
περᾶσαι, ξυμμετρεῖν θάλασσαν ὅσα
τε φθίσας ὑφάρπασαι τὴν πολεμίων, πρὶν
καὶ δεῖσθαι ἵνα αὐτὰ ὡς ἐσόμενα, προλα-
βεῖν δεινότητος· καὶ ἵνα μὲν ξυμμετρεῖται ἡ ὁ-
μολογηθέντα φυλάξαι βεβαιότατος· πρὸς δὲ
τῷ ἐξαπατῶντων μὴ ἀλῶναι ἀσφαλέστατος· ἡ δὲ
μάταιον δὲ ἐς μὲν ἡδονὰς τὰς αὐτῶν, φειδωλό-
τατος· ἐς δὲ ὑποτακῶν τὴν πέλας, ἀφρονότα-
τος. Εἰ δὲ ἡ ἐπλημμελήθη Ἀλεξάνδρου δι' ὁ-
ξύτητα, ἢ ὑπὸ ὀργῆς, ἢ ἐν τῷ ὑπερο-
χώτερον προήχθη βαρβαρίσσει, ἢ μεγάλα πί-
θεμα ἔγωγε, εἰ τὴν νεότητά τε καὶ τὴν Ἀλεξάν-
δρου μὴ ἀνεπιεικῶς ἐθυμυθῆναι, καὶ τὸ διηνεκές
τὴν εὐτυχίας, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὰς οὐκ ὅπι ἰσ-
βελπίσθαι τοῖς βασιλεύσι ξυμμετρεῖται τε καὶ ὅπι
κακῶς ξυμμετρεῖται, ἀλλὰ μεταγινώσκοντες ἐφ'
οἷς ἐπλημμελήσῃ, μόνον οἶδα τὴν πάλαι βασι-
λέων Ἀλεξάνδρου ὑπάρξαι ὑπὸ γενναϊότητος.
Οἱ δὲ πολλοὶ, εἰ καὶ ἡ ἐγνωσάαι πλημμελή-
σαντες, οἱ δὲ ἰσὺ προσηγορεῖν⁴² αὐτῶν ὡς χα-
λῶς δὴ περὶ χεῖρας, ὅτι κρύψαι οἶον τὴν ἀ-
μαρτίαν, κακῶς γινώσκοντες. Μόνον γὰρ ἐ-
πίγει δόκει ἵσως ἀμαρτίας, ὁμολογεῖν τε ἀμαρτῶν⁴³, καὶ δὴλον εἶναι ἐπ' αὐτῷ μετὰ
γινώσκοντα· ὡς τοῖς παθεῖσιν ἡ ἀχρεὶς ἐπὶ πάντα χαλεπὰ τὰ παθήματα φαινόμενα, εἰ ὁ δε-
σας

observantissimus : circa corporis voluptates
moderatissimus : circa eas quæ ad animum
pertinent, solâ laude inexplēbilis, summâ
consilii dexteritate quid in rebus obscuris
facto esset opus cernebat : & ex verisimi-
libus felicissime eventus rerum conjectabat :
ordinandi exercitus, armandi, gubernan-
dique peritissimus ; idem ad militum ani-
mos excitandos & bonâ spe replendos, &
metum periculorum privatæ constantiæ
exemplo profligandum, eximius. Res du-
bias summâ audaciâ aggrediebatur : ad an-
ticipandos hostes eosque corripiendos, pri-
usquam quod eventum erat timerent, so-
lertissimus, promissi pactique religiosissimus
observator : neve aliorum fraudibus cape-
retur, instructissimus : pecunias in priva-
voluptates parcissime convertēbat : in ami-
cos summâ cum liberalitate erogabat. Si-
quid vero ab Alexandro iræ vehementiâ
rapiditateque commissum est, aut si inso-
lentiū barbarorum factum imitatus est, e-
quidem non tanti faciendum censuerim, si-
quis juvenilem Alexandri ætatem non ini-
que æstimet, si perpetuum felicitatis cur-
sum, si assentatores, qui voluptatis causâ
cum regibus magno eorum malo versantur,
animadvertat. Cæterum delicti pœnitentiâ
duci, id ego soli ipsi inter veteres reges
tanquam eximium ac genuinum quiddam
adscribo. Plerique enim, tametsi alicujus
delicti conscii sibi sint, tuentes id ut recte
factum obtegere se culpam suam putant :
inique statuentes. Unicam enim peccati me-
dicinam esse cenſeo, peccati agnitionem &
confessionem, manifestumque pœnitentiæ
documentum edere. Nam qui injuriam ac-
cepit, non ita graviter læsum seſe judicat,
ἀμαρτῶν⁴³, καὶ δὴλον εἶναι ἐπ' αὐτῷ μετὰ
γινώσκοντα· ὡς τοῖς παθεῖσιν ἡ ἀχρεὶς ἐπὶ πάντα χαλεπὰ τὰ παθήματα φαινόμενα, εἰ ὁ δε-
σας

41 ἡδονῶν δὲ τὸ μὲν] Opt. ἡδονῶν μὲν, τὸ μὲν. Itaque
vides præclarum specimen in geminanda particula ista
μὲν, quod quum alii tolerare non potuerint, sic repeti-
tam suaviter particulam μὲν placuit inconsulte ac violente
mutari. Id vero promiseram 1, 23 in fine.

42 τὸν προσηγορεῖν] Hic est alter locus, quem promisi
ex hoc libro in notis ad 11, 12, ubi quum olim his ver-
bis præmissa fuerunt οἱ δὲ, ut patet ex editione Basi-
leensi & omnibus MSS. Vulcanii editio tamen inique
illas voces delevit, quas ideo restitui.

43 ὁμολογεῖν τε ἀμαρτίας] Optimus & alii ἀμαρ-
τίαν. Ut innuat contrahi vocem debere; merito sane;
nam si ita concisa fuisset lecta in editionibus, non de-
duxisset grandem interpretem Juliani Cæsaris pag. 476
ut deliraret ad ἀμαρτίαν. Quomodo autem ἵσως ἀ-
μαρτίας hoc loco dicat auctor, exponit in sequentibus,
nimis respectu aliorum, ut alii credant eum non ul-
tra teneri isto vitio & morbo, & sine suspitione ac me-
tu similis atrocitatis cum illo possint vivere, & contra
sperare non admissurum posthac pares errores. Talis
quædam sanatio affertur peccato per pœnitentiam, quum
tamen ipse nequaquam excusetur aut liberetur vel infamia
vel culpa, quippe ἐπὶ πλημμελήσῃ, quod infectum fieri ne-
quit, ut ante dixit auctor, manet συμφορὰ, manet πάθη-
μα, ut alibi vocavit. Hoc illi inustum est, etſi de eo

ex rerum variarum occasione alius aliter judicare possit,
& sive μικρὰ τιθένται τὰ πλημμελήματα, sive ad mi-
nora redigere existimando; ut mihi nequaquam placeat
scribere c'est aussi par où Arrian pretend d'excuser le
meurtre de Clitus, s'il y a quelque chose qui l'excuse, c'est
son soudain repentir. C'est par où ce même Historien ex-
cuse ailleurs les emportemens d'Alexandre. Profecto licet
pœnituerit Alexandrum, non desinit Arrianus scribere
in Clito eum ostendisse se ἡττημένον δουὸν κακῶς ὀργῆς τὸ
καὶ παρῶναι, nec ulla excusatione removel eum ab cædis
temerariæ reatu. Quod vero ad pœnitentiam attinet, eate-
nus bis scribit libro IV Arrianus se ἐπὶ αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ,
quum tamen prior vituperii causa non aboleatur, unde
hæc ἵσως non consistit nisi in molliendo dedecore, ut
in Nerone appellat Tacitus ex codice Mediceo, & ut
Appianus scribit libro IV Εμφυλ. ἀτυχῆσαι ἀτυχῆσαι
ἵσως, non ut tanquam medicina tollat penitus mor-
bum, qui antea occupaverat, nec sicut ille desinit esse
ægrotus, ita hic nominari cessat homicidæ lævus, li-
cet exprobratio exoleſcat. Quin immovideatur auctor per
hanc ἵσως alludere ad factum Alexandri & verba sua de
Musicano velut eum negligente, sed quem mox, quum
irrueretur Alexander, pœnituit, dicente Arriano ὁ-
μολογεῖν ἀδικεῖν, ὅπως μάλιστα παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἢ ἐς τὸ τυχεῖν
αὐτῷ τις δόλο.

σας αὐτὰ ἐσυγχροίῃ ὅπ' ἔχ' ἀλά' ἐδρασεῖν αὐ-
τῷ τέ ἢνι ἐς τὸ μέλλον ταύτῃ ἐλπίδα ἀγα-
θὴν ὑπολειπομένην, μή ποτε ἀν' ὧν πλη-
σίον ἢ ἀμαρτεῖν, εἰ τοῖς πρὸς αὐτὸν πλημμελε-
θεῖσιν ἀφ' ὁμοῦ φαίνοιντο. Ὅπ' δὲ εἰς θεὸν
ἔ' γένεσιν ἔ' αὐτῷ ἀνέφερε, ὅδ' ἴδ' το ἐμοὶ δο-
κεῖ εἶναι μέγα⁴⁴ αὐτῷ τὸ πλημμέλημα, εἰ μὴ
ἔ' σόφισμα ἢ τυχὸν ἐς τοὺς ὑπηκόους ἔ' σεμνῶς
ἐνεχα. Οὐκοῦν δοκεῖ ἐμοίγε ἢ Μίνω⁴⁵ γενέ-
σθαι βασιλεὺς ἀφανέστερος, ἢ Αἰακῷ, ἢ Ρα-
δαμάνθυ⁴⁶. οἷς δὲ ἐς Δία ἀνεκρεθείσα ἡ
γένεσις πρὸς τῷ παλαιῷ ἀνθρώπων, ὅδε μὲν
αὐτῷ ὕβρις πρὸς τῷ θεῷ ὅδε ὀησέως⁴⁷ ἔ' Πο-
σειδῶν⁴⁸, ὅδε Ἰών⁴⁹ ἔ' Ἀπόλλων⁵⁰. Ὡς
ἐμοίγε ἔ' ἡ Περσικὴ σελὴ σόφισμα εἶναι δοκεῖ,
ὡς τε τοὺς βαρβάρους, ὡς μὴ πάντῃ ἀλλό-
τριοι αὐτῷ φαίνεσθαι τὴ βασιλεία· καὶ ὡς
τοὺς Μακεδόνας, ὡς ἀποτροφὴν ἵνα εἶναι αὐτῷ
ἀπὸ τ' ὀξύτητος τε ἔ' ὕβριος τ' Μακεδονικῆς.
Ἐφ' ὅτ' ὁ γὰρ καὶ ἐκ τῆς μίξεως μοι δοκεῖ ταῖς
πείξεσιν αὐτῷ τοὺς Πέρσας τοὺς μηλοφόρους,
ἔ' τοῖς ἀγῆμασι τοὺς δημοσίους· ἔ' οἱ πότοι δὲ,
ὡς λέγει Ἀριστοβουλ⁵¹, ἔ' ὅνιν ἐνεκα μακροὶ
αὐτῷ ἐγγίγοντο (ἔ' γὰρ πίνειν πολὺν οἶνον Ἀ-
λέξανδρον) ἀλλὰ φιλοφροσύνης τ' εἰς τοὺς
30 ἐταίρους. Ὅσπερ δὲ κακί⁵² Ἀλέξανδρον, μὴ
μόνον ὅσα ἄλλα κακί⁵³ εἶναι ἐπὶ πρὸς τὸν ὁμο-
ν⁵⁴, κακί⁵⁵ ἔ'πω, ἀλλὰ ἐξυμνᾶν Ἀλέξανδρον
εἰς ἐν χρεῖον ξυμπαγῶν, ὅτ' ἐν δὲ ἐκλογί⁵⁶-
εἶναι, ὅσπερ τε ὡς αὐτὸς⁵⁷, ἔ' ὅποια τύχη κε-
κτημένη⁵⁸, ὅλητα γενέσθαι ἐκείνων ἔ' ἐς ὅσον
δύτυχίας τ' ἀνθρώπων ἐλθόντα, βασιλεία τε
ἀμφοῖν τῶν ἡπείρων ἀναμφιλογάτα γενέ-
σθαι, ἔ' ἐπὶ πᾶν ἐξικόμηναι ἰσ' αὐτῷ ὀνόματι
κακί⁵⁹· σμικρότερός γε ὡς αὐτὸς⁶⁰, καὶ ὅπ' ἔ'
σμικροῖς ποτὶ μὲν⁶¹, ἔ' ἐδὲ ταῦτα ἐν κόσμῳ
ἡθέμην⁶². Ὡς ἔ'γωγε δοκῶ ὅπ' ἔ'πε π' ἐθι⁶³
ἀνθρώπων, ὅτ' ἐπὶ πᾶσι ἐπὶ τῷ τότε ἦν, ὅτ'
ἔ' εἰς ἀνθρώπους, εἰς ὃν ἔ' πεφοιτήκα τὸ Ἀλέ-
ξανδρον ὄνομα. Οὐκοῦν ἐδ' ἐμοὶ ἔ'ξω ἔ' θείῳ
Φιῶναι ἀν' δοκεῖ αὐτῷ, ἐδὲ ἄλλω ἀνθρώπων ὀνο-
μάς· ἔ' ταῦτα χρησμοὶ τε ὅπ' ἔ'σθαι ἐπὶ τῇ
τελευτῇ τ' Ἀλέξανδρον λέγον⁶⁴, ἔ' φάσματα
ἄλλα ἄλλοις γινόμενα, καὶ ὀνείδια φανέντα
ἄλλα ἄλλοις· καὶ ἡ ἐς τὸ ἐξ ἀνθρώπων ἕμῃ
τε αὐτῷ καὶ μνήμη σὺν ἀνθρώπων ἔ'σθαι· καὶ
μὴ

si is qui læsit perperam sese fecisse fateatur:
& bono alicui spes sit, se non amplius in-
juriâ affectum iri, si eum qui affectu poeniten-
tiam facti sui præ se ferre appareat. Quod vero
ad deum generis sui originem referebat, ne
hoc quidem atrox delictum fuisse censue-
rim: quippe qui nihil aliud fortassis sibi
propositum habuerit, quam ut eo commento
majorem auctoritatem apud subiectos sibi con-
ciliaret. Neque vero mihi videtur Alexan-
der fuisse Minoe aut Æaco aut Rhadaman-
tho minus clarus, quorum genus ad Jovem
à veteribus relatum, nullo ipsis vitio ver-
sum fuit: sed neque Theseo Neptuni, nec
Iōne Apollinis filio inferior. Verum & Per-
sicus habitus arte quadam mihi à rege as-
sumtus videtur, ne in universum alienus
ab eis rex esse videretur: utque refugium
quoddam adversus Macedonum insolentiam
contumeliamque haberet. Quâ etiam de causâ
eum Macedonum ordinibus Persas melo-
phoros immiscuisse arbitror, & agematibus,
qui pari cum eis honore essent, accensu-
isse. Longas etiam potationes, ut ait Aristo-
bulus, non vini causa amabat (neque enim
multum vini potabat) sed ut benevolentiam
cum amicis foveret. Quapropter quisquis 30
Alexandrum inculcat ac vituperat, is non ea
solum quæ vituperatione digna sunt profe-
rens vituperet, sed omnia ejus facta in u-
num cumulum congerens, ita demum se-
cum reputet, quis ipse & quali fortuna
usus, ad cujus ac quanti principis accusa-
tionem accedat, qui ad tantum humanæ
felicitatis fastigium evasit, ut utriusque con-
tinentis rex citra ullam controversiam fue-
rit, nomenque suum per universum terra-
rum orbem propagarit: cogitetque iste
quisquis est accusator, quam exilis ipse sit,
quamque in exilibus parvique momenti re-
bus laboret, ac ne illas quidem ipsas deco-
rè conficiat. Ita enim sentio, nullam ea
tempestate gentem, nullam urbem, nul-
lum denique hominem fuisse, ad quem non
Alexandri nomen pervenerit. Quocirca non
absque numine ejusmodi hominem terris
datum existimaverim, cui nemo omnium
mortalium par fuit; quod quidem etiam
oracula in Alexandri morte testata sunt,
diversaque aliis atque aliis hominibus spectra
& insomnia oblata, & continuata in hunc
usque diem inter homines memoria & glo-
ria, major quam quæ in hominem cadat,
tum

44 Οὗδ' ἔ' τὸ τοῦ δούλου ὄνομα ἔ' Vulcanius notat ex Augustano migne iñay. Sed Orpianus codex ignorat verbum substantivum.

45 Οὗδ' ἔ' Θεσίως] Quamquam nec Thesei ortus ad Neptunum, neque Iōnis ad Apollinem relatus. Hæc futi-
lia; sed apparet petita ex Facio: nec vero Theseus aut Apollo carpitur, quod ille sibi Neptunum patrem, hic Jovem paterit. Leopardus vero: neque quam vel The-
seus Neptuni filius, vel Ion Apollinis filius, scil. minus

clarus. Hæc vera sententia. Quin etiam recte tandem Arriani mentem percepit Vulcanius, cujus hæc ultima est mutatio, quam supposui.

46 Ὅσπερ τε ὡς αὐτὸς] Opt. τίς τε ὡς αὐτὸς. Statim in sequentibus his ἐς ὅσον δύτυχίας τ' ἀνθρώπων ἐλθόντα, pri-
mam particulam non habet Opt.

47 Σμικρότερός γε ὡς αὐτὸς] Vox ultima abest ab O-
ptimo.

κὺν ἀφ' ὧν ποσὶν ἄλλοι χρησιμοὶ ἐπὶ τῇ ἡμῶν
αὐτῇ τῇ ἐθνῇ τῇ Μακεδονίᾳ χρησθέντες· ἐπεὶ
καὶ αὐτὸς ἐμεμφάμην ἐπὶ αὐτῇ τῇ συγγρα-
φῇ τῇ Ἀλεξανδρῶν ἐργῶν, ἀλλ' αὐτοῖσι γε Ἀλέ-
ξανδροι οὐκ ἀχύνοντο θαυμάζον· τὰ δὲ ἐξ-
γα ἐκείνα ἐχάρισται, ἀληθείας τε ἕνεκα τῇ ἐμῇ
καὶ ἅμα ὠφελείας τῇ ἐπ' ἀνθρώπων· ἐφ' ὅ-
τῳ ὠμύθην, ἐδὲ αὐτὸς ἀνθ' ἑαυτοῦ, ἐς τὴν δὲ
τῇ συγγραφῇ.

tum denique alia post tantum temporis spa-
tium oracula Macedonum genti de ejus ho-
nore edita. Ego vero, tametsi nonnulla A-
lexandri facta in historia rerum ab ipso ge-
starum reprehendi, Alexandri tamen ipsius
admiratorem esse meipsum citra pudorem
profiteor; facta vero nonnulla improbavi,
& veritatis meæ & publicæ utilitatis causâ:
in cujus gratiam hujus historiæ scriptio-
nem, non absque numine etiam, aggressus
sum.

48 Ὁ φιλοίας τ' ἐπ' ἀνθρώπων] Optimus is ἀνθ. quod certe præferendum. 1, 21 ὡς ἐξ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολλὰ ὠφίλειον
γ' ἔργον ἐς τὰ ἔργα.

A P P I A N O Y
I N Δ I K H.
A R R I A N I
H I S T O R I Æ I N D I C Æ
L I B E R.

ΚΕΦ. Α.

CAP. I

ΠΑ' ἔξω Ἰνδῶν ποταμῶν τὰ ὄρθε
ἐσπέρην ἐπὶ τῷ ποταμῷ· Κω-
φῆνα, Ἀσάκνοι καὶ Ἀσάκη-
νοι, ἔθνη Ἰνδικὰ, ἐποικέουσιν.
Ἀλλ' ἔτε μεγάλοι τὰ σῶματα,
καὶ ἰσχυροὶ.

QVAE extra Indum amnem oc-
cidentem versus sunt regiones
ad Cophenem fluvium usque,
Astaceni atque Assaceni, In-
dicæ gentes, incolunt. Sunt
vero hi Indis intra Indum
amnem

In auctore tam afflicte corrupto & tam inveniuntis
interpretationibus deformato facilis venia est, si, quo
loco hæc pars scriptorum Arriani ponenda esset, cer-
tum clarumque nonnulli in principio renatæ humani-
tatis vix habuerunt; rem quæ tanto tempore nescio
utrum inter doctos magis an vero scribas & libentarios
fluctuavit, ut demonstrant libri veteres. Nam post
amissam veram hujus libelli inscriptionem, quum ab
Arriano septem tantum libri de Alexandro compositi
agnoscerentur, & tamen in plerisque exemplaribus hic
reliquis annexus reperiretur, certatim huic difficultati
remedium quaesitum est. Unde etiam in illis MSSis
quos ipse evolvi, nulla erat distinctio inter librum sex-
tum & septimum, ut ita duobus conjunctis hic de-
mum, qui Indica continet, fieret septimus; sic ut pri-
mo & tertio Florentino codici ita sit præscriptum Ἀρ-
ριανῶν ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου ἱστορίᾳ, secundo autem Ἀρ-
ριανῶν ἀναβάσεως ἱστορίᾳ ἑξῆς. Nec aliter edi-
tio Veneta etiam curata est ab illo, qui præfuit, si-
ve ille est Joannes Baptista Egnatius, qui certe dedica-
tionem scripsit, sive alius, ut libris VI & VII conjun-
ctis huic libro præscribat Ἀρριανῶν Ἀλεξάνδρου Ἀναβάσεως
ἱστορίᾳ ἑξῆς. Ut mirari subeat, unde Facio ea perspi-
cacia existerit, ut illo, qui in MSSis vulgaribus est
liber unus, discerpet in duos, hunc vocaret librum octa-
vum Arriani de rebus gestis Alexandri, quod Græce
sustinuerunt etiam imitari Basileenses præfixo titulo Ἀρ-
ριανῶν Ἀλεξάνδρου Ἀναβάσεως ἱστορίᾳ ὅγδοη & in ipsa fronte
voluminis Ἀρριανῶν περὶ Ἀλεξάνδρου Ἀναβάσεως ἱστορίᾳ Βι-
βλίον ὅγδοον. Itaque octo libros Alexandri Ἀναβάσεως ja-

ctar Nicol. Gerbelius in dedicatione. Immo quod mon-
stri simile est, quum ita, prout dixi, curetur editio
Veneta, tamen post verba Suidæ Latine reddita, sic
ibidem subjicitur [*sed quæ hodie extant de rebus ab Ale-
xandro gestis libros octo &c.*] Sic igitur deceptis omni-
bus etiam Stuckium fuisse abreptum minus mireris,
quem corrigit Gerh. Jo. Vossius omnino hac in parte
laudandus. Adeo obscurata fuit distinctio libri sexti &
septimi, ut non in primo, non in secundo, non in
tertio, quos totos contuli, ulla nota ejus appareret. Sed
egregie in Optimo codice scriptum manet Ἀρριανῶν Ἀ-
λεξάνδρου Ἀναβάσεως Βιβλίον ὅγδοον. Ex quo rursus nunc
opem Arriano ferri oportet. Neque enim etiamnum
res in salvo est. Cur enim in vero indice hujus operis
restituendo tam incuriose huc usque fuit actum? Ipse
enim ille Vossius in jactando *Indica & Indicorum* totus
illic est, ubi rejicit Stuckium. Et est ita, ut Stephanus
in *Μύσσηνα* citet Arrianum ἐν Ἰνδοῖς, & Strabo dicat
aliquoties οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες, quippe & ante Stra-
bonem de India multi potuerunt scribere quibuscunque
titulis factis, unde amant Græci sæpe per neutrum cita-
re. Itaque & iste Strabo ante, & post Arrianum Step-
hanus non id agebant, ut in isto vocabulo fatigaretur, &
facile Stephanus dimitti potuit, quum ex Arriano ipso
& Phorio melius edoceri possemus. Hic enim diserte
hunc librum Ἰνδικὴν vocat; & ad ejus explicationem plen-
ius ipsi auctori Ἰνδικὴ συγγραφή alibi nominatur. Ex
quibus licet mutatio nostra satis abundeque auctoritatis
mutuari queat; tamen instar omnium & amplius vide-
tur esse, quod in MSO quem tot tantisque experimen-

tis

καὶ τὰ οἱ ἐν τοῖς Ἰνδοῖς ὠκισμένοι, ἔτε ἀγα-
θοὶ ὡσαύτως ἢ θυμὸν, ἔδδ' ἐμέλαντες ὡσαύτως
τοῖς πολλοῖς Ἰνδοῖσιν. Οὗτοι πάλαι μὲν Ἀσ-
συρίοις ὑπήκοοι ἦσαν· ἐπεὶ δὲ Μήδιδι Περσέων
ἡκον, καὶ Φόρμης ἀπέφερον Κύρῳ τῷ Καμβύ-
σῃ ἐκ τῆς γῆς σφῶν, ἔς ἐπαξε Κύρῳ. Νυσ-
σαῖοι δὲ οὐκ Ἰνδικὸν γένεον, ἀλλὰ τῇ
ἅμα Διόνυσῳ ἐλθόντων ἐς τὴν γῆν τῇ Ἰνδοῦ· τυ-
χὸν μὲν καὶ Ἑλλήνων, ὅσοι δόρυμαχοι αὐτῶν ἐγέ-
νοντο ἐν τοῖς πολέμοις, ἔς ἵνας πρὸς Ἰνδοὺς
Διόνυσος ἐπολέμησε· τυχὸν δὲ καὶ τῶν ὀπτιχέων
τοὺς ἐθέλοντας τοῖς Ἑλλήσι συνώκησε· πλεῖ-
στε χεῖρην Νυσαίῳ ὠνόμασεν δὲ τῷ ὄρεϊ τῷ
Νύσσης Διόνυσος, καὶ τὴν πόλιν αὐτῇ Νύσ-
σαν. Καὶ τὸ ὄρος τὸ πρὸς τῇ πόλει, ὅτε ἐν
τῇσιν ὑπερέβησαν ὠκισαὶ ἡ Νύσσα, Μήδους κληί-
ζε, ἐπὶ τῇ συμφορῇ ἥτις ἐξέησατο τοῦθ' ἡ-
νόμενος. Ταῦτα μὲν οἱ ποιηταὶ ἐπὶ Διόνυσῳ
ἐποίη-

annem habitantibus & corporum magnitu-
dine & animorum præstantiâ inferiores:
neque ita, ut plerique Indi, fuscii. Hi olim
Assyriis parebant: postquam vero Medi in
Persarum potestatem venerunt, tributa
etiam Cyro Cambysis filio ex suis regionibus
pependerunt. Nyssæi vero Indorum
gens non sunt, sed ex iis originem ducunt,
qui olim cum Libero patre in Indiam ve-
nerant, Græcis quidem etiam fortasse, qui
in bellis quæ Liber cum Indis gessit, inu-
tiles bello facti fuerant. Fortassis autem
etiam indigenas voluntarios in eandem cum
Græcis coloniam deduxit, regionemque
Nyssæam à monte Nyssa vocavit, urbem-
que ipsam Nyssam. Mons vero urbi vici-
nus, ad cujus radices sita est Nyssa, Me-
rus. i. femur vocatus est, ab infelici eventu qui
Dionysio acciderat statim quum nasceretur.
Atque hæc quidem poetæ de Dionysio fin-
xerunt:

tis Optimum spectavimus, plane legatur Ἀρριανὸς Ἰνδικῷ.
Sive sub hoc vocabulo subintelligi placet συγγραφή, ut
notavi ab Arriano factum esse, sive χάρις, ut sit sensus
de India, quomodo Harpocrati in ἑγγυθίῳ citatur
Δαίμαχος Πλαταταῖος ἐν διότηρι περὶ Ἰνδικῶν, quem novi-
mus Athenæo citari Δαίμαχος ἐν τοῖς Ἰνδικαῖς. Quod si
ad rem facere aliquid potest, ecce & apud Lucianum in
libello περὶ δι' Ἰσθμίου συγγραφῆς pag. 688 ἄλλως καὶ τὸ πρῶ-
τον τῇ Ἰνδικῇ ἢ δι' Ἰσθμίου. Sed palmarium est, quod
Eustathius ad Ἰλιάδ. Δ p. 474 explicans aciem ab Ne-
store ordinatam scribat: Καὶ τὸ ἐπὶ τῇ τριῶν ταχθῆ-
ναι τὴν Φαλαγγα ἢ δὲ Φασιν Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Quod
ne quidem egregius ille Feichius enarrare potuit, nisi
diceret Arrianum in Indicis. Unde igitur fieri potuit,
ut præclarus modo amicus noster scriberet ad Luciani
Solæcistam pag. 104? Arrianus in VIII expeditionis
Alexandri, qui liber solus Ionice scriptus est. Etiam post
titulum, quem ex primo annotavi, additum erat inter-
jecto spatio Ἰνδικῷ.

1. Ἐπὶ τῇ πόλει. Opt. ἱ. τ. ἐπὶ.

2. Ἐπὶ τῇ Μήδιδι Περσέων. Merito suspectum. Nam
quod habent Basileenses Μήδιδι, idem in tribus codici-
bus offendi, etiam in Augustano Vulcanius. Sed & in
uno crasa erat prima scriptura vocis ἐπὶ. Ut transitus
bene ducatur, omniaque convenienter, lego. Ἐπὶ τῇ Μή-
διδι, ἐπὶ τῇ Μήδιδι &c. Non intelligo autem, cur Vul-
canius voluerit interpretationem suam ita mutari, ve-
stigia etiam Cyro Cambyse filio ex suis ditionibus pe-
penderunt, quæ Cyrus imperavit.

3. Τὴν πόλιν αὐτῶν. MSSci αὐτῶν, vere.

4. Ἐπὶ τῇ συμφορῇ ἥτις ἐχρήσατο αὐτὸς ἡνόμενος. Floren-
tini omnes, etiam Optimus ille αὐτὸς, ut mirer unde exstiterit
unus ille Richelianus, qui hoc loco habet αὐτὸς. At
nostri δόξοματισταῖς Φοι Luciliani rident hoc vetus & ab
editis scriptis confirmatum albis dentibus. At (præ-
terquam quod faciant quoque simii, & quod ab il-
lis nihil uspiam præstitum sit præter βαμβάινον.) sciant
Nigritæ illi se sibi fallam facere & ridere risum Sardo-
nium, adeoque mendacem esse illam vocis αὐτὸς scrip-
turam, quam verum est octo ipsorum libros animad-
versionum ex aliorum scriiniis esse compilatos, quod qui-
dem est verissimum; & sic quoque ψυχροτέρως ἰαλέμεν,
quemadmodum ipsius huius disputationis plurima pars
Freinshemio in Curtianis 8, 10, 12 adscribenda; qui
solus, opinor, est ille liber Richelianus. Nempe noster
nescire voluit, quod sciebat: ideo sic scripsit. Et cur
non iteratur iste Richelianus cap. 37, ubi eadem pugna?
Et quid? an quum Vulcanius ita vertit ob infortunium
quod ipsi statim ac natus esset accidit; vel quum Rade-

rus, ob infortunium, quod illi statim ac natus est, acci-
dit; vel quum Facius ex eo quod sibi accidit protinus cum
esset natus, an credibile est ulli horum trium historiam
fabularem de bimatre hoc numine ignotam fuisse, ut
tam gaudio nota ad id docendum defungi debuerint?
Ne quæso tam ingrate judicemus. At non quæritur de
illa, non etiam an isti eam docendi sint; sed quid Arria-
nus potissimum videatur scripsisse. Quis autem infortu-
nium aut infelicem eventum in Baccho reputabit istum,
quod pro Semele & utero mortalis femine adeptus sit
Jovem, Deorum Deum, & caput ejus? Dico igitur
primo non esse modum loquendi, qui historiam deceat
aut Arrianum historicum, infelix eventus Dionysio acci-
dit, ut denuo nasceretur: paradoxum id est in historia
& ποιητικῶν, neque si poetæ Bacchum vocent bis ge-
nitum, ideo historia quoque tantas delicias factura est:
deinde illos ignorare istud tempus, quo Bacchus dici-
tur αὐτὸς ἡνόμενος. Hoc enim non est id, quo ex femore
Jovis exivit (tunc enim secunda vice non quidem geni-
tus, etsi sic loquantur poetæ, sed tantum productus fuit)
sed quo ex Semele genitus fuit. Nempe natus ex Semele
statim femori Jovis insutus fuit, ut maturefceret; hæc est
συμφορὴ & casus ille (non enim hic notatur aut infortunium
aut infelix eventus) quo usus est Bacchus αὐτὸς ἡνόμενος,
quod est pulcherrimum. Neque aliter se explicat ipse Ar-
rianus, quum lib. 5 ait montem ab eo sic appellatum ἐπὶ
ἐν μνηρῷ τῷ τῷ Διὸς ἡνέχθη. Non ait, quod ex femore Jo-
vis genitus sit (id tamen impudentissima fronte auperus
quod ille hinc trahit, ut sic ostendat per hæc verba Arria-
num contradicere palam vulgatæ & veræ lectioni huius
loci) sed quod femur Jovis habuerit quasi pro cunabulis,
in quibus prima incrementa caperet, in femore Jovis
convalluit, crevit & auctus est. Quid quod idem osten-
dant verba Curtiana, sita est Nyssa sub radicibus montis,
quem Meron incolæ appellant. Inde Græci mentiendi tra-
xere licentiam, Jovis femine Liberum patrem esse celatum.
Non dicit genitum & prognatum, & inde montem sic
dictum fuisse, sed quod eo fuerit absconditus, nempe
postquam esset genitus ex Semele, plane ut Arrianus. Et
si eam lectionem ista nequeunt rueri, tuebitur Herodo-
tus, unde proculdubio Arrianus hæc commodavit, in
Euterpe cap. 146. νῦν δὲ Διόνυσος τε λίγυσι οἱ Ἕλληνες, αἱ
αὐτίκα ἡνόμενοι ἐς τὸ μνηρὸν ἐν Ἰσθμῷ οἱ Ζεὺς. Αὐτίκα ἡνέ-
μενος, non est aliud quam αὐτὸς ἡνόμενος, ut patet ex lib. 1
cap. 27. Menander apud Ammian. Marcell. 21, 14. Ἀπὸ τῆς
δαίμονος αὐτῆς συμπαρίσταται αὐτὸς ἡνόμενος. Æschines epist.
pag. 129 αὐτὸς ἡνόμενος ἀφ' ἡμετέρων statim ut nati sunt pri-
vati fuerunt. Denique etiam illud mordicus illud αὐτὸς te-
nendum foret, id nullo modo explicari Latine potest,

R r

ns

ἐποίησαν· ἢ ἐξηγάσαν αὐτὰ ὅσοι λόγῳ Ἐλ-
λίω· ἢ βαρβάρων. Ἐν Ἀσιατικῶσι δὲ
Μάσακα, πόλις μεγάλη, ἡ πόλις καὶ τὸ κρά-
τος· ἢ γῆς ἐπὶ τῇ Ἀσιατικῇ· καὶ ἄλλη πόλις
Πηκέλα, ἐπὶ μεγάλῃ καὶ αὐτῇ, ἢ μακρᾷ Ἰνδῷ.
Ταῦτα μὲν ἔξω Ἰνδοῦ ποταμοῦ ὡς
ἔστι· πρὸς ἐσπέριον, ἔστι ἐπὶ τῇ Κωφίῳ.
2 Τα δὲ ἀπὸ Ἰνδοῦ πρὸς ἑω, πρὸ μοι ἔσω
ἢ Ἰνδῶν γῆς, καὶ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἔσσαν. Οἱ οὖν δὲ
Ἰνδῶν γῆς, πρὸς μὲν βορρᾶς ἀνέμῳ ὁ Ταῦ-
ρος ὁ ὄρος. Καλεῖται δὲ ὁ Ταῦρος ἀπὸ τῆς γῆς
ταύτης· ἀλλ' ἀρχὴ μὲν ὁ Ταῦρος ἀπὸ θαλάσσης
τῇ Πανφυλίας καὶ Λυκίας καὶ Κιλικίας·
πρὸς τὴν τε ἔστι πρὸς τὴν θάλασσαν, πε-
ρὶ τὴν Ἀσίαν περὶ τὴν ἄλλαν δὲ ἄλλο καλεῖται τὸ
ὄρος, ἢ μὲν Παρπαμῶς, ἢ δὲ Ἡμοῦ.
ἄλλη δὲ Ἡμοῦ καλεῖται· καὶ τυχὸν ἄλλα καὶ
ἄλλα ἔχῃ ἐνόμαζα· Μακεδόνες δὲ οἱ ξυνὴ Ἀ-
λεξάνδρῳ φασὶν αὐτὸ ἐκά-
λεον· ἄλλον ἴσον Καύχασον, ἢ τὸ Σκυθικόν·
ὡς καὶ τὰ ἐπὶ κείνῳ καὶ Κανχάσῳ λόγον κατέχον
ὅτι ἦλθεν Ἀλεξάνδρῳ. Τα πρὸς ἐσπέριον
δὲ τῇ Ἰνδῶν γῆς ὁ ποταμός ὁ Ἰνδὸς ἀπείργει
ἔστι ὅτι τὴν μεγάλην θάλασσαν, ἡ πόλις αὐ-
τὸς καὶ δύο φασὶν ἐκιδίδι, ἢ συνεχέα ἄλ-
λῃλοις τὰ φασὶν, καὶ τὴν πᾶν τὴν
Ἰνδῶν ἐπὶ συνεχέα· ἀλλ' ὡς καὶ τὸ Νεῖλον,
ἀπὸ τῶν Δέλτα ποιεῖ τὸ Αἰγυπτίον· ὡς καὶ
τῇ Ἰνδῶν γῆς Δέλτα ποιεῖ ὁ Ἰνδὸς ποταμός,
ἢ μὲν τὸ Αἰγυπτίον· καὶ ἴσον Πάτταλα τῇ Ἰν-
δῶν γλώσσῃ καλεῖται. Τὸ δὲ πρὸς νότον τε ἀ-
νέμῳ καὶ μεσημβρίῳ, καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη θά-
λασσα ἀπείργει τῇ Ἰνδῶν γῆς, καὶ τὰ πρὸς
ἑω αὐτῇ ἡ θάλασσα ἀπείργει. Τὰ μὲν πρὸς με-
σημβρίῳ, καὶ τὰ Πάτταλα καὶ τῇ Ἰνδοῦ ἰσ-
τορίας, ὡς φησὶ πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Μακε-
δόνων καὶ πολλῶν Ἑλλήνων· ἰσὶ δὲ πρὸς ἑω Ἀ-
λεξάνδρῳ μὲν οὐκ ἐπῆλθε, ἰσὶ δὲ πρὸς ποτα-
μῷ τῇ φασὶν. Οἱ οὖν δὲ ἀνέγραψαν ἰσὶ μέλει

ποτα-

ut denuo nasceretur: duntaxat enim oportere legi γε-
σόμενος. Contumeliose & injuste agit Freinshemius,
quum addit non ex priorē partu, si ita vocandus est
abortus, mons ille nomen accepit, sed ex sequenti.
Quasi ullus ex omnibus vel verbum movisset priorē
partum ad appellationem montis μῆς pertinere: quum
diserte dicatur eam contigisse, postquam jam prior
partus esset consummatus; & tum ei aliquid accidisse,
unde nomen μῆς illi monti est datum. Probet Freinshemius
montem illum creditum veteribus nomen accepisse
potius ab exitu Bacchi ex femore, quam ex illius
introitu in illud & prima, ut sic dicam, infusione.
Certe enim Bacchum ab Strabone Μπαρβαφῇ appellari
scio, non Μπαρβαφῇ, quo cognomine alluditur ad pri-
mam ejus in femore occultationem, non nativitatē ex
eo. Denique quum hodierni Brachmanes montem Me-
ropurbateum celebrant, nonne in hoc vocabulo clara
sunt vestigia ἐκείνου ἐκ πύρας οἱ Μπαρβαφῇ? An vero placet
interpretari statim ac conceptus fuit, vix conceptus, ut
quidem posset, si fabula pateretur. Appianus 2 Civ. 816 de

xerunt: idem omnes, quotquot vel apud
Græcos vel apud barbaros fabulosas histo-
rias scripserunt, narrarunt. Apud Afface-
nos est Massaca, ingens oppidum, quod
Affaceni regni caput est. Alia præterea urbs
Peucela, magna etiam hæc, non procul
ab Indo. hæc regio extra Indum amnem
habatur occidentem versus, usque ad Co-
phenem fluvium. Quæ vero regio ab Indo
orientem versus est, eam ego Indiam ap-
pello, quique eas partes incolunt, Indi
sunt. Terminatur autem India à septentrio-
ne, Tauro monte: qui quidem adhuc in
eâ regione nomen hoc retinet. Incipit vero
Taurus à mari circa Pamphyliam & Ly-
ciam ac Ciliciam, tenditque perpetuo dor-
so ad orientalem oceanum, totam Asiam
intersecans. Alibi vero aliam appellationem
accipit hic mons. quibusdam enim in locis
Parapamisus, aliis Emodus, aliis Emaon
dicitur. fieri autem potest, ut alias atque
alias appellationes habeat. Macedones vero
qui cum Alexandro militarunt Caucasum
eum vocarunt, diversum ab eo qui in Scy-
thiâ est: unde fama tenuit, Alexandrum
Caucasum transcendisse. Occidentalem ve-
ro Indiam Indus amnis distinguit ad occa-
num usque, ubi ipse per duo ostia in eum
fertur, neque ea quidem inter se propin-
qua, quemadmodum quinque illa Istri
ostia; sed sicut ista Nilî, à quibus Delta
Ægyptium efficitur: hoc pacto etiam Indus
amnis Indiæ Delta facit, neque id minus Æ-
gyptio, quod quidem Indorum linguâ Patta-
la vocatur. Qua vero ad austrum & meri-
diem vergit India, oceano clauditur:
orientales etiam ejus partes oceanus termi-
nat. Ac meridialis quidem tractus, &
Pattala Indique fluminis ostia ab Alexandro
& Macedonibus ac multis Græcis perlus-
trata sunt: orientalem autem Alexander
non adiit; is ultra Hyphasin amnem est.
Pauci vero scripserunt de iis quæ ad Gan-
gem

M. Bruto. Καὶ ὁ αὐτὸς καὶ πᾶσι ἐνομιζέσθαι εἶναι, Σερικίας καὶ
Κατανοῦ ἀδελφῆς ἱκανοῦς τῷ Καίσαρι, ὅτι ὁ Βρῦτος ἐγγυ-
τε. Inepte enim transtulerunt *genitas*, quum appareat
pater ex conceptu. Quidquid sit, jure videor suspectissi-
mam novitatem exolis restituisse veterem scripturam.

5 Ἐτι μεγάλη καὶ αὐτὴ] Vocula prima ignoratur ab
Optimo.

6 Ἰνδὸς πρὸς ἑω] MS. Opt. ὡς ἑω.

7 Τα μὲν πρὸς μεσημβρίῳ] Non vidi exemplar MStum,
in quo non legeretur *μεσημβρίῳ*. Et licet probe videam,
vulgatum placuisse editoribus, quoniam quoque sequi-
tur Πάτταλα & τὰς ἐκβολὰς, tamen prorsus inducor hoc
quoque adscribendum esse mirifico & propensissimo Ar-
riani genio ad captandas omne genus variationes. Le-
pida autem in sequentibus occurrit interpretatio, quæ
dicit orientalem tractum esse ultra Hyphasin amnem.
At cur non ultra vel Indum vel Hydraoten vel Gan-
gem? Non id dicit Arrianus, qui sic erat vertendus:
*partes versus orientem non adiit Alexander, eas videli-
cet, quæ sunt ultra Hyphasin amnem.*

ποταμῷ Γάργεω, καὶ ἵνα ἔῃ Γάργεω αἱ ἐκβο-
λαί, καὶ πόλις Παλίμβοθρα μερίστη Ἰνδῶν πρὸς
3 Ἰσὶ Γάργῃ. Ἐμοὶ δὲ Ἐρεαποθένης ὁ Κυβηναῖος
πίστευε ὅτι ἄλλος ἔστω, ὅτι τὸ θεῖόν τις περὶ ἑ-
μελεν Ἐρεαποθένης. Οὗτος ἀπὸ τῆς ἔρεα τῆς
Ταύρης, ἵνα ἔῃ Ἰνδῆ αἱ πηγαί, παρ' αὐτὸν Ἰν-
δὸν ποταμὸν ἰόντα ἔστω ὅτι τὴν μεγάλην θά-
λασσαν, καὶ τῆς Ἰνδῆς ἰσὺς ἐκβολαί, μυεῖς σα-
δίους καὶ τριχιλίους τὴν πλυρὴν λέγει ἐπέχειν
τῇ γῆς τῇ Ἰνδῶν. Ταυτησί δὲ ἀντίπορον πλυρὴν
ποιεῖ τὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἔρεα πρὸς τὴν ἑαίῃ θά-
λασσαν, ἐκέπαι ταύτη ἡ πλυρὴ ἰσὺς· ἀλλὰ
ἄκρην γὰρ ἀνέχειν ὅτι μετὰ εἶσω εἰς τὸ πέλα-
γος, ἐς τριχιλίους σαδίους μάλιστα ἀνατείνου-
σαι τὴν ἄκρην· εἴη ἀνὼν αὐτῶν ἡ πλυρὴ τῇ Ἰν-
δῶν γῆς πρὸς ἑώ, μυεῖς καὶ ἑξαχιλίους
σαδίους ἐπέχουσι· ἵστω μὲν αὐτῶν πλάτος τῇ
Ἰνδῶν γῆς συμβαίνει. Μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ ἑσπέρας
ἐπὶ ἑώ, ἔστω μὲν ἐπὶ πόλιν Παλίμβοθρα, με-
μετηγμένοι χοίνοισι λέγει ἀναγράφειν (καὶ εἶναι
γὰρ ὁδὸν βασιλικὴν) τὸ ἐπὶ ἐπέχειν ἐς μυεῖς σα-
δίους· ἰὰ δὲ ἐπέκεινα ἐκέπαι ὡσαύτως ἀπὸ τῆς
Φήμας δὲ ὅσοι ἀνέγραψαν, ξυῖ ἡ ἄκρη ἡ ἀκ-
χόση εἰς τὸ πέλαγος, ἐς μυεῖς σαδίους μά-
λιστα ἐπέχειν λέγουσιν· εἶναι δὲ ἀνω τὸ μῆκος τῇ
Ἰνδῶν γῆς, σαδίων μάλιστα δισμουεῖν. Κτη-
σίης δὲ ὁ Κνίδι τῇ Ἰνδῶν γλῶσσει τῇ ἄλ-
λῃ Ἀσίῃ λέγει, ἐδὲν λέγων. Οἱ δὲ Ὀνησίκριτος
πρίντι μωρεῖαν τὴν πάσης Ἀσίας· Νέαρχος δὲ
μυλῶν τετράγωνόν τινι τὴν αὐτῆς τῆς πεδῖς τῆς
Ἰνδῶν γῆς. Μεταθένης δὲ, τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν
πρὸς οἱ ἄλλοι μῆκος ποιεῖσι· καὶ λέγει Μετὰ

gem sunt; aut ubi Gangis ostia, maxima-
que ad Gangem Indorum urbs Palimbo-
thra. Mihi certe Eratosthenes Cyrenæus 3
majore fide dignus videtur, quoniam illi
curæ erat de circuitu Indiæ scribere. Is à
monte Tauro, ubi Indi fontes sunt, secus
Indum amnem eunti ad oceanum & Indi ostia,
Indiæ latus stadia XIII, M continere ait. La-
tus vero huic oppositum statuit ab eodem
monte præter mare orientale, nequaquam
huic lateri æquale: sed longo tractu promon-
torium ad III M stadiorum in mare protendi:
ut ei æstimetur hoc Indiæ latus obtinere XVI M
stadiorum. Atque hæc quidem Indiæ lati-
tudo illi colligitur. Longitudinem vero ab
occidente in orientem usque ad urbem Pa-
limbothra, dicit Schoenis dimensum scribe-
re. (esse enim viam regiam) eamque esse
stadium x. M. ulteriora non amplius si-
militer certa esse. Quotquot vero commu-
nem opinionem in scribendo secuti sunt,
cum promontorio in mare porrecto, x. M
stadium continere dicunt: superius, esse
longitudinem stadium xx. M. Ctesias
Cnidius Indiam reliquæ Asiæ æqualem esse
magnitudine affirmat: sed errat. Onesicri-
tus vero eam tertiam partem ejusdem Asiæ
esse perhibet. Nearchus quatuor mensium
iter per ejusdem plana esse dicit. Megasthe-
nes vero Indiæ spatium ab oriente in occi-
dentem latitudinem esse vult, quam alii
longitudinem faciunt. Idem Megasthenes
autor est, ubi brevissimum ejus spatium
est.

ἐσπέρην πλάτος ἐπὶ τῆς Ἰνδῶν γῆς, ὅ, ἡ
θέτης, μυρίων καὶ ἑξακχιλίων σταδίων εἴκει, ἴνα-

8 Εἴηαι δὲ αὖτις τὸ μῆκος τ' ἰσθμῶν γῆς *σαδ. μ. διαμ.*] Hæc verba nescio quemadmodum consideravit Casaubonus, dum scribit ad Strabonem pag. 245 ita [Arrianus vero ab Indo ad Palimbothra stadia numerari ait ๘๑๐๐. inde ad fines Indiæ orientales *ἔν τῇ ἀκτῇ τῇ αὐτῇ χύσῃ εἰς τὸ πέλαιγος* alia ๘๑๐๐. Itaque totius Indiæ longitudinem esse stadiorum ๒๒ ๓.] Ex quibus illa postrema verba videntur ab eo posita, ut compensent sententiam Græcarum vocum, quas posui, in quibus tamen non colligitur summa utraque præcedens, sed postquam notavit Arrianus summas Indiæ ad mare, pergit de superiore Indiæ & mediterranea latitudine, & illic sane esse ๒๒ millia stadiorum, quæ longitudinem constituent; etsi certe ea summa plane conveniat cum duobus numeris, quos separat ac dividit ad oceanum. Hanc collectionis rationem videtur Casaubonus indigne ex Facio petiisse, qui interpretatur; *Atque ita Indiæ longitudinem vicena maxime millia stadiorum esse.* Cæterum non debuit Vulcanius *μεμειρημένοι χοίνοις* interpretari *fünibus*, (etsi à funibus veniat origo) aut quasi Eratosthenes scripserit *se dimensum funibus*, sed & Strabo habet *χοίνια*, ubi vertunt *schaënis*. Certe enim in terris metandis *χοῖνοι* adhibentur, non funes, sed *χοῖνοι γαστροβίηκοι*, arvipendia in Glossis dicta, sed mensura certum stadiorum numerum designans, ut notum est. Sed Vulcanius nimium ipdulsit Facio, quippe quem describit.

9 O' $\delta\iota$ O' $\eta\epsilon\iota\pi\iota\sigma\iota\varsigma$] Sane in MSS'tis legitur $\delta\iota$ $\delta\iota$ O'-
 755. Unde non erat apparandum $\delta\iota$ $\delta\iota$ $\delta\iota$ O' $\eta\epsilon\iota\pi\iota\sigma\iota\varsigma$. ut

tam multa subintelligantur aliena ab facilitate Arriani. Facius videtur legisse οὐχ ὡς Οἰνησικρι. Non ut Onesicritus qui εἶπε. Sed scripsisse auctorem patet: ἴσταν τῇ ἀλλῇ Ἀσίῃ λέγειν, ὁδὸν λέγων, ὁδὸν ὁ Οἶνος. ut istud ὁδὸν λέγων, si subintelligatur, quasi in proximo inde subaudiri posset λέγων τι. De Onesicriti autem sententia quidquid nuper dictum fuit, dixit ante Casaubonus in notis ad Strabonem pag. 245, quod minus decet. Mutare vero. Arrianum ad nutum Casauboni nec ego sustineo, licet videri posset facillime scripsisse ὁ πάσης ἀλλῃς, sed non temere ita loquuntur, & πάσῃ Ἀσίῃ mox sequitur.

10 Νεαρχὸς δὲ μῆρῶν τεσσάρων ὅδον τῇ δι' αὐτῶ τῇ πε-
 διῦ] Quum hæc ipfa verba ex Nearcho sive alio descri-
 pserit ita Strabo, & interpres ejus reddiderit *Nearchus*
quatuor mensium iter per campum, queritur Casaubonus
 cum non expressisse vim vocis αὐτῶ, quæ videatur esse,
 ut si Latine dicas, etiam per campum: voluisse enim in-
 telligi quatuor istos menses non absumi τῇ κυλοστροφίᾳ,
 ut quum per montes iter est. Nescio igitur an expresse-
 rit ex ejus sententia Vulcanius *per ejusdem campum*,
 Facius *per Indorum plana*. Verum Nearchi sententia est,
 quatuor mensium viam esse, quæ ducit per solum cam-
 pum regionis Indorum, ut majorem esse velit isto spa-
 tio, & quidem in quantum montes illum campum fi-
 nientes porrigitur ac parent. Id enim notat αὐτῶ, ut
 lib. vii cap. dicit Alexander de Macedonia χώρας τῇ γε-
 νεσθῆναι αὐτῶ βορρῆς καὶ νότος, quod in Latinis sæde
 erat similiter omisium.

ἵνα τὸ βραχύτερον αὐτῆς. Τὸ δὲ ἀπὸ ἀ-
κτῆς ὡς μεσημβρίῳ (τῷτο δὲ αὐτῆς μήκος
γίγνεται) καὶ ἐπέχῃ πενηκοντίαις καὶ διχαίαις
καὶ διαμυρίαις, ἵνα τὸ στενότερον αὐτῆς.
Ποταμοὶ δὲ ποσὶδε εἰσὶν ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, ὅσοι
ἔδωκεν ἡ γῆ πάση Ἀσίῃ· μέγιστοι μὲν, ὁ Γάγγης
καὶ ὁ Ἰνδός, ὅτε καὶ ἡ γῆ ἐπάνω μὲν ἄμφω,
ἔπειτα Νείλῳ καὶ Αἰγυπτίῳ καὶ Ἐρυθρῷ Σκυθικῷ,
καὶ εἰς ταυτὸ συνέλθοι αὐτοῖσι τὸ ὕδωρ, μέ-
ζονες δὲ ἔμοιγε, καὶ ὁ Ἀρμενίης μέζων
ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καὶ Νείλῳ, ἵνα τὸ πλεονέκτητον
ἅμα τὸν τε Ὑδάσπεα καὶ τὸ Ὑδράωτια καὶ τὸ
Ὑφάσιν, ἐμβάλλῃ ἐς τὸ Ἰνδόν, ὡς καὶ τριάντα-
τα αὐτῶν ῥαδια τὸ πλάτος ταύτης εἶναι· καὶ
τυχόν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μέζονες ποταμοὶ ἐν τῇ
Ἰνδῶν γῇ ῥέουσιν. Ἀλλὰ ἔμοι ἀπρεκές, ὥστε
τὸ ἐπέκεινα Ὑφάσιν ποταμῷ ἰσχυρῆσαι, ὅτι
καὶ ὡς ὅσον Ὑφάσιν ἦλθεν Ἀλέξανδρος.
Αὐτῶν δὲ τῶν μεγίστων ποταμῶν, ἔπειτα Γάγγ-
ῳ καὶ Ἰνδῷ, τὸ Γάγγεα μεγίστην πολὺν ὥστε
φέρειν Μεγαδένης ἀνέγραψεν, καὶ ὅσοι ἄλλοι
μήτερον Ὑφάσιν ἔχουσιν· αὐτὸν τε γὰρ μέγαν
ἀνίσχεται ἐκ τῆς πηγῆς, δέχεσθαι τε ἐς αὐτὸν,
τὸν τε Καίνα ποταμὸν, καὶ τὸν Ἐρανοδόκον, καὶ τὸν
Κοασόανον, πάντας πλωτῆς· ἐπὶ δὲ Σωόν τε
ποταμῶν, καὶ Σιτιόχην, καὶ Σολόμαλιν· καὶ
τάς τε πλωτῆς. Ἐπὶ δὲ Κονδοχάτιν τε, καὶ
Σάμβον, καὶ Μάγωνα, καὶ Ἀγρόαν, καὶ Ὠμα-
λιν· ἐμβάλλουσι δὲ ἐς αὐτὸν Κομμενάσις τε
μέγας ποταμὸς καὶ Κάκχθις καὶ Ἀνδομάτης ἐξ
ἑνὸς Ἰνδικῷ καὶ Μανδιαδινῶν ῥέων· καὶ ὅτι
ἰσχυροὶσιν, Ἀμυγίς καὶ πόλιν Καταδύπην,
καὶ Ὀξύμαγος ἐπὶ Παζάλας καλεσμένοισι,
καὶ Εὐρέσις ἐν Μάθαις, ἐπὶ Ἰνδικῷ, ἑυμ-
βάλλῃ τῷ Γάγγει. Τύτων λέγει Μεγαδένης ἑδὲνα καὶ Μαϊάνδρου ὁ ποταμὸς, ἵνα τὸ ναυ-
σιπο-

est, XVI: M stadiorum continere. A sep-
tentrione in meridiem (hæc autem illi lon-
gitudinis est) distans, ubi angustissima est,
XXII. M & CCC. stadiis. Flumina tot sunt
in Indiâ, quot in reliquâ Asiâ: in his ma-
ximi sunt Ganges, & Indus, à quo & re-
gio nomen accepit: uterque & Nilo Æ-
gyptio & Istro Scythico, etiam si in unum
alveum confluerent, major est: at meâ
sententiâ Acefines ipse Nilum & Istrum
magnitudine superat, ubi Hydaspe, Hy-
draote & Hyphasi in suum alveum rece-
ptis, in Indum fertur. adeo ut ejus latitu-
do triginta stadia efficiat. Fortassis autem
etiam alia multa majora flumina Indiam se-
cant. Cæterum ultra Hyphasin annem ni-
hil explorati habeo, quod affirmare pos-
sim; neque enim ultra Hyphasin progres-
sus est Alexander. Ex his vero duobus
maximis fluviis Gange atque Indo, Me-
gasthenes Gangem Indo longe majorem
esse scribit. Idem sentiunt alii omnes qui
Gangis mentionem in scriptis suis faciunt.
Nam & grandem jam inde ab ipsis fontibus
oriri, & alios complures fluviis, Cainam
nimirum, Erannoboam, Cossocum,
Sonum, Sittocatum, & Solomatim, atque
hos quidem navigabiles in se recipere. Præ-
ter hos, Condochatem, Sambum, Magone-
m, Agoram, & Omalim. Feruntur
etiam in eum Commenas grandis fluvi-
us, & Cacuthis atque Andomatis ex Mandiadi-
nis Indicâ gente fluens. ad hæc, Amystis
juxta urbem Catadupam, & Oxymagis
apud Pazalas, atque Erineses apud Mathas,
Indiæ gentem, etiam in Gangem fluunt.
Horum omnium fluviorum Megasthenes
nullum Mæandro minorem qua maxime
navi-

11 Τὸ δὲ ἀπὸ ἀκτῆς &c.] Miror quid nuperus po-
tuerit gloriari, quum nihil nos doceat. Nam distin-
ctionem hanc & lectionem Vulcaniana editio posuit in
margine, unde ille debuit sumfisse, & de hoc loco scri-
bit Casaubonus ad Strabonis librum I: pag. 46 [Quem
Arriani locum ejus interpres mire perturbavit; quod
ille de latitudine dicebat, de longitudine accipiens,
crasso admodum errore.] Nec scio quem respiciat.
Vulcanium videmus. Facius ita fuit interpretatus: At
Megasthenes India spatium, quod ab oriente in occiden-
tem pertinet, quod alii longitudinem esse volunt, latitu-
dinem esse dicit: atque ubi angustissimum, XVI millium
stadiorum esse. A septentrione vero in meridiem, qua ma-
gis extenditur, longitudinem esse, eamque ubi brevissima
&c. Habes in his distinctionem, quam hodie vides
pædabunde venditari, quasi ille sol fuerit, quum mera
fuerit luna, nihilque habuerit lucis, nisi quod ab aliis
foret accensum.

12 Συντάκτου] Opt. συντάκτου. Sed & in præcedentibus
τὸ Γάγγεα συντάκτου ποταμὸς τὸ ὑπερβαίνειν carebat voce tertia
MS. Optimus.

13 Εὐρέσις] MSS. duo Εὐρέσις. Opt. Εὐρέσις.

14 Οὐδένα τῷ Μαϊάνδρῳ] Indecentem more tradatus hic
locus. Primo enim MSSi omnes, etiam ille Optimus,

etiam editio Basileensis habent οὐδένα τῷ Μαϊ. Cur
id verbum ejecerunt boni viri? Nimirum quod pro se-
cundo agnosces, quia id ipsum mox sequebatur, ubi
video ita Vulcanium distinxisse, ἵνα πρὸς ναυσίπορος ὁ
Μαϊάνδρος εἴη, ὡς τὸ εἶρος, quum Basileenses Μαϊάν-
δρος εἴη, ὡς. Quod miror sic ab eo præstitum fuisse in
Græcis, quum in Latinis illud maxime navigabilis tam
molliter sublegere potuerit ex Facio. Sed neque illa mu-
tatio vel distinctionis vel spiritus contigit alio fine,
quam ut sic in præcedente quidem hac periodo bis oc-
currat verbum substantivum, in sequente autem ne se-
mel quidem; quod satis ridiculum. At vero facile no-
tavi vitium, & nunquam aliter legi, quam hoc modo;
οὐδένα τῷ Μαϊάνδρῳ ὑπερβαίνειν, ἵνα πρὸς ναυσίπορος ὁ Μαϊάν-
δρος εἴη, ὡς τὸ εἶρος. Neque enim hic de latitudine flu-
viorum comparisonem instituit, ut ferri possit illud
ἔστι: sed notat ab Megasthene statui nullum ex nomina-
tis fluviis esse Mæandro minorem, ubi ille navigabilis.
ἔστι γὰρ Gangi latitudinem, ubi angustissimum est, ad
centum stadiorum. Sed ut omnibus rebus, ita huic veri-
tati opperienda fuit sua opportunitas; ut quod prorsus
admirabile ad fidem & spectationem præstantia perti-
net Optimi codicis, ex eo solo produceretur, aliis in ca-
lignis ad falsum projectis. Nempe MSus ille habet &c.

πίπορε¹⁶ ὁ Μαυραδρῶν. Εἶναι δὲ τὸ εὐρ¹⁷ Γάγγη, ἐνθα ὅρα αὐτὸς ἐαυτῷ τεινέτατος, εἰς ἐκείνους σταδίους· πολλὰ γὰρ δὲ καὶ λιμνάζειν, ὥς μὴ ἀποπῆν εἶναι τὴν περὶ χῶρον, ἵνα ὅρα ῥα-
μαλὴ τέ ὅρα, καὶ ἐδάμνη γηδάφοισιν ἀνεστη-
κῆα. Τῷ δὲ Ἰνδῷ ἐς ταυλὸν ἐρχε¹⁸ ὁ Ὀξυδρά-
κους ὁ Καμβιδόλοισ, παρὲν ἡφῶς ἰὼν τὴν Ὀ-
φασιν ὁ Ἀφρόδαιος¹⁹, καὶ τὴν Σαραγγίην ἐκ
Μηκῶν, καὶ τὴν Νεῦδρον ἐξ Ἀφρακῶν, ἐς
Ἀκεσίνην ἐμβάλλει. Ὑδάσπες δὲ ὁ Ὀξυδρά-
κους ἀγῶν ἅμα οἱ τὴν Σίναρον, ὁ Ἀέσιπαις
ἐς τὴν Ἀκεσίνην ἐκδιδόει καὶ ὅρας. Ὁ δὲ Ἀκεσί-
νης ὁ Μαλλοῖς ξυμβάλλει τῷ Ἰνδῷ· καὶ τὴν
ταπ²⁰ δὲ μέγας ποταμὸς ἐς τὴν Ἀκεσίνην ἐκ-
διδόει. Τῶν δὲ Ἀκεσίνης ἐμπληθεῖς, καὶ τῇ
ὀπταλμῶς ἐκπληθεῖς αὐτὸς ἰὼν ἐαυτῷ ἡδὴ ὀνό-
ματι ἐσβάλλει ἐς τὸν Ἰνδόν· Κωφίω δὲ, ὁ Πιθ-
κελαίπιδι ἅμα οἱ ἀγῶν Μαλάμαινόν τε²¹ καὶ
Σόασον, καὶ Γαροῖαν, ἐκδιδόει ἐς τὸν Ἰνδόν.
Καθ' ὅθεν δὲ τῆς Πάριον²² καὶ Σα-
πάρν²³, ὁ πολὺν διέχοντες, ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν
Ἰνδόν. Σόαμος δὲ, ἐκ τῆς ὀρεῖνῆς τῆς Σαβίνας
ῥέων²⁴, ἔρημος ἄλλῃ ποταμῷ, ἐκδιδόει ἐς αὐ-
τόν. Καὶ τῆς Πάριον πολλὰς Μεγαδῆας λέ-
γει, ὅτι πλωτοὶ εἰσιν. Οὐκοῦν ἀπὸ τῆς ἡδὴ
χρῆς ὅρα τὴν Ἰνδὴν καὶ τὴν Γάγγην, μηδὲ
συμβληθεῖς εἶναι αὐτοῖσι ἰὼν τε Ἰνδόν καὶ τὴν Νε-
ύδρον ὅρα. Εἰς μὲν οὖν τὴν Νεῦδρον ἐδὶνα ποτα-
μὸν ἐκδιδόντα ἴσμεν, ἀλλ' ἀπὸ αὐτῆς διώρυ-
χας τῆς μεμνημένης χε²⁵ τὴν χῶρον τὴν Αἰγυπλίην. Ὁ
δὲ γε Ἰνδός, ὁλίγος μὲν ἀνίσταται ἀπὸ τῆς πηγῆς
δέχε²⁶ δὲ πολλὰς ποταμὸς, ἀλλ' ὅτε πληθὺν
ἔτε μετὰ²⁷ ἴσμεν τοῖς Ἰνδῶν ποταμοῖσιν, οἱ
ἐς τὸν Ἰνδόν καὶ τὴν Γάγγην ἐκδιδόντες· πλωτοὶ
δὲ δὴ καὶ χεῖρα ὀλίγους, ὧν ἰὼν αὐτὸς
ἰδὼν οἶδα, τὴν Ἐνόν τε, καὶ τὴν Σάον. Εἰς
μὲν οὖν μεθοδῶν τῆς Νοείων καὶ Ραυτῶν²⁸ γῆς

navigabilis Mæander est, esse asseverat. Vere
autem patere Gangem, qua maxime angus-
tus est, ad centum stadia; multis vero in
locis stagnare, ita ut ulterior terra conspi-
ci non possit, quâ parte humilis est, nul-
losque colles habet. In Indum autem illa-
bitur Hydraotes quidem in Cambistholis:
qui Hyphasin in Astrobis, Sarangem ex
Meceis, Neudrum ex Attacenis in se reci-
piens, in Acesinem fluit. Hydaspes vero in
Oxydracis Sinarum in se recipiens, in A-
rispis etiam in Acesinem fertur. Acesines
apud Mallos cum Indo committitur: &
vero Tutapus ingens fluvius in Acesinem
exit. Quibus amnibus Acesines grandior
factus, suumque victor nomen retinens,
in Indum fertur. Cophen in Peucelaitide
ducens secum Malamantum, Soastum, &
Garocam amnes, & ipse Indo miscet. Ultra
hos Ptarenus & Saparnus, non multum
inter se distantes, in Indum fluunt. Soa-
mus quoque ex montanis Sabissæ fluens
absque alterius fluvii societate in eundem
se ingerit. Horum plerisque Megasthenes
navigabiles esse affirmat. Nequaquam igitur
incredibile fuerit, Istrum & Nilum si
conjunctis in unum alveum aquis fluant,
Indo vel Gangi comparari non posse. Nam
in Nilum nullum flumen illabi scimus,
sed alios ex eo alveos per Ægyptum duci.
Ister vero exiguus à fontibus oritur: &
multos quidem fluvios in se recipit, sed
neque multitudine neque magnitudine In-
dicis fluminibus, qui in Indum & Gan-
gem feruntur, pares; navigabiles tamen
etiam valde paucos, ex quibus ipse Enum vidi
ac Saum. Atque Enus quidem in confinio
Noricorum & Rhætorum Istro se immi-
scet: Saus autem, apud Pæonas. Locus
vero

μίντυ²⁹ τῷ Ἰνδῷ· ὁ δὲ Σάος, κατὰ Παίονας.

Ο' δὲ

καὶ δὲ τὸ εὐρ¹⁷. Et sane nescio, an non sit eadem abun-
dantia, quæ superius notata ad vi, 9. An vero putas
abesse posse illud εὐρ¹⁷, & illa δὲ τὸ εὐρ¹⁷ esse absolute po-
sita, ut supra quoque notavi? Sed verum quod prius
posui, idque secutus sum in contextu, & εὐρ¹⁷ δὲ dicitur,
ut τυχόν¹⁸ οἷα passim alii Græci. Etiam MS. Opti-
mus ὡς περὶ χῶρον.

15 Ἀφρόδαιος] Opt. Ἀφρόδαιος, & dein Κωφίον pro Μα-
κῶν, ubi alii Κωφίον. Cæterum quoniam noster homo
tam diligenter annotet, quomodo in his vocabulis ha-
beant antiqua typis descripta exemplaria, hoc est, uni-
ca editio Basilicensis: nescit cur non etiam notet in iis
haberi non ἐμβάλλει, sed ἐκβάλλει, ut sane illic lo-
gitur. Neque ego vidi ullum MS. exemplar, in quo
non legatur ἐκβάλλει. Sed neutrum ullo modo po-
tuit fieri. neque video quid ex MS. lectione convenien-
tius exoriat, nisi Arriano, cui mutaverit constructionem,
placuisse tamen sic accipere, quasi Hydraotes &
Hyphasis & Saranges & Neudrus in Acesinem ἐκβάλλου-
σιν. Etiam Facius ἰσχυρῶς.

16 Μαλάμαινόν τε] Opt. Μάλασιν τε. & paulo ante

νέκρας, non ἐκπληθεῖς, & Παιοναίτιδι, Sed & mox Γαροῖαν.

17 Πάριον] Opt. Πάριον, & mox idem Σάον.

18 Ε'κ τῆς ὀρεῖνῆς τῆς Σαβίνας ῥέων] Quæ his subiecit nu-
perus, furatus est omnia ab Salmasio ad Solinum pag.
1174. Sed Facius hic vertebat ex montanis Sabissæ
ῥέων. Neque hic illud ῥέων magis desideratur, quam in
tot præcedentibus, ubi omittitur. Immo quod apud
me momenti gravioris, habet MS. Optimus ἐκ τῆς ὀρεῖνῆς
τῆς Σαβίνας.

19 Οὗτοι πλωτοὶ ὡς περὶ χῶρον] Qui sint isti libri scripti,
qui magno consensu ita legunt, sane nescio. In omni-
bus enim Florentinis, etiam Optimis, duo postrema
verba aberant. Et absint sane. Tantummodo enim nunc
agit de numero & multitudine fluviorum Istro se im-
miscentium: unde & postea ait εἰλλὰ ε' πολλὰς ποταμῶν, ubi
non addit quoque καὶ μεθ' αὐτῶν.

20 Καὶ Ραυτῶν] Quod mirum, sic habent tres edi-
tiones omnes, & quæ etiam universis MSSorum grex.
Unicus ille Optimus Ραυτῶν verissime; sed & mox videtur
scribendum κατὰ Παίονας, quos sane intelligit, etiam has
appellationes sepe miseri videramus & quæque notatis.

R 3

Οὐ δὲ χῶρ^ς, ἡναρ^ς συμβάλλουσιν οἱ ποταμοί, Ταυρουῦ^ς καλέ^ς. Οὔστις δὲ καὶ ἄλλον οἶδε ναυσίπορον ἢ ἐς τὸ Ἰνδον ἐκδιδόντων, ἀλλὰ 5 καὶ πολλὰς περ οἶδε. Τὸ δὲ αἰ^ςπον ὅστις ἐθέλῃ φράζειν τὴν πλήθεός τε καὶ μεγέθε^ς τῆς Ἰνδῶν ποταμῶν, φράζέτω. ἐμοὶ δὲ καὶ ταῦτα ὡς ἀκοὴ ἀναγεγραφθῶ. Ἐπεὶ καὶ ἄλλων πολλῶν^ς ποταμῶν ἐνόμα^ς Μεγαομένης ἀνέγραψεν, οἱ ἔξω τῆς Γάγγης καὶ τῆς Ἰνδοῦ ἐκδιδόντες ἐς τὴν ἑσθίαν τε καὶ μεσημβρινὴν τὴν ἔξω πόντον ὥστε ἰσθμῶν παντας ὁκτῶ καὶ πεντήκοντα λέγουσιν ὅτι εἰσὶν Ἰνδοὶ ποταμοὶ ναυσίποροι πάντες. Ἀλλ' ἐδὲ Μεγαομένης πολλὰ δόκε^ς μοι ἐπελθεῖν τῆς Ἰνδῶν χώρας, πλὴν γὰρ ὅτι πλεῖστα ἢ οἱ ξυ^ς Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππῳ ἐπελθόντες. Εὐγγενέ^ς δ' αὖτ' Ἰνδοῦ Σανδρακότα^ς λέγει, ἰσθμῶν μεγίστῳ βασιλεῖ τῆς Ἰνδῶν καὶ Πόρῳ, ἐπὶ ἰσθμῶν μέζονι. Οὗτος ὡνὸς Μεγαομένης λέγει, ὅτι Ἰνδοὺς ἐπιγρᾶψάσιν ἐδαμοῖσιν ἀνθρώποισιν, ὅτι Ἰνδοῖσιν ἄλλους ἀνθρώπους· ἀλλὰ Σέσωπριν μὲν τὴν Αἰγυπτιον, τῆς Ἀσίας καταστρέψαντον τὴν πολλὰν, ἔσπε^ς ὅτι τὴν Εὐρώπην σὺν Τραχί^ς ἐλάσαντα, ὅπῃσιν ἔπεινοσῃσιν. Ἰνδοῦσιν^ς δὲ τὴν Σκυθίαν ἐκ Σκυθίας ἀρμήνεντα, πολλὰ μὲν τῆς Ἀσίας ἔθνη καταστρέψαντες, ἐπελθεῖν δὲ καὶ τὴν Αἰγυπτίαν γὰρ κρατεῖοντα. Σεμίραμιν δὲ πλεῖστον Ἀσσυρίαν ἐπιχειρεῖν μὲν τέλλε^ς εἰς Ἰνδοὺς, ἔπειθ' αὖτ' ἐπὶ τὴν τέλ^ς ὅπῃθεν αὐτῶν τοῖσι βυβλίμασιν· ἀλλὰ Ἀλέξανδρον γὰρ στρατεύσασιν ὅτι Ἰνδοὺς μοῦνον. Καὶ περὶ Ἀλεξάνδρου, Διονύσου πέρι πολλὸς λόγος κατέχεται, ὡς καὶ ἰσθμῶν Τραχί^ς αὐτῶν ἐς Ἰνδοὺς, καὶ καταστρέψαντες Ἰνδοὺς. Ἡρακλῆς δὲ πέρι, καὶ πολλός. Διονύσῳ μὲν γὰρ καὶ Νύσσα πόλις μνήμα^ς Φαῦλον τῆς Τραχηλασίας, καὶ ὁ Μήρως τὸ ὄρος, καὶ ὁ κισθὸς ὅτι ἐπὶ τῷ ὄρει ἰσθμῶν φύε^ς. καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ ὡς τὸ τυμπάνων τε καὶ κυμβάλων τε λλόμε-

vero is ubi hæc duo flumina inter se committuntur, Taurunus vocatur. Siquis alium præterea fluvium navigabilem fluentem in Istrum norit, at non multos eos esse novit. Quisquis autem causam multitudinis & magnitudinis horum Indiæ fluminum explicare velit, per me hoc illi integrum sit: mihi vero satis fuerit quæ de his accepi, conscripsisse. Nanque & aliorum complurium fluminum nomina Megasthenes commemorat, quæ extra Gangem atque Indum feruntur in orientale & meridiale externum mare; ita ut LVIII in universum sint Indiæ fluvii, omnes navigabiles. Sed nec ipse Megasthenes mihi videtur multum Indiæ peragrassè: plus tamen certe quam qui cum Alexandro Philippi f. militarunt. Sandracotæ enim se adfuisse scribit, maximo Indorum regi; & Poro, qui vel Sandracota potentior fuit. Scribit itaque hic Megasthenes, neque Indos cum ullis hominibus bellum gessisse, neque ullos Indis bellum intulisse. Cæterum Sesostrim Ægyptium, magnâ Asiæ parte subactâ, quum in Europam usque cum exercitu processisset, retrocessisse, pedemque retulisse, Indathyrsum autem Scythiam à Scythiâ profectum, multas Asiæ gentes debellasse: Ægyptum etiam victorem adiisse: ac Semiramidem quidem Assyriam tentasse exercitum in Indos ducere, sed mortem ejus consilia conatusque fregisse. Solum vero Alexandrum in Indos expeditionem fecisse. Atqui ante Alexandrum fama tenet Liberum etiam Indos subegisse: de Hercule, infirmior fama est. At vero expeditionis à Nyssa urbs & Meros mons, quodque hederæ in hoc monte nascatur: quod præterea Indi ipsi tympana ac cymbala pulsantes pugnas

21 Καὶ ἄλλων πολλῶν.] Vox postrema non est in MS. Optimo, ac deinde idem cum duobus aliis λέγου.

22 Σανδρακότα.] Opt. Σανδρακότα. Videtur Sandrocottas ut Sificottus; terminatio enim plerumque à Græcis fingitur. MSSi alii Σανδρακότα.

23 Ἰνδοῦσιν.] Etiam ipse in duobus inveni Ἰνδοῦσιν, in uno, ut ediderunt Basilenses Ἰνδοί. Ἰνδοῖσιν δὲ. Ergo scribit noster tolerari posse, si scribatur Ἰνδοῦσιν. Et quare sane? An non tolerari potest Ἰνδοῦσιν, si & Richeliani & Gandenses codices illud confirmant? Certe quum nullam varietatem ex MS. Optimo in hac voce notaverim, unius illius auctoritas gravior mihi videtur, quam si mille editores Herodoti in *Musa quarta* aliquoties cum aliter vocent. Est autem hoc nomen in variis auctoribus valde controversum. Hic audimus Ἰνδοῦσιν, sed quia nimia primarum syllabarum repetitio hic frequens est, opinor ex eo vocabulo nihil statui firmum posse, & potius inhære vitium. Justino Tanaus dicitur initio libri I. ubi I. Vossius, quum præmisisset se affirmare non posse quem Justinus sic vocet, decurrit ad Targitum in Herodoto primum Scytharum regem, & forte eundem esse dicit. Sed

unica mihi ad veram Justinianæ manum instaurandam & hanc Scythicam appellationem videntur esse scriba Photii, testantis Arrianum in *Particis* prodidisse Πάριον ἐπὶ Σισώφιδος τῷ Αἰγυπτίῳ βασιλεῖ καὶ Ἰνδοῖσιν τῷ Σκυθίῳ in Asiam migrasse. Ἰνδοῖσιν vocatur Arriano, haud dubie terminatione ad Græcam dialectum ficta, & ideo syllaba es adjecta, quum verum vocabulum fuerit *Iandus* vel *Iandys*. Id considera, erudite lector, quam prope ad Justinianæ calamum veniat, qui etiam plane scripsit, ut opinor, & *Scythia rex Iandus*. Agnosce vocem nulla vel syllaba vel litera auctiorem, easdem quoque literarum formas. Quæ sanctissimæ Photii & Justinianæ reliquæ quum sic consentiant conspirentque; quid gravamur reliquos etiam auctores sic scripsisse opinari? Utique non alienatus fuit ab sese Arrianus, diligentissimus auctor; & si postremam syllabam adspiciamus ut accessorem proprietatis Græcæ, ex residuis illis *Iandus* quam facilis transitus paratur ad *Iandus* vel *Iandus*, ut hic quoque videatur scripsisse Ἰνδοῦσιν. Nonne novimus sic ex *παρδης* factum *παρδισος*? nonne sic vocem *Μεγαλῶς* explicuit præclarus ille Herbelotus?

λόμφοι ἐς τὰς μάχας· καὶ ἐσθλὴς αὐτοῖσι χα-
ταίσι· ἔχουσι, καὶ ἄλλοι δὲ Διόνυσον ποῖσι
βάκχοισιν· Ἡρακλῆς δὲ ἔχει πολλὰ ὑπομνή-
ματα. Ἀλλὰ τὸ Ἀΐονον γὰρ πέτρην, ὡς πᾶσι
Ἀλέξανδρος βίβη ἐχειρώσατο, ὅτι Ἡρακλῆς
ἔδωκεν ἐγένετο ἐξελεῖν, Μακεδονικὸν δοκέ-
μα τὸ κόμπασμα, καὶ ἄλλων²⁴ καὶ τὸ Παπα-
μισόν, Κωκχισόν ἐκάλεον Μακεδόνες, ὅ-
θεν ἡ παροσκήκοντα ἴσθιον τῷ Κωκχίῳ. Καί
ἡ καὶ ἄντρον ὀπιφραδέντες ἐν Παπαμισα-
δεσι, ἴσθιο ἐφρασαν ἐκείνο εἶναι τὸ Προμηθέως
τὸ Τιτῶν²⁵ τὸ ἄντρον, ἐν ὅτῳ ἐκρέματο ὅππῃ
ἡ κλοπὴ τὸ πυρός. Καὶ δὴ καὶ ἐν Σίβασιν,
Ἰνδικῇ γένῃ, ὅππῃ δορὰς ἀμπερχιδίης εἶδος ἴσθ
Σίβας, ἀπὸ τῆς Ἡρακλῆς φραγθλασίνης ἐφα-
σιν ἴσθ ὑπολειφθέντας εἶναι ἴσθ Σίβας· καὶ
γὰρ καὶ σκυτάλλην φορέουσιν²⁶ τε οἱ Σίβας, καὶ τῆς
βυσσὶν αὐτῶν ῥοπαλοὶ ὀπιπλάου²⁷· καὶ τὸ ἐξ
μημῆν ἀνέφερον τὸ ῥοπαλὸν τῆς Ἡρακλῆς. Εἰ
δὲ τῷ πρὸς αὐτὰ, ἀλλὰ ἂν οὗτος Ἡρα-
κλῆς εἴη, ἐχὼ ὁ Θεοβαύτης, ἢ ὁ Τύρις²⁸ τῶν
ἢ ὁ Αἰγυπτιῶν, ἢ ἡ καὶ τῆς αἰῶνός τινος ἐπὶ
τῷ Ἰνδῶν γῆς ἀκισμένῳ μέγας βασιλεὺς.
6. Ταῦτα μὲν μοι ἐκβολὴ ἔστω λόγου, ἐς τὸ μὴ
πρὸς φαίνεσθαι, ὅσα ὑπὸ τῆς ἐπέκεινα τῆς
Γράσσης ποταμῶν Ἰνδῶν μετεξέτεροι ἀνέγρα-
ψαν· ἐστὶ γὰρ ὅππῃ τῆς Γράσσης, οἱ τῆς Ἀλεξάν-
δρου φραγθλασίνης μετὰχρόντες, ἐπὶ αὐτῇ ἀπι-
στοί εἰσιν. Εἴπει καὶ τὸδε λέγει Μεγακλῆς ὑπὸ
ποταμῶν Ἰνδικῶν, Σίλαν μὲν εἶναι οἱ ἔθνομα, ῥέειν
δὲ ἀπὸ κρήνης ἐπὶ τῶν ποταμῶν²⁹. Ἀφ' ἧς
τῆς κρήνης τῆς Σιλιῶν, καὶ ἴσθιον ἐκπορεύων τῆς
ποταμῶν τε καὶ τῆς κρήνης· τὸ δὲ ὕδωρ παρὲχ-
εται τοῖσδε· ἐδὲν εἶναι ὅτῳ ἀντέχῃ τὸ ὕδωρ,
εἴτε ἡ ἰσχυρότης ἐπ' αὐτῆς, εἴτε ἡ ὀπιπλάειν,
ἀλλὰ πάντα γὰρ ἐς βυσσὶν²⁷ δύνειν· εἴτω τοι
ἀμνηστικότερον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ ἐκείνο καὶ
ἡρωειδέτερον. Ὑπὸ δὲ ἡ Ἰνδῶν γῆς τὸ θέρειν,
μάλιστα μὲν τὰ ὄρεα Παπαμισσός τε καὶ ὁ Ἡ-
μωδός, καὶ τὸ Ἰμαῖκον ὄρειν, καὶ ἀπὸ τούτων
μεγάλοι καὶ θολεροὶ οἱ ποταμοὶ ῥέουσιν. Ὑπὸ
δὲ τῆς θέρους καὶ τὰ πεδία τῆς Ἰνδῶν, ὥστε
λιμνάζειν τὰ πολλὰ αὐτῶν· καὶ ἐφυγεν ἡ Ἀ-
λεξάνδρου φραγθλασὶν ἀπὸ τῆς Ἀκισίνης ποταμῶν
μέσσω θέρους. ὑπὸ βαλόντος τῆς ὕδατος εἰς
τὰ πεδία· ὥστε ἀπὸ τῆς δὲ ἐξέστη τεκμηρι-
σθαι καὶ τῆς Νείλης τὸ πάθος τῆς τοῦ, ὅππῃ ἐρι-
κός εἶναι ὑδατὶ τὰ Αἰθιοπικὰ ὄρεα τῆς θέρους.
καὶ ἀπ' ἐκείνων ἐμπιπλάμην τὸ Νεῖλον ὑπὸ βάλλειν ὑπὸ τῆς ὀρέας ἐς τὴν γῆν τῆς Αἰγυπτιῆς,
θολε-

gnas adeunt, itemque veste distincta ma-
culis, Libero patri bacchantium more,
utantur. Herculis autem non multa moni-
menta extant. Cæterum quod Aornon pe-
tram, quam Alexander vi cepit, Hercules
expugnare non potuerit, Macedonica quæ-
dam jactantia mihi videtur: quemadmo-
dum & Parapamisum montem Caucasum
vocarunt Macedones, quum nihil cum
Causo commune habeat. Antrum quo-
que illud quod apud Parapamisadas esse ac-
ceperant, Promethei Titanis esse dixerunt,
in quo ille ob ignem furto sublatum in
crucem actus fuerat. Apud Sibas quoque,
Indicam gentem, quod eos pellibus ami-
ctos confixerant, ab Herculis expeditione
relictos esse Sibas discebant. Siquidem &
clavam gestant Sibæ, & bubus clavæ no-
tam inurunt: atque hoc ad memoriam cla-
væ Herculis retulerunt. Si cui vero hæc
credibilia videntur, alius certe hic Hercu-
les fuerit quam aut Thebanus, aut Ty-
rius, aut Ægyptius, aut aliquis ex supe-
riori regione non procul ab Indis habitata
magnus rex. Atque hæc quidem per excessum
hujus historiæ dicta sint, ne omni-
no credibilia videantur, quæ de iis qui ul-
tra Hyphasin degunt nonnulli conscripse-
runt: nam ad Hyphasin amnem usque
non sunt prorsus indigni fide qui expeditio-
ni Alexandri interfuerunt. Siquidem etiam
hoc Megasthenes de flumine quodam Indi-
co, cui Silas nomen est, commemorat:
fluere ex fonte ejusdem cum flumine no-
minis per regionem Silorum, qui etiam
eandem, quam fons & fluvius, appellationem
acceperunt. Ejus aquam ejuscemodi
esse, ut nihil omnino sustinere possit, ne-
que quicquam ei innatare, neque superna-
vigare, sed omnino in fundum demergi.
ita reliquis omnibus hanc aquam magis eva-
nidam atque aeream esse. Porro India per
æstatem pluvia madet: præcipue vero Pa-
rapamisus, & Emodus, atque Himacus
mons, & ab his magni ac turbulenti amnes
fluunt. Perfunduntur etiam pluvia æstate
campi Indiæ, ita ut plerique stagnent,
fugitque aliquando Alexandri exercitus ab
Acetine fluvio, quum mediâ æstate ejus
aqua campos obrueret. Ex quibus licet si-
mitem Nili naturam colligere, quod verifi-
mile sit Æthiopum montes æstate complui,
atque iis pluviis impletum Nilum limosum-
que factum superatis ripis Ægyptum inun-
dare:

24 Καταπράτ] Reliqui MSSi καταπράτ. Sed Opti-
mus simpliciter καί απρ.

25 Σκυτάλην φορεῖν] Optimus εἶναι.

26 Εἰσπύμω τῆς πόσιμῳ] MS. Opt. τῶ ποταμῶ.

27 Εἰς βυσσὶν] Cap. 30 dicit τὰ πάντα εἰς βυθὸν δύναι.

Nunc tamen MS. Opt. ἐξ αὐτῶν, & pro voce Ἰμαίων
mox ἰμαῖκον melius, & jam patet nugari nuperum: un-
de nec suspensam ulterius jactari scripturam Apiani
patrior, restituito contextu.

Θολερός ὢν· ὃς ἔτι ἐν τῇδε τῇ ὥρῃ, ὥς ἔ-
τε αὖ ἀπὸ χιόνος τηκομένης ἔρρεεν, ἔτε εἰ
πρὸς τὴν ὥρην θέρει πνεόντων ἐτησίῳ ἀνέμων
ἀνεκόπτετο οἱ τὸ ὕδωρ· ἄλλως τε ἐδὲ χιόνου
τα εἴη ἀνὰ τὰ Αἰθιοπίων ὄρεα ὑπὸ καύματος.
Υἱὸς δὲ κατὰ περὶ τὰ Ἰνδῶν, ὅς ἐξ ἑνὸς
ἰσὶν εἰκότος, ἐπεὶ καὶ ἄλλα ἢ Ἰνδῶν γῆ ὅς α-
πέοικε τῇ Αἰθιοπίᾳ· καὶ οἱ ποταμοὶ οἱ Ἰνδοί,
ὁμοίως τῷ Νείλῳ τῷ Αἰθιοπίᾳ τε καὶ Αἰγυπτίᾳ,
χροκοδείλεις τε φέρονται, ἔστιν δὲ οἱ αὐτοὶ καὶ
ἰχθύες, καὶ ἄλλα κήτεα ὅσα ὁ Νεῖλος, πλην
ἰσχυρῶς ἰσχυρῶς ποταμῶν· ὁ γὰρ Νεῖλος δὲ καὶ τοὺς
ἰσχυροὺς ἰσχυρῶς ποταμῶν λέγει ὅτι φέρονται. Τῶν
τε ἀνθρώπων αἱ ἰδέαι ἐν παντὶ ἀπαδύουσιν αἱ
Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιοπίων· οἱ μὲν πρὸς νότον ἀ-
νέμους Ἰνδοὶ τοῖς Αἰθίοσι μᾶλλον ἢ εἰκόσιν,
μέλανες ἰσὶν ἰδέσθαι εἰσὶ, καὶ ἡ κόμη αὐτοῖς
μέλαινα· πλην γὰρ δὴ ὅτι σιμοὶ ἔχουσιν ὡσαύτως,
ἐδὲ ἐλόχρατοι ὡς Αἰθίοπες· οἱ δὲ βορειότεροι
τούτων, καὶ Αἰγυπτίους μάλιστα ἀνέειν ἔα
7 ματα. Ἐθνεα δὲ Ἰνδικὰ εἴκοσι καὶ ἐχάδον ἔα
ἀπαντα· λέγει Μεγαθένης, δύοιν δέοντα.
Καὶ πολλὰ μὲν εἶναι ἔθνεα Ἰνδικὰ, καὶ αὐτὸς
ἔμφερομαι Μεγαθένη· τὸ δὲ ἀπρεχὲς ὅς
ἐχὼ εἰχραται ὅπως ἐκμαθὼν ἀνέγραψεν, ἐδὲ
πολλοὺς μέρους τῶν Ἰνδῶν γῆς ἐπελθὼν, ἐδὲ
ἑπιμύξιν πᾶσι τοῖς γένεσιν ἐξοὺς ἐς ἀλλήλους·
Πάλα μὲν δὴ νομάδας εἶναι Ἰνδοὺς, καὶ ἔ-
περ Σκυθῶν τοὺς ὅς ἀροτῆρας, οἱ δὲ τῇσι
ἀμάξῃσι πλανώμενοι, ἄλλοτε ἄλλην τῇ Σκυ-
θῆς ἀμείβουσιν, ἔτε πόλιας οἰκέοντες, ἔτε ἰερά
θεῶν οἰκέοντες· ἔτι μὲν δὲ Ἰνδοῖσι πόλιας εἶναι,
μὲν δὲ ἰερά θεῶν δεδομμένα· ἀλλ' ἀμπέχε-
σθαι μὲν δὲ θεῶν ἰερῶν ὅσων καὶ ἀκατανοήτων
σιτέσθαι δὲ τῇ δένδρεων τῇ φλοῖον· καλέσθαι
δὲ τὰ δένδρεα ταῦτα Ἰνδῶν φωνὴ τὰ ἄλλα· καὶ
φύεσθαι ἐκ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν φοινίκων ὅτι
Ἰνδοὶ κορυφῇσιν, οἱ δὲ περὶ πολύπας²⁸. Σιτέσθαι
δὲ καὶ τῇ θεῶν ὅσα εἰλοῖεν, ὁμοφαγέοντες,
ὡς

dare: atque ita quidem hac anni parte fluit
ut neque nive liquatâ fluere, neque si ab
etefiis æstate spirantibus inhiaberetur ipsi
aqua: alioqui ne nive quidem conspersi es-
sent præ calore Æthiopum montes. Plu-
vias vero pati quemadmodum India, ne-
quaquam dissilantem rationi existimave-
rim: nam & cæteris in rebus India haud
dissimilis Æthiopiæ est; & fluvii Indici,
perinde ac Nilus Æthiopicus & Ægyptius,
crocodilos gignunt, nonnulli & pisces ac
balænas ejusdem generis ut Nilus, excepto
equo fluviali: sed & hos etiam gignere
Onesicritus tradit. At ne facie quidem ac
vultu multum inter se differunt Indi & Æ-
thiopes. Certe qui ad austrum ventum
vergunt Indi Æthiopicis magis similes
sunt, nigrâ facie, & nigrâ comâ, sed non
æque simi, neque ita crispo capillitio, ut
Æthiopes: qui vero magis ad septentrio-
nem incolunt, Ægyptios potius corporis
formâ referunt. Porro gentes Indicas cen-
tum duodeviginti in universum statuit Me-
gasthenes. Ego vero multas quidem Indiæ
gentes esse, cum Megasthene senserim: unde
autem certi aliquid cognoverit, conjecturâ
assequi non possum, quum exiguum quendam
Indiæ partem peragrârit, neque omnes ejus
gentes commercia inter se agitent. Olim
quidem Indi pastores fuisse, quemadmodum
& Scythæ qui arationem non exercent, sed
in plaustris degentes incertis sedibus vagantur,
neque urbes incolunt, neque templa deorum
colunt. Ita neque Indis urbes sunt, neque
templa diis exstructa, sed ferarum quas cædunt
exuviis se vestiunt: arborum corticibus ves-
cuntur; vocantur autem eorum linguâ ex
arbores Tala: innascuntur iis quemadmo-
dum in summitatibus palmarum, veluti
glomi lanarum carptarum. Vescuntur &
feris quas venatu capiebant, crudis, prius-
quam

²⁸ Εἰκοσι καὶ ἐκάστη ἀπαντα] Editio Basil. ἐκατὴν τι ἀπαντα. Id caste tueretur MSSi omnes, cur igitur mutaverunt?

²⁹ Πάλα μὲν δὴ νομάδας εἶναι Ἰνδοὺς] Facius *Antiquitus Indi pastores fuisse*. Vulcanius *Olim quidem Indi pastores fuisse*. Et quæso qua ratione id probant? videlicet quia sic & Scytharum illi fuerunt, qui non exercebant arationem. Quid ergo? an Scythæ pastores? immo sane, quum habeant pecora, tamen vagi & sedibus incertis; & ubi pabula pecoribus inveniunt, ibi ad tempus viventes, non ut pascant & pastores sint, sed ut permittant ibi pascere. An νομάδες sunt pastores? imo infra cap. 11 dicit tertium genus Indorum esse τὸν νομάδα, τὸν ποιμένα καὶ βοκόνα; de his id scribit, ὅτις ἔτι πόλιας ἔτι δὲ τῇσι κορυφαῖσι οἰκεῖται νομάδας τίς ἐστίν, καὶ αὐτὰ τὰ ὅρα βιοτεύουσιν. Ergo diversi νομάδες & νομάδες. Interpretatur tamen Vulcanius similiter cap. 29. de Dagaliris, & de his Cossais cap. 40. Sed si in priore loco erant pastores, cur non ab eis petebant oves bovêque, ut necessitate carnis elephantinæ solverentur?

³⁰ Ὅσων καὶ ἀκατανοήτων] In MSSis reperi καὶ ἀκατανοήτων, & καὶ ἀκατανοήτων. Et unde ergo novit nuper recte legere scriptos καὶ ἀκατανοήτων? An quia καὶ ἀκατανοήτων est ἀκατανοήτων, atque eo utatur infra cap. 11, propterea nunc etiam eo verbo usus est Arrianus? Insignis necessitas. MS. Optimum haud dubie servavit manum Arriani καὶ ἀκατανοήτων.

³¹ Οἱ περὶ πολύπας] Miseram profecto & infaustam nuperi editoris mentem, quæ se perpetua maculâ eorum, quæ præclare Salmasius fuerat commentatus, furtive descriptorum contaminare & inurere maluit, quam ingenue profiteri, quantum profecisset ex pagina 297 Plinianarum Exercitationum ad Solini Polyhistora. Habebis enim illic singula capita notæ, quæ tanquam nova ab anno 1668 venditari & obtrudi cœpit. Qua ratione perit universa illa hujus jucundi odoris suavitas ac venustas. Interim Facius intellexerat circa *summitates pingue quiddam in palmarum modum gignunt*. Et πολύπας quoque notare offam non minus Scaliger dixit ad Varroem p. 45, quam ipse in Exercitationum p. 127.

ὡρὶν δὴ Διόνυσον ἐλθεῖν ἐς τὴν χώραν τῆς Ἰνδῶν. Διόνυσον δὲ ἐλθόντα, ὡς καρτερός ἐγένετο Ἰνδῶν, πόλιας τε οἰκῆσαι, καὶ νόμους θέσθαι ἡσὶ πόλεσιν, οἷν τε δόξαι Ἰνδοῖς γενέσθαι, καὶ ὡς Ἐλλήσι, καὶ σπείρειν διδάξαι τὴν γῆν, διδόντα αὐτὸν σπέρματι· ἢ ὅς κ' ἐλάσαντος ταύτης Τριπολέμου, ὅτε ὡς ἔκ. Δήμητρε ἐτάλη σπείρειν τὴν γῆν πᾶσαν· ἢ ὡς Τριπολέμου πῆς ἔτος Διόνυσος ἐπελθὼν τῇ Ἰνδῶν γῇ, σπέρματι σφίσι δέδωκε καρπὸν ἑξ ἡμερῶν³². βόας τε ὑπὸ δρότῳ ζεύξαι Διόνυσον ὡρῶν, καὶ δροῖρας ἀντὶ νομάδων ποιῆσαι Ἰνδῶν ἱεὺς πολλὰς, καὶ ὁπλίῃσι ὁπλοῖσι τοῖσιν ἀγῆτοισι. Καὶ θεὸς σέβειν ὅπ' ἐδίδαξε Διόνυσος ἄλλους τε, καὶ μάλιστα δὴ³³ ἑαυτὸν, κυμβαλίζοντας καὶ τυμπαρίζοντας· καὶ ὅς κ' ἐκδιδάξαι τὴν σατυρικὴν, τὴν χορδακὰν παρ' Ἐλλήσι χαλγύμοι· καὶ κομῶν Ἰνδοῖς ἰσθ' ἑαυτοῦ, μητρηφορέειν τε ἀναδείξαι, καὶ μύρων ἀλοιφὰς ἐκδιδάξαι, ὥς τε καὶ εἰς Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὸν κυμβάλων τε καὶ τυμπαίων ἐς τὰς μάχας Ἰνδοῖς καθίσταται³⁴. Ἀπὸντα δὲ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς, ὡς οἱ ταῦτα κεκοσμέατο, κατέστησεν βασιλεῖα τὴν χώραν Σπαρτέμβαν, τὴν ἐταίρων ἑνα, τὴν βακχιδέσσαν· τελευτήσας δὲ Σπαρτέμβαν, τὴν βασιλεύειν ἐκδιδάσθαι Βυδύαν τὴν τέτταρα παῖδα· καὶ τὴν μὲν πενήκοιαν καὶ δύο ἑτα βασιλεύειν Ἰνδῶν, τὴν πατέρα· τὴν δὲ παῖδα, εἴκοσιν ἑτα· καὶ τέτταρα παῖδα ἐκδιδάσθαι τὴν βασιλεύειν Κραδύαν· καὶ τὸ ἀπὸ τέττα, τὸ πολὺ μὲν καὶ γένεσθαι αἰετὸν τὴν βασιλεύειν, παῖδα ὡς πατὸς ἐκδεχόμενοι· εἰ δὲ ἐκλείποι τὸ γένος, ἔτι δὴ δεινὸν τὴν καθίσταται Ἰνδοῖς βασιλεῖα. Ἡρακλέα δὲ, ὅντινα ἐς Ἰνδοῖς ἀφικέσθαι λόγον κατέχῃ, παρ' αὐτοῖσιν Ἰνδοῖς γινεῖσθαι λέγεσθαι. Τῶν τῶν Ἡρακλέα μάλιστα ὡς Σιρασιῶν γεραίρεται, Ἰνδικῶν ἔθνεσιν, ἵνα δύο πόλεις μεγάλας, Μέθορα καὶ Κλεισφόρα, καὶ ποταμὸς Ἰωδάρης πλωτὸς ἀφ' ἑρρεῖ τὴν χώραν αὐτῶν. Τὴν σελήνην δὲ ἔτος ὁ Ἡρακλῆς ἦν πῶνα ἐφόρει, Μεγαδῆς λέγει ὅτι ὁμοίην τῷ Θεβαίῳ Ἡρακλεῖ, ὡς αὐτοῖς Ἰνδοῖς ἀπηγόν· καὶ ἰσθ' ἄρσενας καὶ παῖδας πολλὰς καὶ ἑτα γενέσθαι ὅς κ' Ἰνδῶν γῇ (πολλῇσι γὰρ δὴ γυναιξὶν ἐς γάμον ἐλθεῖν καὶ ἰσθ' τῶν Ἡρακλέα) θυγατέρα δὲ μοιχογένειαν· ὅνομα δὲ εἶται τῇ παιδί³⁵ Πανδαίην· καὶ τὴν χώραν ἵνα τε ἐγένετο, καὶ ἡσ-
 32 Καρπὸν τῶν ἡμερῶν] Non debuit Vulcanius interpreta-
 33 καὶ μάλιστα δὴ] Idem καὶ μάλιστα δὴ. Et mox διδά-
 34 Ἰνδοῖς καθίσταται] Opt. cum aliis Ἰνδοῖς καθίσταται.
 35 ὄνομα δὲ εἶται τῇ παιδί] Verbum substantivum non est in Optimo.

quam Liber ad Indos venisset. Qui postquam venit, eosque devicit, urbes Indorum condidit, usque leges sanxit: vini etiam usum Indis dedit, ut & Græcis. dato etiam semine, rationem ferendi eos docuit: sive quod Triptolemus, quum à Cere ad conferendam universam terram missus fuit, ad eam regionem non pervenerit; sive quod ante Triptolemum Liber iste aliquis ad Indos profectus mitium fructuum semina iis dederit. Primus etiam Liber boves aratro junxit, & plerosque Indorum ex eronibus aratores fecit, martisque armis armavit: & cultum cum aliorum deorum, tum sui ipsius docuit, quem cymbalorum & tympanorum pulsū fieri iussit. Saltationem etiam satyricam induxit, quam Græci Cordaca vocant. Ad hæc comam deo nutrire, mitram gerere, unguentisque uti ostendit: adeo ut ad Alexandri usque tempora cum cymbalis & tympanis prælia inierint. Discedens vero ex Indiâ Liber rebus ita constitutis, regem Indis præfecit Spartembam, unum ex amicis, rerum Bacchicarum peritissimum. Quo mortuo, ad Budyam ejus filium regnum transiit. Et Spartembas quidem annos LII Indis regnavit: Budyas non plus xx. Hujus filius Cradevas in regnum successit: atque exinde per multam ætatem regnum à patribus in filios per manus est traditum. Si vero regem absque liberis decedere contingeret, delectu habito sibi reges creabant. Herculem porro, quem ad Indos pervenisse fama est, terrigenam ipsi Indi vocant. atque hic à Surafenis Indicâ gente præcipue colitur, qui quidem duas magnas urbes habent, Methoram & Clisoboram. Jobares fluvius navigabilis per eorum regionem fluit. Hic Hercules, ut autor est Megasthenes, eodem cultu corporis quo Thebanus Hercules utebatur, quod & Indi narrant; multoque admodum ei liberos mares in India fuisse: (multas enim uxores habuisse etiam hunc Herculem) filiam vero unicam, nomine Pandæam: regionem quoque in quâ nata est, & cujus imperio eam præfecit Hercules, Pandæam à filia nomine appellatam: eamque possedisse ab patre elephantos D. equites ad IIII M. pedites circiter C XXX M.

τρεῖς

32 Καρπὸν τῶν ἡμερῶν] Non debuit Vulcanius interpretari maturorum: nam & glandes suo tempore sunt maturæ, nec tamen eas ullus dixit ἡμέρις, hoc est, mites. Nihilominus in exemplari unico legebatur ἡμερίης, quod & ipsum convenit.

33 καὶ μάλιστα δὴ] Idem καὶ μάλιστα δὴ. Et mox διδά-

34 Ἰνδοῖς καθίσταται] Opt. cum aliis Ἰνδοῖς καθίσταται.

Mox idem Opt. Σαδίστατος & Σπαδίστα, omissa littera duobus locis.

35 ὄνομα δὲ εἶται τῇ παιδί] Verbum substantivum non est in Optimo.

τρεις ἡ δέκα μυριάδας. Καὶ ἔτι μετέτε-
ροι Ἰνδῶν περὶ Ἡρακλέους λέγουσιν· ἐπελθόν-
τα αὐτὸν πᾶσαν γῆν ἡ θάλασσαν, ἡ χα-
θάραι· ὅ, ἡ περὶ χαλκόν, κιναιδῶν ἐξορύειν
ἐν τῇ θαλάσῃ κόσμον γυναικίον· οἷονα ἡ
εἰς τὸ ἐπὶ οἱ τε ἐξ Ἰνδῶν τὸ χόρης τὰ ἀνώ-
γμα παρ' ἡμέας ἀγνέοντες σπευδῇ ὠνεόμην
ἐκκομίζουσι· ἡ Ἑλλήων δὲ πάλαι ἡ Ῥω-
μαίων νῦν ὅσοι πολυκτεάνοι ἡ εὐδαίμονες,
μέζον ἐπὶ σπευδῇ ὠνεόν³⁶ τὸ μαργαρίτιν δι
τὴ θαλάσσιον, ἔτω ἡ Ἰνδῶν γλώσση χαλεό-
μην· τὸ γὰρ Ἡρακλέα, ὡς χαλόν οἱ ἐφάνη το
Φόρημα, ἐκ πάσης τὴ θαλάσσης ἐς τὴ Ἰνδῶν
γῆν συναγνέειν τὸ μαργαρίτιν δι τὸν, τῇ
θυγατρί ἡ ἐωυτῆ εἶναι κόσμον. Καὶ λέγει Με-
γαθένης, θηρύει τὸ κόγχην αὐτῆ δικτύοι-
σι, νέμεσθαι δ' ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ αὐτῇ
πολλὰς³⁷ κόγχας, καθάπερ τὰς μελίτσας·
ἡ εἶναι γὰρ ἡ τοῖσι μαργαρίτησι βασιλέα, ἡ
βασιλίαν, ὡς τῇσι μελίτσησι. Καὶ ὅστις μὲν
ἐκείνου καὶ ὅπτι χίλιν συλλάβοι, ἴσθαι δὲ δι-
πετέως περὶ ἀλλῆν ἡ τὸ ἄλλο σμῆν³⁸ τὸ μαρ-
γαρίτην· εἰ δὲ ἀφ' αὐτοῦ σφῆς ὁ βασιλεὺς,
ἴστω δὲ ἐκείνῃ θηρύει εἶναι ἴσθαι ἄλλης· ἴσθαι
ἀλόντας δὲ περὶ οὐρανὸν καὶ θαλάσσην σφίσι τῇ
σάρα, ἴσθαι δὲ ὅτε ἐς κόσμον ἡρῆας. Καὶ
εἶναι γὰρ ἡ παρ' Ἰνδοῖσι τὸ μαργαρίτιν περὶ
σιον καὶ ἡμῶν περὶ ἡρῆσιον τὸ ἀπέρθον³⁹, ἡ
ἴσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ ὀρυσσόμενον. Εἰ δὲ τῇ χῶ-
ρῃ ταύτῃ, ἡ ἐβασίλευσεν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡ-
ρακλέους, τὰς μὲν γυναικας ἐπαιεῖται ἔχουσα,
ἐς ὅρην γάμῃ εἶναι, ἴσθαι δὲ ἄνδρας περὶ ἡρῆ-
κοντα ἔτα ἡ πλεῖστα βίωσκεας. Καὶ ὅτε
ἴσθαι λεγόμενον λόγον εἶναι παρ' Ἰνδοῖσι· Ἡ-
ρακλέα, ὁφείοντες οἱ γενομένης τὸ παιδὸς, ἐπεὶ
τε δι' ἐγγὺς ἔμαθεν αὐτῇ εἶσθαι τὸ τελευτῶν,
ὅτι ἔχοντα ὅτε ἄνδρῃ ἐκδοῦν τὸ παιδὶ ἐωυτῆ
ἐπαξίω, αὐτὸν μυγίῃ τῇ παιδί ἐπαιεῖται ἔχ-
ουσα, ὡς γέν³⁸ ἐξ ἡ τε καὶ κείνης ὑπολείπε-
ας Ἰνδῶν βασιλέας³⁹. Ποιῶσαι αὐτῇ Ἡ-
ρακλέα ὡρεῖν γάμῃ· ἡ ἐκ τῆς ἀπαι το
γέν³⁸ τὸ ὅτε ἡ Παιδαίη ἐπῆρξε, ταυτὸ
ἴσθαι γάμῃ ἔχειν περὶ Ἡρακλέους. Εἰ μὲν δὲ δοκεῖ, εἰ ὅτε ὡν ἡ ἐς τοσόνδε ἀποπα Ἡ-
ρακλέους οἷος τε καὶ ἐξεργάσας, ἡ αὐτὸν σποφῆται μακροβιώτερον, ὡς ὡραὴ μυγῆται τῇ
παιδί. Ἀλλὰ γὰρ εἰ ταῦτα ὅτε τὸ ὡρῃς τῇ ταύτῃ παιδὶ ἀπείκεα ἐστίν, ἐς ταύτην φέρεται
δοκεῖ

36 Μεζον ἐπὶ σπευδῇ ὠνεῖται] Secunda & postrema
vox absunt ab Optimo, & prorsus neutra indigeo.
Pendent enim omnia ab prioribus.

37 Καὶ αὐτὴν πολλὰς] In duobus vidi κατ' αὐτῇ, mi-
ra negligentia; & tamen ita quoque editum Venetiis.
Sed MSS. duo cum Optimo κατ' αὐτῇ, melius scil.
ipsum illud κιναιδῶν; quod hinc patet, quo genere au-
ctor enuntiaverit.

38 Τρισάσιον κατὰ τιμὴν πρὸς χρυσίον τὸ ἀπέρθον] Facius
modo veritate esse utiōnes apud Indos, ter tanto auri pon-

m. Sunt & Indi, qui hoc etiam de Her-
cule narrent. Quum universam terram ac
mare peragrasset, & quidquid erat mali
fustulisset, cinædos, ornatum quendam
muliebrem, in mari reperisse. quem etiam in
hunc diem qui merces ab Indis magno stu-
dio emptas ad nos adferunt, inde portant:
sed & quotquot apud Græcos olim & nunc
apud Romanos ditiores sunt, majore adhuc
studio emunt margaritam marinam, ita In-
dorum linguâ dictam. Herculem enim
cum ornatum admiratum, margaritas hujus
generis ex universo mari versus Indiam colligi
jussisse, quibus filia ejus ornaretur. Mega-
sthenes concham hujus margaritæ retibus ca-
pi scribit; versari autem circa eam agmen
multarum concharum, veluti apum exa-
men. Regem enim suum etiam aut regi-
nam margaritas habere, ut apes: ac si for-
te contingat regem capi, reliquum etiam
margaritarum examen celeriter ab eodem cir-
cumcingi: si vero rex piscatores evadat, ne
reliquas quidem conchas capi posse. Earum
carnes Indos ubi eas ceperint putrescere si-
nere: offic ad ornatum uti. Esse autem
margaritas, quæ contra triplum aurum obry-
zum, atque id etiam in Indiâ effossum,
veniant. Ad hæc in his regionibus quibus
Herculis filia imperitavit, foeminas ubi ad
septimum ætatis annum pervenerint, viro
maturas nubere: viros xl. summum annos
viverent. Atque hæc de re hujuscemodi ser-
monem apud Indos jactari: Quum Hercu-
li jam senî hæc filia nata esset, neque pro-
cul abesse vitæ suæ finem suspicaretur, nec
inveniret virum tali sponsâ dignum, ipsum
cum filiâ septem annos natâ coisse, ut so-
bolem ex se & illâ sufficeret reges Indiæ.
Herculem itaque illam nubilem fecisse. at-
que exinde universam eam gentem cui
Pandæa imperavit idipsum beneficii ab
Hercule accepisse. Mea vero sententia est:
si Hercules par erat rei adeo absurdæ per-
petrandæ, diuturnioris etiam se ipsum vi-
tæ facturum fuisse; ut cum filiâ maturâ
rem habere posset. Si enim illa de puella-
rum ad nuptias maturitate vera suat, eo-
dem

dero estimatos. Sed inspicie laudatas Exercitationes pag.
1124.

39 Ἰνδῶν βασιλεῖσι] Quo veritatis pignore his nuper
allini potuerit, scripti omnes Ἰνδῶν βασιλεῖσι, plane non
assequor, quum testari debeam in omnibus scriptis Flo-
rentiæ legi βασιλέας. Id quod omnino retinendum est,
quum conficiat elegantissimam frequentatamque scri-
ptoribus appositionem: ut ex se & illa genus relinque-
retur nempe Reges Indiæ. Certe id quoque est, quod
ex V. C. describit Vulcanius, ut de eo dubitari nequeat.

δοκεῖ ἔμοιγε ἐς ὃ, ἡ τῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν
ἡλικίης ὅτι πενταεκαοκτὶς σποδὴσκεισιν οἱ
πρεσβύτεροι αὐτῶν. Οἷς γὰρ ἰό, τε γῆρας το-
σάδε ταχύτερον ἐπέρχεται, καὶ ὁ θάνατος ὁμοῦ
τῷ γῆρας παντὸς περὶ καὶ ἡ ἀκμὴ τῶν λόγων
ἔτελεται ταχύτερον ἐπαυθῆναι. ὥστε τριακοσί-
τες μὲν ὁμογέροντες εἰ περ εἴεν αὐτοῖσι οἱ ἄν-
δρες, εἴκοσι δὲ ἔτεα νεώτεροι οἱ ἔξω ἡσθῆς
νεανίσκοι. ἡ δὲ ἀκροτάτη ἡβη, ἀμφὶ δὲ πέντε-
καίδεκα ἔτεα. καὶ ἡσθῆς γυναιξὶν ὡς ἔχουσιν
κατὰ λόγον ἀνέπω ἐς τὰ ἐπὶ ἄ ἔτεα συμβαί-
ναι. Καὶ γὰρ ἰσὺς καρπὸς ἐν ταύτῃ τῇ χώρῃ
πεπαύεσθαι τε ταχύτερον μὲν τῇ ἄλλῃ, αὐτὸς
ἔπος Μεγαδίνης ἀνέγραψε, καὶ Φθίνειν ταχύ-
τερον. Ἀπὸ μὲν δὲ Διονύσου βασιλέως ἡλιθίους
Ἰνδοὶ ἐς Σανδρόκοτον τρεῖς καὶ πενήκοντα καὶ
ἑκατὸν. ἔτεα δὲ, δύο καὶ τεσσαρῶν καὶ
ἑξακισχίλια. ἐν δὲ ταῖσι τοῖς πᾶσι εἰς
ἐλδοθεῖναι * τὸ δὲ, καὶ ἐς τριακοσία. τὸ δὲ, εἰ-
κοσὶ τε ἔτεων καὶ ἑκατὸν. πρεσβύτερόν τε Διό-
νυσον Ἡρακλέους δέκα καὶ πέντε γενεῇσιν. Ἰν-
δοὶ λέγουσιν. ἄλλον δὲ ἔδνα ἐμβαλεῖν ἐς γῆν
τῇ Ἰνδῶν ὅππῃ πολέμῳ. ἐδὲ Κύρον τὸν Καμβύ-
σεω, καὶ τοὶ ὅππῃ Σκύθας ἐλάσαντα, καὶ τὰ ἄλ-
λα πολυπραγμονέσασιν δὲ τὴν κατὰ τὴν Ἀσίαν
βασιλέων γενέσθαι τὸν Κύρον. Ἀλλὰ Ἀλέξαν-
δρον γὰρ ἐλθεῖν τε καὶ κρατῆσαι πάντων τοῖς ὁ-
πλοῖς, ὅσους γὰρ ἐπὶ ἡλθε. καὶ ἀνὰ καὶ πάντων
κρατῆσαι, εἰ ἡ γῆρα ἡβηεν. Οὐ μὲν δὲ ἔδνα
Ἰνδῶν ἵνα ἔξω τὸ οἰκίης γαλήνῃ ὅππῃ πολέμῳ,
10 ἀλλὰ διχασθῆναι. Λέγει δὲ καὶ ταῦτα, μημεία
ὅτι Ἰνδοὶ τοῖς τελευτήσασιν ἐποιέουσιν, ἀλλὰ
ἵνα δὲ τὰς τῶν ἀνδρῶν ἱκανὰς ἐς μνήμην τί-
θεν) 40 τοῖσι σποδανῶσι, καὶ τὰς ὁδὰς αἱ αὐ-
τοῖσι ἐπάδου. Πόλεων δὲ καὶ δεσποτῶν 41 ὅσων
εἶναι ἀνὰ ἀτρεκέως ἀναγράφαι τῇ Ἰνδικῇ, ὑπὸ
πλήθει. ἀλλὰ γὰρ ὅσα ὁδοὶ παρὰ μακρὰν αὐ-
τέων, ἡ ὁδοὶ θαλάσσια, ταύτας μὲν ἐξυλί-
νας ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ εἶναι ἐκ πλίνθων ποιεομένας
ἀφαιρέσθαι ὅππῃ χερόν, ἔτε ὕδατος ἕνεκα ἔ-
ξ ἕραν, καὶ ὅππῃ οἱ ποταμοὶ αὐτοῖσι ὑπὸ
βάλλοντες ὑπὸ τὰς ὁδούς, ἐμπέπλῃσι ἔ-
ὑδατος ἵα πεδία. Ὅσα δὲ ἐν ὑπὸ δὲ ζείοις τε
καὶ μετέωροις τόποις, καὶ ἰσθμοῖσι ὑψηλοῖσι,
ὡκισμένας εἶσι, ταύτας δὲ ἐκ πλίνθων τε καὶ
πηλῆς ποιεῖσθαι. μεγίστην δὲ πόλιν Ἰνδοῖσι
εἶναι Παλίμποθραν καλεομένην, ἐν ἡ Πρασίον γῆ 42, ἵνα αἱ συμβολαὶ εἶσι ἔτε Ε'ραννοβοά

dem mihi spectare videtur, quod de viro-
rum ætate dicitur, quod qui quam longif-
sime vivunt quadragesimum annum non
excedant. Quibus enim senectus tanto ce-
lerius advenit, iis simul & mors omnino,
& vigor ætatis, proportionem quadam ad fi-
nem vitæ habitâ, citius accedat necesse est:
ita ut viri triginta annos nati, jam ad pri-
mam illam viridem senectam pervenisse di-
cendi sint: & qui xx, juventutis: qui xv,
adolescentiæ terminos excessisse, & foemi-
nis eadem ratione maturitas ad nuptias se-
ptimo anno contingat: quippe & fructus
in eâ regione citius quam in aliâ ullâ matu-
rescere, citiusque interire idem Megasthe-
nes scribit. A Baccho quidem ad Sandroco-
tum Indi reges numerabant c l i i i, annos
vero vi. m x l i i. Ex his verò omnibus ter-
tantum libertate usi fuerant. * deinde per
annos ccc, iterum per annos cxx. Bacchum
etiam Indi Hercule antiquiorem esse dicunt
xv sæculis: nullumque alium belli inferendi
causâ fines suos ingressum: neque Cylum
Cambysis filium, quamvis is adversus Scythas
exercitum duxerit, & (quantum ad alias res
attinet) multa præclare gesserit. Alexan-
dram vero in eas regiones venisse, omnes-
que armis subegisse ad quas pervenerit: ac
cæteros omnes subacturum fuisse, nisi
exercitus ulterius progredi recusasset. Sed
neque Indorum quemquam domo ad bel-
lum missum esse, ne injusti viderentur.
Feruntur etiam hæc: Non concedere In-
10 dos monumenta mortuis; virtutes enim vi-
rorum ad perpetuandam post mortem me-
moriam sufficere existimant, & carmina at-
que odas quibus eorum virtutes decantant.
Urbium etiam Indicarum numerum præ
multitudine compertum non esse: eas vero
quæ juxta flumina aut mare sitæ sunt, ex
lignea materiâ constructas esse; neque
enim, si ex latere confectæ essent, longo
tempore duraturas, tum propter imbres,
tum quod amnes superatis ripis plana pas-
sim loca aquâ repleant. Quæ vero commo-
dioribus & suspensis, eisque sublimibus lo-
cis positæ sunt, ex lateribus & cæmento
factas esse. Maximam autem apud Indos
urbem esse Palimbothra in Prasiorum fini-
bus, ad Erannobæ & Gangis fluminum

con-

ποτα-

40 Γκαῖς ἐς μνήμην τίθεται] Voce prima caret liber Optimus.

41 Πλίνθων δὲ καὶ ἀριθμὸν] Copula abest ab Opt. & Augustano.

42 Ε' τῇ Πρασίον γῇ] Erat hic sane nodus vindice dignus, qui inalefcebat contra veram Geographiam: & quum annotare sustinisset Casaubonus velut adver-
sariam hanc Arriani sententiam Straboni, qui eam ur-

berm pag. 702 ponit in alia gente, veritatem unus ad-
servit Salmasius in eisdem Exercitationibus pag. 994
cujus ingenium & rationes in se nefarie transtulit nuper
editor, quum legeretur Γαδισίον. Et nescio an de
his Prasii aliquid subodoratus fuerit Suffridus, dum
apud Ortelium vides aliquid ab eo subijci de Frestorum
gente, quam vocem agnoscis accedere ad Πρασίον, sed
quam ridicule nimis illic porrigere dicitur.

ποταμῷ καὶ τῷ Γάγγει· ἔμεν Γάγγει, ἔμε-
γίτη ποταμῷ· ὁ δὲ Ἐρρινοβόας, τρίτος μὲν
ἀν εἴη τῷ Ἰνδῶν ποταμῷ, μέζων δὲ τῷ ἄλλῳ⁴³
καὶ ἕτος· ἀλλὰ συγχωρεῖ αὐτὸς τῷ Γάγγει,
ἐπειδὴ ἐμβάλη ἐς αὐτὸν τὸ ὕδωρ. Καὶ λέγει
Μεγαθένης, μήκος μὲν ἐπέχει τὴν πόλιν καθ'
ἐκαστέρῳ τῷ πλυρῷ, ἵνα ὅρ μακροτάτη αὐ-
τῇ εὐρυτίς ᾖ· ἐς ὅδον ὅσα δάδες· τὸ
δὲ πλάτος, ἐς πεντεκαίδεκα· τὰ φρον δὲ
ὡς ἐβελῆται ἢ πόλις τὸ ὕψος· ἐξάπλευρον,
τὸ δὲ βάθος τρεῖς καὶ πηχέων· πύργους δὲ
ἐξδομήκοντα καὶ πεντακοσίους ἐπέχει τὸ τῆρος
καὶ πύλας τέσσαρας καὶ ἐξήκοντα. Εἶναι δὲ καὶ
τοῦ μέγα ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, πάντας Ἰνδοὺς
εἶναι ἐλευθέρους, ἔδδ' ἵνα δὴ λονεῖται Ἰνδόν· τῷ
το μὲν Λακεδαιμονίοισιν ἐς ταυτὸ συμβαίνει καὶ
Ἰνδοῖσιν. Λακεδαιμονίοις μὲν γὰρ οἱ εἰλωτες δὴ-
λοῖ εἰσι, καὶ τὰ δὴ λων ἐργάζονται· Ἰνδοῖσι δὲ,
ἔδδ' ἄλλῳ δὴ λός ἐστι, μήτοιγε Ἰνδῶν τις.
11 Νερέμω δὲ οἱ πάντες Ἰνδοὶ ἐς ἐπὶ αὐτὴν μάλιστα
γενεάς· ἐν μὲν αὐτοῖσιν οἱ σοφισταὶ εἰσι, πλήθος
μὲν μείζων τῷ ἄλλῳ, δόξη δὲ καὶ ἡμῶν γεγενημέ-
νοι. Οὐτε γὰρ ἡ ἰσχυρία ἐργάζονται ἀνα-
καίη σφιν ὡς οὐκ ἐστὶν· ἔτ' ἡ ἀποφύγειν ἀφ'
ὅτ' ἐπὶ πόνεσιν ἐς τὸ κοινόν· ἔδδ' ἡ ἄλλο ἀνάγκης
ἀπλῶς ἐπείναι τοῖσι σοφιστῇσιν, ὅτι μὴ θύειν
ταῖς θύσις τοῖσι θεοῖς (ὡς ἔστιν ἡ κοινὴ τῇ
Ἰνδῶν· καὶ ἔστις δὲ ἰδίᾳ θύη, ἐξηγήτης αὐτῆς τῇ
θύσις τῇ ἡς σοφιστῶν ἵστων γίνεσθαι), ὡς οὐκ ἂν
ἄλλως χειροποιήματα τοῖς θεοῖς θύσαντας. Εἰ-
σὶ δὲ καὶ μαντικῆς ἔτοι μῆνοι Ἰνδῶν δαήμονες,
ἔδδ' ἐφείτα ἄλλῳ μαθητεύειν, ὅτι μὴ σοφῶ
ἀνδρὶ· μαθητεύει δὲ ὅσα ἔστιν ἡ ἀρετῶν ἡ
ἐπὶ⁴⁴, καὶ εἰ ἡς ἐς τὸ κοινόν συμφορὴν καὶ
λαμβάνει· τὰ ἰδίᾳ δὲ ἐχέουσιν ἡ σφιν μέλη
μαθητεύειν· ἡ ὡς οὐκ ἐξικνεομένης τῇ μαν-
τικῇ ἐς τὰ μικρότερα, ἡ ὡς οὐκ ἄξιον ὅτι ἵσ-
τοισι ποιέειν. Ὅστις δὲ ἀμαρτυρεῖ ἐς πρὸς
μαθητεύειν, ἵστω δὲ ἄλλο μὲν ἡσυχόν γί-
νεσθαι ἔδδ', σιωπῶν δὲ εἶναι ἐπὶ ἀναγκῆς τῇ
λοιπῇ· καὶ οὐκ ἐπὶ ὅστις ἐξαναγκάσθαι τὸν ἄνδρα
ἵστω φωνῆσαι, ὅτ' ἡ σιωπῇ καὶ ἐκέρχεται.
Οὗτοι γυμνοὶ διατῶν οἱ σοφισταί, ἔμεν χειμῶν ὑπαίθριοι ἐν τῷ ἡλίῳ, ἔδδ' ἐξέρχονται
ἐπὶ τῷ

⁴³ Τρίτος μὲν ἀν εἴη τῷ Ἰνδῶν ποταμῷ, μέζων δὲ τῷ ἄλλῳ] Hunc loquendi modum esse accommodatum ali-
cui perspicuitati, nullus video. Certe enim quum dicit
Erannoboam talem esse, ut tertius dicendus sit ex In-
dix fluminibus; nihil aliud inde colligi potest, quam
eum duobus minorem esse, reliquis vero maiorem. Quia
tamen non præmittitur appellatio istorum duorum;
tum quæ sint illa reliqua, etiam non exprimat, cer-
te pro ridiculo haberi debet hæc declaratio, dum nimis
aperta esse vult, ad ineptiam vergens. Sufficit enim di-
cere tertium esse Indix fluminum; & statim intelli-
gitur duo esse illo maiora, reliqua minora. Sed vide
quid lateat, & huic garrulæ loquentiæ ansam quomo-

confluentem: ac Gangis quidem maximi
omnium fluminum. Erannoboas autem tertius
est Indix fluminum, reliquis major, sed Gan-
gi cedit, quum in eum aquam suam immisit.
Ait porro Megasthenes longitudinem urbis
esse ab utroque latere, qua longissime ha-
bitatur, stadiorum LXXX, latitudinem xv.
fossamque urbi circumductam, latitudine
sex iugerum, altitudine cubitorum xxx,
murum turre habere D LXX, portas LXIV.
Hoc etiam esse memorabile in India, Omnes
Indos liberos esse, neque ullum omnino
Indum servum esse. quæ quidem in re Indis
cum Lacedæmoniis convenit. Lacedæmo-
niis quidem Helotes tantum servi sunt,
serviliaque munia obeunt. Indi vero nec
aliis servis utuntur; Indo autem nemine.
Distinguuntur autem Indi omnes in septem
potissimum genera hominum: quorum alii
sophistæ sive sapientes appellantur, nume-
ro quidem reliquis inferiores; sed honore
& gloria præstantissimi. Neque enim ad ul-
la opera quæ corpore præstantur adigun-
tur: neque quicquam conferunt ad publi-
cum usum ex iis quæ labore parant; ne-
que (ut summatim dicam) ullius plane ope-
ris necessitas sophistis imposita est, quam
ut diis pro communi salute sacrificia faciant.
Et si quis privatim sacrificat, aliquis ex his
sophistis interpres sacrificiorum ei adjungi-
tur; tanquam aliter accepta diis sacrificia
futura non sint. Sunt vero etiam hi soli
inter Indos divinandi periti: neque cuiquam
divinatio permittitur, nisi sapienti viro.
Vaticinantur autem de temporibus anni,
aut si quæ publica calamitas immineat. De
rebus privatis non vaticinantur, sive quod
divinandi rationem ad res minores pertinere
non putent: sive quod indignum credant
circa minutiora hæc laborare. Quicumque
autem ter divinando à vero aberrarit, huic
nihil aliud pænæ loco infligitur, quam
quod ei deinceps silentium indicitur: ne-
que cuiquam licet eum cui silentium im-
peratum fuerit ad loquendum cogere. Hi
sophistæ nudi degunt. hycme, sub dio
apri-

do dederit corruptela ab plerisque antiquis libris proba-
ta, sed patefacta ab uno isto Optimo codice, in quo sic
legitur: μέζων δὲ τῷ ἄλλῳ; id vero est plenissimum. Hoc
est, ut sit quidem duobus Indicis minor, Gange scilicet
& Indo, tamen omnibus aliis, quæ uspiam terra-
rum sunt, etiam Nilo, etiam Istro maior. Hanc
ipsam lectionem vidi & in alio codice.

⁴⁴ ὁρᾶται τὸ ἔτος] Proculdubio cum Opt. ὁρᾶται;
quod videtur expressisse interpres. Sed & postulat ipse
Arrianus cap. 17 ὅτι αἱ ὥραι σφαιρομετροῖς εἰσὶν αὐτοῖς. καὶ δὲ τὴν
μαζὴν καταλαμβάνουσι, τοῖσι σοφιστῇσι ἀνεκονεῖτο. In sequen-
tibus MSSi aut. habent τὰ δὲ ἰδίᾳ ἐκάστῳ, aut adver-
sarivam omittunt, quod etiam facit Optimus.

ἐπὶ τοῖς ἡλίαις χατέχῃ, ἐν τοῖσι λευγαῖσι καὶ τοῖσι ἐλαῖνι τοῖσι δένδροις μεγάλοις. ὧν τὸ σικυῖον Νέαρχος λέγει ἐς πέντε πλάθας ἐν κύκλῳ ἐξικνέεσθαι, καὶ ἀν' ἑκατὸν τοῖσι δένδροις σικιάζεσθαι. τηλικαῦτα εἶναι ταῦτα δένδρεα. Σιτέον δὲ ὡραία, καὶ τὸ φλοιὸν τῶν δένδρων, γλυκύ τε ὄντα τὸ φλοιὸν καὶ προσφιμῶν, καὶ μείζον ἢ ὅσα αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων⁴⁵. Διότι οἱ δὲ ἐπὶ τοῖσι οἱ γεωργοὶ εἰσιν· οἱ τοὶ πληθεῖς πλείστοι Ἰνδοὶ ἐόντες καὶ ἰστοῖσιν εἰτε ὅπλα ἐστὶν ἀρτία, εἰτε μέλη τὰ πολέμα ἔργα, ἀλλὰ τὸ χάρις οἱ ἐργάζονται καὶ τὰς φέρον τοῖς τε βασιλεῦσι καὶ τοῖσι πόλεσιν ὅσα αὐτόνομοι, οἱ τοὶ ἀποφύροντες καὶ εἰ πόλεμῳ ἐς ἀλλήλους τοῖσι Ἰνδοῖσι τύχοι, τὸ ἐργάζονται τὸ γῆν καὶ δέμας σφιν ἀπέσθαι, ἐδὲ αὐτῶν τὸ γλῶσσε πέμνειν· ἀλλὰ οἱ μὲν πολεμεῖσι καὶ χαλκαίνουσιν ἀλλήλους ὅπως τύχοιεν· οἱ δὲ πληστοὶ αὐτῶν καὶ ἡσυχίᾳ ζῶσιν, ἢ ἰσχυρῶσιν, ἢ χλαδῶσιν, ἢ δειρίζουσιν. Τέτατοι δὲ εἰσιν Ἰνδοῖσι οἱ νομέες, οἱ ποιμένες τε καὶ βυκόλοι, καὶ οἱ οἱ χαλὰ πόλιας, εἰτε ἐν τῇ κόμῃ καὶ οἰκίᾳ· νομάδες τε εἰσι, καὶ ἀνὰ πᾶσι ὅρα βιόθουσι· φέρον δὲ καὶ οἱ οἱ ἀπὸ τῶν κίλιων ἀποφύροντες καὶ θηρῶσιν οἱ ἀνὰ τὸν

42 Χάρις ὁρνεῖται τε καὶ ἀγρία θηρία. Τέτατον δὲ ἐπὶ τῷ δημοτικῷ τε καὶ χαπυλικῷ γένει. Καὶ οἱ τοὶ λείβεργοι εἰσι, καὶ φέρον ἀποφύροντες ἀπὸ τῶν ἔργων τὸ σφετέραι, πλὴν γε δὴ ὅσοι τὰ ἀρτία ὅπλα ποιεῖν· οἱ τοὶ δὲ καὶ μισθὸν ἐκ τῶν κοινῶν πωρλαμβάνουσιν. Ἐν δὲ τῷ τῷ γένει οἱ τε ναυπηγοὶ καὶ οἱ ναῦται εἰσιν, ὅσοι χαλὰ τοὺς πᾶσι πλώσι. Πέμπτον δὲ γένος ἐστὶν Ἰνδοῖν, οἱ πολεμισταί· πλείστη μὲν δευτέρου μὲν ἰσὺς γεωργῶν, πλείστη δὲ ἐλθοντεῖν τε καὶ θυμῷ ἐπὶ χροῖον καὶ οἱ τοὶ ἀσκητῶν μόνων τὸ πολεμικὸν ἔργον εἰσὶ. Τὰ δὲ ὅπλα ἄλλοι αὐτοῖς ποιεῖν, καὶ ἰπποὺς ἄλλοι παρέχεσθαι· καὶ ἀφαιρῶσιν ἐπὶ τρεπομένους ἄλλοι, οἱ τὰς τε ἰπποὺς αὐτοῖς φεραμένους, καὶ τὰ ὅπλα ἐκκαθαίρουσιν, καὶ τὰς ἐλέφαντας ἀγρῶν, καὶ τὰ ἄρματα κοσμέουσιν τε καὶ ἡσυχάζουσιν. Αὐτοὶ δὲ, ἐστὶν ἀνὰ μὲν πολεμεῖν δεῖ, πολεμεῖν· εἰδὼς δὲ γενομένης, εὐθυμέουσιν⁴³. καὶ σφιν μισθὸς ἐκ τῶν κοινῶν τοσούτους ἔσχει, ὡς καὶ ἄλλος τρέφειν ἀπ' αὐτῶν θυμῶν. Ἐκτοὶ δὲ εἰσιν Ἰνδοῖν, οἱ ὅπτισκοι

apricantur: æstate quum sol fervet, in pratis & palustribus locis, sub ingentibus arboribus. quarum umbram Nearchus scribit ad quinque jugera in circuitu extendi, facileque decem millia sub unius arboris umbrâ delitescere; tantæ magnitudinis esse eas arbores. Fructibus vero maturis per certa anni tempora vescuntur, corticibusque arborum, quæ & dulces sunt & multi nutrimenti, perinde atque palmarum caricæ. Secundum genus hominum à sophistis sunt Agricola, quorum quidem inter Indos præcipua est multitudo. Hi neque arma habent quibus in bello utantur, neque bellicas res curant: sed agros colunt, & regibus liberisque urbibus tributa pendunt. Præterea si intestina inter Indos bella incidunt, agricolas capere aut agrum eorum vastare nefas est. reliqui inter se bellum gerunt, seseque mutuo interficiunt prout res dat. Ipsi juxta eos tranquille aut arationi, aut vindemiæ, vel frondationi, vel messi vacant. Tertium genus Indorum, sunt flores, sive opiliones sive bubulci, & hi neque urbes neque pagos inhabitant, sed vagabundi in montibus degunt & tributum ex armentis & pecore pendunt, avesque & agrestes feras venantur. Quartum genus est Opificum & negotiatorum. Et hi publici ministri sunt, atque ex operibus suis tributa persolvunt, iis exceptis qui arma bellica fabricantur. Hi enim etiam ex publico mercedem accipiunt. In hoc genere sunt fabri navales & nautæ quotquot flumina navigant. Quintum genus est Militantium: multitudo quidem secundum ab agricolis, sed maxime liberum atque alacre. Hi solum bellicas res administrant. Arma alii ipsis conficiunt, & equos alii suppeditant, serviuntque his apud castra alii, qui & equos curant, atque arma extergunt, & elephantos ducunt, & currus instruunt ac gubernant. Ipsi vero, quum bellandum est, bellant: constituta autem pace jucundam atque alacrem vitam degunt, tantumque stipendii eis ex publico datur, ut ex eo etiam alios commodè alere possint. Sextum genus est Epi-

scopo-

45 Καὶ ἀν' ἑκατὸν. Facileque mille. Quum has voces nuper sic citasset iste Noster, annotavit [veteres vulgari addunt ἀνθρώπους, quod in altera scriptura tacite intelligitur]. Agnosceis, nisi Freinshemium aut Casaubonum aut Salmasium habeat, quem compilet, eum videre non posse hic cum Facio interpretandum esse *dena hominum millia*. Cæterum non veteres vulgari hoc loco tantum addunt vocem ἀνθρώπους, sed omnes MSSi, quos adhibui; sed ut semper, ita nunc etiam præstantissime codex Optimus καὶ ἀν' ἑκατὸν ἀνθρώπους.

46 Καὶ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων γλυκύ τε ὄντα τὸ φλοιὸν. Licuit opinor nunc mihi sic edere, postquam & morem Arriani in repetendo annotavi diu in differtationibus Epistolice, & codex Optimus has voces mihi indulsisset.

47 Οὐ μίσην ἢ τὴν αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων. Prioris duæ voces non existant in Optimo.

48 Φέρον δὲ καὶ οἱ οἱ. Opt. Φέρον καὶ αὐτοί.

49 Εὐθυμέουσιν. MSS. Ο. εὐθυμίζουσιν. Quod haud dubie verum est, quum semper in hoc libello ista forma utatur. Etiam Optimus statim ψυδὸς ἀγγείλα.

καλέομενοι. Οὗτοι ἐφορῶσι τὰ γινόμενα κατὰ
τε τὴν χώραν, καὶ τὰς πόλεις, καὶ ταῦτα
ἀναγγέλλουσιν ἰσὺ βασιλεῖ, ἢ κατὰ βασιλεύοντι
Ἰνδοί. ἢ τοῖς τέλεσιν, ἢ κατὰ αὐτόνομοι εἰσὶ
καὶ τῶν τοῖς δέμοις ἡγεμόνες ἀναγγέλλουσιν, καὶ
δὲ καὶ Ἰνδῶν αὐτίκω ἔχει ἰσὺ βασιλεῖ. Εὐδο-
μοὶ δὲ εἰσιν, οἱ κατὰ τῶν κοινῶν βυθυόμενοι
ὁμῶς ἰσὺ βασιλεῖ, καὶ τὰς πόλεις ὅσας αὐτόνομοι,
συνὴ ἡμῶν ἀρχῆς. Πλήθος μὲν ὀλίγον τὸ γέ-
νη ἰσὺ βασιλεῖ, σοφίῃ δὲ καὶ δικαιοσύνῃ, ἐκ παλαιο-
των περικλυτοί. ἔθεν οἱ τε ἀρχόντες αὐτοῖ-
σιν ἐπιλέγοντι, καὶ ὅσοι νομάρχαι, καὶ ὑπαρ-
χοι καὶ δημοφύλακες τε καὶ στρατοφύλακες,
ναύαρχοι τε καὶ ταμίαι, καὶ τὰ τῶν γεωργῶν ἑρ-
γῶν ἐπιστάται. Γαμέειν δὲ ἐξ ἑτέρου γένους, καὶ
δέμοις. οἷον τοῖσι γεωργοῖσιν ἐκ τῆς δημογεργίας,
ἢ ἐκ παλαιοῦ. ἐδὲ δύο τέχναις ἐπιτηδύμεν τὸ αὐ-
τόν, ἐδὲ ἰσὺ δέμοις. ἐδὲ ἀμείβειν ἐξ ἑτέρου
ἐκ τῶν εἰς ἕτερον. οἷον, γεωργικὸν ἐκ νομέως
γενέσθαι, ἢ νομέα ἐκ δημογεργίας. Μουσῶν
σοφίῃ ἀνείκται, σοφιστῶν ἐκ παντός γένους
γενέσθαι. ὅππῃ μάλιστα τοῖς σοφιστῶν εἰ-
σὶ τὰ τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ πάντων ταλαιπω-
13 ρότατα. Θηρώσιν δὲ Ἰνδοὶ καὶ μὴ ἄλλα ἀρ-
θρία, κατὰ τὴν καὶ ἑλλήνων. ἢ δὲ τῶν ἐλε-
φαντῶν σφὶν θήρα ἐδὲ καὶ ἄλλα ἔοικεν. ὅππῃ
καὶ ταῦτα καὶ θήρα ἐδαμῶσιν ἄλλοις θη-
ρίοις ἐπέοικεν. Ἀλλὰ τόπον ὃν ἐπιλεξάμενοι
ἀπέδον, καὶ καυματοῦσα, ἐκ κύκλου τὰ φρον
ὀρύσσουσιν, ὅσοι μετὰ τὴν στρατοπέδω ἐπαυλί-
σασθαι. Τῆς δὲ τὰ φρον τοῦ ἐπὶ πέντε ὀρ-
γύας πείρουσι, βάθους τε ἐξέλασας. Τὸν δὲ
χωρὶς ὄντα ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς ὀρύγματος, ὅππῃ
τὰ χεῖλα ἐκείνη τὰ φρον ἐπιφορησάντες,
ἀπὸ τῶν χεῖλων ἀφ' ἑαυτῶν. αὐτοὶ δὲ ἐπὶ τῶν

scoporum, sive inquisitorum. hi quid in
urbibus, quid in agris agatur inquirunt,
eaeque regibus, si per reges gubernentur,
aut magistratibus, si liberæ civitates sunt,
denuntiant. His fas non est falsa pro veris
denuntiare: neque Indorum quisquam men-
dacii unquam accusatus est. Septimum ge-
nus est eorum qui de rebus ad commune
pertinentibus consultant: idque vel cum
rege, vel per urbes quæ liberæ imperium
tenent. Atque hi quidem numero pauci
sunt: sed sapientiâ ac justitiâ reliquis præ-
stant. Ex hoc genere, magistratus & re-
gionum præfides & præfecti & quæstores
ac copiarum & classium duces, ac dispen-
satores & rerum rusticarum exactores deli-
guntur. Conjugia inter hos ordines promi-
scua fieri nefas est. neque enim licet agri-
colæ ex opificum ordine uxorem ducere:
nec contra. Neque uni duas artes exercere
fas est, neque ex uno genere in aliud trans-
ire: utputa agricolam ex pastore, aut pa-
storem ex opifice fieri. Hoc tantum per-
mittitur, sophistam ex quocunque genere
fieri. neque enim mollis est sophistarum vi-
ta, sed omnium laboriosissima. Venantur
autem Indi reliquas feras ut Græci: sed
elephantorum venatio longe diversa est. si-
quidem & hæ feræ nullis aliis similes sunt.
Deligunt venatores locum planum & apri-
cum. in ejus circuitu fossam ducunt magni
exercitus capacem. Fossæ latitudo quinque
orgyias habet, altitudo quatuor. Terram
quam fodiendo cruunt utrinque ad labra
fossæ congerunt, eaque pro muro utuntur.
deinde in exterioris labri aggere tentoria
sibi fossilia faciunt, & foramina in iis,
per

χάματι καὶ ἐπὶ τῶν χεῖλων καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ φρον,
οὐκ ἔτι

50 Οὗτοι νομάρχαι] Hausta fuit periodi hujus interpre-
tatio fere integra ab Facio, ex hoc genere principes, legum-
latores, quæstores, ac copiarum & classium duces, ediles
quique rustico operi præfunt. Nos si quid didicimus Græ-
ce, nescimus, quomodo νομάρχαι possint intelligi le-
gumlatores, maxime quum toties ante in Arriano oc-
currerit, & nusquam sic verbum. Nimis facili & credula
fide illi. Ergo mutavi, & moneo, ut Cl. Leopardum lib. vii
emend. cap. 18 inspicias. Scribit Scaliger ad Varron. pag. 142
de nenia cani solita in funere infantium. A quo ut puto,
quoddam genus legis puerilis dictum est Νενίασις. Hefych. Νενίασις, παιδαγωγὸς νόμος.
Ego verba illa in Hefychio invenio in Νενίασις, sed
quid velit lex ista puerilis, ignoro. Ex Horatio adducit
puerorum neniā, non legem. Itaque si neniā intellexit
Hefychius, non legem puerilem intelligi convenit, sed cantilenam,
quæ & ipse νόμος Græce dicitur.
51 Οὐδὲν τι ἄλλῃ ἔοικεν] Verterat ex libidine sua Fa-
cius, sed elephantorum agitatio omnium jucundissima est,
quod nec Arrianus dicit, nec forsitan concedent venatores
vel Græci vel Indi. Ergo deseruit eum Vulcanius, &
interpretari maluit sed elephantorum venatio longe diversa
est. Quod minime intelligo. Nam venandi rationes sunt
tantum non singulæ diversæ, ut non fuerit

neceſſe id exponere diſerte, & Græci venationem ali-
quam elephantorum non habuerunt ullam, à qua poſ-
ſet hæc Indorum videri diſerſa. Sed dicit auctor eam
venationem nihil prorsus ulli venandi modo, qui apud
Græcos exercetur in quibuscunque feris, eſſe ſimilem,
qui ſenſus clarus ſic eſt. In ſequentibus vix riſum te-
neo, quum lego, in ejus circuitu foſſam ducunt magni
exercitus capacem. Quæ unquam talis foſſa deſcripta?
Optime Facius: Deligunt venatores loca plana & apri-
ca, exercitus magni capacia. in ejus (debuſit igitur locum)
circuitum foſſam perducunt.

52 Εἰς τὴν χάματι καὶ ἐπὶ τῶν χεῖλων καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ φρον]
Ita quidem video editum in editione Vulcanii, sed qui
ipse chirographo postea suo noravit secundum τὴν deleri
oportere. At tamen nuper notabant [Scripti omnes τὴν
ἐπὶ τῶν χεῖλων καὶ ἐξ αὐτῶν. Alii, τὴν ἐκ χεῖλων, quod non pla-
cet] Miror omnia. Quinam sunt enim isti scripti
omnes? Nullus apud Florentinos certe; immo & se-
cundum illud τὴν ignorant scripti isti omnes, quos bo-
na fide expreſſerunt Veneri & Baſileenſes. Cur autem
iſtud alterum acutis illis non placet? At ſi ſcripſit ita
Arrianus? At ſi Græci dixerunt ἐκ χεῖλων? Quodnam au-
tem hîc eſſe poteſt labrum exterius? Labra foſſæ alicu-
jus ſunt duo, non exterius & interius, ſed quum utra-
que

σκιῶας σφιν ὀρυκλῆς ποίον), ἡ δὲ τῆς ἰσθμίου
ὁπᾶς ὑπολείπονται· δι' ὧν φῶς τε αὐτοῖς
σωσεῖσθαι, ἡ δὲ θηρία προσάγοντα καὶ
ἐπελαύνοντα ἐς τὸ ἔρκος σκέπτον). Ἐνταῦθα
οἷος ἔρκεος κατασκήσαντες τ' ἵνας θη-
ρίων τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὅσαι μάλιστα τ' θυμὸν
χειρόθεις, μίαν εἰσοδὸν ἀπολιμπάνουσι καὶ
τ' ἄφρον, γεφυρώσαντες τ' τάφρον· καὶ ταύ-
την χροῦ τε καὶ πᾶν πολλὴν ἐπιφέρουσι, ἥ
μὴ ξείδηλον εἶναι τοῖσι θηρίοις τ' γέφυραν,
μὴ ἵνα δόλον οἰδῶσιν⁵⁴. Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκ-
ποδῶν σφᾶς εἰσι καὶ τ' σκιῶν τ' ὑπὸ τῇ
τάφρῳ δεδυκότες. Οἱ δὲ ἄγριοι⁵⁵ ἐλέφαντες
ἡμέρης μὲν ἢ πελάγους τοῖσιν οἰκνέουσιν,
νύκτωρ δὲ πλανῶνται τε πάντη, καὶ ἀγλη-
δὸν ἐμύονται, ἵνα μεγάλῃ καὶ γενναυδίᾳ τῶν
ἐπὶ πόρῳ, καὶ ἰάτρῳ αἱ βόες τοῖσι ταύροις.
Ἐπειὰν ὧν ἱερὰ ἔρκεος πελάσῃσι, πῶς τε φωνὴν
ἀκρόντες τ' θηρίων, καὶ τῇ ὁδῇ αἰδομένην
δρόμῳ ἵεναι ὡς ἐπὶ τ' ἄφρον τ' πεφραγμένον·
ἐκπεριελθόντες δὲ τ' τάφρον τὰ χεῖλεα, ὅτ'
ἀντὶ τῇ γέφυρῃ ἐπιτύχουσι, καὶ ταύτῃ εἰς
τὸ ἔρκος ἀθρόονται. Οἱ δὲ ἀνθρώποι αἰδομένην
τ' εἰσοδὸν τ' ἐλεφάντων τ' ἀγρίων, οἱ μὲν αὐτῶν
τ' γέφυραν ὁρῶντες ἀφείλον, οἱ δὲ ἐπὶ τὰς πέ-
λαγας καὶ μακρὰς ἀποδραμόντες⁵⁶, ἀγέλλουσι τὰς
ἐλέφαντας ὅτι ἐν τῷ ἔρκῳ ἔχοντα· οἱ δὲ ἀκρό-
σαντες ἐπιβάντες τ' κρατίζον τε τ' θυμὸν καὶ
τ' χειροῖν ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων· ἐπιβάντες δὲ,
ἐλαυνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ ἔρκος· ἐλάσαντες δὲ,
ὅσῃ αὐτίκα μάχῃς ἀπὸνται· ἀλλ' ἐὼς γ'
λιμὸς τε ταλαιπωρηθῇ⁵⁷. Ἰσχυρὴς ἐλέφαν-
τας, καὶ ὑπὸ τῷ δόλῳ δολωθῇ. Εὐτ'
ἀντὶ δὲ σφίσι κακῶς ἔχειν δοξάσῃ, πῶς καὶ ταῦτα
ἐπιτήσαντες αὐτοῖς πῶς γέφυραν ἐλαυνούσιν
τὴν ὡς ἐς τὸ ἔρκος, καὶ ἵνα μὲν ὡρῶτα μάχῃ ἵσταται
κρατερὴ τοῖσιν ἡμέροισι τ' ἐλεφάντων
ὡρῶς τὰς ἐαλωτότας· ἐπειτα κρατερόνται μὲν κατὰ τὸ εἶκος
οἱ ἄγριοι, ὑπὸ τῇ ἀθυ-
μῇ καὶ τῷ λιμῷ ταλαιπωρούμενοι. Οἱ δὲ ἀπὸ τ' ἐλεφάντων
καταβάντες, παρεμμένουσιν⁵⁸

per quæ lucem admittant, relinquunt :
ipsique è septis feras iis appropinquant
atque ingredientes prospectant : & tres aut
quatuor elephantos foeminei sexus ex man-
suetioribus septo includentes, unum per
fossam aditum relinquunt, fossâ ponte jun-
cta, quem multo celsipite herbido sternunt,
ne conspici à feris pons, aut dolus sentiri
possit. Venatores procul remoti sese in ca-
vernâ suffossâ continent. Porro feri ele-
phanti loca habitata interdum non ad-
eunt : noctu vero passim errantes gregatim
pascuntur, eumque ducem sequuntur qui & maximus
sit & generosissimus : non aliter ac tauros
vaccæ lequi cernuntur. Postquàm septis pro-
piores facti foeminarum vocem audierunt,
easque per odoratum cognoscere, protinus
ad septa advolant, & fossæ labra circum-
cunt, quum ad pontem pervenerint, per
eum septa ingrediuntur. Venatores, ubi
ingressos sentiunt, alii continuo pon-
tem subtrahunt, alii proximos pagos peten-
tes, elephantos septo inclusos esse nuntiant.
Quo cognito, populares confestim elephan-
tos optimos ac mansuetissimos conscendunt.
Nec tamen primo statim adventu cum ag-
ressibus elephantis pugnam aggrediuntur, sed
illos aliquandiu fame macerari ac siti domari
finunt : quumque jam languidiore factos
vident, rursus immisso ponte septa ingre-
diuntur. Et primo quidem acre certamen
fit inter domitos elephantos & feros captos :
tandem superantur, ut par est, feri, lan-
guore & fame pressi. Tum sessorum ex ele-
phantis in terram demissi languidis illis
sum-

que spectent in fluvium vel aquam, alterum est dextrum,
alterum sinistrum, nisi si sermo ita instituat, ut ha-
beri videatur de circuitu, ut hoc loco. Et certe Ar-
rianus non agit de exteriori labro : sed dicit, *ipsi au-*
tem in aggerē partis labro propinque, tamen alta scilicet,
ut sit prope labrum, *que est extra fossam*, nec in eam
precipit, sed in agrum, unde veniunt elephantis, τὴν
περιεχούσιν, nempe ὁρῶντες. Nam quantus quamque densus
deberet esse hic agger, in quo sibi facerent illi venato-
res cavernulas, ut jocose scribunt, sed correxerit.

53 Εἰς πελάγους] MS. Opt. & alius cum primis editis
ἐκπελάγους.

54 Μὴ τὴν δόλον οἰδῶσιν] Expedita est ex variis le-
ctionibus, quæ in MSSis hærent, & plana ad inve-
niendam genuinam via, si ad id commodos justasque
atruissent profectus ii, quibus hoc incumberebat. Οἰ-
δῶσιν, vox bona est, & usurpata Arriano supra lib. 7
cap. 14, sed non exprimit illam cunctandi & suspicandi
vim, quam vult nunc exprimere Arrianus, multo mi-
nus illud Richeliani codicis οἰδῶσιν, quod non male dicitur,
quum sit pessimum. Una antiquis eruditio fuit iudicata
Homerus. Hujus vocem velut gemmam nunc quoque

captavit auctor scribendo, ut est in Florentinis (et si ap-
pareat eorum librarios non intellexisse, quum unus ha-
beat οἰδῶσιν δόλον οἰδῶσιν. Est id Homeri Odys. X, 232,
& eadem allusio placuit Polybio lib. 3, cap. 94. καὶ κατὰ
τὸ ποιητὴν οἰκνέουσιν φῶς εἶναι. Quod miretis, editio Vene-
ta & Basilensis jam id habuerunt, ut securius reposuerim.
55 Οἱ δὲ ἄγριοι] MS. Opt. εἰ γὰρ ἄγριοι. Deinde ἵνα
τῶν non ἵππων : τῶν δὲ αἰδομένων, ποιεῖ αἰδομένων.

56 Αἰ ποδραμόντες] Opt. ἀποδραμόντες.

57 Λιμὸς τε ταλαιπωρηθῇ] Opt. ταλαιπωρηθῇ. Sed
multo magis notabile, quod quum mox sequatur ὅτι
τῇ αἰσχυρῇ καὶ τῷ λιμῷ ταλαιπωρηθῇ, possit videri mi-
rum, cur deferat sitim, quam in precedente loco ap-
posuit famem. Satis prævideo spretum iri etiam hodie
hanc difficultatis speciem, sicut à tot scribis per tot æ-
tates spreta est, idcirco supponentibus vocem λιμῶν, &
recte selegisse opinantibus. Sed unus ille Optimus ex-
hibet ὑπὸ τῇ αἰσχυρῇ καὶ τῷ θυμῷ ταλαιπωρηθῇ. Ut de
aliis, non censeo, ita hoc elegantissimum statuo & me-
rum Arriani, qui αἰσχυρῶν spectavit in famis & sitis vio-
lencia, θυμῷ in ablata potestate sui vindicandi & agni-
tione servitutis, quam vix capit aut concoquit.

ἤδη τοῖς τ' ἀγρίοις τῆς πόδας ἄκρας συν-
δέουσιν· ἔπειτα ἐγχελεύοντα τοῖσιν ἡμέροισι
πληγαῖς σφᾶς κολλάζειν πολλαῖς, ἐστ' ἂν ἐκεί-
νοι παλαιωμένοι εἰς γῆν πέσωσι· ὡς γὰρ
τὸ δὲ, βρόχος δεξιόσφι αὐτοῖσι χεῖρα
τοὺς αὐχένας, καὶ αὐτοὶ ἐπιβάλλουσιν χειρῶν
Τῆ δὲ μὴ ἀποσείεσθαι ἰὺς ἀμβάτας, μηδὲ ἄ-
λλο ἀπαδαλον ἐγρᾶζεσθαι, τ' πρᾶχλοι αὐ-
τοῖσιν, ἐν κύκλῳ, μαχαιρῶν δ' ἐπὶ ἐπιτεμέν-
σι, καὶ τ' βρόχον χεῖρα τ' τομῶν δεξιόσφι,
ὡς ἀπρέμα ἔχειν τ' κεφαλῇ τε καὶ τ' πρᾶχ-
λον ὑπὸ τ' ἔλκεσσι. Εἰ γὰρ δεξιόσφι ὑπὸ
ἀπαδαλῆς, πρὶν αὐτοῖσιν ἰὸν ἔλκος ὑπὸ
ἰὼν χεῖρα· ἔτι μὲν ἀπρέμα ἴχουσι, καὶ αὐτοὶ
γνωσιμαχέοντες ἤδη, ἄρ' ἔτι χεῖρα τ' δεξιόσφι
14 ὡς τ' ἡμέρων. Οἱ τοὶ δὲ νηπιοὶ αὐτῶν, ἡ δὲ
κακότης οὐκ ἄξιον ἐκτελεσθαι, ἰσχυρῶς ἐὼν
ἀπαλλάττεσθαι ἐς τὰ σφέτερά ἡθεα. Ἀφροντες
δὲ εἰς τὰς κόμας τοὺς ἀλόντας, ἔτι περὶ χλωρῶν
χαλάμης καὶ τ' πόας τὰ ὠρῶτα ἐμφαγεῖν ἔδω-
σαν· οἱ δὲ ὑπὸ ἀθυμίας, οὐκ ἐθέλουσιν ἔδω-
σι τελεσθαι, ἰὺς δὲ δεξιόσφι οἱ ἱνδοὶ, ὡς δὲ
σὶ τε καὶ τυμπάνοισι καὶ κυμβάλοισιν ἐν κύκλῳ
κρίνοντες τε καὶ ἐπαδόντες, κατεμύσσει. Ου-
μύσοφον γὰρ, εἴπερ ἄλλο θηρίον, ὃ ἐλέφας·
καὶ ἴνες ἤδη αὐτῶν τῆς ἀμβάτης σφῶν ἐν
πολέμῳ ἀποθανόντας ἀφαντες αὐτοὶ ἐξελί-
ξαν ἐς τὰ φιλῶ· οἱ δὲ καὶ ὑπὸ ῥήσασιν χειρῶν
οἱ δὲ καὶ περὶ τῶν ὡς ἐκτελεσθῶν· ὃ δὲ ἰσ-
τὸς ὀργῶν ἀπικτείνας τ' ἀμβάτῳ, ὑπὸ
μετανοίας τε καὶ ἀθυμίας ἀπέθανεν. Εἶδον δὲ ἔ-
ργον καὶ κυμβαλίζοντα ἤδη ἐλέφαντα, καὶ ἄλλους
ὀρχομένους, κυμβάλοισιν ἰὼν κυμβαλίζοντα ὡς
τοῖν σκελοῖν τοῖν ἐμπερὶ τῶν ὡς ὀρχηστῶν,
καὶ ὡς ἰὼν ὡς ὀρχηστῶν χελεομένη ἄλλο κύμ-
βαλον· ὃ δὲ ἐν μέρει τῇ ὡς ὀρχηστῶν ἐκτελε-
τὸ κύμβαλον ἐν ῥυθμῷ ὡς ἐκτελετοῖν τοῖν σκε-
λοῖν· οἱ δὲ ὀρχηστές ἐν κύκλῳ τε ὀρχησθον,
καὶ ἐπαίροντες τε καὶ ἐπιχέμποιοντες τὰ ἐμπερ-
τῶν σκελεα ἐν τῷ μέρει, ἐν ῥυθμῷ καὶ ἔτι ἔ-
βαινον, καὶ ὅτι οὐ κυμβαλίζον σφίσι ὑφηνέτο.
Βαίον δὲ ἐλέφας ἡσυχῶν, κατὰ τὸν βῆσιν
ἰπῶν, ἔπειτα τῇσι θηλέεσιν αἱ ὡς τοῖσιν
κροτάφοισιν ἀναπνοαὶ ἀνοιχθεῖσαι ἐκπνέουσι·
κύβ δὲ τοὺς ἐλαχίστους μὲν, ἐκχαίδεκα μῆνας
τοὺς πλείους δὲ, ὀκτωκίδεκα· πικτὴ δὲ ἐν
κατὰ τὸν ἰπῶν· καὶ τῇσι ἐκτελετῶν γαλακτῇ, ἐς ἔτος ὀγδοὺν. Ζῶσι δὲ ἐλεφάντων οἱ πλεί-
στα ἔτεα ζῶντες, ἐς διηκόσια· πολλοὶ δὲ νόσῳ ὡς ἐκτελετῶν αὐτῶν· γῆρα δὲ ἐς τὸν
ἔσχατον. Καὶ ἐστὶν αὐτοῖσι τ' μὲν ὀφθαλμοὶ ἴαμα, τὸ βόειον γάλα ἐγχέμενον· ὡς δὲ τὰς
ἄλλας νόσους, ὃ μέλας οἶνός τις πνέμενος· ὅτι δὲ τοῖσιν ἔλκεσι, τὰ ὕμια κρέα ὀπλόμενα καὶ
κατὰ

summos pedes colligant; dehinc domitis e-
lephantis imperant, ut feros multis plagis
excipiant, donec verberibus defatigati in
terram procidant, tunc adstantes cervicibus
eorum laqueos aptant, & ipsi prostratos in-
scindunt. Ne vero scissores excutiant, neve
aliquid aliud damni inferant, colla acuto
gladiolo in circuitum proscindunt, vulnusque
laqueo circumligant, ut præ ulcere & col-
lum & caput immotum teneant. Si enim
pervicaciter reluctentur, ab fune ulcus
teritur. Atque ita tandem victos sese ag-
noscentes ex vinculo ab domitis ducun-
tur. Siqui vero eorum immaturæ ætatis aut
inepti videantur, abire in loca ipsis consue-
ta permittunt. Cæteros captos in pagos
ducunt, ac primum eos gramine & viridi-
bus culmis pascunt; & si præ tædio ac
mœrore pabulo abstineant, Indi circum-
stantes tympanorum ac cymbalorum pulsu
cantuque eos exhilarant ac demulcent. In-
telligens enim, siquæ alia fera, est elephas.
Et quidem nonnulli rectores suos in bello
cæfos, sublatos ad sepulturam detulerunt:
alii jacentes propugnarunt: alii pro scissori-
bus lapsis neci sese objecerunt; quidam
quum per iram rectorem suum occidisset,
penitentiâ & mœrore se confecit. Vidi ego
aliquando elephantum cymbalum pulsan-
tem, aliis saltantibus, duobus cymbalis ad
anteriora crura appensis, alioque ad probos-
cidem alligato. Ipse alternatim proboscide
cymbalum in numerum ad utrumque crus
pulsabat: reliqui in gyrum choreas duce-
bant, & sublati flexisque prioribus cruri-
bus vicissim in numerum etiam procedebant,
prout is qui cymbalum pulsabat sono præibat.
Elephas venerem appetit verno tempore,
quemadmodum bos aut equa, quum fœmi-
nis spiracula quædam circa tempora ada-
perta expirant; fertque in utero fœtum mi-
nimum xvi menses: summum, xvi i. Pa-
rit autem elephas unicum, sicut equa; at-
que hunc lacte suo in octavum usque an-
num nutrit. Vivunt elephanti, qui pluri-
mum, annos cc. plerique ante hoc tempus
morbo intereunt. Senectute vero ad hanc
ætatem pertingunt. Oculorum ægritudini
præfens remedium est lac bubulum: reli-
quis morbis vinum nigrum epotum prodest.
Ulceribus autem carnes suillæ tostæ atque

58 Πρὸς τοῖς σκελοῖν τοῖσιν ἐμπερὶ τῶν] Equidem sic po-
tuerunt edere omnes. Haud dubie tamen τοῖν ἐμπερὶ τῶν,
ut ex uno Optimo nunc profecto.

59 Προτελευτῶσιν αὐτῶν] Ab Optimo abest vox pro-
stema, nec prorsus requiritur.

15 χαλασάσθαι. Ταῦτα παρ' Ἰνδοῖσιν ἐπὶ αὐτοῖσιν ἰάματα. Τῷ δὲ ἐλέφαντος ἡ γένει πολλὸν ἀλκιμώτερον Ἰνδοὶ ἄγνοοι. Τίγρι δὲ δοξάζει μὴ ἰδεῖν λέγει Νέαρχος, αὐτὸν δὲ πύγειν οὐκ ἰδεῖν· ἀλλὰ ἴσας Ἰνδοὺς γὰρ ἀπηγέσθαι, πύγειν εἶναι μέγαν μὴ ἡλίκα τὸ μέγεθος ἵππων· πλεονέκτητα δὲ ἀκύνετα καὶ ἀλλεῖ, οἷον ἔδει ἀλλὰ εἰσάσαι· πύγειν γὰρ ἐπεὶ δὴ ἐλθὼν ἐλέφαντι, ὅππῃ δὲ τε ὅππῃ κεφαλῇ τὸ ἐλέφαντος, καὶ ἀγχειν εὐπετέως. Ταῦτα δὲ εἰσπναι· καὶ ἡμεῖς ὁρεομένη καὶ πύγας καλεομένης θώας εἶναι αἰόλους καὶ μέγας ἢ ὅτι ἴσας ἄλλας θώας. Ἐπεὶ καὶ ὑπὸ τῷ μυρμηκῶν λέγει Νέαρχος, μυρμηκαὶ μὴ αὐτὸς οὐκ ἰδεῖν, ὅποιον δὴ ἵνα μετεξέτεροι διέγραψαν γίνεσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ· δοξάζει δὲ καὶ τῶν ἰδεῖν πολλὰς, ἐς τὸ τρατόπεδον χαλαρομαδεύσας τὸ Μακεδονικόν. Μεγαδῆνης δὲ καὶ ἀπρεκία εἶναι ὑπὸ τῷ μυρμηκῶν τὸ λόγον ἰστέρι, ἰστέρις εἶναι τῆς τῷ χρυσὸν ὁρύσσοντας, οὐκ αὐτῷ τῷ χρυσῷ ἔσκε, ἀλλὰ σφίσι γὰρ κατὰ τὴν γῆς ὁρύσσουσιν, ἵνα φωλεύσῃ. κατὰ τὸν οἱ ἡμέτεροι οἱ μικροὶ μυρμηκες ὀλίγον τὴν γῆς ὁρύσσουσιν· ἐκείνους δὲ εἶναι ἀλωπέκων μέγας, πρὸς λόγον τὸ μέγεθος σφῶν καὶ τὴν γῆν ὁρύσσουσιν· τὴν δὲ γῆν, χρυσὸν εἶναι, καὶ ὑπὸ ταύτης γίνεσθαι Ἰνδοῖσι τὸ χρυσόν. Ἀλλὰ Μεγαδῆνης ἀκοῇ ἀφηγέει· καὶ ἐγὼ ὅτι ἔδει τῆς ἀπρεκίτερον ἀναγράψαι ἐγὼ, ἀπίμην ἐκὼν τὸ ὑπὸ τῷ μυρμηκῶν λόγον. Σιτακὺς δὲ Νέαρχος μὴ ὡς δὴ ἡ θαῦμα ἀφηγέει, ὅτι γίγνοι· ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, καὶ ὅποιον ὅστις ἐστὶν ὁ σιτακός, καὶ ὅπως φωνῇ ἰδὼν ἀνθρώπινον. Ἐγὼ δὲ ὅτι αὐτὸς τε πολλὰς ὁπώπια καὶ ἄλλας ὅππῃ οἶδα τὸ ὅστις ἔδει

intrita. Hæc sunt Indorum, quibus utuntur, remedia. Tigrim vero Indi elephanto multo 15 fortiolem esse censent. Ejus pellem se vidisse scribit Nearchus, feram ipsam nequaquam: Indos tamen narrare magnitudine esse maximi equi; tantâ vero velocitate & robore, ut nulli alteri feræ comparari possit. Quando cum elephanto congreditur, in caput ejus insilire, facileque strangulare; cæterum eas quas nos videmus & tigres vocamus, thoes esse maculosas, majores quam sint aliæ thoes. De formicis etiam scribit Nearchus, se quidem eas non vidisse, cujusmodi nonnulli tradunt in Indiâ nasci. pelles tamen earum non paucas abs se visas, in castra Macedonum allatas. Megasthenes certa veraque esse quæ de formicis scribuntur dicit: eas nimirum esse quæ aurum è terrâ effodiunt, non quidem auri ipsius causâ, sed ut sibi antra in quibus delitescant parent: quemadmodum nostræ etiam formicæ exiguæ quum sint, nonnihil terræ eruunt. Esse autem formicas illas vulpibus majores, ratione magnitudinis earum, terramque fodere, quæ aurum mistum habeat, & ex eâ Indis aurum fieri; sed Megasthenes auditum narrat. Ego vero quum nihil habeam certius quod eâ de re scribere possim, libenter hunc de formicis sermonem missum faciam. Psittacos autem Nearchus narrat, tanquam rem miram, apud Indos nasci: & cujusmodi avis sit psittacus describit, ac vocem humanam exprimere ait. Ego, quoniam multas ejus generis aves vidi, & alios scio nosse hanc avem,

60 Ταῦτα δὲ ὅς τις] Non intelligo, quæ sit illa constructio, perinde quod alii dederunt ταῦτα δὲ ὅς τις. Rectissime MS. Opt. ταύτας δὲ εἰσπναι, quod potestremum est & in aliis, sed quod mireris, conjurant in ταῦτα.

61 Φωλεύσιν] Opt. φωλεύουσιν.

62 Αἰσπναι μίγας, πρὸς λόγον τῷ μεγέθει σφῶν, καὶ τῇ γῇ.] Nihil solidum est vel in his Græcis, vel in Vulcanii interpretatione. Quis enim ita loquitur, *illas vulpibus majores, ratione magnitudinis earum?* Et languidiora sunt etiam quæ sequuntur, *terramque fodere*. De qua enim re alia agit auctor, ut id debeat addi? Satis manifeste dixit jam eas fodere terram. Omnino autem illa *ratione magnitudinis earum* non habent bonam sententiam aut huic loco opportunam: unde multo melius hæc in Latinis omissa sunt ab Facio, certe etiam parum intelligente. Attamen & Græca certa sunt & sana Arriani mens. Vult enim indigitare illas formicas pro ratione magnitudinis suæ terram fodere; & quum omnes formicæ terram fodiant, tum ab Indicis tanto profundiores sub terram amplioresque etiam cavernas cavari, quanto sunt nostris majores. Itaque Græca vulgata sic quondam expediebam interpretando esse autem formicas illas vulpibus majores, pro ratione magnitudinis ipsarum quoque terram fodere, quomodo tam Veneta quam Basileensis editio non distinguit post vocem σφῶν, sed jungit illa recte πρὸς λόγον τῷ μεγ. σφῶν καὶ τῇ γῇ ὁρύσσουσιν. Quæ sic quidem cadunt apertissima.

Sed exosculor donum codicis Optimi, unde ita restituendum: *εἰσπναι δὲ, εἶναι τῷ αἰσπναι μίγας, πρὸς λόγον τῷ μεγέθει σφῶν καὶ τῇ γῇ ὁρύσσουσιν*. Hoc est. *Illas vero (quippe quæ sint vulpibus majores) pro ratione earum magnitudinis quoque terram fodere*. Habes absolutissimæ lenitatis periodum. Si modo res hæc labore digna fuit aut restituendi conatu, quum sermo hic ab aliis in fabulis & falsis consumi judicaretur, nec obstat ausum, nisi difficultas sit in appellatione, quam temere forsitan sinxerunt, quum non deberet simplices formicas intelligere, sed genus illis nostris, quod ad speciem, simile, sed haud dubie aliud animal.

63 Καὶ ἄλλας ψιτακούς, εἶδον τὸ ὅστις] Fidem tuam, Arriane! quæ hæc causæ dictio est? An quia tu vidisti multas hoc genus aves, ideo lectorem tuum de iis certum doctioremque reddere pigraris? Quid igitur aliud est officium τῷ ἱστορικῷ? quid proficetur ipsa vox ἱστορικῷ? Et Polybius ita potuit scribere, quia Scipionem intime cognoverat, ideo sese nolle de eo aliquid memorare? sic Thucydides, quia interfuerat bello Peloponnesiaco? sic Cæsar, quia Gallicis aliisque? quid oro, nobis tunc futurum fuit, si nullam historiam putavissent scribendam illi, qui rebus gerendis interfuerant. Sed & si volentem vidisti avem, quid inde potuisti colligere? Certe ridiculus est in hac interpretatione Vulcanius. *Ego quoniam multas ejus generis aves vidi, nonnullas etiam volantes, novi avem*. Et quam lepide hæc apparatur ab Facio, dum vertit, *Ego autem, quoniam multas ejus* Tc *genus-*

πάτος Ἀντιπατρου, Αἰγαίου· καὶ Πανταυχος
Νικολάν, Ἀλαεΐτης· καὶ Μυλλέας Ζωΐλε,
Βεροῦα· ἔπορ μὲ οἱ ἑξήμπαυτες Μακεδόνες.
Ἐλλείων δὲ, Μήδης μὲν Ὁξυνθέμιδης,
Λαειρσαίου, Εὐμένης δὲ Γερωνίμου, ἐκ Καρ-
δίας, Κεϊτοβυλίου δὲ Πλάτωνος, Κωΐου,
καὶ Θόας Μινοδώρου, καὶ Μαϊανδρου Μαιδρο-
γάνου, Μάγνητες. Ἀνδρῶν δὲ Καθήλειου,
Τηϊοῦ. Κυπείων δὲ, Νικοκλέης Πασικρά-
τεος, Σόλιου καὶ Νιβάδων⁷² Πρυπάρρεω,
Σάλαμινος. Ἡνὶ δὲ δὴ καὶ Πέρσης αὐτῶν τριή-
ραρχος, Μαρώας ὁ Φαρινχέως⁷³. Ἐδὲ αὐ-
τῶν Ἀλέξανδρος νεὺς κυβερνήτης ἐν Ὀησίκρι-
τος Ἀτυπαλαυβίς· γραμμαθὺς δὲ ἔσθ' ὅλως
παντός, Εὐαγρέας Εὐκλέωνος, Κορίνθιος.
Ναύαρχος δὲ αὐτοῖσι συνεστῆ Νεάρχος Ἀνδρο-
πίμης, τὸ γένος μὲ Κρήνης, ὁ Νεάρχος· ὡς δὲ
ἐκ Ἀμφιπόλεως τῇ ὅπῃ Σπυρμόνι. Ὡς δὲ αὐ-
τα ἐκεκώρητο Ἀλέξανδρος, ἔθηκε τοῖς θεοῖσι
ἄσσοι τε πατριοὶ καὶ μαλίστοι αὐτῶν, καὶ Ποσειδῶ-
ν, καὶ Ἀμφικλείης, καὶ Νηρηΐος, καὶ αὐτῶν τῶν
Ὡκεανῶν, καὶ Ἰῶν Ὑδάσπη ποταμῶν, ὅπῃ ἔ-
σθ' ὡς μάλιστα· καὶ Ἰῶν Ἀκασίης, ἐς ὅλην ἐκδιδοῖν
Ὑδάσπης· καὶ Ἰῶν Ἰνδοῦ, ἐς ὅλην ἀμφὸς ἐκ-
διδοῖν· ἀγῶνες τε αὐτῶν μυσικοὶ καὶ γυμνικοὶ
ἐποιῶντο, καὶ ἱερῆα. Ἡ γὰρ ἡ πᾶσι καὶ τῶν
19 ἰδιόδοτο. Ὡς δὲ πάντες ἐξήρτητο αὐτῶν ἐς ἀνα-
γωγὴν, Κρατερὸς μὲν τῶν ὅπῃ θάλασσα ἔ-
σθ' Ὑδάσπης ἰσχυρῶς σὺν ἡ γὰρ ἡ ἐκείνου περὶ καὶ
τε καὶ ἰπποκλή⁷⁴· ἐς τὸ ὅπῃ θάλασσα δὲ Ἡφαι-
στίων αὐτῶν παρεπρέμετο, σὺν ἄλλῃ στρατῷ
πλείονι ἐπὶ τῶν Κρατερῶν σὺν πελάγεσσι.
Καὶ ἴσως ἐλέφαντας Ἡφαιστίων αὐτῶν ἦγεν ὄν-
τας ἐς δυκοσίους. Αὐτὸς δὲ ἴσως ὑπαπαντᾶς χα-
λεομένους ἀμὰ οἱ ἦγε, καὶ ἴσως τοξότας πάντας,
καὶ τῶν ἰππέων τὴν ἐταίρην χαλεομένους· τοὺς
πάντας ἐς ὀκτακισχίλιους. Τοῖσι μὲν δὴ ἀμφὶ
Κρατερὸν καὶ Ἡφαιστίωνα ἐπέτακτο, ἵνα πρὸς
πορθύοντες⁷⁵· ὑπομένοντες τὸν πόλεμον. Φίλιππων
δὲ, ὅς αὐτῶν σαλευσθῆναι τὸν χώρος ταύτης ἐν,
ὅπῃ ἔσθ' Ἀκασίης ποταμῶν τὰς ὁρὰς πέμπει,
καὶ μυριάδες αὐτῶν μάχιοι εἵποντο, σὺν οἷς

tipatri, Aëgeus : & Pantauchus Nicolai,
Alorites : & Mylles Zoili, Berœensis : hi
quidem omnes Macedones. Ex Græcis ve-
ro Medius Oxynthemidis f. Larissæus :
Eumenes Hieronymi : Cardianus : Crito-
bulus Platonis, Cous : Thoas Menodori f. &
Mæxander Mandrogenis, Magnesiæ : Andron
Cabelei, Teius : ex Cypriis, Nicocles Pa-
ficratis f. Solius : & Nithadon Pnytago-
ræ, Salaminius. Erat autem etiam Persæ
quidam triremi præfectus Magoas Pharnu-
chis f. Ipsius vero Alexandri triremis gu-
bernator erat Onesicritus Astypalæensis. Scri-
ba totius classis Euagoras Eucleonis f. Co-
rinthius. Navarchum eis constituit Near-
chum Androtimi f. Erat hic Nearchus
Cres genere : habitabat autem Amphipoli
quæ ad Strymonem fluvium sita est. His
rebus ita constitutis, Alexander diis patriis,
& quibus vates monebant, sacrum fecit :
Neptuno etiam, & Amphitritæ, ac Nereï-
dibus, ipsique Oceano. Hydaspis quo-
que, unde solvebat : Acesini præterea, in
quem Hydaspes influit : Indo, in quem
uterque fertur. Certamina quoque musica
& gymnica proposuit, victimis per singula
agmina & turmas distributis. Omnibus ita-
19 que rebus ad navigandum paratis, Crate-
rum ad alteram Hydaspis ripam cum exer-
citu equestri ac pedestri iter facere jubet.
Ab alterâ vero parte Hephæstion cum ma-
jore adhuc quam Craterus exercitu proce-
derat. Elefantos etiam ducebat Hephæ-
stion numero cc. Ipse scutatos dictos se-
cum ducebat, & sagittarios omnes, &
equites, quos amicos vocant, ad viii mil-
lia. Atqui Cratero & Hephæstioni in man-
datis dat uti præceant, classemque præsto-
lentur. Philippum vero, quem in eâ regio-
ne præsidem constituerat, ad Acesinis flu-
viū ripas mittit, magnas etiam hunc copias
ducentem. Jam enim cxx m. militum eum
sequebantur, cum iis quos ex maritimis
oris adduxerat. Accesserunt etiam mox ii
quos

ἀμὰ στρατῷ πολλῷ καὶ τῷ τῷ. ἥδη γὰρ καὶ δώδε-
κα ὁ δὲ θάλασσης τε αὐτῶν ἀνήγαγε· καὶ αὐτὸς αἰ-
ετῶν

⁷² Νιβάδων] Sic habent omnes scripti, etiam Opti-
mus, etiam V. C. apud Vulcanium.

⁷³ Μαρώας Φαρινχέως.] MS. Opt. Βαρώας, quod
certe proximum nomen Persicum esse, & eo vocabulo
Plutarchus in Bacchico luxu Alexandri vocat τὸν ἱερομένον
Βαρώας alium quendam. Unde etiam Heliodorus lib. 8
pag. 360 fingit Βαρώας τινὰ τὸν περικλυμένον ὠνόμασεν. Est
idem nomen, quod ante hæc tempora lib. 1 vel 3 Es-
dræ cap. 5 v. 14 dicitur Βαρώι. Ipso jam supra nomi-
nare id nomen in epistola dignatus fuit Alexander.

⁷⁴ Σὺν τῇ στρατῷ ἐκείνῃσι περὶ καὶ ἰπποκλή] Vides
nuper reprehendi in Basilcensibus, quod post vocem
tertiam vitiose inferant περὶ. Sic sane ita, quid tamen
illi peccaverunt, si edant MSSam lectionem? Et in
duobus MSS. sic inveni. Itaque legitur etiam in Vene-

ta. At in Optimo & in alero, ut & in Augustano le-
gitur περὶ. Videtur utique latere aliquid, quod apparet,
postquam intelligis particulam adversativam ἢ post se-
quens θάλασσης in iisdem MSS. non esse. Nempe, Κρα-
τερὸν μὲν τῶν ὅπῃ θάλασσης τῶν Ὑδάσπης ἰσχυρῶς σὺν
καὶ ἰπποκλή καὶ τῇ ἰπποκλή καὶ τῇ ἰπποκλή καὶ τῇ ἰπποκλή
αὐτῶν παρεπρέμετο σὺν &c. Hinc igitur & versionem mu-
tabis. Craterum quidem ad alteram Hydaspis ripam iter
facere cum copia pedestri iussit : sed pedestri & equestri ad
alteram partem Hephæstion incedebat cum alia manu ma-
jore &c. Potuerat sane auctor paucioribus verbis desun-
gi.

⁷⁵ ἵνα προπορεύοντες &c.] Optimus tantum προπορεύοντες
Possis vero etiam sic interpretari : assignatum erat, ut
profecti classem præstolarentur.

ἔπι συλλογῇ αὐτῷ στραπῆς πεμφθέντες ἦσαν,
ἔχοντες παντοῖα ἔθνη βαρβαρικά ἀμὰ οἱ ἀ-
γοῖσι⁷⁶, καὶ πᾶσαι ἰδέσθαι ὀπλισμένα. Αὐτὸς
δὲ ἄρας τοῖς ναυσὶ, κατέπλεε καὶ τὴν ὕδα-
σπεα ἔστε ἐπὶ τῇ Ἀκεσίῃ τε καὶ τῇ Ὑδάσπεω ἰσ-
συμβολαί. Νῆες δὲ αἱ σύμπασαι αὐτῷ ὀκτα-
κόσαι ἦσαν, αἵ τε μακραί καὶ ὅσα τροχύλα
πλοῖα, καὶ ἄλλα ἱπποαγωγά, καὶ σιπία ἅμα ἡ
στρατὴ ἀγνοοῖ. Οὔτως μὲν δὴ καὶ ἰσὺς πα-
μὲς κατέπλευσεν αὐτῷ ὁ στόλος, καὶ ὅσα ἐν
τῷ ὠρεῖ πλωθέντα κατέπλεε, καὶ ὅπως ἀφ' ἑ-
καστοῦ αὐτὸς ἐν Μαλλοῖς ἦκε· καὶ τὸ πρῶμα
ὁ ἐπὶ τῇ ἐν Μαλλοῖς, καὶ Πυλκίας τε καὶ Λεον-
νάτος ὅπως ὑπορήκασαν αὐτὸν περὶ τὰ· πάν-
τα ταῦτα λέλεκται μοι ἡδὴ ἐν τῇ ἁλλῇ τῇ Ἀ-
πικῇ ξυγγραφή. Οἱ δὲ λόγος ὅδε τῷ ὠρεῖ πλε-
μὶ ἀφ' ἡμῶν ἐστίν, ὃν Νέαρχος συνὶ τῷ στόλῳ
παρέπλευσεν, ἀπὸ τῇ Ἰνδοῦ τῇ ἐκβολῇ ὅς-
μινθεις, καὶ τῇ θάλασσῃ τῇ μεγάλῃ ἔστε
ἔπι τὴν κόλπον τὴν Περσικὴν, ὡς δὴ ἐρυθρῇ θά-
20 λασσῃ μετεξέτεροι καλέουσι. Νέαρχος δὲ λέ-
λεκε τῷ ὠρεῖ τὰς τοῖς ὁ λόγος· πόθον μὲν εἶναι
Ἀλεξάνδρῳ ἐκπεριπλῶσαι τὴν θάλασσαν καὶ
ἀπὸ Ἰνδοῦ ἔστε ἐπὶ τὴν Περσικὴν· ὁκνέειν δὲ
αὐτὸν τὴν πλοῦς τὸ μῆκος, καὶ μὴ ἱνὶ ἄρα
χώρῃ ἐρήμῳ ἐγκύβειν, ἢ ὅσῳ ἀπὸ τῶν, ἢ ἔ-
ξυμμετρεῖς ἐχέειν τὴν ὠρεῖαν, ἔτι δὴ ἀφ' ἑ-
φθαρή αὐτῷ ὁ στόλος· καὶ ἔφασκεν καλῶς
αὐτῇ τοῖς ἐργαῖς αὐτῷ τοῖς μεγάλοις ἐπι-
γενομένη, καὶ πᾶσαι ἐν τῇ αὐτῇ ἀφανίσαι·
ἀλλὰ ἐκνικῆσαι γὰρ αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν χαρὸν
καὶ αἰεὶ καὶ ἀποπνέειν ἐργάζεσθαι. Ἀπὸ τῶν δὲ ἔ-
χων, ὅτινα οὐκ ἀδυνάτοις τε ἐς τὰ ἐπινοή-
ματα ἐπιλέξαιτο· καὶ ἅμα τῷ ἐν τῇ ἀνδρῶν,
ὡς καὶ τῇ τοῖς στόλον πολλομένων ἀφελῆναι τὸ
δαίμα, καὶ δὴ ἡμελημένως αὐτὸς ἐς τὸ πρῶτον
κινδυνῶν ἐκπέμπετο. Λέγει δὲ ὁ Νέαρχος,
ἐαυτῷ ξυνῆκε⁷⁷ τὴν Ἀλεξάνδρου, ὅτινα πρῶ-
χειρίσιν ἐξηγάγετο τὸν στόλον· ὡς δὲ ἄλλος καὶ
ἄλλος ἐς μνήμην ἰόντα, ἰσὺς μὲν ὡς οὐκ ἐθέλον-
τας κινδυνῶν τῷ ὠρεῖ καὶ ἀπολέγειν, ἰσὺς δὲ ὡς
μαλακῆς τὴν θυμὸν, ἰσὺς δὲ ὡς πόθον τὴν οἰκίης
κατεχόμενος· τοῖς δὲ ἄλλοις καὶ ἄλλοις ἐπιχαλῶντα. Τότε δὴ αὐτὸν ὑποσάντα⁷⁸ εἰπεῖν, ὅτι

quos passim ad conscribendum exercitum
miserat, & barbaras omnis generis nationes
variis armis instructas adducebant. Ipse in-
de oram solvens per Hydaspem ad Acesinis
& Hydaspis confluentes navigavit. Erant ei
in universum naves dccc, simul longæ,
simul onerariæ, aliæque vehendis equis &
commeatui exercitus idoneæ. Quonam ve-
ro pacto classis per hæc flumina navigarit,
& quot in eâ navigatione gentes subju-
garit, quodque periculum in Mallis incur-
rerit, & quomodo ibidem vulnus acceperit,
quomodo etiam Peucestas & Leonna-
tus eum prostratum scutis suis protexerint:
omnia hæc à nobis in aliâ historiâ, quam
Atticâ linguâ conscripsimus, commemorata
sunt. In hoc autem libro id tantum narro:
quomodo Nearchus ab Indi ostiis solvens,
per oceanum in sinum Persicum navigarit,
quem quidem nonnulli mare rubrum ap-
pellant. Nearchus de hac re ita scribit: A-
20 lexandri desiderium fuisse universum mare
quod ab Indis in Persiam usque patet ena-
vigare: Cæterum illum navigationis lon-
ginitate deterritum fuisse, simulque veri-
tum, ne in aliquam desertam regionem aut
portus difficiles frugibusque carentes dela-
tus, classem amitteret, ingenique aliqua
macula rebus præclare abs se gestis offusa
omnem felicitatis gloriam obliteraret: vi-
cisse tamen ingentem quandam sibi innatam
inusitatæ alicujus ac magnæ rei gerendæ
cupiditatem. Dubitasse autem quem perfici-
endis cogitationibus suis parem deligeret:
simulque iis qui tam longinquam expedi-
tionem adirent, metum adimeret, sese ne-
glectos in manifestum periculum mitti.
Nearchus autor est Alexandrum secum
communicasse, quem potius classis ducem
ac præfectum designaret: quumque diver-
forum meminisset, alios periculi metu,
alios præ mollitie animi, alios patriæ desi-
derio occupatos recusasse. atque Alexan-
dram eos aliis atque aliis verbis increpasse.
Tum se operam suam pollicitum dixisse,
Ego,

76 ἔχοντες παντοῖα ἔθνη βαρβαρικά ἀμὰ οἱ ἀγοῖσι] Scire velim, quomodo auctores hujus scripturæ eam intellexerint: quum nec duo ista participia sic conjuncta tolerari queant; tanto indecentius, quia memini supra occurrissē, ubi ne alterutri quidem locum reliquerant nunc nimis copiosi. Sed neque vocula οἱ ad alium quam Alexandrum respicere potest, utpote singulare. Constat tamen eam Vulcanius aut editio ejus, quum Basilicenses & Veneti dederint ἀγοῖσι. Quod & ipsum æque idoneum est, licet à tribus MSSis Flor. etiam chirographo Vulcanii signatum ex nescio quibus al. ἀγοῖσι affirmari sciam. Necessario legendum οἱ ἀγοῖσι καὶ πᾶσαι ἰδέσθαι. hoc est, accesserunt habentes omne genus

barbaricarum gentium, quum ipse interim secum duceres vel omnem armaturarum speciem. Dativus ille ἀγοῖσι est beneficium codicis Optimi. Sed ἐπὶ λίσσιν est quod ipse conari debui alioquin non extricans sententiæ integritatem: sin; retine ὀπλισμέναι, & intellige sicut barbaras gentes illi habebant, ita ipse omni varietate armatas ducebat.

77 Εἰς τὴν ξυνῆκε] Bene interpretantur secum communicasse. Si tamen Arrianus verbo tam poetico delectatus est. Sed & MS. Optimus κοινῶς. Sic lib. 11. ἰσὺς κοινῶς οὐκ ἔστιν ἐν τῇ παρα τῆς Τελμισσίας. Et lib. 1. ἀνικαίνωσιν Ἀριστοτέλῳ.

78 Τότε δὴ αὐτὸν ὑποσάντα] Concinne satis, ut ideo nihil potuerit viris doctis suspectum esse. Sed mirabili

Ὁ βασιλεὺς, ἐχά τοι ὑποδύκομαι ἐξηγήσα-
σθαι τὸν νόμον, καὶ (εἰ τὰ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ξυμβα-
λμβάνοι) παρῆλθαι τοι σώας τὰς νείας καὶ τὴν
ἀνθρώπων, ἐστὶ ἐπὶ τῇ Περσίδι γινώσκω, εἰ δὲ
πλωτὸς τε εἶναι ὁ ταύτης πόντος, καὶ τὸ ἐξελθόν
οὐκ ἀπορὸν γινώσκω ἀνθρώπινον. Ἀλέξανδρος δὲ
λόγῳ μὲν ἐφάρκετο ἐθέλειν ἐς τοσούτῃ παλαι-
πωρίῳ καὶ ποσὶνδε κίνησιν τῇ ἡμέρᾳ ἐαυτὸν Φί-
λων ἐμβάλλειν· αὐτὸν δὲ ταύτῃ δὴ καὶ μᾶλλον
οὐκ ἀπέναι, ἀλλὰ λιπαρεῖν· ἔπειτα δὲ ἀγαπή-
σαι τὴν Ἀλέξανδρον καὶ Νέαρχον καὶ περὶ θυμῶν,
καὶ ἐπαγγέλλασθαι αὐτὸν ἀρχειν ἐν τῷ παντί· καὶ
τότε δὲ ἐπὶ μᾶλλον τῇ στρατῶν ὅ, πρὶν ἐπὶ τῷ
πρῶτῳ πλοῦ· ἡ δὲ ἐτάσσεται, καὶ τὰς ὑπηρε-
σίας ἵλασθαι καὶ γινώσκω, ὅτι δὲ Νέαρχον
καὶ ἔπειτα δὲ Ἀλέξανδρον παρῆλθαι ἐς κί-
νησιν καὶ ἀφαιεῖν, εἰ μὴ καὶ σφίσι συμβῇσθαι
ἐμμελλόν λαμβανόντες τὴν πολλὴν τῇ πρῶτῃ
ἐπέσει, καὶ κόσμῳ τῶν νεῶν, καὶ σπυδαῖς τῶν
ἐσθλῶν ἀμφὶ τὰς ὑπηρεσίας τε καὶ τὰ ἐκ πλη-
ρώματα· ἐκτελείντες, καὶ ἵκνῃσαν δὲ πάλαι
κατοικούντας ἐς ῥώμην ἅμα καὶ ἐλπίδας λη-
στούρας· ὅτε δὲ πάντες ἐξ ἑνὸς ἐπησκότα ἡ-
πολύ δὲ δὴ συνεπλάβησαν ἐς εὐθυμίαν τῇ
στρατῶν, τὸ δὲ αὐτὸν Ἀλέξανδρον ὁρμηθέντα
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τὰ φόμα· ἀμφότρεα ἐκ πλοῦσας
ἐς τὸ πόντον, σφάραγας τε τῷ Προσφῶνι ἐταμίαν
καὶ ὅσα ἄλλα οὖτοι θαλάσσιοι, καὶ δὲ αὖτε με-
λοσπορίαι τῇ θαλάσῳ χαρίσασθαι. Τῇ τε ἄλ-
λῃ τῇ Ἀλέξανδρον πρῶτον λόγῳ εὐτυχίᾳ πεποι-
θότας, ἔδεν ὁ, πρὶν τὸν πολὺν τε ἐκείνῳ καὶ ἐξ-
21 τὸν ἐξηγήσασθαι. Ὡς δὲ τὰ ἐτήσια πινύματα
ἐκασμῶν (ἀ δὲ τῷ θεῷ καὶ ὅρῳ πᾶσαι κα-
τὰ καὶ ἐκ τῶν πελάγεων ὁππότεντα ἐπὶ τῇ γῆν,
καὶ ταύτῃ ἀπορὸν τὸ πλοῦν ποιῶντα) τότε δὲ
ἔμελλεν, ἐπὶ ἀρχόντος Ἀθήνησι Κηφισοδώρῳ,
εἶχε δὲ τὸν Βοηδρομιανὸς μελιώδης, καὶ ὁππότεντα Ἀθηναῖοι
ἀγνοῦσιν· ὡς δὲ Μακεδόνες τε καὶ Ἀσιανοὶ ἦγον,
τὸ ἐνδεχόμενον βασιλεύοντος Ἀλέξανδρου. Οὕτως
δὲ καὶ Νέαρχος παρῆλθαι τὴν ἀναγωγὴν Διὶ Σωτῆρι, καὶ ἀρχὴν ποιῆσαι γυμνικὸν καὶ ἔτος. Ἀρχαίτες

Ego, o rex, classis gubernationem susci-
piam, & (si deus coepta secundarit) clas-
sem simul & militem sospites in Persidem du-
cam, si omnino ejus regionis mare navigabile
fuerit, aut si id ullâ ratione ab humano in-
genio praestari possit. Alexandrum vero
verbo negasse velle se in tantos labores tan-
taque pericula aliquem amicorum suorum
conjurere: se vero nequaquam ideo languidi-
orem effectum esse, sed obnixè orasse;
ac tum demum Alexandrum Nearchi ani-
mum adeo promptum atque alacrem col-
laudasse, cumque universae classis praefeci-
se: & exercitum qui ad hanc navigatio-
nem destinatus erat, & nautas quietiore
animo fuisse, quod persuasum haberent A-
lexandrum nulla ratione ad manifesta peri-
cula Nearchum missurum, nisi & ipsi quo-
que servandi essent. Praeterea summa appa-
ratus magnificentia, & navium ornatus,
studiaque praefectorum erga ministros &
supplementa, omnium animis qui antea me-
tu debilitati fractique erant, robur bonam-
que spem ad opus conficiendum addebant.
Multum praeterea de metu ipsorum adimebat,
quod Alexander ipse per utraque Indi officia in
mare navigasset: quod Neptuno ceterisque
diis marinis hostias mactasset, eximiaque
donâ mari dedisset. Perpetua quoque & in-
usitata Alexandri felicitas fiduciam eorum
augebat, quod nihil ejus auspiciis ductu-
que infelicitè tentaretur. Quo igitur tem-
pore etesiae sive anniversarii venti spirare
desierant (qui quidem per integram aestatem
ex mari in terram flantes navigationem im-
pediunt) oram solverunt, archonte Athenis
Cephalodoro, xx die mensis Augusti,
quemadmodum Athenienses computant: ut
vero Macedones & Asiatici, undecimo ex
quo Alexander regnabat anno. Sacrificavit
autem & Nearchus antequam navigationem
fufciperet Jovi Servatori, ludosque gymni-
cos etiam is edidit. Primo itaque die quum
ē sta-

τῷ Ἀρχαίτῳ ἀρχὴν λαμβάνει. Quod quum librarius non ad-
sequeretur, hāsitanς Ἀπελκύνειν an Audynzus, aut
Artemisius designari deberet, totum hoc commo negle-
xit. Conatus egregius, sed ambigo, an felix. Nam si
statui debet Ἀρριανὸς ita scripsisse, statui similiter pot-
est etiam alios scripsisse, id quod eo verget ac procedet,
ut nup̄tans nomen istius mensis integre explanatum
scribendo existerit, & fere ipsum totum sic ex libris an-
tiquis deleatur. Sed quum & alius in libris exister, sane
& scriba Ἀρριανὸς posuisset, siquidem à principio scri-
psisset ipse auctor; cui sane sufficere videtur nomen
mensis univ̄se per Gr̄ciam satis cogniti apposuisse,
ut inde non necessarium duxerit etiam Macedoniae ap-
pellatum mensem addere.

82 Ποίῳ γυμνικῶν] Quod notat Vulcanius Vet. cod.
post ποίῳ habere καὶ ἔτος, in id consentiunt omnes MSS.
Florentini; adscripsitque Vulcanius, ut debuerit tam-
dem contextus ita integrari.

ter codex Optimus, αὐτὸν δὲ δὴ ταύτῃ δὴ ὁππότε. Nec con-
cursus ille particularum abigi ab Arriano potest, nec sic
aptata series vocum nec ipsae voces illae.

79 Ὅτι περὶ ἐπὶ τῇ πρῶτῃ πλοῦ. Opt. αὐτῶν. Et mox αὐ-
τῶν σφί.

80 Καὶ τὰ ἐκ πλοῦσας. Opt. τὰ πλοῦσας, idque
sufficit. Nec enim aliter dicunt vel Gr̄ci vel ipse Ar-
rianus, atque etiam notavit ex V.C. Vulcanius.

81 Ὡς δὲ Μακεδόνες τε καὶ Ἀσιανοὶ ἦγον τὸ ἐνδεχόμενον βα-
σιλεύοντος. Dolendum est ita corrip̄i hunc locum potuisse,
ut deleteretur & nomen mensis & numerus diei ex ratio-
ne Macedoniae & Asiae. Non enim sufficere notatio de
mense regni Alexandri. Hunc undecimum esse perinde
Athenienses computabant ac Macedones & Asiani; nec
enim poterant aliter. Itaque certe excidit, quod dico.
Unde accuratissimus Usserius in capite 1 de solari anno
Macedonum citans hunc locum, verbum ἦγον omittens,
asteriscos interponit duos, statuens Arrianum scripsisse

τῇ νήσῳ· ὁ δὲ χῶρος ἅπας Σάγαδα· ἡ δὲ νήσος καὶ τὸ λιμὲν, περικειμένη πρὸς τὴν πελάγεσσι, αὐτὴ ἐποίησεν. Ἐνταῦθα πνύμαζα μεγάλα ἐκ τῶν πόντων ἔπνεε καὶ συνεχέα, καὶ Νέαρχος δεισας τῆς βαρβαρῶν μή τις συνταρξεντες ἐφ' ἀρπαγῇ τὴν στρατοπέδου παραποίατο, ἐκλειχθὲς τὸν χῶρον λιθίνῳ τείχεϊ. Τέσσαρες δὲ καὶ εἴκοσι ἡμέραι τῇ μονῇ ἐγένοντο· καὶ λέγει, ὅτι μῶας τε ἐθέρων τῆς θαλασσίας οἱ στραῖται, καὶ ὅσπερ δὲ, ἰὸς παλιῶν καλεομένων, ἀποπατὸν μέγεθος, ὡς τοῖσι καὶ τῇδε τῇ ἡμετέρῃ θαλάσῃ συμβαλέειν· καὶ ὕδαρ ὅτι

22 ἀλμυροὶ ὄκινετο. Ἀῖμα τε ὁ ἀνεμῶν ἐπαύσατο, καὶ οἱ ἀνήγοντο· καὶ περαιωθέντες σταδίους ἐς ἐξήκοντα, ὁρμίζοντες πρὸς αἰγιαλὸν φαμμώδην· νήσος δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ ἐρήμη. Ταῦτ' αὖτε πρὸς ἐλθὼν ποιησάμενοι ὁρμίζουσαν· Δόγμα ἔνομα τῇ νήσῳ· ὕδαρ δὲ ὁδεύει καὶ τὸν αἰγιαλὸν· ἀλλὰ πρὸς ἐλθόντες ἐς τὴν μεσογαίαν· ὅσοι εἴκοσι σταδίους, ὅστις γὰρ ἔστιν ὕδαρ καλῶ· τῇ δὲ ὑπεραίῃ ἐς νύκτα αὐτοῖς ὁ πλόος ἐγένετο ἐς Σάραχα σταδίους ἰσηκοσίους, καὶ ὁρμίζοντες πρὸς αἰγιαλὸν, καὶ ὕδαρ τῷ ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν ὅσον ὁκτώ σταδίους. Ἐνθεν δὲ πλώσαντες, ὁρμίζοντες ἐς Σαχάλοισι, τόπῳ ἐρήμῳ· καὶ δι' ἐκπλώσαντες σκοπέλους δύο, ἔτι π' ἀλλήλοισι πελάγοισι, ὥστε τῆς παρὰ τῆς νήσου ἀπείας ἐνθεν καὶ ἐνθεν τὴν πετρεῶν, καθορμίζοντες ἐν Μοροντοβάροις, σταδίους διελθόντες ἐς πενηκοσίους· ὁ δὲ λιμὲν μέγας, καὶ βύκελος, καὶ βαθύς, καὶ ἀκλύτος· ὁ δὲ ἑσπέρους ἐς αὐτὸν τεινός· τῶν τοι τῇ γλώσῃ τῇ ὀπιχρῇ Γιωακῶν λιμένα ἐκάλεον, ὅτι γυνὴ καὶ χῶρος ἴσταντο πρὸς τὴν ἐπιήρξεν. Ὡς δὲ ἀφ' τῆς σκοπέλων διεξέπλεον, κύμασιν τε μεγαλοῖσιν ἐνέκυρσαν, καὶ τῇ θαλάσῃ ῥοώδην· ἀλλὰ ἐκπεριπλῶσαι τῷ ὕδαρ ἰὸς σκοπέλους, μέγα ἐργον ἐφαίνετο. Ἐς δὲ πλὴν ὑπεραίῃ ἐπλεον, νήσοι ἐς δεξιερὰ ἔχοντες πρὸς τὴν πελάγεσσι, ἔτι καὶ τῷ αἰγιαλῷ συναφεία, ὥστε εἰχάσαι ἀν' ἀδύναχα εἶναι τὸ μέσον τῆς αἰγιαλῶν καὶ τῆς νήσου· σταδιοὶ οἱ πάντες ἐβδμήκοντα καὶ δέκα πλεον· καὶ ὅτι τε τῷ αἰγιαλῷ δένδρεα καὶ πολλὰ καὶ δασέα, καὶ ἡ νήσος ὕλην παντοίην σύσκει. Ὑπὸ δὲ πλὴν ἔω ἐπλεον ἔξω τῆς νήσου, καὶ ῥηχίῳ τεινῇ· ἐπὶ τῷ ἀνάπῳτι κατεῖχε. Πλώσαντες δὲ ἐς ἐχάτον καὶ εἰκοσι σταδίους, ὁρμίζοντες ἐν τῷ στόματι τῆς Ἀραβίας ποταμῶν· καὶ λιμὴν μέγας καὶ καλὸς πρὸς τῷ

στα nomen est : omnis vero adjacens regio Sangada dicitur. hæc insula mari opposita suapte naturâ portum efficit ; hîc ingentes continuique venti spirabant. Nearchus veritus ne quia barbarorum manus collecta castra diriperet, lapideo muro locum cingit, & XXIIII dies ibi moratus est : dicitque milites per id tempus myes marinos cepisse, & ostrea, quæ solenes vocantur, inusitatae magnitudinis, si cum nostri maris ostreis conferantur. Aquam etiam falsam potasse narrat. Sedato autem vento, vela fecerunt, ac stadia circiter LX progressi, in fabulosum littus appulerunt. Insula adiacebat littori deserta : hæc suo objectu portum ipsis efficiebat : Domæ nomen insulæ erat. Quumque in littore aquam non haberent, in planiora loca ad viginti circiter stadia progressi dulcem aquam repperunt. Postridie quum ad vesperum usque navigassent, in Saranga, ccc inde stadia, ad littus appulerunt. Ibi aqua octo ferme à littore stadia aberat. Illinc repetitâ navigatione, ad Sacala locum desertum appulsi sunt. Inde superatis duobus scopulis adeo inter se propinquis ut palmulæ remorum utrinque cautes fringerent, emensi stadia ccc in Morontobaris constitunt. Ibi portus est amplissimus, & rotundus, ac profundus, minimeque procellosus. Cæterum fauces ejus angustæ ; hunc patriâ linguâ Portum fœminarum vocabant : quod mulier quædam prima illi loco imperârit. Trajectis scopulis, in mare majores undas volvens pervenerunt. Cæterum scopulos transisse res magna videbatur. ita in posterum diem navigârunt, insulam quandam à sinistrâ pelago objectam habentes, quæ quidem ita propinqua littori erat, ut medius alveus inter insulam & littus esse effossus videretur ; LXX in universum stadiorum ea navigatio fuerat. Multæ erant densæque in littore arbores, insulaque ipsa variis sylvis umbrosa. Sub lucem per angustia quædam loca ex eâ insulâ navigârunt ; adhuc enim recessus maris obtinebat : continuataque navigatione ad cxx stadia, apud fauces Arabis amnis constitunt ; & portum quidem ibi amplum & com-

89 Καὶ ἔστιν ὁ τῶν παλιῶν.] Opt. καὶ ἔστιν καὶ τῶν. Utiq; ostrea sunt sui generis, & solenes, licet testam habeant vel tubum, etiam ipsi sui generis, quod satis notum est, & αὐτὰ referri potest ad omnia tria. Μυῖς θαλασσίας perperam verti mures docuit Salmasius in *Plinianis* p. 1129, quem astute noster non nominat.

90 Προελθόντες ἐς τὴν μεσογ.] Opt. ἐπὶ τῇ.

91 Μοροντοβάροις.] Opt. Μοροντοβάροις.

92 Κατὰ ῥηχίον τεινῇ.] Per angustia quædam loca, ait

Vulcanius, quæ accepit ab Facio reddente per angustias quasdam. Nec dubitari potest de angustia, quum manifeste in Græcis exhibetur. Mallem tamen per alveum non valde profundum & arctum : utique mox ipse vocat *rupem* perinde ex Facio, sed *asperam rupem* vertente, quum diversam mox & rursus cap. 32. dicat Auctor *τραχίαν ῥηχίον* : quin & cap. 26 reddidit *petrosam litus*, ubi Facius dicit *quoniam ad litus accedi non poterat*.

ἰσὶν ἑμάλῃ· ὕδαρ δὲ ἐκ τῆς πότιμον· ἔρδ' Ἀ-
ραβίῃ· αἱ ἐκβολαὶ ἀναμεμυγμένας τὰς πότι-
ῃσαι· ἀλλὰ περὶ αὐτὰς σαδῖς ἐς τὸ ἄνω
περὶ αὐτὰς, λάκκω ὅπι τυγχάνουσι· καὶ
ἐνθεν ὑδρὸς αἰσάνουσι, ὅπως ἀπερὸς ἴσται. Νῆσος
δὲ ὅπῃ ἰσὶν λιμὸν ὑψηλὴν ἔρημος· ἔρδ' αὖτε
τὴν ὁρῶν ἰσὶν ἔρδ' ἰσὶν παρτοδαπὼν θήρα. Μί-
χρῃ μὲ ἰσὶν Ἀραβίαις, ἔχαστοι ἰσὶν, ταῦτε
ὡκιστά μιν· ταῦτα δὲ ὅπῃ τῆς ὁρῶν ἔρδ' ἰσὶν
23 χοί. Οἱ ἐμνησθέντες δὲ ἐκ τῆς ἐκβολῆς τῆς Ἀ-
ραβίῃ⁹³, παρέπλεον τῆς ὁρῶν τὴν χώραν·
ἔρδ' ὁρμίζοντα ἐν Παγάλοις, πλώσαντες σα-
δῖς ἐς διηκοσίαις, περὶ ῥηχίῃ· ἀλλὰ ἀγκυ-
ρησι γὰρ ὅπῃ ἐκβολῇ ἢ ὁ χῶρ⁹⁴· ἰσὶν μὲν πλη-
ρώματα ἀπεσάλθον⁹⁵ ἐν τῇσι νηυσὶν· οἱ δὲ ἐφ'
ὕδαρ ἐκβαίντες, ὑδρὸν ὄντο. Τῇ δ' ὑπερῶν ἀνα-
θύντες ἅμα ἡμέρῃ, ἔρδ' πλώσαντες σαδῖς ἐς
τρίηκοσίαις⁹⁶, χεῖρα ἰσὶν ἐσπέριοι ἐς Κάβανα,
ἔρδ' ὁρμίζον⁹⁷ περὶ αἰγιαλὸν ἔρημον· ἔρδ' αὖτε
ρηχίῃ ἰσὶν ἢ, ἔρδ' τῶν μετῶν τὰς
νέας ὁρμίζοντο. Κατὰ ἰσὶν τὴν πλοῦν πνεῦμα
ὑπολαμβάνει τὰς νέας μέγα ἐκ πόντος, καὶ
νέας δύο μακρὰ ἀφαιρῶν⁹⁸ ἐν τῶν πλοῦν, ἔρδ'
κέρκυρ⁹⁹· οἱ δὲ ἀνθρώποι σὺν ὁρμίζον¹⁰⁰
μιν, ὅπῃ ἔρδ' ὁρμίζον¹⁰¹ ὁ πλοῦν ἔρδ' ἰσὶν.
Ἀμφὶ δὲ μέσας νύκτας ἀναθύντες πλέουσιν
ἐς τε ὅπῃ Κόχχαλα· ἔρδ' αἰγιαλὸν, ἐνθεν ὁρμίζ-
θησαν, ἀπεῖχε σαδῖς διηκοσίαις· ἔρδ' αἰμὴν ἡν
σαλθύνουσι ὁρμίζον¹⁰² τὰ πληρώματα δὲ ἐκβιβά-
σας Νεάρχος περὶ τῇ γῇ ἡλίδῃ· ὅπῃ ὅπῃ
πολλὸν πάλαι περὶ τῇ γῇ ἡλίδῃ, ἀκαπαύσασθαι
ἐπόθει· στρατόπεδον δὲ ἐκεί-
νῃ ἐβάλλετο, τῇ βαρβάρων τῇ φυλακῇ ἐνεχε. Ἐν
ἰσὶν ἰσὶν χῶρῳ Λεονάτος, ὅτῃ τῇ ὁρμίζον¹⁰³
Ἀλεξάνδρου ἐπετέτραπτο, μάχη μεγάλην καὶ
ὁρμίζον¹⁰⁴ τε ἔρδ' ὅπῃ ὁρμίζον¹⁰⁵ συνεπλάθοντο
ἔρδ' ἔργῃ· ἔρδ' αὖτε αὐτῶν ἐξακχιλίαις, ἔρδ' τὴν
ἡγεμόνας πάντας· τῇ δὲ σὺν Λεονάτῳ ἰσὶν
μιν σὺν ὁρμίζον¹⁰⁶ πεντεκχίδεκα· τῇ δὲ περὶ
ἄλλοι τε ἔρδ' πολλοὶ καὶ Ἀπολλοφάνης ὁ Γαδρω-
σίαν σαλῶν¹⁰⁷. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν τῇ ἄλλῃ
ἐν γῇ ἀναγέγραπται· ἔρδ' ὅπῃ Λεονάτος ὅπῃ
σφαιρῶν ἐν Μακεδόνι. Ἐνταῦθα ὅπῃ ἡ νεμεμένη¹⁰⁸ κατὰ
περὶ τῇ ἰσὶν

commodum nacti sunt : aquam vero potui
ineptam, quod per Arabis ostia mare se in-
gerat. Itaque xi. stadia adverso amne profe-
cti ad lacum devenerunt : atque inde af-
sumtā aquā reversi sunt. Insula apud por-
tum est eminens ac vasta ; circa hanc o-
streorum atque omnis generis piscium pi-
scatus erat. Atque huc quidem usque Ara-
bium regio protenditur, qui extremi Indo-
rum has oras habitant : ulteriora Orizæ te-
nent. Ab ostio itaque Arabis digressi, Ori-
tarum regionem præternavigantes, ad Pa-
gala cc stadia emensi appulerunt, & ad
rupem (nam ancoras vadum admittebat)
substituerunt. Nautæ itaque dum naves in
falo ancoris nituntur, egressi, aquam attu-
lerunt. Postridie inde cum luce digressi, & ccc
stadia emensi sub vesperum in Cabana per-
veniunt, classemque ad littus desertum lo-
cant, & quia littus scopulosum erat, in mari
naves stationem tenuerunt. Post hanc naviga-
tionem quum ingens ventorum vis classi à mari
incumberet, duæ naves longæ & cercurus
perierunt: viri natatu evaserunt; neque enim
procul à terrâ aberant. Inde sub mediana
noctem digressi ad Cocala, cc stadiis confe-
ctis, sub littus constiterunt; ac naves qui-
dem in fallo ancoris nitebantur. Nearchus
sociis navalibus in terram expositis ibi ca-
stra posuit: siquidem multo navigationis la-
bore defatigati, refici desiderabant. Castra
vallo adversus barbarorum incursum munit.
Hoc in loco Leonnatus, cui Oritarum res
Alexander commiserat, magno prælio Ori-
tas vicit, & quotquot sese Oritis conjunxe-
rant: cæsis vi m, ducibusque eorum omni-
bus; à Leonnati partibus, equitibus xv,
peditibus non multis, & Apollopheane Ga-
drofiorum satrapa, desideratis. Sed hæc in
aliâ historia à nobis conscripta sunt; ea-
que de causâ Leonnatum aureâ coronâ ab
Alexandro inter Macedones coronatum
fuisse. Eo etiam loci frumentum ab Ale-
xandro in commeatum exercitus procura-
tum

93 Ταύτην φησὶν αἰσάνουσι. Admodum vitiose. Quid enim
sibi vult vox ταύτην? quo illam referemus? Utique ad
ἡσσαν non potest, quum Arabes sint quoque in conti-
nente. Nihilominus & nuperus noster has voces ita ci-
tat pag. 419, (ea incurrit in caput 21 libri vi) ubi ut
accessione numeri augeret castigationes, eadem scribe-
bat, quæ nunc. Sed tu per insigni emendatione rescribe
ex Optimo codice ταύτην αἰσάνουσι. Ita perpetuo auctor.
Lib. 1. τὴν Γίτας τὴν πύρρον τὴν ἰσὶν αἰσάνουσι. Et Κελτῶν
τὴν ἰσὶν ἰσὶν πλοῦν αἰσάνουσι.

94 Ἐκ τῆς ἐκβολῆς τῆς Ἀραβίαις] MS. Opt. ἰσὶν τῆς ἐκβολῆς.

95 Ταῦτα μὲν ἐν πληρώματι ἀπεσάλθον] Vertendum nau-
ia vel remiges quidem igitur in navibus manebant; alii

vero (nempe aquatores) aquatum egressi, aquam attule-
runt. Etiam Optimus habet ταῦτα ἐν πληρώματι.

96 Ἐς τριηκοσίαις] Opt. ἐς τριηκοσίαις καὶ τετρακοσίαις. Nec
male, quum & cap. 26. uno die 600 stadia consi-
ciant.

97 Ἀπολλοφάνης ὁ Γαδρωσίαν σατράπης] Non quod
tunc is esset, sed quondam fuisset, qui etiam ut recu-
peraret Alexandri gratiam, videtur hanc occasionem
expeditionis Leonnati cepisse, ut illic virtutem suam
probaret. Hoc ut cogitemus, dicat ipsa ratio. De
quo tamen dubitabat Freinshemius, & Arrianum non
concilianda scripsisse notabat ad Curtium 9, 10, 20.

ὑποκλιμένοι τῶν φρατῶν· καὶ ἐμβάλλουσαι σιτία
ἡμετέρας δὲ καὶ εἰς τοὺς νέας· καὶ τῶν νεῶν ὅσαι πεπο-
νήκεισαν κατὰ τὸ πλοῦν μέλει τῆς δὲ, ἐπεσκήψα-
σαν· καὶ τῶν ναυτῶν ὅσοι ἐν τῶν ἐργῶν βλακδιῶν
ἐφαίνοντο Νεάρχῳ, ἰδὼντας μὲν περὶ αὐτῶν
Λεονάτῳ ἔδωκεν· αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν συλῶν Λεον-
24 νάτῳ φρατῶν τῶν συμπληροῖ τὸ ναυτικόν. Ἐν-
θεὶ δὲ ὁρμηθέντες ἐπλεον ἄκραί· καὶ διελθόντες
σταδίους ἐς πεντακοσίους, ὠρμηζόντο πρὸς πο-
ταμὸν χειμάρρῳ. Τόμης δὲ ὄνομα τῷ τῶ πο-
ταμῷ, καὶ λίμνῃ τῇ ὅπῃ ταῖς ἐκβολαῖς τῶ πο-
ταμῷ· ταὶ δὲ βραχέα τὰ πρὸς τῶν αἰγιαλῶν
ἐπὶ ὧν ἀνθρώποι ἐν χαλύβαις πηγεαῖς· καὶ
ἔτι ὡς πρὸς πλέοντας εἶδον, ἐθάμβησαν τε,
καὶ ὠδυνάσαντες σφᾶς· ὠδυνά τὴν αἰγιαλὸν,
ἐπὶ ᾗ ἔσαν ὡς ἀπομαχόμενοι πρὸς τῆς ἐκ-
βολῆς· λόγχας δὲ ἐφόρειν παχέας, μέγε-
θος, ὡς ἐξαπλήκας· ἀκωκὴ δὲ ὅση ἐπὶ τῷ σι-
δηρῇ, ἀλλὰ τὸ ὅζον αὐτῇσι πεπυρεκτωμένον
τὸ αὐτὸ ἐποίησε· πληθὺν δὲ ἦσαν ὡς ἐξακό-
σιοι· καὶ τῶν Νεάρχῳ ὡς ἀπομαχόμενους τε καὶ
ὠδυνάσαντες χατέιδε, ταῖς μὲν νέας ἀνα-
καλύψαντες κελύβας ἐν τοῖς βέλους, ὡς τὰ τοξό-
ματᾶ ἐς τὴν γῆν ἀπὸ αὐτῶν ἐξικνεῖσθαι· αἱ γὰρ
τῶν βαρβάρων λόγχαι παχέαι φαινόμεναι, ἀγ-
χέμαχοι μὲν, ἀφοβοὶ δὲ ἐς τὸ ἀκοντίζεισθαι ἦσαν.
Αὐτὸς δὲ τῶν φρατῶν ὅσοι αὐτοῖς τε κρυφάτοι
καὶ κρυφάτα ὠπλισμένοι, τῶν τε νεῶν διαμνη-
σταί, τῶν τε ἐκνήξασθαι κελύβας ἀπὸ ξυμ-
θήματος· πρὸς ταῦτα δὲ σφίσιν ἦν, ὅπως ἡς
ἐκνήξασθαι τῶν ἐν τῇ ὕδατι, πρὸς μὲν
τῶν ὠδυνάσαντων ἐσόμενοι· μὴ δὲ βάλλειν πρὸ-
δον πρὸς τῶν βαρβάρων, ὅτιν' ὅπῃ τεινῶν ἐς βά-
θος ταρῆσαι τῶν φάλαγγα· ἵσταντο δὲ δρόμον
ἤδη ἵκανα ἐπαλαλάσαντας. Ἀμὰ δὲ ἐρρίπτου
ἐαυτῶν οἱ ὅπῃ τῶν τεταγμένοι ἐκ τῶν νεῶν ἐς
τὸ πόντον, καὶ ἐνήγοντο ὀξέως, καὶ ἵσαντο ἐν κό-
σμῳ, καὶ φάλαγγα ἐκ σφῶν ποτισσόμενοι, δρό-
μον ἐπὶ ἵσαν αὐτοῖς τε ἀλαλάζοντες τῶν Ἐννα-
λίῳ, καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν ξυμπεπληρόντες· τοξό-
ματᾶ τε καὶ ἀπὸ μηχανῶν βέλεια ἐφέροντο ἐς
τῶν βαρβάρων· οἱ δὲ τῶν τε λαμωρότητα τῶν
ὀπλων ἐκπλαγέντες, καὶ τὸ ἐφόδον τῶν ὀξύντην, καὶ πρὸς τῶν τοξομάταιν τε καὶ τῶν ἄλλων
βέλων βαλλόμενοι, οἳ δὲ ἡμέτεροι ἀνθρώποι, ἐδὲ ὀλίγον ἐς ἀλλήλων πρᾶπτες ἐγκλίνοισι· καὶ
οἱ μὲν αὐτῶν φθύνοντες ἀποθνήσκουσιν, οἱ δὲ καὶ ἀλίσκον· ἐπὶ δὲ οἱ καὶ διέφυγον ἐς τὰ ὄρη. Ἡ-

tum erat. In decem itaque dies frumentum
in naves invehunt. Naves tempestate quas-
fatas reficiunt; ex nautis qui segniores in
opere esse videbantur, Nearchus exercitui
quem Leonnatus ducebat adjunxit: mili-
tesque in nautarum supplementum ex Le-
onnati copiis delegit. Inde secundo vento 24
delati per quingenta stadia, ad fluvium
quendam torrentem pervenerunt: Tome-
rus fluvio nomen est. Ad ejus exitum sta-
gnum erat, & circa vada littori propinqua
homines angusta quaedam tuguria incole-
bant: qui ut classem appellentem viderunt,
insolitæ rei spectaculo attoniti, sese ad lit-
tus extenderunt, veluti pugnam cum excen-
suris commissuri. Lanceas gerebant crassas,
vi cubitos longas. Cuspis ferrea non erat,
sed igne tosta atque acuta eandem vim &
efficaciam exerebat. Erant hi circiter
200: quos ut Nearchus subsistere instructâ
acie vidit, classem ad littus intra teli ja-
ctum appellere imperat, ita ut tela è navibus
in terram pervenire possent. Crassæ enim
barbarorum lanceæ ad pugnam cominus
conferendam aptæ erant, eminus vero pa-
rum metuendæ videbantur. Tum ex mili-
tibus qui expeditissimi levissimeque armati
essent, & nandi peritissimi, signo dato
enatare jubet: mandatis additis ut prout
quisque enatarit, in aquâ subsistens socium
expectet: neque prius in hostem tela ja-
ciant, quam triplici ordine acies instructa
sit; tum cursim, clamoreque sublato in
eos ferantur. Confestim itaque qui ad hoc
designati erant sese è navibus in mare con-
jiciunt, celeriterque enantant. Deinde in or-
dinem redacti, instructâ phalange, magnis
clamoribus editis cursim barbaros petunt.
At qui in navibus erant etiam acclamantes
tela jaculaque è machinis in eos mittebant.
Barbari armorum splendore, & insultus ce-
leritate attoniti, quum sagittis aliisque telis
undique peterentur, utpote semipudi, conse-
stim non expectato conflictu in fugam ver-
tuntur. Multi in eâ fugâ cæsi, multi ca-
pti: nonnulli in montes fugerunt. Erant
vero

σαρ

98 Τύπος μὲν περὶ αὐτῶν ἔδωκεν] Mire Vulcanius pe-
ditatui quem Leonnatus ducebat adjunxit, quum Facius
modo interpretaretur ex nautis, si quos maris sedebat,
apud Leonnatum relictis, laxè quidem, sed non ridi-
cule, ut iste: non enim Leonnatus solummodo pedita-
tum duxit, ipso Arriano commodum testato de ejus e-
quitibus, & Græca dicunt illos Nearchum tradidisse
Leonnato, ut terrestri itinere ducerentur.

99 Παράστιοντες σφᾶς] Adscripsit Vulcanius velut
his addendam vocem σφᾶς, nec scio unde, utique illa

nuspium mihi occurrit.

1 Ὅσα αὐτῶν τε κρυφάτοι] Quam & MSS. omnes
mihi subjicerent pro voce prima ὅσοι, idque ipsum
postea inspectæ tres priores editiones præferrent, agno-
vi nuperæ editionis errorem & correxi.

2 Σταίη ἐν τῇ ὕδατι] Hæ quatuor voces absunt ab
Optimo libro: & sane quo magis eas inspicio, eo plus
videntur fovere. In uno legi γαίη.

3 Τήν τε λαμωρότητα τῶν ὀπλων] Sed MS. Optimus τήν
λαμωρότητα τῶν ὀπλων.

σαν δὲ οἱ ἀλόνιες τὰ τε ἄλλα σώματα δασύς,⁴
καὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ τὰς ὀνυχὰς θηριώδεις·
τοῖς γὰρ δὴ ὀνυξίν ὅσα σιδήρεα χεῖρας ἔλε-
γοντο, καὶ τὰς ἰχθύας τέτοιαι πρὸς χεῖρας
χαλεπαῖς, καὶ τὸ ξύλινον ὅσα μαλακώτε-
ρα· τὰ δὲ ἄλλα τοῖς λίθοις τοῖσιν ὁξέσιν ἐκο-
πιον· σιδήρεα γὰρ αὐτοῖσιν οὐκ ἦν. Ἐνθα δὲ
ἐφόρειον δέσματα θήρεα· οἱ δὲ καὶ ἰχθύων τῶν
25 μεγάλων τὰ παχέα. Ἐνταῦθα πολλοὶ τὰς
θίας, καὶ ὅσα πεπονημένοι αὐτῶν ὀπισθοβαλῶσι.
τῇ δὲ ἑκτῇ ἡμέρῃ ἐπέλλοντο· καὶ πλώσαντες φα-
δὶς ἐς ἱερικουσίνας, ἀφικνέοντες ἑς χῶρον, ὅς ἐστι
ἐρχατος ἢ τὸ Ὠρεῖτ⁵ γῆς· Μάλανα τὸ χωρίον
ὄνομα. Ὠρεῖται δὲ ὅσοι ἀνὰ τὸν θαλάσσης οἰ-
κεῖσιν, ἐσαλμένοι μὲν χαλὰ τῶν Ἰνδοῖν εἰσι, καὶ
ἰὰ ἐς πόλεμοι αὐαύτως πρὸς τὴν γλῶσσαν
δὲ ἄλλῃ αὐτοῖσι καὶ ἄλλα νόμα. Μῆκ⁶ τὸ
πρὸς πλῆθος, πρὸς μὲν χωρίον τὸ Ἀραβίαν, ἐς
χιλίας μάλιστα φαδῖς, ἔθεντο, ὥς μὴ ἴσθαι·
πρὸς δὲ τὸ Ὠρεῖτ⁷ γῆν, ἑξακόσιοι καὶ χί-
λιοι. Παρεπλεόντων δὲ πλὴν Ἰνδῶν γῆν (τὸ
ἐντεῦθεν γὰρ ἔκκει Ἰνδοῖν εἰσι) λέγει Νέαρχος
ὅτι αἱ σκῖαι αὐτοῖσιν ἐλατὺν ἐποίουν· ἀλλὰ ὅ-
πως μὲν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὥς πρὸς μεσημ-
βρίην προεγρήσθαι, ὥστε καὶ αὐτὰς αἱ σκῖαι
πρὸς μεσημβρίην τετραμμέναι ἐφαίνοντο· ὅπό-
τε δὲ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἐπέχει ὁ ἥλιος ἥδη
δὲ καὶ ἔρημα σκῖας παύει ὥσθι αὐτοῖσι· τὸ τε
ἄσπερον ὅσους πρόοι μελέωντας χαλεπῶς, οἱ μὲν
ἀφανέες πάντες ἦσαν· οἱ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ
γῇ ἐφαίνοντο· χαλεπῶς τε καὶ αὐτίκα ἀνα-
τέλλοντες, οἱ πάλαι ἀφανέες· Καὶ ταῦτα
ὅσα ἀπείκοτα δοκέμωι ἀναγράψαι Νέαρχος·
ἐπεὶ καὶ ἐν Συρίῃ ἢ Αἰγυπτίῃ, ἐπεὶ ἀνὰ πρὸς
ἀγνὸν ἔρεται ὥσθι ὁ ἥλιος, φεῖται ἀποδείκ-
ναι ἐπὶ, καὶ τὸ ἄσκιον ἐν μεσημβρίᾳ φαίνε-
ται· ἐν Μερῶν δὲ πάντα ἄσκια τῇ αὐτῇ ὥρῃ
εἰκὸς ὦν καὶ ἐν Ἰνδοῖσιν, ἅτε πρὸς μεσημβρίην
ὑψισμένοις, τὰ αὐτὰ δὴ πάθια ἐπέχειν, καὶ
μάλιστα δὴ καὶ τὸ πόντον τὸν Ἰνδικόν, ὅσα μάλ-
λον αὐτοῖσιν ἡ θάλασσα πρὸς μεσημβρίην χέ-
26 κίλει. Ταῦτα μὲν δὴ ὥδε ἔχοντο. Ἐπὶ δὲ Ὠ-
ρεῖτ⁸ καὶ μὲν μεσογείῳ Γαδρωσίῳ ἐπέχον·
ὦν τὸ χωρίον χαλεπῶς διεξῆλθεν ἅμα τῇ γαλῇ
Ἀλέξανδρον, καὶ χαλεπῶς ἐπαθεν, ὅσα
ἐδὲ τὰ σύμπαντα τὸ συμπάντος στρατηλατῆς·
καὶ ταῦτά μοι ἐν τῇ μέσῃ συγγραφῇ ἀναγράφονται. Κάτω δὲ Γαδρωσίῳ πρὸς τὴν θά-
λασσαν αὐτῶν οἱ ἰχθυοφάγοι χαλεποὶ οἰκοῦσι· παρὰ τὴν γῆν ἐπλεον· τῇ μὲν πρώτῃ
ἡμέρῃ

vero captivi tum reliquo corpore, tum
etiam capite hirti; unguibus autem quasi
ferinis: siquidem unguibus loco ferri uti
dicebantur, piscesque iis discindentes, li-
gna etiam molliora iis secabant: ad durio-
ra saxi acutis utebantur: ferrum apud eos
non erat. Ferarum, aut crassioribus grandium
piscium pellibus sese vestiebant. Nearchus hic
25 naves in littus subduci, quasi fatisque refici
jubet. Sexto die navigationem repetunt:
trecentisque stadiis emensis in locum quen-
dam perveniunt, qui Oritarum regionis est
ultimus: Malana cum locum vocant. Atqui
Oritae qui mediterranea loca incolunt, eo-
dem habitu quo Indi utuntur, eodemque
modo armantur: lingua tamen atque insti-
tutis differunt. Longitudo hujus navigatio-
nis, praeter Arabum oram, est stadiorum mil-
le ab eo loco unde solverant: secus Oritarum
regionem mdc. Porro Indorum regio-
ne circumnavigata (neque enim ultra Ori-
tas Indi sunt) Nearchus autore umbræ non
eadem ratione fiebat: sed ubi introitus in
mare meridiem versus procedebant, ibi
ipsæ etiam umbræ in meridiem vergebant:
quum vero sol medium diei spatium occu-
pat, nullæ iis in locis umbræ conspiciun-
tur. Astra quoque, quæ antea sublimia
cernebantur, aut jam plane non appare-
bant, aut depressa ad terram conspicieban-
tur; & jam occidere, jam oriri, quæ an-
tea semper conspicua fuerant, videbantur.
Et quidem hæc non dissimulanda mihi
videntur quæ Nearchus scripsit. Siquidem
in Syene Ægyptiæ tempore solstitii æstivi
puteus quidam ostenditur, qui meridie
nullam umbram facit. In Meroë quoque
eodem anni tempore nullæ umbræ fiunt.
Consistentem igitur est, etiam Indis qui me-
ridianam partem habitant idem accidere:
præcipue vero juxta mare Indicum, quo
magis id mare ad meridiem vergit. Atque
hæc quidem hæcenus. Post Oritas, versus
26 mediterraneam regionem Gadrosii habitant:
quorum fines difficulter cum exercitu Ale-
xander transiit, pluraque incommoda &
damna accepit, quam in totâ reliquâ expe-
ditione. Ea in majori opere à me conscripta
sunt. Infra Gadrosios loca maritima acco-
lunt ii quos Ichthyophagos vocant; eorum
oras præternavigarunt; quumque primo
die

4 Τὰ τε ἄλλα σώματα δασύς] Quam novam versio-
nem hic supponi vides, ea universa est Freinsheimii ad
Curtium 9, 10, 8, cui propter eam dicenda grates,
non exscriptori ejus.

5 Ὠρεῖτ⁵ γῆς] Liber vero Optimus αἰδὲ καὶ αὐτῇ.

6 Οἱ πάλαι ἀφανέες] Addit Optimus ἰόντες. Etiam
post paulo MSSi omnes Flor. προπῆς ἀγνὸν ἔρεται
& agnoverunt quoque Veneti ac Basilenses.

7 Καὶ ταῦτά μοι ἐν τῇ μέσῃ] Vocula prima non est
in MS. Opt.

ἡμέρῃ πρὶν τὴν δαυτέρην φυλακὴν ἀναρθέντες, χαταίρουν ἐς Βαγίσαρα· γαδίον δὲ παράπλευρον ἑξακόσιοι. Διμύ τε ἐν αὐτοῖσι ὠρεμῶν, καὶ κόμη Πασιρά, ἀπέχουσα ἀπὸ θαλάσσης ἑξήκοντα γαδίους· καὶ οἱ τωρόσικοι αὐτῆς Πασιρέες. Ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν τρωϊότερον τὴν ὥρης ἀναρθέντες, πλεῖστον ἀκρίων ἐπὶ πάλυτον ἀπέχουσα ἐς τὸ πόντον, καὶ αὐτὴν ὑψηλὴν καὶ κρημνώδη· φρεάτια δὲ ὀρύξαντες, ὕδατος ὀλίγον καὶ ποτηρὸν ἀρυσάμενοι, ταύτη μὲν τῇ ἡμέρῃ ἐπὶ ἀγκυρέων ὤρμων, ὅπῃ ῥιχίη καὶ τὸ αἰγαλὸν ἀνέιχει. Ἐς δὲ τὴν ὑπεραίαν χαταίρουν ἐς Κόλτα, γαδίους ἐλθόντες δυκοσίους. Ἐνθεν δὲ ἔσθαι πλεῖστα γαδίους ἑξακοσίους, ἐν Καλάμοισιν¹⁰ ὀρμίζον· κόμη τὸς τῶν αἰγαλῶν, Φοίνικες δὲ πρὸ αὐτῆς ὀλίγοι πεφύκεσσι, καὶ βάλανοι ἐπὶ αὐτοῖσι χλωρεῖ ἐπῆσαν· καὶ ἥστος ὡς ἔχετόν γαδίους ἀπὸ αἰγαλῶν ἀπέχουσα, Καρνίη ὄνομα. Ἐνταῦθα ξείνα Νεάρχῳ παρεσφύεσσι οἱ κομῆται, τῶν βαλῶν καὶ ἰχθύων· καὶ τὸ πρὸ αὐτῶν τὰ κρέα λέγεται ὅτι ἦν ἰχθυώδης, ὡς τὰ τὸ ὀρμίζον¹¹ τὸ πελαγίον, ὅπῃ καὶ αὐτὰ ἰχθύας σιτέει· πρὸ γὰρ οὗ ἐν τῇ χώρῃ. Ἀλλὰ τῇ ὑπεραίᾳ πλεῖστα γαδίους δυκοσίους, ὀρμίζον¹² τὸς αἰγαλῶν καὶ κόμη ἀπὸ θαλάσσης ἐς γαδίους τελέκοντα ἀπέχουσα ἡ μὲν κόμη Κύσα¹³ ἐκαλέετο· Καρβίς δὲ τῶν αἰγαλῶν ὄνομα ἦν. Ἐνταῦθα πλοίοισιν ὅπῃ τυφλάνοι σμικροῖσιν, οἳ ἀλίαν εἶναι πλοῖα οὐκ εὐδαιμόνων· αὐτοὺς δὲ καὶ χαταλαμβάνουσιν· ἀλλ' ἐφυγον γὰρ χαθορμίζομεν ἰδόντες τὰς νέας¹⁴. Σιτόν τε αὐτοῖσι οὐκ ἔστιν, καὶ ὑπολειπόμεναι τὴν φραγὴν ὁ πολλός· ἀλλὰ αἰγασέμεβα λόμοι ἐς τὰς νέας, ὅπου δὴ ἀπέπλεον. Καὶ πλεῖστα ἀκρίων ὑψηλὴν, ὅσον πεντήκοντα καὶ ἔχετόν γαδίους ἀνέχουσαν ἐς τὸ πόντον, κατὰ γὰρ ἐν λιμνῇ ἀκλύτῳ· καὶ ὕδατος αὐτοῖσι ἦν, καὶ ἀλίαι ὥκεον· Μοσαρά ὄνομα ἦν τῶν λιμνῶν. Ἐνθεν δὲ καὶ ἡγεμὼν ὁ πλοῦς λέγεται Νεάρχος ὅπῃ συνέπλωσαν αὐτοῖσιν, Ὑδράκης ὄνομα, Γαδρύσιον¹⁵· ὑπέστη δὲ Ὑδράκης καλὰ γήσιν αὐτοὺς μέλεις Καρμανίης. Τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἐκείνῃ χαλεπὰ ἦν, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ ὄνομαζόμενα, ἔστε ὅπῃ τὸ κόλπον τὸ Περσικόν. Ἐκ δὲ Μοσαράν νυκτὸς ἐπαράγεις, πλοῖασι γαδίους ἐπιακοσίους καὶ πεντήκοντα, ἐς Βάλωμον αἰγαλόν· ἔθεν δὲ ἐς Βάγκι κόμην, γαδίους τετρακοσίους, ἵνα Φοίνικες τε πολλοὶ ἐνῆσαν, καὶ κήπος· καὶ ἐν τῷ κήπῳ μύρρικα ἐπεφύκεσαν, καὶ ἄλλα

die ad secundam vigiliam solvissent, de inde stadiis ad Bagisara delati sunt. Portus iis in locis erat ad receptum classis commodus, pagusque Pasira, lx stadiis à mari distans: accolæ ejus Pasireenses. Postridie quum maturius solvissent, rupem quandam longe in mari prominentem, altamque ac præruptam circumnavigant: defossisque puteis aquam quidem multam sed falsam nacli, illum quidem diem in ancoris substituerunt, quod petrosum litus esset. Postridie in Colta venerunt, cc stadiis emensis. Inde rursus sub lucem motâ classe, dcc stadia progressi ad Calama in pago quodam littori vicino constiterunt. Palmas ibi cum caricis viridibus paucas repperunt. Insula centum à littore stadiis distans, Carnine dicta. Ibi Nearcho pagi illius incolæ hospitalicia munera offerunt, pecudes & pisces. Pecudum illarum carnes aut piscosâs esse, quemadmodum sunt avium marinarum, quod & ipsæ pisces edant. Gramen enim ea regio non habet. At postridie cc stadia emensi ad litus appulerunt, pagumque repperunt xxx stadiis à mari distantem; pago Cyfa nomen erat: littori Carbis. Hoc loco parvulæ quædam cymbæ repertæ sunt, utpote piscatorum minime opulentorum; piscatores ipsos non repperunt; fugerant enim simulac naves appellentes viderant. Frumentum ibi nullum erat, idque exercitum deficere coeperat. Cæterum capris in naves abductis recesserunt. Inde promontorium quoddam altum ad cl stadia in mare porrectum circumvecti, in portum minime procellosum venerunt. Ibi & aqua erat, & piscatores habitabant: Mofarna portui nomen erat. Hinc scribit Nearchus ducem navigationis, 27 Hydracem nomine, Gadrusium, una cum ipsis navigasse: pollicitumque esse se illos in Carmaniam delaturum. Omnis hic ad sinum Persicum tractus non ita difficilis navigatu est: multo tamen priore celebrior. Motâ ex Mofarnis per noctem classe, dcc stadia emensi ad Balomum litus delati sunt: atque inde in Barna vicum, stadiis abinde cccc, in quo frequentes palmæ erant, & hortus. In horto myrti nascebantur, varii

8 Λιμνὴ τοῖς ἐν αὐτοῖσι.] MSS. omnes ἐν αὐτοῖσι, quod miror quum habeat quoque editio tam Veneta quam Basileensis, ab duobus his editoribus tam temere perversum. Notavit tamen postea Vulcanius al. in. An non statim sequitur? πρὸ γὰρ οὗ ἐν τῇ χώρῃ.

9 Παραπλέουσι αὐτῇ.] MSS. omnes παραπλέουσι, etiam utraque vetustior editio: sed primam video mutasse Vulcanianam, sequenti nuperrâ, haud dubie per errorem, ideoque mutavi.

10 Ἐν Καλάμοισιν.] Opt. Καλιόμοισιν, & Καρνίη pro Καρβίη.

11 Ὡς τὰ τὸ ὀρμίζον.] MSS. αἰς τοῖς & ἰχθύων pro ἰχθυῶν. Quæ sic omnia etiam exhibentur ab Venetis & Basileensibus.

12 Κύσα.] Opt. Κίσα.

13 Ἰδόντες τὰς νέας.] MSS. duo & Opt. κατιδόντες.

14 Ἐν τῷ κήπῳ.] Vocula media non est in Optimo, ac plane vacat.

ἄλλα ἄφθα, ἀφ' ὅτων τεφαιώματα τῇσι κομήτησι¹⁵ ἐπλέκοντο· ἐνταῦθα πρῶτον δειδρατέ εἶδον ἡμεῖς, καὶ ἀνθρώπους ἔπαινθη θηεῖας ἐπικρύπτειν. Εἴθε δὲ ἐς Διχαροσίους σταδίους διεκπλάσαντες, καταίρουν ἐς Δειδράδοσα, καὶ αἱ νέες ἐπ' ἀγκυρέειν ἐστάλθουσιν. Εἴθε δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἄραντες ἐς Κόφαντα λιμένα ἀφίκοντο, τετρακοσίους μάλιστα σταδίους διεκπλάσαντες· ἐνταῦθα ἀλίεις τε ἄκρον, καὶ πλοῖα αὐτοῖσιν ἡ μικρὰ καὶ πομῆρα· καὶ ταῖς κόπαις ἔχοντα σκαλὸν ἤρεστον (ὡς ὁ Ἑλλήνων νόμος) ἀλλ' ὥστε ποταμὸς τὸ ὕδωρ ὅτι βάλαντες¹⁶ ἔθην καὶ ἔθνη, καὶ ὅτι οἱ σκάποντες τ' ἡλιῶν ὕδωρ δὲ πολὺ τελεῖ ὅτι ἡ λιμὴν καὶ καθαρόν. Περὶ δὲ πρῶτον φυλακὴν ἄραντες, καταίρουν ἐς Κύζα, ἐς ὅτε τετρακοσίους σταδίους διεκπλάσαντες· ἦα αἰμαλὸς τε ἔρημος ἦν, καὶ ῥαχίη. Αὐτοὶ ὦν ἐπ' ἀγκυρέειν ὤρεμον, κατακαύῃ ἡ εἰδυνοποιέοντο¹⁷. Εἴθε δὲ διεκπλάσαντες σταδίους πεντακοσίους, ἀπείκοντο ἐς πᾶσα πολὺν μικρὴν οἰκομένην ὅτι ἡλιόφω, καὶ πόρρω ἔσται αἰμαλῆ. Καὶ Νέαρχος ὅτι φραδαίς ὅτι σπείρεσθαι τὴν χερσὶν εἰκός, λέγει πρὸς Ἀρχίην (ὅς ἦν Ἀναξιδότου μὲν παῖς, Πελλαῖος, συνῆπλ' δὲ Νεάρχου, τὸ δὲ αἴτη ὦν Μακεδόνων) πρὸς ἡτοὶ λέγει, ὅτι καταληπτόν σφίσι εἴη τὸ χεῖρον· ἐκόντας τε γὰρ ὅτε ἀνοίεσθαι δουρῶν ἢ σπῆλ' σπῆλ'· βίη τε ἔχοντα οἶον τε εἶναι ἐξαίρετον, πολιορκίης δὲ καὶ τριβῆς δέσφ' σφᾶς δὲ ὅτι πελοποιέοντα τὰ σπῆλ'· ὅτι δὲ ἡ γῆ σποφός· τῇ χαλᾷ τεκμηριώσθαι, ἥτις ἔσται πόρρω ἔσται αἰμαλῆ ἀφείρεσθαι βαθύν. Ταῦτα ἐπεὶ σφίσι ἐδόκει, ταῖς μὲν ἄλλαις νέας κελεύει ἀφείρεσθαι ὡς ἐς πλοῖον· καὶ ὁ Ἀρχίης αὐτῶν ἐξήρτη ταῖς ἐς τὸ πλοῖον· αὐτὸς δὲ ἔσται πολιορκίης μὲν μῆς πᾶς, ἐπὶ θείαν δὲ πᾶσαν¹⁸ 28 εἴη. Προσάγει δὲ αὐτῶν πρὸς τὰ λείψα φιλικῶς, ξένη ἔφερον ἐκ τῆ πόλεως, θύνης τε καὶ χριβαίσιον ὅπλεις (ἔτοι γὰρ ἔχοντο τὸ Ἰ. ῥυοφάγων οἰκέοις πρῶτον αὐτοῖσιν ὥφθισαν ὅτε ἀμοφαγόντες) καὶ πῆμματα ἄλγος, καὶ βαλάντες τὸ φονίον. Οἱ δὲ ταῦτα μετ' ἀσμένως δέχεσθαι ἔφη, ἐθέλων δὲ θείσασθαι τὸ πᾶν· οἱ δὲ εἰώη παρελθεῖν. Ὡς δὲ εἴσω πυλῶν παρῆλθε, δύο μὲν τὸ τοξοτῆς κατέχων καὶ τὴν πυλίδαν· αὐτὸς δὲ μὲν δύο ἄλλων, καὶ ἔσται μιλίως

que flores, è quibus paganæ corollas texebant. Hoc primum in loco arbores cultas, hominesque non omnino feros repperunt. Inde cc stadia provecti Dendrobosia appulerunt; naves ibi in falo substiterunt. Hinc sub mediam noctem solvantes in Cophanta portum pervenerunt, cccc circiter stadia emensi. Hic & piscatores degebant, parvisque & vilibus navigiis utebantur, & remis non per scalmos dispositis (ut Græcorum mos est) remigabant: sed hinc atque hinc flumini incumbentes, aquam fodere videbantur. In hoc portu aquam & multam & puram invenerunt. Inde ad primam noctis vigiliam solvantes ad Cyiza pervenerunt, dccc stadia emensi: quumque litus desertum ac scopulosum esset, jactis in falo ancoris substiterunt, atque in navibus corpora curarunt. Inde provecti ad quingenta stadia, in parvum quoddam oppidum venerunt, in colle non procul à littore situm. Nearchus verisimile ratus eam regionem cultam esse, Archiæ Anaxidoti filio, Pellæo, qui inter Macedones celebris, cum Nearchō navigabat, ait, videri sibi oppidum occupandum esse. Neque enim oppidanos suâ sponte frumenta exercitui duros: vi autem capi non posse: diuturnâ enim obsidione opus fore. Se vero jam frumentis destitui. Frugiferam autem regionem esse inde colligi, quod densos culmos non procul à littore vidisset. Quum itaque id consilium cis probaretur, reliquas quidem naves, veluti ad navigationem instrui jubet, & Archiæ ejus rei negotio dato, ipse cum unâ nave ad speculandum oppidum processit. Quumque amice ad muros 28 appelleret, oppidani hospitalitatis ergo dona, thynnos nimirum in clibano tostos (hi enim extremi Ichthyophagorum erant, neque crudis piscibus ut priores illi vescabantur) aliaque nonnulla bellaria & palmarum caricas adferebant. Quæ quidem Nearchus se libenter accipere dixit; cupere vero urbem visere: quod quum nec illi recusarent, quum jam portas ingressus esset, duos sagittarios ad custodiam portulæ relinquit; Ipse, cum aliis duobus & interprete in

15 Τῇσι κομήτησι] Minimum debuerant exhibere τῇσι. Sed euge enimvero Vulcanius, qui in his Græcis vocibus *paganas* videre potuit, quum *Facius rusticus* innuere. Ut hæc parum curo, sic statuo Arrianum scripsisse ex fide codicis Opt. κομήσι.

16 Ὡς τῇ ποταμῷ τὸ ὕδωρ ἐπιβάλλονται] Mirificæ interpretationes. Vulcanius *hinc atque hinc flumini incumbentes*. An ergo & fossiores terræ incumbunt? Potius dixeris ligonem esse, cui innituntur. Antea igitur Facius, *sed fossoribus similes aquas hinc atque inde diverberant*. An hoc igitur faciunt fossiores? Immo *sed*

ab utroque latere quasi fluvio aquam ingerentes & injicientes, hoc est, latiore remi parte aquam alibi velut exhaustam in aliam fluminis partem rejicientes. Hoc scilicet faciunt fossiores, ut terram alibi egestam in alium locum rejiciant. Et sit idem à nobis aliquando, quum stantès remigamus. MS. Optimus habebat *ὡς τῇ ποταμῷ*. Ad hujus similitudinis speciem pertinet egregie locus Ionæ 1, 13, ubi notant docti interpretes in primævo sermone legi *fodere*, ubi intelligitur remigare.

17 Κατὰ τὴν ἰδίαν ποταμῶν] MS. Opt. κατὰ τὴν ἰδίαν τοῦ ποταμοῦ.

μινῶες, ἐπὶ τὸ τεῖχος τὸ ταύτῃ ἀνελθόν, ἐσήμηνε τοῖς ἀμφὶ τ' Ἀρχίῳ ὅπως συνέκειτο· τ' μὲν ὦν σημήναι, τ' δὲ συμβαλόντα ποιεῖν τὸ τετραγώνον. Ἰδόντες δὲ τὸ σημήνιον οἱ Μακεδόνες, ἐπὶ κελλοὶ τε καὶ τὰς νῆας, καὶ ἐξεπῆδον σπυδιῇ ἐς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ βάρεσσοι ἐκπλαγύντες τοῖς γινόμενοις, ὅτι τὰ ὄπλα ἔθεον· ὁ δὲ ἐρμινεύς ὁ σὺν Νεάρχῳ, ἐκίχουσε σίτον διδοῦναι τῇ στρατῇ, εἰ σώαν ἐθέλωσαν ἔχειν τὴν πόλιν· οἱ δὲ ἡγοιῦντο εἶναι σφίσι, καὶ ἅμα προσέβαλον τῷ τείχῃ· ἀλλὰ ἀνέπελον αὐτῶς οἱ ταξόται οἱ ἀμφὶ τὸν Νεάρχον, ἐξ ὑπερδυσίας ταξέοντες· ὥς δὲ ἔμαθον ἐχομένην τε ἡδὴ καὶ ὅσον ἔπ' ἀνδραποδισμομένην σφίσι τὴν πόλιν, τότε δὲ δὴ ἐδύνοντο τὸν Νεάρχον, τ' μὲν σίτον ὅσον ἔπ' αὐτοῖσιν λαβόντα ἀπάγειν, τ' πόλιν δὲ μὴ ἀφαισθῆναι. Νεάρχος δὲ τ' μὲν Ἀρχίῳ κελεύει καταλαβεῖν τὰς πύλας, καὶ τὸ καὶ αὐτὰς λαβεῖν· αὐτὸς δὲ συμπεμπὴ τῆς καταπορευόμενης τ' σίτον, εἰ ἀδύνατος δεικνύσων. Οἱ δὲ, ἵδ' ὅτι τὸν ἰσχυρὸν τ' ὅτι ἂν ἀληθευμένοι ἀλθυροὶ πολὺ ἐδείκνυσαν, πυρὸς δὲ καὶ χειρὸς ὀλίγας· καὶ γὰρ καὶ ἐτύλχανον σίτω μὲν ἵδ' ὅτι τ' ἰσχυρὸν, τοῖσι δὲ ἀστοῖσιν ὅσα ὄψα ἀφαισθῆναι. Ὡς δὲ τὰ ὄπλα ἐπεδείκνυν, ἔπ' αὐτὸν δὲ τὸν παρόντων ὅτισι Ζισάμωροι ἀνήγοντο, καὶ ὀρμίζοντες πρὸς Ἀρχίον, ἡνίκα οἱ ὅτι χεῖροι ἰρὴν ἡλὶς ἦγον· ὅμοια τῇ ἀκρῇ Βάγεια. Ἐνθεν δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἀφάντες, διεκπλώσιν σταδίων ἐς χιλιῶν ἐς Τάλμωνα λιμένα εὐόρου· ἐνθεν δὲ ἐς Κανασίδα πόλιν ἐρήμω, σταδίων ἐς ἑξακοσίους· ἵνα ἡνὶ Φριάκῃ ὀρυκτῶ ὅτι τυγχάνουσι, καὶ Φοίνικες ἀγροὶ ἐπεφύκεσσι· τῶν τῶν ἐργασίας κόποις, εἰσιτέοντο· σίτην γὰρ ὅτι ἀπὸ λελούσης τ' στρατῇ· καὶ χαλῶς ἡδὴ τὸν λιμένα ἔχοντες, ἐπλεον τὴν τε ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, καὶ ὀρμίζοντες πρὸς αἰγιαλῶν ἐρήμω. Νεάρχος δὲ καταδύσας μὴ ἀρα ἐς τὴν γῆν ἐκβαίντες ἀπολίπαι τὰς νῆας τὸν ἀδυμῆς, ὅτι τῷδε μετεώρως ἔχε τὰς νῆας ἐπὶ ἀγκυρέων. Ἐνθεν δὲ ἀναχθέντες, ἐς Κανὰ τὴν ὀρμίζοντες, σταδίων ὡς ἑξακοσίους καὶ πεντήκοντα διεκπλώσαντες. Ἐπὶ δὲ καὶ αἰγιαλὸς ἐπὶ αὐτῷ, καὶ διόρυγες βραχίαι. Ἐνθεν δὲ σταδίων ὀκτακοσίους διεκπλώσαντες, ὅτι Τροίῃσι ὀρμίζοντες· καὶ μὲν ἀνθρώποις ἐκλείπουσιν τὰ οἰκῆα, αὐτοὶ δὲ σίτω

in murum qui ab eâ parte erat conscendens, Archiæ signum dat, quemadmodum inter eos convenerat: ut hic quidem signum ederet, ille statim intellectâ re id quod statutum erat faceret. Macedones conspecto signo confestim naves ad murum applicant, summaque celeritate in mare profiliunt. Barbari hisce rebus perculsi ad arma confugiunt. Interpretes vero qui Nearcho aderat proclamabat: ut frumentum exercitui darent, si salvam urbem vellent. Negabant illi primo sibi frumentum esse, simulque ad muros convolabant. Cæterum à sagittariis qui Nearcho aderant, telis ex edito loco in eos missis, facile repulsi sunt. Postquam vero captam jam esse urbem senserunt, ac direptioni proximam, tum demum Nearcho supplices facti, ut omni frumento quod in urbe esset accepto discedat, oppidoque parcat, orant. Nearchus Archiam portas & murum occupare jubet: ipse alios per urbem mittit qui explorent an citra fraudem quicquid frumenti haberent ostendissent. Atque illi quidem multam farinam ex tostis piscibus molitam ostenderunt: frumenti vero atque hordei parum. Siquidem farinâ piscium pro frumento, panibus vero pro opsonio utebantur. Postquam vero omne frumentum ostenderunt, ex eo quod exercitui sufficeret accepto, inde processerunt ad rupem quam indigenæ Soli sacram opinantes Bagiam appellant. Inde sub mediam noctem solvantes mille stadia emensi in Talmena tutum à ventis portum venerunt. Hinc in Canasida urbem desertam cccc stadiis inde distantem; ubi puteum quendam effossum reperiunt, cui palmæ agrestes adnatæ erant; harum summa capita præcisa ederunt. Jam enim frumentum exercitui deerat. Urgente itaque fame totum illum diem & noctem navigarunt, & ad littus desertum appelluntur. Nearchus veritus ne si in terram descenderent, præ desperatione naves desererent, in salo ancoras jaci jubet. Inde solvantes in Canates venerunt, stadia dcccl emensi. Inde, quod litus esset vadofum, etiam fossis tenuibus concisum, digressi, dccc stadiis confectis ad Troesfos appulerunt. Ad littus pagi quidam erant exigui atque inopes. Incolæ domos suas deseruerant. Pauculum ibi frumenti & caricarum

18 Ἀνδραποδισμένη] Opt. ἀνδραποδισμένη. & mox λαφύρειν, pro quo etiam corrupte vidi in uno λαφύρειναι.

19 Ἐνθεν δὲ σταδίων ὀκτακοσίους διεκπλώσαντες] Ita quidem jam aliquoties. Nunc tamen Opt. ἐνθεν δὲ σταδίων ὀκτακοσίους πλώσαντες.

20 Ἐν Τροίῃσι] Vulcanius mire: ad Troesfos. Nuperris quoque hinc ad marginem Troesfos regis, ut de-

buerit mirum nominativum finisse. Facius in Tais & marg. in Troesfos habet exemplar Græcum. Sane etiam hoc ipsum mihi occurrebat in libro Optimo. Non tamen illud Facianum caret auctoritate, quippe in duobus codicibus inveni eo Tais, ut etiam ex Augustano Vulcanius. Cogitabat interim Iri, tanquam Iri quidam illic coluerint.

Φοινίκων· ἡ χαμὴλης ἐπὶ ὅσῃ ἐγκρατελεί-
φθησιν χαλκόφαντες, ἀπὸ τῶν τὰ κρέα
ἐσιτέοντο. Ὑπὸ δὲ τῷ ἑὸ ἀναρθέοντες σταδίας
τριακοσίας πλώουσιν, ἡ χαθορμίζοντες Δα-
γάσσεα· ἐνθα νομάδες ἡνὲς ἀνθρώποι ὄκλειον.
Εἴθ' ἐν δὲ ἀράντες, ἡνὲς τε νύκτα ἡ ἡμέραν
ἐδὲν ἡ ἐλινύοντες ἐπλεον· ἀλλὰ διελθόντες ὅ
σταδίας χιλίας τε ἡ ἑκατὸν, ἐξέπλωσαν τὸ
ἐνθα τῷ Ἰχθυοφάγων, πολλὰ χαλκὰ ταύτη
παθόντες ἀπὸ τῆς ἀναγκῆς. Οἱ ἐμίζοντες δὲ
ὡς ἡ γῆ· ῥήχη γὰρ ἡνὲς ἐπὶ πολλὸν ἀνέχε-
σα, ἀλλὰ μετέωροι ἐπ' ἀγκυρέων· μῆκος δὲ
ὡς πλεον τῷ Ἰχθυοφάγων τὸ χῶρος ὀλίγῳ
πλεῖνες σταδιοὶ μύριοι²¹. Οὗτοι δὲ οἱ Ἰχθυο-
φάγοι σιτέοντες (χαλκὸν τῶν κληίζοντες) ἰχθύας·
ὀλίγοι μὲν αὐτῶν ἀλιθύνοντες τῆς ἰχθύας· ὀ-
λίγοι γὰρ ἡ πλοῖα ἐπὶ τῶν πεποιήτων, ἡ
τέχνη ἐξέδωκεν ἐπὶ τῇ θήρῃ τῷ ἰχθύϊ. τὸ
πολὺ δὲ ἡ ἀνάγκη αὐτοῖσι παρέχει· οἱ δὲ
δίχτυα²² ἐπὶ τῶν πεποιήτων, μέγεθος ἡ
ἐς δύο σταδίας τὰ πολλὰ αὐτῶν· πλέκοντες δὲ
αὐτὰ ἐκ τῶν φλοιῶν τῶν Φοινίκων, ἐρέφοντες τὴν
φλοιὸν ὡς τῶν λίνων· ἐπὶ δὲ ἡ θάλασσα
ὑπονοσήσῃ, ἡ γῆ ὑπολειφθῇ, ἡ μὲν ξη-
ρὴ ἡ γῆ ὑπολείπεται, ἐρήμη τὸ πολὺ ἐπὶ
ἰχθύϊ· ἐνθα δὲ βαθέα ἐπὶ, ὑπολείπεται ἡ
ὕδατος, ἡ δὲ τῶν χερσὶ πολλοὶ ἰχθύες·
οἱ μὲν πολλοὶ σμικροὶ αὐτῶν, οἱ δὲ ἡ μέγας·
τῶν τοῖς περὶ ἀλλοτρίους τὰ δίχτυα αἰρέουσιν.
Σιτέοντες δὲ ὡς μὲν, ὅπως ἀνεύρυσιν ἐκ τῶν
ὕδατος, ἡ ἀπαλωτάτης αὐτῶν²³. τῆς δὲ
μέγας τε ἡ σκληρότερης, ὑπολείπεται αὐαί-
νοντες, εὐτ' αὖ ἀφανισθῶσιν, χαλκωῦντες²⁴
ἀλδύρεα ἀπ' αὐτῶν ποιεῖν ἡ ἀρτεας· οἱ δὲ
μάζας ἐκ τῶν τῶν ἀλδύρων πέουσιν. Καὶ
τὰ βοσκήματα αὐτοῖσι τῆς ἰχθύας ξηρὴς σι-
τέοντες· ἡ γὰρ χῶρος ἐρημὸς λειμῶνων, ἐδὲ ποτὶ
φέρει. Θηρεύουσιν δὲ ἡ χερσὶ πολλὰ χῶρος, ἡ
ἔσπρια, ἡ τὰ κογχύλια· ἅλεις δὲ αὐτόματα
γίνονται ἐν τῇ χῶρῃ· ἀπὸ τῶν ἑλαίων ποιεῖσιν.
Οἱ μὲν δὲ αὐτῶν ἐρήμης ἰότης οἰκέουσιν, ἀδεν-
δρὸν τε ἡ χῶρος καὶ ἀφορον χαρπῶν ἡμέραν, ἡ τοῖσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἡ πᾶσα δαΐτα ποιε-
ται²⁵. ὀλίγοι δὲ αὐτῶν σπεύρουν ὅσον τὸ χῶρος, καὶ ἰσὺν χαλκῶν ὡς ἡ ξηρὴ τῶν τῆς
ἰχθύας.

²¹ Οἱ ὀλίγοι πλεῖνες σταδιοὶ μύριοι] Voluerunt nimium Ionicissare viri docti. Hoc enim quod hodie lectum hic fuit, debetur editioni Vulcanii, quam quæ antecedunt, tam Veneta, quam Basileensis exhibent ὀλίγῳ πλείους σταδίας μύριοι, idque ipsum agnoscunt quoque etiam Optimum, cum omnes alii MSSi, ut videatur fuisse ὀλίγῳ πλείους σταδίας μύριοι, vel ὀλίγῳ πλείους σταδίας δισμύριοι, nisi quod hoc posterius videri queat nimium, si compararetur cum Strabone scribente τὸν Ἰχθυοφάγον παρὰ πλεον εἶναι ἐπὶ τῆς χιλίας τετρακοσίας, prout ista jam contulit Calaubonus, undecunquē istum numerum exemerit.

²² Οἱ δὲ δίχτυα] MS. Opt. οἱ δὲ δίχτυα, quod videtur jam expressisse interpret Latinus.

carum ex palmis nacti sunt. Camelis septem qui relictī fuerant cæsis, carnes eorum vorarunt. Sub lucem repetitā navigatione, stadia ccc emensi in Dagafira pervenerunt; quem locum quidam pastores incolebant. Inde solventes integram noctem & diem nullā interpositā morā navigarunt: stadiisq; mc peractis, fines Ichthyophagorum enavigarunt, magnā rerum necessariarum penuriā pressi. Neque vero ad terram appulerunt; erant enim frequentes ad littus scopuli, sed jactis in salo ancoris substiterunt. Longitudo oræ Ichthyophagorum hac navigatione prætervecta, est stadiorum x m. Ichthyophagi vero dicuntur à piscium esu. Pauci ex iis piscatui student; pauci enim navigia habent, aut artem piscandi norunt: sed maximam partem recedente æstu marino captant. Nonnulli etiam retia conficiunt, tantæ magnitudinis ut ad duo stadia pertineant. Ea ex palmarum libris texunt, torquentes librum instar lini. Quum vero mare recedit, terramque deferit, ubi illa sicca relinquitur, vacua plerunque piscibus est: sed ubi terra profundiori aliquo sinu aquam retinet, ibi magnam piscium copiam reperiunt. Ex his plerique parvi, alii etiam majores sunt: hos circumjectis retibus capiunt. Et quidem teneriores eorum reti ex aquā protractos, crudos edunt: majores vero durioresque, ad solem torrentes, simulac penitus tosti fuerint molentes in farinam redigunt, panemque ex ea conficiunt. Sunt qui polentam ex hisce farinis coquant. Pecori etiam piscium farinam pabuli loco dant. Omnis enim illa regio pratis carens, nullam herbam gignit. Magnam etiam in his locis cancrorum, ostreorum & conchyliorum vim capiunt. Gignit quoque ea regio suapte natura salem, ex quo oleum conficiunt. Qui vero eorum loca deserta incolunt, & regionem nec arborum nec fructuum feracem, hi ex piscibus tantum vivunt; pauci serunt, atque ii panem opsonii loco cum piscibus edunt; pisces enim

ipsis

²³ Τῆς ἀπαλωτάτης αὐτῶν] Vox postrema ignoratur ab Optimo.

²⁴ Καταλῶντες] Opt. καταλῶντες. Nec notum est hoc verbum in Græcia, quæ nobis se pandit. Vulgarum quoque qui tolerari possit, vix video, licet Vulcanius interpretetur molentes, recte quidem si vulgatum verbum inspicias, quod ita bene Græcum. Sed quomodo molent, quibus ligna sunt nulla? & ubi saxa vel lapides? Hinc certe Facius dedit deinde tostos contremunt. An legit, an legi præstat καταλῶντες aut καταλῶντες?

²⁵ Δαΐτα ποιεῖται] MSS. omnes παρῶνται, & postea σίτος αὐτοῖσι εἶναι οἱ ἰχθύες. Eriam Vulcanius ita notavit ex V.C. Sed unus Optimus σίτος αὐτοῖσι εἶναι οἱ ἰχθύες.

31 θ. αὐτὰ μὲν ἐν τῇσι πλῆθυσιν αὐτῶν ὅσα, δο-
κῶσι τοῖσι οἰκήμασιν ὅσα μεγάλα· τὰ δὲ μι-
κρότερα, φρωτῆρας· τὰ δὲ ἐν τῇσι σιαγῇσι,
ταῦτα δὲ εἶναι τὰ θυρεῖς, οἷα δὲ πολλῶν καὶ
εἰς εἴκοσι καὶ πεντήδεον ἀνηκόντων τὸ μέγε-
θος. Εὐτ' ἂν δὲ παρέπλεον τὴν χώραν Ἰχ-
θυοφάγων, λόγον ἀκούσιν ὅτι νῆος ἡνὸς, ἣ
κεῖται μὴ ἀπέχουσα τὴν αὐτὴν ἡπειρὸς σταδίων ἐς
ἑκατὸν³², ἐρημὴ δὲ ἐστὶν οἰκητόρων. Ταύτην
ἰρὴν ἡλίου ἔλεγον εἶναι οἱ ὀπιχῶριοι, καὶ Νόστα-
λα καλεῖσθαι· ἡ δὲ πᾶσα ἀνθρώπων³³ κατὰ
γεωγραφίαν ἐς αὐτὴν ὅσῃς δὲ ἂν ἀπειρήθε-
ρχῇ, γίνεσθαι ἀφανέα. Ἀλλὰ λέγει Νέαρξ³⁴,
κεκαρμένον ἐν αὐτῇ πλῆρωμα ἔχοντα Αἰγυπτίων,
καὶ πόρην τὴν νῆος ταύτης γίνεσθαι ἀφανέα, καὶ
ὅτι τὰς τῆς ἡγεμόνας ὅς πλοῦς διὰ χυμίζε-
σθαι, ὅτι ἀρα κατὰ ραυτὸς ὅς ἀγνοίης ἐς
τὴν νῆσον γίνοντο ἀφανέες. Νέαρξ³⁵ δὲ πέμ-
πῃ κύκλῳ ὅτι τὴν νῆσον τελεοντορον, κε-
λευσας μὴ κατὰ ραυτὸς ἐς τὴν νῆσον, ἐμ-
βοῶν δὲ τῆς ἀνθρώπων, ὡς μάλιστα ἐν ἡρῶν
ὡς ἀπλόντας, καὶ τὴν κεκαρμένον ὀνομάζοντας,
καὶ ὅτι ἄλλῃ οὐκ ἀφανὲς τὸ ὄνομα· ὡς δὲ ἡδὲ
ὕπαρχον, τότε δὲ αὐτὸς λέγει πλῆρωμα ἐς τὴν
νῆσον, καὶ κατὰ ραυτὸς δὲ τελεοντορον τῆς
ναύτας οὐκ ἐθέλοντας· καὶ ἐκβύων αὐτὸς, καὶ
ἐλέγχων κενὸν μῦθον ἐόντα τὸν ὅτι τὴν νῆσον
ἀκῶσιν δὲ καὶ ἄλλον λόγον ὅτι τὴν νῆσον
λεγόμενον, οἰκῶσιν τὴν νῆσον ταύτην μίαν τὴν
Νηρηίδων· τὸ δὲ ὄνομα ὃ λέγεσθαι τὴν Νηρη-
ίδων. Ταύτην δὲ ὅσῃς πελάσσει τὴν νῆσον, τετῶ
συγγίνεσθαι μὲν, ἰχθυῶν δὲ ἐξ ἀνθρώπων ποιέ-
σαι, αὐτὸν ἐμβάλλειν ἐς τὸ πόντον· ἥλιον δὲ
ἀχθεδέντα τὴν Νηρηίδι, κελθῆναι μετοικί-
σθαι αὐτῇ³⁶ ἐκ τῆς νῆος· τὴν δὲ ὁμολογεῖν
μὲν ὅτι ἐξοικισθῆναι, δεῖσθαι δὲ οἱ τὸ πάθημα καὶ τὴν ἥλιον ὡς ἀνθρώ-
που

utuntur. Et laterum quidem ossa utpote
majora in trabes ædium deligunt; minora
vero in tabulas: quæ in maxillis sunt ad
januas accipiunt; multæ siquidem balænx
centum cubitorum. Nearchus Ichthyopha-
gorum regionem prætervectus, cognovit
insulam quandam in eo mari esse, centum
fere stadiis à continente remotam, quæ ha-
bitatoribus vacua esset. Hanc indigenæ Soli
sacram esse dicebant, Nofalaque vocari,
neque à quoquam mortalium adiri. Siquis
vero imprudens eo deferatur, eum non
amplius cerni. Nearchus cercurum unum
Ægyptiis nautis instructum, non procul
ab hac insula evanuisse scribit, navigatio-
nisque duces affirmasse, quod imprudentes
in eam insulam delati ex oculis hominum
sublati fuerint. Idem navim triginta remo-
rum in circuitum insulæ mittit, mandatis
additis ut descensu quidem in insulam abs-
tinerent: sed proxime ad insulæ oram ad-
navigantes hominibus acclamarent, & gu-
bernatorem nominarent, aut alterius cujus-
piam non obscurum nomen. Quumque ne-
mo auderet, tum semet eo navigasse dicit,
ac nautas compulisse vel invitos navem ap-
pellere; quumque in insulam descendisset,
vanam atque inanem fabulam comperisse
quæ de insulâ illâ spargebatur. Audisse ve-
ro se etiam alium de hac insulâ sermonem
ait: Habitasse hanc insulam unam Nerei-
dum; eam cum omnibus qui eo appellerent
commisceri solitam; eosque in pisces con-
versos in mare projicere. Quâ de causâ ira-
tum Nereidi solem jussisse ut ex eâ insulâ
migraret; atque hanc quidem pollicitam es-
se se migraturam: cæterum rogasse ut vi-
tium hoc ei adimeret; & homines quos ex
homi-

Quod vero ad nostrum locum attinet, an illic scriben-
dum sit *χρησάσθαι τοῖσι ἀνθρώποις ἐς τὰ οἶκα* εἶναι αὐτὰ
μὲν &c. quod nuper hic tentatum video, vel inde appa-
ret frustra esse, quod sic plane supervacuum veniet illud
αὐτῶν; quum in eadem periodo sit αὐτῶν, quod non sic
committit Arrianus. Præterea quicquid dicat & Basi-
leenfis & Gandensis libri vestigiis, utique particulam
αὐτῶν non inveni in Optimo, nec in duobus aliis & pro-
sus aliud latet. Nam ne illud quidem ὑπολείπειν τὰ ὅσα
Græcum videtur, & verbum esse neutrale. Denique
Arrianus scripsit, καὶ τὰς σάρκας αὐτοῖσι περιττῶσας ὑπολεί-
πειν, τὰ ὅσα χρῆσθαι τοῖσι ἀνθρώποις ἐς τὰ οἶκα. εἶναι αὐτὰ
τὰ μὲν. Latine: *carnes ipsi colliquatas relinquere*, (ut
ibidem deficient) *ossa utilia esse illis hominibus ad domos*.
Neque verosequentia sic intelligenda sunt, ut intellexit
Vulcanius, quasi laterum ossa eis eligerentur in trabes,
utpote majora, quasi causam adderet Arrianus, cur la-
terum ossa ad hoc usurparentur: non hoc dicit auctor:
nec voces *μικρὰ* vel per se notare possunt *utpote*
majora (nam tunc dixisset *ὡς μεγάλων*) & si eum sensum
voluisset saltem eas voces subjunxisset statim voci *ὅσα*;
sed innuit & laterum quidem ossa interviri ad trabes
domiciliorum, quotquot ampliora & majora ædifican-

tur. *ὅσα enim quæcumque*. Pag. 306 ὅσα ἐς τὸ ζῆμα. Pag.
291 ὅσα ἐμφορα. Pag. 311. Strabo in indice Polybii.

32 Σταδίων ἐς ἑκατὸν] Particula media non est in MS.
Opt.

33 Οὐδὲ τις ἀνθρώπων] Non dissimile est, ceteri in alia
causa & eventu dissimili, quod in *Ægæo* mari fabulati
sunt referente Scholiaste Apollonii Rhodii 1, 831 *Αἰγῶν*
πύλας ἐκλήθη ἀπὸ τῆς Αἰγῶν καλυμμένης. αὐτὴ γὰρ ἡ Περ-
σιδῶντος, ἐν ᾗ μηδὲν κοινῶς λόγος διὰ τὰ φαντάσματα
τῶν θεῶν, ὡς φησὶ Νικηράτης. Sed & If. Vossius ad Me-
lam 111, 7 explicare fabulam conatur ex ratione loquen-
di, qua & ab Aurora rapi dicebantur, qui antea tempus
moriebantur. Viderit.

34 Κελύων μετοικίσειν αὐτῇ] Quod notabile, unicus
ille codex pro voce postrema habet *μὲν*, in qua non
dubito residere scintillas veræ scripturæ & Arrianum re-
liquisse *μετοικίσειν αὐτῇ*. Sed & paulo ante edidi ex eo-
dem *οἰκῶσιν αὐτῇ τὴν νῆσον*, unde secunda vox vulgo
abest.

35 Δεῖσθαι δὲ οἱ τὸ πάθημα καὶ τὴν ἥλιον ὑποδέσθαι]
Vulcanius: *ceterum rogasse, ut vitium hoc ei adimeret*.
Facius amplior: *sed rogasse, ut sibi insitum voluptatis ap-
petitum adimeretur. solem postulatis ejus assumpsisse, ac deinde*
quæ

πυρ ἔστηας ἀν' ἰχθύας ἐξ ἀνθρώπων πεποίηκε κατελεήσαντα, ἀνθρώπους αὖθις ἐξ ἰχθύων ποιῆσαι· καὶ ἀπὸ τούτων, τῷ Ἰχθυοφάγων τὸ γένος καὶ εἰς Ἀλέξανδρον κατελθεῖν. Καὶ ταῦτα ὅλη ψυδία ἐξελέγχθη Νέαρχος· ὅτι ἐπαινώ αὐτὸν ἔγωγε τὸ ἀλλοτρίως τε καὶ σοφίης, ἔπειτα καὶ χαλεπὰ ἐξελεῖ χθῆναι ἐόντα· ταλαιπώρον γὰρ ὁ γινώσκων τὴν παλαιὰν λόγους ὅτι-
 32 λερὸν μὲν ἐξελέγχειν ὄντας ψυδίας. Ὑπὸ τῆς Ἰχθυοφάγους Γαδρόσιοι ἐς τὸ ἄνω οἰκέουσι γῆν ποιεῖν καὶ ψαμμώδεα· ἐνθα καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἢ τραπὴν τε Ἀλεξάνδρῳ ἔπαθε, καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος, ὥς μοι ἦδη ἐν τῷ ἄλλῳ λόγῳ ἀπήγγειλεν. Ὡς δὲ ἐς τὴν Καρμανίαν ἀπὸ τῆς Ἰχθυοφάγων κατέβη ὁ στρατὸς, ἐνταῦθα ἵνα πρῶτον τὴν Καρμανίαν ὁρμήσαντο³⁶, ἐπ' ἀγκυρῶν ἐσάλθουσι, ὅτι ῥήγιν παρτέτατο ἐς τὸ πέλαγος τῆς γῆς. Ἐνθεν δὲ ὡσαύτως ἐκέπτετο ἡ λίαν δυομένη ἐπλεον· ἀλλὰ τὸ μεταξὺ δυομένης τε ἡ λίαν καὶ τὸ ἀρκυρῶν ἔτι μᾶλλον καὶ πρῶτα αὐτοῖσιν ἐπέχον· καὶ ἔτι ἡ Καρμανίη τῇ Ἰχθυοφάγων τῇ γῆς καὶ τῇ Ὠρεϊτῶν διδεδροτέρη τε καὶ θύκαρποτέρη ἐστὶ, καὶ ποιόδης μᾶλλον πρὸ καὶ ἐνδοῦ. Ὁρμίζοντες δὲ ἐν Βαδὶ χῶρ³⁷ τὴν Καρμανίαν οἰκουμένην, δένδρεα τε πολλὰ ἡμερὰ πεφυκότα ἔχοντι, πλὴν ἐλαίας, καὶ ἀμπέλους ἀγαθὰς, καὶ σιτοφόρους. Ἐνθα δὲ ὁρμηθέντες, καὶ διεκπλώσαντες σταδίους ὀκτακοσίους, πρὸς αἰγαλὸν ὁρμίζοντες ἐξήμω, καὶ καθορῶσιν ἀκρὶν μακρὰν, ἀνέχουσιν³⁸ ἐπὶ πολλὸν ἐς τὸ πέλαγος· ἀπέχον δὲ ἐφαίνετο ἡ ἀκρὶν πλόνος ὡς ἡμέρης. Καὶ οἱ τῇ χῶρ³⁹ ἐκείνῃ δαήμεναι, τὴν Ἀραβίαν ἔλεγον τὴν ἀνίσχουσαν ταύτην

hominibus pisces fecerat, rursus commiseratione ductam ex piscibus homines fecisse. Ex iis Ichthyophagorum genus ad Alexandrum usque pervenisse. Ego vero Nearchum eo nomine non laudo, quod otio & sapientiā in re non admodum difficili refellendā abusus fuerit; miserabile censens veteres mendacesque fabulas recensentem refutare. Supra Ichthyophagos Gadrosii in³² mediterraneis locis terram sterilem atque arenosam colunt: ubi & Alexandri exercitus & Alexander ipse multa incommoda perpeffus est; quemadmodum in alio opere narravi. Postquam vero ex Ichthyophagis in Carmaniam perventum est, primum ancoris in falo jactis constiterunt, quod aspera longe in mare petra porrecta esset. Exinde non ita directe ad occasum navigarunt, sed inter occidentem & septentrionem cursum tenuerunt; atque ita Carmania arboribus fecundior magisque frugifera est quam Ichthyophagorum aut Oritarum regio, magis etiam herbosa, aquisque abundans. Quum in Badin cultum Carmaniae locum appulissent, multas arbores pomiferas, exceptis oleis, repperunt. Erat & ea regio vitium & frumenti ferax. Inde ad dccc. stadia progressi, ad littus desertum appellant. Ex eo loco promontorium ingens longe in mare porrectum conspiciunt, quod unius diei navigatione inde abesse videbatur. Periti locorum Arabiz promontorium id esse dicebant, vocarique Macetam. Inde cinnamomum

πλόνος ὡς ἡμέρης. Καὶ οἱ τῇ χῶρ³⁹ ἐκείνῃ δαήμεναι, τὴν Ἀραβίαν ἔλεγον τὴν ἀνίσχουσαν ταύτην

quos illa veneficio in pisces verterat; rursus ex piscibus in homines vertisse. At Vulcanius postrema hæc non accepit de sole, sed de ipsa Nereide, ipsam rursus commiseratione ductam ex piscibus homines fecisse, quum tamen Græca prorsus id statuunt de sole, & hunc dicant κατελεήσαντα. Si sana sunt Græca (non enim videntur ita potuisse interpretes hæc reddere, nisi crediderint perisse aliquid, puta verbum ἀφαιεῖν, ubi enim in Græcis haberet illud adimere?) Si itaque sana sunt, omnino aliud notant. Existimo enim innuere, illam soli aperuisse hunc ipsi insitum affectum, cum obsecratione, ut & ipse vellet illi indulgere more eorum, qui antehac venissent ad suam insulam: solemque suscepisse, sive implendo quod petierat, seu promittendo, quum interim ille accingeretur restituere & revocare homines, quod ipsa prorsus non expectabat, quæ sperabat in sole idem juris sibi fore, quod in aliis habuerat, ut & ipsum post concubitum mutaret in piscem.

36 Καρμανίαν ὁρμήσαντο] MS. Opt. ἰδρύσαντο.

37 Βαδὶ χῶρ³⁷] Apponi merentur ipsa Salmasii verba ex Plinianis Exercit. pag. 1188 [Plinius Sabin vocat Carmaniz fluvium, à quo usque ad Ananin alterum fluvium vineæ coluntur & arva. Ptolemæος Σαβίς Carmaniz urbs in mediterraneo sita. Arrianus Βαδὶ vocat Carmaniz locum maritimum, à quo usque ad Ananin vineæ & arva in cultu. Quod ille habet ex Nearcho, verba ejus ita legenda: ὁρμίζοντες ἐν Βαδὶ χῶρ³⁷ τὴν Καρμανίαν οἰκουμένην &c. Perperam legitur ἐν Βαδὶ χῶρ³⁷. Et ridi-

cule doctus interpretes Badichorum vertit. Ab eo igitur loco verius occidentem Carmania culta esse incipit vineis & arvis. Plinius Onesicritum sequitur, Arrianus Nearchum. Ille Σαβίον vocat fluvium, hic Βαδὶ locum ubi Carmania cultior est. Forte Σαβίον scripserat Arrianus; ἐν Σαβίῳ χῶρ³⁷. Nam ut dixi, urbs quoque ibi Σαβίς, fortasse ad Sabiu flumen sita.] Hæc quum isto tempore scripserit Vir maximus, an ille dicendus erit accessisse emendationi nuperi nostri? & non hic accessisse furro ad Salmasiana contrectanda? Tu arbitrare, qui legis. Ego nunc testor Vulcanium apposita versionis cruce decussata, notavisse in ora [V.C. Βαδὶ χῶρ³⁷.]

38 Ἀνέχουσιν] Liber Opt. ἐκτρέφουσιν. Et omnino aliquid amplius vulgato requiritur, etsi mox tamen id ipsum retineat, sicut id retinuit VII, 20 de hac ipsa re loquens.

39 Κατέβη δὲ Μάκετα] Cautè agit Salmasius, neque ut scribit nuperus, legit Μάκετα; sed quum dixisset promontorium ἐν Μάκαις se putare esse hoc ipsum, quod Arrianus ex Nearcho appellatum scribit Μάκετα, & citasset locum Arriani, subijcit [Non dubium est esse. Nam huic ex adverso facit respondere in ora contraria locum Ἀρμύζια, à quo Ἀρμύζιοι populi Plinio, unde & promontorium Ἀρμύζιον. Sed videretur potius legendum κατέβη δὲ Μάκετα] Ita satis lentè circumrodit. Interim & Bochartus in Phaleg II, 19 & Valesius ad Ammianum XXI, 6 satis amant Μάκετα.

X 2

νάμαμά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτά ποτε εἰς Ἀσσυ-
ρίους ἀγεσθῆναι· καὶ ἀπὸ τῆς αἰγιαλῆς τῆς
Ἰνδοῦ ὁ ὁρμῶν ἐσάλθη, καὶ τῆς ἀκρῆς, ἥτινα
καταπικρὺ ἀφ' ἐνὸς ἀνέχουσιν εἰς τὸ πέλαγος,
ὁ κόλπος ἐμοὶ περὶ δοκεῖ, καὶ Νεάρχῳ ὡσαύτως
ἐδοκεεν, εἰς τὸ εἶναι ἀναχέσθαι, ὅτ' εἰκός, ἢ
ἐρυθρῇ θάλασσᾳ. Ταῦτ' ἰδὼν τὴν ἀκρίν ὡς χε-
τεῖδον, Ὁμησικριτος μὲν ἐπεχρίσας ἐπ' αὐτῷ
πλέειν ἐκέλευεν, ὡς μὴ χετὶ τὸν κόλπον ἐλα-
τρώσοντας ταλαιπωρεῖσθαι. Νεάρχῳ δὲ ὑπο-
κρίνε[ν] 40 ἥτιον Ὁμησικριτον, εἰ ἀγνοεῖ ἐπ' ὅ-
τ' ἐσάλθη πρὸς Ἀλεξάνδρου ὁ ὁρμῶν. Οὐ γὰρ
ὅτι σπείρη ἦν περὶ τῆς Ἀφροδισίας πάντα αὐτῶν
τὸ στρατόν, ὅτι τῷδε ἄρα ἐκπέμψαι τὰς νέας·
ἀλλὰ ἐθέλοντα αἰγιαλῆς τε ἰὺς χετὰ τὸν ὁρ-
μου καὶ σπείρα 41 καὶ ὁρμῶν καὶ ἡσιόδας, καὶ
ὅσους κόλπον ἐπέχει, ἐκπεπλῶσαι τῶτον,
καὶ πόλιας ὅσας ὅτι θαλάσσια, καὶ εἰς ἐγκαρ-
πῶν γῆ, καὶ εἰς ἐρήμην. Σφᾶς ὦν καὶ ἡλιῶν
ἀφανίσαι τὸ ἔργον, πρὸς τέρματι ἥδη ἔοντας τὸ
πόνον, ἄλλως τε καὶ δὲ σπείρας ἐπ' ἡ ἀναγκάων
εἰς τὸν ὁρμῶν πλῶν ἔχοντες· δεδίσαι τε, ὅτι ἡ
ἀκρὴ εἰς μεσημβρίῳ ἀνέχεται, μὴ ἐρήμῳ τε τῇ
ταύτῃ γῇ καὶ αὐτῶν καὶ φλογώδῃ ἐγκύρῃσθαι.
Ταῦτα εἰπὼν, καὶ μοι δοκέει περὶ ἀφανίσαι σῶσαι
τὸ στρατὸν τῇδε τῇ βελῇ Νεάρχος· τὸ γὰρ δὴ ἀ-
κρίν ἐκείνῳ, καὶ τὸ πρὸς αὐτῇ χώρῳ πᾶσαι,
ἐρήμῳ τε εἶναι λόγον καὶ τεχνῆς, καὶ ὕδατος σπεί-
ρας 42 ἔχει. Ἀλλὰ ἐπλῶν γὰρ σπείρας αἰγιαλῆς
ἀραντες τῇ γῇ πρὸς ὅσους καὶ πλῶσαντες φα-
δῆς ὡς ἐπαχοῖς, εἰ ἄλλῳ αἰγιαλῶ ὡρμή-
σαντο· Νεόπτανα ὄνομα τῷ αἰγιαλῶ. Καὶ αὐ-
τῶν ὑπὸ τὸν ἑω ἀνήγοντο, καὶ πλῶσαντες φαδῆς
ἐκπλῶν, ὁρμίζοντες καὶ τὸ πᾶν μὲν Ἀνάμιν·
ὁ δὲ ὁρμῶν Ἀρμόζια ἐκαλέετο. Φίλια δὲ
ἥδη καὶ ἀμφοτέρω ταύτῃ ἦν, πλὴν ἐλαίῳ καὶ πε-
φύκεσαν. Ἐν ταῦθα ἐκβαίνοντες τε ἐκ τῶν νεῶν, καὶ
σπείρας τῶν πολλῶν πόνων ἀσμενοὶ ἀνεπαύοντο 43,
μεμνημένοι ὅσα κατὰ τὴν θάλασσαν πε-
πονηότες ἦσαν, καὶ πρὸς τῇ γῇ τῇ ἡλιοφάγων,
πῶς τε ἐρημῶν καὶ χώρης, καὶ τῶν ἀνθρώπων
ὅπως θηελώδεις, καὶ τὰς σφῶν σπείρας ὅτι πε-
γμῶν. Καὶ πινες αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης εἰς τὸ
πρὸς ἡν ἄνθρωπον, σπείρας κεδναδέντες τὸ στρατὸν
κατὰ ζήτησιν ἄλλῳ ἄλλῳ 44. Ἐν ταῦθα ἀν-
θρώπων σφίσιν ὥφθη χλαμύδα τε φορῶν Ἐλ-
λυσικην, καὶ τὰ ἄλλα ὡς Ἐλλῶν ἐσκαθασμῶν,

momum & alia ejusmodi aromata in As-
syrios vehi. Ab eo littore ubi classis ancoris
in salo jactis constiterat, & promontorio
quod ex adverso in mare porrectum con-
spexerant, sinus meo judicio, ut & Near-
cho visum est, introsum refunditur, si-
cut probabile est, mare Rubrum. Id pro-
montorium ubi conspicati sunt, Onesicri-
tus classem eo dirigi jubebat, ne per sinum
navigantes calamitatibus adficerentur. Near-
chus parum prudentem esse Onesicritum
respondit, si nesciret quam ad rem Ale-
xander classem misisset. Neque enim quia
pedestri itinere totum exercitum traducere
salvum non posset, eam ob causam naves
emissas: sed quod vellet omnia littora,
portusque & insulas perlustrari, omnes
etiam sinus pernavigari, & urbes quæ ad
mare sitæ essent: quæve regio fertilis, quæ
deserta sit inquiri. Non debere itaque eos
totum negotium pervertere, quum jam ad
finem laborum pervenissent, præcipue
quum res omnes ad navigationem necessa-
riæ eos non deficerent: vereri etiam se,
quod promontorium illud in meridiem ver-
geret, ne in desertam, & siticulofam tor-
ridamque regionem inciderent. Nearchi
sententia vicit: & mihi quidem Nearchus
hoc consilio classem universam servasse vi-
detur. Promontorium enim illud, omnem-
que regionem illi circumjectam, desertam
esse fama est, summaque aquarum penuriâ
laborare. Motâ igitur classē, terræ adnavi-
gantes, dcc stadia emensi, ad aliud lit-
tus, cui Neoptana nomen est appellant:
rursusque sub auroram inde solvunt, & cen-
tum stadiis enavigatis, ad fluvium Anamin
perveniant. Locus ipse Harmozia voca-
tur. amicam ibi omniumque rerum feracem
regionem nacti sunt: oleas tantum non fe-
rebat. Hic navibus egressi, cupide à tot
tantisque laboribus conquierunt, cum ju-
cunda tot malorum, quæ mari perpassi fue-
rant, recordatione. memoria etiam recole-
bant, quæ apud Ichthyophagos, in desertis
regionibus, apud efferatos homines, in
summa rerum omnium inopia pertulissent.
Quidam vero interius remotiusque à mari
progressi, & ab exercitu sejuncti sunt, alius
aliud quærentes. Repertus hic est ab eis
quidam Græcanica chlamyde reliquoque ha-
bitu Græco indutus, linguam etiam Græcam
sonans,

40 Ὑποκρίσται] Lege ex Opt. ἀποκρίσται. Sic quoque
cap. seq. ὑποκρίσται καὶ χῶροι. Opt. ἀποκρίσται, &
cap. 34 ἀποκρίσται.

41 Κόλπος ἐπέχει] Vulcanius ex Augustano εἰσέχει.
Optimus cum alio εἰσέχει, alius εἰσέχει.

42 Ἀσμενοὶ ἀνεπαύοντο] MS. Opt. ἀνεπαύοντο.

43 Κατὰ ζήτησιν ἄλλῳ ἄλλῳ] Vulcanius prope, alius

alium quærentes. An credimus à Vulcanio potuisse dici,
quis ille alius quærendus ab ipso intelligeretur? Itaque
aliorum vertit Facius uti ea loca quo venerant explora-
rent. Vulcanium huc adegerunt verba mox sequentia,
τοῖς κατὰ ζήτησιν τῶν Νεάρχου ἐσκαθασμῶν. Dubium mihi
non est, quin ille genitivus ἄλλῳ debeat accipi venire ab
neutro ἄλλο, non ab masculino.

ἡ Φωνὴν Ἑλλάδα ἐφώκε. Τῷτον οἱ πρῶτοι ἰδόν-
τες, δακρύσαι ἔλεγον· ἔτι ἡ πᾶσι λόγον σφίσι
Φωνῆναι ἐκ τῶ ποτῶνδε κακῶν Ἑλλῆνα μὲν ἀνθρώ-
πων ἰδεῖν, Ἑλλάδος δὲ Φωνῆς ἀκούσαι· ἐπιθώ-
πων τε ὅπουθεν ἦναι, καὶ ὅστις ὢν· ὁ δὲ ἀπὸ τῆς
στρατοπέδου τῆς Ἀλεξάνδρου ἀποκεδαδηναι ἔ-
λεγε, καὶ εἶναι ἔτι πρῶτον τὸ στρατόπεδον καὶ αὐ-
τὸν Ἀλέξανδρον· ἴδοντες τὸν ἀνθρώπον βοῶντες τε
καὶ κροτέοντες ἀνάγνοι πᾶσι τῶν Νέαρχον· καὶ
Νέαρχος πάντα ἔφρασε, καὶ ὅτι πέντε ἡμερῶν
ὁδὸν ἀπέχεται τὸ στρατόπεδον καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ
τῆς θαλάσσης· ἴοντες τὸν ὑπαρχον τῆς χώρας ταύτης
δειξάν· ἔφη Νέαρχος, καὶ εἰδείξε· καὶ μὲν τῆς
Νέαρχος γνώμῃ πείθετο, ὅπως ἀναβήσεται
πρὸς βασιλέα. Τότε μὲν δὴ ὅτι τὰς νέας ἀ-
πῆλθον· ὑπὸ δὲ τὴν ἐν ταῖς νέαις ἀνεώλκεν,
ἐπισκλῆς τε εἶναι, ὅσα αὐτῶν κατὰ τὴν πλὴν
πεποιήκεσαν· καὶ ἅμα ὅτι ἐν τῷ χώρῳ τῆς
ὑπελείπεσθαι οἱ ἐδόκει· πολλοὶ στρατῶν
χάρακα τε ὡς ἐδεῖαλλε διπλῆν ὅτι τῶν
στρατῶν, καὶ τῆς γῆς· καὶ τῶν βαθείων,
ἀπὸ τῆς πᾶσι τῆς ὁδοῦ δὲ ἀμύνει, ἔστε ὅτι
τὸ ἀγαλόν, ἵνα αἱ νέαι αὐτῶν ἀνευρυσθῶναι ἦ-
σαν. 34 Εἰ δὲ ὁ Νέαρχος ταῦτα ἐκόσμεε, τῆς
χώρας ὁ ὑπαρχος πεπυρρῶν ὅπως ἐν μεγά-
λῃ φροντίδι ἔχει Ἀλέξανδρον τὰ ἀμφὶ τὸ
λον ἴδοντες, μέγα δὲ ἡ ἐξ Ἀλεξάνδρου ἀγαθὸν
ἀνέγνω πείσεσθαι, εἰ πρῶτος οἱ ἀπαγγέλλει· τῆς
στρατῆς τὴν σωτηρίαν, καὶ τῆς Νέαρχος, ὅτι ἔ-
πολλὰ ὑπερον ἀφίξει· ἐς ὅσον τὴν βασιλείαν.
Οὕτω δὲ τὴν βραχυτάτην ἐλάσας, ἀπαγγέλλει
Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι Νέαρχος ἔπος φράσαι ἀπὸ
τῶν νεῶν. Τότε μὲν δὴ καὶ ὁ ἀπίστευον τὰ λόγῳ
Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ ἐχάρη γενεᾶ τὸ εἰκός·
ἦν ἀγγέλιος. 45 Ὡς δὲ ἡμέρη τε ἄλλη ἐξ ἄλλης
ἐγένετο, καὶ ξυμπέθετο αὐτῷ τῆς ἀγγελίας τὴν
χερόν, ἐκέπιτο τὰ ἐξ ἡγεμονίας ἐφάρκε-
το· πεμπόμενοι τε ἄλλοι ἐπὶ ἄλλοισιν, ὅτι
κομιδῇ τῆς Νέαρχος, οἱ μὲν πινες ὀλίγον τὸ ὄδον
παραβόλεις, καὶ οἱ ἐπὶ ἀνέστησαν ἐνδὲν ἐγκύρσαν-
τες· οἱ δὲ πρῶτῳ ἐλθόντες καὶ ἀφ᾽ αὐτῶν ὄντες τὴν ἀμφὶ τὴν Νέαρχον, ἐδὲ αὐτοὶ ἐπὶ ἀνέστησαν.
Εἰ γ-

sonans, ad cuius primum conspectum colla-
crymatos ferunt : adeo novum atque inso-
lens iis videbatur, post tot mala hominem
Græcum cernere, & Græcam vocem audire.
Interrogarunt itaque, unde veniret : & quis
esset. Ille se ab exercitu Alexandri se junctum
esse respondit, castraque atque adeo ipsum
Alexandrum non procul abesse. Hunc homi-
nem ipsi confestim gaudio exultantes ad Near-
chum adducunt : qui rem omnem ei retulit,
castraque & regem quinque dierum itinere à
mari abesse. Præsidem etiam illius regionis
Nearchus ostensurum se dixit & ostendit. tum
Nearchus cum eo consilium capit quo pacto
ad regem reverti possit : simulque ad classem
fese recipiunt. Postridie vero sub lucem
subduci naves jubet, partim ut quæ istà
navigatione quasitæ erant, rescicerentur :
partim quod magnam exercitus partem ibi
relinquere statuerat. Duplici itaque vallo
& aggere terreo navale cingit, fossamque
profundam à ripa fluminis ad eam littoris
partem in quam naves subductæ erant,
ducit. Interea dum hæc à Nearchus paran-
tatur, præses regionis quum audisset Alexan-
dri vehementer de classe hac sollicitum
esse, magnum aliquod munus se ab Ale-
xandro accepturum arbitratus, si primus nun-
tiaret exercitum salvum esse, & Nearchum
propediem in conspectum regis venturum :
compendio viæ inito, renuntiat Alexandro,
Nearchum à navibus venire. Alexander
tametsi fidem ejus verbis non haberet, ma-
gnam tamen ut par est ex eo nuntio læti-
tiam cepit. Quum vero alius ex alio dies
traheretur, & tempus ex quo nuntium alla-
tum fuerat conferret, non jam amplius cre-
dibile ei videbatur. quumque alii atque alii
mitterentur qui Nearchum advenirent,
nonnulli quidem paululum viæ progressi va-
cui redierunt, quum nulli occurrissent ; alii
vero progressi ulterius & Nearchum non of-
fendentes, ne ipsi quidem revertebantur.
Tum

44 Εἰ πρῶτος ἀπαγγέλλει] Opt. si πρῶτος οἱ ἀπαγ-
quæ continua Arriani vocola non debuit diutius expel-
li loco suo aut hic ignorari.

45 Τὴν βραχυτάτην ἐλάσας] Accipio conditionem, quam
ferunt ad scripturam Arriani stabiliendam neminem me-
liorem ipso Arriano. Quare quum ipse Arrianus id
nunc dicat, hoc est, MS. optimus & castissimus habeat
βραχυτάτην, & cum eo alii duo, male vulgo mutant, &
verum est restituendum. Ipsa sententia & loquendi sa-
na ratio id postulat. Neque si alicubi recte occurrit τὸ
ὄδον βραχυτάτην, ubi recte id convenit, huc quoque trahi de-
bet, ubi non convenit. Etiam postea chirographo suo
notavit Vulcanius.

46 Ἀλλὰ ἐχάρη γε κατὰ τὸ εἰκός] Nihil molestiæ ap-
paret in his verbis, ut sana & integra queas præterire.
Attamen illud alioquin jucundum ἀλλὰ in Optimo non
agnoscitur.

47 Τὰ ἐξ ἡγεμονίας ἐφάρκετο] Ita sæpius ab auctore
observatum. De quo nunc tamen testatur codex Opti-
mus scripsisse ἐφάρκετο.

48 Ὡς ἐπὶ κομιδῇ] Non potest sustineri particula ὥς,
quippe quæ nunquam isti præpositioni additur, nisi e-
tiam sequatur accusativus, prout millies id amavit Ar-
rianus, unde etiam nunc oportebat legi ὥς ἐπὶ κομιδῇ
τῆς Ν. Sed egregie succurrit fides MSi Optimi, à quo
illa ignoratur, quod auxilium tanto securius, quia et-
iam paulo post servat illud ipsum ἐπὶ κομιδῇ. Hinc de-
nique delevi.

49 Οὐδὲ αὐτοὶ ἐπὶ ἀνέστησαν] Ne ipsi quidem revertebantur.
Non exiguo detrimento affectus est hic locus, licet pro
sano circumferri videamus. Hæc enim verba omni mo-
do requirunt, jam antea aliquos quædam progressos
etiam non rediisse. Atqui in vulgata de nullis præmit-
titur

Εἰταῦθα δὴ τὸ μὲν ἄνθρωπον ἐκείνον, ὡς κενὰ τε ἀγείλαντα⁵⁰, καὶ λυπηρότερον οἱ τὰ πρήγματα ποίησαντα τῇ ματαιῇ βύφροσυνῇ, συλλαβὴν κελύβει Ἀλέξανδρον. αὐτὸς δὲ τῇ τε ὀψὲ καὶ τῇ γνώμῃ δὴλῶν ἡμῶν μεγάλῳ ἀχὶ βεβλημένον. Εἰ τὸ τῷ δὲ τῷ Ἰνέσχι ζήτησιν ὁ Νεάρχος ἐσταλμένον, ἵππους τε ἐπὶ κομιδῇ αὐτῶν καὶ ἀπῆνας⁵¹ δὲ ἄροντες, ἐντυγχάνουσι χαλὰ τὸ ὁδὸν αὐτῶν τε τῷ Νεάρχῳ καὶ τῷ Ἀρχίῳ, καὶ πέντε ἢ ἑξῆς ἅμα αὐτοῖσι. μὲν τὸ σῶμα γὰρ ἀνὴρ. Καὶ ἐντυγχόντες, ὅτε αὐτὸν ἐγνώρισαν, ὅτε τὸ Ἀρχίῳ ἔπειτα τοὶ χεῖρα ἄλλοι οἱ ἐφάνησαν, κομιδόντες τε καὶ ῥυπαροὶ καὶ μεσὶ ἄλμυς, καὶ φίνοι τὰ σώματα, καὶ ὠχροὶ ὑπὸ ἀρρυθμίας τε καὶ τῇ ἄλλῃ ταλαιπωρίᾳ. Ἀλλὰ ἐρομένοις γὰρ αὐτοῖς ἵνα ὅπως εἴη Ἀλέξανδρος, ὑποκρινόμενοι τὸ χάριον, οἱ δὲ παρήλαινον. Ἀρχίῳ δὲ ὁππρεσθεὶς λέγει πρὸς Νεάρχον, ὦ Νεάρχε, ἴσθης ἰσὺς ἀνθρώπου δι' ἐρημίας ἐλαυνέειν τὸ αὐτὸν ἡμῶν ὁδόν, ὅτε ἐπ' ἄλλῳ ἡνσιωπήθημι, ἢ ὅτι μὴ χαλὰ ζήτησιν ἡμετέρῳ ἀπεσταλμένους. ὅπ δὲ ἐγνώσκουσιν ἡμεῖς, ὅτε ἐν θωύματι ποίεομεν. ἔπειτα γὰρ τοὶ ἐρχόμενοι χαλῶς, ὡς ἀγνοοῖ εἶναι. Φρασμοὶ δὲ αὐτοῖς⁵² οἵπνες εἶδον. καὶ ἰσὺς ἐρώμεθα χαρὶ ὅ, καὶ ταύτην ἐλαυνέουσιν. Ἐδοξε τῷ Νεάρχῳ ἐνείσιμα λέγειν. καὶ ἤροντο ὅποι ἐλαυνέουσιν. οἱ δὲ ὑποκρίνοντες, ὅτι χαλὰ ζήτησιν Νεάρχου τε καὶ τῷ φράτῃ τῷ ναυικῷ. Ὁ δὲ, Οὕτως, ἔφη, ἐγὼ εἶμι Νεάρχος⁵³, καὶ Ἀρχίῳ, ἔπος. ἀλλ' ὁ γελῶν ἡμεῖς. ἡμεῖς δὲ τὰ ὑπὸ τῷ φράτῃ Ἀλέξανδρον ἀπηγορεύμεθα. Ἀναλαβόντες ὦν⁵⁴ αὐτὸς ἐπὶ τὰς ἀπῆνας, ὁπίσω ἡλαυνοὶ καὶ ἴπνοι αὐτῶν ἰσῶν⁵⁵ ὑποφθάσαι ἐβελήσαντες τὸ ἀγελίλῳ, πρὸς ὁδοῦς λέγουσιν Ἀλέξανδρον, ὅτι ἔσθ' οἱ Νεάρχος, καὶ σὺ αὐτῷ Ἀρχίῳ

Tum Alexander hominem illum tanquam mendacis nuntii autorem, quique suum moerorem vano illo gaudio duplicarat, comprehendere jubet: ingentemque dolorem & vultu & animo prae se ferebat. Interea nonnulli qui cum equis & vehiculis ad quaerendum adducendumque Nearchum missi fuerant, in ipso itinere Nearcho & Archia obvii facti sunt: qui quidem aliis quinque aut sex viris comitati veniebant. Neque tamen primo aspectu vel Nearchum vel Archiam agnoverunt: adeo immutati atque ab seipfis diversi erant, hirsuti & fordidus, falgugineque repleti, rugosi, squalidi, & ex multis vigiliis laboribusque pallidi. Interrogantibus enim illis ubinam esset Alexander, cognito loco, iter suum persecuti sunt. Tum Archias animadversa re ad „Nearchum conversus ait, Homines istos, „Nearchus, eadem qua nos via per deserta, „contendere non aliam ob causam judico, „quam quod nos quaesitum missi sint. Quod „vero non agnoscunt, equidem non miror: „ita enim squalidi maleque habiti sumus, ut „agnosci non possimus. Significemus itaque „eis quinam simus, eosque vicissim percontemur, „quam ad rem hoc itinere proficiscantur. Nearchus Archia consilium perquam opportunum est visum. Rogarunt itaque quonam proficiscerentur, qui respondent Nearchum se & navalem exercitum quaesitum ire: statimque Nearchum respondisse, „Hic ego sum Nearchus, & „hic Archias. at vos nobis duces itineris „estote: nos Alexandro de classe referemus. Illis itaque in vehicula exceptis, ad regem revertuntur. Nonnulli horum, nuntium celeritate praevertere cupientes, praecurrentes Alexandro nuntiarunt Nearchum ipsum, & cum eo Archiam ac quinque alios

titur tale quid. Sed & antecedentia ei μὲν τινες ὀλίγοι &c. talia sunt, quae subsignificant requiri adhuc aliam insuper orationis partem: ad quam licet interpretes & editores non curent attendere, patet tamen saeculus satis hiatus. Ita agit versio Vulcanii, tanquam omnes illi alii atque alii missi ita aberrarint, ut nulli reverterentur. Cur autem nonnulli aliquantulum viae progressi sunt & non omnes? Itaque experiamur rursus beneficium Optimi codicis integrato ita hoc loco, qui permolliter ex auctoris chirographo processit: οἱ μὲν τινες ὀλίγοι τὸ ὁδοῦ προϊόντες καὶ ἐπαύσαντο ἐκεῖ ἐγυῖοντες. οἱ δὲ παραλίῳ ἐλθόντες καὶ διαμνησθέντες &c. hoc est, alii quidem paulum viae progressi, nemine obvius vacui reversi sunt; alii vero ulterius prodeuntes & a Nearcho aberrantes, ne quidem reversi sunt. Commodissimam casuum variationem dicit, quisquis legerit, & animadvertet occasionem lacunae ex similitudine vocum.

50 Ὡς κενὰ τε ἀγείλαντα] MS. unus ἀπαγγέλλαντα. Optimus veso, καὶ οἱ ἀγγ. quod denuo est opportunissimum.

51 Καὶ ἀπῆνας] Hæc ab Optimo absunt, quas tamen aperte mox faceret illis adfuisse. Mox idem cum aliis κομιδόντες.

52 Φρασμοὶ δὲ αὐτοῖς] In nullo scripto legitur illud ὦν. Deinde Opt. ταύτην ἐλαυνέουσιν.

53 Οὕτως ἔφη ἐγὼ εἶμι Νεάρχος] Eleganter ab Opt. libro abest vox εἶμι. Libro IV. περιπετὴ Ἀλέξανδρον γινώσκοντες ἀνακαλύπτει, καὶ φάναι, ὅτι ὕψος τοῦ ἐγὼ ὁ Κλεῖτος, ὁ Ἀλέξανδρος. Apud Lucianum in dialogis Deorum p. 169. ait Paridi Venus, αὐτὴ μοι ἐγὼ πλησιον. Dulcissimus ille Longus lib. II Παιων. πλησιον καὶ σπασ αὐτῶν ὁ δὲ εἶπε, Φιλητάς, ὁ παῖδας, ὁ πρὸς ἐγὼ. Lib. IV p. 158. ὁ δὲ Λάμων, ἔτοι, εἶπε, σοὶ διόποτα τὸ αἰγῶν αἰπότε. Simili brevitate & tanquam certi in loquendo moris elegantia Evangelista Lucas I, 38 ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου. 2 Samuel. 15, 15. ἰδοὺ οἱ παῖδες σου.

54 Ἀναλαβόντες ὦν] Particula ista non agnoscitur à MSS. tribus. In Optimo autem pro ea legitur δὲ. Etiam infra τὸ τοῦ ἐκείνου omnes vetusti sine ὦν. Quæ ipsa etiam interposita rursus infausse videtur paulo infra, ubi verba sunt ἐπὶ πολλοὺς ἰδόντες Ἀλέξανδρος, ubi postea editi eandem particulam interposuerunt, ἐπὶ ὧν πολλοί, sed ubi sic quoque editio prima cum MS. continetur, & particulam ὦν abolet.

55 Αὐτῶν τῶν] Postrema vox non est in Opt.

χίης ἡ πέντε ἄλλοι κομίζοντες ὡς ἔσονται. ὡς δὲ ἔγραψεν παντὸς ἐδὲν εἶχον ὑποκρίνασθαι. Τὸ πρῶτον ἐκείνο σιωπῆς ὁ Ἀλέξανδρος, ἵνα μὴ ὡς ἀλόγως ἀποσπῶνται, τὴν γὰρ πᾶσαν διεφθάρθαι αὐτῷ, ὅτι τοσόνδε ἔνεαρχος τε καὶ ἔργχης ἢ σωτηρίῃ ἔχαιεν, ὅσον ἐλύπει αὐτοὶ ἀπολομένη ἡ γὰρ πᾶσα. Οὐ πῶ πάντα ταῦτα εἶρητο, καὶ ὁ Νέαρχος τε καὶ ὁ ἔργχης παρεσθῆσαν. ἵνα δὲ μῶνις καὶ χαλεπῶς ἐπεγνώσκειτο, ὅτι τε κομωμένων καὶ κακῶς ἐσταλμένων χαλεπῶς, ταῦτα μάλιστα βεβαιότερον αὐτῷ τὸ ἄλλος ὡς τὴν γὰρ πᾶσαν καὶ ἐκείνη ἐγένετο. Ὁ δὲ τὸ δέξιόν τινος Νέαρχος ἐμβαλὼν καὶ ἀπαγαγὼν μόνον αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐταίρων τε καὶ τῆς ὑποσπινθῆς, πολλὸν ὅτι χέρον ἐδάκρυεν. ὅτε δὲ ἀνεγκλόν, Ἀλλὰ ὅτι σύ γε ἡμῖν ἐπαίσεις σῶς (ἔφη) καὶ ἔργχης ἔστος, ἔχου δὲ ἐμὴν ὡς ὅτι συμφορῇ τῇ ἀπάσῃ μετρίως. αἱ δὲ τοὶ νέες καὶ ἡ γὰρ κοίφῃ ἡνι τῶν διεφθάρθαι, ὁ δὲ ὑπολαβὼν, ὦ βασιλεῦ (ἔφη) καὶ αἱ νέες τοῦ σώματος εἰσι, καὶ ὁ γὰρ τὸς ἡμεῖς δὲ ἔσμεν ἄγγελοι τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἡκομῃ. Ἐπὶ ὧν μάλιστα ἐδάκρυε Ἀλέξανδρος, χαθότι ἀνέλπιδος οἱ ἡ σωτηρίῃ ἔγραψεν ἐφαίνετο. καὶ ὅπως ὁρμήσειν αἱ νέες ἐπαυγάζετο. ὁ δὲ, αὖ (ἔφη) ὅτι τὸ μαλὶ ἔργχης μὲν ποταμὸν ἀνενευσμένον ὅτι σκιδάρονται. Ἀλέξανδρος δὲ τὸν τε Δία καὶ Ἑλλήνων, καὶ τὴν Ἀμμωνα καὶ Λιβύων ἐπομνύειν, ἡμῶν μείζον ὡς ὅτι ἡδὲ ἢ ἀγγελίῃ χρίσειν, ἡ ὅτι τὴν Ἀσίαν πᾶσαν ἐκτελέσει (ἔφη). καὶ ὅτι τὸ ἄλλος οἱ ὅτι ἢ ἀπώλειν τὴν γὰρ ἀντιρρόπον γενέσθαι. 36 ἢ ἄλλη πάσῃ δὲ τυχή. Ὁ δὲ ὑπαρχος τῆς χώρας, ὅτινα σιωπῆς ἔργχης Ἀλέξανδρος ὅτι τῆς ἀγγελίης ἢ μαλὶ αὐτῇ, παρόντα χαπιδὼν ὅτι Νέαρχος, πῆλιν τε αὐτῷ πρὸς τὰ γόνατα, καὶ οὗτος τοι (ἔφη) ἐγὼ εἰμι, ὅς ἀπὸ γαλα Ἀλεξάνδρῳ ὅτι σῶς ἦκε. ὅρας ὅπως ἀφαιρέσει. Οὐ πῶ δὲ δεινὸν Ἀλεξάνδρῳ Νέαρχος ἀφαιρῆναι τὸν ἄνδρα, καὶ ἀφίει. Ἀλέξανδρος δὲ σωτήρια ἔγραψεν ἔθνε Διὶ Σωτῆρι, καὶ Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι Ἀλεξικακῷ, καὶ Ποσειδῶνι τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι θεοὶ θαλάσσιοι. καὶ ἄρῶνα ἐποίησε γυμνικὸν τε καὶ μουσικόν, καὶ πομπὴν ἐπέμπε. καὶ Νέαρχος ὅτι πρῶτος ἐπομπῆς, ἰαυῖνσι τε καὶ ἀνθεσι πρὸς τῆς γὰρ βαλλόμενον. Ὡς δὲ ταῦτα οἱ τέλῃ εἶχε, λέγει

adventare : de exercitu verò nihil fese explorati quod nuntiet habere. Ex hoc ipso nuntio colligebat Alexander, Nearchum quidem & Archiam præter opinionem & fortuito servatos esse, exercitum vero universum periisse. neque tantum gaudii ex Nearchi & Archiæ salute percepit, quantum ex amissâ classis mœroris. Necdum hic sermo defierat, quum Nearchus & Archias adveniunt, quos Alexander difficulter admodum agnoscere potuit, quod ita hirsutos & squalidos maleque habitos cerneret : tantoque magis ejus dolor ob amissum exercitum navalem confirmabatur. Injectâ tamen Nearcho dextrâ, eoque scorum ab amicis & scutatis abducto, multo tempore colla crymatus est. Tandem repressis lacrymis, Enimvero quod tu, inquit, Nearchus & Archias sospites ac salvi redieritis, moderatius universæ classis jacturam fero : at vero naves & exercitus quonam pacto perierunt? „ Tum Nearchus regis sermonem excipiens, „ Salvæ sunt (inquit) tibi rex & naves & „ exercitus : nos vero hujus salutis nuntii „ venimus. tum uberiores Alexandro lacrymæ manarunt, quod præter omnem expectationem ei exercitus salvus esset : simulque ubi portum ceperint rogat. Nearchus eas ad fauces Anamidis fluvii consistere ait, atque in terram subductas refici. Post hæc Alexander per Jovem Græcorum & Hammonem Libycum jurans affirmavit, gratius sibi jucundiusque id nuntii accidisse, quam quod universam Asiam subjugasset : dolorem enim ob amissum exercitum, universæ felicitati suæ parem fuisse. Præses vero provinciæ, quem ob nuntii vanitatem comprehendere jusserat, Nearchum præsentem conspicatus, ei ad genua provolutus, Ego, inquit, is sum qui Alexandro nuntiavi vos salvos rediisse. vides quo pacto exceptus sim. Tum rogatu Nearchi Alexander eum dimitti jubet. Alexander ob servatum exercitum, Jovi Servatori, atque Herculi, & Apollini Alexicaco, sive infortuniorum propulsatori, & Neptuno, aliisque diis marinis sacrum fecit, Ludos etiam gymnicos & musicos edidit, pompamque induxit : pompæ dux Nearchus erat, fertis ac floribus ab omni exercitu petitis. His rebus peractis Alexander

56 Κομίζονται παρά σοι] MS. Opt. παρά σοι.

57 Νέες ται σώες] Ita habet turba gregalium inter scriptos codicum. Et quis non pro bono accipiat legatque? præsertim quum etiam paulo ante dicat ἐπαυγάζεσθαι, prout legi in MSS. omnibus testor, quos vidi, idque exhibet editio utraque ante Vulcanianam, quæ nescio unde prima adsciverit illud σώες in ea sola conspiciendum. In hoc loco nihilominus ab solo isto Optimo mutatos nées ται σώες, haud dubie plurale vocis σώες. Un-

de si mutatio induci debet, hæc omnino tolerari debet, eo notabilior, quo rarior usurpatio illius pluralis extat, quæ quidem tanta, ut fere ejus notitia nulla sit: unde videtur ab auctore provenisse, non librario.

58 Ημεῖς εἰς ὑμᾶς] Αὐτοὶ MS.

59 Ἐπαυγάζεσθαι] Omnes ἀνθρώποις.

60 Παρόντα κατιδόν] Vox prior in Optimo non est, Et paulo ante idem καὶ ὅτι τὸ ἄλλος &c.

πρὸς Νέαρχον, Ἐγὼ σε, ὦ Νέαρχε, ἔχεπ
θέλω τὸ πρὸς οὐδ' οὐδ' κινδυνεύειν, ἔτ' ἢ
ταλαιπωρεῖταις⁶¹. ἀλλὰ ἄλλ' ὅτ' ἔτι ναυτικῇ
ἐξηγήσει⁶² ἵδ' ἀπὸ ἱδρὸς, ἔστε χαλκήσας αὐτὸ
ἐς Σῦσα. Νέαρχος δὲ ὑπολαβὼν λέγει, ὦ
βασιλεῦ, ἐγὼ μὴ τοι πάντα πείθεσθαι θέλω τε
καὶ ἀναγκασθῆναι μοι ἐστίν· ἀλλὰ εἰ δὴ πικρὰ σὺ
ἐμοὶ χαρίζεσθαι θέλεις, μὴ ποιήσης ὧδε· ἀλ-
λά με ἴασον ἐξηγήσασθαι ἐς ἅπαν τὰ στρατῶ⁶³,
ἔστ' ἐσσι σῶας χαλκήσας ἐς Σῦσα τὰς νέας· μη-
δὲ τὰ μὴ χαλεπὰ τε αὐτῶ καὶ ἀπορὰ ἐμοὶ ὅπι-
τετραμμένα ἐκ σὺ ἔγω· τὰ δὲ δούπετα τε καὶ
κλῆς ἥδη ἐτόιμυ ἐχόμενα, ταῦτα δὲ ἀφαι-
ρεθῆναι, ἄλλω ἐς χεῖρας διδοῦναι. Ἐπὶ λέγον-
τα παύσας αὐτὸν Ἀλέξανδρος, καὶ χεῖρ πρὸς
ωμολογίαν εἰδέναι· ἔγω δὴ χαταπέμψω αὐ-
τὸν, φρασίμ δὲ ἐς ὁδοπομπήν, ὡς Ἀφ-
φιλίας ἰόντι, ὀλίγην. Τῷ δὲ, ἔδδ' ἐπὶ τῷ ὁδῷ
τῷ ὅπῃ θάλασσαν ἔξω πόντος ἐγένετο· ἀλλὰ
συλλεγεμένων γὰρ οἱ κύκλω βάρβαροι, τὰ
ἐρυμνὰ τῷ χώρῃ τῆς Καρμανίης χαλεπὸν, ὅπῃ
καὶ ὁ σατραπὴς αὐτοῖσι ἰελεθλίηκε⁶⁴· χαλὰ
πρὸς ταῦτα Ἀλέξανδρος· ὁ δὲ νεωστὶ χαθεστηκὼς
Τληπόλεμος, ἔγω βέβαιον τὸ κράτος εἶχε.
Καὶ δις ὦν καὶ τρεῖς αὐτῇ ἡμέρῃ ἄλλοισι καὶ
ἄλλοις τῷ βαρβάρων ὁπλοισμοῖσιν ἐς χε-
ρας ἦσαν· καὶ ἔπος ἔδδ' ἐπὶ ἐλινύσαις, μό-
λις καὶ χαλεπῶς ἐπὶ θάλασσαν ἀπεσώθη-
σαν⁶⁵. Ἐνθαυθὰ δὴ Νέαρχος Διὶ Σωτῆρι,
καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν. Ὡς δὲ αὐτῷ τὰ
37 θεία ἐν κόσμῳ πεπνυγμένα, ἔγω δὴ ἀνήγοντο.
Παραπλώσαντες δὲ νῆσον ἐρήμην τε καὶ τρα-
χείην, ἐν ἄλλῃ νήσῳ ὀσμύζον⁶⁶, μεγάλη ταύ-
τη καὶ οἰκημένη, πλώσαντες γαδίους τριηκο-
σίους, ἔθεν ὅρμηθῆσαν. Καὶ ἡ μὲν ἐρήμη νῆ-
σος, ὀργάνια ἐκαλέετο· ἐς ἣν δὲ ὀσμύζοντες,
ὀράκλια· ἀμπελοὶ γὰρ ἐν αὐτῇ ἐπεφύκεσαν,
καὶ φοῖνικες, καὶ σιτοφόρος⁶⁷. ἵδ' δὲ μῆκος ἦν
τῆς νήσου, γαδιοὶ ὀκτακόσιοι. Καὶ ὅτι παρὰ
τῆς νήσου Μαζήνης συνέπλεον αὐτοῖσι μέχρ' ἑξή-
κοντα, ἐβελονίης ἡγεμὼν τῷ πλόν. Ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ ἔλεγον καὶ τὴν πρῶτην δυνατεύσαντος τῆς
χώρης λαύτης δεικνύον⁶⁸ τὸ ἱάφον· ὄνομα δὲ αὐτῷ Ἐρύθρην εἶναι, ἀπ' ὅτ' ἔτι καὶ πῶς ἐπικου-
μῶν

der ita Nearchum alloquitur, „Ego te,
„Nearchē, nulla posthac pericula aut labo-
„res adire volo. Sed alius classi praefectus
„eam in Susa ducet. Nearchus regis ser-
„monem excipiens, Equidem, ὦ rex (in-
„quit) tibi per omnia morem gerere & cu-
„pio, & debeo. Cæterum siquā in re mihi
„gratificari volueris, hoc ne feceris: quin
„potius me universo exercitui praefectum
„esse patiari, donec tibi naves salvas in
„Susa perduxerim; neve quum res arduæ
„atque difficiles mihi abs te commissæ fue-
„rint, faciles, quarum gloria jam in
„promptu est, aliis in manus dederis. Ad-
huc loquentem sedat Alexander, gratiam se
illi habere professus: atque ita eum dimittit,
exiguo exercitu comitatum, quippe cui
per amicam regionem eundum esset. Cæ-
terum neque ipsa ad mare profectio Near-
cho expers laboris fuit. Coacti enim un-
dequaque barbari tuta munitaque Carmaniae
loca occupant. Nam satrapa eorum jussu
Alexandri interfectus fuerat. Tlepolemus
autem qui recens satrapatum inierat, non-
dum firmum imperium nactus erat. Bis ita-
que ac ter uno atque eodem die diversis in
eum barbaris irruentibus pugnandum fuit.
Atque ita nihil morantes ægre tandem
ac difficulter ad mare salvi pervenerunt.
Ibi Nearchus Jovi Servatori sacrum facit,
gymnicosque ludos edidit. Rebus itaque
divinis rite peractis, oram solvit: hinc insu-
lam desertam atque asperam prætervecti, ad
aliam insulam grandem atque habitatam,
appellunt, ccc stadia emensi ab loco, unde
digresserant. Deserta illa insula, Organa
vocabatur: ubi vero constiterunt, Oaracta.
Erat hæc vitium, palmarum, & frumenti
ferax. Longitudo insulae dccc stadia effi-
ciebat. Præfex ejus loci Mazenes, suâ
sponte se Nearchi & comitem & ducem na-
vigationis Susa usque adjunxit. In hac in-
sula aiebant sepulcrum ejus extare qui pri-
mus imperium regionis tenuisset, nomenque
ei fuisse Erythræ. atque inde mare illud

Ery-

61 Οὐτ' ἢ ταλαιπωρεῖταις] Non tantum MS. Opt. sed
& alii omnes ἔτι ταλ. & sane sufficit mediam voculam
femel adesse. Paulo ante etiam codex idem ἐν πρῶ-
τοις.

62 Ἀλλὰ με ἴασον ἐξηγήσασθαι ἐς ἅπαν τὰ στρατῶ] Me
universo exercitui praefectum esse patiari. Hoc si ita est,
plus nimio petit Nearchus, ut tot alios insignes duces
sub se videat. Sed interpretis est, & fortasse voluit u-
niverse expeditioni nimirum maritimæ. Tantum enim
vult continuari in praefectura classis, ac pro στρατῶ forsan
etiam σόλῃ scripsit auctor. Εἰς ἅπαν frequenter de tem-
pore VII, 27 ἐπὶ ἰφλομένην ἀπὸ δόξης αὐτῶ τῷ ἐς ἅπαν.

63 Σατραπὴς αὐτοῖσι τιτιλευτήκε] Arrianum hic arce-
sit nuperus editor inconvenientiæ in narrando. Hoc non

à se & sua sagacitate habet; sed adsumsit, unde ple-
raque ista, ab Freinshemio in notis ad Curtium 9, 10,
21. Verum hallucinatur uterque. Non enim Arriani
crimen illud est, sed partim ipsorum inertia, partim
interpretum, qui male eum jussu Alexandri interfectum
ajunt; quum tantummodo finisse eum curam muneris
sui jussu Alexandri dicat. Sic enim sæpe ταλαιπῶν apud
auctores. Ipse Arrianus III, 2 καὶ ταλαιπῶν πρὸς τὴν ἀμφο-
αὐτὸν ἐς τὰ ἔκτατα προδοθείς. Nec hoc est, interfectus.
Rursum VI, 26. εἰ ἡγεμόνες τῷ ὁδῷ ταλαιπῶντες ἢ ἐν ἰσχυ-
ρῶν ἰφασσιν τῷ ὁδῷ.

64 Ἐπὶ θάλασσαν ἀπεσώθησαν] MS. Opt. simpliciter
ἐσώθησαν, qui & statim παραπλώσαντες διήσαν.

65 Ἀπ' ὅτ' ἐπὶ] Editio Veneta ἀπ' ὅτ' ἐπὶ. Opt. ἀπὸ τούτου, &
ita.

μίλιν τῇ θαλάσῃ ταύτῃ εἶναι, Εὐρυθελὲν κα-
λέσθαι. Εὐθὺς δὲ ἐκ τῆς νήσου ἀραντες ἐπλεον·
καὶ τῆς νήσου αὐτῆς ὡς πλώσαντες ὅσον διηκο-
σίους σταδίους, ὁρμίζοντες ἐν αὐτῇ αὐθις, καὶ
καθορῶσιν ἄλλω νήσῳ, ἀπέχουσαν τῆς μεγα-
λῆς ταύτης πεσσεράκοντα μάλιστα σταδίους.
Προσδόντες ἰρὴν ἐλέγετο εἶναι, καὶ ἄδατος. Ὑ-
πὸ δὲ τῆς ἑω ἀνήγοντο, καὶ κατὰ λαμβάνειν αὐτῆς
ἀνάπλωις, ὅπως ἡ χειρὶν, ὥστε τοῖς τῶν
ἐποκείλασαι ἐν τῇ ξηρᾷ ἐχέθησαν· αἱ δὲ ἄλ-
λαι, χαλεπῶς διεκπλώσανται τὰς ῥήχας, ἐς
τὰ βάθη ἀφεισώθησαν⁶⁶. αἱ δὲ ἐποκείλα-
σαι, τῇ πλημμυρίδος· ὁππότε μορμύνης, αὐθις
ἐξέπλωσαν τε καὶ διὰ τεραῖα καλῶντο ἵνα ὦρ
ὁ πᾶς φύλος. Ὁρμίζοντες δὲ ἐς νήσον ἄλλω,
διέχουσαν τῇ ἡπείρῃ ὅσον τριηκοσίους σταδίους,
πλώσαντες τετρακοσίους. Εὐντυθεὶς ὑπὸ τῆς
ἑω ἐπλεον, νήσον ἐρήμιον ἐν χειρὶν ὡς
μείζοντες (ὄνομα δὲ τῇ νήσῳ Πύλωρα) καὶ ὁρ-
μίζοντες ὡς Σιδωδῶν⁶⁷, πολυχρῆσμιον,
καὶ πάντων σπέρων, ὅτι μὴ ὕδατος καὶ ἰσχυρῶν ἰχθυο-
φάγων καὶ ἑτοίμων ἀναγκῆς ἦσαν, ὅτι πολλοὶ
γῆννέμενοι. Εὐθὺς δὲ ὑδρὸς αἰσώμενοι κατὰ ἵκνυντο
ἐς Ταρσίον ἀκρῶν, ἀπατίνουσαν ἐς τὸ πέλα-
γος, πλώσαντες σταδίους τριηκοσίους. Εὐθὺς ἐς
Κατὰ ἵκνυντο, νήσον ἐρήμιον, ἀλιτεῖα· αὐτὴ ἰρὴν
Εὐμεῶ καὶ Ἀφροδίτης ἐλέγετο· σταδίων πλὴν
τριηκοσίων· ἐς ταύτην ὅσα ἐστὶ ἀφίει· ἐν τῇ
ὡς οἰκῶν ὡς ἑκατὰ καὶ αἰγες, ἰσὰ τῇ Εὐμῇ
καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ· καὶ ταῦτα ἀπηρριμμένα ἰσά
38 ὅρῳ ὑπὸ χερσὶν τε καὶ ἐρημίας. Μέλει ἴσως
Καρμανίη· ταῦτα δὲ ὑπὸ τῆς Πέρσης ἔχουσι·
μῆκος δὲ πλὴν ὡς τῇ Καρμανίῃ χώρῃν,
σταδίων τριῶν καὶ ἑκατῶν· ζῶσι δὲ κα-
τά τῃ Πέρσῃ, ὅτι καὶ ὁμοιοὶ εἰσι Πέρσῃσι· καὶ
ἐν τῇ πόλεμον ὡσαύτως κοσμεῖται. Εὐθὺς δὲ
ἀραντες ἐκ τῆς νήσου τῆς ἰρῆς ὡς τῇ Περσίδι
ἡδὴ ἐπλεον· καὶ κατὰ ἵκνυντο ἐς Ἰλάν χώρον, ἵνα
λιμὴν ὡς νήσου μικρῆς καὶ ἐρήμης γινέται· ὄνο-
μα τῇ νήσῳ Καϊκάνδρος⁶⁸. ὁ δὲ πλὴν στα-
δίων

Erythræum appellatum. Ex eo loco ad cc
stadia Nearchus cum classe profectus, rursus
in eadem insulâ portum cepit. Inde aliam in-
sulam prospiciunt, xl circiter stadiis à magnâ
illâ distantem, quæ Neptuno sacra & inaccessa
esse dicebatur. sub auroram itaque inde sol-
vunt. Cæterum æstus adeo vehemens in
mare refusus est, ut tres naves impactæ in
vado sicco hæserint, & reliquæ difficulter
è rupicosis locis enavigantes in altum eva-
dere potuerint. At vero quæ impactæ e-
rant, accedente rursus æstu, & ipsæ de-
ductæ postero die ad reliquam classẽ appu-
lerunt. Hinc simul ccc stadia emensi ad
aliam insulam, ccc stadiis à continente di-
stantem, portum ceperunt. Inde sub auroram
solventes, insulâ quadam desertâ quæ ad læ-
vam erat, (Pyloræ ei nomen erat) præ-
teritâ, ad Sidodonem urbem exiguam
omniumque rerum inopem, præterquam
aquæ & piscium, pervenerunt. Nam & hos
quoque ichthyophagos esse, hoc est ut pisci-
bus vescantur, necessitas facit. sterilem enim
terram incolunt. Aquâ inde tantum sumtâ
in Tarsian promontorium longe in mare por-
rectum deferuntur, ccc stadia emensi.
Inde in Catæan insulam desertam ac vado-
sam. ea Mercurio & Veneri sacra esse dice-
batur. navigatio ccc stadiorum fuerat. In
hanc insulam singulis annis à finitimis oves
& capræ mittuntur, Mercurio & Veneri
sacræ. Has temporis longinquitate ac so-
litudine efferatas videre erat. Ad hunc us-
que locum Carmania pertinet: ceteriora
Persiæ tenent. Longitudo navigationis ad
Carmaniæ oram est stadiorum 111 m. &
ccc. Vivunt Carmani Persarum more.
nam & Persis finitimi sunt: eodem etiam
armorum & bellandi genere utuntur. So-
lutâ inde classe, Persidis oram circumve-
cti, in locum quendam Ilan dictum appu-
lerunt, qui insulæ exiguæ ac desertæ, cui
Caicandrus nomen est, objectus, portum
efficit. Navigatio est stadiorum cccc. Sub
auro-

statim ante habebat idem τῷ πρώτῳ διακρίσαντος. Sed & paulo post ἐτα τοι κατὰ τὴν, prout etiam in cap. 39 edit. ἐτα τοι ἐς βάθος ἔκον.

66 Διακρίσαντες] Optimus & omnes alii, etiam V. C. apud Vulcanium διακρίσαντες. ut nequiverim id non restituere, præsertim quum non aliter habeat editio Veneta.

67 Σιδωδῶν] Duo Flor. Σιδώνη; unus δαδώνη ut Veneti & Basileenses, inque exemplari suo adscripsit Vulcanius. Hanc litem alioquin ad perpetuum vexaturam componet unus ille Optimus, in quo Σιδωδῶν, quod vere Asiaticum. Neque ego moror Ortelium, qui in hoc nomine eundem locum denotari putat, quem Strabo lib. 16 vocat Sidoniorum insulam, quum nec Arrianus quidquam mutiat de insulâ, & ratio ipsa evincat, quam proxime continentem eos navigasse, & ibidem occupasse stationes.

68 Καϊκάνδρος] Opt. Κεϊκάνδρος. Paulo ante repetendum ex MSSis & editione Venet. ac Basl. προσήκον, ut feci. Vul-

ciana & Amstelodamensis habent πρὸς περπερα. Cæterum quomodo Vulcanius intellexerit locum Ilan, qui insulæ exiguæ ac desertæ objectus, efficere portum, difficile dictum est, quum Facius longe veracior, ubi insula brevis opposita portum efficit. Id certe indicat Arrianus in loco, vel regione, ut supra vocavit Βάδον χώρον, (cujus Græcæ vocis interpretationem mox omittit Vulcanius, dum sic ἱεράτιον πόλιν ἐς χώρον οἰκούμενον reddit ad Hieratim oppidum habitatum) quem vocat Ilan, ab parva & inculta insula portum confieri, ut solet passim. Sed etiam Optimus statim legit σμικρὴν καὶ ἐρήμην, tum σταδία τετρακίσια, quo genere etiam ediderat paulo ante σταδία τριῶν καὶ ἑκατῶν, quod vulgo efferunt in masculino. Quin & multa illa, quæ mox norabantur ad cognoscenda ἀνθρώπων summam suam rapuerunt ex Salmastii Plinianis Exercitationibus: ibi videbis citari Epitomatorum Athenæi, ibi locum Theophrasti.

Y y

δοι τετρακόσιοι. Ὑπὸ δὲ τῷ ἑωρῶ ἐς ἄλλην νῆσον
πλώσαντες ὁρμίζοντι οἰκισμένῳ· ἵνα καὶ μαρ-
γαρίτῳ θηράσῃ λέγει Νέαρχος, καὶ ὁ ἄλλος
ὅτι ἡ Ἰνδὸν θάλασσαν ταύτης τῆς νήσου τῆς ἄλλης
πλώσαντες σταδίους ὡς πενταχίλιον, ἐν-
ταῦθα ὁρμήσονται· ἐνθεν δὲ πρὸς ὁρμίζον-
τι ὑψηλῷ (ὠχὸς ὄνομα τῷ ὄρει) ὅτι λι-
μνὴ διόρμη· καὶ ἀλίαι αὐτῆς ὥκεον. Καὶ ἐνθεν
πλώσαντες σταδίους τετρακοσίους καὶ πενήκοντα,
ὁρμίζοντι ὅτι Ἀποσάνοι· καὶ πλοῖα πολλὰ
αὐτοὶ ὥρμη, κόμη τε ἐπὶν ἀπέχουσα ἀπὸ
θάλασσης σταδίους ἑξήκοντα. Νυκτὸς δὲ ἐπα-
ραντες ἐνθεν, ἐσπλῶσιν ἐς κόλπον σινοικε-
μένοι πολλῇσι κόμησι· σταδιοὶ δὲ πλοῦ τετρα-
κόσιοι· ὁρμίζοντι δὲ πρὸς ὑπερλίαν· ταύτη
φοινικὴς τε πολλοὶ ἐπεφύκεται, καὶ ὅσα ἄλλα
ἀκρόδρυα ὅτι τῇ ἑλλάδι γῇ φύει. Ἐνθεν ἄ-
ραντες ἐς Γόγαναν πλώσαντες, σταδίους μάλ-
ιστα ἑξακοσίους, ἐς χόρῳ οἰκισμένῳ· ὁρ-
μίζοντι δὲ τῷ ποταμῷ τῷ χειμαρρῷ (ὄνομα δὲ
οἱ Ἀρεῶν) ὅτι ἡσὼν ἐκβολῇσιν· ἐνταῦθα χα-
λεπῶς ὁρμίζονται· τεινὸς γὰρ ἦν ὁ ἑσπλῶς χυ-
τὸ σῶμα, ὅτι βράχεια τὰ κύκλῳ αὐτῶν ἡ ἀνά-
πῳς ἐποίησεν. Καὶ ἐνθεν αὐτὸν ἐν τῷ ποταμῷ ἄλλοι πο-
ταμῷ ὁρμίζονται, διεκπλῶσαντες σταδίους ὀκ-
τακοσίους· Σιτακὸς ὄνομα τῷ ποταμῷ ἦν·
ἐν δὲ ἐν ἴσῳ διμαρῶς ὁρμίζονται· καὶ ὁ πλοῖος
ἅπας ὅτος ὁ πλοῖος Περσίδα, βράχεια τε
ἦσαν, καὶ ῥήγιν καὶ τεύχεα. Ἐνταῦθα οἱ τοι
καταλαμβάνουσι πολὺν, ξυγκεκομισμένον
χρὶ πρὸς τὰς βασιλείας, ὡς σφίσις εἶναι ὅτι
σιτίσασθαι· ἐνταῦθα εἶναι ἡμέρας τὰς πάσας
μῖαν καὶ εἴκοσι, καὶ τὰς ναῦς ἀνευρυσάμενοι, ὅ-
σαι μὲν πεπονήκεσαν, ἐπεσκόλλαν· τὰς δὲ
39 ἄλλας ἐθεράπευον. Ἐνθεν δὲ ὁρμηθέντες, εἰς
Γέραν πολὺν ἀφίκοντο, ἐς χόρῳ οἰκισμένον·
ἐπὶ αὐτοῖς καὶ πενήκοντα σταδιοὶ ὁ πλοῖος· ὁρ-
μήσονται δὲ ἐν διόρμῳ ἀπὸ τῷ ποταμῷ ἐμβε-
βλημένη ἐς θάλασσαν, ἡ ὄνομα ἦν Ἡράτι-
μις⁷⁰. Ἀμὰ δὲ ἡλίῳ ἀνίσχοντι πλώσαντες
ἐς ποταμὸν χειμαρρῶν, ὄνομα Πάδαρον⁷¹.
ὁ δὲ χόρῳ χερρόνησος ἅπας· καὶ ἐν αὐτῷ κηποι-
τε πολλοὶ, καὶ ἀκρόδρυα παντοῖα ἐφύετο· ὄνο-
μα γὰρ χόρῳ Μεσαμβρία. Ἐκ Μεσαμβρίας
δὲ ὁρμηθέντες, καὶ διεκπλῶσαντες σταδίους μάλ-
ιστα ἐς διηκοσίους, ἐς Ταόκῳ ὁρμίζονται ὅτι

auroram in aliam insulam habitatam delati
sunt, in quâ perinde atque in mari Indico
margaritam capi Nearchus scribit. Hujus
insulæ promontorio præternavigato, stadia
x l emensi, ibi confiterunt. Inde ad mon-
tem excelsum, Ochum dictum, appule-
runt. portumque à ventis tutum, & pesca-
tores ea loca habitantes repperunt. Inde
rursus solvantes, ccccl stadiis peractis,
ad Apostanos appulerunt. Complura ibi
navigia in statione erant: & pagus adiace-
bat lx stadiis à mari remotus. Hinc, re-
petitâ per noctem navigatione, in sinum
quendam frequentibus pagis celebrem de-
lati sunt, cccc stadia emensi: ibi classe
ad radicem montis collocatâ, substiterunt.
Loca illa palmas aliasque pomiferas arbores
quotquot in Græciâ nascuntur ferebant.
Inde solvantes, in Gogana, regionem ha-
bitatam, dc circiter stadia emensi, navi-
gant; classemque ad fauces fluvii cujusdam
qui torrens erat (Areon ei erat nomen)
collocavit, idque iniquo satis loco: quod
aditus faucium angustus esset, ob vada quæ
æstus marini recessus in orbem fecerat. In-
de rursus ad alterius fluminis, cui Sitaco
nomen est, fauces appulerunt, dccc stadia
emenfi. sed ne ibi quidem commodam sta-
tionem nacli sunt: universa hæc ad Persi-
dis oram navigatio plurima vadosa & petri-
cosa palustriaque loca habet. Eo loci Near-
chus multum frumenti quod rex ad fru-
mentandum exercitum conveyi curârat, ac-
cepit. Ibi xxi dies in universum commo-
rati, naves quæ salo quasiatæ erant in ter-
ram subductas refecerunt; alias autem cu-
rando renovarunt. Inde rursus oram sol-
39 ventes ad Hieratin oppidum habitatum,
dccc stadia emensi, appulsi sunt, clas-
semque in fossâ ex flumine illac in mare de-
ductâ, cui nomen Heratemis erat, collo-
carunt. Postero die sub auroram ad tor-
rentem amnem, Padargum nomine, ap-
pellunt. Totus is tractus peninsula est.
in eo hortos quamplurimos arboresque po-
miferas omnis generis repperunt. No-
men illi tractui est Mesambria. Ex Me-
sambriâ digressi, & stadia circiter cc emensi
in Taocen ad Granidem fluvium pervene-
runt. Ab hujus fluminis ostio cc fere in-
tror-

ποταμῷ Γέραντι· καὶ ἀπὸ ἴσου ἐς τὸ ἄνω⁷²

69 Σταδίου μάλιστ' ἑξακοσίους] Optimus codd. μάλιστ'
ἐξ ἑξακοσίους, vane omissa particula, quoniam mox vi-
debant eandem iterari. Quin & mox idem cum reli-
quis omnibus & editione Veneta pariter & Basileensi ὄνο-
μα δὲ Ἀρεῶν. non δὲ οἱ Ἀρεῶν.

70 Ἡ ὄνομα τῇ Ἡράτιμις] Non capio, cum Vulca-
nius illa verterit in alveo fluminis Heratemis. Facius am-
bigue ad rivum à flumine, cui nomen erat Heratemis.
Utiq; dicit Arrianus nomen fossæ fuisse Heratemis,

non flumini. Et fossas illic fuisse alio nomine, quam
est flumen, apparet vel ex fossa inter Euphraten & Ti-
grin. Sic fossa Mariana ex Rhodano erat deducta in
mare.

71 Πάδαρον] Optimus, & unus habet πῦδαρον.

72 Ἐς τὸ ἄνω] MSS. omnes ἐς τὸ ἄνω, ut est & in Ve-
neta editione, quod vanissime mutari incepit à Basileensi.
Deinde etiam itidem ἐν τῇ ἴσῳ θάλασσῃ, non ἴσῳ, quod
quum primum apparuerit in editione Vulcanii, nescio
ab

Περσῶν βασιλεία ἦν, ἀπέχοντα ἑὶ ποταμῷ τῷ
ἐκβολέων σαδὺς ἐς διηκόσιους. Κατὰ τῆς τοῦ
ποταμοῦ λέγει Νέαρχος ὁφθῆναι κῆτος ἐκ-
βεβλημένον εἰς τὴν ἰσθμὸν· καὶ τὸ ποταμὸν πλάσαν-
τας πῖναι τῶν ναυτῶν ἐκμείνειν, καὶ φάναι εἶναι
πῆχυν πενήκοντα· δέμα δὲ αὐτῶν εἶναι φο-
λιδωτὸν, ὅτε πρὸς βάθος ἦεν, ὡς καὶ ἐπὶ
πῆχυν ἐπέχειν· ὅσπερ τε καὶ λοπάδας καὶ φυ-
κία πολλὰ ἔχεν ἐπιπεφυκῶτα· καὶ δελφίνας
λέγει ὅτι καθορεῖν ἦν πολλὰς ἀμφὶ τῷ κήτει,
καὶ ἰσθμὸς δελφῖνας τῶν ἐν τῇ ἑσῶ θαλάσῃ μέ-
γας. Ἐνθεν δὲ ὁρμηθέντες, χεῖρα ἰσθμὸν ἐς Ρώ-
ρον⁷³ ποταμὸν χειμάρρην, ἐν λιμένι θύομεν
μῆκος ἑὶ ποταμὸν σαδὺς διηκόσιοι. Ἐνθεν
δὲ τετρακόσιους σαδὺς διεκπλῶσαντες, αὐ-
λίζονται ἐν ποταμῷ χειμάρρην· Βεῖζανα τῷ
ποταμῷ ὄνομα· ἐνταῦθα χαλεπῶς ὁρμίσαντο,
ὅτι ῥήκη ἦν, καὶ βράχια, καὶ χοιράδες ἐν τῷ πόντι
ἀνεύχον· ἀλλ' ὅτε ἡ πλημμύρα ἐπέβη, τότε ὁρμί-
σαντο· ὑποπνεύσαντες δὲ τὸ ὕδωρ, ἐπὶ τῇ
ὑπελείφθησαν αἱ νῆες· ἐπεὶ δὲ ἡ πλημμύρα ἐν
τάξιν ἀμείψασα ἐπῆλθε, τότε δὴ ἐκπλῶσαν-
τες ὁρμίζονται ἐπὶ ποταμῷ· ὄνομα δὲ τῷ πο-
ταμῷ Ἀρρῶς⁷⁴, μέγας τῷ ποταμῷ, ὡς λέ-
γει Νέαρχος, ὅσοι ἐν τῷ παράπλῳ τῷδε ἐμ-
40 βάλλουσιν εἰς τὸ ἔξω πόντον. Μέχρι τῆς Πέρ-
σαι οἰκέουσι· ἰὰ δὲ ἀπὸ ἰσθμῶν, Σύριοι. Συ-
σίων δὲ ἐστὶν αὐτόνομον κατὰ τὴν περσικήν·
Οὐξιοὶ καλοῦνται⁷⁵. Ὡς ὅταν λέλεκαί
μοι ἐν τῇ ἄλλῃ ξυγγραφῇ, ὅτι λησάει ἐς. Μῆ-
κος ἑὶ παράπλῳ τῷ Περσίδι χώρης, σαδὺς
τετρακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι⁷⁶. Τὴν δὲ Περ-
σίδα γῆν, ἰσχυρὰ νεμερῶς τῶν ὠρέων, λόγῳ
κατέχει. Τὸ μὲν αὐτῆς πρὸς τὴν ἐρυθρὴν θα-
λάσσην οἰκόμενον, ἀμμῶδες τε εἶναι καὶ ἀκαρ-
πον ὑπὸ καύματι· τὸ δὲ ἐπιτελὲς πρὸς
ἀρκτοῖς καὶ βορέειν ἀνεμῶν ἰόντων, καλῶς κε-
κράσθαι τῶν ὠρέων· καὶ τὸ χεῖρον ποιεῖν τε εἶ-
ναι, καὶ λιμνῶν ὑδρηλὲς καὶ ἀμπελον πολλὴν
φέρειν, καὶ ὅσοι ἄλλοι καρποὶ, πλὴν ἐλαίας·
μοῖσι καθαροῖσι ἀφ' ἑσθλῶν, καὶ λίμνησι, καὶ ὅσιν
ὁκόσιον ἀμφὶ ποταμὸν τε καὶ λίμνας ἐπὶ
τὰ

trorsum stadia Persarum regia est. In hac
navigatione Nearchus balænam abs se vi-
sam esse scribit, quæ in littus ejecta erat :
nautasque nonnullos istuc adnavigantes,
eam mensos, retulisse quinquaginta cubito-
rum esse. pellem ejus squamosam cubiti
unius crassitudine fuisse; multa etiam ostrea
& lopades, multamque algam annatam ei
fuisse: delphines quoque circa belluam visos
multos, majores quam internum mare fert.
Inde profecti ad Rogonim fluvium torren-
tem, in tutum portum se recipiunt, cc stadia
emeni. Ab hoc flumine cccc stadia pro-
gressi ad alium similem amnem, Brizana
dictum, devenerunt. Ibi difficili statione
sunt usi, quod rupes & frequentia vada &
scopuli ad mare essent. Accedente itaque
æstu portum ceperunt: recedente, in vado
hærebant. Mox reciprocante æstu enavi-
gantes, ad Arosin fluvium constiterunt.
Maximum hunc fluvium Nearchus esse scri-
bit omnium, qui per hanc navigationem
in exterius mare influunt. Ad hunc amnem
40 usque Persæ habitant: ulterius Susii inco-
lunt. Horum gens quædam libera, Uxii
dicti, ulteriora loca tenent: quos in supe-
riori opere latrocinia exercere diximus. U-
niversa Persidis ora stadia m m, cccc ef-
ficit. Porro totius Persicæ regionis tempe-
raturam tripliciter dividi fama est. Nam
quæ pars ejus ad mare rubrum sita est, a-
renosam ac sterilem ob æstum esse. Quæ
vero omnino ad septentrionem & borealem
plagam jacet, constitutionem cæli tempe-
ratam habere, regionemque ipsam herbo-
sam, multa irrigua prata, multasque vites
habere, atque adeo omne genus fructuum,
exceptâ olcâ. Hortis enim amœnissimis flo-
rere, fluviiisque & lacubus limpidissimis ir-
rigari, omnique genere avium quæ circa
flumina aut lacus versari solent, abundare:
equis

ποταμῶν τε παντοίοις τεθλημένοι, καὶ ποτα-
μοῖσι καθαροῖσι ἀφ' ἑσθλῶν, καὶ λίμνησι, καὶ ὅσιν
ὁκόσιον ἀμφὶ ποταμὸν τε καὶ λίμνας ἐπὶ
τὰ

ab hoc an ab Stephano subjectum debui eadem facilitate
rejicere ut vitiosissimum, qua illi inferuerunt prorsus
immediate.

73 Ρώρον] Quia nihil præterire placet, significo in
MS. Optimo scribi Ρώρον.

74 Αρρῶς] Ita sane vendit Salmasius Arrianum vo-
cavisse, quia nempe libros scriptos non consuluerat.
Nam certe in uno legi Αρρῶς, sed suppediabat Optimus
Αρρῶς.

75 Συσίων δὲ ἴσθμους αὐτόνομον κατὰ τὴν περσικήν. Οὐξιοὶ
καλοῦνται] Horum gens quædam libera, Uxii dicti, ulte-
riora loca tenent. Tanquam Uxii essent pars Susiorum.
At non id vult Arrianus, qui se magis pagina sequente
aperit ita: Συσίους δὲ πρόσκοις ὅτι εἰσὶν Οὐξιοὶ, λέλεκται
μοι. Plane ex libro III constat duas Uxiorum gentes
fuisse; eam quæ planiciem habitabat, Persis paruisse:

alteram montanam, eamque, αὐτόνομον: tantumque
abest, ut gens Susiorum fuerint, ut hi Alexandro viam
monstrarint Uxios aggressuro. Facius idcirco inter-
pretabatur, & quidem commodius; Qui supra eos in
mediterraneis habitant, Uxii vocantur. Sed & legebam
in Optimo MS. Συσίων δὲ ἄλλο γένος αὐτόνομον. Ean-
dem vocem sic adhibuit cap. 7. καὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἰσ-
θμῶν γῆς ἐκείνης, καὶ ἐπὶ τῇ περσικῇ πᾶσι τοῖς γένεσιν εἰσὶν ἐς ἄλ-
ληλεις. Et cap. 25. τί ὁνομάτι καὶ τὰ ἐπὶ τῇ περσικῇ
γῇ προσηνέται τῇ ἀρχῇ. Ut scias ipsam Arriani manum
tibi ab Optimo MS. proponi.

76 Τετρακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι] Non aliter existit in
MSS. libris, quos versavi, ut nihil in dubium vocare
queam. Sed Vulcanius adscripsit exemplari suo τετρα-
χίλιοι, & mox καὶ τὸ μὲν αὐτῆς, quum nec copulativa ista
ultriam mihi obvenerit.

τὰ ἡθεα· ἵπποισι τε ἀγαθῶν⁷⁷ εἶναι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν ὑποζυγίοις νέμεσθαι, καὶ ὑλώδεά τε πολλὰ καὶ πολὺνθρον· ἥ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ ἄρχον ἰόντων, χεμερίῳ τε καὶ νιφετῶδεα· ὥστε πρὸς τοὺς ἡνᾶς ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντος λέγει Νέαρχος χάριτα ὀλίγῳ ὁδὸν διελθόντας, οὐ τυχεῖν καὶ ὁδὸν ἰόντι τὸ Περσίδος καὶ θάυμα γένεσθαι Ἀλεξανδρῶν, καὶ εἰπεῖν Ἀλεξανδρῶν τὸ ὁδὸν τὸ βραχύτητα. Συσίοις δὲ πρὸς τοὺς οἱ οὐξιοί, λέλεκται μοι· κατὰ τὸν Μάγδοι μὴ Πέρσῃσι πρὸς τοὺς οἰκέσιν, ληστὰς καὶ ἔργοι· Κοασαῖοι δὲ, Μήδισι. Καὶ ταῦτα πάντα τὰ ἡθεα ἡμέρων Ἀλέξανδρος, χεμερίῳ ὥρῃ ὅτι περὶ αὐτοῖσιν, ὅτι ἄβαστοι σφῶν τὸ χάριον ἦσαν· καὶ πόλις ἐπέκτισε, καὶ μὴ νομάδας ἐπὶ εἶναι, ἀλλὰ ἀροτῆρας καὶ γῆς ἐργάτας, καὶ ἔχειν ὑπὸ ὅτων δειμαίνοντες, μὴ κακὰ ἀλλήλους ἐργάζονται. Εἴθε δὲ τὸ Συσίον γινώ παρήμειβε καὶ ὁ στρατός⁷⁸. Καὶ ταῦτα ἔκ- ἐπὶ ὡσαύτως καὶ ἀτρεκέως λέγει Νέαρχος ὅτι ἐστὶν οἱ Φράσαι, πλὴν γὰρ δὴ τὸς ὁρμυς τε καὶ τὸ μῆκος καὶ πλὴν· τὴν χάριον τε καὶ τεναγ- δεά τε εἶναι τὸ πολλὸν, καὶ ῥήχῃσιν ὅτι μέγα ἐς τὸ πόντον ἐσέχουσιν⁷⁹. καὶ ταῦτα σφαλε- ρῶ ἐγκαθορμίζεσθαι πελαγίοισιν, ὧν σφίσι⁸¹ τὸ κομίδιον τὸ πολὺ γίνεσθαι· ὁρμηθῆναι μὲν δὴ ἐκ τοῦ ποταμοῦ τῷ ἐκβολέων, ἵνα τὸν ὑλί- οθῃσιν, ὅτι τοῖσιν ἔργοις τὸ Περσίδος· ὕδαρ δὲ ἐμβαλλέσθαι πέρις ἡμερέων. Οὐκ ἔφασκον⁴¹ γὰρ εἶναι ὕδαρ οἱ καθηγεμόνες καὶ πλὴν. Στρα- τῶν δὲ πεντακοσίους κομιθέντες, ὁρμίζονται ἐπὶ τόματι λίμνης ἰσχυρῶς, ἥ ἔνομα Κα- τὰδερεῖς· καὶ τοῖς ἐπὶ τῷ τόματι Μαρ- γαστῶν τῇ τοῖς ἐνομα. Εἴθε δὲ ἐπὶ τὸ ἔω⁸² ἐκπλώσαντες, καὶ ἀβράχῃ ἐκομίζοντο ἐπὶ μῆς νεῶς· πασάλοισι δὲ ἔθεν καὶ ἔθεν πεπη- γμένον

equis etiam aliisque jumentis pascendis ido- neam esse, sylvasque præterea esse, vena- tuique aptissimam. Eam autem quæ adhuc magis in septentrionem vergit, frigidam ac nivalem esse: Nearchus legatos quosdam ab Euxino ponto, brevissimo itinere pro- fectos, Alexandro Persidem transeunti ob- viam venisse scribit. Idque Alexandro per- mirum visum fuisse, brevitate viæ ex ipsis cognita. Quod vero Susiis finitimi sint U- xii, antea à nobis dictum est. quemadmo- dum & Mardi (latrones etiam ipsi) Persas, Cossæi Medos accolunt. Quas quidem gen- tes omnes Alexander domuit. hyeme eas adortus, quando regionem suam adiri nul- là ratione posse putabant. Urbes quoque iis condidit, ne jam amplius vagarentur, sed aratores agricolæque essent, utque quum pro quibus metuerent haberent, ab injuriâ ac vi alter alteri inferendâ abstinerent. In- de Susiorum regionem prætervectus est ex- ercitus. Ab hoc loco Nearchus se non ita certa narrare posse scribit, præterquam por- tus, & longitudinem navigationis. Omnem enim illum maris tractum longe lateque va- dosum ac scopulosum esse: neque citra pe- riculum portum è mari capi posse. Idcirco hanc præcipuam eorum curam fuisse, ut ex faucibus amnis, ubi ad fines Persidis confederant, solverent, & de aquâ in quin- que dies classi prospicerent. Duces enim navigationis monuerant, aquam in iis par- tibus non reperiri. Quumque ad quingenta⁴¹ stadia provecti essent, ad fauces piscoli cu- jusdam lacus, qui Cataderbis dicebatur, constiterunt. Exigua ad hujus lacus fauces insula adjacebat, quam Margastanam vo- cant. Inde sub auroram solventes, per va- da vix unius navis capacia navigarunt. Pa- li hinc inde fixi vada ostendebant, perinde atque

77 ἵπποισι τε ἀγαθῶν] Opt. βυσί τε. quod non modo melius convenit cum ὑποζυγίοις, sed quod Persia dici vix queat equorum ferax, quum hos Media ei suppeditet, ut notum est. Non etiam quasi Arriano harum animantium incurioso, ista scripturæ mutatio potest re- dargui, quum idem de Aspiorum regione lib. iv. cap. 25. in prælio captas referat, Βούτ ὑπὲρ τῶν τρεῖς καὶ ἑκα- τομύριας, καὶ τῶν τῶν καλλίστας ἐπιλεξιμώτατο Ἀλέξανδρον, ὅτι διαφύσας αὐτὰ καλλί καὶ μαγνίς ἐφαινοτο, πῆμψα ἰδίαν ἐς Μακεδονίαν.

78 Πέρσῃσι πρὸς τοὺς οἰκέσιν] MS. Opt. Περσῆσι.

79 Παρήμειβε καὶ ὁ στρατός] MSSi omnes παρήμειβε ὁ στρατός. Longe melius, ex quibus etiam sequente versu deleta copula scribendum est ὡσαύτως ἀτρεκέως, prout etiam notavit Vulcanius voculam καὶ in V. C. deesse. Sed & Optimus statim ὅτι ἐστὶν οἱ ἐκφράσαι. Egregie.

80 Εἴς τὸ πόντον ἐσέχουσιν] Hoc loco MS. Opt. ἐπὶ- χουσιν. Et sane hoc verbo fruitur in describendis cornu- bus ac promontoriis in mare prominentibus, quum ἰσ- χύν ulupetur de sinu terram intrante.

81 Καὶ ταῦτα σφαλερῶ ἐγκαθορμίζεσθαι πελαγίοισιν, ὧν σφίσι &c.] Vulcanius: neque citra periculum portum è mari capi posse. Idcirco hanc præcipuam curam fuisse, ut ex faucibus &c. Mirifice expōitus locus. Quæ enim

ista ratio? quia portus difficulter alicubi è mari potest capi, idcirco præcipua cura fuit, ut solverent ex fauci- bus amnis? Præclara vero. Nam Facius audientia in- dignus, dum vertit solummodo, eandem esse navigan- tibus periculosa atque incommoda. Vocula δὲ nihil ha- bet quod illam tueri queat; neque unquam dubitavi, quin ea mendose posita esset pro ὧν, quod passim in hoc libello exstat, sæpiusque corruptum apparuit. Et nunc in MS. Optimo plane legi ὧν diductis literis video. Scribe: ταῦτα σφαλερῶ ἐγκαθορμίζεσθαι πελαγίοισιν ὧν σφί- σιν τὰν κομίδιον τὸ πολὺ γινέσθαι ὁρμηθῆναι &c. Latina sic concipienda, & periculosa capiendū portui. Quare ipsi cursu in alto us plurimum fuisse. Dehinc id ita factum narrat. Solvissē se igitur ex faucibus fluvii aqua quia- que dierum navibus imposita. Sic cap. 43 ὅτι παρὰ- πλῶσι ταύτην, ἡ μὴ τινος πελάγιοι κομίζονται. Ubi mi- serandum in modum vertitur, nemo ea loca præterna- vigavit, nisi qui mari eo delati fuerint. Certe mariti- ma loca nemo præternavigare potest, nisi mari. Id vel stultus norit. Debuerat, non nisi per altum & medium mare, non juxta litus. Facius omittit. Sic rursus cap. 43.

82 Εἴθε δὲ ἐπὶ τὴν ἔω] Optimus ac duo alii εἴθε δὲ ἐπὶ τὴν ἔω. Nec possum refragari.

γῶσιν ἀπεδηλῶτο τὰ βράχια, καὶ ὥς ἐν ἰσθμῷ
μεωστῆς Λευκάδος τε γῆσι ἰσθμῷ καὶ Ἀ-
καρνανίᾳ ἀποδείκνυται σημεῖα τοῖσι ναυήλο-
μοῖσι, ὅτι μὴ ἐποκέλλειν ἐν τοῖσι βράχεσι τὰς
νέας· ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Λευκάδα φαρμώδεα
ὄντα, καὶ τοῖσιν ἐποκέλασι ἄχαιαι τὴν ὑπο-
νόησιν ἐνδιδού· κεῖθε δὲ πηλὸς ἐστὶν ἐφ' ἑκάτε-
ρα ὅτι πλεομένη βαθὺς καὶ ἰλυώδης· ὥστε ἔδε-
μὴ μηχανῇ ἐποκέλασιν ἦν ἀποσπῶνται. Οἱ τε
γὰρ κοῦτοι κατὰ τὴν πηλὸν διώοντες, αὐτοὶ ἔδεν
ἢ ἐπωφέλουσι, ἀνθρώπων τε ἐκβῆναι ὅτι ἀπο-
σῶσαι τὰς νέας⁸³ ἐς τὰ πλεόρμηνα, ἀπορον ἐγί-
νετο· ἐδυνον γὰρ κατὰ τὴν πηλὸν ἔστε ἐπὶ τὰ σή-
θια. Οὕτω δὲ χαλεπῶς διεκπλώσαντες σάδιος
ἑξακοσίους, κατὰ ναυὶ ἕκαστοι ὁρμώδεις,
ἐλαῦθα δειπνῶν ἐμήθησαν· τὴν τε δὲ ἡδὴ κα-
τὰ βάθη ἐπλεον, καὶ τὴν ἐφεξῆς ἡμέρην ἔστε
ἐπὶ βελυτόν· καὶ ἦλθον σάδιος ἑξακοσίους καὶ
χθωρμώδισαν ὅτι τὸ γόμα⁸⁴ τὸ Εὐφρά-
της, ὡς καὶ ἡνὶ τὴν Βαβυλωνίᾳ χώρας·
ὄνομα δὲ αὐτῇ Διείδωλος· ἵνα λιβαυτόν τε
ἀπὸ τῆς ἐμπορίας γῆς οἱ ἐμποροὶ ἀγνέουσιν⁸⁵, καὶ
τὰ ἄλλα ὅσα θυμῷ ματαῖα ἢ Ἀράδων γῆ Φέρει.
Ἀπὸ δὲ τῆς γόματος τὸ Εὐφράτης ἔστε Βαβυλω-
να⁸⁶, πλουτὶ λέγει Νέαρχος σάδιος εἶναι ἐς
42 τριακίους καὶ τριακοσίους. Ἐνταῦθα ἀγέλλει
Ἀλέξανδρον ὅτι Σίσσαν τέλλεσθαι· ἔθεν καὶ
αὐτοὶ τὸ ὀπίσω ἐπλεον, ὡς καὶ τὴν Πασι-
τίγριν ποταμὸν ἀναπλώσαντες, συμμίσθαι Ἀ-
λεξάνδρῳ. Ἐπλεον δὲ τὸ ἔμπαν ἐν αἰετῶν
τὴν γῆν τὴν Σισσίδα ἔχοντες· καὶ ὡς ἀπὸ πλέσιν λίμ-
νην, ἐς ἣν ὁ Τίγρης ἐβλάμει ποταμός· ὅς ῥέων
ἐξ Ἀρμενίας⁸⁷ ὡς πόλιν Νῆιν, πάλαι ποτε
μεγαλὴ καὶ εὐδαίμων, τὴν μέσσην ἐωῦτ' ἐτε καὶ τὸ
Εὐφράτης ποταμῷ (ὡς Μεσοποταμίην ὅτι
ἰσθμὸς καλῆσθαι) ποιεῖ· ἀπὸ δὲ τῆς λίμνης ἐς
αὐτὸν τὸ ποταμὸν ἀνάπλες σάδιοι ἑξακοῖοι,
ἵνα καὶ καὶ τὴν Σισσίδα, ὡς χαλέουσι Ἀγνῶν·
αὕτη δὲ ἀπέχεται Σίσσαν σάδιος ἐς πεντακοσίους·
μὴ καὶ τὸ παράπλεον τὴν Σισσίαν γῆς ἔστε ὅτι γό-
μα τὸ Πασιτίγριδος ποταμῷ, σάδιοι διακίλιοι.
Χώρας οἰκισμένης καὶ εὐδαίμων⁸⁸· ἀναπλώσαντες δὲ σάδιος ἐς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, αὐτῶν
ὁρμῶν

atque apud isthmum inter Leucadem insu-
lam atque Acarnaniam signa quædam na-
vigantibus exposita sunt, ne naves in vada
impingant. Cæterum vada apud Leucadem
fabulosa sunt. quo fit ut naves iis impactæ
facile accessu æstus subducantur. Verum
hic limus est ab utraque parte profundus
& tenax, adeo ut naves impactæ nullo ar-
tificio evelli possint. Contis enim in limo
subsidentibus nihil proficiebatur. Neque
nautæ navibus egredi ad eas vadis evellen-
das poterant. quod limus vestigiis cedens
eos pectore tenus absorberet. Atque ita dif-
ficillimâ navigatione per dec stadia usi, ad
nullum portum delati in navibus corpora
curarunt. Noctu vero per profundum jam
navigarunt, totum etiam diem posterum in
vesperum usque & decem stadiis confectis,
ad Euphratis ostia appulerunt, & ad pa-
gum quendam Babylonicæ regionis, cui
Diridotis nomen est, pervenerunt. è quo
mercato thus, aliaque aromata quæ fert A-
rabia, negotiatores adferunt. Ab ostiis Eu-
phratis Babylonem usque Nearchus stadio-
rum IIII M CCC statuit. Eo loci de Alexandri
ad Susa profectio nuntium acceperunt.
Ipsi etiam inde retrorsum profecti per Pasi-
tigrim fluvium navigarunt, ut dextras cum
Alexandro jungerent. Oram relegentes, à
lævâ Susios habebant, lacumque præterve-
huntur, in quem Tigris fluvius decurrit;
qui ex Armeniâ fluens juxta Ninum, ma-
gnam olim & opulentam urbem, regionem
efficit quæ inter se & Euphratem media est,
ideoque Mesopotamia dicitur. A lacu ad
ipsum flumen navigatio est stadiorum dec.
Ibi & pagus quidam Susiorum est, quem
Aginim vocant. Is à Susis distat stadiis
quingentis. Susiorum ora usque ad Pasi-
tigris ostium ad IIII M stadiorum porrigitur.
Inde per Pasitigrim adverfo flumine per re-
gionem bene habitata atque opulentam
vecti sunt: confectisque stadiis CL ibi con-
stite-

Εὐθὺς καὶ τὴν Πασιτίγριν ἀνω ἐπλεον⁸⁸ ἀφ' ἧς
ὁρμῶν

83 Τὸ ἀποσῶσαι τὰς νέας.] Quis dubitet de hac scri-
ptura, quam adeo leniter ad casum, qui narratur, tor-
quet Vulcanius, persistens in suo evellere, quod illi Fa-
cius præbuerat in verbis ὑποδείκνυται δειδοί: & jam ἀποσπῶ-
ναι quoque antecessit, ubi Facio placuit, extrahere.
Credas tamen verbum hoc nimis γυνικὸν esse. Quid e-
nim? an hoc remedio utuntur nautæ, ut in vadis si-
stentem navem evellant? Correptissime unus MS. sed
Optimus ἀπῶσαι, hoc est extrudere in partem naviga-
tionis capacem. Mox etiam διεκπλώσαντες ἐς σάδιος. U-
bi vide, an non ita distingui sermo auctoris debeat: χα-
λεπῶς διεκπλώσαντες ἐς σάδιος ἑξακοσίους κατὰ ναυὶ, ἕκαστοι
ὁρμώδεις ἐνταῦθα διπ. ἴπν. difficult navigatione perfecta
ad stadia sexcenta per naves singulas (ut sic angustam
modo inter vada observantes viam non plures naves in

eodem cursu ad latera procedere permiserint) singuli il-

lic stationem nacti curam cibandi receperint.

84 Εἰ τὸ γόμα.] Opt. ἐπὶ τῷ γόματι.

85 ἵνα λιβαυτόν τε ἀπὸ τῆς ἐμπορίας γῆς οἱ ἀγνέουσιν.] Hæc
Vulcaniana è quo mercatu thus aliaque negotiatores adfe-
runt, ab his Facianis quem quidem in locum negotiatores
thura deferunt. Plane scilicet contraria; & tamen Græ-
cis convenientiora opinor te dicturum, ideoque appo-
sui.

86 Ἐς τὴν Βαβυλώνα.] Opt. ἐς τὴν Βαβυλώνα.

87 Ῥέων ἐξ Ἀρμενίας.] Citavi hunc locum ad libri VII
capitis 16 similia verba. Sed fateri oportet in Optimo
existare nunc Ἀρμενίαν. Nec quidquam satius, quam
sequi scriptos olim codices.

88 Ἀνω ἐπλεον.] Opt. ἀνω ἐπὶ πλεον, ut ita neget hoc
Y y 3 mura-

ὀρμίζοντες, πρὸς μὲν οὖν ἑσπινὰς ἐτάλκε Νέ-
αρχος σκεφομήνης ἵνα ὁ βασιλεὺς εἴη. Αὐτὸς
δὲ εἴθε θεοῖς τοῖς σωτήρεσι, καὶ ἀγῶνα ἐποίησε,
καὶ ἡ στρατὴν ἡ ναυικὴν πᾶσα ἐν διθυμίσῃν ἦν.
Ὡς δὲ πρὸς αὐτὸν ἦδη Ἀλέξανδρος ἡγγέλ-
λετο, ἐπλεον ἦδη αὐτὸς ἐς τὸ ἄνω χεῖρ τὸ πο-
ταμόν. καὶ πρὸς τὴν ἡγεσίαν ὀρμίζοντες, ἐφ' ἣν τὸ
γράτευμα ἀφαιδέσθην ἐμελλεν Ἀλέξανδρος
ἐς Σῶσα. Ἐνταῦθα ἀνέμειλτο ὁ στρατὸς, καὶ
δυοῖα πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐβύοντο ὅτι τῶν
νεῶν τε καὶ τῶν ἀνθρώπων τῇ σωτηρίῃ, καὶ ἀγῶ-
νες ἐποιέοντο. καὶ Νέαρχος ὅποι φανεῖται
τῇ στρατῆς, ἀνθεὶς τε καὶ ταυίνῃσι ἐβάλλετο.
ἐνθα καὶ χρυσὰ τεφαῖα τεφανοῦνται ἐξ Ἀλε-
ξάνδρου Νέαρχος τε καὶ Λεονάτος. Νέαρχος
μὲν, ὅτι τῇ ναυικῇ ἡ σωτηρία. Λεονάτος
δὲ, ὅτι τῇ νίκῃ, ὡς ὁ δὲ ῥέας τε οἰκίσσε καὶ
ἡς ὁ δὲ ῥέας πρὸς οἰκίσσας βαρβάρους. Οὐ-
τω μὲν ἀπεσώθη Ἀλεξάνδρος ἐκ τῆς Ἰνδοῦ τῶν
43 ἐκβολῶν ὀρμηθεὶς ὁ στρατὸς. Τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ
τῇ ἐρυθρῇ θαλάσσῃ ὑπὸ τῷ Βαβυλωνίῳ,
Ἀραβίῃ ἡ πολλὴ ἐπὶ, καὶ αὐτῆς ἡ μὲν κατήκει
ἐστὶ ὅτι τῷ θαλάσσῃ τῷ χεῖρ Φοινίκῃ τε
καὶ τῷ Παλαιστίνῃ Συρίῃ. πρὸς δυομένους δὲ
ἡλίας ὡς ὅτι τῷ εἶσω θαλάσσῃ Αἰγύπτιοι τῇ
Ἀραβίῃ ὁμορέουσι. Κατὰ δὲ Αἰγύπτιον ἐσέχον
ἐκ τῇ μεγάλῃ θαλάσσῃ κόλπος, δῆλον
ποιεῖ ὅτι ἐνεχὰ γὰρ οὐδ' οὐδ' εἶναι τὸ ἐξω θα-
λάσσαν, ὡς ἐπὶ αὐτῇ ἐν Βαβυλῶνι
ἐς τὸν κόλπον τῶν ἐσέχοντα ὡς ἐπὶ Αἰγύπτιον.
Ἀλλὰ γὰρ ἡ παρὲν πλωσε αὐτῇ ὁ δὲ αὐτῇ
ἀνθρώπων ὑπὸ καύματος καὶ ἐρημίας, εἰ μὴ ἱνές
γὰρ πελάγιοι κομίζομενοι. Ἀλλὰ οἱ ἀπ' Αἰ-
γύπτου γὰρ ἐς Σῶσα ἀποσυνθέντες τῇ στρατῆς
τῇ Καμψύτῃ, καὶ οἱ παρὰ Πτολεμαίου τῇ Ἀ-
γῇ παρὰ Σέλευκον τῇ Νικάτορα⁹⁰ φαλέντες ἐς
Βαβυλῶνα, ἀφ' ἧς Ἀραβίης χώρας, ἰσχυρὸν
ἵνα ἀφ' ἀποσυνθέντες ἐν ἡμέρῃσιν ὀκτὼ ταῖς
πάσαις, ἀνδρῶν καὶ ἐρήμῃν χώραν ἐπὶ ἡλθον ἐπὶ
χαμὴλων σπερδὴ ἐλαμύοντες, ὕδωρ τέ σφιν
ἐπὶ τῶν χαμὴλων φέροντες, καὶ νυκτοπορέον-
τες. ταῖς γὰρ ἡμέραις ὅπαιθελιοι ἀνέχεσθαι ἀφ'
καύματος ἀδυνάτοι ἦσαν. Τοῦτο δὲ ταῖς
ἐπέκρουα αὐτῆς τῇ χώρας (ὅντινα ἰσχυρὸν ἀπο-
φαίνοντο) ἐκ τῇ κόλπῃ τῇ Ἀραβίῃ κατήκοντα ἐς τὴν ἐρυθρὴν θαλάσσαν, οἰκόμενα εἶναι,
ὅποτε καὶ πρὸς ἀρετὴν μᾶλλον αὐτῶν ἀνέχοντα ἔρημα τέ ἐστι καὶ φαμμώδεια. Ἀλλὰ γὰρ ἀπὸ
τῇ

stiterunt, expectantes reditum eorum quos
Nearchus miserat sciscitatuos ubinam loco-
rum rex esset. Ipse diis servatoribus sacrum
fecit, ludosque edidit, universo exercitu
navali in lætitiā effuso. Postquam vero
nuntiatum est Alexandrum appropinquare,
rursus adverso flumine nitentes ad pontem
recens factum, per quem Alexander exer-
citus in Susa traducturus erat, consistunt.
Eo loci exercitus conjuncti sunt: Alexan-
der pro navibus simul & milite salvis sacri-
ficia fecit, ludosque edidit. Nearchus quo-
quoversus per castra ibat, floribus ac sertis
pectebatur. Post hæc Alexander Nearchum
& Leonnatum aureis coronis donavit: Ne-
archum, ob classem servatam: Leonnatum,
ob victoriam quam de Oritis aliisque bar-
baris Oritarum vicinis reportarat. In hunc
modum exercitus ab Indi amnis ostiis sal-
vus Alexandro reductus est. Quæ vero ad 43
dextram maris Rubri partem ultra Babylo-
niam sita est regio, Arabia magnâ ex parte
est: atque hujus quidem pars quædam per-
tinet ad mare Phœnicæ ac Syriæ Palæsti-
næ; ad occidentem vero, qua interior
mare est, Ægyptii Arabiæ contermini
sunt. Sinus autem qui ad Ægyptum ex O-
ceano fertur, manifesto indicat, ratione con-
cursus cum exteriori mari, navigari posse
ex Babylone in eum sinum qui ad Ægy-
ptum pertendit. Cæterum nemo mortalium
ea loca præternavigavit, propter ardorem
solis & solitudines, nisi qui mari eo delati
fuerint. Nam qui de exercitu Cambysis ex
Ægypto in Susa salvi pervenerunt, qui-
que a Ptolemæo Lagi filio ad Seleucum
Nicatorum Babyloniam missi fuerunt, per
Arabiam, isthmum quendam transgressi,
octo integros dies per regionem desertam &
aquarum inopem iter fecerunt: idque ca-
melis celeriter vecti, aquamque super iis
portantes, & noctu proficiscentes. Interdum
enim sub dio esse ob ardorem solis nequa-
quam potuissent: tantum abest ut regio si-
ta ultra isthmum illum, quem diximus,
ex sinu Arabico in mare Rubrum perti-
nens, habitabilis sit: quum ea quæ magis
ad septentrionem vergit deserta sit atque
arenosa. Cæterum nonnulli ex Arabico fi-
nu

mutari debere, quod habent etiam editiones priores li-
cet mutilæ, idque ipsum notavit ad oram libri sui Vul-
canius.

89 Ἀλλὰ οἱ ἐκ Αἰγύπτου γὰρ &c.] Sic quoque priores
editi, quum tamen Vulcanius perinde ut Facius inter-
pretati ex Ægypto ostendant se legisse ἐκ Αἰγύπτου, quod
Vulcanius ex V. C. adscripsit, atque ideo recipiendum
cessit.

90 Πρὸς Σέλευκον τῇ Νικάτορα } Omnes MSS. παρὰ Σελ.

τῇ Νικάτορα, etiam editio Veneta, sed Basileenses male
mutasse video, unde restitui. Quin & quod ad pri-
mam voculam attinet mordicus servatam in MSS. me-
minimus jam monuisse de usurpatione iterata ejus præ-
positionis in diverso sensu, quod hic etiam fit, unde
tamen turbati Stephanus aut Vulcanius mutarunt au-
dacter in πρὸς contra veteres libros & editiones Vene-
tam æque ac Basileensem, unde reposui.

ἔν Α'ραβίᾳ κόλπῳ ἔκατ' Αἴγυπτον ὁρμη-
 ζήντες ἄνθρωποι, ἐκ περιπλάσαντες τὴν
 πολλὴν Α'ραβίαν, ἐλθεῖν ἐς τὴν κατὰ Σῶ-
 σά τε καὶ Πέρσας θάλασσαν, ἐς τοσόνδε ἄρα
 περιπλάσαντες ἔν Α'ραβίᾳ⁹¹, ἐς ὅσον σφίσι
 τὸ ὕδωρ ἐπὶ ἤκεισε τὸ ἐμβληθὲν ἐς τὰς νέας,
 ἔπειτα ὀπίσω ἀπενόησαν. Ἐκ Βαβυλωνί-
 στας ἔπειλεν Ἀλέξανδρος, ὡς ὅτι μήκι-
 σον πλέοντας, ἐν δεξιᾷ δὲ ἐρυθρῆς θαλάσ-
 σης, γινῶναι τῆς ταύτης χώρας, ἔτοι ἦσαν
 μὲν πινὰς κατεσκεύαζοντο, ἐν τῇ παραπλῶ
 χειρὶ δὲ, καὶ πῦρ καὶ τῆς ἡπείρου τῆς Α'ρα-
 βίης ποσάχον· τὴν δὲ ἀκρίαν, ἡύπνια κα-
 τανικρὺ δὲ Καρμανίης ἀνέχουσιν λέγεται Φα-
 ῖνον σφίσι Νέαρξος, ὅς ἐστι ὅστις ὑπερ-
 βαλὼν, ὑπερχέμεται ἐς τὸ ἐπὶ θάλατταν δυ-
 νατὸς ἐγένετο. Δοκεῖ δὲ ὡς εἴπω πλωτὰ τε
 ἦν καὶ βαδιστὰ ταύτη, ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δὲ τῆς
 πολυπραγμοσύνης ἐξελέγητο πλωτὰ τε
 καὶ βαδιστὰ ἐόντα. Ἀνῶν δὲ ὁ Λίβυς ἐκ Καρ-
 χηδόνος ὁρμηθεὶς, ὑπερὶ μὲν Ἡρακλείδης
 σήλας ἐξέπλωσεν ἔξω ἐς τὸ πόντον, ἐν δὲ
 περὶ τὴν Λιβύην γῆν ἔχον· καὶ ἔστε μὲν πορ-
 ἀνισχόντα ἡλίου ὁ πλόος αὐτῷ ἐγένετο, τὰς
 πάσας πεντε καὶ τετρήκοντα ἡμέρας. Ὡς δὲ
 δὴ ἐς μεσημβρίαν ἐξετέρετο, πολλὴν ἀ-
 μνησίνην ἐνετύγχανεν, ὕδατος τε ἀπείρη
 καὶ καύματι ὑπερπλήρη, καὶ ῥύαξι πυρὸς ἐς
 τὸ πόντον ἐμβάλλουσιν. Ἀλλ' ἡ Κυρηνή γὰρ δὲ
 Λιβύης ἐν τοῖς ἐρημοτέροις πεπολισμένη,
 ποιόδης τέ ἐστι καὶ μαλθακή, καὶ εὐδρῶς,
 καὶ ἄλσος καὶ λειμῶνες, καὶ καρπῶν παν-
 τοίων καὶ κτινῶν πάμφορος⁹², ἔστε ἐπὶ
 τῷ σίλφει τὰς ἐκφύσεις· ὑπερὶ δὲ τὸ σίλφιον, τὰ ἄνω αὐτῆς ἐρημα καὶ ψαμμώ-
 δα.

nam qui ad Aegyptium spectat, profecti,
 quum magnam Arabiæ partem circumna-
 vigassent, ut ad mare quod ad Susa & Per-
 siam pertinet pervenirent, postquam aqua
 navibus imposita deficere eos coepit retro
 conversi sunt. Hæ vero quos Alexander ex
 Babylone misit ut longissima ad dextram
 maris Rubri partem navigatione facta, lo-
 ca illius regionis explorarent; insulas qui-
 dem nonnullas viderunt, & interdum ad
 Arabiæ continentem appulerunt: at pro-
 montorium illud quod ex adverso Carma-
 niæ oppositum visum ab se fuisse Nearchus
 scribit, nemo unquam navigatione in al-
 teram ejus partem superare potuit. Et
 (meâ quidem sententia) si navigabilis is
 tractus esset, aut adiri ullâ ratione posset,
 Alexandri certe curiositas comprobasset ut-
 rumque, ut terris & mari possent accedere.
 Hanno quidem Afer Carthagine profectus,
 trans Herculeas columnas in Oceanum ena-
 vigavit, Libyam ad lævam relinquens, &
 per xxxv dies navigationis suæ cursum
 orientem versus tenuit. Postquam vero ad
 meridiem conversus est, in gravissimas dif-
 ficultates incidit; summâ aquarum inopiâ
 pressus, summaque æstus flagrantia affli-
 ctus, igneis quodammodo rivis mari in-
 cumbentibus. Cyrenæ tamen, Libyæ urbs,
 quanquam desertioribus in locis sita sunt,
 herbosæ fertilesque & irriguæ sunt: saltus
 etiam frequentiaque prata habent, omni-
 que generis fructus & jumenta ferunt, ad
 ea loca usque quibus silphium gignitur.
 Ulteriora ejus loca deserta altisque arenis
 obruta sunt.

Atque

Οὗτος

91 Εἰς τοσόνδε ἄρα περιπλάσαντες ἔν Α'ραβίᾳ] Opt. Πα-
 ρεπλάσαντες.

92 Καὶ ἄλσιν καὶ λειμῶνιν καὶ καρπῶν παντοίων καὶ κτινῶν
 πάμφορος] Fruamur denique spectaculo perpulchræ co-
 ronidis, quam nuperæ editioni imposuerant. Quum
 sic, ut testantur, tres libri manu scripti constanter gi-
 gnendi casu proferrent, atque idem ex ipsorum genio
 firmaretur a voce subsequente πάμφορος, increpant au-
 daciosos emendatores & pro bile solita bonorum auctorum
 carnifices vocant, & mirati unde venerit expressa lectio
 quorundam exemplarium ἄλσιν καὶ λειμῶνιν, nihil illos,
 nisi quando doctrinam nullam nobis præstare possint, ig-
 norantiam saltem & ἀδιακρισίαν ostentasse concludunt.
 Agnosco verissimum & vivis coloribus depictum Leu-
 cochthona. Nemo tam audaculus in corrumpendo, quæ
 nescit; nemo & hujus auctoris & observationum ab vi-
 ris doctis ad Arriani emendationem allatarum carnifex
 invenustior; nemo unquam in publico scripto doctri-
 nam ita nullam præstitit; nemo ignorantiam tetriciorem
 & in Græcis & in Geographicis ostentavit; nemo sce-
 leratius ἀδιακρισίαν aliorum labores & gloriam in se
 avertit, quam ipse ille noster decessit. Res ipsa in
 toto Arriano testis est clarissima. Sed & hæc quoque

verba, atque ideo hoc tantum agamus. Quin igitur
 ostendat, quam ab voce subsequenti πάμφορος firme-
 tur genitivus. An Græce uspiam ostentari potest de-
 scripta regio ἄλσιν καὶ λειμῶνιν πάμφορος? Muko mi-
 nus si eum includam in scriniis Arriani nostri. Nus-
 quam id videbis, nisi in perversitate genii hujus, qui nihil
 quod bonum est, aut sentire potuit aut videre, nedum
 Arriani delicias sapere. Dicit in tribus MSS. esse illum
 suum genitivum. Dicit Vulcanius in Augustano legi
 ἄλσιν καὶ λειμῶνιν. Dico & ipse in omnibus iv Floren-
 tinis (inter quos ille purgatissimus) haberi eandem scri-
 pturam in primo casu. Itaque hæc una est vera manus
 Arriani, quam perspicio non tam auctoritate manuscrip-
 torum (quæ tamen maxima est) sed quod illæ voces
 plane non dependent a voce πάμφορος, & nihil commu-
 ne cum ea habent. Arriani enim est divellere ista, &
 varietate frui syntactos. Sic v, 3. ἰδίῳ κιστὶ τὸ ἀνέπλεον
 καὶ δάφνης τὸ ὄρεος, καὶ ἄλσιν παντοίων &c. Cur non illic scrip-
 sit Arrianus ἄλσιν παντοίων: placet illi videlicet ἡ ποιη-
 λία. In Indica hac cap. 40. καὶ τὴν χώραν ποιόδης τε εἶναι, καὶ
 λειμῶνας ὑψηλούς, καὶ ἀμπελοὺς πολλὰν φέρειν, παραδίοισι τε
 παντοίοισι τὸν λίνον &c. Insigni mutatione. Hoc passim
 obrinet in Arriano, cui sic favemus.

Οὗτος μοι ὁ λόγος ἀναγεγράφθαι, Φέ-
ρον ἢ αὐτὸς ἐς Ἀλέξανδρον ἢ Φιλίππου, ἢ
Μακεδόνα.

Atque hic quidem liber à me conscri-
ptus sit, etiam ipse ad Alexandrum Philip-
pi filium Macedonem pertinens.

Τ Ε Λ Ο Σ.

F I N I S.

EXER-

EXERCITATIO

DE

FOSSA EX EUPHRATE.

QVVM tanta cura exsequatur Arrianus noster alveum, qui Pallacopas appellatur, ut cognoscat lector, quis sit, qualisque, & cui bono & usui illic fuerit ductus, & hinc in eruditorum hominum libris passim nominetur; non potest etiam mihi ingratus labor videri, si modo summam huic editioni manum admoturus cum lectore communicare annitar & quæ de hoc Pallacopâ scripta reperiam, & quid in illis ab Arriano, hoc est, verissimo & fidelissimo descriptore ejus digrediat, quod ideo rejiciendum prorsus existimo. In his primum video CL. Salmasium scripsisse in Solinianis Exercit. pag. 703 his verbis opinionem suam. „Pallacopas vocabatur fossa ex Euphrate „aperta, quæ totum fere amnem exhaustiebat, & in paludes avertebat à recto „cursu & exitu suo in mare: quamdiu hæc „aperta fuit, præclusus erat Euphrates, „nec nisi per paludes & Tigrim evehebatur in mare. Hoc est, quod ait Plinius „longo tempore Euphraten præclusisse Orchenos & cæteros accolæ rigantes agros. „postea Satrapes quidam Babylonie magno labore canalís hujus quo distrahebatur Euphrates, ostia obstruere conatus „est, amnemque in alveum suum pristinum & intra ripas suas reducere. Quod „& Alexander Magnus cum ibi esset, perficiendum & absolvendum curavit. Vide Arrianum lib. VII. Quæ verba sic quoque, sed mutatis nonnullis, nescio an in melius, & ordine rerum ad lubitum digesto in obsoletæ molis Lexicon retulit Joh. Jac. Hoffmannus, contra quam oportuerat fieri, utique quum Arriani descriptio optima ad manum esset, ea certe præferenda his tam exiguis Salmasii, præsertim quum ea nec passim verum dicant. Non enim quamdiu aperta erat Pallacopæ fossa, per paludes & Tigrim evehebatur in mare: illa enim vel omnem Euphratis aquam in se absorbebat, ut diserte Arrianus, & ἐνέωσεν; & siquid tamen etiam per Tigrim veniebat in mare, certe tum non præcluserunt Euphraten Orcheni, quippe processit libera pars ejus consistente Salmasio in Tigrim; ut nequiverit tunc dici præclusus fuisse. De-

inde non bene intellexit Salmasius, quod Arrianus tradit de satrapa: non enim verba αὐτοῦ ἡ σατραπία τῆ βαβυλωνίας percipi oportebat tanquam postea Satrapes quidam Babylonie conatus fuerit ostia canalís obstruere, ut sic particula ἡ poneretur pro τοῦ. Sed quisquis erat satrapa Babylonie, is per singulos annos id facere cogebatur, nisi agros Mesopotamie & deinde ubi illa finiebat humiles Assyrie perditos vellet & frugibus spoliatos. Non etiam quod satrapes conatus fuit facere, perficiendum & absolvendum curavit Alexander, sed hic longe aliam faciem operi huic & ripæ indidit.

Mox Isaacus Vossius instruendum antea lectorem existimans, antequam veniret ad legenda verba auctoris nostri, ita scribit in Observationibus ad Melam pag. 285. „Sciendum est inter Arabie desertæ incolæ & Mesopotamitas ac Babylonios æterna fuisse ac etiamnum esse dissidia, utrisque sibi hoc flumen vindicantibus. Naturalis quidem Euphratis alveus exit in „Tigrim. Verum Arabes latrones Euphratis accolæ, qui siticulosam habitant regionem, ut agris suis subvenirent, totum „hoc flumen suffurati sunt, obstruendoque „naturali ejus alveo è paludibus quas Euphrates exundans facit, fossam duxere „nomine Pallacopam. Ac tum quidem „Euphrates nova ostia habere coepit, non „in Tigrim, sed in sinum Persicum exit, „utia, uti satis ex Plinio colligere est, „quamvis Arrianus cum Mela concinere „videtur, cum dicit Euphraten cæcis „meatibus aliquando in mare effluxisse. „Nec hoc mirum cuiquam videri debet, „cum tam sicca & arenosa sit terra istæc „Arabum, ut ad irrigandam universam, „ne totus quidem sufficiat Euphrates. Nufquam invenias regionem quam potiori jure parvam dixeris Libyam. Porro cum „aliis, tum quoque Alexandro antequam „periret (ut gratificaretur Assyriis) animus „erat, obstruendo firmiter Pallacopa, Euphraten in pristinum alveum reducere. „Accurate historiam narrat Arrianus lib. „VII &c. Equidem si in hac causa oculos habuit vir ille doctus intentos in Arrianum, profecto non debuit de Arabibus ita loqui. Hic enim certe isto tempore nullos ad Eu-

Z z phra-

phraten agnoscit vel nominat Arabas, nedum Arabas latrones. Satrapes Babyloniae sub qualicunque Asiatico imperio, quod multiplex fuisse constat, ita erat succinctus, ut coercere Arabas & remove ab Euphrate posset, nec pateretur litem eos facere aliis de possessione ejus fluvii. Itaque undecunque habeat eam narrationem, modo non ex suo cerebro, non pertinet ad hæc tempora; sed inferiora. Certe id apparet narrari tantum ab Vossio, nihil probari auctoritate antiqua & satis robusta. Supponit Arabas ob siticulosam suam regionem totum hoc flumen suffuratos esse. Supponit Arabas obstructo naturali ejus alveo paludibus quas Euphrates exundans facit, fossam duxisse nomine Pallacopam. Sunt omnia ficta. In tota hac relatione Arrianus mentionem Arabum vel minimam non facit, nisi quod paludes post Pallacopam sint sitæ inter eum & τῶν ξυνοχῶν τῶν Ἀραβῶν γλῶ, tum quod Alexander navigaverit ἐν ταῖς λίμναις αἰς ὅττι τῶν Ἀραβῶν γλῶ. Itaque quod ad Pallacopam attinet, nullam partem in eo habuerunt Arabes, nec in eo cognoscendo ulla memoria Arabum repetenda est. Jam vero penitus mentitur Arabas totum hoc flumen suffuratos fuisse, quum ad id ne accesserint quidem. Sed neque ullus dixit agris Arabum subveniri per has paludes & fossam, quum istæ Arabicæ arenæ prorsus steriles sint etiam ex ingenio suo, ut illud vitium terræ irrigando molliari nequeat. Neque etiam verum est Euphraten exundantem facere paludes, è quibus fossa nomine Pallacopas duci potuit. Exundat Euphrates aquis ascendentibus supra ripam Mesopotamienam & orientalem, non occidentalem versus Arabiam, & Assyriorum campi ab eo irrigantur, non Arabum. Id manifeste dicit Arrianus. Et causa est, quod Mesopotamia humilior est, perinde ut in Rheno fuit estque Gallica ripa. Quid vero mendacius, quam scribere Pallacopam ab Arabibus factum, quum in eo occupetur satrapa Babylonius, & ille suis impensis aperire pariter ac majoribus etiam claudere rursus debeat? Quid hæc res ad Arabas? Itaque tandem & ipse Vossius agnoscit Alexandro, ut gratificaretur Assyriis, animum fuisse, obstructo firmiter Pallacopa, Euphraten in pristinum alveum reducere, etsi & dubia sint ista omnia, & ego non intelligam. Gratificari enim vult Assyriis, non ut defendat contra Arabas; sed ut illos omnes liberet ab annuis sumptibus & molestiis, præbeatque unum commodum, facilem & habilem modum aperiendi Pallacopæ, quum necessitas urgeat, ac rursus obturandi & obstruendi. Itaque non obstruit, ut obstructus semper maneat, nec

ex Euphrate aliquid effluere possit in Pallacopam, quod videntur velle ista verba; sed ut debito tempore possint omnia oportune fieri; nec enim in pristinum statum restituere proponit Euphraten, sed locum cataractæ mutare & illuc transferre, ubi major foret firmitas. Itaque omnia quæ ibi scripta sunt, apparet alienissima esse ab vera rei consideratione.

Et tamen ex hac Vossiana comminiscendi promittitudine videtur credidisse P. D. Huetius egregium aliquid suis Gallis demonstrare in libello de situ Paradisi pag. 85, unde licet libetque excerpere hæc ejus verba: „Quand on eut remedié a ces inondations par des tranchées & par des écluses, les Arabes à cet exemple, pour se défendre d'un mal contraire, je veux dire de la secheresse de leur terre sablonneuse, commencerent a detourner les eaux de l'Euphrate de leur costé: & après avoir abbreuvé leur terroir, ils laisserent aller le trop-plein dans la mer. Ce trop-plein fut tari depuis par de nouvelles coupures. Peut-estre aussi que ce conduit n'estoit qu'un torrent qui couloit dans la mer pendant l'esté, lors que l'Euphrate se debordeoit. Quoy qu'il en soit, les Assyriens & les Babyloniens, qu'une longue possession faisoit regarder ces eaux comme leur propre, s'opposèrent à ce larcin des Arabes; & il en vint de grands demeslez entre ces nations. Il semble que ce fut pour terminer cette querelle, & rendre aux Babyloniens ce qui leur appartenoit, qu'Alexandre entreprit de remettre l'Euphrate dans son ancien lit, en bouchant le canal nommé Pallacopas, qui luy faisoit prendre un autre cours. On n'avoit pensé en creusant cette fosse, qu'à faire ce qu'on avoit fait en creusant les autres, savoir à empêcher les débordemens de ce fleuve, qui arrivoient tous les estez, en conduisant ses eaux dans des estangs & des marais: mais les terres des Babyloniens demeurant a sec pendant le reste de l'année, & celles des Arabes en profitant, Alexandre voulut remettre les choses en leur premier estat; comme un satrape de Babylone l'avoit voulu faire auparavant. L'ouvrage fut commencé, mais la mort de ce Prince empêcha qu'il ne fust consommé alors, comme il l'a esté depuis. Alexandre visita plusieurs de ces conduits, les fit nettoier, ouvrit les uns, boucha les autres, & en fit faire quelques nouveaux. Quæ nihil certe aliud sunt, nisi Vossii Latina verba in Gallicum trajecta. Hinc mentio est Arabum, hinc illi dicuntur incepisse a detourner les eaux de l'Euphrate, idque ad effugiendam la secheresse de leur

leur terre sablonneuse. Hinc illud larcin des Arabes, cui se opposuerunt Assyrii & Babylonii, ne Latine tantum Arabes latrones legerentur suffurati. Hinc Alexander dicitur dirimere voluisse litem, quæ nulla uspiam legitur fuisse, nisi apud hos duos. Hinc idem constituit remettre l'Euphrate dans son ancien lit, unde nunquam fuit evolutus, aut reponere res in pristinum statum; denique hinc certus quidam satrapa voluit aliquid conari; tum & ex Strabonis sententia inspexit Macedo fossas, purgavitque & quædam ora obstruxit, alia aperuit, quæ tacet Arrianus & nescio an præstare potuerit Strabo: certe & in hoc loco multa visit ac parat Alexander, quibus ille adfuit unus, aliorum hominum nemo, utique nec Ptolemæus nec Aristobulus, unde hausit Arrianus & narrat satis simpliciter. Et sicut ille, ita & Strabo nihil novit, quod in utilitatem Arabum cesserit. Utilius est paradisum gerere in pectore, quam in tali libro, tantope-

re futilia aliunde sublegente astutius, quam Arabes aquam, quam mox rursum Vossius averfari eos scribit, quia videbat nihil tale unquam effectum. Itaque multo prudentior Marshamus in Canone pag. 584, nisi quod nesciam, præter id quod notavi, unde tam scæve colligat exitum hunc Euphratis ad Pallacopam olim obstructum fuisse à quodam Babyloniorum Regum præfecto, quod quotannis ab præfecto Babylonio, quicunque erat, fieri debebat & consueverat. Sed quoniam viri docti Arabas ita propinquos admovent huic fluvio Euphrati, contra quam facit Arrianus, compellor in hanc partem addere verba Strabonis mirabiliter in hac parte consentientis cum Arriano, ut Arabiam non noverit nisi demum ultra paludes ex Pallacopa aut aliis fossis ortas. Scribit igitur magnus ille Geographiæ auctor libro xvi pag. 740 postquam notaverat in Euphrate esse à mari ἀνάπλην πλειόνων ἢ τετρακλίων σαδίων. Tum pergit:

Ε'πεμελήθη δὲ καὶ τῶν διωρύγων. (sed MS. semper effert per χ) πλημμυρεῖ γὰρ ὁ Εὐφράτης κατὰ τὸ δέξιον ἢ δέξις, ἐπὶ δ' ἑαυτοῦ δέξιον, ἡνίκα τήκοντο αἱ χιόνες ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίας, ὥς τ' ἀνάγκη λιμνάζειν καὶ κατὰ κλυζέσθαι τὰς δέξις, εἰ μὴ διοχετεύοι τις παρθέαις καὶ διώρυξιν τὸ ἐκπίπτον ἢ ῥεῖ καὶ ὅτι πολὺν ὕδατος· κατὰ τὸν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ τὸν Νείλῳ. Εὐτεὺθεν μὲν οὐκ αἱ διώρυγες γεγενῆσιν. ἡρεῖα δὲ ὅστιν ὑπονοήσας μεγάλης. Βαθεῖα γὰρ ἡ γῆ, καὶ μαλακὴ, καὶ εὐένδοτος, ὥς τε καὶ ἐκείνη ῥαδίως ὑπὸ τῶν ῥιμμάτων, καὶ γυμοὶ τὰ πεδία, πληροὶ δὲ τὰς διώρυγας καὶ τὰ σόματα αὐτῶν ἐμφρατὶς ῥαδίως ἢ χροῖς· ἐπὶ δὲ συμβαίνει πάλιν τὸ ὑπέρχουσιν τῶν ὑδάτων εἰς τὰ πρὸς τὴν θαλάττην πεδία ἐκπίπτουσαν λίμνας ἀποτελεῖν καὶ ἔλθιν καλαμῶνας. ** Τὸ μὲν οὐκ πάντα πασι καλῶν τῶν ποταμῶν πλημμυρεῖν ἔχον οἷόν τε ἴσως· τὸ δὲ τῶν δυνατῶν πρὸς φέρειν βοήθειαν, ἡγεμόνων ἀγαθῶν ἐστίν· ἡ δὲ βοήθεια αὕτη, τὴν μὲν πολλὴν παρέχουσιν ἐμφρατὶς καλῶν, τὴν δὲ πληρῶσιν ἢ ἡ χροῖς ἐργάζει, τὴν κατὰ ἀνακαθάσει τὴν διωρύγων, καὶ ἐξαυτῇ τὴν σόματα. Ἡ μὲν οὐκ ἀνακαθάσει, ῥαδία· ἡ δὲ ἐμφρατὶς, πολυχρείας δεῖται. Εὐένδοτος γὰρ εἶναι ἡ γῆ καὶ μαλακὴ, τὴν ὅτι φορηθεῖσιν ἔχον ὑπομένει χροῖς, ἀλλ' εἰκόστα συνφέλεται (sic enim MS.) καὶ κένιν, καὶ ποιεῖ δυσεύχουσι τὸ σόμα. Καὶ γὰρ καὶ ταχὺς δεῖ πρὸς τὸ ταχέως κλεισθῆναι (nam & ita MS.) τὰς διώρυγας, καὶ μὴ πᾶν ἐκπεσεῖν ἐξ αὐτῶν τὸ ὕδατος. Ξηρανθεῖσιν γὰρ τὸ δέξις, ξηραίνουσι καὶ τὸ ποταμὸν παρθεαίς δὲ, τὰς ἐποχλείας καὶ διώρυγας παρέχουσαι κατὰ καιροὶ, ὧν δεῖται πλείονος δέ-

Fossarum quoque idem curam habuit. Exundat enim Euphrates æstatis initio, sub ver incipiens, cum jam nives in Armenia liquefunt; ut necesse sit stagnare arva atque inundari; nisi quis ingruentem fluxum & aquarum vim per fossas & canales divertat: quemadmodum Nilum quoque coercent in Ægypto. Hinc ergo fossæ actæ sunt: sed operâ multâ opus est. Nam cum terra profunda sit, & mollis, ac facile cedat; nullo negotio ab fluentibus aquis extrahitur, & campi nudantur, ac limus fossas implet earumque ora obstruit: unde rursum aquarum eluvio fit, quæ in campos mæri propinquos effusæ, lacus, & paludes efficiunt & arundineta: ** Fieri nequit, ut hæc inundatio omnino prohibeatur: afferre autem aliquod remedium, bonorum principum munus est. Remedium est, nimiam aquarum effusionem obstruendo prohibere, fossarum vero repletionem quam limus efficit, eas expurgando & ora aperiendo. Ac purgatio quidem facilis est: obstructio multarum manuum operam requirit. Nam cum terra facile cedat, & mollis sit, aggestum limum non sustinet, sed cedendo & ipsam simul subtrahit, & os obturatum difficile reddit. Quin & celeritate opus est, ut cito fossæ claudantur, & ne omnino ex eis aqua elabatur. Fossæ enim per æstatem arefactæ flumen quoque siccant, quod subsidens derivationibus non potest tempestivis sufficere, quibus regio perusta & siccitate squa-

lens

ρὺς ἔμπυρσος ἦτορ ἡ χώρα καυματοῦρα. ἀφ' ἧς δ' ἔδει ἢ τὰς πληθὺς τῆς ὕδατος χα-
τακλίσας τῆς καρπῆς, ἢ τῇ λειψυρίᾳ
τῷ τε δὴ τῷ ἀφ' ἧς τῆς ἀνά-
πλητος πολὺ τὸ ληίσμον ἔχοντας αἰεὶ λυμαι-
νομένης γὰρ ὑπ' ἀμφοτέρων τ' λευκῶν παθῶν,
ἔχουσιν τε ἐπαροχθῆναι, εἰ μὴ ταχὺ μὲν ἐξα-
νοίγητο τὰ γόμα τῆς διώρυγας, ταχὺ δὲ
κλείοντο, καὶ αἱ διώρυγες αἰεὶ μετειάζουσιν, ὥς
τε μηδὲ πλεονάζειν ἐν αὐτοῖς τὸ ὕδωρ, μηδὲ
ἐλλείπειν. Φησὶ δὲ Ἀλέξανδρος τὸν Ἀλέξαν-
δρον αὐτὸν ἀναπλέοντα καὶ κυβερνῶντα τὸ σκά-
φος ἐπισκοπεῖν καὶ ἀνακαθαίρειν τὰς διώρυγας
μὲν τὴν πληθὺς τῆς σινακολογησάντων ὥς δ'
αὐτὸς καὶ τὰ γόμα ἐμφράττειν, τὰ δ' ἀνοίγειν
κατανοήσαντα δὲ μίαν τὴν μάλιστα τείνουσαν ὅτι
τὰ ἔλη καὶ τὰς λίμνας τὰς περὶ τὸ Ἀραβίας,
δυσμεταχείριστον ἔχουσαν τὸ γόμα, καὶ μὴ ῥα-
δίως ἐμφράττεισθαι δυναμένην ἀφ' ἧς τὸ δύν-
δοτον καὶ μαλακώγειν, ἄλλο ἀνοίξαι καὶ τὸ γό-
μα σπὸν σαδίον τριάκοντα ὑποπετρὸν λαβόν-
τα χεῖρον, καὶ κεῖ μεταγαλῆν τὸ ρεῖθρον. Ταῦ-
τα δὲ ποιῶν θεωροῦντα ἅμα καὶ τὴν μὴ τῶν Ἀ-
ραβίαν δυσείκοτον τελείως ὑπὸ τῆς λιμ-
νῶν καὶ τῆς ἑλῶν σπυτελειομένη, νησιάζουσαν
ἤδη ἀφ' ἧς τὸ πληθὺς ὕδατος ἀφ' ἧς τὸ δὴ
κατακλίσας τὴν χώραν ταύτην, καὶ τὸ λυμαίν-
οντα ἤδη κατασπιδῶντα τὰ πλοῖα τὰ
μὲν ἐν Φοινίκῃ τε καὶ Κύπρῳ ναυπηγησάμενον
ἀφ' ἧς τῆς τε, καὶ γρηγορῶς, ἀκομιδέντα εἰς
Θάψακον σαδίους ἐπὶ τὰ, εἴτα τὰς ποταμῶν χα-
λακομιδῶν μέχρι Βαβυλῶν. τὰ δ' ἐν τῇ
Βαβυλωνίᾳ συμπηξάμενον τὸ ἐν τοῖς ἄλυσιν καὶ
τοῖς ὠρεαίοις κυπαρίστων σπάνις γὰρ ὕλης
ἐπὶ αὐτὰ ἐν δὲ Κουσαίοις καὶ ἄλλοις ποιεῖται
πῆς ἐπὶ ὑπερία. *** Ταῦτά τε δὴ παρα-
μαλθύνεται ὡς τὰς διώρυγας τὴν Ἀλέξανδρον,
καὶ ἵες τὰς σκαλωθεῖσθαι ἵες τὴν βασιλείαν καὶ
δυναστείαν. ἵες γὰρ πλείους ἐν ταῖς λίμναις εἶ-
ναι. Ἐξαποδίδει δὲ τὴν λιμνῶν μηδεὶς τὴν περὶ
τῇ Ἀραβίᾳ φησὶ τὸ ὕδωρ σπυτελέμενον διεξόδον
ἀνοίξαι πῆρες ὅτι γῆς, καὶ δι' ἐκείνων ὑποφέ-
ρεσθαι μέχρι Κοιλοσύρων ἀναθλίβεσθαι δὲ εἰς
ἵες ὡς τὸν ῥινοκόλωνα καὶ τὸ Κασίον ὅπου ποταμὸς, καὶ ποιῶν τὰς ἐκεῖ λίμνας καὶ τὰ Βάγαβα.
Οὐκ οἶδα δ' εἰ πιθανῶς εἴρηκεν αἱ γὰρ τὴν Εὐφράτην παρεκχύσεις αἱ ποιῶσαι τὰς περὶ τῇ
Ἀραβίᾳ λίμνας καὶ τὰ ἔλη, πλησίον εἰσὶ τῇ Πέρσας θαλάττης &c.

lens per æstatem plurimum eget: neque ve-
ro quicquam refert, aquarumque multitudine
obruantur fruges, an siti depercant. Præ-
terea cum navigationes valde utiles sunt, ab
ante dictis causis impeditæ confici recte ne-
queunt, nisi fossarum ora cito aperiantur,
citoque claudantur: ut semper fossæ medio-
critatem fervent, ne in eis aqua aut redundet
aut deficiat. Narrat Aristobulus, Alexan-
dram ipsam navigantem & gubernantem na-
vem fossas inspexisse, easque comitantis mul-
titudinis opera expurgasse, & ora quædam
obstruxisse, nonnulla aperuisse. Cumque
fossam unam maxime apud paludes & lacus,
qui sunt ante Arabiam, tendentem animad-
verteret habere os intractabile, & obstru-
ctu difficillimam propter cedentem & mol-
lem terram; aliud novum os aperuisse xxx à
priori stadiis, capto loco petroso, atque tra-
ducto istuc alveo. Idque etiam ideo actum,
ut præcaveret, ne Arabia omnino difficilis
esset ingressu propter lacus & paludes; cum
propter aquarum multitudinem jam tum effecta
insula videretur. Habebat enim in animo
regionem eam occupare, jamque ad hoc &
classem & receptacula paraverat ac navigia
partim in Phœnice Cyproque construxerat,
tum dissolubilia, tum clavis compacta, quæ
per septem stadia Thapsacum portata, post-
ea Babylonem flumine delata sunt: partim
in Babylonia ædificaverat ex lucorum &
hortorum cupressis. Ibi enim materiei inopia
est: apud Cossæos vero & nonnullos alios
mediocris copia. *** Tum ista tradit A-
lexandrum circa fossas effecisse; tum regum
& principum sepulturas, quarum plurimæ
in lacubus erant, refodisse. Eratosthenes
paludum mentionem faciens quæ apud A-
rabiam sint, aquam dicit, quum exitum
nullum inveniret, subterraneos sibi meatus
aperuisse, ac per illos usque ad Cœlesyros
delatam in ea flumina erumpere, quæ circa
Rhinocolura & Casium montem sunt; at-
que ibi & lacus & voragines efficere, quæ
haud scio an verisimilia dixerit. Nam Eu-
phratis effusiones quæ Arabiam versus fa-
ciunt lacus illos ac paludes, mari Persico
proximæ sunt &c.

Sic igitur quum hæc describat Strabo,
ita ut ex eo videamus quoque imitationem
aut tacitam Ptolemæi aut Aristobuli expre-
ssam Arrianæam, transire sermo debet ad
partem non ex ingenio suo, sed varietate
interpretantium difficiliorem, unde huic
exercitationi venit prima occasio, & pro-

prie tangit emendationem huic eluvici alla-
tam ab Alexandro rege, ab Arriano nostro
sic narratam libro vii in capitis 21 fine:
Εἴθ' ἂν μὲν δὴ τὴν Παλλακόπαν ἐπέπετο τῇ Εὐ-
φράτῃ ὁ ῥῆς, καὶ τῇ δὲ ἐγνω βεβαίως σπο-
κλείσαι τὴν ἐκβολὴν. Προελθόντι δὲ ὅσῳ στα-
δίῃς

διὰς τελευτήσαντα ὑποπέρεσθαι ἢ γὰρ ἐφαίνετο, οἷα ἀφροσύνην εἰς ξυνοψὶς ἐγένετο τῇ πάλαι διόρυγι τῇ χε' τῇ Παλλακόπῃ ἔτ' ἀν' ἀφ-

χεῖδαι παρέχειν τὸ ὕδωρ ὑπὸ περρότητας τῇ γῆς, πῶς τε ἀποπροφύω αὐτὴ τῇ πεταγμένῃ ὕδα μὴ χαλεπῶς γίγνασθαι. Quæ ita vertit,

BARTHOLOMÆUS
FACIUS.

Itaque qua in Pallacopam derivabat Euphrates, ejus exitum firmitus obstruere instituerat. Cumque ad xxx stadia ulterius progressus esset, solum reperit lapidibus interjectis solidius, quod discissum & ad antiquam fossam (per quam Pallacopas labebatur) congestum non fineret facile aquam diffundi, propter terræ ipsius firmitatem: atque ita statis anni temporibus facilem aquarum conversio facilis futura videbatur.

BONAVENTURA
VULCANIUS.

Itaque qua in Pallacopam Euphrates derivatur, ejus exitum firmitus obstruere instituit. Quumque ad stadia triginta progressus esset, petrosam terram reperit, quæ si intercisa ad veterem Pallacopa alveum perduceretur, nequaquam, propter terræ firmitatem, aquam transmissura esse videbatur, atque ita statis anni temporibus facilem aquarum conversionem atque exundationem fore judicabat.

ISAACUS
VOSSIUS.

Itaque qua in Pallacopam exit Euphrates, illic firmiter ostium ejus obstruere proposuit. Quumque ad stadia triginta progressus esset, petrosa occurrit terra, quamque intercissam fuisse comparebat. Ea si continua fieret ac denuo conjungeretur, nequaquam ob sui firmitatem aquam transmissura esse videbatur ad antiquam illam Pallacopa fossam: atque ita præstito tempore, quandocunque Alexandro placeret, non difficile futurum fluminis divortium.

JOHANNES
MARSHAMUS.

Qua in Pallacopam divertitur Euphrates, illic ejus exitum firmiter obstruere instituit: progresso autem ad stadia triginta occurrit terra petrosa, & quasi intercisa: quæ si clauderetur, ob terræ firmitatem, aquam per veterem Pallacopa alveum nequaquam transmissura esset; neque tamen diverso aquæ, statis anni temporibus, esse difficilis.

Relinquendus est prior suæ ætati. Vulcanium commodè interpretatum apparet, sed Vossius cum respiciens in observationibus ad Melam pag. 285, negat sensum verborum Arriani assecutos fuisse interpretes; ita enim illa reddenda esse. Et agnoscit quisque lector diversitatem; an justam & probandam, id est, de quo agitur. Ego quum non possem huc concedere, monui Lectorem, ut videret, an hic novus interpres ullam partem veræ sententiæ esset adsequutus certius, quam alii, & movi has difficultates. Vide jam, Lector, an hic novus interpres ullam partem veræ sententiæ sit adsequutus certius, quam alii. Primo considera, unde hauriat duas illas voces *occurrit* & *comparebat*. Etenim si *ἐφαίνετο* ad priora jungi debet, non nisi *occurrit* significare potest; si ad posteriora, & notabit *comparebat*, unde petiit illud *occurrit*? Alterutrum certe est merum commentum cecrebris Vossiani, non modo præter mentem Arriani, sed quo omnis veritas in fucum & vanum redigitur. Talis quoque est copulativa in illis *quamque intercissam fuisse apparebat*. Ubi illa in Arriano? an Græci illam non æque solent exprimere ac Latini? Deinde an οἷα ἀφροσύνην sic notat intercissam fuisse, ut jam non amplius esset intercisa? Quis doctus Græce, quis homo sanus, nedum Arriani studiosus id dicet ac talem harum duarum vocum versionem dabit? Ne dicam, quomodo comparebat intercissam esse? Atqui nunquam illic intercisa fuerat. Præterea an illud *denuo* ullum vestigium habet in Græcis? Inapte vertit ἀποπροφύω *divortium*, quum notet repressionem & continentiam Euphratis intra ripas & aversionem ab alveo in fossam, ut appa-

ret manifeste in præcedentibus. Divortium vel diverticulum esse ἐκτροπήν docuit ex glossis Salmasius in eadem illa nota, in qua ille μεγάλη ποταμός sic reprehensus ab nostro occurrit. Jam quæ sententiæ universæ summa est, si firmiter obstrueretur ostium, qua in Pallacopam exit Euphrates, & si quoque illa pars, quam intercissam fuisse comparebat, denuo conjungeretur, quo igitur iturus erat Euphrates? quo illud divortium fluminis ducetur, si nullum ex duabus ripæ aperturis pateret? Taceo, quod quum pateat manifeste ab Arriano junctim posita esse ξυνοψὶς ἐγένετο τῇ πάλαι διόρυγι, ille hæc discerpit, & Græcissimum talem nobis præscribat, ad cujus foeditatem omnia Salmasiana aurum sunt. Sed & auctores hujus fossæ facit Arabas ad irrigandam siticulosa terram suam, quod certe non facit Arrianus: ex quo perspicue constat eam factam ab Assyriis, ut ab inundationibus ex Euphrate per hanc alterius lateris aperturam suas terras liberarent. Hinc etiam tunc Alexander renovaturus eam fossam non Arabibus sed Assyriis erat gratificaturus, ut diserte testatur Arrianus.

Quæ simul vidit, non dubitavit nescio quam mentem induens, quia gravabar hoc specimen adeo notabiliter ad ostentationem prolatum, sic sua tueri, si tali appellatione licebit describere incredibilem errorum aggerationem, ut patebit. „Verba Arriani „hæc sunt; μεγάλην ἣ ὅσον αὐτῆς τελευτήσαντα ὑποπέρεσθαι ἢ γὰρ ἐφαίνετο οἷα ἀφροσύνην. „Ista sic reddidi, Quumque ad stadia triginta progressus esset petrosa occurrit terra „quamque intercissam fuisse comparebat. Miri- „fice hic excandescit minime sui potens juvenis & quærit; Unde istud occurrit &

Zz 3

„com-

„diat Appianum, secundo Civil. Belloꝝ, hęc eadem narrantem; Ε'σελθὼν γὰρ μὴν καὶ πλέων κατὰ τὴν Εὐφράτιν ἐπὶ τὸ ποταμὸν Παλλακόταν, ὅς τ' Εὐφράτιν ἔπλεον ἔσται ἐς ἑλὴ καὶ λίμνας ἐκφύει καὶ καλύει τὴν Ἀσσυρίαν γὰρ ἄρδων ἐπιπλέειν ἐπὶ νοῦντα δὲ τῶν Αἰγυπτίων τὸ ποταμὸν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐκπλέοντα, &c. Navigans per Euphratem ad Pallacottam fluvium, qui Euphratem excipiens in paludos & stagna abducit, & impedit quominus Euphrates Assyriam terram penitus inundet. Illum fluvium [Pallacottam nempe] cum muro interjecto in animo haberet obstruere. &c. Quem Pallacopam Arrianus, eum Pallacottam vocat Appianus, & sic fere vetera Plinii exemplaria. Clarum est itaque ab Arabibus & Chaldæis, qui & ipsi fuere Arabes, ductam fuisse antiquam hanc Pallacopæ seu Pallacottæ fossiam, quæ totam Babyloniam ejusque portionem Chaldæam ad sinum pene usque Persicum irrigabat. Quod si quis miretur quomodo in detrimentum terrarum trans Euphratem reges Assyriorum fossiam istam fieri permiserint, habeat is pro responso tredecim primos Assyriorum reges omnes Chaldæos fuisse vel Arabas, ut ex Beroso testatur Africanus, & ex illo Syncellus.

Scribit Arrianus usitatum Pallacopæ ostium quum esset in terra ἰλυώδης, obstrui solitum ab satrapis, sed non nisi difficillime, & ut per tres menses operam decem millium hominum requireret. Hinc Alexandrum proposuisse aliquid facere in gratiam Assyriorum, & semel hoc ostio Pallacopæ obturato per firmiores materias, alium ex Euphrate ductum extruere incidentem tamen huic eidem Pallacopæ, sed & cujus ostium claudi facilius & aperiri poterat tum ad exonerandum, tum ad continendum alveo suo Euphraten, prout res exigeret. Ita quum constituisset Rex, executionem ejus consilii sic peragit Arrianus, πρὸς τὴν δὲ ὅσον σάδιος τελευτῶντα ἐπέπαυτο ἢ γὰρ ἰφαίνετο οἷα διακρίσσειν. Hęc ab Vossio sumuntur velut jungenda, & explicantur nunc gemino vocum modo, etsi firmus sit in antiquiore ad Melam prolato. Quod igitur ad priora attinet, non pœnituit nec pœnitet me priorum, quæ in eo criminatus fui, quippe verissima & quæ tacite ipse agnovit. Etenim quum dicit petrosa terra occurrit, quamque intercissam fuisse comparebat, in iis ita se tuetur, ut ne tentet quidem excusationem audaciæ in immittenda copulativa, quæ turbat omnem sententiam. Qui enim sic Latine loquitur, in terra ista agnoscit duo, nempe petrosam esse & intercissam fuisse, quum Arrianus si & ipse hanc sen-

tentiam in animo habuit, id extulisset ἰφαίνετο & διακρίσσειν. Sic eadem duo dixisset. Sed per fidem! quæ connexio insequentium foret? Vide ipse, lector, & scies nullam esse. Cur igitur illam quam dederat præferendam censuit versionem, in qua vertit, quod non est in Arriano, atque adeo nec sit versio. Sed medio tempore legerat aliquid diversum in Chronico Canone Marshami, qui & ipse copula abutitur, quam ex meo monitu videt abesse posse si ad verbum exprimat sententia; quod ubi potest fieri, cur non fieret? Verum ipse eam quam dedit præferendam censuit versionem. Si causam quæras, nullam dare dignatur, quia habuit nullam. Unde id quidem pro vano evicti. Præterea nunc dicit quævisse me, an sic intercissa fuerit ea fossa, ut jam non amplius esset intercissa? cui respondet, ineptum quæsitum, quid enim clarius eo quod scribit Arrianus fossam eam fuisse apertam; id enim si non sit, an non stultum fuisset Alexandri de obstruenda ea propositum? Post futilem dein interrogationem iterum quatit, quomodo appareret fossam eam intercissam fuisse? Vel puer hoc intelligat: per triginta enim stadia, quod tellus esset palustris & cænosa, nulla poterant fossionis superesse vestigia. At vero saxeo occurrente solo, jam clare ut habet Arrianus intercissionis apparere vestigia. Primo igitur monstrari debuerat, ubi & quando ego quæsierim, an ea fossa intercissa fuerit. Quod indicium meæ quæstionis de fossa? Si supponeretur fuisse fossiam, crediderim, supponi simul potuisse etiam fuisse intercissam. Quæsi de petrosa terra, in quam incidit Alexander ad stadium xxx, quam statuit intercissam, & fingit fossiam, quæ nulla fuit. Verba enim mea fuerunt ἀνοῖα διακρίσσειν sic notat intercissam fuisse, ut jam non amplius esset intercissa. At nec Græcas voces Arrianus alio refert, quam ad præcedentem πετρώδη γῆν, nec ego meas referre ad aliud potui. Unde apparet non sine mendacio verbis illis meis fossiam affingi, ut habeat frustrare lectorem, me nigrum facere, formare interrogationes, adnectere responsiones, quæ nihil ad rem conferunt. Ne dicam, me etiam non quævisse, quomodo appareret, sed quomodo comparebat, quippe & id in hoc sensu sumens ab ipsa Latina Sirene. Arrianus nupiam scribit ad xxx stadium fuisse ante Alexandrum apertam fossiam, nec aliam ante Alexandrum ille novit fossiam, nisi ubi tunc erat Pallacopæ usitatus ingressus, qui erat retroversus Babylonem trigesimo stadio ab petrosæ terræ loco. Sed nec Alexander de obstruenda alia fossa cogitat, nisi usurpati ante ipsum Pallacopæ, cujus os ab Babylone abesse dicit decem stadia. Si fuisset διακρίσσειν, & quidem petrosa terra, & sic ut aperta emittere aquam potuerit, profecto satrapæ non

non fuissent tam cæci nec ipsi Babylonii, ut non eo transitu potius fuissent usi jam ante Alexandrum; & Pallacopæ laboriosum os semel obstructum perpetuo sic relicturi fuissent. Sed non fuit διακοπή illa ἀπὸ πτερῶν, nec Arrianus scribit apertam, nedum fossam fuisse; & quidquid ille mugiat, & fulem meam exclamationem proscribat, quasi vel puer intelligat, quomodo apparuerit fossam (nec apparere dixi, nec fossæ mentionem ullam feci) eam intercisam fuisse, nunquam probabit saxeo occurrente solo jam clare intercisionis apparuisse vestigia & sic habere Arrianum. Somnia sunt mera ac ludibria hæc omnia. Quinimmo an societas fabrorum Alexandri Magni non habebat aliud indicium cognoscendæ & detegendæ latentis petrosæ terræ, nisi ubi eam videbat intercisam? Egregios profecto oportet illos fuisse fabros, & plane tam natos, quam est hic in advertendo sensu Arriani & Græcarum vocum. Ille tamen satyrico risu pergit quærere, *quomodo fossa, quomodo διώρυξ sine intercisione potest subsistere*. Sane possunt τὰ κενὰ τῶν σιδηρῶν ἔχειν. Non agnoscit Arrianus in hoc saxeo solo διώρυγα: sed τὴν πάλαι διώρυγα vocat ipsum Pallacopam ad DCCC stadium, qui vere fuit ἡ πάλαι διώρυξ, & mansit ille quidem postea, sed initio & ostio per Alexandrum mutato. Hic ubi vox διακοπή apponitur, nihil ab eo agnoscitur, nisi ἀπὸ πτερῶν, non fossa, non διώρυξ. Qui consulit ipsas Arriani voces, illum latere nequit clarissima hæc distinctio, & inficeta confusio. Nupiam vel Arrianus διώρυγα vel interpretes Latini *fossam* habent ad xxx stadium. Sed universa Vossii corruptela, quæ & satis magna est, in eo consistit, quod omnes illas voces velut junctas ab Arriano & hinc jungendas ab lectore concepit, quum prorsus jungi nequeant, quod manifeste infra probabo, quum Marshamum temere his irretitum pariter videbimus. Quum porro criminarer ἀποσποφῶ inapte ab eo acceptam esse pro divortio, quum notet repressionem & continentiam Euphratis intra ripas & aversionem ab alveo in fossam, mirifice multa hic cavillatur; quasi cum ille intelligere nolit, aut non intelligat, etiam alii non intelligant, & neque ipsa cohæreant. Primo quærît, *si ἀποσποφῶ hoc in loco significet id quod dico prius, nempe repressionem & continentiam Euphratis intra ripas, quomodo potest notare aversionem ab alveo in fossam, cum istac manifeste sibi invicem sint contraria*. At cur sunt ista inter se contraria, repressio & continentia Euphratis intra ripas, & aversio ab alveo in fossam? nisi quod ille captando voces putat effugere posse, & egregiam mihi sic attulisse noxam; quasi quum Euphrates reprimatur & continetur intra ripas, non avertatur aqua ejus,

ne possit ab alveo in Pallacopæ fossam delabi. Quis crederet adeo morosum & subtilem in deprehendis manifeste contrariis? Ille tamen inclamat, *quis hæc intelligat aut quomodo hæc coherent?* Scilicet quoniam hæc sunt contraria apud hunc intelligentem virum & præcipue intelligentem Latinam. Ille putat, eum, qui quam maxime ad Græcam loquutionem appropinquare volens dicit *aversionem ab alveo in fossam*, dicere idem divortio, quasi aversio illa non possit aliter considerari, atque ita semper supponatur contingere immisio aquæ ex naturali alveo in appositam fossam; non etiam intelligi possit prohibitio & ratio intersepiendi, ne fiat. Hoc postremum esse hujus loci statuo, etsi non me fugiat & ab Polyæno dici Ἡ ἑκαλῆς πέτραις μεγάλαις ἐξελκίσαι ἀποσποφῶ τὸ ποταμὸν εἰς τὸ πεδίον; ab Scholiaste Apollonii Rhodii, ἐπιφανέστα ἡ Ἡ ἑκαλῆς τὸ μὲν ποταμὸν ἀποσποφῶ εἰς τὴν θάλασσαν, quod antea dixit ἐξοχετῶναι διὰ ῥυτί. Ab Luciano in Hippiâ ἀποσποφῶ ἢ διαίρεισθαι τὸ ποταμὸν, ab Pausania τὸ ὅτι ποταμὸν ἀποσποφῶ σφίσειν εἰς τὸ τὰ χεῖρα, ab Stephano in Σχερεῖα, δευδῆναι δὲ Ποσειδῶν ἀποσποφῶ τὰ τῶν ποταμῶν ῥέματα; & similiter *avertere* occurrat de fluvio apud Latinos. Utraque ista quum amnis ex sueto alveo per saxa & obstructions cogitur aliam viam petere, meminisse satis crebro legi in Latinis Græcisque, sed ab hoc loco alienum est. Itaque jubeo illum rursus contentum esse suo cerebro, in quo solo hanc descriptionem divortii scriptam & conceptam esse deprehendet, non alibi. Quasi vero quum ego sic loquutus fui, non satis ex præcedentibus dederim intelligendam aversionem Euphratis ab alveo in fossam lapsuri. Quasi quum toties ab Latinis culpeatur aliquis *avertisse pecuniam*, ille intelligi debeat rejectisse ab se, & non repressisse vel vertisse ad se; aut si his vocibus reclamet, vel hæc quoque detorqueantur a recto alveo, retinuisse apud se & repressisse, subintellectis similibus, quæ nunc subintelligimus. Quasi non & Tacitus dicat pari brevitate *terga in suos vertere*. Sed ille prout loquatur, videat, quem opinor & certe scio in hac parte sic Latine loquuturum, ut postea loquitur, quum Pallacopam totum scribit fluere in *ditione Arabum*. Sed nec illi id sufficit. Pergit enim gravibus aliis interrogationibus me urgere. *Sed & unde habet ἀποσποφῶ notare repressionem seu continentiam intra ripas, ipsa vocis reclamante natura*. Causa erat admodum dura docere senem, & talem, & qui sic velut pro auctoritate me rogando urgebat. Videlicet quoniam non ex Lexicis, quibus ille adfuerat, hausi quod habeo sermonis Græci, ideo ignarus, unde ego ad hanc explicationem veniam, audet mihi hanc interrogationem ponere, instar talpæ etiam

in tenebris sciscitans naturam vocis. Non existimo esse, qui dubitare possit de illa mea interpretatione, neque hactenus ille tanti mihi est, ut me in illius gratiam fatigem. Ut tamen exhibeatur plenissime, quod rei est, nempe putavit prorsus ἀποστροφῇ debere esse ἐκτροπὴν, de qua meminerat sollicite definienda scripsisse pag. 243 ad Melam; ubi tamen ego opperiebar rursus anonymos, ut solet, Grammaticos penes ipsum exstantes. Sed ipse nihilominus, quum pro contrariis illa habuisset, adsumens quod tanto vocum naturæ scrutatori placebat, sic ridet. *Quod si alteram quam ponit admittat expositionem, habemus divortium, habemus quod volumus, & ipse in perniciem suam proprio miser se oblitit visco.* Sic enim potuit ille gloriari se habere, quod nunquam acceperat; habere divortium, sed ab iusta æquitate interpretandi voces alterius. Neque enim ego posui duas expositiones, ut earum alteram velut distinctam diversamque cogar admittere, neque ullo modo dixi notare divortium fluminis. Equidem satius erat manere in proposito & valere jubere hunc molestum consultorem; sed tamen mei apud alios purgandi gratia, effabor publice, unde didicerim ἀποστροφῇ non esse divortium, & prave infausteque considerari ejus naturam ab nostro sene. Ipse Arrianus paulo ante in hoc ipso digressu scribit, in Pallacopæ usitato ostio ἰλυνδης ἡ πύλη γῆς, ἢ πηλός ἡ πύλη αὐτῆς, οἷα δεχομένη τὸ ὕδωρ τῆς ποταμῆς μὴ διμαρῆς ἀποστροφῇ αὐτῇ παρέχειν. Quomodo post Facium, qui se conturbat, *quoniam terra ipsa limosa ac plurimum lutosa est: quæ ubi in se fluminis aquam admisit, non facile reflectitur*, postremas has voces interpretatur Vulcanius? an per divortium? immo plane contrarium, *minime facilem aqua reflexionem admittat*: aut Marshamus quod terra illa, *cum sit limosa, aquam non facile avertat.* Et recte. Nam si notaret divortium, omnino id facile in tali terræ ingenio futurum dicere debuit & dixisset; sed dicit auctor ob terram, quæ intrare aquam in se patitur & inde solubilem reddit aggerem vel obstructionem, posse difficulter reprimi & contineri aquam in Euphrate, & averti, quominus ex alveo ejus in fossam effluat & non fiat divortium vel aversio, prout eadem ista vox aliter usurpatur, nempe ab propensione labendi in Pallacopam. Strabo lib. xvi prorsus hanc ipsam sententiam sic effert, *ποῖν δυνάχων τὸ εἶμα*, id est, facit, ut difficulter impediri divortium possit obturando. Quid igitur quærit jam ultra hic cespitans quæstor, unde habeam? Sed dabo auctarium. Didici ex Herodoto, cujus verba sunt in Euterpe cap. 13 post junctiones narratas inter Scythas & Græcos,

ὃ γὰρ δὴ σφί ἐστὶ ὕδατος ἐδεμένη ἀλλή ἀποστροφῇ, ὅτι μὴ ἐκ τῆς Διὸς μῆναν. Quod plane dicitur, ut apud Lucianum mulieres meretrices, ἀλλή μὲν γὰρ ἡμῖν ἀποστροφῇ τῆς βίης οὐκ ἐστὶν, ὡς θυγατέρ. Quæ vox ibi pro custodia & conservatione ac tutela, & tantum abest, ut illic notare queat divortium vitæ, ut plane contra designet divortium mortis ac retentionem vitæ, & κενόφυγόν, prout interpretatur Harpocratio in loco Demosthenis, de quo illic Valesiana vide. Opinetur ille hoc Herodoti loco intelligi divortium, quo Græci abigant ex suis terris aquam, quomodo vult ex Euphrate abigi aquam ab Assyria aliorum. Opinetur in Luciani loco intelligi divortium vitæ, vel detorsionem vitæ ab suo cursu. Præclarum sane interpretem habebit uterque scriptor. Sed tamen negat senex ἀποστροφῇ subsistere posse, nisi a recto cursu detorqueantur flumina, sive illa simplici decurrant alveo, sive dividantur, & partem aquarum in alium transferant alveum. Applicet hanc pronunciationem vel Arrianæ ἀποστροφῇ in processu aquæ Euphratis, cujus ἀποστροφῇ h. e. progressus in eodem alveo, & aversio, ne cadat in divortium, οὐκ διμαρῆς ob lutosam terram in ripa; vel apud Herodotum Græcæ, demonstratque nulla esse flumina, nisi detorta a recto cursu, vel Lucianæ vitæ conservationi & modo faciendi quæstus. Nec Græcam profecto ἀποστροφῇ nec Latinam aversionem rectis oculis intueri potest. Nam quod de Græca intelleximus, idem in Latina admonemus vel ex uno Tacito, quem scribere novimus lib. iv hist. 13. *Litteris quibus avertere accita a Vitellio auxilia & retentare legiones jubebatur.* Quod ille ibi dicit pro non dimittere à Rheni ripa, plane ut ἀποστροφῇ aquæ est retentio vel non dimissio, & prorsus ut ipse junxi continentiam Euphratis intra ripas & aversionem, vel repressionem. Immo ἀποστροφῇ subsistere potest, si flumen antea divisum, nunc cogatur uno alveo delabi & intersepriatur divisionis via. Quomodo iste debuit intellexisse verba Maximi Tyrii, qui in dissertatione xxxix bene cogitans de Leonida, etsi aliquis suasisset ei paulum Xerxi cedere, simile id scribit fore si quis Socrati suasisset se defendere. *Τί ποῖνι ἄλλο ὡς ἡ Σωκράτης ἀπολογία, ἢ τῶν ἀποστροφῇ*, quum si fugisset Leonidas, non averfurus fuisset Xerxi tergum, sed obversurus, prout etiam interpretatur Dan. Heinsius, & sane jam dixerat δειξάτω τὰ νῦν. Habemus in Virgilio Ecloga viii. *Conjugis ut magicis sanis avertere sacris Experiar sensus*, ubi inter alias explicationes affert Servius in me convertente, prout sane Euphrates in se convertitur clauso Pallacopæ ostio.

Progreditur tamen ille pessimus optimarum rerum interpretēs citare voces meas, in quibus ex ipsius interpretatione quæsi, si & ostium Pallacopæ firmiter obstrueretur, & pars quæ intercisa comparebat, denuo conjungeretur, quo iturus fuerit Euphrates? & quò illud divortium fluminis ducetur, si nullum ex duabus ripæ aperturis pateret? In quibus non modo *nugari* me scribit maculosus æstimator, sed & *multa esse verba, sed multo plures ineptias, nec Arrianum intelligere & ipsum quid scribo nescire*. Pro causâ tot tantorum stigmatum præbet interrogationem, unde *denuo colligit duas istas obstructions, cum de uno tantum Pallacopa Arrianus loquatur ostio, quod obstruatur, æquis dubitat, quin solo nativo contentus Euphrates fluat alveo*? Respondeo, non me quæsiuisse ista ex Arriano, sed ex ipso: non me aliunde collegisse duas obstructions, quam ex saxea Vossii interpretatione, quam illis non-observationibus inseruit. Loquitur enim clare ad hunc modum, & audiat se, quicum mihi res est, non Arrianum quem fingit: *qua in Pallacopam exit Euphrates, illic firmiter ostium ejus obstruere proposuit*. Habet utique unam obstructionem perspicue ab ipso nobis & publico datam. Pergit continenter. *Quumque ad stadia triginta progressus esset, petrosa occurrit terra, quamque intercisam fuisse comparebat. Ea si continua fieret ac denuo conjungeretur*. Habet secundam. Quid enim hæc postrema aliud quam obstruere? Sed si clarius significari id cupis, paret ipse Vossius & denuo explicat, *si ut olim, ita quoque nunc saxeo aggere conjungatur & continua fiat*. Videt igitur non me ad alium has quæstiones retulisse, quam ad nodosissimam istam versionem, in qua sola hæc duæ machinationes natæ & confectæ fuerunt. Ipse fatetur de uno tantum Pallacopæ ostio, quod obstruatur, loqui Arrianum, & tamen fabricatur duas; primam illic, ubi in Pallacopam exit Euphrates, quod sit ab Babylone stadiis 800; alteram in petrosa terra, quæ est stadio ultra xxx. Quæ quum sint sanequam enormia, ille tamen ut saxum furire etiam vult, objicitque me *ignorare quid sit ξυμφής, & quidquid non intelligo, monstruosum putare*. Tenco monstruosum. Quippe an ignorem, quid sit ξυμφής, res ipsa testis erit. Interea succensenti dicamus, *μη ὡν Σύρῳ μη συνείζῃ*. Quid enim facit noster? Rogat *adeone quis in lingua Græca hospes sit, ut Græcum esse nescit id, quod in versione posuimus, si ξυμφής γένοιτο, τῇ πάλαι διώρυγῃ τῇ κατὰ τὸ Παλαιόπαν ἔτ' ἂν διαχέομαι παρέχον τὸ ὕδωρ ὑπὸ ἐπὶ πύλῃ τῇ γῆς, πῶς δὲ ποταμῶν αὐτῇ τῇ τεταγμένη ὥρῃ μη χαλεπῶς γένοιτο*. De ea nempe saxea & intercisa terra dicit, si ut olim, ita quo-

que nunc saxeo aggere conjungatur & continua fiat, non amplius in antiquam Pallacopa fossam propter soliditatem lapidei operis aquas suas transmissurum Euphratem, nec Alexandro difficile fore, quandocunque vellet, Euphraten ad pristinum & naturalem revocare alveum. Equidem quum hæc ab Vossio in seris annis conscripta cogitando recenseo, nequaquam assequor, quid sibi proposuerit. Quin ista olim (ut falso supponit, fingatur tamen) intercisa terra saxeo aggere conjungatur nunc, quid ea pertinet ad Pallacopam aut fossam ejus antiquam? quum triginta stadia intervalli inter ista duo loca fuerint, cur, si in saxea terra impediatur effusio, idcirco eadem quoque erit in Pallacopa? Immo si saxeam istud obstruatur, densior aqua incumbet in Pallacopam & pertundet ejus sepimentum. Attamen hæc est gratia instructi ab Vossio tuceti, quod ille præ tedio compulsus ad vilitatem sui sibi, ut apparet, præparavit, quo enecaret famam suam. sane enim tot nugis & immunditiis hæc scatent, ut nesciam unde incipere me oporteat. Primo igitur agnoscamus distinctionem post verbum γένοιτο esse Vossianæ solertiæ, quum editiones eam non habeant nisi post Παλαιόπαν, unde noster tollit. Per quod nego puritatem Græcismi Arriani conservatam esse, ut contra graviter peccetur in ista solitudine vocis ξυμφής, quæ desiderat casum ejus rei, cui contigua fieret; tum plane ostendit se ignorare, quid sit ξυμφής. Quod crimen non otiose & obiter dictum transibo, utile in me consuluit, sed rebus probatum dabo. Quid enim ille? nempe ex illa versione apparet ξυμφής ab illo dici quodcunque, si antea discissum per medium aliquod diversæ materiæ interjectum jungatur, ut si terra petrosa olim intercisa saxeo aggere conjungatur & continua fiat. Id falsum est. ξυμφής vult abesse aliquod tale medium, & continue ipsam terram sic petrosam procedentem convenire. Sic in Astronomicis συναψῇ modo juncta, modo contigua dici videmus. Sic Dionysio Halicarnass. lib. ix dicuntur Romæ fuisse πύρσι συνεχῆς, αἰὰ δὲ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῃ, διακτῇ τε ὑπὸ λαμπρότητι καὶ ὑπὸ τεχνῶν ποταμῶν τὸ πλῆθος ἱππεύοντων, ὥς συναψῆς εἶναι δοκεῖν αὐτῇ συνεχῆσαν ὁρᾶν τὸ σῆμα. Certe σῆμα συναψῆς non foret, si longus fulgor in medio intercisis, alio fulgore diverso jungeretur, sed continuo eodem splendore velut coherente flamma debet procedere velut ἡλίου καταπαράσκειν, ut ingeniosissimus ille Achilles Tatius. Jam vero & de Arriano agimus, quem voce illa non uti nisi addito tertio casu, qualis nunc quoque sequitur, & ideo hanc constructionem jungi debere patebit infra, & in eo plane cæcutisse nostrum senem. Itaque ξυμφής di-

dicit fieri, si faxea intereisa terra ut olim, ita nunc quoque faxeo aggere jungatur & continua fiat, sed si faxea terra vel ripa intercideretur, & ab hoc ore ducta fossa injungeretur veteri Pallacopæ alveo, ut sic non ulterius fodi esset necesse ad abigendam aquam & in lacus ulteriores infundendam, quippe quo eam ductura erat fossa Pallacopæ. Denique reddo ipsi voces suas, & quæro, an possit quis adeo in lingua Græca hospes esse, qui non videat minimè suffultam naturali præsidio orationem lapsare instar casabundi senis? unde pendent illi infinitivi *διαχέειν* *πυρίχων*? Certe universo hoc comate nihil continetur, ad quod referri possint. Immo an potuit hac in parte ferri ista distinctio, quum in paulo ante præcedentibus verbis ita loquentem Arrianum & distinctum audiamus, *πῶς ἢ πῶς αὐτῆς, αἷα δεχόμεν τὸ ὕδωρ δὲ πυρίχων μὴ διμαρῆ δὲ ἀπορροφῶν αὐτὴ πύριχων*? Hic quoque post voculam *αἷα* sequitur participium, sequitur infinitivus; prorsus omnia similia. An possunt ullo modo hæc distrahi? Certe non magis quam ea ipsa, quæ præ manibus habemus. Quid ergo facit Nestoris prudentia? ille Cyclopu manu in vastissimo capite cudi olim curavit accessionem, & vertit *transmissura* videbatur, ut patet in Pomponianis: sed nunc hanc omittit, ac plane adfirmat *non amplius transmissuram*. Sed nunquam efficiet, ut non videatur hians iste sermo & ab Arriano non ita conceptus. Et ubi futurum istud? Sed quid isti portento faciamus? Ita ille adsuetus est. Pejus est, quod deinde offendit. Nam construens *διαχέειν* *τῇ διωρυγῇ* interpretatur *transmissura ad fossam*, vel ut nunc *in fossam*. Quidquid tumultuetur, nunquam vel loquutionem illam Græcam probare poterit; nunquam ei hæc Latina iuste respondere. Itane? *διαχέειν* *νῦν* est transfluere ad aliquid? qua via aut ratione? Quis tam putida studia in eo fuisse suspicaretur? Ille tamen quantopere triumphat in sua calamitate? Dicit, *illa tamen tam olaræ & manifesta non capit iste juvenis, cui stultitia iracundia non rectos tantum, sed & omnes prorsus expulsi sensus*. At unusquisque scire mecum debet describi his vocibus unico tam infaustum commentatorem, qui ipse fatetur paulo ante, se Melam auxisse observationibus tunc, quum cruda & recente etiamnum memoria injuriæ & damni, quod ab Salmasio fuerat perpeffus, scriberet. Hinc optime expertus scire potuit stultæ iracundiæ efficaciam, quam mihi nunc affingit, quali me tunc auferri, quum præfationem Melæ scriberem, nec memini, nec ullam causam habui aut habuisse unquam in scribendo velim, relinquens tales gravissimæ stultitiæ stimulos istis observationibus. Ille

tamen tenax in ducenda vanitatis suæ ferra & hac magnopere fruens deinde scribit. *Pergit tamen ineptire & negat fossam hanc Arabas habere auctores, & ex Arriano perspicue constare ab Assyriis eam fuisse factam, ut ab inundationibus Euphratis terras suas liberarent. Itaque Alexandrum renovaturum eam fossam, non Arabibus, sed Assyriis voluisse gratificari, idque diserte testari Arrianum*. Sane hæc omnia pro meis habeo prorsus, & hic (ne detrectem bene facta) verissimus est Vossius. Ad hoc enim serviebat Pallacopas, ut ab Euphratis inundationibus intempestivis per æstatem terras & segetes Assyriorum liberaret; qui vicissim per hiemem colligebant ejus munere in Euphrate aquas ad reficiendos agros. Sed qualia sunt, quæ his subjicit? Primo quasi Spartam aut Πλατωνικαρχίας incoletet, privilegio ætatis abruptam præmittit condemnationem, nec simplicem, sed instar loquaculæ apud Menandrum Myrtilis bigeminam, hoc modo. *Facile aliquis* (facit enim id Isaacus Vossius, qui non est aliquis, sed quidam) *hanc colligat istum infelicitis judicii juvenem quantumvis antiquos legat scriptores, illos tamen non intelligere*. En aliquid novum & amplius inter mea cognomina. Fateor sane & doleo nimis sæpe id mihi evenire; sed & nullum præclarum virum video, cui non idem eveniat; & quia non intelligebam, nec ab Vossio poteram sperare auxilium, ipse enixus sum, ut viam intelligendi reperirem; & plura ad intelligendum idonea reddidi, quam hic Vossius. Sed pergit. *Errorum textit Odyssæam* (utinam possem! & imprimis comminisci tales Arabum historias:) *cum ne vel unum quidem eorum, quæ hic affirmat, apud Arrianum reperiat, quin potius omnia habeat contraria*. Crediderim libenter, si nulli oculi admoveantur Arriano, nisi solius Vossii, rem sic se habituram. Sed est Arrianus ipse clarissime se prodens; in omnibus regionibus idem per alios quoque teritur ac legitur experiamur an illi omnes in ejusdem pronuntiationis obsequium cum illo consentiant. Certe eruditi interpretes ex variis tractibus interpretatione sua testantur nugari hunc senem. Quin etiam ut de præsentibus idem sperare audeam, & quidem levi negotio ab illis futurum, præcolligo inde, quoniam deposita gravitate dignatur quoque causam castigationis suæ aperire; quæ ipsa causa declaratio est subversura universum hoc præmissum. Nempe addit, *Manifeste & pluribus verbis docet is, nisi obstruantur alveus Pallacopa, qui totus fuit in ditione Arabum, fore, ut universum exhauriat & absorbeat Euphratem, adeo ut nihil aqua superfit, quæ Assyriorum irrigentur terra*. Pri-

mo intueamur illum ut bene doctum, a quo ante omnia expectamus, ut verum scribat loquaturque. Id ita facit, ut manifestissimo mendacio utatur, dum ex sententia Arriani, quem utique nunc & solum tractamus, refert totum Pallacopam fluere in ditione Arabum. Dicit enim Arrianus his ipsis verbis, εἶναι λίμνας, αἱ δὲ ἀρχόμεναι ἀπὸ τούτου τὸ διώρυγόν, ἐς ἐπὶ τὴν ξυνεχῆ τῇ Ἀραβίᾳ γῆν, ἣ ἐξεν ἐς τὴν ἀγρὸν ἐπὶ πάλῳ, ἐν ᾧ ἔστι γαλασσὴ κατὰ ποταμὸν ἢ μέλισσιν ἀφανῆ ζώματα ἐκδίδουσι. Hæc sunt Arriani verba. In quibus unicuique patet, ne paludes quidem, in quas emittitur Pallacopas, statui ab Arriano esse in ditione Vossiana Arabum; sed illas incipere ab hoc Pallacopa, & desinentes demum pertinere ad regionem terræ Arabum contiguam; adeo ut inter Pallacopam, immo finem Pallacopæ & Arabiæ initium adhuc intersint omnes illæ paludes ex sententia Arriani. Immo etiam ille noster Arrianus de navigatione ipsa Alexandri mox scribit, τῶν ἐν τῇ ἐπὶ τῇ Παλαιόπαι ἐπὶ τῇ, ἣ καὶ αὐτὸν κατεπλάει ἐς τὰς λίμνας, ὡς ἐπὶ τῇ Ἀραβίᾳ γῆν, adeo ut nihil prorsus Pallacopæ in potestate Arabum fuerit. Denique quam sint, aut ætate Alexandri (de qua sola agit Arrianus, nec nos aliam respicere oportet) existimari debeant fuisse Arabes vicini Euphrati, patet ex eo, quod initio Arrianus dicit eum ὑπερβαίνειν ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐς τὴν γῆν τῇ Ἀραβίᾳ. Ubi hic Arabia? Nuspiam, ne ad unum quidem latus: ad utraq; ripas exspatiens Euphrates venit in solum Assyrium. Quæ quum sit tam perspicua descriptio, fieri nequit, ut non omnes mecum istam cœcam πρὸς ἀδοξολογίαν viri docti rideant ac detestentur; & quum ab scriptoribus clare nominentur Assyrii, per Assyrios intelligere Arabas sinant solam mentem Vossii, semper instar pecorum apud Garamantas obliqua cervicis pascantis, semper perversi. Et hæc sufficiant de illo emblemate, quod causariæ & paralyticæ suæ demonstrationi inspersit. Videmus ipsam universam. Dicit *manifeste* & pluribus verbis (id mirum non est: non enim poterat uno verbo, nec placebat ipsi paucioribus exprimere) *decere enim, nisi obstruatur alveus Pallacopæ, fore ut universum exhaustiat & absorbeat Euphratem, adeo ut nihil aqua superfit, qua Assyriorum irrigantur terra.* Quid igitur? an hoc solum est, quod Arrianus de Pallacopa narrat? an hæc talia sunt, quæ sola ad intelligentiam Pallacopæ faciunt? Certe non; nam & multo plura præmittit ac deinceps adnectit, & ipsa per se stare nequeunt, nihilque de ingenio Pallacopæ liquide intelligendum præbent. Rursus an dum hæc auctor dicit, aliquid ex illis, quæ ex me supra posuit, refutat Ar-

rianus? Ne hoc quidem. Nam dum sic loquitur Arrianus, ostendit manifeste, quæ regio per hunc Pallacopam semper apertum aliquo damno adficeretur; scilicet Assyria. Sed quid ego hæc? per quæ *ἐξεν* noster dicit oblini me visco meo. Nam si Assyria per hanc fossam patitur damnum, certe Assyrii nequeunt credi auctores hujus fossæ, nisi & ipsi se, & ego me nunc, se oblinere voluerint visco suo. Astuta profecto sermocinatio! Cur enim tam furtive obrepit? cur non aperto capite ambulat? cur partem dicit, & non omnia? Arrianus ita scribit nunc noceri Assyriis per aperturam Pallacopæ, ut alio tempore per eam juventur ac sentiant summam commoditatem. Nempe scribit Arrianus Euphratem per hibernos menses & sub Vergiliarum occasum parum aquæ capere, sic ut facile intra ripas labatur. At illo tempore proderat Assyriis inundari ipsorum campos. Id fieri non poterat solo naturæ beneficio; quum & ea esset humilitas ac depressio Pallacopæ, ut quamlibet minimus tunc fluere Euphrates, nihilominus magnam partem ejus aquarum hæc fossa in se auferret, adeo ut nisi obstrueretur tunc ostium Pallacopæ, hic penitus esset illum absorpturus, & plane Euphrates nequirit irrigare campos Assyriorum eo tempore, quo maximum inde capturi erant fructum. Sed idem Euphrates plurimus ferebatur verno, & præcipue circa solstitium æstivum. Tunc noxium erat Assyriis, si inundarentur ipsorum campi: & causa clara est, quum tunc jam aristæ ultra primam herbam excrevisent. Certe tamen inundabantur, nec evitare poterant vel ob humilitatem riparum vel ob multitudinem aquæ. Itaque remedium huic rei circumspicientes, invenire melius non potuerunt, nisi aperta & fracta altera, nempe occidentali, ripa, & sic evacuato per illud foramen Euphrate. Huic rei inservit Pallacopas, ille nobilissimus ductus, non naturalis, sed manu factus. Hæc omnia videmus palam in narratione Arriani. At ille, ut semper fucum faciat, omnia temporum diversitate ab Arriano diserte annotata & prorsus necessaria, omnia ratione Assyriorum, silens & fallaciter celans præcedentia, proponit nobis pauca quedam, quæ intelligi tamen nequeunt, nisi noverimus priora. Vide igitur quam ille cunctique lectori suo sit amicus. Nihil autem in hoc loco sit aliud, quam quod in aliis locis flumini grandiori additis fieri solere, si non ex quotidiano nostrorum usu, ex relatione Achillis Tatii disceremus de Ægypto lib. iv., ubi sic scribit: ἐχθρὸν ἔστι τὰ ἐν Νείλῳ ῥέματα καὶ ἐκείνῃ διώρυγᾳ χῶμα ἔχουσιν Ἀχαιοὶ, ὥς ἂν μὴ πᾶσι καὶ ῥέματι ὑπερέχον ὁ Νεῖος.

ὁ Νῆλος ἢ τὴν ἐπικλύσῃ ὅταν ἡ θαλάσσιος ἀνέμῳ τὸ πρὸς τὸν ἀνέμῳ ὁλίσσῃ ἢ χυμῶσι οἱ ὁ σκαλίσσῃ. Sed licet artibus adeo maleficis studeat nos deducere, dignemur tamen magniloquam confidentiam in deludendo audire. Addit enim; *Nihil ille de nimia Euphratis in campos Assyrios exundatione, cum majorem inundationem major ubertas & rerum consequatur copia.* En ipsum profecto Sallondicum renatum, qui fumus astu & audacia cogere nos vult, ut credamus, quam quatit, hastam caelo missam venire! nec dubito, quin vel per suum anchorium * juraturus sit hoc verum esse, quum sit optima fide τοῖς ὁλοκαυτῶσι Aristophanis. Quid enim agrestius? quid inficetum magis? Itane nihil? Quid ergo volunt haec verba, μέγας τοῖς ἐπὶ τῇ γῇ, ἢ ὑπερβαλὼν ὑπὲρ τῆς ὀχθῆς τοῖς ἢ τὴν ἢ Ἀσσυρίαν, idque ὑπὸ τῆς θέρμης θέρμης? An qui ita loquitur, nihil dicit de nimia in campos Assyrios exundatione? Quid igitur aliud dicit, quum id unicum dicat? Deinde utrum in posteriore parte loquitur humane & ut virum ratione utentem decet, an projicit hujus Vossii proprium κακογνώμιον adeo intortum pravumque, ut nulla regula ei apponi possit, dicens *majorem inundationem major ubertas & rerum consequatur copia*? Quo igitur lineas geometricas & illud toties aliis de Nilo, sed elegantissime Achilli Tatio dictum τοῖς ποταμῶσι καὶ περὶ τῆς γῆς ἢ ἡρότων τῶν καὶ τὸ ὕδωρ μέγαν, certissimaque praedicta, si altius insurgeret aqua Nili, perdi spem arvorum? immo quo supplicia Deum, ne altius intumesceret Nilus certa illa mensura? Itane majorem exundationem major ubertas & rerum consequatur copia, quocunque anni tempore contingentem? Quis hoc statuere ausit, nisi unus illo, sicut alia, ita hoc negligenter & remisse scribens? nulli certe ex populis, qui sentiant. Videt igitur quilibet, quam haec prima ejus sint κακογνώμια. Sequitur alterum. *Nusquam Assyrios fossa hujus auctores facit, sed illos ipsos laborantes inducit in obturando fossa hujus ostio.* Recte hoc postremum; recte etiam prius: sed hoc quidem fallacia oblitum. Quippe jam oportet meam quoque vicem esse in rogando, ubi igitur auditur dicentem Arrianum Arabas esse auctores? Immo ubi quenquam ex antiquis? At vero Arrianus ait omnino esse διωρυγὰς, ἢ ἐν πηγῶν ἀνέλκῳ ποταμῶν. Quis igitur διωρυγῶς ejus auctor constituendus & credendus est, utrum Assyrius, cui soli illa fossa servit, an Arabs, cujus in nullum usum fuisse legitur vel apud Arrianum vel apud quemcunque probatæ fidei? nisi quod Vossius audierit alibi eam factam esse ad irrigandas siticulosas Arabum terras; quum

* Ad Melam pag. 34.

tamen Arrianus nihil de hac irrigatione testatus, pergat affirmare, fossam eam dispergi in paludes, inde in τινὰ γῶν, tum in mare provolvi. Præclara profecto irrigatio terrarum siticulosarum! Jam & quum ille ipse Arrianus laborantes eosdem Assyrios vel Babylonis satrapam, prout quisque suo tempore fuit, inducit in obturando fossæ hujus ostio, quomodo fieri potest, ut non animadvertat per id ipsum in fraudem se delabi? cur enim aliam ob causam hi id faciunt, nisi quod ad illos solos ea res pertinet? Et cur non inducuntur Arabes obturare ejus ostium, si totus ille in ditione Arabum fluxerit, ita ut hi fuerint domini hujus ostii? aut si respondeat Arabas non induci obturantes, quia illorum intererat apertum esse os, cur non inducuntur vel aperientes rursus, postquam alii obturaverant, vel eis qui obturant, resistentes? Immo obturantes inducit Assyrios, quoniam vana & falsa sunt omnia, quæ contentiosus ille vir garrit. Obturantes inducit Assyrios, sed certo tempore; ut certo tempore eosdem aperientes inducit ac certe supponit, quum nullos hic agnoscat Arabas. Quod igitur majoris absurditatis exemplum dari potest? Et sic tamen adnectit tertium. *Nusquam etiam apud illum de reparanda sed obstruenda hac fossa cogitantem invenias Alexandrum.* Certe invenimus in Arriano Alexandrum cogitantem de non hac fossa obstruenda, sed fossæ hujus illo ostio semel in perpetuum obstruendo, quia id fabulosum ac difficile erat ad obturandum rursus; quod tamen quotannis fieri debebat, ut circa imminentes occasui Virgiliae in eo continerent ac colligerent aquam. Sed etiam invenimus Alexandrum cogitantem de alio ostio parando, quod & in petrosa terra foret, & Euphratis aquam in hunc Pallacopam deduceret, & facile esset vel ad claudendum vel ad aperiendum, prout per statuta tempora exigeret necessitas rei. Hæc ipsa cogitatio evincit, ut quum Pallacopæ fossa esset vetus, potuerit hic illic collapsionibus fuisse arctata; unde si vellet fossam ab petrosæ terræ ostio illuc inducere, certe debet facile supponi Alexandrum cogitavisse de reparanda hac fossa, cujus ostium statuerat obstruere. Hanc φουλοβολίαν quum sic effudisset ille, eam adhuc corollario vult madare, quasi ego non contentum Arriano alium quoque postulem testem. Scilicet Arrianus ita breviter obiterque hæc transcurrit, Appianus autem ita late & particulatim singula deduxit, ut necessario is, qui Arrianum solum audivit, eo contentus esse nequeat; sed videlicet Appianum adhuc desideret, qui ut multa alia, sic hoc etiam obiter modo & defunctorie attigit. Sed cur

brevem & exiguum nimis Appianum citat? an magna ista Pallacopæ utilitas his tam spissis noctis se condere debuit umbris? an non sunt alii, a quibus majorem lucem capere Arrianea enarratio potest? Certe nos scedis nostris diu eum qui præcipue huc usu venit, Strabonem annotaveramus. Hic est, qui vere illustrat Arrianum & Appianum: certe hujus contractam & uno in verbo positam sententiam explanat. Hic est, qui docet nos, quem nunc Arrianus in hac historia sequatur. Hic est, qui penitus mentem Alexandri producit, ac nobis aperit oculos. Hic est, qui Arriano consentiens declarat, quam Euphrates tunc non fuerit in ditione Arabum; sed hi federint ad finem paludium. Itaque partem ex eo describere paulo latiore supra tulit animus. Equidem ab hoc Strabone videmus integerrime referri sententiam Alexandri, plane ut fecit quoque Arrianus, quod vidimus. Nam quæ adjungit Vossius alia ad velandam fabulosam interpretationem speciosa, quæ nullus ab eo petiit, an dici oportet, qualia sint? Plane de regibus, quorum ille nihil novit, in hac epistola nunc agit, ut frequenter eum cum aliis egisse mihi significatum est, tanquam in Bibliotheca Medicea esset codex, qui proverbia Alexandrina contineret, sed ita male scriptus, ut eum legere non potuerit, quod non sine risu intellexi, quum sint mera inania. Vel Chaldaei sint origine Arabes; an id ad hanc ætatem traduci debuit, ut in Pallacopa faciendo habeat aliquid momenti? Novi etiam Σεμφλῶ dici Stephano πόλιν ἢ κατὰ Εὐφράτιν Ἀραβίας. Et quid ille nunc adjecit talia, quum longe melius ea omnia inquisita norimus ab erudito Anglo Joh. Marshamo? qui in Chronici sæculo xviii hunc excessum Arriani quoque consideravit operose, cujus interpretationem propterea in superioribus posui, & animadverti debet, quod quum in principio hujus narrationis sequatur interpretationem Vulcanii, postea & præcipue in nostris verbis non modo ab ea abit, sed etiam contraria penitus supponit, nec illa prætereunda. Quum dicit Arrianus, ὅτι ἐπιπλῆς ἐστὶν αὐτῶν ἢ ὑψηλὸς ὁ ῥῆς ὑπερβαίνει ἐς τὴν χῶρον, ille vertit tantum ut regionem (etiam orientalem) obrueret, quum & elegantius pleniusque rem indicet Arrianus, & si magis orientalem, quod fieri potuit, certe etiam occidentalem regionem invadat, ab utraque ripa exundans, non distinguente Græco scriptore, ὑπερβαίνει ὑπὲρ τοῦ ὄχθους. Mox quum dicit Arrianus κατὰ ποταμὸν ἢ μάλιστα ἀφανῆ σῶμα; in his nec Vulcanio nec Marshamo placuit rationem habere vocis ποταμῶ, quum debuissent potius negligere vocem μάλιστα, ut quæ non est in

optimo codice Mediceo, & item altero. Certe potuissent simplicius Latina componere per multos & inconspicuos meatus vel talia ora. Difficiliora videntur eis fuisse sequentia, ὡς κατὰ τοῖς ὄχθους ἐκτετατὴν φέρει τὸ ὕδωρ κατὰ πόρον. Vulcanius ita ut in adversum nitens ripas transcendat, quod nihil est. Marshamus, ut aqua per canalem ad ripas usque ascendat. Quæ ipsi exponenda relinquo. Certe & nihil in Græcis de adscensu, & neuter percepit, quid esset κατὰ ὄχθους, & verti debuit, ut per ripas averfa, vel riparum munimento coercita, repulsa & retenta aqua feratur per alveum suum consuetum & ab natura datum. Et idem plane nunc occurrit in verbo ἐκτετατὴν, quod supra tetigimus in verbo διασπείρειν: ut licet ἐκτετατὴν notet divortium, tamen ἐκτετατὴν hic sumatur non pro derivare vel devertere, sed impedire derivationem, & avertere ne accidat divortium. Et sane Facius hæc melius, licet breviter reddidit, nisi autem Pallacopæ septus intra alveum coerceretur. Reliqua, in quibus & noster senex hæret, in modum torquentur. Marshamus, progressu autem ad stadia triginta occurrit terra petrosa, & quasi intercisæ (videtur id accedere ad sententiam Observatoris Pomponiani, cui ita id placuit, ut hinc videatur postea concinnavisse & veluti intercisæ ut sic collusor alter alteri mutuam præstet; certe & distinctionem eandem sequitur) quæ si clauderetur, (& ne dubitemus, quas voces sic interpretetur, adponit illas ἐν ξυμφορῇ γίνεσθαι) ob terra firmitatem, aquam per veterem Pallacoppæ alveum nequaquam transmissura esset. In his debuit Marshamus esse curiosus & aliqua plura interponere. Nam cur si clauderetur hæc petrosa terra, id efficere aliquid poterat in vetere alveo Pallacopæ, tantum hinc, ut audivimus, distantes? an ad vetus fluvii divortium pertinere aut facere quiddam potest, si stadiis inde circiter 30 ripa fluvii scindatur vel claudatur? aut an id in tantum valeret, ut per vetus divortium aut Pallacoppæ alveum usitatum aqua se non immittat? Obscura est hujus conceptus ratio. Et an claudi non potuit Græce significare Arrianus, nisi per ξυμφορῇ γίνεσθαι, quum id antea multo convenientioribus verbis fecerit? Pergit, neque tamen diverso aqua, statim anni temporibus, esset difficilis. Certe si clauderetur, foret difficilis: & tota clausura in saxosæ terræ firmitate removeri deberet, nisi esset instar cataractæ: aut nescio, an distinxerit Marshamus inter obstruere, quod de exitu Euphratis in Pallacopam ulurpat, & claudere, quod de loco terræ petrosæ. Sic illi duo velut de compacto. In quibus quum ego reprehendissem, quod discernerentur, quæ ma-

manifesto patebat ab Arriano junctim posita esse, nempe ξυωφής ἐγένετο τῇ πάλαι διάρῳ, & ab iis qui id sic auderent, Græcismum induci, ad cuius fœditatem omnia Salmasiana aurum sunt, quo decurrit ferus Vossius? Dicit me ignorare, quid sit ξυωφής, & quidquid non intelligo, monstrosum putare. Nec vel cur sic pronunciet, causam ullam dat, nec quemadmodum vox ξυωφής usurpari ab Arriano soleat, me docet, ut appareat me ignorare. Sed quisquis hæc leges, certus esto imperitissimum in ea voce contemplanda fuisse illum quem omnibus monstris agrestiore Silvanum hac in parte puto; nec ambiguum te in hoc relinquam, uter nostrum magis ignoret vocem Arrianæam, ipso disceptante Arriano, qui addi tertium casum requirit. Non enim differo ultra, quod supra meminimus rejecisse in hunc locum. Ecce enim vel in libro v cap. 26. Ταύτη δ, nempe τῇ ἐν αὐτῇ θαλάσσῃ, ξυωφής φανένται ἡ Τρεανία θαλάσσα: vel in Indicis cap. 22 scribit. Εἰ δὲ τὴν ὑπερλίαν ἰσχυρὴν, ἢ ἴσον ἐς δόξιν ἐχόντες πρὸς τὴν πλάγῃ, ἢ τὴν πλάγῃ αἰγυαλῶν πύματα, ὅτε εἰκόσιν αὐτὴν διάρῳ εἶναι τὸ μέσον τῆς αἰγυαλῆς ἢ τῆς νήσου. Et ille inverecondus obrectator nos dicit ignorare vocem Arriani, quem vix inspexisse ipsum certe scio; id quod satis testimonio horum locorum nunc evictum est. Sed & unde nunc οἷα ἀποκρίσιμα verti potuit *veluti intercisa*? ubi οἷα notat *veluti*? Sane ubi pro adverbio consideratur, notat *utpote*. Et quare erat *veluti intercisa*, & non plene intercisa? Sunt hæc singularia. Porro necessarium est, ut infinitivus παρέχειν ἀποχρῆσθαι alicunde pendeat. Nihil autem illi residuum in hanc rem faciunt. At Arrianus cum retulit ad voculam οἷα οἷα, ἀποκρίσιμα, ἢ παρέχειν ἀποχρῆσθαι, solum naturæ talis, ut discissum vel si discinderetur & apertura inibi fieret, non permetteret perfluere & transmitti aquam, quod fiebat in fabuloso Pallacopæ ostio. Eadem enim est constructio, quæ paulo antecessit, οἷα δεχομένη τὴν ὕδαρ ἐκ πύματος, μὴ ἀμαρτῇ ἢ ἀποστροφῇ αὐτὴν παρέχειν, qui infinitivus non potest ad aliud referri nisi ad primam voculam. Et pagina præcedente hunc de Pallacopa digressum ait auctor, λιμνὴς παντοῦ τῆς χώρας εἶναι, οἷοι ἀποχρῆσθαι μὴ ὅπως τῶν ναυλικῶν. Plane ut in Periplo Ponti Euxini: ὁ δὲ ὅρος οἷος δέχεται ἢ πολλὰς ναῦς ἢ σπέλιον παρέχειν παντοῦς ἀπὸ νότου ἀνέμου. Tum præcipue libro vi, ubi agit de reditu Alexandri per Gedrosiam, quem locum contaminatissimum sic restituimus, μηλοῖς ἐπιτυγχάνειν ὑψηλοῖς, ψάμμου βαθείας ἢ νενοσημένης, ἀλλ' οἷας δέχεται καθάπερ ἐς πηλὸν ἢ ἐπὶ μάλλον ἐς χεῖρα ἀπάτηλον ἐπιβαίνειν ἄς. ubi plura diximus. Philostratus lib. ii in Hermocrate pag. 605. Καλλίαν

καλακώσαντες, οἷοι ἀποχρῆσθαι ἢ κωμωδία λόγον. Nec enim sic solus Arrianus, & apud eum crebrius in hoc peccari deprehendi. Ex his constat fieri non posse, ut Arrianus distinxerit, ut distinguunt Vossius & Marshamus, qui meras inde arenas sine calce faciunt, sed sicut Vulcanius aliique ediderunt, ut & vox ξυωφής habeat suum dandicatum, & vocula οἷα suum infinitivum, & vicissim ipse infinitivus suam causam, veraturque; *Progressus autem stadia circiter triginta petrosam terram offendit* (quod fecerunt fabri ejus scrutando, ut solent mechanici, vel etiam in ipsa statim superficie & ripa id potuit apparuisse) *talem, quæ discissa si committeretur veteri fossæ Pallacopæ, vel quæ si incisio aut fossa illic fieret ac continuaretur usque in veterem Pallacopæ cursum* (quod spatium, si rectissime duceretur, minimum erat xxx stadiorum) *non concessura esset diffundi aquam propter firmitatem soli; at aversionem ejus certo tempore non difficulter fieri, vel eadem soli firmitas, quæ impeditura erat ne diffunderetur inutiliter per fractos & repulsos imbecillos terræ obices ut in prisco Pallacopa, in contrarium concessura erat, ut aversio aquæ & obturatio ejus fossæ tempore anni necessario facile fieret, quæ alioqui tantum temporis & tot hominum operas requirebat.* Nam etsi supra satis id sit probatum, tamen, ut clarissime constet ἀποστροφῇ duobus his locis non esse divortium vel excessum aquæ ex Euphratis alveo in fossam, id quoque notari velim, quod, ubi dicit ab terra ista μὴ ἀμαρτῇ ἢ ἀποστροφῇ παρέχειν, ibidem in præcedentibus diserte scribat illas ἐκβολὰς ἐκ εὐφράτης ἐς τὴν Παλλάκοπην (quæ agnoscis esse ipsum divortium significantia vocabula) ἢ χαλεπῶς ἀναστροφῇ: unde sequitur, si ostium non difficulter ad divortium aperiatur, contrarium ei esse, quod ait non facile fieri; aperto autem ostio contraria est clausura, quam non facile quoque scribit fieri, eamque plane vocat ἀποστροφῇ. Hanc igitur voluit curare, ut iusto opere fieret circa hoc tricesimum stadium, & veterem Pallacopæ commissionem in perpetuum obferare. Dum vero eam curat, non potest id sic accipi, quasi tantum obstruere voluerit (hæc enim petrosa terra præbebat Euphrati ripam satis firmam, nec poterat obstrui nec necesse erat) quum sic infestam æstatem daturus fuisset Assyriis, non illis gratificaturus. Itaque ἀποστροφῇ ut unam modo actionem intelligere debemus Arriano de ea tantum narrante, quoniam ἀναστροφῇ non poterat eum habere sollicitum, quam semel dixerat fieri facile posse, ut in veteri Pallacopæ fluxu, sic in hoc loco qui triginta stadiis erat superior: sed negotium omne constitit in quærendo reme-

376 EXERCITATIO DE FOSSA EX EUPHRATE.

remedio ad faciliorem rationem continendæ aquæ *ἡδὲ κωρὸν, ὅπῃ σφίσιν ὕδατος ἐδεῖτο* *ἔχουσιν τὸ ἐπαρθεῖν ἢ χεῖραν*, ut alio loco hujus libri Arrianus quoque scribit. Quo remedio semel per Alexandrum invento, etiam per infrequentia tempora Mesopotamiam fertilem effecit Euphrates, in quam quotannis quasi novos agros invehebat, ut de sua ætate scribit Cicero II Nat. Deor. 52. Sed

hæc satis abundeque. Ex quibus jam arbitretur lector quis ille sit, qui ab Vossio dicitur stulta iracundia perdidisse sensus, quum pateat plane eum talem describi ab Seneca: *Hinc sibi indulget, ex libidine iudicat, & audire non vult, & ea qua invasit tenet, & eripi sibi iudicium suum, etiam si prævum est, non finit.*

F I N I S.

ADDENDA AUT MUTANDA IN NOTIS.

- Pag. 1 col. 2 vers. 20 figura utitur. *adde.* Cujus considerationis causam Salmasio præbuit præbuit præfatio Gellii ante eum ignorata, & pro ultimo omnium capite habita in Prolegomenis ad Solinum pag. 6.
- Pag. 3 col. 2 v. 34 *lege* quod quia placuit
- Pag. 35 col. 1 v. 13 recipiendi. *adde.* Et utique perinde hanc criminationem, ut priorem de amicis, sumsit ex notis Freinsheimii ad Curtium III, XI, 27
- Pag. ead. col. 2 v. 4 videtur. *adde.* Tropæum Alexandri Magni cujus generis fuerit & intelligi debeat, ostendit per verba clara egregie Herodianus lib. III de Issō. *Μίνης ἔπιν ὡν τρέπαιον ἐδείγμα τῆς νίκης ἐκείνης πόλις ἐπὶ τῷ λόφῳ Ἀλεξάνδρειαν.* Hinc apparet, quid debeat intelligi tropæum Alexandri quum dicitur.
- Pag. 38. col. 2 v. penult. *lege.* *πλιν*] Putavit Holstenius se defunctum fuisse notando Orteliū, quod in Meliteniensi regione ponat hanc urbem Exoda, quum sit Milesiū; unde tamen scribere sustinuit ultimus editor Arriani, *siquidem urbs sit in Meliteniensi (Caria ditionis) regione*, quo rideas oportet. Porro licet eam in v. c.
- Pag. 39 col. 2 v. 7 *vñs* *adde.* Ex quibus duo postrema ut sunt oculis & legenti obvia, collegit quoque Grentemesnilius, ut inde mutet voces, quæ exstant pag. 42. *εἰς τὴν παρὰ τῆς π. ἀλφειῆς νήσῳ καὶ τῷ στενωπῷ ἀπὸ τῆς ἀλφειῆς*, & reponat *ἀλφειῆς*. Quod quum faciat invitis omnibus scriptis libris, tum certe Lade erat in potestate Macedonum, ut sic insinuantes inter duo hostium præsidia quid haberent sperandum? Plures illic fuerunt insulæ.
- Pag. 46 col. 2. v. 8. *lege* proficisci potuit
- Pag. 83 col. 1 v. 29 *Μαχάτα*, *adde.* quæ lectio est in omnibus editionibus, nisi quod Basileensis etiam *Μαχάτα*, quod.
- Ibid. col. 2. v. 14. crediderim. *adde.* Nec omite Salmasiana ad Florum II, 8 in Notis & Appendice.
- Pag. 87 col. 2 v. 8 habuerit. *adde.* Norisius in Epochis Syromac. pag. 319 scribit Tyrum sub rege Azelmio obsessam. Habes igitur & sic novam nominis formam: et si auctor ejus tantus sit, ut susque deque habeat veram pronunciationem illius nominis.
- Pag. 89 col. 2 v. 28 *lege* Vulcanii aut Stephani
- Pag. 91 col. 2 v. 15 portum nominare. *adde.* quum diserte ipse Mela I, 1. *Nos fretum.* ** Graci περὶ μὲν appellant.*
- Pag. 123 col. 1 v. 8 *lege* Menida
- Pag. 206 col. 2 v. 14 prave prorsus. *adde.* Illa immo τὰ πύργα τῆς γούρας sunt, ut vocat Polybius VI, 53. *Εκατ.*
- Pag. 297 col. 1 v. 3 *ὀλίγαι*, *adde.* quum edat *οἱ λίγαι*.

INDEX

INDEX RERVM

I N

ARRIANO MEMORABILIVM.

A.
Bastani gens, 252
Abietum copia in *Paratensis*, 181
Abissares ad *Alexandro*. vocatus 221, dona ei mittit, 234
Abreas duplarius, 214
Abulite violentia, 277
Acesines amnis trajectus, 223 ejus natura & magnitudo 222 in *Indum* fertur 317
Achilles comparatus cum *Alexandro*, 25. ejus tumulus ab eo coronatus, *ibid.*
Acuphis oratio ad *Alex.* 196 responsum prudens, 197
Ada placat *Alex.* 49
 — restituitur in regnum & *Alindam* urbem tradit. 49
Adoratio & humanus cultus, 16
 — aulica fallax, 168
Adraiste gens, 224
Adulatores pestes in *Aulis*, 161
Egypti formula, 109 duces militum, 110
Egyptii *Arabie* contermini. 358
 — sacerdotes quo sale in sacrificiis utantur? 108
Aestus marinus in *Indo* fl. 257
Ethiopum legati, 294
Africa termini, 149
Afrorum legati ad *Al.* 294
Agenorium locus in *Tyro*, 99
Aginis pagus *Susiorum*, 357
Agema *Perficum*, 287
Agoranis fl. 316
Agrianorum rex *Langarus*, 11
Agriaspæ, 143
Agricole *Indorum*, 325
Alexander M. adorari voluit ut *Hammonis* filius, 164 ut tertius *Deus Arabum*, 300
 — adoratione aulica cultus, 168
 — amulus *Perfei* & *Herculis* 106 *Achillis*, 292
 — comparatur cum *Minoe*,
Æaco & *Rhadamanto*, 311. cum *Achille* & aliis, 25
 — coronatus *Ilium* conscendens, 25
 — divinis auspiciis terris datus, 311
 — epulas ducibus præbet, 288
 — imperator à *Peloponnesiis* creatus, 3
 — memorie infelicitatem passus, 25
 — servatus à conjuratorum infidiis, 170
 — variciniis *Aristandri* relatus, 154
 — *Urbes* condidit ad *Caucasum*, 145 condere proposuit ad *Tanaïm*. 150
 — *Vulnera* sua ostendit. 285
 — *Vulnus* accepit ad *Tanaïm* 149, apud *Mallos*, 245 ad *Cyropolim*, 153 in expugnatione *Gazæ*, 103 ad *Choen* fl. 184

Alexander Æropi filius infidias *Alexandro M. fruit*, 50, 51
Alexandri Expeditiones nempe apud *Abios* *Scythas*, 150. *Acesinen*, 252. *Adraïstas*, 224. *Hammonem*, 106. *Agrianos*, 11. *Aornos*, 146. *Arabes*, 300. *Arbela*, 126. *Arios*, 140. *Aflacenos*, 187. *Babylona*, 127. *Bactra*, 140, 146, 182. *Brachmannos*, 242. *Carmaniam*, 268. *Catharos*, 224. *Caucasum*, 145. *Colassos*, 294. *Cyropolim*, 152. *Drapsaca*, 146. *Ecbatana*, 132, 133. *Gadrosos*, 261. *Gazam*, 102, 151. *Getas* trans *Istrum*, 9. *Glaucanicas*, 221. *Hydaspem*, 208. *Hydraoten*, 223. *Hyphasin*, 288. *Hyrcaniam*, 133. *Indos*, 182. *Indum* fl. 195. *Illyrios*, 3. *Istrum* fl. 8, 15. *Mardos*, 139. *Mallos*, 224, 251. *Mediam*, 132. *Oritas*, 260. *Oxydracas*, 214, 251. *Pallacopam*, 303. *Pæonas*, 11. *Parthos*, 133. *Pattala*, 255. *Perfas*, 131. *Sangala*, 125, 128. *Scythas* ad *Tanaïm*, 154. *Sogdianos*, 174. *Sogdianorum Petram*, 177. *Thapfacum*, 112. *Thebas*, 17. *Thracas*, 4. *Triballos*, 3, 7. *Tyrum*, 95 &c. *Uxios*, 129
Alexandri M. adlocutio ad milites apud *Illum*, 70 apud *Arbela*, 117 ad *Macedones* militiam deterectantes, 218, &c. 283, &c.
 — benignitas erga regias feminas, 81
 — continentia, 179, 266
 — epistola ad *Darium*, 84.
 — ad *Cleomenem*, 306
 — facinustemerarium, 245
 — fiducia de amicis, 66 in rebus difficillimis, 180
 — gaudium ob reditum *Nearchi*, 351
 — laudatio 310 &c.
 — liberalitas 279
 — luctus ob *Hephæstionis* mortem, 292
 — meritum recensio, 285
 — morbus ex natatu, 66 e convivio, 307
 — mors, 309
 — nuptiæ & uxores, 278
 — opinio de Romanis, 294
 — ortus ad *Hammonem* relat, 106
 — pœnitentia de cæde *Cliti*, 163
 — portus, 336
 — Prælia ad *Illum*, 75 ad *Arbela*, 122. Cum *Scythis* ad *Tanaïm*, 154. Cum *Indis*, 187. Cum *Poros* ad *Hydaspem* fl. 215, &c.
 — propensio ad supplicia, 278
 — res gestæ, a quibus conscriptæ? 2, 295 a se ipso enumeratæ. 284 &c.
 — sermo cum *Nearcho*, 351.
 — cum *Poros*, 219

temeritas in subeundis periculis arguitur, 250
 — virtutes singulares laudatæ, 310
 — vitia excusata, 160
Alexandria condita ad *Caucasum*, 145 in *Egypto*, 105 ad *Tanaïm* condenda 100. apud *Parapamisadas*, 182
Alinda urbs, 49
Amanie pylæ, 70
Amastriæ filia *Oxyartis*, 278
Amazones quæ missæ ab *Atropate* ad *Alex.*? 292
 — an fuerint tempore *Alex.* *M.*? 291
 — ab *Atheniensibus* victæ duce *Theseo*. 291
 — domum remissæ ab *Alex.* *M.* 291
 — quo habitu descriptæ? 290
Ambisarius rex *Indorum*, 206
Amphoterus in *Peloponnesum* missus, 111
Amyntæ casus, 143
Amystis fl. 316
Anamis fl. 348
Anaxarchus refutatus ab *Callisthene*, 165
 — ejus absurda, 164
Anchialus oppid. 66
Ancyra urbs, 54
Andomatis fl. 316
Andraca, 184
Androsthenes *Arabiam* explorat, 301
Animus humanus quando invictus? 277
 — moderatus quid proficit? 160
Antigonus satrapa *Phrygiæ*, 59
Antipater *Macedoniæ* præfectus, 123
 — evocatus, 289
 — ejus rixæ cum *Olympiade*, 290
Aornos petra, 191, 319
 — urbs recepta, 246
Apollophanis cædes, 338
Apollani gens. 354
Arabia descriptio, 358
Arabes gens populosa, 300
 — *Eorum* *Dii Cælum* & *Bacchus*, 300
Arabies, 336
Arabie amnis ostia. 337
Arabius fl. *Indiæ*, 260
Arabicus sinus *Egypto* vicinus, 302
Arabite gens *Indiæ* fugiunt, 260
Arachoti subacti, 144
Are duodecim exstructæ ab *Alex.* 234
Aradus insula, 83
Araxes fl. 395
Arbores odoriferæ apud *Gadrosos*, 262
Archie navigatio in *Arabiam*, 301
Areon fl. 354
Ares fl. 355
Arigeum oppid. captum & instauratum, 187
Ariobarzanes & copie ejus disjectæ, 131
Ariorum defectio prima, 140. secunda, 144
Arius fl. 159
 B b b *Aris-*

I N D E X R E R V M

<i>Avisbe</i> , 27	_____ Darium captivum tenet, 134	Babylonis 296. quod vanum Al. putat. 303
<i>Aristander</i> vates, 105	_____ flagris cæsus ab Al. 148	<i>Charidemus</i> exul, 23
<i>Aristobulus</i> scripsit histor. Al. M. 1, 2	_____ regionem Caucaſo adjacentem vastat, 146	<i>Chii</i> urbi suæ libertatem vindicant, 105
<i>Aristogitonis</i> statua, 128	<i>Belli</i> successio in regnum Persarum, 140	<i>Cboes</i> fl. 184
<i>Aristonicus</i> citharædus in pugna occisus, 175	_____ supplicium 159	<i>Chorasmiorum</i> rex ad Al. venit, 172
_____ Methymnus tyrannus captus, 105	<i>Bibactæ</i> ins. 330	<i>Choriænes</i> amicus Alex. factus, 181
<i>Aristus</i> historicus, 294	<i>Bæoti</i> senis consolatio ad Alex. 251	_____ ejus comitas benigna, 182
<i>Aristoteles</i> cur suspectus in Al. morte, 309	<i>Bæotorum</i> clades per Epaminondam, 20	<i>Choriænis</i> petra, 180. oppugnata & capta. 181
<i>Arma</i> Alex. ubi fixa? 25	<i>Bosporus ac Ister</i> à Dario quo ponte juncti? 204	<i>Cillita</i> ins. 257
<i>Armatura</i> Indica, 330, 331	<i>Boves</i> <i>Siharum</i> clavæ notam inustam habent, 319	<i>Cimon</i> pugnam Athen. cum Amaz. pinxit, 291
<i>Aromata</i> quæ apud Arabes? 300, 301	<i>Brachmani</i> sophistæ Indorum, 254, qui describuntur 324, 325	<i>Classis</i> parata ad Arabiam invadendam, 301
<i>Arosis</i> fluv. 355	_____ quidam cur interfecti? 254	_____ in Hydaspæ quot navium? 17, 547
<i>Arriani</i> gloriatio justa, 26	<i>Brachmanorum</i> urbs capta, 142	<i>Cleander & Sitalces</i> cur necati? 268
<i>Artes</i> fil. <i>Artaxerxis</i> , 84	<i>Braza</i> satrapa Darium captivum tenet. 134	<i>Cleomenes</i> de Hephæstione colendo literas ab Al. accipit, 306
<i>Artabazus</i> cum liberis honoratus ab Al. 139	<i>Brizana</i> fl. 355	<i>Clisobora</i> urbs, 321
<i>Artacoana</i> regia Ariorum, 140	<i>Bucephala</i> urbs condita ab Al. 219	<i>Cliti</i> <i>Bardylis</i> fil. defectio, 11
<i>Ascania</i> palus in Phrygia, 57	<i>Bucephala</i> equi elogium, 220	_____ fuga, 16
<i>Asclepiades</i> historicus, 294	_____ mors. 219	_____ alterius sermo in tempestivus, 161
<i>Asia</i> divisio, 203. termini à parte Europæ & Africa, 149	<i>Budyas</i> rex Indor. 321	_____ cædes quomodo peracta? 162
_____ fluvii è Tauro & Caucaſo, 202	<i>Byblus</i> capta, 82	_____ in ea quæ singularia? 163
<i>Aspendus</i> deficit & ad conditiones redigitur, 55 ejus tributum equi, 54	C.	<i>Cocala</i> ins. 338
<i>Assaceni</i> gens Indiæ, 187, motus eorum suppressi, 211	<i>Cabana</i> ins. 338	<i>Calum & Bacchus</i> dii Arabum, 300
_____ regni caput Massaca 314	<i>Cacuthis</i> fl. 316	<i>Cæni</i> pugna cum Spitameæ, & victoria, 176
<i>Assyria</i> abundat cupressis, 300	<i>Caicanthus</i> ins. 353	_____ cum Bazirensibus, 190
<i>Assyria</i> regum sepulchra in lacubus, 304	<i>Caici</i> campus & fluvius, 203	_____ responſio ad orationem Al. 236
_____ termini, 281	<i>Caina</i> fl. 316	<i>Colchi</i> quibus finitimi? 172
<i>Astes</i> infelix, 183	<i>Calama</i> apud Ichthyophagos, 341	<i>Colta</i> Ichthyophagorum, 341
<i>Astrobe</i> , 317	<i>Calani</i> <i>sophiste</i> desertio sociorum & moriendi propositum, 276	<i>Commenas</i> fl. 316
<i>Athenienses</i> Pacchum Jovis & Proserpinæ fil. colunt. 88	_____ vivi crematio, 277	<i>Condobates</i> fl. 316
_____ navem sacram ad Alex. mittunt, 111	_____ vaticinium de morte Al. 299	<i>Concubitus</i> pretium apud Indos, 331
_____ reconciliati cum Alex. 23	<i>Callinis</i> sermo ad reconciliandum, 282	<i>Conjugia</i> Indorum qualia? 332
<i>Atheniensium</i> cives capti, repetiti, & ab Al. dimissi, 59	<i>Callisthenes</i> descriptus. 164	<i>Coos</i> ins. 106
_____ clades accepta ad Ægospotamos, 20. apud Siciliam, 20	_____ refutat Anaxandrum, 160	<i>Copbus</i> portus 342
_____ legati decem ad Alex. 90	_____ contemptus ab Al. 169	<i>Copben</i> in Peuceclaitide, 317
<i>Atropates</i> Mediæ satrapa, 239	<i>Cambistholi</i> , 317	<i>Copbenes</i> fl. 183
<i>Augurium</i> aquile, 22	<i>Canates</i> portus, 343	<i>Cordax</i> saltatio Satyrica, 321
<i>Autariate</i> cohibiti a Langaro. 11	<i>Canasidas</i> urbs, 343	<i>Coreatis</i> locus Indiæ, 336
<i>Austanes</i> victus à Cratæro, 182	<i>Canopus</i> , 105	<i>Co</i> ins. in Amphoteri potestate, 106
<i>Autophradates</i> satrapa, 87, 138, 139	<i>Cappadocia</i> subacta, 65	<i>Cossi</i> ab Al. domiti non temere sed astu 356
<i>Azelmicus</i> rex, 87	<i>Carhis</i> litus, 341	<i>Cossoanus</i> fl. 316
B.	<i>Carie</i> principes, 49	<i>Cradevas</i> rex Indorum, 321
<i>Babylon.</i> 127	_____ leges in matrimoniis, 49	<i>Craterus</i> amicus Alex. 289 ejus victoria in Bactris, 182, sub eo militum dimissio, 289
<i>Babylonii</i> Belum præcipue colunt, 127	<i>Carine</i> ins. quæ & qualis? 341	<i>Critodemus</i> medicus Cous, 474
<i>Bacchi</i> Jovis & Proserpinæ fil. 88	<i>Carmania</i> diversa ab Oritis & Ichthyophagis, 347	<i>Crocila</i> ins. 336
_____ nascentis casus. 133	_____ quousque pertineat? 353	<i>Crocodili</i> in Indo fl. 235
_____ neglectus in sacris Maced. 161	<i>Carmani</i> Persarum more vivunt, 353	<i>Cultus</i> divini contemptus damnosus, 163
<i>Bactra</i> recepta, 146	<i>Cartaginensium</i> legati ad Al. 294	_____ & humani differentia, 166
<i>Badis</i> in Carmania, 347	<i>Casia</i> ubi proveniat? 300	<i>Cupressi</i> in Babylonia, 300
<i>Bagia</i> rupes cui sacra? 343	<i>Caspium</i> mare descriptum, 295	<i>Curiositas</i> Al. reprehensa, 275
<i>Bagizara</i> apud Ichthyophagos, 341	<i>Cassander</i> Antipatri fil. 309	<i>Custodes</i> corporis Al. 269
<i>Balæna</i> immensæ magnitudinis, 345	<i>Cataderbis</i> lacus. 356	<i>Cydnus</i> flumen, 66
<i>Balomum</i> litus, 341	<i>Catadupa</i> urbs, 316	<i>Cyiza</i> portus. 342
<i>Barbe</i> Indorum tinctæ, 330	<i>Catea</i> ins. 353	<i>Cyna</i> soror Al. destinata Langaro, 12
<i>Barsine</i> uxor Al. 278	<i>Catanes</i> à Cratæro victus & occisus, 182	<i>Cyprii</i> reges cxx navibus Sidonem veniunt. 94
<i>Baryaxes</i> quare necatus? 271	<i>Cataractæ</i> Tigridis, 282	<i>Cyrene</i> urbs, descriptæ. 359
<i>Barzæne</i> cædes, 141	<i>Cathæi</i> ubi? 224	<i>Cyrenæi</i> oves suas à silphio arcent, 145
<i>Batis</i> præfectus Gazæ Al. resistit, 101	<i>Caucasus</i> mons. 314	<i>Cyrus</i> primus omnium adoratione cultus, 167
<i>Bazira</i> deserta & restituta, 191	<i>Caumara</i> ubi? 336	_____ quando ab Agriaspis adjutus? 143
<i>Beli</i> cultus apud Babylonios. 127	<i>Caystricampus</i> Lydius, 203	<i>Cyri</i> res gestæ à Xenophonte descriptæ, 25
_____ divitiæ, 297	<i>Celene</i> paciscuntur cum Al. 58	_____ sepulchrum, 271. descriptum 272. violatum instaurari jussit Al. 272
_____ templum descriptum, 296	<i>Celtarum</i> arrogantia, 11	<i>Cyropolis</i> urbs expugnata, 152
_____ subversum à Xerxe, 127, 296	_____ statuarum proceræ, 11	<i>Cysa</i> pagus Ichthyophagorum, 341
<i>Bessus</i> captus, 148	<i>Cerceæ</i> Diane simulacrum relatum Athegæ, 299	Daga-
	<i>Chaldei</i> consulti ab Al. 127	
	_____ eorum monitum de ingressu	

IN ARRIANO MEMORABILIVM.

D.

D agafra,	344
Dandamis gymnosophista,	275
Darii castra ad Sochos,	68
clades & fuga apud Iffon,	79.
ejus causa,	115
ad Arbela,	125, 126
quibus locis contige-	
rint?	247, 248
legati & literæ ad Al.	83, 101
Mater, Uxor, Soror, Libe-	
ri capti,	79
preces pro salute Al.	197
Darius Bosporum & Istrum ponte	
jungit,	204
captus a suis,	135
crudelis in Macedones ad If-	
son captos,	70
laudat Al. continentiam,	179
vulneratus a suis moritur,	156
Dasylium captum,	36
Debata militum exsoluta ab Al.	279
Delta Indis Patala,	196
Dendrobata portus,	342
Diana Cerceæ simulacrum Athenas rela-	
tum,	299
Templum in insula ad Euphra-	
ten.	301
Diffidentia militum ab Al. reprehensa,	279
Diogenis sermones cum Al.	275
Dionysus Hercule quor. sæculis anti-	
quior?	223
Nysæ urbis conditor,	196
triumphus vocatus,	269
Diophantus & Achilles legati Artici,	111
Dioscuri sacra sacra,	161
Diridatis pagus Babyloniz,	357
Dome inf.	337
Donarium Al. è spoliis ad Granicum,	36
Drange & Dragogi subacti,	344
Drypetis nupta Hephæstioni,	278
Dyrra urbs,	194

E.

E clipses unde?	113
Elephantorum honor apud Indos,	331
peculiaria,	328
venatio,	326, 327
Elephantine urbs Ægypti,	106
Emaus & Emodus mons idem qui Tau-	
rus,	314
Embolima urbs,	194
Enus fl.	317
Eordaicum flumen,	12
Eparcus fl.	158
Ephesti casus,	37, 38
Epidauriorum legati,	293
Epigoni,	279
Episcopi Indorum,	326
Epitaphium Sardanapali,	67
Epocillus ad Al. venit,	159
Epula Al. cum ducibus suis,	288
Equæ Nysæ,	290
Equus Cyro sacrificatus,	272
Erannoboa fl.	316
Eratothbenes historicus,	201
spatium Indiæ dimensum est,	315
Erigones fl.	12
Erineses fl.	316
Erythraum mare unde dictum?	353

Etesia versus austrum,	259
Etymandrus fl.	159
Euaspla fl.	185
Euergetæ,	159
Euleus & Tigris fossâ juncti,	281
Euphratis descriptio,	303
ostia,	357
Euphrates altior Tigri,	282
occulto meatu sub terris labi-	
tur,	203
Europa limites,	149

F.

F abule veterum de diis,	192
Felix nemo ante obitum dicendus,	196
Fluviorum alluvies planitiem faciunt,	203
Fluvii labentes in Indum 252. in Ca-	
spium mare 295. manantes è Cau-	
caso, 202. condentes se sub arenas	
in Scythiæ desertis, 158. statis an-	
ni temporibus augentur & decre-	
scunt,	208
Femine Indiæ quando nobiles?	322
Fons apud Hammonem,	108
Formice Indiæ quales?	329
Frena Indorum qualia?	331

G.

G abe oppid.	176
Gades ejusque fretum,	149
Gadrosi odoribus abundant,	262
vicini Oritiis,	340
Gadrosæ imbres,	265
Regia,	263, 267
Ganges,	317
Garæa fl.	317
Gaugamala vicus,	247
Gaza expugnata,	151
Geryon circa Ambraciam,	89
Getæ trans Istrum 19. eorum terror à	
phalange,	10
Glaucanice populus,	221
Gogana regio,	354
Gordii Regis currus,	63
nodi solutio,	64
urbis situs,	59
Granis fl.	354
Greci legati benigne auditi,	299
Guræi,	188
Gureus fl.	188
Gymnosophistarum sermones cum Al.	275

H.

H abitum patrium mutat Al.	160
Halicarnassus obsessa, 43. incen-	
sa, 48. diruta,	49
Hammonis effacum de sacris Hephæ-	
stionis	293
templum,	106, 107, 108
Hannonis Afri exploratio maritima,	359
Harmodii & Aristogitonis facinus ce-	
lebre,	165
statuæ Athenas remissæ,	128
Harmozia locus Carmaniz,	348
Hecateus historicus,	203
Hedera ubi apud Indos?	197
Heliopolis,	104
Hellepontus à Xerxe ponte junctus,	204
Helotes servi Lacedæmoniorum,	224

H ephæstionis cultus ex responso Ham-	
monis,	105
expeditio in Peucelaitide,	183
honores,	293
morbis & mors,	292.
Heratensis fl.	354
Hercii Jovis ara,	25
Herculis columnæ,	88
coitus mendaræ,	322
memoria incerta,	319
opera & filia,	321
Hercules diversi & eorum ætas,	88
Tartessus idem cum Tyrio,	89
Hermi campus,	203
Hermolai exprobrans defensio & cæ-	
des,	171
Hermus fl.	203
Heroum urbs,	109, 102
Heropythi sepulchrum Ephesti,	38
Hieratis oppid.	354
Hieron Solensis Arabiam exploravit,	301
Himacus mons,	319
Hippolytes baltheus,	291
Honores divini & humani,	165
Hydaspis & Acesinis confluentes,	239
Hydaspes per Acesinen in Indum fer-	
tur.	316
Hydraotes, 243. per Acesinen ferruz	
in Indum,	252, 316
Hydrax dux navigationis,	341
Hypania oppid.	50
Hyphasis per Acesinem in Indum fluit,	252, 316
Hyrcania petita ab Al.	18
Hyrcania situs,	137
Hyrcanium mare,	295

I.

J acchus mysticus Baccho Thebano ac-	
cini solebat,	88
Jazyges,	8
Iberorum legati ad Al.	294
Icarus inf.	301
Icarium mare,	201
Ichthyophagi, 340. eorum fines, spa-	
tium, copia piscium &c.	344, 345
Illa locus Persiæ,	353
Indathyrxis Scythia,	318
Imper. Ægypti inter plures divisum,	110
Imperium quando proficit?	110
India & Æthiopia similitudo,	320
Fluviorum copia & magnitudo,	316. descriptio & collatio,
gentes quot?	320
pluvia,	319
spatium,	315
situs & qualitas,	203
termini,	314
Indorum ætates maturæ,	323
arma peditum equitumque,	311
bella contra externos,	318
genera septem,	324, 325, 326
imperia externa nulla.	323
morbis,	330
mortui quomodo tractentur?	323
sedes olim vagæ,	320
servi nulli,	324
vestitus, barbæ tinctæ,	330
umbracula, calcei &c.	201
statura, color, &c.	201
Indus fl. descriptus,	200

B b b 2 — pon-

I N D E X R E R V M

_____ ponte junctus ab Al.	204,	<i>Magon</i> fl.	316	<i>Nautarum</i> observationes ex Urhis,	267
<i>Insula</i> Mercurii & Veneris,	355	<i>Malamantus</i> fl.	317	<i>Nearchi</i> disceptatio cum Onesicrato,	348
_____ sacra Neptuno,	355	<i>Malana</i> finis Oritarum,	340	_____ historia de Oceano Indico,	201
<i>Jollas</i> Alexandro à poculis,	309	<i>Malli</i> Argivorum coloni, 68. Eorum		_____ reditus è navigatione longin-	350, 351
<i>Irus</i> mons.	336	memorabilia, 243. deditio,	251	_____ refutatio ignobilis,	347
<i>Ister</i> à Dario ponte junctus,	204	<i>Mandiadini</i> ,	316	<i>Nearchus</i> coronatus ab Al.	279
<i>Istri</i> fontes & accolæ,	8	<i>Maracanda</i> Sogdianæ regia,	148	_____ conspersus ab exercitu flori-	118
_____ fluvii ex eo manantes.	317	<i>Marathus</i> urbs,	83	_____ sinum Persicum exploravit,	335
<i>Isthmus</i> inter Leucadem & Acarnaniam,	357	<i>Marcomani</i> extremi Celtarum,	8	<i>Neoptana</i> locus Carmaniz,	348
<i>Jupiter Hercius</i> ,	25	<i>Mardi</i> domiti ab Al.	356	<i>Neoptolemus</i> Gazæ murum primus	103
<i>Justitia</i> cur Jovi assideat?	164	<i>Mare</i> Erythræum unde dictum?	352	conscendit,	317
L.		<i>Mareotis</i> palus,	105	<i>Nesusa</i> fl.	317
<i>Lac bubulum</i> vitia oculorum in Ele-		<i>Margarite</i> Marinæ, 322. Earum		<i>Nicea</i> urbs Indorum,	183
phantibus curat,	328	piscatio,	354	_____ ad Hydaspem condita ab Al.	219
<i>Lacedæmoniorum</i> legati in custodiam		<i>Margastana</i> ,	356	<i>Nili</i> crescentis caula,	319
traditi,	139, 140	<i>Mariammes</i> urbs.	83	_____ fontes à se repertos Al. scripsit	236
_____ clades ad Leuctra & Manti-		<i>Massaca</i> caput Regni Assaceni,	314	<i>Nilus</i> Asiam ab Africa dividit,	149
neam,	20	expugnata & capta,	189. 190.	_____ olim Ægyptus dictus,	203
_____ servi nulli nisi Helotes.	324	<i>Mathe</i> .	316	<i>Ninus</i> urbs opulentissima,	357
<i>Lade</i> inf. occupata,	39	<i>Matris</i> Dindymenes mons,	203	<i>Nocturna</i> prælia incerta,	118
<i>Langarus</i> Autariatas cohibet,	11	<i>Mazaces</i> Ægypti Satrapa,	104	<i>Nesola</i> inf.	346
_____ moritur,	12	<i>Mecei</i>	317	<i>Note viarum</i> in locis arenosis,	267
<i>Legati</i> Afrorum,	294	<i>Medius</i> amicus Al. carissimus	307	<i>Nuptia</i> Al. & ejus ducum,	278
_____ Æthiopum,	294	<i>Megasthenes</i> historiam Indiz conscrip-		_____ Macedonum Persico more,	278
_____ Bruttiorum, Lucanorum, Tu-		sit,	201. 203. 318.	_____ Indorum sine dote,	332
scorum,	294	<i>Memnon</i> Chium & Lesbium occupat,	60	<i>Nysæ</i> equæ,	290
_____ Carthaginienfium,	294	_____ moriens præfecturam aliis		<i>Nysæus</i> campus,	290
_____ Celtarum,	294	commendat.	61	<i>Nysse</i> urbis & Nysseorum origo,	313
_____ Epidauriorum dimissi cum do-		_____ Persiconsilium dat ad Gra-		_____ situs, legatio ad Al.	196, 197
nario Æsculapii,	293	nicum,	29	<i>Nysse</i> Bacchi nutrix,	196
_____ Græcorum cum coronis,	305	<i>Menelaus</i> ubi classem construxerit?	203	<i>Nyssei</i> non sunt gens Indorum,	313
_____ Ibeorum,	294	<i>Mercatores</i> Indorum,	325	O.	
_____ Nysseorum,	196	<i>Mercenarii</i> Græci capti quare ad er-		<i>Oarastia</i> inf.	352
_____ Romanorum an ad Al. vene-		gastula missi?	35	<i>Obfides</i> Mallorum ad Al.	251
rint?	294	<i>Merus</i> mons.	313	<i>Ochus</i> mons,	354
_____ Scytharum Asiaticorum,	150	_____ hedera & lauro refertus,	198	<i>Olympias</i> repudiata à Philippo,	111.
_____ Europæorum,	294	_____ unde dictus?	197	_____ ejus rixæ cum Antipatro,	290
<i>Leonmati</i> pugna & victoria,	338	<i>Mesambria</i> ,	314	<i>Omali</i> fl.	316
<i>Lepores</i> apud Gadrosos,	262	<i>Mesopotamia</i> unde dicta?	282	<i>Onesicritus</i> gubernator navis Al.	237
<i>Leucadis</i> vada fabulosa,	357	<i>Metbora</i> ,	321	<i>Opifces</i> Indorum,	325
<i>Limo</i> statio periculosa,	357	<i>Methymneus</i> Tyrannus captus,	105	<i>Opis</i> urbs ad Tigrim,	282
<i>Linum</i> Indicum ex arboribus,	330	<i>Mida</i> historia, 63. 64. regia,	63	<i>Ora</i> urbs oppugnata,	190
<i>Ludi</i> gymnici in honorem Hephæstio-		<i>Milites</i> Indorum qui & quales?	325	<i>Oraculum</i> Serapidis de morbo Al.	308
nis,	293	<i>Miletus</i> inclusa, 42. oppugnata.	40	<i>Oratio</i> Acuphis,	196
<i>Luna</i> defectus,	133	<i>Mileforum</i> angustiz & clades,	41	_____ Callisthenis,	165
<i>Lydius</i> fl. & campus,	203	<i>Militum</i> diffidentia reprehensa ab Al.	279	_____ Cæni,	231
<i>Lyginus</i> fl.	6	<i>Milyas</i> regio,	50	_____ Parmenionis ad Al.	29
<i>Lyfippus</i> statuarius,	35	<i>Mitylenæi</i> paciscuntur cum Dario,	61	<i>Oratio</i> Alex. ad milites suos confi-	
M.		_____ vexantur,	61	cturos ad Issum, 70. ad Arbela,	
<i>Macedones</i> Bacchantes,	198	<i>Mitylene</i> recuperata,	106	117. in obsidione Tyri.	90
_____ dimissi, 288. sub Cra-		<i>Moderatio</i> animi in rebus secundis,	233	_____ ad Macedones mi-	
tero,	289	<i>Morontobara</i> inf.	357	litiam detrectantes, 229, tumultuan-	
_____ hibernant apud conjuges,	49.	<i>Mosorna</i> portus Ichthyophagorum,	341	tes,	283
_____ nuptias suas more Persico		<i>Musicanus</i> dedit se Al.	253	<i>Orbelus</i> mons,	4
celebrant,	278	_____ deficit.	254	<i>Organa</i> inf.	352
_____ tumultuantes 228 & contu-		_____ in crucem actus,	255	<i>Orite</i> 338. subacti,	291
rumaces,	233	<i>Muscani</i> regnum opulentissimum,	253	<i>Orobatis</i> urbs instaurata,	191
<i>Macedonum</i> Asiaticæ uxores ducentium		<i>Mycæ</i> mons,	40	<i>Orphei</i> statua sudans,	23
numerus,	279	<i>Myndus</i> urbs,	44	<i>Orxines</i> ad Al. venit,	271
_____ clades ad Tanaim, 149. a		<i>Myriandrus</i> urbs,	69	_____ tollitur in crucem,	273
Scythi,	157	<i>Myrrba</i> apud Gadrosos, 261 apud		<i>Osculis</i> coluntur homines non dii,	166
_____ dies facer Baccho,	161	Arabes,	300	<i>Ossadii</i> legatos mittunt ad Al.	252
_____ mæror invidiosus regi,	288	N.		<i>Oxi</i> fl. cursus,	146, 295
_____ puerorum aulicorum conju-		<i>Nardus</i> apud Gadrosos,	262	_____ tra-	
ratio,	170	<i>Naves</i> in Indo fl. collisæ,	257		
_____ senes & mutilati dimissi,	283	<i>Navigatio</i> Al. per Hydaspem, 238, 319			
<i>Maceta</i> promont.	347	_____ apud Indos unde facilis &			
<i>Maender</i> fl.	203	difficilis?	259		
<i>Magarsum</i> opp. ibique Minervæ cul-					
tus,	68				
<i>Magi</i> custodes sepulcri Cyri,	272				
_____ firmi in tormentis,	273				
<i>Magni</i> rēges Persarum & Medorum					
vocati,	274				

IN ARRIANO MEMORABILIVM.

— trajecti modus, 147
Oxyartes ad Al. transit, 180. ab Eo
Sarrapa Parapamisadaram consti-
 tuitur, 253
Oxycanus princeps captus, 254
Oxymagis fl. 316

P.

P*adagrus* fl. 354
Pagala inf. 338
Palimbotra, 322
Pallacope descriptio, 303
Pandea regio & filia Herculis, 321
Papblagones suam patriam dedunt Al. 64
Paratamani defectores suppressi, 182
Paritace subacti, 112
Paropamisus mons falso Caucasus vo-
 catus 199, 202
Paribia petita ab Al. 133
Parysatis uxor Al. 278
Pasiva pagus Ichthyophagorum, 341
Pastigris fl. 357
Patala quid notet Indorum Lingua, 200

— Oblata Al. sed perfide 255
Pattalorum castellum, 256
 — latitudo. 258
Patara dedita, 50
Pazale gens, 316
Peccati medicina quæ? 310
Pellion urbs munitissima, 12
Pelte Indica, 331
Pelufium, 104
Peneus amnis Thessalix, 159
Peripolus triremis e Rhodo, 94
Perse, Athenas subverterunt, 131
 — accensi Macedonicis ordinibus, 305

— qui sub Cyro militaverunt non
 comparandi cum Indis, 201
Periarum clades ad Granicum 34
 Iffum, 79 ad Arbela, 1. 4 in Scy-
 thia 201

— Consilium infaustum ad Gra-
 nicum, 20
 — duces ad Zelian, 128
 — reges in medio aciei, 75
 — an magni dicendi 274
 Regia incensa, 151
 Mores in nuptiis, 278
Perfidis descriptio, 355
 — *Pyla* obsertatæ, 131
 — Regio diversa, 355
Perfica arma Minervæ Atticæ suspen-
 sa, 36
Perficum mare. 270
Perficus finus. 300. 334
Peucela, 34
Peuceleotis, 317 infelix 183
Peucestas satrapa Persis datus, 273
 — Persicæ linguæ gnarus, 273
 — Persifaret vocatus, 180
 — Scuto Palladis Al. protegit, 246

Pbarasmanes rex in amicitiam ab Al.
 receptus, 172
Pbarnabazus a Chiis captus, 105
Pbaselitarum legati ad Al. 50
Philippi urbs, 4
Philippus Macedo Olympiade repudiata
 ducit Eurydicen, 111
 — quo tempore mortuus? 2
 — Ejus beneficia erga Mace-
 dones, 284
Philippus medicus Al. 66

Philotas infidias vitæ Al. struit, 141
 — interficitur, 142
Pbrygia ad Hellepontum ordinata, 36
Pimprama urbs. 224
Pinara urbs, 50
Pindari posteritas servata, 23
Pisidia subacta, 57
Pisibagoras aruspex certus, 298
Plateenses oppressi à Thebanis, 21
Panitentia Al. de cæde Clitæ, 163
 — genuina Al. 310

Panitentia documentum, medicina pec-
 cari, 310
Pompe bellicæ cur Triumphi dictæ? 269
Pontium exstructio repentina apud
 Romanos, 215
 — varietas, 204
Portus & Navalis apud Babylonios, 303

— *Pammarum*, 337
Peri filius victus, 214
 Calamitas in prælio, 217
 Colloquium cum Al. 219
 Industria in prælio, 218
 Nobilitas in clade, 218
 Statura procera, 219

Porus præfectus Indorum, 221
Posteri Al. M. Epigoni dicti, 279
Prælius fl. 28
Priamo Sacra fecit Al. 25
Prodigium Al. mortis & Seleuci po-
 tentiæ, 104

— a draconibus in itinere ad
 Hammonem, 107
 — ab Ave carnivora in oppu-
 gnatione Gazzæ, 102
 — ab hirundine in obsidione
 Halicarnassi, 52

— ab Herculis specie in oppu-
 gnatione Tyri, 91
 — ab homine obscuro thronum
 regium conscendente, 306
 — in condenda Alexandria, 105

Protee victoria navalis adversus Dara-
 men, 62
Protesilaos cur sacrificaverit Al. 21
Pstitaci Indorum quales? 329
Præveneris fl. 317

Ptolemei Historia Al. M. 1
 — Pugna & Constantia adver-
 sus Indum ducem, 185
Pura locus in Gadrosia, 263

Pyla Amanica, 7
 — *Caspia*, 131
 — *Cilicæ*, 69
 — *Perfidis*, 131

Pylora inf. 353
Pyramus fl. 68

Q.

Q*uadi* quæ natio? 8

R.

R*ambacia* pagus Oritarum maxi-
 mus, 26
Regiones dona fluviorum, 20
Reges Indie enumerati, 323
Regum facta an omnia justa censenda? 16

Rbæge ubi sitæ? 133
Regonis fl. 355
Romanorum Legati an ad Al. venerint? 295

— *Nomen* Al. commovit? 274

— *Pontes* qua ratione constru-
 cti? 205

— *Potentia* an prævisæ ab Al. 294

— *Præfetti in Ægypta* cujus
 ordinis? 113
Roxane capta & nupta Al. 179, 278
Rubri maris principium, 348

S.

S*abiffa montana*, 317

Sacala, 337

Sacra facta ab Al. Æsculapio & Mi-
 nervæ Magaridi, 68

— Apollini, 143

— Fluvii, 238

— Herculi Tyrio, 110, 111

— Jovi Descensori, 24

— Jovi Olympico, 23

— Jovi Regi, 108

— Lunæ, Soli & Terræ, 113

— Palladi, 183

— in Ecbatanis, 292

— à Magis Cyro, 272

Sal apud Hammonem, 108

— Ichthyophagos, 344

Salagasse urbis status, 56

Salutationes & Tripudia diis fiunt, 166

Sambus satrapa dedit se Al. 254

— fluv. 316

Sandracottus Rex Indorum, 203

Sangada regio, 317

Saranga fl. 337

Saranges fl. 37

Sardanapalus Anchialon condidit, 66

— sepultus ad illius urbis mœ-
 mia, 66

Sardes receptæ, 36

Sauromata, 8

Saus fl. 317

Scutum Sacrum ex æde Palladis Iliacæ, 244

Scythe Abii legatos ad Al. mittunt, 150

— ad Iffrum flumen, 8

— *Europæi* legatos ad Al. mit-
 tunt, 150

— *Massageta* cæsi, 176

Scytharum Regina obl. Al. in matri-
 monium. 172

Seditiosi Macedones ad supplicium ca-
 pti, 283

Selga, 56

Semiramis Indis bellum non intulit,
 318

Sepulcrum Cyri, 271, 272

Serapidis Oraculum de morbo Al. 308

Serpentes in India, quam longi & ve-
 nenati? 330

Sesostris ad Indos non processit, 318

Siba gens Indica, 319

Sida origo, 54

Sidon tradit se Al. 87

Sidoniorum trivemes, 94

Silas fl. 319

Silphium in Cauaso, 145

Simia Indica, 330

Sinarus fl. 317

Sindomana urbs, 255

Sinopensium legati liberi dimissi, 140

Siscottus Indus, 194

Sisidone urbs, 353

Sitacus fl. 354

Sitalces & Cleander cur necati? 368

Sittocatis fl. 316

Soamus fl. 317

C c c

Spa-

INDEX RERVVM IN ARRIANO MEMORABILIVM.

[illegible]

F I N I S.

art 57 ditangut apt

